2668

PAPIAS.

Vocabularium.

Harn * 12380

Bonīnus Mombritius Lectori Sal. P. D.

Quæris grammatico librorum quāta ſuppellex
Sit ſatis: impenſa quam ſibi nemo paret
Scire iuuat: nūmi ſed abeſt pulcherrimus orbis:
Eſt opus argento: qui didiciſſe uelit:
Pro Ioue tempus erit: uiſum ſternētur ad aurū:
Et nummis homines oſcula thuſq; dabunt:
Tēplaq; conſtituent: ut ſancta pecunia numen.
Præcipuos inter gaudeat eſſe deos.
Illa ſed heu tanq̄ lucē indignata per umbras
Errat: & inducto uix tenet ora die.
Mens illi penitus terris excedere. quorſum
Effugiet: quæris. neſcio: ſed fugiet.
Vel Iouis ætherii ſuperas concedet ad arces.
Vel Iouis inferni tertia regna petet.
Nobiſcum dum uiuat adhuc: abituraq; nondum
Sarcinulas plena colligat illa fuga:
Inclyta ſi nequeant centule uolumina cogi:
Nec picturatos detur habere libros:
Non eſt: quin ſaltem tenui tibi numnius in ære
Palleat: impreſſos hoc age carpe. libros.
Quem uix tranſcriptum librarius aſſe dediſſet:
Impreſſum: modicus ſit tibi nummus emes:
Qualia quæ papiæ: licet alta uolumina cernis:
Confert: opus precio dignius eſſe putes.
Dignius & tanto: quanto magis utile conſtet:
Vir minus eſt: cui non commodus ille uenit.
Siue ſacros canonas ſeu ciuica tradere iura
Quis uelit: hoc medio diſcere multa poteſt.
Multa uel hinc petitis: medicā qui quæritis artē:
Quiq; ſit orator: quiq; poeſin amet.
Gratam materiam rerumq; uocabula late:
Exhibet: exhibitis non minus ordo placet.

PAPIAS FILIIS SALVTEM.D.

FILII utiq; chariſſimi de bui ſi potuiſſem: potui ſi meæ uoluntati Chriſtus ſuæ gratiæ pondus adhibuiſſet: earundem: quas noui litterarum diſciplinas in præſẽtia uos edocuiſſe. At qa aut nr̃i cauſa peccati: aut melius ꝓuidentis diuine diſpoſitõis gr̃a ad p̃ſens ſumus remoti: ne nõ uideamini filii: ſi non uiua uoce: ut debui: ſaltẽ eiuſdẽ ſignificatione: ut potui iterim quædã diſciplinæ elemẽta ad ur̃a erudimẽta in uenire diſpoſui: nec uobis ſolũ filiis: ſed ſi arrogãtiæ nõ deſ̃ p̃ribus uel fr̃ibus qbuſdã iã ſatis olim a me petẽtibus: quibuſdã aũt & ſi nõ petẽtibus: tñ cupientibus: omnibus uero: quibus ꝓficere debeat: talentũ nõ occultandũ ſed uſuris erogandũ ſuſcepi: opus quidẽ a multis aliis iã pridem elaboratũ: a me quoq; nup per ſpaciũ circiter decẽ annorũ: put potui: adauctũ & accumulatũ. Ad cõfertũ igiſ & coagitatũ eiuſdẽ exornationis & perfectionis cumulũ: quãtũ deus donauerit: adhuc ſuperaddere ptentabo. Erit enĩ quibuſdã ꝑſpatioſũ ac mare magnum ĩnumerabilibus & diuerſis plenũ reptilibus naufragantibus: & in tranquillitatẽ tutiſſimi eccleſiæ portus redire & quieſcere uolentibus firma ſtabiliſq; receptio: & a uiolẽtiſſimis uentoꝝ flatibus uera defenſio: Qui ſi mali uoli nõ fuerint: leni ſuauiſſimoq; docẽte magro per hanc ad uerã poterũt prouehi ſapiam: docente ſp̃u ſãcto. Nolẽtes igiſ nullo modo cogo: uolẽtes uero per x̃pm obnoxius oẽs rogo imo adiurando per eundẽ cogo: ut qm̃ ad utranq; uiã arrogantiæ ſcilicet uanã philoſophiã & x̃pi uerã: oĩbuſq; coẽm ſapiam: hoc quidẽ ex oĩbus quas ĩuenimus ſcripturis electũ atq; cõpoſitũ opus reſpicere approbaſ̃: aut ad idẽ pertrãctandũ ne aſpirent: aut in x̃po id hr̃e nitanſ̃ poſteaq̃ ſuſceperint. Contra id uero qui fecerit: aut alteri faciẽdi occaſionem dederit: ipe quidẽ exterior homo ad p̃ſ̃ ſit ꝗ anathema: ut interior ne pereat in die iudicii. Inſup autẽ id ſolũ ab oĩbus peto remunerationis: ut cũ ad legendũ hunc librũ ſuſceperint: noſtri quoq; cũ charitate meminerint: & ꝓ me papia multipli cibus obſito peccatis ad humanatũ pro nobis deum exorent: ut perfecta oĩum meoꝝ delictoꝝ uenia ꝓcepta: diuini ſpiritus gr̃a purificatus & eiuſdem ardentiſſimo amori inſeparabiliter copulatus: deũ deoꝝ in ſyon uidere & in Hieruſalẽ perpetuo laudare uno in corpore cũ ipſis oĩbuſq; orthodoxis coniunctus ualeã: Amẽ. Cã uero de huius artis noĩe nõ prætermittendũ uidẽſ̃ que quidem: & ſi olim quia uerbi & ſimpliciter unius alicuius dictionis retinebat interpretationẽ: gloſarium uocareſ̃. Cã uero definitionibus & ſecũdũ regulas notationibus ſentẽtiis quoq; & multis id genus ſuperadditis altius atq; aptius elementarium doctrinæ erudimentũ nominari poterit. Nec enĩ parua ſimilitudo erit: cũ ſicut illius: ſic iſtius iſi nita fuerit progreſſio. Quantũ uis nanq; quis huius libri prouectu deſudet: nũquã tñ ad perfecti opis cumulũ uſq; deducet: quia ſemper aliqd ſuperabũdabit: quo ulterius aſſurget. De his hactenus. Cã uero ad rem accedamus.

OMniũ in hoc libro inueniẽdoꝝ pars habet auctoritates uel regulas certas: pars titubat firmo nullo ſuffulta ſuffragio. Alia uero coĩbus & ſatis apertis patent rationibus. Ac patẽtibus quidẽ notas aſcribere ſuperfluũ iudicamus. Titubantibus autẽ ut a nobis uel a quouis certo emendenſ̃ uel confirmenſ̃ inuento obelũ cũ pũcto uel aſtericũ cum obelo apponemus. Cæteris uero uelut de genere declinationẽ & tpe: qſi quaſdã regulas oĩbus ſubiũgemus Si quidẽ Maſculinũ. M. Fœmininũ. F. Neutrum N. duoꝝ uel triũ cõia geneꝝ. c. uel. o. dubia ſimiliter denotabimus. Declinatio aũt nois prima. p. ſecũda. ſ. tertia. t. quarta. q. quinta. y. certis lr̃is diſcernetur. Anomala uero uel caſu deficientia ſua ꝓpria ſignificatione cognoſcenſ̃. Verborũ quoq; coniugatio per primã & ſecũdam perſonã: uel p infinitiuũ: in quibus ſemp agnoſciſ̃: deſignabiſ̃. Incertus aũt tpis tenor ſi longa fuerit ſillaba uirgula: ſin aũt breuis pũcto notabiſ̃. Nã diphthõgi poſitionis & cæteroꝝ patentiũ apicibus ſupſedẽdum eſſe putauimus. Notate quoq; quẽlibet aliquid citius inuenire uolentẽ oportebit: qm̃ totus hic liber per alphabetũ nõ ſolũ in primis partiũ litteris: ueꝝ etiã in ſecũdis & tertiis litteris & ulterius interdũ ordinabili litteraꝝ diſpoſitione cõpoſitus erit. Prima igitur diuiſionis notatio p. a. b. c. & cæteras ſequentes fiet litteras: quæ in ſecundo quidẽ diſtinctionis ordine per eaſdẽ. a. b. c. cæteraſq; maiores litteras ante quaſlibet cõmutatas ſubdiuidiſ̃. In tertio uero ſub diuiſionis ordine: quicquid ſub una triũ lr̃aꝝ ſpecie continẽ: ut in toto ipſo ſpacio inueniaſ̃: quod quæritur uno: paragrapho tertio ſubdiſtinguẽ. Cũ uero earũdẽ litteraꝝ primus ſecũdus & tertius ordo obſeruatus fuerit: idẽ in ſequẽtibus litteris nõ adeo cuſtodiri poterit: qꝫ nõ præpoſteraꝝ quis eas poſuerit. In ipſis quoq; primis ſecũdis uel tertiis modis ꝓpter diuerſaꝝ litteraꝝ ſcripturã ĩterdũ ratio uariabitur: uerbi gr̃a: Hyæna a quibuſdã p i. Ab aliis per y: uel per aſpirationẽ cũ diphthongo in penultima ſcribiſ̃. Et quã uerbenã quidã: alii berbenã uocant hærbã. His ergo aliiſq; ꝗplurimis iſtructũ de ſimilibus ꝓcauere nõ erit ĩutile. Plures ẽt alias notationes: quas uſu didicerint: ad citiſſimã oĩum intelligentiã inuenire quis poterit. At uero quorũdã etiã auctoꝝ noĩa ad eorũdẽ uerboꝝ autenticũ primis, quibuſdã lr̃is: quorũ quoſdã ſub notabimus præſcribenſ̃. Iſidorus Iſ. Auguſtinus Aug. Hieronymus Hiero. Ambroſius Amb. Gregorius Gre. Priſcianus Priſ. Boetius Boet. Quicquid aũt ĩ oĩbus pene libris Priſciani Boetii aliorũq; inuenimus iiſdẽ notatur apicibus. Cõmẽtũ

ſuper Boetiū com. Boet. Remigius Re. Beda Be. Origenes Orig. Horatius Hor. Cicero Cic. Hippocrates Hip. &c. De geſtis lōgobardoꝝ romanorum: de hiſtoria Euſebii, eccleſiaſtica. Horoſius: Galienus: Placitus Eucherius: Vergilius, cōmēta Vergilii: Horatii: Iuuenalis: Martiani & cæteroꝝ quos ſuperſedemus: Aimo: Plato: Fulgētius. Oēs Iſræ ad ſimilitudinē uocis characteres accipiūt. A ſub hiatu oris cōgruo ſolo ſpū memoramus. Lfa a. reſonat laxo ſub pectore prima: principium uocis ueterūq; inuēti o prima: Nomē hūs dñi ſū felix uoce pelaſga: Execrantis itē dura iteriectio dicor. Iſtis pro uerbis factis moderare ſupbis. Qui legis iſta roga pro me cūctiſq; labora: Vt uenia facta rapiat nos chriſtus ad aſtra.

H Littera in oībus gentibus ideo prior eſt litteraꝝ: q; ipſa naſcentibus uocem prior aperiat.

Abba: ſyrum nomen eſt & hebræum: latine & græce ſignificat pater.

Abacus uel abax: tabula ī qua uiridi puluere formæ pinguntur: qua philoſophi utūtur: quæ & pinax dicitur: quæ ſignificat ſuperiorem partē capitelli: ideſt baſis. hic Abax abacis & hoc abacus abaci a genitiuo græco abacos dicit.

Ah ah uox dolentis: quæ eſt interiectio: uel a eſt præpoſitio.

Abbacuch interpretatur amplexans: propriū eſt prophetæ.

Abactus: ab actu remotus de mediis ablatus: unde latrones abactores dicuntur.

Abactor eſt fur iumentoꝝ & pecoꝝ: quem uulgo abigeū uocant. ab abigēdo ſcilicet.

Abab Iulius mēſis: qui & quintilis hebræum eſt.

Abi hebræe Iulius: Syroꝝ lingua Auguſtus dicit.

A. ab. abs. e. ex eandē fere ſignificationē hūt: nam ſūt locales: tpales: & ordinales: ſed hoc differūt q; a. e. cōſonāti ſequenti plerūq; præponunt: ab uero & ex uocali & aliis nō aſperis cōſonantibus Abs aūt. c. q. t. ſequētibus ꝓponitur: tā in appoſitione q̄ in cōpoſitione. Frequētius etiā a. ab. abs. paſſiuo uel ablatiuo iunguntur: ut amor a uiro: & accipio abs quolibet: e uero uel ex: temporales ſunt frequenter.

Abaddir deus dicitur: quo noīe lapis uocat: quē deuorauit ſaturnus pro loue. dicit quoq; abaddier uel abdira uel abderites: quem græci badelion uocant.

Abaddon: ut Hieronymus dicit: labaddō dici debuit hebraice: græce apollion latine exterminās

Abanech: cingulum ſacerdotale eſt rotundū polymita arte ex cocco purpura hiacyntoq; contextū: ita ut flores atq; gemmæ in eo eē uiderētur diſtinctæ.

Abarim: mons in quo Moyſes mortuus eſt.

Abartenum: inhoneſtum.

Abbaſon infirma domus.

Abbas abbatis: pater monachoꝝ: nā abba pater ſyriace: unde & dr̄ abbas.

Abas eius gtūs abantis: qdā dux troianoꝝ fuit.

Abatis: ſubaudit præpoſitus. i. qui batos ideſt mē ſuras regias diſpartit.

Abauus: pr̄ paui: quaſi iā longe ab auo dictus.

Abdias interpretat ſeruus dñi: ꝓpriū ꝓphetæ.

Abdicare: repudiare: uel abſterrere: abominari.

Abdicere uero abnegare: deteſtari: actiuū.

Abdira: lapis ſaturni: uel abdire.

Abderites ſaturnus dr̄ a lapide abaddir.

Abdenago: līgua chaldæa iterp̄tat ſeruiēs taceo.

Abdere: abſcondere: occultare.

Abdo interp̄tat ſeruus eius: ꝓpriū eſt ꝓphetæ.

Abdomen græce: pinguedo carnis.

Abducere: ad rē ihoneſtā abſcondere: abſtraher̄.

Abel interp̄tat luctus: uel mirabilis: idem & uanitas: quia cito ſubſtractus eſt.

Abellana arboris genus: cuius nuces uirides ſtringunt: coctæ aut̄ minus in cibo ſūptæ capitis dolorem excutiunt: ſtomachi inflationem diſtendunt: corporis ſani pinguedinē conferunt.

Abeſſalon īterpretatur patris pax.

Aberuncat: extirpat.

Abeſton: lapis qui cum ignē nō habeat ꝓpriū: alieno tñ ſic ardet: ut nō poſſit extingui.

Abia interpretat dñs uel pater fuit.

Abiicere & piicere ita diſtinguit: qd' in deſpectione & neglectu eſt: hoc abicit.

Quod uero foris eſt penitus a ſalute: & a beatitudine alienū: hoc piicitur.

Abydos inſula in Europa ſup helleſpontū periculoſo & anguſto mari ſeparata: græce dicta: q; ſit introitus helleſpōti maris: in quo Xerxes pontē fecit: & in græciā tranſiuit.

Abies dicta: q; præ cæteris arboribus lōge eat: hāc quidā gallicū uocāt ꝓpter candorem.

Abies ad alta ſuſtollitur ſignificat eni cæleſtia cōtemplantes.

Abietarius: lignarius: uel de abiete.

Abiicio cis. abieci. i. euolare euellere.

Abigere: a ſe expellere. cōponit ex ab & agere.

Abiectare: increpare exprobrare.

Abiezer interpretatur lapis adiutorii.

Abigeus: fur iumentoꝝ & latro pecoꝝ: ab abigendo: uel qui ſeducit alienū ſeruum uel pecus: nā abigere eſt expellere minare: ſeducere: unde abactores.

Abila: ſabæi: getuli: libani.

Abimelech iterpretat pr̄ meus rex: uel nubilum Auguſtinus dicit pr̄is mei regnū.

Abiona interpretat amor: uel deſiderium.

Abyſſus: pfūditas aquaꝝ ipenetrabilis: a quibus fōtes & flumina ꝓcedūt. uñ dr̄ abyſſus.

Abyſſus hebraice abaddon: græce apollio: latine populus prudēs interpretat̄: ſignificat ꝓfūditatem ſcripturaꝝ uel infernū.

Abit: diſcedit: ide abitio dimotio. diſceſſio profectio.

Abitus: diſceſſus.

Abiugare: diuidere: ſeparare: deligare.

Abiurare: rem creditā piurio negare.

Abiurare: furari.

Ablactare:a lacte ſubtrahere.
Ablatiuus caſus dr̃:quia per eũ nos auferre aliqd cuiq̃ ſignificamus:hic ultimus ponitur:qa a latinis repertus eſt:& ideo latinus dicit̃:græci uero ablatiuũ nõ habent:ſed pro eo utunt̃ genitiuo,& datiuo quoq;.
Ablegare:condẽnare:abrogare.
Abligurire:deguſtare:glutire:ſorbere: deuorare uñ abligurigo ideſt uoracitas deuorator.
Ablunda:palea.
Abluere:delere:redimere:emulare.
Abluuio:mundatio ſordiũ.
Abnegamus:ſi qd petit̃:negamus ſi qd obiicitur:
Abnegare:reſpuere.
Abnepos:filius nepotis dictus:qa ſeiũgit̃ a nepote.Eſt enĩ inter illũ & nepotẽ,pnepos.
Abnuere:recuſare:cõtradicere:,phibere:cui contrariũ eſt annuere.
Abodias:nomen barbaꝝ.
Abolla : genus togæ . ueſtis ſenatoria duplex amictus.
Abolere:abſtergere:delere uel incendere.
Aboleo es,eui.& ui,uñ aboletũ & abolitũ:& inde aboleſco deriuatur & abolitio,ideſt deſtructio obliuio.
Abominari:condẽnare:alienare:deteſtari.
Abhorrere;diſcrepare:diſcors eẽ uel ualde horrere.
Aborigenes hoies a principio ibi cõmorantes.
Abhorris:ſcandaloſus.
Aboriri male naſci.ide abortus:& abortiuus.
Abortiuus dictus,q; nõ oriat̃ ſed excidat.
Aborſum:altera in parte.
Abpatruus:pater propatrui.
Abrã prius uocatus pater uidens populũ propter iſrael tm̃:poſtea abrahã:qd̃ tranſfert̃ pr̃ multarũ gentiũ:qd̃ erat adhuc futuꝝ per fidẽ.gentiũ aũt nõ habetur in noie:ſed iuxta illud:multaꝝ patrem gentiũ poſui te.
Abra:quædã ancilla fuit.
Abradere:delere.
Abrech;hebræũ uerbũ quidã dicũt eẽ:& ex hoc ſermone trãſferri pr̃em teneꝝ:abba qppe dr̃ pr̃ rech delicatus uel tenerrimus.
Abrenũciare:a ſe abiicere & refutare:deſpicere.
Abreptare:incipere ire.
Abrepticius:furaticius.
Abrogare:denegare:legẽ ſubuertere.
Abrogans detrahẽs:maliloquus:uel humilis q; a ſe abroget.i.ſeparet arrogans uero ſuperbus :cõtrarius.
Abrotoniũ ppriũ fœminæ apud comicos:& interpretatur amplexibus apta;græcũ eſt.
Abrotanũ hærba calidæ uirtutis.
Abrũpere:a ſe ſepare deſtruere.
Abrupta ſanctio:apta lex dr̃.
Abs præpoſitio.c.q.t.ꝑponit̃.q.in appoſitione ut abs quolibet.c.&.t.in cõpoſitione;ut abſcondo: abſcedo abſtraho.ab.abs;eãdẽ fere ſignificationẽ habẽt;ſed differũt;ut ſupra diximus ab abs abſq; deriuatur.
Abſalon pr̃is pax iterpretat̃ per antifraſim :eo q; aduerſus pr̃em bellũ geſſit.
Abſcedere per abſẽtiã:diſcedere uero per,diuortium:ſecedere per ſingularitatem:decedere per mortem dicimus.
Abſciſſura iteruallũ:ab abſcindo dis.
Abſcidit aruaq; & urbes.
Abſcire de memoria exire.
Abſcondo dis.ide abſconſũ uel abſconditũ.
Abſconſũ cuiuſlibet arte celatũ ; abſcõditũ uero naturaliter abditum.
Abſcedæ ædificii lateres cuniculi.
Abſictus gẽma nigra & ponderoſa.
Abſida græce:latine interpretat̃ lucida:eo q; lumine accepto per arcum reſplendeat:dicitur & abſis abſidos.
Abſida eſt hemiſperium.
Abſilio:qd̃ eſt diſcedo;abſilui & abſiliui.
Abſinthiũ amara hærba eſt:eſt aũt græcũ.
Abſyrtus:frater medeæ fuit:quẽ fugiens cũ laſone iterfecit:a cuius noie ibi in colcho dr̃ fluuius ex illa parte maris.
Abſiſto & abſto abſtiti:abſiſtere ceſſare diſcedeꝝ.
Abſolere:ab uſu recedere.
Abſoletus:locus neglectus:& ſordidus
Abſonare inutiliter ſonare.diſſonare.
Abſonũ;inconueniẽs diſtãs.
Abſorbere:deglutire.
Abſorbeo bes.uel abſorbeo bis.bui.uel ſorpſi ab ſorbitũ uel abſorptũ.
Abſpernari:contẽnere.
Abſtemius:ſobrius:abſtinens:a temeto.i.uino cõponit̃ ex abſtineo & temeto ut Quintiliano placet:& dr̃ abſtemius cibi.i.parcus.
Abſterret:,ppulſat;iſectatur.
Abſtinere;cohibere:abſtinet illius & illa re.Abſtineor a te dicit̃.
Abſto & abſiſto abſtiti facit abſtitũ & abſtatũ .i. longe ſtare.
Abſtrudeꝝ:abſcõdere:uñ abſtruſus ſa.ſum.ideſt abſconditus itroclauſus.
Abſumere;conficere:finire:uſurpare.
Abſurdũ;indignũ:abhorridũ:turpe.
Abuerſor abuerſaris:ab alio ſeparari.
Abũdare illa re dr̃ ex ab & undare:qd̃ eſt ſupfluere:uñ abunde ideſt ubere aduerbiũ.
Abutor cõe apud antiquos,i.male utor uñ & abuſus & abuſio;ide abuſitor taris:abuſitatus.i.minus inſtructus ſciẽtia:inde etiã abuſiue ideſt improprie:deſpecte:qd̃ ab uſu recedit.
Abuti:male uti quo bñ debet uti:uel mõ contẽnere & nõ uti:modo nimiũ uti.
Achab:interpretatur frater pr̃is:
Achatia ſuccus ſiliquæ.
Acca:ſpecies
Ac cum cõponitur ſemp eſt præpoſitiua:& accipitur etiam pro aduerbio ſimilitudinis ; ut haud ſecus ac iuſſi faciunt.
Achademia:uilla fuit freq̃nti terremotu cõcuſſa

distans miliario ab athenis;Hāc philosophi ele
gerūt;ut illoꝝ timore a libidine se continerent.
Interpretat uero tristicia populi;quia ibi neptū
nus bello superatus nauigio aufugit.In hac Pla
to docuit;post cuius obitū eius schola ī tres par
tes est diuisa;qui in ea uilla remanserūt achade
mici sūt dicti;qui uero ciuitatē Athenas sunt in
gressi Stoici nūcupant,quia in stoa,i;in porticu
philosophabantur.Tertia secta ad diuersa loca
gra ueritatis discernēdæ migrando;nullāq; hns
certā sedē peripatetici dicunt.Nā περιπατῆ
ιν pipatein græce est deambulare.
Academici a uilla Platonis frequenti terremotu
cōcussa dicti;qui dicūt nil ita esse certū;qd'non
sit ambiguū;unde cōtra physici,scire aliqd de
ficiūt;achademici nihil.
Academia ex certo ueritatis opinatio;quā arcesi
laus;cuius'sectator Democritus fuit;dixit tanq̄
in puteo alto ueritatē iacere.
Achæmenides comes īfœlicis ulyxis.
Achas græce tristis.
Achaia,puincia græcie ab achæo rege.urbs & pro
uincia dicta undiq; circūsepta mari præterq̄ a
septētrione;huius caput est corynthus.
Acanthylis secūdū aliquos sed melius est acāthis
auis est uepribus & carduis pasci assueta : dicta
ακροτου ακανλου quæ græce ē spina de qua
Theocritus ī primo idylio sic habet αμφι λε
πασ περιπεπτται νώροσ ακανθοσ : &
Verg.in ægl.Pallæmone & molli circū est ansas
amplexus acantho.Idē in ægl.pollione:mixtaq;
ridenti colocassia fundet acantho.de eius nomi
ne Verg.geor.tertio.Littoraq; aclyonē resonant
& achantida dumi,hanc alii luscíniam uocāt,i.
carduclem.
Acaliculis,subaudit' præfectus,i. pincerna;nā ca
liculi sunt uasa poculoꝝ.
Achantus genus floris crocei coloris nomē herbæ
quæ in assyria nascitur;unde uestis tingitur achā
thinia.
Achanthus arbor in ægypto semp frondēs dicta;
quia spinis plena est.
Achar ciuitas;quæ nūc nizibis dr̄.
Acharis;ingratitudo īmemor beneficioꝝ;
Acbaron;ciuitas palæstrinæ;quæ nūc cæsarea dr̄.
Acarnan;acarnanie gētes.
Acatalecton;uersū dicūt;q legitimo fine cōcludi
tur nulla remanēte syllaba.
Acatalecticus;uersus cui nihil deest in fine.
Achateon;uelū maximū in media naue.
Achates;comes uel armiger æneæ;interpretat' ue
ro seculi solicitudo;
Achates gēma reperta primum ī sicilia iuxta flu
men eiusdē nomīs;postea plurimis in terris.Est
autē nigra hns in medio circulos nigros & albos
iūctos & uariatos;similis emachiti.Magi suffra
gio carū;si creditur;tempestates auertūt,fulmi
na sistunt.
Achathus;nauicula arca.
Achaz;interpretat' apprehendens.
Achazias uero apprehēdens dominū.
Acephali;genus clericoꝝ;id est sine capite : q quē
sequantur ignorāt,hi & heretici dicti: quorum
nullus est auctor.
Accelerare;appropinquare festinare.
Acheldemach;ager sanguinis interpretat'.
Achæi;qui & argiui;ab achæo Iouis filio dicti.
Accendere;inflāmare;īcitare,stimulare : acuere;
hortari,suadere irritare.
Accentus est aīa uerboꝝ;siue uox syllabæ;quæ in
sermone plus sonat cæteris syllabis.
Accentus;qui græce prosodia dicit';ex græco no
men accepit;Nā græce pros latine ad;græce ode
latine cantus est.
Accentus;sonus īflammatio;impetus uociferatio
dictus a cantu;q; iuxta cantū sit deprimēdo uel
eleuando aut circūflectendo.Vnde & tres sunt
species accentus tresq; habent notas;acutus accē
tus notatur uirgula quadam per obliquū ascen
dente in dexterā partē sic andreas grauis a sum
mo in dextrā partem descendens sic τρυγων
trigō circūflexus de acuto & graui fit sic doctri
na uel sic nostras.
Acer;arbor cuius lignū est coloribus imparibus:
hæc acer huius aceris,seruius aūt facit acri.
Acernus,na,nū,de acere ligno significat.
Acer;in unāquāq; formā uegetus animus.
Acer & alacer & saluber & celeber quāuis acris &
alacris & salubris & celebris fœminina plerūq;
faciāt;in utraq; tñ terminatione coīs etiā generis
inueniuntur,plata.
Acerse;ppriū pueri comati & delicati amasii.
Acerra arcba thuris uel thuribulū uel thurariū.
Acerræ urbs cāpaniæ nō lōge ab urbe neapolis.
Acerræ acerranus;sicut : thebæ thebanus : cumæ
cumanus.
Aecerra;offula;furfuratio panis.
Aceruus;moles;aggregatio per u scribit';acerbus
uero per b immaturis.
Aceris;palea miliacea.
Aceries;genus securis.
Acheron fluuius īferoꝝ;īterpretat' tristicia;nā a
sine χαιρειν chærein gaudere uñ significat di
cti uel facti penitere quē usq; ad tristiciā.
Acherontia;ciuitas apuliæ parua in mōte.
Acerso sis,siui ab accio nō inconuenienter desi de
ratiuum dici potest;sicut arcesso,iui ab arceo;&
Iacesso siui a lacero;capesso capessi a capio ; fa
cesso facessi a facio;quæ non esse frequentatiua
tertia coniugatio ostendit.
Accessio;emolumentū;lucrū.
Actio est ius,psequendi qd'cuiq; iure cōpetit.
Accstes siculoꝝ rex;de genere troianoꝝ fuit.
Acetabulū quarta pars eminæ;dictū q; acetum fe
rat;duas uncias retinet & sex scrupulos.
Acetū dictū;quia acutū sit;uel quasi aquetū;ui
nū eni aqua mixtū cito in hūc saporē uertit';un
de acidū quasi aquidū.
Achialon īterpretat' uidēs uideo;uel uideo deū.
Aciare;ferꝝ durissimum.

Acida græce genus pigmenti cola.
Acidalus fons quidā est: unde acidalia ueneris. i. festiuitas.
Accidens est qđ de pluribus & specie differētibus in eo qđ quale sit nō in substātia p̄dicaf uel qđ adest & abest p̄ter subiecti corruptionē.
Accidere dicimus malū cōtingere facto: obtingere sorte: euenire casu: Inde accidēs accidētia accidentale accidentaliter.
Accidentia sūt quæ ex qualitate uel quātitate animi uel corporis uel extrinsecus forte euenientiū trahunf quæ possunt incrementū uel dīminutionē suscipere: per quæ comparatio nascif sine quibus substātia itelligi p̄t: ea uero nisi illa prior intelligaf: esse nō possunt.
Accidiari: stomachari: unde accidia quæ est tedium animi uel anxietas uel contra.
Acidus: acerbus amarus.
Achilles: pelei & thetidis filius fortissimus græcorum.
Achilles primæ & tertiæ declinationis: sicut ulysses timarchides bootes & cet. in es desinentia fæpe sunt: & quādo sunt tertiæ: utūtur ueteres datiuis eorum pro genitiuis: ut achilli achillis: ut apud Verg. imitis achilli: p achillis. sed magis tertiæ ea pferunt noīati auctores ut heraclide: Asclepiade achate penelope arachae. Possūt tī si pducte pferanf datiui more græcoꝝ esse pro ablatiuis: ut melius arachue.
Achilleus achilleos genitiuus: inde possessiuum achylleos: ut sit differentia nō abiecta.
Achilleus mutat eus diphthongū in es longam. Achilles: sic quoq; pseus pses: ulyxeus ulyxes: orpheus orphes: tydeus tydes: quæ græca sūt & secūdū in es faciūt: uocatiuū in e græce ut o achille: secūdū ū in us faciunt genitiuū in i: ut ulyssei us ulyssei: & accusatiuū in a: ut achillea. Et contra ātiphateus dicūt pro antiphates: & geryoneus pro geryones: & si in eus desinit noīatiuus magis græcum seruamus uocatiuū: ut o pentheu & capaneu.
Achilleus: sine labiis dicif.
Accio accis quartæ coniugationis accitus penultimam pducta facit. Accieo accies secūdæ accitus corripit penultimā: u. runq; tamen acciui: quod est aduocare.
Acies: ferri summitas: uel acumen oculorum: ab acuo.
Acies: exercitus dictus q; ferro sit armatus.
Achim: interpretaf paratus.
Achimaas: interpretaf frater sine consilio.
Acilus antiquitus niger significat: uel qui hēt curuum nasū sicut aquila.
Acinari: tricari in paruo morari.
Accinacis gladius militaris lingua medorum uel parthorum.
Accino accinui inde accentus: ad aliquid conuenire ideſt canere.
Accingere unde accinctus: cōponere: parare. munire.
Accipere est ab alio: sumimus uel [illegible].
Accipiensfer genus nobilis piscis.
Accipiter auis ungulis armata ab accipiēdo dicta qa sibi capiat: & ab aliis rapiat. hic accipiter huius accipitris & accipiteris antiq;.
Accipitres græce harpyiæ dicunf.
Accipiter interdum significat sanctos rapiētes regnū dei: interdū raptores.
Accipiensfera genus auis.
Accipe pro audi: ut da pro dic.
Acyrologia īpropria locutio: ut arrige aures: qđ ptinet ad genitalia.
Achirologia. a. sine chir: uel chiros manus logos dictio transferf. i. īmanualis dictio quæ ad manū nō leuiter uenit.
Achis interpretaf quomodo est.
Accisa circuncisa.
Accitabulū quasi accitum ferro dicitur: ideſt sonabulum.
Accitare: sæpe euocare: frequētatiuū ab accio.
Achitofel interpretaf p̄fis ruina.
Achiui & achæi græci sunt: ab acbæo Iouis filio dicti.
Aclamare incusare.
Acclides genus telorꝝ teretes sunt quos aptāt lēto flagello ideſt perticæ.
Accliuus: inclinatus.
Accliuum: obliquum.
Acelinatum: obliquatū.
Aclus tuscorꝝ lingua iunius mensis.
Aconomintus: qui nulli cōmunicat.
Acobor: mus.
Achor uallis tumultus interpretaf.
Accolæ: uicini: ppinqui: aduenticii: eo quod aduenientes terram colant: dicti ab accolere: ideſt habitare.
Acolei: introitus.
græci.
Acolichi græce cæroferarii latine dicuntur a deportandis cæreis.
Aconæ portus bithyniæ: ubi sunt aconita.
Aconitū hærba uenenata: quæ in saxis nascif: ab aconito: quia acone græce dicit saxum: id genus ueneni de spuma cerberi natū dicif: cum hercules eum sustulisset.
Acon græce cubitus.
Acania uero tælum.
Acpadi hebraice nouember mensis.
Achira græci dicunt: cum manus ac pedes frigidi fiunt.
Achabrin interpretaf scorpionis.
Achragas: mons siciliæ est.
Acnai: ædes.
Acratophorus uas uinarium.
Acredula: luscinia auis modica.
Acredo asperitas: acerbitas: ab acris.
Achris græce genus.
Acrimonia sæuitia.
Acumen intellectus.
Acrysius rex græciæ fuit.

Acrizimus panis ſcuiter fermentatus: quaſi acro azimus.
Acroceraunī mōtes ꝓpter altitudinē & fulminū iactus dicti: græce enī fulmē κεραυνοσ cerau nos dr & acra ακρα ſumitas. i. ardentes ſumita tes montium ꝓpter fulmē: qd ibi ferit. Sūt autē inter armeniā & iberiā aſiæ īcipientes a portis ca ſpiis uſq; ad fontē tigris fluuii.
Acrocheria: ligatura articulorum.
Acromata: ſcenicoꝝ carmina.
Acrotilia: articuli.
Acrotomi: ſapides dedolati.
Acſi: uel ut tanq̄ uel quaſi.
Acta acceſſus amœnus: amœna ps littoris: ripa ne moroſa: loca ſecreta & amœna circa mare.
Acta ἀκτή ripa nemoroſa.
Actarii diuerſis actibus occupati.
Actelos finis uel terminus.
Acteos interpretat ſplendēs.
Actei atheniēſes ab acteo mōte ꝓpe poſito.
Actia bella: quæ Auguſtus cōtra Antoniū & cleo patrā geſſit in actio promōtorio: actius enim lo cus eſt ægypti.
Actius: amplius & uerius.
Actitor actitaris quaſi frequentatiuū ab actu.
Actiua uerba uel recta proprie uocantur: quæ in o. deſinentia aſſumpta. r. facientia ex ſe paſſiua cum conſeſtim dicuntur: poſſunt trāſire in quē fit actus: & cōiungūtur genitiuo uel datiuo uel ablatiuo caſui: ut abſtineo irarum impero tibi oro te: abſtineor a te: Imperor a te: oror a te: & hæc actiua ſemp actū ſignificant: & faciūt ex ſe paſſiua: abſq; metuo or: timeo or.
Actor toris: propriū penultimam corripit: ſicut oia græca.
Actolera urbs argiri: quam Diomedes & Olus in apulia condidit.
Actor: defenſor patronus cauſidicus aduocatus. Actualia noīa ab actu dicta: ut dux rex curſor.
Actuariæ naues remis & uelis actæ.
Actualis ſciētia tres habet partes: mortalē diſpen ſatiuam & ciuilē.
Actuarius ſcriptor publicus: qui facit acta.
Actū iteruicinale quattuor pedes latū quo iumē ta agi poſſunt.
Actubernalis uicinus proximus.
Actus mēſura quæ habet. cxx. pedes in longitudi ne: hic & aripēnis dr.
Actutū aduerbiū ab actu. i. celeritate deriuatum i. ſtatim: cito: pariter.
Actus: teſtudo ſcuta in ſerie coniuncta.
Accubitus prandia a cibo: quaſi acibitus epula rum.
Accūbere in triclinio cōuiuia: recūbere in cubicu lo dicimus: decūbere languidi.
Accubare toto corpore.
Accumbere: cubito.
Accucula acutus: ſolers exiliū.
Ac ueluti quēadmodū quaſi.
Aculeus ab acu diminutiuū ſtimulus: cura anxie tas: peccatū: aſoria uulnus.
Acuo acuis: uel aceo aces: unde acceſco: acui fa ciunt.
Acuere acutū facere: accendere: uñ acumē ſubtili tas ſenſus uel tenuitas ferri.
Aceo aces: amarus fio.
Accupicta ueſtis: quæ phrygia dr acu ornata.
Acus aceris: neutrū. purgamentū frumēti.
Accuſare eſt paruorū: incuſare maiorū: ideſt ad cauſam ducere.
Accuſatoris eſt officiū iferre crimina: defenſoris diluere: teſtis dicere: quæ audierit uel ſcierit.
Accuſatiuus caſus dictus: qa per hūc accuſamus: ut accuſo illū: & laudamus: ut laudo illū.
Acus cuius diminutiuū aculeus ab acutus p ſinco pā dr: maſculinū iueniť: uñ pōt aculeus eſſe.
Accuſatiuus primæ declinationis ſecūdū rationē in am facere debet: ut muſā anchiſam æneā. Fre quentius tñ iuenimus accuſatiuū græcū i græcis in an ab as. In en ab es: ut æneā anchiſen.
Ad præpoſitio: tā in appoſitione q̄ in cōpoſitione plerūq; ꝓximitatē ſignificat: ut adeo ad troiam pro iuxta: ſicut qñ loco tpi perſonæ uel rei ſiue numero iungiť: ut ad Italiā: ad bellū macedoni cū: ad te confugio: uel ad montē: ad tria millia: In cōpoſitione etiā ut adridet rei alicui dirigi: & eſt intētiuū: ut adprobat. Et cauſatiuū: ut ad qd hoc feciſti? Similitudinis ut accommodatus ad unguē: ſignificat contrarietatē: ut ad illū mi hi eſt pugna pro contra: additōis etiā: ut ad hæc mala: Poniť ad ſæpe pro iuxta ꝓpter & uſq;: ad dit & apponit cōparat & recolit.
Adactus expulſus ab adigo adigis.
Adagoniſta: incitator certaminis.
Adaliquid dicunť quæcūq; ad ſe iuicē referunť: ut ſeruus dñs.
Adam interpretatur homo: ſiue terrenus uel ter ra rubra.
Adam in quattuor litteris græcis quattuor habet principia uerboꝝ græcoꝝ Anathole. Diſis. Ar ctos. Meſimbria: ideſt oriens: occidēs: ſeptētrio meridianus: quæ etiam quattuor litteræ. xlvi. ſi gnificant.
Adamiani ſunt quidā heretici: qui nudi q̄ſi nudi tatē adæ imitanť.
Adamare: ualde amare.
Adamas lapis durus: qui ferro uel igni uel alia ui nō uincit ꝓterq̄ hircino ſanguine.
Adar interpretat diſcenſio hoſpitatio.
Adar in libro heſter februarius mēſis: q apud nos xii. Syrioꝝ lingua martius dicit.
Adda cuneus uel turba.
Adas libra iter duodecim ſigna.
Adarrios hebræoꝝ lingua Martius mēſis dr.
Adaſtria interpretat petroſa uel dura: nam adra græce: petra latine: uel ab adranes. i. ifirmus uel impotēs: ſignificat aūt ſortē: quæ eſt dura & in exorabilis.
Adaperit: pandit.
Adaquo as adaquaui.

Adasia ouis maior natu.
Adcliuis iacens uel humilis ab acclinare.
Adcliue:leuiter erectum:quæ magis adcliuis & adcliue facere debent secundum prisc.
Adcoeleth hebraice:græce ecclesiastes.latine cõcionator.
Adegit ab adigo.i.coegit.
Adelphœ de geminis fratribus interpretatur fabula est de ipsis facta.
Ademptus sublatus.ab adimo is ademi.
Adeptus:assecutus.
Adeo ualde in tantum:preterea.certe.
Adeps ideſt pinguedo uel adipes:masculinum & fœmininum iuenitur.
Adebreiamim liber quintus græce deuteronomion.
Ader hebræi dicunt:q; sit locus:ubi a Salomone templum ædificatum ē:Eder uero turrem gregis nebulosam significare:sed uerius est ad hãc esse.
Adesum:exile tenue.
Adfatus & similia:quæ d.in.f.debent mutare secundum priscianũ:si quæsieris:loco suo inuenies.i.affatus.Similiter aggredior.
Adiaphora indifferentia græce.
Adiaphoros græce indifferens.
Adhibere:adiũgere:unde adhibitus ideſt iuxta positus.
Addico dicis addixi,damno ,compello,prosterno,deuoueo.
Adipsos:hærba quæ aufert sitim.
Adigere:compellere,cogitare,ex ad & agere.
Adimere:auferre,ex ad & emere.
Adineos macedonum lingua,mensis Ianuarius:
Adipata edulia adipe condita:cibi pingues.
Adipisci:consequi,obtinere.
Adita intrata,addita uero adiuncta: Hoc adytũ huius adyti est interior pars templi:hic aditus ingressus.
Adyta secretiores partes uel destitutæ per contrarium dicta:quod a paucis adeãtur.ideſt a sacerdotibus:Nam adytum est templum.
Adita sunt:quibus admittimur:ostia quibus excludimur.
Adiectiua dicta:quia illis nominibus quæ substãtiam demonstrant adiiciuntur. hæc sumuntur ex accidentibus substãtie nominum.
Adieniculatus:promptus paratuopinus:nã adgeniculo est genua flecto.
Adiuuare te & tibi dicimus.
Adlabor quoq; & cætera similia licet secundum alios quosdam dici possunt: tamen secundum priscianum.d.in.l.uertunt:suo ergo loco inuenies.
Admestia obliuio.
Admetus:pastor ouium fuit.
Adminiculor aris tibi dicimus ideſt adiuuo:quasi ad manum pono:unde adminiculũ ideſt adiutorium.
Admirari commune apud antiquos fuit.
Admiramur uirtutes:miramur uero opera.
Admitto pro pecco neutr.:pro assumo ē actiuũ.
Admissum:peccatum uel intermissum.
Admodite:genus serpentium.
Admodum ualde.
Admonitrum quarũdam rerum mixtura: unde fit purum uitrum.
Adnare:adnatare,uenire.
Adnectere:adiungere ligare.
Adnutum:facile.
Adnigrati:prostrati.subacti.uilificati.
Adniti:Instare.ad aliquid operam dare:
Adnuere fauere:hæc omnia & similia quæ d.ante n.seruauerunt:melius secũdum priscianum d.in n.mutant.
Adolescẽs ab adolesco.īde adolescẽtia.i.flos ætatis a quintodecimo anno usq; ad.xxviii.annum.
Adolescentior minus adolescens:sicut iunior senior:Nam intersunt.
Adoleo es & adolo lis quod est cresco uel ardeo adoleui & adolui adolitũ per regulam:per exemplum adultum facit.ut deleo seu adaugeo.
Adolescere inchoatiuum ab adoleo pro crescere uel deicere:unde adultus iuuenis.i.iam proue ctæ ætatis.
Adoptare:loco filii recipere.
Adoptio cum aliquis loco filii adoptatur.unde adoptiuus dicitur loco filii receptus.
Adonai nomen domini apud hebræos:quod generaliter interpretatur dominus.
Adonis quoniã græce adonidos:facit latine adonidis:quando uero adonios adonis.sic similia.
Adonis amasius fuit ueneris, quem gentiles anni uersario solebant plãgere,sicut ipsa planxit:de quo propheta increpat israelitas.
Adonium metrum est duos pedes habens dactylum & spondeum:& constat dimetro catalectico:ut fundite flætus.
Ador:quod est genus farris ab adoro ablato o huius genitiuus non est in frequenti usu:inde deriuatur adorea liba.
Adorea panis de adore libamenta sacrificiorum Ius bellica uictoria:bona existimatio.
Ador quondam dictum ab edendo:quia primo eo usi sunt homines:uel q; ad aras in sacrificio offerebant.
Adoreum tritici genus: quod uulgo dicitur semen ador.
Adoria:gloria uel bona fama.
Adoriri:incipere gigni. ordiri.illam rem conari inuadere:inuenitur adorio.
Adorior commune fuit antiquitus: unde adortus est:ideſt inuenit:uel subito natus.
Adordior uero adordiris adorsus facit ideſt allo qui uel incipere.
Adortor commmune antiquitus fuit.
Adquirere adipisci ex ad & querere.
Adquin:potius quinetiam ideo.
Adramelech Idolum assyriorum: quod samaritæ colunt.

Adranes græce infirmus uel impotens dr.
Adramen adraminis nomen fuit herois.
Adraſtus tydei & polynicis ſocer fuit.
Adria ciuitas: quæ Illírico mari proxima fuit: unde adriaticum mare dicitur: & adrianus adrianum.
Adria, p adriatico mari ē āt ſupius mare: tyrrhenum inferius.
Adrimetus ciuitas magna apud pizantiū africe.
Adſcio ſcis adſciui adiungē ſociā ſignificat Adſcitus peritus.
Adſentari blandiri imitari.
Adſita: arbor cui incolumi aliud quod ſuſtineat adiungitur.
Adtaminare inquinare: & quecunq; habent. d. añ f. uel ante. g. l. n. p. r. ſ. t. q̄uis ſecundum quoſdā ita ſcripta inueniantur: tn quia ſecundū priſcianū in eaſdem lras. d. debent mutare: in illo potius ea ordine repperies.
Aduenæ de uno loco uenientes: Cōuenæ de diuerſis. i. aduenticii.
Aduena ab aduenio. cōe eſt.
Aduerbiū pars orationis ē: quæ adiecta uerbo ſignificationē eius explanat atq; implet: accidunt ſibi ſignificatio: Comparatio: Figura. Sed cum cōparatio nō accidat oībus aduerbiis: & accidē tia debeant eſſe generalia: & melius eſt pro cōparatione ſpēm addere: cū quædā ſint primitiua: quædā deriuatiua.
Aduerſor aris tibi dicimus. i. contraire. Sed boetius dicit aduerſamini uitia. i. reſpuite.
Adueruncat multū uerū facit.
Adulor aris: unde adulatio. i. blandities aſſentatio gloria forenſis: producit penultimā: cōe antiquitus tibi dr.
Adulter alienū thorū uiolans: unde adultero as aui actiuum eſt.
Adulter alienum utex terens: unde adulterium. adulteror aris.
Adultus ab adoleo es iam maturior.
Adumbrare: aſſimilare.
Aduncare curare.
Aeca locus circæus triſyllabū.
Aebes: tardus ſtrepidus. ab æbeo es ebui: quod eſt ſcupetē obtūdi.
Aebeto. tas. inde frequentatiuum. unde æbetatus obtunſus.
Aedes uel ab adytu. uel cā differentiæ.
Aeger triſtis aio dr: ægrotus uero corpore:
Aeger dr: quod agatur īfirmitate uel triſtitia ad tempus.
Aegylopiū: uulnus qđ intra oculū naſcit.
Aegyptilla gemma nigra ab ægypto dicta.
Aegyptii ab egypto quodā rege danai fratr: dicti nam interpretātur affligētes hebraice.
Aegyptus īterpretat tribulatio uel mæror ſiue tenebræ uel mūdus. Duæ aūt ſūt ægypti: Inferior habet ab oriente ſyriā & palæſtinā ab occidē te libyam: & a ſeptētriōe mare noſtr: a meridie montē: qui dr climax & ægyptū ſuperiorē fluuiumq; nilū. Superior uero ægyptus in oriente per longū extendit cui ē a ſeptentriōe ſinus arabicus a meridie oceanus: ab occaſu ex inferiore ægypto incipit. ab oriente mari rubro terminat
Aegyptus prius dicta ē aer: finis ægypti canopeia eſt quæ libye principium & oſtium facit.
Aegragas mons ſicilie eſt.
Aegre aduerbiū ab æger ægri. ideſt indigne graviter.
Aegrotare dr. i. infirmari.
Aegrotatio ē corporis.
Aegritudo uero animi.
Aegripartus: qui pedibus editione capitis pariuntur.
Aelā filius ſem a quo ælamite principes pſidis.
Aelam: porticus: ſed melius interpretat antefores ſiue ueſtibulū: unde in ueteri trāſlatiōe ezechielis habetur paſtoforia noua gazophilatia ideſt paruæ cellulæ.
Aelamioch: ueſtibulum.
Aello celeno & ſteleno propria noīa harpyiarū:
Aelementa ſūt initia rerum: aq̄ ignis aer terra ex quibus omnia generantur unde elemēta quaſi eleuamenta.
Aemulari: zelare. inuidere. imitari: uel etiā amare per æ ſcribitur. Aemulus enim inde deriuat ideſt inimicus inuidens & de eodem ſtudio certans liuidus.
Aena uaſa ærea: ab ære dicta.
Aenus. na. num. inuenitur.
Aena græce latine dicitur anus.
Aeneadæ troiani ab ænea rege dicti: qui troianus fuit.
Aeneator tubicen uel ænee cōiuratio.
Aeneus. p aereus. dicimus. ab aere. i. de aere.
Aenormis: grandis cui addi minuiue nihil pōt.
Aenū caldariā dicimus: qa de aere eſt.
Aeolus uentorū rex filius hippotæ regis i ſicilia.
Aeoliæ inſulæ ſiciliæ: quæ & uulcaniæ dicuntur.
Aeon αἰων. græce dr: qđ neq; principium neq; finem ſui præſtat: quod nos p deriuationē æcuū dicimus.
Aeon. græce ſeculū uel æteruū. αἰώνιος æonius æternus ſempiternus.
Aepithaphius tumulus mortuorū.
Aepos: uerſus heroicus q; ipſo dicūt geſta heroū
Aequus: qđ ē iuſtus p æ diphthongum ſcribitur. Equus uero animal p e.
Aequus p naturā: iuſtus uero per legē.
Aequæuus æqualis æui dr. coetaneus.
Aequicula: genus mēſuræ ab æqtate in cāpania.
Aequo as ab æquo. unde æqualis & æqualitas inde componitur æquimanus: qui utraq; manu utitur.
Aequinoctiū: cū dies & nox ſūt æquales.
Aequiperar: æquum cōparare.
Aequitas ē qđ naturaliter rō perſuaſit.
Aeque quicq̄. i. nihil.
Aequor pelagus ab æqualitate dr: unde & campo rum æquora dicimus.

Aer iuno græce dr.
Aera est aura aeris.
Aera singulor annor cõstituta: ex eo q̃ ois orbis æs reddere sub augusto p annum cõpulsus est.
Aera latus sicut quadrati octonarii: binarius ẽ angelus.
Aerametũ: æs equũ uulgus uocat: q̃ ĩ modum fit coloris aeris.
Aerarium thesaurus: publicus locus: in quo reponũtur thesauri uel pecuniæ ab ære: unde prius pecunia fuit.
Aer elementũ plurimũ hẽt raritatis q̃ cætera elementa: unde deriuat aerius, aeria, aeriũ. i. excelsus, sa, sum, aereus, ea, eũ. i. de ære.
Aeriani: heretici ab are dicti. hi uetant pro defunctis sacrificium.
Aeripedes dicũt cerui: qa ueloces sunt: quasi. pedem ponãt ĩ aera: eius noiatiuus aeripe ex tetra syllabo fit trisyllabũ:
Aericiana lanx aeris.
Aeromantia diuinatio ex aere.
Aeruscans æs minutum.
Aes alienum: debitum pecunia a splendore aeris dictum.
Aes aliud dr corinthiũ: aliud campanũ a regionibus quibus fit.
Aesca cibus dicta: q̃ eam os capiat.
Aesca uulgo dr: q̃ fomes sit ignis.
Aescaulaus, pr argentini qui putati sunt dii quasi & opere ampliauit.
Aescaurus piscis dictus: q̃ solus escas ruminare perhibetur.
Aesculapius apollinis filius: qui medicine artem laude & opere ampliauit.
Aesculapius pro asclepios æ pro a & iterpolita u.
Aesculus arbor glandifera p æ scribitur dicta ab esu: qđ ex ea prius æscam hoies sumpserunt.
Aestimare est quod non est putare: unde estimũ idest æstimatio: quæ species opinionis est uelut de uisu.
Aestus quasi ustus dicitur calor uapor auiditas: tempus calidum ẽ: & æstus maris accessus & recessus uel procella: unde æstuaria dicuntur: per quæ mare uicissim uadit. pertinet autem ad oceanum fretum ad utrunq; mare: inde deriuat estas. i. ab æstu meridiano datur q̃ pars illa flagrantior sit: inde etiam æstiua loca umbrosa. in quibus uitatur ardor solis. hinc etiam æstiuus. ua. um. uelud tempus quod pertinet ad æstatẽ.
Aestiuolum: æstiuum tẽpus.
Aetas dicitur pro ãno uno & pro. vii. & pro. c. uel pro quouis tempore: unde ætas de multis sæculis dicitur: dicta ætas quasi euitas idest similitudo æui: nam æuitas est perpetua ætas cuius initium uel finis ignoratur: quod græci dicũt αἰων aeon.
Aetas prima hominis per septem ducitur annos quæ infantia dicitur. Secũda ætas per alios. vii. usq; ad. xiiii. quæ pueritia nominatur: Tertia p dno septena usq; ad. xxviii. annum. Hæc adolescentia nuncupatur. Quarta tribus septenis ad iunctis usq; ad. xlviii. protelatur: quæ iuuentus uel uirilitas habetur. Quĩta tribus itidem hebdomadibus usq; ad. lxx. protenditur: & senior dicitur declinata a iuuentute ad senectutẽ non dum senectus. Sexta ætas est hominis senectus quæ nullo annorum terminatur numero: hæc quoq; senium dicitur. Aetates spirituales habet interior homo non in annis sed prouectibus distinctas: primam ĩ uberibus utilis historiæ: quæ nutrit exemplis. Secundam iam obliuiscentem humana & ad diuina tendentem: qñ non humanæ auctoritatis sed passibus ratiõis nititur. Tertiam iam gaudentem intrinsecus in quadam cõ iugali dulcedine: qñ anima menti copulat: nec iam libet peccare. Quartam ĩ id ipsum firmiorem: & cõtra oĩa aduersa paratã. Quintã ex omni parte tranquillam uiuentẽ in opibus incõmutabilis regni & summæ sapientiæ. Sextam omni modæ mutationis in eternam uitã: quæ pfecta forma facta est ad imaginem & similitudinem dei. Septima iam quies est æterna.
Aetas proprie dr duobus modis: aut enim hominis sicut infantia, pueritia, adolescentia, iuuentus & senectus: aut mundi cuius etas prima est ab. Adam usq; ad Noe. Secunda a Noe usq; ad Abraham. Tertia ab abraham usq; ad Dauid. Quarta a Dauid usq; ad transmigrationem iude in Babyloniam. Quinta deide usq; ad aduẽtum saluatoris in carne. Sexta quæ nunc agitur: usq; quo mundus iste finiatur. Quarum decursus per generationes & genera ita conspicitur: Prima ætas in exordio sui continet creationem mundi. Primo enim die deus lucis nomine condidit angelos. Secundo in firmamenti appellatione cælos. Tertio in discretiõis uocabulo speciẽ aquarum & terre. Quarto luminaria cæli quinto animantia ex aquis. Sexto animantia ex terra & hominem quem appellauit Adam. Adam anno. cxxx. genuit Seth: a quo filii dei. Seth anno cv. genuit Enos: qui cepit iuocar nom dñi. Enos anno. cx. genuit Cainã. Cainã anno. lxx. genuit Malaleel. Malaleel anno. lxv. genuit Iareth Iareth anno. clxii. genuit Enoch: q̃ translatus est. Enoch anno. lxv. genuit Matusalẽ Matusalẽ anno. clxxxviii. genuit Lamech: Lamech ãno. clxxxii. gẽuit Noe. Fcm ẽ ãt diluuiũ. Noe. aũt ãno d. gẽuit sem cam & Iaphet Anno. dc. Scda ætas p̃ diluuiũ. Sẽ. c. ãno. ii. diluuii gẽuit Arphaxat Arphaxat ãno. xxxv. gẽuit Sale. Sale anno. xxx. genuit Heber a quo hebræi. Heber ãno. xxxiiii Falech. Turris ædificat. Falech. xxx. ãno gẽuit Ragau. dii primũ adorãt. Ragau anno. xxxv. genuit Seruch Scythar regnũ ĩchoat. Seruch. ãno xxx. gẽuit nachor. Regnũ ægyptior nascit. nachor ãno. xxix. genuit thare: regnũ Sicyoniorũ exorit. Thare ãno. lxx. gẽuit Abraham: Zoroastres magicã reppit artẽ. Sẽiramis Babylonẽ cõdidit. Tertia ætas Abrahã ãno. lxxxvi. gẽuit hismael a quo hismaelitæ. & ãno. c. gẽuit Isaach &

hiſmael a quo hiſmaelite. Iſaach anno. lx. genuit Iacob: Argiuoꝝ regnū ichoat Iacob āno. xc. genu it Ioſeph. hic Iacob anno. cxxx. cū ſuis ingreſſus ē ægyptū Foroneus græciæ leges dedit. Ioſeph. cx. annis uixit. Græcia ſegetes hīe cœpit hebræorū ſeruitus annos. cxliiii. ī ægypto. Cecrops athenas cōdidit. Atlas aſtrologiā īuenit. Tres mille ſexcē ti triginta nouē anni ſunt ab exordio mūdi uſq; ī noctē occiſi agni. Moyſes. cxx. uixit huius anno xl. hebræi litteras haberet cœperunt. Ioſue. cxx. annis uixit. anno. xxxvi. Erichthonius primus q̄ drigā iūxit. Octoniel annis. xl. Cadmus Iras græ cis tradidit. Aoth annis. lxxx. fabulæ factæ ſunt. Delbora annis. xl. Apollo citharā repperit Gede on annis. xl. Mercurius lyrā cōdidit. Abimelech. annis. iii. chorus in græcia inuentū eſt. Tola annis xxiii. Priamus regnauit ī troia. lair. xxii. Carmē tis repperit Iras latinas: Iepte annis ſex. Hercules flāmis ſe iniecit. Abeſan annis. vii. Alexāder hele nā rapuit: Abdon annis. viii. troia capta ē: Sanſon annis. xx. Aſcanius albā cōdidit. hely ſacerdos an nis. xl. Arca teſti capiť: Samuel & Saul annis. xl. Homerus fuiſſe ꝓbať. Quarta ætas dauit. xl. annis regnat. Carthago a didone cōdiť: Gag. natā & aſaph ꝓphetant. Salamon annis. xl. Tēplū hie roſolymis ædificať. Roboā annis. xvii. Regnum iſrael & iuda diuidiť. Abia ānis. iiii. ſub quo abi melech pōtifex claruit. Aſa ānis. xl. Achias Amos Ieu: Ioel ꝓphetāt & azarias. Ioſaphat annis. xxv. Helias Abdias Micheas & heliſeus ꝓphetāt. Ozi as anno uno. Helias rapiť Athalia ānis. v. Ionadab ſacerdos claruit: Ioas annis. xl. Heliſeus moriť: Zacharias ioiade filius occidiť Amaſias ānis. xx ix. amos ꝓphetat: Ozias annis. lii. Olympiades a græcis inſtituūtur. Aſſyriorū regnum in Medos trāſferť Eſaias. Ioathā annis. xvi. Romulus naſciť Oſee Ioel. Achaz ānis. xv. Roma conditur. Iſrael in Medos tranſferť. Ezechias annis. xxix. Senatus fit romæ Manaſſes annis. lv. Sybilla ſamia claruit Amon annis. ii. Cenſus primum agitať Ioſias an nis: xxxi. Thales philoſophus naſciť Ioachim an nis. xi. Nabuchodonoſor iudæā capit. Sedechias ānis. xi. Tēplū hieruſalē incēſū ē. Quinta ætas Hæbreoꝝ captiuitas annis. lxx. fit. Iudith hiſto ria ſcribitur. Cyrus rex primus Perſarū regnauit annis. xxx. Darius medoꝝ rex annis. xxxiiii. Iude orum captiuitas ſoluiť. Xerxes annis. xx. Sopho cles & Eurypides tragœdi ſūt. Hīc artabanus re gnauit menſibus. vii. Arta Xerxes: qui & longima nus annis. xl. Heſdras īcenſā legē renouat. Darius nothus annis. xix. Hæc etas habuit Platonē. Arta xerxes mēnon annis. xl. Artaxerxes ocus annis. xx vi. Demoſthenes & Ariſtoteles ſunt Xerxes annis iiii. Xenocrates illuſtris hēť. Datius annis. vi. Ale xāder Hieroſolymā capit & Babyloniā īterfecto Dario. Alexāder annis. v. Alexādriā cōdidit. Aſiā obtinuit. Ptolemæus annis. lx. Machabeoꝝ liber primus inchoat. Philadelphus annis. xxxviii. Se ptuaginta īterpretes agnoſcunť. Euergetes. xxvii. Ieſus ſapientie librū cōpoſuit. Philopater annis. xvii. Machabeorum ſecundi libri hiſtoria cōpo nitur Epiphanes ānis. xxxiiii. Romani græcos ob tinuerunt. Philometer annis. xxxv. Scipio Afri cam uicit: Euergetes annis. xxviii. Brutus hiſpani am ſubiugauit Sother annis. xvii. Thraces Roma nis ſubiiciūtur: Varro & Cicero nati ſunt Alexā der annis. x. Syria Romanis ſubiecta ē. Ptolemæ us annis. viii. Rhetoricā Roma recepit: Dionyſius annis. xxx. Pompeius Iudæā capit. Cleopatra an nis. ii. Aegyptus Romanis ſubiiciť: Iulius annis. v. hic prior Monarchiā tenuit. Sexta ætas Octaui anus annis. lvi. Chriſtus naſciť cōpletis annis qnq; milibus. cl xxxxix. Thyberius annis. xxiiii. chri ſtus crucifigitur. Caius Callicula annis. iiii. Ma theus ſcribit euāgeliū. Claudius ānis. xiiii. Mar cus euangelium edidit. Nero annis. xiii. Petrus & paulus necanť. Nero idē nō niſi. xiii. annis poſt eū Galba & Otho uno anno &. vi. mēſibus defun cti ſunt: Veſpaſianus annis. x. Hieroſolyma a Ti to ſubuertitur. Titus annis. ii. hic facūdus & pius fuit. Domitianus annis. xvi. qui &. Flauius frater Titi filius Veſpaſiani. Ioannes apoſtolus in path mon relegatur: Nerua anno uno Ioannes apoſto lus epheſum rediit euangelium ſcribit Traianus annis. xiiii. Ioannes apoſtolus reqeſcit. Adrianus annis. xxi. Aquila interpres habetur: Helius uno Antonius pius annis. xxiii. Valentius & Martion agnoſcūtur. Antonius minor annis nouē. Catha phrigarum hæreſis oritur. Cōmodus annis. xiii. Theodotion interpres habetur Helius ptinax an no uno. hic poſcente ſenatu ut filium ceſarem fa ceret noluit dicens ſufficere ſibi q̄ uel ipſe impe rare meruiſſet. Antōius annis ſeptē. Quinta ædi tio hieroſolymis inuenitur. Seuerus annis. xviii. Symachus īterpres habetur. Macrinus anno uno. breuitas nihil habet. Aurelius q̄ Antonius annis iiii. Sabellius oritur. Alexāder annis. xiiii. Orige nes habetur. Maximinus ānis. iii. Iſte uicit germa nos: Gordianus annis. vi. hic de Parthis & de per ſis triumphauit: Philippus annis. vi. Hic primus Imperator chriſtianus fuit. Decius anno uno. An tonius monachus claruit: Gallus annis. ii. Noua tus hæreſim condidit. Vallerianus cum Gallie no filio ſuo annis quindecim: Cyprianus marty rizatus eſt. Claudius annis. ii. Iſte gothos ab Illiri co expulit. Aurelianus annis quinq;: hic chriſtia nos ꝓſequitur & fulmine cadit. Tacitus āno uno nihil memorabile egit: Probus ānis. vi. Manichæ orum hæreſis orta eſt. Carus annis. ii. una cum fi liis carino & numeriano: Iſte de perſis triumpha uit: Diclitianus ānis. xx. Iſte diuinis libris aduſtis martyria fecit tūc maximianus q̄ & herculius cō ſtātiū poſuerat regnaī occidēte q̄ maximianus ēt a maxētio filio ī roma tyrānidē tenente expul ſus fuiſſet poſt ad generū ſuū cōſtātinū conſtātii filiū fugit: a quo dū fuiſſet ſuſceptus inſidias ip ſi tendēs turpiter periit: Nā pater cōſtātius religi oſus religioſiorē filiū dereliquit cōſtantinum re gni bene ꝓpti hæredē: Maximinus quoq; in oriēte ſolus Cæſar erat ex genere diocletiani & Maxi-

miani. Tūc uero Lycinius aſciſ̃ ī Imperiū qa pri
us fuerat bonus: dedit ſibi ſororem conſtātinus
Maxentius igit̃ tyrannus in urbe roma primo fi
dei noſtre ſe ſimulat ueneratorē: & ob hoc oēs ī
iurias a chriſtianis reprimit: in uita aūt erat ni
mis facinoroſus, ita ut per cæteras quoq; ciuita
tes eius crudelitate deterrerēt̃ habitatorſ ī ori
ente ſimili crudelitate. Maximinus fuerit: Sed
maximino: Maxentio & Lycinio ſuperatis: q qui
dē prius ſocii regni fuerāt ſed doloſi & ifeſti &
deo cōtrarii ſolus cōſtantinus obtinet regnū cū
filiis. Galerius annis. ii. nihil hiſtoriæ dignū tu
lit. Cōſtantinus annis. xxi. Nicena ſynodus con
gregat̃. Cōſtatius annis. xxxiiii. & fratres eius cō
ſtans & cōſtantinus: q tñ duo fratres prius mor
tui ſūt q̄ conſtantius. Antropomor fitaꝝ hære
ſis oritur. Iulianus annis. ii. hic ex xp̄iano paga
nus efficit̃. Iouinianus anno uno: Iſte iterū xpia
nus effectus ē: Valētiniāus annis. xi. cū ffe ualē
te & gratiano: Gothi hæretici fiunt. Gratianus
annis. vi. Priſcillianus hæreticus agnoſcitur. Va
lens annis. iiii. Hieronimus in betheleem prædi
catur. Synodus ī cōſtantinopoli cū. cccl. epiſco
pis hæreſim cōdēnat. Theodoſius annis. iiii. Io
annes anachorita claruit. Alexius claruit. Arca
dius & honorius ānis. xiii. ffres fuerūt filii theo
doſii: In oriēte Arcadius: In occidēte honorius:
Iohannes chryſoſtomus claruit honorius annis
xv. Auguſtinus eps claruit. Cōcilū carthaginē
ſe. ccxiiii. epoꝝ pelagiū cōdēnauit. Theodoſi
us annis. xxvii. Neſtorius bæreſiarches extitit.
Martianus annis: ſex. Chalcedonenſis ſynodus
agit̃. Leo maior annis. xvi. Aegyptus errore dio
ſcori latrat̃. Zenon ānis. xvii. Acephaloꝝ hære
ſis orta ē. Anaſtaſius ānis. xxvii. Fulgentius epſ p̄
dicat̃. Huius tpe Boetius ſcripſit cōmēta cathe
goriaꝝ ſeipſo teſtāte. Iuſtinus annis. v. Acepha
loꝝ hæreſis abdicat̃. Iuſtinianus annis. xxxviii.
Vuandali Africā extiguunt. Iuſtinus annis. xix.
Armenii chriſti fidē ſuſcipiūt. Thyberius ānis
ſeptē. Longobardi Italiā capiūt. Mauricius an
nis. xxi. Gothi catholici efficiūt̃. Gregorius p̄
dicat̃ Focas annis. vii. Romani cedunt̃ a Perſis.
Eraclius annis. xxvii. Iudæi in Hiſpania chriſtia
ni fiunt. Heradonas annis. ii. Cōſtantinus filius
heraclii anno uno. Cōſtātinus annis. xxviii. Cō
ſtantinus annis. x. & ſeptē. Sexta ſynōdus. Iuſtini
anus ānis. ii. Pipinus ſenior. xxvii. carolus. xxvii
Beda obiit. Pipinus q ſupra. xvii. carolus & car
lomanus ſimul. iiii. carolus q ſupra. xliiii. Papa
Leo regnū Frācoꝝ annis: cxxx. Lodouicus. xxv
Lotharius. xxv. Lodo. xxviii. carolus. ii. carolus
ultius. ix. Berengarius. xxviii. Vgo. xxxi. Lotha
rius. iiii. Berengarius. xi. Ab incarnatione domi
ni. ccccxlii. Otto maior. xii. Regnū Theutonī
coꝝ. Otto mior. xxii. Otto puer. ſex. Neuricus
maior. xxiii. Cōradus. xvi. Henricus mior. xiii.

Aether ſūma ps cæli ſyderea ſiue ſupior aer fer
uēs. Nā ponit̃ p aere & igne & elemento.

Aethra uero ſplendor elementi aeris.

Aethera generis fœminini locus. ī quo ſydera ſt̃.

Aethereus: celæſtis.

Aeternitas ē interminabilis uite tota ſimul & per
fecta poſſeſſio: qđ deo cōpetit.

Aeternus ſine termino: qđ ñ hēt initiū uel finē.

Aethni fortis.

Aethica moralis.

Aetiani heretici ab inuentore dicti.

Aetiologia cauſæ redditio, p̄miſſe rei pulchre rō
reddita.

Aethiopes hoīes nigri a filio chā dicti: ex quo ori
ginem trahunt: qui & chus dicitur.
Chus enī hebraica lingua æthiops interpretat̃:
hi quondam ab indo flumine cōſurgētes iuxta
ægyptū inter nilū & occeanū ī meridie ſub ipſa
ſolis uicinitate inſederūt: quoꝝ tres ſūt populi
heſperii garamātes & indi heſperii ſunt occidē
tes. Garamātes tripolis. Indi oriētes: qcquid āt
eiu⁹ eſt ſub meridiano cardine ē circa occiduū
mōtuoſa ē harenoſa in medio, ad orientalē pla
gā deſerta ē: cuius ſitis ab occiduo atlantis mon
tis ad oriētē uſq; ad fines ægypti porrigitur.

Ameridie occeano; a Septētriōe nilo fulmīe clau
ditur.

Aethiopia tenebræ īterpretat̃.

Aethiopicus lapis ferreus.

Aetolia regio & urbs quædā eſt.

Aeto aquila.

Aethon nomen equi hectoris.

Aeuum inde æuitas æternitas, ppetuitas. coæter
nus ſempiternus.

Affatus allocutus: ab affor, aris. ex ad & fatus cō
ponitur: inde affamen, minis. i. allocutio, inde
affabilis. i. loquax. delectabilis.

Aphaſia αφασια græce: taciturnitas latine.

Affati ab affatu, uñ aſſator. i. arator pēultima p
ducit uel magis a græco affatos. i. abunde. unde
& corripit fa.

Affatim: abunde largius intentiuū ē aduerbium

Affectare: deſyderare tētare appetere: ab effectu
frequentatiuum: inde affectator petitor.

Affectus ab afficio, cis: maceratus, cæſus ex ad &
facio.

Affectus participiū maceratus: nomē uero q̄rtæ
declinationis.

Affectus actio uel paſſio deſideriū uolūtas inde
affectio: dilectio uel maceratio: affectiua uolū
tas animi.

Affici: iniuriis grauari, macerari.

Afer unus ex poſteris abrahæ fuit a quo africa, ī
de afer afra afrum.

Afereſis abſciſſio de p̄n°. uerbi: ut tēno p cōtēno

Affirmat̃: approbat̃. uñ affirmatio ē anunciatio
alicuius rei ad aliqd: ut Plato philoſophus ē.

Affinis: pximus, uicinus uñ affinitas ppinqtas.

Affinis ē extraneus: poſt uero cōiūgit̃ affinitate.

Affiliatio: adoptio in loco filii.

Affidoxa ſnia eſt: cuius pars honeſta eſt pars eſt ī
honeſta.

Affici: malis; & bonis dicitur.

Afflare:aſpirare.aſpergere.attingere:unde affla tus.aſpiratus.
Affligere:malos opprimere.
Affluere:abundare.inde affluentia & affluenter aduerbium.
Affore:euenire afforent:
Afforiſmus ſermo breuis:integrum ſenſum ppoſitæ rei ſcribens.
Afforiſmus ab aliis ſumptus.oriſmos:ſermo diffinitiuus.
Aforus:piſciculus pauciſſimus.
Afratū:qđ latine ſpumeū uocaſ: nā græce αφρος afros:latine ſpuma dr̄.
Africa dicta quaſi afota:uel aprica qđ ſit aperta cælo uel ſoli:uel ab uno ex poſteris abrahæ de cethura:qui dictus eſt afer.
Africa incipit a finibus ægypti pergens iuxta meridiem per æthiopiam uſq; ad atlantem montem: a ſeptentrionali parte mediterraneo mari cōiūcta clauditur:ab occidente in gaditano freto finitur:a meridiano occeanum contingit. habens has prouincias:Libyam cyrenenſem. Pentapolim:Tripolim:Byzantium:Carthaginem:Numidiam:Mauritaniā.ſitifenſem Mauritaniam tingitaniā.& circa ſolis ardorē Aethiopiam: hic ē uniuerſus africæ terminus.
Africus uentus a meridie flans uerſus africam: q & libs dicitur.
Affrodita te. dr̄ uenus ἀπὸ τοῦ ἀφρυ: apotoi afroi.i.ſpuma maris & ſanguine teſticulorꝫ Celii:qbus dr̄ nata:generis ē fœminini.
Afrodin:græci uocant dicta paganorum quā nos dicimus uenerem.
Afrodiſios helinū lingua auguſtus mēſis dicit.
Afronitum græce:ſpuma nitri.
Afron græce inſipiens.
Afrum dicimus ciuem.
Africum uentum.
Africanum negociatorem:
Afrutabulum uaſculum.
Affulare:leuiter tangere.aſſentari.obedir̄.
Affurcillare:labefactare.
Affuſus:humilis.ab affundor.
Agabo qui negotia præcedit.
Agabula:conciliator ideſt lenocinator.
Agalma:figura ſimulacrum.
Agamenon rex fuit græcorum.
Agamus:ſine coniuge.
Agania:hoſtia.
Agan:græce nimis.
Aganippe fons eſt boetiæ:quæ & aoniæ dr̄ uallis pegaſi.
Agape ἡ ἀγάπη charitas dilectio: labor alicūs græcū.hæc agapis proprium ē fratrū charitas.
Agar iterpretaſ aduena uel cōuerſa fuit amplexi bus abrahæ aduena cā generādi data: quæ poſt cōceptū angelo icrepāte cōuerſa ē ad ſaram.
Agareni ab agar:idē & ſaraceni proſeliti:
Agaricū:radix uitis albæ.
Agaſo:domeſticus leno:cuſtos equorum uel aſinorum:miniſter officialis.
Agapeta uel agapes:lenocinator:& qui cū fœminis illicite conuerſatur.
Agathyrſi populi ſunt.
Agathis:gēma primū repta in Sicilia iuxta fluuium eiuſdem nominis.
Agaue:mater Penthei:quæ filium interfecit.
Age:dic.fac.incipe.age aduerbium exortantis:exhortatiua uox.
Agea loca uel uia i naui:per quæ ad remiges hortator accedit.
Agellus ager.paruus diminutiuum.
Ageneuotes:qui ſe ſanctificant.
Agenoria:dea paganorum.
Agenor quidā rex aſiæ pater cadmi phœnicis & europæ.
Agger terræ congeries ab aggerando:uel cuſlibet rei coaceruatio:uel media ſtrata:uel uallum.
Aggerare.i.acumulare ab aggere. uel aggero riſgeſſi.i.congrego.
Ager agri latine.Nā græce ἀγρος agros dicit Aug.ſignificat eccleſiam.
Ager latine dicitur eo q in eo aliquid agatur uel a græco ἀγρος agros:uñ græce uilla coagros dr̄. Omnis ager aut ſeminatur qui ſationabilis dr̄:aut inſeritur arboribus:qui conſitus: aut paſcuis aptaſ:qui & cōpaſcuus:aut floribus:qui & floreus ideſt hortus apibus congruēs Item ager alluuius dicitur:quem paulatim fluuius i agrū reddit:arcifinius uero qui certis linearum regulis continetur:noualis autem:qui uacat anno intermiſſo:Squalidus:qui ſine cultura eſt: uliginoſus:qui nunq ſine humore eſt.Subſecitus ſterilis paluſtris.
Ager diuiſus & aſſignatus eſt coloniarum.
Ager limitatus decumanis & cardinibus cōtineſ.
Ager p ſtrigas & ſcāna diuiſus:ſimilis ē aruis publicis:quæ in prouintiis coluntur.
Ager meſura deprehenſus:cuiuſmodi uniuerſus ciuitati eſt aſſignatus.
Ager arcifinius ab arcendis hoſtibus dictus prius ſine menſura.poſtea interuentu litiū terminos cœpit.
Ager ſubſeciuus a ſubſecante linea dictus:uel cū centuria in extremitate finiū aſſignatorꝫ explere non pōt:uel cum inter quattuor lineas minus fuerit aſſignatum q̄ eſt intercluſum.
Ager ſubſeciuorꝫ:ſimilis cōditiōe extracluſus & nondum alicui aſſignatus.
Ager ſignificat mundum.
Aggeus interpretaſ feſtiuus uel ſolēnis nūcius.
Agialei a rege agialeo picti:iidē & Sycionii iidē & arcades.
Agialeia ἀγιάλεια ciuitas & regio illorum q̄ nunc peloponeſſus dicitur.
Agyalei uici dicūt:quo noīe Apollo ideo dictus eſt agyaleus: quia in uicis ei ſacrificabant nam ἀγυιὰ uicus.
Agilis:efficax.īpiger.tenuis.ab agendo celerius: unde agilitas dr̄ efficacitas.agilior agillimus.

Agina ſcapum ericiane dictum: ꝙ eo mẽſura põderis agatur.
Aginare: explicare. agere. fugare. negotiari.
Agiographa: ſancta ſcriptura.
Agiographis: ſancta ſcribentes. agios nãq; græce ſanctus latine: graphia ſcriptura.
Agitare frequenter agere: ab ago agis: ablata s. & addita to.
Agitator claſius. minator aſelli.
Agglomerare: aggregare eſt.
Agmen exercitus ambulãs ab agendo: ideſt eũdo in longitudine a portis.
Agineſtionus: primus ſynodus. Aginaſticus uero ſecundus ſynodus.
Agnati: conſanguinei ſũt ꝑ uiros deſcẽdentes: dicti ꝙ accedant pro natis dum deſunt filii.
Agnes græce latine interpretatur caſta uel martyr ab agon.
Agneiotes: qui ſe cãſtificant.
Agnitio: cognitio.
Agni immaculati.
Agnomen: qđ ex familia uenit: ut Scipio cornelius a cornelia familia ortus.
Agnomen: accidẽs nomẽ: ut Scipio africanus qui africam uicit.
Agnoſcimus notos: cognoſcimus ignotos.
Agnus dictus: ꝙ p̃ cæteris aĩalibus matrem agnoſcat.
Agnus ſignificat chriſtum
Agon: certamẽ. deſyderiũ: ĩde agonia. i. certatio.
Agonizor aris. i. certo as: ĩde agoniſta: certator.
Agonitheta p̃lii auctor: q certãtibus præeſt.
Agoniæ uictime uel hoſtiæ. Deriuationes quoq; uel cõpoſitiões q̃rũdã partiũ qbuſcunq; modis poſſint fieri apponimus ut ex his ĩ cæteris ſi qđ dimiſſũ ẽ ptibus p ſimilitudinẽ pateat ſicut. n. ab ago actuarius: ſic a promo promptuarius: Sicut ab ago agilis: ſic a facio facilis: Sicut ab ago actualis: ſic a ſpiro ſpiritualis. Sicut agilitas uel actualitas: ſic ſpiritualitas: ſi repiat̃ ĩ abſurdũ erit cognoſcere. ſicut ab ago ager: ſic a ſubeo ſuber. Sicut ab agri agrimonia: ita ab acri acrimonia: uel a parſi parſimonia: & a queror q̃rimõia Et ſicut cõponit̃ agricola ſic cælicola: ſic quoq; poterit uillicola & ſic ſimilia: Si bñ q̃ſiueris aut uſus fueris: quæ hic nõ inueneris aut nõdũ forſitan repta fuerit cognoſcer̃ uel repire poteris.
Ago gis ĩde deriuat̃ agens: actus. ta. tum: ab agentis tis in dus fit agẽdus da dum participiũ & nomen: dum ſignificat rem dignam agi.
Ab actus quoq; pticipio actus pticipiale nomẽ q̃rtæ declinatiõis: a quo hic & hæc actualis & hoc actuale. & actualiter aduerbium: ĩde actuarius ria. riũ: & actualitas. actor. actrix. actio: Ab ago ẽt hic & hæc agilis & hoc agile agillimus. a quo agiliter aduerbiũ & agilitas forma: Inde quoq; ager agri: a quo diminutiuũ agellus inde agrimonia agrimõie & agreſtis deriuat̃: Ab ago quo q; agis agito frequẽtatiuũ cũ pticipiis ſuis & nominibus. Agitatus tus. tui q̃rtæ declinationis & agitator agitatrix agitabilis: agitatio: & cũ cõpoſitis: ut ſubagito: & exagito: peragito: cogito: cogitatus. tus tui. q̃rtæ declinationis: cogitator cogitatrix cogitatio. Ab ago ager: ab agro cõponit̃ agricola & agricultura: Onager onos agri: inde deriuat̃ agro: qđ nõ ẽ ĩ uſu. uñ cõponit̃ perago gras & peregrinus. Ab ago cõponit̃ exigo cũ pticipiis ſuis & noibus exigẽs exigendus exactus. & exacturus. exactor: exactrix exactio. & exiguus a. uum: adigo circũago pago: trãſigo: abigo. dego ſubigo: Ab ago agon agonis. agonia: unde agoniſta. hoc actũ. ti. agmen agminis: cõponit̃ rego unde rex regulus: Regia regius. gia. giũ regalis regimen: regulus regillus regula. a rege Regoas cũ ſuis deriuatiuis & cõpoſitis a regno. aſ. regnũ gni: A rege cõponit̃ iterrex. regificus. a rego deriuatur rectus. ta. ctum: rectitudo: Cõponitur auriga: arrigo: erigo. corrigo. ſurgo: unde compõitur Inſurgo reſurgo: & cætera quæ q̃ſq; ſtudioſus poterit inuenire.
Agraria lex agri populi romani.
Agrantos bizatinorum lingua anguſtus menſis.
Agratiſma græce iactaculum.
Agragas mons ſiciliæ eſt.
Agreditur: incipit.
Agredule ranæ paruæ in agromorantes.
Aggredior. ris. cõe antiqtus ex ad & graditur.
Agriſton græce latine gramen.
Agreſtis: aſper. ſæuus: ſilueſter.
Agrios ἀγριος græce fetus. agreſtis
Agricola ſignificat deum patrem.
Agricola ἀγρικος ruſticus agrũ colens. cõponitur ex noiatiuo & accuſatiuo.
Agrigentiũ: urbs Siciliæ.
Agrigẽtinum ſal ſiciliæ ĩ igne fluit: & aqua ſalit.
Agriofagite dicti: ꝙ ſolas carnes ferarũ edũt hicyclopes uel monoculi dicũtur.
Agrypnia: uigilia.
Agrypneo ἀγρυπνεω hoc eſt uigilo.
Agrippa dr̃: qui in pedibus naſcitur.
Agrippa ꝓpriũ fuit: hic ẽ Marcus agrippa.
Agrippa nepos auguſti: qui pompeium freto ſiculo bello nouali ſuperauit & ab auguſto corona roſtrata donata eſt littore rubro.
Agrippe mons boetiæ.
Agripeos hellinũ lingua februarius menſis.
Agripenni illi dicunt̃: qui non in toto quadrati: ſed in longo ſunt.
Ai αι articulus græcus.
Ais aidos infernus αις αιδος
Ain oculus interpretatur.
Ain pro ais ne.
Aini naues fœminini generis.
Aio: incipio. dico. Aio is. it: deficit præterito perfecto: ſed ait ponit̃ ꝓ ꝑterito perfecto.
Aioi: excelſum in conuerſatione.
Aioin: interpretatur frater meus.
Aius Sanctus.

Ajuuani:heretici ſunt:qui negant eſſe unius ſubſtantiæ trinitatem.
Alabaſtrum:genus marmoris:unde fit uas ī quo diutius unguenta ſeruantur: & ideo pro unguēto ponitur
Alabanda:aſiæ regio.
Alabandicus:genus marmoris
Alabandina:gemma ab alabanda dicitur
Alabaſtrites:genus marmoris
Allabi:decurrere.
Allatātis palmulus:q circa latera gerūt palmas.
Ala:qua auis in aera leuatur:unde aloas.
Ala:pars multitudinis exercitus:turmeæ equitū xxx.Alæ dictæ:qa tegunt pedites alarum uice.
Ala exilla dicta:qa motus brachii ex hac in modum alarum inchoet.
Alacer uel alacris.hilaris.uelox.argutus.latus.
Alacer cōe eſt alacris uero fœmininum ĩuenitur ĩ utraq; tn terminatione inuenitur commune.
Alacrimonia:lætitia.
Alacritas:gaudium.
Alcaicum pentametrum conſtat pentimemerim lambica:& duobus dactylis:ut uides ut alta ſtet niue candidum.
Alcaicum tetrametrū ex duobus dactylis & duobus trocheis:ut Iuna rubens zephyros minaſ.
Alalachinos græce uox:quam belli tpe exercitus cum clamore unanimiter emittit
Alam hærba radicis aromaticæ.ipſa eſt hinula
Alani:a fluuio alano dicti:qui ultra danubiū fertur in europa.
Alare:ſpirare.redolere.
Alapa:colaphus.
Alapare:alapas minari:
Allapſus:incaute ueniēs:
Alanes:equitum turmæ.
Alaris:caballaris
Alarica:haſta uehemēs triāgulū ferrū habens
Alarus:olei filius:
Alatus ab ala dr:quod alam habeat
Alba:ueſtis ſacer dotalis linea ſtricta:quæ camiſium dr.& poderis:& talaris.& ſubucula.
Alba:urbs Italiæ ab aſcanio facta.
Albatus:candida ueſte uſus.
Albania:regio orientis:unde albani dicti albo capillo.Hæc ab oriēte ſub mare caſpiū ſurgēs p orā occeani ſeptētrionali uſq; ad mæotidas paludes per deſerta & iculta extēdiſ huic terræ canes ingentes ſunt tantæq; feritatis:ut tauros p mant & leones perimant.
Albani:gentes ſunt in partibus aſyaticæ regiōis ſitæ:quæ ſe poſteros laſonis credūt: hoꝝ glauca oculis.i.picta ineſt pupilla adeo ut nocte pluſq; die cernant hi iuncti amazonis fuerunt.
Albo bas actiuū ē:inde albeo es abſolutum unde albeſco:dicitur tn albico p albeſco.
Albunea una de decem ſibyllis dicta eſt.
Albunea caſtellum in ſamis.
Albunea nympha:a qua nemus nomen accepit
Albis fluuius inter ſaxoniam & uaſalliā:cuius habitatores ſueui dicuntur.
Albula fluuius Italiæ:qui nūc Thyberis dr:olim dictus eſt:qđ niuibus ſit albus.
Albūea mater matuta:inde dictū ē nemus quoddam & fons.
Alburnum:albeſcens exalbidum.
Alburnus:mons lucaniæ iuxta ſellū montem.
Albū candidum:ſed album natura:cādidum fit ſtudio.
Albus:ba.bum.unde albo.albas.& albedo:quod nimium eſt canū in corpore.
Albus dr tabula:in qua ſcribebātur milites: inde albioſus dīminutiuum.
Alce.αλκή robur.
Alcides:hercules dictus:quia fuit uir fortis:& famoſus:Nā alce αλκή græce latine uirtus idea græce:latine forma dicitur.
Alcinous rex phæacū cultor hortoꝝ pomiferoꝝ
Alcione:quæ:& alcedo auis marina:quæ in pelago nidum facit:tunc per.vii.dies mare non mouetur.
Alcione: maritima auis: medio fere hyemis: qđ tēpus fouēdis partubus habet deputatum. ouat in harenis deponit & per.vii.dies fouet:educitq; pullos:ſeptemq; alios adiungit:quibus adoleſcant.Tantam aūt gratiam diuinitus indultam his.xiiii.diebus habet hæc auis:ut in his nullos motus procelloſæ tempeſtatis nautæ horreſcāt quos dies alcyonidas uocant. Nonne uos paſſeribus pluris eſtis ait dns. Confide ergo homo.
Alchionium in littore maris inueniſ in locis ſcopuloſis:quod alii aſperam uocant:& generatur de ſpuma maris.
Alomene:ppriū ciuitatis:uel mater herculis:
Alchomaniū metrū:qđ cōſtat dimetro hypercatalecto:ut ē hoc.uita quieta nimis caret ingenio.
Aldius dr qui adhuc ſeruit patrono.
Alæ dicūtur:in quibus pennæ p ordinē fixe ſūt: Alæ turme equitū ideſt eqtes.xxx.dicte q; tegūt pedites uice alarū.Alæ piloſa membra ſub brachiis dicūtur:ex eo q; ex his in modū alarū motus brachioꝝ inchoet:quas quidā axillas dicunt:q; ex his brachia mouentur. Nam. cillere eſt commouere:has quidam ſubhirtos uocant: q; in pleriſq; fetorem reddant.
Alebra:quibus quis alitur.
Alea:tabula luſoria dicta a quodā qui hūc luſū ĩuenit.Alea nomine pirgus dr q; per eum teſſeræ pergant:Calculi uocati:q; leues ſint & rotundi:Teſſeræ dictæ quia quadræ ſūt ex oībus partibus:hi ſunt & lepuſculi:eo q; ſaliēdo diſcurrāt: unio id ē canis.Trio.i. ſuppus Quadrio plana.
Allec.piſciculus ad ſalſamenta idoneus.uel liq̄men ex piſcibus.
Ales:fœmininum.ſed etiam maſculinū ĩueniſ.
Alecto:una ex tribus furiis:luctificā interpretat maxima furiarum dicitur a uergilio.
Allectare frequenter allicere.ſpectare.

Allectus ab allicio cis:electus ad aliquid.
Aletas:eruditus.
Aleph:prima littera hebræorum:apud nos.a.de us interpretatur.
Allegare:insinuare.mittere.mandatis instruere.
Allegoria:mysterium.similitudo.
Allegoria:aliēi loquiū:cū aliud sonat:aliud itel ligit:ut tres littore ceruos cōspicimus.i.tres duces.Allegoria p sniā pntis loci:notari oportet aliud:& aliud significari:Allegoria a quibusdā spiritualis itelligētia acciditur:sicut beatus gregorius:qui ea quæ per figurā dicta uel facta sūt de xpo uel ecclesia allegorice iterpretat:habet aūt septē spēs:Ironiam antifrasin:ænigma.carientismos.paroemiā:sarcasmon.antismon.Item allegoria uerbis siue operibus aliqñ figurat historicā rē:aliqñ typicā aliqñ tropologiā.i.moralē:rationalē qnq; anagogē.i.sensum ad superiora ducētem.Aliqñ ista omnia in facto:ut tēplū quod fecit Salomon iuxta historiā domus dñi iuxta allegoriam uel typicum corpus dñi.Iuxta tropologiā ecclesiam.iuxta anagogē supernam patriā.Similiter hierusalē:ciuitatē & hoīes:animā ecclesiam.& patriā cælestē significat.
Alligurire:degustare ex ad & ligurire.
Alleluia exprimit laudate:dominum.
Alleluia hebraice:latine laus dei.
Alleluia nomen domini.laudate dominum:aut certe benedicnos deus simul ī unū:quia simul sumus in unum:per fidem & unanimitatem digni sumus a domino benedici.
Alemanni:gens galliæ dicti:q; iuxta lemannum fluuiū stent.
Allenæ:cortigiæ frænorum.
Ales:quælibet auis ab alis dicitur gerendis:fœminium est:sed etiam masculinum inuenitur:cuius genitiuus alitis facit.
Alere:nutrire pascere.
Alexander magnus alexandriam condidit urbē: quæ caput est ægypti.Iste uicit Illiricos Thracas Thebas.Sardis.Iudeam.Babylona Hircanos & Medos:Parothonium condidit Babyloniam reuersus ueneno periit.alexādria αλεξανδρια dicunt græci & alexandrea Sic nicia & nicea & similia.Alexandros dicunt græci:nos alexander sicut menandros menander:meleagros meleager.
Alpha prima littera apud græcos:quæ significat unum:sicut cætere secundum proprium ordinem significant.
Alpheus hebraice.latine milesimus.siue doctus interpretatur.
Alpheus fluuius helidis iuxta Pisas deus marius
Alphemius:uagus uel proprium;
Alpheus αλφειός.i.candidus uel fluuius. Aliter moribus sacer.
Alfita.i.polenta.
Alga nascitur in aquis: dicta ab algore aquæ uel q alliget pedes:purgamentum maris uel hærbam.
Algeo es:unde algesco inchoatiuum idest frigeo inde algor ris.masculinū idest frigus quod etiam hic algus huius algus facit:inde algidus.algida algidum.
Algemo:dolor.
Algidus:mons est ab urbe duodecimo miliario..
Alia:urbs Italiæ iuxta cannas:ubi annibal romanos deleuit.
Alia:fluuius campaniæ.
Alias:idest in alio tempore:interdum aliter:ad alios fines.
Alibi:in alio loco:
Allibrum dictum:q;in eo loco librātur idest,uoluuntur fila.
Alica græcum:genus frumenti.
Alibre:alimentum.
Alicastrum:simile est alicæ:
Allicere:psuadere:ex ad & licio:qđ nō est ī usu.
Alicubi:uspiam.in aliquo loco significat.
Allicula:signum uestis.genus uestis.
Alicidæ:gemini œthus & ephialtes:qui ex ossa & pelio deiecti sunt.
Alienigena commune est:sed tamen figurate per allothetam iūgitur cum neutro.sic cætera a genere composita:ut granigena.
Alietus:auis similis aquilæ:sed maior.
Alietus a græco alietos auis:qui uulgo smirilium dicitur uel sparauerius.
Alienum æs:pecunia fœneraticia.
Alienus:extraneus.
Alienus:na.nū.& alieno as:cōponit alienigena.
Aliger:auis alas gerens uolucris.
Aliger:cupido dicitur:quia cito uolat:
Alifani:calices poculorum.
Aliuia.i.incorruptum quid:ut unguentum
Alimenta:instrumenta.cibaria hoc alimentum. ab alo.alis:lui.
Alimonia fœmininū.nutritia esca dicta q eius sumptu corpus alitur.
Alimentum incorporale Alimonia uero corpora lis intelligi potest:inde alimones ab alimento. quo nutriuntur dicti.
Alioquin q si minus qđ si ñ uel aliter:si alio mō feceris cōiunctio rationalis uel collectiua.
Aliorsum:aliam in partem:
Alipedes:equi ueloces q̄si alas pedibus hñtes.
Alypson est quando pro homine īgrato grata ponitur persona.
Aliptes:unctor.
Aliquatenus:aliqua ratione.
Aliquātis per:aliquādiu.p aliquantum tēporis. Aliquando aduerbium temporis infinitum ante penultima acuitur:ne duæ partes putent uel causa differentiæ ab aliquanto.
Aliquis alicubi aliqñ aliunde aliqua absolute p feruntur:& infinita sunt tm̄:ut aliquis uenit:alicubi fuit:aliqñ contigit.
Alio:ad locum.
Alibi:in loco.
Alias in alio tempore.uel aliter.ī.alio mō.

Alſunde uero de loco & per locum dicitur.
Aliquatenus aduerbiū & alicubi & aliquādiu ali unde aliorſum aliquotiens aliquando aliquantum aliquantulū: cōponitur & aliquāti ſper.
Alites uolucres ab alis.
Alis fluuius aſiæ interioris: regnum Medorū terminat.
Allium dictum q̄ oleat: cuius odorem uenenata fera ñ ſuſtinet. leo quoq; & pardus fugiunt: corporibus tamen humanis ſalubre eſt: nam ſuo calore deducit & mingitur ac interius medicatur doloribus. oculis uero in cibo crebrius ſumptū caliginem inducit.
Alius de multis dicitur.
Alter de duobus.
Almus. ma. mū. ſanctus pulcher. excelſus: ab alē do dicitur.
Alma: mons apud firmium.
Alnus nunc populus: unde naues fiūt dicta: q̄ alatur amne. alnus ſcapularis ſummitas uel lignū: quod eſt urna.
Alos alas. ui. auram moueo quaſi abala: unde alitus pro alatus. i. ſpiritus flatus. Alo uero alis uifacit tam altus q̄ alitus ſecundū priſcianum: uñ & alitor & altor.
Allobrox allobrogis de gallia: gallus. rufus dr̄.
Aloe ſpecies aromatica amariſſimi ſuci: herba reſiſtens uermibus & putredini.
Aleo in india gignitur & arabia: arbor odoris ſuauiſſimi ac ſummi.
Allopathia paſſio ab alio in aliū tranſiens.
Allophi ideſt alienigenæ. hi ſunt philiſtei uel paleſtini ab iſrael ſeparati: exorti ſūt a Celio filio meſſiam.
Alogi heretici dicti: q̄ logon ideſt uerbū dei non credunt.
Alogus nota: quæ in libris adhibet ad mendas.
Alopecia capillorum fluor ex malis humoribus naſcens dicta alopecia a ſimilitudine uulpeculæ: quæ græce. αλωπηξ alopex dr̄.
Allotheta uariatio generis per alienatiōem uel mutationem.
Alpæ urbs galliæ: ubi momecrius fluuius oritur.
Alpes: ꝓprie mōtes aerii galliæ nā gallo& lingua alpes alti mōtes uocāt: Sūt aūt ubi gallia ab Italia diuiditur: unde alpinus & tranſalpinus.
Alpe curiæ a cucio rege dictæ: ubi eſt tritona.
Alphita: polenta farina.
Alpes: cū ſemp plurale ſit quomodo ſyrtis. tñ ſingulariter a pœtis profertur: unum tamen alpē & aliud ſyrtim facit.
Alpini uenti ab alpibus flantes.
Alſi alſiſti ideſt frigui. ab algeo ges alſum alſu facit unde fit aloſus. i. frigoroſus.
Altanus: flatus qui in alto ē ideſt ī pelago.
Altare: q̄ſi alta ara ſupius tantum ponebatur.
Altea malua ſiluatica ubiq; naſcitur dicta: q̄ ī altum ſurgat.
Alteribalanis dr̄ lucernarum uſibus aptum.
Altercor aris pro quo alterco: uerba coniicio.
Alter de duobus: unde alternus: na. nū. & alternatim & altero. as. alteratio: componitur altercari & alteruter: quod eſt ex duobus integris alterutrius ex corrupto & integro.
Alteruter. tra. trum. & contra. Ambo uterq;.
Alterutrum. ad inuicem. magis ſignificatiōis duas habet partes. alterutrū aut hoc aut illud aut utrunq;.
Altilis ab olendo dicitur ideſt pinguis gallina eo q̄ alatur.
Altitudo cōe nomen excelſo & ꝓfundo.
Altitudo cōponitur ex alto in alto.
Altilia uolatilia ſaginata ſtudio.
Altilia ab eo qđ eſt alere dicta quaſi alitilia: ſaginata enim dicuntur.
Altilitas ab alendo. ipſa res quæ alitur.
Altimeter quo metiuntur altitudines. quod dam inſtrumentum eſt.
Altittonus. i. deus.
Alto. as. nutrio uel altum facio ſubleuo.
Altrinſecus dextra leuaq; alterutrū.
Altriplex: duplex. doloſus.
Altrix: nutrix.
Altū quaſi alatū: unde alto as. altus cior. iſſimus
Altū ſuperius & inferius dr̄: ad utrunq; enim pertinet: altū nāq; dicimus cælū & altum mare.
Allubeſco: faueo & conſentio.
Allucere: iactare.
Alucinare uana ſomniare.
Allucinatio lucis alienatio.
Allucinaria uana ſomniaria.
Allucitæ ſomniatores.
Aluearia: præſepia. uaſa apum. uel examina. hoc alueare. aris.
Alluere: perfundere. cōcurrere. inundare: unde alluuium uel alluuio. i. inundatio aquarum.
Alluuia: conſumptiones riparum ex aqua.
Alluuies etiam ab aluo locus cœnoſus uel morbidus.
Alluuius ager: quem paulatim fluuius in agrum reddit.
Alueus fluminis meatus uel cōcaua nauicula: unde alueolus dimminutiuum uaſculum quodlibet uel aluearia.
Alumen dicitur a lumine: q̄ lumen præſtat coloribus tingendis.
Alumnus qui nutrit ab alēdo dictus: licet etiam qui nutritur alumnus dicatur.
Alluta: pellis capræ a luteo colore dicta.
Aluus: inde alueus: unde aluearia: unde alueolus
Aluus: interius receptaculum cibi uēter aſpectus ipſius partis extrīſecus. mō facit hæc aluus lui. ueteres uero hic aluus dixerunt.
Aluius curiæ polipticū ſcriptū. cōmētaria: codicilli: tabulæ: monumēta: annales: hiſtoriæ libri
Albus prætoris: noīa curialium: ubi ſunt ſcripta: quæ ſunt recitanda. tabula eſt: & habet albis litteris ſcriptos iudices & ſenatores.
Allux: pollex in pede.
Amma auis nocturna ab amando dicta hæc &

ſtrix dicitur a ſtridore:
Amabo:unde amabilis comicū aduerbium:
Amadryades deæ fontium a gentibus dicunt q̄s & nymphas quidā mōtiū dicunt.
Amæ uaſa ſunt:in quibus ſacra oblatio continet
Amalech iterpretat lingens terram uel populus lambens ſiue relinquens uel lingēs populum ſiue declinans.
Amalthea:propriū illius capræ:quæ louē i creta nutriuit.
Amanare extra manare.
Amandat:relegat extra longe mandat:
Aman interpretatur iniquitas.
Amani:a quo dicti ſunt amanitæ:uocatur populus meus.
Amanus mons ciliciæ uel mons cappadocum qui & taurus dicitur:iterpretatur deus uigiliaꝝ dia bolum exprimit.
Amaracus gēus floris iocūdi odoris: ab amaraco puero:q dū ferret unguenta caſu lapſus ex con fuſione & commixtione odorem creauit.
Amaritium unguentum:unde unguenta optima amaritana uocantur.
Amarillis:proprium fœminæ.
Amare ardenter.diligere uero leuius intelligit.
Amarina genus uirgulti amari.
Amarchat cappadocū lingua agmen interpretat
Amarus a ſapore tractū.eſt enim inſuaue.
Amacor:amaritudo.
Amarcha miſer.
Amarchas peccata.
Amarchetes miſeros.
Amartigema græce de peccatoꝝ origine.
Amaſias interpretatur populum tollens.
Amaſenus:fluuius uolſcorum.
Amaſius dictus q̄ ſit pronus ad amorem:
Amatheus interpretatur delinquens.
Amathus inſula ueneris.
Amaxa:græce axis dr.
Amazones fœmine bellatrices dicte q̄ ſimul uiuerent ſine uiris quaſi amazoin: ſiue q̄ aduſtis dexterioribus mamis mammes dicantur.
Amazones gothorum mulieres a uiris relictæ.
Ambages uerboꝝ circuitus:obliquitates:incertū iter ab ambigo:unde ambigioſus circuloſus.am bagibus plenus.
Ambio bis.biui.ſeduco deſidero. unde ambitus & ambitio.cupido honoris.
Ambigo.gis.deficit præterito.
Ambeſus circū eſus.ab edo cōponitur.
Ambifariam:ex ambabus partibus.
Ambigenes loca flexuoſa:anfracta difficilia.
Ambigere:dubitare cōponit ex am & agere Inde ambiguū eſt:cū id qd ſcriptū ē duas aut plures res ſignificare uidetur.
Ambire:cupere:circumire honores appetere.ex am & ire: inde ambitio ideſt gloria.blandities gloria forenſis.
Ambitioſus quoq; q honores ambit:ſuperbus.
Ambitus ēt quod quando eſt participium penultimam producit qūando uero nomen corripit.
Ambitus circuitus.
Ambitus iudiciū i eū:qui a largitione honorē ſuſcepit amiſſurus dignitatem.
Ambitus iter uicinoꝝ edificia locus duoꝝ pedū & ſemis ad circūeundi facultatem relictus.
Ambigua ouis dicebat: quæ cū geminos pareret cū ipſis altrinſecus poſitis ſacrificat unde deriuatur quaſi ab utraq; parte habens agnos.
Ambligonius dr ille triangulus:qui hebetem angulū habet.ut hic.
Ambo.i.uterq; a greco αμφω derīuatur.
Ambo uterq; alteruter relatiua ſunt: & iō uocati uos non habent.
Ambonem dicendo gradum ſignificamus.
Ambro:deuorator. profuſus. luxurioſus glutto conſumptor patrimonii.ganeo.popino.
Ambrones:populi ſcythiæ qui carnibus ueſcunt humanis.Nam broſis græce cibus dr.
Ambroſeum:odor diuinus.
Ambrotos αμβροτος homo dicitur immortalis,nam brotos βροτος homo βρωσαμ græce cibus dr:quia iter cætera aīalia cibo grationali utitur.
Ambroſīa:eſca deoꝝ:quā latini apium ſaluaticū uocant.
Ambroſius cæleſtis odor uel ſapor diuinus pulcher.
Ambulacrum ſpatium ambulandi.
Ambuſilla:uenter.
Amburere:circumincendere.
Ambubagæ mulieres tibicines ſyriacæ:
Amburbale uel amburbiū ſacrificium:quod circuit ciuitatem.
Amebœum carmen duos itroducit:ſed difficilior ps reſpondet:qa nō pro ſuo arbitrio ſed aut maius aut contrarium rñdet.
Amelum genus herbæ dicta q̄ iuxta fluuiū melam naſcatur.
Amelū:proprium loci.
Amœna loca dicta:quod amorem præſtent iocūda.uiridia.
Amen:uere.fideliter uel fiat: quod eſt hebræū: ſicut allias.& ſicut in cælo a Ioanne audita ſunt ita in terris cunctis gentibus,pnūciare.hæc duo uerba ab apoſtolis ſunt tradita.
Amen qd ē iuramentū uel affirmatio hebraice: latine ſonat uerū: ad cōfirmādū uera eſſe quæ dicta ſunt:in fine ponitur.
Amendare:abſcondere.extra cōmandare.
Amentia:perpetuū.dementia uero tpale ē uitiū
Ameni ſine mente.
Amentū dictū:q̄ media haſta ligatur:ut iaculet uinculum eſt.
Amera hora.
Amerina retinacula uimina ab urbe amerina dicta.
Amenſias:interpretatur rogans.
Amerina urbs.i qua uimen multum naſcitur.
Amerinum enim oppidum eſt italiæ.

Ametaboton ſine tranſitione: Nã. a. ſine: metabaſis tranſitio.
Ametiſtus lapis pretioſus unus de duodecim un de amethiſtina ueſtis eiuſdẽ coloris corripit penultimam ſti ante na.
Amethiſtus lapis indicus inter purpureas gẽmas tenens principatum: non ex toto igneus.
Amethiſtus præcipuus colore uiolaceus flãmas euibrat aureas notulaſq; purpureas: prætendit cor humiliũ chriſto commorientium.
Amethiſtizontus dr̃: quia eius extrema ſignacula in amethiſti morem exeunt.
Amphiballus byrrhus uillatus uel planeta.
Amphi: græce utrinq;.
Amphibena ſerpẽs dicta: q; duo capita habeat.
Amphibia ſunt genera piſcium.
Amphibolo, ambigo, dubito, uñ amphibola dubia.
Amphibologia: dubietas dictionis: ut aio te eacida romanos uincere poſſe.
Amphibrachus dictus: q; ĩ utraq; parte breuẽ habeat ſyllabam: in medio longã ut amænus: nam brachys eſt breuis.
Amphybrachis huius amphibrachys.
Amphimacros græce latine amphimacrus dicit̃.
Amphimacrus eſt: cum ex utraq; pte longa ĩ medio eſt breuis ſyllaba: ut ciuitas: nam macros. i. longus.
Amphion quidã cithareedus perfectus atq; thebanus fuit: hæc omnia ſicut plura alia per ph. ĩterdũ ſecũdũ hoc: q; græca ſunt: atq; per. f. latinum quandoq; ſcripta inuenies.
Amphitaba ex utraq; parte uilloſa tapeta.
Amphitheatrum locus rotundus ad ſpectaculũ factus: Theatrum enim ex medio amphitheatrum ẽ: quod eſt ſemicirculi figura.
Amphiciſii. bimembres.
Amphitrita: dea maris, matrona neptuni.
Amphitrites: neptunus: ex amphi. i. circum & tridente: quem tenet. uel eſt mare.
Amphitrites uxor neptuni.
Amphitrius mare: unde ſuperiora deriuantur.
Amphora dicta: q; hinc & inde leuetur: recipit enĩ liquoris pedem quadratum: frumenti modios Italicos tres.
Amphoreus ἀμφορεύς græce: hæc amphora latine.
Amphitheoſis: conſecratio.
Amphryſus fluuius Theſſaliæ: circa quẽ apollo ob occiſos cyclopas diuinitate ſpoliatus. Admeti regis pauit armenta: unde amphryſius dr̃. Inde etiam fit amphryſius, ſia, ſium.
Amiger: uulgo ſpatarius.
Amionton: lapis ueneficiis magoꝝ reſiſtens.
Amianton ligni genus: quanto plus arſerit: tanto mundius inuenitur.
Amyclas proprium nautæ.
Amycus græce propriũ fuit hominis. amicus latine dictus quaſi animi cuſtos:
Amiclus faſcia pectoralis.
Amicus ab amãdo cuius dĩminutiuũ ẽ amiculus
Amicitia ẽ uolũtas erga aliquẽ rei& bonarũ illius cã: quẽ diligit cũ eius pari uolũtate.
Amicari ab amico dicit̃. & amicitia & amicabilis uel amicalis. i. amicitiæ aptus.
Ami dicũtur uigiliæ cuſtodiæ.
Amicio. cis. cooperio. ueſtio. circũligo. ab amico uel ex am & icio: uñ amicio & amictus pticipiũ
Amycla ciuitas lycaoniæ: in qua fũt nati caſtor & pollux.
Amigdon ciuitas aſiana: inde amigdalina.
Amigdalon græce: latine longa nux: hæc dr̃ nucula minor nux uel amandula.
Aminadab iterpretat̃ cõcupiſcentia amãs, pnepos fuit iudæ: uel interpretatur mei populi ſponta neus. i. chriſtus.
Aminea genus uuæ q̃ſi ſine minio. i. rubore: albũ enim uinum fert. Amineus rubens.
Amiculũ meretricũ pallium lineum: hoc matronæ ſumunt.
Ami ſaxatilis piſcis: dictus q; ñ niſi hamo capiat̃
Amitinus q ex ſorore patris. i. amita procreatur.
Amiſon ciuitas ponti nobilis.
Amiſtidas paruiſſimũ ad potandũ aptum.
Amita ſoror patris quaſi alia mater dicta.
Amitei. fuſtes, palli.
Amita magna ſoror auĩ.
Amiternũ oppidũ cãpaniæ fuit.
Am græcã prepoſitionem ἀμφὶ ſignificat ut amplector amputo ambio: ubi iterponitur. b.
Amnis fluuius ab amoenitate dictus frõdibus redimitus.
Amner patris lucerna interpretatur.
Amneſtia obliuio malorum. ἀμνηστία
Amnites: durus lapis ſimilis uitro.
Amor inhians hr̃e: qđ amat̃: cupiditas ẽ eoq; fruens lætitia: & fugiẽs qđ aduerſat̃: timor. Id ſi acciderit ut ſentiat̃ triſtitia, inde mala ſunt iſta ſi malus ẽ amor: bona ſi bonus. Sancti ergo metuũt cupiũt gaudẽtq; dolẽtq;. Metuũt pœnam æternã: cupiunt uitã æternã: dolẽt differri a re: gaudent in ſpe. Item metuunt peccare: cupiunt bñ agere: dolẽt ĩ peccatis: gaudẽt ĩ opibus bonis & in ſimilibus Nam ut ait apoſtolus. Triſtitia apud deum pœnitentiam operatur: mundi aũt triſtitia mortem.
Amo. as. at. ide dr̃ amator: amatrix amatio Amatius, tii. amabilis. bilior. biliſſimus amabiliter: amor. ris. inde amicus: unde amicitia & amicor. aris. componitur adamo. as. adamans. tis. & deamo. deamas. & readamo. as.
Amo. as. unde amaſco &. amaturio defectiuum.
Amocriſis genus gemmæ harenis & auro intermixtis.
Amodo: deinceps.
Amœbeum carmen dr̃: cũ duo paribus uerſibus canunt: & aut maius aut contrariũ alter rñdet.
Amoliri: diſſipare, amouere, abducere.
Amolum flos farinæ tenuis dictum quaſi a mola egeſtum.

Amomum dictum: q̄ cynamomi odorē habeat, frutex botruosum fœmen reddēs sibi cōnexum flore albo hoīum somnos suauificat.
Amons: potens fortis uel populum diuellēs.
Amona: calamus mensure.
Amon interpretatur fidelis nutricius uel populus turbidus in se confidens.
Amoniacus sal sub arenis in cyrena inuenitur.
Ammō dr̄ iupiter. i. arenarius uel aries libyæ. Nā dum in libya bacchus sitiens iouē oraret: dicit arietis sibi in similitudine apparuisse: fontēq; ostendisse: & iō sibi templū fecisse: ī quo cornutus aries pingitur.
Amorreus interpretatur amarus uel uiliabūdus dictus ab emor patre sichem: q fuit filius chanaam: unde amorrei dicūtur.
Amos interpretatur potēs fortis uerecundus uel populus albus. propheta domini fuit.
Amoth interpretatur aqua paterna.
Ampelopraſſon aridelū. in uineis nascitur.
Ampelos agrios uitis agrestis alba. Ampelos leucos seu ebryoma quā latini albā uitē uocant succus bachar eius lacuberibus siccis prestat.
Ampelos melas μελαϛ uitis nigra: eademq; labrusca cuius folia hedere similia.
Amphiles tuscorū lingua maius mensis.
Amphisa prouincia grecie.
Amphitheatrum circum spectaculum.
Amphicircos dubius circus quasi pleniluniū.
Amplare amplaris coclea. signum. campana.
Amplexor & amplector cōia sunt.
Amplitudo ē potentia maiestatis aut aliquarum copiarum abundantia magna.
Amplū: qđ late patet: & per multa diffūditur.
Amplius: quasi in utraq; parte plus.
Amri interpretatur crispans meus.
Amsanctiualles: quidā locus Italiæ: cuius ualles descendunt ad inferos. i. ex oī parte sancti.
Ammualles secreta loca. conualles: quasi circumuallatæ.
Amula: uinarium uas.
Amulæ dicūtur: quibus offert deuotio siue oblatio: similes urceolis.
Amurca fex olei a mergendo dicta.
Amussis regula qua utūtur artifices ad dirigēda saxa: unde examussim.
Amussus tacitus. non mutiens.
Ana græce sursum: est aūt interiectio deprecātis.
Anna interpretatur gratia eius. i. dei gratia fæcūdata.
Anabibazon. i. sursum scandeus.
Anabs: dubium.
Anabrata. i. pulpita grādus scænæ.
Anaboladgium: pallium. amictus lineus fœminarum: quo humeri operiūtur: quod græci uel latini syndonem dicunt.
Anachoresis est heremus græce. inde anachorita heremita reclusus: qui deserta petit & solus habitat.
Anacreontica metra: quæ anacreon composuit.
Anacephalos: recapitulatio græce.
Anacoluton est: ubi inuenit quot sine tot: uel ecō tra: ut illud Quot sunt summa bonis ima para ta malis.
Anacoluto figura ē: quæ aliquid dicit: quasi præ termiserit ante.
Anadiplosis congeminatio uerboꝝ: ut hic uiuit: uiuit tamen: uel qñ ex ultimo loco præcedētis uersus: sequētis iterat principiū ut illud: certēt & cygnis ululæ sit tytirus orpheus. orpheus i siluis. iter delphinas arion.
Anaphora repetitio eiusdem uerbi per principia uersuum: ut dixit balaam filius beor dixit: hō cuius odoratus in naribus eius iterat.
Anaglypha uasa græce dcā q̄ supius sint sculpta.
Anaglypha. i. eminens pictura.
Anaglyfarius sculptor.
Anaglyfi. sculpti.
Anagoge ducens sensum ad superiora: locutio ē quæ de premiis futuris & cælesti uita futura aptis uel misticis sermonibus dlsputat.
Anagoge excelsa intelligentia: superior sensus.
Anagnia ciuitas uersus campaniam.
Analepsia. i. anathemia: hinc uitia epilenticorū creantur ex anathemia stomachi in cerebri superiores partes. dicta analepsia eo q̄ sanas ptes capitis sensu priuet. Nascitur aūt uel fit ex negligentia stomachi: aut ex nimio cibo aut potus frigidos bibendo siue nimium cogitādo uel ex digestione ciborum aut ex luxuria.
Analetica. i. resolutoria: qđ ē mediū uolumen cōmenti super perihermenias appellauit bœtius: ubi omnes syllogismi rhetoricæ artis resoluūt
Annalia: opa per singulos annos.
Annales consules.
Annales: libri annua continentes acta.
Annales eoꝝ quæ nostra ætas non uidit: historia quæ uidimus.
Ananias dei gratia interpretatur uel ouis hebraice qui & Sydrach lingua chaldæa: quod interp̄tatur decorus meus.
Anaginosco ανα γινοσκω græce legere.
Anamātiton uoluntarie peccantium. uoluntariū peccatum.
Anaminisis commemoratio eius quod oblitos fuisse nos fingimus.
Analogia initium uel rectitudo alicuius uerbi.
Ananeel interp̄tatur dei gratia.
Anapæstus pes ex duabus breuibus & lōga: ut bonitas. dictus quia remissionibus & ludis hic pes magis sit dicatus.
Anarchia: ubi nullius est potestas.
Annare: natare.
Anas ab assiduitate notādi auis dicta: ex quo genere quædā germaniæ dicūtur: qđ plus cæteris nutriant.
Annas. i. contrarcha.
Anasceue astrictio in his rebus: quæ ueri similes ñ sunt sed pro ueris ponunt: huic est contraria cateseua: quia contra fuisse repugnat.

Anaſteſis:reſurrectio.
Anaſtrophe:uerbo⁹ ordo præpoſterus:ut litto-
ra circum.
Anaſtrophe ꝑuerſio: nã ana per:ſtrophe uerſio
dicitur.
Anathema ꝑditio.Maranatha domini aduentus
ſyrum ẽ:unde anathemare.i.abominari.
Anathematizo as:qđ ẽ maledico.
Anate:ſollicitudine.cura.
Annates proximi.
Anatomici:medici mẽbra aperiẽtes uel alta ſcru
tantes iterpretatur.
Anatomen:apertionem.
Anatus miſer.
Anathole:oriens.
Anathot nomen ciuitatis.uicus diſtãs tribus mil-
libus ab hieruſalem.
Anatrupa ſtomachi uitium hoc ẽ ſc̃ſum euertẽs:
cum quis uomit quod accipit.
Anchea ferrũ in ſcuto:quod manu tenet.
Anceps:dubius iſtud an illud capiat generis oĩs.
Anciæ:cincĩni depẽdẽtes iuxta aures. ab auribus
græce dicte.
Ancilla ab ancillos græce ſuſtentaculum.
Ancon αγκων græce latine cubitus.
Ancillari.i.famulari.humiliter ſeruire adulari:
unde ancillator adulator.
Ancila uirga aurea.
Ancyle:ſcuti buccula.
Ancyle ſcutũ breue rotondum:qđ romanis cælo
lapſum dicitur:qđ Romæ de cælo lapſũ:dictũ
ẽ ꝙ ibi eſſet caput orbis. ad cuius ſimilitudiné
alia ſunt facta in templo martis. dictum quaſi
anxille:qđ ẽ ĩ circuitu labrum habẽs Nã an cir-
cum xillon labrum ſignificat.
Ancirotũ ſubtractio de multis cordibus uel ſicut
αγκυρα anchora:q̃ multa rem fortiter tenet
Anticyræ:inſulæ:ĩ quibus medicinalia colligũt.
Anchiſes:pater fuit æneæ.
Anchiſoy αγχισου græce latine anchiſæ facit
ſicut cætera:quæ in ou faciunt.
Anciſtrus græce latine hamus.
Anchyſeos hellenos lingua ſeptember menſis.
Anelo ꝑ anelor.i.euacuo ꝑficio haurio.
Ancon ciuitas ſupra mare hadriaticũ:quã dolo-
pes edificauerũt.ab ancon. αγκων græco cur
uum uel cubitus.
Ancones:ĩcaſtraturæ uncini.
Anchora:quaſi ancia ideſt curua manus dens fer
reus.
Anchoræ.ſunt:quibus iactatis naues in alto deti
nentur.dictæ ꝙ quaſi hominis manus ſcopulos
uel harenas cõprehendant.Nam χειρχειροσ
græce manus.
Anchora ſuperior:nota eſt quæ in libris apponit
ubi magna ẽ res.Anchora inferior: ubi aliquid
uiliſſime denunciatum eſt.
Anthrax ανθραξ græce carbunculus.
Anchras:conualles uel arborum interualla.
Ancuba:ſuccuba:ſubintroducta.
Ancuſa hærba ſanguinea.
Anctus:excruciatus.
Andabatæ:gens quædã:qui clauſis oculis pugnãt
Andena:iſtrumẽtũ ferreum foci.
Andes pagus:unde Verg.natus eſt.
Andiolas:dubias:moleſtias.
Andiganer & arigauer.i.in ſanitate & infirmitate
interpretatur.
Andra androna maris cõcurſus angiportus.
Andreas græce uirilis: ſecũdũ hebræos decoru
uel reſpondens iterpretatur.
Andreas apoſtolus frater petri apud ſcythiam &
achaiam prædicauit.ibiq; in ciuitate patras cru
cifixus eſt.ii.kalendas decembris.
Andreia ανδρεια ſiue ισχις iſchys fortitudo
dicitur.
Andria:dicitur fabula ab andro:q̃ eſt inſula græ-
corum.
Androdã natus:Lapis colore niger põdere & du-
ricia inſignis:unde & nomen traxit. precipuus
reperitur in africa.Thrahere autem in ſe argen-
tum dicitur uel æs:quiq; attritus ut æmatites ĩ
colorẽ redigitur ſanguinis.
Androdama:gemma argenti.
Androgeus:minois regis filius.
Androgynoſus:qui utrunq; habet ſexum:hermo
phroditus Ander ανηρ enim uir γυνη gyne
mulier græce.
Androgeni:gens quædam:hermafrodita.
Andromada filia cephei regis æthiopũ a miner-
ua inter aſtra locata propter perſei uirtutem q
eam a periculo draconis liberauit.
Andromache:uxor fuit hectoris.
Anedioſus tædioſus.
Auelus.a.um.cõponitur ex an & alo alas.
Ampius.auguſtus.unde anelo.as.i.anxio.ide ane
litus.i.ancitator ſpiritus uel flatus.& auelia.i.
agonia.
An ne:ſiue an non aduerbium interrogandi.
Anemos græce uentus dicitur.
Aneſis ανεσις requies.
Anethũ hærba oĩbus cognita.acerrime feruens:
mictualis eſt.
Anethum cũ.h.herba hortolana in cibo ſumpta
calefacit:& ſtringit odorifera: prohibet etiam
ſternutamentum naribus oppoſita.
Anethium unguentum ex anetho & oleo factũ.
Annet:fulget.
Anfemerinus: quottidianus ſynochus ex colera
naſcitur.
Anfiſci:græce dicũt qui ex utroq; latere umbrã
tranſmittũt:nam circa meridiem ĩ auſtum um
bram mittere putantur.
Anfiperi:circum circa græce dicitur.
Anfractus:circuitus.iter difficile dictum ꝙ utra
q; parte frangatur.
Angeli græce: hebraice malaoth: latine nuncii:
officii nomen eſt cũ mittũtur: ſpiritus uero no
mẽ nature eſt quod ſemper ſunt.
Angelium:annunciatio.

Angelici:heretici quidam qui angelos colunt:
Angaria:publica officia dicũtur.
Ange nomen montium cum coronis:
Anger:cruciator uel ſerpens.
Anguitudo anxietas ab ango:uel angulus:quia in diuerſa ſe torquent.
Angina:glãdula.morbus fanciũ:tubera porcoꝝ.
Angere:ſollicitare.afficere.cruciare.
Angia ferrũ iter bucculã ſcuti:
Angilla ſerpentina ab angue.
Angicia:nemus marſie.
Angiportus uicus ſine exitu uel locus deſertus ſine conuentu:ubi flexura ẽ.uel anguſtus & flexuoſus in modum anguis.refugiũ nauis.ædiũ artium.hic angiportus ti.& hoc angiportum.
Angyſtrum ανκυστον græce hamus.
Anclare:haurire.
Anguis ſerpens dicta ꝙ ſit anguloſa.i.tortuoſa.
Anguilla ab angue dicta: ꝙ ei ſit ſimilis: quæ cũ fortius premitur citius labitur.
Anguilla qua coercentur in ſcolis pueri quæ uulgo ſcutica dicitur:
Anicii:inuicti dicuntur ανικητοι Anichos enĩ græce inuictus dr̃.
Anien.nis.inde anienus.na.num.
Anien fluuius quarto milliario ab urbe.
Anie iterpretaf quaſi ananoia ανανοια ideſt recognitio uel quaſi anna.i.libertas.
Anniferme:anni numeri.
Anni:circuli.
Aniles:leues.ab anu.i.uetula.
Animaduerſio:ultio.ſnia in reum:ab aĩaduerto:
Animal cõe nomẽ ẽ oĩum animã habẽtiũ: dictũ ꝙ animeſ ſpiritu & moueaf:aĩalibus aũt nomẽ dedit adã:animatũ uero qcqd animã ideſt uitã habet dr̃:ſicut hõ.bos.arbor.hærba.
Animal ab animo uel anima.
Anniculus ab anno deriuatur.ideſt agnus:qui habet unum annum.
Anima eſt ſubſtantia incorporea:itellectualis rõnalis:inuiſibilis.immortalis:habens ignotã originem:nihil terrenum in ſe mixtum.
Anima inde animula:ab animo as.compõitur ex animo mas.hic & hæc exanimis & hoc exanime
Animus a quo animoſus animoſitas componiſ: magnanimus magnanimitas:puſillanimus:longanimis:unanimis & animæquior.
Anima nomen habet ab aĩo ideſt uiuifico.
Anima ẽ uitæ:unde & ſanguis dicitur:quia ĩ ſanguine eſt uita.Animus uero conſilii & uigoris & diſcretionis.
Anima dicta quaſi ανεμοσ:quod græce dr̃ uẽtus:eo ꝙ ſemp ſit ĩ motu ,pprio & corpora moueat uel quaſi anie.i.ananoia:qđ græce recognicio dr̃:uel cõponitur ex a & νεμω nemo:quod græce tribuo dr̃ eo ꝙ attribuat uitã corporibus uel quaſi ania latine.i.uacua quod ẽ icorporea: uel quaſi a.i.ſine αιματοσ æmathos.ſ.ſãguine uel anaemath ideſt ſuperior ſanguis.
Animus eſt uoluntas animæ mens ſenſus eius.
Anima cum ſit una eadẽq;:pro diuerſitate tamẽ affectionẽ uaria ſumpſit uocabula:qm̃ ipa ẽ ſpiritus:quo cõtemplamur:ſenſus quo ſentiamus: animus quo ſapimus:mẽs qua itelligimus: rõ q̃ diſcernimus:uoluntas qua conſentimus:memoria qua recordamur:anima q̃ uegetamur. hæc omnia una eademq; eſt anima.
Animæ oculus ẽ mens purgata aſpectus uero recta uirtus uel pfecta rõ:uiſus aũt itellectus.
Animatus quaſi animo acutus:aioſus uero aio & uiribus plenus.
Animus æquus uoluntas:pars animæ ẽ qua ſentitur & ſapitur.
Animi pluraliter ſuperbiam ſignificant.
Animi perturbationes generales ſũt quattuor cupido.gaudiũ.timor.& triſtitia. Cupido cũ qs ſperat quod nondum habet. gaudiũ ꝙ letatur ex eo quo iã fruitur.timor cum amittere refugit. Triſticia cum iam de amiſſione dolet. Sed ſpes & timor de futuro:lætitia uero atq; dolor de eo quod iam euenit.
Aner ανηρ græce uir.
Anius mons boctiæ.
Annit:inccumbit.
Anniti:opitulari.conari.
Anniuerſarium anni dies expleta:
Anniuerſalis dies.anno expleto in eodẽ die.
Anobarba:flaua barba uel dura.
Anocatum ſurſum & deorſum:qñ uẽter & uomitus ſimul ſoluuntur.
Anologiũ dr̃ qđ ſermo inde predicetur.
Anologia græce,ſimiliũ cõparatio:ſiue prepoſitio dicitur a ſine nomos lex:cuius hæc uis eſt ut quod dubium eſt ad aliquid ſimile referaf qđ non ſit dubium:& incertis certa probãtur: hæc fit octo modis:qualitate:comparatione:genere numero:figura:caſu extremitatibus ſimiliũ ſyllabarum & ſimilitudine temporum. Si unũ defuerit non eſt analogia:ut lupus lepus: diſſentiunt enim caſu at regulariter eſt utrum trames ſit maſculinum.Simile eſt illi in omni declinatione limes erit igitur maſculinũ.
Anologia:ſimilitudo locutionis:
Anoia ανοια græce rei notio dicitur.
Anodia medicamenta: quæ ad preſens mitigant non ſonant.
Anomala inæqualia: ut fero fers & ſimilia.
Anomala quando ſtellæ particulas addunt & detrahunt.
Anomala extra regulam:nam anomia græce iniqtas dicitur.i.ſine lege.
Anopſii nigri colores.
Anomala extra regulam.nam a ſine νομοσ nomos lex.
Annona:alimonia.anni copia:tractum eſt a tẽpore cũ romani ad cibos uocaba nr̃.i.nona.
Anaſtrophe conuerſio.
Anorexia:faſtidium.
Anquina funis nauis:quo anthenna ad malũ cõſtringitur.

Anquirens pro adquirens dicebant.
Anquiromagus genus nauigii celer. dictus: quod anchoris & aliis instrumentis sit aptus.
Ansa: circulus quo uas tenetur.
Anser: auis quæ nocturnas excubias celebrat. ab assentio: unde anserinus.
Anser dictus a similitudine annatis de eiusdem noie.
Antagonista: recerrator: prouocator.
Antaclasis: quæ eodē uerbo contrariū efficit sensum: ut expecta non expecto: imo peto: ut expectes.
Anticatauton: græce reciprocum.
Antanacaston ꝑsegoriā appellationē reciprocā.
Antandrus: insula uicina troiæ.
Antapodosis quotiēs media primis & ultimis cōueniūt: ut apud persium. Scire tuum nihil ē: nisi scire hoc te sciat alter.
Antarcticos: quartus circulus cæli dictus eo q; cōtrarius sit circulo areticon qui dicitur australis
An græce adnegatiua est coniunctio.
Ante significat pro græcū: & tunc est præpositio localis uel tēporalis: quæ cōpōit & separat: uel ē aduerbiū & significat pteron. i. antea: deriuatur ex hoc antiquus. q̄. um. ex quo antiquarius.
Andestinas græci paradestes dicunt.
Antebiblium: codex datus pignus pro codice.
Antecænia merēda quasi post meridiem edēda.
Antecellere: anticipare: præuertere: ꝓuenire: excedere.
Antediem: hoc est anteq̄ legem statuant.
Antedicimariæ: heretici dicti qui uirginitati mariæ contradicunt.
Antegenitus qdā fuit pythagorici dogmatis.
Antella ornamentū equi dicta quasi ante sellam & postella quasi post sellam.
Antelibanus contra libanum: loca sunt quæ sup libanū montē orientem respiciunt.
Antelongior quadrangulus: cū unum latus nō solum unitate sed binario uel amplius aliū præcellit: ut bis quattuor.
Antelucare: ante lucem surgere.
Antelucanus. na. num. tempus ante lucem.
Antimetabole: cōuersio uerboꝝ: q̄ ordine mutato cōtrariū efficit sensum: non ut edā uino: sed ut uiuam edo.
Antichioc nomen bestiæ in apocalypsi. Interpretatur enim honori cōtrarius. i. antichristus deo contrarius.
Antenna: lignū i trāsuerso mali positū: per quod dependet uelum. dicta quasi ante amnē.
Antenor: princeps troianorum.
Antepedes obsequia amicoꝝ: circūpedes seruoꝝ
Antesignanus: ꝓpugnator signoꝝ: prius signifer
Antes: capita ordinum uinearum.
Antestari primus testari: uel ante iudicem statuere: uel teste uti ante iudices.
Antesterion septēber mensis lingua quorūdam.
Antacus princeps troianorum: q̄ filius terræ fingitur.
Antibacchius uel palimbacchius pes dr̄: quia iteratur ab actione. constat ex duabus lōgis & una breui: ut natura.
Antycira. ē insula ubi abūdat belleborū ad capitis purgationē necessarium: & ponit ꝑ helleboros antiqua parte templi: quæ ortus respicit.
Antidotū græce dicitur ex contrario datum contraria enim contrariis curantur.
Antipona græce uox reciproca duobus chꝛis alternatim psallentibus.
Antiphrasis: controuersia: contrarietas: anti contra: phrasis locutio.
Antiphrasis sermo ē contrario intelligendus ut manes. i. mites eo q; sint immites.
Antigorio: quemadmodum uel in primis.
Antigraphus: nota est cū puncto q̄ i libris apponitur ubi in trāslatiōibus diuisus est sensus.
Antipeargosis græce retributio beneficiorum.
Antipodes genus mōstri i libya plātas uersas hns post crura & octones digitos in plantis antipodes dicti: qd cōtrarii nostris uestigiis putantur.
Antipophora obiectio tacite qōni sic at tu fortasse dixeris mihi. cōtraria relatio. rnsio culpati.
Antiquarii libellarii qui antiqua scribunt.
Antiquū annoꝝ multoꝝ ut antiquum seculū uetustus uero annis enumerat dictū quasi anteq̄.
Antiq̄re. i. euacuar̄. uel ad pristinū statū reuocar̄
Antisagoge est contraria inductio cū aliquid difficile ē & contrarium cōferimus ut difficilis rō belligerandi: at plena fidei & pietatis.
Antis ē anni ordo. antes uero extremi uinearum ordines uel maceriæ quibus uinea clauditur dicuntur a lapidibus uel assis eminentioribus: nā proprie antes sunt eminentes lapides uel colūnæ ultimæ in maceria uel fabrica. ad cuius similitudinē extremi ordines uineaꝝ dici possunt.
Antis capillis mulieꝝ a fronte pendentibus.
Antisigma lr̄a C cōtra C græce latine oppositā.
Antistare precellere.
Antisigma nota i his uersibus quorum ordo mutandus est.
Antisigma cū pūcto ubi i eodem sensu duplices uersus sūt & dubitat̄ qui potius sit eligendus.
Antistes tis sacerdos & princeps q̄ ante altare stat.
Antistropha reciproca cōuersio qñ totum respōsorium conuertitur.
Antithesis positio lr̄æ pro littera ut olli pro illi.
Antitheton ubi contraria cōtrariis opponunt̄ & pulchritudinem sniæ reddūt. ut frigida pugnabant calidis: humentia siccis.
Antitheta græce cōtrapositā ut cōtra malū bonū ē. & p ifamiā & bonā famā oppositiōes sunt q̄si cōtra thetā litterā mortuorum.
Antichristus: qui cōtra christū uenturus ē dr̄.
Antonoma græce. pronomen dicitur latine.
Antonomasia uice nominis posita ut maia genitus pro mercurio.
Antroici græce aduersi nobis dicūt̄ illi. i. qui ex altera parte perustæ zonæ habitare dicuntur.
Antrapoditice: cōtrapositiue.

Antho · græce flos.
Anthr aciits lapis ignei coloris.
Anthrax tumor acutus a feruẽdo græce dicit̃. Anthrax carbũculus uel calculus p̃cioſus lapis.
Antiochiã ciuitatẽ Seleucus unus ex pueris alexãdri cõdidit. cui nomẽ p̃ris ſui antiochi ipoſuit; ipſa eſt caput ſyriæ.
Anthiochiæ ſunt duæ. una in ſyria: altera in piſidia ab antiocho condita.
Antifates qdã q humana carne ueſcebat̃: ex ſtrigonibus feris fuit.
Antroponorpheon uel antropomorpheſis mandragora græce: dicta q habeat formã hominis radix eius.
Antropofagi: gens græce ſic dicta q humanis carnibus ueſcant̃.
Antroniſcus: incaſtratura.
Antropoſorphitæ: heretici dicti: qui deũ humana membra arbitrant̃ habere: quæ in diuinis libris ſcripta ſunt.
Antropos græce latine homo dr̃ eo q ſurſum ab humo ſubleuatus ſpectet quaſi anatropos. i. ſurſum uerſus anthropus homo.
Antrũ αντρον græcũ eſt latine ſpecũ dr̃. uel antra quaſi atra: ideſt obſcura loca.
Anualles: circũuallatæ ſecreta loca.
Anubis lingua ægyptiaca mercurius dr̃: quĩ colit̃ ab ægyptiis & pingit̃ canino capite.
Annuere: aſſẽtire alicui: ex ad & nuere cõponitur
Anus uetula uñ anilis quaſi annoſa. cuius diminutiuum anicula.
Anus res rotunda & ĩtus uacua uñ anulus inde cõponit̃ inanis & uanus.
Anulare candidũ dr̃ quo mulieres & picturæ illuminant̃. fit ex creta admixtis uitreis gemmis anus uero quaſi inanis maſculinũ & ſecũdæ declinationis circulus uel foramẽ p qd̃ exit ſtercus inde cõponit̃ anutergiũ.
Anui per diminutionẽ dicti ab anis. i. circulus: q ſunt circũ brachia.
Annus dictus quaſi anulus ideſt circulus. ĩde annuus ideſt unius expleti anni & anniuerſariũ. i. circulus totius anni in eodẽ die uel anniuerſale quod eſt idem.
Annale etiã q eſt ſingulor̃ annor̃ opus.
Annus cuius diminutiuũ eſt annulus denoiatiuũ anniculus. ideſt unius anni agnus.
Annus alius ſolaris alius lunaris: qui fit. xxx. diebus uel duodecĩ lunationibus. Alius magnus qñ oẽs planetæ eodẽ modo poſiti ad priorẽ curſũ cõueniunt aut iubileus qui ſeptenis annor̃ hebdomadibus ideſt. xlix. trãſactis fit. Eſt etiã uniuſcuiuſq; planetæ annus.
Annus ut uolunt a circuitu tpis dr̃: qa ueteres annũ pro circo ponere ſolebãt: uel dr̃ ab inouãdo cũcta quæ naturali ordine in eo tranſeunt.
Anxius: triſtis ſollicitus: ide deponẽs anxior aris. ideſt moleſtor.
Anxiferius: ideſt mæſtificus.
Anxur: ciuitas. ppriũ iouis maſculinum.
Anxyrus dr̃ iupiter barbatus.
Aon mõs boetiæ ubi poetæ muſas dñt morari.
Aonii thebani ab aonia regione.
Aon mons boetiæ a quo aonides muſæ dñr.
Aoth interpretat̃ habitatio uel glorioſus.
Apagere: abſcede & uade.
Apageſis recede. ſis ſanus: ſis pacificus ideſt tace.
Apanſa lingua cappadocũ nouember menſis.
Aparctias græce ſeptentrio.
Apparet qd̃ uidet̃ uel cognoſcit̃: paret uero qd̃ obſequit̃: qd̃ deficit futuro infinito
Apparitor obediens dictus: q appareat & p̃ſto ſit ad obſequiũ: ide etiã apparitoriũ: ubi quecũq; res parant̃: uel adiutorium.
Apparitio quoq; ideſt oſtẽſio: quæ græce epiphania dr̃.
Apparitis eſt: cũ id qd̃ in aio quaſi iudiciũ deposueramus: opportune repoſcimus.
Apathes impaſſibilis græce.
Apathia græce impaſſibilitas.
Apella iudæus ſine pelle.
Appellatiua noia dicta: quia cõia ſunt & multor̃ ſignificatione conſiſtunt.
Appellatio eſt cõis ſimiliũ nunciatio ſpecies nois ut homo uir fœmina: uel qua intelligunt̃ habẽtes aiam.
Appellatiuũ ab appellando dictũ: quia ſub una uoce corporaliter & icorporaliter multa comprehendit noia.
Appellare: aduocare.
Appellare ad me compellere.
Appelleos: decẽber menſis macedonũ lingua.
Appellitæ heretici dicti ab appelle principe ſuo: q xp̃m nõ uer̃ hoiem: ſed fantaſma dicũt.
Appendere eſtimare perpenſare.
Appeninus mons italiæ dictus quaſi alpes pœnici quia pœnicus hannibal hoc aperuit.
Appenita: ideſt ad intima. i. penitus.
Aperio repperio cõperio a perio cõponit̃: qd̃ nõ eſt in uſu: uel a pario: qd̃ antiquitus fuit quartæ declinationis.
Apeicia uel exyregmia. i. indigeſtio.
Aper a feritate dr̃ commutata. f. in. p. aper ſignificat diabolũ uel ducẽ ferũ.
Apercularius: effractor.
Apes apis cuius dĩminutiuũ pro ẽ hẽt in lõgã: Priſcia. apicula: q̃uis Ouidius: hæc apis dixit: cuius diminutiuũ habet apiculã.
Apes dictæ qd̃ pedibus ſe inuicem alligẽt uel pro eo q ſine pedibus naſcant̃ apes ſuũ regẽ defendunt: eo icolumino mutant mentẽ amiſſo eo fidẽ & mella diripiunt ex agonia idiſcreta æqualitate lateꝛ componunt.
Apex picis dictus: q lõge ſit a pedibus. i. ſũma pars uerticis uel cæli uel galeæ uel mõtis uel lr̃æ. id̃eſt uirgula: uel honor: uel diſtinctionis nota.
Apex pileũ ſubtile: quo ſacerdotes gẽtiles utebãtur: ab apiẽdo. i. alligãdo: nã uirgula q̃ in pileo erat cõnectabatur filo: quod fiebat ex lana hoſtiæ.

Apiaſter herba uenenifera:quæ & apiruſius uocatur: qa cõtractis neruis q̃ſi ridentẽ hoiem mortificat:hic eſt ſardonia Priſcia.apiaſter ab apio.
Apianæ ſunt uuæ:quæ dulce uinũ faciũt:uñ apianæ dicunt ab apibus has infeſtantibus.
Apiaſtræ aues:quæ apes comedũt:uñ & dicunt.
Apiariũ ubi ſũt apes:ſicut auiariũ ubi ſunt aues:uiolariũ ubi ſũt uiolæ:roſariũ ubi ſũt roſæ.
Apiago dicta:q̃ flores eius apes maxime appetãt.
Apio pis,ideſt ligo.
Apicioſus:caluus.
Apiſcor uel adipiſcor antiqtus cõe ideſt acquiro:
Apis rex fuit argiuoꝝ:qui trãſuectus in ægyptũ:cũ ibi mortuus eſſet:ſerapis dictus eſt.
Apis ſignificat uirginitatis formã ſiue ſapiẽtiam & nõ malo inuaſorẽ.
Apis apud ægyptios taurus eſt ſerapi conſecratus quẽ in memphite p̃cepta dantẽ centũ antiſtites ꝓſequebant,huius imaginẽ iudei fecerunt i heremo.
Apiſſimũ:otium largiſſimũ.
Apiũ genus herbæ:dictũ q̃ eo apices ideſt capita antiquoꝝ triumphantiũ uel poetaꝝ coronabantur:quo internoꝝ uiſceꝝ dolores grauiſſima ſopiuntur:huius corona ebrietatem dicitur prohibere.
Apiũ ſiluaticũ,quẽ græci ambroſiã dicunt.
Apii foꝝ:nomẽ oppidi.
Aplayſoy littera parthica.
Aplanos:ideſt firmamẽtũ dictũ ſine plane ideſt errore.
Applicare admonere:iuxta ponere.
Apliſtia:ſuperfluitas:crapula:ſaturitas.
Apluſtre:armamentũ nauis:uel uelũ ſupplemẽta nauis,i.conta & remi.
Apocalypſis græce reuelatio dñ:quã dñs meus Ioannes ob euangelii p̃dicationẽ in iſula pathmos relegatus ædidit.
Apoca litteratura.
Apocope:abſciſio de fine:ut ſat pro ſatis.
Apocataſtaſis:oĩum reꝝ uolubilitas.
Apocoenon ideſt figura a cõi:ut ait Proſper hoc pater hoc uerbũ:hoc eſt & ſp̃ũs almus.
Apochryſis:deauratio.
Apocoenon:excõmunicatus.
Apocriſarius:theſaurarius uel legatus.
Apocryfa:ſecreta ſcripturæ ſũt quaꝝ occulta origo nec patens p̃ribus:in quibus apocryphis & ſi inuenit aliqua ueritas:tñ ꝓpter multa falſa nulla eſt in eis canonica ueritas:quæ recte a prudẽtibus iudicant nõ eſſe ſanctoꝝ eoꝝ credenda:q bus aſcribunt.
Apodanea dicta eccleſia ſancti mihaelis a pedis ueſtigio ibi impreſſo.
Apodix:ſocia comes.
Apodylon:ferula.
Apodixis ἀποδεικτὸν eſt oſtenſio.
Apodeteriũ ubi deponunt ueſtes lauantiũ: nã & apodeterin græce latine exuere.
Apodiſteriũ græce:ubi ponunt res in balneo.
Apophaſis ἀπόφασις græce affirmatio & negatio.
Apophatica græce negãtia:ut dies eſt dies nõ eſt.
Apopha abnegatiua.
Apophereta uaſa a ferẽdo poma uel aliqd dicta.
Apoflegmatizãdi ſũt.i.caput eis purgandũ eſt.
Apogeũ:ædificiũ cõſtructũ ſub terris,i.antrum.
Apolimon:excõmunicatio.
Aporiſis:cõpoſitis uel circũciſis.
Apolauo ἀπολαύω græce potior pfruor.
Apollinariſtæ heretici dicti ab apollinare:q dñt xp̃m corpus tñ ſine aĩa ſuſcepiſſe.
Apollo agẽtibus ſol dr̃ eo q̃ ſit ſolus.Titan dicit quaſi unus ex tytanibus qui aduerſus ioue nõ fecit.phæbus quaſi ephebus,i.puer:uel græce nouus pulcher.Pythuis a pythone ſerpente quẽ ſagittauit uñ pythia ſacra celebrant.
Apollo.i.exterminans q̃ humores ſuo calore pellat dr̃ ἀπὸ τοῦ ἀπόλλειν:ideſt pdere noxius:qui & infernalis dr̃.
Apologia excuſatio uñ apologeticũ ſatiſfactiõis iudiciũ ueꝝ teſtimonium.
Apologus ex rebus humilibus forma cõpoſita ad uiuendũ ut ſermo inter niurẽ urbanum & ruſticanum.
Apolus:diuinus.
Apologeticus liber ideſt ſatiſfactionalis:
Apoplexia ἀποπλῆξια ſubita ſãguinis effuſio quæ ſuffocat & interimit.Apoplexis enĩ græce percuſſio.
Aporia:anxietas:tædium:uulnus ſtimulus:abominatio.
Aporiari:attribulari:cõuiciari:uel q̃ſi paup abiici.Nã aporos græce paup.
Aporia dubitatio ſimulãtis ſe quis ſit aut quando dicatur.
Aporia ἀπορία græce indigentia fluxio deriuatio,ſordes.
Apoſiopiſis eſt cũ id qđ dicturi uidebamur ſilentio intercipimus ut quos ego ſed motos p̃ſtat cõponere fluctus:ſuſpenſa locutio.
Apoſiopoſis quædã figura ubi ponit aliquid extra librum.
Apoſtata qui recedit de uia iuſta poſt baptiſmũ:& ad idola cõuertit.
Apoſtolus græce:liſſa hebraice:latine miſſus dr̃ inde dr̃ apoſtolicus & apoſtolatus:componitur coapoſtolus.
Apoſtoli:heretici quidã hoc ſibi nomẽ ſumentes qa nihil poſſidentes ꝓpriũ nequaq̃ recipiãt aliquid in hoc mundo poſſidentes.
Apoſſragiſma ſignaculum anuli quod cæræ infigitur.
Apoſtema:malũ quod diuerſis collectionibus.i.cauſis euenit.apoſtomas enĩ græci collectiones uocant.
Apoſtrophe:trãſitus.regreſſus:reuerſio:
Apoſtrophe ἀποστροφή eſt i aliquẽ diſtricta cõuerſio cũ in aliquẽ conuertimus actionẽ apud iudices.

Apoſtropha:pars circuli dextra & ad ſūmā lr̄am appoſita ſic.
Apoteleſmata græce argutiæ res geſtæ.
Apothecæ uel horrea græce repoſitoria uel recō ditoria:eo q̄ in his elaboratas fruges reponant.
Apotheoſis de diuinitate.
Apotheſis repoſitio.
Apo græca p̄poſitio tithemi τιθημι pono.
Apotheoſis ttanſlatio in deos laus.
Apotheoſis græce cōſecratio mirabile uel laus ſiue deitas.
Apotonia maior pars ſemitonii quæ a latinis deciſio dici p̄ot.
Apozima græce aq̄ cocta cū uariis cōdimentis.
Aprica loca quæ ſole gaudent q̄ſi αφρικη.i.ſine horrore ſiue q̄ ſint aperto cælo.
Apricū locus tēperatus ſine uēto:nemoroſū:man ſuetū:amœnū:opacū:
Appretior.aris.cōparo.
Apricitas:calor.
Aprilis mēſis dr̄:eo q̄ germīa in flore apiant:græce uero xādicos:hebraice niſam:ægyptiace parnuth:macedonice ſanćticus appellat.
Apernus na.num.ferus aſper:ab apro.
Apſum:uelus lanæ.
Aptare:cōponere.
Aptum:ornatū fixum:
Aptū:ad tps:utile ad perpetuum.
Aptota:ideſt īcaſualia ſūtq; indeclinabilia ꝓprie in dicenda quæ noīatiuū ſolū hñt ut iupiter:q & nomīatiuus inuenit & nō accipitur etiam pro obliquiis.
Apulia ꝓuincīa ubi cōditū eſt brunduſiū:uñ apulus ideſt homo apulia.
Apud p̄poſitio adiungit loco uel pſonis & ſignificat ωαρα græce locale.
Aqua ſignificat doctrinā uel populum & in malo tentationem:
Aqua ſignificat p̄dicationē ſanctā.unde ſolomon Aqua ꝓfunda uerba ex ore uiri & torrēs iundās fons ſapientiæ.
Aqua intelligit ſapientia aut ſpiritus ſāctus: ſeu populus.
Aqua dicta q̄ ſupficies eius ſit æqualis:īde aquatilis aquaticus:aquoſus:aquarius:& cōponit ad aquare uerbū.
Aquilium ſumma pars capitis.
Aq̄liculus uentriculus ſed ꝓprie porcorū pingue do ſuper umbilicū.
Aquarii:hereticī dicti quia aquā ſolā offerūt in calice ſacramenti.
Aquarius:ſignū dr̄ in cælo.
Aquila ab acumine oculoꝝ:dicta quia irreuerbe rato uiſu ſolē aſpiciat.
Aquila ſignū in cælo.
Aqla aqlinus ſicut muſtela muſtelinus facit.
Aquilū antiqui dicebant fuſcū uel nigrū.
Aquili ſpecies demonū qui in ſimilitudine aquarum apparent.
Aqlo uentus ad ſiniſtrā ſeptētrionis dictus q̄ aqs ſtringat & nubes diſſipet:ē enī gelidus & ſiccus idē & boreas:qa ab hypboreis oris flat.
Aqs ciuitas alpiſcutiæ ubi ſūt aquæ calidæ.
Aqtania regio ab obliqs aqs ligeri dicta.hic a circio oceanū q aquit anicus ſinus dr̄:ab occaſu hiſpaniā hēt:a ſeptētriōe & oriēte lugdunēſē & ab euro.& meridie narbonēſē ꝓuinciā attingit.
Ar apud hebræos menſis ſecūdus dr̄.
Ara græcū eſt:qd latine dr̄ pietas.
Ara cū altare ſignificat per.a.ſolā ſcribit & ꝓducit penultinā:cū uero cubile porcoꝝ per aſpirationē & breuiat:ponit enī pro focis:ꝓ penetralibus:pro ſacris.
Ara dicta q̄ uictime ibi ardeāt uel a p̄cationibus quas græci aras dicūt.
Arrabo bonis dictus quaſi arra bona:qd enī dat pro cōiugio bene dat:qd uero pro fornicatione nō arrabo dr̄.
Arra dicta a re ꝓ qua dat:ut nō ipſa ſicut pignus reddat:ſed ipa ſibi manēte cætera cōpleantur.
Araba interpretat inſidiæ.
Arabia iterpretat ſacra eo q̄ ſit regio thurifera.
Arabes hi ſunt & ſabæi dicti quia in mōte arabiæ ſunt:qui dr̄ libanus.& antelibanus ipſa eſt ſaba & panchaia.
Arabes humiles uel campeſtres.
Arabia auguſto terræ tractu ad orientē uerſus ad pſicū ſinū extēditur cuius ſeptentrionalia chaldæa claudit:occaſū ſinus arabicus.
Arabs arabos græce: hic arabs bis & arabus bi latine.
Arabici hæretici dicti ab arabia:i q̄ ſūt orti dicētes aīam & corpus ſimul mori:ſimul reſurgere
Arabicus:lapis ſimilis ebori.
Archid cabalcada.
Arach filius chanaā:qui arcas condidit oppidū i radicibus libani.
Aracynthus mons thebanus iuxta mare:alii.i acta ſeu attide eſſe dñt. Verg.in actæo aracyntho.
Aracuſia regio ab oppido ſuo ſic dicta.
Aracūculæ foſſæ paruæ iſtar aratri ſulci.
Aradias filius chanaā:a quo aradii ſunt q̄ aradiū inſulā cōdiderunt.
Aradia gēma ex patria dicta eburnea eſt.
Aram interpretatur gens:uel altus hiero:iracōdiam ſonat.
Aranea genus piſcis:dictus q̄ aure feriat.
Aranea ſignificat humanā fragilitatē.
Aranea uermis ab aere dictus:q̄ in aere fila gerat bombix.
Arachne ꝓpriū fœminæ:quæ in araneā dr̄ mutata:quia cū diana cōtendit.
Arapēnis a poetis dititur:ab arando ſcilicet: ipſe eſt actus quadratus undiq; finitus pedibus.cxx.
Ararac mons armeniæ:in quo arcā poſt diluuiū. hiſtorici ſediſſe teſtant.
Arar uel araris fluuius galliæ germaniæ.
Arare ab ære:quia prius ære arabat.
Aratrū ab arando quaſi araterium.
Araxis amnis armeniæ in orente.

Arbæ hoc eſt quattuor: quia ibi abrahã Iſaac & Iacob in inferiore ſpelunca duplici ſepulti ſunt & ipſe princeps Adã in interiore hoc eſt ebrõ hæc prius dicta arboch.

Arbiter iudex: medius: iterpres: ſed arbiter fit ex uoluntate: iudex ex lege, facit arbitri ſecũdum Saluſtiũ: ſecũdũ uero regulam Priſciani tertiæ eſt. Inde deriuaſ arbitriũ collegiũ arbitriorum multoꝝ: ideſt conſenſio.

Arbitrari ex animi iudicio: iudicare ex lege communi antiquitus.

Arbor uel arbos fœmininũ a robore deriuatum: eius ſeruat declinationẽ. Arborum oĩa ſpecialia noĩa fœminina ſunt: ut hæc ficus: acer: excepto oleaſtro maſculino. Nã nec ſiler neutrũ: nec rubus maſculinum inter arbores poni debent. Sic quoq; ſpinus. Arbor ſignificat hoĩem bonũ uel malũ ſecundũ fructũ ſuum uel uoluntatẽ. Arbor fructifera & ſterilis dicitur: arbos uero non niſi fructifera, dicuntur aũt ab hærbis: eo q; prius omne naſcens in hærbam pullulet: genere autẽ fœminina arbores dicimus: poma uero neutro: exceptis paucis: hic oleaſter: hic ſiler: hoc buxũ: licet hæc buxus dicaſ.

Arbuſta arboreta loca ſpiſſa arborũ: poma ſilueſtria dicta quaſi arboris haſta: uel loca ubi arbores ſũt: ſicut ſalictũ: hoc arbuſtrũ: neutꝝ lignũ uel fructus: hæc arbutus uero genus arboris paruæ: pomũ rubeũ habet frondeſq; raras.

Arca dicta: q; arceat uiſũ uel furẽ. Arca ab arcendo dicta: fines enĩ agri cuſtodit: eoſq; adire prohibet.

Arcades ab arcade rege dicunt filio Iouis & caliſtonis. hi ſũt græci ſicyonii nũcupati a ſicyonio rege: qui primũ agyalei uocabant. Inde arcadia ſinus archaiæ: quã arcas condidit.

Arcas oppidum ad radices libani: quod condidit arach.

Arcadii magiſtri heſiodi. hic arcas proprium huius arcadis: hic & hæc arcas gẽtile de arcadia arcadis facit.

Archangeli græce ſummi nũcii dicti: q; primatũ teneant inter angelos. Arcos ἀρχός enim græce princeps latine.

Arcanũ dictũ q; ab eo oẽs arceantur inde arces dicuntur: a quibus hoſtes arcent: quæ ſũt excelſæ partes urbis.

Archarius: auctor diſpenſator.

Archæ græce locus ſublimatus doctrina magiſtri hic & hæc archos.

Archelia regna: neutri generis.

Archetypus principalis figura: arceo arces cui arcitũ tu: uñ arceſſo: & arcus huius arcus: a quo architenens cõponit & arci baliſta.

Artus, ta, tum. ad differentiã arctus ideſt urſa: artior artiſſimus. Arx arcis arcitenens: arto artas: a quo ars artis: unde componit ſollers tior. mus. ſollertia: artifex artificiũ. artificioſus: lners iertia ab arto articulus: a quo articulare & articulatus: artus artus: a quo cõponit ſecundũ quoſdã arma ideſt artuũ munimen. ab arceo arca arcarius cõponit exerceo: a quo exercitus & exercito tas: & coerceo. unde carcer.

Arceſſo ſiui ab arceo deſiderativũ dici põt.

Arceſſo dr ab arceo pro adcio antiquitus: qd nũc accio dr ex ad & cio compoſitũ.

Arcere compellere cõſtringere.

Arceſſere: aduenire: cõpellere prouocare.

Arceretus: conflictus.

Arcera uehiculũ in arce: ſed nõ eſt plauſtrũ.

Archeogonie: initiũ genus.

Archimandrita pater ſpiritualiũ ouiũ heremita agens annos fere. l.

Architector aris, cõe antiquitus.

Architectus: princeps uel magiſter architectorũ.

Architectus magiſter fabricaꝝ: uel fundamenti: qui domos tegit.

Archia principia ἀρχή græce principat⁹ uel initiũ.

Archiepiſcopus ſũmus epoꝝ: qui tã metropolitanis q epis preſidet.

Archigenes: princeps medicoꝝ.

Arcifinius ager dictus: q; certis linearũ menſuris continet: ſed arcent fines eius obiectu fluminũ montiũ arboꝝ.

Archilochiũ heptametrũ: cõſtat tetrametro bucolico & tribus trocheis: ut ẽ hoc Lineapiſcator tibi concidit in pfunda ponti.

Archilochia metra ab iuẽtore archilocho dr.

Archilochũ conſtat dimetro hypcatalecto: ut eſt hoc: pulchra figura crucis ſemp auarus eget.

Archimagirus princeps coquoꝝ.

Archipoſia princeps bibendi.

Arciſtis uel arciſta ſagittarius.

Archeſteriũ græce monaſteriũ.

Architriclinus maior domus. uel domo princeps triũ lectoꝝ quia in lectis ſolebãt comedere. Nã archos ἀρχός græce princeps tri. triũ κλίνη cline lectus.

Arcitenẽs apollo dictus: q; arcũ teneat.

Arciua uel archiuia armaria: tabularia dicta: q; arceãt: ideſt phibeãt uiſũ. hic arciui librarii uel armarii dicunt.

Arcora dicunt quæ ſup columnas fiunt.

Archoitor ægyptioꝝ lingua auguſtus menſis.

Archontiaci hæretici quidã a principibus appellãtur qa quæ deus fecit angeloꝝ opa dicunt.

Arcticos primus circuitus celi uerſus ſeptẽtrionẽ ideo ſic dictus qa itra eũ arctos eſt. i. urſa.

Arctos græce urſa dr quæ & ſeptentrio: qa ſeptẽ ſtellis conſtat.

Arctos maior caliſto plauſtrũ noiaſ ppter ſimilitudinẽ: nã quinq; pro carro: duæ quæ uno loco uidenſ: pro bobus habenſ: ea uero quæ ſeqtur plauſtꝝ arctophylax uel bootes dr uel arcas. arctos minor cynoſura hæc phœnice noiaſ: quia phœnices hanc nauigando obſeruant.

Arctos fœmininũ eſt & appellatum: nã duæ arctiſũt maior caliſto uel elice. i. ſeptẽtrio minor uero cynoſura dicit.

Arctophylax dictus, q; arcton ideſt elicon urſam

ſequiſ eundē booten dicūt eo q; plauſtro hæret ſignum multis ſpectabile ſtellis iter quas arctu rus eſt quæ a latinis septētrio dī.
Arcturus ſydus poſt caudam maioris urſæ dicta græce quia in pcordiis bootæ eſt.
Arctos malus reus.
Architomon antiquitatē uel principatū.
Arcumē a latinis dī q; flos eius coloris uarietate arcū cæleſtē imitet, ipſa eſt Iris uel irica arbor.
Arcus quoddā inſtrumentū dī ſagittas arcēs uel fornix curuatus: aut camera ad ſimilitudinem eius plicitus: quartæ declinatiōis maſculinū. qñ uero pro Iride ponit quæ eius ſimilis eſt: quidā faciūt ſecūdæ: & iuenit etiā fœmininū ab arcitus per ſyncopā fit.
Arcus ſignificat ſcripturas ſāctas ubi fortitudine noui teſtamēti qſi neruo duritia ueteris flexa ē: hinc tanq; ſagittæ emittunt apoſtoli.
Arculus diminutiuū ab arcu uel circulus.
Arcū ſecretū uel curuū aliquid.
Arcuſia; propriū fluuii.
Ardalio: gluto.
Ardea ciuitas. xviii. miliaria a roma hīc & hæc ardeas pro ardeatis gētile eius.
Ardea auis dicta q; ardue uolet. Imbres enim formidās ſup nubes uolat: ut pcellas nubiū ſentire nō poſſit: eadē tantalus noīat.
Ardeo des. arſi. neutrū: ardeo uxorē pro amo:
Ardulio altus cū malignitate.
Arduus excelſus.
Area dicta: q; in ea ſint arida: īde areola diminutiuū. Area ſignificat eccleſias: ubi fructus ab integumentis purgantur boni a malis affectu non dum loto.
Areo res. rui. rere facit. i. ſuccaſ: īde arid⁹or. mus
Ariditas & harena: īde harenarius harenoſus. aranea araneolus: areſco ariſta: cōponit ex areo are facio & arefio.
Areç ciuitas quæ nunc fadec dī.
Arelatum galliæ urbs.
Arenantia: ſicca: arida.
Areos bithynienſiū lingua iulius mēſis:
Arepticius: dæmoniacus: ab arripere.
Areſtos ἀρέϖσός ois modus uirtus. ἀρμνό gre ce artus.
Arethuſa fōs ſiciliæ cū quo ueniens ſubtus mare alpheus miſcet ab elide.
Aretalogus: falſidicus: mendax: artificioſus. arete ἀρετη enī uirtus: logos ſermo.
Arfaxath interpretat ſanans depopulationem.
Arfige: gens.
Arga cucurbita.
Argentū a græco: qd' ἀργυρον dī.
Argentū uiuū dī q; excedat materias: qbus iniici tur. Inuenit aūt ī metallis ſiue ī argētariis formacibus guttaq; cōgregatione tectis inerēs. Sæpe ēt in ſtercore uetuſtiſſimo cloacaq; uel puteoq; limo: fit ēt ex minio īpoſito cōculæ ferreæ patēa teſtea ſuppoſita: cū circū lito uaſculo circūdāt carbones ſicq; argentū uiuū ex minio diſtillat.
Argeſtes. uentus: chorus.
Argeus mons cappadotiæ nunq; caret pruinis.
Argeus uel argius p ducit penultimā.
Abargeos: ideſt hō de terra uel ppriū montis.
Argilla terra uiuida ab argis dicta apud quos primū ex ea uaſa facta ſunt.
Argilla ciuitas eſt.
Argyraſpidæ ob arma deargentata ſic dicti milites qui ſub alexādro militabāt.
Argirippa urbs quædā.
Argirites gēma ſimilis argēto: nā argyrion græce argentū dicitur.
Argyrus uocabat qui nunc nūmus dī qa quā plurimū argento pcutiebat.
Argis ſylua.
Argiſteriſta: ſtatōes: nundinæ. popinæ.
Argitis grecula uitis generis albi duo hēt genera.
Argi græce & argiui dicti ab argo rege filio apis. Idem danai a danao rege. Idem quoq; argolici ab argo.
Argiuus ua. uum. ideſt. e græcia.
Argo græce a celeritate dicta: uel q; argus eius fuerit ſuentor. hæc prius in mari fuit: ſed in cælum trāſlata ē. huius tota effigies nō uidet iter aſtra ſed diuiſa eſt a pupe uſq; ad malū.
Argos ciuitas theſſaliæ in ſingulari numero neutrū eſt: in plurali maſculinū.
Argo nauis Iaſonis dicta quæ prima apud græcos phibetur. Tullius fœmininū facit: maſculinū pro cōditore nauis. Argus quidam græcus totus oculatus ampho ἀμφώ.
Argutus ta. tū. ſonorus curuatus breuis ab arguo.
Argutus qui argumētū cito iuenit: urbanus in loquendo aſtutus.
Arguere: accuſare: uel oſtendere. uñ argumentū.
Arguo is. ui. Argutus participiū ideſt cōuictus: & futuq; arguturus: unde argutor aris cōmune antiquitus.
Argutiæ documentoq; experimēta.
Argumēto aris. cōe antiquitus.
Argumentum argute inuentū quod rei dubiæ facit fidem.
Argumentū oſtenſio: nam arguere oſtēdere dicebant antiqui: inde argumentari: ideſt cū quadā neceſſitate pbare.
Argumentū pbatio uel breuis oro uel fabula uerisimilis uel inſtrm mechanicum.
Argumentū quod in principio libri breuiter cauſam pandit.
Argumentatio: quæ in diſputatōe fidē aſſertionibus facit.
Argumentū eſt ipſa ſentētia quæ fidem præſtat. Argumentatioq; ipſius ſniæ per oronē explicatio. Argumentū ratio rei dubiæ faciens fidem. argumentoq; uero oium alia ſunt pbabilia & neceſſaria: ut ſi quid cuilibet rei ſit additum: totum maius efficitur. Alia probabilia & non neceſſaria: ut ſi mater eſt: diligit. alia neceſſaria & non pbabilia: ut obiectu lunæ ſolis euenire defectum: hæc tamen aliis pbabilibus & neceſſariis

approbari poſſunt. Alia nec neceſſaria nec ꝓbabilia ut diogenes habet cornua: quæ non ꝑdidit quæ quidem nec argumenta dici poſſūt. Dialecticus igitur atq; orator probabilibus utūtur ſi ue neceſſaria ſint ſiue non: philoſophus uero ac demonſtrator neceſſariū ſiue probabile ſiue nō cū ſola tm̄ ueritate pertractat. Nec ꝓbabile nec neceſſariū ſophiſtis eſt attributū Boetius. Argumentatio uero eſt per orationē argumēti explicatio. cuius duæ ſunt ſpecies ſyllogiſmus & inductio. Sed ſyllogiſmo enthimema: inductioni ſupponitur exemplū. Argumentū dicit: q; arguat mentē: arguit aūt tanq̄ ignarā: ut ītra ſe tanq̄ de ignorantia cōfundat & derelicto mendacio ueritatē deuote ſequatur.

Argus tardus: græce tm̄ ἀργὸς.

Argos celere eſt: homerus primo Iliados κατὰ κῦρα ὠκὺ ἀργοῦ ideſt celeres.

Archiani hæretici dicti. ab archio alexādrino preſbytero orti ſūt: qui diuerſas ſubſtantias p̄ris & filii & ſpiritus ſancti aſſerūt.

Ariblatones: negociatores de loco ad locū tranſeuntes.

Aridā ideſt ſiccā ad diſtinctionē alioꝝ elementorū: proprie deus terrā uocauit.

Aria: alter.

Arida ſignificat infructuoſi hoīs carnē.

Aricia cōiunx hippolyti iuxta egeriam.

Ariæ mortuoꝝ puluinaria.

Ariel īterpretat leo fortis dei ab ariel Idolo martis hieruſalē ſignificat.

Ariel lux mea deus: de qua Eſaias ꝓphetauit: uæ tibi ciuitas ariel: quā expugnauit dauid.

Aries: pecus. quorundā lingua mars dr̄: uel quod aris primo imponeret: qui ī aliū efferatus capite percutit: a cuius ſimilitudine aries dr̄ bellicū tormētū: a quo muri diſſoluunt. Inde arietare ideſt ad modū arietis aliq̄d ipingere. Inde arietinus na. num.

Aries primū ſignū: quod in martio oritur qui eſt principium anni.

Arietes ſignificant apoſtolos eccleſiarumq; principes.

Arietina uaſa ex āretio Italiæ municipio: rubra ſunt.

Arigius ſanctus quidā fuit epiſcopus.

Arilla ciuitas prope romā fuit.

Arillatio coctio eſt pannicularia.

Arrigo actiuū ſubleuo.

Arimaſpus gens in ponto uel ꝓpriū ducis uel fluuius aurifluus.

Ariſmaſpi hoīes unū oculū hn̄tes: qui cū gryphibus bellantes ſmaragdos lapides illis auferūt.

Ariobarzanes mons aſiæ inter maſſagetas & parthos.

Arioli incantatores dicti q; circa aras nefarias preces fundunt.

Aris ἄρης mars propriū dei.

Ariopagus ἄρεος πάγος locus: ubi erant iudices: nā ares græce mars deus belli: pagos uilla: curia erat athenienſiū: uel ἀρετή uirtus: quia ibi tota uirtus ciuitatis erat.

Ariopagitæ athenienſiū curiales uel principales: ariopagos enī athenienſiū curia dr̄.

Aripennis q & actus dr̄ ab arando dictus.

Aripuans interpretat uiſio feruens.

Ariſare gruis eſt qn̄ clamat: ſicut miluus uigit: canis baubat.

Ariſba ciuitas arenoſa in fine græciæ.

Ariſmapus fluuius aurifluus.

Ariſta dicta: q; prius ipſa areſcat.

Ariſtobolus rex iudeoꝝ fuit.

Ariſtophanes propriū poetæ.

Ariſtopicia herba quæ prius mulieribus fœtis ſuperſeſſa poſt partum beneficio uaporis matricē purgat.

Ariſtolocia ideſt raia: ſūt duo gn̄a lōga & rotūda cuius radix trita cū mero potui data uenenoꝝ liberat: & cōtra oīum uenenoꝝ morſus ualet.

Ariſtoteles: primæ & tertiæ declinationis ſicut demoſtenes: euripides: drāces & cætera plura philoſophus fuit: cuius ſectæ ariſtotelici dicuntur.

Arithmetica numeroꝝ diſciplina ſecūdū ſe: græci enī rithmon numeꝝ dicunt uel cōponitur ex ἀρέτη arete græce: qd̄ eſt uirtus: & rithmon numerus. arithmetica ideſt numerorū ratione: ut Ioſephus ait abrahā inſtituiſſe ægyptios primū manifeſtum eſt.

Arritraib ideſt. s. tertia in lege.

Arius populus hiſpaniæ.

Arma ſignificāt multas & uarias res: nō ſolū belli ca inſtr̄a ſed etiā fere oīum artiū ut agreſtiū nauataꝝ: piſtoꝝ inſtr̄a: quæ oīa hn̄t ſingularia ſua hoc nomē omonymū nō habet ſingulare uel differētiæ cā ab armo generalis ſpeciei eſt. ab armis deriuat armariū librorū: inde armillæ: quæ & brachialia dn̄r: græce ſpichele.

Armentū & inde armentarius: & armo as cōponit armiger armipotens: iermis ſemermis: ideſt nō bene armatus.

Arma ſūt: quibus protegimur: tela quibus pugnamus.

Armegedon īterpretat cōſurrectio iniquoꝝ teſtiū uel mons a latrunculis uel mons globoſus.

Arma generaliter oīum reꝝ iſtrumēta: uñ ubi reponunt armariū dicit.

Armamēta: firmamēta nauium: uel locus ubi arma ponuntur.

Armamentarium uero ubi tm̄ tela armorum ponuntur.

Armariū: ubi quatūcūq; artiū inſtr̄a ponunt & libri: & in quo p̄cipue arma ſūt poſita: ſicut armētariū in quo armēta: uiolariū in quo uiolæ.

Armacalci nauis armamēta: uel qui ī pupibus arma portant.

Armena græce τὰ ἁρμένα uela.

Armelauſa ueſtis uulgo dicta: qd̄ amī & retro diuiſa & apta in armis tm̄ clauſa fit. c. ablata.

Armellū uas ſanctoꝝ uel uinariū.

Armentia apes eſſentia & extātia.

Armenta pecuaria greges beſtiaꝝ equoꝝ boumq; ſit ab armis quibus ſũt apta dicta: nã ſcutis boũ coria: prælio equi ſũt apti: greges uero cæteri ꝓprie collatæ uictoriæ cã.
Armẽtarius: armẽti cuſtos.
Armẽtariũ uero locus in quo armenta ſũt.
Armenia regio dicta ab armeno laſonis theſſali comite: q̃ amiſſo rege laſone collecta eius multitudine: quæ paſſim uagabaſ: armeniã cœpit: & ex ſuo noĩe nuncupauit. Eſt aũt ſita inter taurũ & caucaſũ cappadociæ uſq; ad caſpium mare ꝓtenſa hĩs a ſeptẽtrione cerauneos mõtes ex cuius collibus tigris fluuius naſcit.
Armenia ſilua: in qua tigrides abũdant. armenie duæ ſupior & iferior: ſicut pannoniæ duæ.
Armenicus genus pomi: qd̃ ab armenia uenit.
Armillæ ꝓprie uiroꝝ ſũt ab armoꝝ uirtute quæ quõdã uirilie dicebanſ: eædem & circuli & brachiales rotũdæ: i. bogæ armi: ſpalle. Armi beſtiarũ ſolũmodo: quia hoĩum ſunt humeri.
Armipotens: bellator: armoꝝ potẽs.
Armillũ: uas uinarium.
Armiluſtrius: qd̃ armis locus luſtreſ:
Armitenẽs: armipotens.
Armonia modulatio uocis: & cõſonãtia plurimarum uocũ. pars muſicæ ẽ quẽ diſcernit acutum & graue.
Armon interpretaſ maledictiones ſanctoꝝ.
Arnogloſſos: quæ a latinis plantago dicitur: ideſt agni lingua.
Arnogloſſa: lingua bouina herba eſt.
Arodandaꝝ arbor: quæ corrupte dr̃ lorandrum: eo q̃ ſimilis lauro ſit foliis.
Aromata græce latine odoramẽta ab aere dicta: nã odor quid eſt niſi aer contactus: uel quod in naribus ponunt.
Aromatizare inde deriuaſ ideſt redolere.
Aromatis gẽma odoris & coloris myrrhæ.
Arrogare: aſcribere: deputare: ide arrogãs. i. ſupbus. Abrogans uero humilis.
Arrogãtiæ oĩs tumor quattuor habet ſpecies cum bonũ a ſemetipſo hr̃e ſe qs exiſtimat: aut deſup ſibi datũ credit: ſed pro ſuis meritis ſe hoc acceꝑiſſe putat: aut cũ ſe hr̃e iactat qd̃ nõ habet: aut cũ deſpectis cæteris ſingulariter uideri appetit habere qd̃ habet.
Aaron interpretatur mons fortitudinis: quia thuribulũ accipiens obuiã ruinæ ſtetit: & mortem excluſit.
Arothen interpretaſ ſcotomatus.
Arpa dicta a gente arpoꝝ qui hoc inſtr̃m muſicũ inuenerunt.
Arpalice una ex numero amazonum.
Arpax dictus: qa arripit ἁρπάζειν eni græce rapere eſt: & eſt inſtr̃m horti: ferreus uncinus dictus q̃ arripiat quod in puteũ cadit.
Arpen accuſatiuũ genus tæli falcati: quo utebaſ Mercurius.
Arpyæ genus auium inſatiabile manducandi ἅρπυιαι græce raptrices dictæ: nã ἁρπάζειν græce rapere ſicut accipitres. Ab ἁρπύξω tamen dicta aſpiranſ.
Arpinatis cõe eſt & arpinatis huius tis dicitur & eſt gentile.
Arpinum: caſtrũ.
Arpi populus italicus.
Arquaturæ forcifes.
Ars dicta: q̃ artis preceptis regulisq; conſiſtat uel ἀπὸ τῆς ἀρέσεως ideſt a uirtute. nam cõſiſtit octo partibus quinq; declinatiõibus: auguſtinus Ars ẽ bñ recteq; uiuẽdi uirtus. Auguſtinus: Ars eſt facultas: quæ per inſtr̃m & materiã competẽtis artificis puenit ad effectũ hæc itaq; ſignificationẽ ſimplicẽ nõ habet ſed intelligit ad plura ut ars poetica grammatica.
Ars eſt eleganter operandi doctrina: uel uſu comparata facultas.
Arſaces reges pſaꝝ: ſicut auguſti romanoꝝ.
Arſenicũ latine auripigmentũ: cuius materia in ponto colligit.
Arſis eſt nocis eleuatio: theſis uero poſitio: ut arma.
Artaba genus menſuræ ſyriacæ: quæ tres modios facit: & trientẽ.
Artare unde artatus: ide artus per ſyncopã: ideſt frequenter arcere.
Artabatutæ genus monſtri dicti: q̃ areti ideſt pni ambulent: in æthiopia ſunt.
Arthana menſis aprilis.
Arthaleon græce fortiſſimus.
Artaxata pluraliter ciuitas armeniæ uel genus ueſtis peregrini.
Artameiſti maius menſis uel artemeſius.
Artemeyſios byzãtinoꝝ lingua aprilis mẽſis pinꝛinoꝝ uero october: macedonũ quoq; maius.
Aretelabo artificiũ laborate ueſtis.
Artemiſia ab inuẽtrice dicta ut Plynio placet herba a gentilibus dianæ conſecrata. Nã græce artemis diana.
Artepta genus uaſis: ut pugilla.
Artẽmon uelũ nauis breue qd̃ quia melius leuari põt in ſũmo piculo extẽdit malus & antemna.
Arteriæ fiſtulæ uel uenæ dictæ: q̃ arectis teneant itineribus uitalẽ ſpm̃: uel quia per eas aer. i. ſpũs a pulmone ferr̃.
Arteriaca medicamentũ: quod gutturis meatui apta ſint.
Arteriari quibus fauces reumatidiant.
Arteriaſis eo dr̃ q̃ uocẽ raucam reddat claudens arterias.
Arteticus morbus: ab articuloꝝ paſſione dicitur.
Articulatim: gradatim.
Articuli diminutiue ab artu ideſt mẽbro dcti: ut ſunt digiti. Articulus græce. ο. hic. &. ή. hæc. & τό. hoc. pluraliter. οἱ. αἱ. τὰ. Articuli dicti qd̃ noĩbus artanſ. i. liganſ: ut hic orator.
Articuleus articulus breuis. inde articulatus articularis.
Articulũ ĩgeniũ argumentũ. articulo diei illius: ideſt in fine: in initio: in hora: in momento.

Artifex q artem fecit generaliter: in quo tria esse debent: natura doctrina: usus. Prisci. hic & hæc artifex cis.
Artificiū ars tm̄ mālibus gesta. Nā ars liberalis dr̄
Artificiū p̄stigiū: fallaciæ magisteriū.
Artion hærba quæ & psupida dr̄.
Artiplex: duplex artitus artibus edoctus.
Artius græcor enſis uel gladius.
Artocopus panis opator, i. pistor nā artos ἄρτος panis: copos κόπος labor græce dr̄.
Artocrea: artos panis κρέας creas græce caro: inde artocrea quasi panis carnem continens uulgo tortella.
Artotyritæ heretici: qui panē & caseum in sacrificio offerunt.
Artox: malus reus.
Artiplices humidā & frigidā uirtutē hnt: in cibo sumpti uentrē soluunt.
Artus dicti q colligatis iuicē neruis artēr. i. stringanr: quor diminutiua articuli faciūt. Nam artus maiora mēbra dnr. Articuli minora: inde artutatim ideſt membratī. hic artus huius artus & hoc artu: un̄ artuati antiqtus. sic quoq; oia: quæ faciunt in us & in. u. in utroq; quartæ sunt declinatiōis. fit ā artus per syncopā ab artatatus & facit artubus ad differentiā artibus.
Artus ta. tū. ēt inuenir tior. simus. in Saluſtio:
Arcianenæ ciuitas in armenia.
Arua ab arando & colēdo dicta ideſt tellus inde ambaruale sacrificiū aruor. & arualis ideſt rusticus agrestis.
Aruales fratres: qui duodecim simul sacrificare consueuerunt.
Aruas demens.
Arugo quidā color sicut pedes accipitris.
Arrudes: edētes: circunsedētes.
Arula patella carbonū craticula.
Aruina pīguedo: caro ferina: ide aruinula: adeps pingue.
Aruiragus: rex britaniæ.
Aruinare rumorē afferre.
Aruisium: pmontoriū chii.
Aruisia: uina ab aruisio.
Arrumpere: aggredi aperire: inde arruptus diuisus apertus.
Arruncare: euertere: eradicare alienare.
Aruns: cis: quidam fuit: qui camellam interfecit puellam.
Arūdo canna dicta: q cito aresçat. Augustinus:
Arundo scripturā significat: quæ eadē sic scibir: sicut sonū uocis liuguæ.
Aruspex ariolus dictus: q horas uel aras īspiciat: hi etiā exta pecudū inspiciūt: ut futura p̄dicent hanc artē tages iuenisse dr̄. horas ideo inspicere dicunr quia p singula tpa obseruare qd debeat hō intendūt hæc tn̄ duo rectius aspiranr.
Ars arcis summa pars ciuitatis: ἀρχόμαι græce incipio.
Asa interpretar tollens siue sustollens:
As assis masculinū genus ponderis.
Asalesā. i. maior præpositus in lege.
Asaph interpretar congregans.
Asaracus pater laomedōtis auus anchisæ princeps troianus. ide asaraci ideſt troiani.
Assa lignū latum & dolatum ab ascia: qua fiebat uel astulis.
Asse sunt sicci lapides: un̄ assæ tibiæ dicunr qbus chorus canit.
Asarenon qui est terminus damasci latine dr̄ atrium fontis.
Assares: latas: latinū est.
Asaron genus pigmēti uel hærba.
Assariū nummus assis uel figura denarii.
Asbestus genus lapidis archadiæ iō sic dictus: qā accensus semel non possit extingui. Nā asbestus ideſt iextinguibilis: uel populus quidam:
Ascalon ciuitas nūcupata ex noīe cesloim nepotis caim: ipsa est philistim.
Ascalonica genus oleris.
Ascana filius gomer nepos iapheth: a quo sarmatæ
Ascanius æneæ filius fuit: q albā cōdidit.
Ascanius fluuius mesiæ.
Assedron: intellectū.
Ascella locus sub brachio dicta: q ab eis brachia cillenr. i. mouenr.
Ascellulæ pinnæ uel squāmæ diminutiuū.
Ascēdo ex ad & scādo sed subtrahir. d. sequēte s: cū alia consonante.
Assisteriū: monasteriū græce.
Ascia ab astulis dicta: qs a ligno eximit. cuius diminutiuū asciola est.
Ascii græce dicunr qui undiq; illuminār nec umbrā emittunt in meridie duobus diebus: ἀκία eni est umbra.
Ascio cis. siui. tū. ascisco sciui. scitū: cuius primitiuū debet eē ascio. i. associo adiūgo euoco.
Ascitus peritus ab ascio.
Asclepius qui & æsculapius de sexto utero natus dure faciens interpretar.
Asclepiadea metra ab asclepio nō iuenta sed usa. Est aūt pentametrū. habet primū spōdeū: secū dū dactylū cū catalecto ac deinde duos dactylos sine catalecto. huic metro post quīq; uersus clausula dar: ut si xps dederit hūc dīm uolo.
Ascra fuit īsula unde fuit Hesiodus: qui scripsit georgica.
Ascræus a uico ascra ubi natus est hesiodus.
Ascriptii qui capitis dant aliquod preciū.
Assecla assentator ab assequēdo: eo qd sequar aliquē lucri cā: cliēs bucellarius discipulus domesticus. Prisca. hic & hæc assecla ab assequor.
Assector aris cōmune antiquitus: unde assectator imitator.
Assentiæ ab assentio tis: ideſt assentationes adulationes.
Assentior deponēs deriuar ab assentio neutro dr̄ tn̄ & assentio & assentor aris: unde assentatio id est consentio: & assentator ideſt defensor: blāditor: confirmator.
Assentior: ideſt laudo.

Asseuerare:confirmare.
Assentor aris tibi deponēs:confirmo adulor.
Asseneus filius chanaan:a quo assenei dicti sunt.
Aser fuit filius israel iterpretatur beatus uel beati tudo.
Asseres:pali uel paxilli ab esse dicti:qa soli nec cō iuncti in tectis ponunt.
Asseres apud uetereres dictæ sūt fœmiæ ñ quæ ubera dabāt sed sub quaꝝ cura nutriebant infantes.
Asphalti lacus idē & mare mortuū:ppter q nihil gignit nihil recipit uiuū:sed neq uentis mouet: nec ullā materiā sustinet nisi qd bitumīe illustratur:lucernā ardentē ferūt supnatare:extincto demergi lumine.hoc & mare salinaꝝ dr idē & bitu minis:& est in iudæa iter hierico & zoara. lōgitudo eius usq; ad zoara arabiæ dirigit stadiis octingentis octoginta usq; ad uiciniā Sodomoꝝ.
Asphaltum:bitumen.
Asphodillum:albutium.
Asphodillos hærba quā latini albuciā uocant.
Assilio,ui.litum:aggredior.
Assidi:capite censi.
Asia:palus lydiæ.
Asia totius orbis ad numeꝝ partiū tertia dr ad magnitudinē uero dimidia reperit: sic dicta a noīe cuiusdā mulieris reginæ.Duæ aūt sunt asiæ: maior & minor.Maioris sūt principales,puinciæ.Arabia,India:Parthia:Syria:Persis:Media:Mesopotamia:Cappadocia:Palæstina:Armenia: Cylicia Phœnicia:Chaldæa:Nysauria:Aegypt9& Lydia Continet uero colpos.Albanos:Parthos: Scythas & Hyrcanos,mōtes p̄cipuos tauꝝ:olympū:caucasū.Flumina p̄cipua Nilū:Indū:Tigrim:Euphraten:Hydaspen:Gangen:& Tanaim:Hæc ab oriē te ortu solis:a meridie oceāo:ab occiduo mari nostro:a septentrione mæotide lacu & Tanai fluuio terminat.Asia minor ab oriente Cappadocia cingitur,ab aliis partibus undiq; mari circundatur. Nā a septentrione pontū euxinum habet:ab occasu ꝓpontidem & a meridie ægyptiū mare. habet ꝓuincias Bithiniam Phrygiam: Galathiā:Lydiā Pamphiliā:Hysauriā:Lyciam atq; Cyliciā. Asia minor ab oriente includitur Lycia & Phrygia:ab occidēte tegeæ littoribus:a meridie mari egyptio a septentrione Paphlagonia.
Asiaticus.de asia:Prisci.
Asiatis græce,īde asiaticus.
Asida auis struthio grece struthucamelō:hæc auis cū uenerit tempus ut oua pariat:eleuat oculos ad cælū:nec priusq; uirgiliā stellā uiderit oua deponit:sed cū eam ortā uiderit:oua in terra cooperit & ea obliuiscit:sed caliditas in terra illa excoqt: donec pulli ꝓducant.
Asida:stella uel auis.
Asia ad mediā partē orientis habet in oceano æoo ostia fluminis gāgis:A sinistra caligardamana:cui subiacet ad euꝝ isula:taprobane:ex qua oceanus indicus uorari incipit.A dextra hēt timani mōtis ubi causasus deficit:,pmontorium samara:cui ad aquilonē subiacent ostia fluminis ororogoræ: ex quo oceanus siricus appellatur in his finibus īdia est:Quæ habet ad occidentē flumen indū:quod rubro mari excipit,a septētrione montē caucasū. Reliqua ut dixi æoo & idico oceano terminatur. hæc habet gētes,xliiii,absq; isula taprobane:quæ habet decē ciuitates absq; reliquis insulis habitabilibus plurimis.A flumine Indo quod est ab oriente usq; ad flumē tigrim:quod est ab occasu,regiones sunt istæ:Aracusia parthia:Assyria persis: Media situ terraꝝ mōtuoso & aspo:hæc a septentrione habēt mōtē caucasum.A meridie mare rubrū & sinu persicū.In medio aūt sui flumina precipua,Idaspem & arabin.In his sunt gentes,xxxii. Sed generaliter dicit parthia quanuis scripturæ sanctæ uniuersā sæpe mediā uocent a flumīe tigri usq; ad flumen euphraten.Mesopotamia est incipiens a septentrione inter montē tauꝝ & caucasū cui ad meridiē succedit Babylonia:deinde chaldea:nouissime arabia quæ & eudæmon:quæ iter sinū persicū & sinū arabicū angusto terræ tractu orientē uersus extendit.In his aūt sunt gētes,xx. &,viii.a flumine euphrate quod est ab oriēte usq; ad mare nostrum quod ab occasu est:deinde a septentrione idest a ciuitate datusa:quæ in cōfinio armeniæ & cappadociæ sita est haud procul a loco:ubi euphrates nascitur:usq; ad ægyptum & extremū sinū arabicū:quod est ad meridiem longo angustoq; sulco saxis insuliſq; creberrima rubro mari idest ab oceano uersus occasum extendi tur.Syria generaliter nominatur:habet maximas prouincias:Comagenam:Phœniciam:Palæstinā absq; saracenis & nabatheis:quorum gentes sunt duodecim.
Asia:elatio:siue eleuans reuelata siue gradiens auferens.
Assis uel as.Assis genus masculini ponderis genus est,pro uno ponitur:pro itegro aliquo uelut pro libra.
Assis duodecim unciis constans quinq; sic scribit. libra dicitur.
Assiduus apud antiquos dicebat:q assibus cōferēdis ad ærariū assiduus erat uel ab assidere.
Assiduus assē dans dr.i.uindex:qui æs assidue dabat:qui & locuplex esse debebat.
Assiduitas studiū:iduſtria:pseuerantia:labor.
Asylū nūc templū alias locū:quē uiolar nefas erat significat:interpretat sine pœna uel timore idest domus refugii.
Asilus quē græci oI SPON oestrum: rustici tabanū dicunt.
Asylū templū:quod Remus & Romulus condiderunt:ad quod quicunq; confugeret ab omni noxa liber esset.
Asyntheton uerba sine coniunctione:ut tempestas grandō uenti:huic contrarius est polysyntheton: ut tectūq;:laremq;:armeq;.
Asymphonia græce:inconsonantia latine.
Asinus ab assiendo dictus:quia priusq; usus equoꝝ esset:his homines utebantur.
Asinus dr quasi alta sinēs Asina:asellus asella deri

uant: inde aſininus na.nũ.
Aſinus ſignificat corpus humanũ uel populũ gẽtile. Aſina ſignificat carnẽ uel plebẽ dei noticia carentẽ ſed iugo aſſuetã.
Aſſyria dicta ab aſſur filio Sem: hæc ab ortu Indiã tangit: a meridie Mediã: ab occiduo tigrim: a ſeptẽtrione monte caucaſũ: ubi portæ caſpiæ ſunt: inde aſſyrii qui nũc Syrii dicũt ab euphrate uſq; ad Indorum fines.
Aſſyrii interpretant dirigẽtes.
Aſſir: uinctus.
Aſſiſto tis. ad adiuuandũ uel parandũ ſũ paratus unde aſſiſtrix ideſt quæ aſſiſtit ut uoluntatẽ alicuius facit.
Aſſium: ſpolium.
Aſmath: fortis morte.
Aſmo interpretat nouiſſimũ eius.
Aſmona celeriter numera.
Aſſoletũ: alliſum.
Aſſolentes: aſſilentes.
Aſom ſilens feſtiuus: uel os ab oſſe nõ ab ore interpretatur.
Aſopos fluuius de theſſalia exit: pater æginæ matris æaci.
Aſopũ quod ſignificatiuus dr̃ græce ubi multa uenalia ſunt.
Aſſor urbs regni iabin interpretat aula.
Aſor ſagitta luminis interpretat.
Aſotus: luxurioſus.
Aſpar aſparis ppriũ cuiuſdã barbari.
Aſparagus dictus q; ſpinoſa ſit frutex eius: ex qua naſcitur.
Aſparagi in cibo ſumpti ſtomacho proſunt: calidi ſunt: in aqua cocti oẽs ueſicæ cauſas curant: & calculos frangunt.
Aſparagus genus piſcis optimi: uel cancri marini: uel fungi.
Aſpergere: ſpargere: uñ aſpgo ginis ideſt aſperſio.
Aſpernor aris. antiqtus cõe: nũc deponens dr̃.
Aſperno. nis. actiuũ.
Aſpernari: deſpicere: deteſtari.
Aſper aſpi: & p ſyncopã aſpri fœminino aſpa a genitiuo fit: inde aſpero. as. ui. actiuũ eſt.
Aſperꝝ nõ planũ: intractabile durꝝ: cuius partes in diuerſa iacẽt: cui contrariũ eſt læne: & dr̃ aſperũ quaſi a ſpẽ leni refugiens: uel ſine plano cõparat aſperior aſperimus.
Aſpeculatio: aſſenſio.
Apello. as. ui. expello.
Aſpicio per unũ. s. nã ſubtrahit. d. cũ ſequẽs ſyllaba ab. s. incipit & alia cõſonãte: ut aſpiro.
Aſpirare: flare: fauere: imittere: redolere.
Aſpiratio ſonus uberius eleuatus: cui cõtrarius eſt proſodia.
Aſpidicæ uncini: icaſtraturæ: fimbriæ: catenulæ.
Aſpidocelanæ imanis belua maris cetus aſpis ſerpens: qui concite interficit.
Aſpis dis. ſomnifera dum percutit: qua nulla plus habet ueneni.
Aſpira: ruina.
Aſporto pro abporto dicimus. Priſci. Aſporto. b. i s. uertitur: ſicut aſpello: nã apporto & appello ab ad componuntur.
Aſportare: de loco ad locũ portare.
Aſpratiles: piſces ſaxoſi.
As mons ſaxoniæ.
As fortitudo uel firmitas.
Aſta contus cum ferro: cuius diminutiuum aſtile iaculum.
Aſtabari a Sabata filio chus: q olim ſubachei dicti
Aſtariũ ubi uenduntꝝ bona, ſcriptorꝝ.
Aſtaroth ouilia uel fractura expoliatorum.
Aſtarten interpretat factura ſuperflua: idolum ſidoniorum.
Aſtericus nota: quæ ibi apponit: ubi aliqd omiſſũ eſt: ut illuceſcat per eã qd deeſſe uidet. Nã aſter græce latine dr̃ ſtella.
Aſtra ſtellæ grãdes ut oriõ: ſtella uero q̃libet & ſingularis. Sydera pluribus ſtellis facta ut pliades.
Aſtera: gemma ex india.
Aſterces gemma candida habens intra ſe ſtellã candidam quandam deambulantem: unde ab aſtro dicitur.
Aſtipulari: iterrogare: aſſequi: inuenire.
Aſtipulator: idoneus teſtis uel, pmiſſor.
Aſtyſmos eſt urbanitas ſine iracũdia: ut Qui bauium nõ odit amet tua carmina meui. Vergilius.
Aſtyonas: hectrios filius.
Aſtos. tas. ſtiti. titum. & ſtatum.
Aſtraba: tabella ubi pedes quieſcũt.
Aſtriſin: mons mauritaniæ.
Aſtrocynos: canicula.
Aſtrologia eſt rõ: quæ conuerſionẽ cæli & ſignorũ definit ptãtes: ortus quoq; ſydeꝝ uel occaſus.
Aſtrologi: qui aſtris auguranꝝ.
Aſtronomia aſtroꝝ lex: quæ curſum ſydeꝝ docet: Abrahã aũt hanc primũ iſtituiſſe ægyptios Ioſephus auctor aſſeuerat.
Aſtrolabiũ inſtr̃m de circulo uel etiã q̃drato ſcm cũ fiſtula recta: dictũ qa eo aſtra labanꝝ ideſt ad noſtrã cognitionẽ ueniunt.
Aſtrologia partim naturalis partim ſupſticioſa eſt Naturalis dũ exequiꝝ ſolis & lunæ curſũ uel ſtellarꝝ certas tẽporꝝ ſtatiões. Supſtitioſa uero eſt illa quã mathematici ſequũtur: q; in ſtellis auguranꝝ qq; etiã. xii. ſigna per ſingula aĩæ corpis mẽbra diſponunt: ſyderũq; curſu natiuitates hoium & mores prædicare noſcunꝝ.
Aſtronomia uero ẽ una e ſeptẽ artibus liberalibus.
Aſtroſus: quaſi malo aſtro natus.
Aſtruere: affirmare.
Aſterco: equus ambulator.
Aſtula a tollẽdo dicta genus hærbæ & regio.
Aſtruco onis. accipiter maior.
Aſtur. ſturis maſculinũ eſt.
Aſtures gens hiſpaniæ: quæ circa aſtruam flumen morantur.
Aſtu nomẽ ideclinabile: quomodo cornu ab ἄστυ urbs ideſt urbanitas eloquentia.
Aſtus: fraus: fallatia.

Aſſutus ab aſtu dictus: q eſt callidus: ide aſtutia.
Aſſultus: impetus.
Aſſurgo tibi dicitur.
Aſſuerus rex fuit ab india uſq; ad ethiopiam ideſt Artaxerxes.
Aſſuefco abſolutum eſt: & iuenitur pro aſſuefacio & aſſuetus ſicut quiefco quietus: quæ magis ſunt nomina.
Aſſum: dictum quaſi arſum.
Aſſuri ſunt aſſyrii ab aſſo filio ſem.
Aſſur: diabolus.
Aſſur diligens uel beatus aut gradiens.
Aſſur arguens aut conuincens.
Aſſurim nemus interpretat.
Aſſurim ignis illuminationū.
Aſſuri atrium meum.
Atabulus: fluuius.
Attacus & epyomatus ignotæ aues.
Atad interpretat teſtimoniū uel ramus.
Athaniel tempus meū dei.
Atach tempore tuo.
Athalia tēpus dñi: ſiue tps eius: ſiue tpalis: ſed melius regina fuit iſrael.
Athlos αθλος certamen.
Athlon αθλον premiū certaminis.
Atta: qui primus plantis ambulat.
Attalus rex paganoꝝ ditiſſimus: cui populus Romanus teſtamento ſucceſſit.
Attanuba: genus uaſis.
Athanaſia: græce immortalitas.
Athanatos immortalis.
Athax fluuius maſculinū: barbaꝝ eſt.
Attaminare: inquinare: corrūpere: uſurpare.
Athanas populus qdā græciæ uagans & diſpſus ſiluis: & propriū hoīs nomē.
Attanus ſinus ultra ſcyticū oceanū urgens.
Attagab: ſalubris.
At cōiunctio copulatiua: iterdū aduerſatiua ut At regina graui. licet hāc poſtponi ſed metricā qd fere in oībus ꝓpoſitionibus inuenit.
Atat interiectio timentis uel expaueſcentis.
Atauus: abaui pater.
Attegiæ mauroꝝ caſulæ dicunt: quia ad tempus teguntur.
Atella oppidū cāpaniæ: hinc atellani ludi dicunt.
Atellaria ꝓpriū comœdiæ ab auctore ſic dicta.
Athenæ achaiæ ciuitas quaſi athanatos ideſt imortalis dicta: uel a Minerua quæ græce αθηνα dicitur athenæ: quæ illā fundauit: declinat uero tm pluraliter hæ athenæ.
Athenienſis ideſt aſſūpſit cauſa euphoniæ.
Athenas Cecrops cōdidit: & ex ſuo noīe uocauit eā Cecropiā. ipſa erat pria magnoꝝ philoſophorū: ide per alias terras multiplex doctrina diffuſa ē. Ibi apoſtolus Andreas annunciabat xpm crucifixū. Indæis ſcandalū: gentibus autē ſtulticiā. Ipſis uero uocatis iudæis ſeu græcis chriſtū dei uirtutē & dei ſapientiā.
Atheſis flumen gelliæ.
Ater niger: & ideo obſcurus quaſi aer teter.
Atheſis flumen Veronæ.
Atechnos inartificiales ατεχνος græce.
Attica uidelicet & athenienſis una eſt lingua græcoꝝ qua uſi ſunt oēs græci attici.
Athenienſes & attici ab Atti filia græci ſucceſſoris Cecropis: a quo græci dicti cognominati ſunt.
Atticæ genus columnaꝝ quaternis angulis.
Attis florē deſignat: græci mineruā dicunt.
Atys pulcher puer fuit: quē amauit berecynthia. i. terra: iterpretatur uero atys flos uel puer uel ipetus uel ꝓximus.
Atticus: burdonus.
Attigit: deguſtauit.
Atlas maximus gigas fuit: mō mōs maſſyliæ dr.
Atlas rex æthiopū aſtrologiæ peritus: qui uiſa gorgone in ſaxū mutatus eſt q etiam frater ꝓmethei fuit & maternus auus mercurii.
Atlantides filius atlātis: quæ & heſpides fuiſſe dicunt: ſtellæ ſunt in unū poſitæ.
Atleta pugnator græce luctator. uir fortis.
Atnepos: filius abnepotis.
Athoici heretici: qui dicūt oīa peccata æqualia animāq; perire.
Atomus tenuiſſimus puluis: qui i radiis ſolis apparet: uel quicqd diuidi nō pōt: græce eni α ſine το μη inciſio tome iterpretatur. Sūt autē atomi uel in tempore uel in numero uel in corpore. Atomi cccl xvi. faciūt unū oſtentū. Oſtentū unū & dimidiū facit unū momentum. Momenta duo & duæ partes unius faciūt partē unā: una pars & ſemis facit unū minutū. duo minuta faciunt unum punctū: quinq; uero puncta horā unam faciunt. hora igit habet atomos. xxii. milia. d. xl. oſtēta. lx. Momenta. lx. partes. xv. puncta. v. Aliter ſiue duo minuta. 555. faciunt punctū unū. iiii. uero puncta faciunt horā unam.
Athomia græce debilitatē ſtomachi.
Athomie: ueſice hoc eſt debilitas.
Athoniel tempus eius deus: uel reſponſio dei interpretatur.
Attonitus: confuſus: perturbatus.
Athos mons macedoniæ altior nubibus.
Atqui: quinetiā: ideoq;: potius: certe.
Atquin: certū eſt ſaltē coniunctio rōnalis.
Atq; coniunctio copulatiua ordinis communis: ſed raro poſtponitur: quomodo etiā: quia ſignificat copulationē ſolā. Quæ uero ſemp poſtponit: & eucleticū eſt & ſignifica: nō ſolū &: ſed etiam λε græcā qñ repletiua eſt: ac aūt ſem ꝓ poſtpoſita & accipitur pro aduerbio ſimilitudinis: ut haud ſecus ac iuſſi faciunt.
Atrade: december menſis.
Atralech: Idolum aſſyriorum.
Attramentū dictum: quod ſit atrum: cuius ſpecies picturæ & quotidiano uſui neceſſaria eſt: huius uas atramentarium dicit.
Atramus: auis nigra uel uetuſtate niger.
Atracus: lugubris.
Atrecto. as. taui. male contingere uel palpare cum pollutione.

Atriū magna domus:quod addantur ei tres porticus exterius:uel ab atro quia atrium proprie culina dr̄ q; sit nigra.
Atrienſis:ianitor oſtiarius.
Atridæ atrei filii ideſt Agamēnon & Menelaus.
Atriplices humidā & frigidā uirtutem hñt in cibo ſumpti uentrē ſoluunt.
Atropos una ex tribus parcis irreuocabilis uel ſine ordine.
Atrophia nutrimēti ceſſatio græce dr̄.Eſt enim tenuitas corpis ex cauſis paulati cōualeſcentibus.
Atrox dictus q; ſit tetris moribus.i.durus crudelis nec ſui habilis:dirus uero īmiſericors dr̄.
Atrū nigrum:inde atrium,pprie culina dictum q; ſit nigra.
Au īteriectio indignitatis uel admirantis.
Auaricia aut generalis aut ſpecialis:generalis qppe qua qſq; appetit amplius q̄ oportet. Spālis autē: quæ uſitatius amor pecuniæ dr̄.
Auaricia eſt nimia acquirendi diuitias hñdi uel tenendi cupiditas.
Auaricia cupiditas ab auere qd̄ eſt cupere.
Auaricia eſt iniurioſa appetitio alienoꝝ.
Auarus dictus:q; ſit auidus auri & nunq̄ opibus expleatur:inde auaricia.
Auans uacans.
Auarus q nō ſuo utit̄:cupidus q aliena deſiderat.
Auceps:aues capiens:inde aucupor.
Aucilla:ortigometra.
Auctio crementū:publica uenditio.
Auctionator emptor:qui actionē facit.
Auctionarius qui emit:qui res paruas uēdendo & emendo lucra auget multa.
Auctio uenditio:qa emēres auget & uendentes.
Auctius:amplius uberius.
Auctoratio uēditio ſub auctore. Auctoratus uero conſuetudo prioꝝ.
Auctor dux:ab augendo.
Auctor qñ ſignificat auctoritatē cōis generis eſt:qñ auctionem auctrix facit fœmininū: ſicut cætera uerbalia.
Auctū ampliatū:ab augeo es.īde auctius & auctor & auctio & auctionarius:& auctionator.
Aucupari:inſidiari:attentare:aues capere.
Aucupo pro aucupor ponit̄.
Audacia temeritas:quæ & confidentia dr̄:in malo ſemp accipitur.
Audax qui nō metuit:temerarius qui nō exiſtimat periculū: hic & hæc & hoc audax pro arrogante ponitur,pprie.
Audacter:cū audacia:pro audaciter.
Audech:qui federatū aut nuptiale factū ſuſcepit αυλην Auden græci uocē dicūt ab auditu.
Audeo.es.auſus.ſū.uñ audax.cior.ſimus, audacia
Audio:auribus capio actiuū eſt.
Auditus dr̄ qd̄ hauriat ſonū uerberati aeris.
Audolaps animal acerrimū curnua longa & præcidentia habens.
Auellere:auferre:extirpare:unde auulſus ſa.ſum.
Auellana:ſpecies arboris.
Aueruncare:auertere:eruncare:eradicare.
Auena per.u.herbā:per.b.lorum ſignificat pro calamo ponitur.
Auētinus mons in urbe roma dictus ab auentino rege albanoꝝ:qui ibi ſepultus eſt uel ab aduētu auium a flumīe ad eū uolantiū iuxta tyberim.
Auernus lacus ſicut & lucrinus infernus dr̄: locus eſt enī i cāpania:ſup quē eſt ſpelūca per quam ad iferos deſcendit̄ dictus auernos quia aues uolare deſuper nō poſſunt pre fetore.
Auerſor.aris.deteſtor.
Auet:cupit:gaudet.inde auidus:auidior:auidiſſimus auiditas.cōponitur auarus auaricia.
Aue græce dr̄ chære:hebraice uel ſyriace: ſalalach ſiue ſalamalach.i.pax tecū.
Aue auete & aueto ſalutādi uerbū eſt defectiuum.
Auehere:aſportare.
Aufero aufers:abſtuli:quod eſt tollere ex ab & fero:ne ſi affero dicamus ex ad & fero compoſitū uideatur.
Aufidus fluuius Italiæ uerſus adriaticū apuliæ.
Augeo,ges actiuū eſt.inde auctus.ta.tū.auctor.auctrix:auctoritas:auctoriſta auguſtus: augmētum uñ augmēto.tas.taui.tatū.actiuū eſt ablata.o.cōmunis generis eſt.
Auguror cōe antiqtus pro quo mō dr̄ auguro.aui. atū.neutrū.inde augur.
Augur qui aues colligit uel attēdit:unde auguriū.
Auguriū auiū garritus quaſi auigarriū uel auigerium:cum quis attendit quid aues garriant uel gerant:& augurat.
Auguſtus auiū guſtus quaſi auiguſtus locus ubi ponebantur carnes ad comedendū auibus:uel auguſtus auis geſtus.quando uero,ppriū eſt ab augendo dicitur.
Auguſtus rex filius actiæ:quæ nata eſt de ſorore Iulii cæſaris.i.octauianus pro auūculo ſuo ab augēdo dictus:quia auxit romanū imperiū.
Auguſtū apud Romanos religioſū nomē īperii qa augerent olim rem publicā.
Auguſtus mēſis ad honorē auguſti octauiani dcūs: græce ϲεβαϛομιον dr̄: hebraice ιλουα :ægyptiace μεϵορν macedoniace λωοσ.
Auguſtum:amplificatum.
Auguſtiſſimū:famoſiſſimum.
Auguſtinus:magnificus.
Auguſti:ſolēniter ſtantes.
Auguſteū & tiberiū genus marmoris.
Auguſta aucta:pulchra:clara:ſancta.
Auguſtea genus chartæ præcipue ad honorē auguſti facta.
Auia:deuia:inacceſſibilis:ſecreta:ubi nō eſt uia:de uia uero uel inuia ubi ſi uia fuit uel ſi nō fuit:modo nō apparet.
Auia mater patris uel matris ab auo dicit̄ qui & ab æuo dicitur.
Auiaria ſecreta nemora dicta q; tñ aues ibi ſtent.
Auidus multū cupidus ab auere:īde auiditas.
Auidus dictus ab habēdo:quia ſemper habere deſiderat.

Aui priores maiores hoium ide auitus.ta.tū.ideſt antiquus.qua.quum.
Auigerus:augurator.
Auis ſine uia dicta:q̄ uiā certā nō habet:inde dimi nutiuū auicula deriuatur uel componitur augur auguriū. Auguſtus:auguror.componitur auſpex auſpiciū auſpicior.aris.auceps.cupis :inde aucupor & aucupium.
Auis caſta ex moribus dicta:ideſt turtur:qa amiſſa priori copula caſta manet.
Auis tarda:eo q̄ grauis uolatu ſit:ea eſt gradipes.
Aula domus regia uel carcer uentor.
Aula,inde aulæa cōponitur.
Aulæa cortinæ uel uela picta:ideo dicta quia in aula ideſt in domo attali regis aſiæ ſunt inuenta.
Aulæum diadæma regis uel uelū ſiue corona: uel pfundum.
Aulici:palatini.
Aulicus:regalis.
Aulæa regalia ab aula.
Aulæ dr̄ fiſtulæ organales Aulæ græce cānula:inde auledus qui cannulis canit,i.tibicen.Aulæ cannulæ aut chordulæ:quæ in organo reſonāt.
Aulis.dis.inſula:in qua græci detenti ſunt dū irent ad troiam.
Aumatium locus ſecretus dicitur: publicus ſicut theatrum.
Aunam:interpretatur meror eor.
Auocare:ſeparare.
Auunculus frater matris: qui ab auo dīminutiue ueniſſe uidet.
Auunculus uero magnus frater auiæ dicitur:
Abortū:cōceptū īmaturi partus effuſū:
Aura ab aere dicta:agitatus enī aer aurā facit:
Aura ſplendor:hinc aur:q̄ ſplēdeat dr̄ inde aurarii ideſt fautores.
Aura popularis:rumores:fama.
Auro as rauī ideſt ſupaptare auro.actiuū eſt.
Auratæ genus piſciū dictæ: quod in capite auri colorē habeant.
Aureax:equus ſolitarius.
Aurelienſis ciuitas franciæ.
Auricalcū dictū:q̄ ſimilitudinē auri & æris hēat: æs enī græce dr̄ calco.
Auricomus fœtus:ramus aureus: comas aureas.i. folia habens.
Aurifex dictus q̄ aur faxit:faxo pro facio.
Auriga:equorū agitator:pprie dictus: q̄ currum agat:uel q̄ hauriēdo ideſt trahēdo habænas agit & regat.
Auricula auris parua:unde auricularius auſcultator:conſiliarius.
Auripigmentū ob colorē dicitur:quod græci arſenicum dicunt.
Aurire:ſorbere:audire:glutire:trahere:ferire:uidere:actiuū eſt:ſed aſpiratū debet eſſe.
Auris auide rapiens uel hauriens ſonū uel ab audiendo:inde auritus ta.tum. auriculū:auricularis: auricularius.
Auſculto as.audio:componit obaudio obedio exaudio ſubaudio.
Auris dei potētia exaudiendi itelligit exauditio.
Auroſum:gilbum.
Aurigo:morbus regius.
Aurographia īmenſum pondus auri habētia.
Aurora,ppriū eſt pro dea:pro die appelatiuū:deriuat ab aura: pprie enī aſcenſus eſt ſolis: prima pars diei aurora dr̄ in qua ſolet aer pulſu ſolis cō motus aurorā facere uel a primo ſplendore aeris ſole pcuſſi:qui græce coos ἠως dicit.
Aurora dici putatur pro ſplendore quaſi eurora: inde etiā aurum dicitur & aurarii quia fauoribus ſplendidos faciunt ideſt claros:& aurigæ qa ſplēdorem ſibi agant:qui fit auris populi. ideſt clamoribus.
Aura dr̄ ſplēdor:hinc dr̄ aur eo q̄ pre cæteris metallis ſplēdeat:īde etiā aurarii ideſt fautores:qui quaſi fauore inauriant hoīes.
Aurunci antiqſſimi populi Italiæ ante latinum.
Auſcultare:audire obtemperare.
Auſim auſis auſit pro ſubiunctiuo ponit audeā audeas at.auſū auſus,ſim & audebo.
Auſonia:italia.
Auſpex dr̄ eo q̄ auiū auſpicium intendat: ponitur pro adiuuante.
Auſpicor aris,deponens pro quo auſpico īuenitur: incipio:adordior:conſequor.
Auſpicat:incipit:initiū cuiuſcūq; rei reqrit.
Auſpiciū ideſt auiū inſpectus:demonſtratio alicū ius rei quo initiū ſumat.
Auſter uctus a meridie:a dextris eorum:a ſiniſtris africū habet:dictus ab hauriendo aquas:nā nubila nutrit & aquas dat:hic & calidus eſt:græce nothus dr̄ q̄ interdū corrūpat uel uiciet aerē: inde auſterinus ideſt meridianus.
Auſterus,ra,rum:ſeuerus:iratus:īde auſteritas:ſterilitas.
Auſtra idem & rota inſtrumentum ab hauriendo aquas.
Auſtralis:qui & auſtronotius.
Auſtralis piſcis dictus:q̄ & undas hauriat ore.
Auſtrare:humefacere ab auſtro.
Auſtri nymbi uel uenti.
Auſtrinatus macer.i.uēto auſtro corruptus.
Auſtrunus:calor meridianus.
Auſtro africus uentus dictus q̄ hinc & inde auſtro & africo ſit iunctus:idem eſt libonotus:q̄ hinc ſit libs inde notus.
Auſtrū:purpura:ornamentū ſellæ regalis.
Auſus,ſa,ſū uel auſus ſus ſui. ideſt audacia ab audeo.
Auus pater patris a æuo dicitur:inde auitus ta.tū. auunculus auia:componitur proauus attauus tritauus abauus.
Authentes αὐθέντης dns auctor.
Autē coniunctio expletiua:ſicut uero quidē eqdē quoq;:enī nā nāq; uel ubicūq; coniunctiones ornatus cā uel metri nō neceſſitate ponunt cōpletiuæ dicunt oēs tū inter alias ſpecies īueniunt ut æneas uero uel aūt pius & fortis fuit:cōpletiua eſt qa

ſi tollaſ uero ſignificatio ītegra manēt. Sin uero dicā æneas quidē pius fuit ulyxes uero uel autem aſtutus pro copulatiua accipiſ: qa utriuſq; rei ſententiā ſimul ſignificat cū ſubſtātia: pōt ēt diſtributiua dici: quia diſtribuit diuerſas res diuerſis perſonis.

Aut cōiunctio diſiunctiua pro uel: qñ uero cū aſpiratione & d ſcribiſ nō ſignificat.

Autentus princeps uel auctor. īde autenticus.

Autenticū: auctoritate plenū firmum.

Autlops aīal eſt accerrimū nimis: adeo ut nec uenatores ei appropinquare poſſint: habet enim lōga cornua ferræ figurā habētia ita ut poſſit arbores magnas & altas ſecare: & ad terrā deponere: Cum aūt ſitierit uenit ad magnū euphratē fluuiū & bibit: & ibi frutex eſt: qui dr̄ græce hericine hñs uirgulta ſubtilia a: q; prolixa: ueniēs aūt icipit ludere cornibus ſuis ad hericinā & dū ludit: obligat cornua ſua in uirgultis eius: cū aūt diu pugnās liberare ſe non poſſit: exclamat uoce magna: Tunc audiēs uenator uocē eius uenit & occidit eum.

Autquin: quinpotius.

Autum: ſecretū aut ſemotū.

Aytes. i. eius in fœminino αυτῆσ græce.

Aytoy αυτου in maſculino & neutro.

Autumare: exiſtimare aſſerere.

Autumnus a tēpeſtate dictus qñ folia cadūt: & oīa matureſcunt.

Autumnus ab augumēto dr̄ uel ab autūnando. Nā autumnare colligere dr̄.

Auxeſis: auctio augmentū paulatim ad ſupiora. figura eſt: ſicut noīa quædā cōfirmant dictiones a cōmunione remota: quæ oſtentationē & habitum poſſumus nuncupare.

Auxit: augmentauit: īde auxiliū adiutoriū.

Auxilior āris. modo deponēs: antiquitus cōmune: pro quo auxilio.

Axa filia caleph fuit.

Axes tabulæ.

Axillæ aues mīnores.

Axis cæli eſt ſeptētrionalis linea recta per mediam pilā ſphæræ. Axis dictus: quia in ſphera uel rota uoluaſ. Duo aūt axes ſunt: qbus cælū uoluiſ: boreus quē aquilonē uocamus: & alter auſtralis: qui terra tegiſ: & aphanes αφανησ a græcis uocaſ.

Axis ſeptētrio: nā αξων axon dr̄ græce.

Axiomata proloquia: & maxime propoſitiones in topicis.

Axioma obnoxium ueritati aut falſitati: ut Cicero diſputat: Ciceronon diſputat. Axioma αξιωμα dignitas.

Axungia: pinguedo ab unctione dicta.

Azabel fluens ſanguinem: uel ſterquilinium interpretatur.

Azarias conſiliū uel auxiliū dñi iterpretaſ hebræum eſt: chaldaice abdenago dr̄.

Azima ſine fermento: nā a ſine. zima fermentum.

Azimus ſincerus: nō fermentatus panis.

Azirius interpretatur iracundus.

Azor interpretatur occiſus.

Azotus urbs palæſtinoꝝ: eius habitatores azotii.

Azoni extra zonam morant.

Littera & p ſeu ph uel f habent quandam cognationem: nam pro ſe ponuntur: ut ambo pro ampho: buxus p βυξοσ: publicus ωοπλικοσ: triumphus θριαμβοσ: punice⁹ φοινικεοσ purpureus ωορφυρεοσ pro byrrho byrrhum.

Babel interpretatur confuſio: ubi nūc babylon uocatur: hæc eſt turris babel: ubi confuſio linguarū diuinitus facta eſt: inde babylonia deriuatur ipſa prouincia.

Babylonem urbem meſopotamiæ Nembroth gigas poſt diluuium primus fundauit. hanc a Nino uel a ſemitamide regina reparatam multi prodiderunt.

Babylon interpretaſ cōfuſio uel male cogitatiōes.

Babiger: ſtultus:

Baburrhus: ſtultus: ſeptus.

Baburrha: ſtultitia: ineptia:

Baccha ſacerdotiſſa liberi patris a baccho: hæc & thyas dicitur.

Bacchatum bacchaꝝ ſacris frequentatum uel margarizatum.

Bacca oliuæ uel lauri pomum, agreſtis fructus herbarum.

Bacca precioſa gemma.

Bachaon græce ideſt axis.

Bacchari: furere: diſcurrere.

Bacchania: furor.

Baccaris herba iocūdi floris & odoris: uel baccaris quæ faſcinū tollit: quæ galgago dr̄ genus floris.

Baccar: fructus.

Bace. i. herede.

Baccaneia uel baccene hærba iocunda.

Bacchanalia: baccationes: furores.

Bacchanalia feſti dies liberi ideſt bacchi: ī quibus omnia delicta ſine culpa fiebāt: & matronæ aduterabanſ.

Baccaulus in quo mortui feruntur.

Baccharium uas aquarium.

Bacchiadæ populi ſunt.

Bacchia primo a baccho: qd'eſt uinū dicta modo i uſum aquæ tranſit.

Bacchus ideſt liber: qui inuentor uitis fingitur: uñ bacchum uinum dicitur.

Bacchius pes dictus: q; eo pede bacchia ideſt liberi ſacra celebrantur, conſtat ex breui & duabus longis: ſic ut canebant.

Baculus īde bacillus diminutiuū a baccho: qui eū inuenit.

Baculus ſignificat diſciplinā, ad maiores pertinet.

Baculus paſtoralem cuſtodiā ſignificat.

Bacunus: ruſticus: ſtultus.

Bacteris, baculus.

Bactra urbs perſarum gens uel regio iuxta aſſyrios

uñ bactriani dñr.bactra pluraliter declinatur.
Bactratæ lapis sciſſibilis.
Bactriani a ſale filio iectan:quos putāt ſcythas fuiſſe:qui iuxta bactron fluuium conſederunt:unde nominantur.
Bactrus fluuius orientis a rege bactro:a quo bactrieni & bactra urbs uel regio cuius plane ptes,ppha nis iugis ambiuntur:aduerſæ uero idi fluuii fōtibus terminanf:reliqua fluuius icludit occus.
Bactroperite qui portant uinū utris.
Badiū equū antiqui uadiū dicebant:q; cæteris aīalibus fortius uadat:hic dr fenaticus necnō ſpadix a colore palmæ:quē ſiculi ſpadicū uocant.
Bafer:groſſus:ferinus:agreſtis.
Bagina dicta:q; in ea mucro uel gladius baiulatur.
Baianula lectus:qui in itinere baiulaf.
Baiæ ciuitas cāpaniæ iuxta cumas balneæ littoreæ ſūt ideſt portus a baiuládis mercibus dictus a baia baias:ſicut a familia familias.
Baioaria eſt,puincia noricoꝝ: ab oriēte pannoniā: ab occidente ſueuiā:a meridie italiā. Ab aquilone Danubium habet.
Baiulus:portitor:gerulus:nutritor: uñ baiulo baiulas.
Ballal uanitas:uel lingua punica dr deus.
Bala interpretaf inueterata ancilla rachelis.
Balach interpretaf præcipitans uel deuorās excludens deuoratio glutitus.
Balaam uero populus uanus.
Balanū quoddā unguentū.
Balanus herba.
Balanit æuuæ.a magnitudine nomē ſumpſerūt.
Balanitidæ gēmæ ſubuiridis & corynthiæ aeris ſimilitudine media ſecāte flāmea uena.
Balani:grandes uiri.
Balanoꝝ glādes uirides ſtringūt:coctæ minus ī digeſtionē faciūt:fluxū oēm cōſtringunt.
Balare,pprie uox ouiū.Nā balantes oues ſūt:ideſt bidentes:ide balatus: a quo blandus blandior ſimus blandior ris.
Balaſtron.i.centifolia herba græci agreſtiū maloꝝ flores dicūt βαλαυστιον balneū.
Balatrones:qui bona ſua in baratrū mittūt:uel deriſores in loquēdo a balando.
Balatus tus,prima,pducif uox ouium.
Balbus a balādo dictus:q uerba non explicat:inde balbutio tis tiui neutrū eſt.
Baldach iterpretaf uetuſtas ſola.
Beleares iſulæ duæ hiſpaniæ:aphroſiades & gēnaſiades:quæ uulgo dñr maiorica & miorica.In his primum inuenta eſt funda:unde & baleares dicūtur,ballein βαλλειν enim græce fūdere latine dicitur.
Balenæ īmenſæ magnitudinis,beſtiæ in mari dictæ græce q; aquas effundāt.
Balneū:in plurali:hæ bēlneæ:inde balneo.a.s.au
Baliſta genus machinæ ab emittēdo dicta torquef enim uerbere neruoꝝ:& iacit aſtas uel ſaxa βαλλειν græce mittere:inde balena & baliſta.
Balſamū odoratus.eſt autē arbor:xilobalſamū lignū eius:carpobalſamū fructus ſeu ſemē:opobalſamū ſuccus eius dr.
Balteus ornamentū dependens a cingulo: uel cingulus militaris dictus pro eo q; ſigna ex eo dependent ad demonſtrādum legionis militaris ſūmā: ideſt ſex milia.dc.ex quo numero ipi ſunt:unde nō tm q; cingit:ſed etiā a quo arma dependent baltheus dr.
Bania orbata.
Baptiſmus græce unctio:lauatio:facit ēt hoc baptiſmum:& hoc baptiſma.
Baptiſteriū:tinctoriū.
Baptæ cinædi & molles græce.
Barrhabas interpretaf filius magiſtri eoꝝ.i.diaboli magiſtri iudæoꝝ.
Barach interpretaf fulgurās.
Barachias iterpretaf, bndictus dñi uel dominus.
Barachiel interpretatur bndictio dei.
Barathrū nimiæ altitudinis nomē dictū:quaſi uorago terræ;terræ hiatus.
Barba uiroꝝ:barbæ alioꝝ aialium.
Barbarus incultus uulgaris imperitus extraneus: a barba & rure.
Barbariſmus corruptela unius uerbi: ut ignoſcere pducta penultima pro ignoſcere: uel floriet pro florebit fit in uerbis latinis.Quādo uero barbara uerba latinis inſeruntf barbarolexis dr. Itē qñ in ,pſa uitiū fit: barbariſmus dr:qñ uero in metro: metaplaſmus.Barbariſmus dr a barbaris gētibus quæ latine ſonis īntegritatē neſciētes cū barbaris cōfundebāt:uel barbariſmus a barbaro:barbarus uero a barba & rure:qui nunquam in urbe ſed in agris & ſiluis cōuerſatus ē:uel a græco barata βαρεια latine depreſſio uerbi.
Barbariſmus eſt adiectio detractio īmutatio tranſmutatio lræ ſyllabæ toni aſpirationis.ſed ſala ſopa.c.detractā hñt:eſt igit barbariſmus.
Barbaricū barbaroꝝ aliqd uel auro ornatū.
Barbarus:maior uetus:princeps.
Barbita:fiſtula paſtoralis.
Barbitus genus organi a barrho:ex cuius fit ebore.
Barbo:barunculus.
Barca a baiulādo dicta:quæ cūcta cōmertia maioris nauis ad littus portat.
Barcæi:gens africæ.
Barcocabas ſtella:hebreū eſt.
Bardeſaniſtæ hertici q xpm cæleſte corpus habuiſſe cōfirmāt:nec aſſūptiſſe carnē ex uirgine.
Bardus:hebes ſtultus brutus uel carminū cōditor.
Baría ααρεια linea grauis a fūmo dextræ in ſiniſtram depoſita.
Barimathia:ciuitas iudeæ.
Bariona ſyriace filius columbæ.
Bariptos:gemma nigra cum ſanguineis & albis notis.
Barriginæ:peregrinæ.
Barriranici flores qui in ſilua naſcunf.
Baritona βαρυτονα dicunt græci illa uerba quæ ante finē habēt grauē accentū.
Barnabas filius,pphetæ:uel filius cōſolationis.

Barroi:ideſt liber.
Barones græce dicti:q; ſint fortes ī laboribus:ideſt mercennarii.
Bartholomæus:filius ſuſpendentis aquas iterpretatur:uel ſuſpēdentis me.ſyr. eſt.hic ſortitus eſt in diam.hic apoſtolus lycaoniæ p̄dicauit in albana urbe maioris armeniæ.decoriat: & p iuſſū regis aſtyagis decolat.viii.kal.ſeptembris.
Barrhus rufus niger:barū ciuitas.
Barrhus elephas a uoce dictus:inde barrio ris riui. bary βαρυ enī græce graue & forte ſonat: ſonus elephantor.
Baſan accentuat in fine ideſt ignominia uel ſynche ſis ideſt confuſio.
Baſan interpretat ſiccitas:cōfuſio:
Baſa interpretat pinguedo.
Baſantes genus marmoris ferrei coloris uel duri.
Baſanico nis,carnificatus græce.
Baſſarides uaccæ uberes.
Baſſaris ſacerdotiſſa a baſſo ideſt bacco.
Baſcandæ conchæ æreæ genera uaſor:
Baſelus dicit corruptæ:is enim eſt faſellus ideſt genus nauis.
Baſes uel baſis:ſeſſio columnar:cōfirmatio fūdamenti:nomē petræ duriſſimæ.
Baſes ſyriace rex.
Baſilis βασιλισ regīna.
Baſileus βασιλεῦσ impator uel rex fuit ex βασιλευω.
Baſilica prius uocabatur regū habitaculū unde nominatur:nunc autē diuinū templum:quia ibi eſt dei cultus:
Baſilidiani hæretici a baſilide dicti: qui xp̄m paſſum negant:
Baſiliſſa βασιλισσα iperatrix.
Baſiliſcus βασιλισκοσ iterp̄tat regulus:q; rex ſit ſerpentū.aīalia enī cætera flatu necat & icēdit a muſtella tñ uincitur:uel'qa nō audēt ſibi appropinquare ſerpentes maſculus eſt.
Baſilica herba genciana:uirtutē habet calidā & p; pe ignitā:guſtu amaro:in locis paluſtribus naſcit cuius radix dolorē ſtomachi cōpeſcit & epatis ac ſplenis ſiue ſplenū ac cordis.Iſchiaticus quoq; nō erit.nec ſpaſmū patiet nec tuſſim.nec colli dolorē quiſqs ea uſus fuerit.nec hydrops eū tentabit: aut ſuſpiriū.Ad pectoris etiā dolorē prodeſt quā maxime pleureticis optimū remediū præſtat ſanitas:lateriſq; ſedat dolorē.facit & ad ſerpētium morſus:extenuat ſpiſſos humores intra corpus: & fel rufū p uentrē & urinā deducit:rhenes purgat:& qui uenena accipiunt:a periculo mortis liberat:ut qd multa dicā:omni qui ea uſus fuerit: dat ſanitatē.
Baſiliusprimus,cuſtos populi.
Baſis dr̄ inferior iacens linea ſic.
Baſiū dicitur quod uxori dat. Suauiū quod ſorto Oſculum filiis uel amicis:unde illud baſia cō iugibus ſed & oſcula dant amicis,Suauia laſciuis miſcent grata labellis.
Baſon altare uel fultoriū.
Baſus curtus a baſe.& ppriū eſt.
Baſterna uehiculū eſt itineris mollibus ſtramentis compoſita:quaſi ueſterna.
Bata hebraice mola olearia dicit.
Bathanum regio galliæ eſt.
Bathani ideſt frixones populus.
Batillū thuribulum:pala:ferr quo colligunt carbones.
Bathyllus cinædus.
Batin in daniele ueſtis linea & fœmīalia ſignificat Batin ſiue fœmīalia brachæ lineæ uſq; ad genua ſacerdotis pertingētes bath enī hebraice lineum dicitur.
Bathioca patena argēti ad ſacrificandū.
Bathos hærbæ genus.
Batus ſiue badus decia pschori ſextaria. L.capit.
Battus gēma:ppriū paſtoris cuius meminit Theocritus in qnto Idylio Ἰωῆ μοι ὠκορυλῶν.
Batus qui hebraice dr̄ bath:eadē mēſura eſt: quæ & ephy.Idē eſt:qd'amphora.
Batuit:concidit:pcuſſit.
Batulus:oppidū campaniæ:
Baubare:latrare:canū eſt.
Baubo as aui.baubatum:
Baucalius gello:ubi infuſio fit:uas eſt.
Bauca armilla.
Baxea calciamēta mulier.pprie comœdor:quas haccheas dicunt.
Baxeus:calceus.
Bdelliros demens uel aquæ ductus.
Bdellium genus lapidis:
Bedelliū arbor aromatica colore nigra magnitudine oliuæ lachryma eius lucida & ſubalbida.
Beare:beatificare.inde beatus beatitas beatitudo: quæ eſt;ſtatus omnium bonor congregatione perfectus.
Beatitudinis gradus ſicut dona ſācti'ſpūs i ſermōe dñi ſeptē ſunt ſecundū mattheū:beati pauperes ſpiritu:beati mites;beati lugētes:beati qui eſuriunt & ſitiūt iuſticiā:beati miſericordes:beati mundo corde:beati pacifici.Nā octaua beatitudo: qui p ſecutionē patiunt ppter iuſtiam:ipſū ignē ſignificat:quo ſeptē pbantur.
Beatus beneactus ab habēdo qñ uelit & nil patiēdo quod nō uelit.
Beatus uere eſt: qui & habet oīa quæ uult bona:& nihil uult mali: ex his enī duobus beatus homo efficitur.
Bebius mons campaniæ ignē uaporans.
Bebriatus locus uel rex quidā.
Bebrycius populus theſſaliæ.
Befax mendax.
Bifarius bilinguis.
Beelſebon aſcenſio ſpecule uel ſpeculum interpretatur.
Bel qd'interpretat uetuſtas idolū eſt babylonior fuit uero hic idē belus pater Nini: q primus rex aſſyrior fuit:quē quidā ſaturnū dicūt.
Bel:genus gemmæ.
Bella locus campaniæ malifer.

Bellatur passiuum pro actiuo bellant profertur: prisc̃ianus.
Bellare bellū agere dr̃ in eadē significatione. bello & bellor & bellico & belligero.
Belgis ciuitas:gens galliæ:apud quā usus curruū prius inuentus est:unde belgica ꝓuicia dr̃.
Bellē græci mentē dicūt.
Bellerophon equus pennatus fingitur qui & pegasus.
Beelphegor interpretatur simulacrum turpitudinis siue ignominiæ.Idolum enī fuit moabuocabulo bahal super mōtē phegor:quem latini priapum ferunt.
Belga est beluatū ciuitas.
Beli multi uocati sunt reges precipue babylonis.
Belial interpretatur absq; iugo diiudicans.
Belidæ belo patre procreati.
Belli portæ Iani gemini templū:quod bello aperitur:pace clauditur.
Bellona redēptor cetariarū tabernarum: in qbus salsamēta conduntur.
Bellona mater seu soror martis dea belli.
Belloregia:fortissima ciuitas.
Bellua immanis bestia maris & terræ.
Belues:mendacitas.
Bellū prius uocatū duellū eo ꝙ duæ sunt partes una uincens altera perdēs:postea mutata littera: & detracta lr̃a.u.bellū dr̃.Alii per antiphrasim dicunt a bono dictum bellū dimminutiue:eo ꝙ minime sit bellū:inde etiam bellissimum superlatiuum & bellaria.
Bellus.i.gratiosus.
Bel uir interpretatur:ide bellū bellona dea:
Bellicus.ca cū.bellicosus sa sum.& belligenus ꝑprium.& bello as.pro bello antiq dicebant duellū:ex quo perduello.cōponitur belligeror.bellificus.bellipotēs.belliger imbellis.rebellis & debello as & rebello inde rebellio.
Beel uetus dicitur.
Beelzebub Idolū fuit accaron:quod interpretatur deus muscarum.zebub.n.uocatur musca.bel ipse est beel siue baal.
Beemoth interpretatur aduentus mortis.
Beemoth hebraice animal sonat. bestia ignota est iō aūt beemoth.i.animal diabolus dicitur: quia de excelsis ad terrena cadēs proprio merito aīal brutum est factus.
Benacus:lacus Mantuæ magnus.
Benalia:benigna.
Ben hebraice interpretatur filius.
Bendidios aprilis mensis.
Benea interpretatur fontes uel excolationes.
Beneficus:benefactor.largus:elemosynæ deditus
Benelinguatus.eloquēs.
Bñficētia ē qū agit charitas:ut prosit proximo.
Beneuentū ciuitas:quæ prius dicta Sānium.
Beniamin interpretat filius dexteræ:quod ē uirtutis:dextera enī dr̃ iamin:mater quippe eius moriens uocauerat nomē eius bononin.i.filius doloris mei:pater hoc mutauit filius dextræ.
Beniuolētia quattuor modis captat:a sui ipsius ꝑsona:ab aduersarii ꝑsona:a re ipsa:ab audiētibus
Benignus ad benefaciēdum expositus:alios ēt sua dulcedine inuitans.prisc.a bene.benignus.
Beo as aui.
Berbena hærba sagmen dr̃ dicta quasi pura hæc & gerabone dr̃ græce.
Berecyntia ciuitas ī phrygia & mater deorum.
Beretheos græce octōber.
Becillum officiū mulicbre:
Beryllus lapis uiridis: apud indos candidus.
Beryllus est lymphaticus:ut sol in aqua limpidus figurat uota gentiū īgenio sagacium.
Beronice & ꝓleamis urbes ægypti a regibus dictæ
Beronix regina ægypti soror fuit ptolemæi.
Beroth:apud eos interpretatur.
Berola nomen mulieris:quæ uenit audire sapientiam solomonis.
Bersabee puteus septimus interpretatur.uel puteus sacietatis.
Bersabe oppidum.
Bersi barbari fuerunt.
Bessum genus uehiculi.
Bestia significat diabolum uel hominem ferum.
Bestiæ a uastando dictæ sunt.quæ morsibus & unguliis sæuiunt.
Bestia quadrupes mutum animal.
Beta βῆτα apud græcos littera est:& duo significat:apud nos uero genus oleris betaphius īde deriuatur.i.insulsus.prisc.
Betacius denominatiuum a beta.
Bethania īterpretat domus obedientiæ.
Beth īterpretat filius uel domus uel cōfusio secūda littera hebræorum.
Beth.siue batha mola olearia.
Bethezob īterpr̃tat domus isopi.
Betheum domus idoli.
Bethel prius dicta ē luza:sed postquā dormiēs Iacob uidit scalam innitētē cælo & dixit:uere hic ē domus dei & porta cæli nomen locus accepit bethel.i.domus dei.Quando aūt a Ieroboā uituli aurei fabricati sunt:uocata ē bethauen.i.domus idoli.
Bethphage domus buccæ uel maxillæ īterpretat.
Bethica hispania.
Bethis fluuius hispaniæ.
Bethleem domus panis īterpretat ciuitas dauid: quæ alio noīe dr̃ effrata.ibi enī uerus panis christus ortus est.
Bethsaida piscina ī hierusalē:quæ & ꝓbatica.i.peculiaris dr̃ qa hostiæ ī ea lauabāt.īterpretat aūt domus uenatorū.Est aūt & ciuitas galileæ:unde perrus & andreas & philippus.
Bethsamis interpretat domus solis.
Beuer beueri masculinū ē quoddā animal.
Bianor:qui & Oenus,filius manthus μαντους qui Mantuā cōdidit dictus bianor quasi animo & corpore fortis.
Bia βία græce uiolentia latine.
Bibera bis acuta.

Bibliopola græce: q & libros uendit ſcriptor librorum.
Bibionare: ſanguine inquinari.
Bibinariū aūt ē ſanguis mēſtruus mulierum.
Bibinū menſtruū. i. fluor ſanguinis.
Bibiones: qui in uino naſcuntur. i. muſciones a bibendo.
Biblii habitatores ciuitatis quæ biblos dicitur.
Bibix pugna.
Biblii artifices qui faciunt trapezitas uel nomen.
Biblus βιβλοσ iūcus codex liber uel duplex funis de naue.
Bibliotheca librorū recōditio: nā bibli libri dicūt qa ex biblis quaſi iuncis fiebant: ī de bibliotecarius repoſitor librorum.
Bibula papyrus dicta: q humorem bibat.
Biceps duo capita habens uel bis acutum.
Bicerna ueſtis fulua.
Bicoatur: duplicatur.
Biclīnium quaſi bicellium duæ cellæ.
Bidella Indiæ & Arabiæ arbor ſed arabicæ lachryma melior eſt.
Bidelliū aqua quæ colligit de ueſicis: quæ naſcuntur in ulmo: quæ faciunt ad uulnera corporis.
Bidens ouis: quæ iter octo dentes: duos altiores habet: qua maxime in ſacrificio utebantur. De bidē te apud Au. Gel. lib. xv. ca. vi. Bidentes. p. Nigidius in libro de extis appellari ait nō oues ſolas ſed oīs bimas beſtias: neq; tn̄ dixit aptius: cur bidētes ī cōmētariis uerū qbuſdā ad ius pōtificiū ptinētibus bidentes primo dictas lra imiſſa quaſi bienes. tū longo uſu loquēdi corrupta ē uocē & ex biēnibus bidentes factū q id uidebat dictu facilius. Iginus tamē iulius in. iiii. librorum quos de Vergilio fecit. Quæ bidens eſt inqt hoſtia oportet habeat dentes octo ſed ex iis duos cæteris altiores: per quos appareat ex minore ætate in maiorem tranſcendiſſe.
Bidental fulmen uel quod bis a fulmine percuſſū eſt: quaſi biſdentes. uel ſacrificium ē.
Bidens inſtrumentum rurale & bifurcū genus raſtri ē uel anchora.
Bidentes: genus aratiōis.
Bidentare: fodere.
Bihæres habens duas hæreditates.
Bifera: ſecunda coniunx.
Bifariam bipartite. bilingue. ex utraq; parte duas habēs rōnes. aduerbiū diſcretiuum.
Biformes: duplices ianuæ.
Bifidus: in duas partes fiſſus.
Bigamus: ſecundus maritus.
Bigæ curuus cum duobus equis.
Bigæ pro biiugæ ſicut quadrigæ pro quadri iuge duabus breuibus in unam longā.
Bigæ duo equi iuncti.
Bigens: duabus gentibus natus.
Bigenera de diuerſis aiantibus nata: ut mulus.
Bigenerum de duobus generibus conceptum. uel bigermen.
Bigenes de duobus generibus natus.
Bigera ueſtis ſuffa ideſt ualla: quæ & bilis dicitur
Biiugus. ga. gum.
Bilanx diſcus uel libra duas lances habens.
Bilibris ſextarius bis aſſumptus.
Bilices duplices.
Bilinguis fallax bifarius uel duas linguas ſciens: biliioſus dictus: q ſēp ſit triſtis ab humoī nigro qui & bilis uocatur.
Bilis: humor fellis triſtitia. uirus. iracundia.
Bilitas amaritudo.
Biliuic adumbratio uocis aquæ ſcaturientis.
Bimaritus uel bimarcus ſecūdus maritus.
Bimare: duplicare diſputare.
Bimatus ſpatium duorū annorū.
Bimēbres cētauri.
Bimulus: bimatum agens ſicut trimulus trimatū agens.
Bina tn̄ dicimus de his: quæ ſingularem numerū nō admittunt: ut arma.
Bini dicūt quaſi biuni bino as auī. inde deriuatur binguana. i. iugera.
Biothanathus: bis mortuus: dupliciter damnatus ϐιοθανατοσ thanatos enī græce mors dr̄. melius ē per uim mortuus.
Biſpatentia duas ualuas apertas habentia.
Bipedalis: duorum pedum.
Bipēnis ſecuris quæ duas pennas habet. hæc & dolabra dr̄. hic & hæc bipēnis & hoc bipenne: ut bipennis ſecuris. uel eſt fœmininum.
Bipartitus: in duas partes diuiſus.
Birenia græce aduerbiū dicitur latine.
Biremis nauis duoꝝ ordinū remorū.
Byrrhia iterpretat uiriliter agens. b. ī u. cōuerſa.
Biricuntia: mater auguſti.
Birſa corium: ſed nunc ſignificat locum: qui Thyrus uel cartago dr̄: qa corio bouis ſit circūdata.
Birſus uolūtas uitalis.
Birotum genus uehiculi.
Byrrhus a græco fit. ueſtis ē: aphīballus: uilloſus.
Biſaccia ſarcina mantica.
Biſaltæ populus ſcytharum.
Biſſextus dictus: q bis ſexies ductus aſſem facit: uel q dicitur bis. vi. kal. mar. quod ē unus dies.
Biſſe qui & bes dictus quaſi bis triens uel triente demptus nam ex. viii. unciis conſtat: quiq; ſic ſcribitur. Iv.
Biſſiltes porcus fiſſis ungulis.
Biſſinica ueſtis candida.
Biſontes oues bobus fere ſimiles: ſed fetoſi & inmanſueti.
Biſtonia prouincia græce thracia.
Biſtonium ſtagnum in thracia.
Biſtemia Troia.
Biſſulcum: utraq; parte ſulcatum.
Byſſus genus lini cādidiſſimi & molliſſimi. dicūt quidā genus ſerici groſſioris eſſe.
Byſſus in arbore naſcitur uel ſericum totum.
Biti: proficiſci: ambulare.
Bitire: ire.
Bitias unus ex principibus carthaginenſium.

Bitidus:biformis.
Bitin græci humile uel merſum dicunt.
Bithynia aſiæ minoris prima prouincia in põti ex ordio ad partẽ ſolis oriẽtis aduerſi thraciæ iacet prius bebrytia dicta deinde mygdonia:mox a bithynio rege bithynia.
Bitoris populus eſt.
Bithinia urbs primo Mirandina dicta.
Bruſcus genus auis.
Bitumen lacus afflati ĩ iudæa.In ſyria autẽ limus ẽ peſſima & terra æſtuans.
Biuiria:ſecunda coniunx:quæ ſecũ dũ habet uirũ
Biuera idem quod ſupra.
Biuida:fortis.
Biuium duæ uiæ.
Byzacena:regio africæ.
Byzãtiũ & Zeugis & Numida rẽgiões ſunt Afticæ Bizãtium ubi adroſinetus:ciuitas zeugis ubi carthago magna Numidia ubi hippone regiũ & ruſigada ciuitates ſunt:ab oriente habent ſyrtes minores & ſalinarum lacum:a ſeptẽtrione mare noſtrum:qđ habet Siciliã & Sardiniã inſulas:ab occaſu mauritania ſitifenſẽ:a meridie montes uzare:& poſt æthiopũ gentes peruagãtes uſq; ad oceanum æthiopicum.
Bizãtiũ urbs thraciæ quõdã a Pauſania rege Spartanorũ cõdita:poſt a Cõſtãtino principe in maius aucta conſtantinopolis dr totius caput oriẽtis
Blandus a balatu dulcis inuitans alios ad ſuam familiaritatem:ide bláditiæ affabilitas adulatio.
Blandioſus affabulis communis.
Blande delitioſe.
Blãdior ris,cõe antiquitus adulor ſignificat.
Blandum:genus nauis.
Blaſphemia:detractio.
Blas ſtultus:inde blacterare ſtulte loqui.
Balbutire:qui trepidat uerbo.
Blacterare ſonus ranæ:inde blacterones inepte clamantes.blacterat camellus:hinnit equus.
Blatera purpura.
Blaſto cubicularius.
Blatteæ genus animalium lucẽ fugiẽs: per noctem tm̃ ambulat a colore dictæ.Siquidẽ cõprehenſæ manum tingũt:unde & blattum colorem dicũt potius ſunt uermes.
Bleni tetri.
Blenones impudici hircones.
Blennæ trunci:monſtra.ĩ pectore tm̃ oculos hñt.
Bleſus.balbus.uerba frangens.
Blitea ſtultitia.
Blitea hærba ſaporis euanidi quaſi uilis.
Beta & blitum dr idem:herba eſt.
Boa nomen ſerpentis:quæ ualide ſequitur bouẽ.
Boare ſonare clamare mugire uel uocare:inde dr bonus:quia omnes ad ſe uocat.
Boatus mugitus boum uel uox plena.
Boacabani october menſis hebraice.
Boba uehemens robur uel genus ſerpentis.
Bobinare conuiciari clamare.mulieris.menſtruæ ſanguinem inquinare.
Bobinator tricoſus & inconſtans boum paſtor.
Boceta paſcua.a bobus.
Bocones ſtulti ruſtici.
Bocchus rex Mauritaniæ fuit.
Boedromion βροηδρομιῶν maius menſis.
Boelli hærba albi coloris.
Bootes nomen ſtellæ.ſeptentrio.bootes bubulcus græce:ipſe ẽ & arctophylax ideſt cuſtos urſæ:ipſe ẽ initiũ ſolſtitialis & ſeptẽtrionalis circuli.
Boetia prouintia dicta:qa dũ Cadmus irã patris fugiens bouis ueſtigia ſecutus:ubi bos recubuit: ibi ſedem cõdidit de nomine bouis boetia dicta ubi Thebas conſtruxit.eadẽ eſt & aonia.
Boebus nomen fuit propriũ.
Boetius dr a græco βοηθος.i.adiutor.
Boethentes.i.adminiculati βοηθεντες paſſiue:
Bogloſſa hærba lĩgua bouina,a græcis dicta q; folia aſperrima admodũ linguæ bouis habeat.
Bogud.dis.nomen regis Maurorũ maſculinũ eſt.
Boys βους græce latine bos.
Bogia torques dãnatorum quaſi iugum bouis.
Bola palma manus.
Bolida honor magnus.
Bolus iactus morſus:quod ẽ fruſtulũ cuiuſcunq; rei iam maſticatum.
Bollona redemptor cetariarum tabernarum:in q bus ſalſamenta conduntur:quas tabernas uulgo uocant cetarias.
Bombices dicuntur apud Seres frõdium uermes qui ſericum creant ex cuius textura bombicinus fit.i.ueſtis quædam.
Bombix.bicos græce uermis ẽ penultima ꝓduci tur.
Bombinare conuitiari.
Bombus imitatio uocis tumidus ſonus.
Bombeo βομβεω græce ſono.hinc bombus ſonus.hinc bombizare.
Bona dea antiquitus dicta miniſtra ueneris:quã ſole fœminæ colebant:uel ceres eſt.
Bona caduca:facultas cui nõ ſuccedit ullus hæres.
Bonacon animal:qđ nimia proluuie uentris inſequentes ſubmouet.
Bonus qui benefacere eſt paratus.
Bonus uenuſtate corporis prius dictus.poſt ad animũ trãſlatũ ẽ nomen: cui non prævalet malum.
Bonum eſſe eſſentiam uel naturã:iuſtũ uero actũ reſpicit.
Bonorum poſſeſſio eſt ius poſſeſſionis certo ordine certoq; titulo acquiſita.
Bonoſiaci hæretici ſunt a bonoſio dicti: q dicunt chriſtum filium dei adoptiuum nõ propriũ eẽ.
Borboricini & ignoſtici ſunt hæretici: qui animæ ſubſtantiam partem dei eſſe exiſtimant.
Barborigmon græce ſonus turbidus.
Bor ſerpens miræ magnitudinis & ĩ cruore tumor ſuffuſus ſanguine.
Boreas uentus aquilo dictus.
Boreama arctophylax.
Borrhon promõtoriũ numidiæ dictum q; aquilo nẽ intẽdat.hoc hipponeregiũ poſtea dictum.

Bortama tecta manualis.
Borith hærba fullonis. de hac panes fiunt hærbacii: quibus ſiccatis utuntur pro ſapore.
Boſforū mare dr̄ quaſi bos pforatū. i. io: quæ per illud trāſiit. idem ppontis: alū dicūt hoſporos. a βουσ bos & πορεω trāſeo q̄ſi tranſitus bouis φοσφοροσ phoſphoros eni ſtella eſt matutina uel ueſpertina. Mar. phoſphore redde dic̄. eūdē uerſum ſepenumero repetendo.
Boſor ſiue boſra caro interpretatur.
Boſtar locus ubi cōburebantur corpora boum uel ſtatio boum.
Bos a βουσ græco deriuatur. Bos bois debuit facere. ſed iterponit. u. cā hiatus bouis: præter bo/um & bobus: quæ cauſa euphoniæ ſyncopantur.
Boſporius Iunius menſis.
Boſteon iuuenis.
Bootes ſtella: quæ plauſtrum ideſt ſeptentrionem ſequitur: quæ etiam ab antiquis arctophilax dr̄ ideſt cuſtos plauſtri: ſiue dicitur minor arctus: unde quidam eam ſeptentrionem dixerunt hāc nauigantes ſpectant.
Bootes bubulcus græce initium ſolſtitialis & ſeptē trionalis circuli.
Botryo græce latex.
Botryones: qui aliena congregant.
Botrus græcū ē fructus multi ſimul cōgregati ue lut uuarum. unde botrum plyadas dicunt.
Boues græce latine triones: eo q̄ terram terant & colant uel a boo boas quod ē ꝓprie boum.
Boues ſignificant operantes.
Bouinus bouis ſimilis.
Boor interpretat̄ ī fortitudine: ſiue ī quo ē robur.
Brameta qui palmas dat uel braſifer.
Brachæ fœminalia dictæ: q̄ ſint breues & uerecūda corporis his uelantur.
Brachia ſunt poſt lacertos: ponūtur tamē ꝓ manibus uel lacertis. dicta a fortitudine: bary βαρυ enim graue & forte ſignificat.
Brachiū ſignificat potentiam.
Brachycatalectus uerſus in iambicis & ſimilibus cui deeſt una uel duæ ſyllabæ.
Brachiæ fauces.
Brachilæ: quod ſuccinctorium ſiue redimiculū dicimus: quod nūc non brachiorum ſed renum ſit cingulum.
Brachys græce breuis uel pars circuli inferior.
Brachylogia breuis dictio: ut uenimus uidimus.
Bracium unde ceruiſia fit.
Bracinani quidam religioſi populi in india iuxta paradiſum.
Branæ a raucedine pulmonū dicte inde fit tuſſis.
Branchos præfocatio faucium. græci enim guttur branchos dicunt.
Brancios hærba ſabina.
Braſſica genus oleris ideſt cito cana.
Brachtea tenuis auri lamina uel alicuius metalli ī de brachteola diminutiuum.
Brauium: remuneratio. præmiū. palma. uictoria. inde brauita: qui palmas dat uel accipit.
Brætanicæ flores ſyluarum uel britunicæ.
Breneuta domus ferens.
Brephotrophium græce in quo infantes aluntur.
Breſith. hebraice: græce geneſis latine generatio dicitur.
Breuis ideſt preſſus contrarius: longo a brachys βραχυ græco: inde breuio. as. breuiarium breuitudo breue.
Bryareus centimanus gigas.
Bria. i. menſura.
Bryonia uua alba & nigra uel ampeloſleuce quam latini uitem albam dicunt.
Bryſeus liber de briſea urbe ubi colabatur.
Brith pactum interpretatur.
Britaneum deambulatorium marmoratorum.
Britannia oceani inſula per longum in boream extenditur a meridie gallias habēs: cuius proximū littus tranſmeantibus ciuitas aperit: quæ dicitur ruth: ubi portus: unde nō lōge a morinis ī auſtro poſitis meapos bacarofq; proſpectat: hæc inſula habet in longū milia paſſuū octingēta. In latum milia. cc. A tergo autem unde oceanus īfinite patet: orchadas inſulas habet: quarum. xx. deſertæ ſunt. xiii. coluntur.
Britannia dicta q̄ eius homines ſunt bruti: qa ſtolidi erant & barbarum frendebant.
Broca labroſa bellua maris.
Bronia gemina.
Bronichū græce a gutture quem gurgulionem dicimus.
Broſis uel brotos græce cibus dicitur.
Brotacum: apium agreſte.
Bruchus locuſtæ ſimilis: uel quæ nondum euolat tamen maior.
Bruchus qui labrum ſuperius tumidum habet.
Bruma. gelu tempus. hyems.
Bruma græce edacitas dicitur. tūc enim maior fit appetitus cibi: unde imbrumarii dicūtur quibus faſtidium eſt ciborum.
Brunduſium græci conſtruxerunt dictum q̄ cornua & caput & lingua in poſitione ipſius ciuitatis uideātur brunda enim græce cerui caput uel ſolida dicitur.
Bruſtum arboris uel hærbe genus.
Bruſtemis terra quædam ſeptimum clima cæli.
Bruſcum materiæ genus.
Bruteo iui bruteſco a bruto deriuatur.
Brutus dicitur quaſi obrutus quia ſenſu caret: eſt enim ſine ratione.
Bubalus ſylueſter bos ferus dictus q̄ ſit ſimilis bouī: adeo ſunt indomiti: ut iugum non recipiāt.
Bubulcus: boum cuſtos.
Bubo fœda uolucris dirū mortalibus omen a ſono uocis nomen accepit auis feralis.
Bubones eminentes partes mamillarum.
Bubum. ſenium languor.
Bucca dicta q̄ ea cibos capiamus. uel a boo βοω ideſt uoco.
Buceta loca boum paſcua: buceria uero armenta dicuntur.

Bucera borum amenta: uel de quorum cornibus fit buccina.
Bucerum pecus bubalum uel uox inepta.
Bucephalon ciuitas idiæ a bucephalo equo alexãdri.
Buccina similis tubæ sed longior: sollicitudinem ad bellandum denuncians inde buccinare buccinator & buccinatus & buccinus.i.clãgor sonorus tubæ & buccinariæ uoces.
Buccidæ:boues cedentes.
Bucco garrulus cæteros loq̃citate uincens uel stultus.
Bucolicum carmen.i.pastorale cõstat hexametro catalectico dictum a maiore parte.i.bubus. q̃uis opilionũ caprariorũq; cantica in his habeantur.
Bucolica dr̃ αποτησ βουκολησ.i.boum custodia.
Buccula:uacula:a boue diminutiuum.
Buda storia.
Bufo terrestris rana maxima.
Bugeus:spado.
Bullare:exundare.
Bulla genus uestis.
Bulla dr̃.quæ in aqua fit spiritu uentũ uel:pueriles balteus.
Bullæ ornamenta regalium puerorum uel equoꝝ dictæ q̃ sint similes rotunditate bullis:quæ iaq̃ inflantur.
Bulbi sunt pisces mali saporis.cetuli.
Bulus:baculus mali pastoris.
Bulimus fames magna:a bu & του λιμου.λιμοσ enim fames est.
Bulones cetarii qui diuersa genera piscium uẽdũt:
Bulergis cõsiliarius.
Bulga:saccus tortus.
Bumaste genus uitis:cuius uua in similitudine mãmæ est.
Bumarii mensura quædam terræ sicut iugera.
Buprestis animal paruum simile scarabeo lõgi pedis:fallit inter herbas bouẽ deuoratoq; tacto fel le ita inflammat.ut rumpat.
Burbalia intestina maiora.
Burca:clauata.
Burdegalim urbs dicta:q̃ burgũ hunc prius galli habuerunt.
Burdo animal:quod ex equo nascitur & asina.
Burrit:uox belluæ.
Burrides animalia manni.
Burræ fatuæ uel stupidæ a fabula quã burra scripsit.uel a meretrice burra dr̃.
Buris curuatura aratri.buris dicta quasi βουσ ουρα quia est in similitudine caudæ bouis: est enim ea pars aratri:quæ flexa est.
Burgundiões dicti eo q̃ Romani.subactos illos p habitacula.quæ burgos uocant posuerunt: inde burgarii dicuntur.
Burgone:castra.uel caulæ.
Burgus habitaculũ magis hospitibus expositum:
Buritanici flores in sylua nascentes.
Bursa:cauda græce:
Burrhum rufum & nigrum.
Busiris.dis.rex ægypti.qui immolare hospites cõ sueuerat.hunc & hercules immolauit.
Busta:sepulchra.rogi ubi cadauera comburebãt.
Bustare:sepelire:funestare.a comburendo.
Busticeta sepulchra:ubi antiqui mortuos incendebant.uel sepultura in agro.
Busus:pinguis.obesus.
Bustuarius:crematorcorporum humanorum.
Butalcium hærba:quæ croceum florem habet.
Butanicum herbarium dicitur:eo q̃ ibi notentur herbæ.
Buteo.auis est.
Buteon:iuuenis.
Butis stella cometes:
Butyrum:pinguedo lacte colligitur:est tamen pinguius & solidius:oleum etiã ex butyro fit.
Buto genus animalis.
Butus buta um.ibutus imbuta tum ab imbuẽdo.
Buxeæ calcei.
Buxus arbor ẽ apicibus.i.litteris apta. hæc buxus arbor:hoc buxũ lignũ.buxus pro πυξοσ Prisc. buxus in altum.non proficit:fructum non habet uiriditatem uero habet:significatnouellos fidẽ perpetuæ uiriditatis tenẽtes.
Buzi intrepretatur despectus uel contemptus.

C

C & g.litteræ quãdam cognationem habent: nam cum dicamus centum & trecẽtos postea dicimus quadringentos g pro c.ponentes. Item inter c.cum aspiratione & c sine aspiratione est g.Nam in c leuiori exterior fit pulsus in ch asperiori interior.In media g inter utrunq; supradictorũ locorum:unde inuicem pro se positæ in quibusdam dictionibus inueniuntur Gubernator pro κυβερνητησ gobio pro gobio cere αποτου χαιρειν.Cũ q.quoq; eandẽ uim hr̃e c oñdunt obliqui casus in quibus q in c transit:ut qs cuius: & in uerbis quibusdã & eorũdẽ participiis ut loquor locutus sequor secutus.
C pro centum in numeri copulatione ponitur:
Caballus dictus.quod ungula terram cau & sic & sonipes:uel a cauis pedibus dicitur.
Caballi aues nocturnæ:hæ ululæ dicuntur.
Cabiedes:nudi.
Cabilla cabillatio.
Cabistercus :uacuũ & inane:& illud intestinũ qd stercus capit.
Cabo:equus castratus.
Cabro quasi uespa longa est.
Cabro uermis dictus a cabone.i. equo q̃ ex equo creentur.
Cacabus & cucuma a sono feruoris dicũtur in græcis & latinis habentur. incertum est a quibus sit mutata.
Cacabus uas de testa:etiã de æramento sicut olla.

Cacephaton dictio obscæna uel incõpositeſonãs: ut iuuat ire & dorica castra tenẽ: mala.n. fuit cõ positio ab ea syllaba icipere: quã supior finierit.
Cacephaton obscæna enũciatio uel icomposita dictio in malam significationẽ. ut arrige aures turpis est enunciatio: quia ptinet arrigere ad genitalia. fit aũt sensu & littera.
Cachuchia κακουχία nomẽ sumpsit a corporis passione: nã græce malũ uel uexatio dicitur: fit enim intẽperantia ægrotantis uel medicamenti: dicitur & κακῶσις hoc ẽ afflictio.
Caceuti: graciles. rabidi.
Cacieni: discipuli cacii fuerunt. pro similibus ponitur: cantores significat.
Cachinare: ridere: nam cachinnus est tacitus solutusq; risus.
Cachinno: nis ipse derisor.
Cacos κακος græce malus.
Cacosyntheton κακοσυνθετον uitiosa compositio dictionũ: ut uersaq; iuuencũ terga fatigamus & asta pro asta uersa.
Cacosytheton græce mala cõpositio dr̃: qñ primæ syllabæ finis ẽ i alterius pricipio: ut mater terra:
Cacus qdã ferus fur latẽs i auentini mõtis spelunca: ignes emittẽs: homines perdens quem alcides interfecit.
Cacumen: summitas. quasi capitis acumen.
Cadauer a cadendo morte dictum: uel caro data uermibus.
Cades ubi fons iudicii est.
Caderfida. i. uersus.
Cades iterp̃tat sãctũ uel sãctificãs uel sãctificatõ.
Cadere: ruere. ide casus casualis liter cadus caducus: cõponitur accido. incido: occido. excido. procido. succido: concido. recido: & quæ ab istis fiũt & stillicidium atq; mica.
Cadus uas uinariũ. fistula lignea.
Cadus græce amphora: tres urnas capit.
Caduca hæreditas ide dr̃: qa heredes eius decidunt: inde dicitur caducarius: qui eam accipit.
Caducũ dr̃ qđ ab uno cadit i alterũ p hæreditatẽ.
Caducum flos malorum.
Caduceũ dictũ q; cadere faciat lites: uirga uolatilis uel uirga mercurii: quod est uulnus.
Caduceator: qui lites pacificat.
Caduceatus: legatus pacis causa missus.
Caducus: lunaticus a cadendo dictus morbus.
Caduca frusta ex adipe. cada enĩ græce aruina dr̃.
Cadurtum dr̃ tentoriũ quo merces proteguntur.
Cælum dicitur a cellando quod cælat secreta: uel quia cælatũ sit signis. ideſt stellis. unde cælitus aduerbium. Cælum per æ scribitur.
Cæsaries capilli a cædendo cæpes cæsaries.
Cæsar a cæsarie capitis. cum qua natus est: ut quia cæso utero matris natus est.
Cœtus: multitudo per œ scribitur.
Capharnaum interpretatur ager cõsolationis uel uilla pinguedinis.
Caicus: fluuius græciæ:
Cayetæ portus promontorium italiæ forte a cayeta nutrice æneæ ibi sepulta dictum.
Caiphas interpretatur inuestigator uomens ore seu sagax.
Cain interpretatur iniquitas odora.
Cain interpretat̃ possessio uel augumentatio. seu lamentatio.
Cainani hæretici: qui cain adorant.
Caister fluuius indiæ.
Caistri: genus auium.
Cala græce latine lignũ.
Calabria prouincia iuxta apuliam.
Calabry: uersus obscœni.
Calacte oppidũ uel genus uasis: inde calactinus.
Calagraris: ciuitas hispaniæ.
Calamaula canna: de qua cãtatur.
Calameus ianuarius mensis.
Calamus cana a canendo dictus. hebræum ẽ.
Calami haste cãdelabroꝝ i modũ calamoꝝ factꝝ.
Calamus & penna instrã scribæ dictus q; liquorẽ ponat: unde naute calare pro ponere dicunt.
Calamus in ezechiele mensura sex cubitorum & palmi.
Calamus aromaticus ad similitudinem calami.
Calamitas a calmo: qui intus uacuus exterius nitidus esse dicitur: ita calamitas ianes & uacuos reddit homines: uel quasi cadamitas a cadendo.
Calamitas: miseria. erũna. aduersus casus.
Calamizare mon læcta cantare.
Calamistrum acus ferrea: quæ calefacta contorq̃t capillos: unde & calamistrati dicũtur qui crines calamistro contorquent ut crispi sint.
Calamitosus: exitialis. flæbilis. improbus periculosus.
Calamites hærba nepta calidissimæ uirtutis. unde ex ea fit antidotum: qđ diacalamites uocatur urinam & menstruum mouet.
Calamitæ genus ranarum.
Calamistroicos uel caristos in modum nucis deformatos.
Calandrius auis tota alba: cuius ĩteriora oculorũ curãt caliginẽ: i ifirmum aspicit si uiuere debet.
Calaman nomen loci uel ciuitatis:
Calare: ponere uocare.
Calastica græce purgatoria.
Callas: fabrorum foramina.
Calati: cyathi. canistri de uirgis: angusti in fundo: lati in ore:
Calaticũ ordei genus. i. distichum quia duos ordines habet.
Calazia gẽma grãdinis in igne posita frigus seruat
Calathus: canister: uel cartallus:
Cala græce lignum: unde deriuatur calatus poculi genus.
Calator: minister sacrorum.
Calbæ: armillæ quæ militibus ob uirtutẽ dantur
Calbino: memor.
Calcaneus est sub talo dictus a calco: q; terrã calcat. uel a calce. i. una parte.
Calcantum gemma dicta q; calicis est thymum. i. flos. nunc uero fit multis modis.

Calcariæ.i.calcinariæ a calce uiua dictæ.
Calcaria ſtimuli aialiū dicta: q̄ in calce ligantur. hoc calcar huius calcaris facit.
Calcar uinum: qđ prius e duobus libaf.
Calchas diuini peritus. Priſc. hic calchas calchantos græce: latine chalchantis.
Calce proprium ē.
Chalcis calcidos ciuitas in euboea prouincia.
Calcis prima ps plāte a callo dr. inde deriuaf calciare. inde ēt calceus. i. calciamētū ide calcare cōponif & calcitrare quaſi calce retro ferire.
Calx uiua dicta: q̄ ītus ignem habeat.
Calcitis gemma aerii coloris.
Calciamēta dcā: q̄ ī calo. i. ī ligno fiāt elu a calce.
Calciamēta fiūt ex pellibus mortuoꝝ aialium & muniunt pedes: ſignificant ſanctorū patrum nobis data exempla.
Calcedonius pallidā ignis habet effigiem: ſubruti lat in publico: fulgorem dat in nubilo uirtutem fert fidelium occulte famulantium: gemma eſt.
Calcus ſmaragdus: gemma lapis.
Calculus lapillus terre admixtus dictus: q̄ ſine moleſtia ſui breuitate calcef: uñ calcus minima pars pōderis dr: & ſic ſcribif.
Calculi in luſu tabulæ dicti: q̄ per uias ordinales eant quaſi per calles uel quod leues ſint.
Calculus minima pars pōderis geminis granis lentis appenditur.
Calculus numerus ratio ſententia uel carbo uel lapideus gladius.
Calculator nūerator: cōputator a calculis. i. lapillis: quos antiq tenētes ī mānibus numeros cōponebāt: ide calculatorius liber de numero tractās.
Calculū: ubi mortuū ferunt.
Chalcos æs. bene ergo aurichalcū aureū æs.
Chalcidicū metꝝ dr a chalcidos ciuitate græciæ.
Calcophomos lapis: qui pulſatus ut æs ſonat.
Chaldæi ab arfaxat orti ſunt qui antea caldæi a caſeth filio nachor fratris abrahæ dicti ſunt: ide chaldæa & chaldaicus.
Chaldæi iterptaf captiuātes uel q̄ſi dæmones.
Chaldæi interpretatur feroces.
Calcos oppidū britāniæ.
Caldicum: fori deambulatorium.
Calles iter pecoꝝ ſemitæ ī ſyluis uiæ tritæ pecorū ueſtigiis: unde a callo pedū uel a calcando dicuntur.
Cales oppidum in campo ſidicino. ubi uinū abūdat: inde calenū dr bonū uinū. uel uas.
Calleo. es. lui: intelligo callide. ingenioſe noſco:
Callidus: ingenioſus inde calliditas.
Calco. es. lui per unū l calorē patior: inde calidus & caleſco & calor deriuatur.
Caleon: quaſi humilis leo. ual qua ſi callidus. ſi genioſus & fortis.
Caletra ubi ueſpæ naſcuntur.
Caleph interpretatur quaſi cor.
Caligo umbra nebula de ſpiſſitudine aeris facta: dicta q̄ maxime aeris calore gignatur: unde caligare obſcurare & caliginoſus.
Caligæ uel caligulæ. i. ſandalia a callo pedū uel q̄ ſi a colligando qa ligantur dictæ.
Caligadamana promontorium.
Caligarius: artifex.
Caligaris uero clauus ſine his calciamenta cōſui ñ poſſunt.
Caligurios a calo. i. ligno uocant: unde fiunt.
Chalybs ferrū uel fornax uel gens: a qua ferrū ducitur uel furca ferrea.
Chalybs populi gēs pōtica: apud quos īueniť ferrū & ſunt multa metalla. priſc. hic calybs bis.
Calices poculoꝝ genus ex ligno añ factū priſc. hic calix cis. unde fit dimminutiuum caliculus electiora pocula.
Caliēdꝝ: capillatura: ſuppoſitus crinis p naturali ornatu capitis uel quo ad ornandos crines capitis utuntur.
Calicularius hærba. hæc īſana dr a græcis ioſchiamus uulgo milimindrum.
Callidus: uerſutus in diſputando. ingenioſus. ſub dolus: inde calliditas. Calidus uero affectus calore feruidus.
Caliroe locus ultra iordanē: ubi ſūt aquæ calidæ potātibus cōmodæ fons p̄ximus hieroſolymis.
Calliope nomen muſæ: optima uox iterpretatur uel ſonoritas. i. mercurius.
Calliope iterptaf pulchra facies uel pulchra uox
Callion καλλίων pulchrior ψοφοῦ uox.
Calliroe meretrix quædam.
Caliſto elice urſa mater Arcadis.
Calypſo inſula contra trogloditas ſita.
Callitrices: genus ſimiarum.
Calit: uſitatur.
Calix uas a calida potione dictus ſignificat potionem uel paſſionem.
Calix ſignificat: qđ p̄ter modū & mēſurā nihil fiat: uel in peccatoribus niſi per dei prouidentiam
Calydon: ciuitas in græcia.
Calmum clariſſimum.
Calones negociatores nauiculæ uel cellæ militū uel hoīes qui ligna militibus portant nam græci lignum cala dicunt.
Calon oppidum ethruriæ:
Calones etiā dicūtur cothurni genus calciamētorum. hic calo.
Calopodiæ forme ſutorū dictæ a calo ideſt ligno & pede:
Calpe in ultimis finībus oceani mons: qui dirimit europam ab africa. hīſpaniæ promontorium ps europæ.
Calta genus floris uel hærbæ uiola.
Caltudia dies feſtus.
Caltulū uinculi genus: uel ubi mortui feruntur a coacto loro dictum.
Caluaria ab oſſibus caluis dicta per defectionem & neutraliter pronunciatur.
Caluariæ locus dictus: q̄ in eo damnati capite trū cabantur.
Calumniari: cauſari. præpedire. accuſare falſo a caluendo. i. decipiendo dictu. cōe antiquitus.

Calumnior tibi & te inuenitur:
Calumnia accusatio falsa:crimẽ falso obiectum.
Caluere:amare concremare.frustra decipere.
Caluitur:frustratur.moratur. decipitur.
Caluo uis ide cauillo pro caluillo.
Caluus capillis leuiatus & rasus:ide caluicium.i. dissipatio.
Callica:gemma uiridis coloris.
Callus:densa cutis.
Calx cis,ide calcar.
Calx calcina lapis ẽ inde calculus diminutiue dr.
Calx cis lapis coctus:aqua accendit oleo extiguit
Cam interpretatur callidus,filius Noe fuit.
Cama lectus breuis.
Camasus amphibalus.
Cambio bis cãpsi ponit carisius:& a græco esse uidetur κάμπτω:unde & campso as solebãt antiqui dicere certo pugno:iter ichoo:uel flecto latẽter aufero:mõ uero cambire ꝑ commutare dicimus.
Camba:inflexa:tortuosa.
Cambuta,sustentamen uel baculus flexus pedum uel crocia.
Cambre:nomen fabulæ.
Camera a curuitate dicta:est enim uolumen itrorsum respiciens camus enim græce curuus dicit.
Camera q̃si camura.i.curua dr.lapidea domus.
Camedracontes genera serpẽtiũ.
Camelaucus:uestimentum papæ.
Camelia:hærba quædam.
Camælon quasi lacerta ẽ quadrupes in ignẽ missa non ardet,sub aspectu mutat colorẽ.
Camellus οκαμηλος dictus ꝙ qñ onerat ut humilis fiat:accubat:qa græci chame χαμαι depresse humi hũile dicũt:siue qa cauus ẽ dorso.
Camellus funis nauticus.
Camellus significat diuitem sæculi onustum uel distortum.
Camelopardus dictus quia camello:& pardo similis sit.
Carmelon:carduus syluaticus:
Camera ciuitas siciliæ:inde camerinus.Vergi.
Camerini dicunt a qbusdã qdã habitatores eden .i.paradisi sãctissimi hoies uiuunt annos.cxx.
Camœne musæ a canẽdo dictæ q̃si canentes amœnæ:uel amœnũ canẽs melos.
Cameuniæ,stonæ lecti.
Cameuniæ:uigiliæ:in hyeme.
Camedrios:herba breuis.
Camilla:sacerdos fuit.
Camillus:minister sacrorum:
Chamœmelos:hærba.
Chaminus græce fornax a caumate dicitur.
Chamipetos:herba hanc latini cucurbitalẽ uocãt ꝙ ex parte odorem cucurbitæ ferat.
Chamis lignũ sine ferro:quæ cantũ dicitur.
Camisia dr ꝙ in his dñs ĩ chamis.i.lectis nostris. siue ꝙ prius fiebant a canabis.
Camisium uestis sacerdotalis usq; ad talos.unde & talaris dr: dicit uero a simlitudine camisiæ quotidianæ:quia de lino sit stringens superiora & inferiora:& significat munitionem cogitationum & operum.
Chamos græce curuum.
Camos idolum moabitarum.
Campania:prouicia italiæ:habet terras toto anno uernantes.
Campanum:genus æris a campania.
Campage:calciamenti genus:quo utebantur diaconi romani:uel quibus a pontifice licentia daretur:cæteris uero non.
Campanus morbus similis lepræ:qui ĩ cãpania nascit.Campanus a campania sicut hispanus ab hispania.
Campana põderatio.hæc tñ duas lances nõ habet sed est uirga signata libris & unciis unicuiq; autẽ põderi certus est modus ꝓpriis nominibus designatus:dicta quia prius in campania reperta est.
Campester in campo se hñs.Prisc.hic campester: uel hic & hæc campestris.& hoc campestre.
Campestria succinctoria dicta:ꝙ hi qui in campo contendũt:his genitalia tñ operiunt.hæc ꝙ perizomata dicũtur.
Campitum:fundus qui in campo est.
Cãpus loci spatiũ & planicies dictus græce ꝙ brevis sit pedibus.i.humilis non montuosus.
Campi significat sãctos uel diuinas scripturas: qa pastum animarum præbeant.iterdum latam uiam:quæ ducit in interitum.
Campsare:iter flectere.
Camura curua:inde camera dr:
Caminus apud hebræos mẽsis quartus:
Camus genus fræni dictus:ꝙ sit breuis:nam chamos græce breuis.
Canaam interpretat motus eorũ siue zelus: a quo afri & phœnices & cananeorum.x.gentes ipse est filius cham.
Cana uetusta fortis sancta religiosa.dr aũt canus cana canum:à candido:inde canicies.
Cannã ueteres dixerunt arundinẽ.Sciendũ tñ qd de lingua hebræa nomen sumpsit qd ẽ calamus cana syluestris coma arundo uel sagitta:inde cannetum.i.arundinetum.
Canabum a similitudine cannæ dictũ:siue a græco canabos:quod idem est.
Canalis dicta:ꝙ cana sit in modum cannæ melius est fœminini generis.
Cana:mala.
Cananæi interpretantur uelut commotio.dicti a chanaan.
Cananæus interpretatur possidẽs siue possessio ita est dictus simon a uico cana.ipse est & zelotes.
Cana:uiculus galileæ.
Canabs a similitudine cannæ:hæc canabs bis gẽus hærbæ:unde pannus efficitur uulgo.
Cancaton:canna alba.
Cancer forceps aut ulcus ad similitudinem cãcri aĩalis:canceris debet facere.
Cancer cri masculinũ animal & hoc cancer cancris de morbo antiqui dicebant.
Canceromata:apostata. retro gradiens ut cancer;

hoc cancer ris morbus.hic cancer cri. animal dictus:quia inteſtina in modum cõcharum habet.
Cancri uero domus cancra dr.
Cãcer ſi qñ oſtreũ diptycũ ſuũ ad ſolis radios aperiẽte inuenerit.clanculũ ſe immittit ut cõcluſi onem ipediat:& iter uiſcera depaſcit.
Cancer ẽ q̃rtũ ſignũ dictus quia cum ad eũ ſol uenerit:retrograditur in modum cancri.
Cancrarium q̃ſi putreſcat ipſum eſt cancer.
Cancellare:concidere forare.
Cancelli ligna ſubtilia in tranſuerſum facta ĩ modum rætis:nunc uero & de lapidibus fiunt.
Cancellarius qui in cancellis primus eſt.
Cancellus cantoꝝ excellens locus: uñ cãcellarius:
Cancros græce milium.
Cancri cancelli.
Candauia:mons epiri.
Candela a cãdeo cãdes:ſicut ſuadela a ſuadeo es:
Candelabrum a candela:quam ſuſtinet dictum:
Candeo es ui candidus ſum uel ignitus uel feruens neutrum.
Candido uero cãdidaui actiuũ.i.cãdidũ facio:
Candidus quaſi candori datus ſtudio:nam albus natura ẽ.
Candidus ſine macula:albus cum pallore.
Candes:uaſa fictilia.
Candius:ueſtis regia.
Candetũ galli appellãt ſpatium centipedum.
Caneo nes canui.inde caneſco.
Canetũ inter nigrum niridemq; colorem.
Cannæ uicus apuliæ:ĩ quo cõſulibus paulo & uarrone annibal romanos uicit:& ex anulis aureis eorũ qnq; modios ipleuit quos carthaginem miſit:
Canere:dicere.carmine reſpõdere modulari uel uaticinari.
Cania:prouincia græciæ.
Caniclæ furfures.
Canis a græco dici uſ:apud illos.n.cyon cynos ΚΥ ΩΝ ΚΥΝΟΣ dr licet quidam a canore latratus dictum exiſtiment:hic & hæc canis cuius diminutiuum canicula facit.
Catulus aũt fit a catus quod a cane per denominationem aſſumitur.
Catellus uero a catulo.
Canis ſignificat diabolũ iudæũ uel gentilem & ĩ alia parte procuratorem eccleſiæ pro cõſuetudine latrantem.
Canis terrenũ aĩal & marinũ piſcem & cæleſte ſydus ſignificat æquiuoce.
Canicula uel canis nomẽ ſtellæ quæ uicina tauro quæ & ſyrius dicitur æſtiuis menſibus medio cẽtro cæli eſt:& dum ſol ad eam aſcenderit duplicatur calor:& diſſoluunt corpora:unde canis dicitur:qa corpora morbo afficiat canicula annum ſuũ:qui cynicus dr complet annis.M.cccc.lx.& quater.ccc.lxv.
Caniculares dies ſunt.lxiiii.in qbus moleſtæ ſũt purgationes a tertio idus iulii uſq; ĩ idus ſeptembris.
Canibus nihil ſagacius.plus enĩ ſenſus cæteris aĩalibus hñt:nãq; ſoli ſua noĩa recognoſcũt:ſuos dominos diligunt dominoꝝ tecta defendũt.p dñis ſuis ſe morti obiiciunt.uoluntariæ cũ eis ad p̃dã currunt dominorum corpora ẽt mortua non relinquunt.horum poſtremo natura eſt:extra homines eſſe non poſſe.
Canes albaniæ terræ ingentes ſunt:tantæq; feritatis:ut tauros premant & leones perimant.
Canini dentes ſunt q in uiceſimo anno exiſtũt:uel fortes inter preciſores & molares.
Canier:leo.
Caniſater iuſtum.
Caniſtrũ fixis cãnis cõtexitur.unde & dr.
Canities ſenectus quaſi candities a candore dicta.
Cano.menſis ianuarius hebraice.
Cano nis.cecini.cõponit.ide ſuccino.occino:cõcino.quæ tñ in ui faciunt præteritũ.ſecundũ uero quoſdã ĩ ni:inde canens cantus. cãturus canẽdus cantor.cantrix cantio.cantilena frequẽtatiua cãto & cantito.concinnus quoq; inde cõponitur.
Canon græce regula.cõſuetudo cõprobata ſiue inſtitutio.inde canonicus ideſt regularis:
Canoppus:oppidũ ægypti a canopo gubernatore menelai dictus:inde canopeia ægyptus dr.
Canopos ſydus clarũ ide lucet.
Canorus ra rũ.ſuauis.dulcis. cantu gratus a cano.
Canoſia:nomen ſtelle fulgidæ.
Canopeũ rete ſubtiliſſimũ quo repellũt culices & muſcæ circa lectulos dormientiũ.
Cantare ẽ tñ uoce uel clamoribus ſonare.Caner aũt modulari.interdũ uaticinari.
Cantate corde.pſallere operibus dño.Aug.
Canticũ eſt uox cantantiũ in læticia laus.
Canticũ pſalmi ẽ.cũ id qđ organum modulat poſtea cantans eloquitur.
Canticũ canticoꝝ hebraice ſyraſitim dictũ:q; oĩbus canticis præferatur.
Cantor dictus q; uocẽ modulat in cantu.
Cantilena:cantus lenis:cantici cõpoſitio.
Cantarida:uermis terrenus.
Cantara:corbes.cuna. uel ceroſtata uaſa eccleſiaſtica.
Cantharus:uas quoddã cum annis:græcũ ẽ: ut q̃dam dicunt:uulgo butricus dr:dicitur tamen a cantãdo.
Cantharus.uas uinarium.uel animal.
Cantaꝝ:camera domorũ.
Cantarius uel cantarinus:equus caſtratus.
Cantarinũ:genus ordei.i.exaticũ.
Cantus:ferrum circum rotas:uel ligna uulgo cauillæ:ſecundæ declinationis eſt:pro canere uero quartæ.
Cantabries:tenuiſſimæ aquæ.
Cantabris.ſimilis paſſio.infirmitas.
Cantaber:populus hiſpaniæ quidã:q & uaſcones cũ exiguis armis:quos uicit auguſtus.
Cantabri gens hiſpaniæ a uocabulo urbis & iberi amnis:cui inſidunt appellati.
Cantes ,ppriẽ ſunt fiſtulæ.quaꝝ ſonus artem muſicam edidit:deæ quoq; cantes dicuntur.

Cantabrū far caninū: quo canes paſcū̃t: purgamē
ta tritici.
Canus cana canū a candido dictus: unde canicies
caneo & caneſco.
Canus equus qui ex candido & nigro eſt.
Canuſiū oppidū i uberrimis locis: ē unde caulius
na num.
Caonia regio in Epiro a caone filio priami dicta
ſic: quē frater eius helenus inſciēter interfecerat:
& hāc poſtea poſſidens ex eius noīe uocauit: hæc
prius moloſſia a moloſſo filio pirrhi.
Chaos cōfuſio rez: chaos græci dicūt materiā cæ
li & terræ confuſam.
Cappadocia regio a ciuitate eiuſdē noīs dr̄: hæc i
capite ſyriæ ſita: ab oriente armeniā tāgit: ab occa
ſu aſiā minorē: ab aquilone mare cimmericiū &
temyſtrios cāpos: quos habuere amazones: a me
ridie uero tauꝝ mōtē: cui ſubiacet cilicia & iſau
ria uſq; ad cylicum ſinum: qui ſpectat contra iſſu
lam cyprum.
Cappadoces a moſoch filio laphet orti ſūt: unde
urbs meleca dicitur apud eos.
Capa dicta q; capitis eſt ornamētum: uel quaſi ca
piat totum hominem uel duos apices: ut k hēat.
Capana a ruſticis ſic dicta: q; unū tm̄ capiat. idē ē
& tuguriū uel domus pauper.
Capparis. g. fœminini frutecti genus ſimilis lenti
ſco: dicta q; habeat in ſūmitatibus rotunda ſemi
nū capitula.
Cappa a græcis dicta: a nobis k littera, latinis ſuper
flua.
Caperare: interrogare. cōtrahere. ide caperatum
contractū. rugoſum, rigidū. erectū.
Capareus promontoriū inſulæ euboæ. ubi græci
naufragauerunt.
Capedo ſpatium: ut inter parietes a capio pis. ide
cōponitur interpedo.
Capedo, interuallū. cura, ardor.
Capedines: aīalia dicta q; manu capiantur.
Capedulū: ueſtimentū capitis.
Capella diminutiuū eſt a capra: capella uero p ec
cleſia dicta quaſi capiens laus. i. populū uel lau
dem: uel quaſi capāna, quia paucos capiat.
Capere: accipere, actiuū ē. ide dr̄ captioſus: capax
capacior, ciſſimus, citas. & copulo as: ide copula.
Dr̄ ēt frequētatiuū capto tas. captabilis, cōponit
icepto as. Deriuat captus ta tum. a quo captiuus
ua, uum, captiuitas, captura, capulus. caput unde
capito tonis. capitaneus. capitalis. capitoliū. capi
tulū. capitellū. capitularis. capuciū. capiſter. ca
cumē: capillus a quo capillaris, capillatura. coro
na. unde corono coronas: cōponit biceps triceps
anceps præceps: inde p̄cipitiū & præcipito tas: cē
ticeps. occiput. ſynciput cōponit pcax pcacitas:
procus. i. iſecutor mulierū. carcer. unde carcera
tus carcerarios cōponit. cathena. cathella cathæ
natus ta tū. Muſcipula muriceps modicus: caper
capra. capella caprarius capreus capreolus capri
cornus. capella p eccleſia quaſi capiēs populum
uel laudē p laude uel populo. cāpus cāpeſtris cō
ponitur campicola cāpigena cāpana pticeps pti
cipiū pticipo. pticipatio pticipator trix. occupo
pas. municipes municipiū. reciprocus reciproco
reciprocas. catus. a quo reciprocatiuū reciproca
bilis intercapedo. pedita manica. prīceps: uñ pri
cipor aris. mancipo, inde mancipiū: anticipo anti
cipator anticipatrix. Faux īde ſuffoco. crux cru
cio excrucio forceps. Cælū cælitus cæleſtis cæli
cus: cōponitur cælicola cælebs cælipeta excelſus
Præcipuus, principiū. Accipio acceptio acceptor
trix. Similiter excipio incipio cōcipio pcipio uel
præcipio recipio intercipio anticipio decipio ſu
ſcipio furca, furcifer.
Capenas pro capenatis huius capenatis. cōe ē & gē
tile.
Capena oppidū uicinum romæ iuxta fōtē egeriæ.
Capeſſere libenter accipere: obaudire. deſiderati
uum a capio.
Capeſſo, iſ: capeſſiui & capeſſi.
Capetoleos december menſis.
Caper a carpendis uirgultis.
Caph fructus manuū: uel curuati ſr̄. līa hebraica
Capilli dicti quaſi capitis pili.
Capillus ueneris dictus: q; poſt allopeciā αλλω
πεκιᾶ lapſos capillos recreet hærba eſt.
Capillare: concidere.
Capillamenta, ſumitates arborū.
Capitonis propriū, a capite deriuatur.
Capiſtrum a capite iumentorū dictum: q; caput
ſtringat.
Capis. pis fœmininū ē. diminutiuū eius capidula
genus eſt pontificalis uaſis.
Capys & canicus principes troianorum.
Capitatum: q; caput habeat.
Capitas: amplitudo, a capiendo.
Capitalis: aſtutus. uerſutus ſuperbus.
Capitale: caput pecuniæ.
Capitis diminutio. i. prioris ſtatus pmutatio: quæ
ſūt tres. maxima, media minima. Maxima ē: cū
libertas & ciuitas amittitur: ut deportatio: cum
exulat. Media in qua ciuitas amittitur: ſed reti
netur libertas: ut in latinas colonias tranſmigra
tio. Minima autē cū nec ciuitas nec libertas amit
titur ſed prior ſtatus imminuīt ut adoptio mer
cenarius miles alterius &cet.
Capicēſus taxatio poſſeſſionū: uel q caput ſuum
deducit ad cenſū ad honorem ad diuitias.
Capitecenſus corona: quæ capite geritur.
Capitiū ſūmitas tunicæ: capitis foramē in ueſte.
Capitilauiū dies palmarū: qa tūc moris erat lauā
di capita infantiū propter futuram unctionem.
Capitolium romæ uocatum: q; fuerit romanæ ur
bis caput.
Capitolinus: capitolio ſeruiens.
Capitella dicta: q; ſint columnarum capita græce
epyſtilia.
Capitulum dimminutiuum a capite: inde capitel
lum item & dimminutiuum.
Capitulū quod uulgo capitulare dicitur idem ē.
Capitulū dictū quaſi alterius ſententiæ caput.

Capitulum eſt breuis multoꝝ cõplexio:ſic dictũ quia breuiter capiat totam ſummam.
Capitula librorꝝ dicta:ꝙ breuiter capiant & contineant aliquã ſñiam:ſiue q̃ſi caput & titulus maioris ſcripti:unde clericorum capitulum dictũ: ꝙ capitula ibi exponantur.
Caploſus:eliſus.
Caplũ funis a capiendo dictũ:ꝙ eo indomita iumenta cõpræhendantur.
Capo uulgo dr̃ gallus caſtratus.
Capo uel capus ex gallo gallinatio fit caſtratus.
Caprificus arbor appellata ꝙ parietes qbus naſcitur carpit. Alii caprificũ putant dictũ: ꝙ ficus arbor eius remedio fœcũ detur.
Caprificus infœcunda arbor in ſaxeis monumẽtis naſcitur.
Capreoli dicti ꝙ capiãt arbores:ſunt enĩ cincinni ſiue uncioli:quibus ſe innectere & ſuſpendere ſolent arboribus uites:ut ſine lapſu fructus ſuſtineant ſuos.
Capros & capras a carpẽdis uirgultis dicũt: uel ꝙ captent aſpera.
Capreæ ſunt ibices quaſi auices:eo ꝙ ad inſtar auium alta petant:hæ ſi qñ aduerſitatem præſenſerint de altis cacuminibus ſeſe præcipitantes ſuis ſe cornibus recipiunt illæſas.
Capra domeſtica,Caprea uero ſiluatica dicta:q̃ſi capiens arduas:cuius filii capreoli dicuntur. acutum uiſũ habet:hærbas eligit quas comedit. ad alta nititur.fidem ſignificat.capreæ interdũ ſignificat iuſtos ex gentibus.
Capricornus decimũ ſignũ:cuius figurã aiũt a Ioue iter ſydera locatã:eo ꝙ a capra ſit ipe nutritus
Capra amaltheon Ioué puerũ dr̃ nutriſſe:uñ cum geminis hædis dr̃ in cælum delata.
Capricornus ni ſecundæ declinationis q̃uis cornu ſit quartæ:ſignũ eſt ĩ cælo:cuius cauda ĩ effigie piſcis formatur:ut in extrema ſui pte pluuias deſignemus:altera parte hircus ſimulatur.
Capreæ ſunt q̃dã inſulæ uel ciuitas campaniæ.
Caproriæ nobile caſtrum uiennenſis regionis.
Capronæ:iubæ equorum.
Capſa urbs in fœnicia.
Capſax:ſextariorum.xii.
Capſit:lædit cepit.
Capſo:capio.
Capſus carruca undiq; contecta quaſi capſa.
Capſa dicta ꝙ capiat inde: atq; cõſeruet aliquid.
Capſella dimminutiuũ:unde captio:dolus: inſidiæ:coniuratio: conſpiratio:conſilia.
Captare,frequenter capere.
Captatio:rumor aura popularis.
Captiuus quaſi capite dimminutus:qui ab ingenuitatis fortuna excidit.
Catus.i.muſio dictus:eo ꝙ acute uideat in nocte.
Capua urbs campaniæ:quã capys rex albanorũ cõſtruxit:unde & dicitur:uel ꝙ omnẽ uitæ fructũ terra eius capiat.hæc inter tres maxias Romam & carthaginem numerata eſt.
Capus:falco auis;a capiendo.
Capularis:ſenex,cõtiguus mortiuel reus capulo ferri dignus.
Capulus dr̃;uel ꝙ caput eſt gladii:uel quia ibi capitur ad tenendum.
Capulus;locus in quo mortui feruntur. dictus ꝙ ſuper capita hominum feratur.
Capulum:funis unde indomita capiuntur.
Caput dictum ꝙ capiat cunctos ſenſus.
Caput mentẽ ſignificat;quæ eſt caput animæ.
Capys maſculinũ rex albanorum:qui capuam conſtruxit.
Carra ciuitas meſopotamiæ:pluraliter hæ carræ.
Carabrio genus animalis muſcæ ſimilis.
Carabus nauicula diſcurrẽs in pado.i.linter.ẽ aũt ex uimine & corio.
Caracalla;cappa.
Caractæriſmos informatio uel deſcriptio futurorum cum quadam illuſione.
Charactera ſtilus.
Character ferrum coloratũ,quo notæ pecudibus inuruntur.Character autem græce latine forma dicitur,imago uel effigies.
Charaxere;exinanire,ſcribere.
Caraxatum.i.ſcriptũ.
Charaxia,exinanita.
Characteriæ ſũt ſynodiæ locutiões;ſicut dicit donatus;quas græci characteras dicunt.
Carracutiũ uehiculũ altiſſimarum rotarum q̃ſi carrum acutum.
Caradrion auis tota alba cuius interiora oculos caliginoſos curant;ſi uiuere debet infirmus appropinquat illi;ſi uero mori;fugit ab eo.per medias noctes in medio ſublime cæli dicitur uolare: ſignificat chriſtum.
Carbaſus lini ſpecies molliſſimi & candidiſſimi ſed nũc pro uelis ponitur,nullo humore corrũpitur;nulla ætate uincitur.
Carbaſa uela de carbaſo lino.Carbaſus pannus.
Carbo dictus;ꝙ careat flamma;cum pruna extincta fuerit;carbo uocatur.
Carbunculus gemma dicta,quod in ortu ſuo rubet ut ignis;poſt niger fit ut carbo extictus.huius genera ſunt multa.
Carcamis nomẽ loci ciuitatis.
Carcan & calãno carfath & emath ciuitates ſunt ĩ oriente.
Carcer a coercendo in ſingulari hominum:in plurali equorum cuſtodia;unde carceralis carcerarius carceratus:Vir.tamen ruunt effuſi carcere currus.Eſt aũt undecunq; carcer arcens.
Carcheſia pocula a loco carcheſi uel ſpelunca.
Carcaridus;amnis armeniæ.
Carcedonia gemma.
Cardemon agryon.i.naſturcium agreſte.
Cardia græce cor.
Cardia cordis paſſio cũ formidabili metu uino ſanatur.
Cardia inde cardiacus morbus eſt.
Cardies cæli extremæ partes axis: dicti ꝙ ſicut cor uoluantur.

Cardo una pars ostii; ubi uertitur.
Cardea: dea cardini præficitur.
Carduus, genus hærbæ spinosæ.
Cardi sunt quasi ferrei pectines; quibus homines laniantur.
Carduelis auis: dicta ꝙ carduis & spinis pascitur: idest acanthis.
Carex hærba acuta uulgo lisca, caricis corripit penultimam.
Carectū locus hærbæ caricæ plenus locus spīosus
Careratores, i, lanarii: qa carariunt, i, capiunt uel diuidunt.
Carensis: pastor, a caria, i, pane.
Carenum dictum ꝙ feruendo parte careat. tertia enim parte musti amissa quod remanet carenum est cui contraria est sappa; quæ feruendo ad tertiam descenderit.
Carere: non habere: unde carituras.
Careor pro careo antiquitus.
Careo res rui cassum cassu: quāuis carituras. ra tū faciat.
Cariofilum species pigmenti.
Carians putrescens.
Cariet inueterascit unde caries.
Caria prouincia Asiæ mioris: quam hermus fluuius discernit phrygia regione.
Charybdis mare uertiginosum in sicilia dicta græce ꝙ gurgitibus occultis naues absorbeat: ter in die stringit fluctus & ter uomit.
Charybdis charybdis causa alternitatis
Carybdis uoratrix fœmina fuit; quā hercules in mare pcipitauit quia boues eius furata sit.
Caryce ficus a copia nominatæ: sunt enim uiginti uel triginta fructus fici in una massa
Carientes illudentes.
Caries putredo uetustas uel ossa. Caries dicta ꝙ eueniat lignis uirtute carentibus.
Carioſum inde id est uetustum.
Carientismos tropus quo dura dictu gratius proferunt: ut interrogantibus nobis nū aliqs nos quæsierit: respondet bona fortuna unde intelligitur neminem nos quæsisse.
Carina mediū nauis a currēdo dicta q̄si currina.
Carinus quasi carens Noy Nou. i. sensu.
Carinus gratiosus: ἀπο τῆ̃ χαρητος, i, grā.
Carinator; maledicus, conuiciator.
Carinantes; argutantes.
Carisa uetus læna percallida: uñ infallaces ancillæ catarisiæ appellabantur.
Caristo as taui: Galeatus fulgeo.
Charistia dies inter cognatos festus.
Charisteum marmoris genus uiride. dictum ꝙ gratum sit sculptoribus gemmarū: eius enim uiriditas reficit oculos.
Carystos ciuitas in græcia euboea: ubi strictum est mare.
Carismata. dona spiritualia, gratiarū donatões.
Carisma huius carismatis.
Charite dicunt græce tres unius nois ut alii putāt credendum tamen magis est hesiodo q illas in theogonia nominat in hæc uerba:

τριῶ δὲ οἱ ευρυνομη χαριταω τεκε καλλι ωαρηουω
ωλεανοῦ κουρη ωολυηρατον εἰδοῦ σα
αγλαιην χαι ευφροσυνην ὁαλιην τερα τεινσω
τωυ καιαωο βλεφαρῶν ἔροσ εἰβεταυ
λερχομενάων
λυσιμελεσ χαλον δηωοφρυοι λαχρυ ουνται.

Latine sic uerti ipsi uersus possunt.
Trisq; loui charitas præstanti corpore nata.
Oceano tulit Eurynome, si nomina quæris.
Aglaie prima; Euphrosyne Thalieq; sequūtur.
Ex oculis pulchrum aspiciunt intentius harum.
Syderi irrorat amor lasciuus ocellis.
Carix herba acuta sparto similis.
Carit, patet, manifestat.
Carmelus qui hebraice chermel dī mons ei cōfinio palæstinæ atq; phœnicis. sed non ille de quo nabal carmelus, ille ubi est mons galileæ.
Carmelus cognitio circūcisionis interpretatur
Carmelum maris proprium loci.
Carmāni populus uersus meridē remotissimus.
Carmi interpretatur uinea mea.
Carmentis ipsa est Nicostrata mater Euandri dicta ꝙ carminibus futura prædiceret. hæc primū litteras repperit latias postq̄ cū filio de Arcadia uenit ad Italiā; a qua carmentalis porta romæ dicta est.
Carmios nouember mensis.
Carmen uocatur quicquid pedibus continet dictum ꝙ carptim pronuncietur: unde purgantes lanā q̄ discerpūt carmiare dicius uel ide dī: ꝙ illa canerent mente carere existimabantur.
Carminū uarietates apud boetiū. xxvii. sunt. Primū genus est elegiacū: qd cōstat primo uersu heroico: secūdo prima pētimemeri heroica secunda dactylica: ut hic: Carmina q quondā studio florente pegi: Flæbilis heu mœstos cogor inire modos. Secundū dactylū tetrametr: qd cōstat spōdæo: dactylo, catalecto. Itē dactylo: spōdæo ut hic: Heu q̄ pcipiti mersa pfūdo. Tertiū qd cōstat primo heroico: secūdo alcmanio dactylico tetrametro a catalecto, i, q̄ttuor pedibus dactylicis nulla remanēte syllaba: ut hic. Tunc me discussæ liquerūt nocte tenebræ: Luminibusq; prior rediit uigor. Quartū ponit faleucicū constās spōdæo dactylo tribus trocheis ut hic. Quisqs cōposito serenus æuo. Quintū anapæsticu pidarica pricipaliter cōstāt anapæsto: recipiunt tn frequēter spōdæū: uer raro, pceleumaticū: apd comicos aūt & dactylū: sepiusq; cū ultia supest syllaba in duas soluī breues ut hic. O stelliferi cōditor orbis. Sextū glyconiū: qd cōstat spōdæo choriābo pyrrhichio: ut hic. Cū phœbi radiis graue: & hec. Felix q potuit boni: & itē: Vela naricii ducis. Septimū ē dactylicū dimetr catalecticū: cui nomē ē adonio: ut Nubib⁹ atris, uel sic

Quiſqꝫ uolet perennē. Octauū genus iambicū ē hiponactiū conſtās trimetro catalecto, lābica uero metra imparibus qdem locis poſſunt recipe iābum & tribachyn & frequēter apud comicos anapæſtū: ita tn̄ ut multoꝫ breuiū iunctra uitet huiuſmodi metrū diſponit hoc modo, hæc cū ſupba uerterit uices dextera. Quiſqs pfūda mē te ueſtigat ueꝫ. Nōnū ē aſclepiadeum: quod fit ſpondæo & duobus choriambis pyrrhichio ſiue iambo: cui & peregratiū ſubiecit cōſtans ſpōdæo dactylo ſpōdæo. ut hic. Si quātas rapidis flatibus incitus pontus uerſat harenaſ. Decimū eſt ſaphicū: quod cōſtat trocheo ſpondæo dictylo duobus trocheis. Miſcuit autem huic ſecundū ſemper uerſum gliconiū de quo ſupius dictum ut hic. Cū polo phœbus roſeis quadrigis: lucē ſpargere cœperit. Vndecimū eſt iambicum anacreontiū: qd cōſtat dimetro catalecto: cui ſecundum uerſum ſuppoſuit pheregurtiū: quod paulo ante cōmemoraui: ut hic. Quiſqs uolet pennē cautus ponere ſedē. Duodecimū anapæſticū parthemiacū eſt: qd cōſtat dimetro catalecto: ut hic. fœlix nimiū prior ætas. Tertiū decimū ſaphicū cōtinuatū: ut hic. Vidimus q̄tas dederit ruinas: q̄uis id dimetro adonio terminauerit ſic Sydera donat. Quartū decimū iambicū archilochicū cōſtās dimetro acatalecto. ut hic. Quicūque ſola mēte p̄cipiti peti ſummāq; credit gloriā Quintū decimum phaliſcū cōſtans tribus dactylis & pirrhichio: ut hic. Qui ſerere ingenuū uolet agꝝ. Sextumdecimū iambicū archilochiū cōſtās trimetro acatalecto: ut ſupra memoraui cui mixtū elegiacū: ut ſupra expoſui conſtās: ut hic q̄uis fluēte diues auri gurgite. Nō expletu/ras cogat auarus opeſ. Septimū decimū phaleuticū, poſuit, ſubiecitq; ei dactylū archilochiū tetrametrū catalecticum: ut hic: q̄uis ſe tyrio ſupbus oſtro: comeret & niueis capillis. In quo tn̄ p ſpō dæo ſiue dactylo impibus locis trocheū reperies. Duodeuiceſimū dactylū alomaniū cōſtans trimetro hypcatalecto. hypcatalecticus aūt uerſus eſt: cui ſyllaba ſupeſt haberq; ſubiectum ſibi pheregratiū: qd ita cōſtat: ut ſupra memoraui: ſpōdæo: dactylo ſpondæo: ſed in loco p̄ximo p prio ſpōdæo ē ubi anapæſticū contra regulā i tē timetro traditā iuenimus: ut hic. Omne hoīum genus i terris ſimili ſurgit ab ortu. Vndeuiceſimū iābicū anacreōtium cōſtāt dimetro catalecto eodē ſemp repetito: ut hic. Habet hoc uoluptas oīs. Viceſimū aſclepiadeū: cuius ſupra regulā poſui: habetq; ſubiectū ſibi iābicū archilochiū dimetrū & acatalectū ut hic. Heu quæ miſeros tramite deuios abducit ignorātia. Primū & uiceſimū heroicū hexametrū recipiēs locis oībus dactylū ſiue ſpondæū uel trocheū: ut hic O q ppetua mūdū rōe gubernas. Secundū & uiceſimū dactyliū alcmaniū conſtans tetrametro acatalecto ſuppoſitūq; ſibi habet iābicū archilochiū. de quo antedixi: ut hic. Sūt & enī pēnæ uolucres mihi quæ celſa conſcēdant poli. Tertium & uiceſimū trochaicū alcmaniū cōſtās dimetro acatalecto: ſane metra trochaica locis īparibus trocheū tribrachū & nōnunq̄ dactylū p̄bus cū ſupradictis: tn̄ ēt ſpōdæū & anapæſtū recipiūt huic generi ſubdidit boetius: de quo ſupradictū ē feregatiū qd p ſpōdæo īterdū recipiat anapæſtū ut hic. Quos uides celſos ſede ſoli culmīe reges. Quartū & uiceſimū ē faleutiū habēs ſubiectū elegiacū: ut hic: Quid tātos iuuat excitare motus & ppria fatū ſolicitare manu? Quintū & uiceſimū ē mixtū uariis pedibus: quod īcertū ē quo debeat cenſeri uocabulo. Aut enī dactylū adoniū quod p dactylo uel ſpōdæo anapæſtū recipiat. Aut dactylū archilochiū tetrametrū: qd itē p ſpōdæo ſiue dactylo anapæſtum indifferenter admittat. Nam anapæſticum ratio ſentire diſſuadet: qñ tā ſpondæo uel dactylo q̄ anapæſto ſit cōpoſitum: ut hic. Si uis celſi iuri tonantis quæ nā diſcors fœdera reꝫ. Sextū & uiceſimū archilochiū cōſtās tetrametro catalecto: ut hic puro claꝫ lumīe phœbū. Septimū & uiceſimū archilochiū cōſtans tetrametro catalecto bucolico & tribus trocheiſ. Tetrametrū aūt bucolicū ē cū quartus pes dactylus eſt: q parte finiet orationis Quod apud boetiū genus ultimū iueniť: eiuſq; initiū ē. Quā uariis terriſ aīalia pmeāt figuris. Obſerua aūt qcunq; legeris finalē ſyllabā in oībus metris īdifferēter accipi. Dimetꝫ ergo ul trimetrū ul tetrametrū ī metris iābicis trochaicis & anapæſticis p duplices: ī reliqs p ſiplices cōputař

Carminū quoq; uarietates, xix, ſunt, i odis horatii

Prima oda ē monocolos ideſt cātus unius mēbri Nā uerſus aſclepiadeus q dř: cōſtat ſpondæo & duobus choriābis & pyrrhichio uel iābo, uſus ē aūt hac metri compoſitiōe his tribus odiſ. Mecænas attauis ædite regibus. Exegi monimētū ære perēnius. Donarē patheras grataq; cōmodus. Aſclepiadeus dictus ab aſclepiade poeta. Secūda oda ē dicolos tetraſtraphos, i. cātus duobus generibus metri cōpoſitus a quarto facta replicatiōe habet enī tres prios uerſus ſimiles: qbus nomē ē ſaphicū: & conſtat trocheo ſpondæo dictylo & duobus trocheis. Quartus uero q adonius dicit conſtat dactylo & ſpondæo. uſuſ eſt hoc metro ī xxvi. odis. lā satis terris niuis atq; diræ Grādinis miſit pater: & rubēte dextera ſacras iaculatus arces: Terruit urbē & cætera Mercuri facūde. Quē uile potabis. Integer uitæ: partius iūctas. O uēus poſcimus ſi qd. pſicos odi. nullus argēto. Ne ſit ancillæ. Septimi gades ulla ſi uiris. retius ocium Martiis. mercuri. nate herculis. faune. Non nides. montium. Impios. pindaꝫ. Diues eſt mihi phœbe. Tertia oda ē dicolos diſtrophos. i. duplici genere metri ſcripta a ſecūdo facta replicatione. Nā prior uerſus: q glyconius dř cōſtat ſpōdæo coriābo pyrrhichio ſiue iābo: Secundus aſclepiadeus dicit. q in primo dictus eſt: uſus eſt hoc in. xii. cātibus. ſic te diua potēs cypri. ſic fratres helenæ lucida ſydera & cætera. Dū tu lydia mater ſæua & thure: donec gratis: uxor pauperis

Quātū diſtat in tactis opulentior quo me feſto
ſternuiſſa quē tu mepo. Quarta oda ē dicolos pi
ſtrophos: primus enī uerſus dī archilochius con
ſtās tetrametro heroico & tribus trocheis extre-
mo uel trocheo uel ſpondæo. Secundus uero ha
bet pētimemerī iābicā & ſimiliter tres trocheos
extremo uel ſpōdæo uel trocheo. Superflua eſt
una ſyllaba: hic tm̄ uſus eſt hoc metro. Soluitur
acris hyems grata uice ueris & fauoni: trahuntq;
ſiccas machinæ carinas. Alterno terrā quatiūt pe
de: Dū grauis cyclopū uulcanus ardēs urit offi-
cinas. Quinta oda eſt tricoloſtetraphos ideſt
tribus generibus metra ſcripta a q̄rto facta repli
catiōe: nā duo primi uerſus aſclepiadei ſunt: ter
tius feregratius conſtās ſpōdæo dactylo & ſpon-
dæo. Quartus glyconius. uſus ē hoc metro. vii.
odis. Quis multa gracilis te puer ī roſa: pfuſis li
qdis urget odoribus Grato pyrra ſub antro Cui
flauam religas comam &c. O nauis dianā uitas
Quid fleso fors. Audiuere. Sexta oda ē diſco
los tetraſtrophos: primi enī tres uerſus ſūt aſcle
piadei. Quartus glyconius: uſus ē hoc metro no
uies. Scriberis uario fortis & hoſtiū. Victor mæ
onii carmnis a lite quā rē cūq; ferox nauibus. Na
uibus aut equis miles te duce geſſerit, paſtor, qs
deſiderio. Albie nolis extremū diuis. lā ueris. Se
ptima dicolos eſt diſtrophos. prior enim uerſus
heroicus ē: ſequēs tetrametrū ex quattuor pedi
bus cōſtans. & dicitur faliſcus: utitur hoc his tri-
bus. Laudabūt alii clarā rhodon aut mytilenem
Te maris. Quid tibi. Octaua ē dicoloſ diſtro
phos. prior enim uerſus conſtat coriambo & bac
chio: uel amphibrachy: ſecundus uero cōſtat ex
epitrito ſecundo ex duobus coriambis & hic tm̄
hoc utitur metro: lydia dic p omnes te deos co
roſibarim cur pperes amādo. Nona dicolos ē
tetraſtrophos: Primi enī duo uerſus q alcaici uo
cātur: cōſtāt pētimemeri iābica & duobus dacty
lis. Tertius dimeter iambicus hypcatalecticus ex
duobus iābis uel q̄tuor iābis & ſyllaba. Quartus
pīdaricus ex duobus dactylis & duobus trocheis
Vtiturq; hoc metro triceſies q̄ter. Vides ut alta
ſtet niue cādidū Soracte nec iā ſuſtineāt onus ſyl
uæ laborātes geluq; fluīa cōſtiterīt acuto. O mr̄
uelox Muſis. natis hic tibiq d dedicatū o diua
nūc ē motū. Aequā: nōdū. O ſæpe: nō ſemp qd
belicoſus. Ille nophaſtō. heuheu. cur me bacchū
in remotis. Nō uſitata. Odi Anguſtā. Iuſtū deſcē
de. Delecta. Heli. O nata. Cælo ſupinas: Tyr-
rheni. qualē ne forte. q̄ cura. Phæbus. Decia
ode monoclos ē. Hoc metrū conſtat ex ſpōdæo
& tribus coriambis pyrrhichio uel iābo: utitur
q; eo ter. Tunc quæſieris nefas quē mihi quē tibi
Nullā uare. O crudelis. Vndecīa ode dicolos
diſtrophos ē. Nā prior uerſus cōſtat āphimacro
& monometro iābico: Secundus uero timeter ē &
iābicus claudus. Iābicus aūt uerſus ñ ſolū iābicū
ſed heroicū recipit pedē; cū ſolutionibus ſuis
locis. ſ. īparibus & tribrachim cunctis: hoc tantū
uſuſ ē in hac: Non ebur neq; aureū mea te uidet
ī domo lacunar. Duodecima monocolos ē. Me
tro cōtinetur quod cōſtat iōico mīore uocaturq;
ſynaphia: & hoc metro tm̄ hic. Miſerae eſt neq;
amori dare ludū. Tertiadecima dicolos eſt di
ſtrophos: nā prior uerſus eſt heroicus: ſequēs ha
bet pētimemerim: & hoc ſemel utitur. Diffuge-
re niues: redeunt iā grauina cāpis. Arboribuſq;
comæ. Quartadecima eſt dicolos diſtrophos
prior enī uerſus trimeter ē; iābicus ſequēs dime-
ter & hoc utiť. ix. Ibis liburnis ītер alta nauiū ami
ce, ppugnacula. Beatus ille parentis lupis. Quid
merementis quoq; rogo te: qñ repoſtum mala
ſoluta. Quinta decima dicolos ē diſtrophos:
prior enim uerſus trimeter eſt iambicus integer:
ſequens uero cōſtat pentimemerī heroica & di
metro iābico & hoc ſemel utiť: pecti nihil mea
ſicut antea iuuet. Scribere uerſiculos amore per
culſum grauī. Sextadecima dicolos eſt diſtro-
phos. Nam prior uerſus heroicus eſt: ſecundus
ex dimetro iābico & pētimemerī heroica: & hoc
utitur ſemel. Horrida tēpeſtas cælum contraxit
& imbres. Niueſq; deducūt ioue nunc mare nūc
ſyluæ. Septimadecima dicolos diſtrophos. Nā
prior uerſus heroicus eſt integer: ſecūdus dime
ter iambicus: & bis eo utiť. Molis inertia cur tan
ta diffundis in tuis obliuione ſenſibus. Nox erat.
Octauadecima dicolos eſt diſtrophos. Nam pri
or uerſus eſt heroicus: ſecundus trimeter iambi
cus & ſemel utitur hoc. Altera iam teritur bellis
ciuilibus ætas Suis & ipſa roma uiribus ruit. No
nadecima monocolos eſt: quæ conſtat trimetro
iambico non eſt: quod ſemel utiť. Iam iā efficaci
do manus ſcientiæ. Monocolos eſt: quotiens oda
in uno metro ſine alterius admixtione eſt. Dico
los quæ duobus metris ſcripta ē; Tricolos & te
tracolos ſimiliter. Nota autē finali ſyllaba indif
ferenter uti & qd' iambicus uerſus dicitur: & ſi
omnes ſpondæi ſunt una tantum iābo exiſtente
Sunt & alia plura. & in cētimetris rithmus per ſe
ſine metro eſſe poteſt. Metrū uero ſine rithmo
eē non pōt: quod liqdius ita definitur. Metrū
eſt ratio cum modulatiōe. Rithmus cum modu
latione ſine ratione. Metrum dactylicū hexame
trum: quod heroicū dicitur: quod eo maxime
heroum. i. uirorum fortiū facta canerentur: cæ
teris omnibus pulchrius celſiuſq; eſt: unde opu
ſculis tam prolixis q̄ ſuccinctis: tam uilibus q̄
nobilibus aptū eſſe conſueuit. Conſtat autem da
ctylo ſpondæo trocheo. ſpondæum locis omni
bus præter quintum ſuſcipit. dactylum: præter
ultimum: trocheum tātum ultimo: quod tamē
habet in loco ſpondæi. Nam. xxiiii. tempora eſſe
debet. quæ eſt libra plena: ut clumina multa po
los radianti lumine complent. Heroicus poſt ho
merū dictus: Nam antea pythius uocabatur eo
q; apollinis oracula hoc uerſu ſint ædita. huic ſa
miliariter adhæret metrum dactylicum penta-
metrū: ita ut nunquā ſine eo ponaſ. Quod reci
perit ſpōdæum loco primo & ſecundo: dactylū
omnibus. Catalectō in medio & in fine: ut lætan

turq; piis agmina ſacra choris. Cõſtat autẽ duplici pẽtimemeri prima dactylica uel ſpondaica ſecunda dactylica, hoc autem & ſuperius metrũ ubi coniuncta fuerint: elegiacum carmen uocat quia miſerorum congruat modulationi. Nam elegios miſeros uocant: priorq; uerſus hexameter: ſequens pentameter: qui ſuum ſemper debet finire ſenſum. Metrũ dactylicũ faleutiũ pẽta metrũ cõſtat ſpõdæo, dactylo & tribus trocheis ut Cantemus domino deoq; noſtro cuius gloria cum honore pollet. Metr̃ dactylicũ ſaphicũ pentametrũ, cõſtat trocheo & ſpondæo dactylo & duobus trocheis cui poſt tres uerſus: additur ſemiheroicus uerſus: ſicut ægypto pereunte quõ dã. Mortis & denſa tenebris opta: Quã dei uiui ſacra gens agebat: lux erat orbi. Metrũ dactylicũ tetrametrũ catalecticũ cõſtat ſpõdæo dactylo catalecto dactylo ſpondæo: ut ſcũs Ambroſius: Squalent arua ſoli puluere multo. Pallet ſiccus ager terra fatiſcat: helyæ meritis impia ſæcla Donaſti pluuias: nos quoq; dones. Metr̃ iãbi cũ ſenariũ recipit iãbũ oĩbus locis: Tribrachym oĩbus locis p̃ter nouiſſimũ: ſpodæũ dactylum & anapæſtũ locis tm̃ imparibus: pyrrhichiũ tm̃ ultimo. Senex fidelis prima credendi uia. Abrahã ueri ſæminis ſerus p̃. Metrũ iambicum tetrametrũ recipit iãbũ oĩbus locis. Spondæũ tm̃ ĩpibus A ſolis ortus cardine ad uſq; terræ limitẽ. & Ambroſius: ſplẽdor paternæ gloriæ: Deus creator oĩum. Iã ſurgit hora tertia. Aeterne rex cõditor. Recipit aliquando hoc metrum ẽt tribrachym locis oĩbus p̃ter nouiſſimũ: dactylũ & anapæſtũ ĩpibus tm̃. Gemiæ gigas ſubſtãtiæ alacris ut currat uiã. Metrũ iãbicũ tetrametr̃ colophõ qd anacreõtiũ dr̃ anapæſtũ duos iãbicos & ſemipedẽ recipit. Age iã p̃cor meæ r̃ comes irremota rex̃, trepidã breuẽq; uitã dño deo dicemus. Metr̃ trochaicũ tetrametr̃ recipit trocheũ locis oĩbus ſpondæũ oĩbus p̃ter tertio. currit q; alternis uerſiculis: ita ut prior. iiii. pedes. poſterior tres & ſyllabã: Hymnũ dicat turba fratrum. hymnũ cautus pſonet. chriſto regi cõcinentes. In quo aliquãdo tertio loco prioris uerſiculi ſpõdæum reperies. factor cæli terræ.

Carnes dictæ quia caræ ſunt: ſiue a creando. crementũ eni ſæmẽ eſt maſculi: unde a græcis creas κρ̃εας uocatur: hæc caro huius carnis antiqtus: unde carnucula & carnicula. inde carnificor componitur: commune antiquitus. Carnifex dicitur q̃ carnem faciat. Inde carnificium ideſt macellum: unde antiqui carnifex laniator ſpiculator.

Carinos byzantinor̃ lingua nouember menſis dr̃

Charonthis: qui & orchus græce.

Charon portitor inferni: nam acherõ eſt fluuius

Carolus nauicula in paludibus: Cotolus rex frãciæ fuit.

Carpa cepulla.

Carpatia nauis a carpathos inſula dicta: ſicut a rhodo rhodia.

Carpatium mare inter ægyptum & rhodum a carpatho inſula illic poſita dictum.

Carpados inſula una ex cicladibus a meridie poſita: dicta propter celerem fructuum ubertatem.

Carpentum pomaticum: uehiculi genus.

Carpentarius: qui facit carpenta. ſpeciale nomẽ ẽ

Carpere cõſumare: cõcidere: dilaniare: diuellere

Carptim ſparſim.

Carptare: fauciare: ferire.

Carpenſus: inſula hiſpaniæ.

Carpenus arbor: quæ dicitur carmus.

Carpitus fundus: qui in campo eſt.

Carpobalſamum fructus ſiue ſæmen balſami.

Carpophorus deus paganorum græce: latine dicitur frugifer.

Carpogratiani hæretici a carpograte: q dixit chriſtum de utroq; ſexu progenitum.

Charta latine: græce καρτης chartes: unde ẽ tractũ. Chartæ uſus ĩ mẽphite ciuitate ægypti primũ inuentus eſt: ſicut ait lucanus. conficitur bibula memphitis charta papyro, bibulam autem papyrum dixit: q̃ humorem bibat.

Chera dicitur: quod carptim papyri tegmẽ decerptum glutinatur: cuius genera multa ſunt.

Chartes græce maſculinum eſt.

Carthago punice noua urbs dicitur: quæ a Didone duce & cæteris a phœnicia ueniẽtibus. i. a tyriis in africa dicit ſ priuſ cõſtructa: hæc antea dicta eſt Eliſſa: poſt tyrus. dehinc carthago: nunc a gothis ſubuerſa caretro dicitur.

Carthago ante urbem romam. lxx. & duos annos ab heliſſa condita inuenitur. hæc ſexcenteſimo ſeptuageſimoſeptimo anno: q̃ condita fuerat: a ſcipione deleta eſt. Quæ autem nũc eſt ab urbe condita dc. xxvii. iuſſu ſenatus reparata eſt. xxii. demũ anno q̃ fuerat euerſa deductiſq; ciuiũ romanorum familiis: qui eam incolerent: reſtituta eſt & repleta magno ante prodigio præcedente. Nam cũ mẽſores ad limitãdũ carthaginenſem agrũ miſſi ſtipites terminor̃ indices fixos nocte a lupis reuulſos corroſoſq; repperiſſent: aliquã diu hæſitatũ ẽ: utrum romãæ paci expediret carthaginẽ reformari.

Carthago, ginis, inde carthaginenſis:

Carteros græce: latine durus: inde carterus latine deriuatur.

Cartallus cofinus uel caniſter.

Cartalus græce fiſcella latine.

Cartillago oſſis ſpeciem habet: fortitudinem nõ habet ſicut diſcrimẽ narium & auriculæ.

Carteriæ ſũt ĩ cacumĩe arboris p q̃s funes trahũt

Carus amabilis: dilectus: unde & caritas, nam græce dilectio dicitur.

Carrum a cardine rotarum quattuor uel q̃ currẽdo ſonet: uel quaſi currus.

Caſa ẽ agreſte habitaculũ palis harundinibus uirgultiſq; cõtextũ: quibus poſſint tueri a ui frigoris uel caloris. Vir. Atq; humiles habitace caſas.

Caſa hoſpitiolum.

Caſſare: euacuare: priuare: caſtrare: unde caſſatus & caſſabundus: inſtabilis: dubitans titubans.

Caſſo a careo reſſum ſu.u in a fit caſſo as.
Caſania interpretatur uberatio.
Caſcum:antiquum:uetus:uacuum.
Caſdei hi ſunt:qui &,caldæi nūc dicūtur a caſeph filio nachor.
Caſſes rætia lepoꝝ uel telæ araneaꝝ: a capiendo dictæ:cuius ſingularis hic caſſus huius caſſis facere debet.ſed pluraliter tm̄ declinaſ.
Caſeus dictus ꝙ careat ſero:uulgo formaticum
Caſia hærba odorifera ſimilis coſto :uñ fit caſiū oleum uel unguentum.
Caſia flores olentes odoris genus quod decoqtur in oleo & fit unguẽtum.
Caſia naſcitur ī arabia uirga robuſta corticis purpurei:foliis ut piperis. Eſt autem uirtute cynnamomi ſimilis:ſed potẽtia inferior:ũde ꝙ cynnamomi uice duplex eius pondus in medicamento admiſcetur.
Caſſidilis pera paſtoralis:
Caſſis ſidis fœminiū eſt & græcū:a cuius actō fit hæc caſſida.
Caſſis & rætis gẽus & calea dr̃ a capiẽdo uł capite
Caſſis de laminis :galea uero de corio:nā galeroſ corium dicitur.
Caſſis a tuſcis a capite dicitur.
Caſſin apud ſcythas uix dicitur:
Caſiopa inſula maris magni.
Caſium medicamenti genus.
Caſius mōs iuxta peluſiū & alius ꝓpinquus antiochiæ eſt.cuius uertice ſol ꝓſpicit quarta adhuc uigilia.
Caſſeu nouember menſis:q & nonus dicitur.
Caſloī:q poſtea philiſtiim nunc phaleſtini.idē & allophili.i.alienigenæ appellati ſūt.hoꝝ ciuitas regia eſt aſcalon.
Caſma hiatus terræ:dū rumpit terra.unde caſma re uerbum.
Caſnomia muſca uenenoſa.
Caſnar ſenex: caſnari ſenes oſcorum lingua.
Caſperia ciuitas italiæ campaniæ.
Caſpia regna in aſia ſunt.quibus aditus eſt ad indiam inter duos mōtes crotan & proconenſum:ubi anguſtum eſtmare.
Caſtalius fons boetiæ ſub monte parnaſo muſis ſacratus:qui pegaſæus uel helicon aus dicitur.
Caſtanea a græco dicit.hanc græci τοκα.ꝙcαnon caſtanō dicūt qa fructꝰ gignit ī mōm teſticuloꝝ
Caſtra ſunt:ubi milites ſteterint dicta quaſi caſta uel ꝙ ibi caſtretur libido. Caſtrū uero ſingulariter oppidum.inde caſtellum diminutiuum.
Caſtrū inde caſtrenſis dignitas honor caſtrorum.
Caſtellū caſtellanus:ſicut oppidum oppidanus.
Caſtitas:corporis incorruptio:Continentia uero poſt corruptionem abrenunciatio.Alii caſtitatẽ in coniugiis ſpiritualibus:continentiam in uirginibus ītelligunt. Illa autem ẽ uera caſtitas:quæ nec mente polluitur.
Caſtrimagia,gulæ concupiſcentia.
Caſtus primum a caſtratione dictus:poſtea placuit ueteribus etiam eos ſic nominari:q perpetuam libidinis abſtinentiam pollicebantur.
Caſtimonia.pudicicia.
Caſtimonium ſanctimonium.
Caſtigare:corrigere.hinc caſtus dicitur correctos habens mores.
Caſtifer:qui flagellum portat.
Caſtulo onis :urbs eſt hiſpaniæ.
Cactor aial eſt nimis manſuetū maſculinū:dictū quia dum uenator eū ſequiſ: morſu dentiū ſe ipſū caſtrat:ut euadere poſſit teſticulis ante faciem uenatoris proiectis:quoꝝ gratia uenator eū perſequabatur.Sunt enim apti medicaminibus. hos fibros uel ponticos canes dicunt.
Caſtoreū medicamẽtum:qd̄ fit de teſticulis caſtrorum.
Caſtor per ædem caſtoris.
Caſtor & pollux apud paganos dii ſunt habiti: quos etiam inter ſydera finxerūt.quod ſignum dicitur gemini.
Caſula:ueſtis cucullata:quaſi minor caſa:eo ꝙ totū hoīem tegat:ide cuculla quaſi minor cella.
Caſſus a careo es magis ẽ nomẽ.ſicut laſſus q̄ principiū maxime cū uanū ſignificat:inde caſſo as.
Caſſum:inane uacuum.
Caſſus a cadendo dictus.per cos enim inflexa nomina uariantur.& cadūt tam ſenſu q̄ littera.
Caſus eſt ruina cuiuſcunq; rei.In nomine uero caſus dicitur inflexio.
Caſus eſt declinatio nominis uel aliaꝝ cauſalium dictionum:quæ maxime fit in fine.
Caſus lapſus:ruina: fortuna. omne periculum.
Caſus uel fortuna eſt cauſa per accidens:rarius euenientiū:.in his rebus:quæ ꝓpter aliquid aliud fiunt ut qui cauſa uidendi amicū exiuit: lapide ſua grauitate cadenti percuſſus eſt.
Caſus eſt inopinatus uẽtus ex cōfluentibus cauſis in his quæ ob aliqd aliud geruntur ſicut cum unus abſcondit auꝝ:alter effodiens terram ob aliud idem inuenit.hoc igitur fortuitu creditur accidiſſe:ſed non de nihilo :nam proprias habet q prius poſuit:& qui poſt effodit.
Caſus dr̃ ſecundum quoſdam:ꝙ ſine cauſa euentiat.
Cata κατα iuxta:ſed apud græcos ſignificat ad cō in pluribus compoſitis ad.
Cata multorum cantatio.
Cata funis cum plōbo.quo altitudo tentatur.
Catabathynon accolæ mōtem uocāt prope caſtra alexandri:interpretatur deſcenſus.
Catabole proprie dicitur:cum quid de ſublimi ferius iacitur:uel cū aliqua res exordium ſumit unde hi qui ædium fundamenta iacium:catabo letæ.i.deorſum initia fūdamētoꝝ iecīſſe dicūt
Carabulū clauſura aīaliū ubi deſup aliquid iacitur.
Cataclyſmus diluuiū uel euerſio.
Cataclyſmus græce hy empps :yroſin uero æſias.
Cataclīſis abuſiua.
Catachreſticos uſurpatiue.
Catachreſis uſurpatio nominis alieni ut parrici-

dam dicimus:non q patrem occidit ſed uel fratrem: & piſcinam quauis piſces non habeat.
Catachreſis.i.abuſio & uſurpatio dicitur
Cata enim ab chreſis uſio nominatur.
Cataceſis doctrina.
Cataſoras.i.africa tertium clima cæli.
Cataduplа locus ubi Nilus de monte cadens nimium fragoris facit.
Cataphrygis hæreticis nomen prouincia phrygia dedit:qa ibi ſteterũt auctores eoꝝ montanus priſca & maximilla:qui aduentũ ſcī ſpūs nō in apoſtolos:ſed in ſe uenīſſe aſſerunt.
Catagrapho græce ſcribo.
Catalecticus uerſus eſt cui una ſyllaba deeſt in fine ut nubibus atris.uel ſic. Quiſqs uolet pennem. Acatalacticus cui nihil deeſt. hypercatalecticus qui abundat.
Catalepſia paſſio epilepticorũ: ſed in hoc differt q̄ non ſpumant cataleptici ſicut epileptici qui & p os & p nares ſpumas ꝓiiciunt.Catalepticorum paſſio a tibiis uel pedibus inchoat:qñ greſſū mouent tibias& doloré uel frigidioré ſiue grauedinē ſentiũt:fit aũt uel ex nimio ſáguine:uel ex colerꝝ feruore:q cōcluſi in ſtomocho nō habentes naturalē exitum caput grauant & ſenſu priuant.
Catal n.totum.
Cata antis:contrarius.
Catalogus ſuſcriptio:conſcriptio.
Catalogus:numerus ordo uel ſeries.
Catamitus ganymedes:mollis fuit: inde catamiti dicuntur molles.
Catamerinos quottidianus:
Cataplectatio.i.conuitium.
Catapulta ſagitta ſpicata.uel epulum.
Cataplaſma:medicamentum dictum:q̄ inductio ſit ſola.
Cataplus:aduentus nauium.
Catapota genus calicis.
Catapodia dicta:q̄ modica poteſ ſeu inglutiaſ.
Catapates eſt linea cum maſſa plumbea:qua maris altitudo tentatur.
Cataractæ cæli feneſtræ uel tonitrua.
Cataroæ hæretici:qui ꝓpter mundiciam ita ſe nominauerunt: gloriantes.n.ſe de ſuis meritis:peccatorum ueniam negant:Idem ſunt catari.
Cathartica græce purgatoria latine.
Catarrus fluor reumæ iugis ex naribus: qui dum a faucibus uenerit:brachos dicīt: dum a thorace uel pulmone tuſſis.
Cataſceue:deſtructio.
Cataſceua confirmatio ꝓpoſitæ rei.Anaſceua reuīcit:nō fuiſſe aut nō eſſe quod factum ꝓponitur.
Cataſta:genus pœnæ ſimilis equuleo.
Cataſtaginos eſt catarro interius uiſcerũ diſtillans uel pcutiens:ſi i ſtomacho tuſſim cū nauſea ꝓuocat:ſi i pulmone cum grauedine thoracis & tuſſi cula uæhementi & ſputis ſpumoſis aliquibus cū raucedine & ſi ſanguinem expuerint ad phtyſin ueniunt & tabidi moriunt. Aliquotiēs expuunt & excreant pinguē ſaniē.
Cataſtropha cōuerſio ſtomachi.i.ſubuerſio:quod eſt diaria ſolutio uentris: ut quicquid ibi acceperit nō coctum digerat.
Catameros per partem:
Catidon κατιδον græce latine uidi:inde catus.i.ingenioſus:& catus q acute uidet in nocte.
Catax a coxa claudus.
Catetizare:docere:inſtruere: imbuere.
Catecuminus inſtructus ſiue audiens pro eo q̄ ad huc doctrinā fidei audiat: nec dū tñ baptiſmum ꝓcepit: Nā catecumius græce auditor interꝓtaſ
Cathedra excelſa ſedes iudicis præſidētis eé ſolet
Catheia lingua perſarum haſta uel tælum.
Catheia quam horatius chaiam dicit: eſt.n.genus gallici tali:qd' ſi ab artifice mittatur: rurſus ad eū redit qui miſit.
Categoria:aſcriptio:accuſatio:prædicatio.
Categuriæ græce: latine prædicamenta dicunt:quibus p uarias ſignificatiōes ois ſermo cōcluſus eſt.
Cathællæ catænulæ colli ſunt inuicē ſe cōprehendentes i modū cathænæ:unde & dicunt.
Cathænia:collare muliebre.
Cathæna dicta:q̄ capiendo teneat utraq; ueſtigia ne ꝓgredianſ.uel q̄ ſe capiendo pluribus nodis teneat:inde cathænula:& concathænare.
Caræpænon κατεωμαι non latine per laudem.
Caterua multitudo:inde cateruatim. multipliciter congregatim collectim:& cateruarius q in cateruis populi ſubſiſtit:& cateruare id eſt aggregare:colligere.
Caretus ꝓpendicularis linea eſt recte deſcēdēs:uel quæ ab angulo dicit.
Catialis collis:ubi nunc lacus funditus eſt.
Catillo as aui deglutire uel ſonare:ut catulus.
Catillo guloſus a catellis dictus.
Catiniſci & cymbia poculoꝝ genera ſunt.
Catigera rector doctor.
Catine ciuitas ſiciliæ:quæ libidinoſa fuit.
Catine ꝓprium eſt inde catinēſis.
Cataypoſis p quandā imaginationē oſtenſio:quod ad unūquēq; attinet.
Catinum uas fictile:lanx.i.ſalinū.
Catyppis oppidum orientis.
Catillare p alienas domos infrontare: gyrare a catulis circumeūtibus.
Cathmia genus lapidis:unde cypriū æs efficitur.
Cathmus filius agenoris:q ab Aſia ueniēs in Europam Thebas cōdidit i boetiam frater europæ & fœnicis.
Catholicus:rectus.
Catholica græce uniuerſalis uel generalis.
Cathomi:uirgæ ferreæ.
Cathorin ſeprember menſis lingua cappadocum.
Caricœnodon id eſt ſecundū totū mons:cuius quidem uſq; inorientē unū iugū uideſ: ſed multa ſūt nomina
Catones duo dicunt fuiſſe amatores uirtutis:maior cenſorinus auunculus minoris: philoſophoꝝ peritiſſimus:Minor nepos eius rigidus dictus eſt & uticenſis:q uticæ ſe interfecit.

Catoblepa beſtia q̄dā:cuius aſpectus uitā aufert.
Catricula:fucus.circunuento.fraus
Catrophilon græce faſtidium cibi.
Catus:marina belua.
Catus denominatiuū a cane.i.doctus.ſapiens.acutus:inde cato dicitur.
Catuli'abuſiue dicunt quorūlibet animaliū filii: nam ꝓprie canū ſūt dicti.p diminutionem a catus qd' a cane per denominationem aſſumitur.
Catellus uero a catulo & catulaſter.
Catux:ſublimis.
Caua:uacua:inanis:ide cauare.i.uacuare:fodere.
Caucaſus mons ſcythiæ ab india uſq; taurū porrectus ꝓ gentiū & linguarū uarietate dictus:nā cū in oriente in excelſū conſurgit: caucaſus dicitur: qui & ipſorū lingua:ꝓ niue candidus dicitur.
Cauculæ lyxæ ſerui militum.
Caucula:ſingulariter maſculinum.
Caucaſus mons:q inter colchos:q ſūt ſup cimericum mare & inter albanos:q ſūt ad mare caſpiū primū attollit':cuius quidē uſq; ī orientē unū ui detur iugū:ſed multa ſunt nomina:& multi hoc ipſū tauri montē credi uolūt:qa reuera parthoa tras mons armeniæ iter taurū & caucaſū medius cōtinuare taurū cū caucaſo putat': ſed hoc nō ita eē diſcernit fluuius euphrates:qa radice parthoa træ montis effuſus tēdens ī meridiem ipſum ad ſiniſtram:taurū excludit ad dextram.
Cauculus petra:quæ in ueſica fit.
Cauculoſi hi ſūt:qbus tumor ī ueſica & apoſtema eſt ſunt illi:q cū urinā faciūt: uelut furfures ſup natant:uel qui ſtranguria ſiue diſſuria laborant.
Caucus:uaſis genus.
Cauda pars extrema:inde caudatus.
Caudæ:inſula parua iuxta cretam a meridie.
Caudea iūcea:qd' iūcea cauda emergat.dī ſcirpus
Caudex arboris radix uel ramalia in radice iūcta ueteres enim codex nos caudex: ſicut illi dodus nos claudus.
Caudicatus radicatus.
Caudicæ nauiculæ ex uno ligno cauato factæ.dictæ q; quattuor uſq; ad decem hoies capiant.
Caudex:petra.
Caudinum oppidum eſt:unde caudinus.na.num.
Cauea theatrū ſpectaculi locus:pōit' pro aliquo animaliū clauſura: quæ uulgo capia dī q̄ſi cauea
Cauernæ:cauæ partes.
Caucre præteritū caui.declinare. uitare habetq; in ſe negationē:ut caue fiat pro ne fiat.
Cauillatur:mordet: deridet. conuicioſe iocatur. argumentis:tergiuerſat':caute perſcrutat':
Cauillatio:iocus urbanus.
Cauillū idē eſt quod cauillatio:iocus cū cōuicio.
Cauillo diminutiuū a caluo pro caluillo.
Cauis:auis aiacia.
Caula cancellum ante iudicium uel ingreſſus.
Caules cancelli tribunales.ubi ſūt aduocati.
Caulæ munimenta ouiū uel ſepimenta ouiliū.ouile enim græcum eſt.οἶς enim ouis eſt.aulæ græce receptacula ſunt.
Caulis generaliter hærbaꝝ uel olerū medius frutex:qui uulgo thyrſus dicitur quod a terra ſurſū conſcendat:ex quo dicitur quoddam genus olerum ſpecialiter.
Caulis quia thyrſus eius amplius cæteris oleribus coaleſcat.
Caulis dicitur generaliter quicquid in oleribus naſcit' auull.s primis foliis:dictus q; coaleſcat:maſculiuum eſt:nam.y.liqueſcit.
Cauli cauliculi.cauliculi uero ſunt ramuſculi.
Caulona:regio aſſyriæ.
Caulus uel agreſtes uentus corus dicit'.
Caulonus mons uel oppidum calabriæ.
Cauma.tis. καῦμα calor æſtus.græcum eſt.
Cauum profundū cū ambitu.
Cauum dicitur uacuū natura. inde cauatū manu
Cauno:negociator.
Caunus cabellus.
Caupo negociator tabernarius a capiendo nimiū dictus:unde cupa cauponum taberna.
Caupillus lignum cauatum quaſi cymba lembus. carabus breuis.
Caupo caupona:quod ſignificat tam ipſam tabernam q̄ mulierē cauponula facit:ut leo leæna draco dracæna leno lena:ſtrabo ſtraba.
Caurus pro corus uentus eſt.
Cauſa eſt animi impulſus ad aliquid agendum:rō uero gerendoꝝ ordo ex cauſa ueniētium.
Cauſa dicta a caſu:a quo uenit:eſt enī origo & materia negocii:quæ dū præponitur cauſa eſt:dū diſcutit' iudiciū:dū finit' iuſtitia.
Cauſula diminutiuū.
Caſa aut argumento aut probatione conſtat:argumento q̄n nec teſtibus nec tabulis dat probatio onem: ſed ipſa inueſtigatione inuenit ueritatem unde & dictum argumentum .i.argutum inuentum.ꝓbatio aūt teſtibus & fide tabulaꝝ conſtat
Cauſaꝝ genera ſunt quinq;. honeſtū:admirabile: humile:anceps:obſcurū.
Cauſæ genus honeſtū eſt cui ſtatim ſine oratione noſtra fauet animus auditoris. Admirabile:a quo eſt alienatus animus eoꝝ qui audituri ſūt. Humile:quod negligitur ab auditore. Anceps in quo aut iudicatio eſt dubia: aut cauſa honeſtatis uel turpitudinis particeps: ut benuolentiam pariat & offenſam. Obſcurū in quo aut auditores tardi ſunt:aut difficilioribus ad cognoſcendum negociis cauſa cernitur implicata. cauſarum ſtatus ſūt duo:rationalis & legalis. De rationali oriunt' coniectura:finis:qualitas: tranſlatio. De fine iudicialis & negocialis. De iudiciali abſoluta & aſſūptiua. De aſſumptiua cōceſſio:remotio criminis: relatio criminis compenſatio. De conceſſione purgatio & deprecatio.
Cauſa eſt propter quam unūquodq; fit.cauſarum tria ſunt genera. deliberatiuū: demonſtratiuū: & iudiciale. Cauſa dicit' a chaos:quod fuit principium omnium rerum:inde cauſa dicitur origo uniuſcuiuſq; rei.
Cauſa ſine ratione pōt eſſe. ratio uero non ſine cā

Cauſales & rationales:quaſi quidam ſub una ſpe/
cie ponere uoluerūt:hoc differunt:quia præcedit
cauſa:ratio ſequitur.
Cauſales cōiunctōes ꝓprie ſunt:quæ cauſā antece
dentē cauſatiue ſignificant.i.res uenientes ex cau
ſa antecedente.
Cauſarius:litis amator.
Cauſeius:reus.
Cauſari:calumniari.exigere.in cām ducere.
Cauſidicus.orator.defenſor.patronus.
Cauſis κϖυσις græce interpretaſ incenſio latine
Chaus latine quod græce chaos diciſ: huius chai.
facit confuſio caligo cuius ablatiuo uſus & Oui/
dius ī metomorpho.ſic hereboq; chaoq;.
Cauſos incendioſos.græcum eſt.
Cauterium κϖυτηριον dictū quaſi cauturium:
quod urat & prouida ſit in eum ſeueraq; cautio:
ut dum uideſ cuius ſit auaritia refrænes.
Quod interdum pro ſigno:interdū ꝓ cura adhi
betur:ut uis morbi ignis ardore ſiccetur:inde cau
terio as.i.inuro dāno.
Cautio a cauēdo dcā breue uel charta recordatiōis
Cautes ſaxa aſperata ui maris.dictæ a cauēdo a na
uigantibus ſcilicet quaſi caute.
Cautus a cauere.ſollicitus præcauens.
Cæa inſula in oceano omniū frugū fertiliſſima.
Ceberes quē uirgilius nimis diligens cum alexan/
dro alexin uocauit.
Chebron ciuitas iudææ:ipſa eſt arbe a numero ita
uocata:ꝙ ibi tres patriarchæ ſepulti ſunt & quar/
tus adam.Ipa eſt mambre ab uno amico abrahæ
ſic dicta.
Chebron ciuitas interpretaſ coniunctio uel coniu
gium κλειεσ-ꝙϖ̃ clieſtho.i.clauſus ſit.
Cecidit preteritū de cado uerbo:ſuccubuit periit
ad terram eliſus eſt.
Cecini preteritum de cano.prædixi.cantaui.
Cecrops regnauit in attica. hic urbē athenas in hel
lape condidit ex ſuo nomine cecropiam uocauit
hanc etiam minerua diciſ conſtruxiſſe.
Cecropii ul'cecropidæ athenienſes græci a cecrope
Cecumini.i.mali feruores. Nam cacos malum.
κϖυμα græce æſtus.
Ceculum uinum campaniæ uel uetus dictū ꝙ cæ/
cet & confundat ingenium.
Cæcula ſerpēs dicta:ꝙ parua ſit nec habet oculos
Cæcus dictus: qđ careat uiſu: qui utroq; oculo nō
uidet inde cæco as.i.cæcum facio actiuū eſt.
Cæcum inteſtinum dictum:ꝙ ſit ſine foramine.
Cecutientes:lyppientes.parum uidentes
Cedar filius hiſmael fuit:interpretaſ tenebræ uel
mœror.Hieronymus tamē ſic ſcribit cedar inter
ꝓtatur cum mundus totus ī maligno poſitus ſit.
Cedar regio ſaracenorū trās Arabiam ſita q̄ mari
ægyptio contigua eſt.
Cædes occiſio a cædendo p æ ſcribenda.
Cædo dis.cæcidi cæſum.i.incido ferio uerbero.
Cedo dis ceſſi ceſſum.locum do dimitto p e ſcri/
bitur cedo ꝓ dic nihil āplius habet p e ſolum.
Cedrus arbor alta:cuius lignū iocundi odoris eſt
& diu durans:nec a tinea unq̄ exterminaſ.huius
ligni reſina cedria diciſ:qua libri illiti nec t neas
patiunſ:nec conſeneſcunt
Cedrinus de cedro.
Cedrus magni odoris & imputribilis uirtutes & ſi/
gna exhibentes ſignificat:qui dicere poſſūt:chri
ſti bonus odor ſummus deo.
Cedrus ſuo odore ſerpentes fugat.
Cedri ſignificāt excelſioris potētiæ uiros & ī malo
Cedrus in creta africa atq; in ſyria naſciſ.
Cædula charta.
Cephalenia:inſula maris magni.
Cephi monſtra quædam ethiopiæ.
Cepheſus fluuius.
Chein χειν iudicatores uel fundere græce.
Cella dicta:ꝙ nos uel aliquid occulte.celet.i.apo/
theca:inde deriuaſ cellariū.
Cellariū diciſ:quod in eo colligāſ miniſteria mē
ſaꝝ:& quæ neceſſario uictui ſuperſunt.
Celare:occultare:denegare uel ſculpere:deſignan
do incidere.
Cælatum inſculptum a cælio:quod eſt ferramēti
genus:quod uulgo cælionem uocant.
Cælare ꝓ ſculpere p æ ꝓ abſcondere per e tm̄.
Celeber:frequēs.feſtiuus.uenerabilis.præclarus. a
cælo:inde celebritas:ꝙ nō ibi terrena:ſed cæleſtia
tm̄ agantur.
Celebrare etiā īde dr̄.i.cælo dignum facere.& ce
lebrabile.i.dignum celebrari.
Celeber & celebris dr̄ brior rimus.
Cælebs cælo aptus.coniugii exps uel cælo beatus
hic & hæc cælebs bis.quaſi cæleſtium uitam du/
cens:inde cælibalis.
Chelæ brachia ſcorpii:quæ faciunt libram.
Celena:locus campaniæ.
Celeptra myrteum genus frugis.
Cele græce genus uaſis uimineū.uel tulis ſupellex
Celeno una harpyiaꝝ raptrix fuit.
Celer uelox.
Celeritas animoꝝ & factoꝝ uelocitas:uelocitas au
tem pedum a cillere.
Celer uel celeris & hoc celere & ſecundū utrunq;
comparaſ celeriſſimus ꝓ cellerrimus.
Cellere:affligere uel macerare ſuperſtare:inde cō
ponitur excello ꝓcello.i.ualde macerare.
Celes cithara:qua canitur.
Celes oues aues.
Celes celicole.
Celeuma clamor nautarum.ſiue carmen ſup mor
tuos.uel ſuper lacum.
Celeus rex eleuſinæ ciuitatis pater triptolemi q ru
ſtici opis inſtrumēta mōſtraſſe dr̄ doctus a cerere
Cælia inſula eſt Aug.
Cæli ſignificant animas ſanctas quādoq;: aliquan/
do libros utriuſq; teſtamenti.
Celia potio eſt a calefaciēdo dicta ex ſucco triti/
ci per artem confecta. ſuſcitatur enim ignea illa
uis germinis madefactæ frugis: ac deinde ſicca/
tur:&poſt in farinam redacta molli ſucco admi
ſcetur quo fermentata ſapor auſteritatis & calor

ebrietatis adiicitur.
Chely græce brachium dicit, inde chelys lyra dicitur, utrunq; tamen græcū est.
Celiarchos immortalitas.
Cælibatus uirginitas castitas dictū p cælo dignus sit quis.
Chelydrus serpēsq fumare uiā facit. dictus p terra & aqua moret: quasi cherisidros: χερσοσ enī terra. hydor aqua dicit græce. sēper directus ambulat: nā si torserit se: dum currit. statim crepat.
Cælicola dictus p cælum colat: est enī angelicus.
Cælicola commune est.
Cælicolæ larū pluraliter: facit tamē p concisionē cælicolū qd' maxīe fit in patronymicis & cōposītis ut graiugenū caprigenū omnigenū trinū dinū amplorum æneadum dardanium ausonidum.
Cæli significant euāgelistas uel sanctos a terra eleuatos ferentes dominum.
Chelidon χελιδων hirundo.
Calidonia hirundinina hærba est: cuius sucus oculis mederi dicit: Nā ulcera in oculis & aspitudines siue albugies extenuat hirūdinina: dicta siue q aduētu hirundinū uidet erūpere: siue q pullis hirundinum si oculi auferunt: mater eoꝝ hac eis hærba medet: qd' sic experiri potes: si pulli eius de acu oculū pūgas: uidebis enī ilico matrē ipsi⁹ florē huius hærbæ oculis apponere pro luminis reparatione.
Chelidonia hærba ortulana odorifera.
Chelidonia gēma ex hirundinū colore uocata.
Chelidoniacus gladius: dictus q sit ī modum caudæ hirundinis.
Chelysiustitiæ iudicium.
Cælitus de cælo. aduerbium.
Cælius tuscoꝝ lingua september mensis.
Cæliū ferramēti genus: uñ cælare id est sculpe dr.
Cælius monsin urbe roma.
Cælius excelsus.
Celonis genis nauis: quā græci celecram dicunt id est uelocem.
Celox species nauis. fœmininū est.
Celonitis gemma oculus indice testudinis uarius & purpureus.
Celonium stagnum siciliæ retro abiicit ꝓximtāes odore.
Celtiberi populi sūt: qui deuouētes se suo regi nō post eum uiuere uolunt.
Celtiberi dicti a gallis. qui prius celtici dicebant: & ab ibero hispaniæ fluuio: ubi consederūt: quorum ex nomine uocata est celtiberia regio.
Cælum dictū: q tanq̄ cælatū uas impressa lumina habeat. Alias aūt a celando superiora cælum græce uranos dicit.
Cæleſtis & cælitus denominatiua a cælo & cælitus aduerbium.
Celsus a cælo dictus: q sit sublimis.
Cemata pecuniæ.
Cema pondus retinet trium scrupulorum.
Cæmentū a cædēdo dictū: q crasso lapide surgat minoꝝ lapidū cōgregratio uel cæsuræ lapidum uel mendaciū cogitationū. uel molliores petræ.
Cæmentarius: qui uictum manibus quærit: qui cæmentum operatur.
Cæmentaria: ecclesia.
Cemerias syluas obscuras.
Cemme preces cōnubii.
Cæna dicit a cōione uescentium.
Cœnon κοινον græce cōe dicunt: quia antiquitus semel in die. i. sero communiter comedebant.
Cæna απο τοῦ κενον græce noua.
Cænaculū superior pars domus: dictū a communiōe uescētiū: uñ & cænobiū cōgregatio multoꝝ.
Cenchrias: generosus.
Cenctis serpens semper rectum iter faciens.
Cenes interpretat inspectio.
Ceneto: æstimo. iudico.
Cænix χοινιξ nomen mēsuræ κοινοσ quotiēs sextarius quater assumit. græcum est.
Cænon κοινοσ græce: latine significat nouū uel commune uel mixtum.
Cæno ouū neutrum.
Cæno as aui. tus sum.
Cænobiū monasteriū plurimoꝝ: dictum q cōiter uiuant. Cænon enim græce commune dicit.
Cœnobitæ genus monachoꝝ: quos cōiter uiuentes possumus appellare.
Cœnū: sordidū lutum. uorago. ꝓfundum. inde cœnosus
Cœnolentus: renouatus.
Cenos κενοσ inanis & uacuus: inde cenodoxia iactantia seu uana gloria.
Cenodoxus. inanis: glorie cupidus.
Chenophali genus monstri: dicti qa canina capita habeant.
Cenosura minor ursa dicit arctor carrum.
Cœnosus: lutulentus. a cœno.
Cenothaphia simulacra: quæ græci uocant morphonica.
Cenothaphium inane sepulchrum.
Censere: iudicare. sententiam ꝓferre.
Censores patrimonioꝝ & morum iudices.
Censores apud ueteres romanos erant: erat enī dignitas iudicialis.
Censorinus quasi censura dignus.
Censorius q censū quærit uel ex censura pulcher.
Censi dñr: quoꝝ pīmonia publice annotata sūt.
Censuales officiales: q censū p ꝓuincias exigunt.
Census pecunia opes facultas.
Censū apud romanos Tullius seruilius ordinauit
Censura iudicium cum seueritate uindicta.
Censura honor quidam a censendo. i. iudicando.
Centaurea a chiroue centauro reperta genus hærbæ. eadem ligniſios & fel terræ uocat.
Cētauri dicti απο τοῦ κεντειντη αυρα q primi equis sedentes dum e flumine potarent hoc nomen habuerunt. dicitur etiam confictum ad exprimendam humanæ uitæ uelocitatem quia equus uelox sit.
Centauris species uocabulum indidit id est homo equo mixtus. dicitur enim monstrum fuisse: hi

alii peletronii: alii laphitæ dicuntur.
Centauri a latinis breuitate dicti: nã hippocẽtauri dicere debemus ἱππος equus κεντειν pũgere αὖρα: rota chalcaris, quia cũ supius essent homines: inferius erant equi.
Centaurus etiam species nauis cuiusdam dicitur.
Cẽtũ significat perfectũ numerũ: unde dominus q reliq̃rit domũ uel filiũ &cætera centuplũ accipiet uel quia tetragonus est .x. decies .x. Centum dicit latine grece ἑκατον quod ẽ triculus. Centũ zona ellicia ueneris q̃ legitimas nuptias ligat
Centões apud grammaticos dici solent: qui carminibus Homeri seu Virgilii ad ꝓpria more centenario: ex multis hic inde cõpositis in unũ farciũt corpus ad facultatem uniuscuiusq; materiæ.
Cento filtrum collectio illius: qui uilliſſima uectigalia colligit in foro.
Centesimas dicunt lucrũ in parte usuram.
Centiceps centicipitis.
Centimanus a manus cõpositũ eius seruauit declinationẽ huius centimanus. Notaꝫ igitur nullum aliud ꝓpriũ uel adiectiuum uel mobile quartæ declinationis esse.
Cẽtꝫ κεντρον stimulus græce, i. radius ferreus:
Centrum græci dicunt in cuius medio cuncta uerguntur id est punctum.
Centrum medium cæli uel circuli cuiuslibet rei aut cumulus absidos.
Cantipeda genus animalium a multitudine pedum dicta.
Centuria mensura terræ uel uineæ habens per singulas partes .xx. pedes.
Centuria ager .cc. iugerũ., qui apud antiquos centum iugeribus existebat post duplicata nomẽ retinuit.
Centurias dicimus partes exercitus in cẽtenos milites diuisas unde & q his præsũt centuriones dicunt: ergo succẽturiati sũt nõ qui ī prima sed in secunda centuria sunt quasi sub prima centuria.
Centurio qui centũ militibus præest: qui præest cohortibus militũ uel manipularius.
Centurus centaurus.
Centussis componitur ex centum & assibus masculinum est.
Cenum: acutum.
Cephalea colla uarie distincta.
Cephas hebraice: petrus græce: latine agnoscens syriace caput: q̃i capite sit constitutus apostolꝫ
Cephalalgea κεφαλαλγεα capitis passio.
Cephalen κεφαλην eni græce dicunt caput.
Cephalagria inde, i. humor capitis: & cephalia id est uena capitalis.
Cæpa dicta ꝙ nõ aliud sit q̃ caput: inde cæpariũ & cæpula quasi diminutiuũ. cæpe huius cæpe ī plurali hæc cæpæ harũ cæparũ: antiqtus ẽt hæc cæpa pæ inuenit ī singulari & cæpicius & cæpiciũ
Cephus signũ æthiopũ rex pater andromadæ ꝓpter ipsam inter sydera locatus dicit.
Cœpio quod nõ est in usu facit cœpi pimus. supinum cœptũ. Cœpi pro incipiẽdo pœ scribitur.
similiter ceptus pro capiendo per e solam. Inceptus per e solam.
Cepostua latine dicit ortus sancti ioãnis.
Cæra materies fuit litteraꝝ illaꝝ: quæ paruulorꝝ nutrices fuerunt.
Ceraunus figulus græce: nam latine cæra a græco κηρος ceros: quod est idem.
Ceraſa poma dicta a ceraſo urbe ponti: quam lucullus deleuit: unde & hoc genus pomi in italiã deuexit: & a ceraſe ciuitate ceraſum appellauit.
Ceraſus κερασος arbor ipsa fœmininũ: ceraſũ fructus eius neutrũ. ceraſus hærba.
Ceras τοκερως cornu græce.
Cerata τακερατα cornua græce.
Ceraſtes serpẽs dictus: ꝙ in capite cornua habeat
primæ declinationis.
Ceras, adis corripit penultimam. neutrum est ꝓprium loci.
Cerates mẽſura duoꝝ calculoꝝ uel unius filiq̃ & dimidiæ & sic scribit quẽ sembolũ dicunt.
Ceraunia urbs græciæ.
Ceraunia mõs maximus sub quo immenſæ sunt petræ.
Ceraunia montes epiri uel loca: quibus ioniũ mare ab hadriatico separat: ubi fulmina cadunt: a crebris dicti fulminibus: græce enī κεραυνος dicitur fulmen.
Cerauneus lapis flãmeus a calore dictus inuenit ubi fulmina cadunt.
Ceraunus nota: quæ in libris apponit: quotiẽs multi uersus ꝓbant: nec ꝓ singulos obelat.
Ceraunię uuæ: dictæ ꝙ rubeant.
Cerberus inferoꝝ canis: tria capita habere dicitur ꝓp tres ætates: infantiã: iuuentutem: senectutẽ: dictus quasi κρεοβορος id est carnẽ uorans.
Cercophytecus simia est caudata, i. mainon.
Certior comparatiuus a certus.
Cerdoniaci hæretici dicti a cerdone: hi abnegant xp̃m natũ passũq; sed simulasse passionem.
Cerdones sutores, cerdo donis.
Chære græce: latine aue dicitur.
Cere ꝓprium ciuitatis: quæ Agellina dicit.
Cereale papauer dictũ: quia longũ. hæc cibo ieiunium quasi cerere continet.
Cerealia arma instrumenta pistoria.
Cerealius pistor a cerere, i. frumẽto, quod aptat.
Cerebrum medulla capitis: diminutiuum eius cerebellũ.
Cerebrosus in cerebro patiens.
Cerefolium genus hærbæ
Cerenum interpretatur hæres.
Ceres, i. terra quasi creares a creandis frugibus dicta asserũt appellãtes eã nominibus plurimis. dicũt enī eã opẽ ꝙ ope terra melior fiat: dicũt ꝓserpinã frugẽ uestã ꝙ uariis uestita sit rebus. Eandẽ ignẽ dicũt quia eundẽ habet uelut ex ethere. & ideo uirginẽ putãt. quia ignis iuiolabile sit elemẽtũ nihilq; ex eo nasci possit quia cũcta consumit
Ceres dea a paganis dicit ꝙ usum frugibus inuenisse dicitur: ideoq; accipitur ꝓ frumento.

Cæreus a cæra dictus: ex qua fit: quasi canella est.
Cerite penultima breuiat, neutrū.
Ceritis, ppriū est loci: sed ceres ceretis penultima producta patrium.
Cerethei & pheretei pugnatores doctissimi.
Chæret gaudet græce.
Cerimoniæ apud latinos dñr sacra oīa quæ apud græcos orgya dñr. dicta qnasi carimonia eo q; his quæ ī sacris offerunt: in quotidiano carēt hoies.
Cerimoniū & cerimoniæ pluraliter dictæ: qđ nos uitiis carere faciant.
Cerinta uilis herbæ genus.
Cerritus īsanus amens ira cereris pcussus.
Chermel hebraice dicit: qui & carmelus. Require ubi de carmelo superius diximus.
Cernere: aspicere: cōsiderare longe.
Cerno creui: quod est a cresco apud antiquos.
Cernida cribellus pollinis.
Cernida cribellum ad pollinem.
Cernui: socci sunt sine sola.
Cernuus accliuis: humilis pronus. in capite ruens.
Chæro gaudeo græce.
Cæroferarius a ferendo cæreum dictus acolythus græce.
Cerognothi κ̄ρογ̀νοθ̄ι: tempus nosce:
Ceroma unguentū athletarū: inde ceromaticus ex eo perunctus.
Cerostata candelabra uasa ecclesiæ a cornibus dicta græce.
Cerota: firma: reparata.
Cherſydros masculinū genus serpētis.
Certa: clara: manifesta.
Certitudo: propalatio.
Certare: pugnare: quasi certū se dicēs habere.
Certamē pugna agonalis.
Certatim studiose uel cū certamine.
Certamina lusus a frequentia eorū quos græci agonas dicunt.
Ceros κ̄ρος̄ græce masculinū est.
Cæra latine cherubin plenitudo scīæ dei interpretat uel sancta mens in excelsis dei.
Cherub in singulari generis masculini: in plurali cherubin & est generis neutri.
Cheruci lineæ in malo nauis.
Cheruces funes nauiū.
Cerussia genus potionis a cerere.
Cerui dicti ἀπ̄ο τ̄ων κ̄ρατον apo toncraton: idest cornibus.
Ceruus æger ramusculos oleæ dū mādit: sanatur: ceruus fugiens spineta penetrat illæsus oculis caligātibus serpentē deuorat & in eo æstu & uenenī ardore ad fontē uadit mersusq; in eo caliginē: & quæq; superflua exuit. Ad hæc cū amoris incendio detinet priore subsequētis caput renes suos sustē tāte natādo uel p deuia siluarū ad externas regiones deuenit. Fideles cerui significant.
Ceruus significat sanctū & xp̄m.
Cerui furcæ sustētacula.
Ceruix dr: qđ per eā cerebrū ad medullam spinæ derigatur: quasi cerebri uia.
Ceruix in singulari collum: in plurali superbiā significat.
Ceruical dr: q; sub ceruice ponat a ceruicis græco.
Ceruicatus supbus.
Ceruigium nauigium.
Cherulas colles uel ualles.
Ceruli dicunt quidā pisces in ægypto.
Cerula nigra uel alta maria a cæræ colore. Nam cerula est uiride cū nigro.
Cerulus dicit ipse color.
Ceruleus uero qđ ex cerulo cōstat.
Ceruleus niger cū colore uiridi marinus color est fuscus. cerulus naturæ: ceruleus fingitur.
Ceruleus bestia marina.
Ceruſa quædā materies apta ad pingendū quæ ex plūbo stānoq; conficit hoc modo. In uase enī aceto acerrimo īposito sarmenta aminea collocabis: sup sarmēta tabulas plūbi uel stagni tenuissimas pones: deinde uas diligētissime claude illiniq; ne quid spiraminis exeat. post aūt dies .xxx. uas aperi & ex distillatione tabularū ināta ceruſa inuenies quā electā inde & arefactā teres: & itez aceto admixto in pastillos diuides.
Cæsa incisa occisa a cædo ris destructa.
Cesa sic ahpellant hastas galli.
Cæsa ē græcū pluraliter & cōmata articulū idest paruā distinctionē significant.
Cessabundus: īstabilis: uacillans.
Cæsaraugusta terra conensis hispaniæ oppidū.
Cæsarea una palæstīa: altera philippi: quā ipe philippus frater herodis in honore Cæsaris condidit: & ex utriusq; noīe uocauit: quæ & paneas dr. Tertia etiā cappadociæ: quarta mauritaniæ oppidum quā luba rex maurorū condidit.
Cæsariati: comati.
Cæsaries coma a cædendo dicta: uirorū est tm̄.
Cæsar iterpretat possessio principalis.
Cæsarū nomē a Iulio cœpit: qui bello ciuili amoto primus romanū singulariter obtinuit principatū dictus autē a cæso matris utero: quo eductus est: uel q; cæsarie natus sit: a quo sequētes romanorū imperatores dicti sunt: quia comati essēt. Quicū q;. n. exacto utero nascebant: cæsones uel cæsares dicebantur.
Cæsonia uxor cæsaris.
Chesionomaton: multitudo nominū coniunctorū: diuerso sono una re significātium ut in esaia. Vegenti peccatrici. populo graui iniquitate: semini nequam.
Cestidium: creditum.
Cæsim per cædes. quō uicissim per uices.
Cæsius lentiginosus quasi cæsus facie.
Cæsia lenticulosa.
Cespes: terra graminea.
Cespito as aui: cadere: offēdere.
Cestos κ̄εστ̄ος zona ueneris. Cestō betonica uel lacturia dicitur a quibusdā.
Cæstus coriū quod dā: quo inuicē pugnantes se cædūt: uñ dñr cæsti brachialia pancrationum.
Cæstus lora: quibus mala plūbea ligabātur: unde

pugiles ludebant.
Cæstus:picturaq; arma.
Cæsus pcussus incisus maculatus a cædo cecidi.
Cæsuræ fiunt in uersu:in quibus cedit̃.i.diuidit̃: ut poolla & cõmata.
Cetarii piscatores dr̃ abusiue.uel qui salsamenta pisciũ.i.liquamẽ uendũt:tractũ a cete.
Cetaria uiuaria:in quibus cetæ & alii pisces sũt uel officina in qua liquamẽ ex piscibus conficitur.
Cete marinæ belluæ græce dicta ob imanitatẽ corporis scilicet:plurali n̄tõ hæ cete sicut tempe gtõ hoc cete:latine uero cetus dr̃.
Cete ingẽtia in pfundo atlãtici tm̃ ifinite magnitudinis:quæ si qñ supnatãt fluctibus isulas aduare putes & mõtes altissimos ad cælũ uerticibus emi nere:qbus uisis nautæ terrent̃.
Cæteri reliqui ex eodẽ numero:
Cæteq;.nam:sed.
Ceteus interpretat̃ abscissus.Aug.
Cethei quidã sapientes uerboq; inuentores.
Cethim filius niuã:a quo cethei,i.cyprii.
Ceticutii cyprii apud quos & urbs citiũ uocatur.
Cetra scutũ quod dã loreũ.
Cetus ille fuit:qui andromadã uolens interficere a Perseo iterfectus est.
Cetus genus belluæ marinæ græce cete dr̃.Cœtus uero,i,multitudo per œ scribit̃.
Cetura interpretat̃ thymiama.
Ceu:sicut quasi.
Ceueo es:turpiter agere.
Ceuens:crisans:clunẽ agitans.
Ch.ph.th.prius scribebant græci.post singulas eas fecerunt.χ.φ.θ.
Cyacea nouember mensis.
Ciemus prouocemus cõcinnamus:
Cyanea gemma scythiæ.
Cyane dea sicula.Cianeæ locus ī mari:ubi saxa uagari dicunt̃:quæ simplegades dicunt̃.
Cyarios gens immysia.
Cyaticus rex optimi imperii.
Cyathus unciã retinet & tres scrupulos pondus,x. drachmas appendit:a qbusdã dr̃ casatus.
Cyathi calicesq maiores & angustiores fialis.
Cybanaris:quasi tunica ferrea.
Cibaria;commeatus alimẽta.
Cibare:cibũ dare.
Cibatius panis qui seruis dat̃ nõ delicatus:
Cybelus mons phrigiæ troiæ.
Cybele ipa est terra dicta græce a cibo.i.solido uel ἀπὸτου κυνᾶειν:idest oratione capitis:quæ ī eius sacris fiebat.
Cibele dicta a cibelo primo sacerdote uel a cibelo oppido.
Cibus dicitur quia capitur bucca:unde cibo bas:cibarius a um.
Cybus græcũ est.Est aũt in geometria figura:quæ longitudine latitudine & altitudine continetur: fitq; corpus solidũ.hoc etiã dr̃ tessera bis bini bis latine cubus.
Cibotus κιβοτοῦ græce nos arcã dicimus.
Cicadæ ex ciculoq; nascuntur sputo quæ æstate rũpuntur.
Cicatrix obductio uulneris liuor dicta q; obcecet uulnus.
Cicẽdela scarabeoq; species dicta q; uolãs cãdet,i. lucet:uñ dr̃ cicendele quia similiter luceat ut cicendelia quæ uitreas lampadas uocamus.
Cicer græcũ est genus leguminis.
Cicinus olor.i.cignus.
Cyclades insulæ sunt in ægæo mari dictæ q; in ciclo,i.in orbe sunt positæ:sunt autẽ.liii. quoq; metropolis est rhodie.
Cyclades dictæ quod licet spatiis longioribus a delo i orbẽ tñ circa delon sũt positæ.Nã orbẽ ciclũ græci dicunt quidã aũt ppter scopulos: qui circa easdẽ sunt:circũdant̃ aũt a pelago mirtoo tenentes a septẽtrione:ubi est tenedos in meridiẽ:ubi ẽ mare carpathiæ Milia,d,ab oriẽte ubi est prima rhodus in occasũ ubi,est cithera.M.cc.
Cyclas dis genus uestis a rotũditate dicta sursum stricta deorsũ ampla.
Cyclopes:qui unũ in frõte hñt oculũ,hi & agiopagitæ dicunt̃ quos india gignit.
Cyclopea saxa:in quibus ciclopes habitauerunt in sicilia.
Cyclops pis penultimã ꝓducit Vergi.
Cyclus græce orbis dicit̃ uel gicus κυκλὸς græce circulus latine.
Cyclus ideo dr̃:quod in orbe digestus est:& quasi in circulo dispositũ ordinẽ cõplectat̃ annoq; sine uarietate & arte uñ factũ ẽ ut quæq; materia simplici informitate facta ciclica uocaret̃.
Cyclicæ dñr artes a græcis:qa origo earũ sicut circuli lateat:& qa idissolubilis sũt materiæ ut licet desint qui eas capiant:ipsæ tñ nõ pereunt.
Cygnus quidã iuuenis:q dr̃ mutatus in olorẽ auẽ: quo noie ipse olor noiat̃.
Ciconiæ aues dictæ a sono:quo crepitãt quasi cicaniæ:quẽ rostro faciunt.
Ciconia pelargos πελαργὸς dr̃.Antipelargosis uero græce latinæ retributio bonoq; iterpretatur uirtus itaq; retributionis in his attẽdat̃ auibus pietatisq; clemẽtia quæ depositos pris artus per longæuũ senectutis plumaq; tegmine alarũq;:nudatos ñmigio circũstãtes soboles,ppriis pẽnis fouẽt ac collato cibo pascũt.hæ etiam quasi tessera militare dñr:& circa orientẽ a cornicibus dirigi.
Ciconia ab hispanis lignũ longũ uocat̃ quo ī hortis hauriũt aqs.Idẽ hortulani telonẽ uocãt.
Ciculi sũt aues a uoce,ppria noiatæ,hi ueniẽdi tps hñt miluoq; scapulis susceptis,ppter breues & paruos uolatus:ne p lõga aeris spacia fatigati deficiant ipsi cuculi uel tuci dñr.
Cicũ granũ mali punici aut umbilicus lupini.
Cicur placidus mãsuetus prudẽs.pluraliter cicurs
Cicuris:domesticus sus.
Cicurare:mãsuete facere.
Cicunia:fulica.
Cicuta genus herbæ dictæ q; in thyrso geniculato nodos habeat cæcos,idest occultos,ut canna:inde

eicutius herbis uenenatus.
Cicutiens lippiens.
Ciddaris:mitratiara:pileus ſacerdotalis.cuphia.
Cidnus fluuius ciliciæ ex tauro monte means.
Cydonia mala ab oppido:qđ eſt in creta dicta: ex quo pomo cidonicū cōficit:fit quoq; ex eo uinū: quo deſideria languentiū fallunt,nā uinum repræſentat.
Cydon:numerus annorū.
Cydones:puerorū amatores dicunt.
Cieo es & cio cis ciui citū eiuſdē ſignificatōis.Sed a cio cis quartæ declinationis ,producit penultimam citū.a cieo uero breuiatur.
Cieo es inde cibus cibo as citus citor & cito aduerbiū componit concitus:unde concito dr.cito .as: ide cōponit ſollicito tas,ſollicitus exercito as,incitos as.incitamentū:ſuſcito cōcito recito: & quæ ab his fiunt.a cieo es fit concio excio & accerſo is. accio:& quæ ab his fiunt.ciuis etiā ciuicus ciuilis ciuitas cōponitur conciuis.
Cygneus:candidus.
Cygnus menſura retinēs.viii.ſcropulos:
Cygnus auis genus quæ & olor dr.q; totus ſit albus plumis a canendo dictus:eo q; carmina modulatis uocibus fundat.
Cygnus poeta quidā fuit.
Chiliarchos χιλιαρχος tribunus qui mille uiros habet.
Cyllaris:equus pollucis.
Cyllenus mons archadiæ:ide cillenius mercurius: a loco dictus:
Cillere mouere.
Cilix:pirata de cicilia.
Cilices quidā populi quos uicit Pompeius. piratæ erāt a tharſis filio iuuam orti ſūt dicti a cilicia regione:ubi poſuit eos Pompeius.
Chilia:χιλια græce mille dicunt.
Chiliaſte græce milliarii heretici ſunt q dñt mille annos epulaturos ſcōs cū xpō corporaliter.
Cilia dicta q; celent.i.tegant oculos uel a cillēdo: ideſt mouendo.
Cœliaci qui paſſionē uentris patiunt græce enim χοιλια uenter dr:inde cœlialiſis.i.aſſidua uentris ſolutio.
Cilicia aſiæ minoris,puincia iuxta tauū monte a cilice quodā nomē traxit:quē ioue dñr fuiſſe.plurima iacet cāpis recipiēs ab occaſu lyciā: a meridie mare ſcythicū:a tergot auri iuga.
Cilices pro piratis & piratæ pro cilicibus ponunt.
Cilicus ca cum:de cilicia.
Cilicium dictum quaſi capraū pilicium:ueſtimē tum eſt.
Cylindrus in geometra figura quadrata hns ſupius ſemicirculū in ſolido.
Cylindrus lapis uolubilis in modum colūnæ:quo area coæquatur.
Ciliū:uñ argētarii uel ſculptores opant:a quo celata uaſa dicimus qui uulgo cilio dr.
Cillones hoīes anguſti capitis & longi.
Chiliones uero aſpiratione breuioribus labiis homines uocant.
Cylus cithara.
Cyma:caros:malus.
Cymarſus græce princeps uillæ.
Cima capita oleū græce:uel quaſi coma.
Cymbala acitabula:quæ percuſſa inuicē ſe tangūt faciuntq; ſonū p.y.
Cymba:nauicula.
Cymeri :quo corrupto uocabulo cimbios appellamus.
Cymbia quæ & urceola poculoū genera uaſa dicta ad ſimilitudinē cymbæ.
Cym nomē uici indeclinabile neutrum.
Cymæa græce quæ & cumana latine cognomento Amalthea una de decē ſybillis:quæ.ix .libros attulit Tarqnio:quibus erāt decreta romana.
Cymea ciuitas campaniæ:quæ & cumæ pluraliter latine dicitur.
Cymedia gemma:quæ inuenitur in cerebro piſcis eiuſdem nominis.
Cimeras uas frumentarium.
Chimæra nomē nauis:nunc alias monſtrū.i.belua ore leo poſtremo draco medio capella capite uomēs ignē q̄ bellorofontes īterfecit:tiphonis & hectriæ filia fuit.
Chimæra mons ciliciæ q locis quibuſdā ut fertur: leones & capras nutriens;quibuſdā ardēs:qbuſdā plenus era:ſerpētibus.hūc bellorofōtes habitabilem fecit:uñ chimærā dr occidiſſe.
Cymæria una ex ſybillis quæ italiæ fuit:
Chimerinoro picos quintus circulus cæli:qui a latinis hyemalis dr:quia cū huc ſol uenerit hyemē facit.
Cimex uermis de ſimilitudine cuiuſdā herbæ dictus:cuius fetorem habet.
Cimæ κεῖ μαι græce iaceo. kimenos κεῖ μεσος iacēs poſitus.kimiſis κεῖ μεσις dormitio inde kimiterion.i.pauſatoriū uel dormitorium.
Cimiteriū ubi iacent & dormiunt mortui.unde dicitur græce cimiteriū quaſi cimiſterio: uel quaſi mortuæ carnis tritio aut tuitio.
Cimiliarcha.i.theſauri cuſtos.
Cimi herba:,ppter ſimilitudinē cimicis dicta.
Cymia uaſa modica:
Cymici heretici dicti ab immundicia.cōtra humanā enim uerecundiam in propatulo cum uxoribus coibant ut canes.
Cyminum itali dicunt:galli uero cuminū uirtutē habet calidā.
Cyminum græce cuminum latine.
Cyminus mons & lacus eſt.
Cymothoe una nympharum.
Cinabriū puluis rubri coloris. quidam hoc dicūt eſſe minimum.
Cinnamomū dictum q; in modū cannaū ſint rotūdæ uirgæ eius tenuiſſimæ,hoc aroma cum frāgitur in modum nebulæ ſeu puluerıs uiſibile ſpiramen mittit.
Cinnamomum breuis arbuſcula eſt:ſed mire uirtutis & odoris:cuius fructus ſtacte dicitur: qcqd

abeō tangitur illæſum ab omni putredine & uermibus ſeruatur.
Cinnama unguenta.
Cinnamo neutrum pro unguento.
Cinari ut quidam putāt acitabula:quæ percuſſa in modulos concitantur.
Cynabat ſyrorum lingua Iulius menſis.
Cincinni capilli dependentes.
Cincinnoſus: cui capilli criſpi dependent.
Cinctura lata zona:minus lata ſemicinctū:minima cingulus.
Cinctus pro cinctus paratus.
Cinædi dicūt molles & euirati miſtri matris deū
Cinei orti ſunt a iethro genero moyſi.
Cinæus nomen gentis.
Cineres oſſa reliquiæ animæ.
Cinereus doſinus uel doſninus equus.
Cynereth mare galilææ uocatur.
Cinericæ oues cineris colorem habentes.
Cinga fluiuus.
Cingere:circumire:circundare.
Cigulū quo ſerui publici cigebāt obliq purpura
Cingulum hominis generis neutri.Nam animalium genere fœminino dicimus hæc cingula cingulæ ut equi & aſini.
Cynici quidam philoſophi parciſſimæ uitæ.nam cynos canis dicitur qui parciſſimū eſt animal.
Cinis ex incēdio dr:ex eo.n.fit hic cinis ul cier riſ
Cynips pis proprium.
Cinyphei hirci maiores a flamine africæ:quod & cinyps dr:ubi plurimi ſun.
Cynocephali homines:qui canina capita habēt; ſimiles ſimiis uel genus ſimiarum.
Cynogloſſa hærba:quā latini linguam caninam uocāt eo q ad morſū caninū iuuet trita cū ſale.
Cynodontes canini dentes.
Cynomia græce muſca caninaue nenoſa:cynō eni græce canis dicitur.
Cynomolgus arabiæ auis:dicta q in fructibus cinnami nidos ponat.
Cinoth lamētatio hieremiæ.latitudo iterpretat
Cinthius actor troiæ qu:dam fuit uel apollo uel mons apollinis.
Cynthius andromadæ pater.
Cynthia luna a cyntho monte deli.
Cinnus tortio oris.
Cinus & prinus latine ilex & lentiſcus arbores.
Chios inſula ubi bonum uinum naſcitur qđ chiū uocatur:in qua fons eſt hebetes faciens.
Cio cis ciui citum.cieo es ſimiliter quartæ declinatiōis & ſecundæ.i.uoco clamo accio aſcio ſcisinde aſciſco.
Cyone urbs peloponeſſi
Chios uuas grandes magis q multas hēt.nomen dictū quod multum uini fluat: χέω eni ē fūdo
Cyparıſſus idē & cypreſſus & caprēſſus arbor dicta q caput eius i rotūditat e ſurgat:iputribile lignum.
Cypreſſus uel cypa riſſus:puer fuit q dam quem ſiluanus amauit:a quo arbor ipſa eſt dicta
Cyprus inſula a ciuitate cypro:quæ in ea eſt nomē accepit.ipſa ē paphon in carpathio mari uicina auſtro famoſa quōdam diuitiis & maxie ære quod ibi prius inuentum eſt.
Cyprus inſula ab oriente mari ſyrio:quod miſſicū ſinū uocant:ab occidente paphilico:a ſeptentrione aulone cylico: a meridie ſyriæ & phœnicis pelago cingitur.
Cyprius a um de cypro:ubi nobiles uites affluentes ſūt cyprus cypricus.cyprius uero cypriacus facit.
Cyprus interpretatur mixtura.
Cyprium æs.
Cyprus ē arbor aromatica:cuius ſæmen ſimile coriandri album & ſublucidū:quod oleo coctū & expreſſū cypros uocatur unde regale unguentum paratur.a flore cypro uocatū; cuius odorē proprie refert.
Cyprius ſiſipa:quod eſt tenue.
Cyprus lignum inornatum & magnum.
Chir grēce māus dī:uñ chiragra manuū rigiditas
Cyragrica manuum dolor.
Cyras interpretatur lacerator.
Cirrha & niſa duo capita parnaſi mōtis.i cyrrha appollo.in niſa liber colebatur.
Cyrrhat⁹ puer q cyrrhos.i.capillos adhuc ferbat
Circa iuxta erga.circa ad inuiſibilē materiam uel locum pertinet.erga ad animi effectum.circū ad tempus.circiter ad numerū.
Circe inſula orientis.
Circe filia ſolis;quæ dicta ē mutaſſe ſocios ulixis
Circæus eſt mons:ubi circe habitauit.
Circeſſo caſtrum imminens euphrati.
Circiliones dicti:q agre ſtes ſint quos ſcotopira uocant bonoſi hæreſim ſequētes.qui chriſtū filium dei adoptiuum:nō proprium eſſe dixerunt
Circinus apud carpentarios dicitur q uergendo circulum faciat.Circinus circulus:ferrum uel lignum duplex unde fiunt circuli.
Circiter plus minus.ppe fere ad numerū refert.
Circius:qui thracius uentus dicit; eo q choro ſit iunctus.hunc hiſpani gallicū dicunt.
Circulus dictus eo q circunditiōe currat:inde fit circulus per ſyncreſym.
Circulus eſt figura plana quæ ſub una linea cōtinetur:ad quā ex uno pūcto:quod itra ipſā eſt oēs quæ rectæ dicuntur lineæ:æquæ ſibi ſunt.
Circulus armilla uel frænum.
Circumeo:circumiui.circuitum.
Circum præpoſitio:quæ præponitur & ſeparat; ut circūfero circum montem περὶ ſignificat;& aduerbiū loci περὶ circū ex hoc circiter fit: qđ ſignificat peri pro iuxta ſed tempori ſolūmodo adiungitur ut circiter kalendas.
Circa quoq; peri ſignificat.quādo pro iuxta ponitur uel circa forum templum circa.x.annos conpoſita tantum poſt ponitur:ut quo circa loco cō iunctionis cauſalis:& circuncirca q ē aduerbiū αντιπερὶ ſignificat.
Circenſes ludi dicti q i circuneundo enſes poſiti

erant: nam ex una parte aqua: ex altera enſes: per medium uerba.
Circus rotunditas quælibet. Circus romanus a circuitu equorum eo q ibi circa metas equi currãt. Augu. Circuitus ſignificat regẽ tẽporalium cupiditatem: quæ in ſeptem dierum ſpatio quaſi rota uoluitur.
Circulator qui famam portat uel circuit.
Circuncelliones genus monacorum uagantium dicti q circum cellas uagentur. Solent enim diſcurrere hac & illac ſedes nuſq habentes.
Circuncelliones hæretici inſano amore martyrii ſemetipſos iterimentes: ut martyres uocentur.
Circunluo is, i. circunfluo.
Circunciſio in carne præputii abſciſio: quod ſolis iudæis fit conciſio extantis pellis uirgæ.
Circunciſio uulnus: cum aliquid circunducto ferro abſcinditur.
Circunforanus: quia aduocationum cauſa circunfora & conuentus uagatur.
Circunluuio locus: quem aqua circunluit.
Circũpedes obſequia ſeruorum.
Circunquaq; rex omni parte undiq;.
Circunſcribere: damnare bonis propriis priuare concludere: in p̃iudiciis mittere delere.
Circunſcriptoriæ: callidæ: ſubrepeticiæ.
Circuntextus ueſtis ſpecies: quæ græce cydas dicitur dictum: q ſit rotundum palium.
Circunuenire: decipere.
Cyrenæus interpretatur hæres.
Cyrenæa regina fuit libyæ quæ ex ſuo nomine ciuitatem cõdidit: quã cyreenen nominauit.
Cirri non cæſi capilli: quos græci mallones uocãt.
Cyrillus quidam poeta fuit: a quo dictum eſt corilliũ metꝝ qđ cõſtat pẽtametro hypcatalecto ut Regna ſupna pr̃is laudat chorus angelicus κυριοσ dñs adonai kyrieleiſon domie miſerere.
Cyrintiani hæretici a cyrinto quodam mille ãnos poſt reſurrectionẽ i uoluptate carnis futuros p̃dicãt: unde græce chiliaſtæ. latine miliarii dñr.
Cyriocoralli: ornamentum corona.
Cyritat populum alloquitur.
Cyrne iſula dicta a cyrno herculis filio. .i. corſica
Chirocleus quidã liber paruus. dictus q clauſa manu poſſit teneri. Nã chir manus κλεῖ u claudo dicitur græce. Prudentius hunc fecit.
Chiron græci dicũt genus auri cuiuſdã quod hebræi ophat uocant.
Chirodita græce latine manicata.
Cirogiis: funibus.
Chirographũ manꝰ ĩſcriptio. i. cautio ĩter creditorẽ & eũ q mutat ut depoſitũ nõ poſſit negari.
Cyrogrillus erinatius ſpinoſus maior eritio.
Chironomontes pãtomimi ſunt: qui manibus geſticulantur. nam chir manus. ioculatores ſunt.
Cironomon geſticulator.
Chirotecha uanti ideſt manus theca
Chiron quidam græcus fuit qui medicinã iumentorum inuenit. inde pingitur media parte hõ & media equus: dictus chiron qa chirurgus fuit.
Chirorgiũ ferramẽtoꝝ inciſio ſine medicamẽto.
Chiron centaurus achillis magiſter.
Cyrurgia manuum operatio latine.
Chiros græce latine chirus o in u chiri facit geniuum ſic ſimilia.
Cyrus rex pſaꝝ primus q laxauit captiuitatem hebræorum.
Cyrus ſtrango.
Cyrus arbor nucis cyrrus circinus ideſt reflexio capillorum
Cyrſum genus uehiculi.
Cyrſum urbs mauritaniæ.
Cis nomen patris ſauli
Ciſalamen interpretatur peritus.
Ciſſalpina gallia quæ infra alpes eſt. ſicut trãſalpina quæ ultra alpes dicitur.
Ciſſeus rex thraciæ.
Cis præpoſitio unde citra: ſed cis ſolet adiungi .p priis nominibus fluminum uel montium reliqs citra magis: ut cis rhenũ uel alpes. citra ſaniem A citra uero citer citerior citimus.
Cis componitur & ſeparatur: & magis localẽ uĩ habet. ut ciſalpes cis rhenum: poſſumus tamen ea uti per tranſlationem in tpe & in aliis ut cis definitum tempus & cis legem naturæ: ſicut ultra deriuatur ex hoc & citra.
Ciſmos græce latine diuiſio. ſciſſo. corruptella uitium:
Ciſos: hedera.
Cis rhenũ de iſta pte id eſt maguncia. ĩtra rhenũ
Ciſta grandis corbis. inde ciſtula ciſtella.
Ciſtella a coſtis uel cãnis: q bus texiẽt dicta capſella
Ciſterna locus aquam colligens.
Cita uelox dicitur a cieo uel cio: unde cito as uoco moneo actiuum eſt.
Citharæ & pſalterii repertor tubal fuiſſe phibetur. a græcis autem appollo repertor creditꝰ quæ pectori humano prius fuit ſimilis: unde, dr̃: nã pectus dorica lingua citharа uocatur: paulatim aũt plures extiterunt ſpẽs eius: ut pulteria lyræ barbiti: fœnices & pectides: quæ dñr ĩdiceæ quæ & feriuntur a duobus ſimul: & aliæ plures.
Citarim curſim.
Cithara inde & citharedus cithariſta citharizo.
Citaxus ſimilis taxo:
Cythera inſula ueneris: una ex cycladibus.
Cytheræa uenus a loco: quia ibi orta eſt.
Citherius ĩterius: exterius. ulterius eſt q̃ſi. pprius
Cytherõ mõs Boetiæ iuxta thebas: pars parnaſi.
Cithii cyprii a cythio urbe ĩterpretat calcabothe
Cytiſus genus arboris a cytiſo iſula ubi abũdant.
Citiſus genus fructicis. hærba odorifera.
Citiſum frumentum.
Citocacia hærba dicta q cito uentrtem purget: quam uulgo ciconiam uocant.
Citorius mons paflagoniæ: buciferax.
Cito hebraice fauilla uel fumus dici poteſt.
Citra huc ad nos: ultra uero a nobis ad aliam partem: citra te abſq; te: citra ulta extra abſq; citra præpoſitio non componitur & eandem pene ſi

gnificationem habet quam cis.i.localem:niſi q̃ propriis nominibus fluminum uel montium ciſ ſolet præponi: ut cis rhenum.cis alpes. Reliquis uero magis citra:ut citra ſaniem:citra cruorem uel forum:a cis citra:inde citer citerior citimus utriuſq; tamen interpretatio apud græcos ẽ ad uerbium.

Citreus de citro ligno.

Citrus arbor odorifera.

Citria dicta q̃ eius pomum ac folia cedri odorẽ referant.

Citroſa ueſtis dicta: quæ contriſpa ad ſimilitudinem citri.

Citus cita citũ a cio penultimam producit:a cieo corripit:id eſt uelox.

Ciues uocati:q̃ in unũ cœtũ coeant ſocietatis uinculo adunati ad cuſtodiendã legẽ a cieo es.

Ciues romani dicti quia teſtamento liberi effecti ſub conſulibus uel principibus in numero ciuiũ romanorum erãt. Cæteris autem libertis prohibebatur ne uel in urbe roma uel ifra ſeptimum ab urbe miliarium commanerent.

Ciuitas eſt hominum multitudo in quoddã uinculum redacta concordiæ.

Ciuitas eſt collecta hominum multitudo ad iure uiuendum:hic & hæc ciuis .nam in his non põt finiri neutrum:inde ciuicus ca cũ ciuilis ciuitas

Ciuilitas manſio hominum.

Ciuiles panes.ſerui eccleſiæ:uel q expẽſas ſcipiũt

Chium bonuũ uinum a loco dictum.nam chius nomen eſt inſulæ.

Chius & encheladus gigantum nomina.

Cizithi:fons amorem ueneris tollens.

Clades dicta q̃ currendo lædat uel q̃ clã data.

Clades morbus:tabes.calamitas.periculum

Clam:occulte.abſconſe.

Clandeſtinus na num aliquid occultũ uel latens inde clãdeſtinare occultare.quod quia clam dicitur non habet t corruptam.

Clamys genus ueſtis militibus & palæſtris apta.

Clamys dis græcum eſt.

Clamare: uocare.inſonare.

Clamare ſignificat ualida itẽtiõe preces effũdere

Clamo ſimplicis oris eſt.conclamo cũ aliis acclamo incuſo.reclamo poſt aliquã uel iterum inclamo: & ſucclamo murmurantis eſt: proclamo laudãdi uel deprecãdi exaltatio de clamo rhetorizandi:exclamo eleuo uocem.

Clamoſus dr̃ quaſi calamoſus a calamo q ſonat.

Clamor rationabilium:clangor uero irrationabilium & ſine anima.

Clam aduerbium per ſe & præpoſitio ẽ:iungitur ablatiuo & accuſatiuo & grauatur.deriuatur ex hoc clandeſtinus.facit diminutiuum clãculum apud græcos eſt aduerbium tantum.

Claudire claudicare.

Clangere.perſonare.

Clãgor ſõitus tubæ uel plãctus.pprie uox ãferis ẽ

Clãius fluuius cãpãiæ q̃ pter fluit acerras ciuitatẽ.

Claricare:clare florere.

Clarius.i.apollo.dictus a claro inſula.

Clarius.i.diſcus uel menſa.

Claritas eſt ſplẽdoris:claritudo uero nobilitatis

Clarus dictus a cælo q̃ ſplendeat.

Claſſis dicta,απο τῶν κλάων.i.lignis: q̃ portat ligna :unde cales.i.nauiculæ: quæ ligna militibus portãt.

Claſſes dictæ pp diuiſionẽ exercitus:q poſtea manipuli dicti ſũt:Ser.Claſſẽ p ũa naue ponit Vir.

Claſſes eqtes:ide claſſica.i.tubæ q̃s eqtes portãt inde ẽt claſſendix dr̃ concha quã ferunt equites

Claſſes nauiuum multitudo.nauigia.

Claſſis dr̃ απο του κλαυ plura ſignificans: & nauiũ multitudinẽ & horum collectionẽ deriuat ide claſſicus ca um. ſonitus eſt tubarũ: inde claſſica nominantur:quia claſſes ordines eqtũ ut dicta eſt uocantur:qa maxime utuntur tubis

Claſſica ſonus tubæ.

Claſſica cornua:q̃ cõuocãdi cã facta erãt a clamãdo dicta.

Clatri ligna uolubilia in caueis ualidiſſimi fuſtes quibus oſtia obſeruantur ualli.

Claua q̃lis herculis fuit dicta q̃ ſit clauis ferreis ligata.hæc & cateia dr̃: ẽ.n.genus gallici tæli.

Clauati ſocci dicti: q̃ ſola caligis minutis clauis uiciatur

Claudo uel cludo clauſi uel cluſi.inuenitur etiam claudeo: ſed & claudo pro claudico.

Claudia gẽs ẽ a claudo quodã ãtiquo uiro dicta

Claudicaria nauis ſonora.

Claudere:claudicare

Claudus dictus q̃ſi clauſus i eũdo uel q̃ſi clauus

Claudicat claudus incedit uel ſonat.

Clauis dicta q̃ claudat & aperiat.

Clauimilitum calciamenta militum.

Clauus uel fixorium:quo aliquid firmatur: uel gubernaculum nauis uel temo uel remus.

Claui ſunt quibus ligno aliquid adhæret: dicti quaſi chalybei:ferrei.

Clauus gubernaculũ nauis mãica temonis.remus aut caput remi.iterdũ autem acutus fit ex ferro

Clauus ueſtis purpurata.

Clauſula ẽ i oratiõe breuis ſẽtentia ſicut i opodo

Calendix cõcha qua ſignum tegit:fœminino eſt

Clazomeni ciuitas aſiæ pluraliter declinatur.

Clemens pius:ſanctus.nobilis miſericors:dictus. ab eo:q̃ cluat.i.,ptegat ſicut patronus dientem

Clemens cluentem mentem habens.

Cleophas frater ioſep ſpõſi uirginis mariæ pater Simeõis.q Simeõ Iacobo epiſcopo ſucceſſit.

Cleophe maria mr̃ ioannis & iacobi uxor alphei.

Cleopatra regina & ſoror ptolomæi regis ægypti.

Cleocles cleui cletum.

Clepo cler icorum faldeſtorium.

Cleothedrum:in quo plumæ ſternunt ſeſſoris.

Cleos κλέος græce gloria latine: inclytus id eſt glorioſus.

Clepere:clã rapere.furari:ſubripere celare.

Cleptes κλέπτης fur græce uel gippus a clependo uel κλέπτω.

Clepſydria uel cleyndria uas quod de fundo clã aquã emittit, dicit aũt a clepere: quod eſt furari & hydor id eſt aqua.
Cleros græce dicitur ſors.
Cleronomia græce hæreditas
Cleronomus hæres.
Clericus dictus q̃ de ſorte dñi eſt: uel quia dominus ſors & pars clericorum eſt.
Cleri libri noui & ueteris teſtamenti.
Cleribus peccatis.
Clibanus fornax furnus a cliuo dictus. q̃ in erectione ſit collectus. Cliuus enī aſcenſus dicitur flexuoſus.
Clibanus ardens intrinſecus: conſcientia impietatis ſignificat.
Clibanicius panis in teſta coctus.
Clibanari quaſi tunica ferrea.
Clibola inclinata.
Cliba: aſpera difficilia.
Clide urtica.
Cliens a colendo patronum dictus id eſt amicus domeſticus.
Clientes diſcipuli quaſi colẽtes migiſtrũ. qui prius colientes dicebant.
Clientela: officium domeſticum.
Clima menſura pedum ſexaginta.
Climax gradatio. cũ a quo ſenſus ſuperior terminat. iferior īcipit: ut eſt illud ex inocẽtia naſcit dignitas. ex dignitate honor: ex honore iperiũ: hanc figuram nonnulli cathænam uocant: quod ſchema eſt.
Clima aſſenſio.
Climata partes ſunt cæli. q̃ quattuor. i. oriẽtalis occidẽtalis: ſeptẽtriõalis: auſtralis. Alias uero septem dicũt qa ſeptẽ lineæ ab oriẽte in occidentem: ſub quibus & mores hominũ diſpares & animalia ſpecialiter diuerſa naſcũt: quarum prima eſt merois. ſecunda ſienes. tertia catacoras id eſt africa: quarta rhodus. quinta heleſpontus. ſexta meſopontus: ſeptima bruſtenus
Climata ſunt in menſuris agrorũ quæ undiq; habent pedes. lx. ſic.
Climateria natura rei īcerta perfugia auxilia macula.
Climna ſpecies colorum.
Clinis inclinatus: componitur a clinis.
Clinici ſunt qui de lecto non diſcedunt quia cliuus dicitur lectus.
Cline κλινη græce dicitur lectus.
Clinitus paraclitus.
Clingo excludo.
Cinxit: decurtauit.
Clio una de nouem muſis hiſtorias canit: interp̃tatur fama uel luna.
Clipſea ciuitas africæ.
Clipeare. contegere. a clypeo.
Clipeola: anulus uel rotula.
Clypeus dictus ab eo q̃ clepat id eſt celet corpus periculiſq; ſubducat. Clypeus peditum. ſcutũ equitũ eſt. Clypeum uero neutro genere ornamentum uel pictura dicit.
Clyſterizare p foramẽ manũ aliquid immittere.
Cliſciſcere: diſiungere.
Clitellæ: ſarcinæ ſellæ. ſomæ.
Clyton græce glorioſum.
Clitũnus lacus in umbria fluuius in meuania.
Clitunnus fluuius ſpoletinus de quo ſi ſtati ut cõceperit bos biberit albũ parit.
Cliuoſus inclinatus inæqualis.
Cliuus monticulus ſiue aſcenſus flexuoſus.
Cloacæ dictæ q̃ p eas colant aquæ. has dicũt primũ romæ tarquinũ priſcũ ideo feciſſe ut quoties pluuiaꝝ iundatio exiſteret. p eas aq̃ extra ciuitatem emitterẽt: ne ſtrages aq̃ꝝ fũdamẽta ſubuerteret.
Cloãtus princeps troianus. unde genus cluentius romanus duxit: ut uirgilius dixit.
Clode: clam. occulte.
Clodus pro claudus. uacillans pedibus.
Clodit. fabricat: excutit.
Cloes folles uel pluma.
Cloma græce: nos ramulũ poſſumus dicere uel picem.
Cloto una ex tribus parcis cõuocatio interpretat.
Cloto colũ baiulat: lacheſis trahit. atropos occat.
Clunacia dea paganorum a clunibus dicta.
Cluere: pollere: excellere: uigere. protegere: ide dictus clemens clementia.
Clunabulũ dictũ q̃ ligat ad clunẽ id eſt pugio. ẽ enī paruus gladius lateri adhærens uel ſpata.
Clunior nobilior.
Clunes dictæ q̃ ſint iuxta collũ: qd eſt longio.
Cluni. maſculini & fœminini generis inuenitur.
Clura uel clurium ſimia dicit: alias ſcythiæ oppidum.
Culſinæ urbs italiæ: quæ nunc eſt tuſciæ.
Coaceruare. cõgregare. coaugmtẽare. cõpaginare
Coagulum a colando uel colligendo dictum.
Coagulatus conſtrictus.
Coactus tantum conſtrictus in unum collectus: a cogo gis.
Coactor: agitator aſelli.
Choa inſula una de cycladibus.
Choa uina uel unguenta: diſyllabũ ẽ a loco dcã.
Coaleſcere: ſimul creſcere.
Coaceruatio concameratio. i. coniunctio arcuum.
Coarguere: coercere. coartare. conſtringere. condenſare.
Coaſpis fluuius perſidis nimiũ dulcis: inde coaſpitis gemma uiridis fulgoris aurei.
Choare: inclinare ſe. uel inſidiari.
Choatræ populi ſunt.
Choabar fluuius in babylonia interpretatur onus uel grauitas.
Chobor interpretatur exuberãs ſiue primitiuus.
Concauca buccina.
Cocemi urbs in aſia.
Coccineum ſanguinem a cocco deriuatur.
Coctio arillatio.
Cociſtrio tabernarius eſt græcum.

Cocytus: inferni palus.uel fluuius:uel omnia flumina ignea.
Cocytus dictus græce ἀπὸ τοῦ κώκυτυ id est a luctu & gemitu:& significat quicquid hoies in luctum lachrymasq; compellit.
Cocitos fuit dea athemensia:quam solæ fœminæ colebãt:quæ psaltriam exercebant.
Cocitia infernalia.
Cocleatius lapis cocleis lapillisq; compositus & harena.
Coclear:mensuræ dimidia pars drachmæ.
Coclear in singulari neutrũ.in plurali masculinũ & neutrum.
Cochlearium pondus retinet.i.scripulum &.v.
Cochlearium quod pendet.græcum est.
Cochleæ.i.conchæ marinæ.
Cochleæ altæ turres & rotũdæ dictæ quasi cychæ q; per circulum conscendantur.
Cochlea per circuitũ ascensus græcum est.
Coctum dictum quasi coactum ab igne:uel ab aqua dum aptum sit:a coquo coxi deriuat.
Cocula uasa omnia coquendi causa parata.
Coquus unde coquina deriuatur & culina.i. coquendi artifex.
Coccus græce rubeus uel uermiculus dicit:quãquã ipsius & purpuræ una sit materia coloris:tñ diuersitas magna est.purpura enĩ nigra magis ex primo humoris cõchilioꝝ.i.ostreoꝝ colere tingitur.Coccus uero magis rubeus ex sedeo.
Codex librorum multoꝝ est.liber unius uoluminis.dictus a caudicibus arborũ:quod ex se multitudinem librorum quasi ramorum contineat: unde uites codices appellantur.
Codex cis.diminutiuũ codiculus & codicillus.
Codex radix arborum uel ramalia in radice iuncta:ueteres enim codex nos caudex dicimus:sicut illi clodus nos claudus.
Codex lapis codices libri.cõmentarii historiæ.
Codicillus paruus codex uel scriptura nulla indigens solennitate.sed solũmodo testatoris uolũtatem significans.loco testamenti habetur.
Codia papauer.
Codrus quidam pastor uel poeta uanus de quo iuuenalis prima satyra.uexatus totiẽs rauci chesei de codri.
Cohelet hebraice græce ecclesiastes: latine cõdonator dicitur.
Cœnomia non canina musca sed omnimoda per oe scribitur non p.y.
Cœnodos una ex linguis græcoꝝ mixta uel communis qua omnes utuntur.
Cenodoxus uanæ gloriæ cupidus q famã captat.
Cœo is neutrum est.nam pro cõuenio accipitur. inuenitur tñ actiuũ & passiuũ pro colligere.
Cœpi cœpisti defectiuũ tãtum præterita habet: & scribitur per œ:& significat captionem.unde cœptus tantum.i.inchoatus.
Cohæres coniunctus unius hæreditatis.
Cœssentis.i.socii.
Cœtaneus:unius ætatis.
Cœtus cõuentus multitudo hoium.uel circulus.
Cœus & encheladus gigantes terræ filii.
Cophilos græce follis.
Cophinos græce corbis
Cophinus uas ex uirgultis aptum aliquid mundare.dictus quasi cauus.
Cogere:compellere.
Cogiarium:donatio imperatoris.
Cogitare cogo gis:unde cogitatio dicta q; frequẽter cogat animum reminisci.
Cognabo ignarium.unde ignis excutitur.
Cognati dicti:quia sunt propinquitatis cognatione coniuncti nec sunt agnati:sed post agnatos habentur:quia per fœmineum sexum ueniunt.
Cognitio incognitorum prius notificatio.
Cognitor præsens præsenti datur ad litem soluẽdam.procurator uero etiã absens ad omnes res.
Cognitus:notus.
Cognidium genus potionis ad bibendum.
Cognomen dicitur: quod nomini cognatiõis causam adiiciat.uel cum nomine.
Cohibere:retinere:refrænare.uetare.
Cohibilis:conducibilis.
Coinus genus arboris.
Coinquino nas stercorare simul peccare.
Coire:concumbere.uel in unum colligere:
Coitus:concubitus.
Cohibilius:constabilius.
Coitio natura genitura.
Cois uestis:quæ fit in insulã coo perlucida.
Coinon κοινὸν uel μίκτον:id est cõmune uel mixtum:in quo poeta & subintroductæ personæ loquuntur ut in iob & in æneide.
Colon fit: cum iam sententia sensum præstat sed adhuc de sentẽtiæ plenitudĩe aliqd supest & media distinctionẽ uocamus: quia punctũ ad mediam litterã ponimus hoc apud oratores: apud poetas uero ubi post duos pedes & dimidium de parte orationis nihil supereſt:colon est.
Colon græcum generis neutri singulariter & pluraliter.
Colon in uersu est:cum diuiditur uersus in partẽ orationis.
Colon est prolongata sententia.
Colon interpretat membrũ.Cola dicũt per quæ mustũ fluit:a colando dicta:hoc colum.
Cola genus pigmenti: quod græci acida dicunt.
Cola ceruisa.
Colax κόλαξ id est adulator:assentator.
Colaphizare κολαφίζο colum cædere.
Colaphus alapa pugnus
Collanũ castꝝ é.unde dicit colina porta romana.
Collatio controuersia symbolum.
Collatius genus lapidis pigmentoꝝ usibus aptus.
Colare.liquare.purum facere.curare.
Colatorium.liquatorium.
Colacteus ex uno lacte nutritus.
Colatũ uinũ puꝝ uel uas ppriũ i quo deportat.
Colax quidam pasitus adulator:a quo fabula dicta est.

Colchi gens orientalis iuxta caucasum montē sæ-
ui sunt.
Colchos ysula ūde fuit medæa:unde dr̄ colchica.
Cole fel græce.
Colene ergo fellis motio:
Collecta dicit̄ eo q; colligatur populus in unū ut
ostendat christum in euangeliū uentur̄ ppe.
Collectio uel ratiocinatio dicit̄ quando ex eo qd̄
scriptū est:aliud non scriptum inuenitur.
Collectiuum est cum in unum colligunt̄ ea quæ
sunt argumentata.
Collega a colligo dicitur generis masculini:offi-
cium uirorum est.
Collega a colligatione societatis dicitur.
Collegarius:unus ex ipsis sociis.
Collegiati dicūtur q; eorum collegio custodiisq;
deputentur:qui facinus aliquod commiserunt.
Est enī sordidissimum genus hominum patre
incerto progeniti.
Collegium societas collegarum in uno honore po-
sitorum.
Collecturia argumenta.
Collegiarius:carpentarius.
Cholera fellis effusio:nam græci κολὴν bilem &
fel dicunt.
Colles significant sanctos uel minoris meriti & in
malo.
Colles sunt præssiora iuga montium: q̄si colla.
Colere: honorabili recordatione uel præsentia
frequentare.
Colydria subcinericius panis modicus & triāgulus
Colydriæ panes quadrati de similia cum oleo in
sartagine frixi.
Collibeo collibes collibui.& collibesco:cōplaceo
Collibia sunt apud hæbreos: quæ nos uocamus
tragemata uel uilia munuscula:ut cicer frixum
uua possa:poma diuersi generis.
Collibistæ uero dicuntur:qui ea uendunt.
Collibus ubi mundantur uestimenta uel aquarū
influens locus.
Colici sunt qui dolorē in parte dextra super pe-
ctinem & uentrem cōstrictum habent uentosita
tē patiunt̄: sanguinē mixtū cū stercore egerunt
his dolor ascēdit ab ūbilico usq; ad splenē totū
illū dextrū tenens. Descēdit quoq; plerunq; ad
unguinem sinistrum perueniens usq; ad anum
ab illibus usq; ad renes infestis doloribus cin-
guntur:qui hoc morbo laborant:sentiuntq; inte
stini ipsius id est coli grossitudinem.
Colica passio a colon id est intestino dicitur.
Coli dolores uentris uel uiscerum.
Colibrum pœnæ genus uel pecuniæ.
Colyphia dicunt̄ panes azimi & genus carnium
id est carnes assæ & semicoctæ qui ē uictus athe
letarum.
Collisio est quotiens nouissimæ syllabæ finis in
alterius principio est.
Collisiones sunt cum aspere consonantes in con-
structione sibi occurrunt sic: si iuret auriga per
lora per flagella per fræna.
Collifuria.boues facientes opus.
Collis collinus:sicut follis follinus.
Colina coquina a coquendo dicta.
Collina turris est romæ in colle sita.
Collyria sonant q; uitia oculorum tergant hoc
collyrium medicamētum.
Colyria:pustulla curruum.
Coliurios arboris genus.
Colurnus uero ex arbore corylī factus.
Coliciani hæretici a quodam colito dicti.qui di-
cunt deum non facere mala contra illud quod
scriptum est.Ego deus creans mala.
Colobium genus uestis dictum: quia longum est
& sine manicis,hoc antiqui uerebantur: sed quia
nuditas brachiorum culpabatur: usus colobio-
rum in dalmaticas est mutatus.
Coloni sunt cultores aduenæ dicti a cultura agri
Sunt enī aliunde uenientes:atq; alienum agrum
locatum colentes ac debentes conditionem geni
tali solo propter agni culturam sub dominio pos
sessoris pro eo q; discolatus est fundus.
Colonia est quæ defectu idigenarum nouis cultо
ribus adimplet̄.dicta q; sit agriculturæ dedita.
Colophonium timetrum a colophonio inuento-
re dictum constat ex spōdæo & dactylo siue tro
cheo:ut hic.Sic te diua potens.
Colocasia genus hærbæ species medicinæ.
Colophonia resina dicta est ex tyrrhena colop ho
nia unde affertur.
Colophon quæ post ephesus dicta ē ubi fuit ora
culum apollinis.
Colophium quod græci cronochium dicunt.
Coloyron græci dicunt currum.
Colo pro diligo.habito.& aro accipitur.
Collomeli dentes pro longitudine & rotūditate
dicti.i.canini inter præcisores & molares.
Colona dicta q; infusa coloret uinum hærba est.
Colocynta & coloquintida cucurbita agrestis &
uæhemēter amara quæ similiter ut cucurbita p
terrā flagella tēdit.dicta aūt coloquitida: q; sit
fructu rotūdo atq; foliis ut cucumeris usualis.
Colores dicti q; calore solis uel ignis perficiunt̄
siue quia in initio colabantur:ut subtiles essent.
Colores aut nascuntur aut fiunt. nascuntur ut sy
nopis rubrica paritoniū.meliuū frecia: auripig
mentum.cæteri finguntur.
Colores rethorici sunt q̄litates uel species dicēdi.
Colos color non uerus sed fictus.
Colossus uocatur statua marmorea & alta.
Colustrum lac nouum.
Columitas salus.
Columis a columna dicitur:quod firmus sit & re
ctus & saluus.
Columis corpore.Incolumis animo dicitur.
Colpus dicitur sinus græce.
Coltax claudicans a coxa.
Coluber colubri dicit̄ q; colat umbras uel quod
sit lubricosus:ceruum fugit leonem interficit:
Coluber colubri cuius fœmineum colubra facit.
Colum colatorium a colando mustum.

Colus inſtrumẽtum unde fœminæ nent, generis fœminini ſecundæ uel quartæ declinationis.
Colum: faſtigium templi rotundum.
Colos color.
Colum, i. longio quoddã inteſtinorum.
Collum ſignificat ceruicẽ ſingulariter: colla pluraliter ſuperbiam.
Collum dicitur q̃ ſit rotũdum & rigidum caput ſuſtentãs ut columna.
Collum inde dicitur collatium, componitur colaphus: inde colaphizo componit̃ de collo incolumus, inde dicitur columna.
Columna ſuſtẽtamẽ ſummitatũ dicta a colũine nam columen eſt culmen ſumma faſtigia.
Columbaria in ſummis lateribus nauium loca cõcaua ſunt, per quæ remi immittunt̃ dicta q̃ ſint ſimilia latibulis columbarum, i. nidis.
Columbar genus uinculi neutrum eſt.
Collus: colli ornamentum uel pro collum.
Columbæ dictæ: q̃ colla earum ad ſingulas conuerſiones colores mutant: unde columbinus nanum, i. ſimplex.
Columba ſeptem uirtutes habere notatur: caret felle: nullum lædit: aliẽos pullos nutrit: gemitũ pro cantu emittit: iuxta fluenta morat̃: granum eligit quod comedat: in foraminibus petræ nidificat: quæ oia in ſignificatione cõueniunt fideli animæ. ſignificat etiam ſpiritum ſanctum.
Columbinus lapis a colore auis dictus.
Colurnus de corylo: ſicut quernus de quercu.
Coluri ſperfecti circuli ſterpretant̃. Sũt aũt duo diuidentes cælum: unus per mediũ cancr̃ & capricornũ: alter p mediũ arietẽ & librã: nec pueniunt niſi ad auſtralẽ circulũ: unde ſpfecti dicũt̃.
Colluuium collectio ſordiũ luxuria imundicia.
Comma dicit̃ quando poſt duos pedes ſyllaba remanet: quando uero poſt tres pedes nihil remanet colon dr̃: quæ tamen nomina indifferenter ponũt̃ apud oratores quaſi ſtegrã ſentẽtiã periodon: partes eius colla: & commata dicunt̃ ut ſuſtinentis enĩ ſi quis uos in ſeruitutem redigit colõ eſt. Si quis extollitur & cætera uſq; ad plenã ſententiam cola & cõmata ſunt, plena uero ſentẽtia periodos. Interpretatur autẽ colon membrum: comma inciſio: periodus clauſura uel circuitus. comma breuis diſtinctio.
Comma eſt prima poſituta uel diſtinctio oratio nis quæ ſubdiſtinctio dicit̃ & ad unã ptẽ litteræ pũctus ponit̃. Media piſtinctio ſeq̃ns nuncupat̃ cũ punctũ ad mediã litterã ponimus, ipſa eſt & cola, ultima: quæ totã ſentẽtiã claudit periodus.
Cõma eſt in uerſu: cũ ipſe diuidit̃ in ſemiqnaria uel ſemi ſemptenaria uel trochaica: ut Arma uirumq; cano. Semiqnaria. Arma uirũq; cano troiæ. Septenaria mũera clara dedit dat trochaica
Comma particula ſententiæ: inde comaticus & cõmatice breuiter.
Comaticũ: articulatũ. diſciplinatũ: breuiloquũ
Coma crinis non inciſus græcũ eſt pro ramis etiã ponitur arborum.
Comare, creſcere. frondere.
Comata dicit̃ cõcinata. Coma dicit̃ illud tantũ quod ſextoni ſuperuadunt diapaſon.
Comagena prima ꝓuincia ſyriæ a comagena urbe
Commanipularius: conſcius collega uel comma nipularius.
Cõburere: exurere inde cõbuſtus cõbuſtio.
Combos & teutyca ciuitates uicinæ.
Comere: ornare. coma fieri uidet̃: actiuũ eſt. ide comptus.
Come græce caſtellum.
Commeatus, alimenta: uictus. fruges. a commeando anomalo deriuatur.
Commeare enĩ ſimul ire meare uel tranſire.
Comedere: manducare. uorare. glutire.
Comedo uerbũ anomalum comeſum & comeſtũ
Comedo a comedendo tinea uel uorax.
Comœdi dicti qa prius poſt commenſſationẽ ad eos audiendos uenire ſolebant hoies. Sed poſtea aggreſſi geſta uniuerſorum & delicta corripientes in ſcæna proferabant.
Comœdia eſt quæ res priuatas & humiliũ ꝑſonarũ cõprehẽdit nõ tam alto ſtillo ut tragœdia ſed mediocri & dulci. qd̃ ſæpe etiã de hiſtorica fide & de grauibus tractat perſonis.
Comœdia pro κῶμῳδία
Comœdia uillaꝝ carmen, nam come κωλη dicitur uilla.
Comœdia in quatuor ptes diuidit̃: in prologum ptheſin: epithaſin: cataſtrophẽ: ꝓlogus ẽ platio fabulæ in qua licet abſq; argumẽto aliqd ad populum loq ex comodo poetæ uel rectoris. Protheſis ẽ primus actus & ĩitiũ dramatis. i. fabulæ cuius ptheſis ꝑſona poſtea nõ apparet in fabula & ſemp aperit in pricipio maximã partẽ. Epithaſis eſt icremẽtũ ꝓceſſuſq; turbationũ. Cataſtrophe ẽ cuſtodia turbationũ ad iocundos exitus. Comœdiarũ nomina ex quatuor rebus ſumũtur, a loco ut Andria. a facto ut Eunuchus: ab euentu ut adelphœe: a nomine ut phormio.
Comœdos cantus agreſtes græce uel caſtella. κῶμος iocus immod eſtus.
κωμαξο procax ſum.
Comœlipolium: marubium.
Commendare, laudabilem redere.
Cõmentari, cõponere. admuenire: a commento. quod item fit a commiſcor.
Commento pro commementor inuenitur.
Commentũ: mendacium. inuentũ. fraus.
Commentabundus id eſt cogitabundus.
Commenta crimina ficta inuenta uel interpretationes: ut commenta uirgilii: deriuat̃ uero a cõminiſci.
Commentaria quaſi cum mente, ſunt enĩ ĩterpretationes ut euangelii.
Commẽtariũ concinũ. i. breuiter ordinateq; compoſitus liber.
Commentem uolumen libri.
Commentus id eſt cogitatio.
Commercia id eſt commutatio mercis. nam a mer

cibus dr̃;quo nomie res uenales appellamus.
Commercia negocia.
Cõmercor cõmercris ritus; qui aliqd deliquit.
Comessor ris,tio.
Comessatio,luxuriosa cõuiuia: a comedẽdo dcã
Comesset;comedisset.
Comessatio:q̃si mensæ colatio·supflua cõuitatio
Comessor oris,gulæ ac uentri nimiũ deditus.
Comes uocatur ab ecclesiasticis uiris congregatio cælestium lectionum.
Comes socius a comitando dictus,seu a cõmeando uel a comeo is,qd̃ nõ est ĩ usu:unde consules romani comites dicti sunt;qa duo erãt; Inde ẽt ex ea consuetudie uniuscuiusq; comitatus,puisor adhuc comes uocat̃;q̃uis in usu nisi unus sit;
Comes comis generis neutrũ etiã coniunctũ inuenitur,Lucanus,Imperiumq; comes.
Cometes uel cometa,masculinum est.
Cometes stella ẽ dictus;q; comas luminis ex se effundat,quod genus syderis pestilẽtiã; famẽ,aut bellum uel regni mutationẽ significat; quẽ latini crinitem uocãt q; in modũ criniũ flãmas spargat;quas dicunt esse,xxx.
Comici res lætas, tragici argumenta ex rebus luctuosis describũt,Duo sũt genera comicoꝝ,uetes:q ioculares extiterũt;ut terẽtius. Noui q & satyrici;qbus generaliter uitia carpũt̃;ut Persius;Iuuenalis;& nudi pingũt̃;eo q; uitia denudẽt
Comicus;qui comœdias describit.
Cõmilito tonis,militiæ socius.
Cõminiscor:cõmentũ cõmune fuit antiquitus.
Cõminisci:quasi cũ mente aliquid inuenire; confingere mentiri,recordari.
Cõminor ris,deponens.
Cõminatores,argentarii.
Cõminus iuxta sine intermissione statim fere in præsenti simul prope de proximo; cui contrarium est eminus:cum duabus,m,scribitur.
Cõminus a cũ & manus dictum.
Cõmissa uitia uel peccata.
Cõmissum:in fide traditũ,creditũ coniunctum.
Cõmissura,cõiunctio,ligatura.
Comis hylaris benignus.
Chomys & mnasylus satyroꝝ nomian
Comites socii a comitando dicti,uel cõsules; inde comitatus id est tantum spatii; quantũ unus comes tenet.
Comitatus,comitem tenens.
Comitia dicunt̃ quæ fiunt romæ ad creandos magistratus kl,ianuarii ĩ campo martio;ad quæ ois populus romanus & de italia conueniunt.
Comitio imperii adeptio uel locus seu tempus; ubi uel quando honores dantur comiti.
Comitalis:morbus quo caduci tenent̃, cui tanta uis est ut homo uallens cõcidat spumetq;:dictus q; cui accidisset qñ comitia erãt comiti admittebantur.hæc passio caduca siue epileptica uocat̃ hi qui eam patiuntur lunatici dicuntur.
Comitari commune est apud Boetium; id est simul ire sequi.
Comitas benignitas humanitas.
Comiter:benigne ornate:a comis deriuatur.
Comitto pro credo & pecco,unde cõmissum id est peccatum.
Comizo κώμιζο græce id est ueho.
Como mis id est orno uel pecto. inde dicitur coma & comatus ta tũ; &.hic & hæc comis,i.cõpositus benignus & cõptus ta tũ.i.ornatus; & comiter aduerbium:& comitas nomen. & componitur incomptus.
Commodũ:emolumentũ,merces,lucrũ,proficuum:in quo dominus iuris ẽ cum modo tẽporis.
Cõmodare.id est præstare,qd̃ sibi reddat̃ uelut pecuniã cũ cõmodo aliqd dare id est p̃stare.
Commorari cũ aliquo morã facere:uel aliquem retinere & morari facere.
Commoro pro commoror.
Come græce uicus castellum. Comos græce comessatio:unde comœdiæ quæ ĩ cõuiuiis canũt̃.
Commolere:dentibus comminuere.
Comopolis municipium græce.
Compages:iunctura,ingressus.
Compago coniunctio.
Comparare:emere,cum aliquo æquare,assimilare contra præparare.
Comparo actiuum est; inuenitur tamen comparor deponens.
Comparatio rerũ cõtractus ex conuenientia.
Compareo uero corã appareo, alicui uideor neutrum est.
Cõparatiuus gradus dr̃ assimilatiuus;q alteri cõparatus plus significat,ut doctior hic q̃ ille.
Cõparatio dicit̃ æqparatio uel assimilatio ĩ aseẽ su uel descensu:ut doctus doctior idoctus indoctior;ad laudẽ quoq; uel uituperationẽ ut iustus or iniustus iniustior,uel ad medium ut magnus maior sanctus uel latro.
Cõparatio dr̃ cũ nomẽ alterius cõparatiõe p̃ferẽt.
Comparatiuũ est quod cũ positiui intellectu uel cũ aliquo participe sensu positiui magis aduerbium significat:ut fortior magis fortis:ulterior magis ultra q̃ ille qui ultra est.
Comparatiua deriuãtur a noibus adiect iuis sumptis ex accidentibus substantiæ nominis.
Comparatio aũt fit in æqualia:in qbus semp notatur eadẽ inæqualitas,aut ĩæqualia. Inæqualia ut maius aut minus diuidũt̃:q nũq̃ absq; se sunt Ois igit̃ cõparatio: aut in numero cõstat:aut in specie:ut quæ ĩnata uel quæ aduentitia,uel q̃ pp se expetunt̃ ut salus,uel quæ pp aliud: medicina,aut ut ui ut qd̃ nõ indiget;uel quod indiget; aut ĩ aliqua affectione extrisecus locata ut quod p ficit maioribus uel minoribus.
Comparietici:cõsortes uicini; quasi unum parietem habentes.
Compascuus ager dictus: quia communiter ad pascendum uicinis relictus sit.
Compater cum aliquo eiusdem filii pater.
Compatriota unius patriæ,commune est.
Cõpati simul pati quasi ille qui patitur:unde fit

compaſſio duorum uel plurium paſſio.
Compeſco perfectum eſt .tamen deficit futuro in finito:quia formā habet inchoatiuoꝝ.
Compedire impedire:pedes continere,inde cōpedes dictæ:quia continent pedes.
Compes compedis fœmininum eſt.
Compello lis ad compulſionem.compello cōpellas ad ꝓuocationē ptinet.illud cōpuli.hoc compellaui faciunt.ambo actiua ſunt.
Compellor inuenitur deponens.
Compellere id eſt alloqui.
Compendiū:lucrū emolumentū:utilitas. a cōpēdere id eſt cōpetēter operā dare:uñ deriuant cōpenſū & cōpenſo as:id eſt inuicē reddo.
Compenſatio elt cū aliqd aliud alterius factū contenait utile uel honeſtū qd' ut fieret illud quod arguit datur eſſe commiſſum
Comperire:cognoſcere,inuenire.
Comperior ꝑ cōperio inuenit priſci.Cōperio peri
Comperendinare differre in die tertia dilatare:ex craſtinare.
Comperendinatio:dilatatio.
Competo tis:inde compes:& mutatione e in o.
Compos id eſt ꝓfector uoti ſocius.
Competere,conuenire.ſimul petere.
Competens ꝓportio.
Competens uocat' quod poſt inſtitutionem cōpetat gratia chriſti.
Competenter:bene conuenienter.
Cōpilare.furari:depopulari. expoliare:depilare.
Compilator q aliena dicta ſuis miſcet ſicut ſolent pingmētarii ī pila diuerſa mixta contundere.
Compingo gis coniungo.
Compicta dicta:quia plures in eis competant uiæ inde hoc compitum.
Copitalia feſta:quæ in cōpitis fiebāt.ſicut teminalia quæ in terminis:& qnquatria:quæ in quinq; & ſimilia.ut ſaturnalia uulcania floralia.ſemper pluralia igit' faciūt ſecundū declinationē ſecundam & tertiam:ut uulcanalioꝝ & uulcanalium.
Complere:ad ſummū implere.
Complecti ſimul uel totū amplecti ligare.
Complecto ꝑ complector inuenit':quod cōmune antiquitus fuit.
Complicare:multiplicare.
Complices ſūt q uno peccato coniuncti ſūt cōſcii. nō in bono dicit'.
Complodere:repercutere.mutuo percutere.
Compluta:irrigata.
Cōpluuiū dictū:q; collectio pluuiæ cōuenit.
Componere:coaptare:fingere:inuenire:ornare.
Compoſitus moribus uel cæteris cōueniens rebus comparatus.
Compoſitio quattuor fit modis:ex duobus itegris ut detego:ex duobus corruptis:ut imparo:ex integro & corrupto ut pficio:ex corrupto & integro ut irruo.
Cōpos uoti poſſeſſor cuius cōpletū eſt deſideriū.
Compos mentis cōpoſitus mente.Compos ita in ſe fūdatus:ut ꝑſperitate uel aduerſitate nō frāgat'
Compaſſio duorum uel plurium paſſio.
Compotor uel compotrix ſimul potans:pro compotator.a cōpoto as.ſimiliter bibere ultra modū
Comptus cura ornatus. Compoſitus uero natura. a como is.
Compure bene diligenter.
Compungi delictorum ſuorum reminiſci & contriſtari.
Compunctio cordis dicitur ad malis pœnitētium dolor cordis.
Cōmulcare:conculcare.
Comulcere:turbare.
Cōmune imundum uel inuſitatū uel quod aplu ribus habetur.
Cōmune eſt quod accidit omnibus tempore fere eodē:ut meſſis calor .publicū uero eſt:quod uniuerſa ciuitas frequentat aliqua de cauſa uel ludi dies feſtus bellum.
Cōmunis dr̄ q ad plures ꝑtinet uel leuis placidus omnibus cōueniens.
Cōmunis dr̄ ſpūalis eſca:qa in cōe ad uiuificandas animas a cunctis ꝑcipit' dignis.
Cōmuni diuidundo eſt inter eos: quibus cōmunis res eſt:quæ actio iubet poſtulantibus his arbitrium dari:cuius arbitratur res diuidat'.
Cōmune eſt cum in duobus generibus unū nomen communicat ut hic & hæc homo.
Commune uerbū eſt: quod una termination tā actionem q̄ paſſionem ſignificat.i. in or:ut largior experior: ueneror:moror: obſculor: hortor. Criminor: amplector tibi ſunt co ia lector.
Communicare ſimul participare de uno pane.
Cōmunicarium participarium cōmunicatio.
Communicipes ciues.
Cōmutare cum uno alqd mutare,uendere.
Commutatio cum aliquid datur: pro quo aliud accipitur.
Conloco cū præpoſitionis accipit'.
Cona poma ſylueſtria uel fructus cypſſi dicti:qd' conum imitētur.
Cona alta rotunditas.
Conari:attentare:anniti.
Conamen:niſus.tentatio.
Cona dicta quaſi cōcaua.
Concameratio.fornix.tranſuolatio.
Cōcameratū curuū admodum circuli flexū.
Conchæ & cocleæ dictæ:quia deficiente luna cauātur,i.uacuantur.
Concētus.i.cātus mixtus.i.ſymphōia a cōcino.
Concentus etiā cæli dr̄ eſſe a quibuſdā id eſt conſonātia planetarum.
Concentor dr̄ q in cantādo cōſonat cū aliis.
Concenturiare:inſtruere.dictū a centuriōibus qui milites ordinant.
Conceptus:ſuſceptus.
Conceptio partus quartæ declinationis.
Conceptus ta tum in utero acceptus: aut in mente a concipio pis.
Conceptiones ſunt:cum aliquid certum mente
Compeſcere:pacificare:conſtringere cohibere.

concipimus:ut ſi pares iungant numeri par quoq; fiet numerus:græce hebdomades dicunt.
Conceſſio eſt cū reus nō id qđ factum eſt defendit: ſed ut ignoſcat poſtulat apud rhetores.
Concedere:permittere.donare.
Conciliabulū locus in quo multi homines ſunt in ſua poteſtate.
Conciliabula dicta a conuentu & ſocietate multorum in unū ubi plures ſuis uiris ſedent.
Concilio concilias conciliabulum.
Conciliare:amicū facere.ad integritatē reuocare.
Concilium tractū ex hoc q; romani conueniente communi intentione tractabant.Nam cilia oculorum ſunt.quoꝝ ſimilitudine concilium dicit id eſt conuentus.
Conchis.i.nomen piſcis: unde tingitur purpura quæ ſic appellatur.
Conchilia:pro purpura.genus coloris.
Concino nis nui concentum.i.cum alio canere.conuenire:prædicere.conueniēter canere.
Concinno uero as aui.i.adaptare: componere:conſonare:apponere:irridere.
Concinne compoſite.
Concinnum breuiter & ornate compoſitum.
Concinus cantus ſubtilis.
Concio concentio.
Concio populi multitudo eccleſia.a concieo es:de concionor aris.populū alloqui conuentū facere.
Concionator qui populum cōmonet.
Concionarius qui populum alloquit.
Concitus feſtiuus incitatus.a concieo es:inde cōcitare frequenter conuocare uel cōmouere.
Concitatio iracundia.
Conclaſſare.claſſes iungere.
Conclaue locus incluſus uel munitus ſiue domus quæ multis claudit cellis.interior cella.
Concleatius lapis dictus q; concleis lapilliſq; & arena ſit concretus.
Conclodere:delidere.
Concluſio inductionis eſt quæ aut cōceſſionē illationis affirmat:aut quod ex ea cōficiat declarat.
Concordare:conuenire.unius cordis fieri.
Concordo & concordor.
Concors a coniunctione cordis dicitur.hic & hæc concors dicimus.Antiqui uero hic & hæc concordis & cætera a corde compoſita.priſc.hic & hæc & hoc concors.
Concupiſcentia uel cupiditas niſi addat cuius rei ſit nō niſi ī malo intelligit.Auguſ.
Concrepare:reſonare:concinere.
Concretus a concerno.i.cōiunctus.coglobatus.
Concubium:excubiæ.
Conchula menſura tres cocleares habens
Conchulæ maria animalia dicta:q; ſint concauæ
Conchus lapis ī mari:eſt enim conchula rotūda in duas partes diuiſa:quæ diluculo de pfundo maris aſcendens ad littus aperit os ſuū & ſuſcipit intra ſe rorē cæli & circūfulget eā radius ſolis:tunc fit ſpecioſa & ſplēdida margarita.
Condēſeo es & cōdenſo as.i.fulcire.cōſpiſſare.
Condenſa ſpiſſa cōſtripata opaca. ſignificat ſecreta diuinæ ſcripturæ.
Condo dis didi itum:celare:reponere ædificare
Condio is.iui itum. componere apparere ſalire.
Condicere:conſtituere.denunciare.decernere.
Cōditio.cōuēctio.poteſtas.fortuna.caſus exitus.
Conditiones ꝓprie teſtiū ſunt a condicendo: quia nō unus teſtis ſed plures iurant dictæ quaſi condictiones.
Condili.i.nodi.Inde condilogmatica paſſio id eſt nodoſitas manuū.& cōdilo as.i. pugnis cædo.
Condilomata glandulæ.
Conditura:impenſa.
Conditū dictū q; nō ſit ſimplex ſed oōmixtione pigmentoꝝ compoſitū.
Condiuia domus cū curia & cæteris neceſſariis.
Condonare:concedere:ignoſcere.
Conducit imperſonale utile eſt ſignificat.
Conducere:congregare:expedire:mercede conſtituta aliquid ducere.
Conducibilis utilis.i.in foro conueniēs.
Conuentus habilis ad ducendum.
Conductio res in uſū accepta conſtituta mercede.
Cone ciuitas eſt.
Connectere colligere.
Confecta debilitata imunita examinata a cōficio.
Conferentia:collatio:confœderatio:ſacrorum cōmunicatio.
Confœderare: coniungere.in pace cōponere.conſociare.
Conferta:in unum collecta. plena.comparata conſociata.a confertio tis ferſi tum.i.conſpiſſare. implere.
Confeſſio duobus modis intelligitur.aut enim cōfeſſio iuſtitiæ dei in laude fit: ut confitebor tibi domine & collaudabo te in confeſſione: aut dum quis confitetur peccata ob ea indulgenda.
Confeſtim: ſtatim: continuo. quaſi confertim.i. coniunctim.
Conficere:deuorare:deliberare:interficere.
Confidentia ī malis:fiducia ī bonis eſſe ſolet.
Confidere:conſtanter ſperare.
Confieri compleri.perfici.
Confinalis dī genere uel loco affinis.
Confinis iuxta poſitus.ꝓpinquus
Confinius.urbanus.
Confiteri:manifeſtare.aperie: ꝓpriū arbitrū eſt.
Conflagrare.incēdere:concremare.
Conflare in unum colligere.cōmouere.inuoluere furari.copulare.
Conflatum:inuolutum:contextum:copulatum.
Conflatorium:ubi ferrum uel argentum conflat.
Conflecta: ꝓ conflicta id eſt afflicta.
Conflictare:concertare:cōuincere.
Confligere.concertare:cōmittere.conflixi:conflictum unde conflicto as & cōflictus.i.pugna certamen.diſputatio.quartæ declinationis.
Confluere concurrere:undiq; cōuenire.
Conforaneus:unius fori.
Confodere:tranſforare.
Confoſſus:iaculatus.uulneratus.

Confraga.loca ubi uenti undiq; concurrunt ac ſe frangunt.
Confragoſa:aſpera.
Confundere:miſcere.turbare.
Confuſus.a confuſione ſceleris.
Confutere:deuincere.
Congelare:frigore indurare.
Congelaſco.is.it.coit.miſcet
Congerere:congregrare.
Congeries:congregatio.
Congium genus menſuræ ſextarios ſex cõtinens a coniungendo.i.p augumentũ creſcẽdo dictũ:unũ poſtea pecunia beneficii gra dari cœpta cõgiariũ eſt appellata:quã populo romano imperator erogat.unuſq;q; enĩ ſui tẽporis imperator fauorẽ populi captãs adiiciebat:ut largior uideret ĩ donis.
Congiarium donatiuum:uel menſura liquidorũ ſicut & congium.
Congredior.i.pugno.luctor concurro.cõfligo.
Conglutinare:coniungere:copulare:miſcere.
Conglobare coaceruare.
Congruus conueniens.
Congrus genus piſcis.
Cõniuoli:concordes.coniuncti.
Cõniuere.conſentire.
Conniuẽs:conſentiens. primam & ſecundam producit perſius.
Cõniuere:oculos claudere interdum diſſimulare parum dormire.
Cõniueo es niui & apud ueteres cõniuo uis conniui & connixi.
Coniicere:æſtimare. arbitrari.immittere.ſuſpicari.interponere.unde coniector.i.opinor & coniectio uel coniectura & coniector.
Coniectura:argumentatio.cõpatio.quando illa inueniunt.per quæ poſſit aliquid cõprobari.
Coniector uocat aruſpex uel interpres:q; coniiciat i.inueniat uel interponat.
Coniectus:in uinculis miſſus.
Coniecturalis ſtatus eſt :quando factum quod ab alio obiicitur ab alio negatur.
Coniferi cypariſſi dicuntur: quia fructus eius conus uocatur
Conniti : ſimul niti.
Conire:ſimul ire:conſilium accipere.
Coitio:populi multitudo.
Coniuga:connubilis:comparticeps.
Coniugatio eo q; p eã ad unũ ſonũ uel litterã multa uerba iungant: docet ei in quã ſyllabã exeat tẽpus:ne p imperitiã quis dicat legebo ,p legam.
Coniugium eſt legitimarũ pſonarũ inter ſe coeũdi & copulãdi affectõ idiſſolubilis.dictum a iugo: quo ĩ nuptiis copulant: ne ſolũ & ſepari poſſint.
Conium hærba lœtalis : quæ cum tritico generat hãc hærbã ſturni ueſcunt:nec eſt eis fraudi.
Coniũctio eſt pars orationis indeclinabilis connectens ordinãſq; ſententiã.Coniunctio dicta q; ſẽſus ſentẽtiaſq; cõiungat.Coniunctiones præpoſitiuæ grauant omnibus ſyllabis: poſtpoſitæ uero acuunt ĩ principio.Coniũctio eſt pars orationis indecl inabilis coniunctiua aliarũ ptiũ orationis quibus conſignificat. huic accidit figura ordo& ſpecies:figura ſimplex ut at:cõpoſita ut atq; .Species ſũt copulatiua.cõtinuatiua.ſubcontinuatiua adiectiua.cauſalis.effectiua.aprobatiua.diſiũctiua.ſubdiſiunctiua.diſcretiua.rationalis.dubitatiua.cõpletiua.ordo.quia eſt ppoſitiua.
Coniũctiuus modus dr:qa p eũ cõiungit & ſuppoſitiua aliqd ut locutio plena ſit:ut cũ dicã intẽde.
Cornix auis genus.
Cõnixa:partu liberata.enixa.a cõnitor eris.
Conon in geometra eſt figura:quæ ab amplo ĩ artum finit ut triangulum orrhogoniũ.
Conopeũ ræte:quo culices copioſi uel muſcæ excludunt ĩ modũ tentorii:quo magis alexandrini utunt: quia ibi ex nilo culices copioſi dicuntur naſci:unũ conopeũ dicit a canopo.i.ægypto.
Conopes:culices.
Conoppi:ſomnia attendentes.
Conopeũ ſtragulũ uel ræte: quod ſupra lectulos nobilium tendebatur.
Conquaſſare:confringere:commouere.
Conquiniſco.ſcis:conqueri.i.caput inclino.
Conqrit.accuſat:uel grauiter querelat.lamẽtat.
Conquiro ris ſiui tum : quod ſignificat acquirere adipiſci.cũ alio quærere : unde cõqueſtus lucrũ quando uero a conqueror ris deriuat cõqueſtus ſignificat querelam.
Conſãguinei dicti:q; ex uno ſanguie.i. ex uno patris ſæmine nati ſunt.
Conſanguinitas:ſanguinis propinquitas.
Conſarſum plumatum.uel acute textum.
Conſiſtere :coniungere.inferre.irrogare.
Conſciuit:intulit.conſenſit.
Conſcius:particeps in cõſciẽtia.habẽs aliqd teſtis
Conſcientia:cognitio ſui iſpius cordis.
Conſcripti milites dicunt:quia in tabulis conferũtur ab eo qui eos ducturus eſt. Sic quoq; patres cõſcripti conſcribebant:
Cõſectari:inſeq frequẽter cõmune fuit antiquitus
Conſectaria pernicialis.
Conſecrare:deo dare.
Conſentaneus a conſentiendo.
Conſenuit reſtrincta eſt.defluit.
Conſerere.committere.interponere.
Conſerta:innexa conglobata.
Conſeſſus:ſpectantium turba.
Conſequor:perſequor. aſſumo.commune fuit antiquitus.
Conſidere:uno loco ſedere.
Conſideo & conſido conſedi faciunt.
Conſiſto & conſto conſtiti conſtitum & conſtatum facit.
Conſiliari:ſecum uoluere.iudicare:acquirere.
Conſilium quod ex animi prouidẽtia alicui tribuitur:uoluntas mens.
Conſipere:ſaporem habere.
Conſiſterium rupis alta.
Conſiſti:conſtipaſti.
Conſiturus: inſerturus.

Consitū cōstipatum,umbrosum nemorosū.
Consitus ager arboribus auctus.
Consolator q soli se applicat:& solitudinem allo quio suo leuat,hinc & solatium.
Cōsolor ris, nunc deponens.antiqtus uero cōe;,p quo consolo apud antiquos inuenitur.
Consularia ipsa centuriata quādo fiūt milites cō suli:uel ornamenta.
Consonantes litterę dictę, quia per se non sonāt sed coniunctę uocalibus
Cōsors dicitur quod ad eū ptinet pars bonorum nam sortem pro parte ueteres ponebant.
Cōspgo spsi:ifūdo,repleo ex cō & spgo cōspsus.
Conspicari:rimari,intendere,credere:deponens,
Conspicillo ita ut conspici possit:quod aiunt ion gis lineis.
Conspicuus:pulcher,altus,præclarus.
Conspirare:coniurare,consentire.
Consponsum:compromissum.
Constans dictus: q undiq; stat:nec in aliquam par tem potest declinari.
Constantinopolis urbs thraciæ primū a pausonia rege spartanoꝝ condita uocata bizantiū:qd' tan tū patet iter atticū mare & ppontiden.uel qd're ceptaculū terræ mariscq; habeat: post a cōstātino principe magis aucta:constātinopolis dicit';& toti us caput orientis,sicut occidentis roma.
Consternatus:territus:conturbatus.
Consternor aris:terreor,mente cado deponens.
Consternor eris ad terram cado.
Consternatus ,pprie mēte:stractus uero corpore.
Constellationes latini uocant superstitiones ma thematicorum id est notationes syderum:quō se habeat cum quisq; nascit'.
Constips:particeps.
Costipare:inspissare.
Constitutio uel edictum dicitur:quod rex consti tuit,edicit uel facit.
Constructio a multitudine lapidum uel lignorū dicta & strue quod est compositio.
Consolo ris deponentes secunda longa.
Consolari:confirmare,dictū quasi consolidare.
Consobrini dicunt' q aut ex sorore aut fre aut ex duabus sororibus sūt nati,dicti quasi consorini.
Cōsuere:quādo rupta & apta quæq; texunt'.
Consueuerunt:arbitrati sunt: ordinauerunt,iu dicauerunt.
Consuetio:consuetudo.
Consuescimus bona: insuescimus mala:assuesci mus utrunq;.
Consuesco consueui uel consuetus sum
Consuescere:id est consuetudinem facere.
Consuetudo est ius quod dā moribus institutū qd' pro lege suscipit' cum lex deficit.
Consuetudo plurimoꝝ institutio:ritus uero ad iu stitiam pendet:quasi rectum.
Consules dicti a consulendo quia cōsulebāt reip: sicut rex a regendo.Nā p.ccxliii. annos sub pote state regū multa mala perdurāte:elegerūt binos cōsules p unū quēq; annū:unū ciuilē:alteꝝ milita rē q p.ccccl vii. annos regnauerūt:dicti sūt ergo uel a regēdo uel a consulēdo cūcta consilio.Idē quoq; iudices:idē & prætores nominabant'.
Consules generis masculini: uñ consularis,consu le dignus.
Consulo tibi cosiliū do,nā cōsulo te interrogatiuū est & tūc habet passiuum id est consiliū p te o a te
Consulere consilium petere,futura exquirere.
Consultus:interrogatus.
Consulturus:interrogaturus.
Consultum prouidentia.
Consilium placitū,inpat consulere deliberare.
Consultus dicit' causidicus; consultus etiam qui consilium accipit.
Consumare:ad finem perducere.
Consumere uero c.uorare.
Consumptus:defunctus:direptus.
Consus κωνσσ:consiliorum deus:cuius festiui tates consualia dicuntur.
Contactus: inquinatus:cōiunctio a contingo gis .
Contactio:conquinatio:miseria.
Contagium morbus dictum: quia quicquid con tingit poluit. ipsa inguinaria siue pestilentia uel lues dicitur.
Contaminare:corrūpere,deriuat' a tamen.
Contēnere,aspnari,nō curare: contempsi facit & contemptus,id est spretus,repulsus.
Contemplari,aspicere:rimari.Contemplo ,p cō templor reperitur.
Contēptibilis:contēptui aptus
Contendere:disceptare: pugnare; inde contentio disceptatio,pugna:litigium.
Contentus uero a contineo:id est patiens sufficiens pauco.
Contentiosus q nō rōne aliquid sed sola ptinacia contendit:unde dicit' a contendo.
Contestari ad iudices:obtestari uero ad aduersari os pertinet.
Conterminus:iunctus uicinus.
Conterminalis:confinalis.
Contern ās uitula tertium agens annum.
Conticeo,ces & conticeor ris, actiuum: inde con ticesco.
Conticere:simul uel statim tacere;nihil proferre.
Conticinium noctis tempus dicitur quādo cuncta silent.
Contiguus:,pximus coniunctus,a contingo.
Contignare;comportare,coniungere.
Contignatio:coniunctio tignoꝝ.
Contineri:congredi uel coire: teneri simul: unde continentia & continua.
Continentia est post corruptionē sexus abrenun ciatio: a contineo es: quod est abstinere: simul tenere.
Continens non solum in castitate post corruptionē sed ab omni uitio.
Continens dicit' perpetua terra nec ullo mari di sereta:quæ epiros græce dicit'.
Contingere:attrectare:contaminare.
Contingit facto:obtigit forte:accidit malum,eu

nit casui.
Continuare:coniungere dilatate:plongare.
Continuatim:coniunctim:iugiter.
Continuo:confestim.protinus.ilico: statim.
Contiquiæ:imbrium collectio.
Contra cata κατα & αντι anti significat:& tunc est præpositio: cõponit & separat ut cõtra adulterium dico:& contradico:quando uero aduerbium est εναντιον significat:ut stat contra.
Contrahere: simul trahere abbreuiare.cõmutare
Contractus locatio uenditio & cæteræ species.cõductio.
Contribules consãguinei:dicti q̃ sint ex una tribu
Controuersia bipartita iuxta ciceronem:aut simplex est aut iũcta:& si iuncta uidendũ est utrum ex pluribus questionibus:an ex aliq̃ compatione Simplex est:quæ absolute cõtinet unã questionẽ ut corynthiis bellũ indicimus an nõ:cõiuncta fit ex pluribus questionibus hoc pacto utrũ cartha go diruat:an eo colonia deducat. Ex cõpatione utrũ exercitus contra philippũ mittat:an potius contra hãnibalem teneatur.
Controuersor aris deponens:contradico.
Contuberniũ: cohabitatio ad tempus conueniẽdi quod modo hic modo illic perficitur:unde & tabernaculum.
Contubernium quasi contabernium dicitur id est unius tabernæ.
Contudelon hærba quæ nascit in rectis græce.
Contueor eris contuitus deponens & commune id est conspicio.
Contuor eris contutus.i.defendo deponens & cõmune.
Contuer.statim.continuo.
Contum ferrũ nõ habet: sed tm̃ cuspide acuta est dicit autem a cono.
Contumax dr̃ qd cõtemnat supbus uel a tumẽdo
Contumax in superiores.
Contumelia.iniuria:graue conuicium.
Contumeliosus q audax ẽ:& tumet uerbis supbiæ
Contumeliosus q contumelias & conuicia uicit.
Contundere:frangere.domare.
Conualles depressa loca:montium interualla.
Conuallis illustris ꝓprium nomẽ est uallis.
Connubiũ.coniugiũ:a nubendo dictũ.
Conuenæ aduenæ de diuersis locis.
Conuenit ꝓ oportet impersonale.
Conuenio.alloquor.inuenio.exigo.
Conuenit cũ passiuũ reperit ꝓ exigit accipit.
Conuentus:congregatio.cœtus.
Conuenustat:adornat.
Conuerto tis nctiuũ est conuerti preteritum.
Conuertilitas:conuersio.
Conuescitur:pariter comedit.
Connexa:extrema cæli flexa.
Conuicior aris deponens.i.exprobo.inde conuiciũ i.opprobriũ.alii cõuiciũ q̃i cõuociũ dictũ uolũt
Conuiuia a multorũ uictu epulæ:inde conuiuor: conuiuium ago.
Conuiuo ꝓ conuiuor dicitur.
Conuiua communis generis.
Conuinum genus uehiculi:quo beluacẽses utebãt
Conus est curuatura: quæ in galea ponitur:super quam christæ sunt.
Conus fructus cypressi:quod rotunditas eius conũ imitetur dicta.
Coph littera habræa conclusio interpretat uox.
Copadiũ particula carnis:quod græci copiũ dicũt
Cooperire. i.contegere:unde cooperitoriũ.i.amictus
Cooperio ui.Nam cõperio comperui facit.
Copia abundantia multitudo dicta quasi cũ opibus:inde copiosus.i.locuples.
Copia a paganis dea fingebat.
Cops id est copia.inde copsus id est copiosus.
Cophilos græce follis.
Cophinos græce corbis.
Cophinus uas ex uirgultis aptus ad aliqd mũdare
Copsa ciuitas.inde copsanus.
Coptus ciuitas ægypti.
Copulor ꝓ copulo antiqui dixerunt.
Copulare.sociare:iugare:coniungere:inde copula consocietas & copulatim.i.contexte.
Copula fœmininum singulariter. pluraliter hæc copula & hæc copulæ.
Copulatiua coniũctio est: quæ copulat tam uerba seu substantias q̃ sensũ uel sententiã:ut &.q;.atq;. qdem.quoq;.ac.ast.sed .autẽ uero.
Coqui mella arbor quæ nixus dicit.
Coquo coxi facit & coctus:inde coquina a coquendo dicta.
Coqna uel culia a coquo dcã q est artifex coquẽdi
Coraustus dr̃ supior linea cuiuslibet figuræ.
Choraules princeps chori:uel q cannulis id est fistulis canit.aulos αὔλος enim græce cãnula dicitur:unde & aulodeus id est tibicen: inde & choraules:qui tibiis in choro canit.
Choraula cãtator:ꝓprie q cornu canit:uel mimus
Cora hebraice: latine corus dicit :qui est triginta modiorum.
Coragium suffragium.
Coragium uirginale funus.
Coragio pars est in ludis:quando ꝓuerbia dicunt.
Coralis.regionarius.
Coragros græce latine uilla dicit
Coraliticus:genus marmoris.
Coralium κώραλιον uirgæ sunt in mari nascentes sed detractæ fiũt lapideæ de qbus fit medicia
Coram & palam aduerbia sunt & præpositões etiã dicũtur:quia præpositiua casualiũ possunt esse: hñtq; significationem contrariam & semper in appositione sunt: sed coram magis ad personas: palam ad omnia accipiunt.
Coram ĩ præsenti in aperto:palam uero euidenter in conspectu:ablatiuo seruiunt.
Caranus proprium militis.
Coranus albus lapis durus.
Corax:coruus uetulus: nomen a sono gutturis accepit.
Corbona gazophilazium:ubi pecunia sacerdotum erat:interpretatur oblatio.

Corbis a curuatis uirgis: qb⁹ texit̃. uel a colãdo dr̃
Corbinus: chorda multiplex.
Corbulo gestator manualis: & latuarius.
Corcyra ciuitas optimi uini ferax: insula græciæ.
Corculum. paruum. cor dimunitiuum a corde.
Corculus: id est lebæus a corde dictus: ipse ẽ & tad dæus: ipse est & iudas iacobi: quẽ ecclesiastica tradit historia missũ ediſſã ad abagarũ regem.
Corclauia: interior cella.
Cor cordis apud latinos dicit̃ a græco deriuatum quod cardian: καρδιαν eni dicunt. In eo omnis sollicitudo & scientiæ cã manet: qd̃ ideo pulmoni uicinũ: ut cũ ira accendit̃: pulmonis humore mitigetur.
Cor cordis: inde deriuat̃ corculũ: cõponit̃ excors uecors: unde uecordia. Socors & cõcors: unde concordia & socordia: & cõcordo as. cõcorditer discors: discordia. duricors grauicors. Cura etiã. uñ curiosus: curiositas: curia: curialis: curialiter: curiatim. curo as componit̃ decurio. incuria. securus securitas: custos dis: custodia id est cũ cura statio. Augustinus.
Cor cogitationes significat.
Cordapsũ: id est ileon: qd̃ est dolor intestinorũ.
Cordatus: gnarus: conueniens.
Concordatus uel q̃ canit cũ cordis: uel q̃ facit illas
Cordipũgus uersus uel quodlibet corda pũgens.
Cordum serotinũ: quod tarde nascit̃.
Chorea sonus ludoꝝ cãtus uel carmina dr̃ a choro
Chore interpretat̃ caluicium uel caluaria.
Choreph caluaria uel campestria interpretat̃ lumbaria uel tegumenta.
Corregionales: ex una regione.
Corepiscopi sũr uicarii episcoporꝝ ꝓpter solicitudinẽ pauperũ in uillis & in uicis cõstituti. gubernant sibi cõmissas ecclesias hñtes licentiã usq; ad subdiacones constituere.
Corydalus: genus quoddam uolatile.
Corydalis species auis quasi dulce canens dicit̃.
Corium pellis byrsa: ꝓprie dicit̃ cũ pellis detracta & subacta est.
Coriambus pes ex longa & duabus breuibus & lõga constat: temporꝝ sex. ut armipoteens.
Coriambus dictus: quod ex hoc pede carmẽ cõpositum choris aptissimũ est.
Coriandrũ quod græci corion uocãt: cuius sæmẽ dulci uino datũ ꝓniores reddit ĩ uenerẽ: si supra modũ dederis amentiã facit. ĩ cibo sumptũ cale facit & stringit: & somnũ facit.
Coriales: ciuitas uolscoꝝ optima.
Corymbantes dii paganoꝝ: latine ministri matris deum ipsi & dæmones.
Corymbanta: ioculator.
Corycus est ciuitas ciliciæ: inde corycius.
Coritiũ ciuitas fuit piratarꝝ: ubi famosissimũ est antrum id est templum.
Coricula: initia infantium.
Conficina: macellum.
Corrigiæ a corio uel a colligãdo q̃si colligiæ dictæ
Corylus species arboris nux auellana.
Corylus per y scribit̃ a κορύλου inde columus.
Corymbata: nauis.
Corymbus κορυμβος cacumen.
Curymbi hederaꝝ baccæ: uuæ uel anuli uitiũ qui eas ligãt ad pallos.
Corinæus unus equoꝝ solis.
Corinis mater æsculapii.
Corytheũ commixtio omniũ metalloꝝ dictum a corynthо quã dũ hannibal cepisset omnes statuas omnium metalloꝝ in simul conflauit. unde si quid ex ipso uel simile illi fit hoc nomẽ habet.
Conrynthеus genus lapidis.
Corynthus urbs quã corynthus oresthis filius nobilissimã græciæ ædificauit in achaia.
Coriri: subito nasci. uel simul.
Coriosum: uestitũ.
Coriolũ: spuma corio uestita.
Corion hærba: quam nos cimiciam dicimus sẽrii marubium.
Corrigibilis: habilis ad corrigendum
Corripere: reprehendere. simul rapere.
Coris κώρις græce seorsum.
Coris κορυς. ρεος. cimex.
Corrigere: emendare.
Coritus ciuitas tusciæ.
Corita: equus masculini generis.
Coriolum ciuitas: unde coriolanus.
Coritus auus dardani.
Coritus mons ethruriæ a corito dardãiæ uitrico.
Corium a corrigendo dictũ. inde corrigia corrigarius componit̃ excorio as cortex.
Coryza κορυζα mucus nasi cũ infusio capitis ĩ os uenerit & præfocationem narium fecerit cũ strenutatione.
Corineus: aceruus lapidum
Corneliana genus carthæ a cornelio.
Cornus & cornu idem significant: ponit̃ etiam pro extremitate exercitus. i. alis. hic cornus huius cornus genus tubæ. antiqui uero hoc cornuũ dicebãt unde adhuc cornuoꝝ dicunt & nũc dicimus hoc cornu huius cornu: & hic cornus huius cornus uñ cõponit̃ secũdæ declinationis capricornus ni
Cornus uero fœminini generis genus arboris est cuius fructus hoc cornũ facit. Inde corneus a um inde cornetum: locus ubi sũt corni: dicta cornus ꝙ similes cornibus ramos habeat secũdæ & quartæ declinationis dicit̃ esse a prisciano.
Cornix auis species: quæ dicit̃ uiuere ad millenarium: unde cornicorris quasi cornix inepte & importune loqui. deponens est.
Cornix plena uoce pluuiam uocat.
Cornicen: qui conu canit:
Cornificum ꝓrium oppidi.
Cornipes equus sonipes: quia corneũ habet pedẽ.
Cornipeta cornu appetens bos.
Cornua significãt sublimitates superboꝝ Aug:
Corona generaliter dr̃: diadæma uero specialiter: nã est gestamen regi capitis: corona uero quorũcũq;. dicta a corrigo uel q̃si capitis tota.
Corona circulus capitis græce antyx αντιξυοσ

dicit.inde coronare.i.redimere.uelare.
Corona signū ē ariadnes liberi uxor ab eodē iter sy dera collocata.dicit liber hanc coronā ei dedisse.
Corollariū dicit.unde corona meret dictū q coro nam ferat.uel circunlocutiua ostensio ab ambitu coronæ quod dā ornamentū:præmium.
Corollarium quasi coronæ.i.pmii illatiuum:sicut collarium quod est in coll o.
Corpulentus dictus: q sit corpore ualidus & len tis carnibus.
Corpus ꝓprie dicit quicquid p quinq; sensus cor poris capit uel sentit
Corpus a corrumpendo dictū uel quasi cordis pus i.custodia: uel q corruptū pereat uel corā posi tum:unde deriuatur corporeus corporalis corpu sculum diminutiuū & corporo as actiuum.
Corpus ut dicit macrobius aliud dicitur solidum quod trina dimensione distendit solummodo.i. longitudine latitudine ꝓfunditate.id est altitudi ne:ut bis bini bis:aliud mathematicū:quod geo metræ sibi ꝓponunt cogitationi tantū subiicrēda nō sensui:ut punctū:qd indiuiduū corpus dicūt & linea.i.corpus unius diuisionis.i.tantū p longū atq; superficies:quæ duabus diuisionibus æstima tur longo latoq;:sed alto caret. hæc superficies si duplicet:ut adiiciat ꝓfunditas:so lidum corpus efficit: quod octo angulis cōtinet quod uidemus in tessera: quæ cubos dicitur.his geometricis rationibus applicat numerorum mo nas & punctū putat quia sicut punctū corpus nō est:sed ex se facit corpora.ita monas numerus nō est origo numerorꝫ.primus ergo numerus in duo bus est:qui similis est lineæ de puncto sub gemi na puncti determinatione ꝓductæ: hic numerus geminat⁹ efficit quatuor ad similitudinē mathe matici corporis quod sub quattuor punctis lōgo lateq; distendit.
quaternarius quoq; geminatus octo efficit:qui nu merus solidum corpus imitatur quod dicunt bis bini bis:eodem modo fit ex impari.
ter terni ter.
Corpus est quicquid maioribus uel minoribus suis partibus maiora & minora locorum spatia obtinē tibus constat.
Corporeum;quod constat corpore;ut animal.
Corporatum: quod sine corpore est: nec tamē nisi in corpore ut color.
Cohors qngentorꝫ militū numerus a cohortando.
Corsica insula a duce suo corso dicta multis ꝓmō toriis angulosa.hæc habet ab oriente tyrrhenū:a meridie sardiniā:ab occasu insulas baleares:a cir cio & septentione lygusticū sinū.
Cortina ab aliis Cortyna ciuitas cretæ.
Cortinæ a coriis quibus prius fiebant dictæ id est pellibus.
Coorta:simul nata.uel subito.
Cortex cis liber dictus quasi corium tegens.
Corus uentus: qui ab occidente flat inter fauoniū & circiū dictus q ipse uētorꝫ circulum claudat & q̄si horū faciat.hic aūt carus uel argestes dicit.
Corus dicit & coaceruat nubila.
Corus dicitur circulus hominum coniūctorū:i. ordo cantantium:dicitur a culuo is:inde deriuat chorea.
Corus mēsura.xxx.modiorꝫ q hebraice cora dicit
Coruus in tutela apollinis cum ab eo missus esset cum cratere ad fontem inueniens ficus nōdum maturas expectauit donec matureſcerent: unde fit:ut quandiu ficus nō coquantur:bibere nō possit.uel quia matrem coronida æsculapii phœbo ꝓdidit ex quo prius candidus est factus niger.
Coruus siue corax κορακ nomen a sono gutturis habet:fertur autem q non prius plene præbeat escam pullis suis: donec uideat similitudinē sui nigri coloris.
Coruinus niger similis coruo.
Coruscus.splendidus:uibrans.inde coruscare splē dere.flagrare.
Corruere:simul ruere.cadere.
Corrumpere.frangere:diuirginare.deuitiare.infi cere morbo.uel malis moribus polluere.
Corruptela corruptio a corrumpo.
Cossi uermes in ligno:qui & teredones dicunt.
Cosmetæ dicunt ornatrices crinium a comando.
Cosmus mundus ab ornatu.Nam cosmos græce or namentum dicit.
Cosmopeia:mundi fractura.
Cosmographia:mundi discriptio.
Cosmus fuit unguentarius.
Costæ dictæ:q ab ipsis interiora custodiant.
Costi græce dicuntur qui in extremis partibus ex ercitus maiores creant:dicti q castra ducant.
Costum:radix hærbæ.species aromatica.
Cossum:rugosum.conrractum.curuum.
Cos cotis fœminiuū est: ꝓprie uero duri lapides cotes appellant quasi cautes.
Cotana genus fructuū scilicet nucum.
Cote:incisio græce dicit.
Cotei κοτοσ ira & κοτεω irascor iracundi.
Cotes ꝓ cautes dicimus.
Coticula in qua circunducta collyria resoluunt. erat enim lenis.
Cotila:emina.in ezechiel.
Cotilon cyathus.
Coti lunacii.
Coticio ad comminandum.
Cotis dicta q ferrum ad incidendum acuat.
Cotis dignitas corporis.
Cotizon:rex dacorum.
Cotula est hemina hñs cyathos sex.cote.n.græce i cisio dicit:quia igit a sextario in duo æqua diui ditur cotula dicit.
Cotyla κοτυλη coxa.
Cothurum altum.uel supbia.fastus.
Cothurni tragica calciamenta:qbus calciabant di cturi in theatro alta uoce ꝓsimiles crepidibus.hi calones dicunt.
Cothurnus uenaticū & agreste calciamentū utriq; pedi conueniēs:uñ siqs duobus discordātib⁹ fue rit amicus cothurnus κοθορνοσ dicitur.

Cothurnix græce dicit hortyx.
Cothurnices a ſono uocis dictæ: quas græci hortygas dicunt: eo q uiſæ prius fuerint in ortygia. cibos gratos hñt fæmina uenenoꝝ: & hoc animal ſolum morbum caducū patit ut homo.
Couenum: indigeſtio.
Couium inane uel uacuum.
Choū uinū uel unguētū de coo inſula maris ægæi
Chous eſt quod cælū continet uniuerſa creatura.
Coxæ dictæ quaſi conjunctæ axes. in ipſis eni capita femoꝝ iunguntur.
Coxa: femur: pena.
Crabor uermis dictus a cabone: ex quo naſcitur id eſt ab equo.
Cragentes: graciles.
Crapula imoderata uoracitas dicta quaſi cruda epula: cuius cruditate cor grauat & ſtomachus digeſtus efficit. Eſt autem uini cibiq;.
Crapulor aris deponens.
Crapulari. ſuperflue manducare. bibere. inebriari
Craſſa: pinguis. fæcunda: ſpiſſa.
Craſſus: ſagina corporis. pinguis. a creando carnes dictus.
Craſſor. ris deponens. deprædari infeſtari.
Craſſari corporis eſt & ſaginæ; graſſari uero animi & crudelitatis.
Craſſator: depredator. latro.
Cras ad tempus futuꝝ pertinet. ex quo craſtinus nanum: & pcraſtino as.
Crater uas uinariū facit ἀπὸ τοῦ κρᾶτειν id eſt tenere. hic crater græce latine hæc cratera declinatur ab accuſatiuo græco.
Crater uel cratera filia uel uas hñs tres urnas.
Crates dicunt: in quibus lutū p lateribus crudis portare ſolent dictæ ἀπὸ τοῦ κράτειν. quod inuicē ſe teneat.
Creacræ: tridentes: fuſcinulæ. ad carnes de caldana pferendas.
Crealis: uitreis.
Creantes: graciles.
Creas: agreſtes capræ.
Creas κρέας græce latine caro.
Creator a cremento: quod ſæmen eſt maſculi.
Creare: generare: formare; unde creatura dicitur quicquid a deo creatum eſt.
Creber: frequens. ſpiſſus. aſſiduus. facit uero crebra crebrū & crebrior creberrimus: & crebro aduerbium id eſt frequenter.
Crebreo es crebrui: inde crebreſco id eſt inoteſco multiplicor ſpiſſor.
Credere: confidere: ſperare: unde credulitas.
Crecian græci uſum dicunt Creſis uſio.
Cremare: comburere.
Chremata χρήματα græce pecuniæ.
Chrematius græce pecunioſus.
Crematiſmos χρηματιστικὸς græce oraculū dicitur.
Cremateſcentes: definientes.
Cremera oppidum italiæ ubi trecenti fabii ſunt interfecti.
Crementū ſæmen maſculi: unde animaliū corpora cōcipiunt. Inde creatores parentes dñr.
Chremes tos græce latine chremetis & chremis. Nā in tos definentia duplicē habent genitiuū.
Chremes interpretat diues.
Cremes ſuſpenſus.
Cremium: fruxoriū. a cremando. uel qd eſt aridū
Cremona urbs uenetiæ in italia.
Cremunia ſacrificia immolatio.
Crenis dis p priuū nymphæ.
Crepere: ſpiſſare. dubitare.
Creperum aſperum. dubium. incertū. inde & crepuſculum.
Crepidæ genus calciamenti a pedū crepitu dictæ claui militum: magni ſubtulares.
Crepidæ pauimēta uel ut quidā dicunt calciamēta conſulentium apollinem. Eſt autem nomina tiuus ſingularis crepis.
Crepido inde. i. extremitas ſaxi abrupta dicta q ſit abrupti ſaxi altitudo. eſt autem ambitus uel ſummitas rei cuiuſlibet.
Crepido p ripa ponit.
Crepitaculum puerilis ſonus minutæ uocis. a crepitando.
Crepitare: frequenter ſonare. a crepitu.
Crepitus ſtrepitus ſonitus ſonus flammarum a crepando.
Crepitalia ī ſonitu infantibus fiūt: hic crepūdia.
Crepo as: diuidi: confrigi: uel ſonare: crepui & crepitum facit: inde crepor dictus: quod crepet id eſt ſonet.
Crepolus madidus.
Crepulæ κρᾶι πωλῆ græce crapula.
Crepundia puerilia ornamenta indicia: quæ expoſitis infantibus adhibent.
Crepundia ſignificant puerorū initia incunabula. inſignia. cunabulum.
Crepulum imber cum graui ſono ruens.
Crepuſculum: dubia lux inter diem & noctem. nā creperum dubium dicit.
Creſco creui & cerno creui: unde certum.
Creſſa decreta.
Creſſia prodigia taurus: quem paſiphe amauit in certa.
Crœſus rex lydioꝝ: cui de ſua felicitate iactanti: ſolon ſapiens interdixit: nō debere gloriari: in craſtino nāque cruce ſuſpenſus eſt.
Creta inſula græciæ pars quondam centū urbibus plena: hæc ab oriente finit carpathio mari: ab occaſu & ſeptētriōe mari cretico. a meridie Libyco
Creta genus terræ albæ ab īſula creta: ubi ē melior
Cretenſis: de creta inſula.
Ceticum mare; quod pamphiliā & ægyptum pertendit.
eretici dies iudiciales uel determinatiui apd phiſicos. nam κρῑνω crino eſt iudico.
Cretico: certus dies numerus: in quo inſtitutus hæres aut adit hæreditatem aut finito eo excludit per centum dies.
Cretus participiū eſt pcreatus p ſyncopā q̄ſi natus

Creusa uxor fuit æneæ.
Crian:ſpecies eſt ſententiæ qñ additur perſona.
Cribalō græce dicitur acus id eſt purgamentum frumenti.
Cribrum dictū q̄ ibi currat frumentatum quaſi currifrugum:
Cribrare:frumentum cernere:purgare:exqrere.
Crimen a carendo noie dictū ut fructū & cætera quæ nō occidūt ſed infamant.Inde criminalis.
Crimina capitalia:quæ in trāſitorio igne purgari nō poterūt:quāuis apoſtolus plura cōme moret nos tamē ne deſperationē facere uideamur:breuiter dicamus.Sacrilegium.homicidiū adulteriū.uel fornicatio falſum teſtimoniū: furtū. rapina.Superbia:inuidia.auaritia & longi tpis iracundia:ebrietas ſi aſſidua fuerit & obtrectatio.
Criminor aris.pro crimino inuenitur.
Criminor te dicimus.unde criminalia.
Crines,pprie ſunt mulierum dicti q̄ uittis diſcernantur unde & diſcriminalia.
Crinilus fluuius ſiciliæ.
Ciriōes quaſi currōes dci q̄ diſcurrant ab utraq; parte labii.
Crypta ſpelunca cuneus uel turba hominum.
Cryphicus fraus.
Cryphia circuli pars inferior cū pūcto: ponit in his locis:ubi quæſtio dura & obſcura diſſolui non potuit.
Criſſare:ceuere.clunem mouere.
Chryſæ & argiræ inſulæ dictæ iuidiæ auro argēto ita abūdant:ut plæriq; eas aureā ſupficē & argenteam habere prodiderint: unde & dicunt.
Chryſanæ uaſa deaurata græce.
Criſis κρίσις diſcuſſio uel ſalus percipienda.
Chryſibe in propheta erugo uel rubigo meſſiū.
Chryſites lapis crocei coloris.
Chryſimon nota quæ in libro ex uoluntate uniuſcuiuſq; ad aliquid notādum ponitur.
Chryſos aurum græce.
Chryſoberillus lapis dictus:q̄ pallida eius uiriditas in aureū colorem ſplendeat.
Chryſolitus lapis quaſi aurum fulget:unde dicit & uidet ex ſe emittere quaſdam ardētes ſcintillas Auricolor chryſolitus ſcintillat:uelut clibanus prætēdit mores hominum perfecte ſapientium qui ſeptiformis gratiæ ſacro ſplendeſcunt iubare.omne genus ſerpentium fugat.
Chryſorlauus aurata purpura uel purpureum.
Chryſocolla dicta q̄ uena eius aurum habere fertur:foditur ex metallis auri uel æris.
Chryſocula lapis auro ſimilis.
Chryſolauſis aurea die nocte ignea.unde & dr.
Chryſopis auro tantū uidetur eſſe.
Chryſopaſſus purpureus auri color ac flammeus cuius ſplendor in tenebris flammas euibrat oculis: q̄ē pfecta charitas:quā nulla ſternit feritas.
Chryſopraſſus indicus eſt colore porri ſuccum referens aureis interuenientibus guttis.
Chryſoroas flumen.
Chryſotaſius lapis:quē lux celat:pdit obſcuritas
Criſpare,uibrare.concutere.
Criſpus,clodus.uel curuus.
Criſpus capillis retortis & retractis.
Criſpido propiciatoriū uel.iiii.anguli altaris
Criſtallus glacies græce reſplendens & aquoſus colore tradit:quod ſit nix glacie durata per annos:hic & appoſitus radiis ſolis adeo rapit flammam:ut aridis foliis fulgidum ignem præbeat; nihil aliud patitur q̄ frigidum.
Criſtallum genus ſaxi candidi.
Criſtaticum genus humi.
Criſtatus:galeatus.id eſt zabatus.
Criſtæ ſunt pinnæ ſuper galeam poſitæ.
Criſtutus honeſtus dicens.
Criſteis κριτ ῆς ὁ participium iudicatus.
Criſis nomen iudicium ſignificat græce.
Critici iudices.nam critos græce latine iudex.
Crito iudex mos interpretatur.
Chro flos modicæ hærbæ miri odoris.
Crocitare coruos eſt proprium.
Crocitus uox corui.
Crocia dicta a ſimilitudine crucis.
Crocodilus croceo colore dictus animal quadrupes in nilo in terra in aquis uiuens longitudine plærūq; uiginti cubitos.hoc ſolū ex aialibus ſuperiorē maxillam mouere dr ſimilis lacertæ: ſed maior ita ut homines manducet: huic dormienti ore aperto hyarus ingrediens fauces uiſcera dilaniat exitq; uiuus:qd de inferno fecit chriſtus.
Corcomagina cōfectio expreſſus aromatibus cronici unguenti.
Crocus dr ob oppido ciliciæ qd uocat coricium q̄q̄ & alibi naſcitur:ſed nō tantum & tale:ut ibi.
Crocus aurei coloris habet florem.unde croceus cea.ceum.
Cormon peinthiorum lingua ſunius menſis.
Cromaticon:genus muſicæ.medium.
Croma τοκρώμα græce uel frons atrii uel humor:unde cromaticus dictus: quia nō confunditur uel colorem mutat.
Chronius ,plixus coporis morbus. Chronos χρόνος eni græce tempus dicitur.
Cronis nota tantū.quæ in fine libri ponitur
Chronicon græce latine canō tēporaliū regnos.
Chronica temporum ſeries.
Chronici uel breues temporales.
Cronynioncæpa canina.
Croteniū oppidū iuxta aretium:ide crotonitæ.
Crotos græce pulſus dicitur:hinc cymbalum crotalum dicitur a pulſu.
Cruces tormenta a cruciando.
Cruciarius cruce dignus.
Crucior ris uerbum.
Cruciari lacerari uexari.
Crudum dictum:q̄ ſit cruentum.
Crudeo es dui crudeſco
Crudelis in inferiores:faſtidioſus in pares. cōtumax in ſuperiores;ingratus in amicum. Impius in parentes.
Crudelis in ſanguine dicit a crudo quaſi cruēto.

Cruentatus ſanguinolentus a cruore.
Cruor dictus.q; diffuſus currat.effuſus uero cruor fit. in corpore uero ſanguis. uel a cruditate. Alii dicũt cruorẽ uictimaꝝ:ſanguinẽ hoium eẽ.
Crumena:ſacculus.criminis marſupium.
Cruſma ſonus muſicæ.
Cruminare:ruminare.
Crunicula:quæ accipiũt illi q uicẽ i bello ſeruãt.
Crura ſub genua uſq; ad talos dicta: q; his curri/mus hoc crus huius cruris tibiæ.
Cruſma quaſi chriſma id eſt pulſus chordarum.
Cruſta ſ;pficies panis hoc cruſtũ uel cruſtulũ de fragmẽto panis:hæc cruſta de fragmentis ligni uel lapidis.
Cruſtæ uaſa criſtallina uel tabulæ marmoris.
Cruſtula:panis oleo conſperſus& cõcauus.a cruſta diminutiuum.
Cruſtula.edulii genus uel pars panis: uel placẽta
Cruſtumiũ oppidũ in græcia:uel fluuius Italiæ.
Cruſtumia pyra expte rubẽti a cruſtumio oppido dicta.
Cruſtumia genus oliuæ:item & uolema: q; uo'ã complet.
Crux q; lata eſt:ſignificat opera charitatis: q; longa eſt uſq; ad terrã:pſeuerantiã uſq; i finẽ: q; ſublimis ſupernũ finẽ quo cũcta referunt: q; pfunda & in terrã occulta profunditatẽ gratiæ: uel ſignificat carnis mortificationẽ cum uitiis.
Cubile dictum q; eo cubamus.
Cubilia corda ſignificat.Aug.
Cobicularius cuſtos cubitis. Cubicularis uero lectus cubiculo aptus.
Cubo bas & cumbo bis cubui faciunt;ſed cumbo mõ nõ ẽ in uſu:niſi i compoſitis: ide deriuaf cubitus cubiti:ide cõponif bicubitus tricubitus bicubitalis tricubitalis.Inde etiã cubitus cubitus:a quo cõcubitus accubitus.Cõponif accũbo occũbo de.p.incũbo ſuc.trãſ.recõ.uñ cõcubia.Recubo ſuccubo:ſecubo:uñ ſuccuba.pcubo incubo.
Cubitus dicitur:quod ad cibos ſumendos huic;p cumbamus.quia in eo eſt manus.
Cubitus duorum fit palmorum.
Cubitus habet pedem & dimidiũ:ſignificat opationẽ.Cubitus geometralis ſex nros hẽt cubitus.
Cubitus dupliciter dr.Vnus q naturaliter ad digitoꝝ ſũmitatẽ a cobito uſq; ptẽdif: q̃li Moyſes arcã mẽſurauit.Alius cubitus ẽ q & maior dicif q brachio extenſo toto cubito capiti pælato ſe eſſe demonſtrat:quo arca noe demetita eſt.
Cubitale muſo.
Cubile luſum dicunt:cum duo pene iunctus cubitis pilam feriunt.
Cubia poculorum genera.
Cobio maſculus.
Cubos græce latine teſſara uel cubus dicitur quæ octo angulis conſtat undiq;.ut hic æqualiter quadratum corpus ut bis bina bis.
Cucula p diminutionẽ dr a cauſa q̃ſi minori cella
Cucullus generis maſculini uelamen nigrum uel uelum capitis eſt.
Cucullus genus ueſtis monachalis: quam capam dicimus:propriũ autem pileum.
Cucula auis quæ dicitur curuca a cuculo dicta cuius oua fouet;a quibus perimitur.
Cuculus auis abiecta ſua obliuiſcitur oua:aliena calefacit:pigra & interdum fame moriatur dicitur a ſono uocis.
Cucuma a ſono feruoris dicitur uas æneum in fundo & ore deſuper coopertum;in quo calefiunt.
Cucuma noctua.Cucuma & cacabus a ſono feruoris dicuntur:uaſa ſunt:in græcis & latinis hæc habenf;incertum eſt a quibus ſint mutuata.
Cucumis uel cucumer nominatiuus huius cumeris generis maſculini dicti q; ſunt amari fructus eius.i.cucumeres.
Cucurbita quaſi cucumeris ſpeciẽ habet. Eſt aũt callida & humida.
Cucurbitalaris hærba dicta: q; odorem ex parte cucurbitæ referat.idẽ camiperos græce. Cucurbita unde ſanguis dicitur.i.trahitur.
Cudere cedẽdo facere uel proferre aliquid excludere.Incus inde dicitur.
Cudo dis di & cuſi dr cuſũ:cuius freq̃ntatiuũ cuſo as facit ex quo cõponuntur incuſo recuſo accuſo excuſo.
Cudere eſt ferire:unde incus dicitur:quod ibi aliquid cudimus.i.ferimus
Cui & huic p monoſyllabis accipiũt metrici: qgtũs in huius deſinẽs una uult ſupare ſyllaba ſuum datiuum.
Cuius ia cuium denominatiuum eſt:a quis cuiuſ cui;cuiuſcunq; modi qualiſcunq; ſpeciei.
Culcitræ dictæ q; calcenf.id eſt fortiãf plumis.
Culco ueſtigio.
Culeus ſaccus qui pice & bitumine liniebatur.
Culleus ſaccus ab oculendo.i.claudendo dictus. In ipſo enĩ parricidæ cũ ſimia & gallo & ſerpẽte icluſi in mari præcipitabanf; ut ipſis cõtendẽtibus inter ſe homo maioribus pœnis afficeref.
Culex animal paruum uolatile ab aculeo dictus quo ſanguinem fugit.
Culices non tangunt hominem:ſi abſinthium cũ oleo coctum ſuperungat.
Culices centiales.
Culina latrina.
Culina uel coquina locus coquendi a'coquo dicta qui artifex eſt coquendi.
Culit.uæhementer percuſſit.
Culmus eſt ipſe calamus cum ſpica: quia radicibus naſcitur dictus culmus quaſi calamus.
Culmen uero ſummitas
Culmina dicta:quia antiqui tecta culmo tegebãt inde tecti ſũmitas culmen dicitur.
Culminare:culma agere uel accumulare,actiuũ ẽ
Culmites.pro diuites ponitur.
Culpa reatus.offenſio dicta quaſi calũnia parta.
Culpare in culpam ducere increpare.
Culponei:ruſtica calciamenta.
Cultelli a cultura dicti:quia ex ipſis putationem ueteres uſi ſunt.

Cultura ab incolendo dicitur significat sanctos cultores christi.
Cultus:ornatus:aptatus.
Cultus religio:quē credentes deo exhibemus.
Cululli:calices fictiles.
Cultus dctūs q̄i currus.q̄ p eū īteriora discurrāt
Cū aduerbiū potest esse quādo significat.& p̄positio quādo συν syn.& est copulatiua:ut cū ducibus pugno:& p̄ solā appositionē iuenit.cū loco eius semp in cōpositionē cōponitur:ut coniungo.eādem enim significationē habēt.nec scriptura multum differt. Antiqui enī p cū cōscribebant & m in n & econuerso.ut cōis eundē:Pronominibus præposteræ postposita encletici uice fingit.ut mecum tecum secū nobiscū uobiscum Aliis postposita acuit ut quocū.quācū qbuscū Quidam tamē dicunt ideo encleticum eē ne si acuetur aduerbium esse putetur.
Cumæ ciuitas in campania dicta απο τῶν κατῶν id est undis:quia iuxta mare sita ē uel απο του κεῖν prægnantē eē: qa troiani exeuntes de mari prægnantis mulieris auguriū habentes illam ædificauerunt.
Cumæ cumanus:sicut thebæ thebanus.
Cumana nomine amalthea una de decem sibyllis q̄ nouē libros attulit tarquinio.ipsa ē & cumæa græce q̄ q̄ttuor sæculoꝝ ordinatiōes scripsit.
Cumera.uas frumentarium.
Cuminum græce cyminum latine hærba.neutri generis.
Cumi interpretatur surge.
Cumulus aceruus mensuræ augmentum.
Cunabula lectuli:quibus infantes iacent dicta a κυω græce:q̄ partui adhibeantur.hoc cunabulum idem est & cuna.
Cunabula:rudimenta,nutrimenta,initia.uel panni infantiæ.
Cunctari:dubitare,cogitare trepidare morari.
Cuncto pro cunctor antiqui.
Cunctus ta tum:inde cunctor aris:& componitur cunctipotens,cunctitenens.
Cuncti:omnes:si simul sunt,quasi coniuncti.
Cunctalis generalis.
Cundus:cyphus,patera.
Cunens crypta κρυπτο abscondo.
Cunens collecta multitudo in unum quasi cuneus dictus:q̄ in unum omnes coeant.
Cuneus quo aliquid funditur dictus a coeundo uel committendo.
Cunina paganorum dea cunis infantiū p̄positā.
Cuniculi genus animalium agrestium dicti quasi caniculi:q̄ canum indagine capiuntur.
Cuniculus transitus occultus occulta uia.
Cunnus est foramen.
Copas uel cupos a capiendo dictum:unde caupo.
Cupes fastidiosus;superbus,cupidus.
Cupere:quælibet mundana inhianter quærere. Ambire uero honores petere.
Cupiditas ueloncupiscentia nisi cuius rei sit addatur non nisi in malo accipitur.
Cupiditas est motus animi ad fruendum se & proximo & quolibet corpore nō propter deum.
Cupidus a capiendo multum dictus.
Cupido cupidinis,masculinum. proprium ē dei fœmininum uero ipsam rem significat.
Cupidinarius:uoluptuarius.
Cupio pis inde dicitur cupidus tas.cupido cupidinarius cōponit pcupio cōcupio & cōcupisco
Cupitum:mulieris desiderium.
Culpe in tectis domoꝝ:q̄ copulent i se luctātes.
Cupressus dicta eo q̄ capite sit pressa:nam caput habet rotundum:huius arboris fructus dicunt coni:eadem dicitur cyparissus
Cupssus y i uapud latinos uersa:Cypssus dicta a puero eiusdem nominis:quē syluanus amauit.
Cuptare:cupere multum.
Cura est sine moderatione dicta:q̄ cor urat.solli citudo uero a temporalibus moderata.
Cur interrogatiuum & relatiuum est:ut causa ē cur fiat.cui oēs species causarum respondent.
Curare:sanare.custodire mederi.
Cura appellatiuū ipsius rei:poresī tamē & de aliquare itelligi:ut de ea deriuat curiosus.curagulis curator.curatio curata.curialis.cōponit securus decurio obscurus:tricuriū.dicit cura.q̄ cor agitat.
Curculias nautæ suo more uocant funes:quibus in tempestatibus utuntur.
Curculio:uermis frumenti.uel fabæ.
Crucilla opillago.
Cures populi iuxta romam.pluraliter curetes populi pugnaces in creta insula ut Diodorus scribit in sexto historiarū;quos ait primos oīum greges coegisse:aliquaq; mansuefecisse pecora.melis in sup ac sagittandi uenādiq; modū induxisse:phibēt hoīum quoq; cœtus ad cōem uitæ & legum disciplinā illas instituisse: repisse insup ensem galeā:ac cū armis saltādi morē:quoꝝ strepitu p magno Saturnus deceptus ē.Aiūt p̄terea iouē clā Saturno ab Rhea matre datū ab iis fuisse nutritū. Et multa de curretibus in creta prosequit.
Curetes populi feroces in dalmacia.
Curia dr q̄ ibi cura de cūctis administretur.
Curia toga.i.aduocatio iuridica.
Curiales idem decuriones dicti;q̄ ciuilia iura p̄curant;
Curibus:paruis sabinis.
Curias,atis.sabinus.
Curitius uestitus.
Curricula dr.quia non stāt sed currunt;hæc & tempora dicuntur.
Curriculus & hoc curriculū a curru diminutiua.
Curriculum neutrum,spatiū ad currendū aptū uel ipsum curren di officium.
Curriculo;celeriter.
Curro ris cursus currus.unde curriculus cursor cursio cursito curulus cruor. Vnde cruentus;a quo crux cōponit;occurro inde occursus similiter.p.transf.ex.de.præ.pro.in.suc.dis.cō.re.
Curro is curso as & cursito as frequentatiuum.

Curro is curri. in cõpositis uero quibusdam geminat in quibusdam non:
Curio:præco theatri.
Curiosus:facetus.dicax urbanus.
Curri dicũtur philosophi a curio cõsule & phõ.
Curis:uirtus.fortitudo.inde curitis.i. potens.regalis.fortis.
Curris hasta dicebatur lingua sabinorum.
Curulis sella magistratus uel triumphantium.
Cursus a uelocitate crurum dicitur.
Curules sellæ erant magistratus:in quibus sedentes iura populo dabãt:sic dictæ qa apud ueteres cõsules & ptores causa longiquitatis uel dignitatis p forũ uehebãt curulibus sellis isidentes & iura dantes:quæ sellæ solitæ erant deferri i curia.
Cursus uel currus quartæ declinationis & curriculus uel curriculum per diminutionem faciunt.
Cursor aris deponẽs est.
Currus uolubilia tempora significat.
Currus a cursu uel curro dicitur:quia rotas habere uidetur:unde & carrum quasi curtus.
Curruca est auicula:quæ alterius filios educat: hæc dicitur linosa uel cucula eo q cuculus dum eius oua forbeat sua reliquit quæ curruca tã diu fouet donec extracti pulli eam comedant.
Curtus dicitur quasi carens toto uel cauda unde curto tas aui tatus.
Curtina responsum.
Curtatæ:figuræ dicuntur se mel bisue sic.
Chus filius cham a quo æthiopes geniti sunt.
Chus hebraica lingua æthiopia.
Chusi:interpretatur silentium.
Cuspis una pars hastæ:a cespite dicitur.
Cuspis fœminiñ est gladius acutus quasi spica:
Cuso as frequentatiuum a cudo inde componit accuso & incuso & excuso recuso.
Custos:seruator:pastor:procurator.hic & hæc custos a custodio dis & custodia.
Cutis est.quæ in corpore prima est:dicta q corpori suppositа incisionẽ prima patiatur.Cutis enĩ græce incisio dicitur;eadem & pellis.
Cuticula diminutiuũ qd' antepenultimã producit apud Iuuenalẽ:cũ bibat æstiuũ cõtracta cuticula solẽ:canis cãicula diminutiuũ cuius antepẽultimam similiter produxit Persius in secunda satyra.Et qd ego siccas isana canicula messes landudum coquit Idem in tertia.Scire erat in uoto dumosa canicula quãtũ raderet.Martialis quoq; in octauo in craticula produxit antepenultimã. Parua tibi curua craticula sudet ofella. Acutis componit itercus:uñ intercutaneus uel subtercutaneus uel subcutaneus.cicatrix unde cicatricare.
Cuia antique.

D A.porrige:dona.uel pro dic. Dabyr oraculum domini qd' erat factũ in media interiore pte tẽpli in quo erat arca dñi:hæc appellabatur sancta sanctorum.
Dabyr interpretatur loquela:
Dabriamin quod est uerba dierum. id est paralipomenon.
Dabæ populi indomiti.
Dacæ gothorũ soboles dicti quasi de gothorum stirpe creati.
Dacy populi scythiæ a dacia regione.
Dacicus.i.troianus imperator:quia dacos uicit:
Dactylos digitus græce.
Dactyli fructus palmarum dicti q similitudinẽ digitorum imitentur.
Dactylus pes dictus a digito: q a longiori nodo inchoans in duos desinit breues.Nam manus.o panса dicitur palma:pendentes digiti dactyli.
Dactylica meta principalia sunt. Recipiunt tamẽ dactylum spondæũ locis omnibus i fine trochеum.
Dactylum metrum heroicum dicitur eo q maxima heroum hoc est uirorum fortium facta canerentur & prælia.
Dactylos genus hærbæ id ẽ pionia a similitudine digitorum dicta.
Dacusa ciuitas ĩ confinio cappadociæ.& armeniæ haud procul a loco ubi euphrates nascitur.
Dacusata:ornata.
Dadan filius rhegma; a quo gens æthiopiæ in occidente.
Dahæ scotiæ.
Daphinon:hoc est oleum laureum.
Daphnis nomen proprium.
Dagon Idulum fuit in azoto:ubi arca dei capta ẽ.
Dalida iterptaf paupcula l' situla cõiũx sasonis.
Dalmanuta:quod dicitur magedon.
Dalmatia prima prouincia græciæ a dalmatica eiusdem prouiciæ ciuitate dicta. Adhæret autẽ ab oriente Macedoniæ: a septẽtrione mysiæ: ab occasu Istria terminatur: a meridie uero hadriatico clauditur
Dalmatica uestis primũ in dalmacia extitit tunica sacerdotalis cãdida cũ clauis & purpura.
Dalum minimũ uælũ ad nauis pram defixum.
Dalus:ticio græce.
Damascus urbs syriæ condita & nominata a damasco dispensatore abrahæ perhibetur.hæc antea in oĩ prouincia syriæ tenuit principatum nondũ enĩ florebãt anthiochia laodicia & apamia.
Damascus interpretatur sanguinem bibens: quia ibi abel sit caim interfectus; absconditusq; in sabulo fluminis.
Damascena arbor a damasco oppido dicit:cuius pomum stomacho mederi probatur.cætera noxia perhibentur.
Dama animal dubii generis.
Damæ animalium genus timidum & imbelle.canes nimium fugiens.
Dama uel damula dicta:q de manu fugiat capra agrestis.genus feræ.capreoli similis christum significat uel sanctum.
Damen damenis.proprium historici græci.
Damium sacrificium:quod in operto fit; & mulieres faciunt bonæ deæ.

Damnare punire animaduertere.
Damnum insolita & nobis nesciētibus diminutio iacturam autem scientes & ultro patimur: detrimētum uero leue damnum fit in parte. Varro tamen de lingua latina detrimentum ꝙuit a detritu ꝙ ea quæ trita minoris precii sunt.
Damon & alphesibœus propria nomina.
Damœtas: proprium.
Dan interpretatur iudiciū aut iudicans: fuit uero filius iacob ex ancilla rachel: de quo rachel dña eius dixit: iudicauit me dñs & exaudiens dedit mihi filiū. Dehuius generis antechristus est nasciturus.
Dan interptetatur iudicium transiens.
Danai græci a danao rege.
Danatheton gramon figura plana plano pede in geometria.
Daniel interpretatur iudicium dei: quia inter presbyteros iudicium dei exhibuit: seu quia futura prædicebat: hic & desiderioꝝ uir appellatus est quia panem desiderii nō manducauit & uinum concupiscentiæ non bibit.
Danizo λαϝεί ζω fœneror græce.
Danus fœnus lucrū græce: qđ rustice darnua seu fœnerator. uel fœnus dr̄ fœneratoꝝ fœneratio
Danubius germaniæ fluuius dr̄ a ui & copia niuiū qbus augef. Iste est: q in europa plus oībus habet famamē Id est Ister qa per numeras uadit gentes mutatq; nomen & maiores uires acqrit. Oritur aūt germanicis iugis in occidentalibus partibus barbaroꝝ pergens cōtra orientē. lx. fluuios in se recipit septem ostiis in pontum fluit.
Dapes dictæ dās opes. prisc. hæc dapis huius dapis sed nominatiuus non est in usu frequenti.
Dapes regum: epulæ uero priuatorum sunt.
Daphnis: filius mercurii. formosus puer primus pastor.
Daphne arbor græce dicta ꝙ nunq̄ deponat uiriditatē. hanc latini dicunt laurū. græciæ nympha quæ i laurum fabulose dicitur esse mutata.
Dapsilis largus græce: uel qui satis erogat dapes.
Dardanus ex ioue & electra natus a latio in phrygiā pfectus: prius ibi regnauit. post quē filius eius erichthonius: deinde nepos tros: a quo troiani dicti sunt. hic aūt duos habuit filios ilum: qui cōdidit iliū: assaracū: qui capyn genuit: ex quo anchises pater æneæ. ex illo uero natus Laomedon pater priami.
Dardanus proprium & primitiuū: abutitur tamē pro dardano prisc.
Dardanus mons appuliæ.
Dares daretos græce latine daretis & daris facit sicut oia q̄ faciūt in tos ꝙpriū cuiusdam græci.
Darius rex Persaꝝ græce asuerus astyagis filius: q̄ destruxit iperiū chaldæoꝝ cū cyro cognato suo
Dasia iterptaf inspiratio: ubi h poni debet tali notatur figura dasia id est flatilis. psylen uero græci dicunt.
Daticius deditius pro filius datus: qui uictus hosti se tradit:
Datiuus casus dictus quia ꝙ eum nos alicui aliqd damus: ut do tibi librum: hic & commēdaticius dicitur: quia per illum cōmendamus: ut commendo tibi hanc rem: uel amicabilis quia per illum amicos salutamus: ut uenerabili patri salutem.
Datim per manus.
Datusa cappadocum lingua Ianuarius mensis.
Daucos hærba foliis feniculi similis.
Dauid interpretatur desiderabilis seu manu fortis uel misericors.
Daunia appulia dr̄ a dauno rege socero diomedis
Dausti: pascinaculi.
Dauus interpretatur deuius uel dans uiam.
De græca coniunctio enim significat.
De non solū toapo significat: sed etiā τοτοπερι memoratiuū. ut de ptibus orationis. accipit etiā pro κατα cata locali in cōpositione: ut deduco. est etiā ītentiuū ut dedo: est priuatiuū ut desū. de quoq; nunc aufert memoratur sæpius auget.
Deambulare: ire.
Deambulatorium: locus ambulandi.
Deambulacra: ubi deambulari potest.
Debellare: depopulari. expugnare.
Debacchatur peragatur.
Debello asactiuū: debellor etiam dicitur.
Debilis dictus ꝙ per bilem factus sit fragilis: bilis enim humor est afficiens corpus: inde debilitas & debilitare id est debilem facere.
Debbora iterprertaf apis uel loquax. Apis qa fuit ad bellū ꝓmptissima dimicans aduersus sysarā quo pempto cecinit cāticū: unde loquax dicit.
Debris fons apud garamantas inuicē in die æstuans & frigescens.
Deca græce latine decem.
Decachordum: psalteriū decē chordaꝝ: qđ hebræorum est propter numerū decalogum legis.
Decachinnare. deridere.
Decas decadis decenarius.
Decalogus: decem præcepta legis. Nam deca decē logos sermo.
Decani dicti: ꝙ decē militibus p̄ferūt uel clericis.
Decalanzare: cantare cum lætitia.
Decalceatum de calce albatum.
Decantatos. i. centum.
Decapolis regio decem ciuitates hns: quæ post uocata est cæsarea.
Decarpit. decrustat: minuit.
Decedere: per mortem exire.
Decē qđ græci deca dicunt numeri a græca etymologia dicti sunt ꝙ ligent & cōiungāt infra iacentes numeros. Nam desmos ligamen est.
Decempeda deriuaf a græco decapoda. fœminini pertica mensuralis.
December dicitur quia dicimus est a primo mense & imbribus qbus abundare solet. December tamen ut uarroni placet a numero dictus est.
Decens: compositus a numero decem. hinc decorus & decibilis.
Decennale: bellum decem annis gestum.
Decentarius: ingeniosus: promptus exercitatus.

Decenter:pulchre.eleganter.
Decerneſ:cēſere.definire.cōſtitueſ.decreui facit.
Decerpere de maiori parum rumpere auellere.
Decertare pugnare.
Decet impersonale uerbum a decus uel decem deriuatur.i.bene apparet.
Decent cum pſona ponit ouidius.Iſta decent humeros geſtamina ueſtros.
Decætero:denuo.deinde iterum.
Decempoys δεκαπους masculinum græce:latine hæc decempedafaci .
Deciduū quod cito cadit.caducum a decidere.i.de aliquo cadere.
Decii duo fuerunt pater & filius. qui pro ciuibus hoſtibus ſua ſe ſponte dederunt.
Decioſi a deciduo dicuntur mures ob paruitatem corporis:dum naſcuntur.
Decipere fallere: inde decipula deceptio muſcipula laqueus pedica.
Deſciſcere diſſentire uel a propoſito ſeiungi.
Declinare:uitare.deliquere.peccare. obtundere: declinare.incuruare.
Decliuus:inclinatus locus:
Decluere decoriare.
Decolor ſine colore.Inde decolare.i.fuſcare.
Decolor dictus q̄ deſit ei color.
Decor ris maſculinum eſt:& formæ:hoc decus uero ris gloriæ eſt:& hæc indecor deformis.
Dedecor ris corripit penultimā:nā a decus deriuatur. Inuenit etiā ſimplex corripiens penultimā apud antiquos.decoris pro decorus rarum.
Decor formæ pulchritudo a decem uel decet: inde deriuat decorus rarum egregiæ formæ pulcher:inde etiā decoro as.decoratus decoroſus.
Decoro as correpta pēultima a decus.id eſt honorare.
Decoquere.i.ualde coquere.conturbare.
Decoctor.deuorator.prodigus.
De contra uideo uſu dicitur nō ratione
Decrepitus dicitur ſenex q̄ morti ꝓpior ad tenebras uergat:ſicut creſpulum . alii dicunt q̄ iam crepare deſerit.i.loqui.
Decreuit pcūm a decerno nis.ſtatuit diſſiniuit. ide decretum:præceptum . conſtitutum . apud donatum in andria Ter. decernere ac de magnis rebus certam proferre ſententiam.Idem in ecyra decreuerim.ſtatuerim & defixerim.
Decretio: diſpoſitio.
Decreta iſtituta ꝓprie papæ ſunt ad diſcernēda aī iterioris dicta: p̄cepta uero regū a p̄cipiendo.
Decudes decuriones.
Deculare.decurtare.
Decumanus limes maximus in agris qui ab oriente per tranſitum dirigitur quia ꝓ eo q̄ formam decimam facit:ſic dicitur: Agerbis diuiſus figuram denarii numeri facit: uel dicitur a decimo fructu id eſt maximo.
Ddecūbere.infirmari.
Decurio:curialis . a curando ciuilia iura:
Decuriōes dicti:q̄ ſint de ordine curiæ uel decā.
Decurio:princes ſuper.x.homines:
Decuria:numerus decem hominum.
Decuriatum quaſi honore curiæ dignum.
Decurta:finita.confecta.a decurſo quod tamen ē neutrum.
Decurtare: detrahere.detrūcare.diminuere adimere.
Decurſare:honorare.
Decus oris neutr& ad gloriā ptinet.inde decoro as.
Decuſis.x.aſſes generis maſculini.
Dædalus Cupalami filius genere athenienſis a minerua fabricam prīus didiciſſe fertur:hic labyrinthum in creta ædificauit.Inde dædaleus.
Dædalus la lum.id eſt artificioſus.ingenioſus.
Dedan filius rhegma:a quo gens æthiopiæ in occidente.
Dedecor ris corripit penultimā.Nam a decus deriuatur & ē commune id eſt homo ſine decore.
Dedecet:non decet.
Dedecus:uituperatio:q̄ ſit contra decus.
Dedecorare:id eſt dehoneſtare.
Dedere:tradere.componitur ex de & do das.inde dicitur deditio:quando uicti hoſtibus ſe tradūt ſpontanea traditione.
Dedicare:deo dare conſecrare.deputare.
Dedignari: ſperare.indignari reſpuere.
Dediſcere:quod didicerat perdere.
Dedititii deditione dicti quōdam:dum aduerſū populum romanum ſerui arma ſumpſiſſent cōprehēſi ſtigmatibus affecti ſunt.ex his poſt manumiſſi propter ſupplicio& notas ad dignitatē ciuium romanorum non peruenerunt.
Deducere:diuidere.deportare: tenuādo ꝓducē.
Deduco:de amico producendo. diduco uero detraho.
Deductum:gracile.ſubtile:deportatum:
Deductiua uel pronomina dicunt.quæ ab aliis deducta ſunt.ut quiſpiam.
Defamare:detrahere.conuiciari.
Defæcare:decolare a fæce purgare: inde defæcatum id eſt ſine fæce uel ſordibus purum.
Defeciſcor:id eſt deficio:uincor.
Defectus.tenuis.pallidus.
Defectus quartæ declinatiōis.ſolis & Lunæ uarii labores:ſolis cum inter nos & ipſum luna obiicitur:quod nunq̄ fit niſi finita luna. Lunæ uero defectus cum inter ſolem & ipſam umbra terræ obiicitur.
Defendere:protegere: inde defenſor . patronus. auctor.
Defenſor es a romanis pontificibus conſtituti ſūt epiſcoporum adiutores:quibus honores itericle ricos ſicut & regionariis concedimus.
Defeſſus:laſſatus.fatigatus.a defeciſcor deriuat.
Deficere:ceſſare.inde defeciſcere defatigari.
Deficit oquādo pro relinquo uel deſiſto ponit actiuū ē:quādo ꝓ defeciſcor uel uincor neutrū
Definitio.pax.fœdus.cōditiōes.leges cōuētio.Definitio ē rei alicuius æqua cōprehēſio ex genere & differentiis.ꝓprie.ut hō eſt aīal rōnale mortale:

DE DIVISIONE DIFFINITIONVM EX MARII VICTORINI LIBRO ADBREVIATA.

Definito philosophorum est:quæ in rebus explicandis uel exprimendis explicat qd ipsa res sit & qualis sit & quēadmodū membris suis cōstare debeat.Est enī oratio breuis rei uniuscuiusq; naturam a cōmuniōe diuisam ꝓpria significatione concludens.Huius diuisiones in partes qnde cim hñtur.Prima species definitiōis ē usias id ē substātialis:quæ proprie & uere dr definitio:ut est,hō est animal rationale mortale.sensus: disciplinæq; capax:hæc enī difinitio ꝑ spēs & differētias descendēs uenit ad ꝓpriū & designat plēissime qd' sit hō. Secūda species est:q̄ græce neomatice dicit.latine notio nuncupat.quā notionem cōmuni non proprio noie possumus appellare.hæc isto modo semp efficit:homo est rationali cōceptione & exercitio ꝑfect animalibus cūctis.Nō enī dixit qd est homo sed qa agat:q̄si quodā signo i notitiā deuorato.In ista enī & ī reliquis notitia rei ꝓfertur nō substantia.Illa uero quæ substātialis est difinitionum obtinet principatū. Tertia quæ græce ποιοτνό:latine qualitatiua dicit:quia exqualitate nomē accepit ꝓ eo q; quale sit id qd' fit:euidenter ostendit ut illud hō est:qui igenio ualet artibus pollet & cognitione rerū:aut qd' agere debet eligit:aut animaduersione quod iutile sit contemnit.his enī qualitatibus exꝑssus ac definitus est hō. Quinta quæ græce hygraphice;latine descriptio nominatur;quæ adhibita circuitione dictorum factorumq; declarat. Quærit enī quid auarus:quid crudelis:quid luxuriosus sit;& uniuersī luxuriosi auari ctudelis natura discribit;ut si luxuriosum uolumus difinire dicamus:luxuriosus est uictus non necessarios sed sumptuosos & onerosos appetens in deliciis affluens in libidine ꝓmptus:hæc & talia pro descriptione definiunt luxuriosum. Quinta quæ græce επιρρημα.latine aduerbiū dicit:hæc uocem illam de cuius re quærit:alio imo ac singulari sermone designat: ut conticescere est tacere uel cū terminum dicimus finem. Sexta quā græci λαꝯαστιν nos per defferentiā dicimus.Scriptores uero artium de eodem & de altero nominānt: ut cū quæritur quid interſit iter regem & tyrānum:adiecta differentia:quid uterq; sit difinit.id est rex est modestus & temperans:tyrannus uero impius & immitis. Septima quā græci μετα φορα:latini ꝓ translationē dicunt:ut illud littus est quo fluctus elidit:hoc uarie tractari pōt mō ut moueat modo ut designet mō ut uituperet,aut laudet: ut moueat:nobilitas est uirtutis modo& apud posteros apex est corporis.ut laudet:adolescētia est flox ætatis:ut uituperet.Diuitiæ sunt breuis uitæ lōgum uiaticū. Octaua quā græci ꝯεριτηκη:latini ꝓ priuantiā cōtrarii eius qd' difinit dicunt.ut bonū est.qd' malū nō est; iustum est: quod iniustum nō est:& his similia.hoc aūt genere uti debemus cū cōtrariū notū est. Nona q̄ græce εικόστό:latine per quandā imaginationem dicitur:ut æneas est ueneris & anchisæ filius:hæc semp in idiuiduis uersat: quæ greci atomos appellant. Decima αποριa:latini ꝓ indigentiam pleni ex eodem genere dicūt: ut si q̄ratur:quid sit animal:respōdeat homo;rem enī quæsitā per prædictum declarauit exemplū. Vndecima quā græci κατα λογον::latini iuxta rōnem dicunt.idem ꝓ indigentiam pleni ex eodē genere dicūt:ut si quærat: quid sit thesis:respōdeat:quis eris:de est:ut arsis .Duodecima επιπροσθο:latini ꝓ laudem dicunt; ut Tullius,pcluentio.lex est mens & animus & consilium & sententia ciuitatis. Tertiadecima quā græci κατα λογον ηθη μερα:latini secundum rei rationem uocāt;ut dies est sol super terras.Nox est sol subterris.

Definituus status est cum id quod obiicitur nō hoc esse contenditur.Sed quid illud sit debitis diffinitionibus approbatur.

Defit deest:non est:minus est determinat.

Defitetur:negat.abnuit.dissoluitur euanescit.

Deflauit:defluxit:elanguit cessit:

Deflare:respuere.deiicere.irridere.

Deflagrare:exardere.furorē deponere.

Deflectere:declinare deuertere.

Deflere plorare.euacuare.

Deformis ad corpus:cui forma deest.turpe autē ad crimen uel ad animus refertur

Deformis cui deest forma.Informis uero ultra formam.

Deformicata arbor defectis astulis.

Defodio dis actiuum.

Defossus transfixus.

Defragrare diuulgare.

Defraudare fraudem facere.

Defresum:detritum.unde adhuc faba fresa dicit quæ obtrita frangitur.

Defrudare:defraudare minuere quo frui debuit

Defrudo a fraudo cumponitur au in u mutata sicut claudo includo.

Defrutum: uinum passum & coctum dicitur qd' coquendo defraudatur.

Defungi:finire.significat liberare.

Defunctorie:transitorie.leuiter.

Defunctorium est quicquid ita dicit:uel fit ut ad finem alicuius rei spectet.

Defunctus.consumptus.priuatus spiritu:id est q compleuit uitæ officia:quia defungi est ab officio cessare.

Degener qui de genere nobili nascitur & inhoneste uiuit.

Degener commune ē id est ignobilis impari genere suo generi dissimilis.

Degenerare de suo genere exire peccando malis moribus

Dexis ΔΗξΙσ morſus græce.
Dego gis gi:componitur ex de & ago id eſt uiuo conſiſto demoror.neutrum eſt.
Degraphides cælatura.
Degri ægri.
Degulator dictus:q̄ gulæ ſit deditus.
Deicida eſt:qui deum occidit: ſicut homicida q̄ hominem.
Deierare deos iurare:pro deiurare & male iurare
Deificium:diuinum.
Dechine & dein deinde & deinceps aduerbia ſunt temporis uel ordinis. ſed dehinc ꝓprie de p̄ſenti tēpore:uel ordine accipit: ut poſt hæc ex hoc deinde quolibet alio uel longinquo:ut poſtmodū dein cōiter aut de futuro .Deinceps autē ab hodie inantea uel denuo uel alia uice: quia hoc feciſti:unde etiam numeri eſſe uidetur.
Deimitio.denuo.
Deintegro:itez̄ rurſum.
Deimprouiſo ſubito.
Dehiſcere os aperire:rimis interpatere.
Dehiſcēs:apertum hiatu.diffuſum.ualde hiſcēs.
Deiurat ſatis iurat.uerum iurat.
Deiurium:iuſiurandum.
Delapidare.euertere.cōſumere.erogare.uaſtare.
Delanguere:deflagrare.extingui.
Delargior commune antiquitus:ualde uel in diuerſas partes diſtribuere.
Delator:accuſator eo ꝓ detegat qd̄ latebat aut facultates prodat alienas.
Delecta de multis electa:a deligo gis.
Delectat:placet,cordi eſt impersonale uerbum.
Delector aris deponens:id eſt iocundari.gaudere placere.
Delere:diluere.deſtruere.extinguere.
Deleth littera quarta hebraica.D. interpretatur tabularum.
Delirus mente defectus.propter ætatē ΑΠΟ ΤΟΥ ΛΗΡΥΕΙΝ:uel qd̄ recto ordine q̄ſi a lira aberret
Delirat errat.
Delirat:uanum ſignificat.
Delphica una de decem ſybillis in tēplo delphici apollinis genita :quæ ante troiana bella uatici nata eſt:cuius uerſus homerus operi ſuo iſeruit.
Delphica:ciuitas apollinis.
Delphos:locus ubi collebat apollo.
Delphines fratres fuerunt nobiliſſimi ſub quo rū titulo columnæ erectæ erant.
Delphines lupi:q̄ ex alia parte ſunt delphini.
Delphines belluæ mariæ dictæ græce eo ꝓ uoces hoium ſequant:uel ꝓ ad ſymphoniā gradati cō uenant:qñ præludūt in fluctibus p̄cipiti ſaltu: tempeſtatē ſignificant.hi ꝓprie ſimones dicunt
Delphin delphinos græce:latine delphinis dicit tamen latine delphinus delphini.
Delia:diana a delo inſula in qua nata eſt.
Delibare:deguſtare:tenue aliquid facere.
Delibatio:immolatio.parua guſtatio:refloratio.
Delibor:immolor.
Delibare,ſacrificare a libo tractum:unde ſacrificabant.
Delibuit:unxit.īde delibitus: pfuſus bene unctus
Deliberare.præmeditari.cogitare.retractare.
Deliberatū:ſtatutum.decretum.
Deliberatiuū genus dicitur eo ꝓ de unaquaq; re qd aut debeat aut nō debeat.in eo deliberatur.
Delicatus dicitur ꝓ deliciis paſtus uiuat in epulis & in nitore corporis.
Deliciæ dictæ ꝓ his delectentur homines.
Delicior aris deponens.
Delicius:puer in deliciis matris nutritus.
Delictum:peccatum.a delinquo quaſi derelictū: quia derelinquit officium ſuum qui peccat.
Delictum eſt quando mandatum dei non impletur:peccatum quando fit prohibitum: ſed indifferenter ponitur.Delictum dicitur quaſi derelictum.& fit in cogitatione:peccatum uero in operatione.
Delicuit:in liquorem uerſus eſt.
Deligit:probat,elicit
Delidit:ruit.
Deligare:deferre.quod & delicare dicebant pro commercio litterarū.
Delimat:acuit.accendit.polit:ſtimulat.
Delinire:placare.
Delinquere.grauiter peccare, eo ꝓ relinquat dei mandatum.
Deliquia:loca depreſſa:ubi apropinquātibus gallis,ſacra q̄dā loca occulta romani defoderunt.
Deliquium:defectus,defectio.
Deliquio:obliuio.
Delirare:decipere.apud ſe nō eſſe.aliena loqui
Deliteo tes tui:qd̄ eſt latere.inde delitescens.
Delius:uates apollo.interpretatur declaratio.īde delia diana.
Delos inſula in medio cycladū ſita:dicta fertur ꝓ poſt diluuiū:qd̄ ogygii tēporibus notā fuiſſet: prima apparuiſſet.Nam delō ΔΗΛΟΝ græci manifeſtū dicūt Ipſa,dr̄ & ortygia:In hac īſula Latona orta eſt uel enixa eſt apollinem & dianā.Delos dr̄ ciuitas uel inſula.
Delta littera apud græcos quarta: q̄ apud nos c̄ d & ſignificat quattuor in numeris.
Delteron:ſignum triangulum.
Delubra ueteres dicebant templa fontes habētia qbus ante īgreſſum diluebantur.inde delubra a diluendo dicta.Ipſa ſunt nūc ædes cū ſacris fontibus.in qbus fide & aqua regeneramur. Delubra a lubro id eſt raſcili ligno uel diluendis tectis:qa ſub uno tecto multa ſacella erant.
Delubricatum:delaceratum.
Delumbis:ſine lumbo id eſt uirtute:hic & hæc de lumbis & hoc delumbe.
Deludere:decipere,illicere.
Deluere:purgare,uel abluere.diluere uero permiſcere.inde diluuium.
Demas dis.uinculum.
De magis uæhementer.
Demere:detrahere .minuere.
Demenſum.inciſū ſectū defectū uel mēſuratū.

Demẽs dictus ꝙ diminutionem mentis habeat: eſt aũt tpalis: amens uero perpetuus.
Demeria græce cerealia. Demerius ergo cerealis.
Demetere: incidere.
Demetrius interpretatur nimium perſequens.
Demetiri: deſecare.
Demetrios bithynienſiũ lĩgua ſeptember menſis.
Demittere: deorſum mittere.
Demoliri: diſſipari.
Demolior ris commune antiquitus.
Dæmones a græcis dictos aiunt: id eſt peritos & rerum ſcios.
Dæmon græce dicitur ualde ſciens per æ ſcribitur
Demonſtrare: oſtendere explanare.
Demonſtratiua pronomina dicta eo ꝙ habeant demonſtrationis ſignificationem: ut hic: ego tu ille ſemper demonſtrãt. ille & ipſe iterdum demõſtratiua. Interdum etiam relatiua.
Demonſtratiuũ cauſæ genus dicit ꝙ unamquanq; rem laudando aut uituperãdo demonſtrat.
De more: ex conſuetudine.
Demorari: tardare.
Demortuus: qui ante terminum ſui officii: aut conſulatus moritur.
Demo mis pſi ptum interpoſita p cauſa euphoniæ ſicut pmo mis pmpſi promptum.
Dempſit: deduxit. diminuit.
Demulcere: oblectare: leuigare.
Dæmulus eiuſdem artis æmulator.
Demũ: poſtmodũ. nouiſſime. itez: maxime uere.
Demuſſo: dubito: diſſimulo.
Demutilare aliquid integrum detruncare.
Denarius dictus qa pro .x. nummis imputabatur:
Denarius hẽt ſiliquas decem & octo.
Denymphales feriæ erant apud paganos ob honorem nymphaꝝ: aquã nõ licebat inducere agris.
Deniq;: poſtmodũ. poſtremo. nouiſſime.
Deniq; componitur ex denuo & quæ.
Denſus ſa. ſum: ſpiſſus.
Denſare. ſpiſſare. urgere: uelare. artare.
Denſeo es & denſo as eiuſdem ſignificationis.
Dens dentis maſculinum eſt: inde dentulus & dentatus. cõponit edẽtulus. bidẽs bidental tridens.
Dentale pars prima aratri: in qua uomer inducitur quaſi dens.
Dentales aures aratri: quibus latior ſulcus reddit:
Dentes ſignificãt uerba maledica uel principes peccatoꝝ: quoꝝ auctoritate quiſq; de ſocietate recte uiuentium præcidit: & quaſi incorporatur male uiuentibus. His contrarii ſũt dẽtes eccleſiæ: quorum auctoritate in corpus chriſti tranſferuntur: quiq; ab errore gentilium.
Dentes dñr quaſi cibos ciuidentes: uel a græco odõtes. i. edentes: horum primi dñr pcĩſores: ſequentes canini quos collomellos uulgo dicunt: ultimi molares dicuntur. In uiris plures. in fœminis pauciores dicuntur.
Denticare: dentes imprimere. uel mouere.
Dentrix. genus piſcis pro multitudine & grandita te dentium dictus.
Dentrices lapis eſt arboreus id eſt ſuccinum. Nam dentros græce arbor.
Denuo: iterum. rurſum.
Denunciare: omnibus notum facere.
Denus nomẽ pecuniæ: unde nummus denarius dicitur.
Deoda id eſt diuina.
Dehoneſtare conuiciari. contaminare.
Deogratias interiectio computatur ſicut proh dolor proh nefas &c.
Deorſum: deſurſum. id eſt. deſubter.
Depactus: defixus: qui aliqd cõuenit a depaciſcor
Depalata: manifeſta.
Depannare. dilaniare. de panno rapere.
Depaſcit: conſumit deuorat.
Depaſco & depaſcor paſſiuum accuſatiuo iungit: ut miſeros depaſcitur artus.
Depaciſcor a paciſcor compõitur. Nam corripitur pacem conuenio.
Depectio: pacis confœderatio.
Depeculari cõe antiquitus: deuaſtare: inde depeculatus tatum: pecora deprædatus. furatus.
Depeculatus eſt qui prædas exegit. uaſtauit.
Depeculatio: de publico deprædatio.
Depegiſſe: deflexiſſe a pangendo dictũ uelut trãſlegiſſe a paciſcendo.
Deperco a parco componitur a in e mutata.
Depelliculari decipere a pelliciendo dictum.
Dependere: reddere. pro alio ſatisfacere. ſoluere.
Depiaſma factura uel ars.
Depilare. deuaſtare. extirpare.
Depilor te illam rem.
Deperire: turpi amore.
Deligere: perire.
Depygis denaticata. ſine natibus. Nam pyga extrema pars corporis.
Deplexit: tranſuexit.
Deplet: euacuat.
Deponere. commendare ſoluere dimittere. de ſublimi deprimere.
Deponẽtia uerba dicunt: qa deponũt futuri tẽporis pticipiũ: qd' ĩ dus deſinit a ſignificatiõe paſſiua: ut gloriãdus. uꝫ p antifraſi qa nunq; ponũt r.
Deponẽs uerbũ dicit: qd' cũ ſimilẽ habeat poſitionem cõibus: tñ deponẽs dr quaſi ſimplex & abſoluta q̃ p ſe põit nõ egẽs alterius cõpoſitiõe: uel ꝙ depõat una ſignificationẽ: & alterã p ſe teneat.
Depopulari: uaſtare.
Depollat: diſpoliat. detrahit: ſed proprie ad purũ redigit.
Deportare: de loco ad locum portare. ſpatiari.
Deportatio eſt cum libertas & ciuitas amittitur & quis exulat.
Depoſcere: petere. deprecari.
Depoſitum pignus ad tempus commẽdatum.
Deprauare: praue facere. uel de pollicitatione recedere.
Deprecatio eſt cum & peccaſſe & conſulte peccaſſe ſe reus confitetur: & tamen ut ignoſcatur poſtulat.

Deprecari:mala precando depellere:
Deprecari:ualde preces effundere.
Deprædari:prædas facere. diſſipare.
Deprædator:prædo.graſſator.
Depreciatus dictus quod non ſit aliquo precio dignus.
Depreciari:de p̄cio auferre.deprimere. uilificare.
Deprehendere:pfecte cognoſcere.ualde tenere.
Deprimere:humiliari.tribulari.
Depromere.proferre:cantare.
Deptus ſecutus.
Depultus:pro depulſus dicitur.
Depudaſcens impudens.pudorem deperdens.
Derectum in rectum uadens;directum uero inlatere rectum.
Derepente:ſubito.
Deridere: ſubſannare.de aliquo riſum mouere.
Derigo q̄ orta ſunt. dirigo cum aliquid oſtendo.
Deriuare deducere. deriuo trahere.de uia errare.
Deriuare:de riuo ducere.diuidere.,pducere.
Deriuatio fit principaliter tribus modis:litteratura & ſenſu.ut ab aureo aureus:littera & non ſenſu ut a fero fere.Sēſu & non littera: ut ab uno ſemel Ité deriuatio littera & nō ſēſu fit ſex modis:trāſformatione ut a pois ποδός pes.abiectione ideſt dimminutione:ut ab honore honor:adiectiōe: ut a terra terrenus:formatione uel cōpoſitione: ut a furca furcifer:mutatiōe ut doctus us in or fit doctor.Significatione ut a formido uerbū formido monē. Item ad deriuationem cognoſcendā cum duæ partes ſibi comparanť:quæ a qua deriuetur Sciēdum q; pars quæ in numero ſyllabarum creſcit ipſa deriuet. Quæ regula maxime cōſiderat̄ in genitiuo nominis & in ſecunda pſona uerbi actiuæ declinationis:ut facilis a facio cis a iuſtus iuſtitia.Si autem pares fuerint genitiuus & ſecunda perſona uerbi: tūc requirēdus ē intellectus rerum ſecundum quæ prius alteꝝ altero fuerit:ut a fumus fumo as:deuticio Iſtud perutile ē ſcire.qđ ſi nominibus uerba adhærentia conſonantem nominis ſeruat & nō ſuperenť a ſyllabis genitiui niſi a nominibus quitæ declinatiōis.ueniant primæ q; ſint cōiugatiōis ſine dubio magis uerba a nominibus deriuantur: ut a ſpuma ſpumo as & a mora moror aris:a liber ri libero liberas:miſer ri miſeror ſeraris.a uigil.uigilo as.ab æſtus æſtuo as.a luxuries luxurio as.formido āt.caligo:ppago palpo & indago quæ una uoce nomina ſunt & uerba magis nomina a uerbis deriuantur: quia genitiuus eorum uerba ſuperat: Illa etiam uerba a nominibus traducūtur quæ eis adhærentia deſinunt in co to lo uel lor uel cinor uel cito uel go: ut a faber frabrico as. a debilis debilito as. a pulus pulo. a gratis uel grates gratulor:a latro latrocinor. a febris febricito. a lites litigo primæ coniugationis. Si quod autem uerbum nomini appoſitum eſt cōſonante præcedente non primæ cōiugatiōis illud non ex nomine deductum: ſed nominis uideť eē principium:ut a ſcribo bis ſcriba. Ab aduenio ad uena & ſimilia. Ex ſupradictis igit̄ colligi poſſūt ſi primæ coniugationis ſunt uerba nominibus adhærentia tunc multa & innumerabilia uerba a nominibus traduntur:pauca uero nomina a uerbis. Si uero ſecundæ tertiæ uel quartæ ſint coniugationis: plurima nomina a uerbis: uerba uero a nominibus pauca traducta. Nā a flos floris floreo es deriuatur a ſuperbus ſuperbio bis.& his ſimilia. pauca tamen. Quod ſi tertiæ ſint coniugationis. nomina interminabilia a uerbis ſuenies deriuata uerba uero a nominibus pene nulla. Deriuatiōes uero uel compoſitiones dn̄r cum ex una dictione alia quælibet formatur uel traducit̄ uelut ab hebraicis a græcis ſæpe:a barbaris qñq;. a noſtris uero q̄ ſæpiſſime. qđ fit aut ex cauſa:ut rex a recte regendo:aut origine.ut homo ab humo: aut a cōtrariis ut lucus a luce.mons a mouēdo aut denominatione:ut a prudentia prudens: aut ex locis q buſlibet uel rebus:ut a thebis thebanus:a monte mōtanus.a ſilua ſiluanus:a luce antelucanus. Deducitur etiam.interdum per imutationum a proprietate ſonoꝝ:quod factitium dicitur:ut tyntinabulum:turtur. Nam licet nomina ad placitum inuēta dicantur.tn̄ put placuit. qui inuenit earū dem dictionū originē alicunde traxit. Non enim ſicut latinus hoiem ab humo: ſic græcus antropō ſed quia ſurſum conuerſus ſit dixit. Paucæ igitur iueniūtur partes. quaꝝ ſi pquiſieris etymologiā aut aptā aut paulo latentē iuenire nō poſſis. Mutāt aūt iterdū litterā & ſenſū:ut ab humo hūaus Interdum uero lr̄am & nō ſenſum:ut labo bas labor eris oleum & oliuum: qñq; ſenſum & non litteram.ut a gramma grammatica: aliq̄n uero nec ſenſum nec lr̄am niſi forſitā declinationem ſicut in quibuſdā grecis ad latinā regulā tranſlatis: ut parer in noſtro eadē eſt uox idēq; ſignificat apud græcos atq; latinos. Quæ itaq; a barbaris hebraicis uel græcis fiunt:non leuiter quam hēant originē dinoſcuntur ut numidia ab icertis ſedibus lingua barbarorum eiuſdem dicta. Mare quoq; amarāꝝ quod hebraice ſonat amarum:deus uero græce dicitur theos unde dicitur. Quæ uero a noſtris producuntur:a quibus fiant per etymologiam uerbi ſatis patet. In quibuſdam uero perſæpe latet:ut q; a luceo lucerna dicatur quis nouit? Nō uero q; ab eodem luceo luſcus dicaf:leuiter nouit:niſi quia gentiles ibi ſacrificantes funalia ponebāt: uel qđ minime liceat uel cætera ſimilia nobiſq; occulta.
Derogare:detrahere. uituperare.
Deror:ſeptimus annus remiſſionis.
Deſcendere:deſurſum uiſum uenire.
Deſcio minus ſapio deſciui facit præteritum inde deſciſco id eſt deſipio.
Deſciuit:ſeparauit.aperuit.deſeruit.
Deſcribere:exprimere.formare tractare:
Deſcriptio eſt proprietatibus quædam informatio rei tanquam coloribus quibuſdam depictio: ut omia ſimul ipſi rei æquētur niſi ex genere & differentiis fiat.
Deſæuit:pedem retraxit: ab iracundia lenitus: eſt ualde ſæuit.uel quieuit.

Deſecari:occidi.
Deſerere:derelinquere.
Deſertus:deſolatus,egens auxiliis.
Deſerũt:derelictũ dictũ q̃ ñ ſerit:& iõ deſertũ ẽ
Deſertores dñr eo q̃ derelictis militaribus officiis euacuatur.
Deſes deſidis id eſt deſidioſus : ceſſãs ab inchoato ꝓpoſito,piger:inde deſidia quæ a ſedendo dicit
Deſidere:deorſum abire.
Deſiderare:auide petere,uel amare.
Deſiderium ẽ rei absentiũ & nondũ adeptæ.Cõ cupiſcentia utrorũq; amor auiditas.
Deſiduus:diuturnus.
Deſideſcere:negligenter agere.
Deſidia: ignauia,pigritia corporis a ualde ſedẽdo dicta.
Deſino nis deſiui:ceſſare ſignificat refluere,pedẽ retrahere.
Deſilire:deſcendere.
Deſios perinthios lingua nouember menſis.
Deſipere:de ſapientia exire,delirare:uñ deſipiſco
Deſirum:proſperum bonum.
Deſituata:delinita forma.
Deſiteſcere:contemnere.
Deeſis græce deprecationes.
Deſmo δεσμῶ græce cõiũgere uel ligare uñ decẽ
Deſnas denas.
Deſolare:ſolum relinquere.
Deſolatus:de ſolo eiectus:inops. deiectus.
Deſor:diſſimilis forte.
Deſperatio dicit q̃ deſit ſibi ſpes ꝓgrediẽdi:quia qſq; pctm̃ amat:futuram gloriam nõ ſperat.
Deſpicere:contemnere,uel deorſum aſpicere.
Deſpectare:frequenter aſpicere.ſine ſpe fieri.
Deſpicor cõe antiquitus inde deſpicabilis.
Deſpina δεσποινα græce dominatrix.
Deſpotes dominatores græce δεσπότης δεσπόω dominor græce.
Deſpondere:ualde promittere.
Deſpuere:reiicere.
Deſponctores:debitoꝝ expoſitores.
Deſta:deguſtata.
Deteſtare:ualde ſtare.
Deſto as deſtiti,quod eſt ceſſare.
Deſtinare:inceptare:deſignare,deputare.
Deſtituere deſerere.
Deſtinæ:furcæ.
Deſtrictus:iratus:ſeuerus,potens.
Deſudare:elaborare,deponere ſudorem.
Deſueta:non aſſueta,de uſu tracta.
Deſultores dicunt q̃ olim prout quiſq; ad finem curſus uenerat:deſiliebat & currebat.
Detego gis detexi detectus:apertus,publicatus.
Deterior a bono detractior a malo peior,hic malus ille peior.inde deterioro as aui.
Deterior & deterrimus a deter.nã antiq a deter ſi cut a ſub ſubter,alii a detero uerbo id ẽ deprimo
Deteſtor cõe antiquitus:id eſt execro.maledico.
Deteſtabilis:extra teſtimonium.
Detractare:derogare,dedignari.renuere.
Detractatio:alioꝝ bene geſta in malũ mutare,uel minuere.
Detractor:qui detrahit.
Detrahere:lædere cauillare.
Detrimentum:damnum,iactura.
Detrudere:excludere,propellere.
Detruſus:incluſus,expulſus.
Deuaricare:prouehere:diſſimilem reddere.
Deucalion filius promethei frater pyrrhæ uel maritus:duo.q ĩ diluuio a pagãis remanſiſſe dicũt.
Deuerticula:ſemitæ peruerſæ a deuertendo:deflexio deuia in alteram uiam uel dies uertentes.
Deueho is deuexi deuexũ.id eſt declinatũ ꝓnũ.
Deuia:loca ſecreta,quaſi ſine uia.
Deuns deũcis q & bes dicit dictus q̃ de aſſeuncia.minuit id ẽ undecĩ ad.i.quiq; ſic ſcribit fff.555.
Deuoco accuſo.deſuper uoco.deduco.
Deuorare:conſumere diſſipare.
Deuoueo es deuoui deuotum:debitũ deſtinatum
Deuouere:deſtinare:maledicere.ide frequẽtatiuũ deuotare;per furorẽ maledicere exprobare.
Deuotio:timor & obſeruatio.
Deus ſiue dominus dicitur : uel q̃ timeatur a cunctis uel q̃ dominetur omnibus.
Deus & diuus ita diſtinguitur: deus ſemper eſt,diuus uero fit.
Deus hebraice:latine dicit timor: q̃ ab omnibus timeatur:græce theos : qa theoro θεῶρω dicit ui deo:q̃ cũcta uideat:theo θέω quoq; dicit curro. qa cũcta percurrat;ũde deus dicimus protheos.
Deuteroganiæ ſecundæ nuptiæ : gamos γαμος enim nuptiæ interpretatur.
Deuteronomion græce interpretat ſecunda lex id ẽ repetitio & euangelicæ legis ꝑfiguratio quæ ſic ea habet quæ priora ſũt:ut tamẽ noua ſint omnia quæ in eo replicantur.
Deuteroſis græce nouitas.deuteres renouationes.
Deuulgare:publicare.propalare.
Dexia.δεξια græce dextera.
Dextranx nel decunx dictus qa decem unciis ſtet uel conſtet:quiq; ſcribitur.555.
Dexter : propitius, proper.fauens:facitq; dextera dexterum.
Dexrera manus dicitur a dando uel quaſi dans extra:Ipſa enĩ pignus pacis datur:ipſa fidei & ſalutis teſtis adhibetur.
Dextera a dexia græco deriuatur.
Dextra ſignificat fauorẽ & propitiationem. Aug.
Dexter dexteri & dextri: uñ & a gtõ fœminiñ deriuat dextra & dextera :ſicut liber liberi libera.
Dextri dicuntur paſſus mẽſurandi apud quoſdã.
Dextralia:brachialia.genus ornamenti commune uiris & fœminis; ante manichas portantur iungũt uno clauo.
Dextrariola:armillæ.
Di dis eandem ſignificationẽ habent,& ſunt ſeparatiuæ:ut diuido diſtraho : qd dia apud græcos facit.Sciendũ tñ q̃ dis tũc ꝓponit: quãdo ſeqt.c.f. p.ſ.t.uel.i.conſonãs: ut diſcũbo differo diſputo. diſſẽtio.diſtraho diſiũgo. Aliis uero qbuſcũq; cõ

ſonãtibus di præponit. ut diduco. dimitto. & di gero. diluo: & ubiq; di producit: excipit dirimo & diſertus.
Dia generoſa. dio Δύο græce duo.
Dia per uel propter.
Diabetes paſſio ſimilis hydropi.
Diabolus hebraice dicit deorſum ruens.
Diabolus criminator.
Diacaſon frequẽter ſurgẽtes & ſedẽtes ĩ poplite.
Diacodion dicta q̃ ex codia id eſt papauer fiat.
Diacon græce: miniſter id eſt diaconus.
Diaconium græce miniſterium.
Diathece Διαθήκη teſtamenta.
Diadema uitta capitis regis: ſpecialiter eſt geſtamẽ regii capitis.
Diadema ornamentũ capitis matronarũ: quod retro aſtringit: & ex inde dr̃ græce q̃ pliget: fit aũt ex auro & gẽmis conteſtũ: & circũactis extremitatibus retro aſtringitur.
Diaphne ueſicæ paſſio ex urinæ frequẽti dimiſſione: nihil enĩ tenet.
Diaphonia organum dicitur.
Diaphonia uoces diſcrepantes.
Diaphoros græce differens.
Diaphoreſis per quam fit differentia.
Diaphoreticum id eſt cardiacum.
Diagonum linea ducta ab angulo ĩ angulum ſic.
Diagnoſticon græce cognoſcentium.
Dialabis cõſtitutum imperatorum ſiue diathete.
Dialectica eſt diſciplina ad diſcernẽdas rerum cauſas. intellectum mentis acuens. ueraq; a falſis diſtinguens: dicta q̃ in ea de dictis diſputetur. nam Διάλεξις græce dictio dicitur.
Dialyton uel aſyntheton .i. ſolutũ eſt figura quæ ſine coniunctionibus effertur: ut uenimus uidimus placuit.
Dialogus duorum diſputatio uel plurium. Nam dia duo: logos ſermo græce interpr̃at diſputatio
Dialogus capitulidictio delectabilis.
Diamaron a ſucco myrrhæ dicit: ex quo conficit
Diameros perſona comica mitrata.
Diameros p̃ſona de diebus biduum.
Diametros generis fœminini.
Diametrus circuli recta linea p̃ centũ dicta in duas æquales p̃tes circulum diuidens ſic.
Dia localis p̃poſitio per ſignificat: ut διαρένω diareno græce id eſt prũpo uel duo uel de uel trans uel iter ut diarenas διαρενασ̃ interrũpis
Diactoros: internuncius.
Diacorema: intercapedo.
Diaſtema: interuallum.
Diaconizo: tranſ ueho.
Dia græca p̃poſitio p̃ caſuali accipit: ut eſt ꝓpter.
Dianoeas id eſt ſententiæ.
Diapaſon muſicæ artis ſymphõia: conſtat ex qnq; tonis & duobus ſemitonis id eſt de diapẽte & diateſſeron. dicit uero diapaſon de octo: quia octo uoces habet.
Diapaſon interpretat de octo uocibus quia omnes habet uoces: uel qa cithara antiqua octo habet chordas
Diapente ſymphonia eſt quæ cõſtat ex tribus tonis & ſemitono: habet aũt quinq; ſonos inde & dicit
Diaploſiono id eſt dupla ꝓportio.
Diaphonia id eſt diſſonantia.
Diaporeſis id eſt addubitatio: ut quo me uertam neſcio.
Diapſalma ſcdm quoſdã hebraice intepretat fiat græce uero ſignificat interuallũ pſallendi id eſt diſiunctio uocũ: ubi quædã requies diſtinctæ cõtinuationis oſtenditur.
Diapſalma in hæbreo ſella hoc eſt ſemp & iugiter, Item & diapſalma: quod eſt pauſatio.
Diapſalma ſignificat interuallũ: ut tamen pſalma ſit quod pſallit: & ſignificat qd̃ illa qbus interponitur ſunt ſempiterna. Diapſalma: conuerſio ſenſuum. uel perſonarum.
Diaquili dii inferi. Aqlos enĩ nigros dicebãt antiq.
Diarium cibus unius diei.
Diameron biduum.
Diaſchizo Διασχίζω græce diuido.
Diarrhoea Διάρροια lyenteria.
Diarrhoea iugis uentris curſus quotidianus.
Diaſirmos figura ea quæ magna ſũt uerbis minuit aut minime extollit.
Diaſirmos eleuatio uel impreſſio: cum quæ ab aduerſariis dicuntur diſſoluimus.
Diaſpermaton dictũ: qa ex fœminibus componit.
Diaſtaſis græce diſſenſio animæ uel ſeditio.
Diaſtema interuallum uocis ſpatium ex duobus uel pluribus ſonis mutuatũ: uel certe tractus pronunciationis.
Diaſtole id eſt diſtinctio dextera pars circuli: quæ ſuppoſita uerſui contraria ſeparat.
Diaſtole græce latine interdictum. eſt aũt nota ad pedem litteræ poſita: quæ male cõiuncta ſeparat ne puer legens erret.
Diaſtolen græci dicunt diſcretionem.
Diateſſeron ſymphonia conſtat de duobus tonis & ſemitono. habet uero quattuor ſonos: unde dicit diateſſeron id eſt de quattuor ſonis.
Diatypoſis eſt deſcriptio: cum rebus pſoniſq; ſubiectis formaſq; & habitus attribuimus.
Diatypoſis græce expoſitio.
Diati græce ꝓpter quid. Dioti relatiue cauſatiue qm̃. priſc.
Diatome id eſt media ſectio.
Diatoniũ tertium genus muſicæ durum.
Diatrihæ: diſſenſiones uel diſputationes ſiue locus conflictus: ubi diſcunt diſcipuli.
Diatritum id eſt abſtinentia tridui ad cognitionẽ febrium.
Dibulatio deſignatio.
Dico as caui penultima breui ad dicationẽ diis dona confero: deo cõſecro. Dico uero dicis penultima ꝓducta id eſt loquor.
Dicax: loquax: urbanus q̃ uerbis bene loquit.
Dicibile eſt quicquid uerbo non aures ſed animus ſenſit: & de ipſo animo tenet incluſum.
Dicit q̃ ſemel nunciat. dico græce Λέγω.
Dica charta a dicendo.

Dico cis:inde dictum deriuaſ.i.dictio rationis.
Dicax cis:dica dicæ:dicto as: a quo dictito as dicta men:dictator dictatoriũ dictatura cõponiſ addi co iterdico dedico prædico iudico cõdico.
Dico cas cõponiſ inde abdico cas: prædico cas:dedico cas:indico cas:uendico cas:uindico cas uindicta.Index indicium: maledicus cauſidicus ueridicus falſidicus oĩum penultima longa.
Dciop c ſolam poteſtas conditio imperium.
Dictio uero per ct pars quælibet orationis ut nomẽ & uerbum.
Dichis græce latine fortitudo.
Didux uocabitur antichriſtus: cuius numerus eſt dclxvi.per litteras græcas
Dichos διχῶσ bifaria.
Dicolos duoꝝ membroꝝ diuerſitas.Dicendi tria ſunt genera:dramaticon.exageraticon:micton.
Dichroæ.id eſt breues longæ bitemporeæ.
Dictæi dicunſ cretenſes:nã dictæus eſt mons cretæ aut in quibus dictamus abundat.
Dictatura ultima poteſtas imperatoris cenſoris.
Dictatores:quinto anno poſt reges expulſos:romani aduerſus generũ tarquini creauerunt. hi quinquennii temporis imperio utebanſ.
Dictatores dicti quaſi principes & præceptores:uñ & edicta dicuntur.
Dictæus mons cretæ:unde dictamus dicit.
Dictamus hoc eſt pulegium agreſte uel polegium martis:quia tæla excutit. dictus a dictæo monte cretæ:qui ſimilitudinem habet polegii.
Dictum dicto as:dicturio.
Dictus participium pro dictatus.
Dictyma dicit diana a græco ΔΙΚΥΟΝ id eſt ræte quia ſit dea uenatorum.
Dicubilis loquens.
Didaſcalus græce magiſter.doctor.
Didaſcalium magiſteriale.
Didaſcalicon doctrinarum.
Didens firmus robuſtus ingens.
Didoneus uiuax ualens.
Didyma mons phrygiæ inſula.
Didymaoneas artes quas didymaon fecit.
Didymus græce thomas apoſtolus dictus eſt:quia diu hæſitauit in fide:
Didymus græce ſimillimus ſcilicet dñi uel dubius
Didiſ:diuulgaſ:diffamatur.
Dido beli filia de phœnicia fugiens pigmalionem fratrem ſuũ:qui ſicheũ maritũ ſuũ interfecerat carthaginem in africa condidit.
Didomi δίδωμι græce do.
Didrachma duæ drachmæ uel menſuræ ſex ſcrupuli.
Didragmaton: genus poematis in quo poeta nunq̃ loquiſ:ſed pſonæ ſubintroductæ.
Diducere:diuidere.
Diecula diminutiue parua dies.
Diennium:biennium.
Dies dñr a diis:quoꝝ nomina romani q̃buſdã ſyderibus ſacrauerũt,uel q̃ diſcernãt lucẽ a tenebris.
Dies inde deriuanſ diecula dieſcit: diare diurnus diuturnus,nitas:diuitius diutiſſime cõponiſ meridies redimo diſpiter hodie hodiernus quotidie quotidianus.pridie perendie poſtride:biduo biduãus. triduo triduanus:die & nocte:aut interligitur ſine intermiſſione,aut i lætitia & tribulatione. Aug.
Dies ſignificat cõtinuationẽ: aut p tempore poniſ
Dies ſignificat xp̃m,ſpũs ſpũalem Aug.
Dies inchoat ſecundũ ægyptios ab occaſu ſolis:ſecundũ perſas uel chaldæos ab ortu. Secundum athenienſes a ſexta hora diei.ſecundũ romanos uero a media nocte icipit:ũde & gallicinĩ gallorum eſt:quoꝝ uox diei oſtendit præconiũ.
Dies legitimus.xxiiii.horaꝝ eſt uſq; dũ dies & nox ſpatium ſuũ pficiant id eſt ab oriente ad occidentem: & iterũ ad orientem. Abuſiue tñ unius diei diciſ ſpatium ſolis ab oriente in occidentẽ.uocaſ autem dies a parte meliori.
Dies faſti dñtur:q̃bus ius faſ. Nefaſti q̃bus nõ faſ
Dies feriales in quibus res diuina fit:& abſtineri a litibus conuenit.Profeſtis hi ſunt contrarii. Atri dies,q̃ cõmunes dñtur.Syderales q̃bus ſydera mouenſ.& a nauigatiõe hoies excludunſ.
Dies pro tempore melius fœmininum diciſ:licet maſculinũ reperiaſ:nam de certo die tñ maſculinum utendum eſt.Seſ.
Dies in ſingulari maſculinũ & fœmininum.in plurali maſculinum tñ: & maſculinum certũ tẽpus ſignificat: fœmininum autem incertum tempus ſignificat.ut longa dies pro tempus.
Dieſis eſt ſpatia quædã & deductiones modulandi
Dieſum ueteres uocabant ſemitoniũ,nunc uero ſonũ ſemitonio minore.
Dieſis medietas ſemitonii.
Dieſis certa ſubductio uocum:q̃n antiq aliquid de integro tono diminuebãt:q̃d fiebat ſolum i productione quartæ uel quintæ uocis ad aliam.
Dieſpiter:diei pater. Iuppiter.huius dieſpiteris & dieſpitris.
Diæreſes:ſectiones.
Diæreſis:diſciſſio ſyllabæ unius in duas.
Diæro:diuido græce.
Diæta obſeruantia legis & uitæ uiuendi regula.
Diæta uitæ uſus uel ordinatio ciboꝝ: medicina inſtituta: quid ægrotus debeat obſeruare.
Diætici regulares.
Diezeuſis diſiunctio diciſ.
Differentia eſt q̃d de pluribus ſpecie differẽtibus in eo quod quale ſit in ſubſtantia prædicaſ.
Differre:dilatare.i poſterum dimittere.
Difficile:arduũ:aſperum.
Difficulter:raro:tarde.
Diffitetur:negat.abnuit.contradicit reclamat defi cit diffutat diſceptat.
Difitiſcit diſſoluiſ.aut marceſcit.languet areſcit.
Diffũdere:dilacerare:diſpgere:impartire.alloq.
Digamus ſecundæ uxoris maritus uel duaꝝ.
Digamiæ:ſecundæ nuptiæ.
Digãma:figura dicta q̃ duas habeat gammas ſic F
Digerere:diſpõere.collocare.cõſũere:exprimeſ.

Digeſtum.ordinatum;expoſitum;exhalatū.
Digitamentis id eſt liberis pontificalibus.
Digitabulum;digitum.
Digiti dicti quia decem ſūt;uel quia decēter iūcti ſūt.primus dr pollex.q; inter cæteros polleat.Secundus dicit' ſalutaris uel demōſtratorius: qa eo ſaluramus uel aliqd demōſtramus.Tertius impudicus.q; p eum ꝓbri infectatio plærūq; exprimit' Quartus anularis.q; in ipſo anulus gerit'.Idē & medicinalis;q; eo tanta collyria a medicis colligūtur.Quintus auricularis; q; eo aurem ſcalpimus.
Digitus minima pars agreſtium menſurarū.habet grana ordei quattuor.
Digitus ſignificat ſpiritum ſanctum uel eodem repletos.Aug.
Digma urina.
Dignitas eſt alicuius hōeſta auctoritas cultu honore uerecundia digna.
Dignitas decus nomē.laus.gloria.ſummus honor
Dignor aris cōe antiquitus pro quo digno.
Dignari id eſt dignū habere.inde deriuat' dignus gnior ſimus:dignatus dignatio dignitas dignāter cōponit' dedignor indignor indignus condignus.
Dignū:æquum.congruum:competens.
Digreſſi:abinuicem ſeparati.
Dii uel dei quos pagani deos aſſerunt homines olī fuiſſe ꝓdunt':& ꝓ unius cuiuſq; uita a ſuis poſt morte coli ceperūt apud ægyptū Iſis.apud cretā iuppiter.apud mauros uiua.apud latinos faunus apud Romanos:qrinus:apud athenas minerua. Apud ſamum luno.paphon uenus.apud lemnon uulcanus.apud naxon liber:apud delō apollo.In quoꝝ etiā laudes poetæ carmina cōponētes in cælos eos ſuſtulerunt. Nā quorundā adinuentiones artiū & culrū peperiſſe dicunt' ut æſculapius medicinā.fuerūt etiā uiri fortes: aut urbium conditores:quibus mortuis homīes q eos dilexerunt ſimulacra fixerunt:ut haberent aliquod ex imaginum contemplatiōe ſolatiū:ſed paulatim hic honor ſuadētibus dæmoniis ita ī poſteros irrepſit ut quos illi ꝓ ſola nominis memoria honorauerunt:ſucceſſores deos exſtimarent atq; colerent.
Dilapidare:errogare.deſpicere:,pdigere.ſternere lapidibus.
Dilapidata; lapidibus ſtrata uia.
Dilatare:differre.prolongare.
Dilatatus;diues factus.
Dilatator:qui differt.delator qui ꝓfert.
Diligere amare.duos ligare.
Dilectio dicitur q; duos in ſe liget:nam dilectio a duobus incipit:quod eſt amor dei & proximi in bonis tantum accipi ſolet.
Dilema græce cornutus:ſylogiſmus latine.
Dilibuit unguento unxit.per di ſcribitur.
Dilibuntur; unguntur oleo.
Diligare probare.
Diligentia eſt quarta conſeruatio ſuorum.
Dilituit latuit; indē delitеſcere latere.
Diliophō dr ibis quaſi dilia ΔΕΙΛΙΑΦΙΩΝ ophion; id eſt formido ſerpentium.
Diliuuinm dictū q; omnia aquis deleat. Primū diluuiū fuit ſub noe toto orbe. Secundū in achaia Iacob patriarchæ & ogygi temporibus. Tertiū in theſſalia Moſæ uel amphionis tēporibus. qñ maiorē partē populi aſſumpſit paucis p refugia mōtium liberatis:maxime ī monte parnaſo:in cuius circuitu deucalion fugit cum pyrrha.
Diluuiū græce cataclyſmus.latine tempeſtas.
Diluere:pmiſcere;unde & diluuium.
Diluere:diligēter purgaſ;& multū lauare:tēpare
Dilucide;diſerte plano ſermone.euidenter.
Diluculo dictū quaſi iam incipiens parua diei lux i.aurora.aduerbium temporis.Diluculum uero nomen eſt.i. aurora.
Diluculaſcit.diluceſcere incipit.
Dimenſio:largitio.diſtrubutio.
Dimenſus;ſeparatus.menſuratus.
Dimetiri.largiri.diuerſis menſuram tribuere;diuidere.efficere.ſeparare.
Dimicare.armis pugnare.
Dimidiare;diuidere;medium efficere.
Diminutiuum eſt; quod diminutionem ſui primitiui abſolute demonſtrat;ut rex regulus id eſt paruus rex. Deriuantur plæraq; ab appellatiuis. pauca a propriis; ut Sergiolus.antoniaſter & ſeruant genera primitiuorum plærūq;:præter ranūculus ſtatunculus; canicula & ſcutula.& ſcutella quaſillum .piſtrilla;aculeus.anguilla;ungula nubilum pannicula; glandula; enſicula. betatius. Maluatius.
Dimouere:diſiungere;diuidere deducere;
Dimus.bimus.
Dynamedia poteſtas hærbarum id eſt uis & poſſibilitas.Nam in hærbarum cura uis ipſa dynamiſ ΔΥΝΑΜΙΣ.ūde & dinamedia nūcupat';ubi eoꝝ medicinæ ſcribunt'.
Dina;proprium nomen filiæ Iacob.
Dina tranſfertur in cauſam.Iurgii enim in ſichimis cauſa extitit.
Dindyma mons phrygiæ.pluraliter declinatur.
Dinumerare.diligenter deſcribere.numerare.
Dicæoſyne ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ græce iuſtitia.
Dioceſis ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ græce gubernatio:& hoc nō ſecundum proprietatem uel poteſtatem; ſed ſecundum affectum.
Dicein ΔΙΩΚΗΙΝ conſectari.
Dioclis;qui docet.doctor.
Dyo ΔΥΟ græce duo.
Diomedem pagani deum aſſerunt;cuius ſocios in auef conuerſos ita ſe ludificare dicunt; ut ſuis id eſt græcis colla dant;alienos uerberent;& ad templum diomedis roſtro aquam portent.ſed hoc fingunt uel ſi aquam portant uel tale aliquid ludificationibus dæmonum fit;qui eos a ueri dei cultu abſtrahunt.
Diomedeæ; aues diomedis græce dicuntur heroidios.
Diomedis urbs in apulia.
Diometria diſpenſatiua ordine ſapienter diſpoſita ſcien ia eſt.

Dione ꝓprium mris ueneris.& pro ipſa uenus.
Dionæum uenerium una cycladum.
Dionyſia liberalia græce ſacra liberi.
Dionyſia gemma nigra mixta notis rubeis.
Dionyſius byzantinorū lingua februarius menſis.
Dios græce latine dicit Iouis id eſt clarus. dios nouember menſis lingua macedonium.
Dios menſis martius bithynienſium lingua.
Dioſcoria urbs colchoꝝ: quā āphitus & circius aurigæ caſtoris & pollucis condiderūt:& ab eis nominauerūt.Nam græce dioſcori caſtor & pollux dicuntur.
Diota uas habens duas auriculas.
Diouolares: uiliſſimæ meretrices parui ſtipendii uel diouolæ.
Diotrepes:hæreſiarcha interpretat ſpecioſus iſul ſus:uel decor inſaniens.
Diple nota quā ſcriptores apponūt in libris eccleſiaſticorum ad ſeparanda uel demonſtrāda teſtimonia ſanctarum ſcripturarum.
Diplepenſtichon.id eſt cum geminis punctis.
Diple ſuperne obelata ponitur ad cō dictiōes loco rum perſonaꝝ:ac temporum mutatas.
Diple oboliſmene interponitur ad ſeparandos in comœdiis & tragœdiis periodos.
Diplazo διπλάζω græce duplico.
Diplomaſarius:duplicator.
Diploys græce:dupla ueſtis:ſagum.
Diploſa:diuiſa:ſeparata.
Dipodia tertia pars heroici uerſus:quæcōſtat duobus extremis pedibus dactylo & ſpondæo.
Dipōdium duobus aſſibus conſtās.
Dipodius quaſi duo pondera.id eſt libræ.Nam pōdus abuſiue una libra eſt
Dipſas ſerpens exiguus intolerabilis.lucanus hic dipas ſiti interficit.
Dipticæ tabellæ:quibus corruptores amorem ſuū inſcribunt puellis.
Dipticon græce duæ tabulæ.
Diphthōgus grece dr̄ cū binæ uocales iungūt.Nā phthongus eſt ſonus: & ſingulæ uocales ſuas uoces hnt.
Diptota nomina dicta q tantū duobus caſibus declinēt:ut tabi tabo. Nā di græce duo ptos caſus.
Dira:aſpera.amara.execranda.
Dirce fons ē thebis: & ciuitas quā cadm⁹ cōſtruxit
Directum eo q in rectum uadat.
Diſiunctum: diuiſum.
Diræ deæ pœnaꝝ dr̄ ultrices.
Diripere in diuerſas partes rapere:uaſtare:diuellere
Direptio:ſeparatio diſcordia:diſcidium.
Dirimere:diuidere.detrahere:ſeparare.
Direptum:diſiunctum.ablatum.
Dirigo gis direxi directum: cōponit ex di & rego.
Dirimo mis diremi diremptum: cōponit ab emo emis & di interpoſita r uel diruo ris.
Diripo pis diripui direptū cōponit ex di & rapio.
Dirigeo es dirigui dirigere obſtupere.
Dirimitores erant: qui ſuffragia populi in tabulis ſcripta reparabant.
Diritas:feritas adiro.
Diruere:dinumerare.
Diriuitores:diuiſores.
Diriuata:digeſta.ſeparata.
Diriuatorium:locus cōtubernii.
Dirocheus duplex refectio interpretat. de ueteri ſcilicet nouo teſtamēto quē librū fecit ſedulius.
Diruere:deſtruere.euertere.
Dirutus:ciectus.
Dirumpo:diſpergo:dilacero.diſſipo.
Dirus dicit quaſi diuina ira ī id actus:aſper atrox deteſtabilis.
Dis græce bis latine.
Dis:diues.opulentus:hic & hæc dis huis ditis:hoc dite debuit dicere: quod ſingulare neutrū nō eſt in uſu:ſed pluraliter ditia. hic dis ditis propriū i. πλοῦτος.
Diſcere cognoſcere:diſcit qui nō noſcit:docet uero qui nouit.
Diſcedere:p diuortium recedere.ſeparare.
Diſceptat:cōtendit.diſputat.uſurpat.iudicat:
Diſcepit:diuiſit.
Diſceptus:diuiſus:ſcrutatus.
Diſcernere:in duas partes diuidere.diiudicare.
Diſcerniculū:ornamētū capitis uirginalis ex auro
Diſcerpere:diſſipare mēbra lacerare diuellere ex dis & carpere.
Diſceſſio:diuortium.
Diſcinctus:remiſſus.incompoſitus.
Diſcingere:deligare.
Diſcidium:euerſio. ſeparatio:diuortium.dictum cum quis a pacto diſcedit.
Diſcindere.diuidere.pfringere.
Diſciplina eſt præcepta quibus acceptis id quod deſideramus implemus.
Diſciplina a diſcendo dicta:uel quia addiſcit plena:& agit de his quæ aliter euenire nō poſſit. Ars uero etiam de his quæ aliter ſe habere poſſunt.
Diſciplinæ liberalium artium.vii.ſunt. prima grā matica id eſt loquendi peritia.Secunda rhetorica. quæ propter nitorem & copiam eloquentiæ ſuæ maxime in ciuilibus quæſtionibus neceſſaria æſtimatur.Tertia dialectica cognomento logica quæ diſputationibus ſubtiliſſimis uera ſecernit a falſis. Quarta arithmetica: quæ cōtinet numerorum cauſas & diuiſiones. Quinta muſica:quæ in carminibus cantibuſq; conſiſtit. Sexta geometria: que menſuras dimenſioneſq; complectitur. Septima aſtronomia quæ continet legem aſtrorum.
Diſciplina eſt quarūcūq; rerū ſcientia. Aug. Inde diſciplino as aui diſciplinatus id eſt doctus.
Diſcipulus:qui diſciplinam diſcit.
Diſciſcere:diſiungere:diſcentire.diſcrepare.diſcedere.deſtituere.
Diſciuit:diſſenſit.
Diſcluſum:diuiſum.dimotum.
Diſco poſco compeſco: q̄uis inchoatiua non ſint:tamen quia eiuſdem ſunt formæ:deficiunt in futuro infinitiui.priſ.

Diſcophorus:diſcoopertus:diſcūferens.
Diſcolus: difficilis aut moralis in diſciplinatus a ſcholis dicit,uel a dis & colere.
Diſcolor alium colorem habens mutatus a primo color
Diſcordare:diuerſum cor habere diſſentire.
Diſcordatio:diſputatio.
Diſcordia:diſſenſio,diuortium.
Diſcerno nis diſcreui tum.diſtans diſperſū.diuiſū
Diſcretio:diſcuſſio quarunlibet rerum conſidera tio ad quid tendant.
Diſcrepare:diſcordare,differentiam habere.
Diſcrimen:periculum,diſtantia,labor a diſcernendo:quod aliquando duarum rerum ſeparationē oſtendit:quæ coniunctæ eſſe poſſunt:ut in ornamentis mulierum:unde diſcriminalia dicuntur.
Diſcrimina:diſcrepantiæ.chordæ diſſimiliter ſonantes.
Diſcriminare:diuidere:interſecare diſcernere.
Diſcriminator:diſcretor.
Diſcriminalia mulieꝝ capitis ornamenta dicta ꝙ caput mulieris a uiro diſcernant uel crines.
Diſcus antea ſcutus a ſpecie ſcuti, unde & ſcutella poſt diſcus uocatus eſt. ꝙ de eo eſcaſ apponant a quo diſcūbentes dicti ſunt.
Diſcus dicitur dans eſcas id eſt ferculum:miſſorium uaſculum.
Diſcus ludus plumbeæ ſcutellæ.
Diſcutere:examinare.diſiungere perquirere.componitur ex dis & quatio tis.
Diſcuſſum:iudicatum.diuiſum.
Diſdiapaſon : ſymphonia ex duobus conſtat diapaſon.
Diſſentire:diſcordare,diſconuenire:inde diſſentatio.
Diſſenſio:ſeperatio diſcordia.
Diſſeptum:inteſtinum:qđ diſcernit uentrē & cætera inteſtina a pulmonibus & corde.
Diſſerere:exponere declarare,eloqui lucide.
Diſertus eloquens.facundus:doctus.
Diſerte.lucide.diſtincte.
Diſſidere:diſcordare,ex dis & ſedeo.
Diſſidens:diſcrepans:abſurdum diſcordans.
Diſiicio.cis.diſieci diſiectus:diſperdere:diſſipare diuellere.
Diſiunctiuæ coniunctiones dictæ:quia diſiungunt res uel perſonas.
Diſſilio lis diſſilui:diſſilire:diſcedere,crepare in diuerſum cedere,rumpi.diſcrepare.
Diſſyllaba:pars duaꝝ ſyllabaꝝ:ut muſa.
Diſſimulat: qui quod ſcit neſcire dicit,quod ſcio diſſimulo:neſcio quod ſimulo.
Dyſenteria ulceratio inteſtinorum eorum:qui primo ſolutionem uentris paſſi ſunt:græce diurium dicitur.
Dyſme Δυσμή occidens.
Diſſipare:deſtruere,euellere,componit a dis & ſæpe.uel ſeparatio.
Diſſiquidus:dies præcipuus,clarus
Diſſituit:latuit:
Diſmirando:emirando.
Diſſoluo uis uit ui diſſolutus:quaſſatus,fractus.
Diſſologia:duplex locutio.
Diſſociati:diuiſi.
Diſſortes:diuiſi.
Diſſonum:peruerſe ſonans,diſſimile.
Diſſonare:diſſentire.
Diſpages:genus ſerpentium.
Diſpalatum:diffugatum.
Diſpar:diſſimile:diſcors:diſcrepans.
Diſparare:ſeparare,diſiūgere.
Diſparile:diſſimile.
Diſparilitas:inæqualitas.
Diſpectare:deſpicere.
Diſpendium:damnum detrimentum.
Diſpenſare.deſtribuere,regere.
Diſpenſator:cui creditur adminiſtratō pecuniarū quia prius q dabant pecuniam:nō numerabāt ſed appendebant.
Diſpartit.partitur.diſſipat.
Diſpectio:faſtidium ſuperbia.
Diſpectus contemptus.
Diſpeſco cis ſcui:diſto as ſignificat.
Diſpicatus:decoriatus:ruptus.
Diſpiculare:ſagittare.
Diſplodere:repellere:dirumpere.
Diſplacidus moroſus inconueniens.
Diſpellere:diſpergere in diuerſum agere.
Diſpello lis diſpuli.
Diſpondeus dictus ꝙ conſtat duobus ſpondæis.
Diſponere:ordinare:collocare.
Dirigere:corrigere.
Diſpuditum:puduit:rubor fuit.
Diſpuere:renuere:reiicere.
Diſputare eſt diuerſa mentis ratione ꝙuirere:ut ad rei ueritatem poſſit ꝙuenire:quod in ſyllogiſmorū atq; locoꝝ ratione fit petrinctq; ꝙprie dialectis:nam demonſtrare eſt argumētatiōibus aut ſub acutis poſitionibus quoquo modo aliqđ uerū oſtēdere quod philoſophis ptinet.Cauillare uero ꝙ quaſdam conſequentias deceptorias falſitatem concludere:quod ptinet ſophiſtis. Reqre in logica uel argumētis.
Diſpungere donare:inde & diſpunctores dicuntur qui militibus dona erogant.
Diſpuncta exorta.
Diſquit audit.cognoſcit.
Diſtentio occupatio.
Diſtendere:dilatare.
Diſtentus:plenus:pinguis.
Diſterminat:diſiungit,terminos aufert.
Diſtychon græce duoꝝ uerſuū cola uel opus.Nam dis duo ſtychos græce uerſus dicitur.
Diſtychum genus ordei dictum eo ꝙ duo ordines habeat.id eſt calaticum.
Diſtinguo diſtinxi diſtinctus.
Diſcernere:ſeiungere,diuidere.
Diſtinctus:elegans:gracilis.uariatus.
Diſtinctio finē ſenſus facit:ſubdiſtinctio ſuſpēdit.
Diſtinctiones uel poſituræ quas græci uocāt theſis

tres ſunt: diſtictio. media diſtictio: ſubdiſtictio
Diſtinctio eſt ubi finitur plena ſententia: & punctum ad ſummam litteram ponit: Media diſtinctio eſt ubi fere de ſententia tantū ſupereſt quātum diximus: cum tamen reſpirandū ſit & pūctum ad mediam litteram ponimus. Subdiſtinctio eſt ubi nō multum ſupereſt de ſententia: qđ tamen mox inferendum ſit & punctum ad unā litteram ponimus: tota ſententia periodos dicit cuius partes ſunt cola & commata: id eſt membra & cæſa.
Diſto as diſtiti diſtare. differentiā habere. ceſſar.
Diſtracta: elongata aut uendita.
Diſtrahere: diducere. uendere.
Diſtros macedonum lingua martius menſis.
Dyſuria: difficultas faciendi urinam.
Diſſolutores: ſingulares.
Ditare: deuitem facere.
Ditis. id eſt diues. ſingulari numero.
Ditis qui & pluton: quē poetæ regem infirni fuiſſe fingunt.
Dityrambos carmē cæteris rithimis uæhemētius.
Ditipnus mons.
Ditrocheus pes duos trocheos habens.
Diu: multo tempore. tarde.
Diua dea: diualis diuinus. uel diurnus.
Diuaricare: diſturbare. diffundere. dilacerare.
Diuellere. in duas partes diuidere. de ſuo loco extirpare.
Diuerſus nō ſolum pro uario: ſed etiam pro ſeparato & diſcreto accipit: inde diuerſitas dicitur.
Diuertere: ad diuerſas uertere.
Duerto tis. inde diuerticulum.
Diuerſorium: locus in quo diuertitur de uia domus hoſpitalis.
Diuerſores: hoſpites.
Diuerſorium: receptorium. hoſpitale dictum ꝙ ex diuerſis uiis ibi cōueniatur.
Diuerticulū diuerſæ ac diuiſæ uiæ: locus ad quē ſecedimus de itinere.
Diues diuitis locuplex. hic & hæc diues. huius diuitis.
Diues pecuniis: locuplex fuudis dicit.
Diuidiæ triſtitiæ.
Diuidioſum. moleſtum.
Diuidere partiri. componit ex di & uido dis ſecūdum antiquos. uel quaſi diuiſis do.
Diuini dicti quaſi deo pleni: augures.
Diuinare: augurari.
Diuinationis genera uarro quattuor eſſe dicit: terram. aquam. ignem aerem. hanc geomantiā. hydromantiā. pyromantiā: æromātiam dicunt: diuinationis duo ſunt genera ars & furor.
Diuinalis dicitur: quando ineffabilem naturam dei: aut ſpirituales creaturas ex aliqua ꝑfundiſſima qualitate diſſerimus.
Diuinacula. ſortes.
Diuinitus a diuis uel diis factum: diuine uero ad ſimilitudinem deorum id eſt theothen a theos ſic quoq; humanitus & humaniter.
Diunt pro dent inuenitur.
Diuortium: ſeparatio coniugii. repudium. fluxus uiarum.
Diuriū ſolutio uentris unius diei.
Diurnus na num adiectiua ſunt diurna merces id eſt unius diei in diem: diutina uero dicta ab eo ꝙ diu durauerint. diuturna autem dicta a ꝑpetuitate quaſi æterna.
Diuus dicitur deus uel imperator: qui poſt mortē uelut deus habetur.
Diuus: diuinus.
Diuſſidius filius iouis.
Diutius: a diu dictum ꝙ ſit longo tempore.
Diuulgare publicare: omnibus notū facere.
Do id eſt dono: trado. concedo. Priſ. do græce dī didomi.
Do das dedi: dor non inuenitur quia eſt abſonū ſicut ſimilia: ſed dari uel dare datus ſum: datus eſt: dans daturus dandus dator datrix datio dapſilis datiuus datum componitur dono as cum ſuis addo is. abdo is. dedo is. pdo is. indo is. credo dis. ſubdo dis: condo dis. unde abſcondo dis. recondo dis. reddo dis. circundo as. peſſundo as. uenundo as uel uendo. nam cum monoſyllabis præpoſitionibus compoſitum do tertiæ fit coniugationis: cum diſſyllabis ſuam ſeruat coniugationem. Et hoc ſolum primæ cōiugationis uerbum a penultimā corripit. Do. n. ī ſimplici ubiq; corripit præter monoſyllabum da: ut damus datis datur dabam dabo dare datus daturus: & quæ ex his fiunt dabamini datum datu dator. componitur etiam dos dotis dapes diſcus ſedito: cadauer. rudis ior. dextra oppidum gladius cōmodo as. dens divido is.
Docere monſtrare inſtruere: inde doctor doctrix doctio doctrina doctrino as doctrinatus: doctus doctior ſimus: dogma dogmatizo zas: documentum: docilis docibilis: componit dedoceo edoceo prædoceo indoceo condoceo indoctus: indocens doctiloquus doctiloquium.
Doceo & doceor paſſiuum actō iungitur: ut doceo grāmaticam.
Docilis qui facile docetur: docibilis uero qui facile diſcit.
Docilis qui doceri poteſt: eſt enī īgenioſus ad diſcendum. Tullius in rethoricis ad herenium: Nā docilis eſt ille qui attente uult audire.
Docticanus: qui docte canit.
Doctrina ſtudiū honeſtarum rerum. uel artium inſtitutio præceptio.
Doctrinalis ſententia dicitur: quæ abſtractā conſiderat quantitatem: abſtracta enim quantitas dicitur ꝙ intellectu a materia ſepamus uel ab aliis accidētibus: ut eſt par uel impar & alia huiuſmodi: quæ in ſola rociocinatiōe tractamus cuius ſpecies ſunt quattuor. arithmetica. muſica. geometria. aſtronomia.
Documenta exempla ſimilitudo.
Dodanim filius iuuan. a quo rhodii.
Dodona oppidum epiri: ubi æs fabre funditur.

Dodona regio epiri: iuxta quā nemus eſt quercubus & glandibus abundans ioui conſecratum.
Dodone nes pro quercubus ponitur uel ioue.
Dodrans dodrantis maſculinum eſt: ſicut hic quadrans antis: quo nomine tres quælibet partes nuncupātur: quarta remota: ut ſunt. ix. ad tres. dicit etiam dodrans: quaſi quadrāte demptus: quiq; ſic ſcribitur. yy.
Dohec: diabolus. uel malum agens interpretatur.
Dogma decretū græce unde dogmatizare.
Dogma a putando philoſophi nominauerunt: ut hoc puto eſſe bonū. hoc puto eſſe uerum.
Dogma doctrina.
Docmatica propria conſilia.
Doylos δοῦλος græce ſeruus.
Dolabra dicta q̄ habeat duo labra. hæc & bipennis dicitur.
Dolabra aſcia lapidaria. ſecuris.
Doleo les dolitus dolor: doloro as: dolus doloſitas. componitur condoleo les: ſubdolus.
Doleo illam rem & illa re dicimus.
Dolias græce doloſe.
Dolor corporis inquietudo.
Dolones uaginæ: inter quas latet pugio ſub baculi ſpecie: dolones tæla abſcondita græce oxos dicūtur id eſt acuta.
Dolo a fallendo dictus. habet enim in ſe latentem pugionem.
Dolopes populi theſſaliæ. pyrrhi milites fuerūt:
Doloſus: īſidioſus. dictus ab eo q̄ deludat: ut eni decipiat occultā maliciā blādis ſermonibus ornat.
Dolus occulta malicia blādis & ſermonibus adornata.
Dolus fit animo: fraus circa fidem mutuam. inſidiæ loco uel rælo.
Dolus eſt cum aliud agitur & aliud ſimulatur.
Doma tectum ē: uel atrium: quod nō tegit uel ſpinarum. do producitur.
Domata græci dicunt tecta: mœnia uel ſuperiores domos.
Domare: manſuefacere. frangere.
Domo domas ui domitus actiuum eſt.
Domeſticus dī qui in una domo conuerſatur.
Domeſticus amicus: ſodalis: familiaris.
Domicilium domus uel habitatio excellens cæteras. turris celſior.
Dominus dictus q̄ dominet creaturæ cunctæ.
Dominus per deriuationem dictus q̄ domui præſit: uel quaſi dans minas.
Dominicus dies. pinde dī: quia in eo reſurrectiōis domini noſtri gaudiū celebratur a chriſtianis.
Domix: proprium fluminis.
Dominor aris commune antiquitus.
Domini interpretatur ſanguine.
Dominium. ius. tutela. poteſtas.
Domodos inferos. hoſpitia.
Domus deriuat a græco δαμάω δομῶ qđ eſt ædificare: i domos maſculinū apud græcos. hæc domus latine: inde domiciliū domeſticus: & domo as id eſt ſub dominio facio: inde dominoris dnātor dns. hic aduerbia in loco: domi. ad locum: domum. de loco uel p locum: domo. diminutiuum domuncula.
Domus a domate ἀπὸτου δώματος græco: id eſt recto: hæc domus huius domus uel domi & inuenit per oēs caſus ſecundæ & quartæ declinationis abſq; datiuo & ablatiuo pluralibus.
Domus unius familiæ habitaculū eſt: ſicut unius populi urbs. ē aūt domus familia genus ſeu cōiunctio uiri & uxoris: & icipit a duobus. Eſt aūt græcum: nam græci domata tecta dicunt.
Dona munera hominū: ſacrificia præmia.
Dono as ui. actū eſt: a quo donū donatus donati uū: donatoriū: cōponit cōdono redono. donaria pprie dicta: q̄ ibi dona reponant quæ i templis offerre cōſueuerunt. abuſiue etiam templa dīr.
Donatio eſt cuiuſlibet tranſactio. dī aūt qſi doni actio: poſt quā dicūt dotem q̄ſi do itē. præcedente enī in nuptiis donatione dos ſequtur: nā antiqs nuptiaꝝ ritus erat: quo maritus & uxor ſe inuicē emebant: ne uideret uxor ancilla: inde eſt q̄ præcedente donatione uiri: ſequitur dos uxoris.
Donaſtice hæretici a donato quodam afro dicti aſſerebat minorem patre filium & minorem filio ſpiritum ſāctum.
Donec: q̄diu: quoaduſq;.
Donicum dicebant antiqui pro donec.
Donyſa inſula in mari ægæo.
Donum honorarium eſt munus debitum ut patrono. Item donum eſt dantis munus accipientis donum deo: munus homini datur.
Dor urbs fuit quōdam potentiſſima: poſt ab hero de in. honore cæſaris cæſarea dicitur.
Dor græce: latine caprea dicitur.
Dorcas græce capreola præſcium animal: eſt dicta a dorco uerbo græco. i. uideo q̄a acute uideat.
Dorcium: pulchra uiſu interpretatur.
Dorcones: auidi uoratores.
Dorea ſiue dorica: una eſt ex linguis græcoꝝ quā habent ægyptii & ſyrii.
Doricon: ciuitas theſſaliæ eſt.
Doris mater nereidum uel mare.
Doris fluuius ſiciliæ de quo Virg. Doris amara ſuam nō intermiſceat undā. alter eiuſdem nominis hippotegiam præterfluit.
Dorus quidā rex fuit: q merſus in mare cū exercitu: unde mare doris dī: & exercitus eius nereides deæ.
Dorus neptuni & clypis filius fuit: unde dorii ps græciæ originem & nomen ducunt.
Dori nomen oppidi.
Dorius grauis ſonus. in muſica tonus.
Doris ciuitas in promontorio maleo
Doricæ genus rotundarum columnarum.
Dorſum eſt a ceruice uſq; ad renes dictum q̄ ſit in ſuperficie durius & forte ad patiendum.
Dorſenus genus paraſitorum.
Doſis græce datio.
Doſnipin græce da mihi bibere.

Dosin equus dictus ꝙ sit color eius de asino item & cyreneus:agrestis generis sunt.
Dos dotis fœmininum est dicta quasi do item.
Dothayn defectio interpretatur.
Dotalis.i.doti ascriptus.
Doxa græce gloria.
Draco serpens maior cunctis animātibus sine pedibus:in speluncis requiescunt:& in aerem sustolli dicuntur.
Dracon dracontos græce declinatur: inde latine deriuatur draco:quia speluncis tractus fert in aerem:concitaturq; propter eum aer. est autem cristatus:ore paruo & artis fistulis.uim autē non in dentibus sed in cauda habet.
Draco marinus aculeum in brachiis habet ad caudam spectantem.
Draconita uel draconitas gemma est ex capite draconis.
Draconites gemma est.ex cerebro draconis eruit: quæ nisi uiuenti abscisa fuerit non igemiscit.unde magi spargētes medicata gramia ut soporem capiant dormientibus draconibus eam amputāt. sunt autem candore translucido. usu earum orientales reges præcipue gloriant. Draconeta hærba dicta ꝙ sanguine draconis nata fertur: & esse draconi coloris & flos eius ut lingua draconis. Siquis radicem huius hærbæ sanis confricet manibus serpentes sine periculo prehendet: est aūt termiaticiæ uirtutis si legatur mense Iulii. Δακρυον lachryma.
Drachma δραγμα manipulus rapina.
Drachma δραχμη octaua pars unciæ scrupulis tribus constat: hæc drachma huius drachmæ.
Drachma denarii genus uel certum pondus argenti.Drama græce latine fabula.hoc dramatis.
Dramaticon uel misticon genus primum poematis græce:quod latine dicitur actiuum uel imitatiuum.est autem genus dicendi:in quo nusq̄ poeta loquitur:sed personæ introductæ tantum:drama enim græce latine fabula dicitur:sicut in prima ægloga bucolici est.
Draquili:manus inuidi.
Drepanum ciuitas non longe a monte eryce transilybeum. dictum propter curuaturam littoris sui portus est.
Drepano græce dicitur fallax:portus est: ubi uiri lia cælii pris saturnus dī incidisse.
Dryades syluarū deæ ab arboribus dictæ.
Driogabaptes auis quæ in capite suo in modum galli cristam habet.
Dromedarius genus camelorum minor quidem sed uelocior:unde & nomē habet.Nam dromas græce cursus & uelocitas dicitur.certum & amplius milia uno die pergere solet quod animal ruminat.
Dromedarius & dromas is idem.ē animal minus camelo sed uelocius.
Dromedarii magri dromedariorū dici possunt.
Dromon græci cursum uocant.
Dromos:cursor græce.
Dromones sunt longæ & uelocissimæ naues.
Drosel itus lapis uarius dictus:ꝙ si ad ignem applicetur sudorem mittit.
Druseo hellenum lingua mensis iulius.
Drusus patiens aut rigidus aut contumax.
Dualis geminus diuisus.a duo deriuatur. cōe est.
Dualitas inde deriuari pōt:sicut qualis qualitas.
Dubius quasi duas tenens uias dicitur:inde dubietas deriuatur & dubito as uerbum neutrum dubitate.
Ducenti tæ ta dicti quasi bis centum.
Duco cis xi duc ꝑ duce facit impatiuum.ad differentiam ablatiui dux cis.
Ducor eris actiuū est:inde ductus ductor trix.ductilis.dux cis.cuius penultima breuiatur: licet duco producat.
Ducatus tus duco cas:ducto etiam ductas & ducto as.frequentatiua uerba.componitur conduco adduco:circum. ob. per. trans. uel traduco. ab. de. e. pro. in sub re. di seduco.
Ducere proprie est inter animalia quæ ire & duci possunt:portare uero quæ per se non eunt.
Ductile dictum ꝙ malleo producatur.
Ductus aquæ: aquæ decursus.
Dudum.olim.paulo ante:antiquitus aduerbium temporis.
Dudum præteritum & futurum tempus significat dictum quasi diudum.Nā dum solet explectiua inueniri ut quidum agedum.
Duella dicta quasi duæ sextulæ. nā octo scrupulis constat:quæ sic scribitur.dd.
Duellio:rebellis.perditus.belligerator
Duellum antea bellum dicebatur.quod duæ sint partes dimicantium:post mutata & detracta littera bellum dicitur.
Duere dare uincere.
Duit dedit.
Duent dabunt.
Dulcis:suauis:iocōdus ambilis.mitis misericors.
Dulcis diminutiuū dulciculus la lum:hic & hæc dulcis & hoc dulce .dulcis cior simus.iter dulcedo dulceo ces dulcesco:dulcor ratus īdulco cas. condulco cas. componitur dulciloquus dulcifluus & secundum quosdam indulgeo.
Dulcia dicūtur genera pistorii operis a sapore sic nominata.
Dulceratum.dulcedine repletum.
Duleusis seruitus: quæ & deo quantum oportet reddenda & hominibus.
Dulia δουλια seruitus communis græce dicit ideſt deo uel hominibus uel naturæ: unde seruus dulos δουλος græce dicuntur.
Dulichium insula:in qua regnauit laertes.
Dum:cum quoadusq; donec tantum.
Dum solet expletiua inueniri.ut agedum adesdū quidum. Iuuenit autem aduerbium temporis uel coniunctio causalis est quādo pro eina ειnα coniunctione græca accipitur. Coniunctio uero subiunctiuo iungitur cum necdum uel nondum aduerbium temporis est uel dudum.

Dumetum:ubi dumi id eſt ſpinæ naſcũtur.
Dumus ſpina:i q̃ naſcit mora ſylueſtris.i. rubus.
Duumuir maſculinum eſt:a uiro componitur.
Duumuir:qui ſuper duos uiros habet poteſtatẽ.
Duntaxat ſine præiudicio:tamen nanq; tantum.
Duntaxat componitur ex dum & taxat: aduerbium eſt quantitatis.
Duo uel duæ dicimus: quæ ſingularem non admittunt numeꝝ:ut duæ epiſtolæ.bina uero quæ ſingularẽ numerum nõ admittũt ut bina caſtra arma.
Duo & ambo pluraliter ſecundæ declinationis ſunt in gtõ & accuſatiuo duorum amborũ duos ambos:quãuis neutro dici ſoleat duũ cauſa differentiæ:accuſatiuus quoq; maſculinus eſt.quãdo nominatiuo ſimilis profertur: quomodo in neutro:ut duo uiros. Datiuos ablatiuos in bus i omni genere terminant.
Duodecim tabulæ dicuntur. quibus leges ſunt a decem uiris incluſæ.
Duodeuiginti id eſt duo minus de.xx.
Duonus bonus:
Duplex duplicis duabus partibus cõſtans generis omnis.
Duparis numerus eſt:cum minor bis in maiore numeratur:ut quattuor ad duo:ex hoc naſcit ſymphonia diapaſon.
Duraconem græci dicunt nauim:quæ alio nomine trieris dicitur.
Durachium Δυρραχιον eſt mons epiri: ubi eſt caſtrum quoddam petra dictũ.
Duricia hærba galli criſta.
Duro as actiuum:inde dureo eiuſdẽ ſignificationis:a quo dureſco.
Durus rigidus patiens difficilis.inde duricia.
Durare:pati.multum ſufferre.
Duſios galli nominant dæmonas:qui aſſidue ſtupri peragunt immundiciam. hi græce panitæ.latine incubi dicuntur:iidem & piloſi. hos romani faunoſa ficarios dicunt.
Duſinum:incultum.dumoſum
Dux ducis commune.dictus ꝙ ſit ductor exercitus non tamen ſtatim rex: in bello uero melius eſt dux nominari q̃ rex.

E Præpoſitio eſt in compoſitiõe uel ẽ priuatiuũ.ut eneruis uel eſt intentiuum: ut enarro: uel pro extra ponitur: ut educo: præponitur.b.d.g.l.m.n.r.u. & .i. cõſonantibus.Reliquis uero ſequentibus ex præponitur licet aliquando x.i.f.uertatur.In quibuſdam.ſ. aufertur:ut exequor.
Ea inſula circes.
Eacides eaci nepos id eſt achilles.
Eacus pater pelei patris achillis: qui apud inferos iudex fieri dicitur meruiſſe.
Eale animal in india mouens cornua.
Ean ἔαν græce ſi cauſalem ſignificat.
Ei ἔι uero ſi continuatiuum.
Ei tenus eo uſq;.ea ratione.hucuſq;
Ebdomades conceptiones:in aſpiratis ponit quæ fiũt in mẽte:quæ partim notæ ſũt oĩbus:ut ſi de æqualibus æq̃lia demas æqualia ſunt q̃ remanẽt partim ſapientibus tm̃ ut incorporea loco nõ eſſe. Hebdomades.i.cõceptiones p b debent ſcribi decliãt uero hæc hebdomadas dis:& pluraliter hæ hebdomadæ. Hebdomada uero ꝑ ſeptima na primæ declinatiõis ẽ:& ſcribi deberet p p. Nã deriuat ab hepta græco id eſt ſeptẽ latine h in ſ mutata. Sed quia apud latinos p ante d non reperitur tranſit p in b ſecundum quoſdam: & dicit hebdomada. aſpiratur hebdomas.
Ebenus arbor in india & æthiopia naſcit:que cæſa dureſcit in lapidem cuius lignum nigrum eſt inde ebeninus.
Ebenus gemma ſpecioſa & cãdida: q̃ augꝝ polĩũt.
Eber nepos arphaxat:a quo hæbrei:interpretatur tranſitus: eo ꝙ ab eius ſtirpe tranſierit deus trãſlata gratia in gentes.
Ebeſtitis gemma ſpeculi naturã habet i recẽtibus imaginibus: q̃q̃ rutilet: experimẽtum eius eſt ſi feruẽti aq̃ ſtatim addita refrigeret: aut ſi ſoli appoſita aridã materiam accendat. Naſcit i corſo.
Ebiones:pauperes.
Ebionitæ hæretici ab ebiõe dicti:uel a paupertate chriſtũ eni ꝓpheta ſolũ uigꝝ iuſtũ putãt effectũ unde bene a paupertate itelligentiæ dicti ſunt.
Ebis:grudus:
Ebor arbor imputribilis nigri coloris.
Ebur & barro .i. elephãto dictũ:elephãti deus ẽ.
Eburneus nea neum de ebore.
Eccam.ecce eam.
Eccas ecce eas:uide uel aſpice.quæ ſubaudiuntur: & in ſimilibus pronomina ſunt in accuſatiuo tm̃ compoſita.
Ecatombeon teutrorũ lingua ianuarius menſis: aſpiratur.
Echologus:excelſus ſermonis græce.
Ecce cum oſtendis aduerbium eſt.
Eccerere ecce.uel iurando per cererem.
Echinus puus:ac ſemipedalis piſciculus. nomen ſumpſit quod nauem adhærẽdo retineat. hunc latini moram dicunt.
Echinus uas quoddam ſimile piſci.
Echinus a terreſtri echino nomẽ traxit: quẽ uulgus ericiũ dicit quia ſimiliter aculeatus ẽ ſpinis.
Echinus breuis piſciculus ſi ꝑſenſerit uim uẽtorũ calculũ ualidũ accipit: a quo uelut ab anchora teneat. ne a ui fluctuũ excutiat qd̃ eſt iudicium nautis futuræ ꝓturbatiõis: ferf quoq; nauem tenere ſicut ancora imobilẽ aliq̃diu: qd̃ tantũ uirtutis niſi munere creatoris potuit ſuppetere.
Echimi:aialia ſunt parua: q̃ in littoribus gignũt: quoꝝ caro minio ſimilis eſt & dulcis: duplex tẽſtula ſpinis aculeata in modum caſtanearum.
Echinus iſte terrenus:quem uulgo ericium uocãt ſi quid inſidiaꝝ præſenſerit ſpinis ſuis claudit. Idem etiam ſi quando boream flatuꝝ collegerit.

ſeptentrionalem ſpirādi ſibi uiam obſtruit:quā do uero nothi flatum ſentit: ad ſeptētrionem ſe confert.ut flatus declinet obuios.

Echidna ſerpens quidam uel pro cerebro.

Echinades inſulæ dicūtur:quinq; ſunt:quas fecit achelous.

Echion pr̄ pēthei gener cadmi:q; thebas cōſtruxit

Echidne gemma uipereas maculas exprimit.

Echios hærba dicta q; capiti uiperæ ſæmē eius ſimile ſit.eadem ē alchibiadia:folia habet longa. aſpera.tēuiſſima. ipa aſpitas ſpinis puis ſimilis: flores iter folia purpureos: radix parua & nigra quæ trita & cū uino potata cōtra ſerpentiū mor ſum prodeſt uel ante uel poſtea:Eſt ꝙ aūt una uis & hærbæ & ſæminis & radicis.

Echyra fabula quædam quæ interpretat ſocrus.

Echis ἔχεις græce labes.

Echiſmos græce corruptella.

Eccleſia ἐκκλησία græce latine cōuocatio dicit q; omnes ad ſe uocet catholice: quod eſt uniuerſaliter:non enī ſicut conuenticula hæreticorum aliquibus regionum partibus coartatur: ſed per totum orbem dilatata diffunditur.

Eccleſiaſtes græce hebraice dicitur coeleth:latine concionator dicitur id eſt ſalomon eo q; ſermo eius non ſpecialiter ad unum ſicut in prouerbiis ſed ad uniuerſos generaliter dirigatur.

Eccleſiaſtes ꝓprie cōcionator dr̄.In cōcione uero ſententia promit p quā tumultuoſa ſeditio cō primit.Et cū multi diuerſa ſentiant p cōcionā tis rōnem ad unā ſententiā pducunt.Hic ergo liber iccirco cōcionator dr̄; qa ſalomon in eo q̄ſi tumultuantis turbæ ſuſcepit ſenſum:ut ea p inq ſitionē dicat:q̄ fortaſſe p tentationē īperita mēs ſentiat.Nā quæ ſententias q̄ſi p inquiſitionē mouet:q̄ſi tot in ſe pſonas diuerſorū ſuſcepit.ſed cōcionaliter uerax uelut extenſa manu oium tumultus ſedat eoſq; ad unā ſententiā reuocat:cū i eiuſdē libri termino ait:finē loquēdi oēs pariter audiamus. Deū time & mādata eius obſerua: hoc eſt oīs hō.Si enī in libro eodē per locutionē ſuā multoꝝ pſonas nō ſuſceperat: cur audiēdi finē ſecū pariter admonebat? Qui ergo in fine libri dici oēs pariter audiamus.Ipſe ſibi teſtis ē: qa in ſe multoꝝ pſonas ſuſcipiēs q̄ſi ſolus locutus nō eſt:unde & alia ſunt:quæ in eodē libro p inquiſitionem mouentur:atq; alia quæ p rationē ſatiſfaciunt: alia quæ ex tentati profert animo: atq; adhuc huius mundi delectationibus dediti alīa uero in quibus ea quæ rationis ſunt deſerāt atq; animum delectatione compeſcant.

Eccleſiaſticū librum certiſſime ieſus filius ſyrach nepos ieſu ſacerdotis magni hieroſolymita compoſuit:qui liber apud latinos propter eloquii ſimilitudīnē Salomonis titulo prænotatur:dictus autem eccleſiaſticus: quia de eccleſiæ totius diſciplina religioſæ conuerſationis magna cura ſit æditus & ratione:hic autem apud hæbreos reperitur:ſed inter apocryphos habetur.

Eccleſiazo ἐκκλησιάζω concionor græce.

Eclipſis eſt defectus neceſſaria dictionis: ut hæc ſecum:deeſt enī loquebatur.quære me in E g.

Echo uox aeris uel ſonus in ſylua uel in cauernis reſonans.

Echones:ſacerdotes ruſtici.

Ecor ſine corde uel conſilio:alienus eiectus.

Ecquando,aliquando:ecce aliquando.

Ecquid en aliquid.

Ecquis en aliquis ecce quis.

Ectaſis extenſio ſyllabæ contra naturam:ut Italiā fato profugus:cum corripi prima debeat.

Ectetha peribolus.

Ectos ἔκτος græce extra priſ.

Ectologus exceſſus ſermonis græcum eſt.

Ecudere: fabricare,excutere.

Equuleus paruus equus uel tormentum quoddā dictum q; extendat.

Eccum conponitur ecce eum.

Eccos:ecce eos.

Exda uorator inſatiabilis,ab edendo.

Eda baſterna.

Aedes omne ædificiū: quidam uero dicūt quod ad edendum ſit factum:unde & dicit:inde ædicula id eſt domuncula:inde ædiles dicunt qui ædibus præſunt.

Edepol per ædem pollucis,aduerbium iurandi.

Edentare:dentes excutere.

Edentulus;ſine dentibus.

Edi ab edendo dicti:parui.n.pinguiſſimi ſunt & iocundi ſaporis.

Edi ſunt ſtellæ in ſiniſtro humero aurigæ, quarū occaſus tempeſtate ſequunt.

Edicere:imperare.præcipere.monere.extradicere publicare.inde edicta:publicata.

Edicomatus eiectus.

Edictum:imperiale præceptum: qd rex uel imperator edicit.

Edicta magiſtratuum ſunt:quæ prætores urbani uel peregrini uel ædiles curiales ſcilicet prætores iura dixerunt.

Aedificium dici putatur: q; fuerit prius ad edendum factum.

Aedificare:edes facere:ī altū ædere,uel cōponere

Aedificatio:noua conſtructio.

Aedis ſingulariter templum dicitur. pluraliter ædes domos uel munitiones ciuitatis ſignificat: inde dicitur ædilis cuſtos templi. idem & ædituus:& illa res ædilitas dicitur.

Aedilitius qui ex ædile ſcriba eſt.

Aedilis cuſtos ædificii id eſt capitolii.priſ.dignitatis nomē eſt ad uiros pertinentis ideoq; maſculinum eſt.ab æde melius per æ ſcribuntur.

Ediſſa urbs meſopotamiæ:quā cōdidit Nēbroth filius chus. quæ ante dicta eſt areth:poſt uerſo nomine a ſeleuco rege dicta eſt ſeleucia.

Edipnia:difficultas anhælitus

Ediſſero ris:narro expono.

Editicius iudex:quem una pars eligit.

Editio:expoſitio,ab ædo is quaſi extra datio.

Editus:inanitor:cuſtos.edis,unde & dicitur.

Edo es est inæquale significat comedo & facit præteritum edi.

Edo dis æquale ē uerbū: cōponit ex e & do significat parturio uel compono uel formo, ide editus editio.

Edit: profert, parit, facit orationem, manifestat. inde editum id est sublime elatum altum.

Editus: natus, genitus.

Educo: manduco, consumo: ide edax & edulium & edulus id est comestor, & edacitas id est uoracitas, & esca.

Edo es est cā differentiæ facit: in plurali tñ numero seruat regulā tertiæ cōiugatōis edimus editis edunt: similiter in p̄terito imperfecto edebam bas bat: & pluraliter edebamus batis bāt: & in futuro edā edes edet & edemus tis dēt: & in oībus quæ solēt in hac cōiugatione a prima nasci persona: hoc est in tertia psona īperatiui edat: & in futuro optatiui: qd' est subiunctiui præsens. edam das dat. In oībus uero quæ solēt a secunda persona nasci, corruptā inuenies regulā: es tñ: quā a secunda psona accipiūt: pducta ubiq; seruat. Es ē este esto estote. Edo es ē edimus editis edūt. edebam bas bat edebamus edebatis bant. edi edisti edit edimus edistis ederunt uel edere. ederā rasrat ederamus ratis ederāt. edā edes edet edemus edetis edent. Imperatiuo mō ede edat edamus este edant. futuro esto tu esto ille edamus estote edūto. Optatiuo utinā essem esses esset: essemus essetis essēt. præterito utinā edissem ses set. edissemus setis sent. Futuro utinam edam edas dat: edamus edatis dāt. Subiūctiuo cū edā edas edat edamus edatis edāt. præterito īpfecto cū essem esses esset: essemus essetis sent. p̄terito pfecto cū ederim ris rit: ederimus ritis rint: p̄terito pluſq̄ perfecto cū edissem ses set: edissemus setis sent Futuro cū edero ris rit ederimus ritis rit. Infinitiuo modo esse edisse edendi do dum. Supina esum uel estū usus exigit. Nā adesus ambesus comestus in compositis repitur. uetustissimi tam edo edis dicebant, penultimam corripit.

Edoea ueretra græce pluraliter.

Edom filius esau: a quo idumei, interpretatur terrenus uel sanguineus.

Edom seyr Idume esau una gens nominat.

Educare: enutrire, instruere, eligere.

Educere protrahere, eruere, subuertere.

Edulum ab edendo dictum quasi prægustatiua comestio.

Edulia cibi alimenta apta ad manducandum.

Edurus, satis durus.

Effa interpretatur resolutio uel effundens: est aūt regio in prouincia sabba.

Effari: loqui.

Effatus: extra uel aperte locutus.

Effari: uane loqui, alii effundere dicunt.

Efebus adolescens imberbis a febo dictus. id est sine calore immo q̄ sit ad ἥβην heben: id est ad pubertatem.

Effectus: lassatus, fatigatus, fractus sine affectu. languidus.

Effectus: perfectus, ab efficio cis deriuatur.

Effectus tus uel effectio: id est perfectio: uel q̄ a causa efficitur: ut dies est effectus solis.

Efemera: simplex febris.

Ephemeris græce unius diei gestio, hæc apud nos diurnum uel diarium uocatur.

Ephemerides libri, quibus quotidiani actus scribi solent.

Effœminare: emolire, quasi fœminam facere.

Effœminatus: quasi fœmina factus.

Effera ferinæ mentis, aspera, sterilis.

Efferor aris efferatus, mente ferina effectus. sine ratione immissus.

Effero: profero, lacero, superbio.

Ephesus urbs quā amazones condiderunt in asia: interpretatur uoluntas mea uel consiliū.

Effecta quod est adaperire, uacuare.

Effœta: sine fœtu sterilis longæua dicta q̄ sit frequenter fœtu excussa.

Effœtus: exhaustus, uacuatus.

Ephexegesis: explanatio superioris sermonis. exaggeratio. ut serpens res mortifera.

Ephialtes græce: latine incubus: fit autē hæc passio grauī & insolito sōno suppressis: ita ut præfocari se putent: aut aliquē sibi irruisse: q̄ eis corpus exanimare contendat: si aūt dormierit supinus plus suffocatur: unde incubus dicta ē a mētis atq; sensus incubatiōe. Fit aūt hæc passio uel plenitudine nimia cibi siue potus uel ex inanita te uel ex abundantia sanguinis.

Efficacia: perfectio, agilitas.

Efficax cis componitur effectus capax qui facile potest implere quod uult.

Efficax effector uel uelox dictus q̄ nullam difficultatem habeat in qualibet re facienda.

Efficere: perficere, leuiter implere.

Effidatus: perterritus.

Effigies: imago, forma, simulacrum.

Effigiare: formare.

Effine ē quotiēs in eodē sensu diutius īmoramur ut cui bono inimicus non fuit. Quādo aūt non accusauit aliquē aut uerberauit aut prodidit.

Effingere: assimilare: adumbrare.

Ephippia equoꝝ fræni sauinæ uel pectoralia.

Efflagitare: expostulare.

Efflare: spirare.

Effluere: largiter fluere.

Effnei: hæretici iudæoꝝ: dicunt ipsum esse christum qui docuit illos omnem abstinentiam.

Effodere, e terra aliquid eruere.

Effossus de terra cauatus, tereb ratus, perforatus.

Efforth uestis sacerdolalis: q̄ superhumerale appellat. Est aūt in caracallæ modum sed sine cucullo. Huius uestimenti duo sunt genera, unum lineum & simplex: qd' sacerdos habebat: alterū diuersis coloribus auro gēmisq; cōtextum: quo soli pōtifices utebāt: īterptat ur ātē latine pallium.

Effraim filius ioseph: interpretatur fructificatio uel augmentum.

Effrata ex hebræo ſpeculū iterp̄taf:qđ ē figura.
Effrata:ciuitas bethleem uel regio.
Effren:interpretaf fructificatio pro,duabus tribu bus leui & ioſeph.
Effrænatus dictus q̄ p̄ceps & pronus & ſine fræno rationis ſit.
Effrēis:ſine fræno.
Effugere:uitare.inde effugiū.i.effectus fugæ.
Effula:urbs eſt.
Effuncare:radicitus eruere.
Effutire:foras mittere.ſicut garruli inepte loqui
Effutio tis: foras aliquid effundere ſine effectu.
Ega græce:latine capra:inde ægis ægidis caprina pellis.
Egetor ἡγήτωρ græce hortator & dux.
Egemon ἡγήμων græce dux.
Egemonicos ἡγημονικός q cæteris eminet.
Egenus:inpos.paup.ſine gente & genere indigens.
Egenus:ualde pauper.
Aegæon:deus quidam marinus.
Aeger:animo triſtis.
Aegrotus uero corpore infirmus.
Egerare:ſpernere:deteſtari.
Egerare:execrare.
Egerere:euomere:uel per anum emittere.
Egere: præteritum de ago agis egi.duxere,com/pullere,tulere.
Egeria nympha fuit cui conſecratus eſt fons eo dem nomine dictus ſic etiam nemus.
Agromai ἐγείρομαι græce uerbum ideſt ſurgo ide ἔγερσεων liber id eſt reſurrectionum uel aſcenſionum.
Eg eo illius rei & illa re dicimus.
Eg ere:idigere.pauptatē pati.neceſſaria nō hr̄e.
Egeſtuoſus:miſeriis oppreſſus.
Aegeū mare iter tenedū & chiū ſaxū ē in mari po tius q̄ inſula:quod uidentibus,pcul capræ ſimi/le uidetur.
Aegeus pater theſei.quē i mare ſe ,pieciſſe dicūt.
Egiale:una gratiarū pulchricudo interpretatur.
Egilopium uulnus qđ intra oculū naſcitur.
Eγγιϲ græce:iuxta aduerbium latine.
Aegis ægidis fœmininum ſcutum palladis de co/rio capræ:Nam æga græci latine capram dicunt aut lorica aut forulus loricæ.Eſt etiam ſcutū Io uis de quo Virgilius ægiola concuteret.
Εκλεῖψις ſolis eſt quotiens luna.xxx.ad eandē lineā:qua ſol uehit ,currit,quæ ſe obiiciēs ſolē obſcurat. eclypſis lunæ ē quoties i umbrā terræ luna incurrit:nō eni ſuū lumē habere:ſed a ſole illuminari putatur. unde & defectū patit ſi in ter ipſam & ſolē umbra terræ interueniat, patit aūt hoc.xv.luna eo uſq; quādiu centrū atq; um bra cōſtantis terræ exeat:uideaturq; a ſole.
Eglyſim.id eſt anguſtias.
Aeglogæ excepta teſtimonia.
Aegloga dicitur quaſi interlocutio dramatica.
Aegloga dicitur quaſi ægaloga.æg.n.græce caprā logon ſermōem de capris uel quaſi de ruſticis & uiliſoribus rebus dicunt.
Aegophthalmus gemma oculo caprino ſimilis.
Aegones:ſacerdotes ruſtici.
Aegonus collis quirinalis.
Ego εγω græce:latine.
Egregius:nobilis.electus quaſi extra gregē maxi mus.præcipuus.eximius.
Egredior ris egreſſus.id eſt de loco ad locū exire.
Aegre:difficulter.
Aegreo gres:inde ægreſco.
Aegrimonia:triſtitia.
Aegritudo in animo.ægrotatio uero in corpore.
Aegrotare:infirmari.neutrum ē.
Aegrotatius:qui frequenter infirmatur.
Eguit p̄teritum de ego es mendicauit.
Eyele .i.qui eſt nomen dei apud hebræos.
Ei interiectio dolentis unius ſyllabæ.
Ei datiuus cū deberet minui ſyllaba una a gtō ſi cut omnia in ius facientia gtūm: p diæreſim p/fertur cauſa differentiæ ei interiectionis.Sic igi tur ei eidem eiſdem per diæreſim.
Ei ει græce ſi.
Eia age id eſt propera.
Eiicere:euellere.educere.prouocare.
Eielios byzantinorū lingua martius menſis
Eiectus ab eiicio cis.id eſt expulſus.
Eigenia εὐγενεῖα græce ingenuitas.
Eumenes εὐμενης græce beniuolus.
Eirhnh eirene.græce pax.
Eiſebes εὐσεβης græce pius.
Eiulath indiæ regio ſic dicta q̄ poſſeſſa ſit ab eiu la filio iectan poſt diluuium.
Eiulatus:ploratus.lamentatio.ab ei interiectione dolentis.
Eiulare.plorare alta uoce.
El deus uel fotis: quod nulla infirmitate oppri/matur.eſt autem apud hebræos primum dei no men.Secundum eloy.Tertium eloe.
Elabi:decurrere.effugere.
Elactare:a lacte tollere.
Elactuarium dictum q̄ molle ſorbeatur.
Elaphebolion teucrum lingua menſis auguſtus.
Elaphus græce ceruus.
Elam porticus.
Eſamitæ:perſæ.ab elam filio ſem.
Elanguere:defluere.ceſſare.abolitum eſſe.
Elaſis græce agitatio.bene ergo elaſius agitator.
Elatus:ſuperbus.
Elatio iactatio:confidentia.
Elatæ palmarum folia:quæ ſurſum eleuanf,nec pendent deorſum:ſicut aliarum arborum.
Elatæ palmarū ſunt productiores rami & excellē tiores:interdum aurei coloris criſpantes & ad ex celſa ſemper tendentes:nunq̄ uirorem amittunt quidam elatas abietes dicunt.
Elbidus ab elbo colore dictus:elbum.n. eſt medi us color inter nigrum & album ab albo dicitur.
Elbidæ uuæ a colore dictæ:quæ uariæ dicuntur.
Eleoſis græce ſtomachi exulceratio.
Elæa græce oliua.
Eleacii nomen gentis:nunc dicunf ſequanii.

Eleatici ab eliſan filio iuuan, græci dicti ſunt: unde & heliſei, poſt uero eoles dicti ſunt.
Eleazar interpretatur dei adiutorium.
Elleborum circa elleborum fluuium plurimum naſcitur: unde & nominatur, quod ueratrum dicunt romani, hærbæ genus.
Elleborus pabulū nocens eſt; eſca tñ coturnicum fit: & plærunq; temperatur ad ſalutē hominis.
Electat: ructat.
Electra, genus arborum, ſuccina,
Electr⁹ dictū q̄ ad radiū ſolis clarius auro reluceat, Sol enim a poetis electrō dr̄, huius metalli natura eſt: ut ad lumina clarius cūctis metallis fulgeat: & uenenū pdat. Nam ſi illud ifundas uenenō: ſtridorem edit: & colores uarios emittit.
Electri tria ſunt genera, unum quod fit permixtis tribus partibu ſauri & una argenti, hoc præcioſius, aliud eſt ſuccinum: quod ſudat de arboribus pini: quæ electrinæ dicūtur: fertur quoq; tertiū naturale electrū: uulgo uero aſmaltum dicitur.
Electria gemma dicta quaſi electa: in uentriculis enim galli inuenitur.
Electus: ſplēdidus, excelſus, ex aliis electus: ab eligor eris deriuat; unde electio dum quilibet ex multis eligitur.
Elegans: egregius, decens nobilis.
Eleganter: urbane.
Elegantia: excellentia, ab eligo, gis.
Elegi: uerſus miſerorum.
Elegiacū dictū modulatio eiuſdē carminis miſeris cōueniat qd̄ metrū; cōſtat prīo uerſu heroico ſecundo prima pētimemeri heroica: ſecūda dactilica: ut Carmina q quondā ſtudio florente pegi. Flæbilis heu mœſtos cogor iniremodos.
Elegos: caſtigatio.
Eleiſon græce miſerere.
Elementū dr̄ uniſcuiuſq; rei initiū. a quo ſumit īcrementū & in quo reſoluit dictū quaſi eleuamentum.
Eleinos ελεινοσ & ἐλεήμων græce miſericors: inde elemoſyna græce miſericordia.
Elenchitos titulus libri cuiuſdā Ariſtotelis. Elēchos ελενχοσ redargutio eſt. Elenchos etiam uocamus lapides in ſuperficie ornamenti: quia illud illuminant.
Elæon τὸν ελαιων græce oliuarum.
Elephantum draco ligat: cuius ruina mors eſt uictoris: uterq; .n. certat: draco ut alliget: pedem quo ſibi noceret: elephas nephas ne poſteriori pede aut calle capiatur. ſ. anguſto. aut ſequētis nō habeat auxilium Ambro.
Elephas a magnitudine corpis dici a græcis putat̄ græce enim elephos mons dicit̄, apud indos uero a uoce barrho uocat̄, uox eius barrhitus dicit̄ & dentes eius ebur: roſtrū eius pmuſcida: qm̄ illo pabula ori admouet: hos boues lucas dixerūt antiqui romani: boues quia cunctis animantibus grandiores uidebātur: lucas quia in lucania pyrrhus primo obiecit romanis: intellectu & memoria uigent, ccc annos uiuunt.
Elephas græce: latine hic elephas elephantis & elephantus ti a genitiuo græco elephantos: ſed pluraliter tm̄ eſt ſecundæ declinationis.
Elephas mirę caſtitatis credit̄: ita ut ſi pdiderit cōiugē nulli copulet̄. Inter ſyluas ſolus cōmorat̄
Elephas ſignificat iniquum peccatorem.
Elephantia genus ſerpentis: elephātia lepra, morbus qdā a ſimilitudine elephātis: qa ſicut ille oībus aīalibus: ita hic omnibus paſſionibus maior ſit.
Eleſſior: falſus laudator.
Eleſpontia eſt una de decem ſibyllis in agro troiano: quæ ſcribitur ſolonis & cyri fuiſſe temporibus.
Eleſmoth hebraice: exodus græce.
Eleterra genus hærbæ.
Eleuigata: purificata.
Eleuſinum: oppidum atticæ prouinciæ.
Eleuſis uel eleuſin proprium loci.
Eleutreos græce liber liberi adiectiuum.
Elaici græce dr̄ gyri a cōuenīēti rigore errantes.
Elia an dcā ab elio adriāo q̄ nūc hieroſolyma dr̄.
Elias interpretat̄ deus meus: qui dū in ſacrificio altercaret̄: cū q̄dringentis ſacerdotibus baal iuocato noīe dñi deſcendit de cælo ignis ſup holocauſtum: qd̄ cū uidiſſet oīs populus cecidit i faciem ſuā & ait: dominus ipſe eſt deus: ex hac igit̄ cauſa tale prius ſortitus eſt nomē: qa p eū poſt cognouit populus dominum deū: ipſe eſt fortis dominus interpretatur. quia eoſdem interfecit.
Eliachia interpretatur dei reſurrectio.
Elice: urſa maior.
Elicere: pducere, extrahere. ſollicitare euocare.
Elices ſulci in maribus p quos aquæ eliciuntur.
Eliconia ipſa eſt boetia ab elicone monte muſis cōſecrato.
Elidæ dr̄ græci ab elide ciuitate græciæ.
Elidere: excutere, tentare.
Elifac dñi cōrēptus uel deus meus me diſperſit.
Eligere de multis extrahere, præponere.
Eliminare: extra limen eiicere, eferre.
Elinguis: mutus, balbus quaſi ſine lingua.
Elion: quintūm apud hebræos dei nomen dr̄. & interpretatur excelſus.
Elipſis: colliſio cōſonantiū cum uocalibus aſpere concurrentiū: ut multū ille & terris iactatus & alto.
Eliquata: purgata aperta manifeſta.
Eliquare declarare.
Elis elidis ciuitas eſt arcadiæ: in qua agitabat̄ curule certamen.
Eliſa proprium nomen didonis tyrium nomen ē latine dicitur uirago.
Eliſan filius iuuan a quo græci eliſæi uocantur.
Elyſæus domini ſalus interpretatur: quia multas uirtutes fecit & famē pellens populum a morte liberauit.
Eliſabeth interpretatur dei mei ſaturitas.
Eliſus: repulſus inflictus.
Eliſum: oppidum hetruriæ.

Elisii campi apud inferos sunt: ubi piorum animæ post corporis animæq; discretionē habitant: dicti ἀπὸ τοῦ λυσεως ideſt solutiõe inter aiam & corpus: qđ secundū poetas i medio est inferorū suis fœliciatibus plenū: secūdū philosophos in sulæ fortunnatæ: secundū theologos iuxta lunarē circulum ubi iam purior est aer.

Elius: bacchus uocatur.

Elyxum qđ in aqua solū decoquit: lyxa eni aqua dr eo q; sit soluta: uñ mēbra loco mota luxa dñr.

Eloga initium exordium.

Elogia: laudes enuclatæ: summatimq; collectæ seu archana uel mysteria dei: uel carmina uel criminalia mala.

Elogiū: hereditas i malo ordo criminum: titulus cuiuslibet rei prouerbiū: prosapia eloquiū fama ignominia. diuinū responsum.

Elomi interpretat arietantes.

Eloquens: facundus: disertus: oratoris est.

Elocutio unius uerbi uel sententiæ: eloquentia uero multorum.

Eloqui: expedite loqui.

Elpis ἐλπὶς græca spes: ppriū cuiusdam sanctæ fœminæ Mediolanēsis & martyriū passæ.

Eluctabile: expugnabile: quod uinci potest.

Elucubratū: euigilatū. elaboratum.

Elucubre: lucidum.

Elucius: aquarius.

Eluere: purgare: lauare.

Eluidius hæreticus: qui dixit matrē domini quatuor habuisse filios: qui dicti sunt fratres domini & filias.

Elumbis: sine lumbis: debilis.

Eluo: luxuriosus. prodigus. glutto. ambro. uorax.

Eluo qui sua superflue dispendit a luo luis.

Eluuies: uorago: liquor lacunæ fossæ: sordes domus.

Eluuio. diluuium.

Emathis uel emathia: quæ & thessalia ab Aemathio rege.

Emacitas: emendi auiditas. uel macritudo.

Eman interpretat accipiēs uel fortitudo eorum.

Emanare: ebullire: procedere.

Emancipare iuris propriij dñm cōstituere quasi extra manū ideſt extra potestatem suam facere.

Emanuel hebraice interpretat nobiscum deus significat: quia p uirginem natus deus hominibus in carne mortalis apparuit.

Emarceo ces emarcui id est langueo.

Emathii a noie emathionis regis dicti: post uero macedones.

Emathites. lapis sanguineus: unde & dicit.

Emaus proprium castelli: quod post nicopolis est dictum.

Emax tenuis: macer: uel qui amat aliquid emere.

Embadium area dicit græce quando a circūposita terra segregatur.

Emboliſmus græce supaugmentū dicit: eo q; expleat numeꝝ annoꝝ cōmunium: qui annus. xiii. lunares menses habet id est. cccxiiii. dies.

Embroce: fomentatio græce:

Emblema superabundantia uel obscuritas: quod celatur.

Emdola: idola.

Emembris: sine membris.

Emendare: castigare. & corrigere.

Ememor: oblitus.

Emensus est: prerambulauit. ab emetior tiris.

Emētior cōe antiquitus. ualde mentior.

Emere: ex alieno meum facere: id est dare suum & accipere alienum.

Emo emis emptor emptrix emptio. empticius cia ciu: componitur redemptor redimo adimo perimo: interimo.

Emergere: extraeuenire: exurgere.

Emeritus: ualde meritus.

Emerinos græce circulus brumalis qui nobis hyemem facit.

Emerita arma uictricia.

Emerita: ciuitas quā postq; cæsar ædificauit: uetranos ibi constituit.

Emeriti: milites ueterani: q iā soluti a militia sunt

Emeteros græce noster.

Emicare præfulgere: exilire: exultare.

Emicadium: uas olearium.

Emigrare uel transmigrare de loco ad locū transire. absolute uel ad accusatiuū transiens.

Emigranius: uermis capitis.

Eminet. præcellit. altum est.

Emineo emines nui.

Eminens sculptura naturalis color.

Emina appendit libram unam: quæ geminata sextarium facit: habet drachmas centum.

Eminiscit: i memoria reducit.

Eminiculæ: eminētes i memoriam.

Emin: horribiles uel terribiles gigantes.

Eminus: procul: ex interuallo id est longius.

Eminus: proxime: nō longe: prope.

Emissarius: flagitiosus. latelles. homicida.

Emissarius equus: qui ad equas mittitur.

Emissus dr ceruus quando ceruam sequitur.

Emistis: species poculi: uno spiritu bibitur.

Emites: lapis eboris: porus etiam uocat.

Emonia & emonides genus. i. malefica i thessalia.

Emolire: acquirere.

Emolumentum fructus laboris: acquisitio cuiuscūq; rei.

Emoptoys effusio sanguinis per ora.

Emoptoyci: qui sanguinem emittunt.

Amarogia: qui sanguinem per urinam faciūt.

Aemoris: fluxus sanguinis.

Aemorois: aspis nominat q; quicquid ab ea percussum fuerit dissolutis uenis per sanguinem emoritur: hæc æmoroisgenus serpētis alia q aspis: cuius cruor a pcusso statim fluit.

Emori: ex parte uel pro ualde dicit.

Emos græce meus. prif.

Emphasis exaggeratio quæ paulatim uel gradatim crescit.

Empiria: experientia.

Empedocles philoſophus quidã fuit q dum inueſtigare cõtẽderet loca æthnæ montis cadẽs ĩ igneã foueam igne cõſumptus eſt: unde empedocleos caſus dicunt.
Emphicu dñr hi qbus collectio facta ĩ pulmone ſi ue thorace; & crepuerit & ſonauerit idem ſunt ſanioſi.
Empyriũ intellectuale cælũ ideſt ignis ἔμπυρος ignitus.
Empyria ignea.
Emperici medici: qui ſolam ſectant expientiam.
Emphis: terroribus, conuiciis.
Emphytheſeos ꝑpetuus cõtractus. cõmutatio.
Empos: impatiens, amens.
Emporia græce latine mercatus.
Emporium: locus ſuper mare: ubi negociatores exercentur.
Emporitica genus chartæ: in qua merces inuoluũtur: unde & dicit. nõ ſcribit.
Emptio & uenditio rex cõmutatio atq; cõtractus ex conuenientia ueniens.
Empticius emptus ſeruus mollis. conducticius.
Aemulari: ſignificat amare, inuidere, ſequi, ſtudium habere.
Aemulus: ſimulator, imitator, inuidus, oblactans.
Aemulor aris a quo æmulus la lum æmulator trixtio. cum accipit pro inuidere cõponit exe & imolo. cum uero ꝑ ꝑſequi quaſi extra molere.
Emunctoria ſũt forfices ad emungendas lucernas
Emuſilis rex auidus in auſpiciis.
En cum oſtendis. ecce aduerbium demonſtrandi.
En pro an ne.
En ἐν græce pro in uel inter.
Ena coniunctio græca id eſt dum.
Enas unitas: quæ ſecundũ ſimplicitatem nominat Omne. n. quod ſimplex eſt: unum eſt. Nõ autem omne quod unũ eſt: ſimplex eſt: qm̃ & unum collectione dicit; & unum cõpoſitione: & unum ſimilitudine: quæ omnia quia nõ totum quod ſunt unũ ſunt, uere unum non ſunt. ſed unitatis nomẽ ſimilitudine tm̃ mutuantur. nõ proprietate. Monas enim unitas eſt: ſed quaſi ſecundum diſcretionem dicitur.
Enachim: ſtirps enach gigantum.
Enam uel enan interpretat fontes.
Enagoſis ſignum: hercules dicitur cum dracone pugnans.
Enna ꝑprium inde enenſis.
Ennagona id eſt nouem angulorꝫ. Nã ennea græce nouem gonia γωνια angulus.
Enare: extra natare.
Enarmnicum: genus muſicæ dulce.
Enantion ἐναντιον græce ante & contra ſignificat.
Encheladus quidam gigas: qui ſub æthna ignem uomere dicitur.
Encenia initia, uel noui templi dedicationes.
Encenniare: nouũ induere aliquid.
Encetegna macinola lignea: qua amphora tenetur.
Enchiridion liber dictus: q manu aſtringatur: dũ plurima continet.
Encliticon: inclinatiuum: utq; dixitq;
Encratitæ continentes.
Endecaſyllabi: uerſus undecim ſyllabarꝫ.
Endeca græce undecim.
Endees ἐνδεής græce egens.
Endexia græce ad dexteram.
Endea ἔνδεια græce indigentia.
Endelechia ſecundũ calcidiũ pfecta ætas quaſi entos lechia id eſt intima ætas: ſecundũ ariſtotelem pfectio abſoluta: ſecundũ platonem aia mundi.
Endiadis figura: cũ duo diuerſa nomina in unam conuenientiã coniunguntr: ut in partẽ & prædam pro in partem prædæ.
Endon ἔνδον intus.
Endogetum: indegeſtum.
Endogenia: naturaliter amœna.
Endoplorato: implorato.
Endorigyum: irritum.
Endromys ueſtis eſt uilloſa fortis hyemalis: qua philoſophi utuntur.
Enea græce nouem. hinc eneaphthongon id eſt nouem ſoni.
Eneados hellinum lingua nouembris menſis.
Eneas ſiciliæ montes.
Enences ἐνέγκῃς græce inducas.
Enema: græce relaxatio.
Energia græce agilitas.
Energius: agilis.
Energia: imaginatio, actum rei incorporalis, oculis ſubminiſtrans.
Energia rerum geſtarum aut quaſi geſtarum ſub oculis inductio.
Energumini dæmoniaci.
Energumini ſunt qui contẽpta catholica doctrina operationes diabolicas imitantur.
Eneco cas cui & enecaui: enectus & enecatus id eſt ſtangulatus.
Eneruare: debilitare.
Eneruatus: ſine fortitudine: exulceratus.
Eneruis ſine neruo. i. ſine uirtute.
Emphaticos: exaggeratiue.
Enfiteari: negare.
Enfaſis exaggeratio latiorem præbens intellectum figura eſt.
Enfitecus: quod ex ficis bonis apparentibus accipitur.
Emphraſis obcluſio pori alicuius uel membri neceſſarii ac uitalis.
Engaddi locus ubi finitur mare mortuũ: interpretatur hebraice fons id eſt baptiſmus uel oculus hædi aut uitulorꝫ.
Engallim uero in principio eſt eiuſdem maris ubi iordanis ingreditur: ſed eandem habet interpretationem.
Engriphii azimi parens. i. ſubcinericii.
Enſautos ἔνιαυτὸς græce annus.
Enica: adultera.
Enydros coluber beſtiola dicta q in aquis uerſet aqua enim græce hydros dicit.

Enydius gẽma aquã exudans.
Aenygma:obſcuriloquiũ:obſcura intelligentia.
Aenygma q̃ſtio obſcura: quæ difficile intelligitur niſi aperiatur:& eſt tm̃ ſenſus obſcuritatis:allegoriæ uero uis gemma ẽ ſicut Iſaac ductus ad ſacrificiũ:ſignificat humilẽ chriſtũ. Cum uero dicimus de comedente exiuit cibus: ſignificat tm̃ de ore leonis fauum extractum.
Aenygmaſtita dr̃ q figuraliter uel obſcure loquit̃
Enygameum:genus maſculinum.
Enim cũ ſit coniunctio cauſalis γαρ ſignificat: ut cole pudicitiã. Eſt enim fundamentũ uirtutũ eſt cõplectiua:cũ δε græcã cõiunctionẽ ſignificat:ut ſedeni. iuenit̃ p affirmatiua & maxia præpoſitiua:ut.n.nõ ſinã. Eteni uero dauo:ſimiliter nã eni uero cõponit̃ ex eni & uero acuitur i penultima.
Eniochus:auriga dicitur.
Enipheus fluuius theſſaliæ abothry mõte defluẽs
Eoipnion græce:inſomnium latine.
Enipſiſtis:in excelſis.
Enitere:ſplendere.micare.fulgere.
Enitesco:claresco.
Enit:conari.elaborare.generis deponentis.
Enixa:conata.ad efficiẽdũ aliqd ul partu liberata
Enixius:diſtrictius:manifeſtius.
Enimeles canora uox modis & numeris compoſita
Enoch interpretat̃ ædificatio uel dedicatio. Ipſius eni nomine ciuitatẽ ædificauit eam.
Eno chilis piſcis ſtagneus.id eſt anguilla.
Enodare:de nodo tollere.declarare.planũ facere.
Enodis:ſine nodo.
Enomaticũ dicitur.quod continet cõmunem notionem:ut homo eſt qui ratiõabilitate uiget:& ſupponitur rationi.
Enoean ἔννοιαν notionem dicũt græci.
Enno fons interpretatur.
Enoſigeus cognomen neptuni quaſi concitans:
Enormis:ingens ſine menſura: uel forma cui nihil addi minuiue poteſt.
Enos iuxta propriæ linguæ uarietatem: homo uel uir dicitur:pro eo q ipſe fuit initium nomen domini inueniendi:plæriq; arbitrabantur q tũc primum in nomine domini & ſimilitudine eius fabricaſſent idola.
Enos latine dicitur locus.
Emoerica experientiſſima hæreſis: quæ inuenta ẽ ab æſculapio.quæ nõ indiciorũ ſignis ſed ſolis conſtat experimentis.
Empiſtoma:contractio neruorum.
Empneumatoſis:græce inflatio.
Empus paſſio dicta ab poſtemate intrinſecus uel i latere uel in ſtomacho.
Enſaperda:quoddam unguentum.
Enſis ferrum tantum omnis gladius.
Enſis: inde diminutiuum enſiculus & enſicula.
Enſicium a ſequendo uel ab enſe dictum.
Entelichia abſoluta perfectio uel forma corporis
Enteas ſpecies maniæ ideſt lymphatici.
Entelos:mandatum uel præceptum.
Enteca mens.
Enthei furentes:
Entera:inteſtina
Entenia eſt interrogatio:cũ interrogando aliquid aceruamus & exaggeramus inuidiam figura eſt.
Entica: repoſita rei copioſa ſubſtantia uocatur.
Enthymema cõceptio animi.
Enthymema q̃ſi i animo. ἐνθύμιον enĩ græce aia dr̃
Enthymema eſt iperfectus ſyllogiſmus i quo non omnibus conſtitutis infertur feſtinata cõcluſio: ut homo ẽ animal:ſubſtantia igitur eſt.prætermiſit enim alterã propoſitionem omne animal ſubſtãtia eſt:ſed tamẽ ab uniuerſalibus ad particularia:ſicut ſyllogiſmus tẽdit:unde a ſyllogiſmo duxit exordium.
Entos intra græce priſc.
Enudare: aperire extra nucleum ponere.
Enunciatiua.oratio eſt uox ſignificatiua de eo qd̃ eſt aliquid uel non eſt.
Eodum:aduerbium uocantis.
Aeolica uel æolis:quinta lingua græcorum.
Eliſa.n.fuit filius iuuan:a qnibus græci eliſæ: q uocantur æolides.
Aeolus rex uentorũ filius hippotæ in ſicilia.
Eolicon tetrametrum:recipit ſpõdæum ſiue iambum uel trocheum loco primo.deinde duos dactilos ſeu trocheum.
Aeolides.filius æoli.
Aeolidæ:populi theſſaliæ.
Eo neutrũ.cõpoſita ab eo activa adeo adeor ſub eo ſubeor: ineo ineor.abeo abeor.etiam tranſeo or.circũeo or.Ambio or.
Eo is:unde deriuarur iter iturus iens eundum cõponitur ſemita adeo circũeo.prætereo.ob.per ex ab.pro.præ.in.ſub.redeo trans.ambio.
Eoratus: fluuius quidam.
Eoos dicitur primus ſplendor æris græce: quam nos per deriuationẽ aurorã uocamus q̃ſi eurorã.
Eouſque. in tantum
Eous homo de oriente: interdum ſol uel oriens triſſyllabũ ẽ primã corripit & producit ſyllabã.
Epatas latini uocant adiectiões ãnuas lunares:q̃ p undenariũ numerũ uſq; ad tricenarium in ſe reuoluentes:quas ideo adiiciunt ut lunaris emẽſio rõnem ſolis ſequatur:luna enĩ iuxta curſum ſuũ xxix.dies lucere dignoſcit:& fiũt in ãno lunares dies.cccliiii.remanẽtq; ad curſũ ſolarẽ dies.xii. quos abiiciũt:abſq; his.n.nõ iuẽies lunã quota ſit ſi in quoliber anno mẽſe uel die. Iſtæ epactæ ſẽp undecio callẽdas aprilis reperiũtur: quo quota fuerit luna:tota erit epacta eodẽ ãno.cõtinẽt̃ aũt epactæ circulo decẽ nouẽnali.
Epacoyein ἐπακούειν græce exaudire.
Epadiam:dicã:manifeſtum.
Epaginacus ſynochus tertius.i.nouiſſimus:
Edalleotheta græce alternitas:ut pandidus priſ.
Epanodos quã noſtri regreſſionẽ uocãt principiũ dignitas fuit.
Epanaphora eſt per principia ſenſuũ eiuſdẽ uerbi in uno uerſu.repetitio:ut te focinus unda: te liquidi fleuere lacus.

Epanalepsis est sermonis in principio uersus positi eiusdem i fine replicatio: ut crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit.
Epãgelia est promissio; qua iudicem attentum facimus pollicentes nos aliqua magna uel minima dicturos.
Epanleum: ascensio tortuosa.
Epar græce iecur est.
Eparcus: perfectus.
Eparchion græce statio uel taberna.
Eparchion: marubium.
Earius: lapis a loco dictus.
Ephatar: purificatio.
Epithesis græce adiunctio.
Epatula: aqua.
Epheasis: iteratio crebra sermonis.
Ephebia: prima pars adolescentiæ.
Epectasis porrectio græce.
Epembasis: iteratio enumerationum, studium uerba repetentis.
Epenthesis uel parenthesis appositio in medio: ut induperator pro imperator.
Epexegesis quando uni causæ duas probatiões opponimus.
Epi græce supra.
Epiarsis: super sanus.
Epicharis ἐπίχαρις græce, i. supergratiosus.
Epicaricus qui herpicam trahit.
Epicum: laudabile, epos enī græce uersus ꝑ laude
Epicœnon, promiscuum genus: quia utrunq; sexū sub uno genere nunciat: ut hic piscis.
Epicœnum græce super commune: nam promiscuum quod sequitur: non est uerbum ex uerbo sed sensum expressit: quod est dubium uel confusū quia sub uno articulo marem & fœminam comprehendit.
Epithema: anathema.
Epy: mons quidam.
Epicherema in rhetoricis est latitudine distās & ꝑductione sermonis a dialecticis syllogismis. Constat autem tribus modis. i. primo triptito. secundo quadriptito. tertio quincupartito.
Epicheremata executiones uel approbationes dñr
Epicheremata argumentationes græce.
Epichina id est substantia patris & filii & spūs sancti super omnia præterita & futura.
Epicyclus ἐπίκυκλος dicitur globus: qui sup aliquem circulum fertur.
Epicaustorium: locus unguentorum.
Epicurei dicti ab epicuro: quem ipsi philosophi porcum nominauerunt quasi uoluptatem. hic. n. uoluptatem corporis summum bonum asserebat Nulla enim prouidentia instructum esse mundū nec omnia constare corporibus: animam uero nihil esse nisi corpus dicebat.
Epicurus ἐπίκουρος latine auxiliator.
Epicroculum pallium tenue meretricum a croceo colore dictum.
Epicroca: perlucida.
Epistesis: adiectio. porrectio. impositio.
Epicurei græce auxiliares.
Epidaunos fluuius de thessalia exit.
Epidaurus urbs græciæ: a qua æsculapius romam adductus est: unde epidaurius ipse dictus est serpens: in cuius specie uenit.
Epidaurus: epiri ciuitas.
Epidicta: demonstratiua scientia philosophoꝝ est
Epidithesis: superioris rei correctio.
Epidromos uelum secundæ: amplitudinis sed ad puppim.
Epidicazomenos ἐπιδικαζόμενος fabula græce a nomine proprio dicta. in latino phormio dicitur ab alio nomine.
Epiphania græce apparitio dicitur uel manifestatio. hac enim die christus syderis indicio magis apparuit adorandus. uel in baptismate ostensus est: uel ꝙ primo signo aquam in uinum mutans se propalauit.
Epiferomeno: superueniens.
Epiphora lyppitudo oculorum.
Epiphi ægyptiorum lingua iunius mensis dicitur.
Epigamma: titulus: quod latine superscriptio dicitur. Epi ἐπί. n. supra, grãma littera uel scriptio dicitur.
Epigri claui sunt quibus lignum ligno adhæret.
Epilepsia ἐπίλεψια græce apprehensio dicitur quod mentem apprehendens pariter etiam corpus possideat: fit autem ex malancolico humore: quotiens exuberauit: & ad cerebrum cõuersus fuerit: hæc passio caduca dicit eo ꝙ cadens ægri spumam patiatur. hos etiam lunaticos uulgus uocat lunæ cursu comitantur eos insidiæ dæmonū Idem & barbati. hīc idem morbus comitialis dr
Epilepticoꝝ duo sunt genera. Vnum cum tremore & somno. uel stertunt: quos ducunt dæmoniacos. hi ex parte sentiunt. Aliud sine tremore: & somno: hi sine sensu sunt. Qui cum spuma est & tremore non curatur. Qui sine tremore est curatur.
Epilogus nouissima pars controuersiæ: quæ preces tamen habet.
Epilogus supra sermonem id est in fine narratio est misera.
Epimelas dicitur cum in candida gemma superni gricat color.
Ephimerides: computationes. actus singulorū dierum. calculatio quottidianæ febres.
Epimene memoria uel breuiarium. repetitio crebra sermonis: quæ multa colligit unius uerbi iteratione decursa: repetitio crebra sententiæ.
Epimenia exenia quæ dabant per singulos menses
Epinasimache: supernaualis pugna.
Epinicea id est dies uictoriarum.
Epipata græce supueniens dicitur: quia nihil negocii habet in naui nisi ut dato naulo transeat.
Epicroca: perlucida.
Ἐπιβωμαι epibomai acclamo. quod ꝑ narratas res breuiter cum exclamatione prumpit.
Epipedæ: id est planæ figuræ sine profunditate.
Epirædia: maiora uehicula.

Ephyre eſt corythus ciuitas eſt angelus quaſi lin-
gua iuxta mare.
Epirica ciuitas græciæ.
Epiros græce ppetua terra nec ullo mari diſcreta.
Epirs urbs græciæ.
Epirus ꝓuicia græciæ a pyrrho achillis filio dicta
Epirotæ gẽs apyrrho filio achilis.prius pſidæ ædi
cti:poſtea cũ pyrrho rege ad italiã tranſire præ-
ſumpſerunt.
Epiſcopus græce ſupnitendẽs uel iſpector dñi curã
ſcilicet ſubditorũ gerẽs:nomen ẽ opis nõ honoris
Epiſynaliphe uel ſynereſis cõglutinatio duarũ ſyl-
labarum in unam:ut neri pro nerei.
Epiſtylia dicta quaſi ſupra ſtylos.i.colũnas. Nam
ſtilus græce columna.
Epiſtola græce latine ſupmiſſiua dicit.ſtola enim
miſſa interpretat.Nã ante chartæ & mãbranarũ
uſum :ĩde dolatis ex ligno cõdicillis epiſtolæ ſcri
bebant.ũde & portitores earum tabellarii uocati
ſunt.
Epiſtolare:exponere.
Epitarro ἔωι τατταω græce impero.
Epitaphiũ græce ſup ſepulchrũ: eſt enim titulus
mortuorũ:ubi uita eorũ deſcribitur.
Epithta amia ſunt carmia nuptiarũ: quæ decãtan-
tur a ſcholaſticis i honore ſpõſi & ſpõſæ.hæc pri
mũ Salomon ædidit ĩ laudẽ chriſti & eccleſiæ:ex
quo gentiles epithalamiũ ſibi uẽdicarũt:dictum
eſt autem:ꝙ in thalamis decantetur.
Epita ſuppoſitiuum:ut ego ipſe.
Epitherema argumentatio q̃dã cũ gẽus ſub aliqd
ſpecies uero ſunt ĩ qualitate ut diſciplina.genus
ſpecies.grãmatica.dialectica.& cætera.
Epitheron.ẽ ſupra nomen : præponit enim ꝓprio
nomini: ut alma ceres:obſcæniq; canes & dira ce-
leno:nec unq̃ ẽ ſine noie unde differt ab ãtanoma
ſia hoc tropo uitupamus uel laudamus aliquem
Epitheta ſũt quæ latine adiectiuai dñr eo ꝙ ad im
plẽdam ſignificationẽ noibus adiiciãt:ut magnus
dicitur philoſophus.
Epitheſis:impoſitio porrectio.
Epithima dicta ꝙ ſupponat aliis adiutoriis præce
dentibus.
Epithymũ græce:latine flos thymi dicit.flos enim
græce thymum uocatur: Eſt autem flos tymbræ
ſimilis.
Epithymiticon concupiſcibile.
Epitoma:adbreuiatio.memoria.
Epitomarius:adbreuiator.
Epitriti pedes dicti ꝙ ſp tres longas ſyllabas hñt &
unã breuẽ q̃ ſũt quattuor.Epitritus ꝓmus ex ꝓma
breui & trib' lõgis:ut ſacerdotes.Secũdus ex ſecũ
da breui & tribus lõgis:ut conditores. Tertius ex
tertia breui & tribus lõgis:ut Demoſthenes.Quar
tus quarta breui & tribus lõgis:ut felcẽninus.
Epitritus ẽ: cũ de duobus numeris maior habet to
tum minorẽ ĩ ſe & iſuper eius tertiã partẽ: ut ſũt
iiii.ad tres. hic numerus uocat epitritus. deq; eo
naſcit ſymphonia:quæ diateſſaron dicitur.
Epitrope permiſſio. cũ aliquid ipſis iudicibus aut
aduerſariis ꝓmittimus æſtimandum.
Epitrochaſmos id eſt dicti rotatio cum ſuccincte p
ſtringit quæ ſunt effuſius dicenda.
Epizeuxis congeminatio unius uerbi: ut deus de-
us meus.
Eplaſten:formauit.ſine fine fit.
Epodos eſt clauſula breuis in poemate ubi in ſingu
lis quibuſq; maioribus ſequentes. minores quaſi
clauſulæ recinunt.
Epodos additio ſuper odas:nam epi ſupra:odæ lau
des nel cãtus:additũ eſt.n.hoc carmẽ a latinis.
Epomagdous numerus:q intra ſe habet minorem:
& inſup eius octauã partem:ut.ix. ad.viii.hic nu
merus ſonũ parit quẽ muſici tonũ uocant.
Epops uolucris:quæ upupa uulgo dicitur.
Epos epodis.neutrũ eſt ideo dictum eſt:quod ha-
bet unũ pedem maiorem:alterũ minorem.
Epos græce uerſus & gloria.
Epotica diſputatio eſt:quæ ex ſinceriſſimæ rerum
ſcientiæ fonte manat.
Epotica primatia inquiſitio: & ſubuectæ contẽpla
tionis altior aliquantulum q̃ phyſica: ut de natu
ra angelorum.
Epulæ:opes.copiæ ambitio.pluraliter temen deeli
natur.Singulariter epulum dicitur: & græce dici
tur ἔυφραστα
Epulo & epulor anquitus: & epulo: onis ab epu-
lando.
Epulaticius:qui epulis dat operam.
Epulæ ab opulentia dictæ.ſunt autem priuatorum
dapes uero regum.
Equus animal ab æqualitate dicitur: licet e breui
etur.quia quando quadrigis iungebantur pares
æquabantur: ide diminutiuum equuleus id ẽ par
uus equus uel genus tormentorum.
Equus:inde equulus & equuleus: & equinus: eque
ſtris equa equula eques tis.equito taſ. equitor
equitatio.
Equaritia grex equarum uel uaccarum.
Eques q equo ſedet in armis.hic & hæc eques tis.
Equeſter locus uel ordo equitum.
Equeſter qui certaminibus medius interuenit: per
quem utraq; pars æquam fidem ſequatur.
Equidem coniunctio complectiua:licet alia poſſit
eſſe.priſ.Non equidem inuideo.
Equito equitas taui. Virg.neutrum eſt.
Equi marini dicti:ꝙ prima parte ſunt equi:poſtre-
ma ſoluuntur in piſces.
Equi fluuiales quos hippotamos uocant:eo ꝙ gene
rentur in nilo flumine:nec ambulent:ſed tantum
natent.
Aequus ſignificat ſanctum uirum in bono. in malo
falſum:ſignificat etiam corpus: quod regitur uel
carmen uel ſuperbos honores. Aug.
Aequiuoca dicuntur: quando multarum rerũ unũ
nomen eſt ſed non eadem definitio: ut leo quan-
tum ad nomen pertinet & uerus & pictus eſt & cæ
leſtis:quorum diuerſa eſt definitio.
Errare:uagari.in diuerſum currere.
Erratum:peccatum.macula.

Erreticæ:erroneæ.uagantes. quasi extra rectum.
Errabundus.erraneus.similis erranti.
Erramen equum uulgus uocat q̄ in modum ærei sit coloris.
Aerator:debitor.reus.obligatus.
Eretouna ex musis.poeta fuit.Interpretatur: inueniēs simile.idest ars geometria.plectra gerēs erato saltat pede carmine uultu.
Ercinæ aues dictæ ab ercino saltu germaniæ. ubi nascuntur:quarum pennæ adeo per obscurū splēdent:ut quāuis nox sit:indicio tamen plumarum cursus uiæ pateat.
Erciscundæ diuisio hæreditatis inter hæredes.Et ciscundæ.n.apud ueteres diuidundæ dicitur.
Erebus inferoꝝ profunditas & recessus.
Erebus proprie est pars inferoꝝ: ubi qui bene uixerūt morātur. Nam ad helysium nonnisi purgati perueniunt.
Erysipila est quem latini sacrum ignem appellant per antiphrasim. Siquidē in superficie rubore flāmeo curis rubescūt: tūc moto rubore quasi uicia ab igneinuaduntur loca:ita ut etiā febris excitet
Erga præpositio περι significat: sed qñ affectum demonstrat:ut bonus erga propinquos est:separata solummodo inuenitur: apud circa.
Erga græce opera.
Ergastulū. ερια ς ον locus ubi aliquod opus fit.græce.n.opera erga ς αστ ος stasis statio id est operaria statio
Ergaæuium:carcer uel locus ubi damnati marmora secant:aut aliquid operātur ab erga quod græce dicitur opera.
Ergastulum durum opus aliquod.i
Erga & hemeras ερ γ ακαι ημερασ:id est opera& dies.
Ergata ερ γ ατης uicinus uel operator:
Ergatiuum:contemplatiuum.
Ergo quando penultimam acuit.coniunctio est rationalis.collatiua:illatiua:quādo uero in ultima circunflectitur causalis.& significat pp: ut Virg. uenimus illius ergo:id est causa illius.propter illum.& est aduerbium.
Ericium animal spinis coopertum:dictū eo q̄ erigit se:dum spinis suis clauditur.
Erycis fines sicilia.in qua eryx ueneris & Butæ filius regnauit.
Erycina uenus dicta a monte eryce:ubi eryx rex fuit:& ipsa colitur.
Ericit:custodit.
Erichthonius rex fuit athenienſium. huius nouissimis annis læsus naue mortuus reperitur.Aiunt uero inde dictum q̄ Vulcanus motus in Mineruā in cōtentione sæmē fuderit terræ.græce.n.ερις eris contentio χθων uero terra dicitur: ex qbus duobus compositum est erichthonius: fuit uero uulcani filius & Mineruæ: qui primus quatuor equos iunxisse traditur.
Eridanus fluuiorū rex. Vir. uel fluuius Italiæ qui padus dicitur.
Eridanus signū.alii nilum. quidam oceanum dicunt.Inter hunc q̄dā est stella canopos dicta clara
Eridanus a græcis dictus ab eridano solis filio. i. phæthonte:qui in eo cecidisse dicit.
Erigon græce hærba agrestis dicit q̄ uere primo se nascat:inde eam latini senectionem uocant.
Erymanthus arcadiæ fluuius & mons: ubi occidit hercules aprum.
Erinacii εχινοι nuncupatur prope magnitudine mediocrium cuniculorum de cauernis petrarum procedentes gregatim in heremo:quæ est contra mare mortuum:pascuntur.
Erinacius figuram habet porcelli lactentis sed de foris spinosus est:uuam exacinat aciniſq; spinas suas replet:significat uoluptates:& sollicitudines carnalium uitioꝝ:quæ auferunt spūales fructus
Erinos circulus græce dicitur solstitialis quiq; æstatem nobis facit.
Erinnys nomen furiæ.
Erinnys erinyos græce:latie hic erinys erinnyos erinys o.in.i.sicut amphibrachis amphibrachios. amphibrachus.
Aeripedes equi uel cerui exeos.i.fortes habentes pedes:dicti quasi æripedes.i.ueloces. Virg. fixerit eripedē ceruam pro æripedē per syneresim
Eripere.auferre.ab alio rapere.componitur ex e & rapere.
Aeris flos:erugo.æris conflationibus fit.
Eris græce lis.ginec mulier: hinc erugo. litigiosa mulier.
Eris uentris modicum.
Erisibe erugo.id est messis erugo.
Erythræum mare rubrum ab etyhræo pſei & Andromadæ filio.
Erythræa nomine terophila: una est de decē sibyllis in Babylone orta:quæ græcis ilium petentibus uacinata est:perituram esse troiam & homerum mendacia scripturum:dicta autē etythræa quia in erythra insula inuenta eius sunt carmina.hæc inter omnes sibyllas celebrior perhibetur.
Erythra insula est.
Erythræus interpretatur rudens.
Eryx mons siciliæ ab æryce. Nam eryx ueneris & butæ filius æneæ frater fuit: qui pugnauit cum. Hercule.
Ermana:calamitas.
Ermeos bithynienſium lingua nouember mensis.
Ermision lapis ignei coloris radians.
Ermius tuscorum lingua augustus mensis.
Erronei:errantes.
Erotema:interrogatio.
Eros ερος amor.cupido.
Erotice interrogatiue uel amatorie.
Eruatio:eneruatio.exinanitio.
Erubitio:uersio.dilapidatio.
Erubere:uerecundari.confusū esse:inde erubesco
Eruca uermis modicus: qui toto corpore interrūpit: qui morsibus uniuersa cōsumit id est dolbat.
Eruca ab erodendo dicta:frondiū uermis: in oleribus quoq; nascitur.
Eruca hærba dicta q̄si tiuca:q̄ ignitæ sit uirtutis.

Eructare euomere exhalare uel ex corde mittere.
Eruderat purgat.rus tollit.
Erudire.docere.imbuere.
Eruditio:doctrina.litteræ ſtudium.
Eruere euertere.inueſtigare.
Erudo de ære creatur:teriturq; ut ſcribatur.
Erugo:uitium ferri.ab erodẽdo: unde erugio as.
Erugo ſanguiſuga.uel tinea.
Aerumna:miſeria.clades.labor.
Eruncare:radicitus euertere.radicare.
Eruo is eruor erutus id eſt ereptus. liberatus conponitur ex e & ruo.
Erruum:genus leguminis.
Eſayas interpretatur ſaluator dñi uel ſalus.Saluatorẽ.n.gentium uniuerſarum pluſq̃ cæteri prædicat eiuſq; ſacramenta.hũc fecit ſecari manaſſes rex:qui filiam eius uxorem habebat.
Eſau filius iſaac id eſt ruffus.dictus ob cupidinẽ rufæ lẽticulæ:cuius edulio prĩogẽita ꝑdidit:uel ꝑpter ruborem corporis edõ dictus ẽ quod latiẽ anguineus interpretaꝰ. Idẽ ẽt ſyr qd̃ piloſus ẽ qa non habuit lænitatem:ſed totus piloſus natus eſt
Eſau:roboreus.ſeu aceruus lapidum.
Eſca.cæ.ab edendo dicta:inde eſcarius.
Eſca cibus dicta:q; eam os capiat eſca uulgo dicit̃ q; fomes ſit ignis.
Eſculus arbor gladifera dicta ab æſu q; ex ea prius eſcã hoies ſũpſerũt:ide eſculetũ ſicut oliuetũ.
Eſculentus:eſcæ nimium importunus.
Eſdras propheta interpretatur adiutor.
Eſebon ĩterpretaꝰ cogitatiões uel cingulũ mœroris.
Eſſeda ſunt gallor̃ uehicula.
Eſſedum.baſterna.uehiculum.
Eſſeni populi in iudæa præ oĩbus religioſi palmis uiuunt:nihil gignunt & tamen ſunt multi.
Eſſe uere proprieq; dñr: quæ nõ ĩtenſione creſcũt nec retractiõe minuunt̃: nec uariatiõe ꝑmutant̃: ſed in ꝑpria ſemp ui ſuæ naturæ ſe nixa cuſtodiunt:quæq; ſuo noĩe eſſentiæ noiant̃:ut. x. ꝑdicamẽta:Aug. Nulla eſſẽtia nõ ob aliud eſſentia eſt niſi qa ẽ. Eſſe autem contrarium non habet niſi non eſſe.unde nihil eſt eſſentiæ contrarium.
Eſſentia dicta quia nec incipiens aliquando nec deſinens eſt:ſed eſſe ſemper ꝑprium eius eſt.
Eſſentia:ſubſtãtia.natura.uel æternitas:eo q; ſp ẽ.
Effalice cantum græce.
Eſirea corynthus:antea ſic dicta.
Eſigia otium uel ſilentium græce.
Eſmenos græce id eſt conuentus.
Eſox.ſalmo piſcis.
Eſquilia uia eſt romæ: unde dr̃ eſquilinus mons in roma.
Eſte imperatiuũ præſens plurale. eſtote uero futurum de ſum es.
Eſtema ramuſculi quos faciunt cũ gradus cognationum partiuntur:ut puta ille filius:ille pater.
Eſter fœmina de iudæis captiua ſed facta regina. interpretatur abſconſa.
Eſtethicon id eſt natura.ſentiendi.
Eſtimare eſt apud animum noſtrum. Arbitrari uero iudicium animi proferre.
Eſtrida quam ueteres canapum nominauerunt.
Eth filius fuit chanaan: a quo ethæi ſunt dicti.
Ethalia regio in græcia.
Ethan interpretatur fortis: robuſtus:uel aſcenſus.
Etheſia aura ab aquilone flans allanus dicitur.
Eteron græce alterum.
Eteromacræ e parte altera longior:ut bis ter.
Etiam coniunctio cauſalis.priſ.copulatiua.
Ethica moralis ſcientia: ſcilicet quæ uiuendi ordinem continet: quã ſocrates primus intendit diuidens eam in quattuor partes animæ: id eſt prudẽtiam iuſtitiam fortitudinẽ & temperantiam.Mores enim græci ethe ἤθη dicuntur.
Etymologia ẽ origo uocabulorũ: cũ uis uerbi uel noĩs per interpretationẽ colligit̃.hãc Ariſtoteles ſymbolũ.Cicero annotationẽ nominauit:qa noĩa rer̃ nota facit exemplo poſito:ut puta flumẽ qa fluẽdo creuit a fluẽdo dicit̃. cuius cognitio neceſſaria eſt.Ná ſi uideris unde ortũ ẽ nom̃:citius uim eius ĩtelliges.Nõ aũt oĩa nomina a ueteribus ſecũdũ naturã ĩpoſita ſũt: ſed interdũ ſecũdũ qd̃ placet ſeruis & poſſeſſionibus noĩa damus. hinc ẽ q; oĩum etymologia nõ reperit̃: qa quædã nõ ſecundũ qualitatẽ qua genita ſũt: ſed iuxta arbitrium humanæ uoluntatis uocubula acceperũt.Sũt aũt erymologiæ nominum aut ex cauſa dãtæ:ut rex a recte regẽdo.aut ex origine:ut hõ. aut ex contrariis ut lutũ a lauãdo:dũ lutũ nõ ſit mũdũ:q̃dam etiã facta ſũt ex noĩum deriuatiõe: ut a prudẽtia prudẽs:quædã ẽt ex uocibus: ut a garrulitate garrulus.quædã ex græca etymologia orta & ĩ latinũ declĩata:ut domus a domate qd̃ græce dr̃ tectũ Alia quoq; ex noĩbus locor̃ urbiũ fluminũ traxerunt uocabula.multa ex diuerſar̃ gentiũ ſermõe uocant̃:unde & origio eor̃ uix cernit̃. Sũt etiam quædã barbaror̃ noĩa & ĩcognita latinis & græcis
Etymologia græce: latine uerſiloquium nuncupatur.Etamon enim græce uerum ſignificat:logos orationem id eſt ſermonem: quæ eſt ĩterpretatio nominis & noĩatio a tullio dicitur.
Etiopopeia eſt cũ ſermonem ex aliena perſona inducimus. ut cum fingimus perſonam mulieris uel uocem.
Etiologia:cauſæ redditio:ut ideo te diligo:quia a te diligor.figura.
Etion:cauſale id eſt quod ſumitur ex cauſa.
Eteſiæ ἐτήσιαι uenti græce.
Ethytes lapis qui reperitur in nidis aquilarum uel q; aquilæ colorem habeat.
Etites lapis alterum lapidem cohibens intrinſecus αἐτὸς enim aquila.
Etinpoiani hæretici qui dicunt mariam uirginem ante partum non poſt partum.
Etiotica partitur in ea quæ deforis cõtingũt quæ græci caturaca dicunt:ut furor tribulatio indigeſtio exacerbatio ex ſole & cætera.
Aethna mons ſiciliæ ex igne & ſulphure dictus.Inde & gehenna.Inde æthnæus nea neum triſſylla bum penultima producitur:

Aethna & hæc oſſa:
Ethnici gentiles interpretantur. ethnos enim græce gens dicitur latine.
Ethonium paramentum. etymologia.
Ethruria pars italiæ: dicta græce ꝙ eius fines tendantur aduſq; thyberis ripam. Alii dictū putant ab ethruſco principe: eadē & tyrrhēia a tyrrheno lydi fratre. hæc & tuſcia a frequētia turis dicta id eſt ſacrificii. Auruſpicina ars ibi reperta eſt.
Etrutia eſt cum per ſimulationem diuerſum intelligi q̄ dici cupimus: ut cum laudamus. quem uituperare uolumus.
Etredia: indigne uel moleſte.
Eu græce bonum.
Eua hebraice uita uel calamitas interpretatur: edē do. n. uitā hoī abſtulit: dū calamitatē ſibi dedit
Euadari: repoſcere. flagitare.
Euagentes: paraſceue. euangelicæ.
Euangelium bona ānunciatio: græce enim ἐυ bonum. angelus nuncius dicitur.
Euander bonus uir interpretatur: quidam rex qui de Archadia fugiens: habitauit ubi nunc eſt roma: & adiuuit uenientē æneā cuius filius pallas. Mater uero carmentis dicta eſt.
Euan euantis bacchus: inde euantes inſanientes.
Euanuit ſubtractus eſt. refluxit: cuius præſens euaneo debet eſſe: ſed non eſt in uſu ſed in eius loco euaneſco.
Euado dis euaſi:
Elapſus ſum. eripui me:
Euat prouocat.
Euax interiectio lætantis.
Euboea ciuitas inſula iuxta cumas.
Euboea prouincia eſt ī græcia: ubi mare ſtrictū eſt
Euboica cumana uel campana.
Eubo. oleo.
Euaos: res.
Euboicum talentum: de hoc dicit ciſtoforium.
Euchariſtia bona gratia interpretatur græce.
Euchariſtice: bene gratioſe.
Eucharizoma ἐυχαριζομαι gratulor.
Eucharis eucharidos græce: latine eucaridis id eſt gratioſus
Euchima diæta. i. quæ boni ſucci ſit: & digeratur.
Euchius liber dicit. i. dignus prece. & euchios id ē bonus filius: quo nomine iuppiter eū nominauit cum gigantem interfecit in bello.
Euchias bacca: quæ iu ſacrificio eius erat.
Eudoxa: claritas.
Eudochia: bona uoluntas. gloria.
Eudæmonis. i. bona dæmonitas q & boni angeli.
Eudæmōis etiam dī Arabiæ ps turifica id ē beata
Euentus: fortuna. exitus. ſors
Euentus ipſa res.
Euenta uero: quæ ab euentu ueniunt.
Euerberat: diſcutit: diſiungit.
Euertenda: diſtollenda.
Euerſo ſas facit ab auerto is dicitur.
Euerriatores qui defunctoꝝ umbras colligunt
Eueſtigio: ſtatim continuo.
Eueus filius chanaā: a quo euei. hi ſūt gabaonitæ.
Euphemia: bona forma.
Euphonia uocis ſonus ſuauis. hæc melos a ſuauitate & melle dicta.
Euphorbium dictum: quod eius ſuccus oculorum acuat uiſum. quod duris carnibus ſuperadictū citius coqui compellit.
Euphrata regio ciuitas bethleem hebraice: fertilitas interpretatur.
Euphrates fluuius Meſopotamiæ de paradiſo exoriens copioſiſſimus gēmis: q per mediam babyloniam influit. Saluſtius auctor certiſſimus aſſerit tigrim & euphratem uno fonte manare in armenia: qui per diuerſa euntes longius diuidūtur: & Boetius idem ſentit ſic tigris & euphrates uno ſe fonte reſoluunt & mox ab uinctis diſſociantur aquis. Terra tī quæ ab ipſis ambitur meſopotamia dicitur: ex quo hieronymus animaduertit aliter de paradiſi fluminibus intelligendum.
Euphraſia: epulum græce.
Euganea locus galliæ lanæ ferax.
Euge aduerbium lætandi laudantis uel hortantis
Euge gaude lætare bene bone uel gratulatio.
Eugenes græci dicunt: quos nos ingenuos uel nobiles id eſt boni generis.
Eugenia: nobiliſſima.
Euidens: manifeſtus certus.
Euidens euidentior tiſſimus euidenter.
Euiliath filius chus. a quo gætuli id eſt mauri uel proprium terræ.
Euirare: effœminare. caſtrare. euacuare.
Euincti coronati.
Euiſcerare: exinanire. euacuare.
Euiſcus maluauiſcus dicta ꝙ glutinoſa ſit.
Euitare: declinare. egredi.
Euitatus: uita priuatus. uel perterritus.
Eulogia græce benedictio.
Eulogiæ bona munera græcum.
Eulogium: reſponſum diuinum. proſapia. bona fama teſtamentum.
Eulogicus: benedictus.
Eulogetus: benedictus.
Eumatos: expolitus. uel ornatus.
Eumenes Attali regis frater: qui eumenia in phrygia condidit. Aſiæ rex fuit
Eumenides deæ infernales furiæ:
Eumorphos: bene formatos.
Eunuchus græcum eſt: quod eſt ſpado. hoꝝ quidā coeunt: ſed tī uirus emittūt: ſed ad gignendum uanum & inualidum.
Eunuchizari: eunuchum fieri.
Euocati. qui militant ſine ſacramento.
Euocatio dum ad ſubitum bellum: non ſolū milites ſed & cæteri uocantur.
Euolare: elabi. abire. opprimere. protrahere. mundare. nudare.
Euphroſine una gratiaꝝ. diuitiæ interpretatur.
Euproconia: narratio.
Eupolis eupoleos latine eupolis facit id eſt bona ciuitas.

Eup̄pia pulchritudo. decor. πρεπον eni decēs ē
Eurystheus rex græciæ fuit qui impauit herculi
Eurypus est deductio maris uel aquarum quod fit secundum crementum uel decremētum lunæ & maius malina: minus ledona uocaf uel ut qdam dicunt piscia māu fcā uel fluctuans quodlibet.
Eurypus mare ualde tēpestuosum ꝓpe athēas.
Eulypedes græcus poeta tragicus fuit.
Eurus uētus dictus q; ab eoo id est ab oriēte flat: ē enim cōiunctus subsolano a dextra: sinistra uero euroaustro.
Euroauster uentus dictus q; ab una parte habeat eurum ab alia austrum.
Europa Agenoris regis libyæ fuit filia: quā Iouis ab Africa captam cretā aduexit: & tertiā prem orbis ex eius noīe appellauit. Iste ē agenor libyæ filius: ex quo libya id est africa dicta est.
Europa tertia pars orbis incipit a montibus riphæis ac flumine tanai mæotidisq; plaudibus: q̄ sunt ad orientē ꝓ littus septentrionalis oceani usq; ad galliā & belgicā & flumē rhenū qđ est ab occasu deinde usq; ad danubiū: qui & ister qui ē ad meridiem & orientē directus. pōtus accipit ab oriēte. Alania est in medio: dacia ubi & gothia: deinde germania: ubi plurimā partē hunni tenent: quoꝝ oīum gētes sunt. liiii. Nunc q̄qd Danubius a barberico ad mare nostrū secludat: expediam: id ē mysiam thraciam: macedoniā achaiam dalmatiā. pannoniā noricū rhætiā. apuliā. Italiā galliam belgicā. galliā lugdunensem. Narbonensem ꝓuinciā. aqtaniā ꝓuinciā. & hispaniā. & qm̄ oceanus hēt insulas quas britanniā & hyberniam uocant: quæ in aduersa galliaꝝ parte ad ꝓspectum hispaniæ sitæ sunt: explicent̄. Id est britannia. orchades. tile. hybernia. mephania. hi sunt fines totius europæ.
Euschematismeno singuraliter græce: dū aliud loquitur: aliud gerit.
Eusebia græce pietas. uel expressius theosebia.
Eusebius: pius.
Euseis fluuius: qui caucasis ē montibus fusus cum aliis pluribus i euxinum se præcipitat mare unde & dicitur.
Euulsit: euertit. protraxit. afflixit. ab euello is.
Eutyches græce fortunatus uel fœlix. eu græce bonum: tyce fortuna.
Eutyce fortuna uel hortatiue.
Eutychus græce: fortunatus latine: amens hebraice interpretatur.
Eutyciani hæretici dicti ab eutyche constātinopolitano abbate: qui christum post humanam assūptionē negauit existere de duabus naturis sed solam in eo diuinam asseruit naturam.
Euterpe. una de. ix. musis. Thibias tenet: interp̄tatur bene delectans. unde uersus. Dulciloquis calamos euterpe flatibus implet.
Eutus: somnus.
Eutismis genus.
Euxocotus: fundens orationem.
Ex mō ꝓ extra accipit ut excludo: exlex mō priuatiuū ut explico. exeo. modo intentiuū uel ꝓfectiuum: ut exoro expleo efficio extendo.
Ex præpositio interdum pro ualde accipitur: sicut excelsus. interdum pro extra ut exul.
Ex a quo extra exterior extremus extremitas & extraneus: componitur extorris exul.
Ex græca præpositio est. & ex græce sex.
Exacerbare: afflictare. exasperare.
Exaia græce habitus emolumentum.
Exacta: pquisita. pfecta. iecta. ab exigo gis.
Exacinare: acinos quærere. commouere.
Exaduersum. aduerbium compositum.
Exaeres: nauis exordium.
Exaggerare. attollere. maius facere. sicut est illud & tu capharnaum: quæ usq; ad cælum exaltata es non quidem usq; ad cælum exaltata est sed minam eius superbiam exaggerat.
Exagematicon secundum genus poematis quod latine dicit̄ enarratiuū: in quo poeta tm̄ loquit̄ ut Sicilides musæ: & in parabolis Salomonis.
Exhausta. infecta.
Exhalare: spirare. redolere. effundere.
Exalba. non alba: sed prope alba.
Exaltare: sursum eleuare.
Exallage est mutatio: quando pro numero plurali singularis ponitur. figura est.
Exhamerō liber quidam de sex diebus. nā ex sex hemora dies.
Examen: iudiciū. discussio cuiusq; rei multitudo apium.
Examen filū mediū: quo trutina stateræ regitur & lances æquant̄. unde & lancis amentum dr.
Examinare: explorare. discernere. æqualiter iudicare. ab examine dicitur.
Examplare: insinuare. aperire. amplum facere. in de exemplum.
Examussim: diligentissime. sine fraude: regulariter. amussis. n. regula uel mensura fabrilis est.
Exanclare græce exhaurire. pagere. euacuare. exanimare. uel exinanire.
Exanclata per angulos exquisita.
Exinanitus. territus. consternatus.
Exanimis uero mortuus. sine animis.
Exanimus & exanimis ponit Vir.
Exaplois: exemplaribus.
Exarare. id est describere.
Exasse ex toto. examussim.
Exasterans: ubertim fluens. uel exhauriens.
Exaticum genus ordei. dictum q; spicæ eius sex ordines habeant quod cantarium dicitur.
Eschatos εσχατος extremus.
Exaudiri: bonorum est tātum. audiri utrorunq;.
Exhaurire: cōsumere. uacuare. dissipare. tenuare
Exhauritur puteus: hauritur uero aqua.
Exhaustus dictus quia inanis & cōsumptus ē. uel perfectus est.
Exauctoratus: deiectus.
Excandere: irasci. exardere.
Excapillare: exerere. discooperire.
Excedere: recedere. p̄cedere expellere. uel expelli

Excelſa alta.
Excelleo es uel excello lis eiuſdem ſignificatiõis exculi uel excellui ſecundũ alios facit.
Excellere:præfulgere.ante ſtare.
Excelſus:ualde celſus elatus.immẽſus.altus. eminens.
Excepit:doloſe ſuſcepit.uel cum cura.
Exceptorium:collectorium.lacus.
Excerpta quæ græce dicuntur ſcholia in quibus ea quæ difficilia ſunt ſummatim pſtringuntur.
Excetra hydra dicta eſt. uel multorum capitum ſerpens:quæ ſi occiditur:ſurgunt de capite eius plures ſerpentes:niſi citius incendatur.
Excidiũ:incendiũ.euerſio.exciſio.ab excido dis.
Exciere:prouocare.euertere.expugnare.
Excillare.cum uxore eſſe.
Excipulum:uenabulum antiquitus.
Excieo es & excio cis exciui.
Excitum:commotum:uocatum unde excito tas
Excitatus:expergefactus.commotus.
Exclitorium lacus Italiæ: ex quo qui biberint uini tædium habent.
Excodicare:circa codicem terram aperire: quod oblaqueare dicitur:quaſi lacus facere.
Excolere:mundare.
Excoaleſcit:deficit.
Exconſules dicti q̃ iam a conſulatu exciderint p acto anno.
Excors.ſine corde.uel conſilio alienus.
Excreare:proiicere.expuere.
Excrementum quod ſupercreſcit:ut in arboribus quod putatur.ſeu quod expuimus.
Excreta plena malicia:hæc eſt ira: quam canopũ nominauerunt ueteres.
Exſcribere:quod ſcriptum eſt tranſferre.
Excruciare:dilaniare.comprimere.
Excubare:pro foribus euigilare.
Excubiæ:uigiliæ:cuſtodiæ.inſidiæ.ſpolia.
Excubitores dicuntur pro eo q̃ excubias ſemper agant.ſunt enim ex numero militum.
Excudere:feriendo eiicere.quia cudere eſt ferire unde incus dicitur:quia illic cudimus.
Exculit: dcit.aut ſculpit.
Excuſſor:homicida.ſiccarius.creſſator.latro.
Exdignum:non dignum.
Execrabilis:peſſimus.abominabilis.ſine ſacro.
Execror commune antiquitus pro quo execro.
Execratur:deteſtatur.horret.
Exequor:exequeris.executus.
Executor:cauſarum proſecutor.
Executor ab exequẽdo.i.expugnator caſtrorum.
Exdra abſis:id eſt locus ſubſelliorum:latinũ eſt: græce.n .cyclon dicunt.
Exedra exterior ſedes ubi papa ſedet qñ concitat populus.
Exemerinos quartus circulus cæli qui & equinoctialis dr̃:temperatus.habitabilis.
Exemplabile:quod alicuius comparatione exempli ſimile eſt.
Exemplare aſſimilare.
Exemplar:imago.forma.documentum. exẽplũ.
Exemplar unde aliquid exemplatur. Exemplũ uero quod ad aliud adducitur.
Exemplum ẽ quod particulare propoſitũ particulare quiddam cõtendit oſtẽdere hoc modo. Oportet a tullio conſule necari catilinã:cũ a Scipione gracchus fuerit iterfectus; ſed ab inducti one ducit exordiũ:licet ab eadem diſſideat:cũ illa a pluribus hoc aũt ab una parte contendat.
Exemplum eſt alicuius peccati aut dicti præteriti præpoſitio cum certi auctoris nomine: ut oẽs p ſuperna patria laborare debemus:ſicut fecit apoſtolus:qui tot uerbera paſſus eſt.
Exenium:donum ſeruitium.
Exeutheſeon græce quæſtionum.
Exempta:ſublata.ſubtracta.ab eximo is.
Exemptores:tabularii.
Exequi:proſequi.cauſam dicere.
Exequiæ:proſecutiones funeris.
Exeor ris erui.id eſt profero diſcooperio actũ eſt facit enim paſſiuum exeror.
Exertus:apertus.nudatus.extractus.
Exerceo ces exercui exercitus inde exercito tas tus:arte uel ſtudio uel doctrina: exercitus uero laboribus fatigatus uel contemptus ut dicit fulgentius.
Exercitus tus multitudo ex uno numero ab exercitatione belli dictus.
Exhæredo:ab hærede.
Exhæredatus:extra hæreditatem factus.
Exeſa:conſumpta.euacuata.ab edo es.
Exeſum:ſiccum.
Exhauſtum:tenue ſubtile.
Exfauillare:exeruere.
Exfretat:nauigat ultra.
Exfebruare:expugnare.febructre.n.purgare eſt.
Exhibeo es exhibui bitus cõponit ex ex & habeo.
Exhibere:largiri.præſtare. ferre ſubminiſtrare. ſuggerere.
Exigo gis exigi exactus:quod eſt peterecogere repellere.eiicere.
Exiguus:imbecillis.ifirmus.multum egẽs puus.
Exilio lis liui cõponitur ex ex & ſalio.
Exilium dicitur quaſi extra ſolum ab exule: qd' diuiditur in relegatis & deportatis.
Exilis:tenuis.q̃ poſſit per anguſtum exire ſeu ſine aliis gracilis ſubtilis.
Exilis dicitur a græco ε ξ ι γ ι λ ο σ.
Exinde:deinde.confeſtim.
Eximius dictus q̃ ſit ualde eminẽs ſingularis.maximus.
Eximietas:ſublimitas.
Eximo is exemi exemptus: qd' eſt extra trahere. expellere.quaſi ex aliquo emo id eſt traho.
Exinanire:uacuare.minuere.
Exippito tas tare:oſcitare.os aperire:hiare.
Exiſceratur:deteſtatur.horret.
Exiſtimare:arbitrari.putare.
Exitium:clades.mors.calamitas.caſus aduerſus: exitus malus.

Exitiale:mortiferum.periculoſum.
Exire:egredi:euadere.
Exlex exlegis.id eſt ſine lege:producit penultimã generis omnis.
Eximit:minuit.
Exodium ludicra cantatio in theatris uel ſcurrulis turpitudo delectabilis.
Exodiũ initium cantilenæ: hinc exodiarii dicunt qui choris præſunt.
Exodus exitus.nam odos græce uia. hic ode ſpe nõ i.itinerarium:
Exodus liber exitium uel egreſſũ populi iſrael de ægypto digerit:& ex ea cauſa nomen accepit.
Exodus:finis.
Exoleo les lui:exoletus:ide exoleſco
Exoleuit in obliuionem uenit. deficit:corruptus eſt.interiit.
Exoleſcit euaneſcit:deficit de memoria exit.
Exoletus:infamis:turpis.uanus.
Exoleo les eui exoletus excreſco.
Exhomologeſis preces uel confeſſio dicit:græcum eſt.pro confeſſione peccatorum fit tm̃.
Exorciſmus græce coniuratio uel ſermo increpationis aduerſus diabolum:ut diſcedat.
Exorciſtæ adiurantes uel increpantes dicunt.accipiunt.n.de manu epiſcopi: ſicut canon ait cum ordinant:libellũ in quo ſũt exorciſmi habentes poteſtatem imponẽdi manus ſuper energuminos uel catecumenos:quos heſdras auctores tẽpli nominat:hos inuenimus nũc eſſe exorcitas in tẽplo dei.
Exorcizo græce adiuro.
Exordior ris cõmune antiquitus:quod eſt incipere exorſus facit.
Exordium principium,initium.
Exoriri:naſci incipere.exurgere.
Exorius:immanis inſipiens.
Exorſus:locutus cepit loqui.
Exorſus ab exodi uerbo: qui aliquem odit. Odiosus uero qui oditur.
Exoſſatus ager ſine oſſibus.i.lapidibus.
Exotica:ueſtis peregrina deforis ueniens græcũ eſt
Exorticus ca cũ pegrinus na nũ.græcũ eſt odibilis
Exparta;partu uacuata.
Exparata uacuata.
Expectat:demorat:ſuſtinet:præſtolat.
Expectat qui uenturus eſt.ſpectatur uero qui uidetur uel approbatur.
Expedire:explicare.narrare: perſoluere.q̃ſi extra pedicam dare.
Expedit uerbũ iperſonale: cõuenit:pdeſt oportet
Expellere:de loco pellere:eiicere,ſculpere.
Expedit exoluit.præſtat:eſtimat.patit.
Expenſũ:accuratũ: cũ ſtudio libens:inde expenſe accurate:& expenſius:cum maiori ſtudio.
Expergiſcor cõponitur ab ex & pergo.pgo uero ex per & rego facit experrectum & expergitus antiquitus.
Expergiſcor:a ſomno uigilo.
Experiri:probare:cognoſcere:tentare.
Experiens: induſtrius: laborioſus: uigilans:perſe uerans.
Experientia:probatio.induſtria tentamentum.poteſt mali eſſe.
Experimentum: probamentum cognitio.hic experimentari.
Experitus:nõ peritus:uel ualde doctus.
Expers dictus q̃ ſit ſine peritia.
Exper extra partem uel patriã alienus.extraneus.
Expertia:extranea.
Exſpex qui ſine ſpe eſt:deſperatus.
Expertus ab experior:rerum peritus. Expers uero ignarus dicitur.
Expiare:mundare.purgare:exigere.
Expiabilis:immundus.
Expilare:ſubripere:furari:exterminare,occultare
Expilatores:alienæ hæreditatis ſubuerſores.
Expirauit:mortuus eſt:& deletus eſt.
Explere:finire.
Expletiua cõiunctio.i.ornatiua qua ornat oratio quaq; ablata nõ minuit.ut ſaltẽ ſiqua mihi de te ſucepta fuiſſet ſoboles.
Explicit cuius prima & ſecunda perſona nõ habet in uſu quia neutrum eſt nec ad homines pertinet ad librum refertur.
Explico uero cas explicuit uel cauit ad hominem & eſt actiuum.
Explodere:elidere:uituperare.
Exploſus:excluſus eiectus.
Explorare:exquirere,præmeditari.
Expolia hoſtiũ præda dicta a pallis quaſi expallia uictus.n.detrahuntur.
Expoliare:nudare:mũdare mactare
Expolire: elimere: inſinuare in medio ponere. aperire.
Expoſcere:cum deſiderio poſcere.
Exprimo is expreſſi.
Exprimit:aperit:imitat.
Expreſſit:extorſit:ademit:excluſit.
Experta:ualde conſumpta.
Exprodita;excluſa.
Exprobare:increpare:diffamari.
Epromo is exprompſi:qd eſt pferre aperire.
Expugnare,proſternere:diruere:debellare.
Expugnans:importunus. miniſter.
Expuit;excreat; ſaliuam proiicit.
Expongo gis xi expunctus ta tum.
Expongere:conſumare: effugare: efficere:explere peragere.
Exponcta;finita.
Exanguis:ſine ſanguine.pallidus.
Exſomnis:ſine ſomno.
Exſors dicit qui extra ſortẽ eſt alienus, extraneus.
Exta:mediæ pecorum partes:inteſtina fibræ.
Extales & alui idem ſunt id eſt uiæ alui purgandi.
Extat:extra ſtat;apertum eſt ſupereſt: conſtat:tumet.
Extaſis:mẽtis exceſſus:græce quæ fit pauore mentis:uel aliqua reuelatione.
Extempla;repẽtina.
Extemplo:ſubito.i.extra temporis amplitudinem

ilico uero est continuo.
Exterreo es.exterrita:in timorem missa.
Exterminare:extra terminum ducere.
Externari:retro inclinari.
Externata id est a se alienata:id est extra se nata.
Exter dicit quasi extra terram:inde potest dici ex ternus.
Externuit:extraneum fecit.
Extestinus:alienæ gentis:extraneus.
Extimus ab extra; præclarus: præcellens.nouissimus.
Extingo gis xi ctus: cuius simplex stingo in raro usu est.
Extiguit:expugnat: delet: fundit: distruit:mori facit.
Extinctum dicimus lumẽ: restrinctum uero recuperatum.
Extirpare: a radice subuertere.
Extispex extispicis dr:qui exta inspicit.
Extollere:laudare:erigere.
Extorris dicit qui extra terram suam est:sed proprie expulsus ui.
Extorquere:adimere.expugnare.
Extra contrariũ itra significat.ἔγγὼ & ab ex præpositione deriuatur apud græcos & apud nos ad uerbium est:ut extra me ite
Extrahere:eximere:eruere:excludere.
Extra aduerbium deforis significat:interuallo interpositio:pro præpositione ponit ut extra unũ diem.& solũmodo apponitur: ex eo deriuatur extraneus & externus.
Extraneus:ex alia terra:uel immaturus.quẽ extorrita auulsum eiecit.
Extra.exterior:extremus uel extimus.
Extrafilatus exerto humero quasi extra filũ manum proferens.
Extraordinarius est qui ob uirtutem promouet ex ordine.
Extrarius:extraneus:alienigena.
Extranium:extra rationem extraneum.
Extreus:abortiuus: qui de exercitio eiicit extra:
Extremus superlatiuũ ab extra id est nouissimus
Extricare:exterminare:profligare.
Exterico producit penultimam:licet quidam corripiant ut apud homerum in iliade πολλὰτρὶ κυσὶπὴπουὸ.
Extrinsecus aduerbium loci:deforis.
Extrudo:depello longe abire facio.
Extruere: in altum struere: Instruere uero aciem uel actionem. Astruere affirmare. Construere instruendo coniungere.Substruere substernere.
Extuberat:tumet extat.
Extũdo dis extudi:produxi.excusi:expressi:studiose feci.
Extulit ab effero:eleuauit:protulit:erupit.
Exturbat.expellit.
Exuberare:abundare:excrescere.
Exuere:deponere:nudare spoliare.
Exul dicit qui extra solum est.
Exulare:extra solum suum habitare.
Exulo a te dicimus.
Exul communis generis prisc.Exul ab exulo abiecta o:sicut uigilo uigil:præsulo præsul:consulo consul.
Exulcerare: exacerbare:eneruare.quasi ulcera extrahere.
Exultare:gaudere: gloriari: componitur ex ex & saltare.
Exultatio uerboꝝ atq; membrorum: lætitia uero mentis gaudium.
Exsumptuare:pauperem facere.
Exuro ris exussi exustus cõbustus:de quo nihil superest.
Exuo exuis exutus spoliatus: expulsus: liberatus componitur ex ex & suo.
Exuuiæ:uestes spolia:ab exuẽdo dictæ.hæc & manubiæ:quia manibus detrahunt.
Exuuiæ:spolia occisoꝝ hostium dicuntur uel tunicæ serpentium.
Exuuiæ hominũ dicuntur: induuiæ deoꝝ apud paganos.
Exuuiæ uel induuiæ uestes quia exuuntur uel induũtur.
Ezechias interpretatur fortis dñs uel fortitudo domini.
Ezechiel interpretat fortitudo uel imperiũ dñi
Ezin proprie græci dicunt disciplinæ.

F Littera ueteribus addita ĩ gra ui significatiõe ponebatur ab eisdem. Veteres latini dictionibus ubi nunc est.f.prius utebantur ph sicut & græci φ.sed postea illud.f.ab eolibus assũ pserunt:posuerũq; tantũ in oĩ bus dictionibus latinis ubi prius habebãt ph ut fama.filius.factio unde muta ostendit esse. Di gamma autẽ dicta:quia duo habeat ĩ figura græca gamma sicut.
Faba græca etymologia a uescendo dicta quasi faga φαγεῖν enĩ græce comedere dicit.primum enim hoies hoc legumine usi sunt.
Faba fresa dicta qꝛ eam frendant id est frangant.
Faba syrica eadem est quæ & mella: quam græci loton uocant.
Fabarii.cantores apud gẽtiles dicebant:eo qꝛ in cibo palentis leguminis maxime uterentur.
Fabaris:fluuius italiæ.
Faber rectonus græce a faciendo ferrum dictus. hinc deriuantur nomina ad alias artiũ materias sed cum adiectiõe:ut faber lignarius.faber ærarius:& reliqua:propter operis scilicet firmitatẽ. Sic quoq; fabrica.
Fabricora:prouerbium in eos qui domesticis usi alimentis cum aliis laborant.
Fabor:loquar.a for faris.
Fabrateria ciuitas Campaniæ uel ornatus fabroꝝ uel materies.inde fabraterius.
Fabre:ingeniose.artificiose.docte.perfecte.
Fabrefactum:ingeniose compositum.

Fabrica:fornax fabroꝝ:q̃ cõſtat uentis & flãma.
Fabricauit:compoſuit.inſtruxit:muniuit.
Fabricor ris deponens ponit Macrobius.
Fabricatus eſt:inuenit:exqſiuit:molitus eſt.
Fabricompitũ:ubi nunc lacus eſt captiuis de hoſtibus:hæc fabricia domus dicta eſt.
Fabrilis a fabro pfectus:hic & hæc fabrilis:& hoc fabrile.
Fabulas poetæ a fando nominauerũt: quia nõ ſũt res factæ:ſed tm̃ factæ loquẽdo:ut fictoꝝ mutorũ aialiũ interlogo imago quædã uitæ hominũ noſceret. Sunt aũt aut æſopicæ aut libyſticæ. Aeſopicæ ab æſopo iuentore dictæ. cũ aialia muta uel q̃ aiam nõ habent: inter ſe ſermocinaſſe fingunt. libyſticæ aũt cũ inter hoies & beſtias commercium fingit uocis.
Fabulæ aut delectandi cã fictæ ſũt: ut hæ q̃s uulgo dicũt:uel quales Terẽtius compoſuit:aut ad naturã reꝝ.ut Vulcãus claudus:qa p naturã nunq̃ rectus ẽ ignis:aut ad mores hoiũ:ut apud horatium mus loquit muri:ut p narrationẽ fictam ad id quod agit uera ſignificatione referatur.
Fabulæ ſũt quæ nec factæ ſũt: nec fieri poſſũt qa contra naturam ſũt. Tullius uero fabula ait eſt q̃ neq; res uerasneq; ueriſimiles continet.
Fabulo onis fabularum inuentor.
Fabularius:fabulas componens.
Fabulo as & fabulor ris fabulas compono.
Face impariũ a facio facis ſed nũc utit p apocopam fac.& eſt ablatiuũ fax facis.
Faces dicunt q̃ focos faciant: quæ græce lãpades dicuntur.
Facee:propriũ eſt.interpretatur os aperiens.
Faceſſit:frequẽter facit. diſſoluit. recedit.ceſſat plus facit.
Faceſſo ſis ſi: nõ incongrue deſideratiuũ dici poteſt a facio: ſicut a lacero laceſſo. Nam non eſſe frequentatiua cõiugatio oſtendit.
Facetus: qui iocos geſtu & factis cõmendat: unde a faciendo bene dicit.
Faceta:urbana uenuſta. iocoſa. bene morigerata. a faciendo uel fari dicta.
Facetior:hylarior.gratioſior.
Facetiæ. lepos.ſuauitas uerboꝝ urbanitas.
Facies eſt naturalis habitus & immutabilis: qua quiſq; cognoſcitur.
Facies dei noticia dei Aug.
Facies dr̃ q̃ noticiã faciat hoſ:& naturalis & certa Vultus uero uarius.
Facies cæli uel caput orientalis regio eſt: ultima uero ſeptentrionalis.
Faciſtergium.& manutergium:a tergendo faciem uel manus dictum.
Facinus eſt quicquid alteri nocet: quicquid uero agit indomita cupiditas ad corrumpendum animum & corpus ſuum flagitium dicit.
Facinoroſus a facinore q̃ alteri noceat.
Facilis dicit a faciendo nec tardo.
Facilior.limus.faciliter.facilitas.
Fcere eſt neutrum ſed tamen uim habet actiuã ut facio,te & calefacio te. Sed ĩ cõpoſitis cũ omnibus pene ppoſitionibus eſt actiuum :ut officio or efficio or.præter pficio deficio ſufficio:nam calefacio tepefacio & ſimilia calefio & tepefio loco paſſiuoꝝ habent:ſicquoq; defio. Cõponit etiã inde gratificor aris. ludificor aris. Excarnifico uero & uilifico & amplifico actiua ſunt:quæ oĩa coniugationem mutant.
Facio cis unde faceſſo deſideratiuũ & factito frequentatiuum.
Faceſſo is itũ factum factura factor componitur omnifactor.ſuperficies. facinus. oroſus. facilis facilitas.facultas.componit difficultas:difficilis factio.factioſus. Cõponit cõficio of.iter. de.ef. per.præ.inficio ſuf.con.reficio.manſuefacio cõſue.pigue.calef.male.made.tepe.are.diſſuefacio floccifacio.uacue.cõmonefacio. pfectus pfectio officiũ. Cõponit officiperdi.affectus.ctio .affecto tas effectus effectio ctũ.pficiſcor.inficior infice.ſufficiens.enter.entia.refectoriũ:pacificus co.cas.ædifico cas.benefico cas:ædifico cas.ædificium fructifico.gratificor aris.
Factum & fictum & ſimilia coniungunt ſequenti ſyllabæ.
Factio coniuratio.cõſenſus maloꝝ.unde factioſus ſæpe faciens deceptor:fallax.
Factioſus cũ inter opprobria eſt. Seditioſus uero gratioſus potens & magnæ factionis dicit.
Facos uermiculos dicunt.
Facodes hærba quæ in humidis locis naſcit.
Faculentus:face plenus.
Facultas poſſibilitas: copia: opportunitas:matrimonium.
Facundus:qui facile fari poteſt.
Fagen φαγειν græce comedere dicitur.
Fagolydores græce manducãtes male:fagio.n.comedo:lydores maledictum ſonat.
Fagus gi fœminiñ genus arboris:unde dicta quia hoĩes prius hanc comederunt:quod eſt græce fage:inde faginus na num.id eſt de fago.
Fallax dicitur:q̃ fando decipiat.
Fallax id agit unde quiſq; fallat: qui uero mentit nõ omnes uult fallere ſicut mimus.
Fallo lis fefelli falſus:quod eſt decipere fando inde fallax cior:limus fallacia.citer.falſus.inde cõponit falſidicus:falſifico:falſo ſas:refalſo as.
Falcaſtrũ a ſimilitudine falcis dicit.eſt enim ferramentũ curuũ cũ manubrio longo ad ſucciendum denſitatem uepriũ: hi roncones dicuntur.
Falcatos currus antiqui habebant.Nam cũ gladiis hærentibus rotis bellabant.
Falcidia lex dr̃a falcidio tribũo plæbis: qui ſub octauiano legẽ fecit ne quis plus in extraneos legaret q̃ ut quarta pars ſupeſſet hæredibus.
Falx cis eſt qua arbores putantur uel uites: dicta q̃ hac milites primũ hærbam filicem abſcindere ſolebant.
Falcitare:putare:ſecare.
Falco dictus q̃ falcatis:id eſt curuis unguibuſ ſit hunc itali caput uocant a capiendo.

Faleg interpretaſ diuiſio: ob hoc ita dicit: qa tunc natus eſt: quando diuiſio linguaꝝ facta eſt.
Falena genus piſcis.
Falernus mons campaniæ ferax optimi uini.
Falernū uinū a falerna regione campaniæ: ubi optimum naſcitur.
Faleutiū: pentametrū: conſtat ſpondæo dactylo & tribus trochæiſ.
Fallibilis ſubdolus: inſidioſus.
Fallicetū: licentia iudæoꝝ, uel iuſtitia.
Faliſci, populi ſunt uerſus campaniam.
Faliſcus: culter uel ſecuris.
Faliſcū tetrametrum conſtat tribus dactylis & pyrrhichio.
Falſitas appellata eſt a fando aliud q̄ uerum ſit.
Falſitas eſt negare quod uerū eſt, fingere uero qđ uerum nō eſt.
Falternū & amelū ſuccinum ad ſimilitudinem uini & mellis dictū.
Faluus: fuluus: eluus color.
Fama dicta q̄ fando peruagaſ: eſt autē nomen & bonaꝝ rerū & malaꝝ.
Fames: cupiditas edendi: uel cuiuſlibet rei: hæc fames famis, antiqui uero famei dicebant, unde adhuc producitur fame ablatiuus quaſi quintæ declinationis.
Fameo faminis: id eſt fama.
Famelicus a fame, exurtēs, ieiunus, indignus.
Famæ: rumores, aura popularis.
Famægerulus: famē gerens, nuncians.
Famenoth lingua ægyptioꝝ februarius menſis.
Familia liberi ex liberis a femore dicta. Nam pro ſeruis nō ꝓprie dicitur: ſed abuſiue.
Familia familias græco more facit pro familiæ: priſc.
Familiaris: domeſticus: aſſuetus: uſitatus, priuat⁹
Familiaritas: obedientia: amicitia.
Famix: confuſio faucis.
Famoſus, de quo fama loquiſ bene uel male.
Famulor aris: quod eſt obedire ex debito: obſequ uero uolens.
Famulus: unus ex familia, ſeruus uero ex conditione ſeruitutis.
Famuli ſunt ex ꝓpria ſeruorum familia.
Famulitiū: famulatus: obedientia, ſeruitiū.
Fana dicūt a faunis: quibus error gentiliū templa conſtruebant: uel eo q̄ ibi dæmonū imagines appareant. nā fama græce apparitio dī, uel a fando uel a græco phone id eſt uox: hoc eſt a reſponſis quæ ibi dabant: unde phanatici: q̄ futura canūt.
Faudū: iuſtū prædicandum.
Faneus: ꝑmōtoriū ciliciæ dcm̄ a faneo rege.
Fanon dicit corporale.
Fantaſia etiam alicuius ſaccus.
Fanuel interpretaſ facies dei.
Far hebraice taurus dicit.
Farratus ta tum a farre.
Far frumentū dictū q̄ in initio frangereſ: nōdū enim erat uſus molaꝝ.
Farra: frumenta: farina.
Far farris ſolū geminauit r, cauſa dīuiæ for faris.
Farratior: fructuoſior.
Farrago a farre dicta, eſt aūt hærba ordeacea: adhuc uiridis nec dū grauis ad maturitatem turgētibus: cibus equoꝝ eſt.
Farrata pluraliter ſignificat pingues cibos generaliter.
Fara uaſa ſunt luminatoria quæ nos rætia dicimus diuerſo modo formata.
Faratobiæ ſyrtes: quas alias eſſe extra libycas ait lucanus.
Farcimen caro conciſa minutata: dictū q̄ eo ītęſtinum farciaſ cōmixtione aliarum rerum.
Farcire: implere: ſpiſſare.
Fercio cis farſi fartū: cōponiſ confertio refertio.
Fares diuiſio interpretaſ. qa diuiſit mēbrauulas ſecundarum.
Faria uerba: multa eloquia.
Farina & furfures a farre dictæ: cuius ſūt pugramenta.
Farmaceutria id eſt mulier faciens maleficia.
Farmacos φαρμακος græce maleficus uel uenefícus.
Farmati martius menſis ægyptioꝝ lingua.
Faros φαρως inſula uel ciuitas ægypti metropolis: a qua pharaones dicunſ.
Fartor nomen glutonis.
Fartum: impletum.
Farus: cœnator uel cœnatorium.
Fas lex diuina, ius uero lex humana tranſire pōtenum fas eſt, ius non eſt.
Fas: iuſtum licitum a fando.
Faſe tranſcenſus uel tranſitus dī: quia eadē nocte dominus per egyptum tranſiuit & cuncta egyptiorum primogenita percuſſit.
Faſces dignitas conſularis: de faſciis enim purpureis & auratis coronæ fiebant.
Faſces erant laniſtæ id eſt faſciolæ purpureæ: quibus redimibanſ coronæ lauri, quas q̄ geſtebā in ſummis faſcibus, i. dignitatibus poſiti dicebanſ.
Faſcia: qua tegiſ pectus: dicta q̄ i modū faſciculi corpus alliget. hinc & faſciolæ dictæ: qbus uulnera uel tibiæ colligantur.
Faſcis congregatio lignoꝝ ad deportandū colligatoꝝ pondus, inde faſciculus.
Faſcinnat: adulando impetit. laudando decipit grauat.
Faſeli genus leguminis a faſelo ſula græciæ dicti ſecundū quoſdam: uel græcū eſt.
Faſelus nauicula quā corrupte baſelum dicimus.
Faſianus auis uel pullus a faſide inſula græciæ unde primū aſportata eſt.
Faſis fluuius in colchide.
Faſis: græce nuncius.
Faſſio: confeſſio.
Faſitus: ſolutus, conſumptus: exhauſtus, a fatiſco.
Faſma fabula quædam: notum.
Faſor, fagmator.
Faſſus: confeſſus: dictus locutus.
Feſta: honorata, dicta, aut locuta.

Faſtidire:ſpernere:dedignari aſpernari.
Faſtidiū:ſuperbia,tædiū:contemptio;arrogantia.
Faſti libri quos conſules habebant in quibus reges uel conſules ſcribunt a faſcibus.i. poteſtatibus dicti:unde ouidii libri faſtorū dicunt quia de regibus & conſulibus æditi ſunt.
Faſtus:tædiū:ſuphia,cōtemptus:quod a faſtidio uerbo eſt.quartæ ē declinatiōis.qn uero ꝑ annali accipit.i.ꝑ feſtis a faſtis & nefaſtis diebus ſic dictum frequētius eſt ſecūdæ;ſed iuenit etiā quartæ ut apud lucanū nec mens eudoxi uincet feſtibus annus.
Faſti dies ſūt ī qbus ius fas. Nefaſti ī qbus nō fas
Faſtus tus turſuperbia.
Faſtus faſti liber,uel honor.
Faſtigium,culmen;ſublimitas;ſummus honor.
Fata reſponſa deorū pagani dicebant a fando,inde fatalis.
Fatus fata fatum a forfar is:locutus ta tum.
Fatale palladium in quo fatum troiæ continebat
hic & hæc fatalis & hoc fatale.quod fato debet.
Fathamia plaga ut meridiana uel cocidentalis.
Fateor ris faſſus.
Fateri coacte;confiteri proprii eſt arbitrii.
Fatidicus:fata canens:ſortilegus:diuinus.
Fatidioſū reuidens annuens conſientiens:uel deridens.
Fatiſco cōponit ab hiſco.ſil'r dehiſco uetuſtiſſimi tñ fatiſcor & feſſus dicebant uel faſſus laſſus ex quo defeciſcor quod qdā deriuant a fateor.
Fatiſco ex fatum.i.abundanter & hiſco.i.aperio.
Fatiſcit:aperit.diſſoluitur:euaneſcit.multū hiat
Fatigo gas fatigor garis.
Fatigatus itinere:laſſatus uero robore.
Fatigare.ſatis agitare:cōtundere:domare:exercet
Fatim multū ſignificat.ſed nō ſolū ꝑ ſe ponitur ut affatim.
Fatifer:lætifer.
Fatum dicūt pagani quicquid dii fant.nos aūt ueri dei cultores ad melius reuocantes dicimus qa ſemel locutus ē deus:hoc eſt incōmutabiliter:ſicut nouit oīa incōmutabiliter q futura ſūt. Tria aūt fata eē fingunt pp tria tēpora:præteritū qd iā in fuſo inuolutū eſt:præſens qd ī dygitis nētis eſt:futurū quod in lana & ī colo eſt adhuc.fatū aūt a fortuna ita ſeparat:qd fortuitu uenit nulla cauſa palam fortunā uocabāt. fatum uero quod appoſitum ſingulis & ſtatutum erat.
Fatum nihil eſt ut beatus Aug.aliiq;dicūt ſed qd ꝓuidentia dei diſponēte foris agit.fatum dicit
Fatum eſt diſpoſitio rebus mobilibus inhærens ꝑ quā diſponens ꝓuidentia dei ſingula nectit ſuis ordinibus: & digerit ī modū ſingula ſcilicet de co locis & formis & tpibus diſtributa:ut hæc temporalis ordis explicatio in diuinæ mētis adunata ꝓſpectu ꝓuidentia ſit.Eadem uero adunatio digeſta & explicata tēporibus fatum uocat. Quæ licet diuerſa ſint; altero tamē pendet ex altero.
Fatuus eſt:qui neq; quod ipſe uel alii fantur intelligit:ſtultus uero hebes corde.Fatuus & fatuclus uocatur pan.
Fatuos quidam dictos putant eſſe a fatidice fauni uxore:fatua dicta qui præter modū ſtupefacti ſūt uaticini is illius uſq; ad amentiam.
Fauces a fundendis uocibus nominatæ: quia ꝑ eas famur uoces quaſi faces id eſt uoces.
Fauces dñr etiā aditus anguſtorū locorum.
Fauſi ſeptember ægyptiorum lingua.
Fauiſæ foſſæ quædam in capitolio; quæ ī modū ciſternarū cauatæ excipiebant dona iouis.
Fauonicos ueteres uocabant:quos nos ſpurios dicimus:qui ex patre incerto matre uidua geniti ſunt.fauonios,n. quædam animalia dicunt quæ hauſto fauonio ſpiritu concipere dicunt:unde matrem potius q̄ patrem ſequunt.
Fauonius uētus q græce dī zephyrus a parte dextera africum: a leuacorum habet: dictus uero q̄ flores & germina eius flatu uiuificent:ſiue q̄ foueat quæ naſcunt.Auſtro eni flores ſoluuntur:a fauonio fiunt.
Fauo operimentum quoddam.
Fauonius etiam dicit ſolis radius. quando tremulo fulgore reſplendet.
Fauoniū odium leue & ſine cauſa ut a uento collectum.
Fauor:laus;aſſenſus.a faueo es quod eſt cōſentio laudo.
Faueo es faui fautum:ſicut laui lautū. caui cautū ꝓpter differentiam fatū:latū.catū.
Fautor:fauens:conſentiens;laudator.
Fauus mel in cæra dictus: quia comedit magis q̄ bibitur.
Fauilla d eſefta igne: ſcintila dicta q̄ ꝓ ignem cā ſit.Fam phos græce ignis.
Fauus gtæcc pan dicit.
Fauni a fando uel ἀπὸ τῆς φοινῆς dicti:q̄ uoce nō ſignis uident oſtendere futura in lucis conſulti a paganis:hi uulgo incubones a romanis ficarii fauni dicunt.
Faunus latini pater;filius pici:filii ſaturni fuit.id eſt nepos ſaturni.
Faunius:modus antiquiſſimus.
Fauſtus:fœlix:clemens.
Fauſte:fœliciter:proſpere:pie.
Faux cis a fundendo uoces. unde cōponit ſuffoco
Fax facis dicta q̄ focos faciat: huius diminutiū facula.
Fax:læti tia.
Faxo pro facio antiqui dicebant: unde & artifex uel pro faciam:unde faxit.
Febris a feruore dicta;eſt enim abūdantia caloris
Febricitor aris.
Febrio febriui febritum.
Februare;purgare.
Februa:dea paganorū a februo plutone.
Februarius a februa.i.plutone:cui eo menſe ſacrificabant:uel a febribus ualidis ſupercorū.hinc februariū. Numa pompilius in anno conſtituit ſicut Romani ianuarium.
Fetaſiani:populi phœates.

Fæces:reliquiæ purificati uini uel cuiuſlibet rei:ut olei.
Faceſſant:diſcedũt ceſſant ;
Fæcinia uua minuti acini & duræ cutis dicta ꝙ pluſq̃ cæteræ fæcem habeat uel faciat.
Fœciales dicunt̃ per quos fœdera & bella indicebantur id eſt ſacerdotes.
Fœcula uua decocta pinguis.
Fœcũda a fœtu dicta id eſt fertilis.
Fœcũda:optima .uerboſa.abundans
Fæda turpis.deformis'.
Fœdus fœda fœdum facit:inde fœdare polluere deturpare.
Fœde:turpiter.
Fœdus uero fœderis pactũ uel pax.unde fœderare pacificare:fœdus componere.
Fœderales ſacerdotes: per quos fœdera ſũt inter duas gentes.
Fœdus da dum id eſt deformis per œ ſcribit̃:fœdus quod eſt pactũ per œ diphthongum.
Fœdus nomẽ habet ab hirco uel hædo littera addita:hoc ueteres in graui ſignificatione ponebãt
Fœdus eſt pax quæ fit inter dimicantes a fide uel fœtialibus id eſt ſacerdotibus dictum per quos pax fiebat.Alii fœdera dicta putant a porca fœda & crudeliter occiſa ; cuius mors optabatur ei qui a pace reſciſceret.quam antiqui tam diu fuſtibus cædebant quouſq; deficeret: per quod ſignificabatur ſi aliquis illud fœdus rumperet tali morte afficeret̃.
Fœdus præuenit:pax ſequit̃ poſterius.
Fœdus da dum & hoc fædus per œ notant̃.
Fel dictũ ꝙ ſit bilitũ:geſtans humorem qui uocatur bilis græce colen ΤΗΝ ΚΟΛΗΝ priſc. hoc fel fellis.addito lis ſicut mel mellis.
Fel terræ ꝓpter amaritudinẽ dicta eſt centaurea.
Fefellit.decepit.mentitus eſt a fallo fallis.
Fellibilis:ſubdolus:amarus.
Felis græce cerua.
Fellineis oculis id eſt cæſis.
Felis beſtia mitiſſima dr̃:ut capreolus & dama.
Felibris adhuc lætus uiuens.
Felix dicit̃ per quẽ datur & accipit̃ felicitas.ut felix locus tempus : uel qui accipit : & hæc & hoc felix.
Felix felicis:feliciter.felicitas.
Felix ſimplex eſt: græce dicitur ἐυδαίμων eudæmon.
Feme fama græce:uides igit̃.quia ex græco uenit
Fœmellarius:fœminis deditus:mulierarius antiquitus dictus.
Femen eſt pars corporis ; quæ & femur dicit̃:ſed femina ſunt mulierũ:femora ſunt uiroꝝ:dicuntur enim femora inter coxalia:quibus equis inſidemus: hoc femen feminis. Femora dicta ꝙ ea parte fœmina a ſexu uiri diſcrepat. Sunt autem ab inguinibus uſq; ad genua.Femina uero per deriuationẽ femorũ partes ſũt: quibus in eqtando tergis equoꝝ inſidemus uel adhæremus.
Feminalia uel femoralia appellata ꝙ femora tegant:ipſæ & bracæ ꝙ breues ſint.
Fœmina a partibus femorũ dicta id eſt a femine ubi ſex ſpeciebus a uiro diſtinguitur. Alii græca etymologia ab ignea natura fœminam dictã putant ideſt phos φως φωός. quia næhementer concupiſcit. libidinoſiores enim ſunt fœminæ uiris.
Femur femoris:neutrum eſt.
Fœna hærbæ ſiccæ ſingulariter.hoc fœnum.ide fœnile dr̃ locus ubi fœnum ponitur.
Fene græce auis ſulica.
Fendo quod in uſu nõ eſt:componit̃ inde offẽdo. defendo:infẽſum.
Fœnus.noris.lucrũ:pecunia:unde fœnoro as.
Fœnerator & qui dat mutuo: & qui accipit latine accipitur.
Fœnerator ad lucrum dat.
Feneſtræ ſunt quibus exterior pars anguſta interior diffuſa eſt : dictæ ꝙ lucẽ ferant.lux.n.græce phos dr̃.uel quia p eas foras uidemus.
Feneus pauper ſine fide.
Fœniſecæ:fœnum ſecantes.
Feniculum latine uocat̃:ꝙ eius thyrſus & radicis ſucus acuat uiſũ.Idem maraton græce: uel quia calida eſt id eſt ſicca.
Feniculum una ex iſulis quæ olidæ dicunt̃.
Fœnum dictum : ꝙ eo flãma nutritur quod eſt græce phos φως.
Ferax a fero fers id eſt fertilis:genetis omnis.
Fera dicta ꝙ toto corpore ferat̃: aut ꝙ naturali utatur libertate:& deſiderio feratur ſuo.
Feræ ſunt quæ & ſi nõ ſæuiunt:tñ ſilueſtres ſũt:& deſiderio ſuo ferũtur.Beſtiæ uero a uaſtando dictæ:quæ morſu uel unguibus ſæuiunt.
Ferus ra rum:aſper.durus & crudelis a ferendo ſe ſine ordine.uel a feriẽdo.inde feritas.hic & hæc færalis & hoc færale:mortiferum:triſte.
Feratra tecta ſiluaꝝ ſpiſſa.
Feraſcit.ferum facit.uel pax facta eſt.
Ferratũ ferro præfixum a ferro as:qd̃ nõ eſt ĩ uſu
Fere pro iuxta.a ferus : quia feris .i. celeribus oſa iuxta ſunt.
Fere:proprie pene.
Ferculum:diſcus:menſa edentium aut uaſculum menſorium.in quo epulæ ferunt̃.
Ferculũ a fero fers.priſ. Fercula uero pluraliter miniſtrationes epularum.
Ferre:portare.dicere nunciare.præbere:uel pati.
Ferreus rea rerum a ferro proprie:de materia ferri:durus:perpetuus.
Feregratium metrum cõſtat ſpõdæo dactylo ſpõdeo uel trocheo:ut pontus uerſat arenas.
Ferentarius:leuiter armatus ſagittis uel fundis a ferendo ſe.
Feretrius fertilis.uel locus mortis.
Feretrum dictum ꝙ in eo mortui deferant̃ & eſt græcum φέρετρον quod latine capulus dicit̃ ꝙ ſuper.capita mortuoꝝ feratur.
Feretrum dictum ꝙ ferat tetrũ.i.mortuũ.
Ferezei interpretatur fructificatio.

Feri tribus modis oſtenduntur: uultu. uoce. geſtu quadrupedes. n. ſunt nunc equi.
Ferio ris percuſſi. a percutio ſuſcipit. nam delicit ſuo percutior percuſſus.
Ferire: percutere.
Feriacha arma ſubitis bellis recondita.
Feria a fando dicta eo q̃ in creatione mũdi per ſingulos dies dixit deus: fiat. Item quia dies ſabbati ab initio feriatus: ab eo dies ſolis id ẽ dominicus dies prima feria nuncupatur: quia primus eſt a feria. Item lunæ dies ſecundus: quia ſecundus a feria eſt. i. a ſabbato qui eſt feriatus.
Feriatus ocioſus uel quietus.
Feriari: a malis operibus uacare celebrare.
Feriati dies ſunt in quibus res diuina fit: & abſtinere a litibus oportet: feſti uero tamen ocii & religionis ſunt.
Feriferæ. feræ furentes.
Ferme: prope. plus minus. dubitantis aduerbium: aut fere circiter.
Fermentum leuamẽtum a feruore dictum q̃ pluſ prima hora non poteſt contineri: creſcendo enim excedit.
Fermentum ſignificat peccatum. ponitur aliquando pro bona doctrina. aliquando pro mala. græce zima dicitur.
Feronia: fluuius. dea agroꝝ. uel puellaꝝ.
Ferus: inde feritas duricia animi: ferocitas uero ſæpe laudem habet: ut ferox iuuentus aſpera.
Ferox cior ſimus.
Ferocit: ſupbit: faſtidit. pro nihilo habet. deſpicit.
Ferox dictus ab eo q̃ feritatẽ exerceat uel beſtia.
Fero fers tuli a tulo antiquo habet. græce dicitur. φερω fero per conciſionem. i. facit ſecundam & tertiam perſonam fers fert: ad differẽtiam ferio feris licet temporis ſit differentia: pluralia ferimus ferunt ſecundum rationem tertiæ: fertis uero per ſincopam: In præterito quoq; imperfecto & futuro regulam ſeruat tertiæ coniugationis ferebam bas: feram feres. & in omnibus aliis modis exceptis illis quæ ſolent a ſecunda naſci: ut ferẽ fert ferte. ferto. fertote. ferrem. ferre.
Fero. fers. ide dicitur ferculum. fertilis. fertilitas. ferax. feracior: feraciſſimus. feracitas. feræ. in de ferus ra rum: & ferinus na num. componitur feretrum feretra. feretratus. formica: affero: trãſfero. circum. ob. per. au. de. ex. in. ſub. re. diſ. cõ. & quæ ab iſtis deriuanẽ. feneſtra. pacifer. enſifer. peſtifer. frugifer. æſtifer. ſomnifer. lucifer.
Fertilis ager dicitur: fructuoſus uero quiſq; compendio dicitur.
Fertum dicit oblatio quæ ad altare ferẽ & ſacrificatur a põtificibus: a quo offertoriũ nominatur
Feruet: bullit. iraſcitur. frequentatur.
Feruo es & feruo feruis eiuſdem ſignificationis ferui & ferſi. unde ferueſco: & per b ſimiliter ferbeo es ferbui ferbeſco.
Ferrugo: obſcuritas aut ferri raſura. aut nigra a colore ferri.
Ferrucula. ferriginea. nigra ferrei coloris.
Ferrugo purpuræ ſubnigræ color: quæ fit in hiſpania: dicta autem ferrugo q̃ omis purpura prima tinctura eius modi ſit coloris.
Ferrum dictũ q̃ farra id eſt ſemina frugum terræ condat. Idem & calybs a calybe flumine ubi ferrũ optima acie temperatur: rubigine caret. ſi ceruſa & gypſo & liquida pice pungitur. Item ſi medulla ceruſa uel ceruſa mixta roſaceo ungitur.
Ferrum a feriendo dictum: quia cum eo cætera feriantur id eſt domentur.
Ferrum: tælum acinace.
Ferrumen: peccatum. ſordes. nota ferri.
Feſſus ſa ſum a fatiſcor id eſt fatigatus ta tum.
Feſcennina cantica nuptialia: quæ in nuptiis cantantur.
Feſcenninus. na. num. nuptialis a feſcennino oppido campaniæ: ubi romani cœperunt deſcribere reprehenſorie.
Feſſi: rerum copiarum inopes.
Feſtalia: dies feſti.
Feſtiuus: dies celebralis. ſolennis.
Feſtiui dies ex conſuetudine dicuntur: ſolennes uero qui ad homines pertinent: ut parentalia.
Feſtus: lætus. iocoſus. a feriando dictus.
Feſtiuitas dicta a feſtis diebus quaſi feria. eo q̃ in eam res ſola diuina fit.
Feſtinare: accelerare. properare.
Feſſus ad omnia refertur: ut feſſus rerum dictus q̃ ſi fiſſus: nec iam integer.
Fœta aliquotiens plenam: aliquotiens liberatam ſignificat.
Fœcunda: plena partu liberata.
Fœcialis pacis ſacerdos: uel corona pacis.
Fœtus dicit q̃ adhuc in utero foueatur.
Fœtus tus a filiis pro fructu. fœtus tatum plenus na num.
Fœtura: partus.
Fetidus: putidus: nam fetet impſonale id eſt putet male olet. inde fetor fetidus da. dum.
Fetutina res fetida & inquinatiſſima ac muliebris: ſordida occaſio: quæ per mulierem fœtum face re poteſt.
Fæx cis dicta q̃ ſe uaſis mergendo affigat.
Fialæ: uaſa uitrea. dicta a fialin græco id eſt uitro ex quo primum fiebant.
Fiale: uaſa amplitudine diffuſa: chorda charitatis ſignificant.
Fibebella. lumina ſolis ortus uel lunæ.
Fibulæ ſunt quibus pectus fœminarum ornatur: a uiris portantur in humeris. ſeu cingulum in lũbis effluxæ ſunt nec ſtabiles.
Fibræ: uenæ iecoris uel uiſcera.
Fibræ membrorum iuncturæ.
Fiber qui & beuer dicitur genus animalium ponticus canis & caſtor nuncupatur.
Fibula græcum eſt: quã ipi fiblin dicũt eo q̃ liget.
Fibrina ueſtis: tramam de fibri lana habet.
Fibrinum. lana.
Ficatum: iecur.
Ficarius: qui ficus colligit.

Ficedulæ aues dictæ q; ficus magis comedant.
Fictum a fingendo & componendo falsum. uel aliquid aliud sicut capillos.
Fictum etiam dicitur quod inter duos componit omni anno reddendum; qui & census.
Fictilia uasa dicta q; fiant & fingantur ex terra: figere enim est facere & formare: unde figuli. & fictile.
Fictilia primum in samo insula inuenta sunt.
Fictile; fragile sicut caro quæ de luto fit.
Fictio; compositio. simulatio.
Ficus a fœcunditate dicta: feracior enim est arboribus cæteris. nam ter quaterque in anno generat fructū. atq; altero matureſcente alter oboritur. hæc & caricæ a copia nominatæ.
Ficus uirides humectāt & deducūt & calefaciunt humectant quidem. qa pingui succo sunt; calefaciunt autē propter succum. egeritur uero dulcedo illoꝝ. Primæ ergo illoꝝ pessimæ sunt pp̄ni mium succū. sequētes uero meliores: siccæ autē callidissimæ sunt & egerunt. Siccæ quoq; i aqua coctæ cum isopo oē pulmonis uitiū cū tussi curant; tritæ cum melle carbunculos curant.
Ficulnea; ficus dicitur.
Ficulnus de ficu sicut populus de populo colurnus de coryle.
Ficui domesticæ: & secundæ agrestis iuxta fertur inseri ne illius fœcūdæ fructus aura uel æstu ad terram defluant. Alii uero grossis agrestis ad feracem alligatis medentur eius infirmitati ut possit proprios fructus reseruare.
Ficus uitiū corporis generis, masculini quartæ declinationis.
Ficus quando arborem uel fructum significat fœminini generis est & quartæ declinationis: uel etiam secundæ.
Ficus synagogam interdum significat.
Fidus da dum a fido deriuatur: unde utrunq; producunt: nam fides breuiatur.
Fida; fidelis amica. certa.
Fidus in quo confidere possumus: fidelis uero qui fidem tenet.
Fides est qua fideliter credimus id quod nequaq̄ uidere ualemus: nam credere iam non possumus quod uidemus: proprie autem & secundum sonum fides dicta est ut Tullio placet si omnino, fiat quod dictum est uel promissum uel placitum inter utrosque, quasi inter deum & hominē. hinc & fœdus.
Fidelis famulus dicitur: fidus uero amicus.
Fidelis fit ut domino seruus: fidus uero natura. Alter tempore cognoscitur: alter semp̄ inuenitur
Fideicōmissum dictum ut fiat quod a defuncto cōmittitur. Nam fides dicitur eo q; fiat. quod tamen fideicōmissum, non directis uerbis sed precatiuis exposcitur.
Fidenæ: urbs italiæ: quam uegentani condiderunt quæ sexto milliario abest ab urbe: inde fidenati dicuntur pluraliter. dicta qa ab his instructa est qui fidentes uiribus tyberim transmearunt.
Fidis id est chorda dicta q; fidem sibi seruet: nec alterius sonos imitetur.
Fidis fœminino; cuius diminutiuū fidicula: licet quidam eius nominatiuum fides esse dicant.
Fidicen a fide & canendo compositum. cōe est: sed tamen fidicina facit fœminino; unde melius masculinum est.
Fidicula; cythara. uel fidicen id est citharœdus dicit quia tā concinūt inter se chordæ eius ut bene conueniant.
Fidiculæ sunt ungulæ; quibus torquentur in equuleo appensi: ut fides inueniatur.
Fido is fisus. neutrum passiuum.
Fiducia in bonis rebus; cōfidentia in mal s accipit.
Fiduciarius possessor; qui rem alienam fiduciatā accipit.
Fidere; fiduciam habere: inde fidens.
Fidus. ior. issimus. fideliter cōponitur pfidus perfidia fidei iussor. A fido componitur confido cōfidens ior cōfidentissimus. confidenter, hæc fidis fidicula, componitur fidicen. fidicena.
Fieri pro firi uel fire dicitur.
Fiedicus propheta.
Figa græce fuga latine figura.
Figida; tæla q; omnibus sint contraria a figendo.
Figida saturnia stella. quod omnibus sit contraria
Figo gis fixi xum facit. nongo in cū. propter differentiam fingo finxi; quod facit fictum.
Figere; imittere, inferre; fortiter uel stabiliter imponere.
Figmentum; compositio. inuentio. a fingo.
Figuli; compositores luti a fingendo & plasmando dicti; unde & fictile.
Figo gis; inde dicit fixus fixura. componitur crucifigo gis xus; affigo præ. de. figo. suffigo. diffigo. re. con. per. trans.
Figura; similitudo. forma. sed figura hominis est forma naturæ. figuras inanimatis: formas aīatis præbet Aug.
Figura est quæ sub aliquo fine ut circulus. uel aliquibus continetur; ut triangulus & cætera. forma uero est ipsius figuræ quædam qualitas ut trianguli & aliarū; q; pulchrior uel mediocris uel quolibet alio modo constituta est qualitas formaq; nominatur. hæc ergo duæ qualitates sunt. Nam ab his dicitur figuratus & formosus. Spatium uero ipsum quod ab ipsis lineis continetur. ideſt superficies i quantitate habetur. quod uero tribus lineis constat qualitas est.
Figura dicitur a fingendo id est componendo unde & figulus dicitur compositor luti: & est figura rerum. In nomine uero res artificiales; quæ aut ex una constat parte aut ex pluribus. Sunt autem tres. simplex composita & decōposita: ut magnus magnanimus magnimitas.
Figura dictionis in quantitate comprehenditur. uel enim simplex est ut magnus: uel composita: id est a compositis deriuata: ut magnanimitas.
Figura est quæ fit ex contextu sermonum ratione uitiosa.

Figurate loqui est cum aliud dicimus: aliud intelligimus.

Figuræ accentuum sunt. x. quia grammaticis pro uerbo⁊ distinctionibus apponunt: oxea. baria. perispomene. Macra. brachia byfen. hypodiasto le. apostrophos. dasia. psile. ὀξεῖα βαρεῖα περισπωμένη. μακρὰ βραχεῖα ὑφὲν ὑποδιαστολὴ ἀποστροφος δασεῖα. καὶ ψιλή

Fila dicta quia ex pilis animalium sunt: uel qa tenuia sunt in modum pilo⁊: unde fila quasi pila.

Filiaster: priuignus: qui prius natus est.

Filiatum: curuatum.

Filius & filia a familia dicti sunt. Ipsi enim primi in nascentium ordine existunt. Nam pro seruis abusiue familia dicit. Quadripartitus est autem ordo filiorum. Primogenitus ante quem nullus Vnigenitus post quem nullus. Medius inter oēs. Nouissimus post oēs. Idem est & minimus.

Filii etiam quatuor modis appellantur. Natura ueluti cū dicuntur filii abrahæ iudæi. Imitatiōe ut ipsius abrahæ fidem imitantes ex gentibus. Adoptione quoq; quod humana consuetudine nullū licet nescire: Doctria sicut apostolus appellat eos quibus euangelium prædicauit. Filii autem ideo in legibus liberi appellantur: ut a seruis secernantur. qui sicut seruus in potestate domini est: sic filius in potestate patris. Inde etiam filio fit emancipatio: ut sit liber a patre: sicut seruo manumissio. Itē liberi dicunt: quia ex libero matrimonio sunt orti. Nam filii ex libero & ācilla seruilis sūt conditionis. Semper enim qui nascitur deteriorē parentis statum sumit.

Filia filiæ filiabus facit datiuis: & ablatiuis causa differentiæ. Quod idem quædam fœminina faciunt: quæ ex masculinis transfigurantur non habentibus neutra. & sunt animalium diuisū genus habentiū naturaliter: ut deabus: equabus: animabus: libertabus: mulabus: asinabus. nulla tñ causa dīæ dicitur ambabus & duabus.

Filius dicitur a φιλὸσ græce id est amor.

Filix cis fœmininū hærba altissima radice. a folii singularitate dicta.

Fimbriæ uocantur ora uestimentorum id est fines græci. n. oron. terminum dicunt.

Fimbrium generis neutri.

Fimbria ora in angulis palliorum fœmininum. & neutrum.

Fimus stercus dictus ⁊ per agros fiat. id est iaciat. Item dicitur: quia fit mus id est stercus. Idem dicitur lætamen.

Findo dis fidi corripit penultimam.

Fissum geminato ss quod est diuidere: dr. inde fissile fissura componitur diffindo.

Fingo gis fixi fictum. go in ctum abiecta. n. Nam abiiciunt n quæ ctum habent pēultima a uel i cā euphoniæ: ut frango fractum: fingo ctum: rego rectum: iungo iunctū. Excipit cingo cinctum: tingo tinctum. stingo stinctum: & ex his composita: ut ango anctum: propter differentiam actum.

Fingere componere. plasmare. formare simulare. inde dr fictor. figulus: figmentum: figura. & figuro ras figurate. præfiguro ras & cōfigura fictio cōponit effingo. a quo effigies: confingo.

Finis quandoq; perfectionem significat: non consumationem: ut finis legis christus.

Finis: terminus. modus. dicti fines: ⁊ agri funiculis sint diuisi. Inde dr finio finis: definio. afines.

Finire: terminare. pficere. hic finis & hæc finis.

Finium regundorū dictio: dicta ⁊ per eā regant fines utrorunq; ne dissipent: dūmodo non angustiore qnq; pedum loca: ea controuersa sit littera.

Fio fis factus sum: quartæ coniugationis neutrum passiuum sicut fido soleo audeo gaudeo producitq; penultimā in omni dissyllaba licet ante uocalem: ut fio fiam. Inde componitur subfio.

Fio efficior in loco passiui uerbi facio uerbi ponit

Firmamentū i scripturis sanctis dictum ⁊ sit cursu syderū & ratis legibus fixisq; firmatum.

Firmamentum etiam dicitur: ⁊ nō sit inualidum neq; remissum.

Firmamentum cælum: in quo sydera sunt. Nam īferiores cæli non firmi id est in eodem statu semper sunt perdurantes: sed uagi.

Firmamentū non propter stationem: sed ꝓpter in transgressibilem terminū: superiorum & inferiorum aquarum intelligimus.

Firmus ex natura dicitur: ualens uero ex præcipuis uiribus ut athleta: uñ firmo firmas infirmo as & infirmus infirmitas.

Firmus. unde & formosus.

Fiscella uas uimineū gracile. forma ubi cascus exprimitur.

Fiscilla a fiscina diminutiue.

Fiscina saccus a fisco per deriuationem.

Fiscina: instrumentum piscandi.

Fiscus saccus est publicus: unde fiscina & ficella. hunc hñr exactores: & in eo mittunt debitum publicum: quod regi redditur.

Fiscus est pellis: in qua testiculi sunt.

Fisinaris specularibus.

Fisicon græce naturale.

Fistula dicta ⁊ uocem emittat: Nam fone φωνή uos est θέλλω mitto græce. hanc quidam putāt a mercurio inuentam. alii a fauno. Nō nulli a myda pastore agrigentino ex sicilia.

Fistulæ uero aquarum dictæ: ⁊ aquas imitant.

Fistula breuis arbuscula est: quæ & cassia dicit pur pureum habens corticem.

Fistulo as fistulare: sibilare cum fistula.

Fisus sa sum a fido dis confidens præsumens.

Fictoria stomachi corruptela.

Fixit: inseruit. sagitta percussit. intendit. a figo gis

Fixum id est immobile. firmum. infixum.

Flabra: flatus uentorum. a flo flas.

Flabrum: tempestas.

Flabri: uentosi. fabulosi.

Flaua: rosea. fulua.

Flaceo es mollesco is.

Flacentia. contracta.

Flaccum quædam hærba cū fructu cito deficiens:

Flagella uerbera proprie uirgarum ſunt dicta qa cum flatu & ſtrepitu ī corpore ſonāt.a flagra p diminutionē flagella, dicunt ſummæ arboris partes.quia crebros uentoꝝ ſuſtinent flatus.
Flagello as:corrumpo.filagellis cædo.
Flagitat:fortiter petit.rogat.exigit,iterrogat.
Flagitioſus dr̄ q, flagiter id eſt appetat libidinem
Flagitium dicit quicquid agit indomita cupiditas ad corrumpēdū aiam & corpus ſuum: facinus uero quicquid alteri nocet.
Flagitia quæ ī deum peccamus: facinora uero quæ in hominem.
Flagitium dicit a flagitādo corruptelam libidinis quæ noceat ſibi.
Flagra dicta:quia cū flatu & ſtrepitu in corpore ſonant.unde flagellum diminutiuum.
Flagra.incendia uel flagella.
Flagrare per f& l ad flāmam refertur.
Flagrat:ardet.urit.uel uerberat.cædit.
Flagrans:ſplendens.refulgens.accenſus.furens.ardens,uel olens.pulcher.
Flāma ꝑprie fornacis ē:dicta q, flatu folliū excitetur uel amor: inde flamo as id eſt incēdo dis: ide flameſco ĩchoatiuum uel a flameo es antiquitus componitur inflamo as actiuū.flameo flameſco flammo flamaſco.
Flameus ea eum:fulgens:ſplendidus.
Flameū:neutrū,orariū rubrū,operimētū quo fœminæ obnubūt capita:dictū a flameo colore.
Flamiger:qui flāmas gerit.
Flamicus:locus in urbe.
Flamigena:de flāma natus.
Flaminea uia ī roma ita dicta:
Flamina:uentorum diſcurſus.a flando.
Flamines ſacerdotes gentilium dicti ob hoc.quia feſtis diebus ſibi pileū p ſacerdotii eminētia ponebāt:quod cū p æſtū ferre no poſſēt: filo tm̄ capita ligabāt:uñ a filo flamines q̄ſi filamines dr̄.
Flamonius honor pontificalis:apud gentiles flaminalis dictus.
Flamendialis:ſacerdos iouis.
Flaſcæ græce,p recōdendis fialis primū factæ ſunt unde dicunt:poſtea in uſū uini tranſierunt.
Flatare:augere.uel amplum facere.
Flatores tibicines.a flando.
Flatus:uētus ſpiritus,aer.
Flaueo es:unde flaueſco.id eſt reſplendeo.
Flauus ua um,ſplendidus.
Flaui dicti ſunt filii neronis uel deſcendētes ex eo
Flauinia:arua uerſus campaniam.
Flauius q & domitianus frater titi filius ueſpeſiāi.
Flaxare:uigilias circumire.
Flaxerit.afflixerit.
Flecto is xi flexus actm̄.
Flectere:curuare.humiliare conuertere.mutare.
Flemina cum in manibus uel in pedibus caloris ſulci ſunt.
Fleminum cū ſanguis ambulando in pedes fluit.
Flere eſt ubertim lachrymas fundere quaſi fluere plorare uero cū uoce: lugere ãt cū aliqbus dictis miſerabilibus:unde dicit quaſi luce egere.
Fleo fles fleui fletum.
Fleuas equitis quod dā genus ornamēti equi quod flexum uocant.
Flexilis: lentus qui cito flectitur id eſt flexibilis & flexura uel flexus xus rotunditas plicatura.
Flo as flare:ſpirare.redolere.neutrum: unde hic flatus tus flabrum flamen.flaminis.flamma cōponitur conflo ſufflo per.in.
Flocci.id eſt nihil.inde floccipendo.id eſt parui pendo.
Flogates.gemma ex perſida oſtentans intra ſe quaſi flammas.
Flora dea paganorum: quam præfecerunt floribus frumentis.miniſtra ueneris erat cuius ſacra floralia dicuntur:quæ pluraliter declinantur.
Floralis ager a floribus dr̄.uel optimus.
Floreus rea reum:floribus plenus.
Floridum:uiretum.tempus florum.
Flores dicti:q, cito fluant quaſi fluores.
Flos floris,ūde floſculus.floreo es& floreſco.floridus.florens.floralis.flora florulentus.
Flos a flo addita culus floſculus facit.diminutiuum ſicut mus muſculus.
Flos unde naſcitur fructus,uel decus.ornatus græce thymus dicitur.
Flos ſignificat chriſtum uel ſpeciem iuſtitiæ ornamentum.
Floriani hæretici a floriano quodam dicti: qui dicunt deum creaſſe mala cōtra id quod ſcriptum eſt fecit deus omnia bona.
Fluuius eſt perhennis aquaꝝ decurſus a fluendo perpetim dictus,proprie autē flumen ipſa aqua fluuius ipſius aquæ decurſus. Amnis uero ab amœnitate nemoris dictus.
Flumen fluminis neutrum,: torrens qui a pluuia creſcit.
Flumen ſignificat gratiam ſancti ſpiritus populi doctrinam.
Flumina ſignificant cupidos homines habentes in ſæculum ſicut flumina in mare.
Fluctus dicti q, flatibus uētorum agitati fluctuāt. ſignificant tentationes.
Fluctuo as:uacillo.
Fluctuans incertus dubius: reluctans.æſtuans in conſtans.in diuerſa raptus.
Fluere:decurrere.deficere.uagari.interire.
Fluit quod naturaliter decurrit:ut humus: defluit uero quod ætate uel uetuſtate ſoluitur.
Fluo is xi xum uerbum neutrum: inde dicitur hic fluxus xus fluidus da dum,fluualis.fluuius,flumen flumineus.
Fluito as hic fluctus ctus a quo fluctuo as.fluuidus da dum,fluentum pluit.componitur circun fluo,re,con,dif,af,pro,in,per,ſubter,inter,mel lifluus ſupfluum fluctiuagus: & quæ ab his fiūt
Fluere tribus modis dicit,humore rerum,ſanie uiuorum:tabe mortuorum.
Fluidus da dum fluens.
Fluitare frequenter ſolui.

Fluona lucina. a fluore dicta: qui a liberet a partu fœminas.
Fluſcellum: fluſculum.
Fluuida: decurrens.
Fluxus xus uelut ſolutio ſãguinis uel fœminis. molle. uanitas.
Focalia a fuco id eſt oraria', genera ueſtimentorũ
Focatius panis cinere coctus & reuerſatus: ũ de ſub cinericius dicitur.
Focaris petra uulgo dicta q̃ ferro pcuſſa ſcintillã emittat. hæc pyritis græce dicit'.
Focarium ad focum faciendum.
Focalbos marinus piſcis eſt. quaſi boca dicitur.
Focillare: fouere reficere.
Focillares. domus dñr.
Focus ab igne colendo. antiquitus dictus. fos enim græce ignis dr. Varro uero ait dictum q̃ foueat ignem. Nam ignis eſt ipſa flamma.
Focus. fomes & nutrimẽtum ignis uel in quo ignis fouetur.
Fodere quaſi foueam facere. uel terram ſollicitare cauare.
Fodio fodis fodi foſſum. unde foſſor. foſſa. fouea foſſio. foſſorium. componit' confido per. ſub. in fodico cas.
Folles dicuntur pelles. quæ de occiſis pecudibus detrahi ſolent.
Follis uulgo manticum fabri: dicitur uero fos latio uel ferens uel a flando eo q̃ aerem flãdo ignẽ ferant folles dñr a ſacculo: quo conduñt'.
Follinus faber a folle uel uacuus. priſc.
Follis follinus ſicut collis collinus.
Folliculus theca frumenti in qua granum ſeruat' interius hæc ſuper ſpicam uallo inſtructa munimen prætendit.
Folliculus dictus quaſi per diminutionem a folle quia ſimiliter ſit uacuus.
Folia græce φυλλα fylla dicuntur: unde ad nos deriuatur.
Folia ramorum diſcipulos apoſtolorum ſignificant uel laudes ſiue ſermonem doctrinæ.
Folia librorum dicta a ſimilitudine foliorum arborum: uel quia ex follibus ideſt pellibus fiunt
Foliatum curuatum.
Folium ſignificat uerbum dictũ Aug.
Folium hærba dictum: q̃ ſine ulla radice innata indiæ littoribus colligitur. latine labinia dicit'.
Folum ſpecies aromatica. hinc foliata unguenta.
Folligantes: ueſtis groſſior.
Foliolera uerba compoſitionis.
Folobs ſermo.
Fomes uel fomis. incendiũ. radix. origo. firmitas.
Fomes: lignum aridum quo ignis fouet'. uel aſtulæ minutæ aut a fungis nomine accepto: q̃ ab his capiat ignem.
Fomentũ. nutrimentũ. medicamentũ. adiutoriũ
Fons fontis fontanus ſicut mons tis mõtanus.
Fons tis fonticulus ſicut. mons tis moticulus.
caput aquæ naſcentis. dictuſ quaſi fundẽs.
Fontamina ſunt fontanæ.
Fontamen minis ortus aquæ intelligendi ſũt.
For faris fatus. inde dicitur fans: unde componit' infans tulus cia fanum. a quo profanus fama famoſus. componitur infamis infamia diffamo as fabula fabella fabulor aris fabuloſus confabulor famen faminis. fas fabilis: componitur facundus facundi: fatum. inde fatalis. componitur fatidicus. hæc ſupradicta for faris dicuntur. Iſta uero componuntur: propheta tia ticus. propheto tas. prophetizo zas. nefas nefaſtus. faſtus. faſtidium. faſtidio dis. affabilis ineffabiliter fateor fatuus itas confiteor profiteor bifariam trifariam.
Forago nota in extuta ſignificans cuiuſcunq; diei opus.
Foramen. minis id eſt pertuſum. a foro as.
Foralis: ager optimus.
Foraſticus: exterior.
Forare: penetrare.
Forceps cipis fabri quod fortiter teneat. uel ulcus uel cancer uel quaſi ferriceps ſeu formicapes: nam formum eſt calidum.
Forceps & adeps maſculina ſunt. antiquitus tamen fœminina.
Forcipes fabrorum: forfices ſartor. a filo: forpices medicorum uel tonſorum a pilo.
Forca quam nunc faliſcum appellamus nunc culter dicitur alias ſecuris: qua pontifices in ſacris utuntur.
Forcus quidam deus maris.
Forculus dictus eſt a pagãis deus. q foribus præeſt.
Forda plena dicta a prægnante: quod proprie ſignificat.
Forenſis a foro dicit': qui foro utitur.
Fores pluraliter. clauſtra: quæ foras uertuntur: ualuæ uero quæ intrinſecus uertuntur.
Forem res ret rent & fore. huic deſunt tempora & perſonæ.
Foret pñtis temporis præteriti & futuri eſt. fore uero tm̃ infinitiui.
Forforaculum: tenebræ.
Forica: cloaca publica.
Forire dicitur foras ire: inde foricas dicimus cloacas: in quas publica ſtercora fluunt. Nam latrinæ ſunt priuatæ.
Fori: nauium latera concaua a ferendo onera: uel quod inceſſus id eſt uias ferant uel foris emineãt: uel ubi calcatur uia.
Fori: tabulata nauium ubi remiges ſedent. ſemper pluraliter.
Formoſus a formo: quod eſt calidum: feruor enim ſanguinem mouet: ſanguis pulchritudinem.
Forma: ſpecies. ſimilitudo: ſimulacrum. liniamentum.
Formatum ſiue formatium i africa & hiſpania parietes dicunt de terra formatos utrinq; duabus tabulis.
Formatæ epiſtolæ a ſanctis. treſentum xviii. patribus inicæno cõcilio conſtitutæ feruntur: ne uidelicet quicunq; clericorum in tranſferendo ſe qualeſcunque litteras confingeret a proprio epiſcopo

cõmeandi licentiã accepiſſe: oportebit igit͛ ī epl'is quæ formatæ habebuntur: litteras has ex earum ſupputatione exprimi: primas litteras græcas patris & filii & ſpiritus ſancti: quæ uidelicet ſunt, π. y. α. p̄. n. græce πατηρ filius, υοσ ſpūs ſanctus a gion pneuma dicuntur. quag ſupputatio eſt. cccc lxxxi. addenda erit præterea prima littera nominis petri apoſtoli cū ſupputatione ſua ſicut aliog. q̄ ſequuntur hæc eſt. π. quæ littera ſignificat. lxxx. nominis epiſcopi quoq; qui delegat epiſtolam prima ponenda erit. clerici cui licentia datur ſecūda epiſcopi ad quem dirigit͛: tertia ciuitatis de qua mittitur: quarta, & eag ſupputatio, erit addenda ſupputatio indicionis eiuſdem anni. Horum igit͛ elementog omniū ſupputatio erit deſcribenda in ſummis redacta. ſeparatim etiã numerus litterarum. a. x. g. n. quod ſit ſecundū apices. lxxxxviiii.

a	b	g	d	e	
alpha	uita	gama	delta	ebreue	epiſim
α	β	γ	δ	ε	ϛ
i	ii.	iii.	iiii.	v.	vi.

ſ	;i.	th	i	c	l
ſita	ita	thita	iota	capa	lafda
ζ	η	θ	ι	κ	λ
vii.	viii.	viiii.	x	xx.	xxx.

m	n	x	o	p	q
mi	ni	xi	omicrō	pi	coph
μ	ν	ξ	ο	π	q
xl	l.	lx.	lxx.	lxxx.	lxxxx.

r	s	t	y	ph	ch
ro	ſigma	tau	ypſilon	phi	chi.
ρ	σ	τ	υ	φ	χ
c.	cc.	ccc.	cccc.	d.	dc.

pſ	o lōgū	enatophe	echile.
pſi	omega		
ψ	ω	m	M
dcc.	dccc.	dcccc.	mille.

Quæ latine ita ſūt poſitæ. a. b. g. d. e. breuis. 2. e. longa th. i. k. l. m. n. x. o. p. r. ſ. t. y. f. ch. pſ o. ꝑducta. Nam ϛ. ū. q. m. M. non ſunt litteræ ſed ſupputationes. hæc autem quæ dicta ſunt diuerſe in formatis cōſueuerunt locari quia locādi modus a ſanctis patribus inſtitutus non eſt. Quidam. n. in ipſo epiſtolæ principio apices quos prædiximus ordinant ſummaq; ſupputatione deſignati apices collocantur in extremis.

Quidam apices & apicum numeros in calce epiſtolæ tm̄ ſufficienter æſtimāt poſuiſſe: ſed nō eſt diſcutiendū hoc mō tm̄: ut in eis ſit ea deprehendere: q̄liter uero hoc uel illud fiat exemplis duxi utile demōſtrare. In noie ω y et α & in mēoria apoſtolorum principis π. gratia dei antiſtes. T. Venerabili præſuli ſalutem. qm̄ clericog quidā diabolica fraude decepti cū longius a ꝓpria ciuitate deſtiterint litteris mendacibus a proprio epiſcopo licentiam cōmigrandi accepiſſe cōfiteri non metuūt: utiliter a ſanctis patribus prouiſum eſt: nemini datā licentiā credi niſi id litteris quas ipſi conſtituere: quaſq; formatas appellare placuit inoteſcat: ūde re fieri hic filius noſter de uagabundis illis credatur licentiam ſibi largitā formatis ſtuduimus apicibus declarare: cui quanti ū nobis uidere conceſſum eſt: bonæ actionis teſtimoniū tribuimus: unde rogamus ut charum cū & dilectū habere dignemini: liceatq; uobis eum conceſſione noſtra ad quēcūq; gradum uiſū fuerit promouere: omnēq;: quā ſuper eum hactēus poteſtatem nobis licuit: uobis exercere ſit licitū & ne ullus ſcrupulus hæſitationis remaneat neſtro aio ea ſigna: quæ a ſanctis patribus. cccxviii. cōſtituta ſunt in Nicæno concilio placuit annotare: primæ igitur litteræ patris & filii: & ſpiritus ſācti: quæ ī græco ſūt πγ α. lxxx. cccc. i. ſignificat ꝑma littera apoſtolog principis petri. π. lxxx. prima nominis mei. τ. ccc. In ſecūda delegati fratris. H. viii. Tertia uero ueſtri nomis. π. lxxx. Quarta ciuitatis noſtræ quæ ē. i. x. Indicio uero prius ānt tertia ē: quæ oia in unū ducta. dc. lxxxv. conficiūt numeg. Numerus uero hebraice dictionis. α χ. ה. γ. ſecūdū græcā ſupputationē. lxxxxviiii. Aliter. Venerabili antiſtiti. T. ſalutē. Cognitū ueſtræ facimus ſanctitati nos multū licet renitētes: huic dilecto noſtro filio inſtanti & obnixe deprecanti tandē tribuiſſe licentiā ita penitus ut omnē quam legaliter nobis licuit poteſtatē: uobis amodo conceſſa ſit: ut autē huius rei certitudo ſit ſolida: primas litteras patris & filii: & ſpiritus ſācti ſecundū græca uocabula annotauimus. primam quoq; apoſtoli petri: primāq; noīs mei: ſecundā filii ueſtri: tertiā ueſtri noīs: quartā ciuitatis noſtræ uidelicet π. y. α. π. τ. H. i. quarū ſupputatio ſecundū græca elementa cū indiciōe: quæ tertia eſt dc. lxxxv. fiūt. Numerus uero. α. π. H. lxxxxviiii. Materia quidem in formatis habeat͛ hoc modo. Excolat uero & ornet unuſquiſq; litteras ſuas quibuſcunq; uerbis uoluerit: priuilegia ſummog epiſcoporum ſunt cuiuſlibet eccleſiæ cōceſſiones pontificum: quorum materia hæc eſt: ut dicat pontifex erogatu cuiuſlibet dignæ perſonæ uel alia qualicunq; ratione eccleſiæ illi: illa pōtificali cōcedere & robarare dignitate. Anathema ponatur in calce epiſtolæ: habent aūt & priuilegia ꝓlogos ſicut & cæteræ epiſtolæ: & monogramma huiuſmodi in fine. BTE. quod eſt bene uale te. Signum autem in priuilegii exordio uel chriſmon. uel crux dominica cum chriſmon erit. Chriſmō autem huiuſmodi effigiabitur ſpecie

ut autem plenius in hoc monogrammate nomen chriſti appareat: tali mea ſententia effigiabitur ſpecie uel ſic. Conſueuerunt præterea ī extremo margine priuilegii: quaſdam inſignire orbiculus antiſtitis nomē & pauca quælibet uerba continentes in hunc modum. Præcepta & mundigurdia magnatum: & poteſtatum

ſæcularium ſunt tamen modo. Proprie autem regum uel principum præcepta ſignū certū nō habent in exordio: ſed quod facere collibuerit uel crucem uel chriſmon, uel litteram q̄libet circundatam ſerpentibus: uel quodlibet aliud. Solet ät prima linea præceptorum longis & æqualibus literis figurari. Initium autem præceptorū huiuſmodi eſt. In nomine ſanctæ & indiuiduæ trinitatis. HE. gratia dei imperator auguſtus. Poſt hæc introducitur perſona impatoris loquentis reddētiſq; cauſam: qua inductus uoluerit illud præceptum ſtatuere dicens regiæ competere poteſtati: ut talium uiroꝝ quibus ipſe rogatus ſit: non debeat contemnere preces: uel aliam quam uoluerit cām. Poſt hæc quod loco uel homini illi ſua auctoritate concedat. In fine erit locandum: ut quicunq; cōtra illius præcepti decretionē fecerit: mille auri, optimi libras uel tale quid: quod inſtituere impator uoluerit pſoluatur: medietatem regi & medietatē loco uel hoi. Poſt hæc adiiciendum eſt: q̄ impator ppria manu ſubſcripſerit: & pprio ſignari ſigillo iuſſerit. In fine monogramma eſt ponendū: in quo nomē impatoris & imperatoris auguſti & dei gratia connexum habeatur: uel alia quæ imperatorē deceāt. Signum domini oſtonis ſereniſſimi impatoris. Poſt hæc ſic. Henricus cancellarius ureg. uercellenſis epiſcopi recognoui. Factum anno dominicæ incarnationis. M. indicione vi. anno uero eius imperatoris regni. xii. actū romæ fæliciter.

Formare. componere. componitur infor. re. de. cō formare.

Formæ uerboꝝ dictæ q̄ ad unāquanq; rem nos informent quid agamus ut meditatiua lecturio. i. legere uolo. inchoatiua ut caleſco calere incipio: frequētatiua ut ſcriptito frequēter ſcribo. Deſideratiua ut uiſo deſidero uidere. Diminutiua ut ſorbillo paꝝ ſorbeo. ſunt & aliæ deriuationes.

Forma inde fit diminutiuum formula, unde etiā formella quæ etiam informationes caſei ſignificat. unde & formaticum dicitur.

Formaſcoro opere piſtorio.

Formeum: ſanguis calidus.

Formica dicta: q̄ ferat micas farris. cuius ſollertia multa prouidet. Dicuntur etiam in æthiopia formicæ eſſe ad formam canis: quæ arenas aureas pedibus eruunt quas cuſtodiunt.

Formicoleon: animal paruum formicis infeſtum. unde dicitur eſſe leo formicis.

Formido as: timeo.

Formido timor eſt. obiicitur uero oculis uel aīo ſine habita rōne & maxime paruulis: pauor autem cum timiditate animi ſubita & conturbans occaſio. Metus motus iterior animi ſubitus ſiue cordis factus ex aliqua triſti recordatione. Timor uero eſt accedens dolor mentis extrinſecus ex aliqua icidenti occaſione. Timiditas uero ſempiternum uitium animi.

Formidēs: pinnæ illigatæ quibus uenatores ceruos capiunt.

Formidoloſus a formo id eſt ſanguine dictus cum ſe acute ad præcordia contrahit ſanguis: qui cum ſit timidus etiam timidum ſignificat.

Formix: radix: origo, aut firmitas.

Formon græce feruor ſanguinis. inde fit forma. unde deriuatur formoſus a um ior ſimus formoſitas & formo as. componitur informis de conformo. de. re. in. formido etiam deriuat.

Formū: calidum feruens. inde & formoſus dr cui calor ſanguinis ex rubore pulchritudinem creat

Fornax cis ab igne nominata. phos. n. ignis.

Fornix: arcus. incuruatura. camera.

Fornices arcus ædificioꝝ: a qbus fornicariæ dictæ

Fornices arcus de fornacis coctura extructæ.

Fornix cis penultima corripitur. ide fornicor aris:

Fornicatio dr e fornicibus id eſt curuatis locis: in qbus meretrices proſtituebant. Eſt aūt amor a legitimo connubio ſolutus & uagus explēdæ libidinis conſectādo licentiā. Scripturæ aūt ſolēt fornicationē uocare oēm illicitā corruptionē ſicut ē ido latria & auaritia: ex qbus fit tranſgreſſio legis, pter illicitā concupiſcentiā: ſicut eſt illud. perdes omnes qui fornicantur abſte.

Fornicatio eſt omnis immundicia & pollutio.

Fornicatum id eſt habens fornicem id eſt arcum.

Fornia id eſt fornicatio.

Foro as penetro: inde dicitur foramen: a quo frons

Forpices tenaces a pilo. tonſorum enim ſūt maſcl. pluraliter.

Fors futurorum caſus.

Fortuitus: prouentus. decretum.

Forte. caſu fortuitu.

Fors & forte nomina ſunt ſed p aduerbiis ponunt uñ deriuant aduerbia forſā forſitā forſis fortaſſe fortaſſis fortuitu: fors qdem & forſan & forſitan dubitādi ſūt: forte uero euētus, p fortuitu qd ſit a fortuito deriuatiuo noīe: fortaſſis uero & fortaſſe, p temere: hæc tñ oia dubitatiue dicū ab eodē priſ. i alio loco. Fortuna quoq; uñ fortuno as. fortunatus ciortiſſimus: componit infortuniū: & ſecundū quoſdā fortis q̄ſi fortunam tenēs uel fors

Fortis dictus. q̄ ferat aduerſa: quæcunq; acciderit ſiue a ferro: q̄ ſit durus. nec molliatur.

Fortis or fortiſſimus fortitudo titer: componitur conforto.

Fortitudo mētis pars uirtutis ē: q̄ aduerſa æq̄nimiter tollerat: licet & corporis fortitudo uocetur.

Fortitudo eſt conſiderata periculorum ſuſceptio laborum perpeſſio: cuius partes ſunt magnificentia: fidentia: patientia: perſeuerantia. Tul.

Fortitudo eſt cōtemptio laboris: & periculi cum ratione utilitatis & compenſatione cōmodorum.

For faris cōmune antiqtus prima pſona ſicut dor raro iuenit ipſa res fatus & facio & fatū ide putat fas & nefas: ex quo faſti & nefaſti dies, componitur affor. priſc.

Fortuitu. ſubito caſu.

Fortunā pagani uocāt qcqd fortuitu uēit nulla pla cā. Itē qcquid i uita uarietatis acciderit fortunæ, aiūt eē: fatū uero appoſitū ſingulis & ſtatutū

Fortuna a forte nomẽ habere uidet quasi dea quæ dam res humanas casibus uariis & fortuitis illudẽtem.unde & cæcã appellant eo ꝙ passim ĩ quoslibet incurrens sine ullo examine meritorum : & ad bonos & malos uenit.

Fortunatæ insulæ uocabulo suo significant omnia fere bona quasi fœlices & beatæ a fructuũ uberta te.preciosa.n.poma parturiũt & fortuitis uitibus iuga collium uestiuntur:unde gentilium error ꝓpter soli fœcunditatem eosdem esse paradisum putauerunt.Istæ insulæ sunt in oceano cõtra mauritaniæ læuam.

Fortunare beatificare.actiuum est.

Fortunatus:fœlix.diues.

Forum exercendarum litium locus a fando dictus seu a foroneo rege : qui primus græcis legem dedit.hæc loca & porostra dicuntur : quia ex bello punico captis nauibus rostra ablata sunt & in foro romano præfixa.constat autem forus causa:lege & iudicio.

Forum iulii ciuitas iuxta taruisium.

Forum apii.quod apius senator condidit.

Forum est locus conuentui pro exercendis litibus relictus.ubicunq; plures conueniunt forum ẽ.g. neutri horatius dicit forũ neutri in singulari mercatum.fori in plurali masculini sedilia neutrarũ in nauibus'.

Forus locus ubi calcantur uuæ.unde calcatorium dicitur.

Forus & fori dicuntur.habent autem quattuor species. prima est locus in ciuitate ad exercendas nũdinas relictus:secũda ubi magistratus iudicat.tertia ubi uua calcatur quod calcatoriũ dicit. quarta spacia plana in nauibus.

Foruli thecæ uel cistæ librorum tabularum uel aliarum rerũ ut spathæ dicti ꝙ deforis tegant hic forulus.

Forum:calidum.uel feruens dicitur.

Fos græce lux uel ignis.

Fosforus græce lucifer.alii dicũt fortem lucem.ferens enim græce lux.

Fossa:profundum.uorago.aliquid intus cauatum a fodio fodis:inde fossatũ dictum: ꝙ multas fossas habeat.

Fossoriũ dictũ ꝙ foueã faciat ipsa est scudicia.

Fossor oris qui terram fodit.unde & fossio.

Fotiniani siue paniani hæretici a fotino qui christum semper nõ fuisse sed initium de uirgine habuisse dicunt.

Fotum:refectum.molliter sustentatum.

Foueo foues foui foueor fotus unde foto as:

Fouere dr̃ ꝙ fodiendo foueat arbores uel hærbas.

Fouere:curare.nutrire.

Facere:sordere.despicere.dictum a fracellis : quæ sunt distillicidia sterquilinii.

Fractus:debilitatus.laceratus.dissolutus. a frango frangis.

Fraga poma syluestria uel genus hærbæ rubicũdæ quæ terræ adhæret. & dicit camelia uel loca mõtana:unde fragosus sa sum.

Fragile:molle.tenerum.flexibile:quod facile frãgi potest.

Fragrare:olere bene.odorem dare.spirare.

Fragra: per r ad odorem refertur quasi fracta specie.flagrat uero per l ad flãmam quæ flatu sit.

Fragor:sonitus crepor. fulgura. flamina. fractarũ rerum commotus:dictus quia sicca & arida facile frangit.

Fragor aris quod nõ est in usu. componitur suffragor aris suffragator:a quo suffragium refragor.

Fragmenta dicuntur: quæ fracta sunt siue commi nuta.

Framea.asta longissima apud armenicos. græcũ ẽ.

Framea:gladius ex utraq; parte acutus: quam uulgo spatham uocant ipsa est & rumphea. Machæra uero gladius longus una parte acutus. Framea autem dicta quia ferrea est.

Franci a quodam proprio duce dici putantur alias a feritate morum. Sunt enim in illis mores inconditi & naturalis ferocitas animorum:inde francia & hic & hæc francigena.

Francisce signa sunt : quæ hispani ab usu francos francisca uocant: quæ ante consules ferebantur: quæ secures dicuntur.

Frangere:illidere:comminuere.inde fragmentũ.

Frango gis fregi fractum:cuius composita seruant simplicis præteritum & supinum: ut infringo infregi infractum con.per.de.

Fracelli distillicidia sterqlinii sordiũ glomusculi

Frasis.locutio uel interpretatio uel sermo.

Fraterna:res fratris.uel aliud quid.

Fratrias:coniuratio.græcum est.

Fratria uxor fratris.fratris uxoris soror.

Fratrare:turgere.pubescere.

Fratres dicti ꝙ sint ex eodem fructu.ij.eodem.femine nati:germani uero de eadẽ genitrice. Quattuor uero modis in scripturis sanctis fratres dicũtur:Natura ut Esau & Iacob.gẽte ut omnes iudæi cognatiõe sicut q̃ sunt de una familia id ẽ patria: quæ latine paternitas interpretatur : cum ex una radice multa turba generis diffunditur:sicut fratres domini sicut abraham loth fratrẽ dixit:cum esset filius fratris eius arã.Quarto modo fratres affectu dicuntur:qui in duo scinduntur spirituale:quo omnes christiani fratres uocantur. Cõmune cum oẽs homines ex uno patre nati pari inter nos germanitate iungimur.

Fratrissa fratris uxor: fratruelissa uocatur.

Fratruelis ex altero duorum fratrũ natus uel res fratris.

Fratruelis materteræ filius.uel fratrui.

Fratrueles:duorum fratrum filii.

Fraus.dolus circa fidem mutuam:inde fraudo as: are.alienare.defraudare.manticulare.

Fraxinus arbor dicta : ꝙ in aspera loca : & fragosa nascitur.

Fraxineus nea neum.de fraxino.

Frea id est mundoalda.

Freda id est bannum.

Frecinnant:aues cantant.

Fredus marubium.
Fremere eſt furorem mentis uſq; ad uocis tumultum excitare. Frendere uero proprie dentes comprimere uel concutere: unde & fræna dicũtur & frenetici.
Fremor eſt murmur hoĩum: fremitus uero ferarũ
Fræna dicta q̃ equos fremere cogant: uel q̃ hæc eq frendant id eſt dentibus comminuant: inde fræno frænas.
Frænum ſingulariter: hæc fræna & hi fræni pluraliter.
Frænare: cohibere, regere, coercere.
Frendens dictus q̃ minando frangit dentes & comprimat ſtridens.
Frendeo es.
Fremiſculi ulcera circa hiatum oris ſimilia quæ fiunt iumentis aſperitate frænorum.
Frequentare: celebrare, ſæpe agere.
Frequentes: plurimi, aſſidui, hic & hæc & hoc frequens.
Frequentatiua uerba plærunq; ſolent a participio præteriti temporis fieri ut ſcribo ſcriptus ſcripto ſcriptitas & curſo uerto uerſus & uerſo as, facit tamen euerto as & euertito as. Item uerſus uerſor aris & aduerſor. Excipiuntur in go uel in ſco deſinentia quæ a præſenti faciũt frequẽtatiua: ut ago agito lego gito uel lectito, ſciſco ſciſcito, noſco noſcito. A uideo. n. uiſo is, & a lacero laceſſo is. & ab arceo arceſſo is non primæ ſed tertiæ ſunt coniugationis. frequentatiua uero primæ. Nam inchoatiua tertiæ: meditatiua quartæ.
Freſa: fracta diuiſa. molita a frendeo des dicta.
Freſtra: feneſtra.
Freta loca maris ãguſta a fremitu & fragore dcã.
Fretum dr: q̃ ibi mare ſemper ferueat. Nam fretũ eſt anguſtum & quaſi feruens mare.
Fretum ſiciliæ quod rhegium dicitur. Saluſtius ideo dici ſcribit: dum una olim eſſet ſiciliæ tellus cum italia: medium ſpacium abſciſſum ẽ. Inde rhegium dicitur quia græce abruptũ hoc nomine uocatur.
Frætus ta tũ: fiduciã habens, adiutus, ſuſtentatus.
Fribula: uaſa fictilia quaſi fragilia.
Fribria. lana.
Frigdor: frigus, frigidum.
Frigduit: alſit.
Frigdent: frigeſcunt.
Frigere: torpere.
Frigideſcere: frigidum eſſe.
Frigeo es xi. frictum: ſicut augeo es: xi actũ lugeo es luxi luctum.
Frigusgelu uel timor dr q̃ frigidũ faciat caput.
Frigutire: ſubtiliter garrire.
Frigula: genus auis.
Frin gellus: pincio auis.
Fritillum: ſiſtrum uel tuba quo uocantur ad ludũ
Friuolum, uanum, inane uas fictile.
Fritillus: teſſera.
Friuolum dicitur quaſi fere obolum, id eſt oboli precium.
Frixum a ſono dictum quando ardet in oleo.
Frixum: cicer, faba ſole ſiccata.
Frofra inſula in tyrrheno mari.
Frondare: purgare. putare.
Frondator putator.
Frondere: comare, uirideſcere.
Frons dis inde deriuatur frondens: frondator.
Frondeo es frondeſco. priſ. hic frons frondis.
Frõdes de arbore dictæ q̃ ferãt uirgulta uel ũbras
Frondens de frondibus totus factus: ut thorus.
Frondoſus uero locus ipſe qui frondes habet.
Frondator: auis genus.
Fronon græce ſapiens. participium.
Fronimos ſapiens nomen: bene ergo fronimius ſapientiſſimus. inde infronitus, ideſt ſine ſapientia uel ſine fronte, i. ſine pudore.
Frons dis de arbore: frons tis ad partem capitis.
Frons ab oculoꝝ foraminibus dr: hæc imago quædam aĩ mentis motum ſpecie ſua exprimit dum læta uel triſtis eſt: inde dr frontatus, bifrons.
Fructa: pro fruita, id eſt adepta.
Fructificor aris, fructum facio.
Fructus nomen accepit a frumine id eſt eminenti ore gutturis parte; qua ueſcimur: unde & fruges animalium.
Fructus dr abuſiue, proprie uero agroꝝ & arboꝝ.
Fructus a fruendo id eſt ueſcendo dicti.
Fructus ſignificat opus, Aug.
Fructuoſus: cõpendioſus, uel quod uſu ſolo hẽtur
Frugalis: utilis a fruge dictus id ẽ a fructu uel parſimonia: ſiue ut alii uolũt modeſtia & tẽpantia.
Frugalitas moderantia ſargitas, temperantia parcitas liberalitas.
Frugalis temperatæ uitæ homo utilis.
Frugalis interdum largus, interdum auarus.
Frugi homo utilis parcus temperatus modeſtus.
Frugi abſtinens alieni: paruo contentus, ſeruator. cõtemptor diuitiarũ. priſ. hic & hæc & hoc frugi indeclinabile. uel obliquus caſus figurate omnibus iunctis.
Frugi frugem fruge tres obliquos caſus habet: uetes tamen & frux & fruges dixerunt noſtratiuum. Nunc autem dr frugi id eſt parcus uel auarus.
Fruges liquidæ ſunt: frumenta uero arida & ſicca quæ ariſtas habent.
Fruge prima ceres cœpit uti in græcia: trãſlatis ali unde ſeminibus.
Frumenta ſunt, pprie omnia: quæ ariſtas habent.
Frugem feciſti pro benefeciſti: unde quidam frugificat dixit.
Fruges ãni utilitas: alimonia, uictus: cõmeatus.
Frui eſt propter ſe ipũm aliquid amare: ut deum uti uero ſi qd ĩ uſũ uenerit ad aliud qd amamus obtinendũ referat: ut peregrinatione pro patria.
Fruimur qbus nequaq̃ carere poſſumus: ut æterna, utimur uero quæ aliquando nec ſemper habemus: ut temporalia.
Fruitus: affectus, adeptus, uſus, poſſidens.
Frumen eminens ps gutturis: qua fruimur cibis.

Fruendo:ueſcendo.
Frumentum aridū p̄prie & ſiccū.& quæ ariſtas habent.
Frumentor aris:frumenta colligo.
Frumentaria lex de frumentis dicitur: ſicut agraria de agris.
Frunio:digero.perficio.
Frumiſcor aris.
Feruniſſatur:fruitur.intercipit.
Fruor eris fructus: unde componitur:uſufructus fructifico.
Frux frugis quod non eſt in uſu:a quo fruges & frugi.unde componitur frugifer a fructu.fructuoſus:fructuoſitas.fructificatio.
Fructum dictū q̄ capiatur a frumine quod eſt ſūma pars gulæ.
Fruſta:particulæ cuiuſcūq; rei.inciſuræ.cruſtulæ
Fruſtra:ſine cā inaniter.uacue.
Fruſtrari:decipere.eludere.fallere.inanē reddere
Fruſtror aris commune antiquitus fuit.
Fruſcelluni:flocculum.
Frutex dicitur:q̄ terram fronde tegat:cuius plura le facit fructera.hic frutex cis.
Fructeta:arbor̄ contectus.ſaltus.uepreſ.
Fruſiaſis pediculorum multitudo aliqñ in capillis. aliqñ toto corpore non ſola quantitate.
Fucus naſcitur in ponto foliis oleaſtro ſimilis.
Fucare:depingere:mendaciis ſubornare.
Fucata:depicta.tincta adulterio contaminata ficta non uera diuerſi coloris.
Fucus apis genus quod nil operans aluearijs ſe inſerit:ut aliena mella conſumat.
Fucus dictus quod alienos labores fœdat:depaſcitur.n.quod non laborat id eſt mella.
Fucus mendacium:fraus: dolus.aſtus.
Fucui hærbæ de qua tingitur ueſtis dicta quia mē titur alienū colorem.inde dicitur fucatus.
Fucinus lacus marſiæ in italia.
Futio tis:inſtabilis ſum:inde futilis & effutio.
Fudi fudiſti a fundo dis diſieci interfeci.
Fuga trāſlatū a græco φυγὴ y in u mutato priſ.
Fugax:uelox.a fuga id eſt uelocitate uel curſu.
Fugare:inſequi.expellere: fugere uero trepidādo q̄ cito ſecedere.
Fugo as.actiuum eſt:fugio gis neutrum.
Fuginat:adulando impetit:laudando decipit.
Fugitare frequentatiuum a fugio gis.
Fugio pro φευγ́ω.ey ĕυ in u mutato.
Fugio gis uñ fuga:fugax cior fugaciſſimus. fugitiuus:fugo as:unde componitur aufugio per fugio tranſ.ob.ef.pro.ſubter.dif.con.re.
Fugitiuus proprie:qui dominum ſuū fugit.
Furtiuæ aquæ quæ fluunt ex riuo publico:quibus furtim quis ac non ſuo iure utitur.
Fulti ſunt uaſa aquarum paruiſſima.
Fulcire:firmare.ſuſtentare.auxiliari.
Fulcio fulcis præteritum fulci facit.
Fulcior fulciris fultum quartæ coniugationis.
Fulcimen uel fulcimentū adminiculū ſuſtētamē
Fulcra:lecti uel tormenta ſeu ſedilia.
Fulcra ornamenta lector̄ dicta q̄ in his fulcimur id eſt ſuſtinemur uel q̄ thoros fulciāt:ſiue caput quæ reclinatoria uulgus appellat.
Fulcrum.fundamentum.ornamentum.
Fulcrum:ſumma pars lecti. uel ſuſtentamentum.
Fulfreal id eſt liber ſed non extraneus.
Fulgere:lucere.emicare ſplendere. eminere ferire
Fulgeo es & fulgo gis fulſi eiuſdem ſignificationis
Fulgetra lux quæ apparet ante tonitrum.
Fulgor dicitur q̄ ſplendeat ideſt appareat.Fulgur uero quod conditur ſi cadat de cælo.
Fulguris.ſunt tria genera tactus afflatus attonitus.
Fulgur & fulmē ictus cæleſtis iaculi a feriendo dicta:fulgurare.n.eſt ferire.fulmen aūt colliſa nubila faciunt.nam omniū rer̄ colliſio ignē creat: fit autē ex uento & igne cum nubibus & impulſu uentorum emittit.Ideo autē fulminis ignis uim habet maiorē ad penetrandum qa ſubtilioribus elementis factus eſt q̄ noſter.Tria ſūt autem eius nomina fulgur qa tangit fulgur qa incēdit & urit ideo ternis radiis fingitur.
Fulgura & tonitrua ſimul exprimuntur:ſed illud celerius uidetur quia clarius.hoc autem.i.tonitrus ad aures tardius uenit ad inſtar ſecuris procul cædentis cuius quidem ante cernis ictum q̄ audias ſonum.ubicunq; autem ceciderit:ſulphuris odorem emittit.
Fulgurare:ſplendere coruſcare.ferire.
Fulguratus:fulgure percuſſus.
Fulgus ruffus flauus.
Fulginas tis gentile generis cō munis priſc.
Fulica dicta quia caro eius leporinam ſapiat. lagoos αλγώσ.n.græce lepus dicit & piſcis habet nidū in medio aquæ uel in petris quas aquæ circundāt:maritimoq; ſemper delectatur profūdo.quæ dum præſenſerit tempeſtatem fugiens in uado ludit:quam græci herodiū uocant.
Fulica græce phene dicit.hæc degenerem filium aquilæ pro ſuo dicit nutrire.
Fulica ſpecies auis græce herodion:non alibi perer rat ſed in uno loco moratur ſatis intelligibilis & prudentior omnibus auibus.
Fuligo eſt latine niger color.fauilla.
Fulmen dr̄ a fulgendo.Nam fulgere eſt ferire.
Fullo:lauandarius decorator.
Fulſit.emicuit a fulgeo es:a fulcio uero ſuſtērauit
Fultus ſuſtentatus ſubnixus.
Fulua:flaua:rubea munda.
Fuluum cum nigro rubeum.
Fumarium.domus fumi.
Fumidus:fumoſus plenus fumo.
Fumus dictus quod fiat ex igne & humido. unde & uerbum fumo fumas.
Funa rheda minor.
Funalia q̄ inter cærea ſūt dictæ a funibus quos ante uſū papyri cæra circundatos habuere maiores.
Funarii equi dicti a genere uinculi. quo prius alligabantur.quos græci ſtraphoros dicunt.
Fundat homo proſternit:occidit.
Fuſtorium:tranſitorium.

Funti ab eo q̄ funganť officii honore aliquo hinc & defuncti. qui iam compleuerunt officia uitæ.
Funda. dicta q̄ ex ea fūdātur lapides: harum usus primo fuit insulis quæ baleares dicuntur: unde & dicuntur.
Funda genus piscatorii rætis dicta. q̄ in fundum mittatur. i. iaculum.
Funda una pars maris.
Fundo fundas fundamentum pono. fundo dis im misceo.
Fundare: fundamentū ponere. cōstruere stabilire
Fundamentum dictum q̄ sit fundus domus.
Fundamentum singulariter significat christum. pluraliter patriarchas. pphetas apostolos & cæteros prædicatores.
Fundo dis fudi fusum generis actiui.
Fundo is fusor fusilis fundus: a quo cōponiť profūdus da dum & fuscina fundo capiens nutātes.
Fundo as fundatū fundamentū. funda fūdabula e. fundabularis fons. compōitur per. ob. circum. trans. ex pro. in. suf. dif. re. con. ef.
Fundibalus. funda emittens transiectorium
Funditus aduerbium loci a fūdo uel fūdamento.
Fundus dř ab eo q̄ sit omniū rer̄ fundamentum.
Fundus & urbanum ædificium & rusticum intelligendum est dictus idem q̄ eo fūdatur stabilitur patrimonium.
Fundi. sunt possessiones agri campi prædia uici.
Fundum una pars aquæ.
Funebre. luctuosum: funereum uero quod ex funere constat: funestum autem quod funere inquinatum est.
Funerare sepelire. condere obsequium facere.
Funeratus. sepultus. aut locus obscurus.
Funereus rea reum mortem ferens.
Funes dicti q̄ antea fuerant in usu luminis circundati cæra un & funalia dicta hic funis huius funis
Fenestum. sceleratum. funere coinquinatum qđ minus sacra peragere potest flæbile luctuosum.
Funestare. cruentare.
Funis. inde dimunitiuum funiculus.
Funiculus. mensura.
Fungor eris functus.
Fūgitur. persoluit. utitur. obsequitur administrat parcit uel deserit.
Fungi est agere defungi peragere. inde fūctus usus ministerium agens & functorum.
Funus est omnis mortuus dum sepelitur dictum a funibus accensis quos ante feretrum cara circūdatos ferebant. funus imaginarium tumulus sine cadauere fumus & ferias prouerbium mortem dicit quando funere publico feriæ dicebantur hoc funus funeris inde dř funestus funereus funebris
Fur a furuo idest nigro dictus. Nam noctis tempore utitur inde furor aris.
Fur furis tertiæ declinationis commune & uerbale sicut augur.
Fur duo significat furantem & furentem id est insanientem.
Fur pro φῶρ græco. furunculus eius diminutiuū
Furca dicta quasi ferens caput: quod patibulū nī nus pœnæ q̄ crux habet. Nā appensos & strangulos statim exanimat.
Furca furcula diminutiuum.
Furcifer olim dicebať qui ob leue peccatum cogebatur ignominiæ magis q̄ supplicii causa furcam circa uiam ferre prædicans peccatum suum cæteros q̄ terrendo.
Furceps: ignarus.
Furcellæ dictæ: q̄ his frumenta acillentur id ē mouentur.
Furcæ ciuitas in apulia ubi deuicit hānibal romanos.
Furens: insaniens. sæuiens. bacchans.
Furfuraculum: trebellum.
Furfur masculinum est. prisc.
Furfures & farina a farre dictæ cuius purgamenta sunt. hic furfur.
Furfures sunt etiam in urina.
Furfurio genus auis dictus: q̄ prius farrem in farinam redactum pascitur.
Furiæ dictæ deæ infernales quæ eumenides appellantur alecto tisiphone & meggæra. hæ tres fœminæ esse fingunť crinitæ serpētibus propter tres affectus qui in animis hominū multas perturbationes gignunt id est uindictam cupere. opes desiderare. & libidinis uoluptates appetere.
Furo is insaniui ab insanio dicitur & furui: unde & rens & furor.
Furiatus qui furit ex causa: furiosus uero qui ferarum ritu fertur: & ab eo furor non recedit.
Furius dictus est iuppiter uel ꝓprium cuiusdam.
Furit: sæuit. irascitur. discurrit.
Furibundus: ualde iratus.
Furnus per deriuatiōem a farre dicit; qm̄ panis ex eo factus ibi coquitur.
Furor nunc amor nunc indignatio & ira.
Furo a furuo dictus: unde & fur tenebrosos & occultos cuniculos effodit. & eiicit prædam quam inuenit.
Furtim: latenter occulte.
Furtiuum de furto secretum.
Furtum est rei alienæ clandestina contrectatio. fuit autem capitale crimen apud maiores ante pœnam quadrupli.
Furtum est earum rer̄ quæ de loco ad locum trās ferri possunt.
Furtum est fraudulo rei cōtrectatio affectu lucrādi sibi uel alteri contra dñi uoluntatem.
Furua: fusca. nigra.
Furuū nigrum. inde furens & furni.
Furuū inde dř fur. a quo furor aris furator furtū furtim furūculus diminutiuū. furtiuus furca.
Furuaria uiridissima foliis perseuerant.
Furunclū uulnus quod nascitur: latine furūculus tumor in acutum surgens dictus; unde græce anthrax. ἀνθρακ̄ dicit.
Fusarius & sanguinarius arbores.
Fusa a fundor eris: iacens. libata: infusa. strata.
Fuscina unde pisces ꝓforantur. tridens creacra.

Fuſcinulæ tridentes quibus carnes de caldariis ꝓ-
feruntur.
Fuſcus: aquilus, niger.
Fuſile quod tantum funditur: ſicut ductile tantū
qđ malleo ꝓducit. hic & hæc fuſilis & hoc fuſile
Fuſi per hærbam iacentes: ſtrati: occiſi: fugati.
Fuſum: ſolidatum, ſtratum.
Fuſim: paſſim.
Fuſina ferrariorū dicta quaſi fundo capiens nutā-
tes uelut ferrū æs & cætera uel a fundendo ea.
Fuſitera animal in India, quod fluctus hauſtos fi-
ſtulis eructuat ita ut naues mergat.
Fuſtes ſunt quibus iuuenes pro criminibus feriun-
tur dicti ꝙ præfixi in eo foſſis ſtent: quos palos
ruſtici uocant.
Fuſum dictum ꝙ per id fundatur quod netum ē
Futire: fluere.
Futilis uas aquarū perparuis oris.
Futile labile. Nam futilis eſt quoddam uas ī ſacris
ueſtæ ſuperius latum: interius accuminatum ut
ſi in terra poneret: quicquid liquoris haberet fū
deret. Nō enī licebat ſacra illa terram tangere.
Futilis: inanis, uacuus, loquax. dcūs a uaſis fictili-
bus: que caſſa & rimoſſa nō tenent: q̄ immiſeris.
Futurū quod uenturū eſt. a fio fis. uel a fui fuiſti.

G littera a. ỹ tracta, cognationē
hēt cum c. & qn̄ ponitur ante u
uocali ſequente: amittit u uim
ſuam ſicut cum q ut anguis:
quis.
Gabaon metropolis ciuitas he
bræis data in hæreditate: de
qua gabaonitæ ſupplices uene
runt ad Ieſum uane. Idem & euei ſunt.
Gabbari: incluſi barbari: unde gabbares mortuo
rum corpora condita.
Gabata patena uas, quaſi cauata.
Gabriel hebraice latine: fortitudo dei dī, ubī enī
fortitudo dei uel potentia manifeſtatur gabriel
mittitur.
Gaber: uir interpretatur.
Gad tentatio interpretatur uel accinctus ſiue la-
trunculus.
Gades inſulæ ſunt hiſpaniæ in occidente: hinc & ga
ditanum mare dicit: ubi primum ab oceano ma
ri limen magni maris aperitur: ubi & hercules co
lumnas erexit pro fine.
Gadis ſæpe dicitur lingua tyriorū: quiprofecti a ru
bro mari: occupantes eandem gadem, i. ſeptē no
minauerunt: pro eo ꝙ circūſepta ſit mari: inſula
eſt in fine beticæ prouinciæ ideſt hiſpaniæ ſita: q̄
dirimit europam ab africa.
Gadir lingua pœnorum ſepes.
Gadir nomen propriū ciuitatis gadiris qđ Saluſti
us melius eſſe oſtendit neutrum.
Gaditanus lapis: dictus ab inſula gadis.
Gagates lapis primo inuentus eſt in ſicilia: fluore
fluminis gagatis reiectus. Eſt autē niger: planus
leuis, & ardens igni admotus: ex eo ſcripta fictilia
non delentur: incenſus ſerpentes fugat: dæmonia
cos prodit: uirginitatem deprehendit: aqua accē
ditur: oleo reſtringuitur.
Gaſapes maſculinum. hoc gauſape pis.
Gaius interpretatur chaos.
Gala græce lac: bene ergo galathea lactea quædam
cæli zona alba hoc nomine dicit: quæ uulgo ſtra
ta nominatur.
Galla genus pigmenti quod græce cecidan dicitur
Galla fructus quernæ arboris medicaminibus & ī
cauſtis adhibetur.
Galathites lapis dictus ꝙ de ſe lacteum ſuccum
emittat.
Galathea & gallia.
Galathea roma intelligitur mantua.
Galatæ ideſt galli a candore corporis ſic primum
nominati q in auxilio a rege bithyniæ uocati par
ta uictoria regnum cum eo diuiſerunt primum
gallograeci quaſi græcis admixti: nunc ex ātiquo
gallorum nomine galatæ dicti: quorum regio ga
latia nominatur.
Galaticæ carnes ſunt a colore lacteo nominatæ cō-
fectio.
Galaad ciuitas quæ eſt in dimidia tribu manaſſe
in qua iepte ſepultus eſt. hic.
Galaad tranſmigratio interpretatur.
Galaad interpretatur aceruus teſtimonii.
Galbana genera ueſtiū dicta a galbaneo colore qui
eſt ſublucidus & ſubalbus cum pallore.
Galbanum genus pigmenti uel ſucus de ferula.
Galbanū ſpecies eſt multis apta medicaminibus.
Galbaneos genus medicamenti de lacte.
Galea criſta capitis ſed de corio eſt. caſſi uero lumi
na unde galatius hō magis aptus galeæ.
Galearia pileus ſiue tyara.
Galici a candore dicti unde & galli reliquis. n. hi
ſpaniæ populis candidiores ſunt. hi græcā originē
ſibi aſſerunt a teucro uñ & naturali ingenio calēt
Gallicum uentum hiſpani uocant: quia ex parte
galliæ eis flat: ipſe eſt circus.
Galenum uas uinarium antiqui romani dixerunt.
Galli a cādore corporis dicti gala enim græce lac
ſecundum diuerſitates. n. cæli & facies hominū:
& colores & corporum quantitates & animorum
diuerſitates exiſtunt: inde romanos graues: græ-
cos leues: afros uerſipelles. gallos natura feroces
atque acriores ingenio peruidemus quod natura
climatum facit.
Galienus qdam medicinæ artis peritiſſimus apud
romanos fuit uel imperator romanus.
Giliola uas uini.
Galerus pileus ex pelle ceſæ hoſtiæ factus iſtar ga-
leæ uel paſtoralis pileus.
Galgala interpretatur teſtamentum ſiue conſti
tutio.
Gali dicuntur ſacerdotes matris deum ob hoc qa
mos eis erat caſtrari apud phrygiam: qui omnia
turpiſſima agunt.
Galos cæſar caſtrauit eis deuictis propter oppro-
brium eorundem.

Galli ſenones cū duce Brēnone romam captam incendere uelent :reſtitit eis matilius uoce anſeris excitatus.
Galliæ ſunt tres, togata ideſt lungobardia ad morem romanorū. comata ideſt burgundia & frācia bracata id eſt teutonica a longis bracis.
Gallia belgica & gallia lugdunenſis diuerſæ.
Gallaria,negocii alieni mercator.
Gallicinium,gallorum cantus dicit.
Gallicriſta hærba eſt que naſcit locis ſolidis circa uias,hæc ad morſū trita cū axūgia & pane domeſtico impoſita mox ſanat eadem & duricia dicit quia duricias diſcutit.
Gallicula,calciamenta paſtorum ſunt.
Gallicula cortex nucis uel glandis: corpus humanum ſignificat.
Gallicanus dicit a loco ſicut ruſticanus oppidanus capitolinus.
Gallicus ſinus maris magni qui narbonenſem prouinciam alluit.
Gallicum:aliquid ex gallia latum:gallum uero in gallia natum,gallicanus uero qui aliquid ex gallia affert.
Galies inſula africæ in qua anguis uel ſcorpius nō uiuit.
Galilea regio palæſtine dicta quod candidos populos gignat:duplex eſt: ſuperior & terra opima & ferax.
Galilea īterpretat tranſmigratio uel reuelatio.
Galilei populi de galilea,uolubiles uel rota interpretantur.
Gallinaria:ſylua.
Gallit:perit.
Galliuit,periuit.
Gallus uir ſororis.
Gallus inde dicit gallina gallinarius: componitur gallicantus gallicinum.
Galunna uelamen candidum a gala ideſt lac.
Gallus a caſtratiōe dicit.Inter cæteras,n.aues huic ſoli teſticuli adimuntur.
Gallus pullus gallinacius dī quaſi gallinis aptus dicitur etiam a quibuſdam gallus caſtratus ideſt capo:qui aſportatur.
Gallinacius gallus qui reperto cibo dat ſignum uocis gallinæ.
Gallina ſignificat chriſtum,ſapientiam,animam
Gallus ſignificat dominum uirum ſanctum.
Gamaliel:retributio domini.
Gamma,γ.littera apud græcos:apud nos ſignificat tres.
Gāmarus:piſcis genus paruus & u ilis.
Gameon teucrum lingua iulius menſis.
Game græce honoro.
Gamos γαμώσ,nuptiæ græce.
Gamo γαμεο γαμω:nubo græce.
Gamaſus:fortis agilis.
Ganea:taberna,popina,maretrix.
Ganeo uel ganeō uel ganeus:tabernarius,guloſus popinator,luxurioſus,comeſſator.
Ganeæ meretrices quæ morantur in occultis &ſub terraneis locis απο τησ τησ a terra.
Gangalizes:titillas.
Gangarida India a rege gangaro dicta.
Gangaridæ populi inter aſſyrios idoſq; habitā tes iuxta gangē fluuiū,unde & dī hic gangarides.
Gangaridus:fluuius armeniæ.
Ganges fluuius phyſon exiens de paradiſo. pergit ad indiam.
Gangen quidam fontibus incertis naſci & nili more exultare contendunt,quidam uero a ſcythicis montibus exoriri.
Gangia,occulta loca:& ſubterranea,græcum eſt.
Gangrena quaſi obmortua caro,gange enim non p mortuæ carnes ſed adhuc morientes dicuntur.
Gannire uulpium eſt:ſicut latrare canum.
Ganninat:cantat.
Gannium taberna.
Gar γαρ ſignificat enim,cauſalis eſt.
Garamantes populi africæ proximi æthiopibus a garamante apollinis filio dicti q̄bi ex ſuo nomie garama oppidum cōdidit extremi dicti qa ſæui & a conſortio humanitatis remoti ſunt.
Garetinis id eſt donum.
Garganus:mons apuliæ.
Gargara montes phrygiæ,uel regio aſiæ uberrima
Gargarus ſingulariter & gargara pluraliter idem ſignificant.
Garrire:multa uerba dicere. ſordide loq ſine rōe
Garrio is inde garrulo as diminutiuum uerbum.
Garrulus:uerboſus proprie a gurrulis auibus.
Garizim:diuiſio interpretatur.
Garos:liquamen græce.
Garum liquamen piſcium falſum:quod olim conficiebatur ex piſce garon:quāuis nunc ex infinito fiat genere:nomen tñ priſtinum retinet.
Gaſindius honor ſub iudice.
Gas:haſtas.
Gaſiongaber:interpretatur conſilia uiri.
Gaſo id eſt ſtagno græce.
Garh filius Iacob ab euentu ſiue procinctu dicitur Quando .n.peperit eū zelpha:dixit dña eius lya in fortuna id ē in pcinctu uel euētu.tētatio interpretatur.
Gauata id eſt cauata g pro c hēt.id eſt concha.
Gaudiū eſt elatio animi in his quæ digna ſūt exultātis.lætitia uero ē effrænata ai elatio:quæ modū neſciat:& i his quoq; quæ uitio ſūt mixta lætatur
Gaudiū animi lætitia:exultatio uero uerboꝝ atq; membrorum.
Gaude genus ligni ex quo balſamum ſudat.
Gaudeo gauiſus ſum.Audeo auſus ſum. Soleo ſolitus ſum.fido fiſus ſum.Fio factus ſum: neutro paſſiua nominātur :quoꝝ tñ præterita antiqui ſolebant proferre:gauiſi auſi ſolui fiſi fii.
Gaudeo,inde dī gauiſus gaudium: a quo componitur gauiſor aris,gratus gratior gratiſſimus gratuitas gratuito,gratioſus,gratāter,gratulor aris, grates cōponitur ingratus & gratificor aris.
Grauia larus.

Gauina ſpecies ueſtimenti ſuper humeros habens purpuram.
Gaulus.genus auis qui & merops dicit.
Gauleon inſula ubi ſerpens non uiuit.
Gaurulus:ſcapha canale uel locellum.lembus.
Guaro γαυρῶ γαυρῶ græce gaudeo.
Gauſape mappa quæ in menſis ponitur.uel quatergitur.
Gauſape pis:ablatiuo gauſape pluraliter gauſapa. antiqui tamen hic gauſapes quia græci gauſapes dicunt:& hæc gauſapa & hoc gauſape.& pluraliter hæc gauſapa:q̄ſi a nominatiuo:quod hoc gauſapum etiam dicebant.
Gaza ciuitas palæſtinæ uel multa enxenia: dicta q̄ ibi theſaurum ſuum campyſes.rex perſarum intulit.
Gazæ:opes.copiæ.theſaurus ſyriace.
Gazerenus hæbraice:latine aruſpex dicit.
Gazecum:regio.
Gazeir interpretatur conſolatio.
Hazophylatiū γαζοφυλακιον locus appellari ſolent:in quo diuitiæ ſeruantur.phylattein φυλαττειν enim ſeruare dicitur.gazæ diuitiæ.
Gazofilia idem quod exedræ.
Ge γη græce terra.
Ge:uallis hebraice.
Gennon:proprium uiri.
Ge aliud.
Gebal uallis uana iterpretatur. ge enim uallis: bal terra.
Gebennæ ſunt montana:ubi ē poſita ciuitas genua in burgundia.
Gebuſeus filius chanaā:a quo gebuſei.quoꝝ fiunt hieruſalem:tunc dicta gebus.
Getur dictum q̄ ibi ignis habeat ſedem: qui in cerebro ſubuolat unde ad oculos cæteroſq; ſenſus diffunditur. In iecore conſiſtit concupiſcentia.ſicut.n. in corde ſapimus:ita iecore amamus. hoc iecur iecoris.
Gecur q̄ ibi ignis ſit conditus:uel q̄ gerat cor ficatum.
Gectan filius heber a quo indoꝝ gens orta eſt.
Gedeon iudex iſrael qui occidit oreb zeb: zebeæ & ſalmana.interpretatur autem tentatio iniquitatis eorum.
Gedeon.interpretatur experimentum iniquitatis eorum:frequenti enim præſagio contra hoſtes informatus eſt.
Gehenne nomen in ueteribus non inuenitur. ſed primum a ſaluatore ponitur huius ſermonis occaſio fuit idolum baal iuxta hieruſalem parua campi planicies irrigua & nemoroſa fuiſſe legit: & locus in ea idolo conſecratus.qui appellatur gehennon id eſt uallis filiorum hennon: hoc in loco deſerta templi dei uictima hoſtias immolebāt filii iſrael.& comminatus ē deus ſe locum illum impleturum cadaueribus mortuorum.futura ergo ſupplicia & pœnæ ppetuæ quibus paccatores puniendi ſunt huius loci uocabulo deuotantur: Duplicem autem gehēnam nimii ignis & ſulphuris & frigoris pleniſſime i iob legimus.
Gehenna locus ignis & ſulphuris:quem dici putāt a ualle gehennō idolis conſecrata.
Gehenna:uallis grauida.
Gehennon:uallis filiorum hennon.
Gelbœmōtes alienigenarū iterpretat decurſus.
Gelela quoloquintida.
Gelgel.relatio.
Gelu frigus glacies timor dictū quod eo terra ſtrigatur.ge.n.terra dicitur. priſc. hoc gelu indeclinabile & hic gelus us & hoc gelum antiqui.
Gelidus da dum.frigidus.
Gelare:frigeſcere.conſtringere glacie.
Geldonia adunatio.
Gelonus:genus arborum.
Geloni populi ſcythiæ picti membra.
Gelones:gens arabum.
Gelonis:baucalis.uas
Gelos græce.riſus.
Gemmæ uocatæ q̄ inſtar gumi tranſluceant.poſt marmorum autem genera gemmæ ſequūtur precioſi lapides dñr.quia clari uel a uilibus diſcreti uel rari ſunt.
Gemmare.gemmas emittere pullulare ut uites.
Gemere.dolere flere.proprie ex interiori mouere Nam de ſono uocis tractum eſt.
Gemitus:ſingultus ſonitus:fletus.
Gemini ſunt non duo ſimul nati:ſed etiā plures.
Gemini ideſt caſtor & polus ſemper pluraliter declinantur naturaliter ſignum in cælo eſt.
Geminus:gemellus.
Gemino as geminatio.
Geminare iterare coniungere.
Geminanter:frequenter.crebro:ſepius.
Gemini interpretatur dextera.
Gemo is gemui inde gemitus gemiſco gemebundus id eſt ſimilis gementi.
Gen τηνγῆν græce terrā:Nam ten articulus eſt.
Genas γῆνας græce generas.
Genæ ea pars uultus quæ inter malas & auriculas eſt: dictæ q̄ infans in utero caput habet inclinatum ad genua.
Genæ inferiores oculorū partes unde barba incho at.Nam græce γένηθ gennis barba hinc & gene quod inde incipiat gigni.
Genæ lachrymarū locus ſed gyne γυνή grece mulierem uel uxorem ſignificat unde gynecium γυναικιον dr̄ locus ubi pluriæ reſident mulieres
Genealogia græce generationis ratio uel linea.
Genearcha:generis princeps.
Genethliacum laus natalis.
Genethlici propter nataliū dierum obſeruationes dicunt:geneſes.n.hominum per.xii.ſigna deſcribunt.inde ſunt mathematici ſed gyneciū textrinum græce dictum q̄ ibi conuentus fœminarum ad opus lanificii exercendum conueniat.
Gene græce mulier nuncupatur.
Gener initium.
Gener ē q̄ filiam alicuius duxit: dictus q̄ ad genus augendum ſuſcitatur.

Genera dicta q̄ generent ut maſculinum & fœminum. Cætera uero nō proprie ſunt genera ſed hoc nominū ratio & auctoritas uoluit.
Genera uerborum dicta: qa gignunt. ut amo amor
Generale: uniuerſale.
Generalia nomina dicta: quia uniuerſarū uel multarum ſunt rerum ut animal.
Generare maſculos parturire fœminas dicimus p̄prie uel concipere genera.
Generatim per ſingula: genera generaliter uero ſimul omnia.
Generoſus. honeſtus. celebris nobilis.
Generoth interpretatur quaſi lucernæ.
Geneſar lacus ampliſſimus. in iudæa græce dictus q̄ſi generans ſibi aurā de ſeipſo. ſpirātibus enim auris: per diffuſiora ſpatia agitatur: unde purior hauſtus eius ad potandum & dulcis.
Geneſis liber inde dictus q̄ exordium mundi uel generatio in eo continetur.
Geneſis græce generatio. hæc geneſis huius geneſeos.
Geneſta: genus uirgulti amariſſimi.
Genialis: lectus coniugalis. ingenioſus. uel gratus: uoluptuoſus. a genio.
Geniales proprie dicuntur lecti qui ſternunt nubētibus. dicti a generandis liberis.
Genialis. gratus propinquus affinis.
Geniculū diminutiuum a genu. inde geniculare.
Geniculat: flexis genibus adorat.
Geniculatis hærba ſuccenditur ob ſcorpionum uī repellendum.
Genimen generatio a gigno is: ideoq; corripit penultimam. Nam in men deſinentia quæcunque a uerbis ſecundæ uel tertiæ declinatiōis deriuant corripiuntur: ut genimen monimē. Quæ uero a p̄riæ uel quartæ: p̄ducunt ut lætamen: mūimen
Genimina: germina.
Geniolus qui habet ingenium.
Geniſidium: generatio.
Geniſtæ hæretici iudæoꝝ dicti qa de genere abrahæ ſe eſſe gloriantur.
Genitalia corporis partes a gignendo dicta. hæc & pudenda ſiue pubes pro uerecundia dicunt. ūde & operiunt: dicunt inhoneſta: qa nō habent ſpeciem decoris ſicut membra quæ in promptu ſūt
Genitalia unde uir generat: aut mulier parit.
Genitalis: terra in qua natus eſt.
Genitiuus caſus dicitur: quia per eum genus cuiuſcunq; quærimus uel oſtendimus: ut anchiſæ filius dictus a gigno is genu. genitus genitiuus. Dicitur autem poſſeſſiuus: quia poſſeſſionem oſtendit: ut cuius equus eſt iſte? euandri. paternus quoq; dicitur. quia patrem per illum oſtendimus ut cuius filius eſt hector? priami.
Genitor naturæ uocabulum eſt. Nam pater dignitatis eſt.
Genitrix mater a gignendo genetrix antiquitus dicta.
Genitura ſæculi poſteritas uel ſeminis materia: unde genus.
Genitus. natus. generatus. a gigno is.
Genius numen a paganis dicitur: q̄ quaſi uim habeat omnium rerum gignendarum.
Genius deus naturæ. inde gēialis. i. uoluptuoſus.
Genium: honor. aut dignitas. uigor. ordinatio.
Genomenon: factum participium: greptō uero nō men.
Genios γενεῖοσ græce barba.
Gens multitudo ab uno principio orta: ut iudæorum: ſiue ab alienatiōe ſecundum p̄priā collectionem diſtincta: ut græciæ aſiæ. hinc & gentilitas dicit: gens aūt appellata propter generationes familiaꝝ id eſt a gignendo: ſicut natio a naſcendo gentes uero a quibus diuiſa eſt terra. quindecim ſunt de iaphet. xxxi. de cham. xxv. de ſem: quæ ſiunt. lxxiii. uel potius: ut rō declarat. lxxii. totidē que linguæ: quæ per terras eſſe cœperunt quæq; creſcendo prouincias & inſulas impleuerūt. filii ſem quinq; gentes ſingulas procreauerunt: quoꝝ primus elam: a quo elamitæ principes pſidis. Secundus aſſur a quo aſſyrioꝝ pullulauit imperiū. Tertius arfaxat: a quo gēs chaldæoꝝ exorta eſt. Quartus iudi: a quo lydii. Quintus aram. a quo ſyrii. quoꝝ metropoli fuit damaſcus: filii aram nepotes ſem quattuor hus & hul & geter & mes. hus tracōitidis cōditor. qui inter palæſtinā & celeſyriam tenuit prīcipatum. uñ Iob ſecundū q̄ ſcriptū eſt. uir erat in terra hus. ſecundus hul a quo armenii. Tertius geter: a quo carmeni ſiue cariæ. Quartus meſ: a quo ſūt hi qui uocantur meones. Cætera require in iſidoro etymologiarum.
Gens: natio familiæ eſt.
Genus ad qualitatem refertur ut p̄omi.

lingua gothorum antichriſtus uocatur: quod interpretatur diſſipator gentium & ſeductor.

Gentiles ſunt qui inter ſe eodem ſunt nomine ab ingenuis oriundi: quorum maiorum nemo ſeruus fuit & ubi gentilitatem nulla capitis diminutio deſtruxit.
Gentiles ſunt qui ſine lege ſunt: & necdum crediderunt. dicti quia ſunt ut geniti fuerunt id eſt ſub peccato idolis ſeruientes: q̄ græce ethnici dicunt
Gentilitas eſt ſocietas cōis nominis liberorum ut ſcipionum brutorum.
Gentiāna hærba nomen ſumpſit ab inuentore radicibus ariſtologiæ ſimilis.
Genubius: intimus. interior. domeſticus. naturalis
Genua cōmiſſiones femoꝝ: & crurum dicta q̄ in utero ſint genis oppoſita.
Genu ſicut cætera in u neutra ſunt & aptota in ſingulari: & hoc gēnus antiqui & hoc genū dicebant genu deriuat a γονυ o in e mutato priſci.
Genuinus. id eſt dens.
Genuini dentes molares præciſores. i. canini.
Genius. amicus ſodalis.
Genuuium naturale de genere tractum initium.
Genus. origo. propago. domus. uultus initium floris. a gignendo dictum uel a terra deriuatum ex

qua oia gignuntur.ge γῆ.n.terra eſt græce.a genere uero genero as.

Genus dicit exploratio ſexus per uocē carentē genere.nam illa uox non eſt genus:ſed quod p eam intelligitur.

Genus quoq; dicit:quod finali determinatione diſcernitur.

Genera a generando uel a græco ge ideſt terra ūde cuncta procreantur: quæ quattuor modis dinoſcuntur.Natura:articulis:auctoritate & clauſulis Nam maſculinū & fœmeninum naturalia ſunt: reliqua artificialia.

Genus cognoſcitur tam ab ipſa natura eius quam ſignificat rei q̄ a terminatione uel declinatiōe:ut uir.Genera igitur nominum duo principalia ſūt quæ ſola nouit ratio naturæ maſculinū & fœmeninum. Genus i uerbo dicitur qa unum generat ex altero:paſſiuū ab actiuo & actiuū a paſſiuo.

Genus eſt quod de pluribus ſpecie differentibus.i eo q̄ quid ſit prædicatur: hæc deſcriptio qdem eſt:quia genus proprie ſupra ſe genus non habeat hæc igitur tria in genere requiruntur ut de pluribus prædicetur: ut de ſpecie differentibus ut in eo quod ſit. Nam cæteris interrogationibus niſi quid ſit homo interroganti animal non reſpondebitur.

Genus dicitur tripliciter:dicitur enim principiū unuſcuiuſq; generationis uel ab eo qui genuit:uel a loco in quo quis genitus eſt:ut horeſtes a tantalo ducit genus:& plato athenienſis eſt genere:& enim patria principium eſt uniuſcuiuſq; generationis:ſicut & pater.Rurſus genus dicitur aliquorum collectio ad unum aliquid quodammodo ſe habentium & ad ſe inuicem ut romanorum genus ad romulum ſcilicet & ad ſuam inuicem,cognationem ab aliis generibus ſe diuidentem.

Tertio modo dicitur genus.cui ſupponit ſpecies

Generis triplex eſt ſignificatio ideſt patria.parentes.origo.ſanguis.Eſt item genus. ſub quo ſpecies ſimiles continentur:ut animal ſub quo homo equus piſcis & cætera. Eſt etiam tertium illud genus quotiens rei qualitas indicatur:ut cuius generis ſit ueſtis qualis & quanta ſit cuius maneriei.

Geneſus fluuius prouinciæ paleſtinæ.

Geomantia ex terra diuinatio.ge enī terra uel geomantia diuinatio dicit.

Geometria terræ menſura quæ longius acumine ſapientium producta: maris & cæli ſpatia metit hæc in ſe continet lineamenta interualla magnitudines & figuras & in figuris dimenſiones & numeros.ge terra:metron græce menſura.

Geometer uel geometra:terræ menſor.

Geon fluuius de padiſo ſurgens uniuerſam æthiopiam cingit:dictus q̄ incremento ſuæ exundationis terram ægypti irriget.ge.n.græce terra. hic apud ægyptios nilus uocatur.

Georgia terræ opera uel cultura. Inde & georgicū carmen de terræ cultura factum.

Georgius:ruſticus:operarius terræ ruſticanus.

Gepte aperiens uel apertus interpretatur.

Gepton græce factum.

Gera dicta quaſi diuina confectio medicinalis eſt

Gerabotane græce dictum q̄ remediis atq; ligaminis hominum & purificationibus ſacerdotū apta probaretur unde pōtifices eam ſagimen appellabant quaſi ſancimen. hæc & berbena quaſi pura dicta.

Gerannoſus ſacerdotalis morbus.is & comitialis dicitur.

Gerare prouincia ubi berſabee oppidum cōdidit

Gerræ nugæ.ineptiæ.

Gerere a gero. portare.

Gerimus noſtra uelut in natura aliqua quæ i nobis ſunt: ferimus uero impoſita nobis.

Gergeſeus:filius chanaam.a quo gergeſei.

Gergos agilis gergonius agillimus:græcum eſt.

Gericontinum:murum mundi ambitum.

Geryonen quem hercules interficit.fingunt poetæ hiſpaniæ regem triplici forma prædituм: fuerunt enim fratres tres tantæ cōcordiæ ut in tribus quaſi una anima eſſet.

Geritis aminis a quo gerete oppidum.

Germani qui ex eadem matre ac patre naſcuntur dictus germanus quaſi ex eadem genitrice uel eodem genere manans.

Germanus ex utroque parente:frater uero ex altero uel ſoror.

Germanicus frater claudii neronis. qui germaniā deuicit:unde & dictus.

Germaniæ gentes dictæ q̄ſint immaniuм corpoꝝ quaſi immanes.

Germania poſt ſcythiam inferiorem a danubio in terrhenum oceanumq; concluſa Cingit a ſeptentrione & occaſu oceano. ab ortu uero danubio:a meridie rheno fluuio dirimit. Terra diues populis innumeroſis:& immanibus.uñ propter fœcunditatem gignendi germania dicta eſt.

Germaniæ duæ ſunt.inferior & ſuperior.

Germania promontoriuм diſtans ab arabia.l.milia paſſuum:cui perſis annectitur.

Germen:ſurculus prægnās a generando dicitur generationis principium.

Geræos γηραιοσ græce ſenex.

Gerothocontium in quo pauperes & propter ſenectutem ſolam infirmi homines curantur.

Gero nugator dictus a gerris.

Gero gerens nugas, uel a garrio ris.

Geros:uir fortis.

Gerueus baiulus portator.

Gerula:nutrix,portatrix.

Gero ris geſſi geſtum:inde frequentatiuum geſtoas:inde geſtio geſtis motum corporis ſignificat id eſt gaudium:inde gerulus componitur nugigerulus. inde etiam geſticulor aris ipſa res geſticulatio. Inde etiam geſtus tus gerundiuus componitur digero:egero de,in,ſub. con. agger. a quo aggero as exaggero as.belliger: armiger terriger niger flagro flagras nominata:q̄ loco infinitiui iuncta cum articuloapud græcos accipiuntur.

Gerundiuus modus dictus q; ſub una litteratura actiui & paſſiui ſenſum gerat: ut cantãdi do dũ pro cãtari & cantare, priſc. tñ dicit eẽ noĩa qa ſeparatim ꝓpoſitionẽ recipiunt: qd' uerbũ nõ habeat: ut in cõuertendo: duo uero membra gerũdiui modi locũ ſignificant ut quo pgis lectũ id eſt ad lectionẽ unde uenis lectu. i. de lectiõe: ponit & ꝓ ipſa re: ut mirabilis uiſu. pro uiſione.

Geruſia: renatus.

Geſſa interpretatur inſulæ ſacrificiũ uel incenſũ

Geſa: gladius.

Geſſaris: lanceis.

Geſſum haſtæ iaculum.

Geſſamini interpretatur uilla pinguiſſima.

Geſſen locus ægypti: in quo habitauit iacob.

Geſtatorium: ferculum. uel feretrum.

Geſtamen quicqud portatur ſceptrum uel uirga a geſto as.

Geſtamina id eſt arma a geſtando.

Geſtiuncula: minuta res.

Geſto as frequẽtatiuũ a gero is. id eſt porto.

Geſtator: portator: inde geſtatoriũ portatorium.

Geſtio is a geſto as. i. exulto. deſidero. gaudeo.

Geſtit: luxuriaſ. laſciuit. defluit.

Geſtire ꝓprie malo; eſt. gaudere uero bonorum.

Geſtus tus: motus corporis. uel nutus.

Geth ciuitas fuit allophylorum. Interpretatur autem torcular. hæc modo dicitur zaph.

Geth. iterpretatur chaos: eſt autem ager unde loãnes prophetauit.

Getha uel gethes id eſt gothus.

Getha garrit gothice loquitur.

Gethæ nihil aliud niſi gothi: poſt getuli dicti.

Geter filius arã nepos ſem a quo arméii ſiue cari.

Gethia. malefaciorum doctrina.

Gethicus: thracus. a getha.

Getulia mauritania.

Getula. maura. africana. mauritana.

Getuli gethæ fuiſſe dicuntur: qui a locis ſuis naues conſcendentes loca ſyrtium in lidya occupauerunt. Africani autem libyes initio habuerunt ide afri: poſt getuli: poſtremo mauri & nũidæ.

Getuli ab euilath filio chus ſunt exorti.

Gezabel flexus ſanguinis uel fluens ſanguinem interpretatur: ſed melius ubi eſt ſterqlinium. Carnes. n. eius canes comederunt ſicut helias prædixit: quem multum perſecuta eſt.

Gezeb: reuelatio.

Gyas quidam princeps troianorum fuit.

Gyarus & myconе inſulæ execrabiles & ſteriles in quibus exulabant.

Gibbus: tumor in dorſo. ſtruma in pectore.

Gigantes dicti iuxta græcam etymologiam gegenis id eſt terrigenæ. ge. n. terra. genys γένης ge nus dicit eo q; fabuloſe eos terra genuerit nõ uere. hic gigas antis.

Gignathomachia: gigantum pugna.

Gyges nomen gigantis græce.

Gigno is genui genitum: pro quo geno antiqui.

Gigno. inde dicit genitus genitiuus genitalis germen germino as germinatio genus a quo genero ſus ior ſimus generoſitas. componitur degener. a quo degenero as. generaliter genero as ator atio genitalis generalitas ingẽs uel a genu ſecundum quoſdam: unde genus gingiua. componitur benignus malignus: malignor aris malignitas genitor genitrix genus a quo componitur ingenium ingeniolum: ingenioſus: componitur ingenuus ingenuitas: componitur ingenitus primogenitus unigenitus dicitur gener: componitur ꝓgenies. pro genitus.

Gilbus color in quo medius inter rufum & albũ color mellinus.

Gimel conſolatio interpretatur.

Gimnos γυμνός græce nudus: hinc gymnaſiũ locus exercitii ſchola uel domus balneoꝝ.

Gymnaſiũ γυμνάσιον locus quo nudi exercẽtur græce exercitium dicitur.

Gymnaſium generalis exercitatiõum locus: tamẽ apud athenas locus erat ubi ſapientiæ ſtudiũ exercebatur.

Gymnaſia uel gymnaſtica γυμναστικὴ fœmininum: exercitatio uel unctio.

Gymnales habitacula ubi philoſophi exercentur

Gymnologiſis ratiõalis a græco γυμνολογίζω id eſt exerceo.

Gymnicus. ludus eſt uelocitatis ac uirium gloria. cuius locus gymnaſium dicit: cuius genera ſunt quinq; ſaltus: curſus. iactus. uirtus: luctatio.

Gymnoſophiſtæ dicti: quia nudi per opacas idiæ ſolitudines perhibent philoſophari adhibẽtes genitalibus tantum tegmina.

Gyne γυνὴ mulier: hic gynæzeũ locus ubi hitãt gyneces: græce mulieres uel uxores ſignificat.

Gynicium: textrinum.

Gingiuæ a gignendis dentibus dictæ. caro eſt quæ dentes gignit.

Gion luctus ſiue luctari interpretatur.

Gipides pedeſtri prælio magis q̃ equeſtri ſunt uſi.

Gypſum græcum eſt: eſt aũt cognatũ calci ſignis ædificiorum & coronis gratiſſimum.

Gyrgillus dictus: q; in gyrũ uerſatur: eſt enim mobile lignum. ex quo ſitula cum funе in puteum dimittitur ad hauriendam aquã & ideo ſic dr.

Gyris græce pollinis.

Girfit mare.

Gyrus: circulus. corona. circuitus. congregatio.

Giſid id eſt teſtes.

Giſina: græce angulus.

Giſſus diffinitio.

Giſus labium uel terminus.

Gyth melaneyon: quod uulgo dicitur terfolium:

Gith nigrum ſemen priſ. hoc gith indeclinabile.

Gith memphis & taphnis ciuitates ægypti ſunt.

Glaber: raſus. mollis. lenis. caluus ſine pilis.

Glabella eſt nuditas frontis inter duo ſupercilia glabrion nanq; græce dicitur qualiſcunq; ps corporis pilis carens.

Glabri barbas non habentes & leues dicuntur.

Glabrio.caluus.
Glacies dicta a gelu & aqua quasi glacies,i.gelata aqua.
Gladiatores qui ī spectaculis se mutua cæde trucidant.
Gladii ancipites qui duo habent capita.
Gladiolus hærba dicta ꝙ sit foliis gladii similibus & thyrso cubitali floribusq; purpureis.
Gladius generalis est:sed ꝓprie dicit ꝙ gulā diuidat id est ceruicem.ad hoc.n.primo fcūs est.
Gladius:pugio.ensis mucro.
Gladius piscis genus: dictus ꝙ rostro mucro nato sit.ob hoc naues perfossas demergit.
Glandium & hæc glandula diminutiuum pars ē intestinorum.
Glandes fructus quercus: quibus homines prius utebantur.hic glans glandis.
Glarea:stricta glutinosa.
Glarea minutissimi lapides quos aqua fluuialis trahit.
Glaros.nomen insulæ.
Glaucus γλαυκοσ color īterdum pro ufiidi ponitur;quia admixtum habet uirori album.Item glauci oculi prospsendidi & maris glaucus color dr̄;sed tunc quando canescit.
Glaucus equus ueluti pictos oculos habens & quodam splendore fuso..
Glaucus piscis a colore dictus;ꝙ albus sit:glaucō eni græci album dicūt.
Glauc uma caligo oculorum:primæ & tertiæ declinationis:glaucuma glaucumæ & glaucumatis
Glaucus quidam deus marinus.
Gleba cespes terræ.dicta;ꝙ sit quasi globus.
Glebo:rusticus:arator.
Glesides genus hærbæ dicta: ꝙ dulcis saporis sit ipsa est & pæonia.nascitur in siluis.
Glibatis.ignis.
Glyphes λῦγφη græce sculptura.
Glycerium nomen fœminæ dulcicula interpretatur γλυκυ græce dulce.
Glygiriza genus hærbæ dicta ꝙ dulcē radicē habeat.eadē sadipsos.quia sitientibus sitim sedat.
Glypha:sculptura græce.
Glio mollities
Glis animal.glis terra tenax.glis lappa uocatur.
Gliris animal in arboribus nutritur latine dictus quia pingues eos efficit somnus.nam glisscere crescere est:hyeme enim tota dormiunt.prisc. hic glis gliris prisc.fæm̄.glis gliris animal:inde fit ī choatiuum: glisco is.
Glis gliffis incrementum .glis glitis carduus.glis glitis terra tenax.glis glitis hærba.
Glirium:torpens.stupidum.ignobile.
Glisco is it:crescit.ardescit.argumētat.desiderat
Globa:iunctura.
Globellum a globo instrumentum.
Globare:aceruare:in unum congregare.adunare.
Globus.augmētum spissitudo.collectio:aceruus: uolumen:cōuolutum:rotūditas lumen uel ignis hic globus utranq; corripit. Virgi.
Globus lunaris generis masculini.
Globosus:rotundus spissatus.
Glomus glomeris filorū aggregatio generis neutri.
Glomerare:condensare.congregare:in unum colligere.
Gloria frequens fama de aliquo cum laude.
Gloria gloriosus glorior aris tor.componitur. in glorius glorifico.
Gloriat:præfert se.iactat.prisc.deponēs absolutū
Glos gloris cognata fœminina.
Gloriosus:clarus laudabilis.
Glossa græce lingua.
Glossa græce latine aduerbium quia quicquid ē illud uno uerbo declarat: unde glossarium dictum ꝙ oium fere partiū glossas contineat.
Glossa:petra lapis similis est linguæ hūanæ. fert autem deficiente luna solo cadere cui magi tribuunt potestatem.
Glossema græce interpretatio sermonum. uel cōgregatio.
Glumit:exoritur.
Gluten tinis generis neutri:& hoc glutinum conjunctio:confectio quædam qua glutinat aliqd uulgo blitens.
Glutire:haurire.uorare.absorbere.
Gluto a gula dictus ganeo ꝓdigus luxuriosus.
Gluo is gluere cutem detrahere uel excoriare.
Gnarus:peritus.doctus.sciens.strenuus.
Gnari qui peritiam primæ ueritatis insinuant.
Gnarificationes sermones.
Gnati filii dicti quia generantur.
Gnauus id est strenuus:sollers.fortis. sapiens.
Gneus.p.proprium hominis.
Gnidus insula ex illa parte saxi.
Gnesius γρησιοσ græce legitimus filius.
Gnoitæ & tritonæ hæretici a theodosianis exorti sunt ex quibus gnoitæ ab ignorantia dicti:qa per uersitati a qua exorti sunt id adiiciūt:qa christi diuinitas ignoret futura de die & hora.
Gnomono γρομονω est stilus hemisperii mō strantis horas.
Gnomon dr̄ tres qlibet quadrati de aliquo quadrato ī quattuor æquis partito partibus sic.
Gnotum:cognitum.siue coopertum est.
Gnoscit:sentit.exprimitur.
Gnosia cretensia a gnoso oppido uel ciuitate magna.quæ est cretæ.
Gnosia stellæ nomen.
Gnosis græce scientia.
Gnostici hæretici qui propter excellentiā scięciæ se ita appellare uoluerunt animam naturā dei esse fingunt.deum aūt bonum & malum.
Gnoti scita græce.gnoeda irriguum græce.
Gobius piscis.
Gog & magog iterptat rectū & ātectū gētes ubiq; significant in qbus diabolus nūc in abysso inclusus tegit quia nō quantū uult nocere pmittitur post uero ad nocendum in aperto ueniet.
Gog & magog filios iaphet gothos quidā putant

Gog & magog quidam gethas & maſſagethas ſu
ſpicantur ꝓpter litteras hoꝝ primas uel aliquos
barbaros:ſed toto orbe ſignificāt eſſe:nam gog
tectum:magog detectum tanq̄ domus & ipſe qui
procedit.de domo id eſt gentes & diabolus uel
ipſæ gētes modo tectæ:quia in eis tegitur diabo
lus:& poſt in apertum de operto erupture.
Golgotha hebraice latine caluariæ locus interpre
tat̄. dictus ſic qa in eo loco damnati capite trun
cabantur:quidā tamen dicūt eo ꝙ caluaria adæ
ibi fuerit ſepulta:cum arbea legatur ſepultus.
Gumos græce γομος onus.
Gomer menſura.
Gomer filius Iaphet:a quo galatæ id eſt galli:
Gomi græce nos.inde gumen.
Gomor menſura antiqua habens ut quidam pu
tant chœnices.iii.id eſt ſextarios.xii.Alii dicunt
ꝙ ſit.paulominus ſextariis quīq; eo ꝙ ſit decima
pars œphi.
Gongros græce latine gongrus uel gonger genus
piſcis.
Gonoria paſſio ueſicæ:cum quis ueretro ſeminis
lapſu uexatur:non enim poſſunt continere ſub
ſtantiam ſeminis pro debilitatione quā niſi dili
gentiam habuerint:mors ſequitur.
Gony γονυ græce latine genu.
Gordien frygiæ ciuitas:quæ nunc ſardis dicit̄.
Gorgades inſulæ oceani.quas incoluerunt grogo
nas fœmineaalti pernicitate hirſuto & aſpo cor
pore:& ex his inſulæ cognominatæ:diſtant aūt a
continenti terra bidui nauigatione.
Gorgon monſtrum humanæ formæ: quod ſiquis
uidiſſet in ſaxum mutabatur.
Gorgon interpretatur terror.
Gorgones quas fingūt poetæ meretrices fuiſſe cri
nitas ſerpentibus:quæ ſe aſpicientes conuertebāt
in lapides habentes unum oculum:quo inuicem
utebātur.fuerunt uero tres ſorores. id eſt ſthen
nio euryale & meduſa uniuſpulchritudinis for
cynis filiæ quaſi unius oculi:quæ ita ſpectatores
ſtupe faciebant:ut uertere eos putarent̄ ilapides
Gorgones dictæ quaſi georgæ id eſt terræ cultri
ces γη terra εργον opus.
Gorgeo γεοργεω græce colo terram.
Corgo aduerbialis interpoſitio:ut porro prorſus
nimirum.
Gorgos græce agilis: bene ergo gregorius pagilli
mus.
Gorgoteron græce celerius.
Gorgoros græce celeres.
Gorrida:terribilia:metuenda.
Gorriones cum horrore ſonantes.
Gorpeios nouember menſis.
Gomphoma γωμ φωμα græce inflatio.
Gothi a magog filio Iaphet nomiati putant̄ de ſi
militudine ultimæ ſyllabæ: quos ueteres magis
gethas appellarunt q̄ gothos gens fortis.
Gothi.qui & gethæ prius circa ſcythica regna ha
bitauerūt.q a ſedibus impetu hunnorum depul
ſi.tranſgreſſoq; danubio romanis ſe dederunt:
ſed dum iniurias eorum nō ſuſtinerent: indigna
ti ſibi regē eligunt.thraciā irruunt.Italiā uaſtāt
obſeſſā urbē id eſt romā capiunt. poſt gallias ag
grediunt̄:patefactiſq; pyrenæis montibus hiſpa
niam uſq; peruenīūt:ibi ſedē locauerunt.
Gothi uuandali heruli turgilingi:qui & longobar
di e germania ꝓdiderunt italiā inuadentes.
Gothoniel interpretatur reſponſio dei.
Grabatum reclinati capitis ſuſceptio.Nam græce
καρα caput.
Gracile:ſubtile.tenue.fragile.macrum.ſtrictum
breue:hic & hæc gracilis & hoc gracile.or.gracil
limus.gracilitas.
Gradatim per gradus:caute ordinatim.tarde.
Gradior eris greſſus dicitur gradus gradatim gra
diuus.Componitur tranſ.cō.pro.in.ag. re. di.e.
Gradipes apud græcos uocat̄ auis: quæ apud nos
tarda.eo ꝙ graui uolatu retenta nequaq̄ ut cæte
ræ aues attollit̄.
Gradiuus mars dicitur ꝙ gradatim incedat̄ ad
bellum.
Gradus:inceſſus uel faſtigium quo aſcendit̄.
Gradus gradus .a greſſu uel gradior.
Grafia γραφυ græce ſcriptura γραφειν græ
ce ſcribere.
Grama littera.grafium uero ſcriptorum dī.
Grafiū γραφειον ſtilus uel bacculus ſtudentis.
Graculus auis a garrulitate dictus.loquaciſſimus
enim eſt.
Graii:græci.
Graica:græca.
Graius ia ium.inde grægus ca cum.
Graiugena pro graiigena i in u mutato propter
geminationem.
Graiugena næ commune eſt a graio natus.
Gramma γραμμα græce littera uel ſcriptio.
Gramma græce linea:unde gramma littera dicit̄
quia ex lineis conſtat.
Grammaticus litteratus.
Gramma græce qui latine ſcrupulus dicitur reti
net ſex tomos.
Grammaticos græce grammaticus latine.
Grāmatica a litteris nomē accipit:grāma.n.græce
līa dī.teca reconditio.eſt aūt ſcia recte loquen
di & origo & fundamentum liberaliū litterarū.
Diuiſiones aūt grāmaticæ artis. xxvii. a qbuſdā
numeranf̄ id eſt partes orationis octo.uox articu
lata.littera.ſyllaba.pedes accentus. poſituræ or
thographia.etymologia.anologia.gloſſæ dīæ.
barbariſmi.ſolœciſmi uitia metaplaſmi ſchema
ta tropi:proſa metra fabulæ hiſtoriæ.
Gramen graminis genus hærbæ:dictum ꝙ germi
netur:hinc omnis hærba gramen uocatur.
Graminor aris graminatur gramen mittit.
Gramis pituita oculorum.
Grande ad corpus pertinet.magnum uero ad ani
mam hic & hæc grandis & hoc grande ior ſimus
Grandis uel grandi natu nobilis natu maior natu
Grandæuus:ſenex.grandis. æui maior.antiquus.
Grandiloquus maximus locutionis modus & ſen

ſus quaſi grandia loquens.
Grandis:magnificus.excelſus.grandior grādiſſi mus.tas ter.Componitur grandæuus. grandilo quus:grandiloquium grandiſonus.
Granditer:uehæmenter.
Grando ſignificat obiurgationes.
Grando dicta q̄ forma eius granoꝝ habeat ſimi litudinem.hæc ſicut nix uentoꝝ rigore in nube duratur.ruptoq; aere ſoluitur hæc grādo dinis.
Granomaſtix:arboris lētiſci gutta ē dicta q̄ in mo dum granorum ſit.
Grapho γραφω græce ſcribo uel ſculpo.
Graſſari:latrocinari uexare.animi crudelitas eſt.
Grata:decens.feſtiua.amabilis.quaſi gratiæ data
Gratari:gratulari.gratum futuꝝ ſperare.
Grator deponens.
Gratio:crudelitatis uoluptas.
Grates ſupplicationes.gratiaꝝ actiones pluraliter nominatiuo actō grates non plus.
Grates deo:gratiæ hominibus agantur.
Gratis aduerbium id eſt ſine merito ex dono;
Gratia dicitur gratis data: quæ ſine præcedenti merito nobis a chriſto donatur.
Gratiæ tres dicuntur.Euphroſyne quæ interpretatur diuitiæ.Euryale quæ pulchritudo.Agalie quæ ſapientia.
Gratificus ca cum.gratum.faciens bonum dicitur aptus acceptus.
Gratificari:largiri.impartiri;
Gratificatus:gratiam largitus.
Gratioſus dicitur:qui plus unicuiq; q̄ meretur tribuit multoꝝ amicoꝝ amicus.
Gratus ta tū:acceptus.iocūdus ꝓbatus amabilis:
Gratus ior ſimus.
Gratiſſimus anima & corpore dī.
Gratuitum:gratis datum.
Gratulari:lætari.
Gratulor pariter cū alio & gratias ago ſigni ficat
Graticula:in qua aſſantur homines.
Grates quæ contexit ex uiminibus.
Grauare: onerare.premere.
Grauis primitiuum dicitur:inde grauior grauiſſimus tas ter.grauida.hic & hæc grauis & hoc graue hic & hæc grandis & hoc grande: & grando:& uerbum grauo.
Grauis; honeſtus.honore dignus. plenus.ponderoſus.ſeuerus;
Graueſco ſcis inchoatiuum.
Grauis pro conſtantia & conſilio dictus:quia non leui motu diſſilit ſed fixa conſtantia & grauitate conſiſtit cui contrarius eſt leuis.
Grauitas ex pondere animi & ſententia cōſtat:grauitudo autem corporis eſt.
Graue natura.grauidum uero ex accidenti dicit id eſt ponderoſum.
Grauida eſt:quæ proxima partui eſt.p̄gnans uero eſt quæ concepit.
Grauiter:uehæmenter.dolenter.ægre.moleſte.
Græci ante theſſali a theſſalo rege:poſtea a græco rege nominati ſunt qui cunctam hanc regionem regno incoluit cuius.vii. prouintiæ ſunt:prima ab occidente dalmatia.inde epirus. inde hellas. inde theſſalia.ide macedonia.ide achaia & duæ in mari creta & cyclades.Illyricus aūt oīs græcia dicit grecorū quinq; ſunt linguæ græca eolica attica ionica.Argiua.
Græcus homo dicitur.græcanica uero res qualis ſolet fieri in græcia.
Græciſſo as & græcor aris a græco.
Grægalis.uilis.popularis.ruſticus.de plæbe.
Gregarius uulgarius.de grege.de minoribus.
Gregare:congregare.
Gregati: adunati.
Gregatim globatim grege facto.
Greges caparū & ouium ſunt:armenta uero equorum & boum.
Gregorias:græce uigilias.
Gregoreo γρēγορεω uigilo.gregorius ergo uigilans ſiue uigilantius.
Gremium ſinus ueſtis ſecretum: ſinum uero exterius ſinuatæ ueſtis receptaculum.
Greſſi participium ponit Virg.in ſexto libro.
Greſſus eſt confligens.
Greſſus us.ambulatio.iter.gradus.
Greſſutus:pedeſter.
Grex multitudo populus:minoꝝ aggregatio grex gis a grego as.Inde componitur aggrego congrego ſegrego egregius inde etiā dicit gregatim.
Grex gis a grego as.actiuo. Sic faciunt in gis quæcunq; nomina i x fiunt a uerbis deſinētibus i go.
Gryllus animal nomen a ſono uocis habet.hic ſecreto ambulat:terrā terebrat:ſtridet noctibus.
Gryna locus oraculi apollinis fuit in ſmyrna.
Grynea inſula brinea antea dicta.nunc uero corcyra dicit:in qua taxi naſcunt:unde gryneæ taxi.
Grynæum nemus i finibus ioniis apollini ſacratū
Gryfes dictus q̄ ſit animal pennatum & quadrupes.in hyperboreis montibus naſcitur. omni parte.corporis leo:alis & facie aquilæ ſimilis. equis uehæmenter infeſti ſunt.
Gryfes ſunt in ſcythia regione deſerti animalia terribilia & ferocia:quæ corpus habent leoninum pedes uero roſtrum & alas ſicut aquilæ: ideo p terrā currunt ut leones:per aera uolāt ut aues & ibi cuſtodiunt ſmaragdos quos tamen arimaſpi bellantes ſibi auferunt.
Grypus:ſuperbus.ceruicoſus paruus.
Gros:orbis circulus:
Groſa.raſoria argentarii.
Groſſi primitiuæ & immaturæ ficus non habiles ad edendum quæ ad pulſum uenti facile cadunt hæc groſſus flores fici.
Grues a propria uoce dictæ.tali.n. ſono ſuſurrāt dū ꝓperāt ūnā ſequunt ordine lītaro:excelſa petūt caſtigat uoce q̄ cogit agmā. At ubi rauceſcit ſuccedit alia.nocte excubias diuidunt tenentes lapillos ſuſpenſis digitis quibus ſomnos arguāt Senectute nigreſcunt ueſpertiliones fugiunt.
Grus maſculinū & fœmininum. hic & hæc grus gruis.

Grues politã quandã & militiã uidẽt exercere naturalem. In nocte seu die uolantes.
Grumulus: strues. agger. congregatio cuiuscunq; rei diminutiuum a grumo.
Grunnitus porcorum est de sono uocis factus: uñ grunnere uulgo dicitur.
Grusus: setosus: pilosus.
Gubernare: moderare. præesse. imperare. regere.
Gubernio qui & gubernator dictus quasi cohibernator eo q; cohibeant prudentia sua hybernas tẽpestates.
Gubernator pro κυβερνητης.
Gula anterior pars colli. posterior ceruix dicit' a gutture uel gustu dicitur.
Gulosus a gula. deuorator: assũptor. gluto. eluo.
Gumen græcũ est. Illi. n. gomen dicũt. est autem lachryma sudore. exalata lignorum ut œrasi & reliquorum.
Gumi genus pigmenti.
Gumba: cuneus.
Gumphus: conglutinatio. concathænatio.
Gurga: inutilis. inepta. stulta.
Gurges locus uertiginosus proprie in flumine.
Gurgulio animal dictus: quia ipene nihil est nisi guttur.
Gurgulio a gutture nomen accepit cuius meatus ad os nares ptendit habens uiam qua uox ad linguam transmittitur.
Gurguneo: gluto.
Gurgus: celer.
Gurgustiolum antrum secretum angustum.
Gurgustum casa breuissima ubi pisces mittuntur.
Gurgustium cella modica. domus pauperis'.
Gurgustia loca tabernarũ. tenebrosa ubi conuiuis turpia fiunt. casa breuissima pauperis.
Gustus a gutture dictus. sicut odor a naribus.
Gutta ẽ: quæ stat: stilla uero quæ cadit.
Gutta quasi glutinosa.
Guttare parum fluere.
Guttatus color in equo albus nigris interuenientibus punctis.
Guttum genus uasis: uel ampullæ quo unguenta seruãtur uel oleum athletarum. dictum pro breuitate a gutta.
Guttus: genus uasis.
Guna uas uitreum: quæ a latinis in similitudinem cucurbitæ uentosa uocatur: quæ animata spiritu per igniculum in superficie trahit sanguinem.

H

Aspiratio in latinis tantũ iungitur uocalibus. In græcis uero a barbaris etiam cõsonantibus Aspiratio est sonus uberius elatus: cui cõtrarius est prosodia sonus æq̃liter flexus. Aliquando pro aspiratione: aliquando pro littera ponitur: sicut quando uim litteræ habet h nõ littera est sed nota aspiratiõis: quã græcorum antiquissimi similiter ut latini in uersu scribebant. Nunc aũt diuiserunt & dexterã eius partem super litteram ponẽtes psilen notã habent quæ exilis uel leuis dicitur: sinistram autem notam dasiã λαῶ ἔστιν aspirationis habent quæ flatilis uocatur. Aspiratio ãte omnes uocales poni põt: post cõsonantes uero quattuor tm̃ more antiquo græcorum. c. p. t. r. chremes philippus: thraso pyrrhus.
Ha interiectio expauescentis congeminatur et an ha ha ha.
Habilis dictus q; sit ad hñdum aptus & cõpositus.
Habilis ior simus itas. hic & hæc habilis & hoc habile.
Habenæ retinacula equorum: dictæ q; ipsas retinẽtes aliquid habemus.
Habetoren græce foramen uel cauerna.
Habeo quasi habito retineo significat. abeo uero recedo: inde habitudo habito habitaculum. habæna componit' inhibeo: co. per. ex. re.
Habeo es. inde deriuat' habæna habitus habitudo habilis & cætera.
Habito as habitaculum. tor. trix tio. bilis. cõponit' cohabito as. inde componitur debilis adhibeo p hibeo exhibeo & cætera. Dubius simus ietas: ũde componitur indubius.
Habere octo modis dicitur. Nã aut qualitatẽ habere dicimur. ut albũ scientiam. aut quantitatẽ ut magnitudinem bicubitum & cætera: aut ea q̃ circa corpus sunt ut uestimentum: aut dicimur aliqd in parte habere: ut in manu anulũ: aut' partem ut manũ: aut ĩ uase: ut in dolio uinũ: aut possessionem: ut agrũ: aut ut uxorẽ uir̃ qui alienus est. Nam nihil aliud est nisi cohabitare.
Habitus consuetudine quadã colligitur: quæ nõ rõe aliquid & propria constantia sed usu facit.
Habitus & priuatio uisus. cæcitas. dignitas: indignitas.
Habitus corporis positio uel qualitas uestiũ siue acceptus ab habendo aliquid dictum: sicut scientiam in mente: uirtutem in corpore.
Habitudo habitus corporis uel cultus uestiũ compositio corpalis moles forma aut fortitudo species.
Habitus dicitur multis modis: uel habitus aĩ sicut est cuiuscũq; disciplinæ pceptio usu firmata. uel corporis secũdũ q; dicimus aliũ alio succulentiorẽ & ualidorẽ: quæ magis pprie habitus dici solet. Vel dr̃ habitus eo; q̃ mẽbris nostris commodant' extrinsecus: ut uestitũ calciatũ: armatũ: quæ oĩa ab habere uerbo dñr: sunt q; accidentia: ita ut possint etiã nõ haberi: ueruntamẽ hoc interest quod quidam est habitus: q mutat nos & a nobis nõ mutatur: ut sapientia. quidam q mutat & mutatur ut cibus. Tertiũ genus quod mutatur a nobis ut uestis prius reposita cũ iduitur: nõ tñ mutat mẽbra: quod cõpetit xp̃o: q cũ esset deus induens hoĩem non est mutatus in hominem: licet ipse homo in imortalitatem & gloriam melius q̃ uestis sit mutatus. Põt esse quarũ genus: quod raro inuenitur: quod nec mutat nec

mutatur:ut anulus in digito.ſed habitū diſcipli
næ græci ἐξιν exin uocant. hunc uero ſecundū
ut ueſtitum exinia
Hac in parte iſta,uel per hanc partem.
Hac illac per locum ſignificat.
Hactenus:hucuſq;.uſq; nunc. Quidā duas partes
faciunt.quidam unā,ſed melius unam.hactenus
quātū ad artē duæ ſunt partes pronomen & præ
poſitio:ſicut pubetenus & crurūtenus: ſed uſus
obtinuit pro una parte haberi aduerbium tpris.
Omnis enim oratio cum deſinet eſſe,quod eſt:in
alterius uim migrat.
Hæc pronomen per h & æ ſcribendum eſt.
Hæccine,iſta:hæc ergo?
Heccui:alicui.
Heccedora & hecce doge cantiones in carminibus.
Helam ſæculi uel urbi.
Hala:hircoſus,olens.
Halare cum aſpiratione:ſpirare:redolere:oſcitari
aliter uero paſcit.
Halcidia nomen anguis.
Halys fluuius:q capadociam armeniāq; dirimit.
Halitor:fortis,uel olerum cultor.
Halitus:aura:flatus,ſpiraculū:ſpiritus:uapor,ab
halo as.
Hamatum uncinatum ad modū hami plicitum.
Hamacriſus lapis arenis auroq; intermixtus.
Hammon iuppiter ſic dictus:q in harenoſis libyæ
locis colatur.
Hammon libyce arenarius uel aries iuterpretatur
Hammus qui a græcis anciſtrus dicit:ligamen cir
culus uncus:anſula qua capiunt piſces cum aſpi
ratione debet ſcribi: unde hamatus: inde hamo
hamas & inhamo.
Hanccine:iſtam uero an iſtam.
Hannibal imperator africæ:qui multos interfecit
romanos.
Harena terra ſoluta littore per h ſcribitur harena
innumeras gentium multitudines ſignificat.
Harena theatrum dicebat. Inde harenarii:qui in
harena deſeruiebant & cuſtodiam habebant.
Harpax dictus qa arripiat uel ab de ἁρπάζειν
quod græce rapere eſt.& eſt ferreus uncinus di
ctus q arripiat quod in puteū cadit.
Harpe,genus tæli falcati.quo utebatur mercurius
Harpyæ ἅρπυιαι genus auium inſatiabile mādu
candi græce raptrices dictæ:nā ἁρπάζειν græ
ce rapere.
Hereolus:iocundus.
Hariolari,diuinare:coniectare.
Hariolor aris.
Harmonia modulatio uocis & conſonantia pluri
marum uocum,pars muſicæ eſt quæ diſcernitur
inter acutum & grauem.
Harpa dicta eſt a gente arporū: qui hoc inſtrumē
tum muſicum inuenerunt.
Harpalice una ex amazonibus.
Harpe genus gladii.
Harpheton genus gigantis.
Haruſpicina: ars quam aruns tuſcus primus inue
nit:cuius domus fulmine cremauit.
Haſcine:has autem.an has?
Haſcna harea:aut aſas quas noſ aras & laſes quoſ
nos lares dicimus.
Haſinodiles:ſerpens ſimilis harēis: generis maſcu
lini.
Hauens:ſtupens,amens.
Haurit:uidet,percipit:uacuat:bibit:ſorbet.
Haurit:trahit glutit ferit.
Haurioris ſi ſtū t aſſūpſit cauſa dīæ: licet aſpi
ratione differat; actiuum eſt quartæ coniugati
onis.
Haud pro nō aduerbium ponitur quando aſpira
tur:& habet au diphthongum & d.
Haud ſecius:pro nō minus.
Haud ſecus:non aliter.
Haud procul nō longe.
Haud ne non ne?.
Hauſtus hauſta hauſtum,ab haurio hauris.
Heautontimorumenos: ſeipſum crucians.
Hebal hebraice deficiens interpretat.
Hebeo hebes: unde hic & hæc hebes hebetis pe
nultimam corripit.
Hebet:ſtupet,deficit,tremit.
Hebetat:obtundit:obſtupeſcit.
Hebes hebetis:ſtultus,ſtupidus,obtuſus.
Hebeſcit:qui naturæ uſu tepeſcit:hebeteſcit uero
qui amittit aciem.
Hebitudo:ſtupiditas:fatuitas.
Hebræus:tranſiens interpretatur.
Hebræi ab heber patriarcha dicti de cuius genere
ſunt.
Hebrua:thraciæ fluuius eſt.
Hecaton græce centū. Inde hecatōben multiplex
donum.
Hecate ,pſerpina triuia ἑκάτη τῦ ἑκατον aur.q
centū uictimis menelauſeā placauerit:aut q iſe
pultos centum annos:apud inferos recipe nolit.
Hechaſis poetica id eſt ſuperflua uerbi repetitio
exceſſio uerborum.
Hecthecæ romæ uocantur ſolaria de cænaculorū
pietibus eminentia ſiue meniana ab eo q primus
ea inuenit:quæ nōnulli græcos uocant
Hector ris penultimam corripit: ſicut omia græ
ca in or.hector ris hectoreus græce ſed abiecta i
hectoreus.
Heculanus eunuchus.
Hedom:thraces ex parte.
Heheu interiectio dolentis diſſyllabum:utrunq;
pducit.
Heia age uox exhortantis aduerbium: diſſyllabū
primam producit.
Helamcad ſinchaldaice: latine dicit deus deorū
ſanctorum.
Hellas regio apud Iſthmum ,a noſtris græcia dī
Hellines græci ab helline deucalionis filio.
Helle ſoror phryxi athamantis filia. unde helle
ſpontus eſt dictus in quē cecidit.
Helleſpontus ſinus maris magni quod i anguſtias
ſeptem ſtadiorū ſtringitur.

Helles ſoror phryxi cum eo fugiens nouercæ inſi
dias conſcendit nauem ſignū arietis hñtem mox
naufragiū ppeſſa fratre liberato:ipſa uero mor
tua helleſponto nomen dedit.
Heliopolis urbs ægypti:quæ interpretatur ciuitas
ſolis.
Heliotrophiū nomē hærba accepit: q̄ æſtiuo ſol
ſtitio floreat: & q̄ ſolis motibus folia circūacto
conuertat: uñ a latinis ſolſequia. dr̄ etiā incubū
ſyluaticū necnō uerrucaria: q̄ extīguat uerrucas
in aqua potata uel ī cataplaſmate poſita abſter
gat. helios ἥλιος græce ſol: tropos τρόπος con
uerſio.
Heliotropius gemma ſeu lapis uiridis coloris ſan
guineas hñs uenas. miſſus in argenteā peluē aqua
plenam radios ſolis in ſanguineum & obſcurum
uertit colorem.
Helledeabarium hebraice: deuteronomion græce
ſecunda lex latine.
Helix, cis: proprium nomen maioris urſæ.
Heliton heros apud latinos.
Helite nomen ſtellæ.
Helue interpretatur deus meus iſte: uel deus do
minus gregis.
Helopos nomen anguis.
Heloy interpretatur deus meus.
Helorus fluuius ſiciliæ: q̄ ſuperfūdit ſicut Nilus
Heluo: uorax: inſaciabilis.
Helluat: multum bibit.
Helluabundi: multum bibentes: ebrioſi.
Helluel Machabæorum libro auguſtus menſis. q̄
ſextus dicitur.
Heluus: ruffus: pallidus. uel nauſia.
Hem ꝑ repēte aduerbiū expauētis: uox iraſcentis
Hemiolius eſt cum de duobus numeris maior hēt
totū minorē: & inſuper eius medietatem: ut ſūt
tres ad duo & ex numero q̄ hemiolius dr̄: naſcit
ſymphonia quæ appellatur diapente.
Hemis græce ſemis. priſ.
Hemus mons macedoniæ. id eſt theſſaliæ.
Hencheliæ ciuitas græciæ a cadmo dicta: quia ibi
conuerſus eſt in ſerpētem. nam enchelios ἔγχελυς
λιος græce draco dicitur.
Hepta ἑπτα ſeptem.
Heptememeris cū tres pedes ſequitur ſyllaba.
Hex ἕξ. hexaptota nomina dicta: q̄ per ſex caſus
uarietates habeant: ut unus. totus ſolus: ἕξ ſex &
πλῶσις caſus dicitur.
Her interpellatur pelliciusa pelle.
Heradia ciuitas in ponto ab hercule dicta.
Hærbarum nomen ab aruis inflexum credit eo q̄
terris fixis radicibus adhærent.
Hærbidus: locus hærbam habens.
Hærboſus uero qui facile generat hærbam.
Hærbidus hærbæ color.
Hærbeſcit: hærbam gignit.
Herceus iuppiter dr̄ propter ſingularem poteſta
tem. Nam herciſcundæ græce dicit familia.
H erciſcūdæ familiæ diuidendæ familiæ.
Herculaneus eunuchus.
Hercules duo fuerūt argiuus & oetas. Ἡρακλῆς
græce latine hercules interpoſita, u. priſ.
Hercle id eſt per herculem. qui eſt medius fidius
Hærere: arctiſſime inſidere ifigi. permanere p h.
ſcribitur. obſtupeſcere. ſtare. morari.
Hæreo res hæſi hæſum. priſ. Inde dicitur hæſito
tas. componitur cohæreo. inde cohærētia. inhæ
reo. adhereo.
Hæredipeta cōis qui hæreditatem petit.
Hæres ab ære dictus. ſoluit. n. tributum .i. æs au
ctoris. In hoc. n. uocabulo prima ſucceſſio hære
ditatis filius & nepos ē. hic & hæc hæres heredis
Hæreditas eſt res quæ morte alicuius ad quēpiā
peruenit iure nō legata nec poſſeſſione retēta. di
cta a rebus aditis. uel ab ære: q̄a q̄ poſſidet agrū
cenſum ſoluit. inde hæres.
Hæredium: prædiolum. inde hæredíolum dimi
nutiuum: poſſeſſiuncula.
Heremia: deſerta.
Heremus deſertus locus inacceſſus.
Heremus eſt: ubi nunq̄ habitatū eſt: deſertū uero
aliquando: ſed nunc derelictum. hinc heremita
Heremitæ hi ſūt qui & anachoritæ ab hominū cō
ſpectu remoti: nam heremus dr̄ quaſi remotus.
Herenica antiqua.
Hereos bithyniēſium lingua october menſis.
Hæreſis græce ab electiōe dr̄ q̄ſcilicet unuſquiſq;
ſibi eligat id quod melius ei eſſe uidet.
Hæretici dicuntur: qui de domino uel creatura ſi
ue de chriſto uel eccleſia praue ſentiūt: ac dehic
conceptam noui erroris perfidiam pertinaci pra
uitate defendunt.
Hæreticum autem facit aut dum ſcripturæ ſactæ
figurata minus intelliguñ myſteria: atq; hiſto
riacæ ueritatis & ſpiritualis ſenſus nō conſideraī
differentia: aut dum ꝑ curioſitate animus cupi
dus delectatur ſcire latentia.
Heri: domini: inde herilis uelut heri filius. uel ut
quidam dicunt minor dñs. i. domicellus.
Heri aduerbium tēporis præteritam ꝓximā diē
ſignificat: unde heſternus cauſa alternitatis fecit
cum debuiſſet herinus ſicut diurnus.
Herymanthus mons archadiæ.
Heridanus padus fluuius liguriæ ab heridano ſo
lis filio græcis dictus q̄ & phæton nominatus eſt.
Hermafroditus, caſtratus. hoc eſt nec uir nec fœ
mina.
Herma: caſtratio.
Hermelibellus id eſt paſtoralis.
Herma dr̄ capitellum: qd̄ ponit ſup colūnam.
Herme ſimulacra ſūt mercurii. tm̄ caput & pedes
hñtia. Eſt autē græcum nomen.
Hermes id eſt mercurius. hermafroditus enī quo
uterq; ſexus appareat. hermes eſt enī mercurius
& froditate uenus.
Hermones genus ſerpentium.
Herimonium anathema id eſt alienatio.
Hermon mons eſt: interpretatur anathematizatio
ſcilicet peccati. hūc fœnices ſamor dicūt. amor
rei ſanyr.

Hermon hebraicc conſecratio interpretatur.
Hermula ſtatua ſine manibus ab herma deriuaſ.
Herinus fluuius lydiæ q harenas cum auro trahit
Herinus & pactolus flumina aureum fundum habent, hic ſcindit frygiam a caria.
Hermenia & inde perihermenias hoc eſt de interpretatione liber ariſtotelis.
Hermes: interpres.
Hermogeniani hæretici ab hermogene dicti: qui materiam inducentes deum & matrem elemẽtorum eſſe eam corporarũt: quos apoſtolus elemẽtis ſeruientes appellat.
Hernioſus ponderoſus.
Hernia ramea ramix.
Herodes primus hircanũ regem ſimul & pontificem iudæorũ interfecit dolo & a Cæſare Auguſto Octauiano iudæoꝝ regnũ ſuſcepit: ut tributis p̃eſſet: & romano pareret imperio: cuius. xxi. anno xp̃s natus eſt. Nam. xxvii. annis regnauit q̃ cum interfeciſſet quoſdam filios ſuos. Ariſtobolum & Alexandrum ſemetipſũ interfecit. huius ariſtoboli herodes q̃ cognominaſ agrippa filius fuit. fuerunt autem q̃plures herodes.
Herodes felicior glorioſus interpretaſ. herodes. dæ. dis. huiuſmodi. n. quæin oy apud græcos faciũt genitiuũ ſæpe apud nos fiunt primæ & tertiæ declinationis.
Heroditius græce felicius.
Herodiani qui herodem chriſtum eſſe ꝓnunciãt
Herodii aues græce: quas latini diomedeas dicũt.
Herodius græce fulica. in pſalmo ardea putatur.
Heroicum carmen dictum q̃ uiroꝝ fortium res & facta narrat. conſtat autem dactylo & ſpõdæo in fine trocheo: hoc herũphitiũ dictum eſt prius: prior eſt omnibus metris. hunc primũ moſes in cantico deuteronomii longe ante pherecydẽ & homerum ceciniſſe probatur.
Heros herois uir fortis aut cælo dignus: dictus a iunone: græce. n. iũo hera dicit & ideo neſcio qs filius eius heroos fuit dictus ſecundum græcoꝝ fabulas. inde herous heroa heroũ.
Heroes terrigenæ terræ filii: q̃a hera græce terra
Heroides maiores fœminæ dicunt.
Heros & heroos græce. heros herois latine. ſic ſimilia.
Heroicha: antiqua.
Heroici: antiqui.
Heroici uerſus conſtãt exametro catalecto: qui reciproci ſunt: quotiens ſcãſio cum uerbis deorſũ ad ſummã cõſcendit: ut eſt hoc uidimus ire deũ reducem ſperare iubemur in cælum qualem uidimus ire deum.
Herodion: genus accipitris.
Herus aſper & malus ſed & proprie dominus.
Heruenus genus materiæ.
Heſperia italia ab heſpero rege dicta.
Heſperia italia & hiſpania dictæ: q̃ græce heſpero ſtella nauigent in italiam & hiſpaniã. Nam ſi heſperiam ſolam dicis: italiam ſignificas: ſi adiicis ultimam ſignificas hiſpaniam.
Heſperides filiæ athlantis.
Heſperidum inſulæ dictæ a ciuitate heſperide: q̃ fuit in fine mauritaniæ. In quaꝝ hortis fingunt fabulæ draconem peruigilem aurea mala ſeruãtem. Fertur autem ibi mare uarium ac ſinuoſis lateribus eſſe: ut uidentibus procul lapſus anguſtos imitetur.
Heſperus ſtella quæ ſicut quidam dicunt primo ortu apparet: occidens uero ueſperum facit in occidente apparens.
Heſperus græce lucifer latine.
Heſton: ſextum.
Heſternus na num pridianus na num ante unum diem cauſa laternitatis ab heri dictus quaſi heri nus ut. noctu nocturnus.
Heſus dicit mars quorundam lingua.
Heu & heus interiectiones p h ſcribendæ ſunt.
Heus aduerbium interpellantis uel interrogantis heu uero reſpondentis.
Heu interiectio metuentis proprie: hei uero dolentis.
Heu dolentis uel reſpõdentis iteriectio: monoſyllabum eſt. uel etiã diſſyllabũ metri neceſſitate
Heuohe interiectio metuentis.
Heu heu interiectio dolentis diſſyllabũ. utranq; productam ponit boetius.
Heulbo: guttur.
Hex ἓξ græce ſex.
Hexameter uerſus quem nos ex numero pedum ſenarium uerſũ uocamus, græci uero trimetrũ duplicatum.
Hiacynthus pulcherrimus puer ab Apolline dilectus: cuius cineribus flores ſũt nati eodem nomine dicti.
Hiacynthus hærba habens florẽ purpureũ dicta a puero eiuſdem nominis: qui i ſaltibus inter purpureos flores interfectus inuentus eſt.
Hiacynthus eſt lapis cerulei coloris aliquando nebuloſus aliquando purus ut fluctus uideſ. & eſt lucis purpureæ quãuis cum cælo moueatur. friget in ore ſculpiſ adamante: ex nomine dicitur floris: qui hiacynthus dicitur gemma eſt.
Hiacynthus flos aromaticus purpurei coloris.
Hiacynthina gemmata hiacynto cuius penultimã corripit perſius ſicut & ab adamas adamantinus bombix bombicinus chriſtallum chriſtallinus & in ſimilibus dictionibus a græcis uenientibus.
Hiacynthus eſt ceruleus color uirore mixtus cuius decora facies mutatur ut tẽperis uitam ſignificat angelicam diſcretione præditam.
Hyades quinq; ſtellæ in ſimilitudine y græci.
Hyades ſignũ in fronte tauri: qd̃ ortu ſuo pluuias facit unde hyades dicũr: quas latini ſuculas uocãt.
Hyades aliæ ſtellæ ſunt q̃ pluuiales.
Hyades hædi.
Hyas græce pluuia uel imber: unde hyades dicũt quia ortæ imbres ferunt: unde ſignificant fãctos doctores & ſunt in initio tauri.
Hiare: aperire. uidere. inuadere. patere: uñ ichoatiuum hiſco hiſcis.

Hians:os aperiens,ardens,amplians.
Hiatus uitiū eſt cum ſimiles uocales ac ſimiliter longe colliſam fracturam faciunt ſic:ſuſcepiſſe liberos ſecundo omine.
Hiatus ab hio hias ſciſſura,uorago p̄ſumptio: terræ apertio.
Hiatus proprie eſt hoīs oris apertio tranſlatus à feris quarum auiditas oris adapertione monſtrat.
Hiberia:hiſpania.
Hiberi hiſpani a tubal filio iaphet exorti ſunt.
Hiberia eſt etiam regio aſiæ ꝓpe ortum armeniæ iuncta.
Hiberus fluuius qui nomen hiſpaniæ dedit: eam illuſtrans.
Hiberus nomen fluuii:inde hiber hiberi per apocopam nomen gentis iuxta eū poſitæ in hiſpania quod ſolum in hac declinatione producit er: & ex eo compoſita celtiber celtiberi,hiber uero hiberi uel hiberus aut hiber hiberis: & pluraliter hi hiberes proprie gens ab hiberis profecta quæ ultra armeniam habitat.& apud graios dicit hiber hiberos,gens hiberos hiberoi fluuius.
Hibernum inter hyemem & uernum eſt quaſi hyeme uernū:quod plærunq; a parte totum ſignificat hyemem.
Hibernus ab hyeme uel imbre.
Hibiſcus hærba eſt ibicibus grata ad edendum.
Hic pronomē,aduerbium loci,aduerbiū producitur,nomē corripitur.
Hic præpoſitiuū ē & demōſtratiuū:& pro articulo accipit & pro tunc:iſte uero demonſtratiuum is ſubiectiuum uel relatiuum,ille in loco aliquo lōge poſito:poteſt demōſtratiuū & relatiuū tñ eſſe:& cum ſignificantia aliqua proferri,ut ſic. Iuppiter ille mouebat: ipſe aūt & relatiuū & diſcretiuū.Hos.hoy.hov.he.oσ.ov.oιé.græce dicitur quod latine dicit ſui. quod in plurali facit.σ̄φει σ.σφων.σφισ̄ισφαι.
Hic & hæc & hoc articulorum loco accipimus in declinatione:nam in oratione ſunt ꝓnomina: nihil enim aliquid niſi otyos.toytoy toyto ovτοσ τουτουτουτῶ ſignificat,ſed ideo loco articulorum ea accipimus:qa naſcunt ab hoc ho.toy.to.o.τov.τῶ.quibus articulis & pronominibus græci utuntur.
Hiccine?hicne?
Hicoſium ſæſarienſis mauritaniæ oppidū quod hercule illa tranſeūte.xx.milia a cominatu eius diſcendentes conſtruxerunt.
Hiera una ex inſulis:quæ æoliæ nuncupantur: dicta ꝙ ſit collibus eminentiſſimis.
Hierapolis ciuitas.
Hieraticis gemma ancipitis coloris.
Hieratici peregrinantes dubii nō habentes firmū locum.
Hieraticæ litteræ ſacerdotales:
Hieremias excelſus domini interpretatur:hic,hieremias a reliquiis trāſmigratorum lapidatus eſt in ægypto,uirgo fuit.
Hierolantia:merentia.
Hieroſolyma uiſio pacis interpretatur:ſic dicta a ſalomone quaſi hieroſalomonia.
Hieruſalem dicta ſale primū quā iudæi ſem filium noe quē dicunt melchiſadech poſt diluuiū i ſyria aſſerunt:inq̄ regnū fuit eiuſdē melchiſedech:hanc poſtea tenuerūt iebuſæi a qbus dicta eſt iebus,ſic quoq; duobus noībus copulatis,i. iebus & ſalem uocata eſt hieruſalem:q̄ poſtea a ſalomone in melius reſtaurata hieroſolyma quaſi ſalomonia dicta ē:poſtmodū uero ab elio adriano reædificata helia dicta eſt.
Hieruſalē latine pacifica uel uiſio pacis trāſfert.
Hiezechiel fortitudo dei interpretatur.
Hillæ:ſalcitiæ uulgo.
Hillitores ſcænici.
Hillitor:ortica.
Hilliricus maior uenetia.
Hillo:aquilo.
Hilus medietas ferulæ uel pro ullo ponitur.
Hilum qcq̄ ullū apud ueteres ſignificat.
Himanus mons poſitus inter eoas & paſiardas:
Himela fluuius eſt campaniæ.
Hinc & ex hac parte:uel ex hoc tempore,exinde. aduerbium de loco.
Hinnitus:acutus clamor caballi: nomen de ſono tractum.
Hinnio is,ſtridere,acute ſonare:ut equus.
Hin menſura eſt duplex: maior decē & octo ſextariis:minor nouem.
Hipanis ſcythiæ mons & fluuius.
Hipates grauiſſimæ fidiū uoces.
Hipare hipaton.B.principalis principaliū.Nam hæc uox ſemp prima fuit ante q̄ proflambanomenones.R.adderetur,unde etiā ſic interpretat maxima magnaꝝ,grauiſſima grauiſſimaꝝ.
Hyperion ſol eſt.
Hipatemeſon principalis mediarū ſcilicet chordarum.E.
Hipnalis ſerpens ſomno necat.
Hypocrita græce ſimulator īterpretatur quia dū intus malus fit,bonum ſe palam oſtendit. Hypo enim falſum,criſim iudicium interpretat: tractum autem a ſpecie eoꝝ qui in ſpectaculis contecta facie incedūt,ut populum fallant.
Hipoliticæ ſtellæ errantes ſequaces ut ſol & luna.
Hyphonia diſſimilitudo.
Hippomanes proprie hærba eſt uenenifera:quam equi comedētes in amentiā conuertūtur.dcā q̄ſi hiſpomanias id eſt eq amentia,hippos.n.græce equus dicit.Dicit etiam uirus quod ab inguinibus equaꝝ diſtillat:cum mares deſiderant.
Hippochon genus poematis.
Hippodes quaſi equipodes ꝙ equinos habeant pedes & humanam figuram.
Hippothamus equus fluuialis dictus ꝙ ſit equis ſimilis in dorſo:die aqua morat,nocte ſegetes paſcit.in nilo eſt.ιππoσ hippos equus eſt,ποτα μὸσ fluuius quaſi equus fluuialis.
Hippodamia filia regis helidis:quæ cum multos procos iſtinctu patris curru uelociſſimo necaret

pelope eam deuicit: eius auriga Myrthoo decepto pactione sua & in mare præcipitato.
Hippothamum fluuiale nauigium tardum.
Hyr caldacie latine uigil dicitur ignis.
Hira locus tenebrarum, uel porcorum.
Hiras: intima intestina quorum diminutione hilla dicuntur.
Hiras fratris mei uisio interpretatur proprium.
Hircanus: indiæ mons.
Hircania nomẽ regiõis: dcã a silua hircania q̃ scythiæ subiacet. hẽt ab oriẽte mare caspiũ: a meridie armeniã: a septẽtrione albaniã: ab occasu hyberiam.
Hyrmos sñtia continuatæ id est productæ oõnis tenorem suum usq; ad ultimum seruans.
Hyrmos dicitur conuenientia uel series.
Hirobi qui ungulas non diuidit.
Hyrpices: tribuli.
Hirudo: sanguisuga.
Hirs̃: hirsuti.
Hirsutus: asper. uillosus. setosus. pilosus. dictus ab eo q̃ sit hirtus & pilis horridus.
Hirtæ aures. hirsutæ. pilosæ. setosæ.
Hirtus sonitus.
Hirtus: asperatus hispidus: historiã uim corporis assignans.
Hirpinus mons est in sabinis equoꝝ bonoꝝ ferax.
Hirqui. oculorum anguli.
Hirundo si qua pulli eius fuerint cæcitate suffusi: habet quoddam medendi genus quo eorum lumina reformet.
Hircosæ fũgi duriores: quas græci appellãt tagios
Hircosus qui sudore corporis putet.
Hircus lasciuũ aial & feruens semp ad coitũ: cuius oculi ob libidinẽ in trãsuersũ aspiciũt: unde nomen traxit. nã hirqui sunt oculoꝝ anguli. cuius natura adeo est calida: ut adamantẽ quẽ nec ignis nec ferrum domare ualẽt: solus huius sanguis dissoluat. maiores hirci cyniphei dicunt a fluuio cyniphe in libya ubi grandes nascuntur.
Hisagoga græce introductio dicitur eorum. s. qui philosophiã incipiunt continens in se rõnem primarum demonstrationum.
Hysagogam trãstulit in latinũ uictorinus orator. cõmentũq; eius quinq; libris boetius ædidit.
Hisauria dicta q̃ undiq; apta auraꝝ flatibus patet: metropolim seleutiã urbẽ habet: prouincia è
Hiscere: os aperire: loqui. findere.
Hisci: aperui.
Hiscit uir loquitur eo q̃ uelit loqui & non possit quasi hiare incipiens.
Hisco hiscis inchoatiuum est ab hio his. nõ tam facit hasco. cum omnia cætera inchoatiua secũdæ personæ primitiui addita co fiant. componitur. indehisco fatisco.
Hisinere: detinere.
Hisemeria græce æquinoctium.
Hisemerinos circulus æquinoctialis dicitur.
Hiffera pila feriendo.
Hismaelitæ ab hismael filio dicti habraæ: idem & sarracini. interpretant obedientes.
Hispida: spinosa. pilosa. squalida.
Hyspalim cæsar iulius condidit quã ex suo & romæ urbis uocabulo iulia romula nuncupauit.
Hyspalia autem a situ dicta est eo q̃ in solo plaustri suffixis in profundo palis locata sit ne lubrico fundamento caderet.
Hispania prius ab hybero amne hyberia dicta: postea ab hispano hispania cognominata est. ipsa & hesperia ab hespero stella occidentali. sita autẽ inter africã & galliam a septentrione pyrenæis montibus clausa reliquis partibus mari concluſa oium frugum generibus fœcunda: metallorum quoq; copiosa. Duæ sunt hispaniæ: citerior quæ a septentrionali plaga usq; ad carthaginem porrigitur. ulterior quæ a celtiberis in meridiem usq; in gaditanum extenditur.
Hispaniæ gemmæ quæ reperiunt in littoribus hispanensis oceani. igneæ & perlucidæ.
Hysterologia præposterus sermo cũ quod præcedere debet sequit. dr & histeron proteron ut hi cererem torrere parant: & frangere saxo.
Hister flumen thraciæ uel scythiæ: ut seruius dicit: qui & danubius dr.
Historia narratio rei gestæ: per quam ea quæ in p̃terito gesta sunt dinoscunt: dicta autem græce historia ἀπὸ τοῦ ἱστορεῖν id est uidere uel cognoscere. Apud ueteres enim nemo scribebat historiam nisi is qui interfuisset. historiæ genus triplex est: effemeris. kalendaria. annalis.
Historicus qui historiam scribit pantominius.
Historiographi historiaꝝ auctores qui historia scribebant. Nam γράφω græce scribo.
Historidio historiam motu corporis assignans.
Histrio uel historio scænicus saltator ioculator.
Histriões sunt: qui muliebri indumẽto gestus impudicarum fœminaꝝ exprimebant. hi etiam saltando historias demonstrabant. dicti autem sunt siue q̃ ab hystria id genus sit adductum siue qđ perplexas historiis fabulas exprimerẽt: dicti q̃si historiones.
Hstriam hister amnis uocauit qui eam influit ipe est & danubius. habet autem a septentrione pannoniam.
Histri gens quæ originem a locis ducit: qui missi ad argonautas persequendos ut a ponto intrauerunt histrum uocabulo amnis quo a mari cõcesserant appellati sunt.
Histrix: quadrupes. spinosus.
Hytis filius progne quem ipsa occidit deditq; mãducari patri. Tereo scilicet marito suo qui uim philomenæ intulerat sorori suæ: linguamq; abstulerat.
Hyades uernali tempore nascunt dictæ ἀπὸ τοῦ ὕειν quod est pluere. Nam pluuiæ græce dicuntur.
Hyalin est uitium unde hyalinus splendens.
Hyaspis de græco in latinum uiridis gemma interpretatur. Hyas quippe uiride. pinaris gemma dicitur.

Hyaſpis colore uiridi profert nitorem fidei: quæ in perfectis hominibus nunq̃ penitu maceſcit: cuius forti præſidio reſiſtit diabolo.

Hyatides lapis & fuluus & rotundus intra ſe aliū habens lapidē: cuius crepitus ſonorus eſt: ſed tñ ſapientes dicunt id eſſe quendā ſpiritum, hydatides ipſe eſt emendros gemma ab aqua uocata. Exūdat enim aqua ita: ut clauſam in eo putes fō taneam ſcaturiginem.

Hydaſmon humor hydropicorū. græcum eſt.

Hydaſpes fluuius mediæ.

Hydor ὑδωρ græce aqua.

Hidra quod ex aqua genita uideretur. Nam ferē fuiſſe multorum capitum ſerpēs. i. nouem cuius uno abſciſſo capite ab hercule pro eodem naſcebantur tria: ſed hoc fabuloſum eſt. Nam conſtat hydram locum fuiſſe uomentem aquas: quem hercules exardēs exſiccauit.

Hydra ſignum cum corno & cratere figuratur.

Hydria uas aquarum dicta: q̃ hydor græce aqua dicatur.

Hydrocelicos aqua circa teſticulos coacta.

Hydrophoba aquæ meatus: hydor. n. aquam: phobon tumorem græci dicunt: hunc morbum latini lymphaticum uocant. fit autem ex canis rabidi morſu aut eius ſpuma: quam ſi homo aut beſtia tetigerit: uel dementia repletur. uel in rabiē uertitur.

Hydorbia periculoſa paſſio id eſt hydrophoba.

Hydroliæ dicuntur fiſtulæ: quæ in organo fiunt dictæ ab ὑδρω hydor quod eſt aqua q̃ ex aqua & aere ſonum reddat. aulæ uero fiſtulæ organales.

Hydroleon aqua oleo roſeo mixto

Hydromantia diuinatio per aquā. In aquæ enim inſpectione umbras dæmonum euocare perhibent. Quod genus diuinationis a perſis allatum fertur. Quattuor genera diuinattonis Varro eē dixit: terram: aquā: aerē ignē. hinc geomantiam dydromantiā: æromantiā: pyromantiam.

Hydromelle aqua ex melle.

Hydromellū dictū: q̃ ſit ex aq̃ & malis macrāis.

Hydrops pis morbus dictus ab aquoſo humore cutis. ſubcutaneus enim morbus eſt. hydropicorum duæ ſpecies totius corporis & uentris: quaq̃ prima leuco fleumantia & hypoſaren appellatur Secuuda in duas diuiditur ſpecies aſcites & tympanites. hydropicorum eſt quo magis biberit eo magis ſitire.

Hydri: ſerpentes aquatici.

Hydrini: ſerpentini.

Hydra ut poetæ fingunt draco fuit multorum capitum in lerna palude archadiæ.

Hydromantes qui ex aqua diuinant.

Hydrus aquatilis ſerpēs: a quo dicti obturgeſcūt cuius morbum boom dicunt: eo q̃ fimo bouis medetur.

Hyenes fera bellua ſpeluncam habens.

Hyeratica genus carthæ: quæ ad ſacros libros eligabatur ſimilis auguſtæ ſed ſubcolorata.

Hierobotane. i. plantago.

Hyle proprium fluuii uel inſulæ.

Hylen græci uocant materiam: quæ gignendi cauſas rebus omnibus dediſſe exiſtimatur.

Hylen uocant rerū quandā primā materiam nullo prſus modo formatam: ſed oīum corporalium capacem: ex qua uiſibilia elementa formata ſūt unde & eius deriuatiōe uocabulum acceperunt. hāc poetæ ſyluā nominauerunt: quia materiæ ſilua q̃ ſunt. uerum in hoc errāt q̃dam gentiliū: q̃ eā tanq̃ coæternā deo coniungūt: ut hæc ab illo nō ſit: quis ab illo formet. quod alienū eſſe a ueritate ipſa ueritas docet. De hac enim ſcriptura eloquitur ſic. Qui feciſti mūdū de informi materia. ſed materia facta eſt de nihilo. mundi aūt ſpecies de informi materia. quæ quidem ex nihilo facta præceſſit: tñ res ex ſe factas non æternitate ſed. ſola origine ſicut ſonus cantum. Nam qui uiuit in æternum creauit omnia ſimul.

Hyleon dolor ualidus & acutus & obuolutio inteſtinorum.

Hylion id eſt anima mundi.

Hylorhodon roſa agreſtis.

Hyphe copulatio una ex proſodiis eſt.

Hyetos græce pluuia.

Hymenedeum conſtat diametro catalecto ut eſt ignea ſidera.

Hymetus mons eſt Athenis uicinus: melle optimo fertilis: iuxta quem habitauit ſocrates.

Hymeneus dormitans.

Hymen deus apud gentiles ſolitus in nuptiis inuocari: de quo Catullus hymē hymen o hymē adeſt & ouidius hymen hymen hymenæa uocant: hymenæa frequentant.

Hymen græce uirginalis membrana inteſtinorum hic hymen huius hyminis producit en.

Hymenæus deus nuptiarum a quodam hymenæo qui proſpere uſus eſt nuptiis. uel ab ὑμήν quæ membrana uirginitatis eſt clauſtrum.

Hymen græce dicitur membranula mulieris idē puerperæ: unde hymenæus dicitur.

Hymenæi iuſti nuptiaq̃ thori.

Hymnos carmē in laude dei ὑμνῶ hymno ē laudo. uñ theſiodus librū cui ἔργα καὶ ἡμέραι ita cœpit. μοῦσαι πιερίηθεν ἀοιδήσι κλεῖουσαι δεῦτε δι ἐννέπετε σφέτερον πατέρ ὑμνεῖουσαι. Hymnos primus dauid pphetā in laudē dei cōpoſuiſſe manifeſtum eſt. dei apud gentiles e q̃bus orpheus multos cōpoſuit.

Hymnus eſt canticum laudātiū: pprie aūt hymni laudē dei continent. ſi ergo ſit laus & non dei & non cantetur: non eſt hymnus. hos primus ut diximus: Dauid compoſuit. tum alii pphetæ ſicut & tres pueri. ſed ipſius dñi & apoſtolorum habemus exēpla. In his primus hylarius floruit: poſt Ambroſius Mediolanenſis epūs.

Hymetus mons atticæ floribus & melle abundans unde dicuntur hymetia mella.

Hyulcus: apertus. patens diuiſus.

Hyomarios. græce magiſter.

Hyios υἱός græce latine filius.
Hypalage cum per contrarium uerba intelligun tur:ut dare classibus austros: cum uentis naues demus: non nauibus uentos.
Hypalage est permutatio:ut errantes stellæ q̄ nos errare faciant.
Hyparticon.i.substantiuum.
Hipapante domini.præsentatio dñi in templum.
Hipapante græce obuiatio dicitur: simeonis uide licet & annæ & cæterorum.hipantesin enim græ ce uel hipopantesin latine obuiare est.
Hypatia:consolatus.
Hypaticus morbus a iecoris passione dictus.
Hyp υπερ græca præpositio latine sup uel trans.
Hyperapopha.super abnegatiua.
Hyperbaton ὑπέρβατον est transcensus q̄dam uerborū ordinē turbans:cuius species sunt quiq; anastrophe:hysterologia:parenthesis:themesis. syntheſis.hyp enim super: bathmos gradus est.
Hyperbole est figura fidem excedens augēdi mi nuendiue causa: ut cādidior niue.tardior testu dine:& sydera uerberat unda: & multiplicabo semen tuum sicut stellas cæli.ultra enim fidem aliquid augetur:nec tñ a tramite significādæ ue ritatis erratur sed ut uoluntas loquentis non fal lentis appareat.
Hyperbolice elate.
Hyperbole excellentia.
Hypercatalecton ubi super legitimos pedes sylla ba crescit ut apud Virgilium uulcano decoquit humorem.em.n.in.fine uersus abundauit.
Hyperbetheus macedonū lingua october mēsis.
Hyperborei montes scythiæ dicti q̄ supra.i.ultra eos flat boreas montes undecim.
Hypechion græce paruum tugurium alto positū dī pendens solarium.
Hypermetrus uersus est:cū finis unius synaliphē patitur a sequenti:ut terra latinorum ardua.
Hyperodino græce transgredior.
Hyperphania græce superbia.
Hyperlistotæ græce plures mali
Hypo præpositio græca infra significat.
Hypocausa.subsidium.
Hippocentaurum fingnnt hominem fuisse equo mixtum ad exprimendam humanæ uitæ ueloci tatem.lapithæ enim uicti a thessalis ita uocaue runt eosdem thessalos.
Hippocentauri dicti eo q̄ primum discurrētes in bello equites uelut unum corpus equorū & ho minum uiderentur.
Hypocondriæ:præcordia.
Hypocondriæ ilia græci uocant costas molles.
Hypocritæ simulatores dicuntur:qui iusti esse nō quærunt sed uideri.
Hippeus:hærba gladiolus.
Hippopedes in scythia sunt homines humanā for mam & equinos pedes hñtes.
Hippopothami equi fluuiales in nilo sunt.
Happodronum domus declinationis ad necessita tem & per gyrum habens arcus deambulatorios sub quos deambulant homines.
Hippodronum ubi equi currebāt.Nam υπποσ equus:δρομοσ cursus est.
Hippodronum.subleuata uia circi.
Hippogabis nauis in qua equos uehi solitum est.
Hippuris hærba:quā latini caudā equinā uocāt. hippus ut dictū est equus est ουρα ura cauda.
Hypodiacon græce subdiaconus latine dicitur.hi apud hebræos nathinei uocantur.
Hypodiastole subseparatum.
Hypodigma prædemonstratio.
Hypodion græce scabellum uel subpendaneum.
Hypogæum constructum sub terra ædificium.i. antrum uel spelunca.
Hypographice græce descriptio.quæ rem decla rat adhibita circuitione dictoꝝ & factorū.
Hypomœsticon græce memoriale dicitur latine.
Hypopātheos subministratio uel humiliatio illi us qui totus ubiq; est deus.Nam υπο hypo infra παν pan totus θεοσ theos deus dicitur.
Hypostigme græce subdistinctio.
Hypostasin dicunt græci substantiam individuā Nos uero propter inopiam noium personam eā dicimus.nos substantiam uel subsistentiam ap pellamus.
Hypothesis uel axioma uerbum ex uerbo. proten tio dicitur uel rogamētum.familiarius uero præ positio.
Hypoteca cum res comodatur sine di spositiōe pi gnoris:pacto uel cautione sola interueniente.
Hypothetice personaliter suppositiue uel condi tionaliter.
Hypothesis causa dī:ubi cum certa persona cōtro uersia est id est rhetorica quæstio.
Hypothesis rhetorica causa:quæ circunstantiis cō stat.nam thesis dialectica quæstio sine circunstā tiis est.
Hypothetici cōditionales syllogismi dicuntur ab hypothesis:quæ duobus modis dicitur: aut enī per quandam conditionem aliquid acqescit qd̄ fieri nullo modo potest.ut ad suum terminum ratio perducatur uelut cum res corporales mate riæ formæq; concursu subsistere demonstramus omnem formæ naturā subiecta materia si non re saltem cogitatione separamus:sed hæc nihil dif fert a simplici cathegorica aut in conditione po sita consequentia ui coniunctionis uel disiuncti onis ostenditur:ut si est homo animal est in affir matione:uel si est homo equus non est.in negatio ne.posunt etiam hoc modo:cum homo est: ani mal est.per disiunctionem uero hoc modo:aut hoc est:aut illud est:aut dies est:aut nox est.
Hypotenusa linea obliqua pendens in aliqua pte.
Hypotheneſis dicit cū aliqua ꝓpriis hominibus aptantur ut æneas ueneris filius & anchisæ.
Hypotipoſion iformationum uel dispositionum
Hypozeusis figura ubi in singulis sensibus singu læ sunt clausulæ.
Hypozeusis est figura zeumæ contraria:ubi diuer sa uerba singulis quibusq; clausulis proprie sub

iungunt̃ur:ut regem adit & regi memorat.crude litas ſtimulat.ãbitio deuaſtat.libido præcipitat
Hypſipyle uxor iaſonis:unde hypſipyla dicit̃ fabula de ea facta.
Hyems eſt: cum ſol breuiore ſoluitur circulo:uñ idem tempus bruma dr̃.
Hyena beſtia:quæ concumbit ut mas & fœmina. triſyllabum eſt.hyena in africa inuenitur. cuius ſpina rigẽte collum nequit flecti niſi toto corpore.ſtabula ſequitur porcorum.uocabulum hũanæ uocis exprimere diſcit:ut hominem actu nocte accitũ laniet:uomituſq; mentiens humanos canes ellectos deuorat:qui ſi umbram eius contigerit:latrare nequeunt.inquirendo ſepulchra buſta eruit.leuius mas caſſe q̃ fœmina capitur.i oculis multiplex uarietas & mutatio colorum in quorum pupillis lapis inuenitur: qui hyenia dicitur qui ſi linguæ hoīs ſubditur: prædicere futura facit.Quocunq; animaliter luſtrauerit: mouere ſe non poteſt.Ideoq; magicam ſcientiam dicitur habere.cũ leæna coit in æthiopia:naſcit q; mõſtrum crocote noīe.nunq̃ conniuet aciẽ. in ore nulla gingiua.dens unus & paruus.capſulis clauditur.
Hylaris gaudens:apud ſe ſerenus:unde componitur exhilaro as.
Hylaris & hylarus dr̃.
Hylarior gratioſior:hylaritas gaudium.
Hylas fluuius græciæ.
Hyliace troiane.
Hyleicum ſilueſtre.
Hylie ſatus in ſylua natus.
Hyleus & ſolus centauri quos hercules pro lapithis dimicando occidit.
Hyero:diabolus.ſeruus.
Hydrus fluuius tortuoſus iuxa adriaticum mare
Hibernia inſula inter hiſpaniam & britanniam ſita longior ab africa in boream ſpatio porrigit̃ hæc propior britanniæ ſpatio terrarum anguſtior ſed ſolis cæliq; temperie magis utilis.
Hibleus ſiculus ab hybla ciuitate in qua abundãt apes.
Hybria dicitur ignobiliter & contumelioſe.uenit ab υβιζ quod eſt contumelia.
Hoccine:hoc uero.
Hoc inde deriuatur hornus componitur modernus.i.modo hernus.
Hodie pro ozie.Nam antiqui ozie dixerunt.
Hodie id eſt hoc die & pro ſemper ponitur.
Hoeh id eſt heu.
Holocauſtum illud eſt ubi totum igne conſumit̃ qđ offertur.antiq enim cum maxima ſacrificia adminiſtrarent:ſolebãt totas hoſtias ſacras in ſacrorum conſumere flãma:& ipſa erant holocauſtomata:holon.n.græce totum dr̃.cauma incenſio.unde holocauſtum totum incenſum.
Homelia græce uerbum dr̃: quod profertur ī populo.ad uulgus enim loquitur.
Homicida.componitur hominem cædẽs id eſt occidens.
Homœos græce ſimilis uel æqualis.
Homo dictus quia ex humo eſt factus ſicut legit̃ in geneſi.Abuſiue enim pronunciatur ex utraq; parte ſubſtantiæ totus homo id eſt ex ſocietate animæ & corporis.græci uero hominem antropum nominauerunt eo q; ſurſũ ſpectet ſubleuatis oculis ad cælum ad contemplationem ſui artificis.Duplex eſt autem interior homo anima: exterior homo corpus uocatur; homo ex diuerſis ſubſiſtit ſubſtantiis id eſt mortali & imortali. Corpus eius diuiditur in quattuor elementa.Ratio enim terræ in carne eſt:humoris in ſanguine: aeris in ſpiritu:ignis in calore. Definitur autem ſic homo eſt animal rationale & mortale ſenſus diſciplinæq; capax:qui ingenio ualet.artibus polet.& cognitione rerum: aut quod agere debet: eligit:aut animaduerſione quod inutile ſit contemnit.
Homo ab humo dr̃: inde deriuat̃ diminutiuum homuncio homunculus homullulus. & humanus humanitas ne:niter nitus: humano humanas.componitur homicidium homicida ſemihomo: nemo. inhumanum.
Homo in ſacra ſcriptura appellatur tribus modis per naturam faciamus hominẽ ad imaginem & ſimilitudinem noſtram.Per culpam: Vos aũt ſicut hoies moriemini.i.ſicut delinquentes.Per infirmitatem:maledictus qui ſpem ſuam ponit in hoīe:id eſt infirmitate.
Homo aut ſignificat totum hoiem:aut mentem.
Homo Adam qui nõ filius hominis. Auguſtinus.
Homogerus quidam fuit qui primus ad aratrum boues iunxiſſe fertur:qui poſtea fulmine iterit.
Honeſtus eſt qui nihil habet turpitudinis.
Honeſtas enim honor ppetuus: quaſi honoris ſtatus.
Honorabilis:honore aptus id eſt dignus.
Honorarium uinum dr̃:quod regibus & potentibus honoris gratia offertur.
Honorare:honorem deferre.
Honoratum:ſolenne.honoribus plenum.
Honos uel honor ris.gratia dignitatis. collatio in rebus uel dictis præmium.ſacrificium uel dignitas aliqua.
Hora cum h dierum eſt:ſine ea uero regionũ uel ſiniũ.
Hora græcum nomẽ eſt:tamen latinum ſonat.hora enim eſt finis temporis ſicut oræ fines ſunt maris fluuiorum uel ueſtimentorum.
Horrendus:horribilis metuendus.
Horrere:timere.
Horreo deficit futuro ĩfinitiuo ſicut plæraq; neutra ſecundæ coniugationis:tepere:pauere.rubere:quæ ſupina non habent.
Horreſco:pertimeſco.
Horrificare:horrorem incutere.
Horriſonum.fragoſum:cum honore ſonus.
Horrim gigantes.
Horripetæ qui horas petunt.hic & hæc horipeta
Horizon huius orizontis.id eſt quãtum ſpatii cæ

lí uiſus hominis ſuper terram capere poteſt circa ſe in plano.
Horno tempus ſignificat nouiter & hoc anno ide hornotinus:ſicut cras craſtinus.diu diutinus.
Hornus.alnus.ſpēs arboris.hæc hornus horni.
Horontes:flumen eſt ſyriæ.
Horror:pauor.metus peccatum.ide deriuaſ horridus ior ſimus.itas:bilis bilitas.biliter. horreo horreſco.
Horologium dictum:q; ibi horas lagamus id eſt colligamus.inſtrumentum inueniendi horas.
Horoſcopi mathematici dicti:q; horas natiuitatis hominum ſpeculentur.
Horoſcopus eſt inſtrumentum quod rotundum & quadrum habens circūquaq; multas diuiſiões & mediclinium in medio:in quo duo ſunt foramina:per quæ omens horæ & ſtellæ cognoſcunſ unde aſtrolabius.
Horoſcopus circulus ſingorum:ubi horaq; fit cōſideratio.
Hortatur:ſuadet animum erigit.prouocat.iſtigat
Hortor aris cōe eſt pro quo horto as hortor aris. inde hortamē hortatus hortatio.tor.tabilis.hortaticius.componiſ adhortor præhortor dehortor.exhortor.cohortor.unde cohors.
Hoſcine:hos uero.
Hoſpes eſt & qui uenit & ad quē uenitur ad hoſpitandum peregrinus.hic & hæc hoſpes hoſpitis facit:licet hæc hoſpita dicatur.
Hoſpitium eſt cum aliquem ī ipſo recipimus aut ab aliquo recipimur.
Hoſpito as at:hoſpitium dat.
Hoſtiæ apud ueteres ſacrificia dicebanſ quæ faciebant deuictis hoſtibus: aut anteq; ad hoſtes pergerent:hæc & uictima dicebatur.
Hoſtia ſacrificium quando ad hoſtes ibant: uicti mā cum redibant.ipſis uictis.per h.
Hoſticus ca cum.hoſtilis inimicus.hoſtice hoſtiliter.
Hoſtilis inimicus ab hoſtis aduerſarius.
Hoſtis dicitur ab hoſtire id eſt æquare:quia iuſta & æqua reinit bellum.hinc & hoſtorium diciſ.
Hoſtimentum diciſ lapis:quo exæquanſ pōdera
Hoſtire:æquare.
Hoſtita æquata.planata.
Hoſtorium rii lignum quo modius æquaſ.
Huc aduerbium ad locum ſignificat uerſus nos. inde deriuatur horſum.
Huic datiuus monoſyllabum uult eſſe.
Humanitus ab hominibus factum: humane uero ad ſimilitudinem hominum ſic ſimilia.
Humanus iocundus qui habet circa homines amorem:unde & humanitas qua ſuicem nos tuemur
Humo as at:humo tegit.ſepelit:actiuum eſt.
Humeo es:neutrum.
Humatus:humo tectus.ſepultus.
Humens quod facit humidum:non quod fit:humidum uero quod extrinſecus habet aliquid.
Humecto as actiuum eſt & humeo es abſolutum unde humeſco.
Humectat:irrigat.uadat.hūmet:humidus eſt.
Humerus:ſcapula.
Humeruli:qui extremitatibus axis fiunt.
Humilis or limus humilitas.hic & hæc humilis & hoc humile.
Humilis:abiectus.ignotus.quaſi humo. accliuis dictus.
Humores principales ſunt quattuor:ſanguis:colē id eſt fel:melancolia quod eſt ṅigri ſanguinis cū felle mixto.quartus flegma id eſt rigor.
Humus:terra inferior ab humore.hic humus humi:ueteres uero neutrum fecerunt.
Humus inde deriuatur homo & cætera.
Humor humidus hūidior ſimus. humiditas.humecto as & humeo es & humeſco humilis &c.
Hunccine iſtum uero an hunc.
Hus uel chus terra in finibus Idumeæ.
Hus terra gentilium interpretatur conſiliator.

Inter fauces liquido ſpiramine currit: uocalis eſt & conſouans. Conſonans eſt quotiēſcunq; ante quā libet uocalium reperitur in eadem ſyllaba:ut iaceo ieiuniū.diſiiceo. ioſeph. iuno. iuuo. Alibi uero ubiq; uocalis eſt. Quotiés uero inter duas uocales inueniſ:pro duabus conſonantibus habetur:ut maia: troia: quando quidam bis ſcribi eam debere exiſtimant:ut maiia. ſed hoc ratio non permittit q; tres uocales in una ſyllaba unq; ſcribantur.
Ia apud hebræos nomē domini tantū ponitur qd' etiā nouiſſima ſyllaba ſonat de alleluia. Ia octauum nomē domini illoq; quæ apud hebræoſ habentur:quod in deo tantū ponitur.
Iabin iterptaſ ſapiēs ſēſus ſiue prudētia itellectus
Iabus id eſt deux.xi.uno ſubtracto de libra.
Iaceo.iacui iacuit.proſtratus eſt:cubat.mortuus ē in plano eſt.
Iaceo cis cit ieci iactum:unde fit frequentatiuum.
Iacto as.iactus tus.iaculū. Cōponitur abiicio.dere.con.diſ.ad.ob.iniicio.ſub.ſpicio.
Iacio is.actiuū eſt:iacior.inde iaceo es abſolutū.
Iacit.mittit.ſpargit iactat.
Iacynthus pulcherrimus puer ab appolline dilectus:cuius cineribus flores ſunt nati eodem noīe dicti.
Iacynthus hærba hñs florē purpureū: dicta a puero eiuſdem nominis:qui in ſaltibus inter purpureos flores interfectus inuentus eſt.
Iacynthus eſt lapis cerulei coloris aliqñ nebuloſus aliqñ purus ut fluctus uideſ:& ē lucis purpureæ quis cum cælo moueaſ:friget in ore. ſculpitur adamante:ex noīe diciſ floris: qui iacynthus dſ gemma eſt.
Iacynthus flos aromaticus.purpurei coloris.
Iacynthina gemmata a iacyntho cuius penultima corripitur.

Iacob interpretatur ſupplãtator:ſiue q̃ in ortu plã tam fratris naſcentis tenuerit:ſiue q̃ eidẽ benedi ctionem patris ſubripuit.

Iacobus dictus domini frater:quia eſſet frater io ſeph:qui quaſi chriſti pater habebatur.

Iacobus interpretatur populus uetuſtus.

Iacobus zebei a patre dictus frater ioannis,hi ſunt filii tonitrui qui etiã bonarges,ex infirmitate & fidei magnitudine nominati ſunt.

Iacobus ab herode occiſus eſt.

Iacobus interpretatur ſupplantator:hic in hiſpa nia & locis occidentalibus prædicauit & ſub he rode gladio occiſus,ſepultus eſt in arca marmo rea.viii.kalendas Auguſti.

Iacobus alphei dicti ob diſtinctionẽ prioris a pre dr̃ iſte eſt iacobus minor q̃ in euãgelio frater dñi nominatur:quia maria uox alphei ſoror fuit ma tris dñi quã cleophæ ioannes nominat. licet hãc quidam aliã cõtendant. Iacobus alphei primus epũs hieroſolymor̃ ab apoſtolis poſt aſcenſionẽ domini conſtitutus eſt:qui dum xp̃m prædica ret a iudæis de tẽplo præcipitatus lapidibus eſt obrutus:ibiq; iuxta templũ eſt humatus. Nata le & ordinatio kalendis Ianuarii creditur.

Iacobus frater dñi tantæ ſcitatis:tantæq; iuſtitiæ & perpetuæ uirginitatis fuit:ut ioſephus iudæ orum hiſtoricus pp huius necẽ ſubuerſam hie ruſalem referat.hic primus epũs ex iudæis hiero ſolymæ credentis eccleſiæ:ad quem paulus cum tito & barnaba pergebat.

Iactare:frequenter iacere:ſpargere,gloriari. fati gare,extollere,cum ſuperbia aliq̃d dicere.

Iactantia:ſuperbia arogantia.

Iactitat:frequenter iactat.

Iactura damnũ:ſed tamen hoc differunt q̃ iactu ram ſcientes & ultro patimur:damnũ uero inſo lito & eſt improuiſo.

Iactura ꝓprie damnũ quod in mari fit dum peri clitantes oĩa iaciunt. unde & iactura dicit.

Iactuarius eſt qui iacturam frequenter patitur.

Iaculum a iacio miſſile tælũ:ut lancea uel ſagit ta.inde iaculo as at.

Iaculum:iactus uel gladius uel teſſera.

Iaculũ genus piſcatorii rætis a iactando dictum.

Iaculare:mittere:ſagittare.

Iaculus ſerpens uolans.exiliunt enĩ in arboribus & dũ animal uiderint iactant ſe ſuper eum:& pi munt:unde & dicuntur.

Iachus idem & bacchus.

Iader fluuius qui fluit a græcia in adriaticũ tri ſyllabum facit Lucanus.

Iaphet interpretat latitudo.ex eo enim populus gentilium naſcit & quia lata eſt ex gẽtibus mul titudo credentium.

Iais id eſt uniuerſalis.

Iair interpretatur illuminans.

Iam aduerbium temporis grauẽ hẽt accentum in uerſu ut oĩa fere monoſyllaba præpoſitiua:ꝑ ſe aũt acutũ niſi ecliticũ ei adiũgat. nã tũc acuit: iã aduerbium tpis poſt hæc modo tráſactũ eſt.

Iambus pes dictus a græco Ἰαμβίζειν quod eſt detrahere:huiuſmodi enĩ carmine omnes inue ctiones uel detractiones ſoliti ſunt dicere. Con ſtat uero hic pes ex duabus ſyllabis breui & lon ga ut parens.

Iambica metra a iambo pede dicta:quẽ recipiunt paribus & ĩparibus,locis. nã paribus locis tantũ ſuſpiciunt iambum & tribrachũ præter nouiſſi ma:& apud comicos anapæſtrũ.uitando tñ mul tarum breuium iuncturam:imparibus uero reci piunt & heroicos pedes id eſt non ſolum iãbum & tribrachum ſed etiam dactylum ſpondæũ & anapæſtum.Quod metrũ non ſolum ſenarium ſed etiã tetrametrũ inuenitur. Sic tetrametrũ recipit oĩbus locis iambũ ſpondæũ ĩparibus lo cis tm̃.ultima uero ſyllaba indifferenter eſt: ut ſenex fidelis,prima credendi uia eſt abraam A ſolis ortu cardine,Deus creator omnium.

Iambelegum idem pentametrum.

Iamdudum iamdiu.paulo ante.reſpõdẽtis eſt ad uerbium:q̃diu interrogantis.

Ianes interpretatur marinus:ſiue ubi eſt ſignum defecit.n.ſignum eius coram ſignis moyſe:unde magi dicunt hic eſt digitus dei.

Iamq;.etiam.adeo.etiam forte.

Iam:ex eo tempore.

Ianiculus mons in urbe roma trans thyberim,uel oppidum italiæ.

Ianitor:ianuæ cuſtos.

Ianitrices duorum inter ſe fratrum uxores uocan tur:quaſi eandem ianuam terẽtes.

Iantaculum græce agratiſſima. primus cibus de quo ieiunium ſoluitur.unde & dicitur: nam iã tare prãdere dicitur.

Ianto:guſto anteprandium.

Ianua a Iano quodã dicta:cui gentiles omnem in troitum uel exitum conſecrauerunt.Eſt autem primus ingreſſus domus uel uillæ.

Ianus a paganis deus dicit: quaſi mundi uel cæli uel menſium ianua. Duas facies iano faciunt:ꝑ pter orientem & occidentem. Cum uero faciũt quadrifontem: ad quattuor mundi partes:ſiue quartuor tempora uel elementa refertur.

Iannuarius menſis a Iano dictus uel q̃ limes & ia nua ſit anni.ipſe enĩ principium & finis eſt anni.

Iãuarium & februarium Numa pompillius addi dit:duodecim menſibus annum complens.

Ianuarius græce ſeddoneos,hebraice thebet.

Iapix iapigis,uentus ab occidente.

Iapigis itali filia fuit.

Iapix:uelox.

Iapis iapidis nomen fuit etoli:qui ad uenetiæ par tes uenit:a quo uenetia iapidia eſt dicta.

Iapides:ſpolia.

Iacynthus eſt ceruleus uirore mixtus:cuius deco ra facies mutatur ut temperies,uitam ſignat an gelicam diſcretione præditam.

Iair menſis ſecundus,id eſt aprilis.

Iarus animal quod perforat crocodrilum.

Idas uocatur apud hebræos menſis ſecundus.

Iaſpis gemmæ ſpecies uiridis fulua.
Iatheos byzantinorum lingua iulius menſis.
Iath hebraice manus dicitur.
Ibyx ibicis genus quadrupedis. ibyces dicti quaſi auices: eo q̃ inſtar auis ardua teneant & in ſublimi habitent ita ut uix humanis obtutibus cerni poſſint: qui ſi quãdo aduerſitatem aĩalium uel hoĩum præſenſerint: de culminibus ſaxoꝝ ſeſe præcipitãtes ſuis ſe cornibus illæſi ſuſcipiunt.
Ibidem: in eo loco.
Ibis ægyptiaca lingua ciconia.
Ibis auis ægyptia immunda eſt præ omnibus uolatilibus quoniam morticinis cadaueribus ſẽper ueſcitur iuxta littora maris uel fluminum.
Ibis auis nili ſemetipſam purgat roſtro aquam in anum infundens: hæc ouis ſerpentium ueſcitur
Ibiſcus hærba mollis uel genus frondis qui in arboribus naſcit: & hyeme aĩalibus cibus datur.
Ibiſcus genus uirgulti.
Ibrida dicitur natus ex ignobili pr̃e & nobili mr̃e
Ibridem uocant qui ex apris & porcis naſcitur.
Ibus antiqui dicebant pro his illis.
Icarus Dædali filius cretenſis ut fabulæ ferunt alta petens pennis calore ſolis ſolutis: mari in quo cecidit: nomen impoſuit icareum:
Icarea inſula de cycladibus una quæ icareo mari nomen dedit. hæc inter ſamum & myconium procurrentibus ſaxis inhabitabilis eſt & nullis finibus portuoſa. dicitur autem icarum naufragio ibi interemptum nomen impoſuiſſe loco.
Icinus marinum animal. a terreſtri icino nomen traxit: quem uulgus ericium uocat.
Icio icis & ico icis penultimam præſentis corripit. ici ictus.
Icit: ferit.
Ichthyophagi gens orientis dicti quod uenando in mari piſcibus tm̃ alantur. poſt indos mõtanas regiones tenent quos ſubactos Alexãder piſcibus ueſci prohibuit.
Icius græce piſcis.
Icon græce imago.
Icones: imagines.
Iconia: imago.
Icon ſaxum quod ſonum captãs etiã uerba loquẽtium imaginatur.
Iceneomõ ſerpens eſt græce dictus: q̃ odore ſuo & ſalubria ciboꝝ & uenenoſa prodat.
Icon eſt imago cũ figurã ex ſimili generẽ conamur exprimere.
Icon eſt pſonaꝝ inter ſe uel eorũ q̃ pſonis accidũt cõparatio: ut apud Virg. Nõ aliter q̃ ſi miſſis ruat hoſtibus omnis carthago.
Icoſædrum: aqua humiditas.
Icoſina: figura.
Icterico græci noĩant a cuiuſdam aĩalis noĩe qd̃ fertur coloris fellei. hunc morbum latini arcatũ dicũt: Varro uero ait a colo͞r auri appellari. idẽ eſt & regius.
Ictericus hydropicus.
Ictus ictus: percuſſio.
Ictus cta ctum ab icio icis.
Ictus ꝓprie ſũt flagelloꝝ ab agitando dicti.
Ictuſia græce elementa.
Idia ſylua uel mons in phygia iuxta troiam.
Idalius mons ueneri cõſecratus uel lucus in cypro
Idan græci uocant inflationem uentris.
Iccirco: propterea.
Idea exẽplar ſicut plato aſſeruit cõdiſcipulis. Nã tria principia conſtituerunt oĩum. i. deũ idæam .i. exẽplar, & materiã: quã græci uocant hyle.
Ideas dixerũt ipas exẽplares ſpecies quæ fuerũt in mente diuina cũ iſtas natiuas ſpẽs faceret. Nam illas idæas in mẽte diuina aut in archetypo mũdo ſemper eſſe dixerunt.
Idæa dicitur mater deorum quia in ĩdia primum ſit uenerata a romanis.
Idæa græce exemplar: proprietas conſuetudo. forma.
Idææ dicunt originales ſpecies rerum.
Idæas plato quaſdam eſſe dicebat id eſt ſpecies ĩ corporeas: ſubſtãtiaſq; conſtantes per ſe. ab aliis ſubſtantiæ ratione ſeparatas ut hoc ipſum homo uel animal quibus idæis participantes cæteræ res animalia uel homines fierẽt. at uero ariſtoteles nullas putat eſſe ſubſtantias extra ſed intellectũ ſimilitudinem plurimoꝝ inter ſe differentium ſubſtantiale genus putat eſſe uel ſpeciem uel hominis uel equi uel platonis uel ciceronis.
Idea ſpecies eſt cũ futura ante oculos reducimus
Idem componitur ex id & demum: eſt autem maſculinum & neutrum: ſed maſculinum producit penultimam. neutrum uero corripit & eſt relatiuum quod interpretatur apud græcos αὐτοσ̃ idem ipſe uel hoc ipſum.
Identidem idem ipſum uel iterũ uel ipſe ille iteraq; iterum crebro.
Identitas unitas. identidem neutrum geminatum eſt. i. idem & idem: cuius obliqui deficunt.
Iden ἴδιον græce ꝓprium. inde idoma proprietas.
Idæum id eſt phrygium ab ida.
Idia ἰδία græce propria.
Idida dictus: quod dilectus deo & amabilis: quo nomine dicitur Salomon.
Idylion: opus paucorũ uerſuũ: ſicut apud theocritum ſyracuſanum.
Idin ἰδεῖν græce uidere.
Idna græce tubera.
Idiopathia græce dicit̃ paſſio ex ſe in ſe reciproca ut petrus diligit ſe: uel intrinſecus ut ferueo caleo & cætera.
Idioma proprietas uel conſuetudo: nam ideon. i. proprium græce uel prouerbium.
Idiota ἰδιότης imperitus græcum eſt inſcius ſtolidus.
Idiota: propria uel ruſtica lingua contentus.
Idiota: ruſticus, indoctus, ignarus ſine litteris.
Iditium interpretatur tranſiliens uel ſaliens eos. Quoſdam enim inhærentes humo & ima cogitantes tranſiliuit canendo, proprium eſt.

Idolatria græce idolorū cultura: ſiue ſeruitus. Nā latria latine ſeruitus dicitur: quæ quantum ad ueram religionē ꝑtinet: nō niſi uni & ſoli deo debet
Idolatra dicitur qui idola colit, commune eſt.
Idolum ex dolo nomen accepit: ꝙ diabolus cultū diuini amoris uel honoris creaturæ inuexit.
Idolum eſt ſimulacrū quod humana effigie factū & conſecratum eſt iuxta uocabuli interpretationem. idos enim græce formam ſonat: ab eo eſt per diminutionem idolum deductum quod apud nos formulam facit. Omnis igitur forma uel formula idolum ſe dici expoſcit, alias dicunt qui ignorant græcum.
Idolotitum: idolo datum uel immolatum.
Idoneum: perpetuum, intemerabile, acceptum.
Idris aial qđ in nilo fluuie gignit, hoc ferē croco dilo dormienti p os aptū irrilire cuius inde uiſcera dilanians eo tandē mortuo uiuus exit.
Idros: diabolus, ſeruus.
Idrus fluuius tortuoſus iuxta hadriaticum mare.
Idume ciuitas. Idumæa regio in q̄ palmæ abūdant Virg. primus idumæas referā tibi mātua palmas.
Idumææ ciuitas fœnicum, ubi palmæ abundant.
Idumæa ciuitas palmifera interpretatur terrena.
Idumææ palmæ ab idumæorum regione: ubi plurimæ ſunt.
Idumæi ab eodem filio eſau exorti ſunt.
Idumæus interpretaſ ſanguineus uel terrenus.
Idus ab edendo plæriq; latinorum dici putāt: ꝙ hi dies epularum apud ueteres eſſent.
Idus a diebus dictæ ut nonas a nundinis.
Idus græce latine cor uel medietas menſiū uel dr̄ diuiſio ruſtica lingua ab edendo.
Idus dr̄ diuiſio ſcilicet menſis. iduare enim diuidere dr̄: unde uidua dr̄ a uiro diuiſa: ibi enī ſeq̄ns mēſis noīari īcipit. hæ idus pluraliter ſp declināſ uſu iduū ſicut & oīa nomina pene feſtoꝝ dierū
Iebus ipſa eſt hieruſalē: ipſa & ſalem: a iebuſeis iebus poſtq̄ eam cœperunt dicta.
Iebuſeus filius chanaā: a quo iebuſei.
Ieconia præparatio dn̄i interpretatur.
Iecur ficatum.
Iecur iecoris nel iecocineris qđ uenire uideſ antō ieocinis quod nō eſt ī uſu & robur roboris & ebur eboris & femur femoris generis neutri: pro uoluptate habent in obliquis.
Iephone interpretatur conuerſio.
Ieiunia: tenuia inteſtinoꝝ dicunt, uñ & ieiunium.
Ieiunus nanum: ſterilis infructuoſus.
Ieiunium parſimonia uictus: abſtinentiaq; ciborū dictum ex quadam parte uiſcerū tenui ſemper & uacua quæ uulgo ieiunium dicitur.
Ieiuniū & ſtatio dicit: differt tamen. Nam ieiuniū eſt cuiuſlibet diei abſtinentia non ſecundum legē ſed ſecundum propriam uoluntatem. Statio aūt eſt obſeruatio ſtatutorum dierum: his tertiū ieiunii genus quidam adiiciunt. quod xerophagum ξηροσ ſiccus φαγω comedo dicunt id eſt abſtinentiam ciborum humentium.
Ieiunioꝝ tempora quattuor ſunt ſecundum ſacras ſcripturas id eſt primum quadrageſimale ex ieiunio moyſi: & heliæ atq; chriſti. Secundum iuxta canones poſt pentecoſten alio die ichoatur: iuxta quod moyſes ait: initio menſis ordinarii facietis uobis hebdomadas ſeptem. Tertiū quod a iudæis agebaſ poſt tabernaculorum ſolennitatem: qđ eccleſia decimo die ſeptēbris menſis celebrat: ſicut in lege ſcriptum eſt. Decimo die menſis ſeptimi humiliabitis animas ueſtras in ieiunio. Quartum kalendarum nouembrium eſt: quod diuina auctoritate & Hieremiæ teſtimōio declaratur: dicente domino. Tolle uolumen libri uſq; ad illud Factum eſt in menſe nono, prædicauerunt ieiunium omni populo.
Iemini: dexter interpretatur.
Iepte: aperiens uel apertura īterpretatur. iudex in iſrael fuit.
Iepaticæ ſacerdotales litteræ apud ægyptios.
Ier & erana hebraice iunius menſis.
Ieremias īterpretatur excelſus domini: pro eo ꝙ dictum eſt: conſtitui te ſuper gentes & regna.
Ierico ciuitas a iebuſeis condita traditur: inde & nomen traxiſſe dicit, hæc ſubuerſa eſt a romanis cū hieruſalem obſideretur.
Ierico interpretatur luna.
Ierecontinus murus mundi ambitus.
Ieroboam interpretatur diiudicans populum uel diiudicans ſuper nos. ieroboam iudicatio: ſine cā populi: uel ut quidā aiūt diuiſio interpretaſ. qa in regno eius diuiſus ſit populus iſrael a dauid.
Ieſſai interpretatur inſulæ holocauſtum uel ſacrificium.
Ieſus habraice, græce σωτηρ ſoter latine ſalutaris ſiue ſaluator interpretatur pro eo ꝙ cunctis gentibus ſalutifer uenit.
Ieu interpretatur ipſe uel eſt.
Iphigenia ſoror horeſtis eſt.
Igitur collectio coniunctiua uel rōnalis ſicut ergo itaq; quin: aliſoqn, immo, utiq;, atqn. hæc. n. p relationē colligunt ſenſum ſupradictum.
Ignarus: inſcius, rudis.
Ignarium: unde ignis excitatur.
Ignauus: ignarus uiæ. ideſt rationis & uitæ. uel ſine naribus: olfeciſſe enim ueteres ſciſſe dicebant.
Ignauia: cum ignorantur artes corporis.
Igneus eſt qui ex igne conſtat naturaliter ut ſol.
Ignitum uero quod ex accidenti & temporaliter ut ferrum.
Igneus: ſpiritualis.
Igneſcunt ardeſcunt.
Ignearius: ignem continens.
Ignigena: ex igne genitus.
Ignis ſacer, ulcera peſſima: quæ & carbunculi.
Ignis eſt inuiolabile elementum aſſumens cuncta quæ rapit: q græce φλοξ φοσ flox uel phos dr̄ Nam ignis ipſa ē flāma. Quicquid autem ignem fouet focus eſt. Iuxta quoſdam ex igne creant cuncta: cum ſine calore nihil naſcatur, ſuper aerē purus ignis dicit cælum eſſe, iſte uero ignis: q̄uis na

tura ſurſum nitendo incedat: appetitum tamen ī cæleſte habens in ſuperiorem tranquillitatē non poteſt euadere: quia multo aere ſuperatur & ī eū conuerſus extinguitur.
Ignis calidus & ſiccus, calore aeri ſiccitate terræ ſociatur. Eſt autem acutus mobilis leuis.
Ignis dictus ꝙ nihil gigni poſſit ex eo.
Ignis ſignificat ſpiritum ſanctum ardentē uel charitatem uel tribulationem.
Ignitus: igneus, ignem habens.
Ignitus ardentior uel acutus.
Ignipotens uulcanus dictus: quod potentiam habeat ignis.
Ignobilis: non nobilis, obſcurus, contemptus.
Ignominioſus q dānaſ & de exilio reuocatur.
Ignominia poteſtate alicuius imponitur, ifamia autem multorum cōſentiente ſermone.
Ignominia a nomen nomini, addita a fit ignominia
Ignominium dictum ꝙ deſinat habere nomen is qui in aliquo crimine deprehenditur: quaſi ſine nomine.
Ignorare: neſcire.
Ignotus: infinitus.
Ignota pecunia infinita.
Ignotus obſcurus, nulli notus.
Ignobilis: incertus.
Ignoſco ſcis ſcit.
Ignouit: mitigauit, conceſſit, pepercit.
Ignoſcere: parcere: quaſi non noſcere.
Ii pro iui ſicut ierat pro iuerat ab eo is, cuius imperatiuum i eat facit.
Ilas fluuis græciæ.
Ileia ſyriace ſeptember menſis dicitur.
Ille pronomen poteſt & in loco aliquo longe poſito eſſe demonſtratiuum & relatiuū: tñ idem eē & cum ſignificantia aliqua pferri: ut ſic iuppiter, ille mouebat, ille græce dicitur ἔκεῖνοσ.
Illecebroſus: fallax, inſidioſus.
Illecebræ ſuaſiones, uoluptates, blanditiæ.
Illecebra etiam ſingulariter inuenitur.
Illectio, oblectatio.
Illectat: illicita perſuadet, illigat.
Illectus: ſeductus: inductus: omnia enim iſta fiunt ab illicio illicis illexi illectus illecto tas, illecebra illecebroſus, illectio.
Illepidum: inſuaue.
Illætabile: immortale.
Illætabilis ſemper triſtis.
Ilex genus arboris ab electo dicta, huius enim arboris fructum homines primum ad uictum ſibi elegerunt id eſt glandem.
Ilex ilicis, inde iligna glans.
Ilex incitator prouocator, ab ilicio cis, communis, uel omnis generis.
Ilia exilia laterum.
Ilium a græco ἰλιοσ ὀμαλή id ē uoluere quia ibi obuoluimus nos.
Ilia mater fuit romuli: quæ rhea uocitata eſt.
Ilian fœminini generis.
Iliaci: troiani.
Iliades troianæ matres.
Ilias: forſitan.
Ilichia lucina a loco.
Ilium troia græce ilion: inde hæc ilias iliadis & pluraliter hæ iliades.
Ilione priami filia.
Ilioſtrophon græce malua ſyluatica dicitur eadem & altea.
Illibata: incontaminata, intacta.
Illi ſimilis ad uultū referſ. illius ſimilis ad mores
Illicet, actum eſt, ſine dubio, continuo, ſcilicet.
Illico: continuo, confeſtim, ſubito, ſtatim, aduerbium temporis.
Illicere: attrahere, decipere, prouocare in fraudē, ſeducere.
Illicio cis illexi illectum.
Illigrinium proprium loci.
Illinc: inde, de loco ſignificat, ſicut illic in loco.
Illuc ad locum, illac per locum.
Illinguis: mutus.
Illiccine ex ille & hiccine componitur pro illicine.
Illimus ſine limo clarus.
Illino, nis, illiui illitum: unctum, perfuſū, actiuū ē
Illyria regio uicina italiæ iuxta hadriaticū mare.
Illyricus ſinus illyriæ portus.
Illido dis illiſi illiſum: impulſum, fractum.
Illyricum regio hadriatici maris.
Illyricum generaliter omnis græciæ eſt.
Ilium urbē ilus apollinis filius in phrygia cōdidit.
Ilus aſſaraci frater qui ilion condidit, unde nomē accepit.
Ilua ſyriorum lingua ſeptember menſis.
Illudetanum hebraice ſeptember menſis.
Illuſtris nomen noticiæ eſt, dictus ꝙ clareat multis ſplendore generis uel ſapiæ uel uirtutis.
Illuſtris clarus, perſpicuus, manifeſtus.
Illuſtrare nobilitate, clarificare, illuminare.
Illuuies ē ſqualor, immundicia: morbus ſordes.
Illuuies ſordium eſt, a diluendo ideſt lauando, in gluuies uero uentris.
Illutus: ſordidus.
Illuminat: lumen præſtat clarificat.
Imago: ūbra oſtenſio: figura ſimilitudo perſonæ.
Imago dei eſt imagiuncula ſimilitudo modica.
Imber pluuia, nunc aqua marina alias fluuialis.
Imber lenta & dēſa pluuia ou βροσ græce dictus ꝙ terram inebriet, hic imber imbris, unde componitur ſeptember & cætera.
Imber ad nubes & ad pluuias ptinet.
Imberbis non bñ barbatus, imberbus antiquitus.
Imbecillis quaſi ſine baculo languidus, & fragilis.
Imbellis: infirmus non fortis: quaſi nō bello aptus
Imbrices tegulæ dicti quod capiant imbres hic imbrex cis.
Imbrumari dicuntur quibus faſtidium eſt ciborū broma, βρωμα, n. edacitas eſt.
Imbrutus, ſine intelligentia, imprudens.
Imbuere: inſtruere, intimare, incipere: iniciare.
Imbuit dicitur ab ara noua primo ſacrificio deſiccata.

Imbuli dicti uel quia ſub uolumine ſunt: uel quia ſub his ambulamus. ſunt enim platearum porticus hinc inde.
Imbumentum: documentum.
Imbutus: doctus.
Immagiſtratus: in honore poſitus.
Immanis: non bonus. Nam mane bonum eſt uel nō manu aſſuetus id eſt immanſuetus crudelis īgens informis.
Immane aſperum: nam manum bonum antiqui dicebant.
Inimane hiſpidum. horridum. ingens plus a menſura.
Immanior crudelior.
Immaturum: acerbum: inconſideratum: feſtinatū.
Imerinos græce dies atq; nox æquoctialis circulus.
Imerobaptiſtæ: hæretici inde dictiq; die ueſtimēta & corpora lauent.
Immemor qui oblitus eſt. ignarus uero qui inſcius
Immendat: deprauat.
Immenſus dicitur qui omnem modum metiendi tranſcendit.
Immenſus dicitur deus: quia concludit cūcta: ipſe a nullo concluditur.
Imminet: altior eſt. inſtat. deſup fundit.
Immittit: interponit. incitat. inflāmat.
Imitari: ſīmulare aut ſequi.
Imitor penultimā & antepenultimam corripit.
Immobile: ſtabile. ratum firmum.
Immobilis qui penitus moueri non poteſt: immotus uero qui nondum mouetur & tamen moueri poteſt.
Immune: improbum. culpandum uel munere libe randum.
Immodicus inanis. uentoſus. uanus.
Immodeſtus. impudens improbus. petulans.
Immolare ueteres dicebant: qn uictimas in mole altaris ponentes ignem ſacrificii ſubiiciebāt. Nūc autem immolatio panis & uini conuenit.
Immolator: ſacrificator mulierum ſtuprator.
Immo potius aduerbium eligendi.
Immo uero. hoc iam uero.
Immo coniunctio collectiua uel rationalis ſic: aut eſt ſanus aut æger: ſed non eſt ſanus. immo eſt æger.
Immortalis dicitur deus ſicut de eo ſcriptum eſt q̄ ſolus habet immortalitatem. quia in eius natura nulla eſt commutatio. Nam omnis mutabilis nō inconuenienter mortalis dicitur: ſecūdum quod anima dicitur mori: non quia mutetur in corpus uel in aliquam alteram ſubſtantiā ſed in ipſa ſua ſubſtantia: quicquid alio modo nunc eſt aut fuit: ſecundum id quod deſtitit eſſe quod erat: mortale utiq; deprænditur. ac per hoc ſolus deus īmortalis dicitur: quia ſolus incōmutabilis.
Immortalitas: incōmutabilitas.
Immundus eſt qui cum uxore ſua dormierit: uel mortuum tetigerit. non tn ideo peccator eſt.
Immunditia uocatur omnis incontinentia genitalium membrorum.
Immunis ſine munere.
Immunis: minime munificus uel qui non facit munia id eſt officia: quia uacuus dicitur.
Immunis: intactus. illibatus.
Imon græce ceruix.
Impacta: impulſa. ab impingo gis.
Impalaſti. impugnaſti.
Impandū nota eſſe aduerbium: ut donatus dicit
Impās. in manu regis ſeruus dimiſſus. exraneus ē.
Impar: inæqualis. infimus. uel ſine pare. iparilitas.
Imparíens: ubi nihil naſcitur.
Impaſſibilis dicit deus: quia perturbationibus nullis afficitur: quibus fragilitas humana ſuccūbit. uidelicet iracundia iuidia & reliquis. ſed cum ira ſci aut tale aliquid dr: noſtro uſu dicitur.
Impatibile: quod quis pati non poteſt.
Impatiens: ſine fræno.
Impedire: detinere. fruſtrari: quaſi in pede dare.
Impegi: deueni. ab impingo gis.
Impendens: imminens.
Impendium: impenſum. erogatio.
Impens: græce profugus.
Impenſum: erogatum largitum uel magnum.
Impenetrabile. inacceſſibile. non tranſibile.
Imperare: iubere.
Impatiuus modus dictus: quia ipſo iperamus aliis ut faciāt aliquid uel patiantur & cætera.
Imperatores apud ueteres dicebantur qui in numero præerant: poſtea uero ille tm apud quem ſumma rei militaris conſiſteret. ſed dum diu duces titulis imperatoris fungerentur: ſenatus cenſuit Iulii cæſaris hoc tm nomen eſſe: quod & ſequentes cæſares habuere: ut hoc nomine diſtingueretur a cæteris regibus.
Imperium: poteſtas. iuſſio. perpetuum regnum.
Impero as. unde imperator imperium. iperialis impioſus imperioſior & imperito frequentatiuum componitur ex in & paro.
Imperitat: frequenter imperat.
Impellicatus: concubinatus. a pellice.
Imperſonalia quæ ex ſe naſcuntur deficiunt futuro infinito: ut pudet.
Imperſonale uerbum dictum quia perſona ſola deficiat: quæ ſi addatur: perfecti uice fungitur: ut legitur a me pro ego lego.
Imperſonalia nerba cum per ſe infinita ſint: perſonarum & numerorum adiectione pronominum finiunt & loco perfectorū per oēs modos accipiūtur: ut currit a me. p ego curro. frequēter tn ſine pnomine. pferunt & ipſū actū ſignificāt: ut curritur ad uocē id ē curſus fit: ſed habētia paſſiuā uocem abltō uel datiuo more paſſiuorū iūgunt & ī trāſitiue itelliguntur: ut currit a me uel mihi. Actiuam uero hntia ſi ſint a pfectis uerbis eorū cōſtructionē ſeruāt: ut iuuat me qa iuuo te. placet mihi qa placeo tibi: cætera uero datiuo copulant: & ītranſitiua ſunt. ut licet uacat libet mihi. Quæ uero nō habent primas uel ſecundas pſonas: q̄ pauca ſūt uel datiuo iunguntur ut modo dictū eſt. uel accuſatiuo: ut oportet illū ſcire ſicut decet illum

Nam deceo illum dicimus. Debet quoq; impersonale accipitur cum fieri iunctum & tunc maxime subiunctiuum sequitur. Debet fieri a me ut aucto res legantur: licet tamen per ecclypsim datiui ea dicere ut placet me libet uacat uel etiam ipsius ac cusatiui: ut placet dicere: uacat audiſ miseret pudet exceptis his quæ accusatiuum & genitiuum simul assumūt: pœnitet pudet piget miseret me illius. Duo uero cum genitiuis aliorum applicantur: quinq; tamen pronominum ablatiuis construuntur: interest refert martini: mea tua sua nostra uestra.

Impartit: donat, tribuit, largitur & partes dat.

Inptio & impartior dicitur, e partior componitur impartio tis tiui.

Impetrare: obtinere, accípere, mereri.

Impes is id est impetus, ab impeto.

Imperigo: ficca scabies, prominens cum asperitate rotunditate formæ, & membrorum decorē fœdat.

Impetus: animi feruor, incursus: impressio.

Impetere: incurrere, insilire.

Impiger: uelox, alacer, expeditus, industrius agilis

Impiasti conuicio, pro cædisti uel castigasti: impugnasti.

Impingo is it: ostendit: incurrit, cadit, expellit, impellit.

Impingo gis impactum.

Impinguo uas: pinguē facio, significat lætificare.

Impius pro infideli ponitur: dictus ꝙ sit a pietate religionis alienus.

Impius quisquis a firmitate fidei recedit: peccator uero qui praua actione fœdatur. Est igitur omnis impius peccator, non omnis peccator impius. ide pietas.

Impius in parentes: Tul.

Impius in deum: peccator in se: pestilens in proximum.

Implacata, intuta insidiosa iquieta. suspecta īfida

Implastrum dictum eo ꝙ inducatur.

Implere: saturare.

Implexa: innexa.

Implicare, illigare, irrætire, impedicare.

Implico as cui implicitus.

Implicisscere: implicare.

Implorat: cum flætu inuocat: uel rogat, inquirit.

Impluuium solarium irruens pluuia tectum unde ruit pluuia.

Impolio is impoliui protraxi.

Impolitus, imperitus asper incompositus incondi/tus; detentus.

Imponere est rem aliquam corporalem uel incorporalem alteri rei supponere. & per fraudem facere dicitur uel simulationem decipere unde impostor uocatur: cum aurum & argentum uilliori metallo adulteratur.

Impopularis, inusitata.

Impopulabile uero illæsum.

Importitor quidam deus a paganis agricolis habitus est.

Importunus: inquietus: qui non habet portum id est quietem sine opportuno.

Importunium dicimus id quo nullum refugium nauium quasi nullus portus.

Impostura fraus: quasi superimpositura.

Impostor: stropharius, strophosus.

Impos: non potens pusillanimis.

Impotens, sine potentia; interdum præpotens.

Imprecari: maledicere, deprecari, expugnare.

Imprecatur: optat, intente rogat maledicit.

Impræceps in depressum in profundum in præcipitium.

Improbare: obiicere criminari, uituperare.

Improbus: importunus, impudens, inimicus.

Improbus dictus: ꝙ etiam instet prohibenti.

Improuisus non anteuisus: sed subito, improuidus uero non sibi prouidens.

Imprudens: incautus, segnis, secors non prudens.

Imprudenter inconsiderate, insolenter importune

Impubes bis: puer imberbis: ephebus, commune.

Impudēs dictus ꝙ ab eo pudicitia & pudor procul abest, conuicios us inuerecundus irreuerens.

Impudicus a podice uocatus: pudorem enim & fetorem dicit: qui turpitudinem refert.

Impudicus qui turpitudinem flagitio infert, impurus uero qui patitur.

Impudicus: spurcus, corruptor adulter, libidinosus obscœnus.

Impulator concitator.

Impulit: coegit, percussit, impegit.

Impello is impuli impulsum actū impultum pro impulsum.

Impurus: coinquinatus, pollutus turpis, fœdus qui patitur turpitudinem.

Impune: sine pœna, sine uindicta, aduerbium.

Impunitus qui pœnam euasit, impunitor ide comparatiuum, persius.

Impunitas, uenia.

Impuratus: impurus semper.

Imus ma mum: nouissimus, infimus, extremus minimus.

Imus uero uerbum plurale ab eo is, uadimus.

In præpositio quando εις uel κατα id est ad locum uel contra significat accusatiuo iungitur: ut in urbem uado, in adulterium ducor, inuenitur etiam pro ad cum hoc casu: cum dicitur impulit in latus ꝓ ad latus: quādo uero ꝓ ἐν en græca præpositione ablatiuo seruit: ut in italia sum: in tempore est, in loco est, in illo est, & est localis temporalis personalis, in compositione modo est priuatiua: ut indoctus infirmo: modo intentiua ut imprimo. Quidam dicūt pro ꝓp ut in hoc ueni: & pro cum: ut in baculo meo tranſiui: pro per: ut in urbem curro. In contra retinet, nec non ad priuat & auget: In præpositio modo significat ual de: ut increpuit modo non ut inualidus: modo iter: ut benedicta in mulieribus: modo aduersus ut tres in duo diuiduntur: modo pro spatio temporali: & significat usq;: ut a mane in noctem.

Ina εἰνα geæce ut.

Innare.natare,transmeare,inde innabilis non habilis ad natandum.
Inacceſſus ſus:quo non acceditur.
Inacceſſus a um participiũ,ſine origine uerbi.Nam accedor non dicitur.
Inachus achaiæ amnis a theſſalia exit argolicos irrigans campos: quẽ inachus rex a ſe nominauit.
Inhalare:redolere.flagrare.
Inanis uanus:uim nullam habẽs.ſine cauſa componitur ex in & anus,inde fit inanio inanis & ianitas componitur exinanio.
Inarime inſula regionis eiuſdẽ:quã alueriã uocant
Innatum:intus natum: quod non leuiter ſeparaſ.
Inaures ab aurium foraminibus dictæ: quibus pretioſa lapidum grana dependent.
Inauſpicatus qui non eſt initiatus.
Inauſpicato:ſine requiſitiõe.ex improuiſo.
Incalere:ualde feruere.
Incana:ualde cana.iuuenalis.
Incanigenia:primigenia.
Incantare uerbis magicis conſtringere.
Incantator:qui artem incantandi uerbis peragit.
Incapitatum:ſine capite.
Incautus:improuidus.
Incaſtraturæ:tabularum compaginationes.
Incaſſũ:irritũ fruſta.infructoſũ ſine cauſa
Incelebris:deſertus.
Incendere:exurere.excitare.
Inceneris:in gyro.
Incenſũ dictũ qa igne conſumiſ dum offertur
Incentiua:deſideria carnis,ſtimuli luxuriæ.ab incitando dicta.
Incentiuum:irritamentum.aculeus carnis.cupiditas uitiorum.
Incentor:ſuaſor.ſtimulator.ab eo q incendat.
Incentiua.incitamenta.inflãmationes.
Incertus.dubius.obſcurus.
Inceſſere:inquietare.redarguere.accuſare:
Inceſſo is ſit inuaſit ingruit.
Incedo is inceſſi.
Inceſtare:coinquinare.polluere.
Inceſtus.tus in uirgines:in uiduas ſacratas uel propinquas ſanguine conſtitutum eſt.dictum eſt aũt quaſi incaſtum uel απὸτου κε͂ϛαυ.nã pellicia ueneris quæ legitimas nuptias ligat.ſi quis igitur legitimi matrimonii iura,uiolauerit:inceſtus dicitur.
Inceſtus a um qui facit inceſtum: inceſtus tus uero uitium.
Inciere:parere initi.a ciẽdo & iuocando proximos
Incipare:inuoluere.
Incipit:inchoat.initium ſumit: componiturex ĩ & capit.quaſi incapit:id eſt initiũ capit.nõ a cœpit
Incincta ſine cinctu:quia præcĩgi fortiter uterus nõ permittitur.
Incircunſcriptus termino carens:qui circunclaudi nequit.
Incitare:cõmouere.puocare.cõponiſ ex in & cito
Incitamentum:inflãmatio.prouocamentum.
Inciti dicuntur egentes homines: quibus ſpes ultra progrediendi id eſt proficiſcẽdi nulla reſtat: unde calculi qui in luſu tabulæ moueri non poſſũt: inciti dicuntur.
Incinibiles:nocibiles.uel diſcordes.
Inclamitare conuitium agere: interdum corripere
Inclytus:clarus.glorioſus.inuictus illuſtris.
Inclytus græcũ eſt.Nã clyton græce glorioſum.
Includere:interius claudere.
Incluſibilis ad locum,inclaudibilis ad pedẽ referẽ
Incluſores:qui gemmas auro includunt.
Inclæmens:inexorabilis.immiſericors.crudelis.
Inclæmentia:ſæuitia.inexorabilitas.feritas aſperitas.
Inclæmentia cæli:intemperies cæli.
Inchoare:incipere.quaſi contra chaos facere.
Inchoo deriuatur a græco noſe quod eſt chaos id ẽ primordialis confuſio quattuor elementorum.
Inchoatiua a uerbis ſecundæ declinationis: magis poſtulant ex regula e penultimam habere ut horreo horreſco. Nam quidam etiam conticiſco dicunt.Fiunt & ab aliis coniugatiõibus ſed raro: ut amaſco.hiſco labaſco.ſciſco.
Inchoatiua & meditatiua præteritis deficiunt & quæ a præteritis fiũt & ſupinis:& q̃ a ſupinis deriuantur participiis & futuro infinito ut tepeſco e ſurio.inde dicta ichoatiua:quia initium actionis: uel paſſionis ſignificant & cætera. Et deriuantur plærũq; a neutris abſolutam uel intrinſecus natã ſignificantibus paſſionem:quorum plæraq; ſecũ dæ coniugationis ſunt:ut rubeo es rubeſco.plæraque dicimus ideo:quia ueniunt etiam ex aliis uerbis ſed raro:ut cupio cupiſco.ſcio ſciſco. dormio dormiſco.ſentio ſentiſco. labo labaſco. integro: integraſco:quod in paſſiua ſignificatione poniſ cum primitiuum eius ſit actiuum. amo amaſco. miſereo miſereſco.uiuo uiuiſco unde reuiuiſco. ueſperaſco quaſi a ueſpero as. Omnia fiunt a ſecunda perſõa primitiui addita co:excepto hio as quod hiſco facit non hiaſco.
Incola:aduena.
Inquilinus ſignum perditæ patriæ.
Inquilinus diciſ q̃diu peregrinatur.icola uero dũ inuenerit ſedem.
Incolæ ab incolendo dicti:quia iam ſunt habitatores & permanentes ſed tamen aduenticii.
Incolatus tus:peregrinationis habitatio.
Incolumis.a columna dictus,quaſi erectus. fortis. ſtabilis.unde incolumitas.
Incolumitas ẽ tuta atq; itegra ſalutis conſeruatio.
Incomitata:ſine comite.
Incõmodum:damnum.diſpendium.
Incompos:impotens.
Incomptus:incultus.incompoſitus.horridus.
Incommutabilis deus dicitur:quia ſemper idem pmanet.
Inconceſſus:uetitus.non conceſſus.
Inconditus:incompoſitus.inordinatus.impolitus: rudis.
Incongruum:inconueniens.
Incomprehenſibilis:qui non poteſt comprehendi

Inconsequenter:incongrue.irrationabiliter.
Inconstans qui non est stabilis: sed quod placet ei rursus displicet.
Inconsultus dictus ab eo q̄ non accipiat consilium:
Incontentione:mox de repente.
Incorporeus uel icorporalis ideo dicit deus:ut spiritus credatur uel intelligatur esse non corpus.
Incorporalia nomina dicta quia carent corpore:uñ nec uideri nec tangi possunt.ut pietas.
Incontinens:luxuriosus,uanus gulosus.
Increbruit:incrementum sumpsit.
Increbrescit:frequentat.innotescit.
Increbreo es increbrui, unde increbresco.
Incrementum:nutrimentum.augmentum.ab increscо.
Increpare:obiurgare.
Increpitans:inclamans.clara uoce appellans insultans.
Increpo pis increpui increpitus.reprehensus inclamatus.
Incubi ab icubando passim cū animalibus dicti: q̄ græce panitæ dicūtur. improbi sæpe existunt mulieribus & earum peragūt concubitum: quos dæmonas gallidusios uocant: quem autem incubonē uulgo uocant:hunc romani faunum ficarium dicunt.
Incubi qui in esaia pilosi a græcis uero panas uocā tur.horum forma ab humana effigie incipit sed ī bestiali terminatur: unde pagani dixerunt eum barbatum:rubicunda facie:caprinis pedibus:quē uolunt esse rerum & totius naturæ deū.unde pan quasi omnia appellatur.
Incudes dicuntur quibus fabri ferrum domant.
Incus dictus q̄ ibi aliquid cudamus idest feriendo producamus:cudere enim cædere & ferire est.ueteres enim non incudem.sed intudem dicebant: q̄ in eo mettallum tundatur id est tendatur: ūde & rudes id est malleus dicit a tundendo.
Incus incudis cu producitur ubiq;.Nam cudo unde deriuatur pducitur.fœmininum est.
Inculcare.insultare.iactare.infundere.iterare.
Inculcare quasi ualde calcare.
Incumbere:urgere.instare.
Incunabula:infantis primordia.
Incunctanter:indubitanter.
Incuriosus:sine cura & sollicitudine.
Incuria negligentia ab eo q̄ curæ non sit.
Incursor aris incursatur in aliquem incurrit.
Incusamus potiores:pares accusamus icusamus uerbis.accusamus crimine uel facto.
Incutere:ingerere.imittere.iniicere.instruere.cōmouere: ualde quatere.
Incutio tis incussi componit ex in & quatio quatis.
Indagare inuestigare.inquirere.
Indago indaginis.inquisitio.inuestigatio.ferarum agitatio.ordo.
Inde de loco significat.uel exinde.
Indecenter.incomposite.
Indeclinatus.studiosior uigilans laboriosus.
Indecorum:inhonestum.
Indecor & dedecor indecoris penultima corripitur:quia a decus decoris deriuatur.quanuis simplex decor is apud antiquos inueniatur correpta penultima pro decorus rarum.
Indefesse.indeficienter.
Indefessus:infatigabilis indeficiens.
Indemnis q̄ sine damno uiuat:dicit innocuus.
Indens inferens uel demonstrans.
Indepiscisci est aliquid incipere & perficere.
Indepsit.inuasit.
Indeptus:adeptus.
Index cis ab indicando dictus.commune est.
India dicta ab indo flumine quo ex parte occidentali clauditur. hæc a meridiano mari usq; ad ortum solis porrecta & a septentrione usq; ad montem caucasum peruenit hīs gentes multas & oppida insulamq; taprobanem elephantis refertam. crysan & argyren auro & argento fœcundas.tylen quoq; arborum fructibus nunquam carentem: in anno bis metit fruges. his hyemem & æstatem patitur.gignit autem homines tincti coloris.cynamomum & piper & calamum aromaticum mittit & ebur.Ibi ut diuus hieronymus scribit sunt montes aurei:quos adire propter dracones & gryphes & immensorum monstra hominum impossibile est.
India ab occidente habet flumen indum: quod rubro mari excipitur a septentrione montem caucasum.reliqua uero eoo & idico oceano terminātur.hæc habet gentes. xliiii. absq; insula taprobane decem ciuitates habente & absq; reliquis insulis habitabilibus plurimis.
Indicus ca cum de india:indi uero a iectan filio heber orti putantur.
Indicare:demonstrare.promere.
Indicatiuus modus ē:quo idicamus uel difinimus quid agatur:qui ideo primus ponit quia pfectus est tam personis q̄ temporibus & cætera.
Indicatiuus modus dictus quia significationem habet indicantis:ut lego legere me indico.
Indicere:fieri iubere;præcipere.
Indicium documentum ab indicando dictū signū argumentum.
Indicio dicta quasi ualde dicio. Octauianus enim augustus:post q̄ omnem subiugauit orbem in tres partes diuidens præcepit ut omnis homo censum daret a septem ānis usque ad senem.hæc indicio prima facta est in esaia ex qnque annis & ut omne tributum ducebatur romam. tunc urbs illustrabatur lampadibus: qui annus lustrum dicebatur Sexto anno exigebatur census de africa per qnique annos & tunc item ānus ille quo tributum rome reddebatur lustrum noiabatur. Vndecimo anno ibat edictio per europam:& expletis quinq; annis quintodecimo anno effundebatur census in arcam capitolii:& tunc dicebat una indicio. Cōpletis enim.xv.alia indicio incipit:de qua Macrobius dicit indicio dcā est reipublicæ exactio idest census totius orbis in urbe roma completis: & tūc completis.xv.annis sex diebus illustrabatur.

Indicio quindecim annoꝝ eſt. per qnquēniū redde bant aureū denariū: per quinquennium argenteū per quinquennium æreū: unuſquiſq; pro ſe & pro tota familia ſua: & habebat denarius ille decem nummos in ſe: unde & dicitur.

Indiciones romani inuenerūt: quæ per ſingulos annos uſq; quindecim uenientes rurſus ad primi anni principium reuoluuntur.

Indicum in indicis inuenitur calamis ſpuma adhærente limo: eſt autem colore cyanei mixtura purpuræ ceruleiq; mirabilem reddens. Eſt & alterū genus.

Indo indis indit impoſuit imiſit inſeruit.

Indico is it. indixi indictus: quod eſt præcipere iubere: quaſi ual de iubere.

Indo uero indis indidi inditus. quod eſt imponere quaſi in aliquem dare id eſt alicui.

Indico uero as quod ē aperire quaſi interius dicare ideſt oſtendere.

Indifferens: ſine dilatione. ſine differentia.

Indigena dictus quod inde ſit genitus.

Indigens: pauper egens.

Indiges pauper ab i digeo.

Indiges dicitur ille deus: qui ex hominibus ad conſecrationem uenit. ut æneas ita dictus quia cum homo fuerit indiguerit: quidam dicunt a contrario: q; nullis indiguerit priſ. hic indiges indigetis ab egeo.

Indigetes proprie ſunt dii ex hominibus facti q̄ſi in deos agentes. abuſiue omnes quaſi non indigentes.

Indigeſtus: incompoſtus. inordinatus. non cōfectus cibus.

Indigeſtio quando cibus non digeritur id eſt non conficitur.

Indigere. aliquādo egere.

Indignari: ſtomachari.

Indignatus erectus erigens ſe.

Iudignor illam rem & illa re dicimus.

Indiguus a um: indigens: pauper egenus.

Indiſcreta. non ſeparata. indiſtincta.

Indiſertus: ineloquens. infans.

Inditus: impoſitus: immiſſus.

Indiuiduum: quod ſolui non poteſt.

Indiuiduum dicitur: quod ex proprietatibus conſiſtit quarum collectio non eadem eſt in alio ut plato hic. & hoc album. ſophronici filius ſi ei ſit ſolus. Boetius de trinitate.

Indiuidua nonmodo ſubſiſtunt ſicut genera & ſpecies: uerū etiā ſubſtāt: Nā neq; ipa indigēt accidētibus: ut ſunt: iformata enim ſunt iam propriis & ſpecificis differētiis. & accidētibus: ut eē poſſint ſubminiſtrāt dū ſcilicet ſubiecta ſunt: q̄ genera & ſpecies nō habent: quia eis accidētia nō cōtingunt

Indocilis: qui nihil diſcere poteſt. indoctus uero qui nondū didicit & tñ diſcere poteſt.

Indoles proprie eſt quædā imago futuræ uirtutis.

Indoles: origo nobilitas. generis. incrementū ſoboles uirtus uel bona ſpes.

Indoles indolis iuuentuis incrementum: ætas iuuenilis quæ dolos neſcit ſine dolo.

Indole: ingenioſe aut bona ſpe.

Indolentia: ingenioſitas.

Indomitus: inuincibilis. effrænatus. impudens.

Indubitatim: non dubie.

Inductio eſt quæ rebus non dubiis captat aſſēſionē eius rei quæ inſtituta eſt. huius tria ſunt membra primum præpoſitio: quæ ſimilitudinis oſtendendæ rei neceſſario unius inducit aut plurimarum ſecunda illatio quæ & aſſumptio dicitur quæ cuius cauſa ſimilitudines habitæ ſunt introducit: Tertia concluſio quæ aut cōſenſionis illationem confirmat. aut quid ex ea cōficiatur declarat.

Inductio eſt oſo per quā fit a particularibus aduniuerſalia progreſſio hoc modo. ſi in regendis nauibus non ſorte ſed arte gubernator eligitur: ſic quoq; in regendis equis auriga: non diſſimiliter in re publica princeps & ſimilia: tunc & in omni quoque re grauiter adminiſtranda non ſorte ſed arte eligi debet rector. ſæpe quoq; multorum collecta particularitas aliud quiddā pticulare demōſtrat ſic ſi neq; nauibus neq; curribus neq; agris ſorte ponuntur nec rebus quidem publicis rectores ſorte ducendi ſunt. Differt igitur a ſyllogiſmo qui ab uniuerſalibus ad perticalaria decurrit. eſt q; in eo ſi ueris præpoſitionibus contexitur firma & immutabilis ueritas. At inductio habet quidem interdum maximam probabilitatem. ſed interdū ueritate deficit: ut in hac. Qui ſcit canere cantor eſt: & qui luctari luctator: & qui ſcribere ſcriptor quibus & ſimilis ſimul collectis inferri pōt. Qui ſcit igitur malum: malus eſt: quod non procedit. huic inductioni exemplum ſupponitur ſicut ſyllogiſmo entymema.

Induco cis induxi inductus: intromiſſus. ad aliqd impulſus.

Induo uero induis indui indutus id eſt ueſtitus cooperius.

Induo actiuum induor artus dicimus. & paſſiuū eſt

Indulgere: dare opā. præſtare uel ignoſcere. pcere.

Indulgere. inde algere. id eſt parcere uel dulceſcerē

Indulgeo indulges indulſi indultū: condonatum.

Indumentū dictum q; intus ad corpus induatur.

Indumina: indumenta.

Induperator pro imperator interpoſita du.

Induuiæ: ſpolia. ueſtitus.

Indupedit: impedit.

Induſtria doctrina. ſtudium. uigilantia ab indulgere id eſt operam dare ſtudio.

Induſtria aſſiduitas. cura. labor. ptinacia. inſtantia.

Induſtrius: ſtudioſus. laborioſus. efficax. faber. agilis.

Induſtriare: docere.

Induſtria frequens exercitium circa honeſtam rē.

Induſior. i. induor ueſtibus uel ornor.

Indus fluuius orientis qui rubro mari excipit. unde india dicitur.

Induſiarius id eſt ueſtiarius.

Induciæ ſunt fœderis ptes: dictæ quaſi in dies otia dilationes.

Inedia:fames uel ieiunium.tenuitas:faſtidium ſtu por dentium.
Inedia dicta q; ſit ſine eſu.
Ineffabilis dicitur deus:non quia non poſſit dici quod eſt fari:ſed quia finiri ſenſu & itellectu hu mano nullatenus poſſit:&quia de eo nihil digne dici poteſt:ineffabilis eſt.
Inefficax:ignauus.iners.piger.
Inegargatongi.i.ſecundum qualitatem:
Innectere:ligare.inuoluere.fingere.opponere.
Inhibeo es inhibui inhibitus:prohibitus.
Inhibere:uetare.
Ineluctabile:quod uinci non poteſt.
Inexplicabile tempus:quod uitari uel finiri non poteſt.
Inenodabile.quod ſolui non poteſt.
Ineptia:ſtultitia.res uana.non apta.
Ineptus:apto contrarius eſt.quaſi non aptus. id eſt ſtultus.
Inhærere:permanere.perſeuerare.fixus ſtare.
Inergia effectus.
Inermis arrogans.
Inergumina:dæmonica.dæmonia.
Inerguminus:uexaticus qui a dæmonio arguitur.
Ineritus nomen inſulæ.
Inermis uel inermus:ſine armis.ual uiribus.
Inertia:hebetudo:ſine animi artibus.
Iners ſine arte:& ob hoc quidem nullius operis:ſegnis uero quaſi ſine igne id eſt frigidus per quod inutilem accipimus.
Inerticulus:remiſſus.peſſimus:
Inertioſus:piger.ſegnis.tardus.
Inerticula uua nigra quã græci ΑΦΑΥΛΗΝ uocant boni uini & lenis:unde quaſi iners dicitur quaſi guſtui non ſit habilis.
Ineruum:incathænatum.
Ineſco ineſcas caui.illicio.
Ineo is iniui initumactiuum.
Inire:intrare.
Inexorabilis qui nullis precibus flectitur.
Inexorabilis:inflexibilis.implacabilis.immiſericors.
Inexpectatum:non prouiſum.
Inexpertum:non probatum.ab experior.
Inexpiabile:dictum quod non purgetur.
Inexplebilis:inſatiabilis.
Inexplorato inexperto.
Inextricabilis:inſolubilis.
Infamia dicta quaſi non bona fama.hic & hæc infamis ſine nomine.
Infamo as.
Infandum:nec dicendum.ſceleſte.uel nimium.
Infans homo primæ ætatis:dictus q; adhuc fari ne ſciat.nondum enim bene ordinatis dentibus non exprimit ſermonẽ.hic & hæc ifãs græce ΝΗΠΙΟΝ nepion dicunt priſ.
Infantia prima ætas quæ porrigitur in ſeptem annos.
Infatuus.non fatuus.
Infauſtum:infelix.execrabile.
Infœcunda:ſterilis.
Infecta:non facta:uncta.colorata.infuſa.
Infelicare:infelicem facere.affligere.
Infelix:ſine felicitate.miſer.
Infelicitas:miſeria.
Infenſus:iratus & offenſus.
Infeſtus:moleſtus.
Infercit:replet.cumulat.
Inferre:importare.contraferre.inire.
Inferre:ſacrificium mortuorũ ſæpulturæ.debitæ
Inferiæ dictæ q; inferis fiant:nam pro mortuis fiunt.
Infermentaria id eſt tacita.diſſimulata.
Infernum nonnulli i quadam terrarum parte:alii uero ſuper terram exiſtimant:ſed tamen hoc animum pulſat:quia ſi infernũ iccirco dicimus:qa inferius iacet quod terra ad cælum eſt hic infernus ad terram eſſe debet:unde fortaſſe per pſalmiſtam dicitur:liberaſti animam meam ex inferno inferiori.ut inferus ſuperior terra.infernus uero inferior ſub terra eſſe uideat'.Et quia in apocalypſi legitur:neq; ſub terra eſſe inuentum qui dignus aperiret librum:quid obſtet non uideo:ut ſub terra infernus eſſe credatur.
Infernus cæcitas animi uel præiudicium.
Infernus eſt pars ſuperior inferi in quo quieuerũt animæ iuſtorum ante aduentum chriſti.pars uero inferior inferus in quo impiorum animæ quæ plurimũ peccauerũt tradunt'.de quo propheta:liberaſti animam meam & inferno inferiori.
Inferus appellatur eo q; infra ſit.ſicut autẽ cor animalis in medio eſt:ita infernus in medio terræ eẽ perhibetur:unde in euangelio legitur.filius hois in corde terræ.Alias inferi a philoſophis dicuntur q; animæ inibi feruntur.
Inferus ſinus maris magni:qui italiam attingit:quẽ græci ionium.itali inferum uocant.
Infertio tis inferſi infertum repletum.
Infertum quod altari offertur atq; libatur uinum
Infeſtus:innocens.inquietus.
Infeſtari:obiurgare.altercari.inſectari.
Inferciale:illachrymabile.
Inficiatur:abnegat.
Inficere uero colorare.tingere.corrumpere.
Inficiari:crimen inferre.aut negare.mentiri.
Inficiæ:negationes mendacia.
Infigere:firmum ponere.
Inficiabilis:negabilis.infandus.
Inficiator:negator qui non fatetur.ſed contra ueritatem mendacio nititur mendax.
Inficatio:negatio debitæ rei cum a creditore depoſcitur eadem & abiuratio.
Infitetur:negat.non fatetur.
Infit:cæteris deficit.antiqui tamen infio dicebant incipit fari.
Infidelis qui caret firmitate:infidus uero qui fide
Infindere:ſecare.
Infinitiuus modus dicitur quia perſonas & numeros non definit.nec affectus animi certos habet:& eget uno ex aliis quattuor modis.

Infinitis uerborum utimur loco nominum ſcilicet pronominatiuo & accuſatiuo: ut bonum eſt monſtrari digito.
Infinitum eſt interrogatiuo contrarium, ut qui q̄lis, quantus; quot, quotus: cum in lectione graui accentu pronunciantur.
Infinita uerba dicuntur a defectione numerorū & perſonarum.
Infirmus dictus quaſi ſine forma id eſt colore, uel non firmus.
Inflare: flatu implere.
Inflatus: tumidus, uentoſus, uanus, ſuperbus.
Inflectabilis: ſemper triſtis.
Infligere: imprimere.
Infligo gis inflexi inflictū: impactū: impreſſum.
Influctuat: æſtuat, fatigatur.
Informatio: inſtructio, doctrina, compoſitio.
Informare: inſtruere, componere, docere.
Informis & hoc informe dictum q̄ non habeat formam: ſed quod ultra formam magnitudinē habeat.
Informe: turpe: uel imenſæ formæ, inde iformitas
Infortunium: infelicitas, fortuna aduerſa, miſeria
Infra, ab in ſignificat χατὰ aduerbium & præpoſitio eſt. Ex hoc inferus uel infer & infernus ifra inferior infimus.
Infrænis indomitus: id eſt qui frænis non regitur.
Infrequens: abſens. Nam milites cum uocati non affuiſſent: infrequentes uocabantur.
Infrequentia: caritas.
Infringere: tranſgredi, imminuere.
Infronitus: inſipiens, nam φρονήσιν ſapientia dicitur.
Infronitus: ſine fræno, indigeſtus.
Infronite, effrænate.
Infucatus: ſincerus, purus, ſine fuco.
Infula uitta ſacerdotalis alba i modum diadæmatis: a qua uittæ ab utraq; parte dependent: quæ infulam uinciunt.
Infulæ: ornamenta honorum, & omnium rerum & equorum ephippia ſiue fræni.
Infula faſciola erat.
Infuſoriū uel ſuffuſorium uas eſt in quo oleū fit.
Infundere: imittere, miſcere, implere.
Infuſio: aſperſio, immiſſio.
Infuruare: infuſcare, effundere.
Ingeminat: iterat, plauſu ſæpius laudat.
Ingemere, ualde gemere, dolere.
Ingenioſus dicit q̄ intus uim habeat gignendi quālibet artem.
Ingenium eſt interior uis animi quo perſæpe inuenimus quæ ab aliis non didicimus: dictum quaſi intus genitum uel genium id eſt naturale.
Ingenitus: innatus, naturalis.
Ingens: grandis, infinitus, ultra gentem ſuam. Ingētior, Virg.
Ingenui dicti q̄ habeant in genere libertatem non in facto: unde græce eugenes dicuntur: id eſt boni generis, inde ingenuitas.
Ingerere: inferre, importare, illidere: componitur ex in & gero.
Inglorius: ſine gloria, abſq; honore.
Inglutus: infirmus.
Ingluuies uentris, ab ingluendo.
Ingluuies ei: fames gulæ, uoracitas.
Ingraminat: in gramen erumpit.
Ingrata: ſine gratia.
Ingruere grauiter irruere. cū impetu ſuperuenire
Ingruo is: inſto inuado.
Ingredi: intrare.
Inguen is, neutri generis.
Inguina partes ſunt corporis ſuxta pudēda latinū eſt, inde inguinaria.
Inhiare: ſtupide intendere, habere deſiderare.
Inhians: intentus, attendens, cōcupiſcēs, inſpiciens.
Inhibere: cōpeſcere, retinere, cohibere, morari, cōponit ex in & habere, quaſi contra habere.
Inicere: immittere, inſerere, iponere, ex in & iacio
Infens: dicens.
Inire: inchoare, incipere.
Inimicus: contrarius, infidelis: quaſi non amicus.
Inim co cas componitur ab amico cas.
Initiū eſt rei a quo quid incipit ut fundamentum domus. principiū autem uerborum eſt exordiū.
Initium ab initio as uel ab ineo is deriuatur.
Initiari: ſanctificare, innouare.
Initiatus ſacratus.
Initiatus eſt: conſecrauit, obtulit.
Iniquitas ad mentis acerbitatem refertur: peccatū uero ad prolapſionem corporis. præcedit autem iniquitas: ſequitur peccatum. ſed grauior iniquitas eſt ta rē materia, item peccatum quod admittitur: piaculum quod admiſſum expiatur.
Iniquitatis tres ſunt differentiæ: ſuggeſtionis: delectationis: conſuetudinis. totidem etiam peccati uerbi: operis: cōſuetudinis. item iniquus dr̄ q̄ nō ſit æquus: ſed prauis opibus maculatus q̄ris chriſtianus, ipius uero pro infideli ponit: dictus ipius q̄ ſit a pietate religionis alienus.
Inniti: incumbere, confidere, ex in & nitor.
Iniugis: bos nunq̄ iunctus.
Iniuria: cum fit aliquid cōtra ordinem iuris. a ius iuri addita a fit iniuria.
Iniuriæ ſunt quæ aut pulſatione corpus aut conuitio aures aut aliqua turpitudine cuiuſpiam uitā uiolant.
Iniurius: iniuſtus.
Iniurium, contra ius contrarium.
Iniurioſus conuiciator: inſectator.
Ino uxor regis athamantis.
Innamipoto a græcis dicta q̄ terræ adhærens odorem pini habeat.
Innocuus: ſine dolo uel cui nocetur non nocens.
Innoxius: ſine culpa, ſine noxa, innocens.
Innocēs: nulli nocens.
Inofficioſum teſtamentum: quod fruſtra liberis exhæredatis ſine officio naturalis pietatis i extraneos reductum eſt.
Inola: corrigia libri.
Inoleo es ioleuit, i, creuit, iualuit, cōſueuit ihæſit

Inolita:innata naturalis quæ non deſtruitur.
Inoleo es inoleui ĩolitum. ab inoleui uero inoletū facit ſecundum priſc.
Inoleſcere:ſordeſcere.uel creſcere.uel in unū coniungi.uel innoteſcere.
Inomellū: uinum melle admixtum & uehæmenter agitatum atq; commotum:
Inhoneſta:ſine honore.uel genitalia: quia non habent eum decorem quem habēt cætera membra quæ in promptu ſunt.
Inops inopis:pauper.ſine opibus.hic & hæc & hoc inops.
Inops qui ſine terra eſt.ops enim terra dicitur: qa opem fert fructificando.alias non ſepultus inhumatus.
Inopia:egeſtas.paupertas.
Inopinus na num:inſperatus.
Inopinatus:ſubitus.non præuiſus.innormis & hoc innorme.immane.immodicum. longum plus a menſura.
Inborrere:expauere.uel pauorem facere.
Inhoſpita:inhabitabilis.deſerta.
Innoteſcere:in noticiam uenire.
Innotuit:notum factum eſt.
Inotalgicum:oculorum humor.
In præceps:in depreſſum.in profundum.in præcipitium.
In præcipiti:in alto & abrupto.
Inpræſentiarum pro in præſenti ponitur.
Inquam quod futuri eſt ſolent plæriq; ponere pro præterito uel præſenti.pro inqui.inquã:dicã dixi inquam:certe dixi.
Inquio is it inquimus inqunt inquiſti inqes dices.
Inquio in multis deficit.
Inquit:dixit.dicit.
Inquiens:dicens.
Inque loquere Teren:
Inquies ſine quiete inquietudo.
Inquies trium generum inqetus quod q̃uis habeat in nominatiuo e correptam.in genitiuo tamen ꝓducit ideſt homo ſine quiete.
Inquietare:commouere.in quiete non dimittere.
Inquilinus dictus quaſi incolens aliena: non enim habet propriam ſedem.
Inquilini ſunt qui migrant & non ppetuo manent Aduenæ autem uel incolæ aduenticii perhibent ſed permanentes.
Inquinatus:ſordidus.contaminatus.
Inquino as actm̃.id eſt contamino.
Inqrimus de qbus dubitamus: q̃rimus uero nota.
Inquiro is inquiſiui tum actm̃. componitur ex in & quæro.
Inſania genus hærbæ:quæ ſi edatur inſaniam facit hæc uulgo milimindrum dicitur.
Inſanus furioſus uel magnus.
Inſanus eſt qui perpetuo animi furore tenetur:inſaniens uero ſubito incitat ira uel indignatione.
Inſania:furor amentia.
Inſanire:furere.incitari ira.
Inſcendit:aſcendit.
Inſcius dictus quaſi ſine ſcientia: unde inſcitia uel inſcientia.
Inſcitia eſt ſine doctrina.inſciẽtia uero ſine ſciẽtia
Inſcribere:accuſationis eſt notare.
Inſectari:inſidioſe perſequi.
Inſedit:inuaſit.occupauit.ab inſideo es.
Inſellis:ſine ictu ſellici corporis.
Inſequi:pſeq.narrare.pgere.ppiquare.pſeuerare
Inſerere:immiſcere.interponere.
Inſero de arbore inſeui inſitum pro immitto inſerui.inſertum.
Inſertare:inſerere.
Inſertio:inſitio.cum inſeruntur arbores.
Inſecta:incerta.indiuiſa.
Inſidiari:doloſe aliquẽ expactare. iſidias ponere.
Inſidior tibi.deponens.
Inſidiæ loco ſiue tælo fiũt:fraudes doli pluraliter declinantur.
Inſidioſus dictus q; inſideat. Nam ꝓprie inſidere eſt doloſe aliquẽ expectare:unde inſidiæ.
Inſideo actm̃ p̃terito deficit: ꝓ quo utimur iſedi.
Inſideo & inſido dicitur.
Inſigne:ornamentum nobile.hic & hæc inſignis & hoc inſigne.
Inſignis:nobilis.p̃cipuus.glorioſus.magnæ famæ
Inſignior:nobilior.
Inſignitus:ornatus.deſignatus.
Inſignire:ornare.decorare.exaltare.inſignẽ facere uel ſignum imponere.tranſlatum ab animalibus quæ nota ſignantur.
Inſigniter:egregie.nobiliter.excellenter.
Inſimulare:criminari.accuſare ficto crimine.
Inſinuare:intimare.aperire. inſerere.oſtendere.
Inſiſtere:perſeuerare.urgere.ſtatuere.
Inſiſto is inſtiti facit: ſicut & inſto inſtitum & inſtatum.
Inſitæ arbores dñr.inſertæ uero cauſæ aut fabulæ dñr:contra tamen inuenit in diuina ſcriptura.
Inſicio dr̃ cum fiſſo trunco ſurculus fœcundæ arboris ſterili inſeritur:aut oculoꝝ impoſitio.
Inſitores qui inſerunt arbores.
Inſolens:ſuperbus. importunus. moribus non conueniens.
Inſoleſco ſcis ſcit:ſine conſuetudine facit.
Inſoleuit:illabauit.inhæſit.inualuit.
Inſomnia:uigiliæ.uel inſomnietas.
Inſomnium dictum q; in ſomno tm̃ appareat & aliquid nõ ſignificet:uiſio uero quæ ſignificat. phãtaſiæ nocturnæ imagines.
Inſomnium idem eſt quod ſomnium.
Inſomnis:peruigil:qui dormire non poteſt.
Inſons:innocens: inculpabilis. hic & hæc & hoc inſons.
Inſpectiua dicitur ſapientia qua ſupergreſſi uiſibilia de diuinis aliquid & cæleſtibus mente ſolum modo contemplatur.
Inſperato:ſubito:quod non ſperatur.
Inſpicare:faces findere.
Inſpicio cis inſpexi intus aſpexi. contẽplatus ſum.
Inſpectura:uiſura.ſpeculatura.

Inſpirare: qđ ſubito uenit in mente deo aſpirante
Inſtare: iminere, urgere, premere.
Inſtar dicere debemus non ad inſtar: ut apud Virgilium: Inſtar mōtis equum diuina palladis arte & cætera non ad inſtar dixit.
Inſtaurare reparare ab inſtar dr̄: id eſt ſimilitudīe
Inſtauratio eſt qđ reparatur inſtar id eſt ſimilitudine prioris.
Inſtar magnitudo: ſimilitudo exemplum.
Inſternere: cooperire.
Inſtigat: immittit. hortatur incitat.
Inſtillare: paulatim infūdere.
Inſtinctu: cogitatione. aſpiratione. impulſu.
Inſtitæ: paruæ linteolæ uel uaſtalæ: unde mortuorum pollices ligantur.
Inſtitat: qui mortuum inuoluit.
Inſtititius: luctus publicus.
Inſtitor: negociator.
Inſtituere: ordinare. docere in ſtatu ponere.
Inſtituo actiuum: etiam inſtituor grammaticam dicimus.
Inſtitutio æquitatis duplex eſt. nūc in legibus: nūc in moribus.
Inſtitutio: morum informatio.
Inſtruere: docere. componere.
Inſtructio uel conſtructio dicta q̄ inſtringat & cohercere faciat inſtructum.
Inſtrumentum eſt unde aliqđ conſtruimus ut culter calamus: iſtructum uero quod per inſtrumētum efficitur ut baculus.
Inſtrumentum artis eſt: per quod ipſa ars opatur.
Inſuadibilis: incredibilis: ſine artificio. piger.
Inſubili dicti: quia infra & ſupra ſunt: uel quia in ſubulantur.
Inſubula inſtrumenta tenuia.
Inſubidus: ſecurus.
Inſudare: cum ſudore quærere.
Inſueſcimus mala. aſſueſcimus uero bona.
Inſueſcere: extra conſuetudinem efficere.
Inſuetare: inſuete inuadere uel inſultanter.
Inſulæ dictæ q̄ in ſalo ſint ſitæ id eſt in mari.
Inſula dicitur terra undiq; mari circunſepta: cætera uero firma.
Inſulæ ſignificant animas uel eccleſiam dei.
Inſultare: inſilire. & de alterius iniuria gaudere.
Inſumere: finire. deuaſtare.
Inſutus: illigatus. uel non ſutus. uel impoſitus.
Intacta: intemerata. integra. uirgo.
Intaminatus: incorruprus. impollutus. integer.
Intartizare: peruertere. diſturbare.
Intarca: peruerſus.
Integer: incolumis. plenus.
Integro as. integraſco. integraſcit renouat.
Integritas: religioſitas. caſtitas.
Intelligibilia ſunt: quæ a conſpectu mentis intelligi poſſunt.
Intelligo quod antiqui interlego proferebant: intellexi enim intellectum: quod a lego componit mutauit ſignificationem.
Intelligo: ſentio. cerno intra. id eſt in mente cognoſco. inde intelligentia.
Intellectus ab intellexi deriuatur quod eſt iteriór mentis conceptio earum rerum quæ uere habēt eſſe ut intelligantur.
Intellectus eſt præcellens ſpecies rationis. Nam altera ſpecies eſt opinio. & ſubdiuiditur in ſcientiā & recordationem. Scientia uelut dei dea recordatio uelut de natiua ſpecie.
Intellectus ad artem referr̄: inde intellectualis.
Intemerare: ualde contingere. uel populari. & uaſtare.
Intemerata: incorrupta. intacta: & nulla temeritate uiolata.
Intemerabile: perpetuum. imortale. inuiolabile.
Intemperantia: immoderatio. leuitas. uel audacia.
Intemperies ubi ſecuritas non eſt ad intemperationem temporis pertinet.
Intempeſta nox: media nox: obſcura. taciturna.
Intempeſta. i. importuna quando nihil pōt agi: & oīa qeta ſunt. nā tempeſtiuum eſt opportunum.
Intēpeſta dr̄ quaſi intempeſtiuū uigilantibus certum tempus noctis eſt id eſt ante gallos cantum uel ſilentium omnino media nocte.
Intempeſtum: medium noctis tempus.
Intempeſtiuum: non temperatum. non ſuo tempore ſubitaneum.
Intendere: ad aliquid feſtinare. proponere. obducere. ligare: minari criminari. raro tñ in bono.
Intendit: ad aliquid tendit. ſupereminet complet. uela tendit.
Intendo is. intendor ris. inde frequentatiuum intentor aris.
Intentat: intendit. multum minatur. obiicit. impugnat. imponit. infert.
Intenta: porrecta.
Intentus: ad audiendum paratus.
Intentio: propoſitum alicuius. uoluntas aliquid faciendi.
Intercalares dies dicti ſunt. v. qui ſuperſunt duodecim menſibus & incipiunt a nono kal. nouembrium & quinto kal. earundem finiunt̄ iccirco dicti qa interponunt̄: ut rō lunæ ſoliſq; cōueniat calare enim ponere dr̄. intercalare interponere.
Intercalauit: interpoſuit.
Intercapedo dinis. ab inter & capio pis.
Interiectum temporis: ſpatium iter duas res.
Intercipi proprie dicitur: quod interdum de medio tollitur. uel decipi.
Interceptus proprie dicitur: qui inter duos de medio tollitur.
Intercilium medium illud inter ſupercilia: quod ſine pilis eſt.
Intercus cutis: aqua dicit̄ quod græce ὑδρωψ hydrops dicitur uel hic & hæc & hoc quaſi adiectiuū. Nec mirū id obſeruare declinationem ſui ſimplicis cutis q̄is nominatiui terminatiōe mutata: quod in omnibus fere cōpoſitis fieri inueni mus: ut cor & concors. caput & triceps. corpus & tricorpor: excepto exanguis nis. hic & hæc exanguis & hoc exangue huius exanguis. quomodo

oĩa ſimilia, hic & hæc fortis & hoc forte. huius fortis. parem hẽnt genitiuũ noĩatiuo. nam hic & hæc dis & hoc dite huius ditis nõ eſt regula.

Interdictum eſt quod a iudice non in perpetuum ſed pro reformando nomine interim dicit᷑ ſalua propoſitione eius actionis.

Interdicere: prohibere. uetare.

Interdiu: per diem.

Interdum: nõnunquam. aliquotiens.

Interrex: qui nunciat conſules.

Intereſt & refert gtõ ſolẽt adiũgi omniũ caſualiũ abſq; qnq; ꝓnoĩbus: ꝓ quoꝝ genitiuis ablatiuos põimus poſſeſſiuoꝝ: ut itereſt & refert: mea tua ſua noſtra ueſtra: q̃bus iungit᷑ cuia & ſubauditur oĩbus re: & ẽ fẽſus ptinet ad meã uel tuã utilitatẽ

Interea aduerbium temporis: poteſt eſſe & loci de riuatiuæ ſpeciei: nam ab in deriuatur iter ex quo interea componitur. unde & compoſitum eſt ex integro & corrupto: nam ea ex breui factũ eſt lõgum niſi dicamus ꝙ ex ablatiuo componitur: ut qua propter.

Interea loci. aduerbium loci: infra locum.

Interimo is mi: interficit.

Interemptus: occiſus. intefectus.

Interfeſſus: infatigabilis.

Interfuſa. intermixta: frequentius recurrens.

Interea græce inteſtina. unde interiti dicuntur qui diſſolutionem uentris patiunt᷑.

Iteribi: interea. uel interim.

Interiectio dicta: quia ſermõibus iteriecta affectũ cõmoti aĩ exprimit: ut cum dr̃ ab exultante uah. a dolente heu. ab iraſcente he. a timẽte hem quæ uoces quarumcunq; linguaꝝ ꝓpriæ ſunt: nec in aliam linguam facile tranſferuntur.

Interiectio fit plærũq; alia pars ut nefas.

Interiectio ab aduerbiis apud latinos ideo accipit᷑ diuerſa. quia uidetur affectum in ſeſe uerbi: & plenam motus animi ſignificationem etiam ſi nõ addatur uerbum demonſtrare: licet etiam uoces quæ cuiuſq; aĩ pulſu per exclamationẽ ꝓiiciunt᷑ ſignificet ut pape: etiã ſi miror non addat᷑. habẽt igit᷑ diuerſas ſignificationes gaudii: ut euax. doloris ut hei mihi pro & odolor. Timoris ut at at: admirantis ut pape. interponunt & ſonituum illitteratorum imitatiões ut riſus ah he he & phi heu ohe au. accentus earum non ſunt certi. Aliæ quoq; partes orationis ſingulæ uel plures interiectiuæ. i. pro interiectione ſolẽt ꝓferri: ut infandũ proprie tamen primitiuæ ſunt ut pape oe.

Inter ab in. hinc intra intro intus & intra quod ſpatium loci uel temporis uidetur ſignificare. intro uero ad locum intus in loco.

Intra interior intimus.

Intro as.

Inter aduerbium & præpoſitio: ſignificat enim τομὲ τᾰξυ ut inter reges. modo Δι ɑ ut in terrumpit. modo ΕΝ: ut ora tenebant inter ſe.

Interea aduerbium loci ΕΝΤῶ ΤΟΣΣῶ. apponitur igitur & componitur. ab inter interea deriuatur quod ſemper eſt aduerbium.

Interiicio cis interieci iteriectus. id eſt iterpoſitus.

Intereo is interiuit uel interiit. id eſt periit: mortuus eſt.

Interitus: mors. diſſipatio. finis.

Interrita: ſine terrore.

Interlino is interlini interlitus: intermixtus diſtinctus.

Interluit: interlabitur. profundit.

Interluuium tempus illud lunæ inter deficiẽtem & naſcentem. quando eſt. xxx.

Interminabilis: termino carens.

Intermina: internuncia. mediatrix. inſeparabili termino carens.

Intermittere: ad tempus dimittere & iterum ad idem reuerti.

Interne: ſecrete.

Internus na num ſecretus occultus tantum.

Internecio quaſi quædam hominis maxima necio mors uel pœna. internectus ti iternecio facit abiecta c cauſa euphoniæ.

Internecium bellum in quo omnes perierunt. internecium quod nec in uſu ſit nec mortuum.

Internecida eſt qui falſum teſtamẽtum facit: & ob id hominem interfecit.

Internuncius: mediator. interpres.

Intereo: infundo.

Interitum: infuſum.

Inrerrogat: requirit. petit.

Interrogatiuum eſt quod cum interrogatione proferrur. ut quis qualis quantus: quot quotus: cum ſeruant ſuos accentus.

Interrogatiua nomina uel aduerbia penultimam acuunt: ut ubi eſt pamphilus? relatiua grauantur interrogationi apud ueteres reſpondebatur. aut non aut etiam. percunctationi uero multa reſpõderi poſſunt.

Interologia: ꝓpoſteratio ſermonis.

Interpola ueſtis illa uocatur quæ cum fit uetus: ad nouam ſpeciem recurſatur.

Ieterpolatus: iterfœdatus. uarieq; maculatus corruptus.

Interuulſus: interiectus. per interualla fuſcatus.

Interpolare: inquinare. interrumpere. interponere interuenire.

Interpres: mediator. medius. expoſitor. pacificator. auctor concordiæ.

Interpres huius ſimplex pres in uſu non eſt.

Interpretor aris cõmune eſt. expono. tranſſero.

Interpres dicitur ꝙ inter partes medius ſit duarũ linguarum dum tranſfert. uel qui inter deum & hominem interpretatur: qui diuina indicat myſteria. ipſe interpres eſt. Primum autem ſcripturas ueteris teſtamẽti de hebræo in græcum. lxx. interpretes tranſtulerunt: ſecundũ editionẽ aqla tertiam & quartam theodotion & ſymachus ediderunt. ambo iudæi proſeliti. Quinta uero uulgaris illa interpretatio: cuius auctor non apparet & ob hoc ſine nomine interpretis quinta editio appellatur. præterea ſextam & ſeptimam editionem origene miro labore repperit: & cũ cæteris

ſupradictis editionibus comparauit.hi ſunt itaq; qui ſcripturas ſacras de hebræo in græcum uerterunt:quiq; etiam numerantur,nam latinorum interpretum qui de græco in noſtrum eloquiū tranſtulerunt:ut meminit Auguſtinus:infinitus eſt numerus.Si cui enim inquit primis fidei temporibus ad manus uenit codex græcus: atq; aliquantulum ſibi utriuſq; linguæ peritiam ſenſit, auſus eſt ſtatim iterpretari.atq; inde accidit tam innumerabiles apud latinos extitiſſe interpretes De hebræo autem in latinum eloquium tantum modo hieronymus preſbyter trium linguarum peritus eas ſcripturas conuertit:eloquenterq; trāſfudit.cuius interpretatio merito cæteris anteferetur.Nam eſt & uerborum tenacior:& in ſententiis ueracior:& ī uerbis clarior:atq; ut pote a chriſtiano interpretatio uerior.

Interſcapilium:ſpatium inter ſcapulas.

Interſecare:diuidere.ſeparare.

Interſtat:interēſt.

Interſtinguere interponere.

Interſtingo is xi interſtinctum.

Interſtitium interſtantia.interuallum uero ſpatium eſt.

Interualla ſunt ſpatia inter capita uallorum id eſt ſtipitum:quibus uallum fit: unde cætera quoq; ſpatia dicuntur a ſtipitibus uidelicet.

Interula interior:unica:hæc eſt ſuparum: qđ uulgo dicitur camiſia.

Inteſtabilis ſine fide & teſtimonio:cuius teſtimonium non ualet.

Inteſtata hæreditas eſt:que teſtō ſcripta non ē: aut ſi ſcripta ſit:iure tamen non eſt edita.

Inteſtina dicūtur eo q; corporis interiori parte cohibent: quæ iccirco longis nexibus in circulorū ordinata ſunt modo ſuſceptas eſcas paulatim egerant:& ſuperadditis cibis non impediantur.

Inteſtina uerborum domini myſtica mādata ſignificant.Gregorius.

Inteſtinus na num:domeſticum.intimum.

Intextus:plumatus.fabricatus.interuariatus.

Intiba hærbæ genus cicoria dicitur.multas radices habet.

Intimus ma mum:interior.ſecretus.intrinſecus.

Intimare:indicare.notum facere.ſignificare.

Intonat:increpat.tonitrus fit.

Intra dicitur ab in: ſicut inter.intus.intro.eius incrementum facit interior intimus.Sed intus & intro ſolummodo ſunt aduerbia.inter uero & itra caſualibus iunguntur.ab intra intrinſecus & internus.ab intro.intro as.

Intractabile: aſperū.inexpugnabile.intolerabile.

Intricare:implicare.ex in & trico as: cuius penultima producitur.

Intro ad locum.intus uero in loco ſignificat uel de loco.

Intrio:infundo.

Intriuiſti:paraſti.infudiſti.

Introitus dicitur q; per eum introimus ad eius officium.Verſus q; per eū reuertimur ad itroitum

Intubus græcum nomen eſt dictus q; ſit intus tophus:huius genera ſunt duo: ſubamari & dulcis ſtomacho accommodi.

Intubum ſyluaticum latini dicunt.Eſt aūt genus hærbæ quam græci heliotropion dicunt.

Intudere ueteres dicebant: quod nos incudere ab incudendo ferrum.

Intueri:aſpicere.conſiderare.

Intueor eris intutus:defenſus.ueſtitus.

Intuta:infeſta.inſidioſa.inquieta.non tuta.

Inualeſcit:ſuperat.occidit.

Inualere:ſuperare.

Inualitudinarius:languens.ſine ualitudine.

Inualidus:infirmus.uitioſus.

Inuadere alienum tollere uel poſſidere:iniuſte & ui tenere.

Innuba innupta:quæ nondum nubit: licet producatur nubit.tamen innuba pronuba inde compoſita breuiantur.

Inuehere:importare.uel uerbis mordacioribus ſtimulare.

Inuectiua ab inuehēdo ubi mordacioribus uerbis aliquis reprehenditur atq; pungit.

Inuenire eſt quæſita.reperire uero ultro occurrentia.inuenire eſt in id uenire:quod quærimus.

Inuentarius:facilis ad inueniendum.

Inuenuſtum:inhoneſtum.ſine uenuſtate.

Inuergere:infundere.intus mergere.

Inuerecundus:improbus.impudens.irruens.

Inueſtis ſine ueſte:nōdum enim habet ſtollam:qđ eſt ſignum maritalis uirginitatis.

Inueſtigare:explorare.ſpeculari.

Inueterator dictus q; ſit multum ex ueteri uſus in malitia.i.malitia uſus.

Inuia:ſine uia.aſpera.ſecreta.ipſa ſūt etiam deuia inuicem ſe cauſſantes.

Inuium dicitur ubi non eſt uia: deuium ubi iam fuit & modo nō eſt: uel quod de uia trahit cum ad id quis uenerit.peruiū uero uia frequens hoc inuium:extra uiam.

Inuidentia:inuidia id eſt malitia.

Inuidere:zelari:cōtra bona alicuius uidere: idem cupere.

Inuidus dicitur ab inuidendo felicitati alterius. inuidus eſt qui feliciori inuidet.inuidioſus uero eſt felix ille: qui de alio inuidiam patitur. Item zelus interdum in bonam partem accipi ſolet:cū quis nititur ea quæ meliora ſūt æmulari.inuidia uero cum quis uult alium eſſe quod eſt: aut mala ioris inuidet felicitati.

Inuidia dicta a nimis intuendo felicitatem alterius id eſt inuidendo.

Inuiolat:immolat.cædit uictimas.ſecat libat.

Inuiolatus intactus integer.

Inuiſum:odioſum:uel nunq̄ uiſum.

Inuiſere:uiſitare.reuiſere:requirere.

Inuiſibilis trinitas:quæ nunq̄ oculis mortalium p ſuam ſubſtātiam apparet niſi per ſpēm ſubiectæ creaturæ & corporeæ. Res.n.iuiſibilis eſt.ideoq; non oculo ſed corde quærenda eſt.

Inuitus:nolens.non ſponte.
Inuitabilis:beneficus.
Inuitare:uocare.
Innuit:nutibus innotuit.
Inula quam ruſtici alam uocant. hærba eſt radice aromatica odoris ſummi cum leni acrimonia.
Innuli filii ceruorum ab innuendo dicti:qa ad nutum matris abſconduntur in hin reperies.
Innuli uarii ſunt coloris, ſignificant chriſtum uel ſanctum propter gratiarū uarietatem.
Inultum:nō uindicatum.
Inhumatum:non ſepultum:non humo datum.
Inhumanum:deforme. nigrum. uel qui nō habet circa hoīes amorē & miſerationis affectum.
Inumbrat:occultat obſcurat.
Innumeri:infiniti.ſine numero.
Inuncauit manum apprehendit.uī manu intulit.
Inundare:augmentare.plenum eſſe.
Inundo modo abſolutam:modo actiuam ſignificationem habet.
Inuocat:adorat.ſupplicat.prece poſcit.
Inuolare in uolā id eſt in manum īcludere furari.
Inuoluere:circundare:obſcurare.
Inuolucrum:abſconſum.occultum. dictum q̄ in ſe teneat inuolutum.
Inurere:infigere notas: ſicut cum ferro candēti de ſignare ſolemus.
Inuro is.inuſſi.inuſtum.
Inutilis:incōmodus.incongruus.non utilis.
Ioab interpretatur inimicus princeps militiæ dauid fuit.
Ioachin interpretatur cuius eſt præparatio dei. Nemo autem putet eundem eſſe ioachin in principio danielis: qui in ezechielis exordio ioachin ſcribit. iſte enim in daniel extremā ſyllabā chim habet. ille chin. & ob hoc in euangelio ſecundum mattheum una uidetur deeſſe generatio.
Ioachaz interpretatur robuſtus.
Ioannes baptiſta īterpretat domini gratia: eo q̄ ſit prænuncius gratiæ ſiue initium baptiſmatis: per quod gratia miniſtratur.
Ioannes euangeliſta uaticinio quodam nomen accepit:interpretatur.n. dei gratia uel in quo gratia. Amplius enim cæteris apoſtolis eum dñs dilexit hic ſortitus eſt aſiam:unde apud epheſum commoratus eſt & defunctus.
Ioannes apoſtolus & euangeliſta filius zebedei dilectus dei prædicauit aſiæ & in epheſo ſexto kal. ianuarii ſepultus eſt:alii dicīt octauo kalen. iulii quando & ſancti ioannis baptiſtæ feſtum eſt.
Ioas interpretatur ſperans uel domini robur: ſiue temporalis.
Ioathan interpretatur robuſtus uel perfectus:fecit enim rectum in cōſpectu domini & portam templi ædificauit excelſam.
Iob dolens uel magnus interpretat pp percuſſionē iob ipſe eſt.qui ioab filius iareth filii raguel filii eſau qui ntus ab abraham.
Iob filius zaræ de boſra rex idumæorum & ex eorū genere ortus. ibi mortuus eſt ſucceſſor balæ filii beor:cuius tēpora q̄is non inueniebamus ī chronicis:colligimus tñ ex libro eius tertia generatiōe poſteriorem fuiſſe q̄ iſrael.
Iob librū qdam moyſen ſcripſiſſe arbitrantur:alii unum ex prophetis: nonnulli ipſum iob poſtq̄ a deo meruit conſolari.
Iocari:ludere.
Iocor aris.
Iocinora inteſtina.
Iocoſus:iocis uſus.iocum neutrum & iocus maſculinum.
Iocus:lepos.urbanitas.faſtiuitas.ridiculus.
Iocundus:lætus.gaudēs quod ſit iocis aptus.
Iocunditas:delectatio.alacritas.amœnitas.
Iocundior:hilarior.
Iohel.interpretatur deus dominus ſiue incipiens deo uel fuit dei: ſic enim etymologia eius incerta eſt.
Ioadas hebraice ſonat iuſtitia domini: idem & barachias pater zachariæ.
Io filia inachi a ioue uitiata & in uaccā metu iunonis mutata:a iunone uſq; in ægyptum perſecutionem paſſa:ibiq; reuerſa iſis dicta colitur.
Ionas interpretatur columba ſiue dolēs: ipſe eſt & amathi ſareptenæ uiduæ filius. quem ſuſcitauit helyas:iudæi dicunt. Amathi enim hebraice ueritas interpretatur ex eo q̄uerum helyas locutus eſt ſicut mulier dixit. Nunc cognoui q̄ uerbum dei in ore tuo uerum eſt.
Ionathas īterpretatur columbæ donum uel domini donum.
Ion uir fortis:& ſuo nomine athenienſes uocauit: iones autem hi ſunt: qui & græci exorti a iauan filio iaphet.
Ionia eſt una pars græciæ.
Ionia & caria regiones aſiæ minoris: quas īterſecat meander.
Ionica una ex linguis græcorū eſt.
Ionice genus rotundarum colūnarum.
Ionium mare dictum q̄ io a ioue compreſſa & a iunonis inſtinctu in uaccam conuerſa per id trāſiit uel ab ion rege græciæ:hoc mare tyrrhenum & boſforum dicitur.
Ionicus pes propter numerum & inæqualē ſonum dictus.ionicus enim minor ex duabus breuibus & duabus longis conſiſtit:ut diomedes: ionicus maior ex duabus longis & duabus breuibus: ut diuinitus.
Ionos rex in theſſalia qui primus fecit moneram.
Iopas citharœdus didonis fuit.
Iopen oppidum palæſtinæ maritimum: ubi ſaxū adhuc cōditur retinere ueſtigia andromadæ cuius figura eminentior elephantis fuit.
Ioram interpretatur qui eſt excelſus:ſed melius deus ſublimatus.
Iordanis iudeæ fluuius a duobus fontibus nominatur:quorum unus ior alter dan dicuntur. hi copulati iordanem efficiunt:naſciturq; ſub libano monte:& diuidit iudæā & arabiam: q poſt multos circuitus iuxta hiericō in mare mortuū fluit

Ior hebraice fluuius dicitur.
Iordanis riuus iudicii interpretatur.
Iordanis hebraice descensio eorum dicitur.
Iosaphat.domini iudicium interpretatur.
Ioseph ab eo quod mater sibi alium addi optauerit uocatus est augmentum. hunc pharao sotophanec appellauit:quod hebraice dicitur abscõditorum repertor.ægyptiace uero saluator mundi interpretatur:quia orbem terræ ab iminentis famis excidio liberauit.
Iosephauctus uel filius ampliatus interpretatur.
Ioser id est plasten: quem fictorem & figulũ possumus dicere.
Iusquiamus a græcis dicta:a latinis calicularis qđ caliculi eius in figura cantatorum nascuntur ut est mali punici:quorum ora serata sunt habentes intrinsecus semina papaueris similia:hæc hærba & insana uocatur:hæc & milimindrum.
Iosias interpretat' ubi est incensum domini uel domini salus:iste enim simulacra incendit.
Iosue interpretatur saluator:ipse enim in figuram xpi populũ a deserto saluãs in terrã repromissionis induxit.
Iosue hebraice dr bennun:græce iesunaue:latine iosue:liber dictus a iesu filio nun: cuius historiã continet:scriptura uero eiusdem est.
Iotacismus est quãdo in iota littera quæ est græce i duplicat' sonus: ut maia:ideo exilis est: ut unũ non duo sonare uideantur.
Iotacismus est ubi i plurimum sonat: ut si dicas ioui:iuno iouis iure irascitur.
Iouentalis beneficus.
Iouimanistæ hæretici a iouimano quodam monacho dicti:asserentes nullam nubentium & uirginum esse distantiam:nullum & inter abstinentes & simpliciter epulantes esse discrimen.
Iouis fer' a iuuando dictus & iupiter quasi iuuãs pater.hunc aũt ex priuato titulo iouem oprimũ dixerunt:dum fuisset incestus in suis: ipudicus in extraneis:sed hæc fingũt per figuras cum plane de ueritate scelera sint:ũde turpe erat tales deos credi:quales homines esse non debeant.Fingunt etiam iouem æthera:iunonem aera eẽ:qphæc duo elementa iuncta sint.
Iouis dictus q̃si iauis.nã iauis.i.uniuersalis quia p mundo a quibusdam accipitur.
Iouis genitiuus cuius noĩnatiuus similis inuenitur
Iouis armiger aquila.iouis baiula fulminis. dicit' iouis ignis fulmen.iouis stygius pluto.
Ipositenon hortolana hærba: dicta q̃ sit dura & austera.
Ipsus antiqui dicebant pro ipse.
Ipse pronomen relatiuũ & discretiuum ẽ & apud antiquos ipsus inuenitur:ũde iure neutrum i um non in d facit:sicut relatiuum.Relatiuum est:ut ego sum ipse æneas.discretiuum: ut ego ipse: tu ipse:nam discernit personam. cui iungitur ostendens per se facere non per alium.
Ir concauitas manus.idem ẽ & uola. medietas palmæ.neutrum indeclinabile.
Ira dei aut furor non perturbationem mentis sed uim qua iustissime iudicat uniuersam creaturã significat. Est etiam motus qui sit in anima quæ legem dei nouit: cum uidet eam a peccatoribus præteriri.uel ipsa mentis obduratio.
Ira præsens est & ex causa nascitur.iracundia uero uitium naturale & perpetuum.
Irascor ris iratus.deponens.
Iracundus dictus q̃ accenso sanguine in furorem compellit'.ur.n. flamma dr & ira in flamma est.
Iratus:ira actus.pro tempore concitatus.
Ircosæ fungi duriores. quas græci appellãt tagros.
Ircosus qui sudore corporis putet.
Ircus lasciuum animal & feruens semper ad coitum: cuius oculi ob libidinem in transuersum aspiciunt.unde nomen traxit:nam irqui sunt oculorum anguli:cuius natura adeo est calidissima ut adamantẽ quem nec ignis nec ferrum domare ualent:solus huius cruor dissoluat. maiores hirci cyniphei dicũtur a fluuio cyniphe in libya ubi grandes nascuntur.hæc tamen tria: hircosæ hircus hircosus rectius aspirantur.
Ire ambulare. ab eo is iui itũ corripit' penultima.
Iricii qui tynai dicuntur.ita spinoso defenduntur tegmine:ut nec contingi possint.
Iris arcus cælestis qui multis coloribus descendit ad terras:cuius nomen pagani iunoni consecrauerunt.Cameraria enim iunonis est.
Iris gemma coloris crystallini sexãgulata dicta ex argumento iris.Nam sub tecto sole repcusa colorem illius iris imitatur in pariete.
Iris illyrica a similitudine cælestis iris dicta:unde a latinis argumentum dicitur:qa flos eius uarietate coloris irim imitetur.hæc in illyrico plurima est.
Irmos series orõnis tenorem suum usq; ad ultimũ seruans ut principio cælum ac terras camposq; liquentes spiritus intus alit.
Irrito as:prouoco.a rite uel ritu dicit':dicunt quidam etiam irrito ideſt frustro.
Irrita:inanis.sine causa.inutilis.
Irritum testamentum est si is q testatur aut capite diminutus est:uel si non rite factum est.
Irritus non inuenitur.
Irudo:sanguisuga.uel hærba.
Ironia est sententia p pronunciationem contrariũ habens intellectum: ut cũ dicimus homini male agenti:bonũ est qđ facis. Antiphrasis uerbo non uoce pronunciantis significat contrariũ. sed suis tm uerbis.hoc.n.tropo callide.aut p accusationẽ aut p isultationẽ aliqd dr:ut pphetiza nobis xpe per contrariũ est cũ laudãdo deridet.p accusationẽ uerbo sicut in psalmo. Frater nõ redimit redimet hõ.& dicit p contrariũ frater nõ redimit. ideſt christus qui dicit ita nunciate fratribus meis:& aliquis homo redemptus est.
Ironi:subsannatores.detractores.
Is pronomen relatiuum uel subiunctiuum.
Isagoga introductio eorum scilicet: qui philosophiam incipiunt: continens in se rationem pri-

marum demonſtrationum.hanc tranſtulit in latinū Victorinus orator:cōmentumq; eius quinq; libris boetius edidit.

Iſagogæ introductiones quibus ad aliud melius introducimur.

Iſauria dicta:q; undique aperta aurarum flatibus pateat.metropolim ſeleuciam urbem habet.prouincia eſt.

Iſaac ex riſu nomen accepit. Riſerat enim pater quando ei promiſſus eſt:admirans in gaudio.Riſerat & mater quando ei promiſſus eſt dubitans in gaudio.

Iſaac interpretatur riſus.

Iſachar interpretatur merces.ideo quia mandragoris ruben filii ſui lya emerat introitum uiri:q racheli debebatur. ūde cum natus eſſe dixit lya dedit deus mercedem meam.

Iſachar interpretatur mandati adimpletio.

Iſacus rector adam.

Iſai interpretatur inſulæ holocauſtorum.uel ſacrificium.

Iſara fluuius galliæ influens rhodano.

Iſaurus fluuius italiæ uerſus hadriaticum fluit.

Iſooſeth uir confuſionis interpretatur.

Iſcyphi:orientales.

Iſcino ilice ſciſſio.

Iſcinifes uermiculi græce.Sic quoq; multis aliis antiqui i adiūgebant:quæ ſine i in s reperies:ut iſcocia:iſculponei cæſtus plūbo ligati.

Iſcitia ex iſcite piſce quodā primum dr. q̄uis alio genere piſcium fiat.

Iſchyros græce fortis.

Iſeus dicitur ſerapis:habet ſydera:uel quaſi iuſtus quod eſt iſos.

Iſmerinus:tropicus æquinoctialis circulus.

Iſmeria græce equinoctium.

Iſis ligua ægyptiaca terra appellatur quam iſin uocant eſſe:fuit autem filia inachi regis.lo dicta:q̄ græcia ueniens ægyptiis litteras docuit & terras collere.unde & terram eius nomine appellauerunt & deam habuerunt.

Iſmahel filius abraham:a quo iſmahelitæ:q nunc corrupto noīe ſarrhaceni q̄ſi a ſarrha: & ab agar agareni.iterpretatur auditio dei.

Iſmalitæ interpretaſ obedientes ſibi.

Iſmara urbs thraciæ.

Iſmaros & rhodope montes trhaciæ.

Iſmara montes theſſaliæ uel trhaciæ. unde iſmarus iſmara rum.

Iſmaris lapis aſper & indomitus & omīa atterrens: ex quo gemmæ raduntur.

Iſmenus fluuius eſt.

Iſopleuri græce æquilateri latine dicuntur: ſicut trianguli æquilaterales.Iſocheli uero duo latera æqualia:tertium inæquale habentia.

Icopus hærba calefacit & flegma deducit.

Iſopus humilis hærba cuius radicibus nihil fortius & penetrabilius inter ſaxa ſignificat charitatē cuius uis purgatoria etiam eſt pectoris:ſignificat purgationem a ſuperbia.

Iſos græce ſignificat iuſtus uel æquus.

Iſpitis græce dolia.

Iſrael interpretatur princeps dei ſiue directus dei illud uero quod iſrael uir uidens deū ſiue mens uidens deum omnium pene ſermonem. nō tam uere q̄ uiolenter interpretatum mihi uidetur. Senſus itaq; talis eſt:Non uocabitur nomen tuum iacob ideſt ſupplantator:ſed iſrael.id eſt princeps cum deo.Quomodo enim princeps ſum:ſic & tu qui mecum luctari potuiſti princeps uocaberis. Si autem mecum qui deus ſum ſiue angelus quē plæriq; uarie iterpretanſ pugnare potuiſti:quanto magis cum hominibus hoc eſt cum Eſau.

Iſrael interpretatur uir uidens deum. Tunc enim hoc nomen accepit.: quando tota nocte luctatus uicit in certamine angelum:& oriēte lucifero benedictus eſt unde propter uiſionem dei iſrael appellatus ē:ſicut & ipſe ait. Vidi dominum de facie ad faciem: & ſalua facta eſt anima mea.

Iſraelitæ ab iſrael filio iſrael nominati.qui fuit patriarcha hebræoꝝ:a quo duodecim tribus iudæorū iſraelis nomē ſortitæ ſūt:hic & hæc iſraelita iſraelitæ:unde iſraeliticus ca.cum.

Iſtanccine:iſtam ergo.an iſtam?

Iſte pronomē demonſtratiuum eſt.

Iſtega:nauis lembus.tabularum nauis ſuper quod nautæ ambulant.

Iſtenſior græci uocant monſtra quæ ſine capite uel manu generantur.

Iſterologia aſpiratur dicta quaſi υ.ς.ερον logion ideſt in extremo dicto. hæc hyſteron proterō dicta id eſt in extremo primum.

Iſtic aduerbium in loco iſto. iſtinc uero de loco iſto.

Iſtuc ad locum.iſtac per locum. iſtic iſtæc iſtoc cōponitur ab iſte & hic & hæc & hoc: uel ē adiectio ſyllabica apocope facta pro iſticcina.

Iſticcine pro iſticine.compōitur ab iſte & hiccine.

Iſthmos mōs in finibus achaiæ: ubi eſt corynthus.

Iſtrinos quæ latine hærpa ſalutaris dicitur: q̄ dolorem rapitis & incēdium ſtomachi mitiget.hæc & uua lupina.

Ita:ſic.in hunc modum.

Ita aduerbium ſimilitudinis primitiuum quod ſolum a corripit q̄uis quidam quoq; puta aduerbium dicūt ideoq; perſium corripuiſſe.

Itaque coniunctio collectiua uel rationalis quādo penultimā acuit.

Ithaca inſula ulyxis patria.unde ithacus dictus eſt

Italia.olim a græcis occupata:magna græcia appellata eſt.deinde a regis nomine ſaturnia: mox eſt latium dicta eo q̄ idem ſaturnus a ioue ſedibus ſuis pulſus ibi latuerit.poſtremo ab italo ſiculorum rege ibi regnante italia nominata eſt: cuius ſitus per longitudinem amplius q̄ per latitudinem a circio in eurum extenditur: a meridie yrrheno mari: ab aquilone hadriatico diuiditur: ab occiduo alpium iugis figitur: terra omnibus in rebus pulcherrima. ſoli fertilitate & pabuli ubertate gratiſſima.

Italia & hiſpania iccirco heſperiæ dictæ:q; græci heſpero ſtella nauigent in italiam & hiſpaniam Si heſperiam ſolam dicis:ſignificas italiam. Si uero addis ultimam ſignificas hiſpaniam quia i occidentis fine eſt.

Italia has prouincias habere perhibetur: uenetiã quæ prima eſt in inceſſu uincentiam & ueronã montemq; ſciliſcis. Mantuam quoque ſed & terminos ab annoniæ finibus uſque ad adan fluuiũ protelans ex eo tempore dicebatur. ſibi quoque iſtria iungitur quæ amplior q̃ nũc eſt fuiſſe probatur.

Secundam lyguriam quæ a legendis legumunibus dicitur: quorum ferax eſt: in qua. Mediolanum & papia uſq; ad gallorum fines extenſa præpoſitæ habentur.

Tertiam quoq; rhetiam primam.

Quartam uero rhetiam ſecundam.

Quintam uero quæ alpes ſcutiæ dicitur: hæc a lyguria uſque ad mare extenſa ab occiduo gallo⁊ finibus copulatur. in hac terdona & monaſteriũ bobii. Genua & Saona ciuitates.

Sexta prouincia eſt tuſcia: quæ habet intra ſe romã caput orbis. aureliam umbriam: quæ rurſus in ſe peruſium & lacum dictorium ſpoletumq; habet.

Septima dicitur campania ab urbe roma uſq; ad ſilerem lucaniæ fluuium: i qua capua & neapolis & ſalernis.

Octaua lucania a ſilere inchoans uſque ad fretum ſiculum p ora tyrrheni maris ſicut & duæ ſuperiores: dextrum italiæ cornu tenens attingit in qua peſtus lanuinus caſſium conſentium regium poſitæ ſunt.

Nona eſt quæ in appenninis montibus nuncupatur: quæ appenniæ alpes alpis cutiarum per mediam italiam pergentes tuſciam ab æmilia umbriamq; a flaminia diuidũt: in qua ſũt ciuitates foronianus mons beluius. Bobiũ & Verona.

Decima porro a lyguria æmilia incipiens inter appenninas alpes & padi fluenta. uerſus Rauẽnam pergit. in qua eſt placentia. parma. Bononia cor neliiq; forum cuius caſtrũ imola appellaſ.

Vndecima flaminia: q̃ inter appẽninas alpes & mare hadriaticum poſita rauennam & quinq; alias ciuitates quæ pẽtapolío uocitãſ cõtinet.

Duodecima picenus habens ab auſtro appenninos montes: ex altera parte hadriaticum mare uſque ab flumen piſcarium. in qua ſunt ciuitates. Firmus eſculus & hadria: quæ hadriatico mari nomẽ dedit.

Tertia decima ualeria cui ẽ nurſia annexa iterum briam & cãpaniam & picenum cõſiſtit. in hac ſũt ciuitates tibur carſio uel rheate furtõe & mirenũ regioq; marſo⁊ & eorũ lacus fulcinus.

Quartadecima Samnium inter campaniam & mare hadriaticum apuliamq; a piſcario incipiens habetur. in hac ſunt ciuitates thæte auſidenna iſauria antiquitate conſumpta. Samnium à quo tota prouincia nomen accepit. caput harum ditiſſima eſt Boneuentus.

Quinta decima apulia: cõſociata ſibi calabria iter quã eſt regio ſalertina: hæc ab occidente uel africo habet ſãniũ & lucaniã. A ſolis uero ortu hadriatico mari terminatur. hæc habet ciuitates luceriã ſipontũ canuſiũ argerẽtiam. Brũduſiũ tarẽtũ in ſiniſtro cornu italiæ idruntũ.

Sextadecima ſicilia: quæ tyrrheno mari & ionio alluitur.

Septima decima corſica.

Octauadecima ſardinia: quæ utraq; tirrhenis fluctibus ambiť. porro corſicam a duce ſuo corſo. Sardiniã a ſarde herculis filio noiauerunt. Sed tamen ueteres hiſtoriographi lyguriam ad partes uenetiæ. æmiliam uero & flaminiam ciſalpinam galliam appellauerunt. Galli enim dum italiam inuaſiſſent ticinum & mediolanum pergamum que & Brixiam quoque conſtituentes ciſalpinam galliam regionem nomen dederunt.

Italica ciuitas ulterioris hiſpaniæ.

Italus & ſabinus & ſicanus fratres fuerũt: ex quibus nomina populis impoſita ſunt & regionibus: Nã ab italo Italia. a Sabino Sabini a Sicano Sicani nominati ſunt. Idem & ſicilienſes.

Itaſius genus marmoris: eſt autẽ diuerſis maculis diſtinctus.

Item: iterum.

Itenti nomen gentis barbaræ orientalis.

Iter eſt locus tiãſitu facilis: ũde appellanť aditus

Itiner autem longæ uiæ iter: & ipſe labor ambulandi.

Iter itineris: q̃uis hoc iter iteris & itiner neris antiqui regulariter protulerũt.

Iterare: renouare. repetere.

Iterum: altera uice: quaſi item alterũ. ite⁊ iterũq; frequenter.

Itereus: ideſt parthus.

Itidem: idipſum uel ite⁊ atq; iterum componitur ex id & idem.

Itineraria uiatoria.

Itureus populus.

Iturea regio i iſrael.

Iuba coma. ceruix. galea.

Iuba rex maurorum fuit.

Iubar: radius ſolis uel ſtellæ aut ſtella quæ ante ſolem apparet.

Iubar dictum: q; iubas lucis fundat. hoc iubar huius iubaris. penmultiam & antepenultimam corripit Vir.

Iubere apud ueteres dicebatur: ubi uoluntatis erat obſequium: imperare uero ubi debito imperio quiſq; parebat.

Iuberum: luciferum.

Iubileus annus remiſſionis hebraice interpretatur qui ſeptenis hebdomadibus annorũ id eſt xlviiii. annis texitur: in quo tuba clangebať & ad omnes reuertedatur antiqua poſſeſſio debita obſoluebãtur: confirmabantur libertates hunc numerumĩ pentecoſte celebramus.

Iubilatio eſt quando ineffabile gaudium mente cõcipitur: quod nec abſcondi poſſit: nec ſermonibus aperiri & tamen quibuſdam motibus promit q̃ quis nullis proprietatibus exprimatur.

Iubilum eſt cum tanta lætitia corde concipitur: quanta ſermonis efficacia non expletur: inde iubilo as.

Iudas cunfeſſio interpretat: quãdo enĩ peperit eũ lya dixit. Nũc ſup hoc cõfitebor dño.

Iudas iacobi qui alibi appellatus eſt libeus id eſt corculum latine: ipſe in alio euangelio thadeus ſcribit quem eccleſiaſtica tradit hiſtoria miſſum edeſſam ad Abagarum regem.

Iudas qui interpretatur confeſſor iacobi frater in meſopotamia: atq; interioribus ponti prædicauit ſepultus eſt in media armeniæ urbe. v. kalendas nouembris.

Iudas quidam frater dñi ſecũdum carnem: cuius nepotes a domitiano cruciantur quaſi de genere dauid & fratres domini ſcd'm carnem.

Iudas ſcariothus a uico i quo ortus eſt dictus fuit ex tribu iſachar: q interpretatur merces: ipſe enĩ mercedem accepit de proditione domini ſui.

Iudaicus lapis eſt albus: uel poſſeſſiuũ de iudæa.

Iudæa regio paleſtinæ ex nomine iudæ appellata eſt: qui fuit unus ex duodecim filiis iſrael ex cuius tribu reges habuit, hæc prius chanaan dicta a filio cham ſiue decẽ chananeorum gentibus in quibus expulſis iudæi eadẽ poſſederũt: hæc autẽ porrecta eſt longitudine a uico Arpha uſq; ad uicum iuliadẽ: in quo iudæorum pariter & tyriorũ cõmunis habitatio ẽ. latitudo autẽ a monte libãi uſq; ad mare tiberiadis extenditur. in medio aũt iudeæ ciuitas hieroſolyma eſt uariaq; opũ diues: ũde ſecũdum elemẽtoq; gratiã putauerũt iudæi eã promiſſam fluentẽ lac & mel cũ hic illis deus prærogatiuã reſurrectionis polliceretur.

Iudæis ſciſſura decẽ tribuũ nomen dedit: nã antea hebræi ſiue iſrael nominabãtur: ex quo autem in duo regna dei populus eſt diuiſus: duæ tribus quæ de ſtirpe iuda reges habebant iudæi dictæ ſunt reliq decẽ tribus quæ i ſamaria regem ſibi conſtituerunt iſrael dictæ ſunt.

Iudex dictus quaſi ius dicens populo ſiue q̃ iure diſceptet, iure autẽ diſputare eſt iuſte iudicare: non eſt autẽ iudex ſi non eſt i eo iuſtitia.

Iudicium eſt dum diſcutitur: cauſa cũ præponitur iuſtitia dum finitur.

Iudicium iuris dictio iuſtitia iuris ſtatus; iudiciũ prius iquiſitio uocabatur. In omni autem iudicio ſex perſonæ quærũtur. iudex accuſator & tres teſtes & reus. iudicium paruũ põt eſſe: iuſtitia uero iniuſtitia nõ poteſt eſſe.

Iudiciale cauſæ genus eſt uel iudicalis conſtitutio: cum de ipſius perſonæ facto pœnæ aut præmii ſententia datur: dictum eſt autem eo q̃ iudicet hominẽ & ſententiam ſuam oſtendit utrum laudibus præmioue dignus ſit an reus ſupplicio condemnari.

Iudicium liber nominãt a prĩcipibus populi qui præfuerunt in iſrael poſt moyſen & ioſue añq̃ dauid & cæteri reges exiſterent. hinc librũ credit edidiſſe ſamuel.

Iudith uidua laudanda quæ interfecit olofernem & liberauit iſrael de manu hoſtis: interpretatur ludans uel iudæa.

Iuga montium ex eo appellata q̃ ꝓpinquitate ſui iungantur.

Iuga: montes, colles. hoc iugũ iugi.

Iuga paria bouum.

Iuga tabulæ ſunt ubi ſedent remiges: eadem & tranſtra.

Iugare matrimonio cõiũgere: uel ad unũ iugum

Iugo as aui.

Iugalis coniugio dicatus, uel iugo aptus.

Iugamenta: iuncturæ artuũ.

Iugula a latinis uocatur orion q̃ ſit armatus ut gladius & ſtella q̃ luce terribilis atq; clariſſimus: in quo ſi effulgent omnia ſerenitas: ſi uero obſcuratur his acies tempeſtas protenditur.

Iugatiuus deus a iungendo cõiuges.

Iugarius uicus arabis ſita eſt.

Iugæ ioui ſacratæ ſunt a paganis: currus eſt unius iugi.

Iugeries unius diei opus aratoris.

Iugerum actus duplicatus facit: dictũ ab eo q̃ ſit iunctum duobus actibus: conſtat aũt latitudine pedum. cxx. longitudine. ccxl. priſc. hoc iugerũ iugeri. hoc iugeris.

Iugis & hoc iuge id eſt continuus aſſiduus ſine defectione.

Iugitas coniunctio ſocietas;

Iugit miluus cũ clamat: propriũ eſt miluorũ.

Iugiter pſeueratẽr. diu ſemper.

Iugalus a latinis nux dicta quaſi iouis glans: id eſt ſibi conſecrata.

Iugum: collum. ſeruitium uel lignum quod in ceruicibus ſolet poni bouum captiuitas par bouum.

Iugulare: mactare, occidere, decolare.

Iugulũ: occiſio collum quod iugulatur decolatio dicitur.

Iulus aſcanius filius æneæ & creuſæ a quo iulius cæſar.

Iulius q primus imperator fuit apud romanos dictus ẽ a iulio æneæ filio a quo duxit originẽ.

Iulius & auguſtus mẽſes de nomibus iulii & auguſti imperatoq; nomiati ſunt. Nã prius qntilis & ſextilis dicebantur a martio primo menſe.

Iulia auguſti filia turpiſſime uixit.

Iulius portus q de lacu a iulio portus factus eſt.

Iulius mẽſis græce ἱούλιος: hebraice tamuz: ægyptiace epiphi: macedonice panenos.

Iulia lex in adulteras fœminas data eſt.

Iumenta inde nomen traxerũt q̃ noſtrum laborẽ uel onus ſuo adiutorio ſubnecẽdo uel arãdo iuuent. hæc ſunt bos: equus: aſinus.

Iumẽta ſignificant intellectu eloquiũ carens.

Iuncus dicitur eo q̃ iunctis radicibus hæreat id eſt ſyrpus.

Iunices boues iuuenes;
Iuniperus genus arboris dicta q̄ ab amplo in augu ſtū finit: uel q̄ diu tenēt ignē prunæ eius id e ſt ad annum. pyr. n. græce ignis dicitur.
Iunior & ſenior ad inuicem comparātur: licet neu ter ad id ætatis uenerit.
Iunius menſis a iunone dictus dicitur a quibuſdā Alii ſicut maium p maioribus: ita iunīū p iunio ribus romanis dixerūt.
Iunius græce εκατομβαιών: hebraice ſibā: ægy ptiace parmi: macedonice fius.
Iuno a paganis dicitur quaſi iano id eſt ianua eo q̄ quaſi portas matrum naturas pandat nubētium matris. ſed hoc philoſophi: poetæ autem iunonē iouis aſſerunt ſororem & cōiugē: ignem. n. & aerē iouem aquā & terrā iunonē interpretātur quorū pmixtione gignūtur uniuerſa: unde coniūx dici tur iouis. Sororem autem quia mūdi partes ſunt dicunt.
Iuno in ferna. proſerpina.
Iuno argiua quia apud argos maxime colitur.
Iupiter quaſi iuuans pater. q uere iouis. hic iupiter cuius gtūs ad aliud trāſit nomē huius iouis.
Iura ſunt quæ a nobis iura poſſidentur. nec aliena ſunt: dictum autem ius a iuſte poſſidendo id eſt bene. quod autem male poſſidetur alienum eſt. male autem poſſidet qui uel ſuis male utitur: uel aliena præſumit.
Iure merito iuſtitia uel poteſtate.
Iuriſconſultus: iuris ꝑitus. Iuſperitorum auctori tas eſt eorum: qui ex duodecim tabulis uel edi ctis magiſtratuum ius ciuile interpretati ſunt pro batæ ciuīū iudiciis: creditæq; ſententiæ.
Iuramentum dicitur ſacramētum in deū: iura enī diuinæ leges ſunt.
Iuratio eſt cū dicimus ſic. bonū mihi eueniat. Exe cratio uero cū dicimus ſic: ma lū ille patiatur.
Iugari altercari. litigare. purgare.
Iurgor & iurgo idem ſignificabant antiquitus.
Iurgia: conuicia. cauſæ. lites male actæ.
Iurgialis: contētioſus in lite.
Iurgium dctum quaſi iuris gatrium eo q̄ de au re diſceptent.
Ius lex humana eſt. Nam fas lex diuina eſt.
Ius ex his partibus cōſtat: natura: lege: cōſuetudi ne. has tres quidam ponunt partes cōſuetudinis iudicato. æquo & bono pacto. Naturæ quidem ius ē: quod nobis nō opinio: ſed quædam innata uis afferat: religionem quæ & metu & cerimonia fit dei & pietate quæ eſt erga patriā parentes con iunctos ſanguine: & gratiam: quæ eſt in memoria & remuneratione officiorum honoris & amicitia rum: uindicationem: per quā uim & contumeliā defendēdo aut ulciſcendo propuliamus. peccata punimus & obſeruantiam p quā ætate & ſapiētia aut aliquo honore antecedētes ueremur & coli mus: & ueritatē per quā damus operā neqd aliter q̄ cōfirmauerimus fiat: aut factum aut futurū ſit legis ius id quod in uſu populi ſanctū eſt. Iam iura legitima ex legibus ſcire oportebit. Cōſuetu dinis autem ius eſſe putat id qd̄ uolūtate oium ſine lege uetuſtas comprobarit: quod ſine lege æque acſi legitimū ſit uſitatū ē. In ea q̄dam ſunt iura iā certa propter uetuſtatem quorū maximā partem prætores cōſulētibus edicere conſuerūt. Quod genus id quod argētario tuleris expēſū: a ſocio eius recte repetere poſſis. Iudicatū eſt id de quo iā ante ſentētia alicuius aut aliquoꝝ cōſti tutū eſt: fitq; ut de eadē re ſæpe alius aliud de creuerit. Ex æquo & bono ius conſtat quod ad ue ritatē & utilitatē cōmunē uidet ꝑtinere. Quod genus ut maior annis. lx. & cui morbus cauſa eſt cognitorē det cauſæ ſuæ: qui p eo agat. Ex hoc ſcilicet iure nouū ius conſtitui conuenit: & ex tē pore & ex hominis dignitate. hoc ī alio libro. par uidetur appellari: quod eſt id quod in omnes æquabile eſt ex pacto ius eſt ſi quid inter ſe pe pigerit. ſi quid iter aliquos cōuenit. Pacta quædā legibus obſeruant̄ ut in comitio aut in foro ante meridiem cauſam agere. Sunt quædam quæ ſine legibus obſeruantur ex conuentu quæ de iure præſtare dicuntur.
Ius & lex differunt. ius enim dicitur. lex ſcribitur Item leges humanæ. iura diuina ſunt. Ius genera le nomen eſt: lex autem iuris eſt ſpecies. Ius uero dictū quia iuſtum eſt. Omne autem ius legibus & moribus conſtat. lex ē conſtructio ſcripta. Mos eſt uetuſtate ꝑbata cōſuetudo. Conſuetudo autē ius quoddam moribus inſtitutū: ius naturale qd̄ cōmune eſt omniū nationū: ius ciuile qd̄ popu lus quiſq; propriū inſtituit.
Iusgentium bello ſeruitutes captiuitates: dictū q̄ eo iure fere omnes utātur gentes.
Iuſmilitare belli faciēdi ſolennitas.
Iuſquiricium proprie romanorum: quo nulli tene antur niſi quirites: conſtat autem ex plebiſcitis cō ſtitutionibus principum & dictis ſine prudētia & reſponſis.
Ius liberoꝝ eſt coniugiū ſine liberis inuicē p̄ loco pignoꝝ alternæ hæreditatis cōſcriptio.
Ius coquinæ uel piſtorū a magiſtris iure dixerūt quia lex eſt condimenti eius. quā græci zemam uocant.
Ius ciuile æquitas cōſtituta his qui eiuſdem ciuita tis ſunt ad obtinēdas ſuas res.
Ius ciuile ē quod in legibus ſenatus cōſultus rebus iudicatis iuriſperitorum auctoritate edictis magi ſtratuū more æquitate conſiſtit.
Ius iuris fit ex oleo uino aqua ſalſa & cæteris tali bus ut pipere.
Iuſiurandum iuratio: cum pro iure quis iurat.
Iuſtitia eſt qua recte iudicando ſua cuiq; tribuunt̄ dicta quaſi iuris ſtatus.
Iuſtitia eſt conſtans & perpetua uoluntas ius ſuum cuiq; tribuens.
Iuſtitia eſt habitus animi: cōmuni utilitate ſeruata ſuā cuiq; tribuens dignitatem. Iuſtitiæ partes ſunt timere deū. uenerari religionem pietate & humanitate æqui boniq; delectatio: odiū maloꝝ referendæ gratiæ ſtudium continere.

Iuſticiū luctus publicus uel publici iurīs ſilētiū
Iuſticium dicitur quaſi iuris ſtatio:ubi ius ceſſat. Nam ibi ſequitur iniuſtitia: ideo accipitur pro cōmuni luctu.
Iuſtus dictus quia iura cuſtodit:& ſecundum legem uiuit:Iuſtus actu:bonus ex eſſētia:iuſtus ex lege:æquus ex natura deſcendit.
Iuſti dies ſunt continui.xxx.
Iuſum inferiori parte.
Iuuam filius iaphet.a quo iones græci & mare ionium.
Iuuo as at.iutum actiuum eſt.id eſt auxilium do ſuſtento.
Iuuat uero impersonale id eſt delectat.
Iuuēcus bos nouellus dcūs q; icipiat iuuare hoīs uſus terram excolendo: uel quia ioui ſolūmodo iuuenci immolabantur.
Iuuenca iuuenis fœmina.
Iuuenis dictus q; iuuare poſſit. eſt enim in ipſo ætatis incremento poſitus & ad auxilium præparatus. Sicut autem infantia ſeptimo anno finitur: quartodecimo pueritia: adoleſcentia uero duabus hebdomadibus propter intellectum & actionem: ita poſt hanc ſuccendens iuuentus tribus hebdomadis permanet propter illa tria intellectum & actionem corporiſq; uirtutem. Iſta ætas a.xxx viii.anno exoritur.xlix conſumitur: quando in fœminis partus conficitur. Sicut autē in hominibus. xxx.annus pfectæ eſt ætatis: ita in pecudibus & iuuencis tertius.
Iuuentus uel iuuentas una ætatum hominum ſeu collectio iuuenum.
Iuuenta ipſa dea iunonis filia:uxor herculis.
Iuuenta & iuuentas ætas ipſa eſt: iuuentus uero multitudo iuuenum. iuuenis.inde iuuenilis uel iuuenalis. iuuenis iunior pro iuuenior facit priſ.
Iuuentus hominis ætas: iuuenta uero decus iuuentutis ſed abutitur.
Iuuentabilis beneficus.
Iuxta ꝓpe circa.prīſc.
Iuxta ſignificat πλησίον græcum aduerbium. Ad uerbium quando per ſe uerbo iungitur ut malo; uitam mortemq; iuxta æſtimo. loco prope uel propter quod eſt πλησίον iungitur quod & præpoſitio ut iuxta parietem.
Ixion poſtq̄ illicitos iunonis petiit amplexus:ad rotam ſerpentibus ligatus eſt apud inferos.
Ixion auis de genere uulturis:alba & minor q̄ uultur.
Ixion proprium regis lapytharum.

K Et q litteræ ideo dicuntur ſuperuacuæ: q; c littera harum poſſit implere uocabulū. Nam antiq cū a ſequebat.k ꝓponebant:cū uero u q. Nunc aūt kartago kalendæ ſolum p eam ſcribunt.
Omnia autem græca qualiacunq; ſequente uocali p k ſcribenda ſunt.
Klitterā Saluius ludi magiſter pus latinis adiecit
Kabrata interpretat aquila.
Kabina labrum inferens.
Kacoquina eſt corpus mali. humoribus languidū & laborans.
Kai græce & latine:Kai cancelli.
Kam interpretatur poſſeſſio: unde mater eius ait kareth:id eſt poſſedi hominem p deum.Idem & lamentatio: eo q; interfecto abel interfectus ſit: & pœnam ſui ſceleris dederit.
Kalantum græce menta agreſtis:quæ uulgo napeta dicitur.
Kaſcatorium a calcādo:id eſt torcular.
Kalceus genus calciamenti regalis.
Kalceos romulus repperit.iiii.corrigiarū aſſutaq;
Kaluna cētenarum numerum notabat:q; initio patricii ſenatores.centum fuerunt.
Khaldæi genethliacos ſignificare dicunt;quos uulgo mathematicos dicunt.
Kalearcius lacus africæ.
Kalendaria per ſingulos menſes: eghemeris uero unius diei geſtio.
Kalendas nonas idus ,propter dies feſtos romani inſtituerunt uel ꝓpter officia magiſtratuū :his enim diebus conueniebant in uerbis:quidam aūt a colēdo putāt:apud ueteres enī ſicut apd hebræos principia menſium colebant:uel a καλέω calo quod græce ſignificat uoco:qa tūc uocabat populū aſtrologus ut uideret accenſionem id ē lunæ primæ initiū:unde dicit iſidorus q; ſtabāt ſacerdotes ſupra portā ciuitatis ut uiderēt accenſū lunæ:& tūc nūciabat pontifici calo: calo luna nata eſt:& qñ dicebāt q̄ter:mēſis ille quattuor nonas hēbat:quando ſexies ſex nonas.
Kalendæ neomeniæ:mēſis ĩceptio pluraliter declinatur.priſ.
Kaleph quaſi cor aut canis interpretatur.
Kalon græce bonum.
Kalo καλῶ græce uoco: unde kalend æ id eſt uocationes.
Kalculum ĩ quo mortui diferuntur:uel ueſtimētū detritum ſeu linteum.
Kaluariæ locū quidā putāt dictū q; ibi caluaria primi hominis id eſt adā ſit ſepulta: ſed nō eſt ita.Extra portam enim erat locus in quo capita damnatorū truncabant ūde caluariæ dicit.Adā uero iuxta hebron & arbeæ ſepultus legit.
Kaluus uocatur licet cerius & uarro caluariam dicant.Nam kaluaria ſingulariter pluraliter uero kaluariæ.
Kaluares aquæ ſunt.
Kalumnia per k ſcribendum quod eſt iurgium lis
Kalumnia cōpilatio,a kaluendo id eſt decipiendo
Kalumniari cauſare. falſo accuſare. uel criminari decipere.exigere impedire detinere.
Kalūniator:falſi criminis accuſator.a calūniando
Kam interpretatur calidus. poſteritas enim eius calidiorem terræ partem poſſedit:unde ægyptus ægyptiorum lingua kam dcitur.

Kamœnæ dulces: uel græce muſæ.
Kanaam filius kam interp̃tatur motus eo⁊.pro motu enim patris id eſt opere maledictus eſt.
Kanaam olim a filio kam ſiue adecẽ kananeorũ gentibus uocati: nunc iudæa dicitur.
Kananeus poſſidens ſiue poſſeſſio interpretatur ita dictus eſt ſimion: qui & iudas a uico in quo natus eſt.
Kanifer: ſenex.
Kanonus ianuarius menſis hebraice.
Kantos. id eſt acutus.
Kaos græci dicũt materiã cæli & terræ: q̃ primo facta ẽ cõfuſa & informis: de qua poſtea oia in. p prias ſpecies. p dierunt: hanc & hylẽ appellãt quã latini materiã uocant. Omne enĩ iforme ũde ali qd fit materia dicit. proide poetæ eam ſyluã nominauerũt: hoc chaos declinabile. hic chaus. chai.
Kappa idem & capitulũ capitis ornamentum eſt kapa enim græca littera nominatur: a qua noſtra k ſumpſimus græce ſignificat. xx.
Kapadinarius uoluntarius.
Kaparis a græcis nomẽ ſumpſit q̃ habeat in ſumitate rotunda ſeminum capitula.
Kapiſtenum quod agnis & furonibus in capite ponitur & dicitur a capiendo eo q̃ in purgandis. furmentis uentiletur ut purget.
Kaplere cædendum proferre.
Kata græce apud poeticos caput dicitur.
Karadath hæbraice latine idonei affectus.
Kiriatharbe ciuitas dicitur.
Kariſmata gratiarum dona. hoc kariſmatis.
Kharis χαρις græce gratia interpretatur: unde caritas ut quibuſdam placet quod duos in ſe liget quod eſt amor dei & proximi. maior autem hæc eſt omnibus quia diligit & credit & ſperat. qui autem non diligit: q̃uis multa bona faciat fruſtra laborat. Dilectio in melioribus rebus accipi ſolet: amor uero magis carnalis eſt.
Karitas uel dilectio unius rei nomen eſt.
Karitatem uoco motum animi ad fruendum deo propter ſe ipm: atq; proximo ꝓpter deũ.
Karitat: ppe alloquitur plæbem.
Karneam pagani dixerũt in domorum hoſtiis cardinalem deam.
Karthaginis ablata is genitiui aſſumit enſis karta ginenſis. Sic tertiæ declinationis cætera.
Khartes græce maſculinum οχαρτης του χαρτου latine hæc charta huius chartæ.
Karus græcum eſt ſicut & caritas: id eſt amabilis dilectus.
Kaſſes rætia.
Kaſſiculum ræciculum.
Kaat interpretatur confirmatio uel patiẽtia.
Katabarynon locus non longe a caſtris Alexandri magni. ubi nillus magno ſonitu deſcendit.
Kata præpoſitio per uel contra uel ſecundum ea ſignificat.
Katadiaphoran græce id eſt per differentiã latine.
Kata antipharſi dcm̃ qd' minime liceat p cõtrariũ
Kata antilexim græce aduerbium dicit id eſt notatio. quãdo nomẽ pro nomine ponitur: ut meta id eſt terminus gloſa dicitur.
Katago κατοτω græce deduco.
Kataidiopathiam. id eſt ſecundum reciprocationẽ
Kata metaphoram græce latine per tranſlationem
Katapheresin græce ltine per priuantiam eius contrarii quod definitur dicitur.
Kataipotiſin græce latine per quandam imaginationem.
Katacreſticon græce abuſiue.
Kata analogiam græce iuxta rationem.
Katapenon græce latine per laudem.
Kataphraſin græce affirmatio.
Kacoethes id eſt malos mores habens. nam cacos malos. ethes mores.
Kathecus perpendicularis linea uel illa quæ ducitur ab angulo ſic.
Katerizare: imbuere inſtructione ſacramenti.
Katecuminus græce auditor interpretatur uel inſtructus p. ro eo q̃ adhuc doctrinam fidei audit nõdum tamen baptiſmum pcepit & quia primũ exorationis præceptum eſt in lege: audi iſrael dominus deus tuus deus unus eſt.
Katecuminus audit tantum nondum petit. competentes uero illi dicuntur qui poſt doctrinam fidei poſt continentiam uitæ ad gratiam pcipiendam petendo feſtinant.
Kategoria eſt dilatio nominis: ut puta ſella: & ſequitur interrogatio. Quid eſt ſella.
Kategoriæ græce prædicamenta dicuntur latine. quibus per uarias ſignificationes oĩs ſermo concluſus eſt inſtumenta kategoriarum ſunt tria. Prima. æquiuoca. Secunda uniuoca. Tertia denominatiua. Species uero ſunt decem. Subſtantia. quantitas. qualitas. relatio. ſitus. locus. tempus. habitus. agere. pati. Apellatas autem conſtat kategorias: quia non poſſunt niſi ex ſubiectis agnoſci. Quis enim quid ſit homo poſſit agnoſcere niſi aliquem hominem ſibi ponet ante oculos quaſi ſubiectum nominis.

L

Interdum pro d ponitur ut latum pro datum & calamitas ꝓ cadmitas.
Luetuſim græcorum pro u ſcribebant. unde ſignum quinquaginta: quod illi per n nos per l ſcribimus. lympha pro nympha.
Labrum ſignum bellicum fuit precioſiuscæteris quod imperatorem præcederet: & a militibus adoraretur: quod conſtantinus in crucem uertit
Labrum uexilum regis.
Labat. deficit. nutat. ſoluitur. uacillat.
Labo as neutrum & labor eris deponens in una ſignificatione ponũtur.
Laban interpretatur dealbatio.

Labani nunc lybies: quondam putei uocabãtur.
Labadõ ut hieronymus dicit hebraice græce apol lion:latine exterminãs.
Labdaciſmus eſt ubi l plurimum ſonat. ſic.ſol & luna lucent:alba leni lactea.
Labdaciſmus eſt uel ſi pro uno l duo pronũcient uel quotiens unum l exilius duo largius ſonant nam unum largius duo exilius proferri debent.
Labdaciſmus id eſt labdæ.A.uiciũ.quæ græca lra latine dr̃ & ſignificat apud græcos.xxx.
Labefactare:conquaſſare.fœdare:conuellere.
Labefacit:cõmouet.conuellit.ſubducit.
Labellum diminutiuum a labro paruũ labrum.
Labens interdum uelox.decurrens.moriens: a labor eris.
Labeones dicunt qui ſæpe per iniuriam cadũt.
Labyrinthus eſt perflexi parietis ædificiũ:quale eſt apud cretam a dædalo factum: ubi fuit Minotaurus incluſus: in quem ſi quis ſine glomere introierit: exitum inuenire non poſſit. Quattuor autem ſunt labyrinthi.primus ægyptius:ſecundus creticus. tertius in lemno.quartus i italia omnes ſic conſtructi:ut diſſoluere eos nec ſæcula poſſint.
Labyrinthus intricabilis inſtructõ domus.
Labyrinthus inde dictus q nemo labi inde poſſit. uel quaſi labor intus.
Laberna gladiator uel fuit ferramentum latronũ uel dea furũ.uel qui filios alienos ſeducit.
Labes:ægritudo.ruina.morbus.a lapſu.
Labeſcit:conuellitur:mouetur uacillat.
Labia a lãbẽdo dicta.quod aũt ſupius:labiũ dicit qđ inferius eo q craſſius ſit labrũ:alii mulierum labia:alii uirorum labrum dicũt.
Labilis:lubricus.uanus.a labor eris.
Labina lapſum inferens dicitur alluuio.
Labina terra aquoſa & labilis in qua quis labitur dicta a labe uel quaſi lapſum inferens.
Labin filius meſarim a quo libyi q quondã putei dicebantur.
Labitur.cadit.uacillat.deficit.ſoluitur.fugit.
Labor eris deponens abſolutum.
Labor eris lapſus.& labo as.componitur elabor illabor.præ.pro.col.di.deriuatur labilis.
Labor ſtudium.cura.uigiliæ.miſeriæ.calamitas.
Labor & labos ſicut honor & honos huius laboris
Laborare:inſtare:uel ægrotare.contendere.
Laboro as deriuatur labor laboris laborioſus laborator trix collaboro.
Labrum dictum q in eo leuatio infantium fieri ſolet. dimimutiũ labellum. idẽ & alueus uas æneum eſt.
Labrum uaſis eſt: labiũ uero oris dicit.
Labruſca uitis agreſtis dicta q in labris id eſt extremitatibus rubi ſiue agrorũ finibus naſcat.
Lac a colore nominatur q ſit albus liquor. leucos λεῦκὸσ enim græce album dicitur:cuius natura ex ſanguine procreatur. nam poſt partum ſi qd ſanguinis nondum fuerit uteri nutrimento conſumptum:naturali meatu fluit in mãmas: & eaꝫ uirtute albeſcens lactis accipit qualitatem. hoc lac lactis. Antiqui hoc lacte dixerunt.plurale nõ habet:nam hæ lactes partes ſũt inteſtinorum: cuius ſingularis nominatiuus hæc lactis:a græco galactides dictæ.
Lac.inde lacteus & lacto uel lacteo.
Lacedæmonia i peloponneſſo cõdita a lacedæmõe ſemeles filio.hæc ſparta a ſparto phoronei filio uocata:qui fuit filius inachi.
Lacedæmonii ſpartani dicti ſunt: qui a cadmo uocati undiq; ſparſerunt ſe.
Lacedæmonium genus marmoris.
Lacæna helena a loco.
Lacænus de lacaonia.
Lacerare:laniare.uexare.diuellere.conuiciari.
Lacero as.inde laceratus.tor. laceſſo is & laceſco is & lacerus.componitur dilacero.
Lacer uel lacerus participialis a lacero.
Lacerus qui lacerat.
Laceratus qui laceratur.
Lacerna genus cucullæ ſubtilis.genus byrri utrũq; uilloſi:quo utuntur uiri uel fœminæ.mantellũ
Lacerna pallium fimbriatum: quo olim ſoli milites utebant: inde dicta quaſi amputatis capitibus fimbriaꝫ neq; ita laxis.ut ſunt penularum.
Lacerdus:clades inguinaria.
Lacheſeos ſcitũ inuitabile neceſſitatis oratio.
Lacheſis ex tribus parcis; quæ trahit filum id eſt uitam.interpretatur ſors.
Laceſſit:affligit.detrahit.inſtigat.prouocat. exaſperat.
Laceſſo ſiui laceſſere dictũ a canibus uel feris q̃ ſolent lacerando prouocare. coniugatiõis tertiæ correpta.
Laceſſo a lacero deſideratiuũ ſicut arceo arceſſo
Lacerti muſculi brachiorum.
Lacertus qui iunctus eſt humero.
Lacertuoſus:ualens: conſtans.fortis.
Lacertus genus reptilis dictus eo q brachia habeat. Genera lacertorum plura ſunt ut uotrax ſalamandra ſtellio.
Lacertus genus piſcis & ſerpentis: dicitur & hæc lacerta.
Lacinũ oppidũ in calabria a conditore lacino.
Lacina:ora ueſtimenti.extrema pars ueſtium.
Licinare:lacerare.frequenter laniare.
Lacinus latro fuit in ſicilia: quẽ hercules iterfecit
Lacinioſum:laceratum.pãnoſum.uarium.
Lacoon lacoontos græce lacoontis latine. unde laconia in græcia eſt.
Lacoon:filius priami ſacerdos apollinis.
Lacones pro laconici ſecundum græcam declinationem. Nam laconia ipſa eſt lacedæmonia.
Lachrymæ a laceratione mentis uel ut alii dicũt a græcis λακρυον.
Lachrymo as bilis:inde deriuatur lachrymabile id eſt flæbile.triſte.
Lacto as unde lactens id eſt ſugo.
Lactans quæ lac præbet.lactens cui præbetur.
Lacteo lac ſugo.lacto lac præbeo nato.

Lactare:decipiendo ſeducere circunfraudare.
Lacto as actiuum:unde lacteo abſolutum.unde lacteſco.
Lactentia quaſi ſucco lacteo plena.
Lacteus circulus eſt uia quæ in ſphæra uidet quaſi alba quam circuit ſol & ex ſplendoris ipſius tranſitu lucere facit.
Lactea zona circulus quidam in cælo:qui locus lucidior & albior cæteris apparet.unde lacteus uel galathia dicit uulgo ſtrata.
Lactis ſingulariter.pluraliter hæ lactes; partes itestinoꝝ a græco galactides.
Lactuca hærba quædam dicta:q habundet lactis uel quia nutrientes fœminas implet.hæc & ſarralia dicitur: quia deorſum eius in modum ſerræ eſt.lactuca frigida eſt.non tamen noxii rigoris in cibo ſumpta. faſtidioſos languidos iuuat: prius q̄ habeat ſuccum. imbecillum tamen corpus facit.ex parte ſanguinem acquirit. lac plurimum nutrit fœminis.in uiris tñ uſum ueneris coercet. trita cum ſale combuſtis medetur.
Lectucæ agreſtes ualde amaræ ſunt.ſignificāt flætus pro peccatis.
Lacturnum pagani aiūt deum meſſis adhuc lactescentis.
Laculata ueſtis ē:quæ lacus quadratos cum pictura habet intextos aut additos acu.
Lacunaria quæ cameras ſubtegūt & ornant quæ & laquearia dicuntur.
Lucunaria pendentia luminaria quaſi lucunaria.i. aere lucentia.hoc lucunar ris.
Lacuna dicitur oīs aquarū cōgeries:uorago. fouea aquarum in quibus piſces latere poſſunt.
Lacus dictus quaſi aquæ locus: ſtat enim nec profluit: idem ſtagnum ab eo q ſtet:cuius diminutiuum lacuna facit.
Lacus dicitur: quia per illum decurrit frugum liquor.torcular. hic lacus huius lacus a laqueatus per ſyncopam infernum ſignificat.
Lacum aperire:fraudem parare.
Lael interpretatur aſcenſio.
Lagana cibus editus piſtoria arte.græcum eſt.
Laganus genus panis.primum in aqua poſt in oleo frigitur.
Lageos græce genus uuæ latine præcoquæ dicuntur pro eo q̄ cito ad maturiatem currant. Nam lagos græce lepus dicitur.
Lagos græce lepus a uelocitate ſic dictus.
Lagois græce fulica dicta eo q caro eius leporinā ſapiat auis uel piſcis.
Lagena & ſitula græca ſunt inflexa ex parte ad latinam regulam.illi enim lagenos dicunt uel ſitilenos lagenam & ſitulam uas uinarium.
Laguncula alii interpretes batum tranſtulerunt.
Lagus pater ptolemæi regis ægypti: qui regnauit i alexandria.
Laicus popularis.laos λαος.n.populus græce.
Laios græce loquax.
Lactare lac trahere.
Lama piſcina dicitur a quibuſdam barbaris indē lamiſio propriū.ſic multa ſunt occulta.
Lamaſſe hebræum eſt quod.lxx. interpretes tranſtulerunt in finem magis pro uictoria continent aquila uero id eſt ei q præbet uictoriam.ſymmachus triūphus uel palma.
Lambre:libare.tactu diſtrīgere.lingere.abſorbeē
Lambo bis. unde labium.labrum.a quo labruſca componitur plambo.
Lamæ dicūt cōfracturæ uiarum:quæ fieri ſolent pluuia interueniente.
Lamæ fracturæ cuiuſlibet metalli.
Lamech interpretat percutiens:iſte enim peuſſit & interfeciti caim.
Lamentum:planctus:lamentus uero lecti.
Lamentari gemendo uel flendo miſeriam deplorare & memorare.
Lamentatio: gemitus. fletus lachrymæ. ululatus
Lamia uel ſena in eſaia genus monſtri: ut quidam dicunt.
Lamiæ quas fabulæ tradunt infantes de uentre corripere ac laniare ſolitas & iterum tradere uitæ a laniando dictæ.
Lamiſcæ id ē faſciolæ.
Lamus quidam nobilis a quo lamiæ nobiles.
Lampas græce flamma ī uertice lucens:dicta q̄ in anis uenti motum oſtendere uideatur.
Lampas intepretat lucens uel ardens.
Lampas maior cādela uel maius lumen:inde lāpo id eſt luceo.
Lampas ideo ſolſtitiū æſtiuū dicit.qa tunc lāpas ſolis claritatē & caloré maiorē accipiat.hæc lāpas lāpadis accuſatiuū lampadē uel lāpada lāpades uel lāpadas ſecundū græcos ſicut ſimilia græca.
Lampena ſtellæ nomen.
Lāpius græce in cedula.
Lamprobius ſplendidus ex græco.
Lācuminæ carceres apud ſyracuſas: ubi eſt mons cauatus.
Lamus titonus fuit laomedontis, filius ab aurora amatus.genuit mēnon.
Lana a laniando dicta id eſt uelendo.hīc & uellus dictum q̄ prius lanæ uellerent.
Lana & lanicium idem ſignificant.
Lanarius:rætiarius.
Lances uaſa quibus ſacrificatur miſſoria. hæc lāx lancis ſtatera.
Lancea eſt aſta habens amentum in medio: dcā q̄ æqua lance id eſt æquali amento uibratur.
Lanceola haſtæ ſimilis.
Lancinare:bellicare.trucidare.lacerare.
Landula: alauda genus auis.
Langobardi uulgo ferūtur nominati a lōga barba
Laniare diſcerpere.lacerare.uellere.
Lanificium pro lana.
Lanificium lanæ opificium.
Lanificæ:lanam operantes.
Lanigeræ lanam gerentes.
Laniſta laniarius carnifex a laniando corpora gladiator.macellarius:qui carnes laniat ferro.

Lanicium cura ouium est: ut lanas habeant.
Lanugo prima capillatio in barba a similitudine lanæ uel quasi lana supra poma.
Lanus fluuius fertur ultra danubium: a quo alani dicuntur.
Lāx: uas quoddā. statera. trutta. disci genus prisc. hæc lanx lancis.
Laos λαος græce populus. unde laici quod plebs dicitur.
Laodicia ciuitas asiæ interpretatur tribus amabilis
Lappa hærbæ genus dicta q̄ habeat caule ingentē per terram dispositū. hæc a græcis philatropos dicitur q̄ uestibus inhæreat.
Lappago genus hærbæ. Horatius.
Lapatus hærba breuis.
Lappacia uel lappella genus hærbæ: hæc in cibo sumpta stomachum confortat: uētrem reprimit. urinam prouocat. ructum excitat: nascitur locis fabulosis & lateribus.
Lapis dictus q̄ lædat pedem: dura uel mollis petra.
Lapidicina locus ubi lapides cæduntur.
Lapidicides artifices lapidum.
Lapidare lapidibus obruere dilaniare. dissipare.
Lapidarii campi in liguria esse dicuntur.
Lapillus paruus lapis. uel gemma.
Lapis deriuatur lapillus. lapideus. lapidosus.
Lapido as lapidatio lapidator lapidarius. componitur dilapido lapidicides lapidicidium.
Lapis uel lapides christum designant & sanctos discipulos: & in alia parte duros corde significant.
Lapides precioſi. xii. istis nominantur noibus.
Iaspis: sapphyrus: calcedōius. smaragdus: sardōix sardius: chrisolitus: berilus: topacius: chrysopasſus. ametistus: hiacynthus.
Lapis iaspis uiridis est coloris unde dominum significat: qui est pascua pabulū & refectio oium electorum. significat etiam electos: quorū fides nunq̄ marcesit sed semper in operationis uigore perseuerant. Secundus lapis sapphyrus: licet i sua natura non sit precioſus sed in mysterio ualde p̄ clarus. Nam æ eum colorem habens significat sanctos qui cælestia mente petunt dicentes cum apostolo: nostra cōuersatio i cælis est. Tertius calcedonius: multo est uilior q̄ sapphyrus in natura: sed mystice & ipse ualde inuēitur. precioſus. Est enim fortissimiæ naturæ adeo ut omnium sculpētium argumentis resistat: unde significat sanctos fortes: & qui iuncti sunt iter aduersa huius sæculi. hēr ēt idē lapis similitudinē lucernæ pallentis: i quo sanctoꝝ humilitatem significat qui in præsenti uita pallidi id est despicabiles habentur. ipsi tamen in obscuro loco lucēt. aliis lumē sciēriæ & ardoris fidei & dilectionis demōstrant. Quartus smaragdus precioſus est in sui natura. sed precioſior in electorū figura: qui tantæ est uiriditatis: ut omnium superet uigorē hærbarum. aerem etiam circunfusum uel imagines aspicientium uirides reddat si moles eius fuerit ampla. huius genera lapidis sunt multa: sed prēcioſissimus inuenitur in scythia regione deserti: quos tamen gryphes custodiunt cum quibus arimaspi homines unum oculum habentes bellum gerunt: ipōsq̄ lapides eis auferūt. lapis itaq̄ smaragdus nimiæ uiriditatis christum significat: qui pascua æternæ refectionis suis daturus est fidelibus: & in deserto. i. in secretis cordibus fidelium & a terrenis curis remotorum reperitur. Sed gryphes id ē maligni spiritus eum tollere fidelibus nituntur: non suæ causa salutis: sed fidelium inuidia: quem tamē arimaspi. i. electi unum oculum mentis habentes: cū malignis spiritibus pugnantes subripiunt. sic quoq̄ per hunc lapidem designātur: quoꝝ fides nunquā marcesit: & alios suæ uiriditatis exemplo & doctrina erudiūt: & i xpi doctrina confirmant. Quintus sardonyx compositum ex sardo & onyce. cuius genera sunt plurima: sed precioſior tribus coloribus distinguitur in subteriori nigro. in medio rubicundo. in superiori cādido uel aliter: primam partem habet nigram: mediam candidam: uperiorem rubeam significat sanctos: qui nigri id est contemptibiles uidētur sed tamen innouati per gratiam baptismi splendore fidei & albedine uirtutum adeo irradiantur: ut si necesse fuerit p̄ charitatis officiū proprium sanguinem fundāt id est rubeum. Sextus sardius qui terræ rubræ speciem habet: & significat sanctos: qui licet ad sublimia intuenda ducantur: suam tamen semper student recognoscere fragilitatem. recordātes se esse filios adæ q̄ terra rubea interpretat: unde & hic bene sextus ponitur: quia ille sexto die creatus est: cui dictum est. Terra es: & in terram ibis. Septimus chrysolithus. qui quasi aurum fulget & uidetur emittere ex se quasdam ardentes scintillas: cuius species illos significat qui i luce supernæ sapiētiæ resplēdent: suasq̄ uirtutes atq̄ sentētias cum uerbo exhortationis: uelut scintillas in proximos effundūt: quibus ad amorem dei & proximi alios accēdunt. Octauus berillus: qui uiridem & pallētem colorem habet: qui illos designat: q æternorū & dei contemplationi inhærentes cura fratrum ad pallorem redeūt. dum exteriora temporalia per uitam actiuam fratribus ministrant. Nonus topacius qui lapidū omnium colores i se habet: ūde & dicit quia π̄ap græce totum dicitur: quo nihil reges carius i thesauris suis hrē possūt. nascitur q̄ in insula ægypti: quæ dicitur topacion: significat sanctos oībus uirtutibus refertos multisq̄ uirtutibus quasi coloribus relucentes. Decimus chrysopassus: q aurei & uiridis ē coloris: quod ipo noie manifestatur parum distans a berillo. significat electos sapientia resplendentes & uiriditate fidei semper ad cælestē uiriditatē tendētes. Vndecius hiacynthus q̄ similis aquæ est radio solis pfusæ: significat electos sapīa non humana sed diuina repletos: quæ significat per radios solis aquæ imissos. Duodecimus ametistus. q tribus principalibus coloribus respgitur id est purpureo: uiolaceo

& roſeo per quod ſignificat ſanctos: qui cæleſtem habitum gerunt in terris: & ad ſocietatem angelorum uēturi ſūt cæli. quod deſignatur per purpurā: quæ præcipuū & regale eſt indumētum. In uiola quæ humilis eſt hærba & tamen optimum habet odorem, humilitas illoꝝ exprimitur cum bonæ opinionis odore. In roſeo autem colore charitas ītelligitur: quæ in tantū in illis uiget: ut uſq; ad paſſionem martyrii nō ſolum pro amicis: ſed etiam pro inimicis ipſis proſiliat.

Lapiſtrum genus hærbæ.

Laphytæ gentes theſſaliæ fuiſſe perhibent iuxta pelion montem a laphyta filio apollinis dicti hi laphytæ centauri ſunt.

Lapſana genus hærbæ græce, ipſa eſt & amoracea.

Lapſus: decurſus. a labor eris.

Lapſina lapſus. Iaptatum potio e lacte.

Laqueare: uincire. ligare: unde laquear id eſt funis cathænā: nam laqueus uinculum retinaculum.

Laquearia ſunt: quæ cameras ſubtegunt. hæc & lacunaria: quod lacos quoſdam quadratos uel rotundo ligno uel gypſo uel coloribus hēat priſc. hoc laquear ris id eſt tabulatum a laqueo.

Laquearia cameræ. cathænæ aureæ ornamenta tectorum, funiculi de quibus candelæ de camera ſuſpenduntur ut ſtili candelarum.

Laqueus: uinculum, rætiaculum quo irrætiunt pedes animalium: unde laqueo as id eſt implico.

Laqueatus: receptaculum, purus & ornatus.

Laqueariorum pugna erat fugiētes in ludo homines iniecto laqueo impeditos: conſecutoſq; proſtrare: amictos umbone pelliceo.

Lardum pro laridum dictum q; in domo conſeruetur. nam lares domos antiqui dicebant.

Lar laris maſculinum domus uel ignis.

Lares domus uel familiæ dii patrii aræ foci. ſacra penetralia.

Larex ſpecies arboris a caſtello laricino dictus.

Largiri: tribuere. priſc. largio pro largior quod cōmune antiquitus.

Largitio: retributio, præmium, merces.

Largitas ē donatio humanitatis: largitio uero ambitionis.

Largius uel largiuſcule uberius, affluentius, affatim plenius.

Largus: munificus, humanus: unde largitas elemoſynarum.

Laryſſa ciuitas theſſaliæ unde lariſſeus id eſt theſſalus, laryſſa urbs illyrici nobiliſſima.

Larius lacus eſt uicinus alpibus per. xl. tenditur milia.

Laruus: umbratilis, falſidicus, maleficus.

Larualis: dæmoniosus, incantator.

Laruæ ex hoībus facti dæmones dicuntur qui mala meriti fuerunt: quaꝝ naturam eſſe dicunt terrere paruulos, in angulis garire tenebroſis.

Laruæ noxiæ umbræ, damnatorum animæ.

Larua imago: quam portant ante uultum.

Larunda, quidam lamiam dicunt.

Larus in pentatheuco gauiam ſignificat: auis quæ ſolet ſemper ſedere aquis.

Laſſare: fatigare, grauare.

Laſſanum uaſis genus: in quo exoneratur uenter.

Laſſer hærba quæ naſcit in monte hoſco bagi: ubi & ganges fluuius naſcit: cuius ſuccus primum dictus laſeri dicū: qm̄ manat i modū lactis deinde uſu deriuatiue laſer: hoc & a qbuſdam opiū cyre naicū dr̄: quia apud cyrenas naſcitur.

Laſer generis neutri legumen eſt.

Laſſaſco is: laſſare incipio, infirmor.

Laſciuus a um libidinoſus, fœdus, petulans, molliſſimi actus homo.

Laſciuia a luxu dicit: petulantia uero ab eo q; male petit alienum pudorem.

Laſciuia: iocus, petulantia.

Laſciuio is laſciuiui. id eſt luxurio.

Laſſus: labore fatigatus, grauatus.

Laſſitudo: fatigatio.

Laſſus pticipiuum pro laſſatus per ſyncopam.

Lata ampla, patula ſpatioſa.

Latebra: locus occultus, a latēdo, latibulum.

Latebratim: occulte.

Latefurens nimis furens.

Late loca omnia loca.

Late longeq; quadrum eſt.

Latebroſus: obſcurus, occultus.

Latere: occultari.

Lateo es deficit futuro infinito ſicut plæraq; neutra ſecundæ coniugationis.

Lateo, inde deriuatur latex latens latus, unde lateralis latito as: latebræ latebroſus: latibulum latesco ſcis: latrina latro latrocinium latrocinor latium: latinus latenter, componitur deliteo.

Lateranum palatium fuit neronis quod dictum ē uel a latere ſeptentrionalis plagæ qua ſitum eſt uel a laterana quam nero dicitur peperiſſe cum tradidit ſe uiro. in quo pallatio nunc magna ē ecclesia romæ.

Lateres & laterculi dicti q; lati formentur circum actis undiq; tabulis quattuor.

Laterculi ſcindulæ. lateres autem crudi ſūt qui & ipſi inde nominati q; lati ligneis formis efficiuntur, priſc. hic later lateris.

Laterculus pedis unius in latitudine. xxiiii. uncia rum in longitudine.

Laterculum dictum q; ordinem habeat ſtratum annorum.

Laterem unius caſus quanuis ablatiuus eius ſingularis & nominatiuus & accuſatiuus plurales inueniuntur.

Latero as.

Laterna dicitur eo q; in ea ignis lateat. uas lacernæ eſt.

Latex aqua quæ latet in uenis ideſt proprie liquor fontis.

Latex uinum etiam dictum q; in uaſis lateat.

Latitia: ſpatioſa aditu.

Latibulum, tenebroſum, luſtrum.

Latiæ: mundiciæ, uel latinæ.

Latiare: latinare.

Latifundus:late possidens.
Latini a latio rege fauni filio dicti sunt. Nam latinus Italiæ rex fuit:qui ex suo nomine latinos nominauit:qui postea romani appellati sunt. hi & quirites.
Latinus proprium regis soceri Aeneæ. uel gentile a latino latinus.& possessiuum: ut latinus ager latina familia.latinum uerbum, latium autem uel a latendo uel a latitudine nominatur. a latino latini tas a latialis uel latiaris commune triũ generum compõitur latinigena:quomodo troiugena i in u propter geminationem mutato.
Latinus filius fauni filii pici:filii saturni. Virg. primi bere.
Latinæ sacrificia in latio cõstituta ioui.
Latium pars italiæ dictum:q; saturnus a ioue fugiens ibi latuerit.
Latium pro Italia.
Latium urbs Italiæ a saturno condita.
Latitudo:superficies.planum.
Latomi in regnorum libro lapidum cæsores græcum est.
Latona dianæ & apollinis mater.
Lator:portator.a feror ferris.latus.
Lathos arboris genus.
Latratus est uox canum.
Latrare ad canes pertinet.uel indecenter. uel importune uerba proferre.
Latrator Anubis dicitur Mercurius apud ægyptios capite canino figuratus.
Latrefontes græce letuientes.
Latrensis seruitus.
Latria græce dicit seruitus soli deo neq; ulli creaturæ debita,unde idolatria dicitur.
Latria:secessus.publicus locus ubi lauari solebant sordida.locus priuati secessus a lateo.
Latro incessor uiarum a latendo dictus. uel a lateris custodia.
Latro est qui furatur & occidit. unde a latitando in insidiis dicitur, fur uero est qui alienum aliquid occulte & timẽdo subtrahit a futuro idest nigro dictus.
Latro aliquando uenator.
Latrus leuus.
Latro a latendo dictus communis generis, latrocinor aris.
Laturnus deus lactescentibus frumentis pfectus.
Latus dictum qa iacentibus nobis latet .prisc. hoc latus teris:unde latero as lateralis.
Latus ta tum:spaciosum,diffusum,unde latior latissimus latitudo latus tior latissimus.
Lauare:abluere delere.
Lauo as & lauo is in una significatione sed lauis ,p humectas magis dicit & antiquitus præteritum laui supinũ lautum qd' ãtiquitus lauatum.
Lauacrum balneorum genus. ablutio. baptismus a lauando.
Laudare : celebrare.extollere.
Laudatio ẽ ipsa laudãtis oratio:laus uero ipsa uirtus innitens: quæ etiam sine celabratione constat.
Laudunæ ecclesiastica uasa.
Laude is.proprium ciuitatis.
Lauerna dea furum. uel latro qui alienos filios seducit.
Lauerna:serramenta latronum.
Lauina uxor æneæ latini regis filia : a qua lauinia urbs unde lauinia littora.
Lauinium æneas in italia cõdidit cui uxoris nomẽ dedit.
Lauinum prius dictum a lauino fratre latini post lauinium a lauinia.
Laumedon qui constructa troia nõ soluit uota numinibus.
Laomedontia pubes troiana.
Launechil id est talio.
Laurus a uerbo laudis dicta:hæc.n. cum laudibus uictorũ capita coronabat, apud antiquos autem laudea nominabatur.hanc græci daphnẽ uocant q; nunq; deponat uiriditatem.
Laurus,inde laureatus ta tum proprium laurentius & laurentia & compræhensiuum laurentum & myrtetum & laureus a um. hic laurus ri & laurus laurus.
Laurentum proprium ciuitatis dictũ a lauro iuenta in arce ubi latinus stabat. inde patronimicum uel possessiuum hic & hæc & hoc laurens.
Laurea:uictoria. corona.
Laureatus:coronatus.
Laureus laureolus diminutiuum prisc.uictoria.
Laus laudis ipsa uirtus innitens.
Laus:claritas.ornamentum.decus. gloria nomen.
Lausantes:lauantes.
Lautumni:custodia carceris.
Lautumniæ:uincula.cathænæ.carceres.
Lautumnium supplicii genus a tarquinio superbo inuentum ad nomen sceleratorum.
Lautus:locus generosus:honestus.celebris.a lauo lauas.
Laxa:luxuriosa.indulgentior.
Laxamentum:spatium.requies.intermissio.
Laxare aperire indulgere.
Lazarus interpretatur adiutus eo q; morte a domino fuerit resuscitatus.
Lea:leo fœmina leæna.
Learius leonis filius.
Lebes uas coquendi aliquid sup ignem olla ænea.
Lebes tis secundum regulã prisciani fœmininum est:sed tamen ouidius masculinum facit. Viginti fuluos operoso ex ære lebetes.
Lebetes ænea sunt uasa in usu coquendi.græcũ est cacabi minores uel ollæ.
Lebeta olla generis fœminini.
Lebecinæ popinæ.
Lebeus interpretatur corculus a corde. idem & tadæus.ipse & iudas iacobi.
Lebna interpretatur candor. dealbatio.
Lecebra:seductio.occulta blandicies.uoluptas.
Lechitus in regnorum libro ampulla olearia.
Lecitator prouocator.
Lectica:stratus.storia camera.cubile. grabatũ pul

uinar.ſpingæ.punicati.ſpona.pluteus genialis cunabula.feretrum.capulus.ſcamnum.ſcabellū ſuppedaneum.ſcanſilia.ſedes.thorus.paluſtrū. thronus.ſubſella.cathedra.ſoliū.ſella.ſubſellia curialis.tripodes.

Lectica lectus imperatorꝫ.ſponda uero exterior ps lecti.pluteus interior.

Lecticæ a lectis hærbis dicuntur: quibus conſules portabantur.

Lecticalis dicitur qui facit lectulos.

Lectio dicitur quia non cantatur ut pſalmus uel hymnus ſed legitur tm̄: hic enim pronunciatio ſola quærit.illic modulatio.unde oportet ut quando pſallitur ab omnibus pſallatur: cū oraf ab ominibus oref:cū lectio legitur facto ſilentio ab omnibus audiatur.

Lecti pro electi.primi.

Lecti filia fratris.

Lectiſternia ubi homines ſedere uel iacere conſue uerunt.

Lectito as frequenter lego.

Lectores a legendo uocati:hi enim prædicāt populis quid ſequantur.Idem & pronunciatores dicū tur q̄ porro annuncient.Tanta enim & tam clara erit uox eorum ut quanuis longe poſitorum au res adimpleat.quorum ordo a prophetis cœpit quibus dicitur: clama ne ceſſes.porro uox lectoris ſimplex erit & clara & ad omne genus pronunciationis accommodata plena ſucco uirili agreſtē & ſubruſticum fugiens ſonum.Nō humilis nec adeo ſublimis:non fracta nō tenera nihilq; fœmineum ſonans:non cum motu corporis: ſed tantū cum grauitatis ſpecie.Auribus enim & cordibus conſulere debet lector: non oculis: ne potius ex ipſo ſpectatores magis q̄ auditores faciat.

Lector dicitur a colligendo animo quæ legit q̄ſi collector.uel a legendo id eſt percurrendo unde nauis dicitur legere quicquid tranſit.

Lectus lectulus a lectis hærbis quibus fiebat dicit: ſignificat requiem.Aug.uel uoluptates corporis

Lecturio legere uolo.priſc.a lectu.lecturio meditationem ſignificat.

Lædere:percutere.detrahere.carpere.

Lædo is læſi læſus læſura.

Ledona æſtus maris:decreſcens dicitur.

Legale ex lege ſicut imperiale ex imperio.

Legalis rectus:talis qualem lex præcipit.

Legat: teſtamento donat uel allegat: legationem faciat.

Lego as legationem facio uel mitto.lego gis lectionem lego.Eſt autem in prima ſyllaba differētia nam lego gis penultima breuiatur:lego as penultima longa.

Legatum:legatio defuncti.

Legatarius teſtationis eſt cui aliquid teſtamento delegatur relinquitur & donatur.

Legatus:internuncius.uel miſſus.

Leges diuinas moyſes primus omnium hebræis explicauit:phoroneus uero rex græcis.Mercurius trimegiſtus ægyptiis.Solō Athenieſibus.lycurgus lacedæmoniis: ex Apollinis auctoritate.Numa Pompilius qui Romulo ſucceſſit in regno:romanis primus leges dedit.Deīde cum populus ſeditioſos magiſtratus ferre non poſſet: decem uiros legibus ſcribendis creauit:qui leges ex libris Solonis in latinum tranſlatas duodecim tabulis expoſuerunt.leges autem redigere in libris primus cō ſul Pompeius inſtituere:uoluit: ſed non potuit paulatī uero antiquæ leges uetuſtate atq; in curia exoluerunt.Nouæ autem a conſtantino cæſare cœperunt & reliquis ſuccedentibus erantq; permixtæ & inordinatæ: poſtea Theodoſius minor Auguſtus ad ſimilitudinem rogatiani & hermogeniani codicem factum conſtitutionem a conſtātini temporibus ſub proprio uniuſcuiuſq; imperatoris titulo diſpoſuit:qui theodoſianus dicit. Sed Iuſtinianus melius & in integrum leges reſtituit.Omnes autem leges aut diuinæ ſunt:aut humanæ.diuinæ natura:humanæ moribus.Fas lex diuina eſt.Ius humana. Traſire per alienum fas eſt.ius non eſt.Ius generale nomen eſt:lex autem iuris eſt ſpecies.Omne enim ius legibus & moribus conſtat.Nam lex eſt conſtitutio ſcripta a legendo uocata.Mos autem longa conſuetudo de moribus tracta.Conſuetudo uero ius quoddam moribus conſtitutum: quod pro lege ſuſcipitur cum lex deficit.Nam differt: ſcriptura an rōne conſiſtat:qn̄ & ratio legem commendet.Porro ſi rōne lex conſtat:lex erit oē quod ratione conſtituerit dūtaxat quod religioni congruat:quod diſciplinæ cōueniat: quod ſaluti pficiat.Cōſuetudo autem uocata quia in cōi eſt uſu.lex eſt conſtitutio populi.quod maiores natu cum plebibus ſanxerunt.Nam quod rex uel imperator edidit: cō ſtitutio uel edictum uocatur.

Leges quædam ab his dn̄r qui eas cōdiderūt.Satyra lex:que de pluribus ſimul rebus loquit.Rhodiæ uero naualiū commertiorꝫ ſunt a Rhodo inſula:iu qua antiquitus uſus mercatorum fuit.

Leges:ſocietas.pax.fœdus.conuentio.

Legere nauticum uerbum eſt: quia nauis dicit legere quicquid tranſit.lectitare uero ad frequentiam refertur: nam legere ad tempus.

Lego gis legi lectus.Ex eo compoſita præteritum eiuſdem ſeruant.ut colligo collegi relego relegi quod dn̄iæ cauſa non mutat le in li:ſimiliter perlego.Excipiuntur mutātia ſimplicis ſignificationem.Negligo neglexi diligo xi.intelligo intellexi:quid antiqui interlego dicebant.

Legere librorum dicimus uel ad cuſtodiendum commendare.

Legere præterire uel colligere ſignificat.

Lego gis gi lectus lector trix tio.lex legis unde legalis inter.componitur legitimus: legiſperitus: legiſdoctor.legifer:exlex:eligo:præligo.deligo diligo:relego:perlego:negligo: colligo.& quæ ab his fiunt.deriuatur legumen:unde liguria.ligurio ris.lecturio ris.lectito & ſecundum quoſdam lego gas:unde legatus legatarius legatio: cōponitur delego:relego:collega.

Legio ſex milium armatorum eſt ab electo uocata quaſi lecti id eſt armis electi: proprie autem macedonum lingua phalanx, caterua gallorũ noſtra legio dicitur. habet. lx. centurias uel centenarias xxx. manipulos. xii. cohortes. cc. turmas.
Legio minor ſex milium: legio maior. xii. milium
Legionaria: legalia de legione.
Legiorecar: legis conſtitutor.
Legumen a legendo dictum quaſi electum. ueteres enim meliora quæq; legebant id eſt fabam: lenticulam: piſam. ſiue q̃ manu legantur nec ſe centur.
Leucos λεῦκος id eſt albus.
Lex lelegis penultima corripitur proprium gentis: uel cum lex legitur & non fit.
Lælius quidã ſeueriſſimus romanus fuit: ad quẽ ſcripſit Cicero libros de amicitia.
Lemannus fluuius galliæ: a quo lemanni.
Lemannus lacus prope laſonnam.
Lembus nauicula breuis: quæ alias dicitur cymba & caupillus.
Lembus genus nauiculæ uelociſſimæ: quas dromones dicunt.
Lembus ueſtis regia.
Lemniſcæ id eſt faſciolæ purpureæ.
Lemniſcata id eſt maior palma gladiatorum.
Lemnias in libya credunt naſci truncos ſine capite oculos & os in pectore habentes.
Lemnia genus monſtri.
Lemnos inſula uulcani: inde lemnius uulcanus.
Lemnius luctuoſus dicitur.
Lemnunculus lembus.
Lemnones laruæ animæ mortuorum.
Lemnones umbræ quædam: quæ cum corporibus morãtur: uel quaſi a remo cuius umbra inſequebatur fratrem ſuum Romulum.
Lemures umbræ fugillatorũ dicti quaſi lareſmo.
Lemures diabolicæ imagines: quæ apparent in nocte noxiæ.
Lepſis græce ſumptio dicitur.
Lena græce amictus uilloſus: rotũdus duplex qua infulati flamines ſacrificabant. huius inuentor dicitur lenas.
Lenas proprium cuiuſdam qui inuenit lenam.
Lena id eſt coitus. ſagum quoddam. uel palla.
Leæna leo fœmina. leæna fœmininum leonis fœmina.
Leneos. martius menſis dicit lingua punicorum.
Lenæus liber a leniendo corda. dicit. n. q̃ ipſe inueniſſet uinum. uel a lacu i quo expreſſum uuis uinum currit: qui lenos græce dicitur.
Lenis: dulcis. manſuetus. communis. placidus.
Lenire: placare. mitigare. mulcere.
Lenimentum. placatio uel ſpecies qua lenit luna.
Lenitas: manſuetudo. miſericordia.
Leno præpoſitus meretricum ſiue ſeductor: dictus q̃ mentes miſerorum blandiatur & leniendo ſeducat.
Leno lenunculus uel lenulus.
Leno a leniendo dictus: communis generis: inueniꝫ tur tamen fœmininum lena.
Lenocinari: ſeducere. conciliare. turpi adulatione blandiri.
Lenocinium: meretricatio. circunuentio. ſeductio
Lenos græce lacus: in quo uua exprimitur.
Lentare: tardare.
Lento as actiuum eſt: unde lenteo: inde lenteſco lẽteſcis it ſenſim ſe flectit. de uirgultis dicit.
Lentaculum: cruſtacia.
Lenterna: uincula modica.
Lentea: fouea.
Lente: paulatim. gradatim. tarde leniter.
Lenticula in regnorum libro uaſculum æreũ quo ungebantur in regno a liniendo dictum.
Lentis: nauis puſilla.
Lens lentis, legumen.
Lens dis alis. lentis genus leguminis dicta q̃ humida & lenta ſit. uel q̃ adhæret humida. hæc i cibo ſumpta deducit magis uentrem. & urinam.
Lentigo eſt ueſtigia macularum parua in rotundo a ſpecie lenticulæ dicta.
Lentiſcum genus uirgulti dictum q̃ cuſpis ipſius lenta ſit & flexibilis & mollis. huius fructus oleum defudat: cortex uero reſinam: quæ maſtix dicitur.
Lentiſcus arbor.
Lentus mons Arcadiæ.
Lentum: molle. tenue. & quicquid flexibile eſt.
Lentus: tardus. ſegnis. inefficax. languidus. ocioſus
Leo græce rex iterpretat eo q̃ princeps ſit oium beſtiarũ. cuius genus trifariũ dr. i. breues iuba criſpa: q̃ ibelles ſũt lõgi & coma ſimplici acres aio.
Leo eſt corruptum: leæna uero totum græcum eſt lea uſurpatiue dicitur.
Leo quirum ſignum quem fortiſſimum hercules in græcia interfeciſſe dicitur: indeq; inter aſtra collocatum ob memoriam eius uirtutis: ſeu quia præeſt quadrupedibus: uel quia ſicut leo fortior eſt cũctis animalibus: ita ſol cum ad hoc uenerit plus feruet. Ad caudam eius ſeptem ſunt ſtellæ i triangulo crines Beronicis.
Leon leontos græce declinatur. Amb.
Leo piſcis eſt genus.
Leo leæna uel lea. Quinq; ſunt quæ faciũt fœminino in a. Draco dracæna. leo leæna. leno lena. caupo caupona: ſtrabo ſtraba. hæc communia eẽ tam ipſa natura q̃ exempla græcorum oſtendũt: niſi quia faciunt in a fœmininum.
Leo ſignificat chriſtum. in malo etiam diabolum ſæculare regnum.
Leo leonis. a quo leæna. leoninus leopardus leodarus.
Leontofomos beſtia: cuius cinis cum carne datus leonem interficit.
Leopardus ex adulterio leænæ & pardi naſcitur & tertiam originẽ efficit: unde & dicitur.
Leochryſus gemma eſt colore aureo uena candida interueniente.
Lepidum: molle. dulce. gratum. a lepore quod é molliſſimum animal.

Lepidus facetus & homo mollis. Facetus uero qui iocos factis cõmendat.
Lepiſtum genus uaſis.
Lepiſtum uas uinarium antiquitus dictum.
Lepiſta genus uaſis.
Lepitudo epiſtola.
Leporina genus hærbæ dicta ꝙ caulem mollem mittat id eſt faturiona.
Lepos leporis eloquentia uel facundia: hic lepus: leporis. priſc.
Lepos: urbanitas. iocunditas: uoluptas a lepore quod eſt molliſſimum: unde gratum aliquid lepidum dicimus.
Lepra aſperitas cutis cum pruritu & ſquamoſa laphitæ hærbæ ſimilis unde nomen ſumpſit cuius color nunc in nigredinẽ uertitur: nunc in albedinem nunc in ruborem. quæ ita dinoſcitur ſi uariatim inter ſanas cutis partes color diuerſus appareat: aut ſi ita ſe ubiq; diffundat: ut omnia unius coloris q̃uis adulteri faciat.
Lepre eſt albor in cute: non candor a pruritu dcã.
Leproſus a pruritu nimio ſcabiei dictus.
Leptis oppidũ africæ in prouincia tripolitana.
Leptis filius fratris.
Leptoperitæ: minutæ febres.
Leptomeres græci dicunt oleum ſabinum: quod eſt oĩum tenuiſſimæ uirtutis & penetrabilis.
Lepus orionis uenantis canem fugit.
Lepus blandicies.
Lepus aĩal timidũ quaſi leuipes dictum. quia uelociter currit. unde græce lagos dicitur.
Lepus ſignificat timentes deum & humiles.
Lepus leporis maſculinum tantum tertiæ declinationis us correpta ſolum inuenitur: unde lepos lepuſculus: unde & lepuſcellus: diminutiuũ animal timidum.
Lepuſculi teſſeræ dicunt: qa exiliendo diſcurrũt
Lepus genus piſcis de ſimilitudine capitis dicitur
Leretitæ. a lertæ id eſt inuectio.
Lerna lacus uel palus in arcadia: ubi fuit ſerpẽs hydra cum multis capitibus: quæ ab hercule interfecta eſt.
Lernæus anguis hydra: quæ in lerna interfecta dicitur.
Laertia regna: i qbus laertes regnauit pater ulyxis
Laertiades ulyxes.
Leſbos inſula in troade: unde leſbos alceus.
Leſbia damnoſe bibens. interpretatur.
Leſtes λῃϛὴϛ græce latro. cõmune eſt. priſc.
Leſtrigones feri homines gigantes: unde dicitur leſtrigonia populi ætnæ inſulæ: qui humana carne ueſcebantur.
Læſus a lædor ris. afflictus. offenſus triſtis.
Læta: gaudens. fertilis. luxurians. hylaris. pulchra
Lætamur de noſtris bonis: gratulamur de amicorum.
Lætamen dictum eo ꝙ ſuo nutrimẽto læta reddat gramina: lœtale uero mortiferum nam lœtum mors dicitur.
Leraniæ græce: latine dicuntur rogationes: quæ in ducuntur propter rogandum deum & impetrandum. Exhomologeſis uero pro ſola confeſſione peccatorum accipitur.
Letargia eſt oppreſſio cerebri cũ obliuione & ſomno. a ſomno dicta.
Letargius mortifer.
Letargus genus morbi id eſt obliuio mentis quia letes obliuio dicitur græce: unde letea id eſt obliuioſa. hinc etiam leteus fluuius iferorum ex quo qui potat quicquid paſſus eſt obliuiſcitur: & ad ſuperos reuertitur iterum corpora ingrediuntur animæ: hoc poetæ fingunt.
Letargus quo comprimuntur ægri ad falſum ſomnum.
Letafagi obliuionem edentes.
Lœtifer mortem ferens: nam lœtum id eſt mors.
Lœtiferum: mortiferum.
Letitia eſt mentis gaudium cum uitiis mixtũ: cuius lator liber eſſe dr: exultatio uero uerboꝝ atq; membrorum.
Lætor aris deponens abſolutum.
Lætor id eſt gaudeo græce εὐχαριϛέω ἔχαριϛ ϛῶ eucariſto.
Lætus per æ ſcribit qđ a latitudine dr: uñ lætitia lætor aris: nã lætus dr eo ꝙ mẽtis gaudio dilatet lœtũ uero. i. mors: qđ per œ ſcribit quidã per ſe dicunt uenire. quidã a leo les id ẽ deſtruo quod iñ in uſu non eſt ſed componitur inde deleo.
Læua dicitur quod aptior ſit ad leuandũ aliquid & portandũ: ipſa. n. gerit clyperum enſem & alia ut dextra ſit expedita. unde leuus a um id eſt miniſtrum uel contrarium Virgilius. Si mens non læua fuiſſet id eſt ſtulta. Item ſi quæ numina leua ſint pro proſpera.
Leuare: erigere. adiuuare. ſoluere. ficere: unde leuamen id eſt ſolatium. adiutorium: requies oblectamentum.
Leucas leucadis uel leucadium ꝓmontoriũ ẽ: ubi pugnauit Antonius cum auguſto.
Leucate in ꝓmontorio epiri: i quo octauiãus uicit Antoniũ & cleopatrã. a nitore niuiũ dcũs. nam λεῦκον græce album & eſt iuxta ambrachiam.
Leucas bellũ nauale: quod octauianus geſſit cum antonio.
Leutare mons eſt in arabia.
Leuce ciuitas iuxta hadriaticum mare.
Leucon græce album.
Leuca græce alba.
Leucas ſignificat cucullum.
Leucothoe ἀπὸ τοῦ θοὸϛ curro filia orcami uel leucothea id eſt alba dea: quæ eſt aurora.
Leucrocota animal uelociſſimum in india.
Leucocinus aqua & oleum.
Leuda compoſitura in longum.
Leue: ſubtile inualidum. friuolum.
Leuga finitur paſſibus mille quigentis.
Leugas galli uocant: græci uocant ſtadia. nos miliaria.
Leui interpretatur aſſumptus id eſt ex omni populo electus uel additus ſiue appoſitus: dixit

enim lyacum eum peperit: mecum erit uir meus: quia peperi ei tres filios. hic fuit duodecimus filius israel. qui electus est ex omnibus ad portanda uasa uel ministrandū deo in tabernaculo uel in templo. a quo leuitæ dicti sunt.

Leuitan id est serpens de aquis: qui in huius sæculi mari uolubili uersatur astutia. interpretat autē hæbraice leuithan additamentum eorum hominum. s. quibus in paradiso semel culpam prauaricationis intulit: & hāc usq; ad æternā mortē psuadendo quottidie adiicit.

Leuidensis uestis dicta quod raro filo sit dēsata: leuiterq; extensa.

Leuigare: polire. linire. dealbare. lucem facere uel lenem.

Leuir uiri frater dictus quasi a læua uiri uel leuis uir id est sinister: læuir ri a uiro componit.

Leuita uasa ænea.

Leuis: inanis. uentosus uacuus. uanus uel imberbis & lenis pulcher.

Leuis si instabilitatem mentis uel exilitatem pōderis significat breuis est le: si uero planum uel lenitatē tactus: uñ leuigatus. longa fit le.

Leuitas. uelocitas uel inconstantia.

Leuis lenis in uerbis dicitur.

Leuiter: summatim. tenuiter.

Leuitæ de nomine auctoris dicti: de leui enim nati sunt. hi græce diacones. latine ministri dicunt. hic leuita leuitæ.

Leuiticus liber appellatur eo q; leuitarum ministeria & diuersitates uictimaꝝ totusq; i eo ordo leuiticus annotetur.

Leuitorium: colobiū lineū sine manicis qualibus monachi ægyptii utuntur.

Leuum: sinistrum contrarium.

Lex est quam populus centuriatis comitiis sciuerit & decreuerit.

Lex est mens & animus consiliū atq; sīa ciuitatis a legendo dicta.

Lexis græce latine locutio id est quælibet syllaba uel uox quæ scribi pōt.

Lexis lexeos hoc est dictionis uel elocutionis.

Lexa: luxuriosa q̄si laxa id est inutilis.

Lia: amurca.

Liaues: ruinæ.

Lya interpretatur laboriosa: utiq; generando plurimos labores q̄ rachel fœcūditatæ pariendi experta est.

Liba: degustamenta sacrificiorum prima dicta eo q; libeant & placeant: hæc & placēta dicunt. hoc libum singulariter.

Libare: sacrificare. gustare. fundere. leuiter tāgere

Libamina prima sacrificiorum degustamenta.

Libanus phœnicum mons: in quo cedrorum arbores etiam maximæ & excellentissimæ sūt præcæteris arboribus.

Libanus montibus terræ iudææ præcelsior est. significat christum.

Libanus interpretatur candidatio. cuius ea pars q̄ est super eum ed orientalem plagam respiciens: antelibanus. i. contra libanum appellatur.

Libanus quæ & thus dicitur: arbor arabiæ inmēsa succū aromaticum fundens dicta a mōte arabiæ ubi sabæi sunt: nam mons eorum libanus dicitur ubi thura colliguntur: unde scriptum est odor tuus sicut odor libani.

Libanum: thus masculum.

Libanum annes thuris masculi pulueres.

Libana genus chartæ ob honorem libyæ prouinciæ.

Libanotes id est rosmarinus anteq̄ thus sciret hac hærba deos placabant.

Libassius liber.

Libare proprie erat quando pateras mero plenas aris fundebant. Nam libare proprie fundere est unde liber dicitur. Nos iuxta uerborum distinctionem immolamus panem libamus calicem: libare proprie fundere est sumptum a libero p; qui uitis usum repperit.

Libella tertia pars ponderis: parua libra.

Libenos hellenorum lingua martius mensis.

Libens: plena uoluntate uolens.

Libenter aduerbium. cum magna uolūtate. ex aīo

Liber unius uoluminis est librorum multorum liber est etiam interior tunica corticis quæ ligno cohæret. quia ante usum chartæ de libris arborum uolumina fiebant: unde scriptores a libris arborum librarios uocauerunt: qui antea bibliopolæ dicebantur.

Librarii autem idem & antiquarii dicūtur. Sed librarii sunt: qui noua scribunt & uetera. Antiquarii uero qui antiqua tantum. unde & dicunt.

Liber dictus quasi litterarum uber id est abundātia: inde libellus librarius.

Liber ē corticis interior pars: dictus a liberato cortice id ē ablato. Est enim quiddam medium inter lignum & corticem.

Liber libri uolumen uel cortex corripit penultimam.

Liber a um: non seruus. producit penultimam. hic liber liberi id est bacchus similiter p ducit penultimam. hi liberi horum liberoꝝ. i. filii.

Liber rarum francus homo: unde libertus & libertinus.

Libero as componitur delibero as. liberalis libertas & libertas. liber ior rimus: & hi liberi horū liberorum: libra libræ. libro as. libramen. tor. tio componitur bilibris. & quæ ab his fiunt.

Liberalia promiscui ludi hēbantur apud paganos ob honorē liberi. pluraliter declinatur. prisc.

Liberalis: largus. munificus. dictus q; libenter donet: nec murmuret.

Liberalitas: donatio. humanitas. largitas.

Liberaliter: magnifice. large. plene. benigne.

Liberalis dictus q; liber id est largus sit in dando.

Liberare: eruere. redimere. eripere.

Liberi filii ideo in legibus dīr: ut isto uocabulo a seruis secernant: qa sicut seruus in potestate est domini: sic filius est in ptāte patris: inde etiam filio fit emancipatio: ut sit liber a pīe: sicut seruo

manumiſſio; Item liberi dicti qa ex libero ſunt matrimonio orti. Nam ex libero uel ancilla ſeruili eiuſdem conditiõis ſunt: ſemp enĩ q naſcitur deteriorẽ parentis ſtatum ſumit.

Libertas conditionis eſt; liberalitas uero beneficẽtiæ & largitatis.

Libertus uocatur quaſi liberatus. Erat enim prius iugo ſeruitutis addictus: libertoq; aũt filii apud antiquos libertini uocabantur: quaſi de libertis nati. Nũc uero libertinus aut libertus factus: aut poſſeſſus ab alio.

Liber qui & dionyſius & poſt mortem deus habitus. hunc gentiles uitem oſtendiſſe dicũt hoſpiti ſuo in attica: hic liber quando bellauit in idia multas habuit fœminas in exercitu ſuo: quæ & bacchæ dicebantur: non tam uirtute nobiles q̃ furore.

Liber a liberamento appellatus dicit q̃ quaſi per eius beneficia ſemina in coeundo liberẽtur. Item muliebri & delicato corpore pingitur pp mulieres ſibi attributas. & unum propter excitãdum libidinem: unde & frons eius pampino cingitur: ſed ideo coronã uiteam & cornu habet: quia cũ moderate uinum bibit: lætitiam præſtat: cũ uero ultra modum lites excitat: id eſt quaſi cornua dat. Idem & lyæus dicitur græce q̃ uino multo membra ſoluantur.

Liber aliquando uinũ ſignificat. qa id inueniſſe liberum poetæ finxerunt.

Liber fit tribus modis: qui ſpecies ſunt & partes libertatis. Nam uno quolibet modo factum liberq; eſſe cõſtat: una qdem pars ut cẽſu liber fiat. cẽſebant enĩ id eſt cõnumerabant antiquitus ſoliciues romani. Siquis igitur iubente uel conſentiente domino nomen detuliſſet & cenſum: ciuis romanus fiebat: & ſeruitutis uinculo ſoluebatur Altera pars uindicta dicit. Vindicta uero eſt uirgula quam lictor manumittendi ſerui capiti ĩponens eundẽ ſeruum in libertatẽ uindicabat. habẽs quædam ſolennia uerba: ideoq; uindicta uocabatur. Tertia uero pars eſt ſi quis ſuprema uoluntate in teſtamẽti ſerie ſeruum ſuum liberũ ſcripſerit.

Liberum arbitrium eſt arbitrium potens retinere rectitudinem bonæ uoluntatis propter ipſam rectitudinem.

Liberũ arbitriũ eſt liberũ de uoluntate iudicium

Liberum eſt: licet. tutum eſt. fas eſt.

Libet: placet. in aĩo dulceſcit. in magna eſt uolũtate: unde libens enter tius. libentiſſime. libido.

Libet imperſonale a libeo es: quod modo non eſt in uſu.

Libethros fons eſt: ubi colunt muſæ ũde libethrides dicuntur.

Libya africa dicta q̃ inde libs fluat. id eſt africus. Alii dicũt epaphum iouis filium ex caſſiota procreaſſe libyã quæ poſtea in africa regnauit: cuius ex nomine libya dicta eſt. mater fuit agenoris.

Libya tertia pars orbis & libya cyrenenſis infra iſtã libyam maiorem eſt.

Libya cyrenaica & pentapolis poſt ægyptũ in parte africæ prima eſt. hæc incipit ciuitate parethonia & montibus catabathynon dicitur locus in ſecundo mari uſque ad aras philenorum extenditur: poſt ſe habet uſque ad oceanum meridianum gentes libyæ æthiopum & garamantum: huic eſt ab oriente ægyptus. a ſeptentrione libycum. ab occaſu ſyrtes maiores & trogloditæ: contra quos inſula calypſo eſt: a meridie æthiopicus oceanus.

Liby cyrenenſis prouĩcia eſt a cyrene urbe metropoli quæ in eius eſt finibus dicta.

Libyci a filio chaim ſunt exorti.

Libycon: habitantes littora.

Libido p b cupiditas eſt animi. Liuido uero p u liuor eſt corporis. Sunt autem multæ uariæq; libidines: ſicut ulciſcẽdi quæ ira uocatur: uel hẽndi pecuniam: quæ auaritia nomĩatur &c. Cum igit non additur cuius libido non ſolet animo occurrere niſi illa quæ ĩ carne corruptibili plus omnibus ſæuit: hæc autem ſibi non ſolummodo corpus: uerũetiam intrinſecus totum commouet & uendicat hominẽ animi affectu ſimul cum carnis appetitu coniuncto.

Libido dicta eo q̃ libeat alienus pudor.

Libidus dictus q̃ quid libet agat.

Libidinoſus dictus: quia facit quod libeat.

Libyes & libyci dicuntur.

Libys: afer uel olla ænea.

Libyſſa una de decem ſibyllis.

Libyſtis libyſtidis: libyca libyſticida afra uel maura.

Libyſticæ fabulæ ſũt dum hominũ cũ beſtiis aut beſtiarũ cũ homĩbus fingit uocis eẽ commertiũ

Libitina paganorum dea libidinis quam quidam uenerẽ infernalẽ dixerũt: tñ lectus mortuoq; uel locus in quo mortui contutãt libitina dicit.

Labitina mors uel dea paganoq; a libando: iuxta cuius tẽplum erat cimiteriũ mortuoq;.

Libitinæ: popinæ.

Libitus tus. uolũtas deſiderium.

Libitus: oblitus. immemor.

Libo as. ſacrifico: offero. libor ĩmolor.

Libra. xii. unciis pficitur: & ide habetur pfecti põderis genus: qa tot cõſtat unciis quot menſibus annus: dicta autẽ q̃ ſit libera & cũcta intra ſe habeat pondera concluſa.

Libra ſignum in cælo dicitur: quam etiam habere brachia id eſt ſcorpionis chelas græci fantur dicta uero æqualitate quia octauo kalẽdas. octobris ſol per id ſignũ currens æquinoctium facit

Libripens libripendis a libra & pando componit id eſt trutinator: qui penſat aliquid.

Libra ueritas. iuſtitia. rectitudo. perfectio.

Librarii: ſcribæ qui faciunt chartas publicas.

Librare: trutinare. quatere. examinare.

Librat: criſpat. torquet. micat: uibrat.

Libramentum: æquilibrium.

Libri uocant a libertate legentiũ. Remotis enim abhoc officio ſeruis ſolis tm̃ liberis ſtudium le-

legendi dabatur. Scribebatur autem diuerſis co loribus quos facere poteris huiuſmodi factis cō fectionibus: Argenteas litteras facies: ſi florē æris & alumen æquis ponderibus & argento contriue, ris: Aureas facies ſi alumen & æris flos æquo pon dere aceto infuſum de auro in aurū uſq; ad mel lis attici craſſitudinem triti perduxeris. Aereum colorem facies ſi ſal & alumen rotundum æqui ponderis in æreo uaſculo aceto infuſo in æramē to teras uſq; ad mellis attici craſſitudinem hoc etiam ferreum facit.

Libri: hiſtoriæ, annales, monimenta, codices, teſta menta.

Librū dicimus pēſum lanæ: hinc libraria dicunt & lanipendium.

Libs uentus africus.

Libum genus dulciamēti, ſacrificium. hoc libum & hæc liba.

Liburnæ naues dictæ a libiis. Sunt enim naues ne, gociatorum.

Liburnus nauis maxima: uel genus uehiculi.

Liburna nauis uel archa.

Liburni populi acolæ hadriatici maris: prompti ſunt ad moriendum.

Lycamba quidam qui ſpernit archilochū generū

Lycaon rex quidam in græcia: qui cum iouem in hoſpitio ſuſcepiſſet: uoluit probare diuinitatem illius: unde ſecundū fabulas uerſus eſt in lupū q etiam pater fuit helicis id eſt urſæ maioris quæ αρκτος arctos græce: unde lycaonis ſignū dicit

Lycaonia regio a lycaone rege dicta.

Licanos: hypaton dicta q licanos græce index digi tus eſt ad demonſtrandum quæ eſt quarta chor da. licanos uero meſon id eſt tertia mediæ.

Lichinus genus marmoris: idem & parius.

Licet: aduerbium permittendi.

Licet: quāuis coniunctio explectiua.

Licet: fas eſt: ius eſt: uerbū iperſonale a liceo quod non eſt in uſu.

Licetur: appretiat: non habet in uſu hoc uerbum amplius.

Liceo & liceor: enfaticos ſignificat aliud q̄ licet.

Licentioſus cui multa licent.

Licētiora: maiorum mancipia: q̄bus multa licēt.

Licenter: licite unde licentius.

Licæus λυκαιος mons archadiæ.

Liceus deus paganorū: de quo fingūt q quidam archades cū deo ſuo lyceo ſacrificaſſet: ex inde quandam demenetū guſtaſſe: & in lupum fuiſſe mutatū: anno quoq; decimo in figura propria re ſtitutum: unde pan lyceū putant nominatum: lu pus enim lycos λυκος grece dicitur.

Lycia regio i finibus aſiæ dicta ſic: eo q cyliciæ ſit adiuncta ab oriente. Ab occaſu & meridie mare & a ſeptentrione cariam habet: ibi eſt mons chi mera qui nocturnis æſtibus ignem exhalat ſicut in ſicilia æthna & ueſuuius in campania.

Lycii populi de lycia.

Licia ſunt quibus ſtamina tælarū ligantur quaſi ligia dicta.

Liciata: ordinata præſeminata.

Liciecores apollinis reſponſa.

Lychiæ: oliuæ dictæ q optimum dent lumē. nam λυχνος lychnos lumē eſt. unde lichinū dicit.

Lychinius dictus quaſi luciniuſ: q lumen det: eſt enim cicendela lucernæ.

Lychni: candelæ, lucernæ, cicendelia.

Lychnos abeſtos: lucerna inextinguibilis.

Lycius id eſt lupinus: ipſe eſt pan a lycia.

Lyciniū genus ueſtimenti eſt: dictū q textura eius ligata eſt in totum quaſi liginium.

Lycios bizantinos lingua maius menſis.

Lyciſci dicuntur canes nati ex lupis & canibus.

Lyciatur: auctionatur uel qui augmētum facit cō mutando.

Licitari: uænditione exponi.

Licitator: ſuaſor, prouocator.

Licitatio: propoſita uænditio: cum emptor ſuper uændito augumentū facit.

Licitatio ubi licet publice uændere.

Licitū quod licet alicui, fas.

Liciunt: defluunt.

Licium fanum apud delon: unde apollo lycius noīat: uel αποτοῦ λυκον: id eſt lupo: quia ſicut lupus terram ſiccat.

Luchinus lapis purpureus i idia lucernas ſplēdēs fulgore: unde & dī: nā lychnos græce lucerna ta ctus ſub ſole digitis paleas trahit icēdiū extīguit

Lictius cretenſis.

Lycius annus dicebatur: quo lites diſterminabātur

Lychni: cicendelia lucernæ.

Lychnites lapis flagrantiam excitat lucernas.

Lycon græce dulce.

Lycos λυκος græce. lupus.

Lycophtalmus gemma quattuor colorum exruti, lo ſanguineo in medio nigrum candido cincta: ut luporum oculi.

Lictor dictus quod album filum habeat circa tē, pora de ſerico.

Lictor id eſt uirgifer qui ante ſedē prætoris uir, gam ferebat.

Lictor genus officii illorū qui āte iudicē preces portabant.

Lictores: apparitores. præcurſores: qui āte iudicē faſcē ferebāt officiales miniſtri crudelitatis.

Lictores eccleſiæ aſſertores. hilaici ſunt & i choro inter clericos in miſſa apoſtolum legunt: uel q ſubdiacones faciunt: & hi faciunt. hos africa uel reliquæ regiones habent.

Lyctos cretæ ciuitas.

Lycus lucius piſcis.

Lydia ſedes antiqua regnorum quam pactoli ūda extulit in diuitias torrentibus aureis. hæc ātea Mæonia dicebatur: quæ dum pro breuitate du, os fratres reges lydum & tyrrhenum ferre non poſſet. hīc erſors tyrrhēus & cum ingēti multitu dine profectus loca galliæ occupauit & tyrrheni am nominauit. lydia autem a lydo regis frarre q in prouincia remanſerat cognominata eſt. Cōiū gitur autem ab occidente minori frygiæ: ab ortu

ſmyrnam habet: quã melos fluuius cingit: cuius campos pactolus & herinus circunfluunt aureis arenis ditiſſimi.

Lydia aſiæ minoris ꝓuicia unde lydi.

Lyde græce aranea:

Lideros græce maledictus.

Lyen id ẽ ſplen. quo ridere dicimur. priſ. hic lyen lyenis ræticula.

Lienoſus a ſplene dictum eſt: græci enĩ ſplen lyen dicunt.

Lyenteria dicta q̃ per eam facilius cibus labendo p tranſit. lyenõ enim lene. interia inteſtina græci dicunt. Qualẽcunque enim cibum acceperint incoctum digerunt præter ſemina pomorũ. quæ difficile digeruntᷣ.

Lyæus liber uel uinũ dictus græce ab eo q̃ curam ſoluat.

Ligare: innectere. inuoluere.

Ligo as atus. tor. trix. tio. turus. ligãs ligãdus liga men nis: ligatura. componitur alligo. re. ob. illi. ſub. ſubligat. col. religio. oſus. oſitas.

Ligaturæ: uittæ. ſacræ. teniæ.

Liger fluuius galliæ: q ex plurima parte terminus eſt aqtanicæ ꝓuiciæ.

Ligna dicta q̃ incenſa cõuertantur ĩ lumẽ. lichnos λιχνος enĩ græce lumen ẽ: unde & lichnius.

Ligna ſignificant peccatores igni deputatos.

Lignũ uitæ chriſtus eſt.

Lignum ſecũdũ quoſdam limo genitum. unde ligneus id eſt de ligno & lignarius. cõponitur ligni fer.

Lignarius generaliter ligni opifex dicit.

Lignus genus gẽmæ ardentis.

Ligniſios hærba uocata: quia locis humectis naſcit folia habet oblõga anguſta lanuginoſa ſubalbida caulem cũ ramis lanuginoſis: ĩ ſummo capite calculos habet. ĩ qbus flos uiolacius prominet: cuius ſemen uino datum ad ſerpentium morſus & ſcorpionũ ictus prodeſt: adeo ut quidam affirmant eam ſcorpionibus ſuppoſitam: ſtuporem his langorẽq; concutere. hæc a græcis centaurea dicitur.

Ligones dicti quia terram leuent: quaſi leuones foſſoria.

Ligo: foſſoriũ. raſtrũ. ferrũ. hic ligo ligonis.

Ligulati genus calciamenti: qui foliati dicuntur.

Ligulæ: corrigiæ caligarũ a ligando dictæ.

Ligures prope alpes: colunt dura & frigida loca de liguria.

Ligures langobardi fuerunt prælati burgũdiæ.

Ligula pro lingula per conciſionem.

Liguria a legendis leguminibus dicta: quo& ferax eſt priſc. hic & hæc ligus uel ligur. ris.

Liguſticum hærba hortolana a regione liguria in qua plurimũ naſcitur dictũ.

Liguſtra flores candidi.

Liguſtꝝ græce κυκλαμεσ flos albus ſæpibus plærũq; hærens cuius orpheus in argonauticis meminit.

Liguſtrũ liguſtri genus floris uel hærbæ.

Ligurire: ſummatim guſtare. ligere: a lingo uel lego.

Lycurgus rex legũ lator propter temulentiam uini abſcidi iuſſit uineta. unde per furorem bacchi ſibi crura amputauit.

Liliũ lactei floris hærba unde & dicit quaſi lacteum chriſtũ ſignificat: lilia uero angelos uel cõfeſſores iuſtitia candidatos.

Lilium ꝓmontoriũ ſiciliæ dictũ ab eiuſdẽ nomĩs ciuitate: quæ ibidẽ ſita ẽ.

Lylibæum ciuitas ſiciliæ eſt.

Lima tranſuerſa omnia antiqui dicebant: inde & limites & limina: & hoc limũ limi.

Lima ſemitoniũ plato uocauit minus ẽt accipitur.

Lima eſt unde fabri ferrũ limãt a liniendo.

Lima dicta q̃ lene faciat: nã limũ lene ẽ.

Limare: purgare. polire. acuere. producere.

Limatus politus. electus: magnificus.

Limax: uermis dicta q̃ ĩ limo naſcat. hæc limax cis

Limbus eſt quã nos ornaturam dicimus: quæ ambit extremitatẽ ueſtiũ. aut ex filo aureo contexta aſſutaq; extrema parte ueſtimẽti. limbus ora ueſtis auro texta uel fibulatoriũ.

Limen patrimoniũ. domus. familia. lar. uel terminus.

Limen liminis oſtium domus ẽ per quod ĩtratur dictum a limite. nã limina ſũt ædiũ: limites uero regiõis uel finiũ.

Limen græce portus.

Limentinum pagani dixerũt deum qui liminibus præeſt.

Limeſta ſemitonia.

Limes terminus agris poſitus.

Limes ẽ regionũ: limen uero ædiũ: priſc. hic limes limitis. limitanus.

Limina oſtiorũ dicta: q̃ trãſuerſa ſũt ut limes & p ea ſicut in agrũ p limites intrent.

Liminiũ: captiuitas: ſeruitiũ. quãdo qs de limine ideſt de domo aſportat.

Limites tranſuerſæ uiæ. limum. n. trãſuerſum ẽ antiqtus: unde limes dicit. limes decumanus ab oriente ĩ occidẽtẽ reſpiciẽs cardo a meridie ad ſeptẽtrionẽ. Nã antiq oĩa trãſuerſa lima dicebãt a quo & limina oſtiorũ & limites agroꝝ hinc & limus dicitur cingulum quo ſeruꝰ publici cingebantur obliqua purpura. limites maximi in agris duo ſunt cardo & decumanus. Reliqui uero limites anguſtiores & inter ſe diſtantes ĩparibus interuallis & nominibus deſignati.

Limitare: terminare.

Limieſis quoddã genus marmoris.

Limis: oculis obliquatis. uel oblique intẽdentibus ſubtilibus. obliquis.

Lymina græce ſtagnum.

Lympha aqua απο τῆ νυμφῆ per y ſcribit & n in l mutat.

Lymphari: bacchari. diſcurrere. ſicut lympha.

Lymphaticus ꝓprie dicitur: q ex aqua cõtrahit id ẽ huc & illuc diſcurrere. ſed ꝓ furioſis hoc uſurpant poetæ.

Lymphaticum latini ob aquæ metum uocant id ē aquaticum ſtolidum:qui aquam timet hunc græci ὑδροφοβον uocant.
Limpidum:purum:præclarum:ab aquæ ſpecie dictum .manifeſtum.
Limmiſcus id eſt uirgula inter geminos punctos iacens.
Limoi id eſt peſtis .
Limo pro oblique ponitur .
Limoſum:paludoſum:luctuoſum.
Limotheus flumen ſiciliæ.
Limum dicebant antiqui omne tranſuerſum.
Limus:cingulus:quem publice habēt ſerui dictus quia tranſuerſus:habet purpuram id eſt limam.
Limus id eſt lutū cœnū :dictus ꝙ lenis ſit.
Limus ueſtis quæ ab umbilico uſq; ad pedes producitur.
Limus id eſt ſtrabus id eſt tortis & obliquis oculis
Linamis græce uirtus.
Linarium lignum græce.
Linaria rætia.
Linarius:rætiarius.
Linamentum :directitudo.
Lyncis beſtia uarii coloris dicta ꝙ in luporum genere numeret:lycos enim græce lupus: hic & hæc liyncis:a cuius actō fit hæc lynca,priſc.
Lynx animal ex cane & lupo natum uel extremi catuli lupo.
Lynx cis & lyncis cis & lynca cæ lupa celebralis.
Linea ueſtis quæ ex ſolo lino fit:unde & dicitur.
Linea dicitur qua lignarii utuntur:ne tortum aliquid conſtruant.
Linea ē incorporalis: quæ ita mente concipitur:ut ſola lōgitudine cenſeatur . latumq; habere non poſſit.
Linnæ:ſaga quadra & mollia ſunt.
Lingo gis.xi.leniter ago id ē aliquid lene ſuperduco:inde lingua,linguoſus. lingula per conciſionem ligula:componitur trilinguis,bilinguis.
Linguax cis linguæ copioſus.
Linguoſus qui nimia poteſt proferre.
Lingula:parua lingua.
Lingo gis xi.priſc.
Lingere .lambere.libare.guſtare.Eſt enim impreſſa linguæ lenitate guſtare.
Linguæ ſacræ tres ſunt.hebræa :græca:latina:quæ toto orbe maxime coluntur:nam priuſq; ſuperbia turris illius diuideret:una omnium nationū lingua fuit hebræa:modo uero iter cæteras græca clarior habetur & ſonantior:quæ quinq; partibus uariatur. Prima eſt κοινοσ id eſt permixta uel cōmunis:qua omnes utuntur:Secunda attica id eſt athenienſis:qua uſi ſunt omnes græci auctores.Tertia dorica .quā habent ægyptii & ſyrii. Quarta ionica.Quinta æolica.Et ſunt in obſeruatione græce linguæ huiuſmodi certa diſcrimina.Sermo enim eo ita eſt diſpartitus. Omnes orientis gentes in gutture uerba collidunt ſicut hebræi.Omnes mediteraneæ in palato ſciut græci. Omnes occidentis gentes uerba in dentibus frangunt ſicut itali.Latinas autem quattuor quidam dixerunt id eſt priſcam ſub ſaturno :latinam ſub latino:romanam ſub poetis:mixtam barbariſmis lingua uero a ligando cibum potūq; dicit:uel ꝙ inarticulatos ſonos & uerba liget.
Lingurius lapis dictus:quia fit ex urina lyncis tempore durata.
Liniamenta:effigies.figura .forma.
Liniamenta extremitates corporum utputa ubi finitur tendēs deorſum auricula:unde pictores uocant liniamenta imaginum impreſſiones quas poſtea coloribus manifeſtant.
Linio is liniui in diuina pagina reperitur quod eſt inungere.idem ſignificat fere qd' lino.
Lino :imbuo:diſtinguo.
Linire:aliquid leniter ſuperducere:colorare. inungere leniter crepitare.
Lino uel linio.
unde litura:& quæ ab hac fiunt:cōponitur illinore.ob.priſ.
Lino is liui & leui & lini facit ſupinū litum.
Linitepia:lineus pannus tegens pedes.hoc linitepium.
Linoſtilia ueſtis dicta quod linum in ſtamine habeat lanum in trama.
Linoſa uulgo auis quæ dicit curuca.
Linquere:peccare.uel dimittere
Linquo is liqui lictum linquēs præſens participiū ꝑteritū non habet.
Lintea quibus tergebantur:hoc linteum.
Lintres nauiculæ uel carabi breuiſſimi.
Lintris:nauicula parua .caupillus.
Linter lintris ſingulare fœmininum eſt.
Linum ex terra nitenti ſpecie oritur dictū a græco quod eſt linarium:ſiue ꝙ ſit molle & lene.
Linſa dea beſtiarum ſylueſtris.
Lynx λυνξ lupus uarii coloris ſimilis leopardo.
Liparis inſula ſiciliæ ſicut æthna .
Liparæus ab inſula lipari:quæ in æolia eſt.
Liparea genus gemmæ a liparo quodam dicta.
Lype λυπη triſtitia.
Liperuſ :tener .mollis.delicatus
Lyppio lyppiui oculos humidos habens.
Lippitudo eſt uitium oculorum quod humore defluente fit.
Lipſana reliquiæ.
Lipotomia ſtomachi defectio uel animi anguſtia
Liquamen dictum:quod ſoluti in ſaluamento piſciculi eundē liquorem linquant:cuius liquor appellatur ſalſugo uel muria.
Liquet:claret:apparet.conſtat.īperſonale a liqueo es:quod non eſt in uſu.
Liquens:fluens.aut purum.
Liquare:diſſoluere.
Liquo as:actū .hinc liqueo licui abſolutum:unde liqueſco.dicitur tamen & liquor eris deponens,producitur prima ſyllaba.Virg.liquit humor & cū liquentia mella.
Liquefio liquefis liquefactus ſolutus .
Liquo a & liquor eris: liquidus dior diſſimus li

quamen liquor oris .componitur obliquus.
Liquida pura:perſpicua.clara.defæcata.
Liquido .clare.aduerbiū eſt.
Liquitur:defluit .manat.decurrit.
Liquis:defluxus:decurrens.
Liquor oris aqua humor ſoluta puritas.
Lyra dicta a uarietate uocū q̄ diuerſos ſonos effi/ciat:hāc mercurius inueniſſe dicit hoc modo. Egrediente nilo reliqt teſtudinē:quæ putrefacta & exſiccata neruis in corio extēſis: & mercurio p/cuſſa ſonitū dedit:ad cuius ſimilitudinē mercu rius lyrā faciēs orpheo tradidit.
Lyra ſignū ideo inter aſtra locata dicit:quia a mer curio de teſtudine inuēta orpheo ē tradita a mu/ſis inter ſydera locata.
Lirantes:arantes.
Lira ē genus aratōis:cū agricolæ facta ſemēte diri gunt ſulcos in quos ſeges decurrit.
Lyrici poetæ dicti a uarietate carminū.
Lyricū carmen erat in quo arridēt laudes pueroſq; deorum & pugiles & equi iuuenes & uiua referri.
Lyricus uocatur heroicus reciprocus:cuius uerba i principio uerſus heroici poſita in ultima elegiaci parte iterantur :ut ē. Vidimus ire deum reducē ſperare iubēur . In cælū q̄lē uidimus ire deum.
Liris fluuius cāpaniæ minturnenſis.
Lis inter duos committit & mota finitur .Rixa ue ro inter multos.
Lis a cōtentiōe limitis prius dicta:qui agros diſcer nit :hæc lis litis.
Liſa hebraice:apoſtolus græce :latine miſſus dicit
Lyſa longa.
Lyſias orator penultima breuis.
Lyſis græce ſolutio.
Lyſimachus ſolutor litis.
Liſtrigones gētes ſunt crudeliſſimæ ut cicoples.
Liſtriſmos ē cū plures ſenſus breuiter expeditos i unū locum coaceruat & cū quadam feſtinatione decurrit :ut cicero rempublicam quæritans : ui/taq; hoīum cōiuges .liberos.
Lita:illita:diſtincta linita :a lino is.
Litare:ſacrificare:immolare.
Lito litas litamen:ſacrificium.
Litargirium ſpuma argenti purgamentum.
Littera dicta quaſi legitera:q; iter legentibus præ ſtet:uel q; in legendo iteretur:uel a litturis:quod plerūq; in cæratis tabulis antiqui ſcribebāt:unde & delebantur.
Littera ē minima pars uocis compoſitæ & littera/tæ:uel ſic:littera ē uox quæ ſcribi poteſt in diui/dua.
Litteræ cōmunes ſunt ut ſcribere legere quia mul ti eis utunt:liberales uero qa eis tātū nouerunt q ſciūt loquēdi dictādiq; rationē:litteræ aūt ſūt in dices rerum ſigna uerborū .q̄bus tanta uis eſt ut nobis facta uel dicta abſentiū ſine uoce loquant
Litteræ græcæ & latīæ ab hebræis uidētur exortæ Illi enim prius aleph.poſt græci a ſimili alpha: nos attraximus.Hebræi.xxii. elementa . Græci xxiiii.Latini inter utrunq;.xxiii.habuerunt.
Litteræ hebræorum a lege cœperunt p Moyſen Sy rorū & caldæorum per abraham:unde cū hebræ is numero & ſono concordant . ſolis caracteribus diſcrepant.
Litterarū græcarū uſū phœnices primū iuenerūt Cadmus uero agēoris filius græcas litteras a phœ nice in græciā .xvii.prius attulit.his palamedes & alii cæteras addiderūt:litteras uero latinas carmē tis nympha prius italis tradidit .ſic dicta quia fu tura canebat :proprie uero nicoſtrate dicitur.
Litteræ:doctrina.ſcientia.
Litteralis ſcientia de litteris.
Litteratus uero litteras doctus. litteris plenus
Lites:iurgia.diſcordiæ altercationes.
Lites ſunt ipſæ diſcordiæ de re :litigium uero litis actio id eſt altercatio.
Litigioſum eſt:de quo litigantur.
Litigator qui litigat.
Litigioſus qui utitur litigio.
Litigare :id eſt de lite agere id eſt altercari . placi tari. inde litigium .
Liticines cornicines :qui cornicantur:qui cornu ca nunt.
Liton græce latum.
Liptote figura quæ minus dicit & plus ſignificat. ut munera ne ſpernas pro libenter ſuſcipias : uel contra cū plus dicit & minus ſignificat.
Lithos λιθος lapis græce .
Littorariæ amnicæ nauesſūt : quæ alio nomine tra bariæ ſiue caudicæ dicuntur
Littoſtrata: elaborata . arte picturæ paruulus cru ſtulus ac teſſellis tinctis in uarios colores.
Lituma:patientia calcata uel crudelitas infixa.
Liturgi miniſtri cæleſtes .
Lituus tuba curua ſiue buccina aut baculus .
Lituus uirga incurua paſtoralis.
Liturialis :latria:ſeruitium religionis.Aug.
Litura:cementum alicuius ſciſſuræ. compoſitura Litura dicta quod liniendo teratur.
Litturæ ſunt litterarum deſtructuræ :quia in cæra tis tabulis antiqui ſcribebant ideoq; ſæpe deleban tur :unde & dicuntur.
Littus:unda:procella uentorum . æſtus .finem ſæ culi ſignificat.
Litus oris quidam dicunt :quod fiat a lito as q; ibi euntes & reuertentes ſoliti erant litare.
Littus terra erat mari uicina':dictum .quia' fluctu eliditur:inde littoreus & littoralis : uel q; aqua aluitur:Cicero.
Liuia uxor Octauiani cæſaris quæ habuit filios Druſum & Neronem claudium primo probum ſed poſtea peſſimum. Druſus uero melior apud Miguntiam interemptus eſt:hæc uero ante cæſa rem nupſerat Tiberio neroni de quo habuit iā di ctos liberos:& iſti priuigni qui cæſares ſunt ap/pellati dicuntur filii auguſti cæſaris eos dili / gentis.
Liuida uel inuida nigra.
Liuens:liuidus.iratus.niger.ſubniger .liuidus hic & hæc & hoc liuens tis .

Liuor:macula nigra:nigredo uel inuidia.
Liuor pro inuidia dicitur,nam liuidus eſt plumbeus ideſt pallidus:,pprie autem liuor plaga uirgarum .inflatio uulneris cū pallore.
Liuellus liuolus de plumbo.
Liuis lenis in uerbis.
Liuitium locus romæ eſt : quo occiſi gladiatores præcipitabantur.
Lix caper λυξ græce lux.
Lixa aqua dicitur ab eo q; ſit ſoluta:unde & ſolutio libidinis luxus:& mēbra loca mota lux dicūt
Lyxa aqua antiquitus dicta:unde & elyxa res dr.
Lyxa ſeruus militis uilis uel luxurioſus mercenarius dictus ab eo q; ſit ſolutus.
Lyxa officium uiri:maſculinum eſt.
Lyxa ciuitas a lyxo fluuine mauritaniæ.
Loca ſingulæ terræ ſunt partes:ſicut in corpore locus eſt pars una multa in ſe cōtinēs mēbra.
Locare:collocare:mercede conducere:cōſolari.
Loco as.
Locatio eſt res ad uſum data cum definitione mercedis.
Locationes:fundamenta poſſeſſiones.
Locrus latine gens ē calabriæ:græce uero locros facit nominatiuum.
Locri aiacis ſocii.inſula locrenſis.
Loculus ad aliqd ponendū factus per diminutionem a loco.ut ad ueſtē pecuniāue cuſtodiendam uel deportandū aliquid.
Locuplex dictus quaſi locis & poſſeſſionibus plenus,diues,copioſus.priſc.hic & hæc & hoc locuplex tis.
Locus id eſt opportunitas.ſtatio.humus ager.
Locus ſingulariter maſculinū: pluraliter maſculini & neutri:hi loci & hæc loca.
Locus dicit quodcūq; illud eſt qđ partes corporis tenet.ſiue ſupra ſiue a latere.ſiue ſubter ſit & per oē corpus corporis locus definit id ē ante & retro dextera & ſiniſtra ſurſū & deorſum.
Loci particulæ quæ obtinēt ſingulas particulas corporis ad eundē terminū copulatur ad quem particulæ corporis.
Locus eſt ſedes argumēti uel unde ad propoſitam queſtionē trahitur argumentum.
Loculta dicta q; ſit pedibus longa ut haſta : unde græci tā maritimam q̄ terreſtrem aſtacon uocant hæc non niſi nutu diuino ferē deuaſtare : hanc quoq; auis deuorat ſelechis cui creator inexplebilem deuorandi naturam dedit ſignificat populos uel turbas.
Lodices:ſagi quibus hoſtes cooperiuntur.
Lodix cis fœmininum ē.priſc.
Lodices a ludis dici putant:theatrales enim his faciē cooperibant cū lupanar intrabāt.
Logica græce rationalis dicitur diſciplīa ē quæ diſputationibus ſubtiliſſimis uera diſcernit a falſis
Logica rōnalis uocat per quam diſcuſſis rerū morūq; cauſis uim earum rōnabiliter perſcrutamur: quam plato ſubiunxit:diuidens eam in dialecticā & rhetoricam.
Logice uis patet: definit:colligit:colligit uero demonſtratiue uel diſciplinabiliter,pbabiliter ſiue dialectice ſophyſtice uel cauillatorie.
Logice ces:& hæc logica cæ:quæ ſic definitur a Cicerone.Logica eſt diſſerēdi diligens ratio:hāc peripathetici diuidunt in peritiam inueniendi & iudicandi:Stoici nihil laborantes de inuentione an ſola iudicatōe cōſiſtūt:de qua multipliciter præcepta dantes dialecticā nuncupant.Plato hāc etiā dialecticā uocauit:quæ id.quod unum eſt poſſit ī plura partiri:uel quæ multa ſunt in unū colligere.Ariſtoteles ut Cicero definiens logicā atq; diuidēs in diuerſa in probabilibus tantū ponit dialecticā logice uno quidem modo eſt trina ptitio:nā uis logicæ aut definit aliquid aut ptit:aut colligit.Colligit tribus modis:aut enī ueris & neceſſariis argumentationibus diſputatio decurrit & diſciplina uel demonſtratio nominat : aut tantū pbabilibus:&dialectica dicitur.Neceſſaria tamē & pbabilia mixta utriſq; dātur,aut aptiſſime falſis & ſophyſtica uel cauillatoria dicitur. Sūt igit duæ diuiſiones quæ ita ſe continēt.Inuentio quippe cæteris omnibus uelut materiæ loco ſupponit quia niſi hæc fuerit illa non erunt. Formæ enim ſunt inuentioni ſuperuenientes & argumēta quæ dixit racientes.quæ hoc modo compoſita rurſus iudicationi materia fuit.
Etenim cum definit aliquis uel rei propoſitæ diuiſionem facit aut colligit:inuenit diuiſioni definitioniq; dūas accōmodatas atq; argumenta iam dicta inter ſe diuerſa.ſed an recte definiat diuidat aut colligat iudicatōe ppendit.
Logos græce & ſermonē ſignificat & rationē.
Logici poetæ dicti quia in naturiſ & in moribus rationem adiungunt.
Logicon græce rōnale uel dialecticum.
Logiſmus:cogitatio.
Logiū manuele:qd latine dicitur rōale.
Logiū pannus duplex auro & quattuor textus coloribus habēs magnitudinem palmi per quadrū cui intexti erant.xii.precioſiſſimi lapides:hic pānus ſupra humerali contra pectus pontificis annectebatur.
Logotecta græce dicitur qui ſermonem facit in populo ideſt qui edictum imperatoris foris populo nunciat.
Loiter græce luter latine.
Loi declinantes dæmones de honore angelico.
Loligo hærba amara.
Lolium & reliqua adulterina ſemina zizania ī euāgelio nuncupantur:ſed ea proprium genus habēt non ex tritici ſemine tranſmutantur.
Lolium hærba amariſſima & inutilis. Virg. infœlix lolium.
Lomellum caſtrū maximū in liguria.
Longa longitudine,poſita perſeuerans tēpore uel loco:
Longanimis ſiue magnanimis dictus q; nullis perturbetur paſſionibus :ſed uniuerſa patiens eſt ſuſtinendo.

Longanimis perſeuerãtia.patiẽtia.
Longaria id eſt longa ſcriptura.
Longe:procul.eminus.& pro ualde e longinquo.
Longe lateq; ex utraque parte in multas partes aut ubiq;.
Longæuus q̃ ſit longi æui id eſt tẽporis.
Longæui ſeniores.maiores.ueteres priſci: antiqui.
Longæuitas:longi tẽporis uita.
Longi:cantiones.
Longinquus a longe ſe habens. longe ſeparatus. multorum annorum.
Longio inteſtinum uocat:eo q̃ ſit longum.
Longũ:lõgo tpe:extẽſum diuturnum.innorme
Longus longior ſimus.
Lõgitudo id eſt extẽſio localiter uel tẽporaliter.
Loquax cis non loquens ſed uerboſus & garrulus: unde loquacitas.
Loquentium ius quattuor modis diſtinguitur. Sunt quidam quos ſentiendi ac dicendi amplitudo dilatat: hæc laudanda eſt. Quoſdam ſentiendi & dicendi ſimul inopia anguſtat: hæc miſeranda. Quidam efficaciam dicendi habent ſed non ſentiendi acumen: hæc ſola deſpicienda & reprimenda. Quidam acute ſentiunt ſed ex inopia locutionis obmuteſcunt: hæc adiuuanda eſt. quæ omnia in manante aqua conſiderari poſſunt.
Loqui eſt hominis: coloqui obtrectantis: alloqui perſuadentis hortantis uel iubentis: alloqui oratoris.
Loquor uerbum deponens actiuam uim habet: locutor. locutio. loquella. loquax. ior. ſimus loquacitas: componitur. eloquor al. ob. præ. e. per. col.
Lora retinacula iumentorum.coria.loramina.
Loramenta dicuntur tabulæ uel reliqua ligna quæ mittuntur in parietibus: unde & ſalomon lorameto ligneo circundatum fundamentũ ædificii non diſſoluet.
Loramenta plura fora uel laquearia ligamenta.
Lorandrum corrupte uulgo dicitur q̃ ſit foliis lauri ſimilis arbor uenenata interficit animalia. & medetur ſerpentium uexationis græce arodã drum dicitur.
Lorarius:tortor.
Lorica uocata eo q̃ loris careat: ſolis enim circulis ferreis contexta eſt.
Lorica uilla ẽ ab urbe miliario duodecimo.
Loripes dicitur tortos habens pedes in ſimilitudie lori:uel antipodes.
Loriſton græce ſignificat tempus præteritum infinitum:id eſt tam modo perfectam rem q̃ multo ante pfectam.
Loth interpretatur declinans ſiue uinctus: factis enim ſodomorum non conſenſit:ſed illicita carnis incendia declinauit.
Loth ipſe ẽ lyda ipſe eſt dioſpolis.
Lotos λωτοῦ genus arboris quã latini mellã uocant.
Lotus genus arboris uel ligni: uulgo faba ſyriaca dicitur.
Lotium urina dictũ:quod eo lota:id ẽ munda ueſtimenta fiant.
Lotopobolũ prouincia erroris.
Lotus: lauatus.mundus.
Lohuſta fuit uenefica famoſiſſima:quæ de gallia ad Neronem adducta eſt.ut eius propinquas doceret.
Loxos:odiacus.
Luat:patiatur.perſoluat.
Lubentina dea a libidine.
Lubellũ per dimunitionem dictũ a globo corrupte quaſi globellum.
Lubricus:labilis.luxurioſus.leuis.friuolus.defluens.
Labricus dicitur locus a eo q̃ ibi labitur quis.
Lubrica:lena meretrix.
Lubrũ:rafile lignum.
Lucanicæ dictæ q̃ prius in lucania factæ ſunt: carnis cõfectio eſt.
Lucana faba.
Lucanum matutinum.a luce.
Lucar lucus aptus uel uectigal uel æs quod ex lucis extrahitur.
Lucar errogatio quæ ſolebat in lucis fieri.hoc lucar aris.
Lucar iterp̃tat ipſe cõſurgẽs:uel ipſe leuans.
Lucerna:æreorum armorũ ſplendor.
Lucellum paruum lucrum.
Lucefia eſt lucina.
Luceria ciuitas apuliæ.
Lucerna a lychno dicta eſt unde breuis ẽ lu non a luce ubi lu longa eſt.
Lucernariũ candelabrum.
Luceo es luxi luctum debuit facere.ſed auctoritas deficit.
Lucida ſplendida.
Lucide:aperte:eleganter.diſtincte.
Lucidũ quod aliunde illuminatur.
Lucibile quod per ſe lucet.
Lucifer dictus q̃ inter omnia ſydera plus lucem ferat. Eſt autem una ex planetis quæ proprie iubar dicitur. Fertur autem q̃ hæc ſtella oriens. lucifer um occidens ueſperum faciat.
Lucifer ſolem præcedens & mane nuncians tenebras noctis lumine ſui fulgoris aſpgit:hæc pagere circuli ſui partes annis.ix.dicitur.
Luciferiani hæretici a lucifero ſyrniæ epiſcopo orti ſunt qui epiſcopos catholicos qui conſtantii perſecutione perfidiæ arrianorum conſenſerant & poſtea correcti redire in catholicam delegerunt:hos recipere nolentes ab eccleſiæ cõmunione receſſerunt.
Lucifugæ:lucem fugientes.
Lucigena luce genitus uel genita.
Lucina dea quæ lucem naſcẽtibus præſtat hoc poetæ fingunt.
Lucinam alii iunonem:alii lunam dicunt quæ partubus præeſt.

Lucinare:ſuadere.
Luciniū dictū ꝙ lumē det. Lachinos.n.græce λύχνος lumen eſt.Eſt aūt cicendela lucernæ.
Lychnos abeſtos fingunt poetæ quoddam Veneris fanum atq; ibi in cādelabro lucernā ſub diuo ſic ardētem:ut nulla tempeſtate uel imbre extingue retur: unde ſicut abeſton lapis: ita iſtud lychnos abeſtos lucerna inextinguibilis dicitur.
Lucretia a poetis dicitur fuiſſe matrōa nobilis romana neptis bruti pulcherrima. quam cum uiolenter oppreſſiſſet tarquini regis filius:illa marito collatino & propinquo ſuo bruto uiris fortiſſimis indicauit:& ad uindictā eos conſtruxit: deinde ſemetipſam peremit.
Lucretius auctoris ſermo.
Lucretilis mons in ſabinia.
Lucrinus lacus proximus bais dictus: ꝙ olim propter copiam piſcium lucra magna ideſt uectigalia præſtabat.
Lucrinus & auernus lacus ſunt in campania inter quos mare irrumpit.
Lucrinus mons in italia iuxta mare: unde lucrina palus.oppoſitus eſt peloro.
Lucrum ex negocio fit incrementum.
Lucroſus quæſtuoſus.
Lucrari aliqd ex negocio adaugere.adipiſci. quæſtum facere.
Luctantes dicti ꝙ electi inuicem ſe teneant q græce athletæ uocantur.
Luctationis locus palæſtra dicitur.
Lucto pro luctor.
Luctito pro luctitor.
Luctare pugnare.
Luctus dictus ꝙ ſit hūano cordi quaſi uulnus uel ulcus cui ſanando cōſolationes adhibentur.
Lucubrare:uigilare.præliari.
Lucubratio:uigilia.lucerna.quia antiqui ad lucernas uigilabant.
Lucubratio:nocturna lumina:alii lucubratiūcula diminutiue.
Lucubros dicta ꝙ lucem faciat umbris:eſt enī herba quam latini lucernalē uocant ab eo ꝙ ad lucinia faciat.
Lucubrum dictum ꝙ luceat in umbra: eſt enim modicus ignis qui ſolet ex tenui ſtupa cæraque formari.
Luculentum:clarum.luce plenum:nā antiqui lentum pro pleno dicebant:unde ſomnolentus & temulentus.
Luculentus dictus ab eo ꝙ ſit lingua clarus & ſermone ſplendidus.
Lucullēum genus marmoris albi dictum a luculo conſule.
Lucus locus amœnus:ubi multæ arbores ſunt.
Lucus dictus κατα αντι φρασιν:quia caret luce pro nimia arbor umbra uel a collocando crebris uiminibus:ſiue a luce ꝙ in eo lucebant fanalia ꝓ ꝓ nemor tenebras.
Luculſtinus:attactus.
Ludere:exultare.decipere.illudere.defluere. laſciuire.
Ludo is luſi luſum.ludo is ludus ludi:a quo ludificator.ludicrū.ludibriū.luſor.luſus. compōit alludo.colludo.il.de.per.inter.e.pro.
Ludi a lydiis dñr noiari ꝙ ibi primum id genus delectationis fuerit inuentū aduerſus famē:quo facilius ſpectaculo occupati eſuriem tolerarēt:uel ut alii dicunt a luſu quia iuuenes ſolebant ꝓ dies feſtos ludi exultatione populū delectare.
Ludus aut gymnicus eſt:aut circenſis:aut gladiatorius:aut ſcænicus.
Ludi in honore populi erant.
Ludus gladiatorius dictus ꝙ in eo iuuenes uſum armorum diuerſo motu condiſcant:gladiis aut pugnis certantes.
Ludia uxor luſoris dicitur.
Ludificare:deridere.decipere.fallere.illicere.
Ludifico pro ludificor:commune.
Ludibrium eſt aliqua res quæ ludo & contemptui haberi digna eſt:modo uero pro omnibus crimi nibus ponitur.
Ludibunda adoloſcens.
Ludicrum ludibrium.turpe.
Ludicra quæ in ludis geruntur turpia & inhoneſta ludorum certamina.
Luere:ſoluere pœnam.purgare.laxare.
Lues a labe & luctu uocata: eſt enim morbus late peruagatus & repentinus langor ſimul cum morte uenit eadem eſt peſtilentia.priſc.hæc lues.
Lugdunū ciuitas galliæ:dictum quaſi lucis dunū id eſt mons:quia ibi oratores certabant.
Lugeo & luceo luxi præteritum facit ſupinum luctum:ſed a luceo deficit. a lugeo uero etiam luctus dicitur.
Lugere:eiulare.plorare uel mærere cū dolore habitum imitare ſordidum.lugere cum aliquibus dictu miſerabilibus:unde dicitur quaſi luce egere:plorare uero cum uoce. flere autē lachrymis ubertim fluere.
Lugens dictus luce egens.
Lugubre:luctuoſum.exitiale.funeſtum.
Luitio:iuris uerbum eſt.pœna.
Luligo auis quæ plurima dicitur eſſe in oceano mauritaniæ.
Lumbare uocatur lumbis religet uel hæreat: hoc & renale dicitur.
Lumbatæ:brachæ modicæ.
Lumbatorium coxale.
Lumbi ob libidinis laſciuiam dicti quia in uiris cauſa corporeæ uoluptatis in ipſis eſt:ſicut fœminis in umbilico.
Lumbulū ſuper lumbos iacens caro eſt.
Lumbricus uermis inteſtinorū dictus quaſi lubricus:quia labitur:uel quia in lūbis ſit:horum autem tria ſunt genera:rotundi:longi & lati.
Lumentum uitrum.
Lumen eſt quod a luce manat ut dies ut candor lucis.
Lumen:dicitur a luo quia eo oīa abluuntur ſicut anuonumen ut uult priſc.

Lumina oculi dicuntur quod ex his lumē manat. uel q̄ clauſam teneant lucem: aut extrinſecus refundant.

Luminare lumē emittere: inde dicit hoc lumina re huius luminaris & pluraliter hæc luminaria id eſt ſol & luna uel cæteræ ſtellæ & cætera.

Luminariorum genera uaſa dicuntur focus: ignis lucerna: ichinius: cādelabrum: cæreus. lacunaria funalia, lampas, fax, laterna: lucubrum, pyra, rogus, boſtar, farus: lucifer.

Luna dicta quaſi lucina. Sumpſit aūt nomen p̄ deriuationem a luce ſolis eo q̄ ab eo lumen accipiat & reddat.

Luna inde lunaris lunaticus: componitur interlunium pleniluuium.

Lunæ prima figura bicornis. Secunda ſextilis, Tertia dimidia. Quarta, plena. Quīta itē dimidia Sexta itē ſextilis, Septima itē bicornis.

Luna ciuitas fuit italiæ in finibus liguriæ & ethruriæ cui prælabitur macra fluuius.

Lunaris annus idem & communis per. xii. lunares menſes decurrit id eſt diebus. ccclxviiii.

Lunatus in modum lunæ formatus ut panis.

Lunatici dcī q̄ pro lunæ curſu comitent eos iſidiæ dæmonū: iidem & barbati: ipē & morbus comitialis, hic & ἐπιλῆψια epilepſia dicitur.

Lunulæ ſunt ornamenta mulierū in ſimilitudine lunæ dependentes, bullæ.

Luo luis lui lutū debet facere p̄ducta penultima.

Luo duas habet ſignificatiōes & ſecundū alteram dicit: inde lutū a quo luteus: cōponit luculētus lues luxurioſus: cōponit elluuies. elluo cōluuies illuuies polluo. Secundū alteram ſignificationē dicitur ab eo lumen.

Luſtro as. uñ cōponit lupus, illuſtris. a quo lumīo as: lux luceo es ſco. lucar lucus. lucerna. cōponit luſcus luna lucina lucidus & quæ ab his fiunt cōponitur interluceo, col, per, re, præ, luculētus. lucifugus, añlucanus: cōponit alluo, per, il, ab, di, a quo diluculum diluuium &c.

Lupa meretrix a rapacitate dicta.

Lupa animal a lupo uel meretrix: unde lupanar.

Lupanaria cellæ meretricū priſc.

Lupata dicunt fræna duriora īæqualium & aſperrimoꝝ dentiū ad domandos equos.

Lupati fræni id eſt acculeati.

Lupata a lupinis dentibus & inæqualibus dicta.

Lupercus deus luporum: ipſe eſt & pan: unde lupercal: priſc.

Lupercal appellatur locus ubi pan deus colit: cui ſollennia ludicra celebrant quæ luperca uocant ubi meretrices conueniunt.

Lupercalia gentiliū cultus lupæ nutricis martis.

Lupi genus piſciū: qui alios deuorant in mari.

Lupini genus leguminis: græcum eſt: triſtes, dicti quia amari ſunt.

Lupi beſtiæ ſunt q̄ inſidiant ouibus: quaꝝ guttur inuadūt: cito ſtrāgulent: feri & rapaces: ac natura corpis rigidiore: ut facile non poſſint ceruicem flectere: impetu uero quodā ſuo ferunt: & ideo ſæpe ludunt: qui ſi priores hoiem uiderint uocē eius quadā naturæ ut ferunt eripere: Vnde uirg. in bucol. lupi merim uidere priores: unde & ſubito tacenti dicit lupus ē in fabula. Quod ſi præuiſos ſenſerint: deponūt feritatis audaciam.

Lupus a græco tranſlatū eſt. græce. n. lycos λυκος dicit. qd' rabie rapacitatis quicqd inuenerit trucidet. Alii aūt dicūt ideo dictum q̄ quaſi leonis ſit ei uirtus in pedibus: unde quicquid preſſerit pede non uiuit. Ambro.

Lupus ſcylle folia fugere conſueuit.

Lupus toto anno nō āplius q̄. xii. dies coit. famem diu portat & poſt longa ieiunia multū deuorat.

Lupus piſcis lucius.

Lupus ſignificat diabolum uel hæreticos: & ī bono paulum.

Lupos æthiopia mittit ceruice iubatos & omni colore fere uariatos.

Lupus qui & canicula ferreus arpax dictus: quia ſi quid in puteū ceciderit rapit & extrahit. αρπαξ ἓλκει arpe enim græce eſt rapere.

Luria genus potionis.

Luripus, pallidus, liuidus, tabidus, merens diues, ſi coloris, pallens.

Luridus dictus a loro q̄ ſit pallidus & eiuſmodi habeat cutem.

Lurcones: deuoratores.

Lurgo: glutto.

Luſtra: lupanaria loca, uel abdita.

Luſtrū quinquennii tēpus ē apud romanos dictū q̄ cenſu p̄ quinquennium in repub. peracto urbs roma luſtrabatur.

Luſcinia auis inde dicta qa cantu ſuo ſignificat ortum diei: quaſi lucinia: eadem & acredula.

Luſcicius q̄ ī die paꝝ uidet hīſ obſcuratos oculos

Luſcicioſus q̄ ueſpino aut nihil uidet aut parum.

Luſcus dictus q̄ ex parte lucem ſciat.

Luſcos coclites dixerunt antiq: uñ & caclopes coclites dcī q̄ unum oculum perhibeantur habere.

Luſit a ludo is, fefellit, decepit.

Luſcitatio: luſus breuis, cachinnus.

Luſores falſi teſtes.

Luſtra obſcura laribula ferarum per contrarium dicta q̄ paꝝ illuſtrentur.

Luſtrare: illuminare, peragrare, circūſpicere.

Luſtrale dicit a luſtrādo uel a luſtro id eſt ſpatio quinq; annorum.

Luſus us, iocus a ludendo dictus.

Luſus frater mariti.

Luteus roſeus uel rubeus: rubicūdus uel croceus.

Luteum: ſplendidum.

Lutes: ſplendentes.

Luteola crocei coloris.

Lutulentus, turbidus.

Luter ris uas æneū, xl. batos capiens a luendo.

Luteres in regnoꝝ libro conchæ uel cantari aēnū dicuntur.

Lutū dictū p̄ antiphraſim, qdam putāt q̄ non ſit mundum. Nam lorum eſt mundum.

Lutū ſignificat petōꝝ glutinū & ī bono carnē xp̄i

Lux ipſa ſubſtantia eſt: lumen uero quod a luce manat, ſed hoc cõfundũt auctores.
Lux dies uel ſol: ſed alia ẽ lux diei: alia ẽ ſolis. ãb.
Lux cis qđ diluat tenebras dcã uñ luceo ſco. lucar lucus. lucerna luſcus. luna. componitur lucifer lucifugus. luculẽtus. lucidus añlucãus iterluceo perluceo: colluceo reluceo.
Luxa membra dñr: q̃ loco mouenť id eſt quaſſata
Luxus: luxuria. uoluptas. diſſolutio abũdantia.
Luxus dicit quaſi laxus.
Luxus us. inde luxuria. luxurioſus: luxurio as.
Luxuriatur: laſciuit. defluit. geſtit.
Luxurior aris pro quo luxurio.
Luxuries luxuriei ubertas id quod fœcundat.
Luxurioſus quaſi ſolutus in uoluptatẽ. ũde & mẽbra loco mota luxa dicuntur: prodigus uero ſũptuoſus: qui oĩa ut porcus agit & ꝓiicit.

Littera obſcurum in extremitate dictionum ſonat: ut templum apertum in principio ut magnus: mediocre in mediis: ut umbra. Tranſit in n. maxime. c. d. q. t. ſequentibus: ut tãdem anceps nunq̃ identidem: am etiam ſequente f. m. in n. mutat: ut anfractus ſicut anciſſus anquiro: uocali ſequẽte intercipit b. ut ambages. ambeſſus ãbuſtus. ambitus & combuſtus: finalis ſubtrahit in metro uocali ſequẽte in altera dictione: ut illũ expirantẽ: licet uetuſtiſſimi nõ ſubtraherẽt. Anceps etiam uel liqda dicit: quia poſt mutam poſita ſicut r. l. uel i eadẽ ſyllaba cõem faciat ſyllabã.
Macabeuſ bellator interpretat.
Machabei de iſrael erãt a machabeo iuda dicti.
Michamos december menſis bizantinorum lĩgua dicitur.
Macarios græce beatus.
Macarini quidã hæretici.
Micharoneſon creta inſula ſic primũ dicta.
Michaon æſculapii filius. medicoꝝ maximus.
Miche grande.
Macedoniani hæretici a Macedõe cõſtãtinopolitano eꝓo dicti: negantes deũ eẽ ſpũm ſanctum.
Macedonia ab æmatho rege prius æmathia dicta: poſtq̃ uero macedo deucalionis maternus nepos ibi regnauit: a ſuo nomine uocauit eam macedoniam.
Macedonia habet ab oriente ægeum mare. a borea thraciã. ab euro euboeũ & macedonicũ ſinũ. a meridie achaiã. a fauonio mõtes acroceraunos ĩ anguſtiis hadriatici ſinus. qui montes ſunt contra apuliam atq; brũduſiũ. ab occaſu dalmatiam: ab euro dardaniam: a ſeptẽtrione meſiã.
Michelath interpretat principatus.
Micheloth interpretatur ab initio.
Micellum dictũ q; ibi mactent pecora.
Macellarius laniſta: qui carnes laniat ferro.
Macelare id eſt occidere. inde macellum locus & macellarii homines.
Macænæ: regiones.
Maceni origani.
Machæra gladius lõgus ex utraq; parte acutus.
Machæra uocatur locus in macello. ubi maxime actiones fiebant cõmercii: unde & macellũ dicit uel a macerandis carnibus.
Machæræ petrinæ id eſt culti de ſaxis in leſu naue
Macerare: cruciare. lacerare. torquere: urere.
Maceriæ ſunt parietes lõgi: quibus uineæ claudũtur: Macron enim græce longũ dicit: hæc maceries ſepes eſt.
Macer: exilis exoſus. tenuis: Virg. Heu heu q̃ pingui macer eſt mihi taurus in aruo.
Macra: macerata.
Macer: cra. crum. cri cræ. cri.
Macianũ pomũ: quod noſtri terræmalum dicũt
Macies: corporis exilitas.
Machil eſt tunica talaris tota hiacynthina.
Machina fabrica inſtrumentũ manganũ: inſidiæ compoſitio.
Machinari: moliri. cogitare. fabricare. inſtruere conficere.
Machinor aris. cõmune antiquitus fuit.
Machiones cõſtructiones parietum.
Machiones dicti a machinis: quibus inſiſtunt propter altitudines parietum.
Macor. oris. pro macies.
Macra fluuius italiæ terminus inter lyguriam & tuſciam.
Macrobii gens habẽs ſtaturam. xii. pedum: fertur in India eſſe: unde & dicitur. macron eni græce longum dicitur βιοτ ὸσ uita dicitur eſſe: hinc macrobii dicuntur qui ſunt longæ uitæ.
Macrologia eſt longa ſententia uel oratio: res neceſſarias comprehendens.
Macronoſia longa & grauis ægritudo.
Mactare: occidere affligere. ĩmolare.
Macto as. actiuum.
Mactatus: occiſus.
Macte maior facte magis aucte aut magne uocatiuus eſt: macte uerbum eſt bene alicui optantis: ut Virg. Macte noua uirtute puer inquit id eſt multum aucte.
Mactra magica græce uulgo monſtrum dicitur
Mactus. magis auctus: dictum eſt a ſacris: quando enim uinum ſuper uictimam fondebat: diceba tur mactus eſt taurus: id eſt cumulata eſt oſtia & magis aucta.
Macula: turpitudo. peccatum. nota.
Macula eſt ueſtigium in qualibet parte corporis nigrum uel album.
Maculæ ſunt foramina rætis.
Maculare: polluere. cõtaminare. uariare. ĩde maculatus contaminatus.
Maculoſa: uaria.
Madet aſperſus eſt ſanguine uel unguento humidum eſt.
Midentia: humida loca.
Madeo es: unde madeſco madidus componitur madefio. madefacio.

Madefacere:undare.
Madet:exurit:coquit.
Madidus:infectus uino uel aqua ſeu qualibet re.
Madian interpretatur declinans iudicium.
Madian filius iaphet.a quo medi.
Madian & eſa regiones ſunt trans arabiam abundãtes camelis & dromedariis: omniſq; prouincia appellatur ſabba.interpretatur uero madian iniquitas:eſa reſolutio uel effundẽs.
Madius menſis. dictus q̃ tunc terra madiat:qui & maius.
Mador pluuia.
Maius mẽſis a maioribus natu dictus.uel a maieſtate ut uult Ouidius in libro faſtorũ.
Malech hebraice: latine chorus.
Magalia lingua punica caſa paſtoralis:& dicta q̃ſi magaria:qa magar punici nouã uillã dicũt.
Magalicæ dicuntur a græcis ſemiſpheria in monochordo.
Magas ægre magnus.
Magdalena dicta eſt maria a magdalo caſtello ubi orta fuit.
Magdalum:turris.
Magi ſunt qui uulgo maleficio ob facinorũ magnitudinẽ nuncupantur: qui q̃uis uideãt nec corpore nec aĩa mutant aliq d.
Magi ſunt qui ſyderibus philoſophant.dicti quaſi magas: id eſt magni.
Mage ponit̃ ꝓ magis: ſed hoc poetica licẽtia.
Magorũ primus zoroaſtres rex bactrianorum fuit: quem Ninus rex aſſyriorũ prælio interfecit.Hãc artẽ multa poſt ſæcula Democritus ampliauit qñ hippocrates medicinæ arte effloruit.Apud aſſyrios aũt magicæ artes copioſæ ſunt:hic magus magi:unde magicus ca,cũ.
Magis ẽ alterũ e duobus præferre utrum cõpet potius uero alterũ dãnet.
Magis aduerbiũ compandi. ut magis bonus iſte q̃ ille:q̃uis iſte ſit bonus.
Magiſter maior ĩ ſtatione.Nam μαγιστρος græce ſtatio dicitur.
Magiſter componitur cum multis: ut magiſter militum: magiſter a ſecretis id ẽ primus conſiliarius:a caliculis id eſt pincerna.Sic quoq; a reſpõſis: qui dat regalia:ab athis q præeſt mẽſuris: & multa alia his ſimilia quibus ſubaudit̃ magiſter: uel aliquid tale:ut cõciuis miniſter.præfectus.& hoc ſecundum græcos.
Magiſtratus prætores uel cõſules dicti ꝓ maiores ſunt reliquis officiis.
Magmentũ alii pinguiſſimum inteſtinum: alii ſecunda profecta: cornutus uero quicquid mactat̃ id eſt diſtrahitur.
Magnalia id eſt præſtantiora:magnifica ſalubria.
Magnanimis & magnanimus dicit̃ id eſt liberalis & munificus.
Magnanimus dictus ꝓ magni animi & magnæ uirtutis ſit:huic contrarius ẽ puſillanimus.
Magnates:nobiles:præclari.potẽtes.
Magneſſa ciuitas theſſaliæ.
Magnetes populus theſſaliæ.
Magneſia regio ſcythiæ uicina theſſaliæ.
Magnes lapis indicus ab inuentore eiuſdem noĩs dictus:cui tanta uis ẽ:ut ferrum ad ſe trahat:ꝓ ſi iuxta eum adamas poſitus fuerit:mox remittit.Magnes tanto melior eſt:quanto magis ceruleus:anulorum quoq; ferreorũ: quos rapit quaſi cathenã facit uelut ferro uim ſuam præbeat:hic magnes magnetis.
Magnificat:collaudat.præclarũ habet.exaltat.
Magnificus:egregius:magna faciẽs.magnificentiſſimus:componitur quaſi magnificens.quod nõ eſt in uſu.
Magnifice:egregie.excellenter.
Magnificentia: celſitudo. ſublimitas. magnitudo dignitas: amplitudo.
Magniloquus:glorioſus.magni ſe faciẽs.
Magnus maior maxĩus:magnitudo magnalia pluraliter.maioro as maius maiuſculũ maieſtas magis:unde magiſter componitur magiſtro as:magiſterium magiſtralis magiſtellus. componitur magnifico as.magnificus:tia:mis.mus.minitas. magniloquus.
Magnũ & paruum ad dignitatẽ referũt uel indignitatẽ.Longum & breue ad quãtitatẽ corporis uel temporis.Multi & pauci ad numerũ:ſed in partibus abutunt̃.
Magnopere ẽ ad magnũ opus ptinet.
Magnũ ad animũ refert̃:grãde ad corpus.
Magnũ eſt oẽ quod rarũ eſt & ſpecioſum.
Magnus annus dicit̃ quãdo oia ſydera certis tẽporibus:numeriſq; completis ad ſuũ locũ uel ordinẽ reuertunt̃.
Magog filius iaphet: a quo arbitrant̃ ſcythas & gothos traxiſſe originem uel maſſagetas:interpretatur uero decretũ.
Maguderis ris rim:quod ſignificat gẽus frugis cauſis: qui naſcitur ex ea parte unde ſcyrpus auellit̃ uel ſiligo.
Maguncia ciuitas germaniæ.
Maia mercurii mater.priſc.maia pro μαια mæa apud græcos ai diphthongus ẽ:apud latinos pro duplici cõſonãte:ſicut aias ꝓ αιας aeas.
Maiugena maia genitus id eſt mercurius.
Maieſtas: honor.dignitas ſplendor dicta quaſi maior poteſtas.
Maiorica & minorica inſulæ hiſpaniæ maior & minor:quæ & baleares dicunt̃.
Maius mẽſis dictus a maia matre mercurii ſiue maioribus natu.nã hunc maioribus:ſequenté minoribus conſecrauerũt.unde iunius dictus.Ante.n. in centurias maiorũ & iuniorum diuiſus erat populus.hic maius & madius dicit̃.
Maius græce artemyſios: hebraice iar: ægyptiace pachon.
Mala græce obſterrix: mala græce mela.mala mãtica ꝓ duas quaſi pendẽtes maxillas habeat.
Mala poma ſunt generis neutri:mala ẽt maxilla diminutiuum facit uel peſſima.
Malachias interpretatur angelus meus uel domi

ni id eſt nuncius. Quicquid enim loquebatur q̄ſi a domio mandatum credebatur. Idem etiam heſdras ſacerdos.

Malachim qui liber eſt regum ſecundus: proinde dictus: quia reges iudæ & iſraelis geſtaq; eorū per ordinē tēporum dirigat. Malach enim hebraice latine regnū interpretat.

Malachias ſerenitas abſq; uēto latine.

Malachia: mollicies. græcū eſt.

Malachina: emēdatio.

Malagma: medicamentū: dicta q̄ ſine igne macerētur & cōpræhēdatur.

Maleſorus bizantinorum lingua ſeptember mēſis dicitur.

Malach hebraice: angeli græce: nuncii latine.

Malaciana a loco unde prius portata ſunt dicta.

Malacydonia dicta ab oppido: quod ē inſula creta

Malagranata ideſt punica: dicta q̄ interius grana habeant olentia quæ comedunt. ſignificat eccleſiam de multis gentibus cōgregatam. uel gratias habētes.

Mala omnia poma mollia a malis uocamus: ſed cū adiectiōe terrarum: in quibus nota ſunt: ut pſica maciana: cydonia punica & cætera. Mala dulcia uis egeruntur. flegma nutriunt: fellis ardorē mouēt: inflationes faciunt: quia uis frigida eſt & humida. Mala uero acida & matura omnibus cōmoda ſunt: & bene digerunt. Sunt & agreſtia mala: ſtringunt corpus. cocta bene digerunt: ſuccus eoꝝ ſuſpirioſis prodeſt.

Mala græce ouis dicitur. hinc malanomos paſtor ouium.

Malaſſas: maceras. ſubigis.

Malaxatus: maxillatus aut certe ſubactus.

Malatus: maxillatus a malis.

Mabbella ueſtis quæ ex maluaꝝ ſtamine cōficitur quā alii molocinā uocāt.

Malba: mauritaniæ fluuius.

Malchus iterpretatur rex uel regnaturus.

Malæ ſunt eminētes ſub oculis partes: dictæ q̄ infra oculos eminent in rotunditate: quæ græce μήλα appellant: ſiue q̄ ſint ſuper maxillas.

Malæ: maxillæ. male. inique.

Malech hebraice parturiēs interpretatur.

Malea: promōtorium laconiæ.

Maleum: pmōtorium græciæ: ad quod nemo uenire pōt niſi magno circuitu.

Malæus mons in ſupiori india: ubi ſeptentriōes parum apparent: umbrā in ſeptētriōe facit.

Malle p duo l. magis uelle. mallē etiā.

Maledicere: increpare: detrahere. actiuum.

Maledictū ſurgiū. probra amaritudo liguæ: uel maledictio.

Malefici: uenefici. malefici ob magnitudinē facinorum dicunt: & hi ſanguine & uictima utuntur: & ſæpe mortuorum corpora contingunt.

Malefida: nō tuta. periculoſa.

Maleiurus: periurus.

Malleus: martellus uulgo dictus q̄ dum qd calet & molle eſt cædit & producit illud: īde maleolus diminutiuum.

Malleolus eſt nouellus palmes innatus prioris anni flagello dictus ob ſimilitudinē rei: q̄ in ea pte q̄ decidit ex ueteri ſarmento prominens ſpeciē mallei habeat.

Maleſuada: quæ ad malum cōpellit id eſt male ſuadēs. maleſuaſa uero quæ ad malum ſuaderur.

Mallidus: emollitus effectus.

Malignor aris. atur malitiā peragit.

Malignus a male. ſicut a bene benignus.

Malignus q malitiæ uotū uel opus peragit.

Malitia: cogitatio prauæ mentis dicitur. malignitas uero malitiæ uotū uel opus appellat.

Malitioſus: calidus. uafer. aſtutus. uerſutus. ſubdolus inſidiolus. maliuolus. inuidus. male cupiens alteri.

Malina creſcens æſtus maris.

Malo. magis uolo cōponitur. malo mauis mauult. & pluraliter malumus mauultis malunt. malui. malā futurum ſed nō eſt in uſu. Imperatiuo deficit. Optatiuo mallem maluiſſem mali. Subiunctiuo cum malim mallē maluerim maluiſſē maluero. Infinitiuo malle maluiſſe: pticipiū malēs licet ſine l. debeat eſſe.

Malobox: genus unguenti.

Malogranatum dictum q̄ intra corticis rotunditatem granorum contineat quantitatem. Idē & malum punicū.

Malogranatū neutrum pomū ſignificat. malogranata fœmininū arborē: malogranatū & malum granatū dicit.

Malomellum: genus pomi a dulcedine pomi dcm q̄ fructus eius mellis ſaporē habeat: uel q̄ in mele ſeruet.

Malos & ægeæ ciuitates ſunt.

Malos μαλος græce coma uel lana.

Malonē græce comā capitis dicūt. quā nos ciros.

Malua: gēus hærbæ hortolanæ: quæ ex græco μαλαχή malache dicit eo q̄ mouendi aluū ſoluendiq; naturā habeat.

Malua hærba: diminutiuū eius maluaceus idē nō bonus & utilis ut malua.

Maluauiſcus hærba dicta. q̄ glutinoſa ſit.

Malua agreſtis: maluauiſcus ſiue altea.

Malum nullam eſſe naturā dicimus: quia natura omnis aut incōmutabilis ē ſicut deus: aut cōmutabilis ut creatura. malum uero ideo natura nulla ē. quia accidendo in bonā naturam efficit eam uitioſam: q̄ dum diſcedit natura manet & malū quod erat nuſquā ē: ac per hoc malum nihil eſt: quia ſine deo factum ē nihil. deus autem malum nō fecit. a diabolo uero inuentum eſt malum nō creatū: uerūtamen non ē dicendum: quia alicubi aut aliquādo erat malū. unde fieret diabolus malus: ſed quia uitium eſt: dum eſſet angelus bonus ſupbiendo factus eſt angelus malus. & ideo recte dicitur ab eo inuentū eſſe malum.

Malū dupliciter appellatur. unum quod homo facit. quod eſt peccatum. alterum. quod patitur qđ eſt pœna. Malum autem tunc plenum dicitur eē

cum & præteritum eſt: & impeditur: ut ſit & dolor & metus.

Malus malū dictum a nigro felle, quod græci μέλαν melan dicūt: unde & melācolici dicti ſūt homines: qui conuerſationem humanam refugiunt & amicorum carorum ſuſpecti ſunt: quibus abū dat nigrū fel.

Malus: unde malitia: alitioſus. oſitas: malignus malignitas: malignor aris: maliuolus maliuolentia.

Malum ſi peſſimum ſignificat breuiatur: & quæcū que deriuantur ab eo uel componunt: ut maliuolus: malignus. Si autem ſignificat arborem nauis uel pomum, producitur.

Malus pulchritudine & fructu aliis arboribus præeminet, & odore delectat: & umbra, protegit ab æſtu quæ oia in xpō cōſiderant apte.

Malum a græcis dictum: q; fructus eius ſit pomoꝝ rotundiſſimorum, unde hæc ſunt uera mala quæ uehementer rotunda ſunt. Mala græce μῆλα mela dicunt.

Malū punicum dictum quia ex pūica regiōe trāſlatum ē. Idem & malogranatum interius ruber: exterius candet.

Malum perſicum cui breuis uita ad modicum cōceſſa ē: triū generꝝ fert: ē: duracinus: armeniacus & peſſimus: pſicū a pſia dictū.

Malū: generale placitū dicebatur: quādo totus conueniebat populus ter in āno.

Malus ē arbor nauis: quo uela ſuſtinentur dictus, q; habeat inſtar mali in ſummitate uel quia quaſi q; buſdā malleolis ligneis cingitur: quorū uolubilitate uela facilius eleuētur.

Mambreæ ciuitas iudeæ uocata ex uno amico abrahæ: ipſa ē & arbe ideſt hebron.

Mambreæ: uiſio.

Mambres interpretatur mare pelliciū ſiue mare in capite.

Mammæ mulierum dicūtur. māmillæ uirorꝝ: ubera pecudū.

Mamma: inde māmilla māmillaris māmillata mater: & quæ ab hoc fiunt.

Mammæ μαμμαί græce auia.

Mammona apud hebræos diuitiæ dicūtur.

Mammona dæmon ille dr̄ q; diuitiis & lucris carnalibus præeſt. Mamo uero punice trepide dicunt pueri: q; lac diu ſugūt a parētibus.

Māmurræ: ciuitas duoꝝ fratrū.

Man quod eſt māna: interpretat quid ē hoc. cū enī deus prius pluereꝫ māna filiis iſrael: quaſi mirātes dixerunt, quid ē hoc.

Māna hebraice ſacrificiū uel uictima dr̄.

Manaen interpretatur cōſolās.

Manales lapides qui in modū cylindrorū per limites trahebātur.

Manas: malas, maxillas.

Manaſſes: filius ioſeph dictus ab eo q; pr̄ eius oblitus ſit laboꝝ ſuoꝝ: hebraice enī manaſſes dicitur obliuio.

Manaſſes interpretat obliuioſus ſiue q; oblitus eſt fuit enī oblitus dei.

Manare: pfluere, exire, erūpere.

Miceps ſeruus: hic māceps cipis, priſ.

Mancipi, ideſt manucapto datiuus eſt, & iungit ſi, gutate aliis caſibus oibus, uel ē quod de manu in manum trālferr̄ ut liber: & ē oīs generis indeclinabile p oēs caſus.

Mancipi res ueteres appellabant: quæ aliēabātur p quandam nexus ſolēnitatē ut adhibitis nō minus quinq; teſtibus romanorum ciuium puberibus, & alio eiuſdē cōditiōs: qui librā æneam teneat atq; æs ita dicens: hoc ego ex iure quiritum meum ee aio: hoc quoq; emptū eſt: hoc ære æneaq; libra. Deniq; ære percutit librā: ilſq; æs dat ei: a quo accipit rem illam precii loco.

Mancipium non ſexū ſed cōditionē ſignificat: mācipium dicitur quicquid manu capi ſubdiq; pōt. ut homo equus ouis.

Mancipare: mancipiū facere, manu tradere ī ſerui tutē redigere: nutrire.

Mancipare: ī poteſtatē mittere: emācipare uero de ſubpoteſtate emittere.

Mancipatio dicta: quia res manu capitur.

Mancipatus ē: uinctus eſt.

Mancipalis originis ciuis uel loci officiū gerēs.

Mancus dicit manu carens.

Mandare, iubere, præcipere, cōponitur cōmendare demandare.

Mandatū eſt quod olim in cōmiſſo negocio alter alteri manū dabat. Ratū uero erat quaſi rōnabile & rectū: unde quod pollicetur dicit, ratū eē, mādatū in manu depoſitū in fide traditū.

Mando is, a molo dictū: uel quaſi moueo dentes. ī de mandibula, componitur manduco: quaſi mandendo ico uel hio.

Mandere, maſtigare, comedere.

Mandibulæ ſunt maxillaꝝ partes: moles dentium unde & dicuntur.

Mando as, iubeo uel cōmendo.

Mādo is: comedo, cuius præteritū qdā mādi: qdā mādidi alii mandui.

Manducare, comedere, ad hoies ptinet ſolum quaſi manū ducere ad os.

Manduco: or idē ſignificat antiqtus ſimiliter mando or.

Mandulus: cenus clauſuræ horti.

Mandicus lignea hominis figura ingens: quæ ſolet circenſibus malas mouere quaſi manducando.

Mandrator: cauillator.

Mandragora lætalis ægris: tamē uigilia laborantibus ſomnū frequenter accerſit.

Mandragora genus herbæ: cuius pomū ſimillimū paruo peponi: quem latini malum terræ uocant: hanc prophetæ & anthropomorpheos appellāt eo q; habeat radicem ad formam hominis. Anthropos ἄνθρωπος enim græce homo dicit.

Mandragora: herba aromatica: pomi eius optimi ſunt odoris in ſimilitudinem pomi maciani: q; in cōmodo uigiliarum laborant, hauſtu huius pomi releuātur, q; ſecādi ſūt. ſi exteriorē huius corticē biberint, non ſentiunt.

Mane lux matura & plena nec iam crepuſculum dictum a mana:manu enim antiqui bonum dicebāt quid enim melius luce:Alii dicūt a manibus quorum conuerſatio a luna ad terram eſt. Alii ab aere:qa manus id eſt rarus & pſpicuus ē.

Mane ide maturus ra.rū.itas.maturo as:a quo maturaſco compōitur immaturus,præmaturus matutinus.

Mane ſignificat peractis errorum & peccatorum tenebris.

Manere:ſtare,expectare,perſeuerare.reſtare.relictum eſſe.

Maneo es.ſi.maneor ris manſus.

Manes:umbræ uel animæ mortuorum:ſepulchra fauillæ quoq; malorum aut monumēta.

Manus dicti boni a manu id eſt bonum:

Manes mortuoꝝ deos pagani dicunt:quorum pote ſtatem inter lunam & terras aſſerunt:quos putant dictos ab aere,quia manu .id eſt rarus eſt: uel qa late manant per auras:uel per antiphraſim ,mānes i.mites:cū ſint immanes & terribiles;

Māgones:id eſt negociatores .q iō pueros uel aliud emūt ut carius uendant.

Māgonnis.ſeductor:qui uulgo dr̄ mangāus.

Mania μανια id ē ſinæmentis alienatio ſine febribus.aut hilaritatem aut uanitatem aut timorem nunciat,unde ab inſania dicta eſt :hanc enim græci maniam μανιαν uocauerunt,ex quo nomine multæ ſignificationes poſſunt oſtendi .Nos uero a mentis turbata ſanitate ſub cuius dñio corpus agēs ſanū dici minime pōt.

Manicoꝝ eni ſp̄es multæ ſunt,ut ſubito rideāt, iraſcantur,plangāt: timeant,cātent,ſaltent.

Mania ab inſania uel furore dicta,nā græcorum uetuſtas furorem maniā μανιαν και μανικον: furioſum appellauit,ſiue ab iniquitate quā græci maniam,uel a diuinatione: quia diuinare græce μαντευομαι dicitur.Maniæ hæc ſigna ſūt.alienā loquuntur. homines timent.in tenebris ſe abſcondunt,alii ferro ſe percutiunt & præcipitant. alii cōſtāter ſūt triſtes & taciti .uel quia omnia q̄ eis fuerint præcepta faciunt.alii inobedientes ſūt & nudi currunt.uel illicita:hæc cauſa naſcitur ex coloribus nigris & nimium uiridibus,aut qui biberint ſuccū hyoſciaminis aut ſuccum τῆσ μανδραγορασ mandragoræ,aut cōui:quod latine dicitur cicuta:multi etiam ſine uenenis & coleribus in hanc paſſionē incidunt ex nimio uino : uel quibus ſolet ſanguis ex naribus aut ex æmoroidibus uenire :& non uenis aut quibus cerebrum ſiccum eſt & calidum .Colorem habent liuidum & ſubnigrum uel ſanguineum . Qui autem taciti ſunt:humore infectantur frigido & ſicco. Qui uero loquūtur & clamant.calido & humido.Sūt etiam qui per nimium meditationis ſtudium maniam incurrunt :hos anteq̄ in cauſam ueniant ſic cognoſcis:primo patiunt conſuetas uigilias: egre diuntur nocte incaſſum . Sunt enim inquieti:nec uno loco ſedere poſſunt & aſſidue male faciunt: nōnunquam ſine cauſa irati ſunt .aliquotiens expoliant ſe incongrue:& tinitus aurium ab eis frequenter auditur;nec odorem bonum nec malum ſentiunt :ex his interrogati uera reſpondent.

Manicæ ſunt uincula quibus māus uinculantur . licet etiā tunicaꝝ ſint.

Manico as per manū tenet uel mane ſurgit.

Manticulare dolū uel ſtrophas excogitare.

Manichæi a quodam manes dicti : hi duas naturas duoq; principia boni & mali inter ſe bellantia fingunt: & chriſtum non de uirgine natum ſed corpus habuiſſe fantaſticum credūt.blaſphemant prophetas : uetuſq; teſtamentum :nuptias quoq; ſpernunt.

Manifeſta clara,pſpicua.certa.

Manifeſtare:apire ad manū :foras ſtare uel facere ad manum.

Manifeſtū :conuictum.comptum.aptū.

Manifeſtum:manet feſſis tuitio.

Manifeſtarius:nocens.

Manipulus dr̄ faſcis fœni uel culini:q; manu capiatur uel impleat.

Manipulus ducentoꝝ militū dictus:ſiue quia bellum primo mane incipiebāt:uel quia anteq̄ ſigna eſſent manipulos id eſt faſciculos alicuius hærbæ pro ſignis faciebāt.

Manipulares milites dicti ſunt.

Manipulus ligatura culmoꝝ remūeratio oparii.

Manipulares:ſignorū portitores;manipularius uero diſpēſator.

Manipulati:aggregati.

Manipuloſus:directus.

Manipulus breuis numerus militum ſex aut. xii. uiri.

Manſa:comeſta:manſueta.Aug.manſa maſticata.

Manſitat:frequēter manet.

Manſus:manſuetus.

Manſuefacit:mulcet.placat.

Manſuetus ē q nulli iniuriā irrogat.Modeſtus uero q nec læſus iraſcitur.

Manſuetus:mitis,uel domitus.quaſi manu aſſuetus.

Manſus dictus a manendo q̄ integrum ſit.xii.iugeribus.

Mantilia mappæ uilloſæ menſales.

Mantilia nūc p opiēdis mēſis ſūt:ſed ut nomē ipm indicat olim a tergēdis manibus.uel quaſi mādelia a mandēdo.

Mancia μαντεῖα græce diuinatio.

Manticora aīal in idia ferox & uelociſſimū.

Mantica:pera uiatoria:ſportella.bargilla.biſaccia uulgo.

Māticula:mātellaria.

Mātipara:leuata.

Māticulare:furari.fraudare.

Mēticulo as mēticulatiō :fallacia uel lenocinīū.

Mātū hiſpani uocant q̄ manus tāgat tm̄: ē eni breuis amictus.

Māto tireſiæ filia uatis fuit:mātuā cōdidiſſe dr̄.

Māto tireſiæ filia poſt interitū thebanoꝝ ī Italiam

delata ē:& in uenetiā quæ gallia ciſalpina dicitur
Manuales: forcipes ferrarii.longū ferrariū.
Mãubiæ ſpolia rapinæ res de præda mãu collectæ.
Manubiæ dictū q manibus detrahuntur: id ē ueſtes mortuorum.
Manubrium dictum q manibus teneaſ: uulgo mãnicum dicitur.
Manumiſſus libertus dicit quaſi emiſſus. Apud ueteres enim quotiēs emittebant eos alapa peuſſos circūuagebant:& liberos confirmabãt: unde dicti q manu emitterentur.
Manutergiū a tergendo manus dictū:ſicut faciter giū a tergendo faciem:linei pãni ſolent eſſe.
Manni qui & burides dicti q manſuetudinem manuum ſequantur.
Manus dictæ q per ipſas mandimus:uel q ſit optimū membrū:nam manum bonum.uel q munit hominem.
Manus dicta q ſit totius corporis munus. Ipſa enī cibū ori miniſtrat & oīa opaſ.
Manus:multitudo.turba uel præcium.Aug. opa ſignificat.
Manus impoſitio ideo fit:ut per benedictionē detur aduocatus ſpiritus ſanctus. Tunc enim paracletus ille poſt mundata & benedicta corpora libens a patre deſcendit:& quaſi ſuper baptiſmi aquam tanq̃ ſuper priſtinam ſedem recognoſcens quieſcit:Nam legitur q in principio ſpiritus dei ferebatur ſup aquas.
Manum antiqui bonum dicebant.unde & mane dicitur.qd bonū ſit:& manes inferi:quia non iũt boni & imane.
Manus ſecundū quoſdã dicta quaſi means nuda: manubrium inde manualis componitur manica manipulus.eminus.cõminus.cẽtimanus.manicus.manſuetus.manſueſco.imanis.mantile.manutergium.mancipo às.manceps.mãcipis.mãcipium & cætera.
Manzer:filius ſcorti.
Mancerinus:adulterinus.
Mappalia: paſtoralia tabernacula.
Mappæ epularum ſic dictæ:quaſi manuppæ: cuius diminutiuum eſt mappella:hæc mappa oratius ponit,mappa:pictura uel forma ludoꝝ. unde dicitur mappa mundi.
Maran hebraice amarum.
Maranathan domini aduẽtus.ſyrum eſt.
Maranatha magis ſyrū ẽ q̃ hebræū:quãuis & confine ſit utriuſq; lioguæ interpretatur dominus noſter uenit:ut ſit ſenſus:ſi quis non amat dominū xp̃m ſit anathema:& ſequitur dominus noſter uenit non cõtendamus.hoc maranatha thæ.ſicut paſcha cæ.
Marathonius cãpus ὁ μαραθών in hellade præ lii crudeliſſimus.
Marathon τὸ μαραθόν graece feniculū.
Marabonei hæretici iudæoꝝ dicũt ipſum eſſe chriſtum q docuit eos in omni re ſabbatizare.
Marca dicitur comitatus terræ alicuius unde ipſe marchio dicitur.
Marcha dicitur pondus argenti minus libra.
Marcere:languere.areſcere.
Marceſcit:langueſcit.
Marcipor pro marti puer antiq dicebant.
Martius primū deriuaſ inde mars.martius a um. martiaticus ca cum.mauors etiam ex quo mauortius cia um.dicitur autem malpiter martis pater ſicut dieſpiter diei pr iuppiter:hic & hæc martialis & hoc martiale.
Martius dicitur uel a marte quem romani colebant:uel quia tunc cuncta agantur ad martē & ad cõcubendi uoluptatē:hic mẽſis græce diſtros.hebraice adar.ægyptiace famenor.
Marcioniſtæ a marcione hæretici dicti q cerdonis dogma ſecutus:alterū bonū:alterum iuſtū deū eſſe aſſerunt.
Marcomãni populi qdã in europa.
Macor:defectus quidã.a marcẽdo dictus.
Marcor oris ipſa res: macor enim ẽ macies.
Marcus interpretaſ excelſus mãdato utiq; ꝓpter euangeliū altiſſimi.
Marcus malleus maior:dictus q maior ſit ad cædẽdum.
Marculus:malleus puſillus:
Mare ſignificat ſæculū uel populos.Augu. fluctus huius ſæculi.
Mare elemẽtū ẽ totū.maria uero partes maris.
Mare eſt aquarum generalis collectio:oſs enim cõgregatio aquaꝝ ſiue ſalſæ ſint;ſiue dulces abuſiue mariannuncapantur:proprie autẽ dictū ẽ q aquæ eius amaræ ſint.Mare altius eſſe terris phiſici putant:maris certus eſt color.ſed pro uarietate uentorum mutatur.Salſum uero uel amarum iccirco dicit eum ambroſius eſſe:quia cũ diuerſi fluuii in illud currant:ſolis calore ac uentorum flatibus quicquid puꝝ ac leue eſt rapitur:quod uero graue ſiue terrenū relinquitur.
Mare magnū eſt:quod ab occaſu ex oceano fluit & in meridiẽ mergit:deinde ad ſeptẽtrionẽ tendit: quod inde magnum appellatur:quia cætera maria in comparatõe eius minora ſunt.Iſtud ẽ & mediteraneum q per mediam terram uſq; ad orientem ꝓfunditur:europam & aſiã africãq; diſtermi nans:cuius primæ partes quæ hiſpanos pfundunt hibericus ſinus & balearicus appellantur.deinde gallicus:mox ligufticus q iuxta genuam urbem ẽ proximus.poſt hæc tyrrhenus qui italiam tangit: quem græci ionium:itali inferum uocant;inde ſiculus:qui a ſicilia uſq; ad cretã uadit:inde creticus:qui in pamphiliam & ægyptū pertendit.Inde heleſpõtus;qui in ſeptẽtrionem ſe torquens anfractibus magnis iuxta græcias & illyricū in anguſtias.vii.ſtadioꝝ ſtringitur:quo Xerxes ponte nauibus facto in græciã cõmeauit.Ibi ẽ Abydos ide diffuſus æquore patenti rurſus ſtringitur:& facit propontidem:qui mox in quingentos paſſus coartatur:fitq; boſphorus.Inde eſt ponticus ſinus amniſſimus a tergo mæotidis paludis:hoc mare magnum pro diuerſis locis uariis nominibus uocat: uel a poſitione cæli:ut ſupum & inferum.uel a

memoria regis Ionicum: Ion quippe rex græciæ fuit, unde Iones athenienſes. Et ſciendū ionicum eſſe immenſū ab ionia uſq; ad ſiciliā: & huius partes eſſe hadriaticum achaicum & epiraticum. Sinus dicuntur maiores receſſus maris: ut in mari magno Ionicus: in oceano arabicus: qui & mare rubrū: quia oceāo aſcribitur. Rubꝝ uero quāuis ſit: tamen non talem naturam habet: ſed propter adiacentem terram, quæ omnis rubra eſt. Ob hoc etiam rubræ gēmæ huius littoribus inueniuntur quia humi inuolutæ & terræ & maris colorem habent. Hoc mare in duos ſinus ſcinditur: in perſicum ab oriente & in arabicum.

Mare mortuum dictum ꝙ nihil gignat uiuum: nihilq; recipiat ex genere uiuērium: ſed abiiciat neq; uentis mouetur reſiſtente ibi turbine bitumis & omnia uita carentia in profundum merguntur niſi pro bitumine illuſtrentur. Dicunt accenſam lucernam ſupernatari: & hoc & mare ſalinarum ſine lacus aſphalti. id eſt bituminis.

Mare galilææ idem & tiberiadis & ſtagnum geneſar.

Mare cū totum ſignificat eſt proprium: cum uero partes appellatiuum.

Maria: æra: uina: mella: ordea: & gtōs plurales & datiuos in uſu raros habent niſi apud uetuſtiſſimos apud quos multa inuenis deficientia. Sed oportet nos analogiæ rationē ſcire: uſum tamen auctorū magis æmulari.

Mare ueliuolū: ꝙ quod uelis naues uolant.

Mareotides uites a loco dictæ: mareotis enī regio ē ægypti.

Mareoticæ uuæ a regiōe ægypti: mareotides dictæ unde prius uenerunt: ſunt albæ & nigræ.

Mareoticū uinum.

Maredus, madidus, udus.

Mares: maſculi uel mariti, hic mas maris.

Marræ: ſappæ. inſtrumenta ruſticorū.

Marra terebrum: idem uerrubius.

Mareſuam hebraice octōber mēſis.

Margidus: laſſus. grauatus.

Margarita: prima candidarū gēmarū dicta ꝙ in cōchulis marinis inueniatur.

Margaritum & margarita neutri & fœminini generis.

Margaritæ cōchæ ſūt maris: quæ cōcipiūt rorē certo tempore: quibus captis eximitur unio mox durescens: nec unquā duo reperiunt: unde unio dicitur.

Margo ē pars uel ſūmitas cuiuſlibet loci & rei maris: unde dicitur hic & hæc margo.

Maria mater domini.

Maria cleophe ſiue alphei uxor: quæ eſt mater iacobi epiſcopi & apoſtoli: & ſimonis & tadei: & cuiuſdam ioſeph. Maria ſalome uxor zebedei mater ioannis euangeliſtæ & iacobi. Maria magdalene, iſtæ, iiii. in euangelio reperiuntur. Imo iacobus & Iudas & Ioſeph filii materteræ domini fuerunt. Iacobus quoq; & Ioannes alterius materteræ domini. Maria iacobi minoris & ioſeph mī uxor alphei ſoror mariæ matris domini quā cleophe Ioānes nominat: uel a patre uel a gentilitatis familia uel alia cauſa Maria ſalome a uiro uel a uico dicitur. hanc eandem quidam cleophe dicunt quia duos uiros habuerit.

Maria illuminatrix ſiue ſtella maris interpretatur genuit enim lumen mundi: ſermone autem ſyro domina nuncupatur: quia genuit dominum.

Maris ſyriace domina.

Maridis græce: particulæ.

Maria multarū aquarum congregationes appellātur: ut in geneſi legitur correpta penultima: indē deriuatur marinus na num quod a mari continet ut marinum mōſtrū: maritima uero loca mari uicina dicta q̄ſi maris intima uel terminus.

Marinus color cæruleus.

Mariſca: ficus ani.

Mariſcæ extra, pminēria. quæ uulgo ficus dicitur

Marica: nympha agreſtis latini mater: a qua fluuius uel ciuitas dicit.

Marillis: roma antiquitus dicta.

Maritus qui cōiugē habet a mare dictus: quaſi mas unde dicitur maritare: q̄ſi marito dare.

Maritare: fœtare.

Marmaria: ubi populi ſunt ferociſſimi: marmarides dicti.

Marmora dicunt eximii lapides: qui maculis & coloribus cōmēdantur.

Marmor græce a uiriditate dictū: q̄uis poſtea diuerſoꝝ coloꝝ inueniat. Eſt enī porphyreticū: lacedæmoniū: ſcythicū. ſynnatycum: chium: hoc marmoris.

Marmor aliquotiēs ꝙ mare ponitur.

Marmoreū: de marmore.

Marmoreū æquor id ē ſplēdēs: relucēs ut marmor

Maron: interpretatur amaritudo.

Maros: mons epiri.

Mars tis: ꝙ pugna uel deo belli ponitur: inde hic martius tii: a quo martialis: mauors tis: unde mauortius a um.

Mars quaſi maris id eſt pugna uiri dicitur.

Marſus: romanus.

Marſi gens italiæ dicta a comite liberi marſia qui uſum uitis illis oſtendit. cui ſtatuā fecerunt.

Marſi & mauricinii iuxta fuſcinum lacū ſunt.

Marſi populi incātatores ſunt: quos græci uſquos uocant: ꝙ multos ſerpentes habēt.

Marſus pro incantator ponit.

Marſyas fluuius phrygiæ a nomine marſyæ ibi ſepulti.

Marſya fluuius lidoꝝ a marſya dictus ꝙ uictus eſt ab apolline cātando: de cuius ſanguine fluuius naſcitur.

Marſyda: fons in phrygia ſaxeus erat.

Marſupium ſacculus pecuniæ a græcis nomē infle xum.

Martha. irritans. prouocās: ſyriace interpretat dominans.

Matrem deum eſſe dicūt dictū quaſi mas: quia p uiros pugnatur. Item quaſi effectorem mortuoꝝ

nam a marte mors dicitur. hunc adulterū dicūt: quia belligerantibus incertus est exitus: nudo pectore stat: ut bello sine formidine se quisq; obiiciat: Gradiuus dicitur q̄ pugnantes in bellum gradatim eant.

Martellus: mediocris malleus.

Martyria in mortario ex pice fiunt: unde & dicunt sciola parua.

Martia, mœnia romana palatia a marte.

Martyres græce: testes dicuntur: unde dicti quia p̄pter testimoniū christi mortem passi sunt: unde & testimonia martyria græce dicuntur: μαρτῦρ martyr martyros græce & o martyros prisc.

Martius mensis nouo⁹ dicit̄: quia initiū ānī ē. Idē & nouū: uel p̄pter initiū germinū: hic primus mēsis apud hebræos dicitur.

Martius cāpus: uallis quæ possessio fuit q̄rini & romuli: in quo colebat̄ mars: & romana iuuentus exercebatur: qui olim fuit tarquini superbi: quo rejecto marti consecratus ē.

Marrubiū hærba cāpestris amara: græce prasiū dī

Marrubii: populi marso⁹ iuxta mare.

Mas ris. id est uir: cuius diminutiuū masculus: ide masculinus nanum dicitur maritus. & marito as.

Mas dictus quasi maioris sapientiæ q̄ uxor: unde & eius caput dicit̄.

Massa: magnitudo: collectio: prisc. massa p̄ maya græco dicimus.

Massagetæ pluraliter sytharū origine populi sunt dicti quasi graues & fortes getæ: hi iter scythas & albanos sunt.

Masculus per diminutionem a mas fit addita culus. Masculinus uero dicitur qui ad masculum p̄tinet.

Masculus dicitur succus arboris arabicæ: quæ uocatur thus dictum q̄ sit natura rotundum i modū testiculorum.

Masicus mons campaniæ ferax uini optimi.

Massylia ciuitas africæ ē nō longe ab atlante hesperidum, a qua massyli dicūtur: quos massulos nos corrupte uocamus.

Massyliā urbē phocenses acyro expugnati & in ultimos galliæ sinus nauibus p̄fecti: armisq; se aduersus gallicā feritatē tuentes cōdiderūt: & noīe ducis nuncupauerūt: hos uarro trilingues eē ait: q̄d græce loquant̄ & latine & gallice.

Massyli: gens mauro⁹.

Masanissa rex numidar⁹ fuit.

Maslingua, genus auis parieth dicit̄.

Maslot hebræi: græci parabolas, latini p̄uerbia dicunt.

Masphat hebraice iudiciū interpretatur.

Maspiter martis pater.

Maspiter huius maspiteris & maspitris: id ē mars.

Mastigia: corrigia qua mātellū cōglutinat̄.

Mastygia taurea flagella, uel malus seruus nequā.

Masticinala dicta q̄ colorē masticis habeat: crocea est.

Mastix resina lentisci gutta ē: hæc granomasticis dicta quasi in modum granor⁹ ē.

Masticon græce uirorum fortium.

Masticare, comedere.

Mastruga a barbaris latinis nomē est infertum uestis germanica ex pelliculis ferar⁹: dicta quasi mē struosa: q̄ ea induūtur quasi in ferar⁹ habitū trās formant̄. mastruga fortis ualde lingua sardorū.

Massucus: edax.

Mataxa dicta q̄si metaxa a circuitu scilicet filorū nam meta circuitus ē: uel q̄ trālfert̄: instrumētū est texendi.

Mata: tapetum.

Mata uulgo cella dicitur: grego. in dialogo. inde matula pro culcitra. Hiero.

Mateca noua mors interpretatur.

Mathematica latine dicitur doctrinalis scientia q̄ abstractā consyderat quantitatem Abstracta eni quantitas ē: quā intellectu a materia separātes uel ab aliis accidentibus, ut ē par impar. uel aliis huiusmodi in sola ratione tractamus: cuius spēs sūt quattuor. Arithmetica. Musica. Geometria. Astronomia.

Mathematici iidē & genethliaci dicti q̄ de naturis hominū disputāt. primo magi dicti fūt: post uulgo mathemathici. quorū superstitionis genus cōstellationes latini uocant, id est notationes syderū

Matesis sine aspiratione dicitur instrumētalis scientia ut facere ostiū quod aperiri nō possit. cū aspiratiōe uero doctrinalis.

Mathemathicū: corpus insubstantiale.

Matoū ματὸν θεὸν per deum: ματον λιαρ Iouem ματον απολλὼ per apollinē.

Mater dicitur q̄ inefficiatur aliq̄d. mater enim q̄si materia ē: pater uero causa.

Mater māma dicta quasi māmas terēs.

Mater græcū est μητήρ: inde dicitur maricula. matertera: maternus na nū. matrimoniū. matrona. mattina. componitur cōmater. matricida. matricidiū. materia.

Matertera matris soror dicta q̄si altera mater.

Materia quasi mater dicta: q̄ ex ea aliquid efficiat̄ sicut: elemēta materiā rer⁹ dicimus.

Materia occasio uel sylua.

Materia uel materies dī: sed materies artificiorum materia uero cōsilior⁹.

Maternus ex p̄te matris.

Mattheus hebraice donatus exprimitur, idē appellatur leui: ex qua tribu fuit ortus. In latīo autem publicanus uocatur: qa ex publicanis ad apostolatum electus est. Mattheus sortitus ē æthiopiam Mattheus apostolus & euāgelista ex publicāo electus primum prædicauit in iudæa: postmodum in macedōia & passus i pāsida: qeuit in montibus parthor⁹. xi. kal. octobris.

Mattheus & matthias per duo t sūt scribēda: quia græci p̄ τ & θ scribūt ματθαιος.

Mitheſin ματθητειν tet raden id est doctrinā qua ternariā.

Matthias qui iter apostolos solus habetur sine cognomine donatus interpretatur. pro iuda eni donatus est & restituturus loco eius. Matthias iterpre

tæur dei paruus de.lxx.discipulis unus;pro iuda subrogatus sorte electus:cuius natalicius dies ē.vi. kal.martii.

Matia intestina quæ sordes emittunt:unde matia/rii dicūtur q eadē tractāt ac uendūt.

Matina saltus in calabria.

Martinus: qui matrē habet.

Maton uel maten ubi dicit græcus furat.sicut ma tontheon.

Matrona ē quæ iam nupsit.dicta quasi mater nati uel quia iam fieri mater pōt:quia in matrimoniū conuenit.mater uero familias dicitur quæ p quā dam furis solēniratem in familiam uiri transiuit Item matrona dicitur mater primi pueri.

Materfamilias uero quæ plures peperit:Alii dixe runt matronam dici:quæ in matrimoniū cum uiro uenerit:& ideo matrimonium dictum .matrē uero familias eam esse quæ ī mariti manu manci pioq; esset in familiam quoq; mariti & sui hæredis uenisse.matronæ autem etiam nobiles uirgines dicuntur.quæ matres iā fieri possunt.

Matrimonium est nubilium iusta cōditio & cōuentio:fœdus nuptiarum coniugium.

Matrimoniū idē ē quod nuptiæ.

Matrisarmimola dicta:q̄ menstrua moueat.

Est genus hærbæ:quæ alio nomine herpillus dicitur.

Matrix dicitur q̄ fœtus in ea generetur.Semē enī receptū cōfouet & corporat.

Mathuitu græce de deo corpore induto uel de peritia dei.

Matura dicuntur: quæ apta sunt ad mandendum.

Maturare:accelerare.repræsentare.gubernare.

Matura dea paganorum quam leucothean græci dicunt.

Matura uirgo uiripotēs id est nubilis.

Maturus nūc dicit.antiqui matur:unde maturissimus & maturrimus.

Mature: extemplo festinanter.

Maturius:citius.

Matusalem interpretatur mortuus est. Quidam enim eum putant præteriisse diluuium:sed ideo hoc nomine dictus est:ut significetur non uixisse eum post diluuium:sed eodem cataclismo fuisse defunctum.

Matutam pagani dixerūt deā esse quæ maturescētibus messibus præsit.

Matura significat auroră:uel ut quidā dicūt leucothean id ē albā deam:

Matutinū est inter absessum tenebrarum & auroræ aduentum.dictum q̄ hoc tempore incohate mane sit.

Matutinum a matuta id est aurora:uel a mane pro manu.

Mauors mars belligerator: inde mauortius fortis bellicosus.

Mauortia martia res:quæ ad pugnā pertinet bellī cosa uel romana.

Mauorte matronale opimentum quod caput operit.uocatū autē sic quasi marte.

Mauorte signum ē maritalis dignitatis:idem & stola dicitur.

Mauortim id est excussio eqtis de equo.

Mauri prius medi dicti sunt qui medi & armenii ad Libyes iuncti fuerunt.Persæ uero cum getulis:mauri & numidæ sic sumpsere exordium:medi enim & armenii & persæ in hispaniam amisso duce hercule transuecti sunt in africam nauibus pximos nostro mari locos occupātes.Nam in initio getuli africam & libyes habuere:sed persæ secum gerulos miscuerunt: qui per solitudines diuersas uagantes:semetipsos numidas appellauerunt:id est uagos & incertos:medi autem & armeni accessere libyis:qui prius mare africum agitabant.Getuli uero magis sub sole nomen eorum paulatim libyes corrupere barbara lingua.mauros pro medis appellantes:licet mauri ob colorē a græcis uocentur.græci enim nigrum mauron dicunt.calore quippe affiati specie atri coloris ducunt.

Mauritaniæ tres sunt id est sitifensis quæ sitifi oppidum habuit:& cæsarienſis ubi ciuitas cæsarea fuit:& tingitania a tingi ciuitate:quæ utræque .p uinciæ sibi coniunctæ ab oriente numidiam habent.a septentrione mare magnum:ab occasu flumen malbam:a meridie montem atrixim:qui discernit inter fæcundam terram & harenas iacentes usq; ad oceanum.Mauritania uero tingitania ultima africæ exurgit a montibus septem habēs ab oriente flumen malbam:a septentrione fretū gaditanum:ab occiduo atlāticum:a meridie gaIalum gentes usq; ad oceanum hesperium.

Mauritania ob colorem populi dicta est:mauron enim græce nigrum significat.

Mauron equus niger.

Mauresia:gens maurorum;

Mausolea sunt sepulchra a mausoleo rege ægyptiorum dicta:quo defuncto uxor eius mirę magnitudinis & pulchritudinis extruxit sepulchrū:unde adhuc præciosa monumenta eodem nomine nuncapant.

Mausoleum:bustū.monumentū.sepulchrū.

Mauult:magis uult.

Maxillæ per diminutionem a malis dictæ.mandibulæ.

Maximus meritis:aut ætate:aut honore uel uirtutr seu oibus rebus dicit.

Mazeloledan filii rema nepotis cham.

Mazites populi sunt africæ qui naturali ferocitate sanguinem fundūt humanū.

Mazinorla:psalmus hebræum ē.

Mazuroth in iob zodiacus:quem duodecim signa mathematici asserunt.

Mazonomum genus uasis scutella.

Mæander amnis asiæ:ide dictus q̄ sit flexuosus:nascit in campis mesiaticis & currens milia.lxxxiiii in mare fluit cycladū.

Mæander inter cariam currens & Ioniam præcipitatur in sinum qui melitum diuidit & prienam.

Mæandro duplici id eſt recurua a mæandro fluuio qui in ſe recurrit.
Meapte.tuapte.ſuapte id eſt mea tua ſua: propria cauſa.
Meare: pficiſci:exire.a meo as:
Meare unde meatus tus & mare & ſecūdum quoſdam manus componit quaſi means nuda: cōponitur cōmeo as re per.cōmeatus tus fames comes comitia comitor ris:& quæ ex his fiunt.
Meatus inde dictus:quia per eūm meāt id eſt egeruntur ſtercora.
Meatus uena modice recurrens:meatus tranſitus cuiuſlibet rei.locus tranſitionis.
Mechacha græcum:unde & mechania id eſt īgenia fabrorum.
Mechanica eſt quædam doctrina ad quā ſubtiliter fabricā omnium rerū cōcurrere dicunt.
Mechaon.æſculapii filius medicorū maximus.
Mechanemata uocantur quædam mirifica humanis actibus facta de dei creatura:quæ qui neſciūt opinant eſſe diuina.
Mechapus fatuus.
Mœchatur:adulteratur.
Mœchus:adulter cum maritata.
Mœchia græce adulterium. Nam græci mœchos non niſi adulteros dicunt:quod tamē pro latino utitur:& pōt ſignificare fornicationem.
Mecœnas atis:nomen cuiuſdam nobilis uiri romani:cui uirgilius georgica inſcripſit ut in principio ait.Quid faciat lætas ſegetes quo uertere terram Mecœnas &c. & ad quem horatius plurales ex odis direxit primum ſic.mecœnas attauis edite regibus.
Meconethin regum fulturæ:quas baſes dicimus.
Mecum quod eſt a me,pnomine per c ſolam ſcribendum:mœchus uero qui eſt adulter,per œ.
Mechanites gēma papauera exprimit.
Medenagan μηδενάγαν ne quid nimis græcum eſt.
Medea:malefica:q̄dā fuit uñ & medōas dicimus.
Mederi curare.
Meda:curatio remedium.
Medeor & medicor tibi dicimus.actiuā uim hñt dicit̄ medico & medicor te & medeor te.
Medeth nomen loci.
Media:regio aſiæ a medo rege qui eā bellādo aggreſſus eſt:hæc ab occaſu tranſuerſa parthia regna amplectitur:a ſeptētrione armenia cingitur caſpios uidet:a meridie pſida.huius terra medicā arborē gignit:quā nulla alia regio habet.Sunt aūt duæ mediæ maior & minor.
Media a medo priuigno iaſonis rege athenienſiū prius dicta.Sed inuenimus in geneſi q̄ madai filius iaphet auctor generis medorum fuit.unde & dicuntur.
Median urbem medius ægæi filus cōſtruxit:unde & regno eius media dicta eſt.
Mediacon:cōfectio olei omnia cōburens.
Media:gēma nigra eſt a medea illa fabuloſe iuēta
Media noſa dicta quia ex pte græca ſunt & ex parte latina,eadem & notha:quia corrumpunt ultimas ſyllabas prioribus manentibus,ut alexādros græce latine alexander.
Medianus qui in medio eſt.
Mediamna:a medio & amne.
Medica dicta a medis tranſlata ſit in græciā. hæc ſemel ſerit & decē annis pmanet:ita ut quatuor uel plus poſſit recidi per annum.
Medica genus leguminis opulenti.
Medica arbor primū aſportata a medis.hanc græci cedromellā:latini citriam dicunt q̄ eius poma & folia odorem cedri referant.malū eius inimicū uenenis:hæc pene oī tpe plena eſt pomis:q̄ partim matura: parti acerba ſunt:ptim in flore.
Medicina eſt ſcientia curationū:quæ corporis uel tuetur uel reſtaurat ſalutē:cuius materia uerſat i morbis & uulneribus. Ad hāc ptinēt nō ſolum ea quæ ars eoꝝ exhibet qui medici nominātur: ſed ēt cibi & potus regimen & oīs munitio. Nom aūt medicinæ a modo.i.tēperamento tractū ut non ſatis ſed paulatim adhibeatur.Nā in multo cōtriſtatur natura mediocriter aūt gaudet.
Medicinæ artis reptor apud græcos phibet Apollo.hanc filiuſ eius æſculapius laude uel opere ampliauit.Sed poſtq̄ fulmis ictu periit æſculapiuſ:interdicta fertur medēdi cura:& ars ſimul cū auctore defecit:latuitq̄ per annos pene quingentos uſq; ad tempuſ artaxerxis.tunc eam in lucem reuocauit hippocrates ab aſclepio patre genitus in inſula choo.hi itaq; tres uiri totidem hæreſes inuenerunt.prima methodica:quæ remedia ſectatur & carmia nec obſeruat alias cauſas ſed ſolas morborum ſubſtantias. Tribus enim generibus conſtat id eſt diætico pharmaceutico chirurgio.Diæta eſt quā latini regulam uocāt:quod ſit legis acutæ obſeruatio.Pharmatia φαρμακεῖα id eſt quam latini medicamina nuncupant: q̄ ſit medicamentorum curatio.Chirurgia eſt ferramentorum inciſio:hæc latine manuum operatio dicitur.manus enī apud græcos chir uocatur hæc aūt metholica:quæ & prima dicit̄ ab apolline inuenta eſt.Secunda emperica ideſt experimētiſſima ab æſculapio inuenta eſt:quæ nō iudicio rum ſignis ſed ſolis conſtat experimētis.Tertia logica ideſt rationalis ab hippocrate inuenta eſt Omnis autem curatio aut ex contrariis:aut ex ſimilibus adhibetur. Quæritur autē a quibuſdā quare inter cæteras liberales diſciplinaſ medicinæ arſ nō contineatur.propter qđ illæ ſingulaſ contineant cauſas:iſta uero omniū. Grāmaticam uidelicet ut intelligere poſſit. Rhetoricam propter uera argumenta.Dialecticā ,ppter infirmitatum cauſas ratione adhibita pſcrutandas.Arythmeticam propter qualitatef regionum: Muſicam quoq; & aſtronomiā ad cognoſcendam ueritatem naturæ.hinc eſt q̄ medicina ſecunda philoſophia dicit̄:ſicut enim illa animam: ita hæc corpus curat:utraq; ergo totū hominem ſibi uendicat.Medicinæ curatio ſpernenda non eſt: nec

minimus.n.ezechiæ languenti Esaiam medicina le quid mãdasse: & paulum Timotheo modico uino utendum. Medicina alia theorica alia practica, theorica alia theologica alia senectica alia physiologica. Physiologica ĩ.vi.constat. In humoribus ut calidũ frigidum siccũ humidũ. In uirtutibus ut animalis in cerebro: uitalis in corde: nutribilis in corpore. In elementis ut ignis aqua terra aer. In membris ut homoymsra: sicut ossa uenæ nerui uel alia. quæ dicuntur orgãica sicut cutis manus. In pfectiõe sicut in artibus. In naturis sicut de hærbis medicamĩbus metallis: practica uero in duo diuidit in diætã ut nutrire ifãtes senes moderari post ægritudines homines reparari. In curam sicut in medicaminibus: quæ de itra accipiuntur ut per os uel meatũ: uel foris ponuntur: & in chirurgiã uelut secare & incendere Virtutes aliæ pertinent ad animam: aliæ ad naturam. Ad animam pertinentes: aliæ principales ut quæ phantasias id est figuras omnium percipiunt intellectu: & memoria retinent quæ audiunt uel uident. Aliæ sensuales sicut quæ quinq; sensibus ĩsunt: aliæ motuales quæ per neruos fluunt: & extendere corpus aut circunferre aut flectere possunt. naturæ uero uirtutes partiuntur in duo: in nutribilem & uitalẽ. Nutribilis in quatuor: una quæ trahit: altera quæ tenet: tertia quæ digerit: quarta quæ impellit. uitalis uirtus habet subiacentes pulsus: qui aperiuntur & extrahunt aera: clauduntur & expellunt fumum perfectiones uirtutes sequũtur ethiotica peregumina senectica.

Medicus qui medicinam nouit: medicinale uero quod ad medicinã ptinet. uel adiuuat medicinã ut hærba ferramẽtum:

Medestini: qui in medio lauantiũ stant: eisq; seruiunt: & balnea custodiunt.

Medestinus media stans urbe. prisc:

Medestinus a medio & sto uel tenendo compre. producit penultimam.

Medimna mẽsura est quinque modiorum dicta q medietur decem modiis: qui sunt pfecti numeri ideſt. x. medietas.

Mediocris: tẽperatus suauis modicus communis: dictus q modicum illi sufficiat: uel q mediũ teneat: unde mediocritas temperantia.

Medioximus dicit quasi medius proximus.

Mediolanũ galli quidam propriis sedibus expulsi: & ad Italiã pfecti condiderunt necnon & alias urbes: dictum ob id q ibi sus media lanea perhibetur inuenta.

Meditari: cogitare. exponere. exercere imitari.

Meditor cõe antiqtus: pro quo medito dicitur.

Meditamen. ingressus rationis.

Meditatio: deliberatio cogitatio: commentatio.

Meditatiua a meditantis sensu dicta ut lecturio.

Meditatiua uerba dicta a meditando in urio quarte sunt coniugationis & cætera. deficiuntq; præteritis: & quæ ab eis deriuantur duobus extremis supinis & ab his deriuatis participiis.

Mediterraneus a diuersis casibus componitur sicut multa alia: id est a medio & terræ.

Meditulium in medio campo eminens locus.

Meditũlium locus meditationis ad docendum uel discendum: uel in quolibet alio loco.

Medius: internuncius: pacificator: uel auctor concordiæ.

Medius speciei adiectiuæ & ad aliquid & mobile & uidet esse deriuatum a modo & hoc est a mensura: & differentiæ causa mutat o i e uel a græco μεσοστου id est medius deriuat. Inde aduerbiũ medie: medietas: mediocris: medituliũ: medicus quoq; propter temperantiam ex cõtrariis elementis.

Mediator componitur inde medestinus & mediterraneus medimna & dimidio as.

Medius fidius dicitur hercules id est semideus. quidam dicunt iouis. Nam ãtiqui d pro l ponũt: uel dicitur quasi filius dios. Nam iouis græce dios id est clarus dicitur.

Medulla dicta: q eam cũ madefaciãt ossa: irrigãt enim & confortant.

Medullus mons hispaniæ.

Medus dictus quasi melus qui ex melle fit & aqua sicut calamitas pro cadamitas.

Meduſa iterpretatur obliuio: quæ omnes se aspicientes in saxa dicta est conuertere.

Mephitis dea cuius fons est: qui grauissimũ sulphureumq; reddit odorem.

Mephitis proprie est terræ putor: qui de aquis nascitur sulphuratis.

Megan græce magna.

Megas magnus.

Megara: castellum syracusanorum.

Megale ciuitas græciæ: apud quã primum ludi reperti sunt. unde megalensia p ludis dicuntur.

Megæra una de tribus furiis interpretatur iuidia

Megistros græce maximus pris.

Meio as & meio is minxi: quod est mingere.

Mel græce ab apibus nominatum probatur. Nam apis græce μελι σσα melissa dicit antea mella de rore inueniebantur in arundinis foliis. Omne autem meldulce: Sardum uero amarum est pro copia absynthii. pris. hoc mel addita lis melis sicut fel fellis.

Mel melculũ facit diminutiuũ pris.

Mælla galliæ fluuius est.

Mella græce μηλα mala latine.

Melan græce nigrum: inde deriuatur malum.

Melancolia dicta q sit ex nigri sãguinis fæce admixta abundantia fellis: græci. n. melan nigrum: fel autem colen appellant.

Melancolia mania est.

Melancholicus nigri coloris est a melancholia dictus melan græce nigrum fellis dicitur hic & melancholia nigra colera dicitur.

Mella: arbor fructum habens dulcem: unde & dicit quæ uulgo ppter formã & colorẽ faba syriaca dr: hanc græci laton appellant.

Melampus mons nel niger campus.

Melãpous melãpodos græce.hic melampus podũ
Melantes lapis dictus: ꝙ melleum & dulcem ſuccum emittat.
Melantus:græce fuſcus.
Melanurus piſcis dictus ꝙ nigram caudam hẽat & pinnas: & in corpore lineas nigras.
Melaxfluuius qui de theſſalia exit.
Melchiſedech interpretat' rex iuſtus. Rex qa' imperauit ſalem:iuſtus p eo qa dicernẽs ſacramẽta legis & euangelii non pecudũ uictimas ſed oblationem panis & calicis in ſacrificium obtulit.
Melchiani hæretici:qui putauerũt melchiſedech non hominem fuiſſe ſed dei uirtutem.
Mellecrhyſis gemma dicta:ꝙ ueluti per aug; ſincerum tranſluceat.
Meleſe græce apis.
Meleſias compoſitor cantus.
Meleto græce meditor.
Meletopian græce mel.
Meletontas.græce meditantes.
Meli græce mel.
Meliboea ciuitas theſſaliæ: unde fuit Philoctetes cui dedit hercules ſagittas ſuas.
Meliboea prouincia eſt.
Melibœlis dictus ὁτι μελει τοι βοι σ id eſt qa curam gerit bouum.
Melibœus nomen eſt a cuſtodia bouum.
Melicerta palæmon græce latine portunus dictus eſt deus.
Melicraton græci uocant potionem: quæ ex aqua & melle efficitur:quam latini mulſum uocant.
Melicus cantio carminis muſicus.
Melinum metalli genus dictum a melo iſula quæ eius eſt ferax.
Melipepo græcum eſt: & origo eius latinis icerta.
Melipſylla genus hærbæ:quã uarro apiaſtrũ dicit
Melimella poma a loco uel a dulcedine dicta.
Melior dictus q̃ſi mollior:non durus uel ferreus.
Meliuſcula pag; melior diminutiuum.
Melo animal quadrupes armatum ungulis:dictus ꝙ ſit rotundiſſimus membro:ut malum:uel ꝙ male captet.
Melo prius dictus eſt nilus fluuius.
Melodia:dulcedo:cantus:ſuauitas uocis uel melodama uel a conuenientia chordag; tanquã membrorum:quæ græci ἁρμονίαι uocant.
Melos ſuaue ſonus dulcis cantilenæ a ſuauitate & melle dictum.
Melodoritis:gratiſſimus ſonus.
Melos una cycladum omniũ inſulag; rotundiſſima:unde & nuncupata.
Melophos arbor in africa punica lingua uocata ex qua profluit lentus ſuccus:qui a loco hammoniacus nominatur.
Melopeos quaſi carminis factor.
Melopeum:dulce compoſitum.
Melones:genus pomi:hic melonis.
Melotes:pelles ouium ſordidæ.
Melota:lanuta.
Melotis quæ & pera uocat':pellis ẽ caprina a collo pendẽs uſq; ad lũbos præcincta. Eſt uero neceſſaria ꝓprie ad operis exercitiũ.Fiebat aũt prius ex pelliculis melonũ.ut quidam eſtimant:unde & melotis dicta.
Melota ex pellibus caprinis eſſe dicit':ex una uero parte dependens.Alii uero dicũt ꝙ ex pellibus aſpis taxi:qui melus dr̃ fiat:unde melota uocat' qua utunt' monachi in ægypto ꝓpter aſperitatẽ.
Melpomene tragico proclamat mæſta boatu:muſarum una eſt.
Memalia mons orientis:ubi amomum naſcitur.
Memaſteron aprilis menſis tenedum lingua.
Memana ſolaria de cænaculoꝝ parietibus eminentia a quodam inuentore dicta.
Membra partes ſunt corporis.
Mẽbratim: particulati p ſingulas uices ſingulati
Mẽbroꝝ oratio:ſenſus uerbis concluſus a toto corpore per ſe nihil efficiens.
Membrana fœminium a membra uel membrum Priſcianus.
Membrana purgamena dicta quia ex mẽbriſ pecudũ detrahitur. Sunt autem membrana candida lutea purpurea.
Memphomai μεμφομαι græce queror.
Memphim ciuitaꝛ ægypti ædificauit Epaphos louis filius ubi optimi mathematici fuerunt: ubi uſus chartæ inuentus ẽ primum.
Memphitis lapis uocatur a loco ægypti: hic tritus atq; in his quæ adurenda & ſecanda ſunt ex aceto illinitus ita obſtupeſcere facit:ut non ſentiantur cruciatus.
Memini totum præteriti tẽporis eſt quod ãte actã rem in præſens reuocat:unde ſemper fere cũ præſẽti uerbo iungitur:ut memini me uidere: habet tamen memento & mementote futurũ id eſt mẽ te habetote.
Memini inde deriuatur mentio.Memor unde memoro memoraſ memorabilis memoria memoriter memoriale aliter.Componitur ĩmemor cõ memoro cõmemoras:mens inde cõponit' demẽs tia.amẽs.tia.mẽtecaptus reminiſcor:cõminiſcor cõmentũ:cõmẽtarius.cõmentor taris:cõmẽtator trix.tio.priſ.mẽini illam rẽ & illius rei dicimus
Memnõ Tithonis & Auroræ filius rex iudæorum fuit uel æthiopiæ.
Memnõ memnões græce memnon memnonis dicitur latine.
Memnoides aues ægypti appellatæ a loco ubi mẽnon periit.Ad ſepulchrum enim eius quinto anno dicuntur cateruatim uenire & biduo circũuolantes poſt unguibus ſe lacerant.
Memorare:ĩ memoria habere:exponere: referre.
Memorat:qui ſæpius memoriæ cõſeruandum tradit.
Memorantur pauca:commemorantur multa.
Memoror memoraris deponens quandoque inuenitur.
Memorabile:laudandum celebre.
Memoria:eſt rei inuentæ recordatio.

Memor memoris:immemor im memoris a memoro uerbo deriuatum corripit penultimam quod ſolum in or deſinens habuit comparatiuum memorior:coniungitur etiam neutro ſed figurate. nam non ſunt communia trium generum quæcũ que non faciunt in a pluralia neutra ut pauper: actor:memor:quæ non faciunt paupera:auctora memora:ſicut uerus uerera felix felicia & cætera

Memorioſus qui memoriam habet: memor uero beneficus uel qui defenſionis memor eſt.

Memolicinenos græce incæſtus.

Mena nigra uel iouis filia: quam pagani dixerunt deam eſſe.quæ menſtruis fluoribus præeſſe dicebatur fœminis.

Mena næ genus piſcis. Menas uero proprium menaris.proprium maris uel duplex ueſtimentum mene dicitur liber: inde menades ſacerdotiſſæ dicuntur bacchi.

Menalus & liceus montes arcadiæ ſunt ⁊ ΒΟΤΟΝ ΜΗΛΩΝ id eſt bubus quibus plenus eſt dictus. priſc. Menala pluraliter. Menalus ſingulariter idem ſignificat.

Menalii paſtorales:uerſus loquaces.

Menandros græce menander dri. latine ꝓpriũ ẽ

Menandriani hæretici:qui ab angelis mũdũ abſq; dei conſilio aſſerunt factum :a menandro mago diſcipulo ſimonis nominati.

Menceps:mentecaptus.

Mendacium:fingere quod uerum non eſt.

Menda in culpa operis uel corporis:Mendum uero mendacium.

Mendacioꝝ octo ſunt genera: capitale: longeq; fugiendum:quod fit in doctrina religiõis:ad quod nulla cõditione qs debet adduci.Secundũ quod aliquẽ iniuſte lædat & nulli proſit.Tertiũ quod ita prodeſt alteri: ut obſit alteri q̃uis non ad immundiciam corporalẽ: Quartũ quod fit in ſola mentiẽdi fallẽdiq; libidine:quod ueꝝ mẽdaciũ eſt.Quintũ qđ fit placendi cupiditate de ſuaui loquiõ:quia nec ipſa ueritas placendi cupiditate enunciãda eſt .his omnibus penitus euitatis ſeq; ſextũ:qđ nulli obeſt:& ꝑdeſt alicui:uelut cũ iniuſte tollẽdã alicuius pecuniã qs ubi ſit ſciens ne ſcire ſe mentiatur quocũq; iterrogãte:qđ fit propali modo.Septimũ qđ nulli obeſt & ꝑdeſt alicui uelut ſi nolẽs hoiem ad mortẽ q̃ſitũ prodere mentiatur ſiue iuſtus ſiue reus ſit.Nec ſi quiſq̃ in recte factis noſtris moueatur:ut homo peior fiat qa xp̃ianæ diſciplinæ ẽ ut neq; de cuiuſq̃ correctõe deſpeꝛ:neq; cuiq̃ pœnitẽdi aditus itercludaꝛ.In his duobus non eſt mẽtiendũ q̃renti:ſed potius ſuſcipiendæ & fortiter tolerãdæ q̃libet incõmoditates:fortiuſq; rñdendum nec ꝑdam:nec mẽtiar. Octauum genus eſt qđ nulli obeſt:& ad hoc ꝑdeſt ut ab immundicia corpali aliquẽ tueatur:nec hoc mentiendũ eſt : qa in bonis caſtitas animi & pudicitia corpiſ p̃ferenda eſt & i malis id qđ ipe facimus eo quod fieri ſinimus maius eſt.In his octo generibus tanto minus quiſq; peccat cum mentiꝛ:q̃to emergit ad octauum; tanto amplius q̃to mergit ad primum.omne igitur genus mendacii peccatum eſt.

Mendax:negator ueritatis:dictus ꝙ mentem alterius fallat.

Mendum in libris proprie:unde emendare dr. nã mendacium in cæteris rebus eſt.

Mendicus dr quia minus habet unde uitã agat: ſiue agat:ſiue quia mos erat apud antiquos egenũ os claudere & manus extendere quaſi manu dicere debent.

Mendicare:egere:ab aliis neceſſaria quærere.

Menæ:nigri coloris aquilæ.

Mene uero pro an me:uel pro me ergo.

Mene græce luna:ũde menſis uocatus eſt:inde mẽſtruus & menſu:nus.

Menecus dicit portus iuxta britanniã uel potius gallia ubi expectãt herculẽ.Hercules enim menecus dicitur:quia ibi ſolus hẽat templum.

Menetus ꝓprium gentis uel loci.

Menetes gubernator gyæ.

Mœnia ſunt muri ciuitatis dicta ab eo ꝙ muniant ciuitatẽ q̃ſi miniñta:pluraliter hæc mœnia.

Mœnia interdum dicũt abuſiue oĩa ædificia publica ciuitatis:ꝓprie autẽ muri:inde mœnio.is.it.ædificat:munit.

Meniana dicta a meniano collega craſſi qui ea primus inuenit:hæc & ſolaria quia ſola apparent: hæc romani rhipheas dicunt.

Menia græce membranula cerebri uel uentris dicuntur.

Mænades furiæ ſacerdotiſſæ menatis .i.bacchi.

Menigan græci uocant mẽbranã capitis.

Mens uocaꝛ ꝙ emineat i anima:uel ꝙ memĩt:unde & ĩmemores amẽtes :qua ꝓpter nõ aĩa ſed qđ excellit i aĩa mẽs uocaꝛ tanq̃ caput eius uel oculus:unde & ipſe homo ſecudũ mentẽ imago dei dr.Ita aũt hæc oĩa aduncta ſunt aĩæ:ut una res ſit.Proefficiẽtiis eni cãꝝ diuerſa noſa ſortita ẽ aĩa.Dũ.n.uiuificat corpus aĩa ẽ:dũ uult aĩus eſt dũ ſcit mens ẽ:dũ recolit mẽoria ẽ:dũ rectũ iudicat rõ ẽ:dũ ſpirat ſpũ ẽ:dũ aliqđ ſẽtit ſẽſus ẽ

Mentẽ ab aĩo anti qui ſeparauerũt. mentẽ ut ſciat aĩum ut uelit:ut poſſit dicere:uel pro uiribus ponitur interdum animus.

Mens eſt pars animæ præſtãtior a qua ꝓcedit intelligẽtia:Ratõ uero quidã ẽ motus animi uiſũ mẽtiſ acuens:ueraq; a falſis diſtinguens :mens.n.eſt ſenſus aĩæ :aĩus uero uolũtas ipſius.

Menſam primus dædalus fecit: uocabulum uero a comeſu factũ eſt.

Menſale dicitur:qđ in menſa eſt.

Menſa maior cibus.i.doctrina:ſacrã ſcripturã ſignificat Auguſtinus.

Menſi ſumus:nauigauimus q̃ſi mẽſurauimus.

Menſis græcũ eſt a luna tractũ.luna eni græce mene dr:unꝺ apud hebræos menſes legitimi ex lunæ curſu uocãtur quod eſt de noua ad nouam. ægyptii aũt primi ne error cõputatiõis fieret ꝓpter uelociorem curſum lunæ ex ſolis curſu dies menſis adinuenerunt.

Menſis dr quattuor modis:ab idolo: ut ianuarius a iano:uel a re q̄ ſit ianua anni. A regibus ut iulius auguſtus:A numero ut ſeptember october.
Menſis nouorum martius menſis qui apud hebræ os anni eſt principium.
Menſorium:quod eſt in menſa: ſicut motorium quod eſt in motu.
Menſurnū unius menſis: ſicut diurnū unius diei.
Menſtruus a menſe pro menſuus cauſa euphoniæ aſſumit t r.
Menſtrua ſupuacuus mulier; ſāguis:dicta a circuitu lunaris luminis:quo ſolet hoc puenire pfluuium:luna.n.grace mene dicit:hæc & muliebria nuncupant. Nam mulier ſolum animal menſtruale eſt: cuius cruoris contactu hærbæ moriuntur
Menſtruum tempus unius menſis.
Menſulæ:paruæ menſæ.
Menſura eſt quicqd pondere capacitate animoq; & longitudine finitur.
Menſura eſt res aliqua motu ſuo uel tēpore circū ſcripta.hæc aut corporis aut tēporis eſt. proprie autē menſura uocata q̄ ea fruges metiantur atq; frumenta:humida etiam & ſicca.
Menſura quaſi in paſſiua ſignificatione quicquid menſuratur: deus uero ſolus omniū uiſibiliū & inuiſibilium eſt menſura qui oīa metitur.
Menta:genus hærbæ odoriferæ:cuius genera ſunt ſex.
Menta:agreſtis quam græci calamenū:noſtri uero nepetam dicunt.
Menta uirtutem habet refrigeratoriam. nam ſuccus eius cum aceto & ſulphure aguinariam tollit
Mentitur:qui uult uideri quod non eſt. Qui autē non uolens aliud putat q̄ eſt: non mentitur: ſed fallit:ſicut lapis aliquando.
Mentior & mentio idem ſignificat antiquitus.
Mēticulare:dolis & fallaciis attēptare uel diuiare
Mentirioſus:fallax aut mendax.
Mentor:inuentor.
Mentum dictum q̄ inde mandibulæ oriantur;uel ibi iungantur.
Menum dictū q̄ ſit colore nigro.græci enī nigrū melan dicunt.
Meones lidii q an̄ a meōe rege meones dicti ſunt:
Meonia labia iuxta fryges.un̄ hōerus fertur fuiſſe
Meonius:homerus dicitur a meonia.
Meroros græce ineptus.
Meotis paluſ ſcythiæ ē ſub plaga ſeptētrionis ī europa:ubi aqua nimio frigore adeo cōgelaſcit:ut paluſtris iter p̄beat:inde mæotica deriuatur.
Mæotia uel mæotica ſcythia dicitur a mæotide palude quæ ibi eſt.
Mephitis.tis.pprium eſt fetidæ paludis a græco meſitis ſ in ph mutato.
Mera:ſyncera:manifeſta:pura:probata.
Meraca potio dr:meroſum aūt uinum appellatur
Mercari:emere:nundinari.
Mercatus a cōmertio nominatus: ibi enim res uel emere uel uændere ſolitū eſt.
Mercedarius q̄ p labore ſibi īpenſo dat mercedē.
Mercenarius:qui accipit mercedem: negociator: inſtitutor.
Mercenarius ab officio dicitur ſicut cærarius:ſagittarius:oſtiarius.
Mercenarii:ſunt qui ſeruiūt accepta mercede:idē & barones id eſt fortes græce.
Mercedes:præmia:munera:commoda.
Merces:compendium:lucrum: emolumentum: redditus.
Merces.dis.præmium:merx uero mercis lucrum
Mercimonia:cōmertia.
Mercolion murorum a græco.
Mercurialis:hærba eſt ſimilis ozymo.
Mercurius nepos atlātiſ ex maia filia.hic temporibus moyſi phibetur fuiſſe multaq; artium peritus: quas & hōibus tradidit: unde poſt mortē deū eſſe uoluerūt.mercurius uero ſermo interpretatur. Nam mercurius quaſi medius currēs dicitur q̄ ſermo iter homines medius ſit.ideo dicit & hermes græce: q̄ ſermo uel iterpretatio q̄ ad ſermōem ptiet.hermenia dicitur:ideo & mercibus p̄eſſe dicit:quia inter uendentes & ementes ſermo fit medius.habere pēnas fingitur: quia ſermo citius diſcurrit:furti magiſter dicit qa ſermo aios audiētium fallit. Virgā tenet:quia ſerpētes.i.uenena diuidit. Nā diffidētes iterpretantium ratiōe ſedant:ob uirtutem quoq; multarum artiū trimegiſtus.i.ter maximus dicitur: capite cāino fingit:quia cāis ſagaciſſimus & pſpicax eſt
Mercurius quaſi incrementum kyrios dicitur:quē præeſſe negociis uolūt: uel medius currens uel ſermo diſcurrens.
Mercurius lapidū congeries in cacumie mōtium
Mercurius dicitur interpres diuum.
Mercules mel album.
Merēdare.i.meridie edere:quaſi poſt prandium Inde merenda cibus qui declinante die ſumitur quaſi poſt meridiem edenda dicta.
Merenda dicta q̄ pura ſit:quia panis purus dabatur pueris.
Mereo rui: & mereor meritus idē ſignificat ſicut multa alia in eadem ſignificatione protulerunt mereor a te deponēs paſſiuam uim habens & mereo idem ſignificant: mereo unde mereor merui debuit facere:ſed non eſt in uſu.
Mæreo mæſtus ſum:ſed tamen mæſtus potius eſt nomen.
Mæſtus. ior.ſtiſſimus mæſticia.
Mereri promereri dignus fieri.militare:unde deriuatur meritum.
Merito aduerbium.
Meritus ta tum. componitur meretrix unde meretricula meritorium meretricalis meretricius meretricor aris. Merere uero triſtari: cum ſilentio dolere.
Mereris dignus.uel triſtaris.
Mererigæ: manifeſtæ turpitudines ſiue ingratæ maculæ.
Meretrices a merēdo ſtipēdia libidinis dictæ:hæc meretrix meretricis.meretricatio fornicatio.

Mergi aues nigræ ab aſſiduitate in aquam mergendi dictæ, unde & cibum quærunt. Sæpe enim demiſſo capite in profundum tempeſtatū & aurarum ſigna colligentes cum clamore ad littora tendunt & fugiunt ſicut fulicæ & ardea. Ambr.

Merges a mergo māipulus. uel lignum quo colligitur meſſis. uel id totum quod meſſor metendo ſimul mergit, unde & dicitur.

Mergites faſces ſpicarum & lini. priſ. hic merges gitis.

Meridies ei dictus q̄ſi medides ideſt medius dies uel quia tunc merus dies eſt ideſt purior: merum enim græce, purum latine.

Meridior aris & meridio idem ſignificat antiqtus quod eſt quieſcere media die.

Meridies: particulæ græce.

Meriopes dicunt græci parum uidentes in die. mera enim pro die græci dicunt.

Merior turpis uel timidior uel temerior propter fœditatem.

Meriſtæ hæretici iudæorum græce dicti q̄ ſeparēt ſcripturas omnibus prophetis non credentes: dicentes aliis & aliis ſpiritibus illos prophetaſſe. Merizein μερίζειν enim græce ſeparare eſt.

Meritum: beneficium. præmium: quod quiſque meretur.

Meritoria loca tabernaria uel ubi fornicationes cōmittunt a merēdo: loca i qbus fiūt mercimonia.

Merito as at: frequenter meretur.

Meroe inſula niſi: quam in medio ſui fluens ad occaſum facit, habet aquas calidas.

Merois eſt primum clima cæli.

Meropes genus auium, idem & gauli, qui parentes ſuos recondere & alere dicūtur. Sunt aūt uirides & uocantur apiaſtræ.

Meropes groſſior picus: auis eſt & uermis & uelox piſcis.

Mæror amaritudo cordis cum ſilētio atq; triſtitia dictus q̄ moueat mentem priſc.

Meror a mexeo es deriuatur.

Merotheta: domus unguenti.

Merſare: frequenter mergere, obruere.

Merſo as, a mergo frequentatiuum.

Merula genus auis nigrū. dicta quaſi modula.

Merula antiquitus medula eo q̄ moduletur. Alii dicunt quia ſola uolat: qa mera uolans hæc omnibus locis nigra: in achaia candida eſt.

Merum dicit quicquid nulli rei admixtum eſt.

Merum unum purum ſignificat, nam merę dicimus quicqd purū eſt: ſicut aqua mera nulli utiq; rei iniecta. hinc & merenda & meridies.

Mes filius aram: a quo meones orti ſunt.

Meſſala quidam perfectus orator cauſarum.

Meſaphat hebraice interpretatur iniquitas.

Meſapus fuit filius neptuni.

Meſſas nunc panificus deorum ſignifer.

Meſe octaua chorda eſt: & interpretatur media ſcilicet inter ſeptem & nouem.

Meſſes quaſi tonſas de ouibus dictum eſt.

Meſeroth interpretatur excludens.

Meſembria μεσῆμβρια græce meridiem ſignificat.

Meſembrinos circulus: qui efficit diem medium.

Meſſias hebraice: græce chriſtus: unctus latine dr.

Meſia: ciuitas phrygiæ non longe a troia. Nā miſia prouincia.

Meſia regio eſt iuxta macedoniā.

Meſida marrubium.

Meſſis a metendo dicta.

Meſſis ſignificat ubertatem & copiam fidelium & conſumationē ſæculi, meſſores uero angelos.

Meſos græce: medius.

Meſomelia: genus gemmæ nigrioris.

Meſomela nigra uena quenlibet colorem ſecans per medium.

Meſopicatum: dimidium picatum.

Meſopontus terra iuxta pontū ſextum clima cæli.

Meſoporamia græce dicta q̄ duobus fluuiis ambiatur: nam ab oriente tigrim habet: ab occiduo euphraten. incipit autē a ſeptētrione inter montem taurum & caucaſum: cuius meridiem ſequit babylonia: deinde chaldæa, nouiſſime arabia.

Meſopotamiam eleuatam uocatam quidam interpretantur.

Meſores ægyptiace iulius menſis.

Meſpila arbor ſpinoſa: dicta q̄ pilulæ formam habeant eius poma; quanuis minora.

Meſraim filius cham a, quo ægyptii orti ſunt.

Mæſticia eſt cordis: triſtitia uero uultus. Item mæſticia temporis eſt & fit quandoq; ex aliquo accidenti dolore: triſtitia uero uitium naturæ perpetuum.

Meſtica deifica.

Meſtorium: triſtitia.

Mœſtus naturaliter: triſtis uero caſu. Eſt enim natura animi & mentis: unde metus mœſtus ſormæſtiſſimus. mœſticia.

Meſtouol ciuitas in tribu iuda: ubi ſepultus eſt Sampſon.

Meſſum: ſectum, ſecatum.

Meta græce de p̄poſitio: uel poſt quando ordinem ſignificat.

Metabatita græce tranſitiua.

Metalla ut aurum argētum æs ferrū græce dictū ἀπὸτου μέταλλαν q̄ natura ea ſit ut ubi una uena apparuerit ibi ſpes ſit alterius inquirendi. Septem ſunt genera metallorum, aurum, argentum, æs, electum, ſtānum, plumbum, & quod domat omnia ferrum.

Metallum eſt ubi exules deportantur ad eruendā uenam marmoraq; ſecanda.

Metallo⁊ fæminū uel humido⁊ nomina ad menſuram uel ad penſum pertinentiū plæraq; ſingularia ſemp inueniūtur, ut auo⁊, argentum, æs, electrum, auricalcum, uitrum, plumbum, ſtannum triticum, eruū, opiza, faba, lens, piſum, conchis, acetum, liquamē, mulſum, oleum. Adeo autem hæc ex uſu non ex regula perhibentur: quod quidam ꝓpria auctoritate ho⁊ pluralia protulerūt ut frumenta ordea fabæ uina mella.

Metàciſmus eſt quotiens uocalis ſequitur m. ut bonum aurum: dictum α μετ α græca præpoſitiõe ideſt trans & κιῖο cizo: unde fit μετακιῖω meta cizo id eſt habitationem muto.

Meta finis circuitus: dicta quaſi menſa a metiẽdo.

Meta ſignum recurſus.

Meta tæ. inde deriuatur metor ris. metior iris.

Metafraſis græce interpretatio.

Metaurus fluuius in piceno oritur.

Metaphora eſt uerbi alicuius tranſlatio uſurpata: hæc quattuor modis fit ab animali ad animale: ut aligeros conſcendit equos: ab inanimali ad inanimale: ut pontũ pinus arat: ſulcũ premit alta carina: ab inanimali ad animale: ut florida iuuẽtus. ab animali ad inanimale: uti neptune pater cui tempora cana crepanti Cincta ſalo reſonant: magnus cui præpete mento Profluit oceanus & flumina crinibus errant. Sic & aliæ rerũ noĩa de alio genere ad aliud genus decẽtiſſime decoris gratia trãſferunt: ut oratio peromet. Metaphora autẽ aut partis unius eſt: ut fluctuare ſegetes: quia nõ poſſumus dicere ſegetare fluctus: aut antiſtropha. i. reciproca: ut remigium alæ: nam alæ nauium & alæ remigia dicuntur.

Metabole iteratio unius rei ſub uarietate uerborũ.

Metanoea μετανοια pœnitentia & inconſtãtia.

Met. te. pte. adiectiones ſyllabicæ ſunt: adiunguntur pnomibus: uel diſcretionis cauſa plærũq; uel ſignificãtiæ: ut egomet feci & nõ alius. Tute facis pro tuipſe per te & nõ per alium: & breuiat te adiecta. Similiter meapte tuapte ſuapte noſtrapte ueſtrapte: ce etiam ut uiuſce hoſce antiquitus & hoccine. e. in. i. mutato cauſa euphoniæ: ũde quaſi cum duabus ce producitur hocce.

Metalepſis tropus dicta ab eo: q̃ precedit id quod ſequitur: ut ſcelus expendiſſe merentẽ. ſcelus enĩ pro pœna. Itẽ perſius. Vtq; manus chartæ nodoſaq; uenit arundo: per manum uerba: per arundinem litteræ ſignificatæ ſunt. Itẽ mirabor ariſtas: per ariſtas grana: per grana annos ſignificat.

Metamorphoſis græce tranſformatio interpretatẽ

Metaplaſmus græce tranſformatio dr̃: quæ fit in uno uerbo propter metri neceſſitatem & licentiã poetarũ. huius ſpecies ſunt. xiiii. proteſis. epenthеſis. paragoge. aphæreſis. ſyncope. apocope ectaſis. ſyſtole. diæreſis. epyſinaleophe: id eſt ſynereſis. ſynaloephe: eclypſis. antitheſis. metatheſis. Barbariſmus uero in proſa uitium. In carmine metaplaſmus eſt.

Metatheſis tranſmutatio: cum rem a nobis remouemus alio.

Metatheſis ẽ quæ mittit animos iudicũ in res præteritas aut futuras: hoc mõ Recordamini malorum quæ fecit aut prouidete: quid euẽturum ſit cædes rapinæ.

Metatheſis eſt tranſlatio litterarũ in alienũ locum ut euandre pro euander metri neceſſitate.

Metangiſmonti hæretici iõ ſic dicti: qa αγγειον angios græce uas dicitur. Aſſerunt enim ſic eſſe filium intra patrẽ q̃ſi uas minimum intra maius

Metari: conſtituere. locare: mutare:

Metatur dictum: quia mutatur: unde eſt & caſtra metati ſunt: pro mutauerunt.

Metator qui locũ præparat aduentui poteſtatis.

Metator manſionis præparator.

Metator dictus quia caſtra deſignat a metiendo ſcilicet.

Metellus mercenarius a metendo dicit.

Metere: ſeccare. ſuccidere priſc.

Meto & metor idem ſignificabãt antiquitus.

Meto is ſui uel meſtem feci ſecundum quoſdam:

Metior tiris menſus ſum.

Metiri. perpendere. menſurare.

Metor aris terminũ pono cõe antiquitus.

Metor aris metatus.

Meticuloſus: timidus metu plenus.

Methymna ciuitas in leſbo abundans uitibus.

Metoche μετοχη græce. latine participium.

Methodus: diſciplina. remedium.

Methodici: medici aliquo oppoſito curantes.

Metonymia tranſnominatio ab alia ſignificatione ad aliam proximitatem tranſlata. Huius multæ ſunt ſpecies: aut enĩ per hoc quod cõtinet: id qd̃ continetur oſtendit: ut pateras libant: aut contra ut uina coronant: aut per inuentorem id quod inuentum eſt: ut ſine cerere & libero friget uenus. aut contra: ut uinum p̃catur. Item per efficientẽ id quod efficitur: ut pigrum frigus: quia pigros facit homines. Item contra: ut ſpumantia fræna. hoc exempli cauſa reliqua monſtrabit.

Metra dicta qa certis menſuris pedum terminentur. menſura enim græce metrũ dicitur.

Metra inſtituta ſunt pro delectatione aurium: p̃tea tam apud græcos q̃ apud latinos prius omnia uerſibus condebant. Primus autem apud græcos pherecydes ſoluta oratione ſcripſit. Apud romanos aũt appius. Omnibus autem metris hercicus prior eſt. hunc Atheſius mileſius fertur primus condidiſſe: uel ut alii putant pherecydes.

Metra uel a pedibus nominata: ut dactylica. iambica. trochaica a dactylo. iambo trocheo: uel a numero: ut exametrum pentametrum trimetrũ nam quos nos ſenarios a numero pedum uocamus: hos græci trimetros dicunt: quia geminos ferunt pro uno: uel ab inuentoribus ut anacreonticum ſapphicum archilochichum ab anachreõte ſappho archilocho. uel a frequentatoribus ut aſclepiadea. nã nõ ea aſclepiades inuenit ſed elegantiſſime uſus ẽ. uel a rebus quæ ſcribuntur: ut heroicũ elegiacũ bucolicum.

Metra uulua. priſc.

Metra græce matrix.

Metreta menſura liquidorũ hẽns ſextarios decẽ a menſura dicta μετρον. metron enim mẽſuram græci dicunt: licet amphora & quicquid plus minuſue capit mẽſura ſit: tamen hoc nomẽ ſpãliter ſibi aſſũpſit: q̃ ſit mẽſura pfecti numeri ideſt. x. Notãdũ mẽſurã hebræũ nomen eſſe.

Metræ uuluæ.

Metreos bithynienſiũ lingua october mẽſis dicit.

Methrydates rex pōti: qui inuenit antidotum methrydaticum: quoddā genus pigmenti est.
Metriasmos est medietas: quando rem magnam humiliato uoto dicit.
Metron μετρὸν græce mensura.
Metropolis: humilitas inanis: uel responsio inanis nuncupatur.
Metropolis ciuitas ideo dicitur q̄ sit caput & quasi mater cæterarum sibi subiectarum.
Metropolitani a mensura ciuitatū dicti: singulis enim prouinciis p̄eminēt: quorum auctoritati & doctrinæ cæteri sacerdotes subiecti sunt: sine quibus nihil cæteros episcopos agere licet. Sollicitudo enī totius prouinciæ ipsis subiecta est.
Metuere: timere: uereri.
Metuor te & metuor a te in actiua uoce passiuam in passiua uim actiuam habet. Absolutū est cū nō iungitur accusatiuo sed datiuo: ut tibi metuo deficit futuro infinito sicut & timeo:
Metus est motus animi interior subitus factus ex aliqua tristi recordatione siue quolibet terrore.
Meuania: pars tusciæ.
Meuania: insula proxima hiberniæ.
Meus. a. um. a genitiuo mei deriuatur. a quo mea pte meaptim componitur.
Mutuum unde mutuo as.
Mia græce una & myia græce musca est.
Michael interpretatur quis ut deus. Quādo enim aliquid in mūdo miræ uirtutis fit: archangelus michael mitti perhibetur: & ex ipso opere nomē eius est. quia nemo ualet facere quod deus potest facere.
Micare: splendere: radiare: uibrare.
Mica dicta quasi minimū cadens de pane:
Micheas interpretatur quis ille quis iste: cōminatus est enim samariæ ob causam simulacrorum illo modo quo de helia dicitur. Quis est iste in uoluens sententias.
Miche: quis est iste.
Micenæ ciuitas græciæ: unde agamemnon pluraliter declinatur: dr̄ tamē mycena singulariter.
Micipsa rex fuit numidarum.
Miconus & gyarus nomina cycladaꝝ insulaꝝ sterilis: quibus exulabant.
Microcosmus μικρόκοσμος a græcis homo appellatur id est minor mundus. nam sicut mūdus ex eadem & diuersa & mixta natura: sic homo: & sicut mūdus ex quattuor elementis. sic homo ex quattuor humoribus & cætera.
Michronum unius temporis.
Micropsis: μικρόψυχος: pusillanimis: parui animi.
Mictos μικτός græce mixtū uelut est poeta cū introductis loquit̄ personis.
Micticon uero imitatiuū: i quo poeta nusq̄ loqt̄.
Micturio & mictito a mictu deriuat̄. micturio mingere uolo:
Mictito: frequēter mingo.
Mida quidam rex fuit.
Midas quidam rex fuit.
Midra auri lamina.
Mifuus id est conscius.
Migale ignota bestia quæ tamē cameleon dicitur uel serpens.
Mygdon rex frygiæ: unde mygdoniæ opes.
Mygdonides mygdonis filius uel ex mygdonia.
Mygdonia regio est iuxta troiam. eadem mæonia uel bithynia post dicta.
Migma hebræum est: id est mixtura: palea minuta uel tritura frumento permixta.
Migma μίγμα græce cōmixtum latine.
Migrare. proficisci. ire. ambulare. exire.
Milago genus piscis dictus: qa euolat super aquā qui quotiens cernit̄ tempestas significat̄.
Mille a multitudine dicit̄: unde & millia: qđ græci mutata littera myriades uocant. pluraliter in declinabile per omnes casus. & est adiectiuū generis omnis. millia quoq; pluraliter declinat̄. Proprie neutrum.
Mille inde deriuat̄ millenus millesimus millenarius. Millies uero & milliarium a millia deriuantur.
Mille pro multis finitus pro infinito ponitur.
Miles dictus: quia mille ante i uno numero erant uel quia unus ex mille electus est. Romulus primus milites ex populo sumpsit & appellauit.
Miles aut ordinarius aut extraordinarius. pr̄sc. hic & hæc miles.
Millenarius dicit̄: qui mille militibus p̄est: quos græci chiliarchas uocant.
Milesia ciuitas uel insula: unde fuit milesius thales unus de septē sapiētibus.
Miletus ciuitas est asiæ: ubi lanæ optime tingunt̄: unde milesia uellera dicunt̄.
Milete ciuitas est iuxta siciliā: in quā descēdit sanctus paulus in tyrrheno mari.
Miletos ioniæ caput.
Miliaria nos dicimus mēsuras uiarū: græci stadia galli leucas: ægyptii signes: persæ persangas. miliarium uero mille passibus terminat̄ dictū quasi miliadum hēns pedes quinq; millia.
Miliſſæ apes.
Militare sub stipēdiis agere arma portare. milito militas.
Militaris castrēsis hostilis. uetus miles.
Militia dicta a multis quasi multicia: aut a mole rerum quasi molecia. huius tria sunt genera: sacramentum: euocatio: coniuratio.
Milimindrum uulgus uocat pro eo q̄ alienationem mentis inducat: hæc hærba hyosciamus appellatur.
Milium genus fæminis minuti a multitudine fructus dictū: huiuſ farina cū ficca est restringit: cū caricis mixta fortiter medet̄. uolentes uero ipsū militū edere signat quidē & nō egerit̄: & replet: neq; restringit.
Miluius piscis genus.
Miluius pons romæ est.
Miluus dicit̄ a molli uolatu uel a moli uoce & est onomatopeion. i. nomē de sono factū.

Miluus dicitur quasi mollis auis & uiribus & uola tu rapacissimus: tamen domesticis insidiat auibus. significat rapacem elatum.

Mimi græce dicti: q; rerū humanarū sint imitatores: nam habebāt suum auctorē qui antecē mimū agere fabulam pronunciaret: nam fabulæ ita cō ponebantur a poetis: ut aptæ essent motui corporis.

Mimus iocularor.

Mimæ fœminimum ē.

Mimologus: qui mimos docet.

Mimographus: qui mimos scribit.

Mina quæ græce mna dicitur c. drachmis appendirur: & habet. lx. siclos: qui faciunt obolos mille & ducentos.

Mina hebraice caldaice syriace computus dicitur.

Minas mons non longe ab epheso.

Minatur: īminet. promittit. pollicetur.

Minator cum nunciat aduersa. monitor uero cū bona pronunciat.

Minare: ducere: de loco ad locum promouere.

Minerua apud græcos athena dicitur. i. fœmina: apud latinos autem minerua uocata quasi dea & multarū artium inuentrix ideſt lanificii oliuæ & fabricæ. unde eam artem & rationem interpretat ideo dicunt eam de capite iouis nasci: quia sensus sapientis qui omnia inuenit in capite est: in cuius corpore caput gorgōis fingitur: quia illi ē. oīs prudentia. qui confundit alios & imperitos ac saxeos comprobat. hæc & titon dicitur propter titonida africæ paludē: circa quam fertur habitu uirginali apparuisse: unde tanto procliuius dea credita est: quanto minus origo eius innotuit. pallas autem dicta uel ab insula pallene in thracia: in qua nutrita ē uel ἀπὸ τοῦ πάλλειν apotoy pallei id est hastarum concussione uel q; pallantem gigantem interfecit.

Minerua id est non moralis. Nam min græce non: erua moralis dicit.

Minæ terrores. clamor. uociferatio altitudines murorum: hæ minæ hagnagæ: unde minor naris minans: minitor: unde componitur miles miser inter minor.

Miniū genus pigmenti plus in hispania abūdat unde nomen flumini dedit. huius distilatio argētū liquidum gignit.

Mineus enim fluuius est galliciæ a colore pigmenti dictus quod in eo plurimū inuenitur.

Mineus rubicūdus.

Miniatus rubricatus.

Minyæ populi sunt thessali a quodam rege sic dicti uel a terra quæ dicit minya: uel ab habitu scilicet a rubore: quia capillos rubicundos habebāt sicut est minium.

Minos iouis & europæ filius rex cretensium.

Mincius amnis italiæ mantuam preterfluit e benaco ueronensi lacu labens.

Mincius hericius.

Mingo is xi ctum mingere: urinam facere.

Minimus dicitur a nomine monadis q; ante eū numerum non sit alter.

Minime gentium: uilissime gentiū omniū id ē hominum nusquam.

Minister minor in statione siue q; officiū debitum manibus exequitur.

Ministrat: qui obsequium reddit. Subministrat uero qui subsidiū prærogat.

Ministeriū obsequiū.

Minitari: frequenter minari.

Minos minoos græce minos minois rex cretensiū: unde minoia regna.

Minotaurus monstrum dictum q; ex homine. i. pasiphe & tauro natus fuerit. caput fuit taurinum. per cætera homo fuit.

Minorarctos stella quæ bootes dicit.

Minores esse res aliquas aliis dicimus. mīoris uero æstimatum uel emptū subauditur prætii.

Minor iunior: posterior magis paruus.

Minorare: minuere.

Minor aris & mino idem significant antiquitus.

Minito uero & minitor similiter frequētatiuum a mino.

Mino as at uulgo significat ducit.

Minturnæ propriū ciuitatis inde minturnēsis.

Minuere minus facere. minorare.

Minuor eris minutus.

Minus nomen & aduerbium comparandi. quod ē deterius.

Minus aduerbiū cū pōitiuo iūctū: qñ significat cō patiuū cōtrariæ significatōis: ut mius stultus prudētior & p nō ponit: ut mius bōus id ē nō bonus.

Minutatim paulatim. lente circūscripte.

Minutal dictū quod fiat de piscibus oleribusq; cōcisis.

Minutal species cibi: hoc nomine etiam fragmenta panis dicuntur.

Minutalia pluraliter modica.

Minutus quadrans id est unus nūmus.

Myoparo barcha scapha nauicula. nauis piratica.

Myoparo dictus quasi minimus paro: ē eni scapha ex uiminibus facta: quæ contecta crudo corio nauigium præbet.

Myrrha arbor arabiæ: unde mortuoq; corpora cōdiuntur ne uermibus putrescant. habet enim gutam nauantem.

Myrrhā unguētū pigmētum uel genus odoramentoq; inde myrrhatū.

Myrrha & aloe hærbæ sunt.

Miramur opera: admiramur uirtutes.

Miror illum illius & illo.

Miraculum ut suscitare mortuū. Mirabile quero ut in aqua ignem accendi: auriculas hominem posse mouere.

Mirabilia audi. Apud garamantes est quidam fons tam frigidus diebus: ut nō bibatur: tam feruidus noctibus: ut non tangat. lignum cuiusdam ægyptiæ ficus in aqua prius mergitur & post aliquātulū supnatat. poma in terra sodomoq; gignunt & ad maturitatis speciem pueniūt sed morsu prefusq; tēptata in fumū & fauillam corio fatiscente

uanescũt. In cappadocia equæ uento concipiũt & trẽnio seu decẽnio uiuũt. In tilo indiæ insula nulla arbor tegmine foliorum spoliatur. In epiro fõs ẽ in quo fasces ut ī cæteris extinguunt accẽsæ: sed nõ ut in cæteris accẽdunt extinctæ. Deasbesto. pyrete. adamante magnete.

Mirandina bithynia olim uocata est.

Mire: egregie excellenter.

Myrrhine μυρρινή græce myrtus.

Myrrheum amarum. myrrha perfusum.

Myrias græce una de decem sibyllis.

Myrias una hoc ẽ decem millia.

Myriades plura dena millia.

Myrrhinũ genus optimi uitri & saphyrini coloris inde myrrina uasa dicuntur.

Myrrhina potio diuina: quæ a græcis nectar dicit.

Myrica quam latini tamaritiũ uocant ex amaritudine nõiata. gustus enim eius nimis amarus ẽ. hæc in solitudine & humo amara nascitur.

Myricæ generis fœminini uirgulta humillima.

Myrites gẽma est dicta q̃ in ea myrrhæ color sit cõ pressa autẽ usq; ad odorẽ nardi spirat suauitatẽ.

Myrsylon quæ & balaustion id est centifolia.

Myrmidones gẽs græca dolopes dicti propter astutiam: quasi myrmicæ græce. i. formicæ. uel a myrmidone duce iouis & eurimenes filio.

Myrmidones: dolosi sunt.

Myrmicæ græce formicæ.

Myrmicoleon aial maius formica dictũ quasi formica & leo: uel formicarum leo. absc̃odit enim se in puluere & uenientes deuorat.

Myrmicites gẽma: quæ formicæ reptantis effigiem imitatur.

Myrones fantasiæ miratores.

Myroplasion græce in numeris unum uocatur.

Myropolion græce dicuntur stationes: ubi pigmenta uænundantur.

Myropola unguentarius: qui unguenta portat.

Myrobalanum incensum dictum: quia fit ex glande odorata uel ex grandi odoratu latine seplasũ dicitur.

Myrtus temperatiuæ uirtutis ẽ ut dissoluta mẽbra constringat: significat eos qui proximis compatiuntur per cõsolationem.

Myrtus species arboris boni odoris amari dicta eo q̃ sit magis littorea. hinc & a græcis myrene dicitur. medicorum uero libri appellatã eam dicũt a mulierum necessitatibus plurimis.

Myrta pluraliter. myrtum singulariter.

Myrteus de myrto. myrtetũ uero ubi myrti nascũt.

Myrtoum mare dictũ a mytili lapsu q̃ illuc absque nomao præcipitatus sit.

Myrteus. equus est pressus in purpura.

Myrtum bene olens.

Myrũ mirabile cõponitur quasi mihi rarum: uel multum rarum: inde miror aris unde mirabilis ior. liter: miraculum cõponit mirifico admiror.

Missa tempore sacrificii est: quando cathecumini foras mittuntur clamante leuita: Si quis cathecuminus remansit: exeat foras: & inde missa quia sacramentis altaris interesse non possunt: quia nondum regenerati sunt. Ordo autem missæ uel orationum quibus oblata deo sacrificia consecrant primum a sancto petro est institutus: cuius celebratio uno eodẽq; modo ẽ in uniuerso pariter orbe. Orationem dominicã iccirco mox post precem dicimus: quia mos apostolorum fuit ut ad ipsam solũmodo orationem oblationis hostiam consecrarent: & ualde mihi incõueniens usum est ut p̃ cem quam scolasticus composuerat super oblationem diceremus & ipsam orationem quam redemptor noster cõposuit super eius corpus & sãguinẽ non diceremus: sed & dominica oratio apud græcos ab omni populo dicitur: apud nos uero a solo sacerdote. Missæ totum officiũ id est ordo in q̃tuor diuiditur species. precationes. orationes. postulationes. gratiarũ actiones: quicqd enī agitur ī officio missæ anteq̃ oblatæ ponantur super altare precatio nomiatur: quia precantur bona populo'. quicqd ab hora fit: qua secreta canitur usq; ad agnus dei oratio dicitur: & orario quæ post agnus dei dicitur postulatio appellaur: quod autem ī fine missæ a populo respõdetur deo gratias: gratiarum actio nomiatur.

Misahel qui populus domini ipse & misach q ĩterpretatur risus uel gaudiũ.

Miscere: turbare: cõfundere simul fundere.

Misceo sces miscui mixtus sed melius secundũ regulam prisciani mistus.

Miscitare: frequenter miscere.

Miscillani cõmistiti.

Miscilaneum cõmistum cæna gladiatorũ.

Miser infelix dictus a miseret ipersonale: uel minus aptus. ide misereor. rimus miseria.

Miselus diminutiuum.

Misereor reris & misereor aris cõpõit misericors corditer. cordia.

Misereor tui & tibi dicimus deponẽs ẽ: actiuã uim habet: pro misereo: unde miseret & miseret impersonalia.

Misereor aris accusatiuo seruit: unde miseratus.

Misereor reris misertus indoluit. ignouit. misericordiam fecit.

Miseret me te se dicimus.

Miserabilis cui misereri debemus. Misericors uero qui miseretur corde: uel qui miserũ ideſt cõpatiens cor habet erga alium.

Misellus: qui miser: aut minor est: aut mortuus diminutiuum.

Miserandum: dolendum. timendum.

Miseratus: misericordiam habens doluit.

Miser dictus ppric: q omnẽ felicitatem amiserit.

Miseremur quantum necesse est. Misereſcimus uero rogati.

Misericors uero a compatiendo alienæ miseriæ dictus: hinc & appellata est misericordia: q̃ miserum cor faciat dolendo alienam miseriã: in deo uero sine cordis miseria misericordia est.

Miserere est bene uelle: miserationis uero bene facere est: miseratio enim dicitur quasi misericor

die affio. Nam miſericordia affectus cordis tantum eſt.
Miſeria calamitas, labor caſus aduerſus.
Miſerum adhuc uiuentem dicimus, miſellum uero mortuum.
Miſenus mons a miſeno uiro dictus.
Miſenum ciuitas ſiciliæ.
Myſius fluuius quidam.
Myſia prouincia eſt europæ quam danubius includit a meſſium prouentu dicta, unde horreum antiquitus dictum græce.
Miſſina græce latine mirifica.
Miſſus qui mittitur.
Miſſilia noſtilia tæla quæ mittuntur, hoc miſſile lis a præterito miſi dicitur.
Miſi a mitto tis præteritum: unde miſſus ſa ſum: unde miſito tas frequentatiuum.
Myſterium græce dictum, q̃ ſecretam & recondi tam habeat diſputationem.
Myſticum græce ſecretum id eſt corpus & ſanguis chriſti.
Myſta græce myſterii auctor. Symyſta uero aliquis ab eo eſt. ſiue qui conſcius myſterii eſt.
Miſtra odia menſura.
Miſtum confuſum concretum.
Mittere, dirigere, ponere.
Mitte pro dimitte.
Mitto tis miſi miſſum.
Mitteſcere: qui ſcere. qui cædit improbitatibus & non deſiſtit mitis fieri.
Mittier pro mitti duæ breues pro una longa ſicut populariter pro populari.
Mychicon fabulare græce. mythos enim fabula.
Mitificat. mitẽ facit. mitigat.
Mitigare cõpeſcere. ſedare. miſericordiam facere
Mitis cõmunis eſt mediocris. humilis. hic & hæc mitis & hoc mite.
Mitis eſt q pierate non cõtradicit ſentẽtiis diuinis quæ in ſua peccata proferuntur. neq; illis dei ſermonibus: quos nondum intelligit: ſed tamẽ nullum beneficium præſtat ei; cui non contradicit nec reſiſtit. miſericors uero ita non reſiſtit: ut p ter eius correctionem ita faciat: quem redderet reſiſtendo peiorẽ.
Mitis maturus.
Mitis: lenis; & ad ſuſtinendam iniuriam patiens quaſi mutus.
Mitis mitior tiſſimus.
Miteo mites: ũde miteſco componit̃ mitis mitigo
Mitulus piſcis genus digeſtibilis.
Mythos græce fabula: hinc mytologia, liber.
Mitra frygium pilcum ideſt tiara cadem & citharis uel metalla.
Mitra funis eſt; quo nauis medio cingitur.
Mitre cappadocum lingua octuber menſis.
Mitridax lapis eufratræ ſole repcuſſus coloribus micat uariis.
Mixtum; confuſum concretum.
Mina græce latine mina dicit̃ quæ habet, lx, ſiclos qui faciunt obolos, ni, cc.
Mina habet libram unam & ſemiunciam: qui ſunt ſolidi, lxxv.
Mina duas libras & ſemis appendit.
Minaſiterna urna aquæ ideſt urceus.
Minema græce monumentum: dictum p pter recordationem defuncti.
Moeſtheus unus de pricipibus troianis.
Moab & Amon filii loth a quibus moabitæ & ammanitæ nati ex filiabus eius.
Moab interpretatur ex parte: amon filius generis mei: uel ut in hebræo eſt filius populi mei.
Mobilis motioni habilis.
Mobilitas motus celeritas q̃ſi mouilis a motu dr̃
Mocum: ſimile eſt fabæ albæ legumen eſt.
Moderare: temperare, cohercere. cõpeſcere.
Modero & moderor idem ſignificat antiquitus.
Moderatur: frænat. gubernat. ſub cõditiõe habet.
Moderatus: mediocris leuis cõmunis.
Moderatus tior tiſſimus.
Moderate modeſte, parce. æquo animo.
Moderatio irrephẽſio. auaritiæ fruẽs liberaliter.
Modeſtia. manſuetudo. uerecundia. Modeſtiæ p tes ſũt. frugalitas. pudor. caſtitas.
Modeſtus dicitur qui nec irascitur. moderatuſ uero a modo & tempore nec plus quicq̃ nec minus faciens.
Modi a motu dicti q̃ unus moueatur in alterum
Modi ſunt diuerſæ inclinatiões animi uarios eius affectus demõſtrantes. hos ſequitur uaria declinatio uerbi. Sunt aũt quinq;. indicatiuus. imperatiuus. optatiuuſ. cõiunctiuus. infinitiuus.
Modicus moderatus. a modo enim deriuatur: nã modicus pro paruus abuſiue dicitur.
Modicat uel modificat temperat.
Modius a modo dictus: eſt autem menſura librarum. xliiii. ideſt ſexta riorum uiginti duorum cuius numeri cauſa a moyſe ab hoc inuenta eſt: quia in principio deus uiginti duo opera fecit. i. materiam informẽ angelos. cælos ſuperiores. terram. aquam. lucem. & aerem prima die. Secunda firmamentũ ſolũ. Tertia die quatuor. maria fœmina. ſationes. & plãtaria. Quarta tria. ſolẽ. & lunã & ſtellas. Quinta tria piſces. reptilia aquarũ & uolatilia. Sexta die quatuor. beſtias. pecudes reptilia terræ. & hominem. Et quia uigiti duæ generationes ſunt ab adam uſq; ad iacob & uiginti duo libri ueteris teſtamenti & uiginti duo elemẽta; q̃uis. n. aliæ gẽtes huic menſuræ: uel adiciant ignoranter uel detrahãt. apud hebræos cõſtitutio diuina tali ratione ſeruatur.
Modius eſt cui arbor nauis inſiſtit ob ſimilitudinẽ mẽſuralis uaſis dictus.
Modi artis muſicæ ſunt octo. lydius. hyppolidius frygius. hyppofrygius. dorius. hippodorius: mixolydius. hypomixolydius.
Modix: chorus.
Modo pro nunc uel pro tantummodo.
Modditio quoddam aial in gãge maius elephãto
Modus. obſeruatio: finis uel terminus. tropus. τροπος græce dicitur.

Modus unde modius modulus: modulor laris. modulamen. Merula quasi modula.
Moderor raris moderamen componitur moderamen: modernitas modicus imodicus, cõmodus, cõmodo as: a quo accõmodo as.
Modo: unde cõponitur a modo postmodum quẽ admodũ quomodo quodãmodo multimodus.
Modulatur: librat, cantat.
Modulatio: dulcedo, suauitas uocis.
Modulo & modulor idem significat antiquitus
Modulamina, cantiones, suauitates.
Mœchus quod est adulter per œ scribitur.
Mœchatur: adulteratur.
Mœnia tutamenta urbis per œ scribitur prisciani pluraliter semper declinatur.
Mœnio is niui: mœnia construo: uel tale aliquid
Mœnicare: cõmunicare.
Mœri pro muri. Virg.
Mœsia ciuitas phrygiæ.
Mœfora interrogatio.
Mogilalus: mutus.
Mos ægyptiace aqua: unde moses.
Musa musicus ca cum. musica prisc. μουσα græci nos musa.
Moses dicitur aquaticus: quia de μωσ aqua de qua sublatus ẽ dicitur.
Moses interpretatur sumptus ex aqua. inuenit. n. eum ad ripam fluminis expositum filia pharaonis quẽ colligẽs adoptauit sibi: unde sic dictus ẽ
Moses interpretatur assũptio uel liniẽs.
Moschos μοσχοσ græce uitulus.
Mœchia μοιχεια adulterium.
Mola a rotunditate sui uocata quasi mala pomorum, sic & græci.
Molares ultimi dentes qui confracta a prioribus molunt: unde molares dicuntur. hi sunt maxillares.
Molaris lapis in parietibus utilis: quia est quædã pinguior natura eius dura q; & aspera: ex quo molæ fiunt: unde & dicitur. huius genera sunt quatuor, albus, niger, permixtus fistulosus.
Mola far cũ sale erat.
Molaris quando adiectiuũ est cõmune. pro dente uero masculinum est.
Mola uel molares significat uolubilitatem huius sæculi.
Molæ pro dentes maxillares dicuntur.
Molle tenerum, fragile. sinuatũ. blãdũ. iucũdũ.
Molere, frangere, cõterere, a mola. i. lapide dictũ unde molendinus a molẽdo dictus. i. molinus.
Molestus. inusitatus grauis.
Molestẽ. indigne. grauiter.
Molestor aris atur. iniuriam facit.
Moles: magnitudo. uastitas, cõgeries. hæc moles lis difficultas.
Moliri. conari. disponere: parare & aliud cũ mora agere.
Molior liris litus. prisc. molio pro molior.
Molimina: conatus artificia a moliẽdo dicta hoc molimen, molitio dispositio, cogitatio.
Mollire, mulcere, linire, blandiri, tẽperare. mollem facere.
Mollio lis liui actiuũ. molior liris pass.
Mollis dictus q; uigorem corporis dedecoret & q; si mulier molliat. hic & hæc mollis & hoc molle. inde mollicies ciei. effœminatio.
Molliſ: imberbis. lenis. effœminatus: iucundus: blandus. Mollis ior. issimus. molliter.
Mollio is inde mollisco mollimen mollicies. unde mulier muliercula muliebris. briter cõponitur mollifico as & miluus.
Moly μωλυ indeclinabile cuius posterior syla ba breuis fit: ẽ autẽ hærba & flos albus.
Molliarcere: extrahere, parcere.
Molycina uestis quæ albo stamine fit. quã alii malabellam uocant.
Molo lis lui multũ debuit facere.
Molo conterere significat.
Molo lis dicitur a mola: unde & molaris & molendinus molendinaris cõponitur emolo emolis unde æmulus pro inuidus unde æmulor ris. a quo emulumentum.
Molo lis id est mando dis.
Malache agria μαλαχη αγρεια mala agrestis
Molochites lapis spissus uirens a colore maluæ dicitur.
Molochius lapis uiridis & grandis.
Molocrus: morbus quẽ græci molion dicunt.
Molorchus pastor quidã q hospitio suscepit herculẽ dũ necauit næmeũ leonẽ.
Molosi dentes molares.
Molosus canis rusticus.
Molossia epirus prouincia græciæ prius a molosso filio pyrrhi & andromachæ dicta molossia chaonia.
Molossus pes dictus a saltatione molossorũ quã exercebãt armati, cõstat ex tribus longis syllabis ut æneas.
Moloch idolũ amnitag; fuit.
Momẽtũ minimũ tẽpus a motu syderũ dictũ q̃si mouimentum.
Momẽtũ dictũ a tẽporis breuitate: ut in aliq̃ mora nullo modo ꝓducatur.
Momẽ taneũ: incertũ. uariũ. uolubile. mutabile uel ad momẽtũ factũ transitoriũ non durabile irritamentũ & uanum.
Momẽtũ: stilus a quo momẽtana: qa cito admodũ stili iclinat: sumpsit nomen.
Momẽtana duabus lancibus & uno in medio stilo librata æq̃liter constat dicta q; parua modica: pecunia i ea solita sit appendi.
Monas græce unitas: similiter & enas. Sed monas ꝓprie ipsa unitas est: ex qua omnes numeri ꝓcedũt: principiũ quippe & cã est totius numerositatis. enas uero est ipsa unitas substãtiarum siue in supersubstãtiali essentia: quæ deus ẽ siue generibus siue in formis & simpliciter in oibus quæ unã eandẽq; participant essentiã.
Monocasmũ genus uehiculi dictum q; ab uno iumento ducatur.

Monachus græce ſingularis.monos enim ſingula/
riter.Monachorum ſex ſunt genera:tria optima
rei:qua teterrima:primū cœnobitarū κοινοβιτῶν id eſt commune uiuentium.Secundum he
remitarum qui deſerta inhabitant.Tertium ana
choritarū:quæ optima ſunt.Quartum genus te
terrimorum:qui ſe imagine anachoritaꝝ blan/
diuntur.Quintum circuncellionū :qui ſub ha
bitu mō achorū circūquaq; uaganť.Sextū qđ p
ananiā & ſaphyrā pullulauit :id ē ſarabartæ qq;
ab eo ꝙ cœnobiali diſciplina ſemetipſos ſeque/
ſtrent ſuaſq; liberi appetūt uoluptates.abuſiue
cænuitæ dicti ſūt lingua ægyptiaca.monachorū
quatruor.ſunt genera.primū cœnobitarū id eſt
monaſteriale militans ſub regula uel abbate.Se
cūdum anachoritarū id eſt heremitarū q diu/
turna pugna contra diabolū ſecūdū multorum
ſolatia docti pugnare ad ſingularē pugnā here
mi inſtructi ſine conſolatione alterius ſola ma/
nu uel brachio contra uitia deo auxiliāte carnis
uel cogitationū pugnare ſufficiūt.Tertiū eſt te
terrimū genus ſarabartaꝝ q nulla regula appro
bati adhuc operibus ſeruientes ſæculo fidē men
tiuntur deo per tonſurā q bini aut terni uel cer/
te ſinguli non dominicis ſed ſuis incluſi ouilibus
ꝙ lege eis deſideriorū uoluptas eſt.Quartū ge/
nus dicitur gyrouagū :qui tota uita ſua p diuer
ſas prouincias ternis uel quaternis diebus p diuer
ſorum cellulas hoſpitanť.

Monachus græce dicit q̄ſi monos id ē unus achos
id eſt triſtis.

Monaſteriū:mōachorū habitatio:nā monos unus
ſteron habitatio dicitur.

Monarchæ ſunt qui ſingularē poſſident pricipa
tū :qualis alexander apud græcos & Cæſar apd
romanos.hinc monarchia dicitur unius princi/
patus.monas qppe ſingularis græce αρχη archæ
principatus dicitur.

Monedula auis quædā quaſi monetula dicta qa
cum aurū inuenit aufert & occultat.

Monet q præcipit :admonet uero qui quod exci/
derat ad memoriā reducit.

Monemus futura:admōemus præſentia:cōmone
mus præterita.

Moneo nes nui moneor monitus tor trix mōitio:
mōimētū mouimētū mouimē moneta moneta
rius.cōponitur admoneo præ.com.ſub.inde cō
monefacio.

Moneta eadē,& trutina dicta:ꝙ admonet ne qua
fraus in metallo uel in pondere fiat locus ubi de
narii fiunt inde monetarii dicunť.

Moneta ſimilitudo.

Monycus gigas q dam theſſaliæ:

Monile ornamentū ex gēmis:quod ſolet fœmia
rū pendere collo.dictū uel a munio uel a mune
re.plærunq; oē ornamentū muliebre ſignificat.

Mōnimen monitio.

Monimentū amoris pignus.

Monocerō græce latine unicornis dicit:eo ꝙ unū
cornu habeat in media fronte.monos enim græ
ce unū κερατα cornua.

Monocerus ſignificat chriſtum uel ſanctos:q te/
nent unicū dei uerbum.

Monocētaurus nomē ſūpſit ex tauro & homīe.

Monocētaurus:hō caput habēs bouis.

Monodia græce cum unus canit:quod latine dici
tur cincinium.

Monogamus dicitur quia uni tātū uxori nupſit:
gamos.n.græce nuptiæ:inde monogama uidua ſe
mel nupta.

Monodian:longum carmen.

Monometrū:uerſus unius pedis.

Monoplima ſtatio ubi una res uēditur.

Monopolium:pigmentaliū.

Monoptota:nomina dicta ꝙ uno tantū caſu utun
tur:ut frugi.Nam monos græce unus.ptoſis ca/
ſus.Monoptota uero ſunt:q̄ p oī caſu una tm̄ ter
minatōe funguntť:ut gumi.neq̄.quot.tot.& lit/
terarū nomina.a.b.c.uel numeroꝝ:ut quattuor
q̄nque.& barbara ut iob.monos græce ſolus.

Monois:ſingulis.

Monoſceniū:genus carnis.

Monoſticon:opus unius uerſus.

Monoſyllaba pars oratiōis ſi naturaliter longa fu
erit ut tres circunflectiť:ſi uero naturaliter bre
uis:ut uir aut poſitione lōga ut ars acutum accē/
tum habet.

Monoſyllaba præpoſitiua fere oia habēt grauē ac
cētum niſi dīa prohibeat.

Monotaſmon:luſcus.

Monotanus :rigidus.

Monſtrū eſt ꝙ extra naturā naſcitur:dictū a mō/
ſtrando.

Mōſtra dicta ꝙ nos moneant in futurum:abutiť
tamen.

Mōſtruoſum inuſitatum ſimile a mōſtro contra
naturam.

Mōſilicis urbs uenetiæ.

Mōſtranſelis:equus deteſtabilis.

Mōs dictus a mouēdo per cōtrarium:uel motum
nō habēs.inde monticulus.

Mōs ſignificat ſupeminētē charitatē chriſti uel iu
ſtitiam.

Mōs ſignificat dīnium uel iuſtitiā uel eccleſiam.

Mōtanus na nū.cōpōitur mōticola.

Mōtigena:mōtiuagus.mōtuoſus.

Mōſtrare.oſtēdere.indicare.

Mōtana circūcaſtella in mōtibus poſita.

Mōtanus dī a mōte.uelut lupus de mōtibus.

Mōtani hæretici dicti ꝙ tēpore pſecutionis i mōti
bus latuerūt.unī ſe diuiſerūt a catholica eccleſia

Mōtes ſunt tumores terraꝝ altiſſimi dicti:ꝙ ſint
eminētes:Colles uero iuga montium.

Montes ſignificant apoſtolos uel ſanctos in celſitu
dine uirtutū:& in mala pte hæreticos diabolos.

Montuoſa:arida.macra.aſpera.uel inculta:mon/
tibus plena.

Monumenta:memoria dicta:eo ꝙ moneant mentē
annales libri hiſtoriæ.

Monumentum nunc ſepulchrum:nunc hiſtoriaꝝ

geſtarū ordinē demōſtrat. Monumentū autē dictū ꝙ mentē moneat: uel ad recordationem rei ſcriptæ.
Mopſus nomen propriū.
Mora: poma ſunt agreſtia uel de arbore celſa.
Mora impedimentū uel tarditas.
Mora ē quæ ipedit, tarditas quæ ipedit: inde mora in re: tarditas in homine.
Mora ræ. unde morula diminutiuum.
Moror aris, componitur emoror demoror cōmoror īmoror. A mora mos moris. inde moſculus moratus moroſus morigerus ror. aris. moralis.
Morari: ptellare, differre. ptrahere, morā facere
Morator. ceſſator: ſegnis. piger.
Morale ē ubi morū informatio cōtinet.
Moros græce μῶρ dicitur.
Moralis intelligentia ē quæ de moribus diſputat.
Moralis dicitur: ꝙ quē mos uiuendi honeſtus appetit: & iſtituta ad uirtutē tēdentia præparātur hic & hæc moralis & hoc morale. ūde moralitas
Moragiis: nutibus lōgis.
Moraſtin ūde moraſtitē ciuitas ueluicus palæſtiæ
Morbi generaliter oēs paſſiones corporis ſignificāt: dicti ꝙ ex eis mors naſcatur: unde morbidus ideſt morbo datus: & morboſus. i. morbo plēus.
Morbus regius: genus quoddam morbi: inde dictus quia potior & deterior ē cæteris: uel ut qdā putant qd' uīo bono & regalibus cibis facilius curetur.
Morho. i. homicidiū i abſcōſo: ī lege lōgobarda.
Mordere: rodere: detrahere. lædere. maledicere
Mordeo es. mordeſco.
Mordax. cior. ciſſimus. aciter. citas.
Morſus ſus unde mors: a qua mortalis mortalitas cōponit īmortalis: morticius: ide morior reris: unde moribundus. cōponit emorior cōmorior. A morte cōponit mortifico. a mordeo dr mordus uel cōponit mordēs mēbra uel mortis uia.
Mordicus: quaſi morſu tenens uel mordaciter.
Moreni: gens iuxta britānos.
Mores: uiuendi cōſuetudo.
Morhoſis: trāſformatio: morfe μορφή eni græce forma dr: hīc cumorfos. i. beneformatus.
Morgnicaph. i. q̄rta ps ī lege lōgobardoꝝ.
Moribundus: morīēti ſimilis.
Morigera: moribus cōcordans.
Morigerare: mores gerere.
Morigeror aris.
Morina quæ diuina appellat potio: a græcis faleruum uinum.
Morio amens.
Moron græci fatuū dicūt.
Moriones uulgo dicūtur fatui: non multū a pecoribus diſtantes: morio a morte uocatus: eo ꝙ nō uigeat intellectu.
Morior deponēs abſolutū ē: morior & orios ſcdm tertiā & quartā cōiugationē decliauerūt antiqui morior moreris & moriris: nūc autem ſecundū tertiam morior moreris.
Moror: morā facio. cōmune ē abſolutū aliquādo ut moror te. & moror a te: & ut quid moror.
Moroſus: difficilis. faſtidioſus. q̄rulus. tardus.
Mors dicta quaſi amara: uel a marte. uel a morſu primi hoīs: qa uetitæ arboris pomū mordens: mortē incurrerit.
Mors priuatio ē uitæ. Sicut autē tenebræ nihil ſūt ſed ubi lux nō eſt tenebræ dicunt: ita nihil eſt mors ſed priuatio uitæ hoc nomē accepit.
Mortariū dictū ꝙ ibi ſemina iam in puluerem redacta mortua condantur.
Mortariū dicit a morte & tero: qcquid enim ibi teritur ſæmen uel hærba. moritur.
Morticinū dr in quo aīæ ſanguinis īmortuus eſt.
Morticina de mortuis dicunt: moralia aūt uiuentium. Morticinū qd' ab hoībus nō utit: eo ꝙ nō occiſoꝝ ſed mortuoꝝ aīalium ē morbida caro: nec apta ad ſalutē corporis: cuius cā ſumit: prius qdem obſeruatū ꝓpter unitatē duoꝝ parietū Sed nūc quis chriſtianus obſeruat: ut turdos uel minutiores auiculas nō attīgat: niſi quaꝝ ſāguis effuſus eſt: aut leporē nō edat: ſi manu a ceruice percuſſus nullo cruento uulnere occiſus eſt.
Mortiferum dictū ꝙ ferat mortem: ut uirus.
Mortuus: defunctus.
Morunt pro mouerunt: ſicut moſſes ꝓ mouiſſes.
Morus a græcis uocata. quam latini rubrum appellant: eo ꝙ fructus uel uirgulta eius rubeant: cuius fructu fames paſtorum in deſerto fouetur cuius folia ſerpenti ſuperiecta feruntur interimere eum.
Morus ſpecies arboris cuius poma ſtomacho utilia ſunt: eo ꝙ refrigerent.
Morus arbor: mora uero eius poma ſunt.
Mos: lex quædam eſt uiuendi nullo uinculo aſtricta: ſiue lex non ſcripta: ſed tātū uſu æui retēta
Mos eſt uetuſta probata conſuetudo ſiue lex non ſcripta.
Mos quod in ciuitate ſolitum eſt fieri: hic mos moris.
Moſes q legē ſcripſit filiis iſrael: ūde moſaica lex
Moſoch filius iaphet. ex quo cappadoces perhibētur exorti. unde urbs apud eos moſocha dicit.
Moſilon empoꝝ: locus eſt in quo nilus emergere uidetur.
Moth aquæ ſunt ubi populus domino cōtradixit: & moyſes offendit dominū.
Motare: frequēter mouere.
Molire: conuertere. uiolare. aut ſemitrūcare: uel ſine cornibus facere.
Motorium dicitur: quod in motu. ſicut menſorium quod in menſa: collarium: quod in collo priſc.
Mouere: uoluere: curare tractare.
Moueo ues moui motus ta motum actiuum eſt. i. de motus tus motio. unde mons cum ſuis derīuatiuis.
Monſtro monſtras monſtrum mobilis mobilior liſſimus liter. lītas: unde componitur immobilis. moto ās compōitur admoueo: per com. præ. ſub. re. di. am.

Mox:non multo poſt uel ſtatim.ex inde.aduerbium temporis.
Mozel moritanea.
Mozica quaſi modica unde mozus.z.pro.d.ſicut ſolent itali dicere hodie pro hozie:Nam antiqui hozie dicebant.
Mucales dactyli palmarum.
Mucida dicuntur fruſtra panis mucorem habẽtia & lãuginem propter uetuſtatem.
Mucor quædam lanugo quæ naſcitur ĩ uetuſto pane unde mucidus panis dicitur.
Mutius proprium cuiuſdam q omnia patiebatur.
Mucro non tm̃ gladius eſt:ſed cuiuſlibet tæli acumen:dictus a longitudine:nam μακρον macrõ græci longum uocant.hic mucro onis.
Mugillatio:tarditas.
Mugillaris mutus a mugio.
Mugire neutrũ.pprium bouis.
Mugillis piſcis uelociſſimus eſt inteſtina ingrediens.Mugillis ide dictus q multum ſit agilis.hic enĩ piſcis ubi ſenſerit inſidias piſcatorũ:ſtatim reſilit:ita ut uolare uideatur.
Mugiſſor.fallax.callidus.murmurator.
Mugitus tus:uox boum eſt.mu.adhuc in conſuetudine eſt:unde mugire dicitur.
Mulcare affligere.uexare.calcare.cædere.
Mulcator perẽptor qui corpora afficit uel cruciat
Mulco cas.cor aris unde mulcata.i.dãnata Virg.
Mulcator dictus q blãdis uerbis mulceat animũ tranſlatũ a mulſo:q ſolet fauces dolẽtes lenire.
Mulcere:lenire.placare.blanditi.
Mulceo & mulgeo mulſi facit q̃is quidã a mulgeo mulxi quaſi cauſa differentiæ protulerũt. mulſi uero mulctũ & mulſum facit.
Mulciber.iuppiter.mulcifer uero uulcanus dicit
Mulciber beris & mulciber bris a mulcẽdo ibrẽ.
Mulcifer a mulcendo ferẽdo.i.ignis q oĩa mulcet.
Mulctra:uas ubi lac mulget:uel hora qua mulget.etiam dicit hoc mulctrare & hæc mulctra: unde mulctrariæ pluraliter.
Mullei calciamẽti genus dicti a rubeo colore mullorum piſcium.
Mulgere:lac detrahere.
Mulgitur dicitur.
Mulgarium:uas in quo mulget:idẽ & mulctra.
Muliebria:ſupuacuus mulierũ ſanguis pluraliter
Mulierariũ.uirg fæmelariũ antiqui dicebãt.
Muliebre dicit aliquid a mulieribus factum uel ipſis conueniens.
Muliebriariũ uero per mulieres ordinatũ & per uiros geſtũ.
Mulierioſus:adulter.
Mulier a mollicie dicta quaſi molier ſicut uir a uirtute propter diſcretionẽ.dicta eſt igitur ſecũdum fœmineum ſexum non ſecũdum corruptionem integritatis.Et hæc ex ſacra ſcriptura:nã ſtatim facta de latere uiri ſui nondum contacta a uiro mulier dicta eſt:& formauit eã in mulierem.
Mullio mullionis.onicus.Nam mullio piſcẽ ſignificat cuius pellis ſit.
Mulio dictus a mulis quoꝝ præſidet uehiculis.
Mulio ſeſſor muli.
Mulſum ex melle dictũ ẽ.Eſt enĩ potio ex aqua & melle:quã græci mellicratũ dicũt.
Mulctũ & mulſum idẽ ẽ a mulceo uel mulgeo.
Mulctare:cõdẽnare.lacerare.cõtaminare.
Mulctauit cõdẽnauit.
Mulctatur:cõdẽnatur.ſeducitur.
Mulctata:quaſſata:afflicta.multã uim paſſa.
Mulctatio & ſine ſanguine poteſt eſſe in dãno pecuniæ.ſupplicĩũ autẽ cũ ſanguine.pœna uero & dolor in ſanguine.
Multicia ueſtes ſubtiles ſunt camiſiæ lucidæ ueſtes ex ſerico & lana:dicta q mulceant ſuauitate ſua.
Multiuida:multa uidens.
Multifariam & multifarie aduerbialiter utrũque dicimus:ideſt multis locutionibus.
Multico frequẽter mulceo.mulcere.n.blãditi eſt tranſlatũ a mulſo ideſt molle.
Multitudo fit numero:turba uero loco:poſſunt enim pauci in anguſto turbã facere.
Multipes uermis terrenus a multitudine pedum uocatus:q contractus in globũ cõplicatur.naſcitur ex humore & terra ſub petris.
Multiplex:ĩuolutus.uarius multas plicas habẽs.ge.omnis:unde multipliciter & multiplico as.actiuum.
Multiuolus:deſideria habẽs in multis.
Multiuolã:multis delectationibus auidam.
Multo p multũ aduerbiũ quantitatis.
Multus ta tum infinitum.ſatis longum.
Mulus a græco tractũ & dictũ q iugo piſtorũ ſub actus:tardas ad molendum ducat in gyrũ molas.ludæi aſſerunt nepotem eſau primum feciſſe equorum greges aſcendi ab aſinis in deſerto & contra naturã mulum naſci.
Mulus & mula ſpecies animalium ab equa & aſino generanf nec generant.
Mullus genus piſcis qui & ſtrigla dicit.
Mullus genus piſcis dictus q mollis ſit & tenerrimus:cuius cibũ tradunt libidinem inhibere:oculorum aciem hebetare:in uino necatus tedium uini dat bibentibus:inde.
Mundare:tergere.exuere.
Munda ciuitas uel fluuius in fine hiſpaniæ:ubi a cæſare uictus eſt filius pompei.
Mundus dictus quia ſemper ĩ motu eſt.Nulla enĩ requies eius elementis conceſſa eſt.
Mundus eſt uniuerſitas omnis:quæ conſtat ex cælo & terra:de quo apoſtolus ait.præteriit fuga huius mũdi.Mũdus aũt græce coſmos κοσμος: hõ uero microcoſmos μικροκοσμος.i.minor mũdus uocat.Sicut.n.mũdus cõcretus ẽ ex q̃tuor elemẽtis.ita hoiem cõſtare ex q̃ttuor hũoribus uno tẽperamẽto uereres cõſtituerũt. Mundi formatio ita demõſtrat ſicut erigit in ſeptẽtrionem.ita declinat in auſtrũ.Prima pars mũdi quaſi caput & facies ẽ oriẽs.Secũda meridiana. Ter/

tia occidentalis:ultima uero ſeptentrionalis. In definitionem autem mundi circulos aiunt philoſophi quinq; quos græci paralellos id eſt zonas uocant in quibus diuiditur orbis terræ: de q bus uirgilius ait. Quinq; tenent cælum zonæ: has fingamus in modum deſtrenſem; ut polex ſit primus circulus id eſt arcticos frigore inhabitabilis. Secundus circulus temperatus habitabilis: medius himerinos torridus inhabitabilis.
Quartus exhimeros temperatus habitabilis: minimus circulus antarticus: frigidus inhabitabilis. Horum primus a latinis ſeptentrionalis uocatur: Secundus ſolſtitialis. Tertius æquinoctialis. Quartus hyemalis. Quintus auſtralis.
Mundus latine a philoſophis dictus: q; in ſempiterno motu ſit: ut cælum ſol luna aer maria. Nulla enim requies eius elementis conceſſa eſt. Græci uero de ornamento mundo nomen impoſuerunt propter diuerſitatem elementorum & pulchritudinem ſyderum. Appellat enī apud illos coſmos: quod ſignificat ornamentū. Mundus āt habet diſtantiam inter creationem & formationem: quia originaliter ſecundum materiæ ſubſtantiam ſimul cuncta creata ſunt. Secundum diſtinctionem uero rerum per ſex dierum alternationem formata ſunt: nam primum materies cæli & terræ confuſa facta eſt atq; informis: quam græci chaos appellauerunt: de quo poſt per ſpecies uarias formaſq; proprias prodiderunt: ſed materia facta eſt de nihilo: mundi uero ſpecies de informi materia. Proide duas res ante omnia condidit deus angelos & informem materiā: qđ quidem ex nihilo factum proceſſit; tamen ex ſe factas res non æternitate ſed ſola origine: ſicut ſonus cantum: itaq; non omnia ex nihilo condidit deus: ſed quædam fecit ex nihilo: quædā ex aliquo. De nihilo mundum angelos & animam: ex aliquo hominem & alias mundi creaturas.
Mundus da dum: terſus abſq; ſorde: innocēs.
Mundus quaſi munitus & terſus undis: inde mundo as munditiæ.
Mundū muliebre liniamentū mulierū dicit qđ tēpore ungere ſe debeant uariis pigmētis & iduiueſtibus regalibus.
Mūdiburdia: rgum uel principum ſunt p̄cepta.
Munera hoibus danť: dona uero offerunť.
Munera obſequia quæ pauperes diuitibus loco munerum ſoluunt: itaq; munus hominibus: donū deo datur unde in templis donaria dicimus: munera autem dicta quia manibus accipiuntur uel dantur.
Munera. dona: emolumenta præmia.
Munerarius q munera dat.
Mūerare p̄mia dare: mūero & muneror eiuſdem ſignificationis antiqtus.
Munia: officia. ciuitatum tributa.
Muniaci. i. regis conciliarii.
Muniacorum: aciei uox.
Munire: conſeruare: ædificare.
Munio is. inde munimen. mœnia componitur cō munio is. inde cōmunico as: ſecū dū quoſdam.
munitio: murus cōponitur ātemurale.
Munimen: firmamentum. munitio.
Munit: tuetur. molitur: inuenit. machinatur.
Munitiones quæ uallo ſunt munitæ uel muris operta.
Municipes ſunt in eodē municipio nati. ab officio munerū dicti eo q; publica munera accipiāt. munia enim officia ſunt. unde immunes dicuntur q nullum officium gerunt.
Municipales originales ciues: & in loco officium gerentes.
Mūicipes ſunt curialium maiores: dicti eo q; fiſci munera publica accipiant. priſc. hic & hæc municipes: ſicut princeps parenſ; quæ tamen non ſunt adiectiua.
Municeps cipis dicitur mūera capiens: uel munia id eſt officia implens uel adminiſtrans: municipes uero quædam erāt gentes ſocii romāoꝝ q in omnibus eis cōmunicabant excepto in ſuffragatione idē fideiuſſione hic græce polites πολίτης dicturi ſicut paulus dictus ē de tarſo.
Municipatus. ius ipſius municipii.
Municipiū ē ciuitacula: quod manēte ſtatu ciuitatis ius aliquod maioris aut mīorisofficii a principe impetrauit. dictum a muniis ideſt officiis: qđ tantum munia ideſt tributa reddat & munera: nam liberales & rimoſiſſimæ cauſæ & quæ a principe ꝓficiſcuntur: ibi non aguntur: hæc enim ad dignitatem ciuitatū pertinent.
Munition: ſeptember menſis tenedū lingua.
Munifex muneratius: q munera facit uel munus ideſt officiū.
Munificus qui alicui multa munera dat: uel qui munus ſuum ideſt officiū quod debet implet. Sic & munifex dicitur.
Munificare: muneribus honorare.
Munificus: honorificus. largitor. liberalis. largus copioſus. Munificus: honorificus. tior. tiſſimus Nam munificēs nō utimur.
Munificentia: liberalitas. largitas. publica dōatio
Munifice. large. copioſe abunde.
Munilia: pectoralia equorū: uel ornamēta i ceruice mulierū. hoc ſerpentū dicit.
Muniū. munitio. munus. dictum quaſi māu factū
Muniū officium uel tributum.
Munimen uel munimentū dictum q; manu ſit factum. defenſio.
Munus donum uel officium.
Munus debitum eſt ut patrono: donū uero honorum eſt. Item munus hoīibus. dōum deo datur Itē donū dantis: munus accipiētis. munus a muniendo uel a mouendo: dōum uero dicitur a dā do. priſc. hoc munus eris: unde munero as. ſic ſimilia quæ in uerbo habent e i genitiuo quoq; habent.
Munus inde muneror aris. munuſculum cōponitur īmunis īmunitas. communis communitas. communio. communiter. emunis: emunitas. i munifico communifico componitur: inde mun

ceps.municipium.municipalis.municipo as.
Munuſcula:dona modica.
Murrha pro myrrha.græco.priſ. murrha lachryma eſt arboris arabica ſimilis ſpinæ. quam acanthum dicunt:a regione nomen accepit.
Murrha genus uaſis pro uitro ponitur. Myrrha nunc unguentum.
Murrhatum uinum amarum.i.cum felle mixtū
Murani omnes latinorum reges ātiquituſ dicebāt
Murcia deus a paganis dictus qui faciebat hominem murcidum.i.deſidioſū q nō ſe moueret.
Muræna genus piſcis.quam græci murinā uocant eo q̄ cōplicet ſe in circulos uel genus ſerpētis.
Muræna ex auro & gēmis dicta uariis a ſimilitudine ſerpentis murenæ.
Muræmulæ ſunt cathenæ latæ & ſpiſſæ mire de auro factæ quæ a capite defluentes ad ceruicem ornandam aptantur.hæc auri & argenti texūtur uirgulis:dictæ a murena quæ capta uertit ſe i circulum uel quia diſtincta eſt.
Muræna fœminini tantū ſexus eſſe,tradunt: & cōcipere a ſerpēte, uñ a'ſpicatoribus tanq̄ a ſerpēte ſibilo uocatur & capitur ī cauerna. fuſtæ diffi culter ītermitur,ferula,ptinus.aiam ī cauda habere certū ē.Nam pcuſſa ī capite uix interimit in cauda autem ſtatim aiūt exanimari.
Murret:leuiter diſtillat.
Murex'herba murex ſorex uel eminēs ſaxum'uel regalis purpura color uel ſanguinis de conchiliis
Mures cochlea maris acuta quæ alio nomine conchilium dicitur ex qua purpura nobilis inficit & murices petræ in littore ſimiles muricibus uiuis acutiſſimæ & nauibus perniciosæ.
Murgiſſo:callidus murmurator,irriſor:illuſor.
Muria craſſitudo aqua ſalſa & pro liquamine de nomine maris dicitur,proprie autem aqua ſale cōmixta quaſi maris.
Murica cochea eſt maris dicta ab acumine & aſperitate quæ alio nomine conchilium nominatur ꝓpter qđ circūciſa ferro lachrymas purpurei coloris emittit ex quibus purpura tingitur. & inde oſtrum quia hæc tinctura ex teſtæ humore eliicitur.
Muricæ arua tam fluminis q̄ aſperi itineris ſaxa.
Muri a munitione dicti eo q̄ muniant ītериora urbis:unde mœnia.Sed mœnia interdum omnia ædificia ciuitatis.
Murrhina:uinum myrrha cōditum.
Murina gēma.apud parthos gignitur. unde dicit quia uarietas eius in purpuram cādorēq; & ignē quaſi in cæleſti arcu conſpicitur.
Murio pro morio dicitur.ibi quere.
Murmur,ris.populi ſeditionis exordium ſtridor
Murmur dictum a mouēdo ora uel de ſono factū non enim eloquitur.
Murmurare:incondite.uel mala uoluntate aliqd contradicere.
Murmuro & murmuror idē ſignificabat ātiqtus
Murna ſmyrna.
Murteta quaſi morteta:id eſt aquæ refuſæ a loco mortuorum ideſt inferis.
Murus a muniēdo dictus.uñ muralis & ātemurale
Murus ſignificat robuſtiores & eminētiores fāctos
Murus propter altitudinem dictus.
Muruſculum bellicum machinamentum. unde muri diſſoluuntur.unde & dicitur.
Mus terra dicitur:unde & humus appellatur.
Mus puſillum aial.græcū eſt:Nā græci mys μυσ̄ latini mus. Alii dicunt mures:q̄ ex humore terræ naſcūtur.nā muſ terra dr.hic i plē'iuuio creſcit priſc.ide muſculus dimiutiuū:muſ risa græco mys componit muſcipula: muricaps, muſtela
Muſare:murmurare.uirg.
Muſat:dubitat in loquendo.timet.murmurat'.
Muſaraneū animal pexiguum araneæ forma q̄ ſo liſuga dicit q̄ diem fugiat: in metallis argentariis plurima & ſuperſedentibus per imprudētiā peſtem facit huius morſus inſanabili.
Muſac ſabbati:locus quidam.fuit ædificatus in ueſtibulo templi domini ubi reges quando ad templum ibant in ſabbato cauſa orationis pecuniam pro elemoſyna immittebant.
Muſas pagani ipſas dicunt quas & nymphas id eſt deas aquarum.
Muſa uel ſapientia dea litterarū:ſed nūc alias. Sūt aūt numero.ix.clio.euterpe:thalia:terpſicore. melpomene:erato.polyhimnia.urania.calliope ſed hoc pagani fingunt.
Muſa dicit a mos μοσ̄ ægyptiaco.id eſt aqua græce.qa muſicus ſonus maxime ex aqua & aere fit Quare ideo nouem fingunt qa uox hūana per nouem fit officia:ex plectro linguæ: pulſu q̄ttuor dentiū:repcuſſione duoꝝ labioꝝ: cauo gutturis adiutorio pulmonis ſicut follis.
Muſæ ſunt dictæ filiæ iouis & iunōis: quia omnis uox ex aere & æthere fit: ſecundū philoſophos autem muſa dicit q̄ſi moſis μωσ̄ισ̄ id eſt aquatica:quia nulla ſonora uox poteſt eſſe ſine aqua: nam aquæ motus muſicam facit:priſc.
Muſam dicimus pro μουσα.υ pro ου græco ponentes.
Muſica in plæriſq; locis ſacræ ſcripturæ honorabiliter poſita inuenitur.Nā non ſunt audiendi gentilium errores qui muſas nouem eē:iouiſq; & memoriæ filias eſſe finxerunt:quos etiam uarro inter eos doctior refellit.nam omniū ſonorū quæ materies eſt cantilenarum: triformis eſt natura: aut enī uoce editur:aut flatu :aut pulſu. Sed cū hæc ut dictum eſt ſeſe habeant dicit uarro quandam ciuitatem tribus artificibus terna ſimulacra muſarum locaſſe q̄ī templo appollinis dono ponerent a quocunq; artifice pulchriora fierēt: ſed tamen cōtigit ut omnes tres artifices terna ſimulacra pulchra facerēt ut populo placerēt: omneſque nouem templo apollinis dedicarent: quibus etiā poſtea heſiodū nomen dediſſe dicit.
Muſca ex græco uenit ſicut & mus:necatæ in aqua aliquotiens poſt unius horæ ſpaciū reuiuiſcunt.
Muſciōes uulgo a muſcis appellant:iidē & bibiones ſicut & poeta ait.in oculis tuis bibiones uolāt

Muſciones uulgo a muſcis appellantur: iidem & bibiones ſicut & poeta ait: in oculis tuis bibiones uolant.

Muſcipula: pedica. laqueus. tentatio. quaſi mures capiens: uel muſcipulum.

Muſculi capita neruorū ex ſanguine & neruis co pulati: idē & mures: qa in ſingulis mēbris ſunt cordis loco: ut cor in medio totius corporis ita dicti muſculi a nomine ſimilium ſub terra deli teſcentium murium: iidem & laceeti uel chori.

Muſcerda: ſtercus murium.

Muſiuli pro tibiis & brachiis ponuntur.

Muſculus eſt curruum nauium.

Muſcus: genus hærbæ molliſſimæ: lanugo.

Muſæus poeta iſignis tpe orphei.

Muſæum: muſarum opus.

Muſeleum: idem quod mauſeolum.

Muſica eſt peritia modulatiōis ſono cantuq; conſiſtens: dicta p deriuationem a muſis. Muſæ aūt appellatæ: απο του μώσασθαι moſai id eſt a quærendo: q̄ p eas ſicut antiqui uoluerunt uis carminum & uocis modulatio quæratur: quæ ide a poetis iouis & memoriæ filiæ confictæ ſunt. Niſi enim memoria teneantur: ſoni pereunt. qa ſcribi non poſſunt. Moyſes dicit repertotem fuiſſe muſicæ tubal: græci uero pithagoram: alii linum thebæum & zethum & amphion. Muſicæ partes tres ſunt ideſt harmonica quæ diſcernit in ſonis acutum & grauem. Metrica quæ menſuram diuerſorum metrorum probabili ratōe cognoſcit: ut uerbigratia heroicum iambicum elegiacum &c. Rithmica quæ requirit incurſionem uerborum utrum bene ſonans an male cohærceat. Ad omnem aūt ſonum quæ materies cantilenarum eſt hāc triformem conſtat eſſe naturam Prima eſt harmonica: quæ ex uoce cum cantibus conſtat. Secunda organica: quæ ex flatu exiſtit: Tertia rithmica quæ ex pulſu digitorum numeros recipit. Nam aut uoce editur ſonus ſicut per fauces: aut flatu ſicut per tubam: aut pulſu ſicut per citharum.

Muſica græce μουσικη dicitur huius tria ſunt genera: diatonicum grauius: cromaticum mediū: enarmonicum dulciſſimum. Muſicæ melodiæ tria ſunt genera: enarmonicum diatōum & cromaticum. Primum quidem propter nimiam ſui difficultatem ab uſu, receſſit. Tertium imfa me mollitie: medium id eſt diatonum mūdanæ muſicæ aſcribitur.

Muſici: modulatores cantus: q cantum nouerūt.

Muſicus: qui muſicam nouit.

Muſicum: dulce carmen.

Muſinat: mulcet. placat. lenit.

Muſio dictus q̄ muribus infeſtus ſit: hunc uulgo captum a captura uocant: alii dicūt catum eo q̄ κατα βιλη: id eſt uideat græce.

Muſis: regula uel menſura.

Muſitat: leuiter in auribus loquitur. murmurat.

Muſium: muſeleum opus depictum.

Muſino uocat animal. quod ex capra & ariete naſcitur: eſt aūt dux gregis.

Muſino: monſtrum ſimile ſimiæ.

Muſtacia: mala uina. eo q̄ ſimilitudinē muſti non ſaporem habeant.

Muſtela dicta quaſi mus longus: nam τηλον telō longū græce: huius duo ſunt genera: altera ſilueſtris diſtans magnitudine quam græci iſtida uocant: altera in domibus errans.

Muela genus piſcis. Ambro. muſtela ſerpentes & ſtimures perſequitur.

Muſteum: mediū uiride uiſcidum.

Muſtum eſt uinum ex prelo ſtatim ſublatum dictum creditur q̄ in ſe limum & terram habeat mixtum. nam mus terra: unde & humus. muſtus & muſta & muſtum inuenitur. unde uidetur ad iectiuum pro nouus ua nouum.

Mutare: de loco in locum mouere: aut de tēpore i tempus: & uidetur a motu deriuari. o. in. u.

Mutabile uarium momentaneum.

Mutatorium. quod mutatur.

Mutatoria ſolēnia ueſtimenta aliis meliora.

Mutatoriæ mutandæ ueſtes & camiſiæ brachæ.

Mutificat: mitigat.

Mutilare eſt aliquid integrum detruncare: ut hominum manum amputare: uel partem ex arboribus auferre.

Mutilat: uiolat: truncat. debilitat. cōuellit. in mēbra diſpartit. retondit. mutat. murmurat: iminuit: exquirit.

Mutilū caput. tonſum caput.

Mutili: quadranguli qui minus habent ex aliqua parte ſic.

Mutina ciuitas italiæ.

Mutire: garrire. modice murmurare.

Mutua: uicaria. alterna. cōmunis.

Mutuari & cōmodare hoc differunt: qui dat mutuum aliud recepturus eſt: qui uero cōmodat utiq; id ſibi reddi deſiderat. Mutuatur omnis q̄ accipit: etiam ſi non ipſe ſoluturus eſſet.

Mutuo & mutuor eiuſdem ſignificationis, antiquitus.

Muthul & ſuthul propria oppidorum pœnorū maſculina.

Mutuo. alterno commode inuicem aduerbium ē.

Mutuum dictum quia, id quod a me tibi datur ex meo tuum fit.

Mutunus uel tutunus: priapus a græcis dicitur.

Mutus dictus q̄ mugiat: quia uox eius non eſt ſermōis ſed mugitus: uocalem enim ſpiritum emittit per nares quaſi mugiens.

Mutuſcæ ciuitas italiæ oliuifera.

Abal stultus uel insipiēs interpretatur.
Nabathæa regio a nabeth filio hysmael nūcupata ia cet iter iudæam & arabiā ab Eufrare usq; ad mare rubrū:pars tamē arabiæ inde nabathei dicti sunt
Nabam abscessio interpretatur.
Nabe interpretatur latratus.
Nabis quædam ciuitas unde nabathæi dicuntur.
Nabis autem dictus est quidam rex ditissimus.
Nabeth filius hysmael:a quo nabathæi.
Nablath uel nablam hebraice:psalteriū græce dr
Nabloth idola accola.
Nabuchdonosor ꝓphetiæ acunculæ angustæ interpretatur siue ꝓphetizās istiusmodi signū ꝓ sō mo.s.futurorū:qd uidisse narratur.& daniel interpretatus ē siue sessio i agitiōe āgustiæ pro his qui i captiuitatem ab eo ducti sunt.Duo autem nabuchdonosor fuere:unusq trāsmigrauit isrl. alius q misit holofernē: quem iudith iterfecit.
Naca cancer.
Nachorifrater fuit abrahæ,reges lumis interptat
Nagat: uacillat:huc illucq; fertur.
Nageum nugium pallium tenue.
Naiades deas maris in cōmitatu esse ueneris pagani dicūt.
Naid intepretatur fluctus uel commotio.
Nays ναῦς græce latine nauis.
Nais genus herbæ.
Naim ciuitas uel terra:interpretatur commotio.
Naalihel interpretatur ex deo.
Nam nāq;.n.cū sunt coniunctiones cāles gar γάρ signficant:ut cole pudicitiā,nā fundamentum ē uirtutū,inueniūtur cōpletiuæ cū significāt mē μὲν ut heu qa nam: quo nomine dicuntur coniūctiones;cum ornatus causa uel metri nulla necessitate significationis ponūtur.
Nanfure quod medici napton uocant.
Naaman decor interpretatur.
Nāciscor deriuatur a nancio cis: quod in usu fuit antiquitus prisc,nactus fecit absq;.n.
Nantes natantes aut nauigantes a no nas.
Naos ναῦς græce templum.
Naophylax templi custos græcum est.
Napeæ deæ florum agrestes.
Napta genus fomitis apud persas:quo icendia nutriuntur uel amurca.
Napta purgamenta lini uel cuiuslibet rei:ut Salustius dicit in historiis esse genus fomitis apud psas:quo maxime nutriuntur incēdia:alii ossa oliuaꝝ:quæ ꝓiiciūtur cū amurca naptā uocant
Napocaulis ex duobus oleribus compositum est: quia dum sic sapore napo similsnō in radice sed in thyrsum cōscēdit:ut caulis.
Napus a similitudine rapæ dictus nisi q foliis est latior:utriusq; enī semen ī altez uicissim mutat
Nar:albus fluuius tusciæ.
Nar naris producit penultimā:nomē fluuii.
Narratio est præteritoꝝ: pronunciatio futurorū demonstratio præsentium.
Narrare:iudicare:referre.diuulgare.
Narbona & arrelatū & pictauium:ciuitas proprii collonii condiderunt.
Narbonēsis prouincia pars galliaꝝ aboriēte alpes scutias:ab occidēte hispaniam,a circio aquitaniā a septētrione lugdunensem:ab aquilone belgicā galli a meridie mare gallicū habet.
Narcissus gēus hærbæ odoriferæ purpureæ fabulose dicta a puero ciusdē nois:cuius membra in hunc florem dicūt trāsisse.
Nardus genus odoris optimi.generis fœminini.
Nardus est odor aromaticus:crassa & fragili radice paruoq; folio & denso: cuius acumina in aristas se spargūt fideles significat odore uirtutum fulgentes:crassos operibus bonis:tamen in carne fragiles:in suis operibus humiles & non in se gloriantes:sed densi & innocentes.
Nardus hærba est spicosa:cuius alia indica alia syriaca appellatur.non q; in syria nascatur,sed q; modus in quo nascitur alio latere indiam alio syriam spectat.
Nardum pisticum idest fidele:& sine impostura græcum ē: pistis enim græce fides dicit.
Nardū spicatū ab eo q; species ipsa nardi ī modū spicæ sit:quæ infusa conficitur.
Nardū celticū a regione galliæ nomen traxit:nascitur enim sæpius in lyguriæ alpibus & in syria hoc ꝓpter odorē ꝓbatū est usui.
Nares dictæ: q; per eas aer uel spiritus manat. In his tria sunt officia: unum ducendi spiritum: alterum capiendi odoris:tertium purgamentum cerebri deducendi:priscianus hæc naris ad nasū pertinet.
Narium recta pars:q; æqualiter sit porrecta collūna uocatur,extremitas uero pyrula a forma pomi pyri:q; dextra leuaq; sunt pinulæ.
Naricia locus est:in quo abundant picæ.
Narria pisces.
Nario subsannans.
Narones hebraica lingua iunius mensis.
Naruscī locri a flumine locroꝝ.
Narus sum:cognoui didici.
Narus:peritus.sciens.
Nassa genus nauis uel caueæ.
Nasamonites gēma sanguinea & nigris uenis a loco.Nasamones enim africæ sunt.
Nascitur quod ab utero decidit.enascī uero qd de terra aut aqua exurgit.
Nascor ris natus natura.Nascor deponens a te & tibi:passiuā uim habet.Nascor sceris: ide natus tatum:natura naturalis;naturaliter: naral is natalicīū:natiuus a um.natiuitas natio onis: uñ cōponitur cognatus cognatio. Componī innascor innatum:renascor.Nepos,neptulus neptis:unde componitur,pnepos abnepos;trinepos.
Nasisterna;aquaꝝ uas.
Naason mons uel proprium hominis de tribu israel.

Naſterium modicũ oratoriũ græce.
Naſturciũ hærba ſapor appellatus. quod acrimonia ſui naſũ torqt.genus hoc calidũ ẽ & cõficit carnes ita ut cõſtingãt flegma & meatũ urinæ obduret.
Natare unde natatus a um:no nas naui natũ natu
Nathanael interptatur donum dei:quia dolus & ſimulatio dono dei in eo non fuit.
Natalis dies:in quo aliquis natus eſt:unde natalicius a um:hic natalis dicimus ẽt hoc natale dicitur in priſc.
Nathania donũ dei uel dedit dominus intepꝛtatur
Nathan interpꝛætaꝛ accipiẽs uel dediti ſiue dãtis
Nathanai.i.hũiles in obediẽ do in ueteri teſtamẽto:in nouo uero ſubdiacões appellantur.
Nathanai ideſt in humilitate domino ſeruientes;
Nathanai apud hebræos uocãtur qui obligatiões deo faciunt.
Nates dictæ ꝙ in ipſis nitimur:dũ ſedemus.unde & cõglobata ẽ in eis caro:ne pmẽtis corporis mole oſſa delerent:hæc uatica cæ etiam dicitur.
Nati filii.
Natæ filiæ.
Nationes ſunt:quæ propriis cognationibus termi natæ gentes uocantur.
Natio a naſcendo uocata.
Natrix ſerpentis genus maſculus ẽ. Lucanus Natrix uiolator aquæ:põt tñ uerbaliter accipi . fœminiñ quaſi ad ſerpentẽ per ſignificationem.
Natura dicta ab eo ꝙ aliqd naſci faciat .gignendi enim & faciendi potens eſt.Hanc qdam deã eſſe dixerunt:a qua oĩa creata ſunt.
Natura eſt creatura oĩum etiã inuiſibiliũ rerum;
Natura eſt nõ quod opinio inuenit:ſed quod quædam innata uis inſeruit.
Natura tribus modis dici poteſt.Cum de oĩbus rebus naturã dici placet.Natura eſt earũ rerũ quæ cũ ſint quoquo modo intellectu capi poſſũt.hic definiuntur accidentia & ſubſtantiæ . Quoquo modo ideo additum ẽt:quoniã deus & materia p fecto intellectu intelligi non poſſunt. ſed cæterarum rerum priuatione quoquo modo capiuntur Quæ cũ ſint:ideo adiunctum quia ẽt ipm nihil ſignificat aliqd ſed non naturam :non enĩ quod ſit aliquid ſed potius non eẽ ſignificat. De ſolis uero ſubſtãtiis ſic definitur.Natura uero eſt qd uel facere.uel quod pati uel facere põt:pati quidem ac facere:ut omnia corporea atq; corporeorum:ani ma.Hæc enim a corpore & i corpore: & facit & patitur ; facere uero tm̃:ut deus cæteraq; diuina;hic autem ſubſtantiæ quoq; reddita ẽ definitio.Si autem ſecundũ, quoſdã: qui dicũt tm̃ corporeas ſubſtãtias naturam habere.ſicut ariſtoteles & multimodæ philoſophiæ ſectatores natura ad corporales res tm̃ contrahit:ſic definitur Natura eſt motus principiũ ſecundũ ſe & non p accidens:quoniam omne corpus propriũ habet motũ per ſe ut ignis ſurſum:terra uero deorſum & nõ p accidens:ut lectus qui naturaliter lignum eſt;lectus artificialiter.Nõ.n. quia p accidens lectus deorſum cadit:ſed qa naturaliter terra eſt Cũ aũt proprietatem reꝝ demõſtrare cupimus ſic dicit.Natura eſt unãquãq; rem informãs ſpecifica differentia: & hæc eſt ſignificatio naturæ: ſecundũ quã dicimus auri & argenti diuerſam naturã:id eſt proprietatẽ.ſecundũ hãc ultimam duas in xp̃o naturas cõſtituimus.Natura ingeniũ mores animus . Naturale eſt ptinens ad diuerſas cãs naturæ quæ uniuerſa continent.
Naturales dicunt ingenui cõcubinaꝝ filii:quos ſola natura genuit nõ honeſtas cõiugii .
Naturaliter illud eẽ dicitur quicquid agere:pati. naſci aut durare ſeu exiſtere ſine difficultate aut affectione poſſit .
Naturalis ſcientiæ dr̃:qd' ab uniuſcuiuſq; rei naturа diſcutit:qa nihil i uita generat:ſed unũquodque his uſibus deputat:i qbus a creatore diffinitum eſt:niſi forte cum uoluntate dei aliquod miraculum fiat.
Naturalis annus eſt:cũ ſe ſoli luna ſupponit:nobis dans tenebras id eſt eclipſim ἐκλιψιν ſolis.
Natus ta tum.a naſcor riſ id eſt ortus generatus: editus uel filius.
Naum interpretat cõſolatio ſiue germẽ. increpat enim ciuitatem & poſt euerſionem conſolat ſyon propheta unus de duodecim .
Nauales:res ad naues ptinentes: ut nauale bellum quod cum nauibus factũ eſt:hic & hæc naualis & hoc nauale.
Nauare:ſtudioſe ĩplere:operã dare:cogere;natare
Nauarchus:nauis magiſter .
Nauclerus dominus nauis eſt appellatus: eo ꝙ nauis in ſorte eius ſit. κλῆροσ cleros enim græce: ſors dicitur latine:cæteri aũt in naui in contributione ſunt.
Nauci putamen nucis & pro nihilo ponitur :generis omnis.
Naue interpretatur uiſus bonus.Nauem quidã dici putant quod gnauũ rectorem quærat ideſt peritum q gubernare nouit pp maritima picula & caſus.un illud ẽ.Intelligẽs gubernacula poſſidebit.Lydi aũt nauẽ primũ fabricauerũt:pelagiq; incerta ſulcauerũt.Nauis græce πλοῦσ nauis.
Naufragus qui naui fracta ſpoliatus eſt: perditus. deletus .priuatus.
Naufragium nauis fractio dicitur.
Naufragari:naufragium pati.
Nauis pro πλοῦσ græco interpoſita.i. ſicut nauta p nauta.Nauis una ratis.nauigium uero oĩs claſſica profectio.
Nauclerus:ipſe primarius nauigator oĩs exercitus naualis cõſortſi.Nauta uero omnis qui laborẽ facit nauigandi.Nauis ĩde naucula.
Nauita per ſincopam nauta.
Naulũ li .καυλον græce naualis ;
Nauus:gnauus:quidam tamen a nauo nauem deriuant . Cõpõitur nauiger naufragus naufragiũ nauigo nauigas.
Nauclerus κοινκλῆροσ græce uel deriuat a nonas.trano nas inde & nato natat.

Nauiger.nauis rector.
Nauicularius:qui tm̃ est nauium fabricator.
Nauigia:classes.naues.
Nauigat:nauem agit.
Nauita a nauo dictus q̃ est rectum poetice p̃ nauita dictum:hic nauta tæ.
Nauiter:bene.caute.idustrie.
Nauet:strenue agit.
Naulum:merces quæ daf̃ de naue: qua quis transuehitur.
Naumachia ναυμαχία naualis pugna.
Naupego inunctio nauis.
Naufitus:nauis factor.
Naupreda genus piscis.
Nausea uomitus:qui fit propter sentinæ aquã fetidam:unde & dr̃ a ναυς nays græco uel nauis.
Nauseare:uomere:Nauseo nauseas. Nautæ uela tendunt uellificãt.
Nautica:aqua corii fetida: in qua coria macetãtur
Nauticus:nautarũ clamor uel uox.
Nauus:celer industriosus.fortis.impiger. agilis. prudens.Nauus a noticia uiæ dictus:id ẽ prudẽtia.Nauus qui rem quãcunq; cõtinuat uel gubernat:unde & nauis dicitur.
Naxos insula dicta a dionysio quasi dionaxos: q̃ fertilitate uitium uincat cæteras.xviii. milia pas suum a delo separatur.
Nazareth ciuitas in qua dominus noster iesus christus conceptus est & nutritus: interpretatur flos siue mundus.
Nazareus a merito dicitur id est sanctus siue mundus:quia peccatum non fecit. Nazerenus uero a ciuitate nazereth dictus.
Nazareus olim dicebatur:qui comam sanctam nutriebat:& nihil contaminatum accipiebat abstinens a uino.
Ne si præponatur:aduerbium esse intelligitur. & acuto accentu pronunciatur. Si uero subiungitur coniũctio reperitur: & presso accentu profertur ut præcipio tibi ne legas.Ne aduerbiũ prohibendi:ut ne facias. Interrogandi quando pronunqd ponitur:ut fecisti ne? & pro ut non: ut lege ne uapules.Est increpatiuũ: Tu ne cruẽte ferox.Ne cõiunctio enclerica amittens etiã e per apostrophen ut Tanton me crie ducis.
Ne correpta an necne dubitatiuæ coniunctiões sũt ut iustitiæ ne plus mirer belli ne laborũ .Eadem frequentissime sunt interrogatiue : ut Hectoris andromache pyrrhin connubia seruas? Hæc eadẽ inuenit & pro confirmatiua : ut Tanta ne me tenuit uiuendi nate uoluptas . Sola hæc apud latinos apostrophen recipit.
Ne deriuatur inde non. componitur inde nec nec non nequicq̃ nequam.Negligo nequis nullus nihilum & per sincopam nihil. Inde annihilo as nihilpendo nobilis & cætera.
Ne quando μήποτε significat.coniunctio ẽ causalis:ut equus altissimus factus Ne recipi portis possit.Inuenit etiã p̃ neque copulatiua cõiuncti one.Sub una .n.abnegatione copulat res quomõ nec:ut ne dici quidẽ opus ẽ pro neque.Quando uero Ne μή uel an significat aduerbium est.
Ne dehortatiuũ est aduerbium : & tunc indicatiuo non iungitur:sed cæteris:ut tu ne cede malis. Et utinam ne tibi in mentem uenisset: & ne dicã dolo:& ne dici quidem opus est. hoc etiam accipitur pro neque: ut ne dici quidem opus est : & pro ut non causalis est coniũctio ut ne dicam dolo:& pro ualde id est affirmatiue: ut ne illa illũ haud nouit:cuius causa hic incipit.Ne & ni quando pro neque accipiuntur inter coniunctiones quidam posuerunt causales : quanuis significatio abnegatia aduerbiis ea magis applicet.Ne aduerbium corripitur:scilicet pro non uel pro non ne hoc est interrogatiuum uel affirmatiuũ. Dehortatiuum uero producitur & pro non & coniunctio similiter.
Nea græce:quod nos in numeris græce nouem uocamus.
Neapolis noua ciuitas.
Neapolis ciuitas samaritanorum. ipsa est sychen.
Neapolis oppidum quod olim parthenope uocabatur iuxta salernum.
Nebris corium dianæ:quia cũ ceruo pingitur.
Nebris pellis lyncum uel corium cerui.
Nebroth interpretatur tyrannus.iste.n.prior arripuit tyrannidem insuetam in populis:& ipse agressus est turrem ædificare aduersus deum.
Nebula dicta ab obnubendo terram ideſt operiẽdo.Exalant enim ualles humidæ nebulas. & faciunt nubes.inde nubilum: inde nubes.Nebulæ ima petunt:cum serenum est:summa cũ nubilũ
Nebulo nebulonis:glutto uanus.obscurus.mẽdax inductor.illudens fallax.
Nebulosus tenebrosus:quasi nebula plenus.
Necare iugulare.extinguere.occidere.
Neco necas cui & caui nectus & necatus : sed necatus ferro:nectus uero alia ui.
Necdũ nondũ non adhuc:nequaq̃ uero nullo modo.
Necessarius:domesticus.quottidianus: q̃si a quo non est cessandum.
Necessarium:utile uel amicum:aut ineuitabile significat.
Necessitas aliquid fieri cogit.Necessitudo autem affectus est:uel uinculum propinquitatis.
Necessitudo affinitas ideſt uxor uel filius.
Necesse est confirmantis aduerbium.
Necessario ipsa terminatiõe datiui pro aduerbio accipitur:sicut sero cito manifesto merito & cætera.dicitur etiam necesse . sed necesse eget uerbo substantiuo .
Necessarium argumentum est:quod ut dicit aliter esse non potest.
Necis:mortis.passionis.sed nominatiuus in usu nõ est:quod est nex.
Necminus nihilominus: sed similiter duæ partes pro aduerbio comparandi.
Necmancipi datiuus pro aliis casibus id est nõ manu capto:uel quod de manu non potest trãsferri

Nec ne cõiunctio dubitatiua uel interrogatiua uel confirmatiua. Necnon etiam ſimul iter: pari modo uerum etiam.

Nechota in hebræo: de quo aquila tranſtulit ſtoracem. In noſtris uero libris ē thymiama: ex quo domus nechota: quod i illa phormia unguenta ſunt condita.

Negromantia mortuorum diuinatio: nã ΝΕΚΡΟΝ cadauer eſt μαντηα uates.

Nectar genus odoris dulcedo. Nectar purũ mel & dulce: quo dii utuntur. hoc nectaris.

Nectar arbor magna: unde fit balſamum.

Nectareus odorifer.

Nectari poculorum frequentia.

Nectit: ligat. iungit texit.

Necto nectis, nexui & nexi nexum facit: ide nexus xus & nexo frequentatiuum. Componitur inne cto. ſub. ſubter.

Nedũ ſæcularia ideſt quanto magis ſæcularia.

Nefandũ: nec dicendum. inane. atrox. indignum. horribile.

Neadion græce uigilans. Hiero.

Nefarius non dignus farre: quo primo cibi genere uita hominum ſuſtinebatur: alias nec dicendus ſceleratus.

Nefas quod non licet: peccatũ nec licitum. ex nec & fas hoc nefas. accuſatiuo hoc nefas.

Nefaſti dies erant in quibuſ nõ licebat ius fari.

Nefrendus porcus dicebatur uictima: quam marti ſacrificabant: quia plures hoſtes interfeciſſet dictus quaſi ſine renibus.

Nefreſis ΝΕΦΡΕΤΙΣ græce renum dolors. Renes enim græce ΝΕΦΡΟΙ dicuntur.

Nefrendis infans nondum dentatus: dictus q̃ nõ dum frendat.

Nefrendes adhuc lactentes porculi dicti: q̃ non dum aliquid frendant id eſt comminuant dentibus: hic & faba freſa quæ molita eſt.

Nefretici ſunt qui renũ dolorem ferre non poſſũt ꝓpter tumores & collectiones & uulnera ſanguis erupti & calculum id eſt petram.

Nefele ΝΕΦΕΛΗ nubes. Nefos ΝΕΦΟΣ græce nubilum & nimbus id eſt nubes.

Negamus ſi quid obiicitur: abnegamus ſi qd petiſ

Negatio eſt enũciatio alicuius ab aliquo: ut homo non eſt lapis: philoſophus nõ eſt plato.

Negligere: non curare aut deſpicere: cuius uſus obtinuit per g. ſcribi quãuis & per c. in quibuſdam legatur.

Negligo neglexi neglectus ex nec & lego.

Negotiatæ: opifices inſtitores.

Negotialis cõſtitutio eſt: in qua quid iuris ex ciuili more & æquitate ſit. conſideratur.

Negotium modo ſignificat actionem cauſæ: qd' ē iurgium litis: modo rei actum alicuius: cui cõtrarium eſt otium. Inde negotior aris: quod eſt mercationi operam dare.

Neme græce tribuo.

Nemeſis dicit' ſors. quæ ſua cuicunq; tribuit.

Nemæa ſilua græciæ ubi hercules leonem complexus necauit.

Neemias & heſdras quodam præſagio nomia iſta ſortiti ſũt a dño: heſdras qppe interpretat adiutorio: & neemias cõſolator: qa fuerũt illi populo in adiutoriũ & cõſolationẽ redeũdi ad patriã. Nã tẽplũ dñi ædificauerũt: & muros ipſi reſtauerũt

Nemo ab homine tractum: quaſi ne homo: quod eſt nullus homo: nullus uero quaſi neullus: ad omnia refertur: cõis generis eſt.

Nemoroſum: opacum. ſilueſtre a nemore.

Nemos ΝΕΜΟΣ græce nemus. Nemorma græce moneta.

Nempe certe ſemper etiam.

Nemus arbores infructuoſæ & frõdoſæ intelliguntur anũbus dem̃: qa pagani ibi idola conſtituerũt.

Nẽus oris, nemoroſus nemoralis nẽoroſculum.

Nõne neforte ergo.

Nenia: finis. alias caro mortuor.

Næniæ: uanitates. deliramenta proprie caro funebris.

Næniæ: ſuperuacuæ res carmina ſcinica & moralia quæ in mortuis dicunt epitaphia.

Næniari. uana loqui.

Næniosus. nugator.

Neo nes neui nere: quod eſt fila torquere. filare nec or netus ſum facit.

Neophitus græce nouellus & rudis. fidelis uel no uiter. Neos enim græce nouum.

Neomia noua luna: quæ apud nos kalendæ uocant græce enim neos nouũ μηνη mene luna appellatur: quia apud hebræos ſecũdum lunæ curſum menſes ſupputantur.

Neomenium: nouilunium.

Neomeniæ: feſtiuitates.

Neotericus græce nouitius minor nouus.

Neoptolemus pyrrhus dictus: quaſi nouus miles uel rex: πολεμω græce rego pugno.

Nepa nepæ: ſcorpius qui natos conſumit: niſi eum qui dorſo eius ihæſerit. Rurſus ipſe qui ſeruatos fuit: conſumit patrem. hinc nepotes & nepotatõ id eſt luxuria dicitur: hic nepa nepæ ſcorpius. priſcianus.

Nepet nomen oppidi italici indeclinabile.

Nepeta menta agreſtis maioris uirtutis.

Nepos dictus quaſi natus poſt id ē filius filii: hinc & poſteritas quaſi poſtera ætas. priſc. Nepos commune a quibuſdã putatur: q̃uis eius fœminũ ſit neptis: hic nepos otis. priſc.

Nepos. luxurioſus cõſumptor dictus a genere quodam ſcorpionum quod natos ſuos conſumit. hic quoq; nepotatio pro luxuria dicitur: qua quæq; res conſumuntur.

Nepotes dicũtur & uirgultæ uuæ: eo q̃ de pomo naſcantur quaſi de filio.

Neptalin multitudo uel conuerſantes.

Neptalin interpretatur de conuerſione ſiue comparatione. ũde dixit rachel cum eum peperiſſet ancilla eius bala: comparauit me dominus cum ſorore mea.

Nepticula. ueſtis breuiſſima.

Neptis in iure eſt propter diſcretionis ſexū admiſ
ſa ideſt fœmina nepos.
Neptunum fratrem iouis & regem maris pagani
aiunt. Neptunum item aquas mundi prædicant
dictus ab eis quaſi nube tonans.
Neptunalia feſta neptuni per quatuor dies: plura
liter declinantur.
Neptunia troia: quam neptunus conſtruxit.
Nequa: ne aliqua. priſcianus. una pars eſt: nequis &
nequo.
Nequam alii pernicioſum: alii nugantem putāt
ut ait menatriuſ hic adoleſcēs nequā & on ma
lus eſt & fugax alii cōfundūt nequam & malum
Nequam generis omnis utriuſq; numeri indecli
nabile.
Nequaq̄: nullo modo. non ita. Ser.
Nequicq̄ pro non.
Nequicq̄ fruſtra ſine cauſa. non ita. non adeo.
Nequit: non poteſt.
Nequeo nequis nequiui nequitum: ex nec & queo
Nequiter. inique. malitioſe.
Nequitiam ex eo q̄ nequicq̄ fit id eſt nihil uete
res dixerunt.
Nequito: nequiter ago & nequitor idem ſignifica
bat antiquitus.
Nequeo ne aliquo modo.
Nerea deuſ marinus accuſatiuus eſt.
Nereuſ mare dictum eſt quodam loco a nomine
cuiuſdam uiri.
Nere dea paganorum græce quaſi aquarum: quā
latini ſalaciam quaſi marinam dixerunt.
Nereis nereidiſ dea nympha marina.
Nere: filare.
Nero græce aqua.
Nerones: romani imperatores omnes poſt augu
ſtum dicti ſunt.
Nerui: uincula. cathenæ.
Nerui a græco deriuatur: quod illi νεῦρα neura
uocant. Alii ab inhærendo latine uocatos putant
eo q̄ artuum coniunctio inuicem his inhæreat
Nam uirium ſubſtantiam neruos facere certum
eſt. hic neruus.
Neruoſus: conſtans. robuſtus firmuſ.
Neruo neruaſ id eſt ligo. conſtringo. unde enerua
re id eſt neruis diſſoluere.
Neruius populuſ inter burgundiā & aluerniam.
Neſcio: ignoro. non dico diſſimulo. reticeo: ex nec
& ſcio.
Neſeui: ne iraſ caris.
Neſtia græce νῆστις ieiunium.
Neſtis: inſula uicina puteolis: contra quam eſt ce
ronteum.
Neſtoriani hæretici a neſtorio conſtantinopolita
no epiſcopo dicti: qui beatam uirginem mariam
nō dei ſed hominis tantum aſſeruit genitricem
aut aliam perſonam carnis: aliam faceret diuini
tatis: nec unum chriſtum in uerbo ideſt deita
te & carne credidit.
Nethe corda ultima.
Netes fila uel telæ.
Netes acutiſſimæ uoces fidium.
Neu pro uel ne.
Neue neque uel non.
Neua res ſpirata pictura.
Neuit: filauit.
Neui: maculæ: quæ in homine naſcunt.
Neuma id eſt pars cantilenæ: quæ fit de geminati
one diphtongorum.
Neuo: candidus.
Neuter neutri facit.
Neuter neq; ille neq; iſte quaſi nec uterq; uel nemo
noſtrum.
Neuterici græce iuuenes noui uel recentes nouitii
Neutericus liber: cōmunis liber aut neutri partes.
Neutrum nihil eſt. aliud niſi quod nec maſculi
num nec fœmininum eſt: & hoc quantum ad uo
cem pertinet. Intellectu uero marem uel fœmi
nam ſignificat.
Neutrum nomen uel participium eſt: neutrale ue
ro uerbum.
Neutralia dicuntur. ut iaceo: ſedeo. his ſi. r. addiſ
non ſonant latine.
Neutralia uerba non dicuntur ut nihil ſignificent
aut actionē aut paſſionem: ſed utrinq; non ſignifi
cant: ut ambulo actum. Rubeo paſſionem.
Neutra paſſiua dicta: quia cum ſint neutri generis
non tamen habent præteritum niſi in paſſiua lit
teratura: ut fio factus ſum. nam cœnatus ſum &
cœnaui: & pranſus ſum & pranſi & cætera ſimili
ter faciunt.
Neutrum uerbum dicitur in o deſinens ſicut acti
uum: non facit ex ſe paſſiuum.
Neuum: macula.
Nex: mors uel ſupplicium a neco necas. priſcianus
hæc nex necis antiq;.
Nexus nexa nexum: ligatus. coniunctus.
Nexus nexus cognatio. cuiuſq; rei ligatura. a necto
nectis: inde frequentatiuum Nexo nexas & nexis
ſecundū quoſdam nexui facit.
Ni pro niſi. Ni pro ne antiqui ut non.
Nici ΝΙΚΗ græce uictoria hic anictos id eſt iuictus
unde & niciteria id eſt filateria: in quibus uicto
riæ ſunt ſcriptæ: quæ athletæ capite geſtabāt: mu
liebria ornamenta ſunt.
Nicea ciuitas indiæ: quam Alexander magnus cō
didit.
Nihilum compoſitum eſt ex ni & hilum: ut uarro
ait: quod ſignificat medullam eius ferulæ: quam
græci aofodelaon uocant.
Nihil eſt homo id eſt nullius momenti: nil uero
aduerbium eſt.
Nihil nomen inſubſtantiale eſt non res.
Nihil idola dicuntur humano arbitrio derelicta.
Nihil minus: pro minime. duæ negatiuæ pro una.
Nihil ideclinabile per apocopen a nihilum dictū
adiectiuum eſt nomen quantitatis. Nam quomo
do dicimus multum bonum boni & bonorum:
ſic nihil malum mali & malorū: poteſt etiam lo
co aduerbii accipi: ſicut multū & primū: cōponi
tur uero ex non & ilum: nā nomē ilum p̄ nullum

antiqui accipiebant nihil indeclinabile.ge. oīs
ſed rationabiliter a quibuſdā genitiuus de nihilo
exiſtimatur:quod figurate cum omnibus aliis ca
ſibus & generibus poſſit adiūgi:ſicut & huiuſmo
di frugi:mancipi.
Nihilominus ſine dubio.ſic quoq; nōminus.
Nihiloſecius.non aliter.
Nihilipēdit:p nihilo habet nihil iudicat.
Nicolaus:ſtultus interpretatur.
Nicolaitæ hæretici dicti a nicolao diacono eccle
ſiæ hieroſolymorū:qui cum ſtephano & cæteris
cōſtitutus eſt a petro.Qui propter pulchritudi
dinem relinquens uxorē:ut qui uellet ea uteret
uerſa eſt in ſtuprum taliſ conſuetudo:ut iuicem
cōiugia cōmutarentur:quod Ioannes in apocaly
pſi iprobat dicens.Sed hoc habes q odiſti facta
nicolaitarum.
Nicomedia:ciuitas a nicomao rege ædificata.
Nicopolis ciuitas quā auguſtus condidit: quam q
a uictoria appellauit poſtq̄ antonium uicit.
Nicoſtrata eſt appellata carmētis nympha:quæ lati
nas litteras prima italis tradidit.
Nictages hæretici a ſono dicti: q uigilias noctis re
ſpuunt ſuperſtitionem eſſe dicentes iura temera
re diuina:qui noctem ad requiem tribuit.
Nictim canis cum acute gannit.
Nictos ΝΙΚΤΟΣ græce nox genitiuus eſt:
Nyćticorax a quibuſdam noctua:q & bubo appel
latur:quidam dicunt eſſe orientalem auem: qui
nocturnus coruus dicitur:ſignificat xp̄m uel ſan
ctum uirum.
Nyctulinus eſt paſſio dicta:quia p diem oculis pa
tētibus uiſus denegat:per noctē uero reddit:uel
uerſa uice:nam ΝΥΧ ΝΥΚΤΟΣ nox eſt latine.
Nidor.oris.odoris uirtus: q græce nympha dicit.
Nidor.odor cuiuſq; rei aduſtæ. Virg.graues ni
dore chelydros.
Nipha ignis odor q a latinis nidor dicit:
Nifates niger fluuius armeniæ q uoluit ſaxa:īdiæ
fluuius.Nifates fluuius & mons thraciæ.
Niger dictus quaſi nubiger: q non ſerenus ſed fu
ſco opertus eſt: ūde & nubilū diem tertium dici
mus.Niger nigrior nigerrimus nigredo.
Nigro nigras.actiuum eſt: inde nigreo: unde ni
greſco.
Nil nihil.producitur tamen.aduerbium eſt.
Nilus fluuius apud ægyptios dictus propter limū
quē trahit:qui efficit fæcūditatem:q antea melo
dicebatur.Nilū eſſe geon aiūt philoſophi:q eo
loco ubi ſe ex altiſſimis mōtibus ī cataduplā præ
cipitat:ita magnitudine fragoris accolaꝝ aures
obſtruat:ut auditu carere dicantur. priſc.Nilus
quaſi ΝΕΟΣ ΜΙΟΣ nouum coenum græce.
Nilis aqua.
Nilotis ægyptiacus de ægypto.a nilo dicitur.
Nilicola ægyptius uel homo qui colit nilum id eſt
ægyptum.
Nimbi nunc uentos ſignificant: plærunque nubes
pluuias.
Nimbus eſt denſitas nubis in tempeſtate obſcura:
& inde eſt a nube dictus.Sunt aūt repentinæ præ
cipitesq; pluuiæ.Nimbi uenti aquis mixti.
Nimboſus:aquoſus.
Nimbus eſt uæhemens uentus ſolutus ī pluuiam
Nimbus eſt elatioris aeris ſplendor pluuia cum
tempeſtate.
Nimbuſ faſciola tranuerſa ex auro aſſumpta ī lin
teo:quod eſt in fronte dominaꝝ poſitū. Nam &
lumen quod circa angelorꝝ capita pingitur nim
bis uocatur.licet ſit denſitas nubis.
Nympha ſponſa in nuptiis dicta pro lauationis
aquæ officio.
Nymphas deas aquaꝝ pagani putant dictas a nubi
bus.Nā a nubibus aquæ ſunt.
Nymphas deas aquaꝝ quaſi lymphas ipſas dicūt
& muſas:quia aquæ motus muſicā efficit. Nym
pharum apud gentiles uaria ſūt uocabula.Nym
phæ quippe mōtium orcadeſ:ſiluarum dryades
fōtium amadryades:camporum naiades: maris
naices.
Nympha græce ſponſa.
Nymphios ΝΥΜΦΙΟΣ græce ſponſus.
Nymphæus fons:ubi nomina nympharum apud
paganos celebrantur.
Nymphates fluuius ſcythiæ uel mōs achaiæ:ut q
dam dicunt.
Nimirum.ſ.ſine dubio:profecto.nec mirum.
Nimius nimia nimium nomen. nimis uero ſolū
aduerbium.
Nimnarus:murio cuius uxor mœchatur & tacet
Niniue ciuitas a Nino beli filio uocata eſt.Ipſe.n.
fuit conditor huius ciuitatis magnæ.
Niniue pulchritudo īterpretatur uel ſpecioſa ſiue
decora.
Ningo ningis:ninxi.qd' eſt niuare inde uix.niueus
a um.niualis.niueſus: componitur nitet & quæ
ab eo fiunt.
Ninos ciuitas:quam ninus ædificauit gentibus ui
ctis.
Nioba latro.
Niſates fluuius.
Nyſa mons indiæ & urbs.
Niſam urbem dionyſius qui & liber condidit iu
xta nilū fluuiū &,ex ſuo nomine cū indiā uictor
perambulaſſet uocauit.
Nyſan ī libro heſter.ſyrorum mēſis:q dī martiuſ
quiq; primus menſis.
Niſabath hebraice:aprilis menſis.
Niſare:implicare.
Nyſæus:dionyſius:qui & liber dictus a nyſa ciuita
te: qua colitur.
Nyſiacus id eſt indicus a nyſa monte indiæ: ubi li
ber colitur:qui dictus ē a nyſa ſorore liberi.
Niſus:conatus.i.molitus a nitor ris:
Nitan græce uetuſtas.
Nit fluit.
Nitela nitor.
Nitelæ nitores parui.
Nitenſ participium a nitor ris: id eſt incumbens la
borans.

Nitens.nitidus.lucens. micans. ſplendens.a niteo nites.
Niteſco:ſplendeſco.a niteo inchoatiuum.
Nitere:fulgere:micare.
Niteo nites:inde niteſco.nitor nitidus componit eniteo.
Nitedula anima fulgens ut ignis exiguus.mus qđ græce lamparis dicitur.
Nititur: laborat:conatur.inchoat.
Nitidus a niteo.ſplendens ornatus.cultus.probus
Nitor ſplendor.candor:a niteo.
Nitrum a loco dictum.naſcitur enim in ſoco uel regione ægypti.
Nitria ex quo & medicinæ fiunt & ſordes ueſtiū corporumq; lauantur:huius natura nō multum diſtat a ſale;habet uirtutem ſalis:& ſimiliter oritur littoribus caneſcentibus ſiccitate.
Nitrum de aqua fit ex nimio ſolis calore in paleſtina.Nitrum ſpecies eſt ſalis ex aqua & terra factum .Inuenitur in ægypto.
Nitura.genitura.
Niualis:niuibus ſimilis.candida.
Niuata aqua ex niue facta.
Niueus candidus.
Nix a nube unde uenit,uocata: & glacies a gelu & aqua quaſi gelatæ aquæ.de niue.n.ambro.ait:q̄ plærunq; glacialibus flatibus rigentes aquæ ſoli dantur in nube ruptoq; aere nix funditur.
Nix niuis.ātiq uero nīgis a ningo:ſicut dux a duco
Nixa ſpecies arboris:pomum cuius frigidiſſimā habet uirtutem.
Nixa:a multitudine enixi fructus eſt appellata hæc græce coquinella uocatur.
Nixa cōiuncta.Nixus uel niſus a nitor ris ideſt munitus.illigatus.incumbens.
Nixus:pronus:curuus:
Nixari.ſæpius niti.
Nobilis.generoſus.non uilis.notus omnibus ita diſtinguitur.Nobilis.nominabilis uel non uilis cuius genus uel nomen ſcit.
Nobilis:feſtiuus uenuſtus præclarus,græce εὐγενεῖ eugenius dicitur.
Nobilis nobilior nobiliſſimus:unde nobilitas & nobilito nobilitas.
Nocere:obeſſe .lædere:obturbare.
Noceo tibi dicimus;inde noxia & noxius.
Noceo noces: inde nocēs nociturus nociuus noxa noxius.nox componitur innocens innocentia innocenter innoxius.
Noctioſus:qui melius ueſperē uidet.
Nocui:ſunt nocentes.
Nociuus:noxius.
Nocticorax ipſa eſt noctua;quia noctem amat:ē enim lucifuga ſolem non patitur.
Nocticorax hyperbolice dicitur coruus.
Noctiluca;luna.
Noctipuga:obſcæna:dicta q̄ quaſi noctibus pugnatur.
Noctua dicta p eo q̄ nocte circunuolet: & p diē nō poſſit uidere:hæc nō ē bubo ſed minor ē.
Nodatum:meſſium deum pagani dixerunt.
Nodatus:nodis cuſmoq; præponitur.
Nodare ligare.
Nodus:inuolutio :ligamen.
Nodus proprie ē in exercitu denſa peditum multitudo:ſicuti turma equitum dictus q̄ uix poſſit reſolui.
Noe requies interpretatur pro eo q̄ ſub illo oia retro opera quieuerunt per diluuium:unde pater uocans nomen eius noe.dixit iſte requieſcere nos faciet ab omnibus operibus noſtris.
Noema noluptas interpretatur.
Noemi interpretatur cōſolata :qa marito & mortuis:peregre moabitidē ī cōſolatione ſua tenuit.
Noechiani hæretici a quodam noecho uocati qui dicebant chriſtum eundem eſſe & patrem & ſpiritum ſanctum:ipſamq; trinitatem in officiorū nominibus non pſonis accipiūt.unde & patripaſſiani uocantur:quia patrē paſſum dicunt.
Noys νοῦς mens uel ratio ſumma pars ani.mæ:
Noys νοῦς uoluntas dei uel mens quæ prouidentia dicitur.Eſt autem intelligibilis eſſentia animæ æmulæ bonitatis propter indefeſſam ad ſūmum deum conuerſionem.
Noym id eſt uerbum dei continens originales rerū ſpecies.
Nola ciuitas campaniæ:inde nolanus patrium:
Noluntas ab eo quod nolumus.ſicut uoluntas ab eo quod uolumuſ..
Nomen eſt uox ſignificatiua ſecundum placitum ſine tpe;cuius nulla pars eſt ſignificatiua ſeparata ut Socrates: dictū quaſi notamen: eo q̄ nobis uocabulo ſuo res notas efficiat:niſi enim nomen ſcieris cognitio rerum periit.Nomen ē ps oratio nis uniuſcuiuſq; rei ſuppoſitæ cōmunemue propriam qualitatem ſignificans.Quot accidūt nomini:qualitas ſiue ſpecies gēus numerus figura caſus.Comparatio nāq; nō ē generale accidens neq; enim accipit niſi adiectiuus. Nomen āt dicitur uel a græco noma & adiecta o.idem ē onoma dictū a tribuendo q̄ ē νέμειν nemein: uel ut alii dicūt quaſi notamē:q̄ hoc nomīe notamus uniuſcuiuſq; ſubſtantiæ qualitatē cōmunem corporum ut homo propriā ut uirgilius;rerū uero cōmunē:ut diſciplina ars:propriā ut arithmetica necromantia &c. Nomen dicitur a notatione uel a notamine uel a græco ονομα onoma qđ latine dicitur nomen. Nomen eſt uocabulum p priæ appellationis.Prænomen quod nominibus ob dignitatem generis præponit ut Publius uirgilius.Non enim poſſum dicere uirgilius publius.Agnomen ex familia generis uenit ut Scipio cornelius a cornelia familia ortus. Cognomen quod ex uirtute uel uitio trahitur: ut Scipio africanus. quia africam uicit: nel lentulus ſura. quod maiores habuit ſuras:proinde nomen a pprietate uenit;pnomen a dignitate:agnomen ab origne:cognomen uel actione uel a ſpecie.Nomina propria quattuor habent ſpes: pnomē:qđ præponitur uel differentiæ cā uel amicitiæ:ut

Julius Cicero. Nomen eſt proprie uniuſcuiuſq; ſuum: ut Paulus propriũ. Cognomen eſt cognationis propriæ cõe: ut Scipio. Agnomen quod alicuius euentu imponit: ut africanus: hæc tamẽ proprie ponunt: ut quæ in aliis pſonis ſunt prænomina aliis ſint nomina.

Nomen, gloria, ſummus honor, fama, opinio.

Nomenculator qui nomine cõuiuas uocat per c, & u, nomen officii eſt.

Nomenclatur: nominis ſciſcitatur.

Nominat: nuncupat: uocat, dicit. Remẽ.

Nomino, nominas a nomine deriuatur.

Nominatim: priuatim: ſingulatim. p unũquenq;.

Nominatiuus caſus: qui & rectus & primus dictus quia per eum aliquid nominamus: ut hic magiſter: q & caſus dicitur: non q̃ cadat ſed q̃ alios cadere faciat: uel q̃ cadat a generalitate nomiſ. uel a maiore parte caſuum: qui cadunt.

Nomentũ urbs ſabinoꝝ albanis montibus cõdita.

Nomiſma: ſolidus aureus uel argenteus uel æreus dictum a nominibus principum effigiuſq; : quibus ſignatur. In nomiſmate tria quæruntur, metalum: figura & pondus: quibus ſi caruerint: nõ erit nomiſma, hoc nomiſma atis.

Nomius id eſt paſtor.

Nomius dictus eſt apollo ἀπὸ τοῦ νομεῖν, i. pascendo uel ἀπὸ νόμου id eſt lege chordarum quas inuenit.

Nomos νόμος græce lex dicitur.

Nomnos uocamus maiores ob reuerentiam: nam intelligitur paterna reuerentia.

Non aduerbium negandi.

Nona aurora non autem dies.

Nonæ a nundinis uocatæ id eſt publicis conuentionibus uel mercimoniis. Nonæ plaraliter declinãtur ſemper uſu. Inde nundinæ componuntur: & a die ſicut perendino.

Nonæ dictæ a nundinis, uel q̃ nonus ſit dies ante idus: q̃s iõ diuiſerũt q̃rto nonas & ſexto nonas dicẽtes: ne latrones ſcirẽt mercata eoꝝ: quãdo eſſe deberẽt: q abſcõdentes ſe in latibulis uenictes ad mercatũ occidebant & ſpoliabant.

Nondum: non adhuc.

Nonne: nunquid nõ.

Nonnulli: aliquãti. pene omnes multi.

Nonnunq̃. aliquotiens uel aliquando.

Norat pro nouerat.

Norax peccator criminoſus.

Norga ſordes maris.

Noricum pars eſt illyrici.

Noricum: forte. Noricus ca. cum. Virg:

Norma: regula, forma, modus, ordo norma græce dicta: extra quam nihil rectũ põt fieri, cõponitur aũt ex tribus regulis ita ut duæ ſint binũ pedum tertia habet duos pedes uncias decem.

Normalis, rectiangulus a norma.

Noſcere: cognoſcere, intelligere.

Noſco noſcis: uñ noſcito, notus, tio, nota & notula id ẽ noto as, tatus, tator trix, tio, notamẽ a quo p ſyncopã nomẽ. uñ nomio as nomiſma. cõponitur agnomẽ, p̃nomen: cognomen: uñ cognomio as. cognomẽtũ. Nũcupo as bmomius, ignomĩa, a notus noticia noticio componit agnoſco, ignoſco, p̃gnoſco. p̃gnoſco. digõſco agnitio nouerca gnauus &c.

Noſcitare: agnoſcere.

Noſconium domus in qua ægroti curantur.

Noſtras de nra patria: hic & hæc noſtras noſtratis.

Notatio eſt quotiens ex nota aliqua rei quæ dubia eſt capit argumentum. Nota uero eſt quæ rem quanq; deſignat, ut omne nomen rem de qua prædicatur totam faciat. Notatio autem nominis eſt iterpetatio, quæ græce etymologia dicitur. Nota eſt figura propria in litteræ modum poſita ad demonſtrandam uerbi ſententiarũq; ac uerſuũ rationem. Quædam aũt ſcripturaꝝ notæ apud celeberrimos auctores fuerũt: q̃ſq; antiq ad diſtinctionẽ ſcripturarũ carminibus & hiſtoriis appoſuerunt. Notæ aũt uerſibus apponunt nũero, xxvi quæ ſunt nominibus infraſcriptis. Aſtericus his apponitur, quæ a, lxx, ſunt omiſſa & in hebræo habent, ſ: at iluceſcerẽt p eã. Stella enī aſter ἀστὴρ dicitur græce: a quo aſtericus uel ſſe.

Obellus eſt uirgula iacẽs apponitur in ſuperfluis uerbis ideſt iteratis uel ſẽtentiis: rariſſime etiã ubi lectio aliqua falſitate notata ẽ: ut quaſi quædã ſagicta iugulet ſuperuacua. Sagicta, n. græce ὀβελὸς obelus dicit. Obelus ſuperne & pũctus apponitur ĩ his de quibus dubitatio: utꝝ poni debeãt aut tolli. Limniſcus ẽ uirgula iacẽs apponitur his locis: quæ ſacræ ſcripturæ interpretes eodẽ ſenſu ſed diuerſis ſermonibus trãſtulerunt.

Antigraphus uero cũ puncto apponit his ubi ĩ trãſlationibus diuerſi ſenſus habentur. Aſtericus cũ obelo, hãc. proprie ariſtarchius utebatur in his uerſibus: qui non ſuo loco poſiti erãt.

Paragraphus inter uerſus ponitur ad ſeparandas res a rebus. Poſitura eſt paragrapho cõtraria qa ſicut illa principia notat: ita iſta fines a principiis ſepat.

Amphiboli circuli pars inferior cũ puncto apponitur in his locis ubi quæſtio dubia uel obſcura ſolui non põt.

Antiſigma ponitur ad eos uerſus: quoꝝ ordo permutandus eſt, & inuenitur in ãtiquis auctoribus poſitum.

Antiſigma cũ pũcto apponitur his locis: ubi in eodem ſẽſu duplices uerſus ſunt: & dubitatur qui potius ſit eligendus.

Dipleperiſticon ſiue antilabda leogarus primus poſuit homericis uerſibus ad ſeparatiõem olympi a cælo. Hac diple noſtri quoq; eccleſiaſtici uiri utunt ad ſeparanda teſtimonia diuinarũ ſcripturarũ: quæ ob dictoꝝ confirmationem exẽpli cauſa interponit. Dipleperiſtigmie cum geminis punctis his apponebant antiqui quæ zemodotus epheſius nõ recte adiecerat aut detraxerat: aut permutauerat. In his & noſtri uſi ſunt.

Diple obeliſimene interponitur ad ſeparandos in comœdiis uel tragœdiis periodos.

Auerſa obliſimene quotiens ſtrophe && antiſtrophus infertur.

Aduerſa cum obelo ad ea ponitur: quæ ad aliquid reſpiciunt: ut nos nae tibi fluxas phrygiæ res uertere fundo cogamure Nos an mſeros qui troas achiuis obiecit: Diple ſu perne obelata ad conditiones locorum ac tempoꝝ perſonarumq; mutatus. Recta & auerſa ſuperne obelata ponitur finita loco ſuo monade. Geraunium ponitur quotiens multi uerſus improbantur. nec per ſingulos obelāt. Ceraunos κεραυνος enim fulmē dicitur. Criſmon ex ſola uoluntate uniuſcuiuſq; notandum ponitur ad aliquid. Pictro id eſt fortiſ: ubi aliquid obſcuritatis eſt ob ſolicitudinem ponitur. hæc ponitur quotiens emendatio uel ſenſus uerſuum ſollicitus ē inſpiciendus. Anchora ſuperior ponitur ubi aliqua res omino magna ē. Anchora iferior ubi aliquid uiliſſime uel incōueniētius denū ciatū eſt. Cronis tantū in fine libri apud oēs poſitū iuuenitur. Allogus ad mēdas inuenitur & adhibetur. Fiunt & alias notæ librorꝝ per anoſcendis his quæ per extremitates paginæ exponūtur ut ubi lector huiuſmodi ſignum in liminari iuenerit dd ſextum recurrēs eiuſdē ſermōis uel uerſiculi ſciat eſſe expoſitionē: cuius ſimilē ſui p ia cēte nota inuenerit. Itē in ſententiis ꝓnunciandis quaſi dum diſtinctionū pticulis oratores utuntur has græci θεσεις theſis uocant: grammatici poſituras: Quibꝝ aduerſitas pūctis diuerſo loco poſitis demonſtratur: ubi enim in initio ꝓnūciatōis necdū plena ps ſenſus ē: & tñ reſpirare oportet fit coma. i. ꝓticula ſenſus: punctuſq; ad mediam litterā ponit & uocat media diſtinctio. ubi autē in ſequentibus iā ſententia ſenſum præſtat: ſed adhuc ſupereſt aliqd de ſententiæ plēitudine fit cola unāq; litterā pacto uocamus: & uocatur ſub diſtinctio. Vbi uero iā p gradus ꝓnuuciando plenā ſentētiæ clauſulā facimus: fit pio dus: pūctuſque ad caput lītæ ponitur: & uocat diſtinctio. Acutus accētus ē nota per obliquū aſcēdens in dexterā ptē. Grauis ad dexterā ptē a ſūmo deſcēdēs Circunflexus nota de acuto & graui facta:

Vulgares notæ a q̄plurimis inuentæ ſunt. Notæ aūt dictæ eo q; uerba uel ſyllabas p̄fixis chara cteribus notēt: & ea ad noticiā legentiū reuocent quas q didicerēt ꝓprie iam notarii appellantur.

Quædā lītæ in libris iuris uerboꝝ ſuoꝝ notæ ſunt: ſcribebāt. n. p bf. bonū factū. p ſc ſenatus cōſultus p rp reſpublica. p pr. populus romanus: dt. dūtaxat. per ſupinā m. mulier. p p. ſecundū naturā pupillus. p d. uerſo capite pupilla. p unū k. cappa. p duo kk. iūcta calūniæ cā. p i e. iudex eſto per d m. dolū malū. Cuius generis plurimas cōſimiles iuenies. has nouitii impatores abolendas ſanxerūt. In breuiculis quoq; qbus noīa militū cōtinebant: ꝓpria nota erat: q̄ inſpiceret q̄ti ex militibus ſupeſſēt: q̄tiq; in bello ceciderent: Tau. T. i. capite uerſiculi poſita ſupſtitē deſignabat. Theta. o. ad uniſcuiuſq; defūctionem appōebatur ad caput: uñ hēt per mediū tælū. i. mortis ſignū. Cū aūt pueritiā ſignificare uellēt. labda L littera uſi ſunt. Notas etiā lītaꝝ ueteres faciebant ut qcqd occulte uellet ſignificarēt. his teſtis ē brutus: uñ cæſar ad filiū. Quoniā uaria ĩcidūt habeamus ĩter nos notas tales ut cū aliqd ſcriben dū erit: p unaquaq; līa ſcribamus ſequentē: hoc mō. p b c. & deiceps. poſtz. aūt redeundū erit ad duplex aa. Quidā ēt uerſis uerbis ſcribūt. Sūt & q̄dam digitoꝝ & oculoꝝ notæ. qbus ſecū taciti: ꝓculq; diſtātes colloquūt: ſicut mos ē militaris: & quotiēs conſentit exercitus: ut Salomon annuit oculo. terit pede. digito loquitur. Notæ. a. habet ac. actio. act actor. acti actiōem. an actionū. an m actiōem mādat. acc accepta. ac acta. cā. ac p. actor prouinciæ. a crator ciuitatis romanæ. a ſuis. a ſl f ad ſuā legē facit. a l ad locū. ad f. ad finem. a d qſ ad quæſtores. ad. i adiutor. adip adiutor ꝓuinciæ ag agit. agr agitur. ala alia. alig alia lege. am; amicus. am n amicus noſter an ānus. ann ānos. atp. anni tpe. aa añ audita. acpr. actor ꝓuinciæ romanæ aa c ante audita cauſa. ap apud. apn apud nos ap appellat: app n appellatio nomine: arg. argētum at autem atc auctoritas. aur aurelius. aug. auguſti nus uel auguſta: au auguſtalis. a aut.

Bm bene merētes: bmb: benemerentibus: bmbſc benemerentibus ſeruata cā: bmſt benemerentes ſaruantur: bmf benemerenti fecit: b fc. beneficiū b. bonus. br bonoꝝ: bf bonum factum: bo e bonorū ēptor: b u bonoꝝ uenditor: bh bonorū hæres bhth. bonoꝝ hæreditates: bf. bonorū ſerui: blb; bonoꝝ liberi: bfl. bonotū filius. bd. ꝓbona paterna. bonorū poſſeſſor uel poſſeſſio. bud. bona uocanda. b m bona noſtra: bu. bona ueſtra bf. bona fide: b fu. bona fortuna bfic. bonæ fidei: cōtractor b m. bona materna: bm bonæ memoriæ: ber bona eoꝝ: berſt bona eorā ſeruantur. bermit. bona eoꝝ non inueniūtur bi bona inueniūtur: bhi bona hic inuenies. bhn bona hic interuenies: be. bona eius: bei bona eius inuenies bit bona inſtituta: bca bona caduca.

C cauſa c cauſaf. cm cauſa mortis. cce. cauſa conuenta eſt. cf. credimus. cſ cæſar. cſa cæſar cſa auguſtus. cip cæſar imperator. cm cæſar maxīus. cu to cēturio. cl. cētū milia. ctr cæteꝝ. cr. cr circū circa citra ciuitate romana. C ciues uel contra: cu caſus: cm comis. cs cornelius: ct contrarium uel contractum ocon ocontrouerſia: oſſ conſulibus. cos cōſules. cſl conſularis. cſ communes. co mob comicia obridiaca. di clarificus uel clariſſimus. clſi clariſſima fæmia. clf clariſſima filia. c. con. cui cuius crop cuius re cauſa. cc. ducenti.

D d dandū. dipi clare ꝓmittis drſ dare ſpondet. de dānatus ē uel erit. dd dedi ddm dedimus mercedē. dnd dād is ddide donis did deinde d dedicauit. dd dedicauerūt. d dedicatio: dpo depoſitio. dl delegor. dct decretū. df defūctus. dqr qua re. du deuotus uit. dp deuota pſona. dſ deus do deo. dm deū. d. dix t uel damnat. dx dixerūt. dc diuus cæſar dp diuus pius. d c a diuuſ. cæſar auguſtus: da diuus auguſtus: dig

dignus.dig.ni dignus memoria dil dilectiſſimus dm diis manibus.dmſ diis manibus ſacrum dqſ die quo ſupra.dmſ qcp dies malus ſeqſ qd' cras precor.d dies dor dotē petit.df dotē fecit.d donatio.dom dolū malum.dm domū mortui uel dormierūt mortui dmſ.dormiūt mortui ſe curi.ddo dictio dotis.dl do legē.dn dñs.dna domia.duo dño.d duo.ddſ duo deſeruerūt.dt dū taxat.dul dulciſſimus.

E ē ee eē eemgp eē magiſter pōt.eenp eē non pōt erg ergo.er erit uel erūt.erp eripiūt.eg. eger & ēt.& nc ēt.nunc.epc epiſcopus.ep epiſtola. epm epiſtolā miſit:ei eius.eim eiuſmodi.ex exigitur eigr.eiuſ ergo res:epp & p̄parat.

Familia.fm fati munus fmi.fati munus īpleuit. ffr fabriles fratres.fe factū ē.ffr factū ſic ē.fi feci fec fecit ſeu fecerūt.fea fœmia.fu filius fa filia. fffam fama filius familiā.ff filius famī liæ:fc fi ſcū uel fidei cōmiſſū:fcrp fiſcū reip.fid fide bona.fir.fideiuſſores.fl flauius.ffl fratris filius fefore.fr fog.ft fundauerunt.fuag fūdus agri:fu fuit.

G gaudium g gaius. ges gaius cæſar:gual gaius ualerius.gr gentes.g genus.gb gēs bona.gm gens mala.gd.gens doloſa.gr.gerit. gr genus regium gſgeſſerūt.gm germanus.gmf.germāus ff.gmf germani filius.gl gloria.glp gloria parentum.ga gratia.ge gēs:geauitas uſa.gx.grex.

H hæres.hh hæredes.ht hæreditates.hi hæreditario iure.hſ hæc ſunt uel hora ſecunda.hp hic poſuit.hf.hic fundauit.h dd hic dedicauit. hc hoc.hc hunc.ho honor.hſ hos.h ſ honeſta.hu honeſtuſ uir.hf honeſta fœmina.hp honeſta p ſona uel honeſta puella.hu honeſta uita.hl honeſto loco.hln honeſto loco natus.hſo hoſtibus hſi hoſtia ſacræ legis.hi hoc iuuenes.h hora.hb hora bona hm hora mala.hp hora peſſia. hmh hoies honeſti.hcl hūc locū.hcu hūc uirum. ho hō.hoh hō honeſtus.hcamn hunc amicū noſtr hclr hunc lectorem.

Ia iam.iad iam dādū.iaſd iam ſatis dādū.iar iā reſpondit.id idē:idq idēq:.i in id in domino.pſ impoſitione.ilſ in loco ſacro.il rin loco religioſo. ild in loco diuino.ilp in loco præſēti.illa in loco abñti.ib in breui:inſr in ſenatu romano.ip ī tra puinciā.il iuxta limitē.ic intra circulū.itp ī tuo tēpore .itc.itra tēpus conſtitutum.it intra tē pus.if interfuit.itp iterpoſuit.ite ītereſt.ii inibi.ie iudex eſto.ifr.in foro.ifc ī foro cæſaris.ifc ſa ī foro cæſaris auguſti.ifp ī foro pacis.ift ī foro trāſitorio uel traiani.ifn.ī foro neruæi.fl in forulo libri.imp īperator.impp īperatores.impl imperialis ipa īperator auguſtus .impc.imperator cæſarit iter uel iterdū.ita iterea.ii iuſiurandū.ii iuſta iudicauit.i duo milia.ipc ius præceptum.ixi nonuſdecimus.

K cariſſime.kk carſſimi.k kalēdæ.k q klendas quitilis: kſ kalēdas ſextilis.kd capite dimiſſos k c capite cæſus.ko cordo.k caput.km cardo maximus.kare carthago ciuitas.k p.cardo poſitus k f cardo finalis.k cælius.kk iūncta calumnia uel cauſæ.kmt cælius montium. kap caſtra poſuit. kafi caſtra finxit.k.dd caſtra dedicauit.

L laudabilis.ll.laudabiles loci.ld laudandū uel lex.lg legē.lgd legē dat.lgff legē ſuā fecit.lgpm legē p̄miſit.lgſi legē ſeruare iuſſit.lgſp legē ſeruare p̄cepit.l.lector.lb.lectoribus.lg.legauit.lb liberi.le.liberi eius.l locus.lf.locus ſacer.ld.locus diuinus.ldd.locus dedicatus.lr.locus religioſus.lqſ.loco.q ſupra.lp.locus pprius.lē. locus ēptus.lpl.locus. publicus.ladq.locus acquiſitus lmd.locus mortuis debitus.lbp.locus bene poſſeſſus.lmp.locus male poſſeſſus.liiq. locus iniuriæ qritū.liaf.locus ītermfines.lmpl. locus ipialis.lpu.loca puara lſpal.loca ſacri palatii.llc.loca incerta.lpi.loca piculoſa.lt.lutius.titus.le lutius cornelius.lm.lutius murena.lur.lutius ualerius refus:ludap.ludus apollinis.

M.marcus uel miles.mſc.marcus cæſar:mares maximus cæſar.maxpont.maximus pōtifex.mc. mancipatio.mef.manifeſtū fecit.mf.mala unde uel malefidus.mfid.malæ fidei poſſeſſor. mh. malus hō.mp.male poſitus.mfl. manifeſtus locus:mfopp.manifeſtū oppidū.mpt. manifeſtū tētatoriū.mm.manumiſſum.md.mādatū.mr. mater.m manus.mam.matertera.mg.magiſter. mgm.magiſter militū.mrf. marcus rufuſ.mai. maior mimihi.m.mulier.min.minor.m.miles. mt.militeſ.ml.militis locus.mag. militis ager. mo.modo.m̄.maleſtus.mp.morte.pōit. mmrp. monumētū petit.mmac.monumētum accepit. monum̄ti locus.mſ.mos uel meus.mulm.mulier mala mulb.mulier bōa mulp.mulier peſſima

N nam:nq.nāq:.n m .nā multū.nſf.nam ſatis fa/ctū eſt.n n.nā naſcit.nnep. nam natus eſt puer. n nec uel nos.nq.neq:.nr.nero . ncl. nero claudius nc.nero cæſar.ni.niſi.nl.nihil poteſt. no.nō. nm non minus.n n.non nocet.nusi nō uul.nſe.nō ſic eſt.nl nō longe.nc.non.certe uel nō credo. np.nō pōt.nlc.nō licet.nu.non uis.nb.nobilis uel nobis nobg.nobili genere.nobfn.nobili familia natus. no.nos uel noſter.nno.noſtrog.ned. notus & dies.nu.nunc nuſquā uel nunquā nunquid.nqu. nominat qui uiuant.

O oportet.oo.oportebit.opp.oppidū.oc.oportere.op.opus.ooſ .opera oſtēdito.omnibus. oma. omnia.oo.oio.oſ.omnes.o.orbe.od.ordie.off. officium.oc.occurſum.

Pa.pfis.actio.pc.pfes cōſcripti.pat.pficius.pſm p̄ſtamus.ptm.pfimoniū.pfi.pfis filius: pfm.patriſſamilias.pfe.pfamiliæ.pactū.pa.papia. pſ. paſſus.p.pedes.pec.pecunia.pp.ppetuū.ppa.ppetuo.auguſto.pu.pugnap.erlpegrinus.pic. periculū.p.p.pcorb.picēno orbicario.pic.picenū. po.poteſt.pſ.poſſunt.pn.pen.āpi.poſuit.puſ.poſuimus.pcoſ.p̄ter cōſules.p̄.c.p̄ter cōſulatum.p. præprt.p̄ter.p.f.p̄ſes.prp.p̄ſes puinciæ.paſ.præfectus africæ.peg.p̄fectus ægypti.pſyr.p̄fectus ſyriæ.piud.p̄fectus iudeæ.pcl.p̄fectus claſſis.pgl. p̄fetus gallog.pcp.principē.pc.priſca.pcl.priſca

lex p̄ug.priuilegiū.p̄.pri.gp.pupillus.p.propp propter.prop.proposita.pu.puicia.ppter.ppriet tati.proc.pro cōsuli.ppf.ppōif.p.publicus.pr: populus romanus.pqr.populusq; romanus.

Q.r.quare.q.quatenus q̄.quam.qq.quanq̄.qq̄ qua.qi.quasi.qt.quātū.qpp.quapropter.qdr.q de re.qdrp.q̄ de re peto.qdc.q̄ de causa.qdcu. qua de cā uenit.qe.q̄rendū é.qq.q̄cunq;.q. quæ stio.qrp.q̄rto.qn.quænā.q.quæ.qml.quē locū. qmt.quā patriā.qmpr.quā puinciā.qm.quoniā qdie.quē dicit.qu.quē uult.qp.quē petit.qi.q. qtc.qntus cælius.qtm.qntus murena.q.quo.qt. quo tpe.qot.quotiens.qq.quoque.q.quod.qp. quo petit.qmg.quo magis.qf.quintus fellius.q. cur.qi.quin.

R c.rescriptum.r.responsum.r.responsio.

R.respondet.Rg.recognouit.rc recuperatores rg.regesta.ri.res.n.rē.R.rex.rp.respublica.rps reipublicæ uel rei priuatæ.rgl.regulus.rgf.regii filius.Rd.regis donū.rm.regis mūus.Rf. romanus.rc.romana ciuitas.Rc.rombi ciues.Roa.romana.rau.Rauena.Ro.Roma.

S ſ.satis significat.sg.satis gestamus.sf.satisfecit scm.sacra cōmunis.sct.sancto.scmm.sactæ memoriæ.scl.scilicet.sn.senatus.sc.senatus cōsultū sa.sēctia.sd.sctiā dat uel dixit.sd.secundū.s seruus.sn sine.snd sine dubio.spm.sine piculo mortis.sgn.signū.sigl.sigillū.st.sint.stip.statu tū tps.stp.statuta tpa.stp.statutū diem.stp:statu ti dies sunt.sc.statutus consul.stcos.statuti consu les.sisn.statutus sēatus ul statuti senatores.spqr Senatus populusq; romanus.stadp stadiū posuit stdd.stadiū dedicauit.s.sūt.sg.sacrilegiū.ss.su prascriptus.sd.supradictus.spd.supradicti.spm supra memorati.

T.tāto.tpl.tēpus.tpb.tēpus bonū.tpm.tēpus ma lū.tm.termius.tmp.termius positus.tmdd.ter minū dedicauit.tmdd.thermæ dedicatæ.tb.ti bi.t.titulus.tbdfm.tibi dulci filio meo:trai.tra ianus tibi tyberius.tbr.tyberis romæ.t.trāſ.bpot tribuniciæ potestates.tri.tritus.tbp.tribunus plebis.

Val.ualerius.ualcf.ualerius cæsar.uimp.uespa sianus ipator.umun.uias muniuit uī.ug.uerbi gratia.ument.ueg̃ etiā.um.ueg̃.uo.uero.ul uel uu.uelut.ug.uirgo.urb urbis romæ.

X.decem.xi.undecim.

Nota peccatū dedecus macula.

Notæ:litteræ:uel inscriptiones.

Nota nomina dicunt quæ deriuata a græcis ex tremam litterā uel litteras uertunt in a ut poe tes ωοιητησ poeta.

Nothi filii ex indignis matribus nati:uel q de di spari genere nascunt.Nothus dicit apud græcos q de pre nobili & mre ignobili uelut ex ancilla uel concubina nascitur:apud latinos deficit:qui cōtrarius est spurius νοθοτισεαυτον gnothi se hautō idest:sciro teipsum græce.

Notare:signare:describere:imprimere.

Noto as actiuū:ide noteo es absolutū.uñ noteesco

Notios & boreas duos populos dicit donatus: q sint quasi nothus & boreas.Notuo νοτο qui & auster græce dictus:quia interdum corrumpat aerem & pestilentiā gignat.

Notus:q & cognitus p t solum scribēdū & nothus uentus:nothus p h dicitur quia natus sit de nota culpa uel infamia.

Notus nota tum cognitus præclarus:insignis:nobi lis.Nothus ápheremínus.i.non uerus quottidia nus.Nothus triteus ideſt non uerus tertianus. Nothus tetrateus ideſt nō uerus quartanus.

Noua:recens incognita.

Noualis ager est primū prosciſſus uel qui alternis annis uacat causa nouandarū uiriū.Noualia enī semel cū fructu & semel uacua sunt.

Noualia agri a nouādo per singulos annos dicti.

Nouales:campi uel syluæ nuper satæ:hæ nouales uel hæc noualia pluraliter.

Nouare:nouū facere;reparare:uertere:reficere.

Nouacula:rasoriū dicta:q nouum faciat.

Nouacula:ferg̃ subtile:quo chartulæ innouant.

Nouatiani:hæretici a nouatio Romæ presbytero orti sunt:q aduersus corneliū cathedrā sacerdo talem conatus inuadere hæresim instituit.

Nouatiāi secūdas nuptias dānāt:pœnitētiā negāt

Nouēsiles.i.nouē salientes:uel saltatores iouis.

Nouendial:nouem diegz luctus.

Nouerca patris uxor secunda dicta ab eo q noua supducatur.

Nouēber mēsis dictus a nouē & ibri:qa nonus ē a martio prio mēse:& tūc ibres abūdāt.Nouēber græce deos hebraice maresuan: ægyptiace adnir macedonice dios.

Nouiscio:gnatus sum competi caleo.

Noui defectiuum habet participium notus:uel a nosco deriuatur.

Nouitii:nouelli:neotrici minores.

Nouissimus:reliquus.

Nouus ior nouissimus:sed tamē nouus.i.recēs no uissimus uero ultimus.Est igit hæc comparatio littera & non sensu.

Nouissimus filius est q post oēs nascitur idem & minimus.

Nouus:recens:ignotum.mirabile.

Nox a nocendo oculis dicta quæ ideo lunæ ac sy/ deg̃ splēdore lucet:ne indecora esset & consola rēt eūtes & opantes cuius uicissitudo ad diē ē:ut diurni opis laborē uicissitudine tēperet.Noctis uero ptes septē sūt:uespeg̃:crepusculum:cōtici niū:intēpesta:gallicinū:añlucanū:diluculum Nox ē solis absētia q̄diu ab occasu rursus ad or tū ascēdat.Nox ctis secūdū grācos:q nix nyctos νυξ νυκτοσ declināt a noceo noces:uñ noctua noctu aduerbiū:nocturnus noctualis:cōponit nocticuagus:pnox ctis:pnocto as.

Noxa:culpa:crimen:peccatū pœna.

Noxius xia noxiū:malus:noxibilis.

Noxialis uel noxilis nocuus.

Noxale nocuū.

Noxit noxat nel nocet.

Nubes denſitas aeris facit: qa ẽ uapor humidus de exhalatione terræ & maris ſuperius nubila conglobantur.

Nubes nubecula diminutiuũ uel nubilũ, ſed magis deriuatiuũ eſt.

Nubes dictæ ab obnubendo. i. opiendo cælũ, ũde & nuptæ q̃ uultũ ſuũ uellent. inde & neptunus q̃ nubat ideſt uobe & mari terrã tegat.

Nubes dẽſitas aeris facit: uẽti. n. aerẽ cõglobant.

Nubes generaliter ſignificãt ꝓphetas uel bonos: q ad fructificãdũ alios irrigãt: uel ꝓdicatores uerbi

Nubo. i. maritũ duco. nã fœminã non ad uiꝝ ptinet. Sic ergo nubẽs uili figurate dicatur: ut magnus eſt ignis nubẽs ꝓ fœmina.

Nubo tibi paſſiuũ: antiqrus actiuum.

Nubuntur uiri; nubũt fœminæ. nubi tantũ de uiris dicitur. nubere uero de uxoribus.

Nubilis: ad nubendum habilis.

Nubitant: nubunt.

Nubo, bis inde nubes nubeſcula nubilũ nubiloſus cõponit nubiger. niger grior. n: gerrimus nigreo & nigreſco. a nubo: nupta nuptiæ nuptialis: cõponitur innupta. ꝓnuba cõnubiũ.

Nubilũ: umbroſum. tetrũ obſcurũ.

Nuces: generaliter dicunt omnia poma corio tecta duriore: ut pineæ auellanæ glandes caſtaneæ piſtaceæ & amygdalæ: hinc & nudei.

Naciculam amygdalã: qdã nuculam uocant quaſi minorem nucem.

Nuclei dicti q̃ ſint nupti. i. tecti corio duro.

Nudare expoliare detegere reuelare. euertẽ mũdare actiuũ.

Nudopedalia. nudo pede. deãbulatio iudeorum.

Nudius tertius ſignificationem magis ꝓteriti temporis habet. & eſt aduerbium temporis.

Nudiuſtertius nuper die tertio.

Nuditas nihil eſt ſicut & tenebræ: ſed ubi corpus non eſt tectum: ibi nuditas dicitur eſſe.

Nudus. intectus. deſolatus. egens pauper.

Nudus: illius rei & illa re: ſed frequentius geniti/uo iungitur.

Nugas: inutilis: q ad nullã utilitatem pertinet.

Nugas hebræum eſt. ta enim in ꝓphetis eſt expoſitum: ubi dicitur ſophonia nugas quia a lege receſſerunt: ut noſſe poſſimus linguã hebraicam omniũ linguaꝝ matrem eſſe.

Nugas cõmune indeclinabile omnis generis.

Nugaces: uani. fatui.

Nugatur uana loquitur. ꝓ ãbages uadit.

Nugacitas. inſanitas inutilis.

Nugæ uanitates. turpitudo. macula.

Nugigerulus: inutilis portitor: nã nugas hebraice inutilis: gerulus uero portitor a gero ris.

Nugigerulus dictus q̃ ſit turpis nuncius.

Nuis hoc eſt origines duas in nobis eſſe apoſtolus dixit: alteram exterioris hominis q corrumpit alteram interioris q̃ ꝓ ſacramento renouat.

Nuit: annuit adiuuat. texit operatur.

Nullatenus: nullo modo: nulla ratione.

Nullus dictus quaſi neulus.

Nullatio: mutatio. uñ annulare nullius ꝓtii facere

Nullus abnegatiuũ eſt omniũ: quæ ꝓ id ſignificari poſſunt: ut nullus hominũ deoriũ uel eorum quæ cadunt ſub nomine.

Num: nunquid. an.

Numa rex romanoꝝ q poſt romulũ ſecundus regnauit. hic primus romanis ſacra inſtituit deorũ

Numantia hyſpaniæ ciuitas quædã opulẽtiſſima.

Numeſatus: numelia ligatus. i. uinculo: quo quadrupes alligatur.

Numẽ. poteſtas. maieſtas. iuſſio dignitas.

Numẽ numinis a nuo deriuat ſicut lumẽ a luo.

Numenta locum in quo numeri cõſecrabãtur pagani dicebant.

Numero proprie uelociter.

Numerarii uocati ſunt: quia publicum numerum ærariis inferunt.

Numeroꝝ liber dictus: qa in eo egreſſæ de ægypto tribus dinumerãtur & quadraginta duaꝝ ꝓ here mũ manſionũ in eo deſcriptio cõtinet.

Numeri ꝓ cordis uel neruis aut cãtu ponũt.

Numeroſus: numeꝝ habẽs. numeroſior numero ſiſſimus.

Numerus dr a numerando uel a numeria dea uel a numa pompilio: q primus apud romanos nũeros inuenit; ſiue quaſi numero & nuus.

Numerus eſt dictionis forma: quæ diſcretionem q̃titatis facere põt ſingularis uel pluralis.

Numerus dictus q̃ per eũ ſingularia uel pluralia nomina oſtendantur.

Numerus eſt multitudo quaſi coaceruatio ex unitatibus collecta.

Numeri diſciplinam apud græcos pytagoram autem ſcripſiſſe. deinde a nicomacho diffuſius eẽ diſpoſitam: quam apud latinos primum apuleius inde boetius tranſtulerunt.

Numero nummus a nomen dedit & a fui frequentatione nomen indidit. Ratio numerorum contemnẽda non eſt. in multis enim ſanctarum ſcripturaꝝ locis quantũ myſterium habeat: elucet: Non. n. fruſtra in laudibus dei dictum eſt omnia in numero menſura & pondere diſpoſuiſti. Numeri aut diſcreti ſunt aut cõtinentes: diſcretus qui deſcretis monadibus continetur: ut tres ad quattuor quinq; ſex, continens uero eſt: q coniũctis monadibus continetur: ut ternarius ſi i magnitudine intelligatur: ut linea aut ſpatium. i. ſuperficies ſolidũ cõtinens dicitur linealis eſt: q ſola lõgitudine cõtinet. Superficialis: q non ſolũ longitudine ſed latitudine ſolidũ q̃ longitudinem & latitudinem & ſpiſſitudinem habet.

Numerus populus multitudo.

Nũmi a nomine uel numero dicti: qa numerant.

Nũmularius qui nũmos facit uel monetarius.

Nũmi a numa romanorũ rege dicti ſunt qui eos primũ apud romanos imaginibus notauit & titulũ noĩs ſui præſcripſit.

Nummi folles dicuntur a ſacculo quo condunt.

Nummus prius dictus argyrius: quia ex argento plurimum percutiebatur.

Numidia dicta ab icolis. q̃ nullã certã ſedẽ hẽnt
Numidæ:gẽus africæ:hic & hæc numida dæ.
Numidiã ab incolis paſſim uagantibus dicta. nam lingua eoꝝ incertæ ſedes & uagæ nomada dicunt Incipit a flumine amphiga in zeugitanum limitẽ finit habẽs ab ortu ſyrtes minores.a ſeptẽtriõe mare.quod tẽdit ſardiniã. Ab occaſu mauritaniã ſitifenſem.a meridie æthiopũ gentes.habet autẽ hippona ῥηγπον regyum & ſuridam.
Numidicum:marmor numidia mittit cruſto ſimile:unde nomen accepit.
Numitor:capys filius:cuius filia thea romulum edidit ex marte.
Numicus:italiæ fluuius.
Num interpretatur nuncius.
Nunq̃.non unquam.nullo tempore.nuſquã uero nullo loco.
Nunq̃:omnium tempoꝝ negatiua.
Nunquid:non quid aliud.
Nunquid nam:nunquid ideo.
Nuncupatio eſt:quod in tabulis cæreiſq; teſtator recitat dicens:hæc ut in his ſcripſi:ita uos ciues romani mihi teſtimoniũ perhibete. Hæc nuncupatio dicitur. Nuncupare enim eſt palam nomiare & confirmare.
Nuncupar.nominat.appellat.dicit.
Nunc.modo.omnino.
Nundinæ:locus mercati:quod græci ἐμπόριον emporion uocãt.nundinæ pluraliter ſemper declinantur uſu.
Nundino nundinas nundinare.mercari.
Nundinarii.mercatores.
Nundinat.dehoneſtat uel deformat.
Nundinatio quaſi præpoſitio.
Nundinæ:commercia.ſtationes loca mercati; uniuerſa.
Nunciat:indicat cum de futuro dicit aliquid.
Nunciuſ qui nunciat.i.angelus:nuncium uero qđ nunciatur.
Nuo nuis nutum:adiuuo.aſſentio.deriuatur. numẽ.nuens nutuſ.nutus nuto nutas nutabilis.componitur denuo abnuo inuo renuo adnuo.
Nup:nouiter præſens & præteritum. uenit a nuperus nupera nuperꝝ.i.nouus.
Nup modo recenti tẽpore:modo citius non olim.
Nuper nuperrime facit licet nuperus nomen ſit.
Nuperrime celerrime.nupedalia nuditas.
Nupta uiro copulata:nam nuptus uel nubit uiri ſi figurare non dr: ut bonus animus mulieris nubit.uel nuptus mihi eſt:p mulier bonum animũ habens.& uituperationis cauſa.ut nubit amicus uel nuptus uir.
Nuptæ dictæ. quod uultus ſuos uellent .tranſlatum a nubibus.quibuſ regitur cælum:ũde & nuptiæ dicuntur. Tria in nuptiis requenda ſũt.fides ut non adulterent.ples ut amanter ſuſcipiatur & nutriatur.ſacramentum ut confugium nõ ſeparetur.
Nuptiæ ſiue matrimoniũ ẽ uiri & mulieris cõiunctio indiuiduã uitæ cõſuetudinẽ cõtinens.
Nuptiæ.cõiugium.fœdus matrimoniũ.
Nuptialis:nuptiis conueniens.
Nuptialiter amicta:ſolito plus amicta.uel uelata & ornata.
Nuptiæ quanquã ab obnubendo capita dicuntur. quod per.b.ſcribitur:tamẽ per.p.ſcribuntur qa minor eſt.p.q̃.b.
Nurſi populi ſunt italiæ.apud quos fortuna coliẽ unde & nurſia dicitur.
Nurſia ciuitas piceni.
Nurſæ:montuoſæ. Ser ciuitas in montibus.
Nurus uxor filii.priſc.hæc nurus rus.
Noſcio ſcis noſco.
Noſcioſus: qui ueſpere plus uidet.
Nuſquã nullo loco:non uſquam omnium locorũ negatiua.
Nutare:dubitare titubare.cogitare:nauſeare:huc illucq; declinare.
Nutabundus:dubitans.
Nuta:guſtus oris.
Nutrire:paſcere.exhibere.alere.erudire. Nutrior pro nutrio antiqui.
Nutrit:nutu erudit.
Nutrix p nutritrix.i.altrix pro educatrix.
Nutrio & nutrior. Nutrico & nutricor deponens.
Nutrimenta:a quibus ignis uutritur uel puer.
Nutus quicquid oculo ſignificaſ aut manu.
Nutus :uoluntas.maieſtaſ præceptum poteſtas.
Nuthul fluuius ægypti:idem & nilus.prope fontẽ enim ubi naſcitur:barbari eum elara nominant cæteri uero nuthul.
Nux appellata:q̃ umbra uel ſtillicidium eius foliorum proximis arboribus noceat:hanc alio nomine iuglandem uocant:quaſi iouis glandem.fuit enim conſecrata ſibi:cuiuſ pomum tantam uim habet:ut miſſum inter ſuſpectos hærbarum uel fungorum cibos.quicquid in eis uirulentum eſt exudet rapiat & extinguat.
Nux lõga amygdola. Nux plurima amygdola.eo q̃ plurimum floreat:nam omnium nucum prima ſe flore conueſcit.

Littera diuerſas partes oratio nis efficit. Nam interdum' interiectio eſt dolẽtis :ut o deus in quanta miſeria ſumus: Interdum admirantis:ut o rem ad mirabilem. interdum optantis aduerbium:ut O mihi præteriti referantur cælitus anni.exhortantis quoq; ut o fugite.
O diuerſas habet ſignificationes:eſt enim aduerbium uocandi:ut o regina. admirandi: o qualis facies .Indignandi o tempora o mores. optandi o aſſis.
O tantum eſt nomẽ ipſius litteræ. Quando uero ſignificat dolorem uel admirationem interiectio accipitur.

O ſi cum animi affectu per ſuſpicationē proferatur erit interiectio: ut o mihi ſola mei ſuper aſtyanactis imago. Si uero accuſatiuus ſequat: erit aduerbium exclamantis: ut o conditionem miſeram.

O græce articulus: hic latine oa ὦα græce oua latine.

Oaxes: fluuius ſcythiæ eſt. oaxes fluuius ē cretæ. oaxes mons.

Ob ꝓpoſitio ꝓ appoſitionē uim obtinet Δια quæ ꝓ cauſali cōiunctiōe accipitur: ut ob mores ſiniſtros: uel loco pro ſeu κατα cum ſit accōmodatiua: ut ob meritū ideſt pro merito. In cōpoſitione uero ſignificat contra uel circū: ut obuius occurro obumbro obambulo.

Obab interpretatur ſpes.

Obba uaſis genus butica.

Ob prope propter præpoſitio eſt.

Obaudiens dictum ab aure: q̄ audiat imperata.

Obcluſum: præcluſum.

Obcurſat: retardat.

Obcurſor, obcurſaris hæc tamē nō b ſed loco eius c habere debent.

Obdere: obiicere, claudere.

Obdo, obdis.

Obducere: producere: prætendere.

Obiicere: obtexere.

Obducta: oppoſita: contracta: cirunfuſa operta.

Obedire parere, obtemperare. Obedire deficit futuro infinito: qa fit a ſupino quo deficit.

Obedientia: ſupplicatio, humilitas.

Obeſſe: impedire, cōtrariū eſſe obſtare.

Obſum obes obeſt, malo eſt lædit.

Obeſſe, nocere ē: officere uero uelle nocere.

Obæratus ſubæratus uel circunfuſus pecuniæ, ut plus dicaſ pecuniæ q̄ habeat.

Oberus, i. cutis ruptura.

Obeſus plus eſt q̄ pinguis. Obeſſus: pinguis, corpulentus, cruratus, pleus, diſtētus. Obeſſum dr̄ qd forinſcus ē, craſſū uero qd intrinſecus.

Obeſat: impinguat.

Obeo obis, prætereo, cingo, circuneo, fugio.

Obex oppoſitio obicis facit ab obiicio cis.

Obfibulare: concludere, circūdare.

Obficus: turpis ludus: impudicus.

Obfirmatū: firmū, decretum, obſtinatū.

Obiicit: opponit prætēdit, obtexit.

Obiectuſ oppoſitio.

Obices, oppoſitiones, ualuæ cōpages, qui opponūtur, hæc obex obicis.

Ob id ꝓpter id.

Obiectare: opponere frequenter obiicere.

Obire: mori, circunire, proficiſci, recedere.

Obitus: mors, occaſus, tranſitus.

Obiter: ſimul iter, ubi non eſt iter.

Obiter dū in itinere eſt quaſi circumiter. Obiter uelocirer: obitem intentionem.

Obites ſerpens dicta q̄ colorem habeat harenæ.

Obiurgamus uerbis caſtigamus uero dū cædimus

Obiurgare: reprehendere.

Oblaqueare, circa codicē terrā apire: & uelut lacus efficere: hoc qdam dicunt excodicare.

Oblaqueatio, putatio, propaginatio, foſſio, uitibus iſta conueniunt.

Oblatus, deportatus.

Oblatio uocata: quia offertur.

Oblectatur blandimentis fouet delectæ, quaſi cum lacte, cum fraude.

Oblectat, delectat, delectionem infundit.

Oblectamentū: ſolatiū: leuamen, requies: delitiæ

Oblegare: contradicere: uel contra leges uenire circummittere.

Oblegatum: iniunctū, mandatum.

Obliuit: oblinuit.

Obliuiſcor obliuiſceris oblitus.

Obliuiōi trado: cōtemno: de memoria exit mihi.

Obligare: colligare: debitorem facere.

Obligatus debitor.

Oblimat: limpidat, ſulcos obducit, i. limo replet.

Obliquat: tranſuerſum facit.

Obliquo obliquas.

Obliqua: non directa, contraria, curua.

Oblido oblidis, oblidor oblideris.

Obliſum: percuſſum, factum ex ob & læſum.

Obliteraſ: deleſ de memoria exit, obliuione obſcuratur.

Obliteratū, deletum, obſcurꝫ obliuiōi datum.

Obliteo oblites oblitui: oblitere latere.

Oblitus: linitus, ſuperinductus, incæratus.

Oblino oblinis: obliui: oblinor oblineris.

Oblitū corripit penultimā: infuſum ſignificat.

Obliuiſcor uero oblitus producit penultimā.

Obliuiſcor tui & te commune antiquitus priſ.

Obloquitur, obmurmurat: obſtrepit, obtrectat

Obluctari: contradicere, contra leges uenire.

Obluctans: pertinax, rigidus durus.

Obniti: conari, reſiſtere, repugnare.

Obnitens: obſtans.

Obniſus: contra oppoſitus, incumbens.

Obnixus: humiliſ, ſubmiſſus, obligatus nexibus culpæ.

Obnoxius: ſubditus: uſ obligatus, hūilis, debitor

Obnubilat: obtegit, operit, obumbrat.

Obnubit: obtegit, operit.

Obnuptus: ueſte circundatus.

Obeliſcū: q ē ſagitta prius ī effraim: rex ægypti fecit ad honorē ſolis: ī medio circo ponit: qa p me diū ſol currit ſūmo obeliſcoſo ſuppoſitum eſt quoddā aratꝫ in modū flāmæ: qm̄ ſol plurimū ignis habet.

Obelus, i. uirgula iacēs. nota ē q̄ apponit ī uerbis uel ſētētiis ſupflue iteratis uel illis locis: ubi lectio aliq̄ falſitate notata ē: ut ꝯſi ſagitta iugulet ſupuacua & falſa. ſagitta. n. οβελοσ obelus dr̄

Obelus ſupne & punctus ponitur in his quæ utꝫ tolli debeant dubitatur an apponi.

Obolus quattuor calcis uſ tribus ſilliqs appēdit.

Oboluſ habet cerates duos: calcos quattuor fiebat enī olim ex ære ad iſtar ſagittæ, unde nomē a græcis habet.

Obolus exiguus pecuniæ nummus.
Obolitio:obliuio.
Oborti.curuati.uel in ſe implicati.
Obortus.ſubito natus uel nihil profuturus.
Obpanſum:obiectū,obductum.extenſum.
Obpetere mori,occūbere.occidere.
Obpignorare:dato pignore colligare.
Obprobriū maledictū.maius crimen īproperiū hæc tñ melius pro b p habent:dū ſequit̄ p.
Ob rem propter cauſam.
Obrepere circunuenire.fallere.
Obryzum οβρυζον aurum dictum q̄ obradiet ſplēdore.Eſt.n.coloris optimi qđ hebræi ophaz græci χρυσὸν chryſon dicunt.
Obrizū dicitur obrude aurū.ſplēdor auri nitidū
Obriza & obrizum.
Obrigere:indurere calore aut rigore cōgellare. obſtupere.
Obrogare.cōtradicere:cōtra legē uenire.
Obluere:affligere.opprimere.
Obrutus afflictus inuitus.
Obs filius aram nepos ſem:a quo elimēiſtæ.
Obſcæni:īmūdi:turpes muliebres.
Obſcænus ab obs & canendo uel cæno:uel a unde & inquino.
Obſcænæ ore.i.ſæuæ.i.male canētes.
Obſcænitas:turpitudo.
Obſcines:aues corui.
Obſcura:tenebroſa.perſona uilis.
Obſcurū:obelatum:rectū.
Obſcuritas ſplendor latens.
Obſcurus ex ob & cura:ob enim aſſumit ſ cū ponitur cū dictione a c.incipiēte:ut obſcænus obſcurus.
Obſecrare rogare.ſupplicare.
Obſecratio preces.gratiaꝝ actōes.
Obſecundare obſequi.dicto parere.
Obſidere.cōſedere inuadere.circūſedere.
Obſideo des di obſeſſum.
Obſepta:circūclauſa.oppoſita.clauſa.munita.a ſepe tractum eſt.
Obſequi:uoluntatis eſt.
Obſequia:officia.beneficia merita.
Obſerare claudere.
Obſeratū:clauſum.
Obſero as:hoſtiū ſero:obſero uero obſeris ſemīo
Obſeruare:cauere.cuſtodire.uel iſidias tendere: notare.
Obſeruat.ueneratur.uel calide auduertit.
Obſeruatio cura doctrinæ uel artis eſt.
Obſeruatio:actio uel oſtentatio:obſeruantia uero cultus religionis.
Obſeruantia:cuſtodia mandatorum dicitur.
Obſeſſa:poſſeſſa:circundata.
Obſicus.turpis ludus impudicus.
Obſides ſunt:qui dari ſolent cum honore cuſtodiendi.priſc.hic & hæc obſes dis a ſedendo.
Obſideo & aſſideo actiua ſunt:inſidior deponēs a ſedeo.compoſita.
Obſidio obſeſſio cuſtodia obſeruatio:hoſtiū circūſeſſio.obſidio obſidionis.
Oſylla rex marſus.
Obſiſtere:reſiſtere.aduerſari conſtra ſtare.
Obſiſto & obſto obſtiti obſtatū & obſtitū.
Obſitus.obſidione uallatus.circundatus.
Obſita:circūdata.obſepta.
Obſit:impediat.obſit includat.
Obſidius lapis niger tranſlucidus uitro ſimilis.
Obſoleta:ueritas mendacioꝝ ſordibus īquata.
Obſoleuiſſe:deſueuiſſe.de uſu exiſſe.in obliuionem ueniſſe.
Obſoleuit attritum eſt.
Obſoleo obſoles obſoleui facit.nō enim eſt a ſoleo ſed ab obs et oleo.
Obſoletū ſupinū:ſicut ex oleo & adoleo.
Obſoletus:inquinatus.pollutus.
Obſonio dicūtur oēs cibi generaliter.
Obſon οψον græce pulmētariū.
Obſono p obſonor antiquitus priſc.a græco οψα ομαι oyſaomai.
Obſordet inſoleſcit.
Obſtare:officere.impedire.contraire nocere. oppoſitū eſſe.
Obſto as.ſtiti.atum & obſtitum.
Obſtinat:deſperat.indurat.opponit.
Obſtinatio:iactatio.elatio mentis duricia.ira audacia.uētillatio.
Obſtinatus eſt:qui ad aliquid præcipitatur:&ſine reuocatōe facere feſtinat.
Obſtinatus obluctās uel affirmatio.
Obſtinatus:deſperatus.irreuocabilis pnicax.
Obſtipus:inclinatus.intentus.
Obſtipum:obliquū:inæquale.
Obſtipo capite uel ſurdo inclinato capite ut ſolēt aſſeuerantes.
Obſtetrices dicunt quæ infantes leuant:ab obſtādo ideſt ſeruiendo.
Obſtetrix p obſtitrix:priſc.
Obſtetricare:renouare.
Obſtrepo pis.ſtrepit:circūſonat:impedit.obturbat.obmurmurat.contendit.
Obſtringili genus calciamenti:qui per plantas cō ſuti ſūt & ex ſuperioris pte coriū trahit̄ ut conſtringatur.
Obſtrictus:obnixus deditus deuotus.ſeruiens.
Obſtringo gis.xi.obſtrīgor obſtrictus.
Obſtruere:claudere:abſcondere.
Obſtruo is xi obſtructū.
Obſtructū:præcluſū.obpilatum.clauſum ex ob & ſtruo.
Obſtruſum:remotum.præcluſum:obſcurum:obuelatum.
Obſtrudulenta appetenda.
Obſteruit:obcludit.
Obſtupere infrigidari.amens effici.uel mente turbari.
Obſtupeſcit:animo percutitur.
Obthalmicum auriū morbus īmo oculorū:nam ophthalamia græce οψθαλμια morbus oculorum.Et οψθαλμος oculus.

Obtectum :obuelatū.abſconditum.
Obtego gis xi obtectū.
Obtemperat:obedit:auſcultat.
Obtendit.obiicit.opponit.obuelat.prætendit.
Obtenſa gurda.
Obtentus:occaſio.nomen.
Obtentus tus: preces interceſſio.ab obtineo obti/nes obtentus.
Obteſtatur:quaſi aduerſarios adiurat .ſupplicat. preces intendit.
Obteſtatus:rogatio.
Obtegit obuelat.obiicit.
Obtigit ſorte dicimus :euēit uero caſu.
Obtinere :uincere p̄cibus .habere.
Obtrectat detrahit.maledicit reſiſtit.interficit:
Obtrectatio.inuidia .liuor æmulatio.
Obtrūcat caput præcidit.iterimit.fundit.
Obtrudere :eſt aliquid in anguſtiis includere:
Obtriuit peremit obtulit .obuiam dedit.oſtēdit
Obtundere:impedire:hebetare.fuſcare.
Obtunſus:hebes.ſtolidus ſtultus:quia acie ſapientiæ caret.
Obtunſa:uox raucida grauis.dura:
Obtunſum:ex omni parte tunſum.i. reparandū.
Obthurare a ſacerdotibus tractū ē:qui aures ſuas thure replebant:ne peregrinis uerbis intercedē/tibus cōfuſa carminū memoria turbaretur.
Obturare:obſtruere.
Obtuitus aſpectus .facies immobilis intentio oculorum.
Obuelatū :opertū.cæcū.
Obuenire.cōtra uenire:p̄ter ſpem cōtingere:
Obuertere.cōuertere.flectere.
Obuerſo & obuerſor idē ſignificant:
Obuiare:contrariū eſſe.aduerſari.repugnare.
Obuia ad manū poſita.dilucida.occurrētia.
Obuius:occurrens.
Obuncare:obiurgare.
Obumbrat.obtegit.defendit:undiq; munit .obiicit.nigreſcit.
Oburbat:circūſcribit:dictū ab arbore:quæ ē curuatura aratri.nel a ſulco urbiū q primus aratro circūductus pp altitudinem murus appellatur.
Occaſio facultas.copia poteſtas :cōditio :tempus locus.
Occaſio aſſiſtit :opportunitas uero ſe præbet:uel ſecūda ſuccedit.
Occaſus ſus ab occido dis deſcenſus ſolis.
Occaſus mors:dies ſupremus.interitus uel finis:
Occatio eſt cum ruſtici ſatione facta bobus dimiſſis grādes glebas cædunt.& ligonibus frangunt: & dicta occatio quaſi obcæcatio q operiat ſæmina .Occare igitur eſt operire terram fæmina uices uel arbores.
Occo cas:rumpo:frango:
Occator inſitor.abactor.ſubruncinator.ſator uel actor.arator.hos omnes agricolæ pagani deos habuerunt.
Occeas inſula rubri maris:in qua topazion gignit uxta oceani ultimas partes.
Oceanus proprium eſt cum totum ſignificat:cum uero partes ut atlanticus oceanus appellatiuū eſt dicit autē ἀπὸ τοῦ ὠκέος hoc ē a celeri motu Deriuatur oceanides patronimicū. poſſeſſiuū oceanius a um.
Oceanus a græcis de celeritate dicit.ab ὀκύς ocys quod græce dicit uelox.
Oceanū mare exterius q terrā cingat.qd'oī die diſpar p ſeptem dies nunc attollit incrementis:nūc in ſequentibus totidem diebus naturali damno ſubducitur.
Oceanū græci & latini ideo nominant: q in circuli modo terrarū ambiat orbem ſiue a celeritate q ocius currat.
Oceanus quaſi ocioneus.iſte eſt:qui oras terrarū amplectitur:quiq; a diuerſis regionibus proximis uocabula ſumpſit:ut gallicus germanicus ſythicus caſpius hyrcanus atlanticus gaditanus. Nam gaditanum frætum a gadibus dictum :ubi primum ab oceano maris magni limen apperitur: unde hercules cum gadibus peruenīſſet columnas ibi poſuit ſperans illic eſſe finem orbis terrarum.
Oceanum ideo quidam reciprocis ī ſe æſtibus dicunt reuerti:quia aiunt in ꝑfundis oceani eſſe quoſdam meatus uentorū repletos ſpiritu uelut mūdi nares:quos anhælitus acceſſu alterno & receſſu efflant.Quidam aiunt cum augmento lunari creſcere oceanum .alii dicunt ſydera ſolēq; de oceano aquam haurire ignibus ſuis:ut temperentur quia ignea ſunt.
Ocys ὠκύς græce uelox:unde ocius.
Ocentare:cōcinare.cōponere.cōtra cantare ifame carmen cum certo nomine dicere.
Occento actiuum eſt.
Occentus ex ob & cātus ab occino nis.
Occedere occurrere :uel obuiam cedere.
Occidēs dictus diē facit occidere:abſcōdit.n. lumen mundo & tenebras ſupinducit.
Occidit corripiens penulti.eū q mortuus ē ſignificat.
Occidit cōponitur ex ob & cado:inde deriuatur occidens occidētalis.occaſus.occaſio occiduus.
Occidit uero producens penultimā eū q interfecit ſignificat:& cōponitur ex ob & cædo.
Occidit:affligit.extinguit.pdit tollit.
Occido is di dor occiſus.
Occiſio dī genere fœminīo id ē qñ multi occidūtur ip̄a res occiſio dicitur q̄ſi occedio:qa occidi dicimus.
Ocinum genus oleris græcum:origo eius incerta latinis.
Occipit incipit.conſequit:
Occipitiū locus poſt auriculas qd' græco bregma βρεγμα dicitur:ideſt poſterior pars capitis.
Ocys ὠκύς græce uelox.unde ocyor ocyſſimus & ocyus ocyſſime.
Ocyor:uelocior.
Occiſſimus uelociſſimus.
Ocyus celeriter.ſtatim leuiter.

Ocyter uelocites.
Ocium:quies.
Ocior ocians.
Ociſtei græcum eſt tabernarius.
Ochozias interpretatur apprehendens deum.
Ochozias frater ipſius.
Ocreæ tibialia calciamenta quæ ſuras tegunt.
Ocrea dicta:q crura tegat.
Octahedrum.aer.ſpiritus.
Octaforum:in quo pluuiæ ſternuntur feſſoris.
Octauianus dictus eſt auguſtus ab octauia matre ſorore iulii cæſaris:quē ipſe adoptauit in filium
Octeas:aprilis helinū lingua.
Octaua ſignificat diē iudicii.
Octo deriuatur ab ὀκτω græco deriuat octauus octies octuplū:octoni cōponit octogita:octigēti
October mēſis a nūero octauo & ibre dictus:ē.n. octauus a martio.qui ē principium āni apud hebræos.hic macedōice ὑπὲρ βερέτεος: hyperbereteos: hebraice meſur μεσουρ ægyptiace phaophi φαοφι attice γαμηλιων.
Octuſſis octo denariorū eſt.
Occubat occūbit uel ſtat:interit.mortuus ē.
Occubuit uictus eſt.ſuccubuit.manus dedit
Occubo as & occūbo bis ubui bitus.
Oculat:uider.pſpicit.
Oculata:quæ oculis uidentur uera.
Oculatus.uidēs prudēs.acutus aut oculis plenus.
Oculi dicti ſiue quia eos ciliorū tegmina occulūt ne incidentis iniuriæ offenſione lædātur:ſiue qa occultū lumen habent id eſt ſecretū uel interpoſitum:hi inter omnes ſenſus uiciniores ſunt animæ.In oculis enim omne mentis iudiciū eſt:unde animæ perturbatio in oculis apparet:ut hilaritas.Oculi in facie concauis foraminibus inclu/ſi ſunt,a quo foratu frōs nominata eſt.Idē quoq; oculi gemmarum habentes ſimilitudinem mē/branis prolucentibus conteguntur:per quas qaſi per uitrum refulgens mens ea:quæ foris ſunt conſpicit. In medio autem orbium ſunt: quas pupillas uocamus:qbus cernendi gratia tenetur.
Oculus eius diminutiuū ocellus & oculeus.
Oculi nodi ſunt:ex qbus frondes exeunt.
Occulit claudit:abſcondit:occulat celat.
Occulit per duo c ſcribēdū quia culit dicimus.
Oculo is lui occultus.
Occultū ſecretū:arcanū ab oculēdo uel claudedo
Occultat:abſcondit tegit.actiuum eſt & frequentatiuū ab occultu.
Occūbere.finire uitam.ſuppliciū capere.
Occupat:præuenit:anticipat.
Occurrens.certum euidens apertum.
Occurrit:obuiam uenit.
Occurrit aduerſatur.repugnat.præſto eſt.accidit
Ode ὠδὴ græce cantatio.hæc oda odæ:quod cōponitur & cantatur.
Odoeporicū ὁδοιπορικὸν itinerarium.
Odoporicum græce uiatorum. Odos ὁδὸς.n. græce iter uel uia.
Oderan filius ſale nepos aram:ex quo nardi.
Odia:inimicitiæ aſperæ.
Odiæ:cantatores græcū eſt.
Odibilis,odio habilis.
Odioſus:q odio plenus eſt.
Odi odiſti odit defectiuum.cuius participiū præteritum eſt oſus, inde odiū odibilis odioſus cōponitur exoſus peroſus.
Odollamites interpretatur teſtimoniū in aqua.
Odolla locus.
Odontes ὀδόντες græce dentes.
Odoratus dictus quaſi odoris aeris attractus:tacto enim aere ſentitur.
Odor dictus ab aere.Nam quid eſt odos niſi aer contactus.
Odoramenta:diuerſorū odorū compoſitiones: tymiama.
Odoror illud dicimus:
Odora uis canū:q ſciunt illud odorari .i. iueſtigare.
Odos ē quod ſemp odorē mittit.Odorabile uero quod aliunde accipit.Odoriferū autē quod odorē ſequitur:
Odor & odos:ut arbor & arbos dicitur.
Oenos οἶνος uinum.
Oebalia ipſa eſt laconia:unde caſtor & pollux.
Oeconomus οἰκονόμος.diſpenſator, diſpoſitor regiæ domus.
Oeconomia ipſa dipoſitio uel præmeditatio:aut pparatio.
Oeconomia ipſa diſpoſitio regis:qua priusordiatur aut diſpōitur domus et ſic fabricat.
Oechalia laconiæ pars ppiqua theſſaliæ:quæ ab urbe ſua nomen aſſumpſit.quā hercules ob iolē a coryto rege pmiſſam & negatam euertit.
Oedipus monſtrū quoddā humana facie quadru pes fingitur.
Oedipus id eſt mixtus.
Oedipus & iocaſta cōiugiū fecerunt.Oedipuſ q dam diuinus ſoluens pblemata οἰδίπους οἰδίποδος oedipus oedipodos græce ου oy pro u latine poſita.
Oedipus oedipodis us pducta.
Ohe uox exultationis.
Oephi menſura quattuor modiorū ideſt batus ſiue uadus ſed oephi in aridis:batus in liqdis ſumitur.
Oenoforū uas uinariū.Nā οἶνος uinū φορὸν ē ferre.ſcribitur enim per pe:ſed pfertur p e.
Oena græci uocant.quæ latine elementa dicunt eo q ſibi cōueniāt & cōcinnāt:miſcent enim quadam naturæ cōmunione.
Oenante:genus hæbæ:
Oenotria: tellus ppriæ ſabinorū tractus.
Oenotrii græce,dicti cultores italiæ primi dicti q ipſi primi uites coluiſſent & uinū.
Opha idem quod oephi:menſura ad uarias fruges ptinens .i.tritici ordei leguminum.
Oeſtrum animal armentis aculeo pter moleſtum græce oeſtros οἶστρος latine aſilus. Vulgo tabanus uocatur.

Oestrum genus muscae.
Oetha mons inter thessaliam & macedoniam ubi hercules iacet.
Offa proprie frustū dentium: cuius diminutiuū ofella facit: inde offarii coqui: qui offatim idest particulatim excoquunt. Nam offa est latrantiū quia in hos canis iacitur & saciatus illico cōpescitur & silescit. Offa geminata .ff. facit tamen diminutiuum ofella non geminata .f. quia in diminutione plerunq; multa mutātur.
Offam hebræū est: qđ græci uocāt ὀβρυζον ob tyzon genus auri.
Ofella: pticula diminutiuū ab offa corripit .o.
Offendiculum quo quis offendat: oppositio culpa læsio.
Offēdit: lædit. nocet. tædet. inimicos facit: absterret.
Offēdo: iuenio uel īpingo. & absolutū ē etiam:
Offensa culpa: ira. qua deus offenditur.
Offensio uitium. ægritudo morbus. ibecillitas.
Offert. præbet. insinuat: immittit.
Offerre. est ultro præbere: inferre uero īportare
Offertoriū pro eo dictū q; offeraī idest oblatio quæ altari offerī: idest sacrificaī a pōtificibus.
Ophis οφις græce latine coluber dicitur.
Officere: est alicui nocere: inficere uero colorem mutare. priscianus.
Officio tibi dicitur.
Officia. ministeria: beneficia. merita. gratiæ: Officiorū multa sūt genera: sed præcipuū ē illud qđ in sacris diuinisq; rebus habetur. Officiū aūt ab efficiendo dictū quasi efficiū propter decorem sermonis una mutata littera. Aut certe ut quisq; agat quæ nulli officiant: sed omnibus prosint.
Officinæ dicunt loca: quibus fiunt officia.
Ofiofagitæ pars æthiopū dicta q; serpētes comedat: ofis enim οφις græce coluber φαγειν fagein comedere.
Ofiomate lacerta.
Ofitæ: hæretici a colubro nominati: dicentes ipsū colubrū ī paradiso iduxisse uirtutis cognitōem
Ofiucus signū ī cælo homo serpēte cinctus.
Ofites genus marmoris serpētiū maculis simile;
Ofoi interpretat discalciatus: filius enim fuit heli electus in ministeriū sacerdotū. cuius amissionē suo expressit nomīe: ut eius uocabulo uetēris testamenti sacerdotiū a populo iudaico significaretur ablatum.
Offuciæ: fallaciæ. aut res ad decipiendū cōpertæ dictū ab offucando: quod est furtū collocare.
Offula: pœna uel percussio uel pticula in rotunditate collecta.
Og: interpretatur interclusio: rex basan fuit:
Ogias unus de superstitibus cadmi. qui iuuit facere thebas.
Ogygius: nomen cuiusdam: cuius temporibus factū dicitur diluuiū: cōditor & rex fuit: nomēq; loco & tempori dedit hoc tempore ysaac patriarcha perhibetur fuisse.
Oh: interiectio indignantis.
Oileus proprium cuiusdam græci. oileus trisylla bū. oilei tetrasyllabū & οιλυ trisyllabū. Sic & similia semper una syllaba uincunt in genitiuo quæ penultimam breuē habent: ut treuir treuiri Satur saturi: tydeus tydei nisi poetica ꝓductio fiat in græcis.
Ohibei: interiectio plangentis:
Oy græce ne.
Omas uasa in q̄bus sortes mittuntur.
Oino interpretatur. orsimonia.
Ουωνοσ græce filius. ουωνοσ κονουπραῦ. i. auguri.
Oyranos οὐρανοσ græce cælū latini dicunt.
Ois οἰσ græce ouis latine.
Oysia ουσια & ὑποστασις & hypostasis substantia & subsistentia.
Olla uas ad coquendum dicta: q; ebulliat in ea aq̄ igne subiecto: & alius uapor emittatur unde & bulla dicitur: quæ in aqua uenti intus spiritu sustentatur.
Olla pro illa dicitur.
Olla intrare interpretaī uel tabernaculū.
Ollae habitaculū hoc interpretatur.
Ola summi humen pars posterior.
Olax odorifera.
Olea pondus est retinet tres scripulos. Olea gemma barbarum est: ex fuluo & nigro uiridiq; & cādido constat. Olea oliua uel fœtus oliuæ. Olea arbor: oliua fructus. Olea oleæ: inde deriuatur oliua oliuum oliuetum oleaginus oleaster.
Oleagina radix oliuæ. Olea & oliua ꝓ fructu sæpe posita sunt: sed consuetudo obtinuit oliuam fructum dicere.
Oleaginus de olea: sicut faginus de fago correpta penultima.
Oleaster dictus q; sit similis oliuæ foliis sed latioribus. Arbor inculta siluestris amara & infructuosa: cui insertus oliuæ ramus uim mutat radicis.
Oleaster oliua agrestis & ifructuosa significat hominem sine fructu uel gentilem. Oleaster de omnibus nominibus arborum solum iueniē masculinum.
Olenium est oppidum in arcadia.
Oleo oles olet olo is eiusdem significatōis.
Olent res ualde malæ uel bonæ. redolent tantum bonæ.
Olentis pro feruentis. Virg.
Oleo oles ui & oleui. Composita uero ab oleo ab oleui adoleo adoleui exoleo exoleui. Redoleo uero quia non mutauit significationem simplicis similiter redolui & redoleui facit: uarro tamen etiam adoleui. Obsoleo quoq; absoleui. Ab oleo uero uelut redoleo abolui & aboleui facit præteritū. Supina uero ui in tum conuertunt. Quæ uero ui diuisas habent in itum penultima correpta: ut oletum absoletum aboletum & ab olitum & cætera.
Oletum. locus putridus ubi homines mingunt.
Oleum est quod de fructu fit. oliua uero arbor:

quarum arbor̄ multitudo oliuetum dicitur: ſi cut quercetū ſpinetum. Oleū græce ελαιον eleon eleos ελεοσ latine miſericordia dicit.

Oleū ſignificat lætitiā ſpiritualē: ut oleo lætitiæ. Auguſtinus.

Oleū eſt purū nulliq; rei admixtū ab olea. i. arbore deriuatū. Sed quod ex albis oliuis fuerit expreſſum uocatur ſpanū: a græcis omphation appellatū. Quod autē ex fuluis & nondum mitibus uiride appellat. Quod ſi ex nimium maturiſ cōis appellat ex his ad uſum uitæ primū ē ſpanum: ſecundum uiride: tertium cōe. Oleum ſiqs aquis imerſerit. clariora facit ea quæ ꝓfundo tegunt occulto. Nā eius natura habet ut cibos cōdiat & lumini fomenta p̄beat: & laſſū longo itinere corpus dum eo unctum fuerit priſtiæ ſanitati reſtituat.

Olearos & paros noīa ſunt cycladū inſulaꝝ.

Oleamella arbor naſcitur ī palmaria ciuitate ſyriæ ex eo dicta ꝙ extrinſecus oleum defluat in craſſitudine mellis ſapore ſuaui.

Oleaſmon herba dicta ꝙ mollior foliis ſit & caule tenerum.

ὠλένη græce cubitus.

Olda diſtictio ſiue diuerticulū interpretatur.

Olfatus: odoratus. olfatus dictus ꝙ odoribus afficiatur.

Olfatoriola ſunt uaſa muliebria: in quibus odoramenta geſtantur.

Olli pro illi uel illinc aut tunc ſeu ibi.

Ollibama in prophetis ciuitas, in qua edom princeps habitauit. Interpretatur uero ingrediēs.

Olidum putridū: dictū ab oleo oles olui quaſi olitum d pro t.

Olim aliquādo præteritum ſignificat: quondam antea, aliquando.

Olim: de præterito & de futuro dicitur: ſicut qn̄ aliquando, unquam.

Olympus dicit a græco ολολαμπος: ꝙ undiq; luceat. cōponitur igitur ide uel deriuatur olympicus olympica icō &, ppriū olympus uel olympia: quæ celebrantur in honore iouis certamīa. cōponitur olympiadorus olympionite. patronomicum fœmininū olympias: cuius maſculinum debet eſſe olympiades.

Olympias tempus quattuor ānoꝝ in honore iouis celebratur: q olympicus dicitur ab olympo mōte altiſſimo qui interdū ꝑ cælo ponitur: & tunc diuerſi ludi fiebant. Olympias ānī quattuor. Agon cōſtitutus a græcis apud elidem ciuitatem quadriēnio in una olympiade ſupputato.

Olympias eſt apud græcos ānus quartus ab olympico agone: q uenit trāſactis ānis quattuor in quibus finē ſortitur agonis tēpus ꝓpter quadriēnii curſum ſolis & pp quod ſingulis ānis ſex horaꝝ cōſumptōe in quadriēnīū dies unus completur. Quo tpe ab omni genē oiq; ætate circūuciebat.

Olympus mūc cælum nūc mōs excelſus in græcia ubi nullus uentus neq; pluuia cadit.

Olympus mōs macedoniæ tātæ altitudinis: ut in eius cacumīe nec uētus fētiatur nec nubes ſed colligant: quia excedit iſtū aerē humidū: ī quo aues cæli uolant: quod ab eis proditū ē: q ſolebant neſcio quoꝝ ſacrificioꝝ cā memoratū montē aſcēdere: & aliquas notas in puluere ſcribebant. quas alio anno integras iueniebant quod fieri non poſſet: ſi uentis aut pluuia locus ille impetretur. deinde tanta ē tenuitas aeris illius ut non ſpirare duraret. ibi enim ire non poterant: niſi ſpongias humectas naribus applicarent unde craſſiorem & conſuetum ſpiritum ducerent: hi ergo indicauerunt etiam nullam auem in eo loco ſe aliquando uidiſſe.

Olympus dictus quaſi hololamphos id eſt quaſi cælum. i. quaſi totus lucens. Nā holon ὅλον, totum: phos lux dicitur græce. hic diuidit achaiā a thracia.

Olimmat: limpidat.

Olintum: græcia.

Olip rabernaculum meum.

Oliſatrum genus hærbæ hortolanæ.

Oliſbona ciuitas ab ulyxe cōdita.

Olitor hortolanus olera uendens.

Ohutos οὗτος græcū relatiuum pronomen cō poſitum ex o p̄poſitiuo articulo & hutos pronomen tertiæ perſonæ. quod eſt demonſtratiuum & relatiuum.

Oliua unde græce elæon dicitur ex quo in latinū tractum eſt. Olea autē ipſa arbor eſt: fructus oliua ſuccus oleum. Eſt autem arbor ipſa pacis inſignis: cuius fructus diuerſis nominibus appellat ideſt orchades græca etymologia a ſimilitudine teſticulorum: nam ορχις eſt teſticulus: uocatæ radiolæ: quia longæ ſint in modum radiorū paphiæ a papho inſula dictæ: unde prius allatæ ſunt: liciniæ dictæ ꝙ optimū dent lumen. Pauſiam quam corrupte puſiam uocant uiridi oleo & ſuaui. Syria dicta quia a ſyria eſt allata: uel qa nigra eſt cruſtumia eadem & uolemus dicta ꝙ uolam impleat.

Oliuæ ſpecies orcades radii pauſiæ.

Oliuæ inuentrix apud paganos minerua perhibetur: unde poetæ finxerunt ꝙ hac inuenta uicerit minerua neptunum. & obtinuerit diluuium attica terram.

Oliuum oleum.

Oliua ſignificat ſanctū miſericordiæ liquorē fructibus abundantem & lucentem: eleos ελεοσ. n. miſericordia dicitur.

Oliueti mons interpretatur luminis ſiue unctionis.

Oliua proprium inde oliuenſis.

Olocauſtum græce totum incenſum dicitur: qa integra tota hoſtia igni tradita conſumebatur.

Olofora ueſtis tota ex purpura: holon enim græce totum.

Olographum teſtamentum eſt: manu auctoris totum conſcriptum atq; ſubſcriptum: unde & dicitur: olō enim græce totum graphe γραφη ſcriptura ſic ολογραφια dicitur.

Olographia oīs ſcriptura: res ꝓpria: olon ολον græce totum, inde olor qa torus ẽ albus & olympus: ολον enim totum: lampas græce lucens. hæc aũt cõpoſita ab ολοσ rectius aſpirant: olor & olympus aliter figurant.

Olor auis eſt: quã græci cignum κῦγνον uocãt dictus ꝙ totus ſit albus. hic olor oloris: ũn olonus nanum.

Olor ſignum ideſt cygnus: in cuius ſpecie cum leda iuppiter cõcubuit.

Olores latinum ẽ. Nã græce cygni dicunt.

oloſerica ueſtꝫ tota exſerico. olos. n. totũ ſignificat

Olus ab alendo dictũ eo ꝙ primum oleribus alerentur homines anteq̃ fruges uel carnes ederẽt: hoc olus oleris.

Oluſmolo genus hærbæ hortolanæ.

Olus ris unolero af. olerare id ẽ olera culturare.

Omaſum ſtomachus uel uenter cẽtipellis uel uẽ triculus.

Oma corpus:

Omelia græce latine ſermo uel colloquiũ.

O mentum ab omine: quia momento omnia capiebant: quod οἰωνον dicitur græce.

Omentum: membranũ quod cõtinet inteſtinorũ maiorem partem.

Omentare: auguria inſpectare.

Oměta auguria maiora.

Omen: auſpicium auguriũ: hoc omen ominis:

Ominoſa augurioſa.

Omitto ꝙ omitto: componitur ex ob & mitto: breuiaturque apud oratium: ut illuſus omittas.

Omne ad multitudiem uel ad numerum pertiet ũt ut omnis homo id eſt omnes homines.

Totus uero homo ad partes referẽ: ut anima & corpus uel caput manus pedes thorax &c.

Omnis uniuerſalis ſpeciei: cõponitur inde oīpotens oīparens oīgena oīno aduerbium.

Omnipotens componitur ex tiribus corruptis oīum: potis. ens.

Omnifariam in omnem partem: uel ex omni parte diſcretum. aduerbium eſt: cõponitur ex omni & afferendo uel fando oīno uero intentiuum.

Omnipotens dictus omnia potens: cõe apud Vir:

Omnitenens. omnipotens:

Omnino: in totum.

Oīs unde oẽs cõponitur, omnipotens tia. oīfactor. omnicreator oītenens. oīpudens.

Omnimorbia hærba dicta ꝙ multis morbis ſubueniat: hæc a græcis polylion uocãt.

Omoeos ομοιοσ græce ſimiles.

Omonyma ideſt uninomia eo ꝙ ſit ī uno noīe plurima ſignificatio: ut tumulus nũc modos breuis nunc tumens tellus, nunc ſepulchrum ſignificãt Hæc tam in propriis q̃ in appellatiuis inueniunt ut pyrrhus filius achillis & rex epirotaꝝ. Omonyma ſunt nomina, quæ in uno nomine multa ſignificant: ut acies ferri oculorũ & militum dicitur. Omonyma ſimilia dicta.

Omœoreleuton: cũ uno uerbo plura finiũtur uerba ſine cõiunctõibus nexa: ut abiit abſceſſit euaſit

Omœoptoton. cũ plura noīa ꝑ unũ caſum denunciãtur: ut ẽ illud. Sed neq; currẽtẽ ſe nec cognoſcit euntem.

Omœoſis ομοιοσις quod latine ĩterpetatur ſimilitudo. ꝙ quã minus notæ rei p ſimilitudinẽ eius quæ magis ẽ nota penditur demõſtratio. huius ſpecies ſũt hæ parabolæ: paradigma. icon ī. imago. comparatio. exẽplum.

Omothonus: maior ſynochus febris.

Omouſiõ græce latine unitus ſubſtãtiæ uſia οὐσία enim græce ſubſtantia uel eſſentia dicitur: omo ſimul unũ: hoc ergo uocatur omouſion: quod eſt ego & pater unũ ſumus.

Omouſion. i. ſimilis ſubſtãtiæ: quia qualis deus talis & imago eius. hæc tñ oīa ab ομοσ & ομοιοσ figurata potius aſpirantur.

Omouſion, aſſimilatio.

Omri uerbum interpretatur. Omni criſpanſ me, us interpretatur.

On græce quando per omicron. i. o breue ſcribit neutrale ẽ: & interpretatur quod ẽ: quãdo uero ὦν ꝑ ὠ ideſt o longũ. ſcribitur maſculinũ ẽ: & ĩterpretatur qui eſt. On ergo ipſe ẽ creator oium & principium q eſt & qđ ꝓprie in ſe & uniuerſale ad omnia.

On inutilitas uel dolor ſiue iniquitas ĩterpretat

Onager οναγ ποσ græce aſinus agreſtis ſyluaticus

Ouager ſignificat heremitam.

Onagri ſinguli fœminaꝝ gregibus præſunt. naſcẽtibus maſculis zelantes teſticulos eoꝝ morſibus detrũcãt. Quod matres cauentes in ſecreto eos occultãt. Totiens in nocte uel die rugit quot horæ ſunt.

Onaogros græce armiger.

Oneyros ονειροσ græce ſõnus latine.

Onerat: cumulat. cõplet. põdere ꝑmit. Nam onus põdus eſt. unde dicit onero oneras.

Onerare: põdus imponere.

Oneſiferus: lucrũ ferens: abundans.

Onfation oleum qđ ex albis oliuis fuerit expreſſum: græci dicunt: latini uero ſpanum.

Onfatitis galla agreſtis: q̃ medicamĩbus adhibet

Onyca hærba aromatica.

Onites galbana: pigmenta quædã.

Onix genus marmoris dictũ ꝙ in ſe habeat ꝑmixtum candorem in ſimilitudine humani ũguis græci enĩ unguem ονυκα onyca dicitur.

Onyx onycos onyx onicis genus eſt lapidis.

Onycinus gemma genus metalli uel lapidis.

Onocardia cocco ſimilis eſt.

Onocẽtaurus. homo mixtus aſino natura agreſtis Superior pars ſimilis homini: poſterior ps aſino ſignificat bicordes.

Onocẽtaurus cõpõit ex onos græco. i. aſino & tauro

Onocotalon græci uocant roſtro longo: quorum duo ſunt genera.

Onocrotalus ſimilis cygno.

Onomaton græce nouũ.

Onomatopœia: eſt nomen de ſono factũ ad imitandum ſonũ uocis cõfuſæ: ut hinitus equorum.

Onomatopœia quasi onomatospœia id est nomi nis factio.
Onomatopœis græce nomīationibus id est nomi/num seu uerbo⁹ nouis informationibus.
Onomastice ονομαστικη nominatiuus.
Onoma ονομα græce latine nomen.
Onomazo ονομαζω græce nomino.
Onos lyras græce dicitur cū stulto sapientia pmit titur id est asinus ad lyram.
Onus: pondus. farcina. Onus oneris ūde onero ras sic & similia quæ habent e in uerbo habent in ob liquis casibus.
Opaca: amæna. uiriditate condēsa. Opaca loca dicta quasi operta cælo aprica contraria.
Opacum: umbrosum contectum. secretum. uiride uestitum.
Opalus gēma diuersa⁹ gēmarum colore.
Opansum: obiectum. extensum uelut ī scæna qđ undiq; panditur.
Oppipare: conuiuium quasi renouare uel cōpone re aut post planctum in cōuiuio gaudere.
Opsis οψις græce facies. Ophaz hebraice obry/zum auri.
Opem: auxilium. suffragium.
Opera sunt artes singulo⁹ artificum: opera uero fœmeninum adiutorium esse cognoscimus cu/ius diminutiuum opella.
Operæ id est studia: incorporale est. Nam opus ad corpus pertinet.
Opefida: stabili opitulatione.
Oppedere: cōtraire: quasi pedem contra ponere.
Operæpretiū: necessariū. utile. uel magnopere.
Opperitur: expectat sperat.
Operior riris præstolor pulso.
Opperimentum. expectatio.
Opperiens: expectans.
Operire: cooperire. obuelare.
Operio ris rui opertus o breuiatur in prudentio. componitur apperio.
Operior & experior deponētia composita a pario sicut etiam aperio cooperio reperio quod dupli cauit p in præterito repperi & comperio. partici pia enim eorum opertus & expertus: ut aperio a pertus: non aperio aperitus.
Operosum magni laboris.
Opertaneus. latens.
Opperire: occumbere. cadere mori.
Opes diuitiæ copiæ: amplitudo. in singulari non hēt nisi opis opi opē & ope. pluraliter opes opū opibus.
Opicardelon gemmā barbari uocant.
Oppida municipia dicta ab ope danda: sed nunc ciuitates & municipia dicimus.
Oppidani uocabantur: qui in cæteris locis habita bāt q̄ ī roma. Nā oppida cætera: sola roma urbs dicebatur.
Oppidum quidā ab oppositione murorum dixe runt: alii ab opibus recondendis. alii q̄ conuētus in eo habitatū det opē cōtra hostē. Oppidū autē magnitudine: & mœnibus discrepat a uico castel lo & pago. Oppidum ciuitas modica.
Oppido obiter aut oīno ualde satis aduerbiū est.
Opifex opificis dictus q̄ opus aliquod faciat ma/gister auctor.
Opificiū dicit⁹ res aliqua: quæ est in opere uel ubi opa fiūt græce ergasteriū εργαστηριον dicit⁹
Oppilat: obturat: obclaudit.
Oppillo las aui.
Oppilio ab ouibus dictus: quasi ouilio: est eni cu/stos ouium.
Opima fœcunda crassa fertilis uel cāpestris.
Opimum abundans: pingue profluens. honestū. celebre.
Opimari. impinguari. fœcundari.
Opinatio est cum adhuc incerta res latet & nulla ratione firma uidetur ut puta sol quantum sit maior terra.
Opinio species rationis. diuiditur in æstimatione & suspicione.
Opinat⁹ existimatus suspicatus.
Opinio rumor fama. nomen: aura popularis.
Opino pro opinor eiusdem significationis antiq/tus.
Opinatissimus: nominatissimus: frequentissimus
Opinax: manifestus.
Opipare laute opulenterq; cōuiuium renouare.
Opipare. abundanter: delicate.
Opis auxilii: inde dicitur opimus: componitur o/pitulor. opifex: opulentus opulentior opulentis simus. opulentia. inops: inopia. copia copiosus. Ab ope oppidum opportunus. ior. opportunitas Cōponit⁹ importunus: a quo importunitas.
Opifera fūes. qui cornibus antēnæ dextra leuaq; tenduntur retrouersum.
Opistotōicus retrorsum cōtrahitur. cum magno dolore dorsi & clunium.
Ophiodes οφιοδης serpentinus.
Oppites genus marmoris maculas serpentinas de tinens.
Ophites serpens distinctus maculis masculus est.
Opitergiū ciuitas ex illa parte uenetiæ. inde opi/ginus. inter taruisum & forum iulii.
Opiter opiteris & opitris: qui obito patre uel per dito auo uiuente nascit⁹ uel nutritur.
Opitulatur: auxiliatur sustentat.
Opitularium auxilium.
Ophiucus æsculapius serpens esse dicitur.
Ophiucus id est anguitenens: signum super scor piōem. carbonita getarum rex. qui triptolomo cum duobus draconibus frumentum seréti unū ex ipsis interfecit. uel hercules qui āguem quen/dam homines interficientem in lydia interfecit uel æsculapius apollinis filius serpentem quen/dam interficiens pro medicina habuit: unde in/ter astra locatus est.
Opium crema uitium appellat⁹: quoniā apud re/nas nascit⁹: est autē succus lassar hæbæ.
Oppium quoddā uenenū succus papaueris agre/stis. hæba sōnifera.
Opiza genus seminis legumen quoddam.

Opizin græce diminuere: unde dicuntur opizi: qui uerba frẽdent: & uelociter diminuũt, hinc opizo as, & opizi diminuẽtes.
Opplere per duo p.
Oppletum oblitum usq; ad plenum.
Oplites ὁπλίτης armatus miles.
Opos succus stactęæ.
Opobalsamũ lachryma balsami, nã ὀπὸς opo græce dicitur succus: balsamũ autẽ ipsa arbor
Opobalsamũ gurta; quæ distillat per içisas cauernas balsami: cauerna enim ops dicitur.
Opponere obiicere: obtendere, obtexere.
Opopa græce .i. upupa auis spurcissima.
Oportunia græce latine spasmus. i. contractio neruorum.
Opportunus: congruus, necessarius.
Opportunitas: facultas, copia.
Oportet conuenit. Componitur opem portat. impersonale est: unde opportunus nita & quæ ab his fiunt.
Oppositum obiectũ: cõtrariũ aduersum obnitẽs
Opprimere. affligere, occidere, obruere, uim inferre.
Opprobrium: crimen, maledictũ.
Ops terra ideo dicta q; opẽ ferat frugibus.
Ops nomen matris deorũ uel copia, cuius nominatiuus non est in frequenti usu, sed quod ex eo cõponitur omnis generis est inops inopis: prisc. ueteres tamen hic & hæc & hoc ops & cops pro opulentus & copiosus dicebant.
Ops pro terra hæc opis nympha. hæ opes diuitiæ.
Opson ὄψον græce pulmentum.
Optare. desiderare: eligere, in filiũ facere.
Optatiuus modus dicitur: qa p eũ agere aliqd optamus: ut utinam legerem: & eget aduerbio optandi.
Optio: libera uoluntas, arbitrium. electio. officia militũ.
Opthalmia ὀφθαλμία oculorũ dolor.
Opertus: genus auis.
Optimus: primus, summus: suplatiuus, bonus melior optimus.
Optutũ: defensio, auxilium.
Oppugnat: uincere tẽptat.
Opulens: diues: habundans: ope plenus id est diuitiis.
Opulentus: copiosus, diues.
Opulentia: abundantia, diuitiæ.
Opulentia ab ope dicta est, quam si discutias inuenies eam tenere modum. Nam quomodo opitulatur quod nimum est, cum incommodius fit sæpe q̃ parum.
Opus opuntis ꝓprium ẽ.
Opus operis unde operor aris operatus opatio.
Opus dicitur ipsum quod fit: operatio autem ipa rei actio ẽ.
Opus est necessariũ est: utile est.
Or interpretatur montanus.
Ora finium per o tantum scribendum. hora dierum per .h.
Ora etiã sine h & pluraliter id ẽ uultus facies: cuius singulare os oris.
Ora finis uestimentorũ. Nam græci orõ ὁρον terminum dicunt. Hora quãdo tempus significat habet aspirationem: quando fines: non habet: & quando plurale est ab ore.
Oraculum, cæleste responsum uel ipsum delubrum.
Oracula sunt tẽpla: ubi oratur: unde & responsa redduntur. Delubra autem templa fontes habẽtia ad purgandos fideles a diluendo appellata unde prius hæc loca altaria nõ habebant ut tantum delubra essent.
Orare ẽ poscere deprecari, exorare uero ꝑpetrare
Orare ẽ docte & honeste loqui: inde dicitur oratior facundus, facetus, & eloquẽs, non ois locutio est oratio. Oratio nanq; est ītegra cõstructio uerborum pleno sensu solidata
Orarium est stola sacerdotis.
Orariũ stola oculum capitis. Oratio dicta quasi oris ratio. Nam orare est loqui & dicere, est autem oratio contextus uerborum cõsensus nõ est oratio quia non est oris ratio.
Oratio est uox significatiua ad placitũ: cuius partes aliquid extra significant: ut dictio non ut affirmatio: cuius species in angustissima diuisiõe sunt quinq; interrogatiua ut putasne anima immortalis ẽ. impatia ut accipe codicẽ. Optatia ut deprecatiua ut utinam placeat deo. uocatiua ut adesto deus. Enũciatiua ut Socrates ãbulat. Sed in omnibus quattuor nulla ueritas neq; falsitas ẽ Enunciatur uero solum uerum uel falsum: hinc ꝓpositiones oriuntur. Hæc diuiditur in duas species: affirmatione & negatione.
Oratio est ordinatio dictionum congruam sententiam perfectamq; demonstrans. Definitio ītegræ orationis.
Orator ab orare id est dicere uocatus, Orator igitur est uir bonus dicendi arte peritus: qui constitit natura: moribus: artibus. Orator ẽ uir bonus dicendi peritus: qui in priuatis & publicis causis plena & perfecta utitur eloquentia.
Oratorium locus orationi tm̃ cõsecratus: unde & dicitur: nihil aliud agi debet nisi ad quod factũ ẽ. Ita discernunt quæ apostolus ait. Obsecro primum omnium fieri obsecrationes, orationes, interpellationes, gratiaꝝ actiones. Precatio & deprecatio a multis idem putatur. quod quotidiano usu omnino prævaluit.
Qui autem distinctius locuti sunt precationibus utebantur in aptandis bonis: deprecationibus in deuitandis malis quasi mala precando depellat Imprecari uero mala: quod uulgo dicitur male dicere. Sed iam nunc siue precationes siue deprecationes eodem sensu pene ois frequentat eccle sia: ut ꝓcationes accipiamus dictas quas facimus in celebratione sacramentorum antequã illud: quod est, in domini mensa incipiat benedici: orationes cum benedicitur & sanctificatur & ad

distribuēdū cōminuit quā totā petitionē fere ois ecclesia domica orone cōcludit. Interpellationes uero sicut qdam codices habent postulationes. tunc fiūt cū populus benedicit. Tūc eni antistites uelut aduocati susceptos suos p manus ipositionē misericordissimæ offerūt potestati. Quibus patis & pato tāto sacramēto gratiarū actio cūcta cōcludit: quā in his ēt uerbis ultimam cōmendauit apostolus.

Orbare: auferre: demere: eripere.

Orbo asaui.

Orbes rotūditates ānigyri orbē græci cyclū dīt.

Orbes a rotūditate circuli dict: qa sicut rota ē unde ēt breuis rotella orbiculus appellat: undi q; eni oceanus circūfluēs eius i medio: ambit fines habet etiā tres ptes Asiam Europam Africā nō æquali diuisiōe. Nam asia a meridie p orientem usq; ad septētrionem peruenit. Europa uero a septētrione usq; ad occidentē. Inde africa ab occidēte usq; ad meridiē ūde duæ dimidium tenēt: aliud uero dimidiū sola asia. Sed ideo iste due partes factæ sūt: quia inter utranque ab oceano mare magnum igreditur: quod eas intersecat.

Orbis is. inde orbita urbs & que ex hoc deriuat. Componitur exorbita.

Orbita uestigium rotæ ab orbe dicta.

Orbita secreta stracta fraudata.

Orbi: pupilli orphani dicti quasi orbati.

Orbitas amissio filiorum. prisc.

Orbus ab orbo as.

Orbus qui liberos nō hēt quasi oculis amissis.

Orbus dicitur quasi orbibus. i. oculis uacuatus: inde orbo as orbatus & orbito tas.

Orchades genus oliuæ græce: dictæ a similitudine testiculorum.

Orca amphoræ species: cuius minore uocabulo urceus diminutione urceolus.

Orca umbrosa.

Orchades insulæ oceani ītra britāniam positæ numero. xxiii. quarū. xx. desertæ sunt. iii. colunt.

Ocicheſtra opXnſtpα locus separatus i scæna: i quo erant senatores & principes.

Orchibeta genus orbū.

Orchis hærba dicta q radix eius i modum testiculorū sit: quod græci orches orchis uocāt: eadem est satyrion.

Orcheſtra locus ē quidam in teatro ubi cātabāt & psallebant hystriones & mimi.

Olcheſtra pulpitū.

Orco opκω græce iuro: inde orcus q iurat aīas non dimittere.

Orcus mors: orculus pūsagium.

Orcū pagani uocant quasi receptorē mortuor unde orca uocatur uas quod recipit aquas: ipe a græ. charō siue plutō: latie uero diespiter dr.

Ordeolus paruissima & purulēta collectio in capillis palpebrar constituta in medio lata & ex utroq; conducta ordei granum similans unde & dicitur.

Ordeum dictū: quod præcæteris generibus frumenti ante fiat aridum: uel quod spicas habeat horr tria sunt genera. exaticū q; sex ordies habeat: qd quidā catharnicum dicunt: quoniam animalia melius q̄ triticum pascat: alterum disticū eo q; duos ordines habeat: hoc pleriq; caſlaticum uocāt. Tertium trimense quia cum cogit nerno seminatur. & celeriter colligitur.

Ordeum palea tegit: legis litterā significat: hinc ordeaceus de ordeo sicut aureus de auro.

Ordeus. pondus retinet lentes duas.

Ordinarius miles est: qui per ītegrū militat ordinē: nec adhuc cōsecutus ē aliquē gradum dignitatis uel honoris. Est eni gregarius ideſt humilis militiæ. Extraordinarius est. qui ob uirtutē promouetur ex ordine. Ordinarius dictus quia i dignitate consulari ordinatus erat uel q; alios ordinabat. uel super ordies dignitatē habens: uel per gradus ideſt ordines ad sūmū gradum perueniebat.

Ordinare: disponere. dirigere castigare.

Ordinatus. dispositus. electus. decorus.

Ordinate distincte. subtiliter apte.

Ordiri. icipe: istituere. īchoare. Ordior ris. orsus

Ordo: gradus dispō. summum consilium.

Ordo dicitur cum diuersarum reum unaquaq; proprium tenet locum.

Ordies angelorum nouem eē sacra testatur scriptura. Nam homo decimus ad complēdum numerū electorū ē creatus. ideſt angelos. archangelos: uirtutes. ptātes principatus: dominatiōes thronos. cherubī atq; seraphī. Angeli græce nūcii dīr. qui minima nunciant. Archāgeli sūmi nūcii. quia sūma nunciant. Virtutes illi dicuntur spūs per quos signa & miracula frequētius fiunt. Ptātes quor dictioni optentius uirtutes aduersæ subiecte sūt. ne præua leāt tentādo homines. Principatus q ipis quoq; bonis spiritibus quæq; sūt agēda disponūt. eisq; ad expelēda diuina ministeria principant. Dnatiōes quorum miræ potētiæ cætera agmina ad obediendum subiecta sūt. Pricipari. n. ē iter reliquos priorē existere. Domiari uero subiectos quosq; possidere. Trōi qbus ad exercendū iudiciū dīr ps deī. Cherubim tanto perfectiōis scientia pleni sunt: quanto uicinius claritatē dei contēplant. Seraphin qui incōparabili ardent amore ex singulari propinquitate conditionis.

Orcades nymphe a mōtibus nominatæ sicut dryades ab arboribus.

Orcades deæ montium.

Orthena proprium ciuitatis.

Oreph foramē in quo coluber ingredit.

Oreph iterpætatur foramē colubri uel siccitas.

Orestes filius agamēnonis fuit. Orestes oresiæ & orestis. huiusmodi. n. quæ in oyoy apd græcos genitiuum faciūt: sepe fiūt prime & tertiæ declinationis.

Orreum a græco uerbo reconditorium uel repo

ſitorium põt dici. eo q; ibi homines fruges repo nant.
Orexis uomitus eo q; ex ore exeat.
Oorexia polyfagia: ideſt multa comeſtio: quãdo extra naturam comeditur.
Orfani græce. pupilli latine: deſolati ſine patre.
Orfanatrc fiũ locus in quo pueri orbati parenti bus paſcuntur.
Orfeus neſcio quomõ a paganis inferni ſacris p̃ponit: quaſi deus uel potius ſacrilegiis.
Orfeus muſeus linus apud græcos ãtiqſſimi poe tæ: q & theologi dicti ſũt tempore ioſue.
Organũ generale nomen eſt uaſorũ oium mu ſicorũ: q̃uis pro cõſuetudie organa proprie di cant quæ inflant follibus.
Organica in muſica eſt ſecũda diuiſio in his quæ ſpiritu cõflante repleta i ſonũ uocis aiantur: ut ſunt tubæ: organa: padoria: & cæt.
Organarius qui utitur organis.
Orge ira.
Orgia ſacrificia ἀπὸ τοῦ ὄρλου quæ pro furo re celebrantur. ut liberi & matris deum.
Orgia item mẽſura: quæ latine dicitur urna.
Orgia apud græcos dicuntur ſacra oĩa quæ latini cærimonias dicunt. Orgia ſacra liberi mini ſteria aut initia.
Orgiſte græce iratum eſt.
Oros ὄρος terminus græce
Oria parua nauicula piſcatoria.
Orithos ciuitas inter macedoniã & epirum.
Oriẽs prima pars mũdi ẽ ideſt caput & quaſi fa cies ab exortu ſolis nuncupata. Cum autẽ i ora tione ad orientẽ cõuertimur: unde cælum ſur git non ideo facimus quaſi ibi tantum habitet deus cæteris partibus deſertis: qui ubiq; p̃ſens eſt nõ locorum ſpatiis ſed maieſtatis potentias Sed ut admoueatur animus ad naturã excellen tiorem ſe cõuerti ideſt ad deum cum ipm cor pus eius quod terrenum eſt ad corpus excellen tius ideſt cæleſte conuertitur.
Oriẽtis quidã fluuius ſyrie iuxta antiochiæ mu ros decurrẽs dictus quia ſolis ortu oritur.
Oriæ freni: & habæne ab ore dicuntur.
Origanum quod latine colora interpretatur. di cta qa ifuſa coloret uinũ: hæc hærba calida eſt.
Origenarius uernaculus.
Origeniãi hæretici ab origine auctore exorti ſũt dicentes q; nõ poſſit filius patrẽ uidere. & ſpũs ſctũs filiũ. aĩas quoq; in mũdi principio dicũt peccaſſe. & pro diuerſitate pctõrum a cælis uſq; ad terras diuerſa corpora quaſi uincula me ruiſſe: eaq; cã mundũ fuiſſe factum.
Origon neutrum uellum nauis.
Origo genus. ſtirps. principium.
Orion uenator. qui conatus eſt ſtuprare dianam ſagittis interfectus eſt.
Orio uel orion nomẽ ſyderis. qđ dr̃ ſeptẽtrio.
Orion aſtrum ãte tauri ueſtigia fulget dictus ab urina ideſt inundatione aquarum. Tempore enim hyemis tempeſtatibus tonat. hanc latini uirgilã uocant. ut ſit armatus ut gladiis & ſtel larum luce terribilis & clariſſimus.
Orion uenator de urina iouis & mercurii natus unde urion prius dictus eſt. quem ſecum nube
Ore uolentem diana interficit.
Orion ſtella a gladio dictus. inde eam latini iu gulã uocãt. hi oriones in ipo pondere hyemalis temporis exoriuntur: ſuo q; ortu ĩbres & tẽpe ſtates emittũt: & maria terraſq; turbant.
Orior ſicut & morior ſecũdũ quartã etiã decli nau erũt antiqui. nunc uero ſecũdum tertiam.
Orior a te deponẽs paſſiuã uim habet: deriuata ũde đponẽtia & neutra ſẽ ut adorior & adorio.
Orior reris ortus tus oriens orientalis. oriundus da dum cõponitur exorior abortiuus.
Orir: naſcir: incipit. gignit. pcedit. editur.
Oritis gẽma ẽ globoſa ſpẽ. i. ſyderis.
Oriũdus ortus: gẽitus. gẽus trahẽs ſimilis oriẽti.
Orizon media ſphera apparẽs ſup terrã.
Oriza genus ſubtiliſſimæ pollinis. i. farinæ.
Oriza potio.
Omen græce appetitus.
Orine impetus.
Ormizatus: ferro alligatus.
Ormilla. fabula.
Ornare: collere: decorare.
Ornamentũ: decus gloria: laus. dignitas. ornatus.
Ornamẽta p̃tioſa ueſtimenta dicta q; eoꝝ cultu uultuſq; decorent quaſi oris notamenta.
Ornatus tus cultus. hitus ueſtiũ decoratio.
Ornatus ornata ornatũ. lucidus. nitidus. cultus. luculentus.
Ornamenta: militaria arma. tæla. & cætera.
Orna unius anni palea uel aliquid.
Orna ſepulchra.
Ornias maledicta domini.
Ornis ὄρνις ὄρνιθος gæce gallina.
Oris eſt gallina africana pinguiſſima.
Orni: ſteriles arbores ſaxoſis montibus naſcunt pyro inſeruntur.
Ornus genus arboris. priſc. hec ornus orni.
Oro oras oror paſſiuum.
Oroatura unius menſis capadoce.
Orobum græcum uerbũ ẽ. ẽ autem genus legu minis. quod hærbum dicitur.
Ormoa uiſus: ſomnii ciuis omanus.
Oroma uiſio interpretatur.
Oromen foramen mæroris interpretatur.
Oruntes fluuius ſyriæ p antiochiã currens.
Orontes tæ uel orontis.
Orontes litiorum rex fuit.
Orontes mons.
Oros græce uiſo priſc. oros mons græciæ.
Orſus eſt: loqui coepit. ab ordior diris orſus.
Orſa eſt: loqui coepit initiata
Orſia myſteria uel initia.
Orſum in hanc partem: inde componitur ſeorſũ ideſt ſeparatim. quorſum dextrorſũ ſiniſtror ſum.
Orta: nata. ab orior oreris.

Orticolæ.ortolani ortum colentes.
Ortygia eadem ẽ delos.Ortyx enim græce coturnix.aſteria mutata eſt in ortygiã.
Ortygia eſt inſula prætenta Siciliæ.
Ortina ciuitas iuxta nurſiam.
Ortygometra genus auium ideſt coturnices cibũ hnt uenenorum fæmia.quas ueteres ueſci iterdixerunt.Solum enĩ hoc animal ſicut homo caducum morbum habet.
Orthodoxos græce recte glorioſus ideſt qui recte credit & uiuit.
Orthodoxus ẽ recte credens & ut credit uiuens orthos enĩ græce recte dicĩ. doxa gloria. opio uir rectæ gloriæ & opinionis.Quo noĩe nõ poteſt uocari:qui aliter uiuit q̃ credit.Orthodoxus rite catholicus homo dicĩ fide rectus ut uita probabilis qui græce uir rectæ gloriæ & ſẽtentiæ dicitur.
Orthographia græce recta ſcriptura:cõtra impericiã librorum.Orthos enim græce recta γρα φή graphe ſcriptura interpretatur.
Orthographæ græce ideſt recti ſcriptores.
Orthogonumena:recti accentus.
Orthogonium ideſt recti angulum:inde triãgulus unum ſolum habens angulum rectum.
Orthogonius triangulus dicitur ſic.
Orthos græce rectum.
Orthogora ciuitas orientis uel.fluuius indiæ.
Ortus orta ortum:natus genitus. creatus. ſubito uiſus.ab orior reris.
Ortus uero ortus.natiuitas.genitura.ſubita apparitio proceſſus.
Ortus orti:ager amoenus.oleribus abundans uel paradiſus.
Ortus olerum inde dictus:q; ſemp ibi aliquid oriatur.Nam cum alia terra ſemel in ãno aliqd ereet:ortus nunq̃ ſine fructu ẽ.
Os correptum oſſis facit.Quidam tamen uetes hoc oſſum & hoc oſſu proferebant.
Os uero productũ oris facit.oſſũ uero ὀστέον oſteõ græce dicĩ.os oſculum ſicut cætera monoſyllaba in ſ uocali antecedẽte culus,aſſumũt mas maſculus.flos:floſculus.Quod oſculũ q̃uiſ formæ ſit diminutiuæ:tamen quia aliã habuit ſignificationem facit ex ſe aliud diminutiuum oſcilum.
Os dictum quaſi corporis oſtium cuius duo ſũt officia.uictus ſumendi & loquendi.os oſculum ex hoc oſculor ris.oſtium quoq; ex quo oſtiarius & oſtiatim.oro quoq; uerbum ab ore & oraculum.orator oratrix oratio oratorium. orabilis.oramen.Cõponitur adoro peroro exoro:deriuat a dor indeclinabile.Ab ore quoq; componitur oſcinit ideſt coruus.
Oſcito tas oſtendo.oſtium:unde hoſpes.hoſpita hoſpitor aris.hoſpitalis.hoſpitalitas.
Os oris uultus facies uel forma corpis.oſſa fortitudinẽ animæ ſignificãt.oſſa p οστεα a græco trãſlatum.Nã.t.trãſit in.ſ.priſc.
Oſſa a buſto dicta quia antiquitus cremarentur uelut alii putant ab ore quia ibi pateãt.cũ alibi cute tegantur.
Oſſa partes in animalibus priores: ſicut lapides cineres reliquæ umbre animæ ſepulchra.
Oſſa q̃dã mõs theſſaliæ:foemininũ facit ſtatius.
Oſſamania februarius menſis.
Oſi ſalua me.Auguſt.
Oſanna lætantis eſt uox.
Oſanna ſaluifica:ſiue ſaluum me fac. oſi enĩ ſalua.anna interiectio deprecantis.ergo oſianna integere dicitur.
Oſianna uox eſt obſecrãtis:ſicut nonnulli dicũt qui hebræã linguã nouerunt magis indicans affectum q̃ rem aliquã ſignificans: ſicut ſunt interiectiones apud nos:ut cum dolẽtes dicimus heu cum delectamur dicimus uah.Quod ĩ eo ita credendum eſt:quod neq; græcus:neq; latinus hoc interpretari potuit.
Oſianna in alterius linguæ interpretationem in toto tranſire non põt:multi ſuper hoc ſermõe diuerſa finxerunt.E quibus noſter hilarius ĩ cõmentariis mathei ita poſuit.Oſanna hebraice interpretat redẽptio domus dauid. primũ redẽptio hebraice ephod Inde domus beth interpretat.Dauid uero non eſſe iſertũ patet alii opinati ſũt dici oſanna gloria:nonnulli gratia. Recurramus ergo ad ipſum fontem dicente matheo.Turbæ autẽ clamabant oſãna filio dauid benedictus q̃ uenit ĩ noĩe dñi oſãna in excelſis.
Oſianna barrama matheus poſuit.i.oſiãna in excelſis:quod ſaluatore naſcẽte ſalus ĩ cælũ uſq; ad excelſa peruenerit Denique ĩ pſalmis legit̃ a dauid ꝓphetarũ.O dñe ſaluũ me fac.o dñe bene proſperare:benedictus qui uenit ĩ nomĩe domini. & deus dominus illuxit nobis: unde euangeliſtæ narrant phariſeos & ſcribas indignaros & cõmotos q; uiderũt populum pſalmi ꝓphetiam itelligere ſup chriſtũ cõpletã & clamãtes pueros oſãna filio dauid benedictus qui uenit in nomĩe domini.omniũ euangeliſtarum ſcriptura cõſentit de uerbo oſanna:quia in græcum tranſferri non poterat ſicut alleluia ipſũ hebræum poſuerũt.Lucas igitur græci eruditiſſimus ſermois uidẽs ꝓprietatẽ ſermõis non poſſe melius trãſferri:arbitratus ẽ magis tacere q̃ id ponere ad ſũmã:ſicut nos habemus iteriectiones:ut cũ exultãdo dicimus uah:& quando ſi lẽtiũ uolumus ĩperare.ſtrictis dictis coartamuſ & cogimus ĩſonandum:ita hebræi habent proprias iteriectiões:ut quando uolũt dominũ deprecari:ponãt uerbũ petentis affectũ.i:ãna dñe qđ'.lxx.dixerũt o domĩe oſi ergo ſaluifica interpretatur anna interiectio deprecantis eſt motũ animi ſignificans ſub deprecantis affectu.
Oſanna genus eſt ligonis.
Oſas primũ puto ab oſſe factas:& quãuis ex alio genere nomen tamen ꝑriſtinũ retinẽt.hæc oſæ hagꝫ oſarum calciamẽtũ altiſſimum.
Oſci hogꝫ oſcogꝫ cãpani dicti ore imundi habiti unde oſcines.ideſt ore canentes aues dicuntur

quarum augurium uoce capitur: ut coruꝰ.
Oſcines aues uocantur: quæ ore tantum auſpiciū faciūt: ut coruus cornix picus.
Oſcilum diminutiuum ab oſculo uel eſt forma ad oris ſimilitudinem ideſt laruæ. dicta oſcilla q̄ in his cillerent ideſt ora mouerent.
Oſcilla genus ludicri proprie funis ligatus agitatione producens ſedentem.
Oſcitare: os apperire. caſmare. os oſtendere.
Oſcitans: patefaciēs os. ſomniculoſus.
Oſcitatio. oris apertio uel extenſio. priſc.
Oſcito as. & oſcitor aris eiuſdē ſignificatiōis. antiquitus.
Oſcobaras: mons orientis inter dalias & caracas & parthionas: ubi ganges fluuius ortus & laſer naſcitur.
Oſculum filiis dare dicimus: pacem amicis: uxori baſiū: ſcorto ſuauiū. Item oſculum ē charitatis & pietatis pignus uel ſignum amoris baſium blandicieꝰ: ſuauiū uoluptatis. Quod quidā uerſibus diſtinxit. Baſia coiugibus ſūt oſcula danꝯ amicis. Suauia laſciuis miſcentur grata puellis.
Oſculor te & a te dicimus commune.
Oſceæ ſaluator aut ſaluans interpretatur. dū enī iram dei in populo iſrael ob crimen idolatriæ ꝓpter qd̄ ezechias rex iuda ſudlatis idolis præcedentiū regum templum domini purgauit.
Oſephiloſen ideſt qui amauit.
Oſi libera uel ſalua hebraice.
Oſſifragus auis uulgo appellaꝯ: quæ oſſa ab alto demittit & frāgit unde nomen accepit.
Ozin ozein oleregræce. οσμοσ ησμη odor.
Oſiris fuit maritus iſidis gigas. ipe ē & ſemphir deus ægypti frater fuit tiranis. a quo dilaniatus eſt quem iſis diu queſiuit & tādem inuētū ſaluauit: unde ſic populus adhuc eū ſalutat.
Oſios. pius in deum interpretatur.
Oſores ideſt odium exercentes odioſi.
Oſor ab odio dictus ideſt inimicus: qui alium odio habet.
Oſthena: proprium ciuitatis pro orthena dicimus unde aſpiratio ſeruatur adhuc.
Oſtæa oſtea græce: oſſa latine priſc.
Oſtēdere ē ſemel ſine lenocinio demonſtrare.
Oſtentare uero cū aliqua iacanctia.
Oſtēdo dis di oſtentum & oſtenſum facit cōponitur attendo.
Oſtētabile: eſt quod certa rei demonſtratiōe cōſtringitur: ut Cicero: hic tamen uiuit: immo in ſenatū uenit.
Oſtētat: iactat. uideri procurat.
Oſtētatio: oſtētio cū elatione. uanagroria.
Oſtenta dicta q̄ aliquid futurum oſtendere uideantur.
Oſtentum omne augurium. prodigium. monſtꝝ uel oſtentatio.
Oſtia: aditus. portus. introitus uel fores.
Oſtia ab ingreſſu & exitu fluminū in mari dicta
Oſtia ciuitas: quā auguſtus marcus in exitu thyberis cōdidit: quā ab ipo ſitu oſtiam nomiauit
Oſtiarii idem & ianitores qui in ueteri teſtamento electi ſūt ad cuſtodiā tēpli ut non ingredere tur id immūdus in omi re. Dicti aūt oſtiarii ab oſtiis templi cuius tenentes clauem omnia itus cuſtodiūt: atq; inter bonos maloſq; habētes idi ciū fideles recipiūt: infideles reſpuūt.
Oſtiatim noīatim. ſingulatim. ꝓprie priuatim.
Oſticiū color quia ex uſto ē: fit enim ex fuligine tectorū eiecta aſſiduis ignibus unde eo tinctū flameū eſt.
Oſtilinam deam pagani putauerunt: cum ſegetes nouis ariſtis æquant qa ueteres oſtire æqua re dixerūt.
Oſtiū ē quod aperitur: oſtia uero ſacrificiū.
Oſtiū eſt quo ab aliquo arcemur ingreſſu ab obſtando dictū: uel ut quidam dicūt quia hoſtē moraꝯ huic eſt oſtia tyberia. quia oſtibus ſacrificabatur.
Oſteō oſteon græce: oſſum latīe: ſtoma ſtomæ uero os oris.
Oſtracon oſtracon græce teſta.
Oſtriatides gēma eſt ſimilis teſtæ & cuteri: ūde dicitur.
Oſtratus eſt pauimentum teſtaceum: dictum q̄ fractis teſtis calce admixta fiat. teſta enim græce oſtracon dicitur.
Oſtaea tæoſtrea animalia marina: dicta a teſta qua mollicies carnis interior munitur.
Oſtreū & oſtrea neutrū & foemininū.
Oſtrea gemma precioſiſſima.
Oſtriferus: in quo abundāt oſtreæ.
Oſtreū appellatū: q̄ hæc tinctura ex teſte humore elicitur. Murex enī coclea ē maris: quæ alio nomīe cōchiliū dicit. quæ circunciſa ferro lachrymas purpurei coloris emittit: e quibus tingiꝯ purpura: quæ oſtrū dicitur.
Oſtrū ornamētū ſellæ rgalis purpura cōchiliū
Otha græce auriculæ.
Otalgia. dolor auricularū.
Otioſus: deſidioſus: trepidus piger.
Otior ris: ipatior nihil operor.
Otioſe: lente. tarde. p. gre. quiete.
Otium: quies.
Otiolum uerbum eſt: qd̄ aut ratione iuſtæ neceſſitatis aut intētione piæ utilitatis caret.
Othoniel iterp̄taꝯ tps eius: deus uel rāſio dei.
Othriades: orei filius.
Otrys mons theſſaliæ.
Oua dicta q̄ ſint uuida: ab eo q̄ itrinſecus hūore ſunt plena. Nam humidū quod exterius humorem habet: uuidum interius. Quidam putāt græco ouum dictum. Nam illi ωον dicunt u littera ablata.
Oua quædam inani uento concipiuntur: ſed nō ſūt generabilia niſi quæ fuerint maſculino concubitu cōcepta: quoꝝ tantam uim dicunt eſſe: ut lignū profuſum eis non ardeat: ac ne ueſtis aduraꝯ: admixta quoq; calce glutinare ferūtur uitri fragmenta.
Ouat: gaudet. exultat & exilit: & ouās prima bre

Ouatum ouo tēperatum uel ſimile ab ouo deriuaſ:ſed melius ab ouare.
Oues ſignificant populos fideles innocētiæ fructum dantes.
Ouilia ſūtubi greges includunſ ab ouibus dicta
Ouis molle pecus ſāis & corpore ab oblatione dicta.quia in initio nō tauri ſed oues in ſacrificio mactarētur.Ex his quaſdam bidētes uocant:q̄ inter octo dētes duos altiores habēt:quæ maxie in ſacrificio gentiles offerebāt.Ouis in aduētu hyemis ad eſcā ē inexplebilis.
Ouillus ab ouino diminutiuū. Ouinus uero ab oue deriuatur.
Ouis inde ouicula ouile.ouinus ouina nū:& ouillus la lum opilio.
Oxea oxi α acutus dicitur.
Oxea acutus accentus. Oxea acutus morbus:qui aut cito tāſit aut cito interficit:ut pleureſis freneſis.Oxu enim acutū & uelocē græci dicunt.
Oxyfabus uncia una & ſcripuli vi.pondus ē.
Oxyfabus genus mēſure græcū ē:quod latini acitabulū uocant.
Oxigamus acutus angulus:unde oxigonius trian gulus dicitur qui omnes tres angulos acutos habet.Nec enim orthogonium uel ambligonium poteſt habere.
Oxygaros:acetum cū liquamine mixtum.
Oxy oxi α enim acetum græce:garos liquamen dicitur.
Oximelli dictum q̄ aceto melli pmixta conficitur materia ūde dulcedinē retinet & acorem.
Oxymū:acetum cū uino mixtū.
Oxyme græce,uappa.
Oxos oxo῀ uulgus græco nomine uocat acetum hoc latine dolores appellant uel acetum.
Oza:robur domini interpretatur
Ozias iterpretaſ fortitudo domini:ipe eſt & azarias duplici nomine.qui illicite præripiens ſacerdotium lepra percuſſus eſt.
Ozima ſunt uiſcera bouum.
Ozirat iunius mēſis ſyrorū lingua.
Ozoli populi dicti a putore paludis uicinæ.

P Littera cum h prius pōſitum in loco φ:quod ad huc facimus in græcis dictionibus:in latinis tamē pro ph.f.ſcribere coepimus;hæc græce phi dicit

Pabuluma poſco; gramen hærba flores.pratū ſpecies hærbæ.
Pabulor aris a pabulo.
Pabulari:gregem paſcere.
Pabulator paſtor qui præbet pabula.
Pabo:genus uehiculi.
Pabu barba.
Pabula bruma niues.
Pacare paciſci.
Pacturium.plantatorium.
Pacatus:propiciatus.mitis.lenis placatus.
Pacificator:arbiter.medius.auctor cōcordiæ.
Pacifico & pacificor eiuſdem ſignificationis antiquitus.
Pacificus:pacem amans.
paciſcor pactus deponens.
Paciſci:pacē reintegrare pacē pagere:pacificare.
Pachinus promontorium Siciliæ auſtrū ſpectans dictū ab aeris craſſitudine.Nā pachys ē craſſus mōs appoſitus ſiciliæ.Pacis uocabulum uideſ a uocabulo ſūptū.Horatius:pluraliter paces.
Paton ægyptiorum lingua aprilis menſis.
Paconantes:planantes.
Pacta:firmata uel inſtituta a paciſcor paciſceris
Pactio inſtitutum uel ratio.propoſitum ſecta.
Pactum inter partes ex pace cōueniens ſcribitur legibus & moribus cōprobatum:& dicit pactū quaſi ex pace factū ab eo quod eſt pāgo pepigi
Pactum a paciſcor uel pango fit.priſcianus.
Pactolus fluuius aſſyriæ harenas aureas trahens unde a quibuſdam a chryſaura uocatur.
Padus italiæ fluuius a iugis alpiū fuſus ex triū fontibns oritur. quorum unus dicitur padus a quo nuncupaſ.hic a græcis eridānus dicit ab eridano ſolis filio:qui & phœton.Augetur autem liqueſcentibus niuibus & cum acceſſu xxx.fluminum circa rauēnam in adriaticum fertur.
Padani agri padi ſcilicet.
Padus galliam inter italiam ciſalpinam fluit ad orientem.
paphalogonii orti ſūt ab arfaxat filio gomer:ne pote gomer.
Paphlagonia regio terminās aſſiam minorem a ſeptentrione iuxta galaciam.
Paphos iſula ueneri conſecrata.ipſa eſt & cypros
Pagani ex locorum agreſtium compitis & pagis in quibus gentiles ſuccos idolaq; ſtatuerūt:nū cupati ſunt.
Pagani dicti a pagis.i.cōciliabulis qbus ihabitant
Paganus uilanus a pago dictus ab eo q̄ eſt pige.i. ΩΗΧΗ.i.ſons.de quo ruſtici potant.
Pagani unum deum negant:& adorant creaturā.
Pagi ab ædificiis loca iuxta fontes & firmā terrā cōponitur ex græco pagi.uillæ dictæ α῀πο῀τον πα λα α῀ν.i.fontibus:circa quos uillæ conſueuerāt condi unde pagani dicti ex uno fonte potantes page enim græce fons.
Pago pagis pro paciſcor.
Pagæ memoriæ.
Pagit:palum figit aut citharam tangit.
Pagina non uidetur eſſe deriuatum:cum penultima corripitur.
Paginæ:partes foliorum in libris dictæ q̄ ſibi inuicem compingantur.
Pagrum.piſcem:quem græci phragum ideo uocant q̄ duros dentes habens oſtreis paſcatur.
Pagus fluuius uel collegium curiæ uel poſſeſſio ampla ſiue aliquo iure:unde paganos dicimus alienos a iure uel ſacris inſtitutionibus.

Paiſoiſa græce: armatura participium.
Paiſis nomen armaturā ſignificat.
Pala quæ uentilabrum uulgo dicitur
Pala eſt quadrum pallium mulierum deductū uſq; ad ueſtigia affixis in ordine gemmis dicta a ϖαλλεῖν mobilitate quæ eſt circa finem eius: ſiue ꝙ rugis criſpātibus ſinuata ſit.
Palam perſona carēt: quia id ſignificat ꝙ omnes ſciunt ideo ad omnes refertur ideſt aperte.
Palātes gaudentes.
Palātes: palā uagantes ſparſi.
Palo palas a palā: unde patet: a quo patulus patula lum. patens tior patentiſſimus patenter patesco ſcis patera patella: cōponitur patefacio pelagus patēs lacus: A pala palatū palariū palatinus natū a pala cōponit ꝓpalo platea prādeo prādes prāſus prādiū: palus paluſtris paludamētū
palanter incompoſite diſperſe uaganter.
Palabūdi uagi.
palātur uagātur.
Phalāx phalangis lingua macedonum a nobis caterua ſeu legio dicitur: fœmininum eſt.
Phalanges multitudines ordinatæ
Phalas dicūt ligneas turres: hic phalarica genus tormenti. quod de turribus iacitur mirabiliter in hoſtes.
Phalarica genus grandis haſtæ aut tæli: cuius prima breuiatur.
Phalāga fuſtis: cui aliquid delegatur.
Phalāgius ut gladius.
Phalaria cum milites ad palos exercentur.
Palas minerua dicta ab inſula palene in qua nutrita ē uel grece ab haſtæ concuſſione uel ꝙ pallā tem gigātem occiderit.
Pallas tritonia minerua athænæ idem quod ſapientia. Nā pallas noua interpretatur. quia nullā ſcit uetuſtatē. hic palas palātos græce latine palātis: hæc palla pallados latine palladis. Quæcunq; igitur maſculina ut habent in genitiuo. i an uel in as uolunt terminare uocatiuum more græco ut o pallan pallas.
Pallas filius euādri. qui ab arcadia illuc ubi modo roma eſt uenerat adiuuās æneam: interfectus eſt a turno.
Pallatiū palladis ideſt mineruæ ſimulacrū.
Pallāteum murus: uel faſtigium.
Pallāreum urbs fuit ubi eſt roma ab euādro eiuſ ꝙ comitibus condita. qui ex arcadia & a ꝓpauo pallāte exorti ſunt a cuius nomine pallanteum dixerunt in montibus.
Palantus quidam dux octauus ab hercule. qui tarentum condidit.
Palamedes unus de principibus græcorū.
Palamedes palamedos græce latine palamedis.
Phallaris inuētor torquēti fuit quod tātū dicit.
Phalatæ maſſæ caricarum. maſſæ de ficis dictæ quia inter duos palos poſitæ ſiccātur ad ſeruādum.
Palatæ in regnorum libro maſſæ ſunt: quæ de recentibus ficis compingi ſolēt.
Palatini cretenſes.
Palatium a palāte arcadum principe dictum i cuius honore arcades oppidum conſtruentes & regiam ipſius palatium uocauerunt. unde palatinus palatina palatinum.
Palatini ideſt palatio utentes & cōmorātes.
Palatum noſtrum ſicut cælum eſt poſitum ūde & apollo deriuatur: ſed græci uranum οὐρανον dicunt eo ꝙ pro ſui concauitate cæli ſimilitudinē habent.
Palæ πάλη lucta græce.
Palæ ſunt membra dextra læuaq; eminentia dicta ꝙ in luctando eas premamus: quod palein παλαιειν græci dicunt.
Palea a quibuſdam dicitur ꝙ pala uētiletur: ut frumenta purgent. Gentiles a quadā pales frugum inuentrice noiauerunt: quā cererē eſſe uoluerunt. Item a pabulo palea dicta: qd' ea primum i paſcendis aīalibus preberet. cuius natura nil fluere ſinit. Ecōtrario poma maturat.
Palea ſignificat peccatores.
Palearia plurale a pelle dicta ideſt pelles dependētes ex gutture. Ipa ē generoſitas i boue.
Palear ſingulare pellis bouis a pēdēdo dictum.
Palliatus ueſte non candida uſus.
Pallere: deficere. pallidum eē.
Palēs: luridus decurrēs deficiēs. timēs.
Pallētes morbi: ꝙ pallidos faciāt.
Pallentes in ezechiele ſexta pars cubiti eſt quod eſt palmus.
Palene inſula.
Phalleræ: bullæ ornamenta equoꝝ ſunt proprie unde phalero ras.
Phaleras dicimus ornatus ſermōum adulatoria uerba græcum eſt.
Phaleratus: ornatus: aut ficticius.
Phalergium: ornamentum.
Pales unde & paleæ: hanc deam cererē & ueſtā & talarē dicebant pagani cuius ſacra palilia.
Pales a pabulando pecora dicta dea pabulorum
Paleſtina ꝓuincia.
Paleſtini urbem metropoli habuerūt quæ nunc dicitur aſcalon.
Paleſtini qui philiſthei: quos ueteres allophylos nos modo corrupte palæſtinos uocamus.
hi orti ſunt a ceſſoim filio meſroim.
Paleſtra græce lucta. ubi atheletæ exercēt ſeu luctatio quæ fit i gymnaſio.
Paleſtra dicitur locus exercendis corporibus dicatus: cuius repertorē prometheū dicunt. Iccirco homines finxiſſe creditur: ꝙ prima ratione ungendi quaſi corpora formauerit. Alii opinātur a luctatiōe urſoꝝ monſtratam.
Paleſtritæ fœmiæ quæ i paleſtra morabant
Palæſtræ ē ciuitas in epyro.: unde paleſtinus na. paleſtinū.
Paletronium oppidum theſſaliæ: unde paletronia regio: in qua centaurus fuit.
Palleus eſt: quo miniſtrātium ſcapulæ contegūtur: ut dum miniſtrarent expediti diſcurant

ctum a pellibus:quia prius ſuper idumētis pel liceis ueteres utebātur
Palleus dictus a palla uel a pulpis:quas tegit.
Pallex:adoleſcens græce adulter.
Pallelia παραλλησια feſta.
palliſci ſunt pomi.
Palibotra:gēs quæ & praſia ī ſuperiore india.
Pallidus:luridus. deformatus aſpectu turbato abiecto uultu diuerſi coloris.
Palinurus:gubernator Aeneæ fuit.ī mare ꝺcidit
Palinuri promontorium:quod a lucanis montibus in altum currit.
Pallinodia:cōtra uituperationes laudes figura ē
Pallinodiace.contrarie.
Pallium quodlibet indumentum uel mobile cooperimentum:a pallein παλλειν quod ē mouerī:inde palliolum palliatus.
Pallimbachius:contrarius bacchio.priſc.
Palliurus:hærba aſperrima & ſpinoſa:hoc ē zuratuzita.
Palī.iidem & fuſtes:quibus iuuenes pro crimini bus feriuntur appellati a ruſticis:ꝙ præfixi in foſſis ſtent.
Palma fœminea ramos ſuos plærunq; ſubiicit ei quā marem palmam appellant:cuius maris ſemina dactilos uel palmitum cultores fœminæ præiaciūt. Tunc quaſi expetitum ſentiens cōcubitum comam attollit.
Palma ſemper uirens manet conſeruatione non ī mutatione foliorū ſicut cætera.
Palma arbor ſemper uirēs inferius aſpera corticibus:ſuperius uero uiſu & fructibus pulchra: habet uero ūde differat a cūctis arboribus. Cōtra enim omnes arbores palma minoris amplitudinis ab imis inchoat & iuxta ramos & fructus ampliore robore exurgit:hæc tarde ꝓficit ſed diu uiriditate ſubſtitit:unde beatus iob ait ſicut palma multiplicabo dies.
Palma uictoria.
Palma dicta qa ad manus uictoris ornata ē: uel ꝙ oppāſis ramis eſt ī modum palmæ hominis. eſt enim arbor inſignis uictoriæ:hāc græci phœnicem dicunt ꝙ diu duret:ex nomine auis arabicæ:quæ multum uiuit.huius fructus dicunt dactili & palmæ & thibaili.q & niali dicuntur: mucales quoq; qui & cānoti græce.
Palma ſignificat uictoriam ꝓfectionē uirtutē.
Palmarū dies iō dicunt:quia ī eo ſalutari noſtro multitudo obuiā tēdēs cum armis palmarum clamabāt. Oſāna filio dauid:benedictus qui uenit ī noīe dñi rex iſrael. Vulgus aūt ideo hunc diē capitalauiū appellant:quia tūc moris lauādi capita infātiū eſt:qui ungendi ſunt.
Palma:manus oppanſa uel explicata:cui contrarius eſt pugnus.
Palma pilis munda dicitur uel a pāſis palmæ ramis cuius ſimilitudinē gerit.
Palmaris magna.præcipua.
Palmarſū:qꝺ ī palma eſt.i.ī laude ſicut menſorium qꝺ eſt ī menſa.motorium quod ī motu
Palmata tōgata quā reportabant uictores:ipa & picta qa uictoria pingitur.
Palmeatus:laureatus. coronatus.
Palmes:ps uitis ē:ubi uua naſcit.dicta qſi palma
Palmas:diminutiuū a palma.hic palmes itis.
Palmetum:genus carnis.
Palmites:nouelli.
Palmon græci uocāt ſaltum uentris ex parte palpantis.
Palmula extrema latitudo remi:qua mare ipellitur a palma dicta.
Palmula gubernaculi ps ima.
Palmus dicitur a mīmo digito uſq; ad maximū
Palmus in mēſuris agroꝝ quatuor digitos habet uncias tres.
Palmus:ide palma:palmula palmella.palmes.
Pallor timor.deformitas.ſubitus terror.
Palpat. blanditur.aſſentatur.adulatur: aut manu cōtrectat.
Palpo & palpor idem ſignificabant antiquitus.
Palpare:manu tentare fouere blandiri.
Palpans:tremens uel relicto adhuc ſpiritu.
Palpitat.tremit:anhelat.uel aīa trahit non enim ē latinū.pōt tñ a palpebris uenire uel palpo.
Palpebra ſinus oculoꝝ a palpando dicta.
Palpebræ a palpitando dictæ:quia currendo inuicē oculorū obtuitum reficiūt.pilis in ordine ſtantibus ad eorum munitionē.
Palpebræ diluculo extremæ noctis horæ ſūt: & quaſi oculos noxa perit.
Palpæ ſūt mēbra dorſi eminentia dextra læuaq;
Palpo onis a palpando dictus.qui nō uidet.
Palteus:murus uel faſtigiū.
Paludamentum eſt pallium inſigne ducū & imperatorum ex cocco & purpura:ut quidā dicūt dictum eſt pro eo ꝙ indutus eo imperator palā faceret bellum.
Paludamētū genus ueſtis:hinc paludatus.
Paludes dictæ a pale paſtorali dea:ꝙ paleas.i.pabula iumētorum nutriat.
Palus paludis:hic palus pali ſudis:cuius diminutiuum paxillus.
Palumbes eo ꝙ ſint fartæ pabulo: quod iferunt pſaxis ſyluiſq; quibus ihabitant: columbæ uero ſunt quæ manſuefiūt in domibus.palūbes ſunt quæ ī arboribus degūt.
Pampinus eſt cuius ſubſidio fructus uitis a frigore uel ardore defenditur dictus ꝙ de palmite pendeat.
Pampineum eſt totum de pampinis. pampinoſū uero quod plenum eſt pampinis.
Pan græce omne.
Pan græci latini ſyluanum dicūt deum ruſticoꝝ cui corona ī ſimilitudine radicoꝝ ſolis & lunæ fingunt: habet pellē propter cæli ſydera:rubet eius facies ad ſimilitudinem ætheris: fiſtulam ſeptem calamoꝝ geſtat propter harmoniā cæli:uilloſus ē quia tellus ueſtita ē uentis:pars eſt iferior fœda ꝓpter arbores & feras & pecudes caprias ūgulas habet ut ſoliditatē terræ oſten-

dat:quia uolunt eum rerū & totius naturæ deum:unde pan quasi omnia dicūt.

Pan incubū deū pagani dicūt.prisc.hic pan huius panos græce.

Pana poetā fistulæ dicūt fuisse.

Panax fragrātis odoris ē tyrso ferulæ similis ex quo profluit succus.q opoponax dicit.

Panates deus & lateres.

Panacea gēus hærbæ uel sa radix salutaris hærbe

Panegyricon:laudabile græce.

Panegyrici:qui alios laudāt.

Panchei:orientales sunt.

Pancaia ipa ē arabia.

Pancra græce rapina.

Pācratiū genus ludi:ut fieri solet ab his:q cū bestiis congrediuntur ferocissimis:q eo utiť παν κρτια ϛηϛ pacratiastes.

Pancratiatius:pugil qui præuicit.

Pancratiari:flagellis aut tormentis subiici unde æquo animo tolerantes coronētur.

Panctorium.plantatorium.

Panchera regio indiæ.

Pācrus lapis uarius ex oibus:unde & dicit.

Pandecchetes:omnia ferēs & uetus & nouum testamentum.

Padere:aperire.manifestare exponere.

Pando dis di pansum.

Pandū curuū.iflexū quasi recuruū ē.

Pandus panda pandū recuruus ua um. recuruus cōuexus sinuatus.

Pandonus ab inuentore uocatus:fuit.n.apud gentiles pā deus pastoralis.q prius dispes calamos ad cantum aptauit.

Panegyricum: cōuenticulū.laus in pincipe dicta. aliquid laudabile.

Panegorate calidā uirtutē habet.semen eius tritum cum pipere ex musco potum & urinā mouet & in calculos in uesica frangit.

Paneas dicitur cæsarea philippi:panius nanq; dicitur mons in quo sita est.

Panemos pinthiorum līgua uel macedonum december mensis.

Paneretos ecclesiasticus.

Panes pater.

Pāphagi gens æthiopiæ est quibus esca est ē quicquid mandi pōt:unde & dicuntur.

Pangratoriū:plantatoriū.

Pāgere.fingere:lras scribere. carmina cōponere. cātare psallere.cōiungere.ordinare.

Pāgit:palum figit.plangit uel citharam tangi definit cantat.describit.

Pango pegi pro impingo.Pango panxi uel pāgor deponēs pro canto.Pango pepigi & pāgo pepigi p paciscor pactū facit.

Panicium dictū quasi panificium:q multi ex eo uice panis sustententur.

Panice:rosæ.

Panicenū:genus uestis est.

Panegyricū παραγειρικον lasciuo genus dicendi in laudibus cuiuslibet uel regū:in cuius cōpositione multi mendaciis adulant.

Panificæ.pistrices:quæ panes faciūt.

Panis dictus.q cum omni cibo apponatur:uel q oē aial eum petat.Pan παν.enim græce totum cuius diuersa sūt genera.Panis cibarius est: qui seruis datur:nec ē delicatus.fermētaceus fermēto cōfectus.azimus sine fermēto syncerus.Siligineus a frumēti genere dictus.Rubidus recoctus & rubefactus.Subcinericius cinere coctus & reuersatus ipe ē & focacius.Clibanitius i testa coctus.Candidus panis cibo sumptus nutrit magis sed minus digeritur.ex ipis fermētacius leuior est.Egeriur autem quia cito conficitur. Azimus aūt tardius egeritur.sed magis nutrit.is ēt qa succo cōspgit leuissimus ē'& nutrit copiose & egeritur.Nuttrit propter candorem. leuis est etiam propter spumam.qua sparsus ē. Item ex his panibus qui maximi fuerint:habent quem piam succum uomitum restingunt.Item in furno cocti magis nutriunt:quia minus exuruntur ab igne.Clibanicus autem & focacius ualde sici sunt:quia clibanicius in testa.focacius in cinere humorem amittūt.fortior aūt est his oibus siligineus:sed hi qui de grossa faria fuerit: oēs fortius nutriunt sed non ualde egerūtur.Similiter autem & cacabacius panis calidus siccat frigidus uero minus.multo siccus ex pte extenuat.Similia ēt lacte coacta egeritur magis tñ si in aqua coquat:maxie ergo ubi plus uolueris egerere.Similia i melle & oleo cocta aut fricta urit propter pinguedinē & dulcedinem:quia cū dissimilia sint:& non debeāt simul coqui in unū mixta rē cōtrariā faciunt. Siligo uero cocta uel farina fortissima ē & nutrit:sed non egerit.'Panis triticeus.i.ordeaceus tritus leuior, furfuribus & qd' ex ide factū fuerit:'egerit magis &c.

Panitæ græce dicunt:qui latine incubi appellāt iidem quoq; pilosi in Esaia.

Pānonia ab alpibus appenninis ē noīata:qbus ab italia secernitur.Coniungit aūt cum norico & græciā habens ab oriente mysiā.ab euro Istriā: ab africo alpes appennias:ab occasu galliā belicam:a septētrione danubium:qui germaniam galliāq; secernit.

Pannonius de pannonia.

Pannotios:esse ferunt monstra tam diffusa a'magnitudie auriū:ut his corpus oē cōtegat.

Panin.totū ωτα ota aures græce dicunt.

Panope regio & nympha ē.

Panotile rarum olus est.

Pamphilus iterpretatur totus amor.

Pansum: apertum.patefactum.extensum, a pando pandis.

Panta græce oia prisc.

Pantagia fluuius in Sicilia:qui ante pantagrus uocabatur.

Phātasma:phātasia.spiritus uisiōis noturnæ imagines.

Pātaxoy πανταχου græce passim.

Pantapolos græce negociator:q multa uenū dat

qui latine ſeplaſſutius dicitur.
Pantenon:camimelon hærba.
Panthera rætis genus uel reſtis:
Pantheri dicitur ſiue q̄ omnium animalium ſit amicus excepto dracōe:ſiue quia ſui generis ſo cietate gaudet:& ad ſimilitudinē quicquid ac cipit reddit:ueſtigia eius minutis orbiculis ſup picta ſunt uariis coloribus eſt,cuius odor tantæ ſuauitatis eſſe dicitur:ut omīa ſupet aromata.
Panthera:genus quadrupedis ſemel tantū parit hic panther græce hæc pantera latine.
Pantheus deus:qui in ſe omnes figuratiōes habet quaſi omnium deus.
Pantrenius mons eſt nimiæ altitudinis.
Pantonium nauigium tardum & graue.
Panta græce omnia.
Pāthos per ſynereſim.pāthois πάνθοῦσ ī diph thongo ſecū dū græcos facit genitiuum in oyoῦ ideoq;.apud nos ſecūdæ eſt declinatiōis.hic pā thoos panthoys panthoo βάνθοῦ & nos ergo panthous panthoi:ſic quoq; alcinous pro alci nus & ſimilia.
Pāthus pater euphorbii interfecti a menelao quē fabulatur reuixiſſe pytagoras.
Pantomimus oīum minus.
Pannus diminutiue panniculus.
Pannuteus pannoſus.
Pannucea ueſtis quaſi pannoſa dicta q̄ ſit diuerſis pannis obſita.
Pannulæ dictæ:q̄ ex eis pānī texātur:ipſæ enim diſcurrunt per telam.
Pānus:lignum in quo trama cōponitur dictū q̄ eo pāni texant.ide diminutiuū hæc pānicula.
Papa βαβα admirabilis maior pater & cuſtos a pape.
Papa:pediſecus.pedagogus.idē & pappus πάππος.
Papare:puerorū ē: ſicut manducare hominum.
Papauer hærba ſomnifera:ex qua fluit ſuccus q opion appellatur.
Papauer cuius ſæmen ſomnū omnibus ꝓuocat: pluraliter hæc papauera.
Papauer aliud ueſcū:quo ueſcimur:alid letheū quo non utimur.
Pape πάπῦ interiectio ē admirantis:unde papa ideſt admirabilis.
Papia & popea leges:quas ſub octauiano cæſare ſuffecti conſules papius & popeus tulerūt. quo rum nominibus dictæ ſunt.
Papia ciuitas ē iuxta ticinū fluuiū a gallis edita unde & ticiniū dicta eſt.
Papia uero a pape dicta:eo q̄ abundet in multis quaſi mirabilis.
Papillæ:capita mamillarum:quas ſuggentes cō prehendūt dictæ:q̄ eas infantes quaſi papant: dum lac ſuggunt.
Papilio auicula:quæ nūq̄ creſcit.
Papiliones auiculæ:quæ maxie abundant florē tibus maluis:q̄ uermiculos ſtercore ſuo faciūt.
Papilio:tentorium uel ſcyrpeum uaſculum.
Papiliones:tentoria dicūtur a ſimilitudīe parui animalis hæ ſunt auiculæ:lumine accenſo con ueniunt:& circa uolitantes ab igne proxime in terire coguntur.
Papyrus:genus iunci ſemper uiret.
Papyrio ſcyrpeum uaſculum.
Papyrus dicta:q̄ igni & cæreis ſit apta.pyr enim græce ignis.eadem alio nomine bibula dicīt q̄ humorem bibat.
Paphos inſula:a papho ciuitate:hæc ē cyprus.
Pabula eſt paruiſſima cutis erectio cū rubore & ideo papula quaſi pupilla.
Papula:immūdus ſudor.carbūculus.uel græcū ē
Pappus græce auus:
Pappus:pedagogus.
Par:geminū.idem.tale.ſimile.æquale.
Par cōponitur ipar diſpar ſepar cōpar deriuat.
Paro paras.pariles.parilitas.
Par in elatiōe taxatur.Separ in æqualitate. priſc. hic & hæc & hoc par.
Para παρα græca præpoſitio iuxta p de uel trās uel apud.para uero aduerbiū ultra παρατηθάλαθηθ græce tranſmare.
Partha:genus auis mali ominis.
Parare.diſponere.præparare.
Parabata:cupidus.
Parabola βαραβολή eſt cōparātio ex diſſimilibus rebus.Sicut qui leōi cæſarē cōparauit nō ex ſuo ſed alieno genere ſimilitudinē faciēs Itē in euāgelio:uade dicilli uulpi ideſt herodi.Cō paratio & parabola hoc differunt:q̄ perſonarū inter ſe uel eorum quæ perſonis accidunt fit cō paratio.In parabola uero rerum diſſimiliū con grua comparatio eſt.
Parabola græce ꝓuerbium latine.
Parabola eſt comparatiua ſimilitudo. hebraice maſloth dicitur.
Parabolæ græce quæ latine ꝓuerbia uocātur:eo q̄ ī ipſis ſub cōparatiua ſimilitudīe figuræ uer borū & imagines ueritatis oſtendantur.
Parabolæ & ꝓblemata nominibus ſuis indicant altius ſe perſcrutari oportere.
Parabolicus.parabolis utens.
Paraclitus παρακλῆτοσ græce latīe cōſolatio uel exhortatio dr̄ paraclitus,ꝓpterea nomīatur ſpiritus ſāctus.i.conſolator:quia quos repleue rit cōſolat.ut amittētes tēporalia æterna gaude ant lætitia.paracliſis enim græce latīe cōſolatio appellat:xp̄s.n.lugētibus apoſtolis eum miſit. poſtq̄ ab eorū oculis ipſe ī cælū aſcēdit.Alii pa raclitū latīe oratorē uel aduocatū iterpretātur. ipſe.n.dicit:ipſe docet.p ipſū dat̄ ſermo ſapiē tiæ:ab ipſo ſacra ſcriptura inſpirata eſt paracli tus chriſtus ideo dicitur ideſt aduocatus: quia pro nobis intercedat apud p̄em: ſicut ioannes dicit de eo:Aduocatū hēmus apud p̄em ieſū chriſtū.paraclitus autē q latine aduocatus di citur:filio & ſpiritui ſancto aſcribitur.
Paralimenos παρακεῖμενοσ præteritū ſigni ficat græce in re modo completa.

Paracollecticum peniculus.i.ſpongiola.
Paranopen græci dicunt habitationem mẽtis atq; egreſſionem.
Paradiaſtole.ē quotiēs id qđ dicimus iterpreta/ tõe diſcernimus:ut ꝓ incõſiderato fortis.
Paradigma βαραλιγμα exẽplũ dicti uel fa/ cti alicuius uocaſ:ut ex ſimili aut diſſimili ge nere:cõueniens ei quam ꝓponimus rei:ut eſt tã fortiter ruit apud hippõam Scipio:q̃ uticæ ca/ to.Similitudo aũt tribus modis fit:a pari:a ma/ iore:a minore.
Paradionium prope balteum.
In paradiſo præter arborem uetitam & aliæ arbo res erãt:de quibus ſumebãt:ne animaliũ corpo ra moleſte aliqd eſuriẽdo aut ſitiẽdo ſentirent De ligno autem uitæ ꝓpterea guſtabaſ ne mors eis undecũq; ſubreperet uel ſenio interirent:qa iuuẽtutis flore tenebanſ tanq̃ cætera eſſent ali/ mento:illud ſacramẽto:ut ſic ibi eſſent ſicut in intelligibili paradiſo ſapientia dei.
Paradiſus locus ē in orientis partibus:cuius uo/ cabulum ex græco in latinũ uertitur hortus.
Paro hebraice eden dicitur quod in noſtra lĩgua deliciæ iterpretatur:quod utrũq; iũctum facit hortũ deliciarũ.Eſt.n.omni genere ligni & po/ miferarũ arborũ conſitus:habẽs etiã lignũ uitæ Non ibi frigus ſed perpetua ueris tẽperies:cuius medio fons prorumpẽs totum nemus irrigat di uiditurq; i quattuor naſcẽtia flumina:cuius lo ci aditus poſt peccatũ hominis itercluſus eſt.
Paradoxon ē cũ dicimus inopiatũ aliqd ĩcidiſſe.
Paradoxus q ſe ad gloriã parat uel admirabilis.
Paraphraſten:non diſſertorem non bonum iter pretem.
Peragonizat:mitigat oblectat.& tẽperat.
Paragapaoteos alternitatis cauſa.
Paragoge eſt appoſitio ad finem dictiõis litteræ aut ſyllabæ ut magis pro mage:hanc alii ꝓ ſpa ralĩpſin appellant ut bellantur pro bellant.βα ραγω adduco
Paragraphus nota eſt:quæ apponitur ad ſeparan das res a rebus:quæ in connexu concurrunt ut ĩ catalogo.loca a locis.
Parelilliæ æqualiter diſtãtes lineæ.
Paralelli alteruter rectæ lineæ nuncupãſ:quæ ĩ eadẽ plana ſuperficie collocatæ atq; utrũq; ꝓdu ctæ in neutrã partẽ concurrunt ita.
Paralella æqui ſtantia.
Paralello granniæ duæ dicunſ ex aduerſo poſi/ tæ lineæ ſic. Cõſequenter etiam planæ qua draturæ ſic.
Paralelli bipeda duo ſolida corpora ĩ geometri is dicuntur.
Pararelli bipedes græci geometrici uocãt corpo ra:quæ neq; cũctis partibus æqualia ſũt:neq; cũ ctis inæqualia:quæ ſunt quotiẽs contra ſunt in æqualia ſupficies:ut nunq̃ in infinitum ductæ concurrãt ut bis ter ter:quo nomie ea figura uo catur:quæ latine interprætum alternatim poſi tis latitudinibus continet.
Paralypſis dicta a corporis ĩpactiõe fcã ex multa frigidatione:aut ĩ toto corpore aut in parte.
Paralypſis eſt diſſolutio mẽbrorum.
Paralyſis ideſt ſtomachi contractio:cuius ſigna hæc ſunt.Si aperias os iuenies linguam eorum ĩ unam partem:quæ paralyſin patiť albidiorem eſſe tũc intelligas paralypſis cauſam eſſe.Nam paralyſis ab eo ꝙ mediam partẽ teneat nomẽ ac cepit.ſi enim omnes partes teneat apoplexiã iu/ dicabis.
Paralipomnõ παραλιμομενων græce dicit: quod nos prætermiſſorum uel reliquorum di/ cere poſſumus:quia quæ ĩ lege uel regũ libris uel omiſſa uel non plene relata ſunt in iſto ſum matim & breuiter collecta explicantur.
Parameſe ideſt iuxta mediã poſita chorda.
Paranetice interpoſitiue perſonaliter.
Paranomaſia a nomĩatiuo græce dicitur quotiẽs de nomine aliud efficitur nomen ſimile ſono ſẽ ſu diſſimile.
Prander beſtia quædam diſſimilis.
Paranympha ꝓnuba.Nympha ē ſponſa ĩ nuptiis
Paraphoros βαραφορεσ græce non ſequens ra tionem.
Parapſis βαρα ισλοσ gabata:uel patina acita bulum aliquod & chatinum ita apellari putãt: parepſis idem.
Parapſis quadrãgulum & quadrilaterum uas eſt ex paribus aſſis.
Paraproſdochia græce inopinatus exitus cum ali ud proponitur & aliud explicatur ut deus ĩpo/ luta uia eius.
Parare:diſponere præparare:ĩde parator:para/ mẽtũ paratũ.parilis autem dicitur a pari.A pa ro uerbo componitur apparo unde apparatus: ꝓpero ideſt ꝓpe paro.Comparo tor:tio bilis. Comparatiuus diſparo reparo ſaparo:unde cõ ponit diſſeparo:recupero. ſupero.uitupo.ĩpo unde imperator imperatrix imperiũ. imperio ſus.ſa um.æquipo:tempo:unde tempeſtas.
Paro as aui:paror paratus.paraſangus pſæ uocãt quod græci ſtadia nos miliaria.
Paraſceue ſexta ſabbati appellaſ.hinc enim præ paratio dicitur quod a iudæis:quæ in ſabbato ſunt neceſſaria eadem die præparentur.
Paraſceue græce cœna pura.i. præparatio quæ fit in ſabbato:
Paraſceue græce paratus eſcarum dicitur.
Pareſia βαρησια græce confidentia.
Parrhaſia arcadia.
Parrhaſis quæ & caliſto mater arcadis ſeptentrio a parrhaſia.
Parrhaſius ia um:ideſt archadius a um.
Paraſitus buccellarius adulator paratus iniuriã facere & pati αβαρα quod eſt ad:& σιτοσ ci/ bus.
Paraſitans:adulans.
Paraſituli buccellarii.
Paraſyntheton græci dicũt decõpoſitam figurã
Paraſtatæ ſtipites ſunt pares ſtãtes:quibus arbor-

nauis ſuſtinetur.
Parathis cum quaſi deponimus aliquid imperfectum apud memoriale dictum repetiturus nos docentes cum opportunum fuerit.
Paratus celer. aut permotus.
Parcæ fata dicta ſũt a paganis. quæ quidẽ tria eẽ dicunt: clotho lacheſis. atropos. dictæ parcæ cata κατα antiphraſin: q̃ nemini parcant.
clotho colũ baiulat lacheſis trahit: atropos occat
Parcere ꝑ dimittere & ſeruare.
Parcere: miſereri. cõdõare. deſinere. dimittere:
Parco cis pepci & parſi parſus: unde actiuũ uidetur parſum facit ſupinum. unde parſurus.
Parce honeſte. modeſte. moderate nõ nimium.
Parcus frugi: quod eſt ſeruator. abſtinẽs alieno. ſuo contentus.
Parcus: nimis tenax. ſordidus.
Parcoatras. mons armeniæ inter taurum & caſum medius interiacet.
Pardubelis: hoſtis.
Pardus: beſtia ferociſſima. quæ citata præceps fertur ad ſanguinẽ: & ſaltu in mortẽ ruit.
Pardus uarii coloris. uarii eriã animi ẽ.
Pardus genus uariarum beſtiarũ ſecundum poſt pãtheram.
Pardus ſignificat diabolum uel peccatorem uariis moribus.
Parecauſis: aggreſſio.
Parechaſin diſgreſſio.
Paredrum uocant dominicam uirtutem.
Paregoria: mitigatio græce.
Paregorizat: mulcet.
Parentalia dies feſti paganorum.
Parentat: umbris uel tumulis mortuorũ frequẽter paret. i. obſequitur. ſacrificat aut miniſtrat.
Parentheſis eſt ubi interponimus ſentẽtiam noſtram: qua ex medio remota integer ſermo perdurat: ut in pſalmo. Clamauerunt nec erat qui ſaluos faceret ad dominum.
Parentheſis: ẽ interpoſita ratiotinatio diuerſæ ſẽtentiæ: parentheſis græce interiectio latine.
Parentes dicti quaſi pariẽtes. i. excreatores.
Parens ꝑ ſuperioribus propinquis cõmune duũ generũ ẽ. A pareo uero generis oĩs. i. obediens.
Parere obtẽperare. obedire obſequi. pareo es.
Pares coæui.
Par eſt: conſtat.
Parethoniũ ciuitas ĩ finibus ægypti urbiſq; alexãdriæ: ex qua africæ principiũ inchoatur.
Pharias ſerpẽs qui ſemper in cauda ambulat: & ſulcum facere uidetur.
Parricida proprie dicitur qui parẽtẽ occidit quẽ quidam ueteres parenticidam dixerunt quoniã parricidium in quocũq; intelligi poſſit: cũ ſint homines hominibus pares.
Parricida qui patrẽ occidit uel homicida. ſiccarius: gladiator. emiſſarius latro.
Parricida ꝑ parenticida. cõponit̃ a parente & cædo uerbo. uel ex parte. uel ex pari addita. r.
Patikos græce incolæ uel aduenæ.
Paries nuncupatus. uia ſemper duo ſũt pares: uel a latere uel a fronte: ſiue tetragonum ſue quorũlibet.
Paries a parilitate ideſt æqualitate.
Parietinæ parietũ ruinæ: ſunt enim parietes ſine tecto ſine habitantibus.
Parii lapides candidi ſunt.
Parius genus candidi mamoris & indica gemma a paro inſula'.
Parilis æqualis.
Parilitas æqualitas ſimilitudo euacuatio.
Parilia dies feſtus paganorum.
Parreſia παρρησια eſt oratio libertatis & fiducia plena.
Pariſius ciuitas franciæ.
Pariter æqualiter ſimul ego & tu.
Paris filius priami: qui helenam rapuit: hic paris paridis.
Pario paris, parit. parere filiũ edere. parturire.
Pario paris apud antiquos quartæ cõiugationis fuit priſc. ide componitur aperio coperio: reperio quod duplicauit p in præterito Compio Et hoc quoq; deponens componit̃. experior. & operior: nam faciunt expertus & opertus ſicut partus pario paris inde parens parentela partus tus compõitur parricida partus parturio ris cõponitur uipera. unde uiperinus: aperio operio reperio puerpa puerperium pars partis.
Parma leuia arma quaſi paruus clypeus.
Parma ſcutum rotundum ornamẽtum militare.
Parmula genus ſcuti.
Pharmacopola græce medicamẽti uenditor.
Pharmachon medicamentum.
Parmax cis barbarum proprium breuiatur penultima ſic ſimilia breuantur.
Parnaſus mõs arcadiæ apollini & libero ſacratus.
Parnaſus mõs theſaliæ: cuius duo ſunt iuga: Cirrha & nyſa ĩ qbus ſingulis apollo colebatur & liber hæc iuga a duobus frĩbus: citharõ & helicõ appelãt̃ patron eius diminutiuũ paronculum nauigiũ piratis aptũ: unde & dicitur.
Paroa ſcapha ex uimine & crudo corio genus nauigii.
Parœci ſunt qui ſolent inter facientibus neceſſaria miniſtrare.
Parœcia adiacẽs domus aut dioceſis παροικια ideſt domus dei'.
Parœmia παροιμια prouerbiũ rebus temporibuſq; accomodatũ rebus ut aduerſus ſtimulũ calces: quod ſignificat aduerſis reſiſtendum tẽporibus ut lupus eſt in fabula: quod ſubito tacẽti dicitur.
Paromœon cum ab eiſdem litteris diuerſa uerba ſumuntur: ut o tite tute tati tibi tanta tyranne tuliſti.
Paranomaſia eſt in ſignificatione diuerſa dictio pene ipſa ut abire ab obire te conuenit. fit & per litteram demptam: ut illud nõ nomẽ ſed omen omen hẽt iſte.
Paradenomaſia græce nominatio:

Paron īsula maris magni in qua cādidum mar/
mor naſcitur.una eſt cycladum.hæc eſt & me/
los.
Pharos ciuitas ægypti metropolis:a qua pharao
nes dicuntur.
Parotides ſunt duritiæ uel collectiōes:quæ ex fe
bribus uel alio aliquo naſcuntur ī auriū uicini
tate:unde dictæ ota.τα ὦτα.n.græce auricula.
Paroxymos βαρο.ϛυμμοσ ideſt commotio.fe/
bris commotio eſt.
Pharſalos regnum achillis ī theſalia:unde phar
ſalia.
Parſimonia.frugalitas.tēperantia.parcitas.pietas.
modica continentia.
Parſit ſoluit.exparſit.
Parſurus ignoturus miſerturus.
Pars oratōis ē uox ītata ſignificās mētis cōceptū.
Pars īde pticula.partio ptis & partior tiris in ea/
dē ſignificatiōe.Ex eo cōponīt diſpartio & diſ
partior.ipartio & ipartior.pticipiū pticipo as
exps pticeps.ppportio.diſptus.& ſimilia.
Pars ptis.partialis.pticula.unde ptī cularis: iter
itas.partī cōponīt pticeps:unde pticipiū.ptici/
po as exps exptis:cōponīt uero psparū ſumēs.
Parta:acquiſita quæſita pro parata diuiſa.
Parthenus mons orientis.
Parthenus arcadiæ mons frigidiſſimus.
Parthenii.hi ſunt lacedemones.idē ſpartani.
Parte altera lōgior figura ē quæ ſub quattuor li/
neis rectiſq; angulis cōtinēt quæ quattuor lieæ
æquæ ſibi nō ſunt: contra ſe uero poſitæ binis
binæ ſunt æquæ bis tres quadratus eſt:qui plus
hēt in uno latere.
Parthenos græce uirgo.
Parthēope a parthenope quadā uirgīe illic ſepul
ta dicta ē.quā auguſtus poſtea noiauit neapolī.
Partes dictæ a pari diuiſione pro perſonarum q̄/
litate laborum.
Partes a ptiendo ideſt diuidēdo:quia ſicut ma
nus diuidīt ī quiq; digitos. ſic grāmatica ī octo
partes uel a parilitate.partes tm̄ in rebus corpo/
ralibus proprie ponemus:ſpecie uero de incor/
poralibus.
Parthi a ſcythis originē trahunt: quod etiā uoca
bulum manifeſtat.nam ſcythæ græce exules:la
tine parthi dicuntur.
Parthia regio oriētis.ab indie finibus uſq; meſo/
potamiam nominatur generaliter.ppter iniun
ctam enim uirtutem eorū .pximæ regiones in
eius nomē trāſierūt.Sunt enī in ea aracuſa par/
thia:aſſyria media & pſis:parthia a meridie ru
bro mari:a ſeptētrione hyrcano ſalo clauditur.
Particeps participis.particeps conſors.cōſcius ſo
cius adiutor.miniſter.
Participat.cōmunicat impartit:parentat.
Participiū ē pars orationis partē capiens nomis
partēq; uerbi:unde & dicitur .Recipit enī a no
mine genera & caſus:a.uerbo autē tempora & ſi
gnificatiōes:ab utroq; numerū & figuram. præ
ter iſta ſex habet etiā formā quam uerbum ſuū
perfectum perfectam meditatiuā frequentati
uam.inchoatiuā.Si tēpus & cōiunctionem ſui
uerbi habet ē pticipiū.Si uero caſus cōiūctionē
mutat & cōparationē habet:nomē eſt.
Participiū eſt pars orationis quæ .p uerbo accipit
ex quo deriuatur naturaliter habens genus ca/
ſuſq; ad ſimilitudinē nominis & accidentia uer
bi abſq; diſcretiōe perſonarum & modorum.
Participalia nomina dicta quaſi ſimilia ſunt par
ticipiis:ut amans habitus.
Particulatim:membratim. per partes.
Particus:negociator ipſe.
Paticulariter diuiſæ.aut p partes diſtributæ:
Partim:in parte nō ex toto diuiſæ.
Partiri:diuidere.diſtribuere.ſeparare. partiuit.
Saluſtius.
Partior deponens.ex eo componitur deponens &
neutrum.impartio & impartior.Partio tis:neu
traliter dicimus.
Partior tiris deponēs.actiue partior & partio ab
utroq; cōmune uel deponēs.Componi poteſt bi
partior:inde bipartitus.
Patibulū:partus effuſio.partio:acquiſitio.
Partū:paratū.acquiſitū.Partū inde parturio &
partito meditatiuum & frequentatiuū. paritu
ra tamen inuenitur pro partura.
Parturit.parit.gignit.
Parturitio fæminum partus.
Partus.tus:fœtus.ſoboles:progenies.
Paruipēdere.deſpicere:pēdere enim æſtimare ē.
Parū puſillū.modicū.leue.Parū cōponīt perpa
rum.ualde modicū:parumper:pauper.paupe/
rior.rimus.pauptas.culus.paruus unde puulus
paruitas cōponīt paruipendo.pars partis.
Paruū:exiguū:modicum:inualidum.
Parūculū:nauigiū piratarū.
Paſſa ē ſuſtinuit a patior dicitur etiam a pando
uel a pateo.
Paſcha nūc tertium tēpus eſt ſæculi ante legem
ſub lege ſub gratia.Septenarius numerus perfe
ctus eſt:hoc igitur in lunari numero ſignifica/
tur:Tertia enī hebdomada lūæ paſca celebra/
tur:qui dies occurrit a.xiiii.in.xxi.ideo autem
dies noſtri paſcæ ad diem iudæorū non occur/
rit:ut & domīcum diem:quo chriſtus ſurrexit
amplectemur.paſca quod græci βασχαλια
paſchalia dicitur hebraice phaſe dicitur non a
paſſione:ut quidam putāt:quoniam βασχειν
paſchin græce dicitur pati:ſed a trāſitu hebrai
ce dictum eſt:eo ꝙ tunc populus dei ex ægy/
pto tranſierit:ſiue quia eo die chriſtus de hoc
mundo tranſierit:quæ ē omnium feſtiuitatum
prima.
Paſchalis feſtiuitatis errorem uaria obſeruantia
gignit.latini nanq; a tertio nonas matii uſq; ī di
em nonas aprilis lunam.xiiii.īquirūt:& ſi.xiiii.
die dominico proueuerit:paſcha protrahunt.
græci primi mēſis lunam ab octauo idus martii
uſq; in tertio nonas aprilis obſeruant & ſi quīta
lūa die dñico īcurrerit:ſāctum paſcha celebrāt

huiuſmodi ergo diſſenſio inter utroſq; paſcha lem regulam turbat.
Paſcere:alere:nutrire.ſuſtinere.pabulare.
Paſci.dilabi.difundi.nutriri.priſ.
Paſcor hanc rem & hac re.paſco ſcis ui paſcor paſtus tus:hæc paſcua pluraliter.paſtor cõponit depaſco paſcuus a um paſcibilis.
Paſcua ſignificant refectionem ſpiritualem uel æternam.
Paſcuus ager eſt.qui in hærbis animalibus uacat.
Paſche hebraice paſcha dicitur a nobis:quod a tranſitu iſrael ipſi dixerunt.
Phaſellus:genus leguminis.
Phaſeolus diminutiuum.phaſelus quoq; genus nauiculæ.
Paſſeres ſunt minuta uolatilia a paruitate uocata:unde puſilli.hic paſſer ris.
Paſſer ſignificat uirum ſanctum.
Paſſer:genus auis.uel piſcis.
Paſſim uulgo promiſcue. inordinate. diſperſe ubiq; permixte.
Paſimonia:inſtituta.
Phaſis φασις græce dictio.
Paſſio & ppaſſio differunt: ppaſſio reputatur culpa nõ tñ tenet in crie.Ergo qui uiderit mulierẽ:& eius anima titillata fuerit.hic propaſſione pcuſſus ẽ.Si uero conſenſerit:& de cognitione i affectu uenerit:ſicut ſcriptum eſt.tranſierunt i affectũ cordis de ppaſſione tranſeunt ad paſſionem:& huic non uoluntas peccandi deeſt ſed occaſio.
Paſſiua uerba ſunt.quæ ex actiuis nata ſemp paſſionẽ ſignificãt exceptis duobus metuo or tieo timeor.hæc ablatiuo caſui cũ præpoſitõe a uel ab ſolẽt iungi:ut abſtineor a te imperor a te uel ab illo.Datiuo etiam ut ſeruor tibi.Accuſatiuo quoq; ſed uel figurate ut.abſciditur manũ uel cum uidetur agere ipſe ad quẽ paſſiuũ refert uerbum:ut inquit artus.Tertio modo quãdo p diuerſas res fit paſſio:ut paſcor panẽ uel carnẽ paſſiua datiuo uel ablatiuo iunguntur tranſiti ue:ut doceor uideor ab illo & illi.Similiter paſſiuã uim habẽtia neutraliũ uel deponẽtia:uapulo exulo:naſcor patior a te tibi:licet tm̃ accuſatiuũ ẽt addere his quibus per diuerſas res fieri ſolet paſſio:ut doceor a te litteras:paſcor carnẽ uiruperor inſipientẽ:& accingor enſem:quæ omnia diuerſis rebus naſcuntur:& ex illa rei ad unam rem pertinent.
Paſiphe fingit a pœtis fuiſſe quædã ſolis filia: quæ cũ tauri amore fureret:Dædalo operã dante lignea uacca incluſa ad nefarium inuitata ẽ: ex qua natus eſt minotaurus.
Paſchia quod latine paternitas interpretatur:cũ ex una radice multa turba diffunditur.
Phaſma & phãtaſma idẽ eſt:Sed phaſma ſemper dubiũ ẽ:illud quandoq; uera uiſio qñq; uana.
Paſmum dicitur pati qui palleſcit.
Paſta præclara.
Paſtinaga hærba magne radicis:dicta ꝙ eius radix præcipuus paſtus ſit hominis.
Paſtilli tortelli pigmentati uel unguenta.
Paſtinare: fodere:plantare.
Paſtinatum uocãt agricolæ ferramẽtũ bifurcum quo ſemina pangunt.unde ueteres uineæ repaſtinari dicuntur:quæ refodiuntur.
Paſtophoria græce latine talami dicuntur.
Paſtophoria.atria templi uel gazophilatia.cellulæ paruæ.
Paſtophoriũ atrium uel ſacrarium.porticus:
Paſtor:magiſter pecoris cuſtos.
Paſſus habet quinq; pedes.
Paſſus dupliciter habet.i.duobus greſſibus gradiẽdo cõficitur.paſſus etiã dicit quantũ ambobus brachiis extẽſis inter duos longiſſimos digitos ẽ.tata eſt uniuſcuiuſq; latitudo.
Pathalogia:paſſionis ratio.
Patago genus mortis:cum propter pituitam non facile lingua mouetur.
Patauiũ uenetiæ urbs eſt:facit patauſi:ſubtrahit tamen unum in metro.
Patagiũ uero ẽ palliũ ex auro:purpuraq; uariatũ
Patara eſt regio.
Pataræus dicitur apollo a patara ciuitate.
Patheamia plaga meridiana uel occidentalis.
Patefacere: aperire.
Patella dicta quaſi patula olla:eſt enim oris patẽtioribus.
Patellana dea a paganis dicta cũ folliculi menſiũ pateſcunt:aut e ſpicis exeunt.
Patens latum.
Patulũ dicit quod naturaliter ſemp patet ut nares:patẽs uero qđ aperit & claudit ut oſtium.
Patera fiala regalis penultima corripitur.
Pateræ fialæ ſũt dictæ ꝙ in ipſis potare ſolemus uel ꝙ patentes ſunt diſperſiſq; labris.
Pateo es et.inde pateſco patẽs tior.ſſimus. patenter patulus patera patia patella componitur patefacio patefio platea.
Patere aptũ eſſe priſc.pateo es.tui.paſſum.
Pater βατηρ græcũ ẽ:idem genitor:græci.n.ſimiliter pater dicunt.
Pater dictus eo ꝙ paratione rei uenereæ perfecta filiũ pcreet quod melius ẽ a græco pantaſpitõ βαητασβηρων ideſt omnia fæminans.
Pater patris.inde patronus & patro as uerbũ.Pater dignitatis & honoris eſt nomẽ unde ſanctos patres dicimus.
Pater dicitur multis modis.deitate.doctrina.ſenectute.generoſitate.
Pater patris:inde dr̃ paterculus paternus.paterni tas patruus.truelis.primõiũ pronus.patro as unde cõponit ipetro ppetro.a patre cõponitur patriſſo patricida.parricida.primonium:patronor.dieſpiter.iuppiter paterfamilias.
Paterfamilias dictus ꝙ in familia ſua oĩbus poſitis ſeruis tanq̃ pater filiis patria dilectiõe conſulit ſeruorũq; cõditionẽ a filiorũ affectu non diſcernit.Qui autem iniq; domiatur i ſeruis: hoc nomine nequaq̃ ſe putet appellari.

Paterfide cõficiendorum:quando pax fit cũ barbaris.

Paterniani hæretici a paterno quodam exorti.inferiores corporis ptes a diabolo factas opinant.

Pateſco pateſcis it.inchoatiuum a pateo ideſt aperitur.detegitur.

Pathia urbs eſt in teſſalia.

Patior pateris.inde paſſio.paſſionarius.paſſiuus paſſiua uum paſſibilis. Componitur cõpatior & perpetior.

Pati.ferre.tolerare.pace teneri.

Patior a te deponens paſſiuam uim habet.

Patibulũ crux uel ſtipes aut loca pœnarũ:ĩ quibus cruciatus omnes patiunt.Patibulum eſt in quo homines appẽſi cruciãtur.unde & dicitur Dicitur & patibulũ trabes.i.pertica.uulgo uero furca dicitur:q̃ appenſos ſtati exanimat. Crux uero ſuffixos diu cruciat.

Patibulum a patior uel pateo primam corripit. priſcianus.

Patibulum dicitur quod naturaliter patet.

Patientia corporis ẽ: tolerantia uero animæ.patiẽtiæ uirtus tribus modis exercet.Quædã enĩ adeo ſuſtinemus:ut flagella.quædã ab aduerſatio:ut tẽtamẽta.quædã a pximo:ut pſecutões dãna & cõtumelias;cõtra quos oẽs modos ſui gilare debemus:ne ad exceſſum murmuratiões cõtra flagella opificis pruamus:ne ad cõſẽſum delictis ducamur:ne pertrahamur ad mali retributionem ne hæc agentes bona præſẽtia retribui nobis requiramus.

Patiliter diuiſe aut patenter.

Pathicus:negociator ipſe.

Pathici patientes libidinem.Nã.βαθος pathos græce paſſio.

Patina dicta quod diſpanſis patẽtibuſq; ſit oris.

Patina genus uaſis a patẽdo dicta diminutiuum eius patella.

Pathmos inſula eſt græciæ in quã relegatus fuit Ioannes euangeliſta:interpretatur genus fretũ uel uorago.

Pathos græce perturbatio.

Pathos græce dicitur paſſio motus animi contra rationem.

Patro & patriſſo a patre deriuantur.

Patrare perficere.admittere.conſumare.

Patratio rei uenereæ conſumatio.

Patres cõſcripti inde dicti:quia dũ romulus decẽ curias electorũ elegiſſet:nomina eorũ præſenti populo in tabulis æreis ſcripſit.

Patres conſcripti ſenatores a patrio anio ciuibus præſtando.

Patres cõſcripti apud romãos dicebãt illi.xxiiii. q ſcripti erãt aureis litteris in tabulis æreis. immo ab initio fuerũt cẽtũ:deinde plures.

Patreus.uitricus.

Patricus græce paternus.

Patria dicitur q̃ cõmunis ſit oĩum ĩ ea naſcẽtiũ αβοτι οβαντασ ωειρειη.

Patriarcba græce pater ſũmus interpretatur: qa primũ.i.apoſtolicũ tenet locum.ſicut romanus antiochenus alexãdrinus.Sunt enim auctoritate beati petri apoſtoli iſtituti. prima quidẽ petri apoſtoli ſedes romana.Secũda apud alexandriã beati petri nomĩe a marco eius diſcipulo & euangeliſta conſecrata. Tertia apud antiochiã beatiſſimi petri habet honorabilis eo q̃ illic priuſq̃ Romã ueniſſet fuit & illic primũ nomẽ chriſtianorũ nouellæ gẽtis exortũ ẽ: q̃uis autẽ per orbẽ diffuſæ catholicæ eccleſiæ unus thalamus ſit chriſti:ſãcta tñ romana eccleſia nullis ĩdicibus cõſtitutis cæteris eccleſiis prælata ẽ.

Patritii dicti:quia ſicut pater filiis.ita prouideãt reipublicæ. ĩmo qui ex patribus ideſt ſenatoribus nati ſunt.

Patriciani hæretici a quodam patritio dicti: qui ſubſtantiã carnis a diabolo conditã dicunt.

Patricida & parricida qui parẽtes occidunt.

Patrimonium:bona quæ a patre alicui ueniunt hæreditas.

Patripaſſiani hæretici inde dicti:qa patrẽ paſſũ dicũt.hi ſũt & noetiani uel ſabelliani.

Patriſſat:patri ſimilis fit.

Patritæ a patre aut patria utrũq; ĩtelligimus.

Paternũ ẽ:quod patris fuit.ut paternus fũdus dicit patrius uero patri ſimilis:ut patrius aĩmus.

Patrocinari:ptegere.cauſam agere.

Patrocinor ris.

Patronimica dicta:eo q̃ a patribus trahũt:ut tydides filius tydei:quãuis a matribus & fratribus & maioribus etiam dicantur.

Patronimica apud latin ſoia ſũt primæ declinationis:quæ ĩ des finiunt:unde tytide uocatiuus græcus eſt.Nã tytida debuit facere.

Patronus:cauſidicus.aduocatus.defenſor.

Patron græce patronus.

Patroniſſa:patrona.

Patroni a patronibus dicti q̃ huiuſmodi affectũ quibus præſunt exhibeant:ut quaſi patres illos regant.

Patros græce uitricus:ideſt ſecundus maritus matris:unde etiã apud latinos recte pĩnus dicitur quia in loco patris ſit filiaſtro.

Patrueles dicti q̃ patres eorũ germani ĩter ſe fratres fuerunt.patruelis filius uel filia patrui uel res aliqua patrui.

Patrueles filiæ duorum fratrum.

Patruus patris frater q̃ſi pater alius.Nam frater matris auunculus nominat.ſicut patris ſoror. amita matris uero ſoror matertera.

Patula:loca diffuſa & lata.

Patulum:patenter.amplum.patulum amplum quod ſemper patet.

Patus:pacem tenens.

Pathurateos.patientia continentiæ dei.

Patures urbs ægypti:quæ metropolis dicitur.

Pauculũ diminutiuum a pauco.priſc.

Paucus & multus numeri ſunt:ſicut maximus & paruus q̃titas ſunt.pauci ut duo uel tres:ñ multi ſunt.inde paucitas.

Pauire ideſt ferire: inde pauimentum ē dictum
Pauere: horrere. formidare.
Paueo deficit ſupinis & futuro infinitio ſicut plerāq; ſecundæ coniugationis.
Paueo es neutrum. inde pauor pauidus impauidus paueſco expaueſco.
Pauidus ē quē uexat trepidatio mentis. habet. n. cordis pulſationem: nā pauire eſt ferire.
Pauio uis uit. i. tundit. percutit.
Pauiæ: oliuæ a papho inſula. unde prius allatæ ſunt uel a pauio ideſt percutio.
Pauimenta. ſolidamenta domorum arte pictu/ræ elaborata & teſſellis dicta eo q̄ pauiātur. i. cælantur.
Pauitat. parere ſe ſimulat.
Pauitans: titubans.
Pauito pauitas.
Pauitēſis ueſtis contraria leuitēſi dicta q̄ grauiter auita atq; calcata ſit.
Paulatim. particulatim: lente caute. conſideranter modice.
Pauliniāi hæretici ā paulo ſamoſacēo orti: q̄ dicit nō ſēp̄ ſed a Maria Chriſtū ſūpſiſſe initiū.
Pauliſper: aliquātulum. parūper.
Paulopoſt. i. poſt modicum.
Paulus la lū. i. paruus. modicus. īde diminutiuū pauxillus la lum: & paululus deriuatur.
Paucus ca cū: inde paucitas. i. breuitas.
Paulus qui antea ſaulus dictus ē hebraice. i. tentatio eo q̄ perſecutor fuerit eccleſiæ: poſt uerſo nomine de ſaulo factus ē paulus: quod interp̄tatur admirabilis uel electus. Quia a ſpiritu ſācto electus ab oriente uſq; ad occaſum euāgeliū prædicauit: latino aūt ſermone paulus a modico dictus: unde ipſe ait: Ego enim ſum minimus apoſtolorum.
Paulus dictus ē a ſergio paulo quē ad chriſtū cōuerit uel αποτθσβαυλασ ideſt ceſſatiōe perſecutiōis uel biomius fuit uel paulus. i. mōicus.
Paulus interpretatur pius ortus uel reqes. Ex tribu beniamin apoſtolus gētiū ſecundo anno poſt paſſionē xp̄i baptizatus ſub Nerone Romæ eodem die: quo petrus decolatus eſt.
Paulus genere iudæus a tarſo cyliciæ natus: puer aūt adductus fuit hieroſolymis ad pedes gamalielis ad diſcendas litteras. hic ab hieruſalē uſq; ad illyricū repleuit euāgelium xp̄i. ad ultimū ſub Nerone in Roma uno eodēq; die cū petro martyrio coronatur.
Paulus de tribu beniamin ex oppido gigaſcalis; quo a romanis capto tharſum cū parētibus migrauit: a quibus ob ſtudiū legis miſſus ē hieruſalē: & agamaliele doctiſſimo eruditus eodem anno: quo paſſus ē dominus: ad fidē uenit. Secūdo Neronis āno uinctus ductus ē Romā. ſed de ore leonis liberatus ē: occidētalibus etiā prædicauit. Quartodecio uero āno Neronis eodē die cū petro martyrio ut dictū eſt coronat' āno poſt paſſionē Chriſti. xxxvii. Scripſit uero de cē epiſtolas eccleſiis romānis. unā corynthiis. duas galathis. unā epheſis. unā philippēſibūs. unā coloſſenſibus. unā theſſalonicenſibus. duas hebræis: unam diſcipulis: duas timotheo: duas tito. unam philemoni.
Pauni ægyptiorum lingua maius menſis.
Pauonis auis oculatus. nemen de ſono uoci: habet cuius caro tam dura eſt: ut putredinem uix ſentiat.
Pauo enus operimenti uel uehiculi.
Pauor dictus quia cædit cor: nā pauire cædere ē.
Pauper perpaululum habens.
Pauper qui aliquid habet: licet parum. inops uero qui nihil.
Paupertas honeſta eſſe poteſt: geſtas uero indecens.
Pauperies damnū eſt: paupertas ipſa conditio.
Pauperare: pauperes efficere.
Paupero pauperas Horatius pauper cōmune licet figurate iungatur neutris: quia quæ in plurali numero in neutro a nō accipiūt termiatio nem: trium generum non ſunt communia: uelut auctor memor cuſtos.
Pauper cuius diminutiuum' pauperculus a. lum facit.
Paupera fœminīnum antiqui protulerunt.
Pauper dī parū imperans. unde pauperior rimus cuius paupertas paupies paupero as.
Pauſa requies: inde pauſare ideſt requieſcere.
Pauſia uel pauia oliua eſt: quam corrupte ruſtici pauliam uocant uiridi ligno & ſuaui dicta' q̄ pauiatur ideſt tundatur.
Pauus paui & pauos pauonis auis eſt oculatis pennis.
Pauum ciuitatem carpatii: conſi meſtiphonis filius fecit.
Pauxillum a paulo diminutiuum. i. paruū. modicum.
Pax eſt tranqlla libertas a pacto dicta: poſterius uero pax accipitur. fœdus primum initur.
Pax comp̄. peltum arcēs. inde paco pacas. cōponitur pacifico pacificas pacificus pacifer. patior compatior. & perpetior. paxion dicunt græci deſcriptionem.
Paxillus paruus palus a palo modicus.
Paxillum genus ferramenti. i. culter.
Pax tantūmodo iſtud ſignificat uel pacifice comicum aduerbium & græcum eſt.
Pæana: quædam ſacrificia.
Pæan pro apolline ponitur.
Pæan anis. ppriū apollinis ē: uel eius carmen.
Pæanites lapis qui in macedonia reperitur.
Pæaton. urbs græcorum.
Pheax populus corcyreorum fuit.
Phœbe ideſt luna a phœbe. i. ſole illuminata.
Phoebus græce dicitur nouus uel purus. i. ſol.
Phoebus a um. ideſt phoebi lampas uel aliud.
Peccator dicitur qui pro actione foedatur. omnis peccator immundus: non omnis immundus peccator: ut cum uxore ſua dormire: aut īmundum tangere.

Peccator a pellice .i. meretrice uocatus quasi pellicator: quod nomen antiquitus flagitiorū fuit: post uero trāsiuit in appellationem omnium iniquorum.

Peccatū ad prolapsionem corporis refertur: iniqtas uero ad mētis acerbitatē precedit: iniquitas sequitur peccatū: sed grauior iniqtas tanq̄ materia. Itē peccatum quod admittitur: piaculum quo expiatur admissū. Peccati sicut iniqtatis tres sūt species: uerbi. operis. consuetudis Peccatū quid ē nisi præuaricatio legis diuinæ: & cælestiū inobedientia mandatorum. Nō. n. cōsisteret peccatū. si iterdictio nō esset. Nō cōsistente autem peccato: nō solū malitia sed ēt uirtus fortasse nō esset: que nisi aliqua malitiæ fuisset sæmina: uel subsistere uel eminere non posset. Nō autem auribus corporis de mādatis cælestibus iudicamus: sed cum esset dei uerbū ab illo opiniōes quædam bōi & mali nobis pulsularunt: dum naturaliter intelligimus malum uitandum & bonum præceptum. præceptū igitur dei nō atramento inscriptum: sed cordibus nostris spiritu dei tenemus impressū: ergo opinio humana sibi fit lex dei sicut apostolus ait de gentibus.

Peccare peccatum committere: delinquere.

Pethin ulnā idest aquæ mensurā ægyptii uocāt.

Pecora non serpentes sed quæ in usu hominum sunt solent significare.

Pecora significāt in carnis uoluptate gaudentes.

Pecten pectinis a percutiendo fila dicitur.

Plectrum: inguen.

Pectines dicti q̄ fila tellarum imprimant.

Pectit: pectinat.

Pectoris. pleriq; pexui pexi. pexi pectus. pexui uero pexus facit. pecto pectis inde pecten nis inde pectino as pectus.

Pectus secundum quosdā peccati thorus: inde pectus culum pectoralis.

Pectus dictū q̄ fit pexum inter eminentes mamillarum partes. unde pecten dicitur q̄ pexos capilos faciat.

Pectus hominis ab aspectu dicitur: non oppressum ut animalium.

Pectus nostrum aeri cōiūgitur quia sic ide emittitur sicut ex aere uenti spiritus: hoc pectus pectoris.

Pectus a percutiendo dicitur græce thorax.

Pecudes antiqui illa tantum dicebant. quæ edūtur ut pecudes.

Pecuarius antiquitus dicebatur. qui modo pecuniosus dicitur:

Pecuaria a pecuare. Nam pecua a pecu uenit.

Pecua. pectora. armenta. locaq; pecuaria dicūtur

Pecuarius armentarius.

Peculator: rerum publicarū fur a pecoribus dictus uel q̄ sit pecuniæ publice fraudator.

Peculor aris peculatus tus furtū de re publica. uel furatio de peculio.

Peculatus: iudiciū in eo datur qui pecuniam publicam fraudat: nam a pecunia peculatus. Non autem sic iudicatur furtum de re publica sicut priuate. Nam ille sicut sacrilegus iudicatur q̄ fur est sacrorum. peculator: quia habet pecuniam.

Peculiū proprium personarū & seruorum siue pastorum. Nam peculium ē: qđ dominus filio uel seruo suo pro suo tractare patitur dictum a pecudibus ī qbus constabat uniuesa substantia.

Pecunia dicta qua prius de pecorum corio nūmi incidebantur & signabātur: postea saturno æreus nūmus inuentus est. Alii a pecoribus dicūt in quibus eorum constabat pecunia.

Pecuniæ: census. facultates. copiæ.

Pecuniosus qui magnas habet pecunias: interius uero auarus. cupidus. egens.

Pecuosus: qui multa pecora habet a pecu. hoc pecus pecoris & hæc pecus pecudis. ueteres ēt hoc pecu. unde pecua pluraliter.

Placitū dictū ab eo q̄ placeat. consilium dictum initiū. Placitum uero ē inter partes ex pace conueniens scriptura. Alii dicūt quod uolēs quisq; facit: ēt nolens compellitur: uelut cū quisq; cōparatus est in iudicio ad respondendū: quod nemo dicere potest pactum sed placitum.

Placitum est stuppa quasi grossitudo serici: & ē græcum:

Plaga cœli tractus uel pars ut plaga orietalis hæc & clima dicitur.

Plaga pars cœli uel restis consita ræti. breuiatur quia est ræte.

Plagas proprie dicimus funes illos: quibus rætia tenduntur circa imā & sūmam partem.

Plaga: uulnus. anxietas. angor: molestia: cicatrix.

Plaga cū clima significat breuiatur: cū uero uim dictam longatur.

Plagæ dictæ quasi flagæ: eo q̄ cū flagaris corpori in figuntur.

Plagarius: plagas curans.

Plagiarius: hominum uænditor:

Plagiarius abigerator: qui mancipium aut pecus alienum seducendo distribuit.

Plagiarius: qui seducit pueros: & sollicitat seruos alienos.

Plagiatores seductores αποτουβλαζουαί. i. erro obliquo: quod non certa uia grassatur sed pelliciendo dolis.

Plagiosippus: qui uulnus filiorum parentibus infigit. i. cuius consilio filii distrahuntur.

Plagium: ræte minus.

Plana certa. clara. æqualis. manifesta: apera.

Plane. certe. longe a dubitatione.

Planicies: æqualitas.

Planta dicitur: q̄ plana collocetur ī aliquo ædificio.

Plancus: pedibus latis.

Planctus: ploratus. lamentatio: gemitus.

Planetæ stellæ: quæ nō sūt fixæ in cœlo ut reliquæ sed errātes. ūde & dicūtur αποτησβγαηηō idest ab errore: quæ interdum in austrum.

interdum in ſeptentrione.plærunq; contra mundum.nonnunq̃ cum mundo feruntur:quaꝝ nomina græca ſunt.phænon.phænonca. pyrion. heſperus.ſtylbon.has romani nominibuſ deoꝝ ſuorũ ideſt Iouis.Saturni.Martis.Veneris.atq; Mercuri conſecrarũt decepti & decipe uolentes: quorum motibus formari aſſerunt uitam primum inferiori ſphæræ.circulo luna eſt conſtituta:quæ octo annis fertur explere circulum ſuum: deinde Mercurius annis.xx. Tertio lucifer annis nouem.Quarto ſol annis.xviii i.Quinto ueſper annis.xv.Sexto phæton id eſt Iouis annis xii.in ſũmo ſaturnus annis.xxx.Iſtæ retrogradiuntur uel anomala efficiuntur:q̃do particulas addũt & detrahunt.Cæterum quando tantum detrahũt: retrogradæ dicuntur.Stationem faciunt.quando ſtant.idem circularis numerus ſtellaꝝ.per quẽ cognoſciſ in quanto tpe circulum ſuum unaquæ quę ſtella percurrat:ſiue per longitudinem ſiue per latitudinem.

Planetes πλανητης gręce maſculinũ.ũde apud nos quoq; planeta maſculinum.

Planetæ febres erraticæ.in his medici frequenter falluntur æſtimantes amphimerinas ideſt quotidianas eſſe:quia ter & quater in die tangũt.Sed hoc intereſt:quia quottidianæ typum patiuntur ideſt acceſſionis formam planetæ & typo ſimiles ſed maxime hoc ſignum habent q̃ ter & quater in die tangunt.

Planeta gręce latine dicitur caſula:quia totum tegit:& ſignificat charitatem.

Planeta ueſtis dicta q̃ oris errantibus euagaſ.

Plãgo gis xi planctum.

Plangere plorare:lamentari.gemere.

Planctus tm̃ eſt uocum.

Plãgor plãgentiũ uox plango.palam angor.

Plantago a romanis dicta q̃ planta eius cito terræ adhæreat hærba:quã græci armogloſſam uocãt.

Plantare:plantas ponere.

Plantarium:pomarium.hortus origo.

Plantarium quod eſt in planta. ſicut collariũ qđ eſt in collo.Menſoriũ quod eſt in menſa.

Plantæ ſunt raptæ de arboribus:plantaria uero q̃ ex fœminibus nata ſunt:& cum radicibus a terra ꝓprie euelluntur.

Plantæ a planicie nuncupatæ.quia non ſunt rotũdæ:ſed ut ſtabile corpus efficerent:planæ & longiores ſunt formatæ.

Planum:æquale.apertum. liquidum.

Planus:æqualis.aut ſeductor.magus.

Plano planas planaui planatum:unde componitur explano cõplano.

Plaſma tis fictura:& pro unguento ponitur.

Plaſmare:fingere.formare.

Plaſma πλασμα figmentum.

Plaſton gręce fictũ.

Plaſteas:figulus.

Plaſtus dr̃ homo qui ex limo primus ẽ cõditus.

Plaſtus:fictus.creatus.

Plattein πλαττειν enim gręce latine fingere ex terra uel gipſo ſimilitudines & impreſſa argilla formam aliquã facere.

Plaſtographis:falſis ſcriptis.

Platoſ græci latitudo.

Platanus a latitudine foliorum dicta:uel q̃ ipſa arbor patula ſit & ampla.Nam platos græci latum uocant:cuiuſ formam & nomẽ expreſſit ſcriptura dicens Eccl.xxiiii.Quaſi platanus exaltata ſũ iuxta aquã in plateis:hæc platanus huius platani

Platanetum.ubi multæ ſunt arbores platani.

Platea:uia ſpacioſa & lata de uerbo græco a latitudine nomen accepit.quoniam platos græce latum dicitur.

Platea latine platia πλατεια gręce.

Platea ſignificat ſimplices in latitudine charitatiſ cõmorantes & aliis ſubditos.

Platoceron quia lata cornua hẽt.τρακερατα Cerata enim gręce cornua.

Platonici a platone philoſopho dicti.hi aiarum creatorem eſſe deum corporum angelos eſſe dicũt & poſt multoſ annoꝝ circuloſ in diuerſa corpora animas redire dicunt.

Plato philoſophus: qui uniuerſos philoſophos eloquentia ſuperauit.Quantum enim græcis attinet duo philoſophorum genera traduntur: unũ italicum.i.ſamiũ pythagorã.Alteꝝ Ionicum cuius generis princeps fuit thales mileſius unuſ illorum ſeptẽ:qui ſunt appellati ſapientes:quorum græcoꝝ diſcipulatus ita ſucceſſit.Thales anaximander Aniximenes Anaxagoras Arcelaus Socrates:plato athenięnſis:qui lẽge ſuos condiſcipulos antecuit: itaq; qcquid philoſophiæ ægypto & italia tunc florebat facillime comprehendit pegrinatus:itaq; ſocrates in actiua excelluiſſe memoratur.pythagoras uero magis contemplatiua.p inde plato utrunq; iungendo philoſophiã pfeciſſe laudaſ.Alioꝝ ꝙppe philoſophoꝝ uaria cõſtat opinio qs deus eſſet.dũ q̃rerent.hic aũt dixit deum ſine tempore incõmutabilem eſſe:curatorẽ etiã & arbitrum & iudicem eſſe affirmãs ideoq; nonnulli cæteris philoſophis gentiũ longe lateq; prælatũ acutiuſ atq; ueracius itellexiſſe & fama crebriore laudaſſe reperiuntur.

Palatonon hærba.i.cudubal: qui & pede leonis.

Plaudo dis ſi ſum.

Plaudere:manus repercutere.gaudere. percurere laudare.

Plauſibile:uændibile.fauorabile.negociũ popularе. uulgatum.

Plauſtꝝ genus uehiculi.carpentum.carrũ.uel teſta corio coperta.

Plauſtrum.uehiculum duaꝝ rotaꝝ:quibus opera deferunt.dictũ quaſi paluſtrum: quia uoluiſ.

Plauſtꝝ ſeptẽtrionũ dictũ:qa i modũ uehiculi uoluiſ:mõ tres ad ſũmã eleuat:mõ quatuor iclinat

Plauſtrit.quod plauſtro ſonat.

Plauſtem:plaſtrem ſiue aquaneam.

Plauſus ſus.lætitiæ idiciũ fauor populi a plaudo plaudis.

Plauſile & plauſibile unum eſt:quod fit ad aurã

populi.
Plautus:languidus pedibus:auribus,uel propriũ auctoris.
Plautinæ:plauti auctoris res geſtæ.
Plæbeius hõ ſine dignitate:q de populo ẽ ruſticus
Plæbs eſt reliquũ uulgus ſine ſenioribus ciuitatis: populus uero tota ciuitas:plæbs autẽ dicta a pluralitate:maior ẽ .n.numerus iunioꝝ q̃ ſeniorum
Plæbs urbana:populus romanus.plæbs plæbis facit.inuenitur autẽ hæc plæbs bei penultima correpta:quia omnia quintæ declinationis q̃ habent cõſonantem ante es penultima breuiat:ut fides ſpes res plæbes.Quæ autem habent i producuntur:ut dies.
Plæbeius homo de plæbe de minori.
Plæbicola:amans ciues.colens plæbem.
Plæbecula diminutiuum producit primam & antepenultimam.
Plæbiſcita:plæbis conſulta:quæ plæbs conſtituit.
Plæbiſcitat:plæbẽ interrogat uel plæbẽ alloqtur.
Plecta:eſt calix duas anſas hñs:idẽ & crater.
Plectere:eſt punire.uindicare.ſubigere,morti tradere.ſuppl ic io affligere.
Plecto tis xi xum antiquitus. Nunc enim plector & amplector dicit.Sed plector plexus paſſiuũ eſt:ut ego plector pendens:ſed mutauit ſignificationem.
Plecto tis plector actiuum .Ab eo autem compoſita tam deponẽtia q̃ cõmunia inueniuntur amplector complector.
Plectrum:gubernaculum:uel lingua in corpore p cuſſorium citharæ.
Plemmyrius.fluuius iuxta ortygiam.
Plemmyrium græce ũdoſum.
Pleminare.replere.
Plenarie:perfecte.complete.
Plenonta una ex planetis quam romani ſaturno dederunt.
Plenus:diſtentus.completus corpulentus.
Plene benigne.liberaliter:cumulate.
Pleo ples:quod modo non eſt in uſu :unde plenus na nũ nior ſimus plenitudo plebs plæbecula plæbeius cõponiť plæbiſcita adimpleo ſuppleo ſupplementum cõpleo cõplectorium cõpletiuus uatum repleo.
Pleonazo πλεονάζω græce abundo :inde pleonaſmos eſt adiectio unius uerbi ſupuacua ad plenam ſignificationem:ut ſic ore locuta eſt pro ſic locuta eſt.
Pleonexia πλεονεξία græce latine generalem auaritiã ſignificat:qua plus appetit quiſq; q̃ ſufficit.Pleon πλεον ἢ πλεῖον enim plus eſt: qd' nonnulli interpretati ſunt emolumentum:quidã utilitatem:ſed melius qui auaritiam.
Pleroſelenos ideſt pleniluuium.
Plærus.frequens ex maiori parte:a pluribus deriuatur:unde plæriq;.
Plæriq;:aliquanti nonnulli.multi.
Plærunq;:aliquando.frequenter:aſſidue.
Pleureſis πλευρῖτις dolor lateris.eſt acutus cũ febre & ſputo ſanguinolento.pleura enĩ græce latus dicitur.unde pleuretica paſſio.
Pleuron πλεῦρον græce latus.
Pleumon πλεῦμον græce pulmo.
Plexus:percuſſus a plecto tis xi.
Pliades ſtellæ ſunt ſeptem ſplẽdidæ:quæ poſt uer oriuntur.unde has latini uirgilias uocant: & magis cæteris p̃dicantur:eo q̃ his exortibus æſtas ſignificatur:occidentibus hyems:qd' aliis penitus non traditur ſignis.
Pliades a pluralitate dictæ.i.πλεῖον plion.Sunt autem ſeptem ſtellæ ante genua tauri ex quibus ſex tantum uidentur: pliades dictæ quod ex atlante & pleone oceani filia filiæ quindecim pro creatæ ſunt :quarum quiq; hyades dictæ a fratre ſuo hyas:quia in eius morte defecerunt:de quarum numero ſeptem mortẽ conſciſſe ſibi dicuntur:unde paliades dictæ:quia plures conſenſerũt nelpe quidam dicũt hyades ſeptem nymphas iouis nutrices.Eudora.Ambroxia.Proydile.Croniphyto polyxo.Thyella.
Pliades electra,Plexone.Celẽdo.Nerope .Aſtera pe.Tragiete.Maia.has etiam booten dicimus.
Plico cas quod non eſt in uſu componitur applico expli.ĩpli.repli.multipli .dupli.ſuppli.ſupplex ſupplicium triplico triplex tripliciter q̃drupliciter.
Plico cas cui & caui cum præpoſitione enim magis per ui diuiſas.cũ noĩe uero:p aui.præteritum facit ut implico appli.repli.cõpli.explico cui .duplico duplicaui explicitus duplicatu .
Plicare flectere.
Ploce eſt copulatio in qua dictio continuo poſita diuerſa ſignificat.
Plodere.repercutere.
Plodo dis ſi ſum.componitur diſplodo.
Plorare:cum uoce gemere,flere uel lugere.
Ploratus lachrymarum ẽ: planctus tm̃ uocum eſt. fletus uero ad utrũq; pertinet:quæ plærunq; confundũt poetæ.
Ploſtrum pro plauſtrum:ſicut econtra auſtrum,p roſtrum genus uehiculi.
Plotus a pedibus dictus languidus.
Pluma dicta quaſi piluma.Nam ſicut pili in quadrupedibus:ſic pluma in auibus.
Plumea:auium multitudo.
Plumella diminutiuum.
Plumario opere:in modũ plumarum.
Plumacium:pluuinar a pluma dicitur.
Plumbum dictum :q̃ ex eo primũ pilis factis alti do maris tẽtata eſt.Huius duo ſunt genera nigrũ & candidum.
Plumbeus de plumbo.
Plumbatum:plumbo aptatum.
Pluo is pluui ;plutum debuit facere ſicut iuui iutum ſed in uſu non eſt:inde pluuia pluuioſus.cõponitur impluuio inde ĩpluius a um. Deriuatur autem ſecundum Iſidorum a fluo is.
Pluris eſt quod maiore ſumma taxatur.plures uero de multitudine dr. plurimus magna ex pte

Plus in noiatiuo neutri.genitiuus uero datiuus trium ſunt generꝝ:unde & pluraliter tā in es q̄ in a facit plures plura & pluria antiquitus. unde componit cōpluria.Ablatiuus quoq; tā in i q̄ in e termiat:utpote triū generꝝ cōe:& accuſatiuus plura lis tā in is q̄ in es.inde paſculus la lū id eſt parū plus diminutiuū a comparatiuo.

Plutos græce diuitiæ.

Pluteum dicitur armariū a plātis:quæ illic ſternūtur pluteū interior pars lecti eſt ſcriptorium.

Plutei ſunt crates corio crudo intextæ:quæ in opere faciendo uinciuntur.

Pluton græce latine dieſpiter:quē alii orchum uocant quaſi receptorem mortium.

Pluton deus inferni pater ditis fuit.

Pluton græce latine dis uel diues dicitur:quia infernus omnia recipit.

Pluuia hac ex ratione mari in terras tranſfunditur De mari.n.aqua radiis ſolis hauritur:& qđ ſubtile ē rapiť:deīde q̄to altius eleuatur.tāto magiſ etiā nubium obrūbratione frigeſcit:& fit imber

Pluuias uocamus lentas & iuges aquas dictas quaſi fluētes. Nubes quippe cōglobatiōe minutiſſimarum guttarum aquarum ſpeciem reddunt: quæ guttæ ſi in unum plures coniungantur:non poteſt eas aer tenere:& hæc pluuia corpulentior fluitat in terris.

Pluuiæ ſunt cū aer conglobatus uento ī nubes uertitur:aquæautem calore aeris in modū cucurbitæ medicinalis rapiuntur a terris dehīc reſolutæ feruore ſolis iterū ſtillantur in terras.

Pluuiæ dictæ quaſi fluuiæ:naſcuntur. n. de terræ & maris anhælitu:quæ cū altius eleuatæ fuerint aut ſolis calore reſolutæ:aut uento compræhenſæ ſtillantur in terras.aquæ maris ſi per tenuiſſimos uapores in aere ſuſpenſæ fuerit paulatim cō creſcunt:ibiq; igne ſolis decoctæ ī dulcē pluuiarum ſaporem uertuntur.A nubibus ergo rapiuntur:& ab ipſis redduntur.Alii dicunt non tantū modo aquis maris uubes creſcere: ſed etiam exhalatis terræ uaporibus nebulas adoleſcere:quibus denſatis nubibus altius ſurgere:& iiſdem labentibus pluuias fundere.

Pluuiarium locus ſacer.neutri generis.

Pluuiana tempus.

Pneuma græce ſpiritus latine.in pulmone eſt p qđ pulſaſ:ūde & dicitur.

Pneumatoſis:uentoſitas ſtomachi: uel inflatio a græcis dicitur.

Pneuma græce flatus ſpiritus uel aſpiratio dicit πνεω ſpiro.flo.

Phoca genus piſcis.uitulus marinus.

Phocas quidam romanus imperator dictus eſt.

Phocis ciuitas græciæ.dicta a phoco fratre theſei quem ipſe theſeus interfecit.

Phocotrophiū græce locus in quo pauperes & infirmi paſcuntur.

Poculum a potando dictū: eſt enim uas in quo bibendi uſus eſt:uel quod in poculiſ continet.

Poculum eſt uas ;potio uero quod hauritur.

Podas ποδας græci pedes dicunt.

Podagra.pedum dolor græce ab artatiōe pedū dicta & a færali dolore.Si quidem oē qđ īmite eſt. abuſiue uocamus agreſte.

Podex:ſecretior pars corporis anus.

Poderis ſacerdotalis linea corpori aſtricta:unde dicta.podaſ enim græci pedes dicunt. hæc uulgo camiſia dicitur.poderis appellatur:quæ & talaris.hæc & ſubucula dicit.

Podiſmus hypotemiſia dr:quæ eſt linea in aliqua parte pendens ſic.

Phœgium.i.ſanctus locus.

Phœgia:hoc eſt factio.fictio.

Phœgor interpretatur ignominia proprie quippe phœgor hebraice priapus appellatur:quia apud iudæos gloria erat in parturitionibus & male dicta ſterilis dicebatur.

Poema:carmen uel unius libri opus. hoc poematis græcum eſt.poematis tria ſunt genera dramaticon:exagematicon κορνον cœnon.

Poemaneum:carmen poeticum priſ.

Pœna inde punio.

Pœna:ſupplicium per œ:& pœnus ideſt afer per œ ſcribitur.

Pœni id eſt afri carthaginenſes.

Phœnices a phœnice urbe tyri uel phœnicia:ūde uenit dido in africā.phœnix uero filius fuit agenoris ueniens ad terram illā:quæ ex ſuo nomine phœnicia dicitur.

Phœnices:inde deriuantur punices œ in u mutato:ſicut phœniceū puniceum.pœna punio.

Phœnices a rubeo colore dicti:phœniceon enim rubicūdus color græce dicitur.priſ.hic phœnix phœnicis.

Phœniſſa dicta a phœnice urbe tyri:unde fuit.

Phœnicentaurus auis:quæ quaſi purpureas pennas habet.

Phœſis græce dr opus multorum librorꝝ.

Poema unius.

Phœſis:materia totius carmīs ī qua poeta uerſat.

Poeta latine uates.unde ſcripta eorꝝ oli uaticinia dicebantur:quod in quadam & quaſi uæſania in ſcribendo commouerent.poetæ officiū ut lactātio placet eſt quæ uere geſta ſunt in alienas ſpeciē obliquis figurationibus cum decore aliquo conuerſa traducere.Poetarum tria ſunt genera. unū in quo poeta loquitur:quod enarratiuum dicitur.Aliud didramaticon.in quo poeta nunq̄ loquitur:ut in comœdiis.Tertiū in quo poetæ & mixtæ pſonæ.poetor ris.poeta ποιητης & poema ποιημα græce poeta dicit fictor a ποιεω græco:quod eſt facere fingere quaſi fingere quaſi fictor carminis.Opuſ huius poema uocat poeticum.

Poeticæ eſcæ.ideſt indigeſtibiles.

Poiatus hebraice ignominia.

Poieo ποιεω græce latine facio:hīc poeta.

Poeotes ποιοτης qualitas.

Poios ποιος qualis.

Polyarchia ubi multorum eſt poteſtas.

Polegium martis dictamū.polegiū apud indos pi peris prætii eſt.hærba eſt.
Polemos græce.bellū.pugna:
Polenta farina ſubtilis de fabis uel tritico.
Pollere:abundare.cum lætitia excellere.creſcere. ſplẽdere.
Polleo leſſui facere debuit:ſed hoc p̄teritum eſt a polleo.nō ergo habet ſuum:polluxi enim a pol luceo uel ſplendui.
Pollex cis digitus maximus & per e poſitus a pol liendo dictus.
Poly ſyntheton eſt dictio cõcathænata coniũctio nibus:ut tectūq; laremq; amyclæumq;.
Polli excellentibus cyclis cacumina:quibus in axe ſphæra nititur:quorum alter boreas ad aquilo nem ſpectat.alter terræ oppoſitus auſtronotius dictus eſt.poli autem dicti ſunt q̄ ſint axium cy cli ex uſu plauſtrorum a poliendo.
Polyandrum.tumultus mortuorum.
Polyandron multitudines græcæ.
Poliandrion πολιανδριον locus ubi cadauera ponuntur græcum eſt.
Polliceri ſponte dicitur:pmittere uero præſtolã ti & petenti.
Polliceor ris cõmune antiquitus:quod eſt ſpõdeo fidem promitto.
Pollices digiti maiores in utraq; manu.
Polydamas ideſt multinuba:qui multas amat.ge nitiuus polydamantis.
Polyphemus cyclops quidam in Sicilia enormis gigas.
Polygmoſ quam latini hærbam ſanguinariã uo cant.quæ miſſa in naribus ſanguinem mouet hu ius genera ſunt quattuor.
Polyloquus:multiloquus.ideſt uerboſus uel uani loquus.
Polyſtoriæ.i.multæ hiſtoriæ.
Polymita ueſtis multi coloris.polymitum .n.eſt textum multorum colorum.
Polymita a rotunditate dicitur quod eſt polus.
Polymitarius:artifex ueſtimentorum ideſt holo ſericorum:
Pollinctum:funeratum aut ſepultum.
Pollinctores:qui funera moriẽtium curant dicti quaſi polluctorum unctorum ideſt cadauerum curatores:unde pollingo gis xi.
Pollictores offiũ amatores uſ cadaueꝝ ſepultores
Polyhymnia muſa quædam multæ memoriæ in terpretatur.ſaturno aſcribitur.rhetoricos dicta polyhymnia noua colores.
Polyos hærba græce a latinis omnimorbia dicitur q̄ multis morbis ſubueniat:quæ ianthicos dicit.
Polypodia hærba:cuius radix hyrta atq; trifiſſa ẽ unde polypo deriuatur:hæc eſt capillum uene ris.
Polypus petræ affigitur:ut eius ſimilitudine im prouiſos capiat piſces.
Polypus ideſt multiplex: multos enim nexus hẽt iſte piſcis & ingenioſus eſt.
Polypus:fetor narium uel piſcis.polys enim mul tus pous ποῦς uero græce pes dicitur: qđ multos habeat pedes.
Polis græce ciuitas uel urbs
Polyrogum:quod & pſalterium dicitur.
Politicum:ſcriptum.annales libri.cõmenta.
Politicus liber urbanæ uitæ:polis enim ciuitas.
Pollis nis uel hoc polen nis farina ẽ.
Polites græce πολιτης municeps uel ciuis dicit latine.
Politricum hærba:quæ habet ramuſculos quaſi ſeta porcina:hæc capillos nutrire dicitur.
Polytricon ſiue adiantes ideſt coriandrum agreſte uel politria uel trimocones uel emticon uel cin cinares a diuerſis dicitur.
Polire:limare.radere.læuigare.ſculpere.
Polio lis liui litum actiuum.
Politus:limatus.mundus.ornatus.acutus:intẽtus acer.
Polyx inde nominata:quia multis nexa eſt coniũ ctionibus ut ſpecula quæ erant olympi.
Pholoe mons theſſaliæ.
Poloſe alte & ſublimiter
Polluere:inquinare.uiolare.maculare.
Polluo is tum.actiuum.
Pollucere:ſplendere.pollendo lucere priſc.
Polluceo ces luxi:ratio exigit polluctus:ſed auctoritas deficit.
Polunium:locus ſacrorum.
Pholus.quidam ſiculus centaurus.
Polus:ſummitas ſphæræ ex utraq; patte. cælum. ſphæra.æther.orbis.
Poluus tenebræ noctis.
Pollux cis penultimam producit proprium:
Poma ab opimo ideſt fertilitate dicta.recentia fa cilius egeruntur q̄ ſicca. Agreſtia indigeſtibilia probantur natura.Omnia pomorum genera pro arboribus latine fœminini generis ſunt.pro fructu neutrum etiam interdum:exceptis hic olea ſter:hoc ſiler:hoc buxum:licet hæc buxus dicatur.
Pomarium eſt ubi poma ponuntur.
Pometum ſiue pomœrium :ubi poma mueniunt Item pomœrium locus iuxta muros..
Poma fructus:uirtutes ſanctoꝝ ſignificant.
Pomona:dea pomoꝝ.interdum pro ubertate po morum:
Pomeria mediocris arbor ſorbæ ſimilis: dicta q̄ dulcis ſit fructus eius & acuto ſapore.
Pomœrium dictum quaſi poſt murũ.
Pomiloius:mollis & eneruis.
Pomones:pomorum cuſtodes.
Pomos elenum lingua october menſis.
Pompa græca ſignificatione dicta a publice oſten tari:præcedit enim uictoria pompam.
Pompa:ludorum imagineſ.obſeqa funeris.
Pompeianus genus calicum.
Pompeia:urbs ab hercule in campania condita ẽ qui uictos ex hyſpania pompam boum duxerat.
Pompeius quidam nobilis & inter reliquos præ

cellens romanos:qui multotiens pompam duxit
ſed poſtremo a cæſare uictus eſt.
Pompeia publica. pompeiaua uero põpei domus
Populentus:pompa plenus.
Pondus ponitur pro uirtute & utilitate pondus põ
deris:unde pondero ponderas.ſic ſimilia quæ in
uerbo habent e in obliquis quoq; nominum ean
dem habent.Põdus dictum eo q; in ſtatera libra
tum pendeat.hinc & penſum.abuſiue pondus li
bra una eſt:unde etiã dipondius dictum é quaſi
duo pondera.Ponderis ſigna & caracteres ut a ue
teribus ſignata ſunt ſubiiciantur. Z. littera ſi
gnificat dimidium obolũ.uirgula æqualiter ia
cens & directa ⁻ ¯ ſignificat obolum.Geminata
uirgula ⁼ ⁼ duo oboli ſunt.T. latinum ſignifi
cat obolos tres.F.latinum obolos quattuor.E la
tinum obolos quinq;.Obolos uero ſex ideo cha
racterem non habent:q; in una drachma ſex ue
niunt:quod eſt pondus denarii argenti. Littera
H.ſignificat ſiliquias octo ideſt tremiſſem.N la
tinum ſignificat nũmiſma græce ideſt ſolidũ
integrum.Iota iuncta beta.i. β. ſignificat dimi
diũ ſolidũ.Virgulæ duæ ex uno angulo eleua
tæ i dextrã ſe diuidentes ≺ ſignificãt drachmã
quã olcen appellamus.latinũ.N.adiuncta gãma
græco ſignificat ſemiunciã:Gama græ
cũ o latino in fine adiunctio γo ſignificat.uncia
lauda græcum p medium ſui latino i adiecto
ſignificat libram.Kappa græcum circa finẽ
cornuũ adiuncto. ϰ.græco ſignificat cyatũ
Si uero o latinum iunctum habuerit heminam
demonſtrat:quã græci cotylen appellant. xi græ
cũ ſi e iunctum eſt latinum ξe ſignificat ſextari
um o uero adiuncta ξo ſignificat acitabulũ: qd'
græci oxifalon dicũt.M. græcum ſuppoſito n la
tino ſignificat mnã.A latinum in fine
habẽs lauda græcum A.λ. talentum.Alpha græ
cum in dextro brachio ſuperiori o littera adiun
cta Aochœnis eſt.
Pondo:genus ponderis libra eſt.
Pondo pluraliter indeclinabile neutrũ.Tullius:
Pone poſt a poſteriori parte. retro aduerbiũ loci
Ponere:ſtabilire.locare.terminare.uel deponere.
Ponere aliquid iferius ſimpliciter ſtatuere.diſpo
nere opus uel conſiliũ ordinare uel fœdus.pro
ponere quæſtiõem apponere.adiicere.imponere
inſuetũ.ſupponere aliquẽ cenſum uel laborem
præponere.præferre.componere.ordinare.con
iungere.fingere.ſeponere. diuidere ſupponere.
ſubtus inducere.deponere labefactare uel uitam
excedere.
Pono is ſitus ſitor trix ſitio tiuus.componitur ap
pono interpono.circũpono.oppono.tranſp.dep.
exp.præp.prop.imp.ſubp. ſubterp. diſp.repo.
cõpo.& quæ ab iſtis fiunt.
Pono ponis ſui & poſiui poſitum.
Pons:iter ſup fluuium.ſcala nauium.
Pons tis põticulus:poteſt autem componi ex pede
& tenẽs:unde compõitur pontifex ideſt pontem
faciens.inde pontificalis pontificatus tus.Pontus
pontificus ca cum.
Pontes:gradus quos aſcendebant qui legem recita
re debebant.
Ponticæ:arbos genus a græcis dictæ:eo q; circa
ponticum mare abundent. Eadem abellanæ.
Ponticæ gemmæ a ponto.
Ponticus ciuis de ponto:uel caſtor animal.
Pontifex princeps ſacerdotum dictus pontem faci
ens quaſi uia ſequentium.hic ſacerdos maximus
noiatur:iiſdem modo epiſcopus.ipſe eccleſiaſti
cos ordies diſponit.ãtiqtus põtifices & reges erãt
Pontifices iudices.
Põtius interptatur declinãs cõſiliũ dicens.Innocẽs
ego ſum a ſãguine iuſti huius. põtius aũt dictus
qa de põto inſula fuit oriũdus:eo tpe uero quo
crucifixus ẽ xps.puinciæ ſyriæ põſidebat.
Põtus regio aſiæ iuxta cõſtantinopoli eſt ſita.
Pontus ſinus ampliſſimus:qui facit mare mediter
raneũ in aſia uerſus ſeptentrionem:ubi & finẽ
ſui facit.
Pontus:æquor maris.impetus decus marinum.
Pontus puincia ipſa uel mare dicitur.
Popa:pinguedo:ponitur p graſſo:uel graui ſpiſſo
Popare:creſcere.
Popane græcũ eſt:quod nos corrupte dicimus po
pina:eſt autẽ locus iuxta balnea publica:ubi poſt
lauacrum a fame & ſiti refociuntur: unde propi
nare dicimus.
Popeana genus unguenti uel medicamenti.
Popellus:populus paruus diminutiuum.
Popina:coquina a popa:quod eſt ſpiſſa caro.
Popinæ:argiſtariæ.nũdinæ.plateæ.
Popino:gluttro.luxurioſus.deuorator.
Popiſma:dicitur extrema pars coitus: dum penes
exit.
Poples dicitur qui poſt plicam id eſt flexuram ha
bet.
Poples tis maſculinum genus flexura.
Poplitmos:gemma eſt.
Populari:uaſtare.prædari.diuulgare.
Populatus:uaſtatus.populo ſemper imixtus.
Popularis:ſuperbus.inflatus.uentoſus. arrogans.
immemor.incertus.ambitioſus.
Populo las & populor aris.latus.
Popularis:aura.fauor populi.aſſenſus.
Popularitas:ambitio.blãditiæ.gloria forẽſis.adu
latio.gratiæ.populoq; feſtiuæ congregationes.
Populatio:deuaſtatio populi uaſtitas. expugna
tio.ruina.exitium. grandis ſolitudo.
Populor popularis populatus populator popula
tio.populus unde popularis populoſus popellus
publicus.
Populus ẽ uniuerſa ciuitas cõnumeratis ſeniorib⁹.
Populus eſt hũanæ multitudinis iuris conſenſu &
concordi cõmunione ſociatus:uulgus uero plebs
eſt:populus uero ciues:græce autem dicitur po
pulus laos.populos cum dicimus numero plura
li urbes ſignificamus:cum uero populum:unius
ciuitatis multitudinem.
Populus genus arboris dicta:q; ex calce eius mul

titu:ão naſcat̃r.huius duo ſunt genera alba & nigra bicolor eſt.
Populus li fœminum pro arbore prima producitur,hic populus prima breuiatur.
Populnus de populo:ſicut ficulnus de ficu.
Populea uirga de populo arbore.
Populonia:urbs hetruriæ.
Porcam bethyci faciunt.xxx.pedum latitudie & lxxx.longitudine.Sed porca eſt: quod in arãdo extat:quod defoſſum eſt lyra.
Porca terra:quæ inter ſulcos eſt lata.
Porca fœmininum de porcis.
Porcarius:porcoꝝ cuſtos:ſubulcus.
Porcus dicit̃ pus cupidus:uel cuſtos: uel puro carens:uel quaſi ſpurcus,inde porcinus.porcellus porcarius.
Porcus dict̃us quaſi ſpurcus,ĩgurgitat enim ſe cæno ſo luto,limo illinit ora,hinc etiã ſpurcitiam & ſpurcos nominamus.
Porci marini qui uulgo uocãtur ſuilli:q dũ eſcas quærunt ſuis more ſub aquis fodiunt.
Porcillaca hærba recẽs refrigerat: calefacta calefacit:trita cũ pane ad oculoꝝ tumores imponitur ad podagras quoq; ſimili modo medetur.
Phorcys phorcydos propriũ dei a quo patronimi cum fœmininũ phorcynis idos: cuius genitiuus producit penultimam:ut apud Lucanum phorcynidos arua meduſæ.
Phorcys & phorcus:pater fuit meduſæ.
Porrigere:extendere,aperire,propitiari.
Porrigo & porgo porrexi facit.actiuum eſt.
Porrigo porcoꝝ uitium:quod niſi recidatur,ſtati alios occupat.
Pori corporis græce.latine proprie ſpiramenta dicũtur:quia per eos ſpiritus uiuificus exterius miniſtretur.
Pori meatus q dã trãſitus uel uiæ in carne:uel oſſe
Poriſma πορισμα apertio uel oſtenſio græce. q̃ſtus uel lucrum dicit̃. Nam pori ſubtiliora ſũt foramina.
Porphyra:purpura.porphyreon purpureũ latine
Porphyriſſa purpura.
Pornia græce fornicatio πορνη enim meretrix proſtibulum πορνειον.
Phormio fabula quædam ab interpoſita quadam paraſiti perſona nominata.
Phoroneus φορονεὺς quidam græcus: de cuius progenie io fuit.
Porro.longe.procul.eminus.extra.cæterũ.utiq:.deinde.
Porro autem aut longe:aut deinde.
Porro coniunctio expletiua id eſt certe.
Porro pro longe græcum aduerbium.
Porphyriõ:auis alba ſimilis cygno:uel pellicanus.
Portæ proprie muroꝝ:atq; inde dictæ q antiqui tus ſupportato.i.ſubleuato aratro deſignabant: quando deſignabatur gyrus.
Porta dicitur.quia poteſt inde portari uel exportari aliqd.pprie aũt porta urbis aut caſtrorũ eſt
Portat:ſuſtentat.a terra eleuat.uehit.aufert.ius dicit.
Porto tas.tatus.tator.trix.tio.
Portitor.porta.unde portarius.porticus.porticula.portus.unde importunus importunitas. com põit̃ apporto deporto.exporto.iporto. aſporto. ſubporto.reporto.oportet iperſonale:unde ipportunus:opportunitas & quæ ab his fiunt.
Portemia:nauicula ſyriatici generis a portãdo dr.
Portendere:ſignificare aliquid de futuris id ẽ porro tendere:unde & portenta dicuntur quæ ſignificatu ſuo aliquid oſtendunt futuꝝ.
Portendo dis di portentum a porro & tendo actiuum in tertiis perſonis.
Portenta:monſtra.uiſa.
Portentũ eſt:qd̃ ex formis diuerſis,pponit̃.Monſtrum:qd̃ extra naturã naſcit̃.Prodigiũ qd̃ futurum demõſtrat ab eo q porro dicat qd futurum Oſtentũ:oſtẽtatio quædam ab oſtendendo.
Portentũ dr:quod ex omni parte naturæ mutationem ſumẽs aliqd portẽdere futuroꝝ dicit̃:ſicut biceps caput in corpore uno.
Portẽtuoſa dicuntur:quæ ex pte corporis ſumunt mutationẽ:ut cũ ſex digitis natus ſine aliqua paritate membroꝝ.Rurſus portentum dicit̃:qa naſcitur:& ſua permanet qualitate.Oſtentum uero ſubito offertur oculis & ſubducitur. Sed portentum a portendendo id eſt porro oſtendendo ſicut & prodigium.Monſtrum uero a monitu uel monſtrando dictum & ſtatim. Portenta igitur uel portentuoſa ſunt aut a paruitate totius corporis:aut a magnitudine partium:aut a ſuperfluis membrorum partibus:uel a defectu partium uel pminentia:quãdo ſolũ caput aut crus naſcit̃ aut in pte una trãſfigurata: aut ex oi pte. uel q̃ ſine trãſfiguratione hñt oculos ĩ pectore: aut ĩ frõte aures:aut ſecundũ itemparatã creationẽ:ſicut dẽtatus uel barbatus naſci:aut ex cõplexu. id eſt multiformi plurimaꝝ differẽtiaꝝ uel cõmixtõe gñis ſũt.Sicut aũt in ſingulis gẽtibus quædã monſtra ſũt hoium: ita in diuerſo gñe hũano quædã monſtra ſunt gentium ut gigantes cynocephali cyclopes.In.libya credunt ſine capite naſci & oculos in pectore habere:& alia ſine ceruicibus.& in ultimo orientis ſcribunt̃:alia ſine naribus æquali totius oris planicie:alia labro ſuperiori adeo pminenti:ut in ſolis ardore totam ex eo faciem contegant dormientes:alia concreta habentia ora ut modico foramine cũ calamis hauriant potus Nõnulla ſine linguis eſſe & nutu uel motu utentia:& quoſdam ſylueſtres homines:quos faunos ficarios uocãt.In india gens fertur eſſe:quæ macrobii dicuntur.xii.pedũ ſtaturam gerẽtes. Eſt & gens ibi:quã a cubito græci pygmæos uocant phibetur in eadem india gens eſſe fœminaꝝ: quæ quinquennes cõcipiunt & octauũ uitæ annũ non excedunt.Dicuntur & alia hominũ fabuloſa portenta:quæ non ſunt ſed ficta in cauſis rerum interpretant̃:ut geryones gorgõeſ & cætera.
Porticus dicta q ibi tranſitus ſit & non ſit ibi ſtandum:quaſi porta:uel q ſit aperta.

Porticulus malleus in manu portatus: quo signū datur remigantibus.
Portio pondus quoddam sex uncias habet.
Portio quasi partio dr: pars. hæreditas est.
Portus tutissima nauium statio.
Portulaca require porcillata.
Portus dicitur ubi hyemant naues. Est autē locus ab accessu uentoꝝ remotus dictus a deportandis commerciis. hunc ueteres a baiulandis mercibus baias uocabant a baia: ut a familia familias. Portus tus a portatus p syncopam. portus: aquaꝝ. p fūdum. fossæ. uorago. barathra.
Portuosus. portubus abūdas locus.
Portunus deus qui præest portubus a paganis fingitur melicerta uel neptunus.
Porri duo habent genera. capitatus: qui maior ē Sectilis qui minor: qui ī cibo sumpti uocem purgant: uel a porrigendo se.
Porrū singulariter neutrum. pluraliter porri facit
Pous græce latine pes.
Phos photos. lux lucis.
Poscūt q̄ sipliciter petūt: expoſcūt q̄ desiderant.
Posco q̄ uis sit perfectum deficit tamen futuro infinito: quia formā habet inchoatiuorum.
Posse: ualere cōstantia uel sanitate a possum tes: qd' cōponitur ex potis nomine & sum es est.
Possessiones sunt agri: fundi late patentes publici ꝓbati: quos initio quisq; ut potuit occupauit atq; possedit: unde & dicuntur.
Possessiua dicuntur nomina uel ꝓnomina eo q̄ ꝑ significēt aliquid ex his quæ possidēt: sicut cū genitiuo pricipali: ut euandrius ensis ꝓ euandri ensis. & regius honor pro regis honor: meus ager ꝓ mei ager.
Possidet: tenet. potitur. In potestate hēndo tenet: quod est sedet.
Possideo possides edi essum possessio actiuū compōnitur ex posse & sedere.
Possideon augustus mensis.
Posteon maius mensis teucrum lingua.
Positiuus gradus dicit eo q̄ prius ponat in comparatiōis gradibus: quasi fundamentum graduum uel quasi depositiuus: quia deponit casum: ut doctius doctior doctissimus.
Positura est figura idest nota ad distinguendos sēsus per cola & cōmata & ꝑiodos: q̄ dū ordie suo apponitur: sensum nobis lectionis ostendit. posituræ dictæ quia positis puuctis annotantur: uel quia ubi uox pro interuallo dictionis deponitur has græci thesis uocant. prima positura idest distinctio cōma. ut puta: Si uinco & pereo. & ponit punctū ad imā lram. Media distinctio: cola ut ē uinco peo: & apponitur punctū ad mediā litterā ꝑiodus ut puta uinco & pereo. & ponitur punctū ad summā litteram.
Positura est figura paragrapho cōtraria & ideo sic formata quia sicut illa pricipia notat: ita ista fines a principiis separat.
Posituræ a modernis alio modo fiūt q̄ ab ātiquis ubi enim respirare oportet sensu nondū pleno & sententia quasi suspensa aliq̄d ut subdat̄ expetente puncto & uirgula superposita erectaq; denotamus: sic ubi uero sensus q̄dam dat: sed adhuc aliquid de sententiæ plenitudine deest solo puncto notamus sic. Cū uero plena pfectaq; sentētia fuerit: puncto & notula quasi contraria paragrapho pernotamus sic ,Interdum tam positurā primā quā puncto & uirgula notari dixi mus uel quālibet aliam si opus fuerit ut diuidatur pūcto uel uirgula subdiuidimus: sed melius uirgula: ut iā sit differentia iter primam & tertiā quorum omniū ut pateāt oculis: subiiciatur exēplū. Quicūq; uult perfecte legere & intelligere: totiusq; partes sermonis apte distinguere cū necesse est: posituras sensuumq; intellecta cognoscere: & tunc sibi aliisq; legendo poterit proficere. posotes ποσοτης græce quantitas.
Posos ποσος quotus.
Poios ποιος qualis.
Post inde deriuat̄ posterus rarum posteritas & posticus ca cum.
Post posterior stremus stremitas postea. postus stastum: unde componit̄ posterius posteritas. a post componit̄ posticus posteca postona postenēs post q̄ posteaq̄ posthæc. postmodum.
Postes quoq; eo q̄ post fores stent.
Posthumus etiam ab hoc est compositum.
Postea ab eo quoq; & post liminium & pomœriū quasi post murum.
Post componitur & separatur significat græcam præpositionē meta μετα & tunc est præpositio non quando loco syn συν accipitur. Sed quando ordinē loci uel temporis aut cuiuscunq; alius rei significat: ut post mortē; post multum tempus: post pietatem utilitas est: loco etiam aduerbii ponitur: ut longo post tempore uisum & post faciet. Nam quando præpositio est non ablatiuo iungitur sed accusatiuo.
Post cronicos semper poni uidetur: ut post tempus ueniam. Pone uero post tergum.
Posthabitū: postpositum. neglectum.
Postasis græce subsistantia.
Postcrastinat. differt. dilatat.
Postella: ornamentum equi: dicta quasi post sellā sicut antella ante sellam.
Postera sequens: ut postera dies id est altera post sequens.
Posteri: postea nati. minores futuri. fixum est. Nā postera adiectiuum.
Posteri pedes: quia & primi sunt.
Posteritas: sequens generatio.
Posteritas: gradus substitutiōis dicta quasi postera ætas.
Posteriora uocata quæ retro sunt & a uultu auersa: ne dū purgamur: inquinemur aspectu.
Postis uterq; os corporis & os cordis significat.
Postes dicti q̄ post ostium stent.
Posticum est latens ostium dictum q̄ remotum sit a publico.
Posticula posterula quælibet.

Postica:extrema pars capitis,i. occipiciū uel lecti.
Postica autem penultimam producit:sicut antica partem corporis significat.
Postica:cuniculus.humile ostium: postis.
Posticus ca;um.posterior.
Postliminiū cum a nostro limine ab hoste alienatum quid fuerit:si ad idem limen reuertatur.
Postliminiū cum post captiuitatem quis reuertit ad iura quæ admisit.
Postridie idest tertio die idest post alterum:nam in pridie intelliguntur duo dies.
Postremus de multis dicitur.Posterior de duobus
Postremū.summū.nobilissimū.reliquum.
Postremo:ad ultimum aduerbium temporis uel ordinis.
Postropea:conuersio quando ad diuersas personas uerba conuertimus.
Postulat:petit,exigit.
Postulatur quid honeste.poscitur uero improbe.
Postulaticius ille qui postulat.petitor rogator.
Posthumus dictus eo q̄ post humationem p̄fis na scitur id est post obitum: Iste a defuncto nomen accepit:sic lex uoluit.
Potare:bibere.Potus enim a'ΠΙΝΕΙΝ græco quod significat bibere.
Poto potas in tertiis personis.
Potens rebus late patens:unde &'potestas:q̄ pateat illi quicquid uelit.
Potens:copiosum.magnum.
Potentia est sua uniuscuiusq; solius:
Potētatus autem auctoritas iudicialis in ciuitate.
Potentatus tus æterna perpetuitas.dominationis opus prævalidū:potentia uero una potestas.
Potentia est in eo qd' possumus: potestas uero ī eo quod licet.
Potentia est ad conseruanda sua & alterius obtinēda idonearum rer; facultas.prisc.
Potesto & potestor idem significabat antiquitus.
Potest:ualet.augmentum habet.
Potestas ab eo quod est posse nomen accepit:
Potestas q̄ pateat illi:quaqua eligit.& nemo iter claudit.
Potestas magis ꝑ ui accipit'.potētia uero ꝑ ditiōe.
Poteros græce uter est de duobus.
Potior:melior.superior.altior.ualentior.
Potius:melius.magis.plus.prisc.Potis tior tissimus:uel a potior uerbo.hic & hæc potis & hoc pote.in obliquo casu raro inuenitur.
Potissimū:optimū.magnum.firmū.aduerbium etiam inuenitur.Nam potius de duobus: potissimum uero de tribus uel pluribus eligitur.
Potiri:uti.frui.prisc.
Potio & potior idem significabat antiquitus potitus facit deponens.
Potior illius rei & illam rem & illa re tam tertiæ q̄ quārtæ coniugationis.
Potit' & potitur inuenitur:sed potiri solummodo
Potiundum:fruendum.
Potinia ciuitas quædam:de qua glaucus fuit.
Pothmeus ΠΟΘΜΕΙΟΣ græce a portu dicitur idest portitor.
Potomium:nauigium fluminale tardum:non nisi remigio progreditur.
Potos græce potus.prisc.
Potus uel potatus neutrale participiū & passiuū inuenitur sicut iuratus.
Potus pro potatus per syncopam participium.priscianus.
Potus pota potum.hic potus tus nomen.
Practicen græce opatio actiua actualis efficax.
Practicos græce efficax.
Præs prædis masculinum fedeiussor:
Pragma græce latine causa dicit:unde & pagmatica negocia dicunt:& auctor causarum & negociorum pragmaticus nominat.
Pragmaticus:negociator.
Pragmatice id est causatiue.
Prandium a paratu dictum:proprie autem antiqui dicebat omniū militū cibus ante pugnam.
Pransorium:promulsorium.
Prandedeum.in quo fit prandium.
Prandeo pisces prandi facit & est neutrum: in tertia persona,prandetur.pransus tamen. participiū ꝑteriti tēporis hēt sicut cœnatus iuratus. cassus passus,titubatus.placitus.nuptus assuetus.meritus.potus:pro potatus & hæc quidem iunioribus in usu manserunt.Ista uero absoluerunt occasus interitus.obitus.senectus.Sed assuetus & cassus magis nomina uidentur.sicut qetus & lassus.potus tamē neutrū & passiuū reperit' sicut iuratus
Prassa charta uiridis in libya optima generat'.
Prassius lapis pro uiridanti colore dictus.
Prasson ΠΡΑΣΣΟΝ græce porrū:
Prassica græce porri.
Prassios græce apud italos marrubium: quæ herba diuersis nominibus a diuersis nūcupatur idest epardion piolopes.teriten freduscorion mesida uelcerarium comelipolium trofon.
Pratum,cuius fœni copia armētis est dictum a romanis:q̄ ꝑtinus sit paratum:nec magnum labore culturæ desideret.
Praxion ΠΡΑΞΕΩΝ actionum:
Præ:ante supra.
Præ p̄positio apponit' ablatiuo:& cōponit' Significat mō ad,ut illum cōtempsi p̄ me.ꝑ ad cōparatiōnē mei:modo ꝑ ab.ut p̄ amore huc excluſit foras:& p̄ studio ꝑ ab studio:loco etiā sup:ut p̄ me i.supra me ut præsideo præfectus:& ꝑ ualde canendo pro ante ut prædico:præcipio præmaturus ex hoc deriuatur præter quomō a sub subter in iter: ꝑ propter. ꝑ aduerbio inuenitur ut i præ
Præinde componitur prælium unde prælior aris præter,præterea.
Præbet: exhibet.largitur.
Præcanit præcinit:castigat:monet:ordinat.
Precor aris:inde precator precamen precatio precatus tus precatorius preces.componit' deprecor.comp̄cor.imp̄cor.
Precari:rogare.imprecari exoptare.
Preco & precor idem significabat antiquitus.

Precor deum deponens actiuā uim habet.
Precatio in optādis bonis :deprecatio in deuitādis malis.imprecari mala:quod uulgo dicitur male dicere:& precatio & deprecatio idē nūc accipitur. Precatio in optandis præmiſ cæleſtibus. deprecatio:ut declinemuſ a malo.
Precarium cū prece creditor rogatur & promittit debitorem in poſſeſſiōe fundi ibi obligari demorari & fructus capere:dictū quaſi precadium qa prece auditur.
Precauere: futura picula cauere.
Præcedere fit quattuor modis: æternitate ut deus omnia: tempore ut flos fructum:electiōe ut florē:origine ut ſonus cantum.
Præcedere:anteire;maius præuenire eſſe.anticipare relinquere.
Præcedo præceſſi.
Præcellit:exceiſior eſt.anteſtat.p̄fulget.
Præcentor a præcino nis.qui uocem pmittit in cātu:ſicut ſuccentor qui ſubſequitur.
Præceps locus altus & periculoſus ex quo præcipitari quid poſſit:uel præcepes dicitur homo oia ſine modo & cū periculo faciens.
Præceps properāſ ſine reſpectu ſalutis temerarius hic & hæc & hoc præceps præcipitis duabus ſyllabis abūdat.Antiq tamē ſecundū analogiam præceps p̄cipis & præceps præcipitis.Sic faciunt oia acapite compoſita ſi in ps deſinat:auceps bi.eps centiceps.
Præceps componitur a præ & capite:inde deriuat præcipitium & præcipito.
Præcepta ſunt quæ aut quid faciendum ſit aut nō faciendum docent.
Præcepta uel mundiburdia proprie regum ſunt uel principum.
Præceptum unū quod uisnon tibi fieri:alii ne feceris:duo præcepta cōtinet: Diliges dominū deum tuū & proximum tuum:duo iſta decem cōtinēt: illa decem cōtinent omnia:quæ ſunt decem chordæ pſalterii.
Præceptor.magiſter.doctor.
Præceptū primum in lege de colendo uno deo:nō erunt inquit tibi dii alii præter me:dominus deus tuus una eſt.Primus plaga ægyptiorū aqua cō uerſa in ſanguinē.Deus unus : ex quo ſunt omnia aquæ aſſimilaſ: ex qua generanſ oia.Conuertiſ igitur aqua in ſanguinem:quia commutauerunt gloriā incorruptibilis dei in ſimlitudinē imagi/nis corruptibilis hoīs. Secundū præceptū quod pertinet ad regnū dei id ē filius. Nō accipies nomen dei in uanū.Secunda plaga ranaꝝ abūdātia. Nomen domini noſtri Ieſu Chriſti eſt ueritas: q̄ ergo ueritatē loquitur:de deo loquitur. qui loq tur mendacium de ſuo loquitur . Veritatē loq ē rationabiliter loqui:uanitatē loq eſt ſtrepere magis q̄ loqui.quod ſignificatur per ranas quē ſtrepitum uocis habere nō doctrinā ſapiētiæ poſſūt inſinuare.Merito igitur dilectioni ueritatis cōtraria eſt dilectio uanitatis. Tertiū præceptū qd̄ pertinet ad ſpiritū ſanctum . Memento ut diem ſabbati ſanctifices . Tertia plaga ſcyniphes natæ ſunt in terra ægypti.Dē igiſ ſabbati ſanctificare eſt deo uacare:quæ ē cordis ac mentis tranquilli tas:qa ibi ē ſpiritus dei.Inquieti uero reſiliunt ſpiritu ſancto contentionis q̄ ueritatis cupidores q̄ deſignātur per ſcyniphes quæ ſunt muſcæ minutiſſimæ inquietiſſimæ inordinate uolitantes : in oculos irruentes:homines quieſcere nō permittētes:dum abictæ rurſus redeunt : ſicut ſunt uana phantaſmata cordis contētioſorū. Quartū præceptū eſt qd̄ & primū in ſecūda tabula.uita enim noſtra ab amicitia parentū incipit . honora patrē tuū & matrē tuā.hnic cōtraria eſt quarta ægyptiorū plaga cynomia:quod eſt canina muſca . Nihil enim tam caninū q̄ cum illi qui genuerūt non cognoſcuntur. Quintum præceptū eſt, non mœchaberis:pertineos ad marem & feminā. Et quinta plaga mors in pecora ægyptiorum . Qui enim ſuo non contentus eſt coniugio mœchari meditatur:appetitum carnis qui eſt nobis cum pecoribus communis edomare non quærit: quē ut edomare queat homo ratione in mente præſidente eſt p̄ditus:quam ſi negligit per eam illicita non frenādo uertitur in pecus:& quod extremum eſt moritur. Sextum præceptum eſt:non occides. Sexta plaga phiſtulæ in corpore & ueſicæ bullientes & ſcatentes & incendia uulnerum:quales animæ ſūt homicidiales per irā homicidii ardentes:per quā fraternitas deperit. Septimum præceptum eſt: non furaberis:& ſeptima plaga eſt grando in fructibus . Nam qd̄ contra hoc præceptum inducis de cæleſti grandine perdis. Nemo enim habet in iuſtum lucrum ſine iuſto dāno.uerbigratia Qui furatur acquirit ueſtem:ſed cæleſti iudicio amittit fidē: Ergo qui ſuo malo deſiderio forinſecus furantur:dei iudicio in agro cordis fructum boni operis amittētes grandinātur. Octauum præceptum eſt:falſum teſtimoniū nō dices.octaua plaga locuſta aīal dente noxiū.falſus enim teſtis nocere uult mordendo & conſumere mentiendo.

Nonū præceptū eſt:non cōcupiſces uxorem proximi tui.Nona plaga denſæ tenebræ : denſis enim tenebris excæcatur: furitq; indomite: qui uxorem proximi conculcat ideſt non ſolum ſua non eſt contentus:qd̄ iam ſupradictum ē:ſed ēt alterius uxorē appetit. Decimum præceptū ē non concupiſces rem proximi tui uliam & cætera huic malo cōtraria eſt plaga decima.mors primogenitorum.cū enim de furto iam ſuperius ſit præceptum:ubi intelligiſ & rapina:quæ maioris pœnæ eſt : reſtabat de rei proximi concupiſcentia:quod notat deus in corde:quæ non licet etiā ſic per iuſtam ſucceſſionem queri uideatur:quis enim ab aliquo hæredem nō optes habere quaſi iuſte te optes fieri:tamen quia fieri non poſſ:tni ſi cum hæredē etiam non habere opres i quibus nil charius primogenito: proinde in primogenitis tuis puniriſ:qui concupiſcēdo res alienas: id quod tibi iure non debebatur quaſi iuris umbra perquiris.Sed facile eſt filiorū primogenita per

dere.illud uero pmoleſtum eſt per hanc occultã & iniuſtã concupiſcentiã primogenita cordis perdere:q̃ eſt fides.imago gratiæ dei: quam interius pdis:ſi rem alienam occulte cõcupiſcis:eris enim primo ſine dubio ſimulator obſequens non charitate ſed fraude amans eũ:a quo te cupis fieri hæredẽ amãdo eum mori quæris. Et ut i re eius re uideas poſſeſſorẽ:inuides illi ſucceſſorem. Tria ergo p̃cepta prima in decalogo ad dei dilectionẽ p/tinere intelliguntur:cuius cogites unitatem.ueritatem.uoluntatem.Cætera ſeptẽ ad dilectionem proximi:in quibus duarũ tabularum decem præceptis illa duo tanq̃ ſummaria teneantur.Diliges dominũ deum tuum ex toto corde tuo & ex tota anima tua & ex tota uirtute tua:& proximum tuũ ſicut teipſum.in his autem duobus mandatis tota lex pẽdet & prophetæ.Quæritur non furtum facies quid differat & non concupiſces rem proximi tui:quia licet nõ omnis qui cõcupiſcit rem ꝓximi furetur:ſed omnis qui furatur rem ꝓximi concupiſcit.itẽ q̃ritur quid differat nõ mœchaberis & nõ cõcupiſces uxorẽ proximi tui:cũ id nõ mœchaberis poterat illud intelligi:niſi forte in illis duobus peccatis mœchandi.& furãdi ipſa opera notata ſunt.in his uero extremis ipſa concupiſcentia quæ tantũ differt ut aliquando mœchet: qui nõ concupiſcit uxorẽ proximi:aliqua alia causa cũ illi miſceatur:aliquando autẽ concupiſcat: nec ei miſceat pœnã timens. Nam & in mœchiæ noie fornicatio tenet.ſicut in furto rapina.

Preces:rogationes ſiue ſupplicationes ſunt.

Precis ci cem ce tres obliqui.

Prætiæ:genus uuarũ dictæ quaſi p̃coq;:quia ante alias matureſcunt.

Præcinere:canẽdo p̃ire.Præcino nis nui p̃centũ:ex præ & cano.

Præciniũ.p̃dictio alicuius rei uel laus antecedens:

Præcipere.impare.p̃occupare.iubere.cogitare.

Præcipio pis cepi ptum ex præ & capio:iuſſio enim antefacta eſt.

Præciũ illud dicit:quod de aliqua re emenda datur dictũ ꝙ cũ prece fiat:uel ꝙ prius capiatur q̃ res detur.inde præcior aris.

Præcipitare:de alto deiicere.temere.feſtinare.

Præcipuus.maximus.primus.ſingularis.ſenior.

Præclarus:ualde clarus antepoſitus.

Præcliuis ideſt inclytus.ualde glorioſus.Nam κλε̃ oσ̃ græce gloria.

Præco pro ualde canẽdo dictus:qui ante canit:qui anteq̃ ueniat aliquid:futurũ affirmat.

Præconiũ:laus antecedẽs.prædicatio.alicuius rei.

Præcordia:ſunt loca cordi uicina:quibus ſenſus percipit:dicta ꝙ ibi ſit principiũ cordis & cogitationis.pluraliter declinantur.

Præcordialis oratio.intima.ſpiritualis.

Præcox genus uuarũ præmaturaꝝ uel cæterorum fructuum.

Præcurrere:anteire.

Præcurro ris præcucurri.

Præcurſor:antecedens.præueniens:

Præda ex hoſte fit.lucrum ex negociatione.compendium proprie ex pondere.

Prædauit:direpit.

Prædo q populando alienã inuadit ꝓuinciam.

Prædo:alienator depredator.

Prædo & prædus dr̃ qui prædam hẽt uel ſcit.

Prædator cui de p̃da debef:uel qui facit.

Prædor aris tor:præda prædabundus.

Prædo onis componitur deprædor.

Prædor aris prædatus & prædo idem ſignificabat antiquitus.

Prædes:fideiuſſores.uades.ſponſores.priſc.præſ prædis.

Prædes.prædiuites.prædii.

Prædeſtinatio dei eſt in omnibus bonis quæ ipſe fuerat facturus: quæ ſine præſcientia eſſe non poteſt.Eſt igitur gratiæ præparatio.Gratia uero eſt ipſius prædeſtinationis effectus.præſcire autem poteſt etiam quæ ipſe non facit:ut quæcunq; peccata.

Prædeſtinare:p̃mittere:uel præordinare uel p̃uenire futuꝝ aliquid dicitur.

Prædeſtinare præſtolari.p̃ſentare:properare priuſq̃ ſit ire.

Prædicatio futuraꝝ incertarũq; rerum inquãtum uerba ſunt:manifeſtatio eſt.

Prædicat:q aliquid anũciando affirmat: qd̃ licet interdũ de præſẽti uideat ee:ad futurã in uitam ptinet.& cõponit a præ.& dico dicas.penultima correpta.actiuũ eſt.Prædicit uero qui aliq̃d ãte nũciat:qd̃ etiã inimicoꝝ & malorum eſt & cõponitur a præ & dico dicis ꝓducta penultima.

Prædicit.p̃cidit.antecedit.monet.teſtatur.denunciat antedicit.

Prædictus:antedictus prædeſtinatus.

Prædictus uero antepoſitus a præ & datus.

Præditus:ſublimatus ornatus clarus p̃clarus.

Prædium dictum ꝙ præ aliis bonis detur p̃latũ. donum.

Prædiũ dictũ ꝙ ex omnibus bonis patrifamilias maxime præuideat.i.apparet:quaſi præuidium uel ab eo ꝙ antiqui agros quos bello cœperãt p̃ dæ nomine habebãt.Prædium fundi:rura agri: poſſeſſio ualde diues.

Prædomare:ſibi ſubiugare.

Præeſſe:dominari.gubernare.imperare.præſum præes eſt.

Præfatio:p̃locutio librorũ q̃ ante cauſæ narrationem fit ad inſtruendas audientiũ aures:ad quod optat:dicta præfatio quaſi prima locutio.

Præfatio prælocutio totius ſecuturæ orationis quæ fit ſuper corpus conſecrandum: a Te igitur uſq; ad agnus dei.In hac enim præloquitur grates laudemq; deo ſacerdos: ut melius ad conſecrandũ chriſti corpus poſſit accedere.

Præfectus:præſes.tribunus.præfatus dicitur ꝙ prætoria poteſtate præſit:idem & ptor.

Præfectos.caſtrorum primus cæſar inſtituit.Nam ante centuriones erant in caſtris.

Præfert præponit:iactat obſtentat.

Præfero p̄fers tuli latum.
Præfeſtinus:immaturus:præceps.p̄cupidus.
Præficere.p̄ponere.
Præficio cis p̄feci p̄fectum a præ & facio.
Præfinit.p̄ſcribit emendat.ordinat.monet.
Præfinitum.diſpoſitum.præſcriptum.
Præfocare.ſtrangulare.affligere.
Prægnans eſt quæ concipit:grauida uero quæ utero grauidum proximo partui oſtendit.
Prægno as aui.
Præiudicare antequam debet iudicare. apponere.
Præiudicium:damnatio antequam iudicetur. ipedimentum cauſæ.
Præla ſunt trabes quibus uua calcatur.apremēdo. quaſi preſſorium.
Prælatum præpoſitum.potius ſubrogatum.
Prælibat:leuiter tangit:parum guſtat.
Præliū dictum ab imprimendo hoſtes:unde præla ligna quibus uua premit.
Præliū a præludendo:bellum enim quaſi ludēdo incipiebant.
Prælia:bella.certamina p̄lior aris in uſu deponēs.
Præliatur ciet bellum.
Præliat.armis.diſceptat pugnat.
Prælio & lior idem ſignificabat antiquitus.
Præliares dies ſūt quibus fas eſt hoſtem bello lacēſcere:ſicut in libro regum legit: tempore ſolent reges ad bella procedere.
Præmeditari.præuidere.inquirere.
Premere.cohibere.refrenare. celare.ſubiugare.in ſequi.urgere.
Premo is ſi ſum.preſſure p̄eſſe; preſſor ris.p̄lium prælii cōponit deprimo.exprimo.opprimo.ſuppre.com.īprimo.p̄mia.mercedes.dona.emolumēta.palmæ.munera.uictoriæ.
Præmiū dictū a præmendo.prioris enim facti eſt remuneratio:ſed prætium pro aliqua re uendita datur; præmium uero actionis cuiuſlibet merces ut curſus.
Præeminet.excellit.p̄aliis manet.
Præmodicus:ualde modicus.
Præhendere.tenere.inuadere.manus iniicere.Præhendo is di ſum componitur comp̄hēdo.re.app̄. deprehendo.
Preneſte.xviii.miliario ab urbe roma poſita:dicta ἀπὸ τοῦ πρήνιλου .i. ilicibus:q̄ ibi abūdāt.
Præneſte ciuitas alta: unde præneſtinus na.priſc. hoc præneſte ſtis.
Prænimiū.ualidū multum.ultra rectum.
Prænomē dictum q̄ nomini præponatur:ut lucius quintus.
Præoccupare:præuenire:ut propheta: præoccupemus faciem eius in cōfeſſione:ideſt priuſq̄ ueniat ad iudiciū:qd' fecimus cōfitendo damnemus.
Præpedire.impedire.
Præpes:præcurſor.uelox.p̄currēs.præpes q & quæ in altum uolat.hic & hæc præpes præpetis.
Præpetes:aues quæ uolatu ſuo auguria oſtendunt: dictæ quia omnes aues priora petunt uolantes aliter tamē.A.Gel.libro ſexto ſuper uerſu Vir.Præ petibus pennis auſus ſe credere ponto. Virg.
Præpoſitio dicta eo q̄ nominibus:uerbis uel cæteris p̄ponatur.Sunt autē oēs præpoſitiones quinq̄gintaſex dictæ loquelares:quia loquelis.i. uerbis ſupercohæreāt:ne nihil ualeāt ſolæ poſitæ.di.dis re.ſe.an.con-ut diduco diſtraho. Vtriuſq; caſus dicunt:quia accuſatiuo & ablatiuo caſui ſeruiūt quia cū res de qua agitur ſitum ſignificat ablatiuo ſeruiūt:cū uero motū accuſatiuo. Ad uero cū de loco ad locū magis accuſatiuo. quia ad locum apud in loco ſignificat. Omnes præpoſitiones hāc habēt naturā:q̄ aliquid augent:ut prædiues: aut minuunt ut ſubluſtris:aut in contrariū uertūt ut deſtruo:aut nihil ſignificant ut emori:aut aliqd in ſignificatione determināt ut præmoneo.
Præpoſitio eſt pars orationis quæ p̄poſita aliis partibus orationis ſignificationē earum cōpleт:ut pficio:aut mutat ut idoctus:aut minuit ut ſubrideo
Præpoſitiones oēs in ſuo poſitæ loco ideſt p̄poſitiuæ graui accentu pronūciantur.per ſe acuto in fine. Quando uero mutant ordinē ideſt poſtponūtur acuto:ut te ppter in penultima niſi ſit differētia.ut maria oia circum. Nam tunc finalem acuimus ſyllabam:ne ſi penultima acuatur:nomē uel aduerbium putetur.
Præpoſitiones ſunt.quando eandē uim habēt tam in cōpoſitione q̄ in appoſitione:ut inuado hoſtē: & in hoſtē uado ideſt contra. Eſt quando diuerſam:ut de te loquor ideſt tui cauſa.& deprimo infra,premo. Eſt quando abundāt ſyllabæ:ut emori pro mori. Eſt quando localem uim habēt quadripartitam:ut uenio per forum:proficiſcor ad græciā: in italia ſum:a ſicilia uenio. Eſt quando tempori perſonæ numero iungūtur:ut bellū macedonicū:hoc eſt,uſq; ad te cōfugio: ad quinquaginta. Sunt ſignificatiuæ uel intentiuæ: ut imprudens approbat. Sunt priuatiuæ ideſt abnegatiuæ: ut impius expers. Sunt cauſales ut ex inſidiis pro cauſa inſidiarum.
Præpoſitiones per appoſitionē duobus caſibus adiūguntur accuſatiuo & ablatiuo. Vniſyllabæ ſūt hæ accuſatiuæ.ap.ob.per poſt.cis.tranſ.Ablatiuæ.a.ab.abs.e.ex.pro.præ.de.cum. additur etiam clam. Biſyllabæ accuſatiuæ apud.ante.citra. circū.circa.contra.erga.extra.inter.intra. infra. iuxta.ppe.pone.ultra.præter.propter.ſupra. uſque.penes.ſecus. Ablatiuæ.corā. palā. ſine.abſq; tenus. Triſyllabæ accuſatiuæ circiter. aduerſus ſecūdum. Nā iter has tēporalia & localia:aduerbia uel nomina trāſferunt:ut pridie kalēdas ad uerſus & aduerſū hoſtes. Ex his plæraq; intra ad uerbia apud græcos ponunt:p ſe.n.ponunt ſine caſibus:& certā hēnt ſignificationē:pponuntur & poſtponunt:qd' indubitatæ præpoſitiones non habent. Noſtri uero huiuſcemodi dictiones quā do præponuntur caſibus accuſatiuis uel ablatiuis per tranſitionem ſonarum inter præpoſitiones accipiunt:& grauant omnibus ſyllabis. Reſtāt quattuor præpoſitiones:quæ p uaria ſignificatione modo accuſatiuo modo ablatiuo præponun-

tur.in.ſub.ſubter.ſuper.Sunt quæ nunq̃ apponũ tur:ſed ſemper in compoſitione inueniuntur di. dis.re.ſe.an.con. Quæ ſex cum per ſe poni non poſſunt:partes orationis dici non poſſunt uera ratione:tamen quia uim & ſignificationem hẽnt p poſitionum & ſemper ſũt præpoſitiuæ: ideo præpoſitionibus annumerauerunt.

Præpoſteꝛe:iniquũ.inordinatũ. obliquũ: quod p habere deberet poſt habens.

Præpropeꝛe:ante tempus feſtinatum: q̃ eſſet faciẽdum.immaturum.

Præpropere:inordinate.peruerſe.

Præputium: pellis quæ ante uirile mẽbrum extat quaſi ante pudorem.

Præputium pro gentilitate q̃ ſibi pellem non abſcidant.

Præputia:ſummitates pomorum eorum: ũde flos cadit.

Præcoquæ:uuæ dictæ q̃ cito matureſcant & ſole coquantur.has græci lageos dicũt q̃ uelocius currant ad maturitatem:ut lepus.

Præcoqua:celeriter maturans.temporanea.

Præcox cis:tamẽ apud Macrobiũ in ſaturnalibus his uerbis.Afranius in togata cui nomen eſt apotis:dum natum petens præmature præcocem. In quo uerſu aiaduertendum eſt q̃ præcocem dixit non præcoquem.eſt enim caſus eius rectus nõ p̃co quix ſed præcox.

Prærogare:ante impendere.

Prærogatum:antecedẽs beneficium.præfixum.

Prærogatiua gratia p̃miſſa uel propria dignitas excellens meritum uel donum.laus.hæc prærogatiua tiuæ priuilegium.

Præruptũ:pceps.altum.rupes.ſcopulus.

Præſagit:diuinat.futura nunciat.præſagio is coniugationis quartæ:id eſt futura dicere. præſagio is.& præſagior iris.idem ſignificabat antiquitus: id eſt diuinare.

Præſagiũ iudiciũ futuroꝝ ſignoꝝ p̃ſcia futuri.

Præſagus:præſcius futurorum.

Preſſare:frequenter premere.a premo preſſi preſſum.preſſo as.

Preſbyter græce interpretatur ſenior nõ mõ ꝓpter ætatem decrepitæ ſenectutis ſed propter honorẽ & dignitatem quam acceperunt: ideo aũt preſbyter ſacerdos nominatur quia ſacrũ dat: ſicut epiſcopus.tamen pontificatus apicem nõ habet:quia non ex chriſmate frontẽ ſignat:nec paraclitũ ſpiritum dat:quod ſolis deberi epiſcopis lectio actuum apoſtoloꝝ demonſtrat:unde & apud ueteres idem epiſcopi & preſbyteri fuerũt:quia illud nomen dignitatis:hoc ætatis.

Preſbyter græce ualde ſenior interpretat: ut pluſq̃ ſenex inſinuet. Græcos γερασιος uero ſenex.decrepita uel ueterana ætas.

Preſbyter græce dicitur ſenior grauis ætas poſt iuuentutem:geron uero ſex ultima ætas.

Preſbyten ſeniorum ætatem græci dicũt:unde preſbyter dicitur. Quoꝝ ordo exordium ſumpſit a filiis aaron. Qui enim ſacerdotes uocabant in ueteri teſtamento hi ſunt qui nũc preſbyteri appellantur:qui tũc appellabant principes ſacerdotũ: nunc epiſcopi nominãtur. Preſbyteros merito dicit & ſapientia non ætate:unde in prouerbiis gloria ſenũ canicies ideſt ſapientia. Non ergo ꝓpter decrepitam ſenectutẽ: ſed propter ſapientiã preſbyteros nominamus. Quod ſi ita eſt:mirum eſt cur inſipientes inſtituuntur.

Præſegmina:partes corporis inciſæ.

Præſeptum:circundatum.

Præſcius:futurorum ſciens.præuiſor.

Præſcire:præuidere.ante cognoſcere q̃ fiat.

Præſcius futura dicimus figurate pro præſciens: ſicut exoſus bella pro odiens.

Præſcribit:prædicit.cõtradicit.terminat.definit.

Præſcriptio:certa definitio.

Præſcriptus:præordinatus. ordinẽ ſignificat ſicut & præſcriptio.

Præſcrutatur:antequerit.ſiſcitatur.iuenit.

Præſedit.anteſedit.ſupraſedit.

Præſideo es.

Præſens dictũ q̃ ſit præ ſenſibus:ideſt corã oculis qui ſunt ſenſus corporis.

Præſens tempus proprie dicitur cuius pars præteriit:pars futura eſt.

Præſens tempus dicit illud inſtãs punctũ qd̃ diuidi nõ põt:qd̃ eſt finis præteriti:principiũ futuri. Eſt igitur terminus utriuſq; communis.

Præſentius:melius.quod in p̃ſentia præſit.præſẽs. præſentius.

Præſentare:ad præſentiã ducere: unde componit repræſento.

Præſertim.q̃maxime.eximie.unice.aduerbiũ.præſes p̃ſidis maſculinũ a p̃ſidendo dicitur.

Præſides rectores ſunt prouinciarũ dicti q̃ p̃ſint.

Præſidet: præeſt excelſior eſt.ptegit ſuccurrit opẽfert a præ & ſedeo.

Præſidiũ.refugium.ſubſidium.ornamentum.locus refugii.

Præſidiũ eſt alteri loco utile poſitũ auxiliũ.quod ab exteris datur.Subſidiũ qd̃ poſtea ſubuenit.

Præſignis:deſignatus ad aliquam dignitatem.

Præſpicere.p̃uidere.ſpeculari.

Præſpicuæ uoces ſũt:quæ protrahunt ita ut omnẽ impleant continuũ locũ:ut clangor tubaꝝ.

Præſpirat arguit.feſtinat.inclinat.

Præſpondet.proſpicit.

Præſtans:ante ſtans.nobilis.perſeuerans p̃cipuus.

Præſtantius.ſignificantius.ſublimius. præclarius.

Præſto as ſtiti ſtitũ & ſtatum antiquitus.

Præſtans.tior.præſtantiſſimus.præſtantia.

Præſtat:melior ẽ.præeſt. corrigit p̃cinit præſto te ideſt exceleo.præſto tibi:præceleo tibi.

Præſtat.exhibet.nutrit.paſcit.fert.p̃bet.

Præſter:ſerpẽtis genus:ut aſpis.maſculinum.

Præſter aſpis ſemper ore patenti & uaporanti. hic quem percuſſerit diſtenditur & enormi corpulẽtia necatur.

Præſtigiatur.ludificat.

Præſtigiator.ludificator.iuẽtor.iſidiator callidus

Præſtigium dolus fraus,mendacium .fallacia maleficium.
Præſtigium Mercurius dicitur inueniſſe.dictū eſt autem quod præſtringat oculorum aciem.
Præſtringere:attingere.uulnerare.leuiter figere:a præ & ſtringo.Nam præ ideſt deſuper.
Præſtringit:leuiter trāſcurrit.uel tāgit.memorat.
Præſtinare.præſtolare.p̄parare.p̄eſſe.p̄ſentare.
Præſtitutum.præfinitum :ante ſtatutum.
Præſto eſt in præſentia eſt.
Præſtolatur :occurrit.
Præſto in præſentia ſto.Ponit igitur pro aduerbio loci uel temporis.
Præſtolatur: expectat ſperat optat.
Præſtolor te & tibi dicimus deponens.
Præſul dictus quod præſit ſollicitudine:nunc pro epiſcopo ponitur.
Præſul protector.fauens iudex auctor hic & hæc præſul.præſulis.
Præſulo præſulis præſului.unde præſulto :uocifero prædico adiuuo.
Præſſus: ſtrictus.gracilis elegans ſiccus.breuis.nomen eſt.
Prætendit .opponit futura ſignificat :obducit.obuelat.punit.
Prætēdo diſtentum :oppoſitum.
Præter p̄poſitio accuſatiui caſus a præ deriuatur: ſicut a pro propter.
Præter.abſq; citra.extra.ultra.uel aliunde :uel iuxta ante ſupra.
Prætor qui unciis præeſt negociator:quod eſt fide iuſſor.
Præter hæc extra hæc.necnon.etiam.
Præterea aduerbiū diſcretiuum.cōponitur ex præter & ea.i.p̄ter iſta: quæ dicta ſunt.
Præterfluit & præterluit:iuxta fluit & præterme at ſimiliter.
Præterſpē:ſubito.ex improuiſo.
Præteruolat:cito ptrāſit. uel ualde iuxta uolat.
Prætexit:uelauit:operuit.
Prætego gis xi ctum.
Prætexta:antepoſita.
Prætexta ueſtis:genus togæ. prætexta puerile paliū uſq; ad.xvi.annos.eo pueri nobiles diſciplinæ cultu utebantur:deinde uirili toga inde prætexti pueri dicti ſunt.dicta eſt autem quia prætexebatur ei latior purpura.
Prætexta dicuntur antiquæ litteræ ægyptiorum.
Prætium dictum quia prius id damus:ut pro eius iure rem quam petimus poſſideamus.alii a peritis a quibus id ſic dicunt.
Prætia:dona.munera:merces largitio.pecunia.
Prætium inde prætioſus or ſiſſimus itas. componitur apprecio as:præcor aris & quæ ab hoc.
Præcioſi lapides dicti q̄ prætium ualeant.ſiue q̄ habilius diſcerni poſſunt.ſiue q̄ rari ſunt.
Præter dictus q̄ q̄ſi princeps & p̄ceptor ſit ciuitatis
Prætor a præeū do dictus. inde prætura.prætorius toria torium.
Prætores qui & præfecti dicti quaſi præpoſitores qui præerant exercitui. prætores ſecundi ſunt conſulibus dicti quaſi præceptores.
Prætorium dictum:quod ibi reſideat prætor ad diſcutiendum.domus iudiciaria.
Prætorium eſt quattuor rotarum uehiculum:quibus matronæ olim utebantur.
Prætoriola diminutiuum a p̄torio.paruæ domus in nauibus: ubi ſecreta cōduntur priſciāus.
Prætorius.homo a dignitate dictus:ſicut præfectorius.cenſorius.quæſtionarius uel quæſtorius.
Prætulit:laudauit erexit.præpoſuit .p̄fero. p̄tuli.
Prætuſcium.tuſciæ ciuitas.
Prætutela dicit ille qui ſedet in prima parte ,præ
Præuadit:antecedit.p̄currit.
Præuaricare .p̄terire indebite.
Præuaricator.malæ fidei aduocatus &q uel i accuſando nocitura p̄tereat uel in defendendo ,pfutura ;aut inutiliter dubiæq; gratiæ mercedis.
Præuarium:ualde uarium.
Præuarico & p̄uaricor idem ſignificabat antiqtus
Præuallat:rūpit.circundat.præmunit.
Præuenire:anteire.
Præuentū:anticipatū.antepoſitum.
Præuehere.anteuehere.p̄cipitare.
Præuertere:ſubuertere.p̄occupare.conuertere. p̄uenire curſu ueloci.
Præuertit actiuum:& præuertit paſſiuum tamē ſe inuicem proponuntur:ut apud Virgilium. præuertitur hebrum.
Præuerto & p̄uertor idē ſignificabat antiqtus.
Præuius:præcedens.p̄curſor.antepoſitus in uia.
Priapum latini deū hortoꝝ uocant:cui etiam magna uirilia fingūt eo q̄ quaſi hærbam germinare faciat.idē eſt belphegor.
Priapus id eſt penes uirile mēbrum.
Priapiſmus:pudendoꝝ paſſio eſt.
Pridem:præterito tpe.antea.aduerbium temporis adiecta dem & accepta or:inde deriuatur . prior primus:primas primatis primatus tus . primitiuus ua,um.primitiæ.primitus priſcus priſtinus. compōitur priuignus.primicerius. primordium primogenitus.primæuus.adprime & i primis ad uerbia princeps principoris:principalis principaliter.litas.
Pridie aduerbiū more p̄poſitionis accuſatiuo iungit:ut pridie kalendas.pridie nonas.pridie idus. pridie heſterna die dictū quaſi priori die.
Prietios:iunius menſis bithynienſium lingua.
Prima:præcipua.ſola.
Prima ſabbati:prima a ſabbato id eſt dn̄icus dies: Sic quoq; ſecūda & tertia & deinde.
Prima azimoꝝ:eſt quartadecima die menſis primi q̄n agnus immolabatur:& luna pleniſſima erat & i fermentum abiicitur.
Primas matis.inter reliquos maioris poteſtatis uel dignitatis.
Primarius:prior.primas.aliq̄ ex dignitate prior.
Prime:probe.ornate.ordinate.optime.
Primipilarius:uexillifer qui primū pilum id eſt ſignum portat.

Primipilus.q primā haſtam portat.Nā pilū gēus eſt telorum.
Primipilares.numerus ē militiæ primo probatus qui incedunt iuxta prius uexillum.
Primitas:de melle & frumento munus ſacerdo/tis.
Primiriuus:primitus in uia.primus habitus ī ali qua re.
Primitiua abrupta:
Primitiæ proprie ſunt quæ ex frugibus præcipiū tur:unde dū aliquos fructus de opere prius capi mus:primitias nominamus.
Primo:iam: pridē.initio.iam.tūc,aduerbiū tēporis,ſicut primū in primis adprime.
Primogenitus eſt filius ante quē nullus.
Primordiū origo principium.initium.ex pr & ordior.
Primordialis dies primus dies ſæculi.
Primolus priorum princeps.
Primoperum genus officii.
Primiores primarii,primi uiri electi.
Primus e multis:prior e duobus.
Primarius ad dignitatem.
Primus illorum nominum ſuperlatiuus:quí nu/merum ſignificant a tribus & ultra.deriuatur in de primum primo aduerbia,nomina.primiceri us primitiæ:primitiuus: primarius.primulum primiores priſcus priſtinus primas primatus.Cō ponitur primordium principium primipilari/us decemprimi quomodo decemuiri primoge/nitus primotinus ut ſerotinus pridie priceps.
Primum uel primo.in pricipio aduerbiū tēporis uel ordīs ſicut diuinitus a deo.
Princeps & dignitatis ē & ordinis dictus q primus capiat ſubſtantiā locū uel dignitatem.
Princeps interdum & qui rex ē poteſt dici a prin/cipatu imperandi.
Principes a principatu uocati:ſed non ſtatī qui prī ceps uel dux eſt:etiam rex dici poteſt.
Principes:ſeniores grandæui.maiores hic & hæc princeps pis ſicut municeps parens quæ tamen non ſunt adiectiua:quæ quāuis poſſint figurate neutris quoque adiungi.plurali tamen deficit neutri terminatio:& fortaſſis quia aliud ſignifi/cant principia municipia parētia.
Princeps græce Αρχοσ.
Principales qui primi ſunt magiſtratibus.
Principalia nomina dicta quia primam poſitionē habent nec aliunde naſcuntur ut mons.
Principor aris ideſt præſideo.
Principium aut ad tempus refertur:aut numerū aut ad fundamentum.Eſt etiam conuerſionis & depꝛauationis.Eſt & diſciplinæ: ut principium ſapientiæ eſt timor domini.eſt & artis.Eſt etiam bonorum operum optimus finis.
Primus græce lentiſcus.arbor eſt.
Priores:ueteres:maiores.
Priſca antiqua:uetuſta.longæua.
Priſcillianiſtæ hæretici a priſciano dicti qui in hiſpania ex errore gymnoſophiſtarum & manicheorum permixtū dogma compoſuit:hi ſūt & ſabelliani.qui trinitatem confundunt:& membra hominis per.xii.ſigna ſtellarum diſtinguunt animas dicunt eiuſdem eſſe naturæ:cuius & deus:& ſponte per cœlos.vii.deſcēdere:& incidere in quendam malignum principem:a quo iſtum mundum factum deſcribunt:& ab eo in corporibus intromitti.
Priſma altitudo corporis procedens a figura triā/gula uel alia ſic.
Priſma:altitudo.ira.ſuperbia.
Priſtina.penultima corripitur.antiqua ideſt prio ra.præterita.
Priſtinus natum.
Priuum dicebant antiqui proprium:ūde & priua tum dicitur:quod ſine ſocietate poſſidetur:hīc & proprium dicitur quaſi porro primum.
Priuare:ſeparare:adimere.demere.fraudare.
Priuati ſunt extranei ab officiis publicis. Eſt eni omni magiſterium habenti contrarium dicti q ſint ab officiis curiæ abſoluti.
Priuatas res dicitur quæ ſoli alicui non omnibus competit.
Priuatim proprie:ſigillatim:aduerbium diſcreti uum.
Priuatus ſpoliatus.orbatus.exutus:extraneus fa/ctus.
Priuignus qui ex alio patre natus eſt:dictus quaſi prius genitus:uulgo aūt n atus dicit.
Priuilegium res priuata ſeu beneficium: quod a principibus conceditur.ſed interdum priuile/gia pro legibus ponuntur.
Priuilegia ſummorum ſunt eccleſiæ cuiuſlibet cō ceſſiones pontificum.
Pro ptæpoſitio ablatiui caſus eſt:quando localis iuenitur:tā in compoſitione q in appoſitione:ut pro templo.proāte:procurrit.Eſt etiam tem/poralis ut prouideo. proauus:ſed hoc proauus & omnia pro corripientia: ut profatus proter/uus.a procul quidam affirmant compoſita.Alii uero admiratōnem græcorum apud quos pro προ præpoſitio corripitur loco etiam e uel ſub accipitur uel pro ante:ut diximus accipitur.ut prominet:proſtratus: & pro ad ut pro uiribus ſuis:& pro in ut pro teſtimonio. Separa υπερ plerunq; ſignificat:ut pro claudio.Interiectio/nis etiam loco ponitur:& circūflectitur:ut proh deū atq; hominum fidem.
Pro προ græca præpoſitio ſignificat ante præpo/ſitionem.
Proteron aduerbiū ſignificat antea aduerbiū.
Pro ſignificat ante ut,pro portis.& in.ut pro tribu nali:& anti ανττ græcam ut uēiat pro dulci aſca nio:& hyper υπερ.proinde nepos.unde propin quus ior ſſimus.propinquitas.Componitur ap propr io.appropinquo.A prope etiā propitius or.a propter & propterea.
Proadepoſis eſt reditio:cum in ea dictione aut ſyl laba:unde incipit finiſ uerſus:ut calamitates de bet mutare res publica.

Proauus aui pater. dictus quaſi ꝓpe auum.
Proauia: auiæ mater.
Proauunculus: proauiæ frater.
Proamita: ſoror proauiæ.
Proauitus: antiquus.
Proaſtium ū ꝓoc. g. ἔϛον uiridarium prope murū arboreum uel ſuburbium.
Proaulium: ideſt porticus.
Probus: modeſtus. bene moratus. gratus. commodus. aptus. bonus.
Probus ior ſimus ꝓbitas ꝓbe.
Probus: bonos mores habens.
Probat: demonſtrat. planum facit. argumentatur
Probatus: peruulgatus. magnæ famæ. experimentis firmatus.
Probamus pro eligimus. uel cū aliqua qualia ſint tentamus.
Probabile: ueriſimile ad perſuadendū.
Probabile eſt quod uidet omnibus uel pluribus uel ſapientibus: & his omnibus uel maxime notis atq; præcipuis & quod artifici de ſua facultate uel quod ei uidetur cum quo ſermo conferitur uel iudici. Nihil enim attinet uerū falſumue ſit ſi tantū ueriſimile ſit.
Probaton græce ouis: unde probatica piſcina in q̄ lauabantur ſacrificandæ oues.
Probitas: iuſtitia. pudor. uerecundia. modeſtia.
Problemata græce quæ latine appellantur propoſitiones: quæſtiones ſunt habentes aliquid qd̄ diſputatione ſit ſoluendum.
Problemata uel theoremata dicūtur geometricæ deſcriptiones. quæ fiūt poſt elemēta.
Problematis: propoſitio in capite libri q̄ſtionaliter poſita. ænigma. pabola quæſtio.
Probra. contumeliæ. amaritudo linguæ. iurgia lites: unde cōponit opprobriū.
Probroſum: turpe. maculatum.
Probra penultima corripitur: ūde ſedulius dedit opprobriis.
Procaſtria: quæ ante caſtra ſunt.
Procax: īmoderatus: īportunus: qui inuerecunde poſcit.
Procaciter contumelioſe.
Procacitas: impudentia. temperantia.
Procare. petere.
Procanus. ornator ædificiorum.
Procatalepſis eſt cum id quod nobis obiici poterat ante præſumimus ad diluendum.
Procedit: egreditur. prius incedit. naſcit detegit.
Procella non minus terrarum q̄ cœli eſt: tempeſtates autem fructuum ſunt.
Procella dicta ab eo q; percutiat & euellat. eſt enī uis uenti cum pluuia.
Procella: pluuia cum tempeſtate. impetus uenti: uētorum uis.
Proceleumaticus pes dictus. q; ſit ad celeuma canentium aptus.
Proceleumaticus conſtat ex quattuor breuibus: ut canicula.
Proceres dicti a procedendo: principes. priores. q̄ ſi procedes:
Proceres ſunt principes ciuitatis quaſi procedes q; ante omnes honore procedant: unde & capita traḃium: quæ extra parietes eminent proceres dicūtur. qd̄ eriã uarro dicit. hinc ad priores facta trāſlatio: quod præeminent cæteris.
Proceritas: dignitas corporis: uel ſpecies. longitudo. altitudo.
Procerto: ꝓculdubio. manifeſte.
Procerus: longus. formoſus. imodicus. ornatus.
Procerus: ꝓducit penultimā. proceres breuiat.
Procedere. ultra ire. tranſire. ex pro & cedo procedo dis.
Procidere ex pro & cadere. ideſt inclinare. porro cadere. ꝓcido dis.
Proci nuptiarum uel uxorum petitores a ꝓcando ideſt petēdo dicti. Nā ꝓcare petere ē.
Procyon: ante maiorem canē oritur. unde & dicitur: & a quibuſdā orioni canis annumerat.
Procyon ſtella ante caniculam.
Procinctus: apparatus belli uel pugnæ.
Procinctus expeditus armatus: unde & in ꝓcīctu dicit cū belli cauſa arma ſumūt.
Prochyta ciuitas uel inſula: in qua exulabant. hæc eſt alteria.
Procliuis humilis. inclinatus in deſcēſu.
Procliue: facile planū.
Procliuius: facilius.
Procliues: aſcēſores.
Procoma: longa coma.
Protera græce priora. Aug.
Proconſules ſuffecti erant conſulibus. q; uice conſulis fungerentur.
Procraſtinat: dilatat. ampliat. differt.
Procraſtino as.
Procreolutum. genus floris.
Procudit. fabricat. ædificat. malleis ꝓducit.
Procula & proluca meretrices fuerunt.
Proculdubio: longe a dubitatione.
Procul eminus. longe interuallo.
Procul & longe & ꝓpe dicit.
Procul nec nimium lōge nec iuxta: aduerbiū loci
Proculus qui naſcit cū pater eius peregrinatur. a patria lōge natus.
Procumbit: occidit. inclinat. cadit.
Procurator dictus q; inuicē curatoris ideſt auctoris ē quaſi ꝓpter curatorē.
Procurare: ꝓ alio aliquid curare. ꝓuidere. aptare
Prodere: detegere: nudare. manifeſtare.
Prodo prodis didi tū actiuū.
Prodit. porro dat: uel periculis dat.
Prodit. exit. ex pro & eo is neutrum.
Prodit: publicat. uel tradit. ex ꝓ & do das actiuū.
Proditor dictus quia detegit. itē proditor ſupplātator. traditor: propalator.
Prodigere: proditum dare.
Prodigere: conſumere.
Prodigo gis ex pro & ago unde prodigus.
Prodigus: profuſus cōſumptor: luxurioſus. fūpruoſus. gluto.

Prodigiū monſtrū:miraculū.
Prodigia dicta ꝙ porro dicāt,id ẽ futura de longe prædicant.Quinq; autem ſunt:prodigiorū, genera ut uarro dicit:Oſtentū:portētū.prodigiū. miraculū.monſtrū.Portēta autē uarro ait:quæ contra naturam uidenf:ſed nō ſunt quia diuina uolūtate fiūt.a portendēdo ideſt præſtendendo dicta.Oſtenta ꝙ oſtendere quæq; futura uidenf Prodigia ꝙ porro dicant,ideſt longe futura p̄dicant.Monſtra uero a monitu dicta:ꝙ aliquid ſignificandū demonſtrent:ſiue appareat ſtatim hæ tamen proprietates abutunf.
Proh dolor interiectio dolentis cū aliqs in dolore loquitur.
Producit:in palam ducit uel facit prolatat.eiicit. ꝑficere facit.
Productio educatio.diſciplina:ī lōgū ductio.
Prægumena προηγουμενα uocāt græci rōnes quæ non de foris contingunt.ſed quia initium de corpore ſumunt.
Præmia exordia:initia.
Præmiō προοιμιον ē initium dicendi.fit enī in principio librorꝫ ante cauſæ narrationem ad īſtruendas audientiū aures ad quod optaf: inter prætatur autē latine præfatio quaſi prælocutio
Prohæres ē:qui loco hæredis fungif:aut inſtitutus aut ſubſtitutus.
Profugus fugitiuus:porro ideſt lōge fugiēs προρρω græce.
Phantaſia.imago alicuius corporis uiſa & cogitāda īanio poſtea figurata ut puta patris ſpecies quā uidimus.
Phantaſma uero eſt:quā nūq; uidimus ſpecies anio figurata.ut puta ſpēs aui.
Phantaſma:uiſio uana.uiſum in ſomnio fit nihil ſignificās.
Phantaſia poetica ē rei inanimatæ ſenſum dare ut mirantur arbores.
Phariſei dicuntur diuiſi.ſe enim a populo quaſi iuſtos ſeparabant.
Pharetra.theca ſagittarū:a ferendo iacula dicta ſicut feretrū a ferendo funus.
Pharmacon medicamentū græce:
Pharmacopotias:medicaminū poſitiones.
Pharmacia:medicamentorum curatio ideſt medicina.
Pharmacopola:medicamēti uēditor græce.
Pharſalia:regio græciæ ideſt theſſalia a pharſalo ciuitate.
Pharū græce pharos turris maxima iuxta alexādriam dicta ꝙ flāmarum indicio longe uideaf uſus enim luminis eſt ad pronuncianda uada portuſq; introitus noctu.hinc in porticibus machias ad prælucendū fabricatas pharos dicūr.Nā phos lux græce.oros uiſio dicif.unde lucifer græce phoſphoros appellaf.
Pharū:inſtrumentū ad luminaria ordinanda ſi/cut etiam cādelas.
Phaſianus:pullus a phaſide inſula græciæ.unde primū aſportatus eſt.
Phaſis:fluuius in colchide.
Phaſis græce nuncius.
hœbus.aliquādo apollo dicif.nam phœbus ſol dicitur.
Phœbus ideſt clarus ab eo quod eſt phos ideſt lux hinc phoſphoros lucifer.unde dicitur phœbe us ea um.
Phœbus & phœbe:ſol,& lūa dicūtur a phos ideſt claritate.
Pheigonta fugientē græce.pheugo φευγω græce fugio latine.
Phene græce:auis fulica.
Phœnix cadmi frater de thebis ægyptiorum inſyriā ꝑfectus apud ſidonē regnauit:eamq; prouinciam phœnicem appellauit ex ſuo nomine.ipſa eſt ubi eſt tyrus.unde phœnices uel phœniſſæ dicunf.
Phœnices tyrii populi.
Phœniſſa.dido a phœnicia unde uenit.
Phœniciā ueſtē græci dicunt,quā nos coccinū dicimus.ipſa eſt & ruſata.
Phœniceum:coccineum.rubeum.roſeum.
Phœnix cis producit penultimā.nā græci phœnix phœnicos.
Phœnix:arabiæ auis dicta ꝙ phœnicum colorē habeat.uel ꝙ toto orbe ſingularis ſit.nā arabes ſingulariter phœnicem uocant.hæc quingentis & ultra ānis unicus dum ſe uiderit ſenuiſſe collectis aromatum uirgultis rogum ſibi inſtruit & conuerſa ad radiū ſolis alarū plauſu uolūtariū ſibi incendiū nutrit:ſicq; iterū de cineribus ſuis ſurgit.
Phœnicem:palmam græci dicunt,p eo ꝙ duret ex nomine phœnicis.
Phœniculum:una ex inſulis quæ æoliæ dicunf.
Phenon ſaturnus dicif.
Pheſtia:una ex inſulis quæ æolidæ dicuntur.
Phæron nomen ſtellæ.quam pagani iouem appellant.
Phibula græcū eſt quā ipſi phiblin dicunt.
Phyga φυγη græce fuga latine.
Phiſadelphia:urbs antiqua in arabia:quam condidit raphaim.
Philantropos genus hærbæ.latine lappa dicitur.
Phylla græce folia.
Philippis urbs macedoniæ:
Philomena:auis luſcinia interpretaf amās uel canens dulce:eo ꝙ dulciter canat.ſoror fuit progne.
Philos græce amicus unde deriuaf filius a filiolus filiola.filiaſtes.filiaſter componitur philoſophus.philoſophia.philoſophicus.philoſophor.pharis.
Phinees interpretaf ori parcens:tranſfixit enim zambri cū madianitide & domini furorem placauit ut pceret.phinees uero frater oſnios mutum interpretatur:quod ſignificat ſacerdotii ueteris ſilentiū.
Phyſicon græce naturale.
Phyſon fluuius.indiæ exiēs de paradiſo interpre

tatur caterua:quia.x.fluminibus magnis ſibi adiectis implef & efficif unus.ipſe eſt & gâges.
Phitentor:inſertor græce.
Phlegethon thõtis:fluuius ardens apud inferos. hoc poetæ dicunt.
Phlegeton.id eſt ardens ſignificat ardores irarum & cupiditatum.
Phlegma dictũ ꝙ ſit frigidũ.græci enim rigorem flegmonem appellant.hoc flegma tis.
Phlegon:unus quattuor equoꝝ ſolis. interpretaf tepens.
Phleges græce flammæ.
Phleutomũ ab inciſione dictum.Nam iciſio græce tomus dicitur.
Phlogates:gemma ex perſida oſtentãs intra ſe quaſi flammas.
Phlomos græce hærba:quam latini hærbaſcũ uocant:quæ ſauciatis urſis medef.
Phœba bæ græcum eſt.
Phobos φοβοσ græce timor.
Phocis.ciuitas græciæ.phos enim græce ignis dicitur.Varro uero dictũ ait ꝙ foueat ignem:nam ignis eſt ipſa flamma:focus fomes & nutrimentũ ignis:uel in quo ignis fouef.
Phone græce latine nox.
Phor græce latine fur.
Phormon græce feruor ſanguinis. inde fit forma unde deriuatur formoſus ſior ſiſſimus itas & formo as componif informis de.cõformo reformo informo.formido etiam.inde deriuaf.
Phormũ:calidum.feruens:unde & formoſus dicitur cui calor ſanguinis & rubore pulchritudinem creat.phos enim ignis eſt.
Phoroneus:rex qui primus græcis leges iudiciaq; conſtituit.
Phos græce lux ignis phox.
Phoſphorus græce lucifer.alii dicunt lucẽ ferens. phox græce lux.
Photiniani ſiue pauliniani hæretici a photino: q chriſtũ nõ ſemper fuiſſe ſed initiũ de uirgine habuiſſe dicunt.
Phrenelis dr ſuſpẽſio mẽtis p errorẽ accns:eſt aũt phren græce mẽbranula q̃dam diuidẽs iter iferi ora uiſceris uel uentris & ſupiora pectoris: quæ corrupta freneſim generat.unde & frenelis dicif paſſio quando hic leditur:& qui hanc patif phreneticus uocatur.
Phryges uel phrygii a thogorma filio gomer nepote iaphet ſunt exorti.hi ſunt troiani.
Phrygia dicta a phrygia Cecropis filia: hæc & dardania dicitur a dardano louis filio.Eſt autem regio troadi ſubiectiua ab aquilonis parte galatiæ: a meridiæ uicinia eſt lycaoniæ:ab oriente lydiæ adhæret:ab occidente heleſponto mari terminatur. Quæ ſunt autẽ phrygiæ maior ſmyrnã habet:minor uero ilium & lycaoniam.
Phrygia una eſt de decem ſibyllis quæ uaticinata eſt ancyræ.
Phrygius lapis dictus quia naſcif in phrygia colore palidus mediocriter.
Phrygionæ ueſtes e phrygia quæ & acupictæ uocãtur.harũ artifices phrygiones homines dicuntur quia in phrygia reperta ea ueſtis eſt: uel quia illi periti ſunt huius artificii.genus ueſtimenti eſt.
Phroneſis græce prudẽtia mater philologiæ dicif hæc mortalis fingitur ideſt ſæcularis.
Phronon græce ſapiens participium.
Phuth filius Cham a quo libii: unde mauritaniæ fluuis adhuc phuth dicif:omniſq; circa eum regio phutenſis dicitur.
Profana ueſtis:quæ ſpinarũ flore & acãtho & maluarum ſtamine texif ſiue bombices uermiculi:q longiſſima ex ſe fila generant: quorum textura bombicinum dicitur.
Profanũ dicif.quaſi porro a fano.Sacris.n.non licet itereſſe.profanũ alienũ a ſacris id ẽ a cultu diuino:irreligioſum.
Profanus:cui ſacris non licet intereſſe.Nefarius uero non dignus farre.quo prima hominum uita ſuſtentabatur.Nefandus uero nec nominandus.
Profanat:poluit.contaminat.
Profectus ambulauit:porro ductus.extractus.prouectus ætate ſenior.
Proficiſci:greſſum dirigere. creſcere.
Proficiſcor eris profectus:ex pro & facio a in i mutatur.
Profecto:procul dubio.utiq;.pro facto ſcilicet habeas.
Profeſti dies feſtis contrarii:ideſt ſine religione.
Prophetas noſtri uocant: quos gentiles uates appellant:quaſi præfatores:quia porro fanf:& futura prædicunt:qui & in ueteri teſtamento uidẽtes appellantur:quia uidebant ea quæ cæteri non uidebant.prophetiæ genera ſeptem ſũt:primũ ἔκστασις ectaſis: quod ẽ mẽtis exceſſus:ſicut uidit petrus uas de cœlo ſubmiſſum in ſtupore mentis. Secundum uiſio ſicut eſt apud Eſaiam: uidi dominum ſedentem. Tertiũ genus ſomniũ: ſicut iacob ſubnixã in cœlo ſcalã dormiens uidit. Quartum per nubem ſicut ad Moyſem & Iob poſt plagã loqf deus. Quintũ uox de cœlo:ſicut ad Abrahã ſonuit dicens. Ne mittas manũ tuam in puerũ. Sextum genus eſt accepta parabola ſicut in puerbiis & apud Balaam:cum uocaref ad balach. Septimũ genus eſt repletio ſpiritus ſancti: ſicut pene apud omnes prophetas. Alii tria genera uiſionum eſſe dixerũt. Vnum ſecũdum oculos corporis:ſicut Abrahã uidit tres uiros. Alterum ſecundum ſpiritum:quo imaginamus ea quæ per corpus ſentimus: ſicut petrus uas illud:& Eſaias dominum nõ corporaliter ſed ſpiritualiter. Sed quẽ admodũ figuraliter nõ proprie multa dicũf: ita etiã futura multa mõſtranf. Tertium ꝙ neq; corporeis ſenſibus nec illa parte autem qua corporalium rerum imagines capiuntur ſed per intuitum mentis quo intellecta cõſpicif ueritas:ſicut quod Balthaſar corpore: Daniel mente uidit: ſine quo illa duo infructuoſa ſunt:uel in errorẽ mittunt. Oĩa tamen hæc genera ſpiritus ſanctus moderaf. habere prophetiã etiã mali poſſunt ſicut Saul.p

phetarū filii in ueteri teſtamento dicebantur id eſt monachi.
Prophetia eſt rei latentiū ꝓteritaꝝ uel ꝓſentium: uel futuraꝝ ex diuina inſpiratione manifeſtatio prophetia in uerbis ſecūdum hoc: ꝙ uerba ſunt futura ſignificat: typus autē res declarat ex rebus poſſunt tñ hæc duo iſta ædificatione miſceri: ut dicamus: quia ꝓphetia eſt typus in uerbis ſecundū id quod uerba ſunt: & contra typus eſt ꝓphetia in rebus inq̄tum res eſſe noſcunt.
Prophetes græci dicunt.
Prophetiſſa uatis fœmina uel uxor. ipſa fœmina prophetans.
Profitetur: ſpondet. teſtatur. porro fatetur. iactat. narrat.
Profligat: diſtribuit. accelerat. conſumit celerius. errogat: acquirit.
Profligat: fundit. dilapidat: coadūat. donat. cedit. interimit.
Profligatus: proiectus. deuius. puerſus. afflictus. ſceleratus. internectus.
Profligo as aui actiuum eſt. profligo gis proflixi proſtraui.
Profluere: abundare. effluere.
Profluens: opimus. abundans. paratus.
Profugus ꝓprie dicitur qui ꝓcul a ſedibus ſuis uagatur quaſi porro fugatus. diſſipator.
Profundit: diſſipat. deuorat. proiicit. unde profuſus. largus.
Profundo dis ꝓfudi ſum.
Profundū: uorago: altum. uniuerſum. magnum ꝓfunditas idem eſt.
Profundū ꝓprie in corporalibus ut maris. profunditas uero etiā in cæteris ut ſapientiæ.
Profundum proprie cuius porro ſit fundus: abuſiue aūt profundum uel ſurſum uel deorſum dicitur ut maris ac terræ cœliq; profundum.
Progenies: propago. poſteritas. ſtirps.
Progenies: a pronepote incipit uocari quaſi porro poſtgeniti.
Progenitores antiqui quaſi porro generātes aui uꝫ proaui.
Progeſtum. ſuburbanum.
Prognati. progeniti.
Progne hirundo: ſoror fuit philomenæ.
Prognoſticon qui & ſymeoſticon dicit: ideſt recognoſcens uel ſigna aduertens.
Prognoſtica: præuiſio ægritudinū. dicta a p̄noſcendo. Oportet enim medicū ꝓterita præſentia & futura præuidere. liber eſt.
Progredi. ultraire. uel lōge. ex pro & gradior a mutata in e.
Progedio & progredior idem ſignificabat antiquitus.
Progron: uituperatio græce.
Prohibere. uetare. repellere. ſubmouere. ex pro & habeo.
Proicit: deuorat. profundit.
Proiectus. profligatus. perditus. humilis.
Proiicitur quod foris eſt penitus a ſalute & a beatitudine alienum.
Proiicere autem dictum quaſi porro abiicere.
Proinde. tanq̄. quaſi. ueluti. acſi. ſimiliter. ita.
Proinde: ſecūdo loco. poſterius. deniq;.
Proinde cōiunctio cauſalis.
Prolatat. ꝓtrahit. morat. ꝓcraſtinat. dilatat.
Prolatus: in medio adductus.
Prolati: nobiles.
Prolepſis: eſt præſumptio: ubi ea quæ ſequi debe rent anteponunt: ut uult Diomedes. Interea reges ingenti molle latinus Quadriuge uehitur curru cui tempora circum Aurati bis ſex radii fulgentia cingunt Solis aui ſpecimen. bigis it turnus in albis & ſtatim adiicere caſtris procedunt: deide dicere latinus & cæteri: ſed factum eſt pro ornamento. Prius enim debuit naturali ordine proprias perſonas deſcribere: latinum. ſ. & cæteros. & poſtremum ſubinferre communiter ꝙ præfati reges ꝓcedunt caſtris.
Prolepſis. præoccupatio nominis.
Prolepſis. notio.
Proles lis. progenies propago.
Proles filius uel filia a prolatando.
Proletarius. capite cenſus. qui nihil propter prolē dare poterat.
Protelarii erant apud romanos qui generandorū filiorū cauſa in urbe morabant. nec arma cogebātur. dicti a prole gignenda.
Prolibor. immolor.
Prolicere. promereri.
Prolicta dicitur & multa ſignificat. Nam prolicit eſt perſuaderi: uerbum autem eius eſt prolector lectaris.
Prolyos. herba florem uelut candorem habet & canos hominum capillos: unde & dicitur.
Prolyxe. cumulate. copioſe.
Prolyxus. longus. inuolutus. extenſus. implicitus.
Prolyxius. largius.
Prologus. p̄fatio ſequentis operis. porcinium eſt.
Prologus ē prima dictio a græcis dicta protologus πρωτοσλογοσ ideſt locutio librū antecedēs. Eius partes ſunt quattuor σαυεξικοσ ideſt cōmendaticius: quo poeta uel liber cōmēdat ανεξεγκλητικοσ ideſt inuecticius in æmulos δραματικοσ dramatichos ideſt argumentaticius attingēs ſequēs opus. μικτοσ mictos ideſt mixtus omnia hæc in ſe continens.
Prolegomena προλεγομενα græce. ꝓdicta uel prædicenda.
Proluit. perfudit. lauit. produxit.
Prolutus. ſaciatus. ebrius.
Proluuies. ſordes. purgatio. decurſus. ſqualloꝛ.
Proludiū. imago ueri ludi. ideſt exercitium.
Promelec hebraice interpretatur pro parturienti.
Promere. canere. exprimere. gerere. explanare. dicere.
Promereri. impetrare.
Promeritum illud antiquitus dicebatur: quicquid pro benefactis præſtitum eſſet.
Prometheus atlantis frater. a paganis de luto for-

maſſe homines fertur. Quod ideo fingitur quia optimus ſapientiæ doctor perhibetur.

Prometheus dicitur homines finxiſſe: cœlũ aſcendiſſe: ignem furatum hominibus dediſſe: unde dii irati ipſum in caucaſo ad ſaxum ligauerunt. eiuſq; cordi aquilam appoſuerunt: hominibus uero febres & morbos dederunt: per quod ſignificabatur ibi aſtrologiam cũ magna cura didiciſſe & hominibus tradidiſſe fulminis rationem quo quidã in ſacrificia bene ſũt uſi: quidã eo periẽrũt unde hõibus peſtis data dicitur.

Prometheus filius terræ: qui cum facula ſolis ignẽ ſubripiẽs mortalibus dedit dictus ἀπὸ τῆς προμηθείας id eſt prouidentia.

Prominet: æminet. ſupereminet. incunbit. urget. altum eſt.

Promiſcuũ: cõfuſum. diuerſum. uariũ. cõmune.

Promiſcue: confuſe. inordinate. paſſim.

Promittit: ſpondet. fidem facit.

Promptum: manifeſtum: ubi ſunt omnia uænalia. abundans. copioſum.

Promptus: apertus. paratus: igenioſus.

Promptus tior tiſſimus. in ablatiuo etiam in promptu reperitur id eſt in aperto.

Promptuaria: interna cubicula. cellaria theſauri.

Promptuariũ dictũ q; ide neceſſaria uictui ꝓmũtur id eſt ꝓferuntur. Eſt autẽ tpis longi: cellarium uero paucoꝝ dierum.

Promulgat: profert. pronunciat. patefaciat. prodit manifeſtat.

Promulgatũ: foras manifeſtũ. uel cõſtitutũ ut lex.

Promontoriũ: locus in mari eminens. cõe ẽ inſulis ut ꝓmineant: unde loca eaꝝ ꝓmõtoria dicuntur

Promontorium, mons. collis: cliuus.

Promurale. murus ante murum dictum eo ex q; pro munitione muri. ſit. Eſt enim proximũ ſibi antemurale.

Promurium: ſpacium iuxta murum.

Promus & condus cellularius eo q; deintus ꝓmat & intus condat.

Promuſcida proboſcis potius roſtrum elefãtis dicitur eo q; illa pabulum ori promoueat id eſt admittat.

Pronefas ſcelus. contra fas. contra iuſtitiam. interiectio eſt.

Pronepos dictus quia prope nepotem eſt id eſt filius nepotis:

Proneptis fœmina filia nepotis uel neptis:

Pronexium funis quo nauis religatur ad palum:

Pronomen pars orationis eſt: quæ pro nomine ſcilicet proprio poſita: tantundem pene ſignificat ꝓ ſonamq; finitam recipit: ideo pene quia ſubſtantiam tm̃ ſignificat notamẽ & qualitatem: quomodo nomen. Bene igitur faciunt: qui cætẽia finitis perſonis ſeparant a pronõibus. xv. Nam cætera infinita uel relatiua uel interrogatiua ſubſtãtiæ qs qui. uel qualitatis qualis. uel quantitatis quantus uel numeri quot. magis nomina ſunt. Sex accidũt ſibi: ſpecies primitiua uel deriuatiua: Genus numerus. figura. caſus. perſona. Perſona oñditur in pronomine repñtatio:

Pronomen ex noie naſcitur: cuius officio fũgitur: dictũ quia uice nois ponit: ne faſtidiũ faciat nomen ipſum dũ itetat. Nam cũ dicimus: Virgilius ſcripſit bucolica: addimus pronomen: ipſe ſcripſit georgica. ſicq; faſtidium tollit & ornatum inducit. pronomina indubitata ſunt. xv. primitiua octo. ego. tu. ſui. ille. ipſe. iſte. hic & is. Deriuatiua ſeptẽ. meus. tuus. ſuus. noſter. & ueſter. noſtras & ueſtras. Ex quibus ſemper ſunt demonſtratiua ego. tu. hic iſtic. Semper relatiua: ut is ſui.

Modo demõſtratiua modo relatiua: ut ipſe. prima igit & ſecunda perſona ſingula tm̃ hñt pronoia: quia ſemper pñtes ſunt & demõſtrãt. Tertia uero ſex: quæ modo demõſtratiua modo relatiua ſũt. Demonſtratiua mõ pñs iuxta ut iſte: mõ abñs uel lõge poſita: ut ille. pmæ declinatiõis ſũt: ego. mei tu. tui. ſui. Secũdæ hic huius. iſte iſtius. ille illius ipſe ipſius. is eius. Tertiæ meus tuus ſuus noſter & ueſter. Quartæ nr̃as & ur̃as. Tria tm̃ ꝓnoia cõponunt iſte hic is: q; unã iterpretationẽ hñt apud græcos αὐτὸς ut iſtic iſtec iſtoc idẽ. nam eccũ cãcos cas lũ p obliquos tm̃. met uero te pte ce adiectiões ſunt. egomet tute. mecapte. huiuſce.

Pronœa dicitur ϖρόνοια quaſi principalis uel ꝓuidentia.

Pronubere. aſſiſtere.

Pronubens. aſſiſtens.

Pronuba dicta q; unbentibus præeſt. quæq; nubẽtẽ uiro coniũgit: ipſa eſt & paranympha.

Pronũciat: ſententiã dat. hortatur. aperte loquitur uel legit.

Pronuncianres uocant eo q; porro annuncient: tãta enim & tam præclara eſt eorum uox: ut q̃is longe poſitorũ aures adimpleant iidem & lectores.

Pronus: curuus. ſubiectus humilis.

Propagat. multiplicat. auget.

Propago: ꝓgenies. ſtirps. linea originis uel. uitis:

Propago pro uite producitur. pro progenie breuiatur.

Propaginare. eſt flagellum uitis terræ ſubmerſum ſternere: & quaſi porro pandere. hinc ꝓpagines.

Propatulũ. in palam ductũ. coram factum.

Propatruus. frater proaui.

Prope. iuxta. ſecus: prifc. prope ior ximus: quod tamen pro cognato accipit poſitiuum eſt & cõparatiuũ. prope diem. alia die. cito.

Propendit. inclinat. ꝓſpicit. feſtinat. procurrit. extendit. expectat.

Propenſum: porro extenſum. dilatatum:

Propenſius. extenſius.

Properat. qui unũquodq; mature tranſit; feſtinat uero qui multa incipit. ſimul nec perficit.

Propere. uelociter. celeriter. ſummatim.

Properum, feſtinum.

Propes. funis quo pes ueli alligatur quaſi prope pes.

Propinare. modo uinum miniſtrare ſignificat. proprie autem ſitim pellere ſignificat. Nam græce

πρεινω pino bibo ſignificat.
Propinquat:proximat.prope eſt.
Porpinquo:abſolutū & actiuum: ut propinquans augurium.
Propinquus:cōſanguineus.pximus.germanus.
Propinquitas:cognatio.amicitia.
Propinq;uicini.finitimi.iuxta poſiti priſc.
Propinquus ior.dicunt legiſlatores uirum conſanguinitate propinquum.
Propiciat:placat.ſacrificat.
Propitior ari is propitiatus
Propitiatoriū dictū quaſi propitiatoris oratoriū.
Propius:magis prope:diligentius.
Prophoneſis eſt in media ſententia exclamatio ad deum.
Proponit:q̄ſtionē facit.anteponit.inſtituit.
Proportio eſt duoꝝ terminoꝝ ad ſe inuicē quædā cōparatio.Proportionalitas uero eſt collectio ꝓportionū in unūquodq; redactio.
Propoſitum:inſtitutum.iudicium.uoluntas.ſtudium ſecta.
Propoſitiones ſunt hēntes aliquid qđ diſputatiōe ſoluendum ſit.
Propoſitio eſt oratio uerum falſumue ſignificans: ut homo eſt animal.homo non eſt animal.hæc a nunciatio & ꝓloquium nūcupat. hæc diuiditur in duas partes affirmationē & negationem.hæc ſine cauſa ſui tm̄ dicatur: ſiue ad aliquid approbādum afferatur:propoſitio eſt.
Propontis dicitur locus inter thraciam & bithyniā ubi mare ſtringitur: dictum qua pontum præuenit.Idem & a tranſitu uel anguſtis meatibus boſphorum dicitur.
Propríum dictum quaſi porro priuatū. ſeparatū a communitate.
Propriū priuatum ſuum:quod alii non pertinet.
Proprie.priuatim.nominatim.ſigilatim.
Proprium eſt quod de pluribuſ non ſpecie differentibus in eo quod quale ſit non in ſubſtantia prædicatur:ut riſibile de platone & cæteris hominibus.
Propter:prope.iuxta.ſecus.
Propter præpoſitio accuſatiui caſus a pro deriuat ſicut a præ præter:ſignificat παρα græcam præpoſitionem.
Propter pro cauſali coniunctione accipitur:ut propter te non facio:uel pro præpoſitione iuxta: ut propter aquam.
Propterea:ob eam rem.iccirco.ideo.priſc..coniūctio cauſalis.
Propudioſum:rubore plenum & confuſione.
Propudioſe:turpiter:pudende.
Proh pudor. confuſio interiectio.
Propugnat:defendit.ſucurrit.adiuuat.expellit.
Propugnator:defenſor. cuſtos.
Propugnacula:pinnæ ſunt murorum. dicta quia ex eis propugnatur.
Propugnacula:loca ſepta :murorum ſummæ partes.
Propolat:uændendo proponit.anteponit.
Propulſat:ſubmouet.repellit.
Prora:anterior pars nauis quaſi priora dicta.unde proreta.
Proreta dicitur:qui in roſtro nauis ſedet nauis gubernator uel magiſter.
Proreta ſacundum quem uela & funes reguntur & cætera.
Pro re:quod ad rem pertínet iuxta rem ſecūdum utilitatem.Sic quoq; dicimus pro tempore: pro perſona:pro cauſa:pro maieſtate:pro iure: uel ꝓ aliquo alio.
Pro re expedit:prodeſt fructus eſt. conuenit. utile eſt.
Proritat:incitat.prouocat.
Proritum:impetum.agonia.
Prorogat:diſtrahit.expendit.prolongat.
Proroſtra dicta ꝙ ex bellis captis nauibus roſtra ablata ſūt &in foro romano ꝑfixa ob iſigne uictoriæ:idem eſt & forum.
Prorſus. pculdubio.omnino profecto.plane.
Prorumpit:emittit.floret.exit.
Proruunt:porro cadunt. impetum faciunt extra ruunt.
Pros græca præpoſitio adiurandi:ut προς θεων/ον ideſt per deum:& pro ad ponitur προς την πολιν ideſt ad urbem.
Proſa eſt producta oratio & a lege metri ſoluta. prorſum enim antiqui ꝓductum dicebant & rectū. Alii prorſam aiunt dictam ab eo ꝙ ſit ꝓfuſa:uel ſpacioſe ꝓruat nullo ſibi termino ꝑfinito.
Proſæ autem ſtudium ſero uiguit q̄ uerſuum. Oia enim uerſibus prius condebant.prius apud græcos pherecydes:apud romanos apius ſoluta oratione contendit.
Proſapia:genus.progenies.
Proſatus:progenitus.
Proſcænia pulpita ſunt ante ſcænam: in quibus ludicra exercebantur .theatrales ludi erant.
Proſcindere:irrumpere.laceſſere. contumelia increpare.
Proſciſſio:eſt aratio prima duro adhuc agro.
Proſcriptus:damnatus.cuius bona palam & aperte ſcribunt.id eſt exulatus.
Proſecrat:ſacrificat.immolat.libat.
Proſelenus:ante lunam natus.
Proſelytus.aduenticius. de quo in pſalmo uidua & aduenam ideſt proſelytum.
Proſelytus dicitur aduena & circunciſus: qui miſcebatur populo dei græcum eſt.
Proſequitur:punit cauſam dicit.aſpirat.
Proſerpit: germinat.inualeſcit.increſcit.
Proſerpina ideſt ceres quam pagani frugibus germinantibus ꝑfecerunt deam.dicta ꝙ ex terra ꝓ ſerpiat fruges. ꝑficitur inferiori parti terræ.
Præſeutice:humiliatiue deprecatorie laudatiue
Proſeuchomai προσευχομαι orot.ide pſeucha. domus pauperū:in quibus elemoſynas petūt. dicitur etiam oratio.
Proſicum ideſt reſpōſum quaſi proficon ideſt ad imaginatum humanæ uoci in fanis.

Proſlambanomenoſ προσλαμβανόμενος interpretatur:acceptus acquiſitus:unde proſmelodes dicitur a quibuſdam.i.ad melodiam:addita eſt autem prima chorda uel uox.
Proſlambanomenos dicit appoſitus & acquiſitus ſiue fundamentum.
Proſluexiũ:funis quo nauis religat ad palum.
Proſodia græce accentus dicitur. Nam græce pros ad,ode uero cãtus.
Proſodia ſonus æqualiter flexus.
Proſopa græce perſonæ dicũtur latine quaſi ad faciem,nam προσώπον dicitur facies.
Proſopopeia id eſt confirmatio perſonæ: ſicut qñ quis ad ſe quaſi ad alium loquit.
Proſopopeia id eſt cõfictio: cum perſonã imponimus ei rei quæ non hẽt naturam loquendi: ſicut mons arbor aut mus loqui finguntur.
Proſpectat:deſup aſpicit.frequentatiuũ a,pſpicio
Proſper:fœlix.ſecundus.
Proſpere:fœliciter.
Proſperum:commodum.bonum.
Proſperiora,præſtantiora,meliora.
Proſper & ,pſperus eri facit,inde ,pſperitas & proſperor aris atus.
Proſperari eſt ad meliora ,pficere.cõmutari.
Proſpicit:longe uidet.futuroꝝ iudiciũ ,puidet.
Proſpicimus longe:aſpicimus uero ante nos.
Proſphonetice προσφονητικῶς exclamatorie.
Proſternit:funditus tollit,.expugnat: ad terram iactat.
Proſtibulũ idem & theatrum ideo dictum q̃ propter laudes exactas meretrices ibi proſtrarentur idem & lupanar.
Proſtibulũ a proſtro primam corripit.priſc.
Proſtibulum:domus fornicaria:
Proſtibulata: meretrix poſtracta.
Proſticum ad aliquid.
Proſtituere:proſternere ſubdere.
Proſtituta ,ppoſita,libidini ſubiecta.
Proſtitutæ meretrices dictæ:quia ,pſtrant ſe a`præſidendo in meritoriis.
Proſtracta meretrix:quæ proſtrat.
Proſtrat:urbem diruit:in planum ducit.delet.
Proſtro as aui proſtratum.
Proſtracti:iacentes.humiles,ſubacti.
Proſubigit,fodit.
Proſum:productum.rectum.
Proſubi hærba eſt colloquintida:
Protedæ:faculæ de pineo ligno.
Protegit.defendit.adiuuat.tuet.
Protumπρῶτη græce prima ſingulariter.prota τὰ πρωτα pluraliter neutrum.
Protelarii græce dicuntur qui proli operam dant
protelat:dilatat.prolongat.prouocat.
Protendit:futura ſignificat.porro tendit: pergit: ictu excludit.
Protenus locũ ſignificat:protinus uero tempus.
Proterit:pedibus terit.
Proteruus,uiolẽtus.peruerſus.iprobus.ſuperbus.
,pthelis græce latine dr̃ ,ppoſitio.,pthelis eſt appoſitio in principio uerbi:ut gnatus ,p natus.ipulſus ,p pulſus.Nã pros ad:thelis uero poſitio dicit
Proctheſifonte propriũ eſt ctheſiphon.
Proteſtatur: ualde confirmat. uociferat. monet quærit clamat.
Proticæ:quibus naues producuntur.
Protinus aduerbiũ loci ſignificat longe.
Protinus aduerbiũ temporis.mox.cõtinuo.ſtatim exinde.ſine mora.e ueſtigio.
Protologia.ſubtilis locutio.quando res ſingulæ minutatim proferuntur.
Protos πρῶτος græci:nos protus dicimus id eſt primus.
Protomartyr.primus martyr.
Protonos græce funis.
Protoplaſtus πρώτοπλαστος primus plaſmatus.
Protorypum:quod dicitur principale.
Protrahit.dilatat.in mediũ trahit.differt.ãpliat
Prouehere.ad honorẽ producere.augere.ſublimare.portare.expellere.
Prouehor:honore donor.procedo.
Prouectus,auctus honore.cumulatus. honoratus.
Proueho his xi ctus.componit ex pro & ueho. hic prouectus ctus ideſt augmentum.
Prouenit:bene euenit.ad futurum proficit.
Prouentus tus.caſus.bonus euentus.ſors. fructus. proſperitas.
Prouerbium.ſimilitudo.figura uerbi.
Prouerbialis ſpeciei hoc habet cum ,pphetia commune:q̃ ſuperfices difficilis uidet.propriũ autẽ habet:q̃ ei nec hiſtoria nec ,pphetia miſcet: & ſola eſt quæ ita intelligit:ut quodammodo ſuperficies auferat.
Prouerbia ſunt aliud habentia in medulla. aliud in ſuperficie pollicentia.Prouerbia quippe non hoc ſonare quod ſcriptum eſt:etiam in euãgelio docemur ſic:q̃ i parabolis & prouerbiis locutus ſit dominus.
Prouerbiorum:liber dicitur q̃ Salomon ĩ ipſo ſub cõpatiua ſimilitudine figuras uerborum & imagines oſtendit.ipſam aũt ueritatem ad intelligendum legentibus reſeruauit.
Prouidet:procurat: p̃meditatur. rimatur anteuidet.
Prouidus,prouiſor.ſagax.porro uidens.
Prouidentia: eſt ipſa illa ratio diuina in ſummo omnium principe cõſtituta:quæ pariter cõplectitur.cunctaq; diſponit: q̃us diuerſa q̃us infinita Eadem uero adũatio digeſta temporibus fatum uocatur.Pendetque unum ex altero.Quæ igitur ſunt ſub fato ſunt quoq; ſub prouidentia.Quædam uero ſub prouidentia fati ſeriem ſuperant quæ ſunt ,ppinqua primæ diuitati ſtabiliter fixa.
Prouinciæ de nomine auctoris quædam prius appellatæ ſunt & poſtea a prouincia nomen genti ẽ factum.Nam ab italo italia:& rurſus ab italia itali:& ſic utimur nomine gẽtis:quomodo fuit ipſũ nomẽ auctoris.
Prouinciæ ex hac cauſa dictæ quia principatus gen

tium: qui ad alios reges pertinebant: cum in ius ſuum romani uincendo redigerent: procul poſi/tas regiones ,puincias appellauerunt.
Prouinciæ a porro uincendæ dictæ.
Prouincia propriū eſt regionis cuiuſdam.
Prouincia ſignificat celeriter aduerbium & prouidentiam & officium: ut ex prouidentia factum eſt: ideſt ex officio.
Prouocat. porro uel ante uocat ad iram uel ad bellum commouet. compellit.
Prouulgat: propalat. diffamat.
Prout. ſicuti. qualiter. uel ut.
Prout. pape.
Proxenia. quæ inter emptorem & uenditorem eſt.
Proximi: uicini. affines. agnati. propinqui.
Proximus: propter proximitatem ſanguinis dictus
Proximum. omnē hominem oportet itelligi. quia nemo eſt cum quo ſit operandum malum.
Proximus proximior a legis latoribus dicit.
Prudens quaſi porro uidens dicitur.
Prouidus. conſideratus. eruditus.
Prudentia eſt agnitio ueræ fidei & ſcientia ſcriptu rarū. in qua intueri oportet illam trimodam itelligentiam. primum hiſtorialiter: ut ſunt decē p/cepta: ſecundum permixtum hiſtorialiter & tropice: ſicut de ſarra & agar: q̄ duæ mulieres ueræ fuerunt: & tropice duo teſtamenta ſignificauerūt
Tertium quod tantum ſpiritualiter ſicut cantica canticorum.
Prudentia humanis rebus: ſapientia diuinis tribuitur.
Prudentiæ partes ſunt ſcientia rerum ciuilium militarium terreſtriū & nauticarum.
Prudens eſt utilis rerum futurarum ordinator: peritus uero uſu doctus. callidus exercitatione artis inſtructus. facundus qui facile fari poſſit.
Prudentia eſt rerum bonarū & malarū ſcientia. partes eius ſunt: memoria. intelligētia. prouidentia.
Pruina eſt matutinis tēporibus frigus & roris aqua congelata. inde dicta quaſi ſit ignis. pyr enim græce ignis. urere enim ad frigus & ad ſolem pertinet quia duo diuerſa uno nomine ſignificant. Similis enim uis caloris & frigoris: unde utraq; ſaxa rūpit. & uterq; urit.
Pruina eſt aqua hyemalis alba.
Pruina artiū doctrina. eruditio honeſtarū.
Pruna eſt q̄diu ardet: cū aūt extincta fuerit carbones noiantur: dicta eſt aūt a puriendo.
Prunæ: carbones uiui.
Prunum latini ob colorem uocant: rubent enī eius poma.
Prunus: ipſa arbor eſt & fœmininum. prunum uero pomum neutrm eſt.
Prurire: libidinē cōmouere: uel delectando uri.
Prurigo. ſcalptio.
Prurio ris riui. pruritus tus.
Pſallere eſt organū aſſumere: qd' pſalteriū dicitur & pulſu manuum uocibus cōcordare. pſallēdi autem uſum dauid propheta in magno myſterio p/didit eccleſiæ: cuius pſalteriū iccirco cum melodia cantilenarū ſuauiū ab eccleſia frequētat': quo facilius animi ad cōpunctionē flectant. primitiua autē eccleſia ita pſallebat ut modico flexu uocis faceret reſonare pſallentem. ita ut pronunciati uicinior eſſet q̄ canēti. ppter carnales aūt nō propter ſpirituales cōſuetudo cantandi eſt inſtituta: ut quia nō uerbis cōpūgunt: modulationis ſuauitate moueant'. Sicut beatus Auguſtinus proteſtat dicens. Oēs enim affectus pro ſonorū diuerſitate neſcio qua occulta familiaritate excitant' magis: cum ſuaui & artificioſa uoce cantatur.
Pſalteriū decem chordarum eſt: quia decem ſunt præcepta. Tāgis decem chordas & occidis totidē beſtias ideſt uitia. ita cadentibus omnibus beſtiis: ſicut per ordinē ſunt præcepta: ſecurus & innocēs in dei dilectione & humana ſocietate uerſaris.
Sunt autem hæ beſtiæ ſuperſtitionis erroris amoris ſæculi ipetatis libidinis crudelitatis. rapacitatis falſitatis adulterinæ cogitationis: cupiditatis.
Pſalma eſt quod pſallit'.
Pſalmi dicuntur quia cantantur ad pſalteriū: quē uſum Dauid in magno myſterio ,pdidit. hæc autem duo in quibuſdam pſalmorum titulis iuxta muſicam alternatim ſibi opponuntur. Nam canticum pſalmi eſt: cum id quod organum modulatur: uox poſtea cantantis eloquitur. pſalmus uero cantici quando quod humana uox præloq̄t ars organi modulantis imitatur. Inter pſalmum & canticum hoc intereſt: q̄ canticum ore proferf pſalmus autem adiuſibile organum id eſt pſalterium canitur.
Pſalmiſtæ a pſalmis canendis dicti: lectores enim prædicant populis quid ſequant'. Iſti cantores canūt: ut excitent animos audientiū ad compunctionem: quorum principes uel auctores dauid ſiue aſaph extiterūt. poſtmodum uero per ſucceſſionem fuerunt: ſicut ordo ſacerdotalis. Mortuo aūt aſaph filii eius in ſuum ordinem ſubrogati ſunt a dauid qui ſoli continuiſ diebus in templo canebant canditatis induti ſtolis ad uocem unius reſpondente choro. Ex hoc ueteri more eccleſia ſumpſit exemplum nutriendi pſalmiſtas uoce & arte præclaros habentes ſonum & melodiam ſanctæ religioni congruentem: non qui muſico geſtu uel tragœdiali arte redoleat. i. non quæ tragicam exclamet artem.: ſed quæ compuuctionem magis audientibus faciat. Antiqui pridie q̄ cauſandum erat cibis abſtinebant: pallentia tamen legumina cauſa uocis aſſiduæ utebatur.
Pſalmos liber græce pſalterium hebraice nabla latine organū dicitur. Titulus autem in pſalteriis hebraicis ita eſt. ſephartelym quod iterpretat uolumen hymnorū. auctores aūt pſalmorum q̄ ponuntur in titulis Moyſes ſcilicet. Sed & dauid & ſalomō & aſaph & aman & ydithū & filii chore Eman hezraelita. Quos Eſdras in uno uolumine compræhēdere uoluit. Omnes autem pſalmi apud hebræos metrico carmīe compoſiti ſūt Nam in more flacci romani & græci pindari nūc alii iambo currunt nunc alcaico: nunc ſapphico

trimetro uel tetrametro pede incedentes.
Pſalterium genus organi muſici eſt quod artifex tenens: licet modulamine quodã ſonorum ſuauitas quaſi cantatio uideat: tamen nõ canticum ſed pſalmus de pſalterio nominat. Canticum uero ſimplici uoce cantantis exprimit.
Pſalterii repertor tubal perhibet.
Pſalteriũ autẽ quod uulgo canticũ dicit a pſallendo nominatũ: q ad eius uocem chorus conſonando reſpondeat. Eſt autem ſimile cytharæ barbaricæ in modũ deltæ lr̃æ. Sed hæc eſt differentia q pſalterium quod uulgo polyphthogon dicit ſignum illud concauum: unde ſonus ſuperius redditur habet: & deorſum feruntur chordæ: & deſuper ſonant. Cithara uero concauitatem ligni inferius habet. Sed cithara diuerſis chordarum numeris a ueteribus conſtat.
Pſalterio autem decachordo hebræi uſi ſũt ꝓpter numerũ decalogũ legis: unde Dauid in pſalterio decem chordarũ pſallam tibi.
Pſalterion ſambucum græcũ eſt.
Pſalteria ſambuciſtra græcũ eſt.
Pſaltes pſalteriũ ψαλλοντα pſallentem.
Pſallo is pſalli: defectiuũ unde pſalmiſta pſalterium pſalmographus.
Pſalmodes arenæ ſunt in ueſica: naſcunt enim ex indigeſtione ciborum q̃ maximũ ex aqua turbida & limoſa bibendo. Quod ſi nõ purgata fuerit ueſica per urinam: ut ipſe arenæ digerant calculum faciunt: qui ſũt lapides magni.
Pſeudos ψευδος græce mendacium.
Pſeudomeni ψεῦδομενοι dicunt fallaces a græcis: qui rem aliquam mentionibus conãt aſſerere.
Pſeudo ꝓphetæ græce id eſt falſi & mendaces.
Pſeudorum ideſt poſticum: ideſt latens oſtium remotum a publico.
Pſeudographus: falſus ſcriptor.
Pſifiaci ſunt: q lumbos dolorem patiũt. ψηφις calculus.
Pſiacium ciliciũ cinis holocauſtum.
Pſyche ψυχη anima.
Pſiconia. animalia.
Pſychomachia uirtutum uitiorumq; pugna quæ i anima fit.
Pſille leuitas uel ſiccitas exilis leue purum. Nota ẽ dextera pars aſpirationis.
Pſyllos populus uenenis ſerpentium reſiſtens.
Pſylli ψιλλου medici.
Pſyllios pulicaria hærba ideſt coriãdrum dicta q ſemen pulicis ſimile habeat: ũde pulica latine dr̃
Pſitacus auis indiæ littoribus gignitur grandi lĩgua unde articulata uerba exprimit. Ex natura autẽ ſalutat dicens aue χαιρε chære. Cætera nomina inſtitutione diſcit.
Pte πτερ græce aliquando.
Phthia patria achillis urbs theſſaliæ.
Ptyriaſis ideſt qui cum urinam faciunt: uelut furfures ſupernatant: qui naſcunt ex calculo: q capillos ducunt per urinam.
Ptiſmarium mortarium a ptiſanis.
Ptiſanæ πτισσανα græce dicunt qui proprie fieri ſolent in pila: hinc eſt illud. Si contuderis ſtultũ in pila quaſi ptiſana feriente deſuper pilo
Ptiſenæ ex diuerſis pigmentis fiunt & liquoribus has qdã faciũt de ordeo in pila qd decorticant.
Ptolomæi omnes reges ægypti dicunt: Sicut Romani cæſares.
Ptolemais & beronice iclitæ urbes libyæ a regibus ægypti nominatæ a quibus adificatæ ſunt.
Phtongi ideſt ſoni inde diphthongus ideſt dualis ſonus.
Ptotos caſus.
Ptoſis πτωσις græce caſus.
Ptoton caſuale.
Pubes iuuenũ multitudo uel pars corporis.
Pudentia uel lanugo barbæ.
Pubes modo iuuentutẽ: modo genitalia ſignificat.
Puberes a pube ideſt pudẽda corporis dicti q hæc loca tunc primũ lanuginem ducunt qui tũc puberes eſſe putant cũ. xiiii. annos expleuerint quãuis alias nondum pubeſcat. qui cum ex habitu corporis pubertatem oſtendũt: generare iam poſſũt.
Pubis puberis alii dicunt pubes uel puber puberis ex hoc tamen compoſitũ: hic & hæc impubis & hoc impube huius impubis facit. ut impubis iuli facit etiam impuberis.
Pubes pubis pro iuuenum collectiõe uel ætas ipſa pro lanugo pro pars pudenda. Cum uero ipſos iuuenes ſignificat pubes uel puber huius puberis facit & eſt adiectiuũ cõmune ut priſc. Quod niſi puberem te iam ſã haberet.
Pubertas. adoleſcentia iuuentus.
Puberat. creſcit. incrementat.
Pubentes. creſcentes. florentes.
Pubeſcit. creſcit. iuueneſcit.
Pubeda iuuenis adoleſcens.
Pubetenus uſq; ad inguinem.
Publipor pro publii puer dicebant antiqui publi poris.
Publicani dicunt cõductores uectigalium fiſci uel rerum publicarũ: uel qui publica negocia ſæculi & lucra ſectant.
Publica uia dicit: q̃ i ſolo publico eſt. q̃ iter populo patet; hæc autẽ ad mare aut ad oppidũ ptinet.
Publicus pro δημοσιος dicimus.
Publicus publicanus: ſicut ruſticus ruſticanus.
Publicat: ad publicum dat.
Puder. turpe fit: a puer q pudet. inde deriuat pudor. cõponit pudicus pudibundus.
Pudet quẽ propter turpitudinẽ uel amorẽ: piget ꝓpter multitudinem.
Pudet imperſonale uerbũ pudebat puduit.
Pudenda genitalia ab eo q pudeat illoꝝ uel a pube dicta.
Pudendũ. fœdum. erubeſcendũ.
Pudens opinionẽ ueram falſamue metuit. uerecũdus uero non niſi ueram.
Pudor corporis eſt: pudicitia mentis.
Puella uidet añdicta q̃ſi pupella. i. puula. unde pupilli nõ pro conditione ſed pro ætate dicuntur.

Puella in ueſte & ætate paruula dicit quaſi pulla
Puerpera uero quæ primū enixa eſt.
Puer componit a pus & hæret: inde pudet.
Puer a pueritate dictus: quia puruſeſt: & nondum lanuginem habet: hi ſunt ephebi.
Puer dicitur tribus modis, p natiuitate: ut puer natus eſt nobis: pro ætate utoctenis: pro obſequio & fidei puritate: ut puer meus es tu. cū Hieremias longe pueritiam exceſſiſſet, priſc. hic puer huius pueri, cuius fœmininum puera dicebant antiqui unde puerpa dicitur. quæ pueꝛ uel pueram parit ideſt puellam: qđ eſt diminutiuum a puera: ut a tenera tenella: ueteres tamen hic & hæc puer & puellus & puella dicebant.
Pueres, p puellis & puellos, p pueris inuenimus.
Pueritia a puritate dicta ætas: hæc ſeptimo anno uſq; ad quartūdecimū annū tendit.
Perpera dicta, pprie q̄ primū enixa ē eo q̄ puræ id puellæ uel pueræ admodū pariāt.
Puerpera dicta uel q̄ primo partu grauetur: uel q̄ primū pueꝛ pariat.
Puerpiū, primus ptus uel puer i utero formatꝰ
Pugil: pugnator, percuſſor a pugno uel a pugiōe dictus.
Pugil, pancratiarius:
Pugil generis maſculini.
Pugillari eſt pācratiū ideſt pūgnam facere, unde pūgillator.
Pugillator dictus non q̄ uſum pugillatoriæ artis exerceat, ſed q̄ ab ea ſecundū potētiam natura lē affectus. un nō pugillatores a pugillatoria dicti ſunt arte ſed magis pugiles. Pugil enim eſt q pugilatoria utitur arte ſicut curſor.
Pugillatoria ars non eſt propoſita ſecundū naturā ſed, ſecundū uſum. Sic de cæteris artibus. Ars tamen imitat naturam.
Pugillator: q de manu in manū mimos ſubtrahit.
Pugillaris: tabula quæ pugno tenetur: uel paruus liber.
Pugillares generis maſculini ſemp pluraliter. qa pugillaris ē q plures tabulas continet.
Pugillaris etiam ſingulariter dicitur.
Pugillus: paruus pugnus, dimunitiuum interius receptaculū pugni paruiſſimum.
Pugio a pungendo & trāſfigendo dictus. Eſt enim gladius bis acutus paruus lateri adhærens: idem & clunabulum.
Pugnus a pugillo dicitur: cū manus attrahit: ſicut palma a panſis palmæ ramis.
Pugnus a puniendo uel pungendo uel pingendo uel a pugnando dictus.
Pugnus: diminutiuum pugillus: ſicut tignum tigillum.
Pugnat: bellat. labora. contendit: reſiſtit.
Pugnax bellator.
Pugnaciter, quaſi pugnando.
Pugna dicta: q̄ initio fuit uſus in bello pugnis contendere. uel quia primo bellum pugnis incipiebant: unde inter duos eſt interdum & ſine ferro.
Pulla ueſtis nigra preciosa.
Pullus la lum niger:
Pullatus, niger, fuſcus, qui nigris ueſtibus utit in luctu.
Pulcher a ſpecie cutis dictus ideſt pellis. poſtea trā ſiuit in genus.
Pulcher a pellendo fœdum pulchior rimus pulchritudo. componit ſepulchrū ſepulchralis.
Pulcherrime: egregie. ſpecioſiſſime.
Pulchre: recte. probe. honeſte.
Pulli dicūtur omniū auium nati ſed & aſaliū eoq̄ polluti ſit. qa recētes ſūt: uñ ueſtis nigra dr pulla
Pulicaris herba dicta q̄ ſemen habeat ſimile pulicis hæc pſilios dicitur.
Pulices dicti q̄ magis ex puluere nutriuntur hic pulex huius pulicis.
Puligor aris: deponens.
Pulſa dicta q̄ cū pulte mixta ueſcebatur: ūde pulmentariū dicit.
Pulmentū uocatur a pulte: ſiue enim ſola pultis: ſiue quid aliud eius permixtione ſumatur: pulmentū proprie dicit.
Pulmo qui græce πλευμων pleumon dicitur: iacet in thoracis ſpatio. ſpongiæ ſimilis & multaꝛ uarietatū: ideoq; in ſeipſum recipiendi habet poteſtatem in ſimilitudinē follis fabrorum. Spiritū autē ſpumoſum ideo excreamus: quia preſſura pulmonis ſpumam agit ad modum tortæ ueſtis:
Pulmo ex græco pleumon dicitur eo q̄ cordis flabellum ſit: in quo pneuma ideſt ſpūs ſit: in quo aer continetur: qui accipitur & redditur.
Pulpa: caro ſine pinguedine dicta q̄ palpitet: reſilit enim ſæpe: hanc pleriq; uiſcum uocant: qa ſit glutinoſa.
Pulpa: caro accumulata.
Pulpamentum: delactamentum.
Pulpitū dictū q̄ in eo lector uel pſalmiſta poſitus in publico cōſpici a populo poſſit.
Pulpud nomen opidi maſculinū.
Pulſare: rogare: percutere. cedere. pellere. frequētatiuū a pello.
Pulſus: eiectus. fugatus. a pellor eris. pulſus.
Pulſus ſus uocatus q̄ palpitet: cuius indicio aut infirmitatem intelligimus aut ſanitatem.
Puls tis pulmentū ſimplex ex farina a pellendo ſcilicet debilitatem.
Pultes placētæ: quæ tenuiſſimæ ſūt.
Puluereus: ex puluere factus.
Puluerulentus. ex puluere plenus.
Puluillus: id eſt plumacium.
Puluinar. lectus diuitum eſt. unde puluillus uel a puluino diminutiuum.
Puluinar: capitale. plumacium. templum.
Puluinaria. lecti ſtrata. cerimoniæ res diuinæ. templa. honores domini. ſacra loca dicuntur.
Puluinaria proprie lecti: qui ſternunt in tēplis interdum pro templis.
Puluinus priuati hoſis ceruical. puluinar uero principiū uel lectiſterniū qđ ſternebat in templis.
Puluinus lectus. unde puluillus diminutiuum.
Puluini: machinæ ſunt: qbus naues deducūtur &

ſubducunt in portum.
Puluis dictus q̃ ui uenti pulſetur: ſicut ait prophe ta: tanq̃ puluis quem proiicit uentus. hic puluis uel puluer pulueris ſingulariter declinatur ſem per uſu.
Puluis ſignificat peccatores: uel carnis uanitatẽ uel terrenã intelligentiam.
Puluis puteolanus. in puteolanis collibus italiæ col ligit: opponiturq; ad ſuſtinenda maria fluctuſq; frangendos. Nã merſus in aquis fit lapis.
Pollulat, germinat: creſcit uiolat.
Puellat, pollet cũ lætitia.
Pullus: natus cuiuſcũq; animalis. dictus quaſi pol / lutus.
Pullus pulla pullum. niger nigra nigrũ. fuſcus uel puſillus.
Pumex pumicis. lapis ſpõgioſus & aridus. quo utũ tur in polliendis libris.
Pumex dictus q̃ ſpumæ denſitate cõcretus fiat tã tam refrigerãdi naturã habens. ut in uaſe miſſus muſta feruere deſinant.
Pũmilius. mollis & iners.
Punacia. radix ſalutaris.
Punctũ dicit. in quo ſtillum ſemel ponimus & ele uamus.
Punctũ a pungẽdo dictũ. ſignũ uel finis in corpo / re adeo breuiſſimũ q̃ interuallo careat in tẽpore quoq; uel horis particula quædã ponit. facit autẽ punctũ uel punctus.
Punctũ geometræ dicũt q̃ incõpræhẽſibilem bre uitatem ſui in partes diuidi nõ poſſit: nec ipſum pars aliqua ſed tãtũmodo ſignũ eſſe dicit.
Punicũ malũ dictũ q̃ ex punica regione aduectũ ſit idem & granatũ.
Punica africana maurica.
Puniceũ fit a phœniceũ œ in u.
Phœnices. punices.
Puniceus pro φονικέοσ.
Puniceũ: rubeũ. roſeũ. africanũ. pomũ cuius diuer ſa ſũt genera.
Punicani lecti parui & humiles carthagine primũ aduecti. unde & dicti.
Punit. ulciſcit. ſupplicio afficit cõſumit.
Punitio. ſuppliciũ. ultio.
Pupare. creſcere.
Pupæ imagines. quas puellæ faciunt.
Pupilla eſt medius punctus oculi. in quo uis uiden di eſt: & ubi paruæ imagines uidentur: unde & dicũ tur: nam paruuli pupilli dicuntur: hanc plæriq; pu pullam uocant. Vocat autẽ pupilla q̃ ſit dura ut ſũt pupilli & puellæ: has phyſici dicunt ante tri duũ morituris non apparere.
Pupilla ſignificat humanitatẽ per quam dirigit iu diciũ.
Pupilli orphani dicti quaſi ſine oculis. ideſt parẽ tibus orbi: hi uere dicunt pupilli quorũ patres antedeceſſerint q̃ nomen ab his acceperint: cæteri orbi dicunt.
Pupillus dici poteſt cui morit pater hic mũdus.
Pupilli quaſi patribus priuati.
Puppis: poſterior pars nauis eſt: dicta quaſi poſt. ponitur pro naui.
Pupullæ pupillæ pupulla pupullæ principale.
Pupus: puerulus.
Pura: munda. nitida. ſerena. ſuauis. canora.
Purus rior ſſimus puritas: purifico.
Purgat: mundat a ſordibus. liquidat. purum agit.
Purgare eſt cũctis ſordibus reiectis ſolum purum relinquere.
Purgatio eſt cũ factũ quidem concedit. ſed culpa remouet: hæc tres habet partes: imprudẽtiam. ca ſum. neceſſitatem.
Purpura apud latinos a puritate lucis dicta: apud græcos aũt porphyra dicit cũ aſpiratione. hac in regno romanorum prius uſus eſt tullus hoſtilius poſt ſequentes.
Purpureum πορφυρέον dicimus.
Purpuro as aui.
Purpureus: roſeus ſpecioſus.
Purpura fit ex prima tinctura conchili lucetq; ſub nigra rubedine. Coccus uero ex ſecunda magis rubet.
Purpureæ uuæ a colore dicuntur.
Purpureum mare profundi & pulchrũ ut purpu reum nemus.
Purpuritis marmor rubens ex ægypto candidis in teruenientibus punctis.
Purulentiæ: execrationes a pulmone.
Purulentum: putridum.
Purus ſerenus. ſuauis mundus.
Pus ſanies: corruptus hũor quod poſtula uulgo di citur uel ſolutio.
Pus ueneris cuſtodia eſt: priſc.
Pus neutrum indeclinabile.
Pus inde deriuatur putreo es putredo putreſco: pu tridus. Compõitur computreo ſco a pus & hæret componitur puer pudet pudor. a quo componit porcus a pus dicit puſillus: unde componit puſil lanimus puſillanimitas ter.
Puſillum: pro pauxillum.
Puſillus: paruus modicus.
Puſius paruus.
Puſillanimis puſilli animi. deſperans.
Puſtula in ſuperficie corporis turgida ueluti col / lectio.
Putare purgare ſuperuacuũ. reſecare: inde putamẽ ideſt ablatio. purgatio Componit amputare.
Putare etiam æſtimare. arbitrari: dubitãtis eſt uer bum. Componit cõputo dep. rep. imp ſupp.
Puta quidam aduerbium dicunt: unde perſius id corripuit: ut hoc puta non iuſtum eſt.
Putet fetet male olet puteo es dicit.
Peteus. locus defoſſus ex quo haurit aqua. a potã do dicitur.
Puteal locus in foro ubi fœneratores dabant & ac cipiebãt pecuniam.
Puteolanum ciuitas prope baias in campania.
Puteus aqua uiua in alto eſt fons in ſuperficie. Omnis puteus fons ſed nõ conuertit.
Puticuli. qui ad uera proſpiciunt.

Putridus:grauiter olens & acerbe fetidus. Ser.
Putor oris putredo.
Putidus:amarus,odioſus,inuiſus.fetidus.
Puteo es.a poſt uel pus deriuatur:inde putredo:
putreſco.
Putris ſolubilis.
Putre:diſſolutum.corruptum.hic & hæc putris
& hoc putre.
Putredo:ſanies.

Littera prius nō erat
unde ſuperuacua uo-
cata eſt:qa ueteres p
c cuncta ſcripſerunt.
hanc p̄ter latinos nul
li reſonant uel habēt
Qua:unde.quo.in
quam partem.
Qua:per quam.qua ratione.inquantū.
Qua interrogatiuū per locū:ut qua tranſiſti.Re-
ſponſiua eius: hac illac iſtac.
Quactum:dictū quaſi coactū id eſt coagulatum
acta enim ſecū alia ſpecie coagulaſ.
Qua de re:propter quā rem.cur.quō.qua ratione
Quadrageſima.eſt tempus ieiunii:quod a ueteri-
bus libris cœpit & ieiunio moyſi & heliæ & ex
euāgelio:quia totidem diebus ieiunauit chriſtus
cuius obſeruatio in qua parte anni congruentius
conſtitueref niſi confinis atq; continua dn̄icæ paſ
ſionis:quæ in ea ſignificatur.
Quadragenarius numerus eſt pfectus:propter do
mini ieiunium.uel propter decalogū legis & euā
gelia quattuor.
Quadraginta componitur ex quattuor & geniti ſi
cut uiginti bis geniti:& triginta tergēiti.& cæteri
Deriuatur inde quadrageſimus ma mum quadra
gies quadragēies quadragintuplū: quadragena-
rius a um.componiſ inde quadrigenti.tæ.ta.pro
quadricenti ex quadraginta & centū. ex quo ite-
deriuatur quadringēteſimus ma mum. quadrin
genties.quadringēteni:quadringentuplum: ſic i
cæteris numeris debebis inuenire. Omnes enī nu
meri quiq; ſpecies habēt. Numerale ut unus duo
tres.Ordinale:ut primus ſecundus tertius. Diui
dunm uel diſtributiuum:ut ſinguli bini terni.Pō
derale ut ſimplum duplum triplum. Aduerbia
le ut bis ter.
Quadrās eſt genus nummi habens duo minuta.
Quadrare.congruere.conſentire.
Quadrantem hebræi uocant q; unciæ quartā par
tem appendit.
Quadrans uel quadras dictus quaſi quarta pars aſ
ſis id eſt libræ: quæ ſunt tres unciæ ſicq; ſignatur
Priſcianus.hic quadrans quadrantis.
Quadrangulus q; ex quattuor angulis conſtat. fi-
gura eſt.
Quadrantale:amp̄hora menſura.
Quadratum eſt quod quattuor æqualibus lineis:
& quattuor rectis angulis cōtinetur.
Quadrigæ & bigæ & trigæ & iugæ a numero equo
rum & iugo dictæ.
Quadrigas ſoli.bigas lunæ.trigas inferis.iugas io-
ui ſacrauerunt pagani.
Quadriga ſolis a q̄ttuor equis dicta:quia per quat
tuor anni tempora currit.
Quadriiugos:curtus quattuor rotarum dicimus a
quattuor iugis.
Quadrifidus:in quattuor ptes fiſſus.i. diuiſus.
Quadrifigæ quattuor eadem petunt uiæ.
Quadruplator:fœnerator qui quadruplum fœ-
nus accipit:immo accuſator.qui ex accuſati dāna
tione quartam ſortitur partem.
Quadruplo & q̄druplor idē ſignificabat ātiqtus.
Quadruplus eſt:cum de duobus numeris minor
quater in maiore numeraſ:ut quattuor ad unū
qui facit ſymphoniam diſdyapaſon.
Quadriuium:ubi quattuor uiæ cōueniunt:inde
quattuor artes ideſt arithmetica.geometria:mu
ſica.aſtronomia quadriuium nomen acceperūt
quia ſe adinuicem complectantur & contineant:
ut non bene unam nouerit:qui alias non nouerit:
orbatus ſquæ uno uideatur oculo.
Quadrua:quaternaria.
Quadrupedia dicta quia quattuor pedibus gradi
untur:quæ dum ſint ſimilia pecoribus. tam ſub
cura humana non ſunt:ut cerui damæ onagri &
cætera.Sed neq; beſtiæ ſunt,ut leones: neq; iumē
ta:ut uſus hominū iuuare poſſint.
Quadrupes cōe ſicut bipes: quadrupedis facit.
Qualitas dicta quia per eam qualis quis ſit oſten-
ditur ut ſapiens.
Qualis eſt qualitatis: penultima circūflectiſ quā
do interrogatiuū eſt: quādo uero infinitiuū uel
relatiuum:acuiſ ultima: quæ tamen in lectione
ſopitur.Similiter quantus.
Qualitas eſt ſecundum quam quales eſſe dicimus
Qualitatis proprium eſt ſecundum eam ſimile
& diſſimile dici. Qualitas eſt eorum quæ mul-
tipliciter dicuntur. Nam una ſpecies habitus di
ſpoſitioq;:habitus uero diurturnior eſt.ut ſcien-
tia uel uirtutes.iuſtitia.caſtitas & ſimilia. Affecti
ones uero ſunt cito permutabiles ut calor frigidi
tas ægritudo ſanitas & ſimilia. Aliud genus eſt ſe
cundum naturalem potentiam uel impotentiam
ſecū dum quod pugillatores & curſores dicimus
non q; ſint diſpoſiti:ſed q; habeant potentiam na-
turalē uel facere quid facile uel nil pati:ut ægro
tatiui.Similia ſunt durum & molle.Tertia ſpeci
es qualitatis eſt:paſſibiles qualitates & paſſiōes ut
dulcedo & nigredo.Paſſibiles q̄litates dicūf non
q; ea quæ ipſas ſuſceperint:aliquid patiantur: ut
dulcedo in melle calor & frigus in eis:quæ ipſa
ſuſcipiunt:ſed quia paſſiones inferūt ſēſibus. Al
bedo autem & nigredo & cæteri colores non ſimi
liter his dicuntur paſſibiles qualitates. ſed quia
ab aliquibus paſſiōibus naſcunf. Quæ igiſ a paſ
ſionibus permanēribus uel naturalibus fiunt: paſ
ſibiles qualitates dicuntur. Quæ uero a cito tran

ſeuntibus: ut ppter uerecundiam rubens factus paſſiones dicunt. Quartum genus forma & circa aliquid conſtans figura. amplius rectitudo & curuitas. Secundum enim unumquodq; eorum quale quid dicitur & quadratum curuum & rectum quale quid dicitur. aſperum uero & lene rarum & ſpiſſum non qualitatem ſed poſitionem ſignificat.

Quale dicimus ipſam qualitatem & illā rem. quæ qualitatem participat.

Qualitas uero dicitur ſola ipſa res quæ participari poteſt.

Qualus corbes: quo uua portatur: uel cola ideſt cophinus prælorum: per quem muſtum fluit a colā do dictus. Qualus eius diminutiuum hoc quaſillum.

Quam nomen infinitum relatiuum interrogatiuū eſt aduerbium comparandi: ut tam tu q̄ ego. ponitur pro ualde ut q̄bonus pro ualde bonus.

Quam quando eſt ſimilitudinis uel cōparationis siue electionis aduerbium accipitur. comparatiuum ē quando præcedit magis uel comparatiuū nomen ut magis q̄ tu melius q̄ tu. Similitudinis quando præcedit uel ſequitur tam ut tam tu q̄ ego licet ubiq; ſit comparatio: ubi eſt ſimilitudo Electiuum eſt quādo ſignificat partem illam cui adiūgitur dimitti & illam eligi. ut tempus eſt me dicinæ q̄ querelæ.

Quam eſt diſcretiua uel electiua coniunctio ut dues uolo eſſe q̄ pauper. Eſt & aduerbium ſimilitudinis prout duplicatum p coniūctione aduerſatiua ponit quā q̄.

Quandiu. uſq; ad finem.

Quandudum iam pridem. iam ante.

Quandudum interrogantis eſt iā dudum reſpondentis.

Quam in partem: quid ſibi uult.

Quo pertinet: ad quid ſpectat: quare.

Quam pridē. iam olim.

Quam primū ante omnia

Quāq̄ quis tā & ſi etiam quantū.

Quāquā componitur ex duobus accuſatiuis.

Quāq; uerſum qualibet ex parte.

Quamſi ueluti acſi.

Quāuis licet tame. etſi priſc.

Quāuis uerbum eſt cum aduerbio: p aduerſatiua coniunctione p q̄q̄ etſi.

Quanam uel qua. cur. quare. qua de cauſa.

Quanā parte: in qua pte. adiectio ſyllabica.

Quandam aliquā. m. in. n. mutatur ſequente. d. dam eſt adiectio ſyllabica.

Quando aduerbium tēporis eſt: & eſt interrogandi ut quando ueniſti. Eſt infinitum ut q̄n iuueniā faciā. pōt eſſe relatiuum: ut quādo erā iuuenis peccaui uel redditiuum ut quo tempore ueniſti quādo legebas. Accentu tamen diſcernitur quomō & nomina interrogatiua & relatiua. Nam interogatiuum acuit penultimam. infinitum uel relatiuum per omnes ſyllabas grauatur ab eo compoſita. Aliquando ne quando. infinita ſunt & ante penultimam acuunt. quando: ſæpe pro coniunctione ponitur cauſali: ut fabor enim quādo hæc te cura remordet.

Quandoq; aliquando ſaltem poſt tempus.

Quando: q̄n quatenus.

Quanta q̄ magna.

Quantuſ q̄ magnus qualis inde quantulus & quantillus.

Quantulum. modicum. minimum.

Quantulum: res modica.

Quantus & tantus ad menſuram.

Quot & tot ad numerū ſed tamen tanti & quanti pro numero ponūtur.

Quantus eſt interrogatiuū q̄n acuit penultimam: infinitū uel relatiuū quando ultimā: ſed ſepitur in lectione. Quātitatis ppriū eſt: q; æquale & inæqualedi cit. Quātitatis aūt aliud eſt continuū aliud diſcretū: & aliud ex habentibus poſitionē ad ſe inuicem ſuis ptibus conſtat: aliud ex nō habentibus. Eſt aūt diſcreta quantitas ut numerus: & oratio: continua uero ut linea ſuperficies: bicubitum: tricubitū corpus: præter hæc locus & tempus. Proprie aūt quantitates hæ ſūt: aliæ uero oēs ſecūdū accidēs. ad hæc. n. aſpicientes & alias dicimus q̄ntates. multū. n. dr albū q; ſuperficies multa ſit. & actio longa: q; tēpus longū ſit. & motus multus: ut q multo tēpore currit. Definitæ quātitati nihil eſt contrariū: niſi qs dicat multa pauciſ: uel magna puo cōtraria: ſed hæc magis ſūt ad aliqd.

Quātitas eſt menſura. per quam aliquid magnum minuſue oſtendit uel longo uel breui.

Quātocius: uelocius. celerius.

Quapropter: q̄obrem. propterea. quo pacto.

Quaqua uerſū: q̄libet ex parte.

Quaqua uerſum: in quālibet partem.

Quaquila: graculus genus auis. uulgo coturnix.

Quare: propter quod. ergo. pro quod. cur. itaq;.

Quartarium genus menſuræ: id eſt urna.

Quaſſat: uexat. corrumpit: frequētatiuū a quatio quatis.

Quaſſum cōmotū: fatigatū: attritū: a q̄tio tis.

Quaſi aliquādo pro ſimilitudine aliquando pro ueritate ponit. pro ſimilitudine: ut quaſi triſtes: ſemper autem gaudētes: pro ueritate: ut uidimus gloriam eius gloriam quaſi unigeniti a patre. Aliquando nihil differt utrum pro ſimilitudine an pro ueritate ponat: ut in Iob: quaſi impios percuſſit eos in loco uidentium.

Quaſi: ſicut. uti. tanq̄. uelut.

Quaſillum latinum eſt: quod græce calathum dicitur.

Quaſillum neutrum eſt diminutiuum a qualo maſculino.

Quatit: commouet: uibrat. coruſcat.

Quatitur: tremit. concutitur. formidat.

Quatio tis quaſſi ſed non eſt in uſu quaſſum facit: unde frequentatiuum quaſſo ſas. componit percutio incutio concutio diſcutio.

Quatenus: qua ratione. qualiter. quandiu. pro eo quod. hucuſq;. quouſq;.

Quatenus:qua ratione, qualiter. quandiu. pro eo quod hucusq; quousq;.
Quatinus pro ut ponitur.
Quatinus est coniunctio causalis:ut si dicas.quatinus hoc sine plaga non facis.quatenus uero loci aduerbium uel temporis ut cum dicimus quatenus ibimus.usq; quoq;.
Quatenus:qua ratiõe:quo ordine: quomodo:usq; ad quem finem.
Quatenus aduerbium loci uel temporis idest quousq; per e scribitur. Coniunctio causalis per i quatinus.
Quaternarius sacratus est propter quattuor flumina paradisi.uel quattuor euãgelia.seu quattuor partes mundi.uel.iiii.principales uirtutes.
Quattuor a figura quadrata nominatum.
Quattuor duobus tt scribitur & ideo producitur quater uero per unum:quod breuiatur.
Quattuor. inde dicit quartus. quater quaternus quadruplus.i.numerale ordinale:aduerbiale diuiduum uel distributiuum. Ponderale sicut & i cæteris numeris præter hæc.quartanus q̃dratus quadratura.quaternio quaternionis:quadrus q̃rturius. & uerbum quadro as componit quattuor decim & q̃draginta cũ suis deriuatiuis & compositis.componit etiam quadrãgulus & quaterdecimus quaterdecies a quater:componitur quadruplum.quadruplex. quadruplicitas. quadruplicíter.quadruplo as & quadruplico componit quadriptitus & quadrifariam.
Quaxat:pro rana dicitur:sicut pro coruo.crocitat ranarum est.
Que coniunctio copulatiua per e solum scribit & uidet fieri a græca coniunctione quæ est τε.
Quæ quando est nomen per æ diphthõgum scribendum & in singulari fœminino:& in plurali neutro:& est interrogatiuum:relatiuum & infinitum.
Que coniungit:ue distinguit.
Que cõiunctio est copulatiua postpositiua:& iclinatiua quæ græce τε dicitur. cõponit inde quiq; atq; neq; quoq;:nec a neque factũ per apocopam: quia non potuit q manere in fine.in c mutatũ est. syllabice quoq; addit in fine &;uim cõiunctionis amittit & encletice.ut ũdiq; deniq; itaq;.quando antepenultima acuto profertur coniunctio est rationalis:ut utraq; plæraq;:quæ acuunt penultimã propter masculinũ & neutrum.prisc.
Que quando uim coniunctionis nõ habet.syllaba est pars orationis.ut utiq; itaq;.
Que copulatiua postpositiua:& non solum significat:sed etiam τε græcam.quandoq; repletiua ẽ ut alchandrũq; aliumq;.
Quælibet.quæcunq;.quæuult.
Quemadmodum.sicut.ueluti.
Quẽpiam.quẽcunq;.aliquem.
Quennam.quis igit.quẽnam interrogatiuum.
Quendam cum dicimus certũ aliquem uolumus significare.si non exprimimus nomen:quomodo dignoscat:ut illud.ite in ciuitatem ad quendam si enim dixisset ad quẽlibet uel ad quencunq;.nõ esset certus homo. Sciebat quippe dominus ad quem mitteret.
Quendam m mutat in n propter euphoniam.
Queo quis quit quiui quitum correpta penultima
Queo.possum.
Quæque.quælibet:uel quæ etiam.
Querela lamentatio.q̃stus.clamor querimonia
Querelatur.q̃ritat.clamat.testat.querelor ris.
Quærere.deprecaris cupere.interrogare.
Quærens participiũ a quæro & quæror.
Querimus nota:inquirimus uero de qbus dubitamus.
Querimonia:querela grauis.
Queritat q assidue clamosus ẽ. clamat.interrogat
Querito & queritor idem significabat antiquitus
Quærit:rogat.pscutat.consulit.reqrit.per æacti/uum:q̃rit uero deplorat.accusat.
Querelat.iniurias suas uindicat p e solum scribitur & breuiatur. deponens.
Queror cõmune antiquitus questus facit.
Quero ris quæsiui quæsitum:unde quærito causa differentiæ uerbi quæsito quod a uerbo fit quæso quæsumus.
Quæro ris inde dicitur quæsitor.quæstus questus quæstio.unde quæstiũcula:quæstionator quæstionarius:quærito quæritas quæstor: ũde questura quæstorius.quæso quæsumus.quæsito sitas.componitur acquiro reqro conquiro pquiro requiro exquiro.
Queror ris:ũde dicitur questus tus querela querimonia quærulus la lum quærelor laris.
Quercus siue quernus dicta: q; ea soliti erant dii gentiũ quærentibus responsa dare. arbor multũ annosa:huius fructus galla dicitur.
Quercus dicta:quia antiqui in ea uictum q̃rebant idest glandem.
Quercus:laurus.cornus.ficus tam secũdæ q̃ quartæ declinationis inueniuntur. cætera nomina arborum secundæ erunt.
Quernus de quercu sicut colurnus de corylo.
Quercus inde deriuatur querceus cea ceum.quernus quercetum.
Quernus qui pertinet ad quercum.
Quercetum ubi sunt quercus.
Querulus:morosus.frequẽs in querela.
Querula.parua querela.
Quæstus lucri.questus uero lachrymarum.
Quæsito as.q̃so & quæsumus quasi frequentatiuũ
Quæso.satis rogo.postulo.
Quæstuosus q̃rimoniosus.
Quæstionare:perquirere examinare.
Quæstionarius.quæsitor quæstiono nas.
Quæstio: examinatio controuersia causa disceptatio.a quærendo p interrogando.
Quæstio.lucrum acquisitio:quasi ab acquirẽdo
Quæstio ẽ quæsitio cũ quæritur an sit: quid sit q̃le sit a quærendo dicta.
Quæstionum duo sunt genera finitum & infinitum. Finitum hypothesis græce latine causa

dicitur ubi cū certa persona controuersia.fit ut i rethorica.Infinitum quod græce thesis:latine ꝓ positum nominatur:personam nō habet certam nec est i aliqua certa circūstantia:ut in dialectica ideſt nec loco nec tempore.in causa uero cetta sūt omnia unde quasi pars causæ est præpositum.

Quæstor præpositus & consiliarius .qui pecuniā publicam progat.

Quæstores siue quæsitores uocamus auctores iudiciorum & præpositos.Iudicium enim olim inquisitio uocabatur:a quærendo dicti sunt.

Quæstores qui tributa romanorum colligebant.

Quæstuosum lucrosum acquisitum.

Quæstuarius qui quæstu corporis uiuit.

Quæstus aquisitio.lucrum.prisc.

Quæstus.generiuo quæstus & quæsti.

Quæstus uenit ab acquirēdo.

Quæstus lachrymag:quæstus uero lucri.

Quæstus acquisitio lucrum.

Quæstus quærela uel quærelatus est.

Qui nomen est interrogatiuum:ut qui legit uel infinitum ut qui dixerit fratri suo racha:uel relatiuum ut ille homo q dicitur iesus.prisc.

Qui pro quis ponitur.sed non econtra.

Qui quando pro interrogatiuo uel infinito ideſt pro quis ponitur circunflectitur.quando autem pro relatiuo acuitur per se ideſt non cum præcedēti:ut hic uero est.qui si cœpit amare.in lectione uero grauatur ideſt quando in legendo ita ꝓfertur ut neque relatiuum neque interrogatiuū ibi notemus tunc grauatur ideſt ad æqualitatē aliarg dictionum profertur.Similiter obliqui casus generalem accentum.ideſt circunflexum seruāt secundum regulam:quando sunt infinita uel interrogatiua.Quando uero relatiua acuuntur per se in lectione uero grauantur per omnes syllabas generalis regula est:Omnia interrogatiua:uel infinita circunflectuntur.qs uero pro relatiuo nunq̄ ponitur.

Qui aduerbiū:quid est a nomine substantiuo quis pro qualiter accipitur:sicut quis pro qualis qualiter uero pro qui non accipitur huius qui ꝓpria est significatio.ꝓpter qd ponit & pro quomodo

Qui apud nos est una pars & simplex:quæ relatiua est quod interpretatur græce oϛ quod est subiūctiuus articulus cum nomine infinite apud illos. potest etiam loco subiunctiui articuli accipi:ut in diuidendo ut hominum hi sūt boni:illi mali uel alii sunt boni alii mali.

Qui per se acuitur in lectione grauatur inuenitur pro quis & circunflectitur . obliqui eorum casus quando relationem significant:grauantur.

Quia.quoniā Seruius Quianā.cur una pars est.

Quia relatiuū est:ut feci:quia promisi.quianā uero interrogatiuū quicq̄ : quantulūcunq; ex quid & quoniā d mutato in c quia sequitur q.

Quicquid quodcunq;.

Quid nomen est infinitū : cum pro aliquid ponit ut non audeo quid dicere & est fixum . Nā quod infinitum uel interrogatiuum magis est adiectiuum:ut si quod opus mihi præcipis facio. Nō autem possum dicere si quid opus: sed si quid per se.similiter si interrogatiue proferantur.ut quid mihi p̄cipis ? & quod opus mihi præcipis ? Quid enim infinitū est & interrogatiuū : relatiuū uero nō est:sicut ē quod:ut nō habeo opus qd' faciā nisi quis dicat.Nō habeo quid faciā. Quid esse relatiuū qd' tamen esse nō uidebitur.Si enim ita ꝓnunciatū fuerit:ut apte appareat relatiuum sic, Nō habeo opus aliquod : non poterit ad illud referre quid faciam:sed quod faciam. Sed quia de quid principali interrogatiuo dicere cœpimus; de cunctis etiam interrogatiuis aliquid ad communem utilitatem in medium proferamus.. Sūt igitur interrogatiua : an quid . quis . quantus . qualis.quot.utrum:quotus.quotenus : ideſt usq; ad quē numerū uel quotennis. Cuius ia ium: cur quomodo uel qualiter quare ideſt quamobrem: ubi:qua .quo unde. quando.usq; quo.quotiens. Quæ omnia aut sunt nomia.aut aduerbia:Quærendum igit cur interrogationes duag tantum sint ptiū orationis:& q̄re plura nomina & plura aduerbia:Dicit autem pris.ꝓpterea hoc fieri qa principales partes orationis sunt duæ: nomen & uerbum.Quæ quando in noticia non sunt:habēt de se interrogationem frequēter accipiendam & nominum qdem generales interrogationes ꝓ nomina fieri. Aduerbia quo mō. officio adiectiui funguntad significandā uerborū qualitatē:ut bene legi:uel quantitatē:ut multū legi:uel numerū ut bis legi:uel tempus:ut heri legi:uel locum : ut hic legi.Sic etiam ad generales eorum uerborum interrogationes eadem aduerbia accessisse.Dicendum tamen q; quinq; sunt partes orationis : quæ solæ integras habent significationes:nomen:uerbum.pronomen.participium.& aduerbium:qd' patet in responsionibus:cum solæ respondentur: ut quis ambulat petrus uel ego. Quid agis . lego uel legens sum.Quomodo legis:bene.quod non habent præpositio.coniunctio.interiectio.Fiunt igitur interrogationes per ea tantum quibus integræ significationis partes tantum respondeātur. Nam cum dicitur quis ambulat:potest.respōderi sicut diximus:homo uel petrus aut ego & similia quæ sunt nomina & pronomina. Cum uero dicitur quid agit:potest responderi legit uel scribens est & similia:quæ sunt uerba uel participia.At uero cum additur qualiter legit:responderi potest bene & similia.Sic igitur cunctæ interrogationes ad has quinq; solūmodo fiunt : ut respondeatur partes:nisi dicamus quæ est illa præpositio ; coniunctio.uel interiectio:& respondeaf in & cætera sicut quod est illud uerbum:& respondeaf lego: quod nō pertinet ad superiores significatiōes: sed magis ad uoces . Sed iam q̄re.plura sunt noia pluraq; aduerbia nitamur exprimere . Decē sunt p̄dicamenta uocū qbus fere oībus modis q̄libet res significatur. Substātia : q̄litas:q̄titas.ad aliqd.sitū eē ubi.qn.facere.pati.habere.Cū igit de existētia cuiuslibet horū dubitamus an sit interrogamu

uel non eſt reſpondemus. De omnibus enim iſtis ens uel eſt prædicatur. Rurſus ſi de eiſdem omnibus cauſa uel modus quæraſ cur ſit interrogatur aut quō uel qualiter & qui q̄obrem :& cætera licet hæc proprie actionibus uerborum ſubdantur ut cur legis: quō uel q̄liter ſcribis & cætera. At uero cū de exiſtētia nil dubitamus: ſed quæ ſit eius eſſentia ſcire uolumus: per qd & eſt q̄rimus pōt que rñderi materies ſpecies & magis genus uel definitiuo alicuius horū prædicamentorū: ut qd eſt illud ferrū: eſt homo eſt uel animal eſt color uel ſubſtantia aīata ſenſibilis. aliqd etiā uel nihil hoc tamē ip̄roprie. Iam uero cū aliqd exiſtere ſubſtātiā q̄ eē ſcimus cū ēt aliqñ mānifeſtus actus ſit: ſed ſubſtantiam alicuius ſuppoſiti: q̄rimus quis mouef: qs ambulat: qſ loquiſ dicimus: cui poteſt rñderi ſpecies quælibet ſubſtantiæ ut homo equus uel ꝑrium ut tripho. uel pronomē: quod ꝑ proprio accipiſ ut ego. Si igitur homo reſpondeatur pōt adhuc interrogare qs hō: cui ſi reſpōdeſ ꝑprium: ut martinus. pōt egere alia interrogatione ꝑpter ſimilitudinē nominū: ut qs currit: aiax: qui aiax. telamonius: uel pōt reſponderi ꝑnomen ut iſte. Quando enim nomini qs adiungiſ ſubſtātiā definitam in aliqua certa ꝑſona quærimus ſuppoſiti. hanc enim ſola oſtendūt ꝑnomina quorū demonſtratio ſibi quoq; accidentia cōſignificat. Si igitur ꝑnomē reddiſ: non ſemp eget altera interrogatiōe. Eſt tamē quādo eget & pronomini quis adiungitur: cū ſubſtantiam quidem itelligimus aliaq; quædam accidentia non ramē omnem qualitatis proprietatem: quæ proprio nomīe ſolet explanari: & tunc addiſ interrogatio pertinens ad ꝑprietatem nominis ut ſi dicam qui eſt ille romanus & famoſus: uel quis es: & tūc debet reſpōderi aliquod notum nomen. Sed quia ipſum per ſe quis ſubſtantiam ſolam proprie quærebat: cui reliqua accidentia de nouem prædicamentis accidebant excogitata eſt. etiam de his iterrogatio primūq; de quantitate ut quantus & quot. Simul enī ut aliquid fuerit cadit in numerum nondum tamē in qualitatē ſicut materia. poſtq̄ uero numerum habere cœpit ſimul ad alium aliquē ſe habebit: qualitatemq; ſuſcipiet: alicubi erit & quolibet modo ſitum erit & in tempore erit: aliquid quoq; aget uel patietur: habeat quoq; aliquid neceſſe ē. Ad q̄ omnia reſpondenda tot inuentæ ſūt interrogationes. Si quis enim interrogat quis eſt ille: pōt reſponderi oīs ſubſtantiæ ſpecies: ut homo: equus. coruus. piſcis. Similiter ſi dicam quis inuenit litteras: qui natat ī mari: qs legit: poſſunt rñderi proprie uel pronomina. ut cadmus. ægo. ſed magis generalia aut ſpecialia: ut homo piſcis ſed uidetur hic quoq; res indiuidua ꝑpria eē: cū de ipſo animali generaliter ē interrogatio: uelut ſi dicam multis pñtibus. Quis eſt de uobis grammaticus: & reſpondeaſ ego uel ille loco proprii accipiſ. Cū uero dico quid eſt animal uel homo & reſpondeaſ ſubſtantia animata. uel cōtra qd ē ſubſtantia animata: & reſpondeaſ aīal: & in oībus ſimiſiter definitionibus hæc quoq; propria poſſunt eſſe quantū ad generales & ſpeciales formas rerū: quæ in mente diuina intelligibiliter conſtituerunt: anteq̄ in corpora prodirent: ex quibus genera uel ſpecies naturæ rerum demonſtrantur. Si autē dicam qualis. omnis ſpecies qualitatis bene reddūtur. bonus. malus. albus. niger: & ſimilia. Similiter quantus cum dico omnes ſpecies quantitatis. longus breuis. magnus. paruus. Sic quoq; ſi dicam. quot numeri ſpecies omnes reſpondentur tres decem mille. Similiter poſſunt ifinita cuius ia ium ad omnes ſpecies poſſeſſiuorū ꝑtinere ut cuia eſt filia: mea. tua. ſua. illius uel euandri. Necnō etiā infinito gentili cuius opportune reſpōdetur: noſtras. ueſtras. græcus. romanus & ſimilia: Sic etiā aduerbiorum ſupradictorum interrogationes ad omnes ſpecies ſibi ſuppoſitas intendere poſſumus: ut cum qualiter interrogas: reſpondeo bene uel male: cito uel tarde &cætera. Quotiens uero iterrogāti. ſemel. bis. centies. & ſimilia ſubiicio. Sic etiam localia ſi interroget quo: reſpondeo huc. illuc. domum. militiam. Si uero ubi reſpondeo. hic. illic. domi. militiæ. romæ. uel in italia. Si autem unde: reſpondeo roma domo. At ſi per qua ſimiliter per ablatiuum reſpondeo domo roma tranſiui: Eodem modo temporalia: ut quādo non ſolum aduerbia: ſed nomina temporalia bene reſpondemus: ut hodie heri cras: ante decem dies & ſimilia. Sicut autem quando nominis ſubſtātiam quærimus: quis dicimus. ſic etiam uerbi actum uel paſſionem quærentes dicimus: quid agit: quid patitur. loco enim deficientium aduerbiorum ſubeunt nomina. uidemur autem ſubſtātiam ipſius actus quærentes dicere. quid agit cū reſpondeatur nihil uel currit uel loquitur. quomodo & quantitatem quærentes dicimus quantum currit. multum parum. cauſam quoque quærentes interrogatiuis utimur: ut cur quare. Numerum etiam per quotiens quærentes ex omnibus numeris ad uerbia reddi poſſunt: ut ter quater & reliqua. Præterea totiens & multotiens ſæpe ſæpius ſæpiſſime: quæ ſunt infinita. Referunt quoque aduerbia ad ignotos uerborum effectus uel qualitatem: ut cum dicimus qualiter legit reddimus ei aduerbium quod fungitur uerbo uice adiecti uī: legit bene rhetorice ſapienter. Notandū uero q; nō ſolū aduerbia ſed etiam nomina cum uerbis poſita loco aduerbiorū frequentiſſime iueniūtur: ut quid agit uel quid patitur :& quomō ſupradicta nomina generalia ſunt infinita uel interrogatiua uel relatiua uel redditiua & ſic aduerbia quoq; inueniuntur: ut nomen infinitum quis & aliquis. Sic aduerbium aliquo alicunde alicubi aliqua: & nomen interrogatiuum uel relatiuum qualis: & quot. Similiter aduerbium interrogatiuum & relatiuum qualiter: & quotiens. Nomen relatiuum uel redditiuum talis & tot & aduerbium taliter & totiens. Et ſciendum quod omnibus pene dictionibus poſſumus interrogatiue uti: quibus eiſdem ſufficienter reſpon/

demus uel aduerbio negatiuo uel confirmatiuo: ut homo eſt ille? & reſpondetur homo eſt uel non uel etiam. Et legit: legit uel non uel etiam. Præterea notandum ꝙ tam nomina infinita q̄ aduerbia ſi generalem habent pronũciationem: quæ uniuerſitatem de quibus loquimur: colligat: geminantur uel aſſumunt cũq; ut quiſquis quicũq; qualiſqualis qualiſcunq; quantuſquantus quantuſcunq;: quotquot quotcunq;: utut utcunq; ubi ubi ubicunq;: undeunde undecunq;: quaqua quacunq;. Si quis igitur de ſubſtantia quærat per qd uel quis interrogabit. De quantitate uero p quãtus uel quot. De qualitate per qualis. De quando per quando uel quo tempore & ſimilia. De ubi p ubi quo unde qua. De ad aliquid uel ſitum eſſe per quomodo uel quale: ut quomodo te habes: ad patrem me habeo: quia filius ſum. Quomodo ſitus es Sedeo. De habere facere &: patip qd cum ipſis uerbis: ut quid habes: facis: patens. Album. lego. diligor. quibus ſuperiora quædam tamen mutata & multa alia interrogatiua ſuperadduntur aduerbia. ut quantum uel quotiens legis qualiter uel quomodo pateris? Cur es pallidus.

Quotenus uel quouſq; facies & ſimilia. In principio quoq; uniuſcuiuſq; libri hæ fiunt a quibuſdam. interrogationes: ut quis. quid ubi. quibus auxiliis. cur. quomodo quando.

Quiddam: aliquid modicum neutrum eſt.

Quidam uero per unum d maſculinum.

Quidam non dicimus niſi de eo quidem quem. exprimere aut uolumus aut non ualemus.

Quid attinet? quo pertinet? aut quid ſibi uult.

Quid ita: quamobrem. propter quid.

Quid ita: quapropter. quocirca quamobrem.

Quid interea. quid tamẽ fecit. cur. quid ſibi uult quo pertinet.

Quid iſtic aduerbium affirmatiuum.

Quidnam aliquid uel namquid.

Quidne: quid igitur.

Quidni. quid niſi. hoc magis. quare non uidelicet quid niſi.

Quidni. duæ partes pro uno confirmatiuo aduerbio. ſic quoq; cur nunquid iſtic.

Quid niſi porro: quid deinde. quid quare. quid ſibi uult. quid attinet.

Quid quidem: quodcunq; idem.

Quidue uel quid uel aliquid. aut quid.

Quid aliquando pro cur ponitur: ut quid iſtud mihi dicis.

Quid ſibi uult: ad quid ſpectat.

Quies: requies tranquillitas pax.

Quies quietis: uetuſtiſſimi tamen quies quiei dicebant. unde cõpoſitũ quoq; abeo requies: quod in eodem manſit genere. & tam quintæ q̄ tertiæ inuenitur requiei & requietis. Nam inquies cuius extremam corripi dicit probus inquietis facit: qd' trium factum ẽ generum. cuius etiam ſimplex in uſu inuenitur trium generum: hic & hæc & hoc quies quietis.

Quieſcit: ſine perturbatione eſt. ceſſat. expectat. refugit.

Quietus. trãquillus. ſecurus: dictuſ ꝙ ipſe ſibi aio ſecurus neminẽ tangat.

Quietor aris & quieto tas idem ſignificabat antiq tus ideſt quietem facere.

Quietudo. ſecuritas. pax.

Quinimo magis. quinõ potius. ſi uero quominus

Quin componitur a qui & ſignificat qui nõ & cur non & nec. non & quid non.

Quinetiam. ergo. quod. quia. immo. aut. uero. inſuper. magis. autem.

Quinimo ideſt cur non potius. componitur quinimo magis: etiam hoc potius.

Quin igitur: immo etiam. Remigius.

Quin pro utnon ponitur.

Quinam: qui ſunt.

Quinus quina quinum a quinq; deriuat ſicut a ſex ſenus.

Quinoclauſa. lingua canina ideſt lapella.

Quinoſis dicitur cõmunicatio conſilii cum iudicibus uel aduerſariis: ut ſi dicas: uos cõſulo iudices uel aduerſarii qd me facere cõuenerit: aut quid uos facturi eſſetis.

Quinoroda: roſa canina.

Quinoſbarum: ſacrum apuliæ

Quin potius magis. magiſq;.

Quinquatria qnq; portiorum ambitus.

Quinquatria. feſta qnq; dierꝝ. tres ante lunæ accẽſionem: & duo poſt.

Quinquatria dicta quaſi quinq; atri dies qbus romani a gallis obſeſſi auxilio mineruæ liberati ſibi hos conſecrauerunt: pluraliter declinantur.

Quinq; ñ ſecũdũ naturã ſed ſecũdũ placitũ uoluntatis dictũ ẽ abeis q noĩa numeris impoſuerunt.

Quinquageni qui in capite ſunt qnq̄gita militum

Quinq; ide qntus quinus quintuplus qnquies qnarius: cõponit quinq̄ginta: unde qnquageſimus qn quagetuplus: quinq̄gies qnquagenarius a quinq; etiã & centũ cõponit quingẽti. mutat. n. c in g cũ p̃cedit n ide qnq̄gẽteſimus quigẽtena quingentuplũ qngẽties. cõponit etiã quindecim: qntuſdecimus qnq̄gulus qnquẽnis. hoc qnquẽniũ. ſic quoq; cæteris numeris deriuatiua & cõpoſita uidebis

Quinquẽnis: quinq; annorũ.

Quinquẽnium. quinq; annorũ ſpacium.

Quinquẽnale tẽporis eſt. quinquẽne uero ætatis.

Quinquãgulus: quinq; angulos habens ſic.

Quincunx: quiq; unciis cõſtat. quiq; ſic ſcribit. dd.

Quiquefolium a numero foliorꝝ dictũ: uñ græci eã hærbã pentaphylon πεντάφυλλον uocant.

Quinqn: immo.

Quinqueuir: quinq; uiros habens: uel quinq; uirorum uim.

Quintana: pars plateæ: qua carpentum progredi poteſt.

Quinta ſabbati: quinta a ſabbato. dies iouis: ſicut prima ſabbati: prima a ſabbato.

Quintilis iulius menſis dictus ꝙ quintus ſit a mutio qui eſt primus apud hebræos.

Quinubi. poſtq̄.

Quiparum a grecis uocatum: q habeat uirtutem feruentem radix est iunci triangulis foliis porri similibus radicibus nigris siue contiguis. Traditur alia species i india: quæ lingua eorum zizibet uocatur.

Quippe confirmatiuum aduerbium est: sicut scilicet profecto.

Quippe: nimiū. sine dubio. certe.

Quippiam: aliquid modicū.

Quicq̄. ullus. aliquis.

Quiq; quicunq;.

Quiritis sabinorum lingua hasta dicitur: unde postea romulus dictus quirinus. inde quirites populi romani dicunt.

Quiritis sabinoꝝ lingua hasta dicit: qua utebat romulus: unde dictus est quirinus: quia semper hasta utebatur: uel quia sabinos subegit.

Quirinalis mons in urbe.

Quire: posse.

Quiritat: populum alloquitur.

Quis & qui: qualis & talis: quantus & tantus. infinita sunt uel interrogatiua uel relatiua.

Qui pro quis ponit sed non econtra. Deriuatur cuius a um: quæ sunt possessiua & infinita & hic & hæc cuias & hoc cuiate: quæ sunt gentilia infinita Quis infinitum ad unum per se intelligendum pertinet: ut qualiter quis edat pro aliquis. Quis quis uero uel quicunq; ad uniuersos dicitur. Sed quis potest & interrogatiuum esse. Aliquis uero componitur ab eo & tantum infinitum. similiter & aduerbia: quo ubi unde qua quando. possunt & interrogatiua & relatiua esse & infinita. Quis quod est substantiæ infinitum pro qualis & quātus inuenitur: sed non conuertit.

Quis. q̄magnus uel qualis.

Quis pro quibus.

Quis interrogatiuum uel infinitum sed nunq̄ relatiuum sicut qui.

Quis componit aliquis. siquis nequis. quiuis qui libet quicunq; quisquis quandocunq; cuiusmodi usque quousq; quoad quoadusq; usquequaque quisnam quippiam quisputas quidam: quin dicitur quot unde quotus quotiens quotiēscunq; aliquotiens. quantus quantitas quantitatiuus: unde componitur aliquantus aliquantulum aliquantisper: componitur quorsum quodāmodo quomodo.

Quies quiesco: unde componitur trāquillus.

Quo quis.

Quis cōmunis generis fuit apud uetustissimos obliquos tam secundum tertiā q̄ secundam declinationē terminabat: ūde nūc quoq; accusatiuus masculinus in m pfertur secundū tertiā: ablatiuus quoq; nō solū i o secundæ sed ēt in i tertiæ a quo uel a qui a qua uel a q. Nominatiuus pluralis nō solū qui quæ. sed etiam ques actūs etiā quos quas uel ques. Datiuus & ablatiuus nunc quoq; tā p is q̄ per bus profertur quis uel quibus.

Quisibet. quicunq; placet quiuis.

Quisquam interrogatio de persona.

Quisnam: ullus aliquis:

Quispiam. aliquis. quicunq;

Quisq̄: aliquis ullus.

Quisq̄ omnium dicitur: cū non pro nullus.

Quisq;: quisq̄. quicunq;.

Quisq; deriuatur per additionem quæ syllabæ sicut uterque: ubique: undiq;: plærunque: utrunq;.

Quisquis & quicūq; ad uniuersos dicitur: qs uero ad quis.

Quisquis: quicunq;.

Quisquiliæ purgamenta terraꝝ uel de sūmitate corticibusq; pomoꝝ.

Quisquiliæ: purgamenta frumētoꝝ uel paleæ crea ntatæ: uel scopilia uel imundiciæ hærbarum.

Quitinas: flores malorum punicorum. græcū est.

Quiuis: quilibet. quicunq; placet.

Quiuit: potuit. a queo quis.

Quo interrogatiuum est ad quem locū: ut quonā Relatiuum ut montem ascendo: quo tu non potes ascendere. Infinitum ut quo ego iero: tu non potes uenire. Sic quoq; ubi qua unde quādo quomodo & similia i terrogatiua & relatiua & infinita possunt esse.

Quo pro ut ponitur.

Quo ad quem locum uel ad quam rem: ubi i qua re sed tunc subauditur in quo loco uel re prius.

Quo pro quanto.

Quoad accipitur tunc pro quousq;. pro quandiu pro qñ & est interrogatiuum: ut quoad hæc spectatis: & relatiuum. ut quoad iussisti parui: & infinitum ut quoad liber scribo. Similiter quousq; usq; ad quod tempus: & usq; ad quem locum interrogatiuum relatiuum & infinitum potest esse Videtur igitur relatiuū de p̄terito. infinitum de p̄senti uel de futuro magis esse.

Quoaspis: persarū fluuius eorū lingua dicitur: q̄ miram aquæ dulcedinē habeat. Ex hoc quidam cydnū ciciliæ fluuiū existimant deriuari.

Quocirca: quamobrem: qua decausa: iccirco.

Quocula: omnis res coquendi composita. uel planctus.

Quod nomen substantiale: & est relatiuū & infinitum: ut feci quod iussisti: faciā qd̄ libuerit. Est etiam interrogatiuum sed tunc est adiunctiuū: ut quod opus facis? Non enim possum dicere per se quod: sed quid.

Quod pro quale: quod pro quia: quod propter quod.

Quominus: ut non aliter. ideo minus: qualiter.

Quo deinde: postquam. denique.

Quominus: aliter non. quod i aliquo minus hēt.

Quonam. quo uersum: quandiu.

Quondam: olim: antea.

Quondam præteriti temporis: ut fuit hæc uirtus: quōdam futuri: ut quondam tua dicere facta tēpus erit. instantis etiā: ut quondam etiam uictis redit in præcordia uirtus. Sic quoq; olim dudum quando: & ex eo composita communia sunt diuersorum temporum.

Quoniam præponitur: & sic sequentem sensum

alligat. Qua uero postponitur: superiorem sen sum alligat.
Quoniam coniunctio causalis uel subcontinuati ua. Causalis quoniam prodest tibi legere. Sub cõtinuatiua: qm̃ ambulat mouet sic quoq; quia.
Quo pacto:qua uia:qua ratione.quapropter.
Quoq; est coniunctio copulatiua.accipit enim pro & uel etiam.tamen etiã loco aduerbii inuenit: ut multa quoq; & bello passus.quoq; p similiter.qa sequit &: uel melius é cõplectiua.i.sepuacua:cõ ponit ex corrupto & integro. Quoq; pro quocũq; sic quaq; pro q̃cunq;. quandoq; pro quandocunq; relatiuũ est cum grauatur.
Quoquina a coquendo dicta: fercula enim quæli bet ibi coquũtur. Quoquinæ enim apparatum Apicius quidam primus composuit: qui in ea cõ sumptis bonis morte uoluptuaria periit.
Quocytos κὼκυτος græce luctus dicitur: qui ta men luctus fœminæ uel infirmantium solet in telligi. Sapientes uero huius sæculi a luce ueritatis exclusi quasi umbras quasdem de ueritatis in quisitione tenere conati sunt: unde cocyton fluui um currere apud inferos putauerunt: uidelicet designantes q; hi qui digna doloribus opera faci unt in infernum ad luctum decurrunt. Sed nos despiciamus umbras carnalis sapientiæ:& cognoscamus ex libro beati Iob. Cocyton luctum infirmantium dici.
Quorsum.in quam partem?quousq;.quo pertinet .quo pacto.
Quorsum cõponit ex quo & uersum: aduerbium interrogatiuum:relatiuũ & infinitum est.
Quot quanti cui respondentur cardinales numeri unus duo tres quattuor & cætera.
Quot nomen monoptotum uel indeclinabile: hi quot tot hoc quot tot.
Quot per aduerbium esse monstrat.
Quot iterrogatiuũ relatiuũ & ifinitũ est:Infinitũ uel relatiuũ acuit. Relatiuũ i electione grauat.
Quot infinitum certum numerum designat:quot quot uero uel quotcũq; ad uniersos.
Quotenus a quot. ideſt usq; ad quem numerum: uel terminum.
Quottidie:per quot dies ideſt per unum quenq; di em aduerbium temporis.
Quottidie scribendum per q non per c.
Quotus a quot ordinem petit:ut primus secũdus tertius & cætera.
Quotennis:cuius ætatis quot dierum:uel quot an norum:cui respondetur biennus triennus uel bi mus trimus & similia.
Quotiens:quot uicibus:cui respõdetur:semel bis ter & similia. Aduerbiũ enim numeri est:unde si bi aduerbia numeralia respondentur. Est autem interrogatiuũ.infinitũ uel relatiuũ.
Quotiens.frequenter.multotiens.
Quousq;.quandiu.ad quẽ finem: cui respondetur usq; ad tres annos uel q̃ttuor & similia uel eo usq;
Quousq; interrogatiuũ infinitum & relatiuũ usq; ad tempus & locum.
Quulina:coquina.
Quum per q scribit cũ est aduerbium.
Quumprimũ:festinanter.citius.
Quur per q scribit.
Quamobrem:quare.
Quurialis:officialis.publici habebãt: Quurulis uero erat sella:in qua magistratus sedens iura da bat:dictæ quurules quia apud ueteres consules & prætores propter longum iter curru per forum ꝓuehebãtur:quibus sedentes iura dabant a curru currules nominatæ.

R Littera communionem ha bet cum s. Iraq; antiquitus honos labos arbos:nunc ue ro honor labor arbor dici tur.
R sine aspiratione põitur in latinis nominibus:i græ cis uero principalis uel ge minata in media dictione aspiratur. ut rhetor rhe nus rhodus pyrrhus tyrrhenus. Transit in.l.ut ni ger.nigellus.umbra umbella.in s ut arbos pro ar bor:odos pro odor:uertor uersus.in duas etiã ss. ut uro ussi.in u consonantem:ut sero seui.in n ut æneus pro æreus.
Raab:meretrix fuit in iericho: quæ abscondit spe culatores de filiis israel.
Raab:latitudo uel superbia interpretatur.
Raab: latitudo uel fames siue impetus interpretatur.
Rabdos ῥαβδος siue rabdon græce uirga.
Rabbi:magister meus interpretat .syrum est.
Rabies:furor.insania.decursus cum impetu.
Rabiosus.insanus discurrens cum impetu.
Rabidus:furore plenus;furiosus.iratus.insanus.
Raboni. domine.
Rabolatus proprie altercatio cum ira.
Rabula.rabiosus.
Rabula:calũniator.raucus.uel in malis cũ aliqua exercitatiõe promptus.
Rabula etiã patronus causarum: de quo Seneca in prima tragœdia hic clamosi rabiosa feri iurgia uendens improbus iras & uerbo locat.
Rocha dicit κẽρος ideſt inanis.aut uacuus quem uulgata iniuria absq; cerebro possumus dicere he bræũ est proprie.
Racha:affectum indignationis ostendit sicut sunt latinæ interiectiones.ut cũ dolemus heu:cum de lectamur dicimus uah.
Rachana:genus uestis.
Rachel interpretatur ouis:pro ea enim iacob pauit oues laban soceri sui.
Rachel interpretat ouis:uel uisum principiũ.
Rachel interpretatur ouis.uel munda. uel uidens deum.
Racemus:uuæ modicus ramusculus:cũ acinis uua parua.
Racemus est botryonis pars.& botryo græcum est.

Racemus:grana uuæ & pars. Quidã dicunt uuam totam econtra.
Rachilium, oppidum hiſpaniæ.
Rachina:ſtrata lectorum.
Radagne:bibliace.
Radere:abſtergere.ſcopare.
Radii in ortu ſolis apparent. hic radius.
Radii ſunt quibus telæ texuntur dicti quia fiunt ad radendum.
Radii:genus oliuæ a longitudine dicitur.
Radium:uirga geometricalis. Virgilius. Deſcripſit radio totum qui gentibus orbem.
Radiat.micat.coruſcat.fulgurat.
Radices:fundamenta arbor uel germinantium.
Radicitus.a radice.a fundamento.ex toto.
Radicula,lanaria ſtructio ideſt cycocacia.
Radiolum.fidicina.
Radiolæ uel radix:oliuarũ ſpecies ideo dictæ. qa oblongæ ſunt in modũ radior.
Radit.protent.ante tranſit.uolat uel nauigat:ut radit iter liquidum.
Radit.tergit.mundat.limat.quaſi radendo polit.
Rado radis.raſi.raſum.
Radix:origo.
Radix appellatur q quaſi radix quibuſdam ifixa terræ in profundo demergitur. Nam phyſici dicũt parem eſſe altitudinẽ radicum & arborũ:uel dicta quia ſi eradatur non pullulat.
Radicare:radices mittere.confirmari. fundare.
Raen uiſum participium ſignificat.
Rama uiſum nomen ſignificat.
Rafaca interpretatur ſanitas.
Raphaym gigantum.
Raphael interpretatur curatio uel medicina dei: ubicunq; enim curandi & medendi opus neceſſarium eſt.hic archangelus a deo mittitur.
Rhaphnũ græci:nos radicem uocamus: eo q totũ deorſum mittit dũ reliqua olera in ſumma magis proſiliant:cuius ſemine macerato quiſquis manus ſuas infecerit: ſerpentes impune tractabit. Ex ipius radice etiã ebur albeſcit. In cibo quoq; uenenis reſiſtit:calidiſſimæ eſt uirtutis.
Rafidin interpretat laus iudicii.uel ſanitas iudicii.
Rafimenta. interamenta.
Raganæ dicuntur eo q ſciſſuræ ſint rugis collatæ circa orifidum: hæc & æmoroides: a ſanguinis fluore.
Raguel interpretatur paratula dei.
Raia id eſt ariſtologia.
Ralla ueſtis eſt:quæ uulgo raſilis dicitur.
Rama:excelſa interpretatur. eſt tamen uiculus iuxta bethleem i quo ſepultus fuit ſamuel:ſed nũc tranſlatus eſt in thraciam.
Ramalia:rami arborum uel frondes: hoc ramale: perſius.
Ramenta.raſuræ.cuiuſcunq; rei ærramenta.
Ramentũ:puluis qui radit ex alia ſpecie.fulis.
Ramentum:purgamentum.
Ramentum tenue:ramum tenuem uel aridum.
Rameſſe noſtra lingua commotio turbida dicitur
Ramix:hernia.
Ramicoſus:hernioſus.
Rami ſunt:qui de trunco arboris manarunt. inde ramale.
Rami ſignificant ſucceſſionem in bono uel i malo
Ramuſculi:rami modici.
Ramnes:quidam nobiles romani.
Rhamnis ciuitas eſt euboica:ubi colitur fortuna.
Rhamnuſia fortuna dicitur a rhamnuſio oppido ubi colebatur.
Ramnus:ſpina alba uel lignum ſpinoſum.
Rhãnus:genus ſpinarum denſiſſimum:quæ i hærba eſt mollis & pulchra: ibi tamen ſunt ſpinæ poſtea:unde eſt illud:priuſq; intelligerent ſpinæ uestræ rhamnum.
Ramnus in pſalterio non rubus eſt:ſed ſpinarum genus ſentibus permoleſtum:uel lignum de quo ſpinæ oriuntur. Ramnus genus eſt rubi quoniam uulgo ſenticem urſinam dicũt & aſperum nimis & ſpinoſum.
Rancet:rancidum eſt.amareſcit. Ranceo ces cui.
Rancidum dictum. quod rancos faciat aliquos.
Ranciduſum:amarum.
Rancor:dubietas.mentis amaritudo inuidia. dolor.odium.
Ranæ a garrulitate uocatæ:eo q circa genitales ſtrepunt paludes. Ex his quædam aquaticæ: quædã paluſtres:quædã ſublatæ:quia i uepribus uiuũt. grandiores cæteris: quædam calimites: quædam agredulæ. Significant dæmones uel hæreticos in cœno garrulos. Rana fœmininũ: hic ranunculus tamen diminutiue a rana.
Rana hærens in paludibus decora i aquiſ omnibus fere præſtat alimentis.
Rapa a rapiendo id eſt comphendendo dicitur. eſt aũt radice napo amplior dulciorq;. Semen eius ex uino tritum contra ſerpentium morſus ualet.
Rapulum:quod fit ex rapis.
Rapax:auidus.ſpoliator.rapidus:qui aliena uiolẽter rapit.
Rapacitas.cupiditas.ſpoliatio.
Rapidus:uelox.uel rapax.cum impetu currens.
Rapinæ.ſpolia.exuuiæ.prædæ.
Rapit:uiolẽter aufert.inde rapina rapinoſus rapacior ciſſimus.raptim.ptor trix.raptum ti compo nit arripio ob.per.præ.ſub.dir.corripio.
Raphium gigantium.
Raptare frequenter rapere trahere.
Raptatio.ex pondere.rapinæ prædæ.
Raptor.corruptor.inde rapta.eo q corrupta ſit.
Raptus proprie eſt illicitus concubitus.a corrumpendo dictus.
Raptim:celeriter:ſummatim.leuiter.
Rareſcunt.pauci fiunt.
Rarenter aduerbium raro.
Rari.pauci.
Rarum:magnum pretioſum.
Rarum non ſæpe:contrarium ſpiſſo a ſe inuicem diuiſum.
Rarus rior ſimus iram.raro & rarenter.

Raſtri ferramenta culturæ a raritate dentiū dicti hoc nomine & aratra dicuntur.
Raſtri a radendo terram dicti.hi raſti & hæc raſtra dicuntur.
Raſum.mundatum.politum.
Raſile:acutum uel bene raſum.
Raſura:cuiuſlibet rei purgatio.
Rata:acceptabilis.firma.arbitrata:a reor reris.
Rates primū ātiquiſſimū genus nauigii radicibus aſſeribuſq; contextum:ad cuius ſimilitudinē fabricatæ ſunt naues.hæc ratis.Ser.
Rates abuſiue naues.Nam proprie ſunt inuicē connexæ trabes in flumine.
Ratariæ rates:connexæ inuicem trabes.
Ratiocinatio.ē rōnabilis diſputatio: quando ex eo quod ſcriptū eſt:aliud non ſcriptū inuenitur.
Ratiocinatio eſt cum id de quo eſt quæſtio comprobatur:cuius modi duo ſunt.Enthymema qui eſt ſylogiſmus imperfectus atq; rhetoricus.Secūdus epicherema qui eſt latior.
Ratus rati ratio.
Ratio ponitur pro ratiocinatione.
Ratio uis animæ.
Ratio computandi.
Ratio naturæ ipſa ſimilitudo naſcentium.
Ratio:quæ in definitionibus uel deſcriptionibus redditur.
Ratio diuidendi cauſas uel dicendi.
Ratio:ordo gerendorum.
Ratio.ſcientia uel ſententia uel immutabilis firmitas dei.
Ratio.diſcretio.
Ratio.eſt quidam motus animi.uiſum mentis acutus:ueraq; a falſis diſtinguēs.
Ratiocinatio ſubtilis diſputatio:atq; a certis ad incertorum indaginē nitens cogitatio uel quando aliquid ex eo quod ſcriptū nō eſt reperit.
Rationale eſt homo.rationabile uero qd' rōnabiliter dictū uel factum eſt.
Ratio diuidit in intellectū & opinionē. Intellectus in ſcientiā uelut de idea:& recordationem uelut de natiua ſpecie.Opinio diuiditur in æſtimationem uelut de ſēſibus:& ſuſpicionem uelut de qbuſdā coniecturis.Tria ergo conſiderantur:Idea a ſolo intellectu.Natiua ſpēs recordatione.Sciētia adulterina quadam perceptione.
Ratio:eſt aſpectus animi:quo per ſeipſum non per corpus uerū intuetur.aut eſt ipſa ueri contemplatio:non per corpus.aut eſt ipſum uerum quod contemplatur.
Rationale eſt quod de ſublimioribus diſputās domínum omniū patrem confirmans eſt.
Rationalis homo uel angelus.
Rationale uero eſt:qd' ratione dicitur uel agit.
Rationale:ueſtimentum ſacerdotale: quod græce logium dicitur.
Rationalis eſt:quæ græce logica dicitur. in qua ratio intelligendi uerſat.
Ratiocinator dicit' uir magnus qui de omnibus rebus naturalibus poſſit rationē reddere
Ratiocinari.ē rationabiliter ſubtiliterq; diſputare & a certis ad incertorū indaginē niti.
Rithina uiſio conſumata interpretat'.
Ratum:firmum.ſtabile.imutabile acceptū. a reor reris ratus.
Ratum quaſi rationabile & rectum: ūde is qui pollicetur dicit:ratum eſſe profiteor & perpetuum id eſt firmum.
Ratus:arbitratus:æſtimatus.firmus a reor reris.
Raua.niger color.mixtus fuluo:uel rabida.
Rauca:grauiter ſonans.
Raucedo: amputatio uocis.hæc arteriaſis dicitur
Raucio cis ſi ſum.inde raucito tas taui tatum.
Raue:id eſt noxium.
Raucit.rauce loquit'.
Re uidetur a retro factū. per apocopam quidem eſt.ut reſpicio ideſt retro aſpicio. uel ex hoc retro natum:ſicut ab ex extra.
Reatus tus.culpa.crimen.quaſi rei actus.
Rea quæ etiam illa uocabatur filia numitoris regis:quam amulius frater eius ueſtalem uirginem fecerat.hanc uolunt de marte concepiſſe Remū & Romulum hoc modo ſtuprum eius argumentantes excuſantes q; infātes expoſitos lupa nutrierit:quod hoc genus beſtiæ marti ptinet:q̄uis non deſint qui dicunt a neſcio qua meretrice ſuſceptos quæ lupa uocabatur:unde & loca eorum lupanaria dicuntur.
Rebar:arbitrabar.putabam:a reor reris rebar.
Rebeccha interpretatur patientia;ſiue quæ multū acceperit.
Rebellat:contradicit.contendit.
Rebelles dicuntur:qui pace facta bellum mouentes ſunt.
Rebellio:qui pace facta reintegrat bellum.
Reblata nunc antiochia dicitur.
Reblata:interpretatur multa habeo.
Reboat:reſonat.remugit. Ser.uerbum græcū eſt.
Reboo reboas.
Rebus:genus uitis eſt.
Recedit:refluit.ſeparatur.retrouadit.abſcedit.recedo receſſi.
Rechedipua:ueſtis paraſitica.pluraliter.
Recaluaſter:retro aliquantulum caluus.
Recens:quod paulo ante euenit.
Recens naſcitur:nouum uero fit.
Recēſet:numerat.retractat.recognoſcit.
Recenſeo ſes ſui recenſeot recenſitus in diuinitate uel a recenſeo ſis antiquitus.
Recepit ſe: rettulit ſe:reuerſus eſt.
Receptus:ſumptus.denuo acceptus. unde receptotas frequentatiuum.
Receptaculum:recipiēs locus.profugiū cubile.
Receptus:reuerſus.ſublatus. periculo liberatus. honeſtus.celebris.
eceptus dicuntur:quos exercitus recipit:unde ſigna receptui canunt.
Recipit.ſuſcipit.ſpondet.
Reciperatus:reuocatus.receptus.
Reciperandus:recuperandus.

Recidit:ĩcidit:deuenit.
Recidiuare:renouare.
Recidiua:ex ruina reſtaurata iterum naſcentia.
Recidiua:reparata.pullulata.rediuiua.renouata.
Ricidiua arbor ſunt: quæ aliis ſectis repullulãt.a cedẽdo ergo recidiuũ ubi mors aut caſus.
Recinit.reſpondet.retro cantat.
Reciproca:redditiua.rediuiua:quod datur & accipitur.
Reciſum:ſucciſum.
Recido recidis recidi:ualde incidi.
Reclamat:recuſat.contradicit. inficiatur. abnuit.
Reclauſit.aperuit.incluſit.
Reclinatorium:fulcrum capitis.
Recogitat.repetit.animo.
Recognatus:filius patris.
Recolit.reminiſcitur.recordatur.iterum cernit.
Reconciliat:repacificat.reamicat. ad amicos pertinet.
Reconciliatio eſt quæ poſt complementũ pœnitẽtiæ exhibetur.Nam ſicut conciliantur deo a gentilitate conuerſi: ita reconciliantur poſt pœnitentiam.
Recondit:abſcondit.reponit.
Recordor illius & illam rem.Virgilius. Si rite audita recordor.
Recordatur.reminiſcitur.repetit animo.
Recordatio uelut de natiua ſpecie.calis.
Recta dicit ueſtis:quã ſurſum uerſus ſtãteſq; texũt
Rectus:ordinatus.probus.bonus honeſtus.firmus
Recte.rite bene.
Rector:nauis gubernaror: uel aliarum rerum.
Rectitudo & rectitas:iuſtitia & æquitas.
Recuperat:reſtaurat.recipit.
Recuſat.refugit.refutat.
Recuſat:redit.reuoluit.denuo tractat.
Recurrit.redit.reuertitur.
Recurſus:percurſus.
Recutitus:circunciſus.a cute dicitur.
Rhædæ:genus uehiculi ẽquattuor rotarum: dicitur q̃ roras habeat.
Reclamat.mutuo diligit.
Redarguit:repræhendit.caſtigat.
Reddere.reſtituere remittere:ipſi cuius erat.
Redigere:in prãtẽ ſubiicere.legẽ ponere.reducere
Redigo redigis.redegi.redactus.
Redhibere.reſtituere.repẽtare.redimere.reddẽ
Redimire:coronare.ornare.præcingere.
Redimo redimis redimiui redimitus.i.coronatus.
Redimicula:ſunt uittæ mulierum dicta q̃ redimiant frontem.
Redimicula ſũt:qbus mitra ĩ capite mulier̃ ligat
Redimiculum eſt:quod per ceruicẽ a lateribus colli diuiſum deſcendens hinc inde ſubcingit.
Redimiæ res quæ redimuntur a prædonibus.
Redimere ꝓprie eſt id qd' ſuũ fuit ſibi reſtituere.
Redimit.eripit.ſaluat.
Redinſerabit:denuo inſerabit:renouabit.
Redintegrat.reſtaurat.reſtituit.
Redit.recurrit.remeat.
Reditus:regreſſus.
Redditus:lucrũ.merces.fructus. uectigal p̃ſtatio.
Reddere.reſtituere.ipſi cuius fuerat dare.
Redditiua ſunt.talis.tantus.totus.tot.relatiua qualis.quãtus.quotus.quot.relatiua his poſitis: quæ ſecundam cognitionem ſignificant: etiam antecedentia uel redditiua intelliguntur. licet non ſint dicta.ut qualis homerus fuit talis ſcilicet Virgilius.inuenitur etiam per eclypſim aliarũ partium ita diſcedo ab illo:ut qui ſe neget filiam daturũ & eſt apud Horatium occurrunt animæ: quales neq; candidiores terra protulit pro animæ tales q̃ libet candidiores & cætera.Relatiua autẽ niſi ſint poſita:reditiua non poſſunt intelligi niſi in demonſtratione. ut ſi oſtendentes Virgilium dicamus talis fuit homerus.
Rediuiua:renaſcentia.denuo uiua.
Rediuiuus:qui redit ad id quod fuit.
Redius:uerſor.præco.
Redolet:bene olet:ſpirat ſuauiter.
Reduces:reuerſi.incolumes: hic & hæc redux reducis.
Reducere.reuocare ad ſe.ſeſtituere.
Reducta:concaua & depꝛſſa quaſi retro ducta:
Redundat:exuberat.abundat.
Redubiæ:induuiæ.ſpolia ſerpentum.exuuiæ.reliquiæ teſtarum.
Refectus:obſtinatus.obluctans.durus. rigidus.indocilis.
Refectus:repletus.recreatus:releuatus a reficio is refeci cior refectus.
Refellit:impugnat.refutat.redarguit.reuincit.
Refellere.falſa eſſe.conuincere.
Refello refelli s. refelli.
Refercit:replet.conſtipat.inſpiſſat. compõitur ex re & farcio cis farſi.
Refert:narrat.repꝛſẽtat.reportat.dicit.p̃dicit teſtat
Refert mea tua ſua noſtra ueſtra dicitur:id eſt pertinet ad me.mea res agitur.
Referta:plena.benefacta.obeſſa.craſſa.
Refertor: auctor pulmentor̃ a refercio refercis refersi.
Referbuit:iterum caluit.uel defecit.
Reficere:refocillare.recreare.conſtipare.
Refixum:euulſum.detortum a refigo gis.
Reflagrauit:reuixit.
Reflexa.retroconuerſa uel flexa.
Reflexit:conſenuit.languit.defluxit.ceſſit.
Refloratio: deliberatio.
Refluit:exuberat.abundat.
Refocillare:reficere.recreare.
Reformat:in priſtinam formã reddit.
Reformidat.qui poſt timorem accipit ualitudinẽ
Refragat:repugnat.diſſentit.repellit. Refrago refragas.
Refragauit:efregit.conuicit.recuſauit.
Refractiua:reciproca quæ in ſe franguntur.
Refragatur:contradicit.recuſat.
Refragor aris atur:repugnat.
Refrenat:cohibet.conſtringit.abſtinet.

Refricare:inſtaurare renouare.iterare.repetere re
ſcindere.recuſare.gelcere.refugere.
Refrigerium:ſolatiū.requies.leuamen.
Refrigerare:releuare.conſolari.refrigeriū dare.
Refugit recuſat.ueretur.timet.retrocedit.
Refundit:refluit.abundat.reſoluit.
Refunditur.redit.recedit.reſoluitur.
Refutat:reprobat.refellit.reuincit.extenuat.
Regalis:regius.dignus regni uel regis.
Regelatum.plumbū liquefactū.
Regerit:reportat.relegit.in abditā partem ponit.
Regeſtum. relatum.
Regere:recte agere.
Reges a regendo dicti.ſicut ſacerdos a ſacrifican/
do.Non autem regit q nō corrigit.recte igit facie
do regis nomen tenetur peccādo amittitur.
Regiæ uirtutes proprie duæ ſunt: iuſtitia & pietas
plus autem laudatur pietas. Nam iuſtitia res ſe-
uera eſt.iccirco reges græce baſilei dicuntur:q rā
q baſes populum ſuſtinent.λαος uero laos græ
ce populus interpretat: baſileos baſis populi.re/
gnum autem a regibus dictum ſicut reges a regen
do.regnū uniuerſæ nationes ut aſſyrii medi per-
quoq; ſuis temporibus habuerunt.quorum uices
ſors temporis ita uolutauit:ut alterū ab altero ſol
ueretur.Primi uero reges gētium hi fuerunt.pri
mus aſſyriis Belus.Scythis thanus.Sicyoniis agya
leus.Aegyptiis thores.Argiuis inachus.Athēien-
ſibus cecrops.Medis arbages.Perſis cyrus Lacede/
moniis ceranus:Babyloniis ſeleucus.Alexandriæ
Alexander.carthaginenſibus Dido.troianis Tros
Porro primum duces imperauerunt a moyſe: po
ſtea reges Saul & Dauid.
Reges ſignificant iuſtos qui bene ſe ſubiectoſque
regere ſatagūt:uel apoſtolos & cæteros prædicato
tores propter regimen eccleſiæ.
Reges ſignificant bonos prapoſitos: ſicut in mala
parte malos.
Reges ſpiritualiter ſunt regēres in ſe quicquid ſer
uile & beſtiale eſt & pugnantes caſtigāteſq; & ſer
uituti corpora ſubiicientes.
Regia domus in qua rex ſtat id eſt domus regis.
Regalis uero rege digna.
Regidium:diuinitas.
Regificus:regalis.
Regillum:eſt amictus in planctu reginarum:unde
& dicitur.
Regimonium:regimen.
Regiones partes ſunt prouinciarū: quas uulgus cō
uerſus uocat ſicut in phrygia troia regio phrygiæ
in galatia cantabria & aſturia. A rectoribus autem
regio dicta:cuius partes ſunt territoria.
Regionarii a pontificibus ſunt conſtituti in ſchola
notariorum & ſubdiaconorum quos licebat per
abſentiam pontificis in conuentu ſedere clerico
rum & cæteros habere honores.
Quod idem ſtatuimus defenſoribus.
Regeſter. liber qui rerum geſtarū memoriam con
tinet:unde & dicitur quaſi rei geſtæ ſtatutio.
Regit:corrigit.gubernat.fulcit.adminiſtrat.
Regium eſt. quod eſt ipſius regis.regale uero di/
gnum rege.
Regius morbus inde dictus putatur q ui no & re/
gālibus cibis facilius curetur.
Regius morbus:cancer.
Rhegium ciuitas eſt.unde rheginus patrium.
Rhegium: fretum dicitur:quia diuiſit italiam &
ſiciliam.Nam rhegium grace abruptū dicitur.
Regnum a regno as:ſicut ſtagnum a ſtagno as.
Regnum ſæculi huius bellis acquiritur: uictoriis
propagatur.inter plurima regna terrarū per quat
tuor mundi cardines regna eminentiora fuerunt
babylonicum ab oriente.a meridie carthaginēſe.a
ſeptentrione macedonicum.ab occidente romanū
inter primum & nouiſſimum. id eſt aſſyrium &
romanum:africanum & macedonicum ueneruntq;
itaq; romani imperii anno ab urbe condita.d.cclii
Cæſar auguſtus immo uero deus diſpoſita regna
& tempora cunctis per orbem poſitis firmam ue
riſſimamq; pacem compoſuit. Chriſtus igitur eo
tēpore natus eſt: cuius ortu angeli cecinerunt: Glo
ria in excelſis deo:& in terra pax hominibus bōæ
uoluntatis. Regna duo cernimus longe cæteris p/
ueniſſe clariora:aſſyriorum primum: deinde ro
manorum temporibuſ & locis deſtincta. illud
prius:hoc poſterius. Nam in illius fine:iſtius fuit
principium. Cætera regna uel reges appendices
iſtorum dexerim. Aſſyriorum primus rex Be/
lus cui ſucceſſit Ninus filius eius. Tūc in terra chal
dæorum natus eſt habraham. Erat tunc regnum
ſicyoniorum parum:a quo undecunque doctiſ
ſimus Marcus uarro ſcribendo de gente romana:
uelut antiquo tempore exorſus eſt a ſicyonibus
regibus ad athenienſes peruenit:a quibus ad lati/
nos inde ad romanos. iſte ninus totam maiorem
aſiam præter indiam rexit:cui ſuccedens Semyra
mis eius uxor in regnum:eos quoq; ſubiecit. Ob
hoc autem reges aſſyriorum memoramus:ut ap
pareat quo modo babylonia quaſi prima. Roma
cum peregrina in hoc mundo ciuitate dei pro/
currat & ipſa Roma a babylonia ſecūda eſt. Apud
Sicyones primus agyalæus:Secundus cecrops. Ter
tius telexio apud aſſyrios. Quartus Ninus filius
Nini. Quintus artius. Tunc nati ſūt de iſaac eſau
& iacob anno abraham adhuc uiuente. clx. anno.
Apud aſſyrios xerxes ātiqor qui & baleus. apud
Sicyonios turimachus. Tunc regnum argiuorum
exoritur. ubi primus regnauit inachus: poſt pho
roneus: eius filius apud aſſyrios bellocus nonus
apud ſicyonios leocipus: apud aſſyrios decimus
beleus: apud Sicyonios nonus meſapus: qui & cy/
phiſos. apud argiuos tertius apis. Tunc ſtetit ante
pharaōem ioſeph. mortuo api in ægypto ſucceſſit
ei filius eius argus ex cuius nomine argiui apella
ri cœperunt. apud Sicyonios erato. Tūc mortuus
ē iacob: apud aſſyrios duodecimus amitus: Apud
Sicyonios plemeus. Tunc mortuus ē ioſeph. apud
aſſyrios quartus decimus ſaphrus. Apud Sicyoni
os duodecimus artopolis. Apud argiuos quintus
ciriacus. Tunc moyſes natus eſt. Tunc a quibuſdā

prohibetur fuiſſe prometheus & frater eius atlas Multa quoq; alia dei his & aliis ex illis temporibus fabuloſa conficta ſunt uſq; ad cecropem regē athenienſium quando permoyſen deus eduxit populum ſuum ex ægypto Tunc fuit Mercurius. poſt hercules antiqor minerua temporibus ogygii quādo poſt illud tempus maximum diluuium factum eſt nō illud Noe quod nec græca nec latina nouit hiſtoria. ſed illud deucalionis: ubi maximum fuit tunc regnātis: cum apud aſſyrios atcatades apud Sicynios marathus: apud argiuos triopas apud athenienſes phoroneus poſt ſuceſſit Moyſe mortuo ſucceſſit Ieſunaue regnantibus apud aſſyrios. xviii aracynthora. apud Sicyonios xvi. corace. apud athenienſes quarto ericthonio. Tunc fabulæ factæ de filio Neptuni buſiride de triptolemo de Minotauro de hippocentauris de cerbero de phryxo & helle de gorgōe de bellero phonte. de amphione. de dædalo de œdipo: Anteo. & alia uſq; ad troianum bellum. his temporibus latona peperit apollinem. non illum cuius erant oracula; quanuis a quibuſdam iratus creditur. Tunc & liber qui a perſeo dicitur peremptus: cuius uxor Andromeda fuit. Tunc poetæ qui & theologi dicti ſunt Orpheus muſeus linus & q̄is de uno deo colendo inter multa eorum falſa canerent: non ei tamen rite ſeruierunt. Tunc finitum eſt regnum argiuoꝝ tranſlatum ad Mycenas unde fuit Agamēnon. Et exortum eſt regnum laurentium. unde dicitur origo romana euidentior poſt græcos. Nam a quibuſdam dicitur ibi ſaturnus regnaſſe. i. ſtercutius: ubi Saturni filius picus regnum primus accepit iudicante apud hebræos fœmina debbora prophetiſſa: & tamen adhuc erat apud aſſyrios xxiii. rex lampe res. Ianus Saturnus picus faunus latinus: Picus genuit faunum & laurentiun ſecūdum regem. Poſt latinus fauni filius regnauit. a quo latinitas cœpit Eo tempore Italiam uenit æneas regnante ibi latino. apud athenienſes Myrthoo apud Sicyonios pilithide & poſt pelaſgo: apud aſſyrios antane: apud hebræos iudex labdō: poſt quem Sampſon. Mortuo latino regnauit æneas poſt filius eius Syluius de lauina de quo Syluii reges. Nam Aſcanius ter regnauit Apud athenas codrus. poſt magiſtratus habet apud aſſyrios xxviii. oneo & melāto. Apud hebræos finito tēpore iudiciū reges icipiūt a ſaule cui reprobato dauid ſucceſſit: huic uero ſalomon: cuius tempore a latinis condita eſt alba: ex qua deinceps reges albani dicti ſūt. Salomoni ſucceſſit filius eius roboam. latium poſt æneam. xii. habuit regem Auentinum ſepultum in monte qui ab eo nominatur, quanuis alii ob aduentum auium nominatum dicant: poſt hūc procas: cuius tempore quia Roma iam parturiebat illud omnium maximum aſſyrioꝝ regnum finem tandem accepit: ad medos quippe tranſlatum eſt poſt annos ferme. M. ccc. v. In latino poſtq̄ procas deceſſit. amulius ſucceſſit frater Numitoris. cuius filiam Rheam quæ & illa Romuli & Remi matrem ueſtalem uirginem fecerat Virgilius Capys Numitor Syluius æneas Romulus ſocius aui Numa tullus ancus tarquini ſuperbi ultor brutus conſul primus decius druſus torquatus Camillus Amulio ſucceſſit Numitor frater auus Romuli cuius Numitoris primo āno condita eſt Roma: at, p hac cum ſuo nepote Romulo deinceps regnauit. Ne multis morer condita eſt Roma quaſi altera babylon & prioris filiæ: per quam deo placuit orbē debellare terraꝝ. Tunc in iudæa erat rex Achaz uel Ezechias: in iſrael uero oſeæ. eodem tempore Sibyllam Erytream uel ut quidam dicunt cumæam uaticinatam ferunt iudicii ſignum & cætera. Tunc Thales myleſius fuiſſe perhibet unus ex illis ſeptem: qui σοφοι ſophoi dicti ſunt ſapientes appellati ſunt. Poſt Romulum Numa regnauit. tūc apud hebræos Manaſſes regnauit. a quo Eſaias occidi phibet. Tunc & Simia Sibylla apud hebræos Sedechia: apud romanos ſeptimo Tarquino priſco. qui ſucceſſerat ancho martio. Tūc ductus eſt captiuus populus iudæorū in babylonia euerſa hieruſalem & templum. Eo tempore Pittachus mitylenæus alius e ſeptem ſapientibus fuiſſe dicitur. & alii quinq; Solon athenienſis. Chilon lacedæmonius. Periander corynthius. Clebolus lydius. Bias prienæus. hi præter Thaletē & Solonem nullas libros reliquerunt. tūc Anaximender & Anaximenes & Xemphanes phyſici claruerunt. Tunc & pythagoras: ex quo cœperunt uocari philoſophi. per idem tempus. Cyrus rex perſarum qui etiam chaldæis & aſſyriis imperabat. aliquantam captiuitatem iudæorum. L. milia adinſtaurādum templum relaxauit: & protellatum eſt opus hoſtibus occurſantibus uſq; ad Darium. tunc Tarquino a Roma expulſo etiam iudæi ſoluti ſunt captiuitate ſub Dario: uſq; ad hoc tēpus primæ reuerſionis prophetas habuit populus iſrael: qui cum multi eſſent paucorum apud iudæos uel nos canonica ſcripta retinent. Tempore igitur prophetarum & multo magis poſt eos fuerūt philoſophi nam Socrates Atheniēſis moralis uel actiuus poſt eſdram inuenit. Non multo poſt etiam Plato natus eſt. quibus ſi addamus etiam ſuperiores ſeptē qui nondum philoſophi uocabant: ac deide phyſicos. qui Thaleti ſucceſſerunt: nec ipſi uniuerſos noſtros prophetas præcedunt: quando quidē thales poſt quem cæteri fuerunt regnante Romulo fertur. Prophetæ uero a diebus Oſeæ Ioathan & Achaz & Ezechiæ fuiſſe perhibent. Theologi uero orpheus & cæteri: licet ante hos ſed nō ante uerum theologū Moyſem fuerunt. Non ſolū autē in græcia ſed in barbaris uelut ægyptiis licet quædam ſapientia fuerit: qua dicitur Moyſes eruditus: præceſſit tamen hanc Abrahā propheta. Poſt captiuitatem uero quando cœpit nō habere prophetas gens iudæa deterior facta eſt. multiſq; clādibus afflicta ab alienigenis: ipſiſq; romanis. Nā non multo poſt inſtaurationem templi ne prophetia aggei putaretur impleta adueniente Alexādro ſubiugata eſt. licet ſine uaſtatione: quoniam non

ſubiugata ẽ.licet ſine uaſtatiõe:quoniam nõ ſũt auſi reſiſtere. Tunc immolauit diis in templo: poſt hũc ptolomeus lagi filius ægypti rex capti uos in ægyptum inde tranſtulit:quos eius ſucceſſor philadelphus beniuolentiſſime inde dimiſit: per quẽ factũ eſt:ut.lxx.interpretum litteras haberemus:deinde contriti ſunt bellis: quæ in machabeorum libris explicant:Poſt hæc capti a rege alexandriæ ptolomeo:qui eſt appellatus ephiphanes. Inde ab Antiocho rege ſyriæ grauiſſimis malis ad idola colenda compulſi ſunt quibus tamen dux eoꝝ ſtrenuiſſimus iudas qui & machabeus templum poſt emũdauit. Nõ multo poſt tempore alchimus a genere ſacerdotali alienus:quod nefas erat pontifex per ambitionẽ factus eſt. hinc iam poſt annos fere.L. primus apud eos Ariſtobolus aſſũpto diadæmate & rex & põtifex factus eſt. Nam poſt captiuitatem uſq; ad hũc non reges:ſed duces uel principes habuerunt. huic Ariſtobolo ſucceſſit alexander etiam ipſe pontifex & rex crudeliſſimus in ſuos. poſt hunc uxor eius alexãdra regina iudæorum fuit ac deinceps huius filii ariſtobolus & hyrcanus de imperio dimicantes uiros aduerſum iſrael prouocauerũt romanos. Nam cum hyrcanus a romanis aduerſus fratrem popoſciſſet auxilium. Pompeius dux romanoꝝ ciuitate capta temploq; reſerato non ut uenerator:ſed ut prophanator accedit:confirmatoque hyrcano & cuſtode antipatro poſito generi quos tũc procuratores uocabant uictum ſecum Ariſtobolum ducit. Tunc iudæi etiam tributarii romanorum eſſe cœperunt. poſtea caſſius etiam templum expoliauit. deinde poſt paucos annos alienigenam herodem regem habere meruerunt:quo regnante natus eſt chriſtus. Secundũ illud. Non deficiet princeps de iuda nec dux de femoribus eius:donec ueniat cui repromiſſum ẽ:& ipſe erit expectatio gentium. Regnãte ergo herode in iudæa apud romanos iam mutato reipublicæ ſtatu imperante Cæſare auguſto & per eum pacato orbe:natus eſt chriſtus ex uirgine ſecundũ prophetias. fuit nãq; quidã primus herodes aſcalonita edituus templi apollinis:habuitq; filiũ antipatrem quem irruẽtes idumæi latrones captiuauerũt:qui antipater latronũ dux uita & moribus inſtitutus poſtmodũ Hyrcano cuidam iudæorum pontifici familiaris efficitur:ex quo naſcit iſte herodes:qui in ſaluatoris natiuitate fuit:cuius põ idumæus:mater uero arabica fuit hic propter nimiã crudelitatẽ in ſaluatorẽ & eius coæqueuos ultione diuina urgente nimio morbo affectus cũ ponũ purgaret:ſolus ſe interfecit interfectis quibuſdam de filiis ſuis primitus ac iudæis maioribus ad mortem dandis comprehenſis. hic uero priuſq; moreret adiudicante eum Auguſto Cæſare Archelaus filius eius extitit ſucceſſor poſt decem annos ĩperio deuoluto. Tunc Philippus maioris Herodis filius Herodes minor cũ Lyſania in tetrarchas ſucceſſerunt cũ etiam duodecimo anno Tyberii Cæſaris Pilatus iudææ ſuſcepit procurationẽ per.x.annos:quãdo ſaluator xxx.annorũ baptizatus eſt. At tunc eius prædicatio incepit a põtificatu.ſ. Annæ ad initiũ Caiphæ uſq; protenſa tribus interpoſitis Hiſmaele eleazaro Simone:omnibus pontificio deturbatis:ac per hoc tempus doctrinæ Saluatoris uix.iiii. totis cõpleꝝ annis:tunc ſaluator noſter paſſus eſt. tũc ioãnes ab Herode punitus. Tyberio circa.xxii. annos mortuo Caius ſuſcepit regnũ ſtatimq; tradit principatũ iudæoꝝ Agrippæ q herodes ſimul & philippi & Lyſaniæ Tetrarchas & paulo poſt Herodis fratris ipſo herode excruciato & ppetue exilio dominato. hic uero Agrippa q & Herodes filius fuit Ariſtoboli filii maioris herodis ſub quo xps natus eſt:qui Ariſtobolus cũ fratre ſuo Alexãdro a patre ſuo interfectus eſt. Caio uero regnãte uix per quattuor annos claudius ſuccedit: ſub quo fames ſatis dura uniuerſum obtinuit orbẽ. quam noſtri prophetæ ante prædixerant. uelut Agabus. Tunc herodes qui agrippa qui & fadus dicitur qui Theodan interfecit cũ regnaſſet quattuor annis ſub Caio. tribus autem totius iudææ rex ſub claudio apud cæſaream cũ uoce dei actamaretur:nec deo honorem dediſſet. ab angelo percuſſus interiit. Claudius conſtituit agrippã filiũ agrippæ poſtmodum iudaoꝝ regem. fœlicem uero totius paluinciæ ſamariæ & galileæ & regiõis quæ dicitur tranſiordanem procuratorem miſit Poſt claudium.xiii.annis & octo menſibus imperantem Nero ſuccedit. a quo feſtus in iudæã mittit ſuccedere fælici:quo mortuo ſuccedit Albinus. Tunc & Florus procurator erat iudææ anno duodecimo Neronis quando iudæorum ſtatus turbabatur:nouis rebus. Poſt Neronem qui.xiii. annis romanum obſedit imperium Galba & Othuno anno & menſibus ſex imperauerunt. qui defuncti Veſpaſiano regnum relinquunt. poſito p idem tempus in pcinctu belli cum exercitu:quo iudæã oppugnabat ubi ab ipſo exercitu ſubrogatur imperio. Iſq; confeſtim romam tendens Tito filio ſuo curam belli & hieroſolymæ oppugnationis iniungit. Vepaſiano decennio obeunti Titus ſuccedit duobus annis:qui fratri ſuo domitiano imperium reliquit. Ruffus iudææ præſidet. Regulæ tychonii. quibus intelligendas ſcripturas Auguſtinus ſtudioſus plurimum dicit adiuuari. Prima de domino & corpore eius eſt: in qua ſciꝝmus capitis corporiſq; id ẽ chriſti & eccleſiæ unã perſonã nobis intimari:ut fidelibus dicitur Abrahæ ſemen eſtis:cum ſit unum ſemen abrahæ:qd eſt chriſtus. Nõ ergo hæſitemus quando a capite ad corpus uel a corpore ad caput trãſitur: una eademq; perſona manente ſicut etiam hic: Sicut ſpõſo impoſuit mihi mitram:& ſicut ſponſam ornauit me ornamento. Secunda de domini corpore uero atq; permixto id eſt ſimulato hypocritarũ unde dici poteſt hæc regula de permixta eccleſia quando ſcriptura ad ipſos uel de ipſis: de quibus loquebatur adhuc loqui uideat:cum de alis ad alios iam loquatur:quaſi utrorũq; unum ſit ſcor

pus proprer temporalem cõmixtionem & cõmu nionem ſacramentoꝝ:ut in cãticis cãticoꝝ. Fuſca ſũ ſed formoſa:ut tabernacula cedar: ut pelliſ ſa lomonis Nõ. n. ait fuſca fui ut tabernacula cedar qd' ptinet ad Iſmaælem:q non erit hæres cum fi lio liberæ:& ſpecioſa ſum ut pellis Salamõis qd' pertinet ad bonos:ſed utrunq; ſe eſſe dixit pro/ pter temporalem unitatem malorum & bonorũ intra unum ræte piſciũ quos tamen cũ uenerit do minus diuidet. Tertia regula eſt de ꝓmiſſis & lege quæ alio modo dici poteſt de ſpiritu & litte/ ra uel de gratia & mãdato de qua tychonius licet plene ſed non bene diſſeruit:diſputãdo enim de fide & operibus; opera dixit nobis a deo dari me rito fidei:ipſam uero fidẽ a nobis .nec a deo eſſe cũ apoſtolus dicat. Pax frĩbus & charitas cũ fide a deo pr̃e & dño ieſu chriſto. Quarta regula ty chonii eſt:de ſpecie & genere uolẽs intelligere par tẽ & totum: ſicut unaquæq; ciuitas uel regio pars eſt uniuerſitatis gentiũ. unde etiam uulgo intelli gitur cũ ſpecialiter uel generaliter aliqd inſtitutũ dicatur. Fit etiã hoc de hominibus: ſicut quæ de Salomone dicuntur excedunt eius modum & po tius ad chriſtum & ad eccleſiam cuius ille pars ẽ relata clareſcũt nec ſpecies ſemp excedit. Sepe. n. talia dicuntur quæ uel ei fortaſſe tantummodo congruãnt. Sed cũ a ſpecie tranſit ad genus quaſi adhuc de ſpecie loquente ſcriptura:iuigilare de bet lector:ne quærat in ſpẽ qd' in genere: certius poteſt inuenire. ut illud Ezechielis domus Iſrael habitauit in terra:& polluerũt illã in uia ſua. i. in idolis & peccatis ſuis & cætera. Quod de illa do/ mo iſrael quã carnalẽ uocat apoſtolus. facile ẽ in/ telligere. Sed cũ cæperit dicere & ſanctificabo no men meũ illud magnũ. & cætera quæ ſequunt & cõgregabo uos de uniuerſis terris & inducã uos in terrã ueſtrã & dabo uobis cor nouũ & ſpiritũ no uum. facile itelligit hoc de nouo teſtamẽto eſſe dictũ:ad qd' nõ ptinet ſolũ illa gens in reliqs ſuis ſed cæteræ gẽtes. q̃ ꝓmiſſæ ſunt patribus eorum:

Quintã regulã de tẽporibus appellat q̃ tẽporũ quantitas in ſcripturis ſacris latens conici poſſit: hãc duobus modis dicit uigere aut tropo ſynecdo che cũ a toto pars uel parte totũ intelligitur ſicut qd' unus euãgeliſta poſt. viii. dies alter poſt ſex di cit eſſe factũ ille a parte. viii. hic autẽ ex integro vi. dies intelligẽs:& ſicut dominus. poſt tres dies reſurgã. Aliomodo ꝑ legitimos numeros illos ui/ delicet quos diuina ſcriptura cõmemorat ſicut ſe ptenariũ:denariũ:duodenariũ & alios:hi. n. plæ runq; pro uniuerſo ponunt tẽpore ſicut ſepties in die. i. ſemp. Tantundẽ ualent q̃n multiplicant. ſi ue ꝑ ſe ipſos:ſiue ꝑ denariũ ſicut ſeptuaginta & ſe ptingenti &. x. p. x. ſunt c. &. xii. p. xii. c. xliii. quo numero deſignatur uniuerſitas ſanctoꝝ in apoca lypſi. Sextã regulã uocat recapitulationẽ i obſcu ritate ſcripturarũ ſatis diligẽter inuentã. Sic. n. di cunt quædã quaſi ſequãt in ordine tẽporibus. cũ ad priora quæ prætermiſſa ſunt latẽter narratio reuocet ſicut in geneſi. Plantauit dñs deus paradi ſum in eadẽ & poſuit ibi hominẽ quẽ formauit: & produxit deus adhuc de terra omne lignũ præ cioſum. Ita uidet hic dictũ. tanq̃ id ſit factum: poſtq̃ hominẽ factũ poſuit in paradiſo cũ breui/ ter utroq; cõmemorato paradiſum plantatũ & ho minẽ ibi poſitũ recapitulãdo redeat & dicat qd' prætermiſerat, quomodo ſcilicet paradiſus fuerit plantatus & cætera quæ ſequunt. Septima regu la eſt. eadẽq; poſtrema de diabolo & corpore eius quorũ ipſe eſt caput, ſicut chriſtus caput eſt ec/ cleſiæ. Sicut igit in prima regula uigilandũ eſt ut intelligat cũ de una eadẽq; perſona loquat ſcri/ ptura. quid conueniat capiti:qd corpori:ita & in iſta nouiſſima aliquando in diabolũ dicitur:qd' non in ipſo ſed potius in eius corpore poſſit agno ſci qui ſunt in manifeſto uel adhuc in occulto ſi/ cut in Eſaia. Quomodo cecidit de cœlo lucifer mane oriens &cætera:quæ ſub figura regis Baby/ loniæ de diabolo intelliguntur:& tamẽ qd' ibi con tritus eſt in terra qui mittit ad omnes gẽtes: nõ to tũ ipſi cõgruit capiti. Nã & ſi mittat ad oẽs gentes diabolus angelos ſuos:tamen in terra corpus eius non ipſe cõterit. niſi quia ipſe eſt in corpore ſuo.

Hæ oẽs regulæ aliud ex alio faciũt intelligi:quod eſt propriũ tropicæ locutionis:excepta una quæ uocat de ꝓmiſſis & lege:hæc locutio latius patet ut poſſint uniuerſa compræhẽdi. Nam ubicunq; uelut aliud dicit ut aliud intelligat:& ſi nomen ipſius tropi non inuenitur:tamen tropica eſt lo/ cutio.

Regula quaſi regẽs menſuram dicit.

Regula dicta q̃ recte ducit:nec aliqñ ſeorſum tra/ hit:alii dicunt q̃ regat:uel q̃ normã recte uiuen di præbeat:uel q̃ diſtortum prauumq; corrigat: uel q̃ ſit recta quaſi rectula.

Regulare æs dicit:q̃ ab aliis ductile appellat q̃le omne, cypriũ ẽ. Ductile uero dr̃ q̃ malleis ꝓduca tur. ſ: cut cõtra fuſile quia tñ funditur: Omne æs purgatis in igne excoctiſq; uitiis regulare fit.

Regulus diminutum eſt a rege.

Regulus dictus q̃ ſit rex ſerpentiũ. unde a græcis baſiliſcus βασιλισκος uocatur. Nam baſileus βασιλευς græce rex dicitur.

Regulus quidam romanus:qui cum afros uiciſſet ab eis uictus eſt.

Regumen & regimen idem eſt.

Reiicit. ſpernit. dedignatur. componitur ex re & iacio.

Relatio criminis eſt cum ideo iure factũ qd dicit q̃ aliquis ante iniuriam laceſſitus ſit.

Relatio eſt quæ refertur ad aliquid:ut pater ad fi lium & contra.

Relatiua noĩa dicta q̃ ad aliã perſonã raferant ut dominus.

Relatiua noĩa uel aduerbia in fine acuunt. i. poſt/ poſita:ut Virg. ſcripſit bucolica: q̃ ſcripſit geor/ gica. ſed in cõtextu oronis præpoſita ipſũ quoq; acutũ in graue conuertũt ut q̃ ſcripſit bucolica. Virg. ſcripſit georgica. Interrogatiua uero genera lem accẽtuũ regulã ſeruant:ut quis cuius cui qua

lis q̃ irritur: ſic qualiter & quotiens & cætera.
Relatũ: reportatum. ad aliud datum. a refero refers.
Relegat: exilio dat.
Relegatus quem bona ſua ſequũt̃: deportatus quẽ non ſequũtur.
Relegatus: humanius trãſigitur: deportatus uero in inſula aſperrimas: paulominus ſummo ſupplicio comparatas.
Relegit: ſublegit. tranſit renauigat.
Releo les leui: iterum deleo.
Religio dicta perhibetur a relĩgendo deum: amiſeramus enim eũ negligẽtes: Auguſtinus.
Religio appellata q̃ per eã religemus uni deo animas noſtras ad cultũ diuinũ uinculo ſeruiendi: & uidet̃ religo dici ſicut religio: in cuius cultu tria pquirunt̃: fides. ſpes. charitas.
Religioſum ad iuſtos hoies: ſacrũ ad deũ ptinet.
Religioſa græce anaſtaſin.
Relinquit: excedit. puenit.
Reliquatum metaphoricos dictũ liquatum.
Reliquit: componit̃ ex re & liquit: quod tamen q dam uolunt a retro uel rurſus eſſe.
Relictio & relictus quartæ declinationis: hinc reliquus reliqua reliquum & reliquiæ. in quo poetæ ſæpe metri cauſa interponunt l. relliquiæ dereli quo quoq; p linquo: uñ & delictũ p peccato: qa qui peccat officium ſuum linquit.
Reliquiæ cineres oſſa animæ Virg. troas reliquias danaum.
Relinere: diſiungere. aperire. uel iteꝝ linere.
Relino nis leui relitum.
Reliquum: reſiduũ. poſtremum.
Reliquum eſt: reſtat. ſuperat.
Reluctatur: retardat. contradicit.
Reluctans: incertus. hæſitans. pendens. uel compugnans.
Reluere: reſoluere. luere enim ſoluere eſt.
Rema ῥῆμα latine dicitur uerbũ.
Remanet: ſuperat. reſtat.
Remaſcelata: uirili uirtute.
Remeare: regredi. reuenire.
Remedium: compendium. lucrum. medicamentũ leuamen.
Remedio eſt: expedit. utile eſt.
Remedior deficit præterito teſte Capro. Remedior aris.
Remedior antiquitus a medeor componitur.
Remenſio: renauigatio. Nam remex nauigator eſt.
Remenſum: renauigatum. receptum.
Remetior: reconſidero. iteꝝ menſuro.
Remex nauigator dictus. q̃ remum agat uel gerat. priſc. hic remex gis a remigio gas ſic faciunt i gis q̃cunq; ueniunt a uerbis deſinentibus in go.
Remiges: gubernatores nauis.
Remis. ciuitas franciæ.
Remi a remouendis & decutiẽdis aquis dicti.
Remigiũ: gubernatio. uel remigium numerus.
Reminiſcitur: recordatur. redit in memoriã.
Reminiſco & ſcor illã rẽ & illius rei. Virg. & dulces moriens reminiſcit̃ argos. idem ſignificabat antiquitus.
Remittit: ignoſcit. reuocat. parcit. ad ꝓpria mittit
Remiſſus ſeſſus. benignus. ſiplex idulgẽs dimiſſus
Remonſtrare: excelſa interciſio interpretat̃.
Remorat̃: refrænat. retinet. retardat.
Remordet: cruciat. ſollicitat. ſæpe monet.
Remouet: de medio tollit. ſeparat.
Remotum: ſublatum.
Remotio criminis eſt: cum id crimen quod infert̃ a re & a ſua culpa ui & poteſtate in alium reus dimouere conatur.
Remultũ: funis quo delegata nauis trahitur.
Renale dictum q̃ renibus alligetur idem & lumbare.
Renes dicti quaſi rienes a riuis obſcœni humoris.
Renes ſignificant delectationes terrenas ubi carnalis generationis eſt uoluptas.
Renes ut ait uarro q̃ ab his riui obſcœni humoris naſcũt̃. Nã uenæ & medulæ tenuẽ liquorẽ deſudãt in renes: qui liquor rurſus a renibus reſolutus calore uenereo decurrit: poſiti aũt ſũt i ſeptima uertebra ſpinæ. ubi lumbi ſũt & ſunt natura muſculoſi. Et his q̃ exeũt uenæ quaſi fiſtulæ cõtinentes has ambas ueſicã. teſticulos quibus calorem uel ſemen adimplauſtrant. Poſiti ſunt iter adipem & carnem oblongam inter ſpinã in uiſcera: quæ eius calorẽ & uirtutem præſtant.
Ren uel rien huius rienis maſculinum eſt ſicut liẽ & ſplen.
Renidens interdum lætus & hilaris ſplẽdens: & florens.
Renidens pulcher.
Renidere: redolere. a nidore.
Renitere. refulgere recuſare.
Renitit̃. contradicit. impugnat. reluctat̃.
Rhenões ſunt uelamina humeroꝝ ex pectore uſq; ad umbicũ atq; tortis uilis: adeo hiſpida: ut imbrem reſpuant quos ulgo reptos uocant: eo longitudo uilloꝝ quaſi reptat dicti a rheno germaniæ flumine: ubi frequentantur. unde Salu.
Rhenones ſunt ueſtes de pellibus.
Renouat: reſtaurat. iterat.
Renuo is nuit. recuſat. reſpuit.
Renunciat: recuſat. denegat.
Rhenus fluuius diuidens galliam & germaniam.
Rhenus fluuius a rhodani ſocietate fertur dictus quoniam cum eodem ex una prouicia oritur. eſt autem germaniæ fluuius & in tres europæ maximos computatur.
Reor: ſuſpicor. credo exiſtimo priſ. Reor cõmune antiquitus. Reor eris atus ratio: ũde rationalis rationabilis litas liter. Cõponit̃ ſecundum quoſdã uereor a ratus ratum. unde irrito as. Compõitur contra ratũ ratio. inde irritamentum.
Repagula quæ ad impedimentum oponuntur: retinacula introitus obices. oſtia carcerum in circo euntibus. unde equi cũ quadrigis egrediuntur.
Repandum recuruum reaptum. repanſum.
Repaſcor inuentor auctor.

Repatriat.ad patriam reuertit.
Repeta:lapis ex celsus.
Repedare:reuerti,remeari.retro pedem dare.
Repelit:ppulsat.a se tollit.
Rependit.reddit.repensat.
Recenset.uicem reddit.retribuit.
Repens:subitum.
Repente:subito.
Repens autem aduerbiũ & nomen põt esse.
Repẽtinus:subitus.improuisus a repente.
Repere est iuxta terram ire:sicut serpẽtes & quæcunq; in brachiis non eleuãt sed corpore repunt sup terram unde & dicit.
Repo pis repsi reptum:inde frequẽtatiuum repto tas & reptile.
Repentia siue reptilia non est dubitandum scriptura diuina oẽs serpentes tielligi uoluit.quanq; & bestiæ dici possunt.
Repentia terræ sunt:reptilia uero aquæ.
Reperire.ultro occurrentia;inuenire uero quæsita ideo proprie locutus est Naso i metamorphoseos oquitur Inachus ad Io filiam:Tu non inuentare Iperta es.
Reptor:auctor inuentor.
Repetit.iterũ petit reposcit.
Repetundarũ iudicio accusatur qui pecunias a sociis cepit.In hoc iudicio reus si ante moriatur in bona eius iudicium redit:unde ab antiqs res eius res bona dicebatur.
Repit uentre & pectore uadit serpentium est.
Repignerat.pignus recipit.
Replet confercit complet.
Replicat:reuoluit repetit.
Repluit:exundat.
Reponit : collocat.competenter statui in remoto ponit.
Repotia sunt dies secundi a nuptiis:uel quando solet nupta redire ad parentes.a repetendo dicta.
Reportat.refert nunciat.
Reposcit.repetit expectat.
Repositus.in remoto positus.
Repostum:absconditũ pro repositum:
Reprehendit.arguit increpat.detrahit.
Repræsentat assimilat.efingit.figurat.
Reprimit.refrenat.compescit.
Reptilia sunt:quæ uentre & pedibus reptant.
Repungo gis.repũxi de ratione lunæ.de uice uero reddita repupligi.
Repudiat:respernit.respuit dedignat.
Repudium est quod sub testimonio triũ testiũ uel a præsenti dimittit.
Repudiũ disidium diuortium.
Repugnat obsistit.oppositum est.
Repulsa.repulsio iniuria.qua repelluntr hoies ab honoris petitione.
Repulsus.separatus ab honore expulsus:a repello repellis.
Requies.refrigeriũ.solatiũ.pausa.
Requieuit.cessauit.quietem habuit.
Requiesco scis requieui.
Requirit.inquirit.consulit scisscitatur in memoriã uocat.
Reris arbitraris.sentis existimas.
Reor.reris ratus.
Rerum scribendarum sollertiam primus humanis studiis Hesiodus contulit:deide Democritus ampliauit.Magnus quoq; carthagineus i.xxviii.uoluminibus studiũ agricolationis cõscripsit:apud romanos autem primus Cato constituit quam deinde Marcus terentius expoliuit.Mox Virgilius laude carminum extulit.
Res est quicqd sentit uel intelligit uel latet:quæ si non cogitentur non minus sunt.prisc.hæc res huius rei.Tria sunt quintæ declinationis quæ penultimam corripiunt rei spei fidei.
Res proprie icorporalis licet pro corporali ponat.
Res quidam grammatici dicũt incorporales:tñ uera ratiõe corporalia & icorporalia omnia res possunt nominari.Est igitur generale & primitiuũ.deriuatur inde regula reus.
Res sunt quæ in nostro iure consistunt.Iura autem sunt quæ a nobis iuste possident:nec aliena sunt.dictæ res a recte habendo
Res credita est:quæ in obligationẽ ita ducta est:ut ex tempore quo contrahebatur certum sit eam debere.
Ressa quod apud nos dici potest uisibilis uel laudabilis tentatio.
Rescindere:soluere;rencuare.separare.retractare
Rescissa:soluta.discreta.succissa.
Resciscit;competit.cognoscit.
Rescisuit:præcognouit.
Res diuinæ:cærimoniæ.a re:templa sacra.numis.cultus.
Respublica res patriæ res populi.hæc respublica huius reipublicæ.ex utraq; parte declinatur:quia ex duobus integris nominatiuis compõitur sicut cætera.prisc.
Ressei græce rumpit.
Resedit:uires resumpsit.surgens sedit.a resideo resides.
Reserat:aperit.pandit.reclaudit.
Resides:otiosi.pigri.quieti.
Resides proprie sunt qui militiã detractant agere
Residet:remanet.supersit.
Residuus.reliquus.fatigatus.ultimus.
Resíduum est:extat ultimum.tardum.
Resignat:signis probat.
Resinam græci rhetina m ῥητίνην uocant. ῥεῖν Rein enim dicitur græce quicqd manat.Est enim lachryma sudore exalata lignorum.Prima est resina terebinthina.secũda lẽtiscina quæ mastix dicitur.tertia pinalis;quarum alia pityna alia peucina:alia liquida;alia arida:& afferuur ex terra colophonia:unde etiam colophonia resina dicitur.
Resina terebinthina naualis est.
Resina peucina non frixa.
Resinatus:resina unctus.Iuuenalis: resinata uẽtus.
Resipit:iterũ sapit.recordatur.uenit ad salutem ad se reuertit.fit sui conscius.

Reſipiſcit: amiſſam recipit ſapientiam.
Reſipiſcor deficit præterito.
Regnymi ῥήγνυμι rumpo uel ſcindo.
Res iudicatæ ſunt.quæ inter eos qui ſub aliqua re ambigunt ſententia iudicium fuerint conſtitutæ quoꝝ exemplo cæteræ iudicentur.
Reſiſtit:contradicit.repugnat.
Reſiſto & reſto reſtiti facit:ſicut conſto & conſiſto conſtiti.perſiſto & perſto perſtiti.
Reſis ῥῆσις græce locutio.
Reſoluit:aperit.liberat. diſſipat.
Reſpectat reſpicit expectat.
Reſonat:modulatum cāticum reddit. murmurat
Reſpectat:iteꝝ expectat.
Reſperſit.aſperſit.
Reſpergo gis ſi.
Reſpicit:conſiderat.aduertit.retroaſpicit.cognoſcit.
Reſpondet:congruit:ſicut cū cōgrua adinuicem opa redimus:reſpondere dicunt.
Reſpondet:compenſat.conuenit.
Reſponſum eſt qd datur.reſponſorium uero uerbum aut uerſus:qui ſæpe iteratur.
Reſpōſorios itali tradiderūt;anteq̄ græci ātiphonas.inde dicti q̄ alio canere deſinente:alter reſpōdeat:& hoc differūt ab antiphonis:quia in reſpōſoriis unus uerſum dicit.In illis autem uerſibus chori alternant.
Reſponſoria ſunt:quæ iuriſconſulti reſpondere dicunt conſulentibus.
Reſpuit,aſpernat:repudiat.deſpicit.
Reſtat:remanet.reſiſtit:reſiduū eſt repugnat. ſupereſt ſubſiſtit.
Reſtaurat:renouat;redintegrat.
Reſtes dictæ ſiue q̄ rates cōtineāt:uel q̄ his rætia tendant.
Reſtis. funis.
Reſtinguit:recuperat: uelut lumen. Nā extingue re eſt delere.
Reſtinguere:ſopire.defluere.
Reſtinguo is xi reſtinctus.
Reſtincta eſt:expirauit.deleta eſt.elanguit.
Reſtituere.redintegrare: ī propriū locū reducere
Reſtitit:repēte uel retro ſtetit.abnegauit.contradixit.recuſauit.Nā deriuant a reſto & reſiſto.
Reſtringit.refrænat.cohercet.
Reſtulit:accidit.uſus dedit caſús portauit: factū eſt.
Reſultat:cōtradicit.
Reſilit reſonat.reluctat.reclamat.
Reſultatio:reluctatio cū qs renitit & cōtradicit. Itē reſultare dicunt uocum ſonitus. i.reaudri.
Reſupinus retro ſupinus.
Reſurgit:iteꝝ ſurgit:creſcit.renouat.
Reſurrexit chriſtus primo quidem de monumento.demū abinferis.
Rhœſus rex fuit thracū.auxiliarius priami.
Retardat:moratur.cohibet.
Retegit.diſcooperit.
Retectū:nudatum.
Rethea:troiana a rheteo promontorio eius.
Retentat.retinet.retro detinet.
Rætes dicti ſiue a retinendo aues uel a reſtibus q̄ bus tenduntur.
Ræte retis antiqui hæc rætes retis & hæc rætia tiæ.
Retexere:omiſſa denuo referre.aperire:declarare
Rætia:a retinendi piſcibus dicta.
Rætiarius qui pinnam.i. manicam rapit ab humero gladiatoris occiſi.
Rætiarius ab armatura & genere gladiatori ludi Contra enim pugnantē ferebat occulte ræte qd̄ iaculum appellatur:ut aduerſarium inſequentē cuſpide operiret:implicitū q̄ uitibus ſaperaret: quæ armatura Neptuni tridentis cauſa fuit.
Rætica genus uitis a retinacula dicta.
Rætica ligna:a quibus uitis retinetur.
Rætícere:ſuperſedere.tacere.diſſimulare.
Reticulata.concancellata.
Retineo nes inde ræte retinaculum rætiaculum. componitur irætio irætis.
Rætículum.calliculus paruū ræte.
Rætilat:aperit.demonſtrat.
Rhetina ῥητίνα:pini reſina.
Retinacula a retinēdo dicta:quia his quorum impetus tenet:ideſt habænæ.
Rætiolum eſt quod colligit comas: dictum ab eo q̄ retinet crines capitis.ne effundant.
Retorridus,igneus.horridus.uel nō ualde decurrens.
Rhetor orator a theſi dictus:qd locutio græce dī
Rhetorica,eſt ratio dicendi: & iuriſperitorū: quæ propter nitorem & copiam eloquentiæ maxima in ciuilibus quæſtionibus neceſſarium eſt.
Rhetorica eſt benedicendi ſciētia in ciuilibus quæſtionibus ad perſuadendum iuſta & bona: dicta uero græce.α τοῦ τορεῖν ideſt copia locutionis.ῥητὸν enim græce locutio dicitur rhethor orator. Cōiuncta eſt autem grammaticæ arthi.In grammatica enim ſcientiam recte loquendi diſcimus:in rhetorica uero percipimus qualiter ea quæ dicimus proferamus:hæc diſciplina a græcis inuenta eſt a gorgia Ariſtotile hermagora & tranſlata in uſum latinum a Tullio uidelicet & Quintiliano & Ticyano.Sed ita copioſe:ita uarie ut pro ſcientia uel loquacitate græcorum quā admirari impromptu ſit lectori compræhēdere impoſſibile.
Rherotos græce inde rhetoricus:ſicut grammatos grammaticus.
Retortum: ualde tortum.
Retractat:renouat.repetit. recogitat. moderatur. negligit reprimit.
Retractus:repetitus. Nam retractare eſt repetere omiſſa.
Retrudere.recludere.
Retulit:narrauit:reuocauit.reſtituit.
Retundere:repcutere.uerberare.
Retus.arbitratus.
Rhetus:quidam gigas thæſſaliæ.
Rhetus choris coronatus.

Rethus choris coronatus.
Reu barbarum ſeu reu ponticum illud qđ tranſ danubium in ſolo barbarico eſt uel circa pontū collígitur reu nominatum: qđ radix eius uocet reu quaſi barbarica.
Reuctat: reportat.
Reuehit. reportat. reducit. refert.
Reuelat. aperit. demonſtrat publicat.
Reuelatio. dicitur manifeſtatio eorum quæ abſcõdita erãt.
Reuelatio põt myſterium dici.
Reuelit: ſpargit a loco remouet. cõuicit recuſauit:
Reuereri: timere. priſc.
Reuereor. & reuereo idem ſignificabat antiqtus.
Reuerentia: honor qui cum pauore exhibet.
Reuerti: regredi. abire.
Reuertit replectit reportat. conſtipat.
Reuertiſtis: reuerſi: eſtis.
Reuehere. reportare.
Reueho. is. xi.
Reuincit. refellit. redarguit infirmat.
Reuinxit: religauit. poſt tergũ manus ligauit.
Reuincio: cis xi.
Reuiſit: uiſitare repetit. reuiſo ſis.
Reuiuiſcere: reſurgere.
Reuma ῥεῦμα græce eruptio ſiue fluor dicit.
Reumatiſmum autem & Rheumaſin ita cognoſcimus: ex humore oris ex ſputo fluẽti lingua os buccã coctionem uelut ſcabiem patiuntur: ita ut difficile cibum uel potum ſumant.
Rheuma. reuolutio gurgitis.
Reuocat: reſtituit reclamat reſumit.
Reuocatũ. a morte ſubtractũ. retractum.
Refocillat. reficit: humane fouet.
Reuola. calũniator. calumnioſus.
Reuoluit: repetit. retexit ſubmouet.
Reuoluta. aperta.
Reuulſus. eradicatus.
Reuello: lis. reuulſi.
Reus. debitor. obligatus. priſc.
Reus a re uel a reatu dicitur.
Reus a re qua petit nuncupatur. qui q̃uis ſceleris conſcius non ſit: reus tamen dicitur quandiu in iudicio pro re aliqua petitur.
Reus maieſtatis prius dictus: qui aduerſus rempu. aliquid egiſſet: & quicunq; hoſtibus conſenſiſſet dictus reus maieſtatis: quia maius eſt lædere patriam q̃ ciuem unum. Poſtea etiã ille qui aduerſus maieſtatem principis egiſſe uidetur: uel qui leges reas publice detulerat: uel utiles abrogauerat
Rex dictus eo q; regere debeat rem populi & ſalutem. Inter regem & tyrannum nulla prius erat differentia. Nunc in uſu accidit reges uocare modeſtos & temperatos: tyrannos uero impios: i. ẽ & reges.
Rex a recte regẽdo dicit: qđ nomen peccãdo amittit. Nam uiri ſancti proinde reges uocant in ſcripturis ſanctis: q; recta agant.
Rex dicit a rego gis. a rege uero fit regno as regius & regalis. Sed hoc diſtat: quia regius poſſeſſiuũ eſt. regalis uero ad claritudinẽ pertinet. i. dignus rege: & diminutiuũ regulus regillus.
Regula quaſi menſuram regens. componit interrex regificus.
Ricinus uermis caninus dictus: q; hæret in auribus canum. Cynos enim græce canis.
Riciniũ eſt matronale operimentum: latine dictũ q; dimidia eius pars retro abicitur: quod uulgo mafortem dicũt. idem & ſtola a græcis uocat.
Ricinium acus ſiue ſpinula quo uirginei crines diſcriminant.
Rictus: oris poſitio. extenſio oris. a ringo gis xi rictum.
Rictus dicit omnis apertio oris uel patefactio oſcitantis. tam feræ q̃ hominis. dicit & os ipſum. Priſcianus.
Rictus caninus eſt.
Rider. gauder. lætat.
Rideo des ſi ſum.
Ridiculus iocus. lepos. urbanitas. cachinus.
Rien pars illa ubi ſũt lumbi. priſc. hic rien uel ren huius renis.
Riphen filius Gomer nepos Iaphet: a quo paflagonas exortos putant.
Riphæi montes in capite germaniæ ſunt a ppetuo uentorum flatu nominati. Nam ῥιφὴ græce impetus dicit.
Rigat. riuos agit: cõponit irrigo.
Rigantes. fulgentes.
Rigeo es gui: inde rigor goris. rigidus da dum. iorſimus rigiditas & rigeſco.
Riget: friget. torpet. ſtuper. ſenſu caret. infrigidat dureſcit.
Rigidum: durum reſiſtens: ualidum ſeuerum. immobile.
Rigeo algeo. græcum eſt.
Rigor uel rigiditas rectitudo ſinceritas. frigiditas gelu.
Rigula. mitra uirginalis capitis.
Rigula: terra fœcunda. optima. fertilis a rigo gas.
Rima: fiſſura tabularum: ubi fit iunctura.
Rimare: fuere.
Rimo & rimor idem ſignificabat: antiquitus.
Rimari diligenter exquirere. perſcrutari.
Rimor ris. rimo rimoſus. rimula rimator.
Rinatrix ſerpens aquam ueneno inficiens. In quocunq; enim fonte fuerit: ibi ſuum miſcet nenenũ
Ringere: murmurare.
Ringit indignat iraſcit. murmurat.
Ringo gis xi rictus tus.
Rhinoceros animal cornu in mare hẽns: ſignificat fortes in bono uel in malo.
Rhinoceros fera indomitæ naturæ: ita ut ſi capta fuerit: nullatenus teneri poſſit: quippe ut ferit illico morit: unde in iob nominatur.
Rinoceros græce latine interpretatur in mare cornu idem & monoceros unicornus eo q; unum cornu in media fronte habeat ita acutũ & ualidum ut quicquid impetierit: aut uẽtilet aut penetret nam & elephantem proſternit: tantæque eſt forti

tudinis.ut nulla uenantium uirtute capiatur.Sed ſicut quidam aſſerunt uirgo proponitur: quæ ſi num ſuum aperit uenienti:in quo ille omni fero citate depoſita caput ponit:ſicq; ſoporatus uelut inermis capitur.

Rhinoceros paruum animal ſimile hædo acerri mum.

Riocolaphon hærba camimilion. utraq; græca.

Ripa fluminibus loca proxima a rapiēdo dicta:qa ab aqua quottidie diſſoluaſ. Nam ripæ ꝓprie ſunt fluuiorū ſicut littora maris.

Ripæ pinnacula terræ iuxta fluuium.

Ripatim per riparū loca:ſicut hoſtiatim.

Riparius eſt qui ripam tenet.

Rhipeſtes græce flabellum.

Riſcus feneſtra parietis: uas ex iuncis & uimīnibus.

Rite.recte.iuxta morem legitime probe.

Rite ꝑ recte a ricto uerbo uel a ritu:qa qđ ritibus traditur rectum eſſe credit.

ποſτροσ inde rhœterus troiæ promontorium.

Ritides rugæ quaſi rectæ dictæ.

Rythmica pars muſicæ eſt:q̄ reqrit incurſionē uerborū:utrū bene ſonus an male cohæreat.

Rythmus græce numerus.quia in eo ſyllabæ numerantur uel ipſa cantilena:quæ cum numero fit notarum:ſonus cantilenæ:de quo eſt illud. Memini ſi uerba tenerem.

Rythmus græce latine modulatio.

Rythmizo ρυθμιζω modulor.

Rito as antiquitus id eſt rectum duco:inde irrito tas cōtra rectum.

Ritron:riuus.

Ritum latrocinium.

Ritus mos.inſtitutum.ſequela.exemplum.

Ritus publicus:mos uero populi ſermo eſt.

Ritus ad iuſtitiam pendet quaſi rectum ex quo pium æquū ſanctumq; cōſpicimus.

Riuales:duo qui una muliere utuntur: qui quaſi de uno riuo.i.uno amore bibant.

Riualis uxoris proprie mœchus.

Riui dicti q̄ deriuentur ad irrigandum.i.inducēdum aquas in agris:Nam irrigare inducere eſt.

Riuus ſubito fit celeriterq; decurrit ac deficit:fōs uero eſt caput aquæ decurſus:in quem naturaliter manat. Torrens autem ē repētinis imbribus factus. magnum impetum habēs:aduenīēte autē æſtate torreſcit:ūde dicitur fluuius aquæ decurſus naturaliter.

Rixa dicitur quæ inter multos cōmittitur:& iniuria conſtat.

Rixoſus a rictu canino.Semper enim ad contradicendum paratus eſt:& iurgio delectatur. Rhiza ριζα græce radix.

Roboam interpretatur latitudo populi per ātifraſim:q̄ decem tribubus ab eo ſeparatis duæ tantū ei relictæ ſunt.

Robora:robuſta ligna.uigores firmitates.

Roborat:firmat.confortat.

Robor:genus ligni.

Robur uirtutis uel arboris.

Robur uirtutis: conſtātia.firmitas.magnitudo animi Robur generaliter dicitur ex omni materia Rquicquid firmiſſimum eſt.

Robuſtus:fortis.ualidus:a fortitudie & robore arboris dictus.

Rhoda:græce roſa.

Rodantes.flos roſæ.

Rhodanus fluuius in burgundia iuxta ſāctū mauricium.

Rhodanus galliæ fluuius dictus ab oppido.q̄ rhodii coloni collocauerunt qui rapido concitatus curſu tyrrheni æquoris fretum ſcindens non modicū ſæpe nauigantibus facit periculum.: dum inter ſe maris fluctus & amnis fluenta decertant.

Rodit,lædit.detrahit.dentibus atterit.

Rodo dis roſus.

Rhodiæ leges nauaļium cōmmertiorum ſunt ab inſula rhodo nominatæ.in qua ātiquitus mercatorum uſus fuit.

Rhodiæ & lybicæ uuæ a regionibus dictæ.

Rhodicis gemma roſea eſt ex eo dicta.

Rhodetus græce roſeo colore.

Rhodopes fluuius.

Rhodopeia thracia.

Rhodope mons thraciæ porrectus in orientalem plagam ideſt reflexus in ſeptentrionem.

Rhodor græce thus roſeo colore.

Rhodos inſula cycladum:prima aboriente in qua roſæ capulum dicitur inuentū dū ibi ciuitas cōderetur:ex quo urbs & inſula eſt appellata.In hac urbe ſolis coloſſus fuit æreus longitudine cubitorum.lxx.ferunt & alii centum.fertur hæc olim adeo terræ mōtu fuiſſe concuſſa:ut labēfactis uulgo tectis,ingens ille coloſſus rueret.

Rhodum ciuitatem cecrops condidit.

Rhodus inſula:ophicax ante dicebatur.

Rododaſne lorangrum græce.

Rogat pulſat.precatur.

Rogitat frequenter rogat.

Rogatarius.petitor.diſtributor.

Rogus eſt compoſitto lignorum. Pyra uero quotiens corpus compoſitum eſt. Funus mortui apparatus: buſtum corpus concrematum. Sepulchrum ubi oſſa conduntur. Tumulus congeſtio terræ i religiōe ſancita:quia & ſine oſſibus poteſt eſſe. Monumentum uero eſt cuiuſcunq; rei memoria:q̄ moneat mentem.

Roma a Romulo condita eſt ſiue nominata. Nam cum interfecto idem Romulus poſt albam amulio: auum ſuum numitorem i regni in reſtituiſſet in eum locum ubi nunc eſt Roma deuenit. ibi q̄ mœnia cōſtruxit quam Romam nominauit: hanc antea Euander dicitur condidiſſe.Sola Roma urbs.cætera oppida dicūtur:unde qui ibi habitāt olim urbani dicebanť In cæteris oppidani

Roma poſt excidium troiæ āno.cccc.xxvii cōdita eſt.De hac multi diſſērūt.Nā Salu. Troia nos abænea hic cōdidiſſe dicit q̄ ſedibus īcertis uagabā tur.Alii ab euādro ſicut Virg.ibi At pr̄ euandrus romanæ cōditor arcis. Alii a romulo. Eutropius

manæ conditor arcis. Alii a Romulo Eutropius quoq; in libro hiſtoriaꝝ ſic loquiſ. Romulus cū inter paſtores latrocinaret. xxvii. annos natus urbem exiguam in palatino monte conſtituit: quam ex ſuo nomie Romā uocauit. Poſt hūc Tullus hoſtilius ampliauit adiecto Cœlio mōte. Deīde Ancus Martius Auentinū montē adiecit & lanículū. Poſt hunc Seruius Tullius montes tres quirinalem uiminalē & eſquilinū urbi adiecit. & foſſas circa murū duxit: Ad extremū uero Aurelianus imperator eam muris firmioribus cinxit: ac templū ſolis ædificauit.

Roma urbs italiæ & nūc princeps gentiū a Remo & Romulo geminis cōdita fert. Itaq; Romulus interfecto prius auo Numitore de hinc Remo fratre arripuit regnū. urbemq; cōſtituit. Regnū auit: muros fratris. templū ſoceri ſanguine dedicauit.

Roma ſeptem ſedet montibus: qui ſunt Tarpeius. Auētinus. Viminalis. Quirinalis. Cœlius. Eſquilinus. Palatinus.

Romani a romulo uel a roma dicti. hi antea a ſaturno ſaturni: a latino latini noiati ſūt. hi & quites

Romani interpretant ſublimes uel tonantes.

Romæ ῥώμη robur uirtus græcum eſt.

Romulidæ: romani.

Romulea: romana.

Romani reges ira ſucceſſerunt. Romulus. Tatius. Numma. Tullus hoſtilius. Ancus: Martius. Tarquinus. Seruius. Tullus. Tarquinus Superbus.

Romus: inde romulus. unde roma: hinc romanus a quo romanizo as componitur romuleus romulea romuleum.

Rombus. genus piſcis.

Rombos eſt figura: quæ in contrarium collatas lineas atq; angulos hēt ſic.

Romphea græce latine gladius. Nam ubi in genesi dicitur: gladius flammeus atq; uerſatilis: i græco romphea habetur.

Romphea gladius eſt ex uraq; parte acutus quem uulgo ſpatham dicūt: ipſe eſt & framea.

Ropalicus hexameter ē q ab unius ſyllabæ uerbo ad quinq; ſyllabaꝝ incrementa ꝓcedit ut eſt. Rē tibi quam feci dulcis doctiſſime noram.

Rorat. diſtillat humore quaſi ros pluit.

Roſmarmus dicitur q eſt uirgulti genus ideſt roradaſne.

Rorigenæ: rore geniti.

Rorſus inſenſatus.

Ros græcum ē: quod illi droſor dicunt: alii putāt dictū: quia rarus eſt: & nō ſpiſſus ut pluuia. Tūc autem largior ros fertur arua perfundere cū ſerenior nox eſt: & luna clarior lucet: & humorem terræ quem tota die ſolis calor ſiccauerit eundē exiguo noctis tempore ros deponat: & plæriq; ſub aere quieſcentes: quo magis ſub lumine ſunt lunæ eo magis humores ſe capite collegiſſe ſentiūt unde in canticis cincinnimi plēi guttis noctum.

Ros roris īde roſa roſeus a um. ruſetum. roſarium roſula roſidus da dum. roro. as. Componiſ irroro & ploro. i. per lumina roro: unde īploro & explo ro.

Roſa ſpecies floris dicta q eius color rubeat.

Roſata tunica quam græci fœniceam: nos coccineā dicimus. ad celandum colorem ſanguinis.

Roſeum per ſe. Roſaceum mixtū.

Roſea rubea. purpurea ſpecioſa. roſa enim rubet.

Roſeus ipſe color.

Roſacea corona.

Roſetum ubi ſunt roſæ.

Roſcidum rore infuſum:

Rocidulum rore madidum:

Roſcum: lignum foliis ſpinoſū.

Roſmarinus quē latini ab effectu hærbam ſalutarem uocant: folia eius feniculi ſimilia atq; aſpa.

Roſmarinus qui & libanotes: naſcitur in locis marinis & hortis ante uſum thuris. de hac hærba homines placant deos.

Roſtra prima pars nauis initia.

Roſtra dicuntur loca in campo martio: quia roſtris nauium eſſent inſtructa.

Roſtratæ naues uocatæ q in fronte roſtra aurea habeant ꝓpter ſcopulos: ne feriantur & collidantur hæ liburtinæ dicunt.

Roſtrum os proprie dicitur: q eſt in cornu ut uulturis & reliquarū aurium.

Rota dicta q ruat: & rotundum a rota uocatum.

Rora: farculum.

Rota dicta q quaſi ruat. Eſt enī muſcida de qua e flumine aqua extrahit eadem & hauſtra ab hauriendo aquam.

Rorabulū dictū a proruēdo ſtercora: ſiue ignē coquendi gratia.

Rotat gyrat. circuit. circunducit.

Rubea uirga ex arbore rubi facta.

Rubea dicta q radix eius ſit rubra: unde & colorare lanas perhibetur.

Ruben primitius interpretat.

Ruben unus ex filiis iacob: interpretatur uiſionis filius. Sic enim quando peperit uocauit eum mater.

Ruben interpretat uidens filios nel uidēs i medio

Ruber rubra brum a rubeo rubes.

Rubellum diminutiuum a rubeo

Rubeta: ranæ genus: bruſcus dicitur uulgo.

Rubet: colorem habet: unde erubeſco rubeus rubicundus.

Rubeo deficit ſupinis: & q̄ ab eis ſunt: ſicut plæra q; ſecūdæ coniugationis.

Rubidus: panis recoctus & rubefactus.

Rubigo: obtrectatio. inuidia. liuor.

Rubigo erugo: uitiū: quo pereunt culmi: ſed ꝓprie ulcus: obſcænæ libidinis.

Rubigo uitiū rodens ferrum uel ſegetes quaſi rodigo: hæc & erugo.

Rubiliana uua dicta q eius materia rubet.

Rubicon fluuius eſt italiæ: de quo lucanus: parui rubiconis ad undas: cuius aqua rubet: inter italiā galliamq; fluit.

Rubor rubedo. rubꝝ rubicundū: fœniceum.

Rubrica uocata q ſit rubra & ſāguini ꝓxima hæc

optima ponto gignitur:unde & potentia dicitur tertia eſt.
Rubrica terra rubea.roſea tinctio.lineola ad diri/gendum aliquid.
Rubrū:uermiculū.quē græci coccū dicunt.
Rubrum oppidum:unde rubrenus.
Rubus:italiæ oppidum.unde rubea.
Rubus:ſpina.ſentis.agreſtis minor maiore genus ligni ſpinoſi.
Rubum græci batos uocant:cuius folia plagas re/centes mire iungūt.
Rubus incōbuſtus Mariam ſignificat.
Rubū latini appellant eo q̄ fructus uel uirgulta eius rubeant.hæc a græcis morus dicitur.
Rubi folia ſupiecta ſerpēti interimūt eum.
Rudentes ſunt funes nauis ex nimio ſtridore dicti
Rudera.ſunt ſterqlinia.ubi fimus eſt.
Ruder dictum:q̄ rus inde mouetur.hoc ruder ris cementa ideſt ruinæ & ſordes materiarū.
Rudes noui.
Rudis:inordinatus.neophitus.nihil ſciēs.quaſi ru ri datus dicitur.
Rudis dicit uirga ceſſātiū a gladiatura poſt.lx.an nos hanc accipiebāt priſc.hæc rudis pro uirga:hic & hæc rudis & hoc rude ſignificat recentem.
Rudimēta quæ infantiæ dicunt cunabula initia.
Ruditus aſinorum proprie eſt .
Rudio dis dit aſinus.dum.inſonat.
Rudos artifices appellant:lapides cōtuoſos & cal/ce admixtos:quos in pauimentis faciendis ſupfū dunt:quorū reliquiæ rudera ſūt.
Ruere.cadere.deuenire.proſternere.eruere.
Rufa:rubra.uermicula.
Rufa:inſula tyrrheni maris in qua ferri fodina ex ercetur.
Rufatus ſanguine cruentatus.
Rufus:uermiculus.rubeus.
Ruga:collectio cuiuſcūq; rei in unum.
Rugata: contracta.rugis collecta.
Rugæ:romæ ſemitulæ.
Rugitus:uox leonis:ſonus ſtrepitus a rugio gis:
Ruina:interitus.caſus.incendium.
Ruit patientis eſt & facientis.& tria ſignificat.i.ca dit deiicit aut feſtinat.
Rumā ueteres mammā dixerunt.
Ruma eminens pars gutturis qua potatur.
Rumē.pximum ē gurguliōi quo cibus & potio de uoratur: unde beſtiæ ruminare dicuntur.
Rumbus figura quilatera:ſed non rectiangula.
Ruminat:remandit.reguſtat.
Rumo & ruminor idem ſignificabant antiquitus.
Ruminatio dicta a ruma eminente gutturis parte per quam dimiſſus cibus a quibuſdam & certis animalibus reuocatur.
Remigerulus:rumoris inuentor: famā renūcians.
Rumor.fama.opinio.aura popularis.auditio.
Rumpit:diuellit.ſeparat.
Rumpo pis rupi ruptus facit:
Ruma:pugna.
Rūcare:a terra hærbas diu natas uel arbores euel lere.Nam rus terra:unde rūcatio.
Rūcare:extirpare.
Rūcinam pagani deā plecerūt:cū ſegetes rūcātur ideſt a terra euelluntur:ſicut florentibus florā.
Runcare a rure aliquid innatum occare ideſt extir pare :unde etiam runcinare.
Runcina remota rura.
Rūcones ſunt quibus uepres ſecantur a runcando dicti.hi & falchaſtria a ſimilitudine falcis dicūt
Runcina:inſtrumentum fabrog.
Ruo actiuū:ruor paſſiuū:abſolute quoq; per ſe ponitur ut ruo pro cado.
Ruo is rutum corripit penultimā. ut erutus uel ruitus. Nā ruiturus participium facit futurū & uidet per ſyncopam fieri erūtus eruitus.
Ruo ruis ruina ruinoſus.Cōponit obruo eruo:un/de ærūna:proruo.irruo.ſubruo diruo corruo.
Rupes.lapis præruptus.ſaxū exaſperatū a rupi p/terito deriuatur.
Rura antiqui incultos agros dicebant ideſt ſyluas & paſcua.agrum uero qui colebatur. Nam rus eſt quo uel lac uel pecus haberi poteſt: unde & ruſtici nominant.hæc agreſtium prima & otioſa felicitas:prædia agri.
Rurigena rure natus uel habitans.
Rurſum:iterū denuo.rurſus.deintegro.
Rus ruris componitur ruſticus ca cum r uſticitei ruſticanus.ruricola.rurigena.
Ruſata ueſtis eſt quam græci fœniceā uocant nos coccinum:reperta a lacedæmoniis ad celandū co lorem ſimilitudine ſanguinis quotiens quis uul neraret ne contemplanti aduerſario animus au/geſceret.hac ſub conſulibus romani uſi ſunt mi/lites:unde etiam ruſati uocabantur. Solebant etiam præponi dimicantibus:
Ruſante pallio.roſeo palio.
Ruſeus.ſordidus.
Ruſina.ruri præpoſita.
Ruſino ruſinonis urbs hiſpaniæ.
Ruſcus fruticis genus ſpinoſum uel ut alii dicunt hærbæ aſperæ:alii lignum foliis ſpinoſum.
Ruſcus genus uirgulti:unde uites ligant.
Ruſci arbores duræ.aſpera uirgulta.
Ruſticus operarius.uel incultus.
Ruſticus dictus q̄ rus tenendo cuſtodiat.i. terram operetur.Ruſticanus uero pater familias.
Ruſticitas eſt morū.
Ruſticatio eſt operis cultura terræ.
Ruth interpretat feſtinās. alienigena gentilis erat: & feſtinauit ire in terram iſrael cum ſocru ſua:ex huius nomine liber ruth dicit.
Ruth interpretatur uidens uel deficiens.
Rutha dicta q̄ ſit feruentiſſima.huius duo ſūt ge nera. hortenſis quæ nec nimium uirtutis caliqæ omnia uenena expellit:& cū uino potata torſiones uentris tollit. Alia agreſtis quam græci peganon uocant:quæ calida eſt hærba.
Ruteni flauri ideſt flandrenſes populi.
Rutilū:rubicundū.fulgidū.clarū.coruſcum.
Rutilat fulget.rutilo fulgore micat.

Littera ſuæ cuiuſdam poteſtatis eſt: quæ in metro plærunq; uim cõſonãtis pdit. quod quæras in priſc.
Saba Arabia uocaſ regio quæ nũc ſabæa.
Saba: prouincia eſt interpretatur captiuitas ſiue conuerſio.
Saba filius remma.
Sabaa filius chus nepos cham: a quo geniti & appellati ſũt ſabæi.
Sabaa appellata a filio chus q dictus eſt ſabaa: ipſa eſt & arabia.
Sabaa: ræte interpretaſ.
Sabana ſabania.
Sabanũ græce dicitur. iuxtã ſyriã & arabiã eſt.
Sabæi interpretantur captiuati: uel quaſi demões gens orientalis.
Sabæi dicti a προσκυνεῖν: quod eſt ſupplicare & uenerari: quia diuinitatem per ipſorum thura ueneramur: quæ ibi colligunf. Ipſi ĩme ſunt & arabes: quia in monte arabiæ ſunt: qui dicitur libanus & antelibanum.
Sabac ſyriog lingua februarius menſis.
Sabarim interpretaſ circuire montes.
Sabaoth: nomen dñi apud hebræos. quod latine uertitur exercituũ uel uirtutũ. Sunt enim huius mundi ordinatione multæ uirtutes: ut principatus & angeli & cæteræ: quag tamẽ ille ẽ dominus.
Sabatheni: qui nunc caſtabari dicuntur. orti ſunt a Sabaa filio chus.
Sabbatum ſeptimus a dñico die: quẽ gẽtiles Saturno dedicauerũt: & ſaturnũ nominauerunt.
Sabbatũ autẽ dictũ priori iſraelitico populo ĩ otio celebrandum: ut figura eſſet in requie: unde ex hebræo in latinũ interpretaſ requies eo q dominus in eo requieſſet ab omnibus operibus ſuis. Si quidem & eo die requeuit dominus in ſepulchro: ut quietis illius myſteriũ confirmaret: qd iudæis obſeruãdũ in umbra futuri præceptum erat. Sed poſtq in ſepultura eius adipleuit figurã obſeruatio quieuit.
Sabbatizat. ſabbatũ colit.
Sabbath in Zacharia: ianuarius menſis.
Sabe apud hebræos & ſeptem dicitur & iuramentũ ita appellatur.
Sabelli gens italiæ.
Sabini aũt marſi.
Sabellicus. ſabinus.
Sabelliani hæretici a noeto quodam pullulaſſe dicuntur: cuius diſcipulum perhibent fuiſſe ſabellĩũ a quo dicuntur. hi unã perſonam patris & filii & ſpiritus ſancti adſtruunt. hi ſunt & patripaſſiani: qui patrem paſſum dicunt.
Sabeth nomen uirgulti hebraicum: de quo ingeneſi. Ecce aries poſt tergũ eius tenebaf in uirgulto ſabeth cornibus.
Sabrina & ſabrateria nauis.
Sabraternus nauali.

Sabina genus ligni quæ a græcis brachios dicitur.
Sabini a ſabio dicti ſicut itali ab italo. fratres fuerunt.
Sabirius: lapis fuſcus eſt: & quidam uiridis lapiſ.
Sabrũ: aſperum uel nodoſum.
Sabucus: mollis & paruia arbor.
Sabulũ: leuiſſimũ terræ genus harena.
Saburra. onus quo uacuæ naues ſtabiliuntur: terra grauis.
Saburra platea eſt romæ famoſiſſima.
Saccus & ſacculus marſupium fiſcus: quo condũf neceſſaria.
Saccatũ liquor ẽ aquæ fæce uini admixtus & ſacco expreſſus: unde & dicitur.
Sacellũ templum modicum diminutiuum a ſacro deog agreſtium locus.
Sacer ſacrior ſacellum.
Sacro as. unde execro. obſecro. execrabiliter. execratio a ſacro as ſacramentũ: uel componitur a ſacro nomine ſacrifcio.
Sacer dicitur ſacratus & uenerãdus & execrãdus
Sacerdotes dicti: q ſacrũ dant cultibus diuinis id eſt ſacrificium. Eſt uero compoſitum ex græco & latino quaſi ſacrũ dans. hi apud gẽtiles flãmes dicebãtur. Initium aũt ſacerdotii primus aarõ fuit. hic enim in lege ſacerdotale nomen prius accepit q iubẽte dño uictimas obtulit. In nouo aũt teſtõ ſacerdotalis ordo poſt xpm a petro cœpit. ipſi. n. primũ datus ẽ põtificatus in xpi eccleſia.
Sacerdotales ueſtes: quid ſignificent dicamus.
Sandalia. amictus. ephot. cinctorium ſubcinctoriũ orarium. tunica. dalmatica. planeta. palliũ achus mitra. manipulus chriſti diſcipuli ſandaliis calciati pedes: in ꝓparatione euãgelii pacis a domino miſſi ſũt: ut ſup ſerpẽtes & ſcorpiões calcare poſſent. Inſtantiam igiſ ꝓdicationis ſandalia ſignificant. Nõ. n. ſunt honoris ſed laboris: non ad quieſcendũ: ſed ad iter agẽdum. Amictus ãt & ephot & cætera indumenta ſacerdotalia: quæ ex ligno conſciunf: pene eadẽ ſignificant. ſignificãt. n. utriuſq; hoís caſtitatẽ & puritatem: q̃ præ cæteris candida ſunt: frequentiuſq; abluuntur. Eſt amictus qdem ꝓcandidus: quo collũ ſtrigiſ: pectus tegiſ. Interioris hoís caſtitatẽ & mundiciam deſignat. Tegiteiũ cor: ne cogitet uanitates: ſtringit collũ ne inde ad linguã exeat mẽdacium. his enim duobus. i. cogitationibus & mendacio corrumpiſ aia. is amittit caſtitatẽ & incipit fornicari. Quæ. n. de corde exeũt: ut ait dñs: hæc coinquinãt hoiem Eloqa uero dñi caſta eſſe debent. Similiter aũt per ephot caſtitas corporis deſignatur: quod in renibus quidẽ cictorio ſtringitur: quia ibi maxime luxuria dominatur. Ab hoc aũt cingulo ſiue cinctorio duplex cinctorium pẽdet: quia duo ſũt quibus caſtitas conſeruatur & roboraf. id eſt oratio & ieiunium: hoc enim genus ideſt luxuria ut ait dominus non eiicietur niſi in oratione & ieiunio. Orarium iugũ & onus ſimul ſignificat. iugũ ſacerdotibus: onus diaconibus: ũde ſacerdotibus circa collũ: diaconibus ſuper humeros ponif: ut

enim collo iugū:sic humeris onera feruntur:Boues igitur sacerdotes:asini leuitas in leuitico significant. Vocat autem orarium:quia q̄is cū alīs indumentis sacerdotalibus & baptizare & consignare & alia multa orādo liceat facere sine orario tñ nisi magna necessitate nihil horum agere licet. Tunica autem in ueteri testamento solūmodo ia cynthina erat:qui cœli est color. Angelicam igit uitam & cœlestem conuersatiōem designat. Si autem alterius coloris tunica fuerit. fit etiam alterius significatiōis. Dalmatica uero ad ornatum magis q̄ ad significationem uidetur pertinere: quæ etiam post alia indumenta sacerdotalia inuēta sit Fimbriæ tamen quæ i dalmaticis a sinistro latere pendent:huius uitæ impedimenta superfluitates & sollicitudines significare possunt: quæ quoniam in altera uita non sunt:nec fimbriæ in dextro latere ponūtur. Sinistra nanq; præsentem: dextera uero futuram uitam designat. Qui ergo dalmatica induitur:utriusq; recordatus melioremeligat quæ sine impedimento est. Planeta quæ & casula uocatur charitatem significat. hæc enim supior cætera itra se claudit sicut charitas legis & pphetarum mandata omnia intra se continet. Palliū uero superhumerale & rationale simul utrunq; significat. Qua enim super utrunq; pontificis humerum iacet:suphumerale dicit. quia uero descedens in ipso pontificis pectore iungitur rationale uocatur. habet enim aaron superhumerale & rationale quæ cathænulis aureis simul iungebant. Suphumerale qdē ab humero usq; ad humerū extendebatur. Rationale uero quadrāgulū erat & duplex:sicut & palliū est. habebat autē mēsuram palmi tam in longū q̄ in latum: quæ mēsura pontificis pectori ornando uel operiendo sufficeret: habet igit palliū eandem significationē superhumeralis & rationalis q̄is eandem nō habeant cōpositionē. Superhumerale igitur quo humeri ornant episcopi onus episcopalis dignitatis significat. Isti enim humeri totius ecclesiæ onera & oues lāguidas populiq; peccata ferre debēt. Superhumerale itaq; non habēt episcopi:qui aliorū onera ferre recusant. Rationale uero sup pectus ponit pontificis ad cordis thesaurū: & sapientiæ secretū custodiendū:ubi.n.rōnale est: ibi debet esse ratio sapiētia & sciētia qd' ipso noīe & loco significat. Sacramenta hæc sunt:quæ in ecclesia geruntur. Baptismus chrisma. corpus & sanguis christi:quæ ob hoc sacramenta uocantur:quia sub eorum uisibili specie uirtutes sacramentorum inuisibiliter percipiuntur. Nam sicut hic uisibilis panis uniuscuiusq; substantiam exteriorem nutrit inebrians corpus. Ita uerbū dei qui est panis uiuus participatione sui fidelium recreat mentes:spiritus sanctus in eis manens ea operatur:unde siue p bonos siue per malos ministros intra dei ecclesiā dispensetur: tamen quia spiritus sanctus mystice illa uiuificat:nec bonorum meritis dispensatorū amplificantur hæc dona nec malorum attenuantur, quia neq; qui plātat est aliquid:neq; qui rigat sed qui incrementū dat deus: unde & græce mysterium dicitur:q; secretam & reconditam habet, at dispositionem. Sacramētum est in quo post electionē iurat unusquisq; miles se nō redire a militia nisi post completa stipendia idest militiæ tempora:& hi sunt qui habēt plenam militiam. Nam xxv. annis tenentur.

Sacrarium:est in quo sacra reponunt ab inferendis & deportandis sacris dictum.

Sacra:sacrificia. sancta religio.

Sacra:deo dicata.

Sacra fames execranda cupido.

Sacrat:dedicat. consecrat. sanctificat. immolat. libat. mactat.

Sacrū uocamus:quod ad deū pertinet. Religiosū quod ad homines iustos. Sanctum uero quod ad aliquid sancitur:quoq; uiolato pœna cōmittitur

Sacrū autem & sanctū est. Sanctū uero non contiuuo sacrū. Item sanctū semp in bona parte ponit Sacrum uero duo significat bonum & malum.

Sacrificiū:est uictima & quecunq; in ara crematur seu ponunt. Omne aūt qd' deo datur aut dedicatur aut consecratur:

Sacrificiū dictū quasi sacrū factum:quia p̄ceptū é & mystice cōsecratū in memoriā dn̄icæ passionis. unde hoc eo iubēte corpus xpi & sanguinem dicimus. Quod dū fit ex frugibus terræ sāctificatur & fit sacramētum optāte inuisibiliter spiritu dei Panis enī quē frangimus corpus xp̄i est:qui dixit Ego sum panis uiuus: uinum aūt sanguis eiusdē. unde scriptum est. Ego sum uitis uera: cuius panis & calicis sacramentum græci eucharistiam dicunt. quod latine bona gratia interpretat. Et qd melius corpe & sanguine xp̄i? hoc fit a nobis q; p nobis ipse dominus fecit.

Sacrificium & hostia hoc differunt apud ueteres: q; sacrificiū spontanea oblatio erat:hostia uero q̄ deuictis hostibus imolabat. & hæc uictima dicebatur. alii dicunt ab ictu.

Sacrilegiū pprie est sacra; re; furtū. postea & dolorum:cultui hæsit hoc nomen.

Sacrilegus:qui sacra legit id est furat:uel qui cultum ueri dei furatur idolis tribuendo.

Saccus a sago dicitur q; eo consuto conficiatur quasi sagus.

Sadai nomen dei hebræum est: quod interpretat omnipotens.

Sadacha hebraice iustitia.

Sabe interpretatur tensio.

Sabe interpretatur collatio. consolatio.

Sades stellæ.

Sadispos hærba dicta:quod sen̄ē sedat.

Sadoch interpretatur iustus siue iustificans.

Saducei interpretantur iustificati:uendicant enim sibi quod non sunt: corporis resurrectionem negant:& animā interire cum corpore dicūt. Quiq; tm̄ legis libros recipiunt:, pphetas respuunt.

Sipharium. atrium templi.

Saphazie interpretatur iudicat deus.

Saphicum metrum Sapho mulier inuenit:unde &

dicitur. Est autem pentametrū cōstat ex trocheo & spondeo: dactylo & duobus trocheis, siue spondeo: ut est illud Christe lux mundi salus & potestas: huic adduntur cimistroici uersus: ut Sydere pinguis.

Sapphirus lapis est ætherei coloris.

Sapphirus ꝓducit penultimā. corripit apud alios

Sapphirus ceruleus ē cū purpura sereni cœli similis: solis radiis repcussus ardētē fulgorē emittit.

Sapphirus hēt spēm cœlesti throno similem: designat cor simpliciū: spē certam pstolantiū. quoꝝ uita opibus & moribus delectatur altissimus.

Sapphirus interpretatur speciosus egregius.

Saphon funis in prora nauis impositus.

Saga regumenta cilicina & exteriora uel malefica: hæc saga & hoc sagium uestimentum.

Sagas uero maleficus dicit horatius.

Sagane genus gūmi: uel uestis: uel malefica sagina

Sagana uel saga idem significabat generis fœmini ni. ut etiam uult prisc.

Sagagemma prasini coloris apud chaldæos: cuius tanta uis est. ut naues e profundo petat & ita hæreat ut nisi rasa pte ligni uix separetur.

Segada. gemma quæ nauibus cohæret.

Sagax: acutus. peritus. astutus. præscius futurorū prouidus. uelox a sagio gis.

Sagacitas. astutia. uelocitas.

Sagenæ rætia. ueryndum græce uulgo euerclū dr.

Sagena. ræte. Sagenulla pro naui ponitur.

Sagio sagis: igeniose ago. unde sagax. sagacitas.

Sagina. pinguedo. crassitudo.

Saginatur: fit crassus.

Saginat: impinguat. nutrit. crassum facit.

Sagitta a sagaci idest ueloci iactu dicta est: unde sagitto tas.

Sagittam rūstici uocāt nouissimam partem sarculi in sarmento quia longius recessit a matre: & quasi prosiliuit uel quia tenuitate tæli speciē pferat.

Sagittifer: q fert sagittas.

Sagittæ significant apostolos.

Sagittæ significant aliquando uerba prædicationis: aliquando aīaduersationis sententias.

Sagittarius nouum signum. quem ferunt fuisse centaurum id est hominem equo mixtū: & post mortem inter astra locatum: cui etiam sagittam & arcū adiungunt: ut ex eo mensis ipsius fulmina demonstrentur. Ante pedes huius quædam corona iacet. Quidam dicunt hūc crotum eusinum cum musis moratum fuisse.

Sagina quæ corrupte salina dicitur a stratu sagorū nuncupatur. unde & caballus saginarius dicitur.

Sagina hebraice græce & latine sella. onus. sarcina.

Sagmen quasi sancimen genus hærbæ: quæ a græcis gerabotane dicit.

Sagulum: stragulum. uel coopertorium.

Sagum callicum nomen est: dictum autem sagum quadrum: eo ꝙ apud eos primum quadratum & quadruplex esset.

Sagum: saccum. diplois. pallium uirgatum.

Saguntum: ciuitas hispaniæ fida romanis: hāc græci ex insula iacynto ꝓfecti condiderūt.

Saguntum pro ξαγόντον dicimus.

Sach hebraice spinæ dicuntur.

Sal quidam putant dictum: q ꝙ in ignem iactum exiliat. fugit enim ignem cui contraria semper aqua Alii sal ex sallo & sole dictū putāt. Nā sole decoquitur. Fit autem ex aquis marinis uel fluminis uel lacus uel putei: a quibus hauritur. Sunt & mōtes natiui salis ita ut ferro cædatur sal. Sal ꝓ ἅλς alis græco. hic sal & hoc sal lis.

Salacia: dea paganorum quasi maritima dicitur inferioris maris.

Salamlach syriace latine aue dicitur: uox ē salutationis.

Salalach hebraice uel syriace aue. Salamalach ue ro pax tecum.

Salamandra: serpens q in ignibus uiuit.

Salamandra dicta ꝙ contra incendia ualeat: hæc si arbori irreperit omnia poma uenenat: & nō solum non uritur incendio: sed extinguit: hæc dicitur stellio.

Salgo: genus hærbæ.

Salamin interpretatur pacifici.

Saliminiæ duæ sunt ciuitates in græcia quarum postremam Teucer rediens a troia ædificauit.

Salarus: pecuniis deditus.

Salaria: diaria. quotidiana cibaria.

Salambo: genus monstri.

Salathiel interpretat missus a deo. uel petitio mea deus.

Sale filius iectan. a quo bactri sorti putantur.

Salebra: uia inæqualis. lapidosa. loca luctuosa.

Salebrosus: asper. sale conditus. sapiens. ordinatus temperatus.

Salectus salictus: locus in quo salices sunt.

Salem interpretatur pax.

Salentinum: promontorium Italiæ.

Sales urbanitas. iocularitas. uenustas.

Sales pluraliter: facetiæ. eloquentiæ. salutationes significāt.

Salernum: ciuitas lucaniæ a salis copia dicta.

Salices uirgulti genus: dictæ ꝙ cito saliant: idest crescant.

Salignum de salice aliquid factum.

Salictum uirgulti genus.

Salicta salices: hæ salix nihil seminis habere uidet habet tamen in foliis granum: quo commisso terræ tanq̄ de surculo arbusta cōsurgunt.

Salii: martis sacerdotes dicebantur: quia cum exili tione circa iram illius incedebant.

Salinū. uas aptum salibus idē & salitia q̄si saltica

Salinum: uas in quo sal offerebat cū primitiis.

Salina: loca in quibus sal inuenitur.

Salinator: qui salem facit.

Salisa proprium terræ: q ꝙ sit salsa.

Salisatores dicti qa dū mēbroꝝ suoꝝ quæ cūq; ps salierit aliqd triste uel pspeꝝ significare dicunt.

Saliua ex capite in os labit: ab ore in uentrē ieiuni homis saliuam si serpes gustauerit morit.

Salunica: hærba salsa.

Saliuncula hærba medicinalis habens ſpicas miri odoris.creſcit in montibus.
Saliuncula uirgulti flos & genus arbuſti ẽ.uel ſalix
Salio lis liui & ſalii ſaltum: unde ſalto tas frequentatiuum & ſaltus tus.
Sallio lis liui litũ.Sallo uero ſallis pro eodem ſallit facit ſicut uello uulſum præteritum.ſalli/tus & ſalſus.unde ſalliturus & ſalſurus.
Salix dicta q̃ uelociter ſaliat id eſt creſcat.
Salmana interpretatur conſumatus ſiue perfectus: uel umbra cõmotionis uel portionis.
Salom interpretatur retribuens uel pacificus.
Salom uox ſalutationis hebræum eſt.
Salomon interpretatur pacificus eo q̃ pax in regno eius fuerit.Secundum nomen eius fuit idida: q̃ fuerit dilectus & amabilis deo. Tertium nomen eius coeleth:quod græce dicitur eccleſiaſtes:latine uero concionator eo q̃ ad populum loqueretur hic iuxta numerum uocabulorum ſuorum tria uolumina ædidit. quorum primus eſt maſloth: quẽ græci parabolas: latini ,puerbia nominãt eo q̃ in ipſo ſub cõparatiua ſimilitudie figuras uerbo3 & imagines ueritatis oñderit. Ipſam autem ueritatem ad intelligendum legentibus ſeruauit. Secundũ librũ coeleth uocauit: qui græce eccleſiaſtes latine cõcionator dicitur eo q̃ ſermo eius nõ ſpecialiter ad unũ ſicut in ,puerbiis:ſed ad uniuerſos generaliter dirigatur docens oĩa quæ in mundo cernimus caduca eſſe & ob hoc nõ appetenda. Tertium librũ ſiraſirin p̃notauit:quod latine dicitur canticũ cãticoꝝ eo q̃ oĩbus cãticis præferat hoꝝ trium librorum carmĩa apud ſuos hexametris & pentametris uerſibus compoſita eſſe perhibent,ut eſt apud hieronymũ in p̃fatione euſebii de temporibus:qui ſic hẽt. Quid Salomone grauius?quid perfectius iob? quæ oĩa hexametris & pentametris uerſibus ut ioſephus & origenes ſcribunt apud ſuos compoſita decurrunt.
Salone:ciuitas quam Salonius filius pollionis uicit unde & dicitur.
Salone ciuitas florentiſſima dalmatiæ immo quã pollio uicit naſcente filio.
Salpiga:ſpecies ſerpentis.
Salpizo σαλπιζω græce tibicino.
Salpiſta græce cantor tubicinator.
Salſamentum:piſcis confectio.
Salſamenta:oẽs res ſalſæ ut piſces.
Salſugo:liquor ſalis,ipſa res quæ facit ſalſum.
Salſum dictũ quaſi ſale aſperſum.
Salſus:ord natus.temperatus.ſapientiæ ſale condi tus.Sal enim pro ſapientia ponitur: inde componitur inſulſus id eſt indoctus.
Saltatores noſtros uarro dicit ab Archadeſalio, quem æneas ſecũ in italiam adduxit quiq; primo romanos adoleſcentes ſaltare docuit.
Saltica:genus chorteæ ab oppido ſale dicta.
Saltim uel nunc.aliqũ: poſtremo. coniunctio diſiunctiua.
Saltem idẽ eſt uel tractum a captiuis qui dicũt oĩa noſtra habere.ſaltem uitam nobis p ſalute concede:ſiue ſaltẽ ẽ coniũctio aduerſatiua aliq̃ndo: ſicut quanuis & ſi & cætera:quæ ẽt diminutionẽ ſignificat.ut ſaltẽ ſi nõ uitã mortẽ cõcede:.p quo inueniunt ſ at aut uel nec neq; ne:ut in rebus ſecũdis ſapientes fatigantur:ne corrupti obtẽperent & neq; unum aſſem præſtas egenti.
Saltus a ſalio.ſalis quod eſt altius uel lõgius exilire
Saltus:montes.latibula ferarum.ſilua.
Saltus:uaſta ſtatio & ſilueſtria loca:ubi arbores in altum ſaliunt:unde & dicit. ſiue itinera anguſta & quaſi abſciſſa inter montes:de quo ꝓpheta. In ſaltum inquit ad ueſperum dormies.
Salubre ad locum refertur uel cibum.
Salutare ad conſilium.
Salubritas:refrigerium.requies.ſolatium.
Saluber bris brior berrimus.
Salue:uale.a ſalute.
Salue & ſaluete uerbum ſalutandi.plus non habet niſi ſalueto:& eſt ſecundæ coniugationis.unde ſaluto ſalutas.
Salum:mare.pontus.pelagus.æquor.
Saluia:hærbæ genus.
Saluatoriũ:locus in quo ad ſalutandum aduenientes excipiebantur.
Salutare:ſalutem nunciare.
Salutatio a ſalute dicitur.Sic enĩ antiq ſolebãt ſcribere.ille illi ſalutem.
Salutaris.ſalutem præſtans.ſalutifer.
Salutaris hærba dicta q̃ dolorẽ capitis & ſtomachi incendiũ mitiget.hæc ſtrignos dicit.
Salutaris ab effectu dicta.
Salus eſt integritas corporis.Salubritas uero ſaluti conueniens cauſa per quam ſanitas uel ſeruatur uel reſtauratur.
Saluus:incolumis.incorruptus.ſanus: unde ſaluo as ſaluator:ſaluatrix:ſalus ſalutis ſalutaris ſaluto ſalutas ſalutamen ſalutatio: reſaluto a ſalute. Componitur ſoſpes:ſalutifer a ſaluo nomine dr
Salue ſaluete.componit ſaluifico cas.
Saluus a ſano deriuatur.
Samaala interpretat audiens.
Samaim hebraice cælũ dicitur.
Samara:promontorium orientis.
Samaria ciuitas a qua omnis circa eam regio nomẽ accepit.quam ſennacherib rex aſſyriorũ conſtruxit:uocauitq; nomen eius ſamariam id eſt cuſtodem:quia quando iſrael tranſtulit in medos: cuſtodes ibi conſtituit.hanc antiochus obſidione captam ſolo coæquauit:quam poſtea herodes inſtaurans in honore Auguſti Auguſtam uocauit: id eſt ſebaſten græce.Ibi ſiti ſunt eliſeus & abdias prophetæ: & quo maior inter natos mulierum non fuit iohanes baptiſta.
Samaritani ab aſſyriis tranſlati:ex parte iſraelitaꝝ ex parte gentilem ritum tenuerunt.
Samaritani uel ſamaritæ interpretatur coſtodes:eo q̃ a babyloniis illic in cuſtodiam collocati ſunt iudæorum.
Samaria interpreratur conſeruata:hæc regio inter iudeæam & galileam media iacet.

Sambuca in muſicis ſpecies eſt ſymphoniarum. Eſt enim genus ligni fragilis: unde tibiæ componuntur.
Sambuca: genus citharæ ruſticæ.
Sambucinarius: ipſe qui dicit.
Sambuſtria: qui in cithara ruſtica canit.
Sambucus: ſaltator. hiſtrio.
Samech interpretatur audi uel reſupinatio.
Samia: ſibylla quæ femonoe dicta a Samo unde fuit.
Samia terra a ſamo dicta glutinoſa & candida medicamentis & uaſculis neceſſaria.
Samia: uaſa a ſamo uel a creta: quæ in thracia non longe a roma naſcitur: & ſamia dicitur.
Samii: uilia uaſa bibendi.
Samius: apis a ſamo ubi reperitur.
Samium locus eſt.
Samileuci genus hærbæ: que latine floreia dicitur.
Samnitæ: gens quæ in. cxxx. miliario a roma eſt. media inter picenium & campaniam.
Samnia ſamniæ eſt deriſio: quæ facit multum rugoſum.
Samnis: ciuitas in apulia. hic & hæc ſamnis & hoc ſamnite. inuenitur pro ſamnitis gentile.
Samnium eſt beneuentum.
Samos: inſula in mari ægeo: ubi nata eſt iuno: ex qua ſibylla ſamia & pythagoras ſamius: in hac prius fictilia uaſa dicuntur reperta.
Samos thraciæ uicina inſula modo ſamothracia uocatur.
Samothracia eſt inſula in ægeo mari.
Samothracius: eſt anulus aureus: ſed capitulo ferreo a loco dicitur.
Sampſon interpretatur ſol eorum: uel ſolis fortitudo. fuit enim uirtute clarus & liberauit iſrael de hoſtibus.
Sampſicon: amaracus.
Sampſicus id eſt amaracus hærba floribus aſpirans
Sampſucum id eſt dura paſſio: quæ difficilem anhælitum facit.
Samuel interpretatur nomen eius deus.
Samuelis liber eiuſdem natiuitatem & ſacerdotiū & geſta deſcribit: & ideo ab eo nomen accepit. Et q̄uis ſaul & dauid hiſtoriā contineat: utriq; tamē ad ſamuelem referūtur: quia ipſe unxit ſaul in regnum. ipſe dauid in regem futurū. cuius libri primam partem ipſemet conſcripſit. ſequentia uero eius uſq; ad calcem ſcripſit Dauid.
Sancit: confirmat. ſanctum facit. iudicat.
Sancio cis xi: uetuſtiſſimi tamen ſanciui uel ſancii proferebant: unde & ſanctū & etiam ſancitum inuenitur.
Sancta iuſta ueteres exteriora templi.
Sancta ſanctorum autem locus templi ſecretior ad quem nulli erat acceſſus niſi tm̄ ſacerdotibus: dicta quia ſanctiora ſunt: & præcedunt. Sancta autē a ſanguine hoſtiæ dicta. Nihil enim ſanctū apud ueteres dicebatur: niſi qd̄ hoſtiæ ſanguine eſſet conſecratum uel ſparſum.
Sanctus dicitur ſanguine unctus uel tinctus. Nam anticq̄ omnia ſanguine conſecrabant.
Sanctiones: leges. purificationes:
Sanctitas: caſtitas. religio. integritas.
Sanctum dicitur quod ad aliquid ſancitur: quodq; uiolato pœna cōmittit̄. in bona parte ponit̄.
Sanctuarium: locus uel cubiculum: ubi ſanctæ res geruntur.
Sanctus dicitur qui ſancit res.
Sexus diſcretio maris & fœminæ: dr̄ uero a ſex: qa a digito pedis in ſexto inueni t̄ articulo.
Sphingis genus ſimiæ: uilloſæ ſunt comis.
Sfinterici ſunt hi quibus in orificiū ideſt annum multæ fiunt cauſæ id eſt paſſiones.
Sphinx gis græcū ē: fibula uel monſtrū quoddam
Sfingia a fingere. i. nitidare & tergere dicta affrani us: accedo ut tibi uertic̄ fingā linteo. i. extergam
Sfungia aīal fiſtulatū dr̄ cruore nihærēs petris: uñ & dū abſcindit̄ ſanguinē emittit. Nā alia ſunt uiuentia in aquis & diſcurrunt: alia quæ ſtant fixa.
Sfungia lapis creatur in aquis leuis ac fiſtulatus: & ; cameris aptus.
Sfungia: panis aqua diutius ſaxatus.
Sy græce. tu latine. prīſ. ſi pro ει hei græco. Si conīunctio dubitatiua. ſiue confirmatiua eſt.
Si inde dr̄ ſic. unde componit̄ ſicut ſicuti ſicubi.
Siban tertius menſis martius.
Sibyllæ dr̄ uenerabiliter oēs fœminæ ex lingua græca. Nā ſios æolico ſermone dr̄ deus βοηλην bulen græci mentē & cōſiliū dicūt q̄ſi dei mentē Proinde igit̄ qa diuinā uolūtatē interpretari ſolebant dictæ ſūt. Sicut aūt oēs uiros propheras aut uates dicimus: ita oīs fœmina prophetans ſibylla dicit̄. Decē aūt ſibyllæ a peritiſſimis auctoribus fuiſſe traduntur. quarū prima de pſis fuit. Secūda libyca. Tertia delphica in templo delphi apollinis genita: q̄ ante troiana bella uaticinata ē. Quarta cumæa ī italia. Quīta etythræa noie eriphyla ī babylone orta: q̄ græcis ilion petētibus uaticinata ē: & peritura troiā & homerū mē dacia ſcripturū. Sexta ſamia: q̄ femonoe dicta eſt Septia cumana nomine amalthea ipa ē & cymæa. Octaua helleſpōtia ī agro troiano nata: q̄ ſcribit̄ Solonis & cyri fuiſſe tēporibus. Nona phrygia. q̄ uaticinata ē ancyræ. Decima a tyburtis noie albunea. quarū oīum carmina efferunt̄ ī qbus de deo & xp̄o & gētibus manifeſtiſſime ſcripſiſſe cōprobatur. Celebratior aūt iter cæteras erythræa perhibet̄: quā eo tpe uaticinatā nōnulli ferunt: quo roma cōdita ē. & ī iudæa rex erat achaz uel ſicut alii dicunt: qui ei ſucceſſit ezechias: hæc ſane de chriſto quædā manifeſta conſcripſit: cuius carmina uir clariſſimus flaccianus ī quodā græco codice. Eſt oſtēdit ita ī capite habētia. Iheſus chriſtos θεουνοσ. σωτηρ qd̄ eſt latine iheſus chriſtus dei filius ſaluator: hi autem uerſus: quorum primæ litteræ hunc ſenſū reddunt: ſicut eos quidā latinus ſcilicet Auguſtinus ex diſtātibus uerſibus interpretatus eſt: hæc continent.

Iudicii ſignum tellus ſudore madeſcet.
E cœlo rex adueniet p ſæcla futurus.

Scilicet in carne pñs ut indicet orbem,
Vnde deum cernent incredulus atq; fidelis:
Celsum cũ sanctis æui iam termino in ipso.
Sic animæ cũ carne aderũt: quas iudicat ipe:
Cũ iacet inculcatus densis in uepribus orbis:
Reiicient simulacra uiri cũctam quoq; gazam.
Exuret terras ignis pontũq; polũq;
Inquirens tetri portas effringet auerni.
Sanctoꝝ sed enim cũctæ lux libera carni.
Tradetur. fontes æterne flãma cremabit.
Occultos artus retegens tunc quisq; loquet:
Secreta atq; deus reserabit pectora luci.
Tunc erit & luctus: stridebunt dentibus oẽs:
Eripit solis iubar & chorus interit astris
Voluet cœlum lunaris splendor obibit.
Deiiciet colles: ualles extollet ab imo.
Non erit in rebus hominũ sublime uel altũ.
Iam montes campis æquant curula ponti.
Omnia cessabunt tellus con fracta pibit.
Sic pariter fontes torrent fluminaq; igni.
Et tuba tum sonitum tristem demittet ab alto:
Orbe gemens facinus miseꝝ uarioq; labores.
Tartareũq; chaos monstrabit terra dehiscens:
Et coram hic domino reges sistent ad unum.
Recidet e cœlo: igniq; sulphuris amnis.
Hæc de christi natiuitate passione & resurrectiõe atq; secũdo eius aduentu in græcis uersibus dicta sic in capitibus iueniunt habere Ihesus christus ΘΕΟΥ ΝΟΣ Ο ΣΩΤΗΡ qđ & in latinũ translatis apparet: nisi q; græcarũ litterarũ proprietas nõ adeo potuit seruari. Hæc aũt sibylla siue erythræa: siue ut quidã magis uolunt cymæa: ita nihil habet in toto carmine suo cuius exigua ista particula est: q; ad deoꝝ falsoꝝ cultũ pertineat: quinimo etiã cõtra eos & contra cultores eoꝝ loquit ut in eoꝝ uindicatur deputãda numero: qui pertinent ad christum: inserit etiã lactãtius quædã de christo uaticinia sibyllæ: q̃is nõ exprimat cuius. Sed quæ ipe singillatim posuit: ego arbitratus sũ cõiuncta esse ponenda: tanquam unũ sit plixũ: quæ ille plura cõmemorauit & breuia. In manus inquit infidelium postea ueniet. Dabũt aũt deo alapas manibus incestis: & impuro ore expuẽt uenenosa sputa. dabit uero ad uerbera simpliciter sanctũ dorsũ & colaphos accipiẽs tacebit ne quis agnoscat: quod uerbũ uel unde uenit ut inferis loquat: & corona aurea coronet. Ad cibũ autẽ fel: & ad sitĩ acetum dederũt ihospitalitatis hãc mõstrabãt mensam. Ipa. n. ĩspiciẽs tuũ deũ nõ itellexisti medẽtẽ mortalĩũ mẽtibus: & spinis coronasti. & fel miscuisti: Tẽpli uero uelũ scindet: & media die noꝝ erit tenebrosa nimis in tribus horis & morietr tribus diebus somno susceptor: & tunc ab ĩferis regressus ad lucem ueniet primus resurrectionis principio reuocatus. Nõnulli erythræam nõ Romuli sed belli troiani tempore fuisse scripserunt.

Sibilus est spiritus tenuis. fit exili pulsu uel uerberato aere.

Sibilus & sibilum: sed sibila pro sibilantia.

Sibilus enim generis masculini.

Sibilus est idem: qui & regulus.

Sibilon canit anteq̃ mordeat uel excurrat idem & basiliscus græce.

Sibillus regum blandimenta.

Sic. ita in eo modo: hac ratione. sic quando similitudinis est circunflectitur. quando iurandi grauatur. Et quando ut uel uti subiungit sibi sicut dixi sic uti iussi.

Sicambri populi sunt.

Sica a secanda dicta: est enĩ gladius breuis quo maxime utuntur qui apud italos latrocinia exercẽt: a quo sicarii.

Sicarius dictus quia ad ppetrãdum scelus tãlis sit armatus. Sica enim gladius est.

Sicarius gladiator latro homicida.

Sicar antiquitus.

Sicamber francus: qui & teucrus.

Sicamina mora maiora.

Sicania sicilia.

Sicanius: sinus siculus.

Sicani a sicano dicti sunt sicut ab italo itali. idem & sicilienses.

Sichel quod latine siclus corrupte dicit hebræum est habens: apud eos unciæ põdus apud latinos ãt & græcos quarta ps unciæ ẽ & iste stateris medietas. unde cũ in diuinis litteris legitur siclus. uncia est cum uero in gentilium. quarta ps unciæ.

Sichẽ syriæ urbs q̃ latie & græce sichimia uocatur: hãc emor ædificauit: appellauitq; sychẽ noie filii sui ipa est & nũc neapolis ciuitas samaritanorum.

Sicera est omnis potio quæ extra uinum inebriare potest. quod quãuis hebræum sit. tamẽ latinũ sonat pro eo q; ex suco frumẽti uel pomorum conficiatur: coctisq; frugibus aqua pĩguis quasi sucus colatur & hæc dicit sicera.

Sicera hebraice omnis potio interpretatur qua inebriari potest.

Sycheus didonis maritus: quem pigmalion interfecit eius cognatus.

Sicilia a sicano rege sicania dicta est. deinde a siculo itali fratre sicilia. prius autem trinacria dicta propter tria acra id est promontoria: pelorum: pachinum: lilybeum: quod latine triquatra dicitur quasi in tres quadras diuisa: hæc ab italia exiguo mari discreta est africum mare prospectãs. terris frugifera fistulis peetralibus uentisq; & sulphure plena: unde ibi æthnæ montis exrant incendia: in cuius freto scylla est & charibdis quibus nauigia aut absorbentur: aut collidũtur fuit autem quondam patria cyclopum & post nutrix tyrãnorum: ac primum omnibus terris commissis seminibus aratro prosciſſa: Principatum urbium syracusis habet fõtem Aretusa: hãc Salustius italiæ dicit fuisse coniunctam: sed medium spacium impetu maris diuisum.

Sicilia insula prope sardiniam: ab oriente cingitur mari hadriatico: a meridie africo ab occidente & septentriõe tyrrheno: a borea usq; ad subsolanum hadriatico: quod diuidit tauromitanos ciliciæ & brutios italiæ.

Sicilicus latie corrupte siclus dicitur idē & sichæl.
Sicilicus.vi.scrupulis constat; quiq; sic scribitur.
Sicilicus iu diuinis est uncia, in gentilibus quarta pars unciæ.
Sichima ciuitas samaritanorum quæ interpretatur humeri ubi iacob rediens ad laban tabernacula fecit propter suas oues:appellauitq; locū illū tabernacula:de quibus i psalmo lætabor & diuidā sichimā & conuallē tabernaculorū dimetiar.
Sichima humeri latine.humeri autem opera interpretatur.
Sicyonii græci fūt dci a sicyōe rege:hi primum ægyalei a rege ægyaleo noiati fūt.ipi sunt arcades.
Sicyonia arcadia dicta.
Sicyon ciuitas in monte.
Siccitas siccitudo:siccitas iniquitas;
Sicisagna cucumer agrestis.
Siclus solidi duo & semis.
Siclus qui græce dicitur stater.xx.obolos habens.x.scrupulos.idem & sichel.
Sicomius dictus est a loco.
Sicomorus græcum est dicta q; sit foliis similis moro; hāc latini celsam appellant ab altitudine; qa non est brevis ut morus;
Sycomorus ficus fatua appellat stulta ficus;
Sycophanta græce calūniator uel uilium rerū appetitor.ος υκοφαντης calūniator;
Sicubi:id est si alicui.
Sicula.sicilia.
Siculus de sicilia;
Sicula uas aptum ad uinū uel aquā a græco tractū id est sicia σικυα.
Siccus dicitur q; sit exucatus;uel per anti frasim q; sit sine succo.
Siccusior simus,siccitas.sicco cas;
Sidan stagnū fertur esse apud indos: in quo nihil īnatat:sed omnia merguntur.
Sydera illa dicuntur quæ nauigantes considerent: astra autem sunt stellæ grandes ut orion: stellæ uero minores uel multi iuges ut hyades pliades: Signum autem quod animantis imagines formatum est:ut taurus scorpio.
Sydera sunt stellis plurimis facta ut hyades pliades dicta q; ea nauigantes considerantes dirigunt ad cursum constitutum. Quædam autem stellæ iccirco signa dicuntur; quia nautæ contemplantur acies fulgoresq; earum; quibus rebus cœli status ostenditur futurus Sed & homines ea intēdunt ad præuidendas aeris qualitates per æstatē & autūnum hyemem & uer. Ortu enim & occasu suo certis stationibus temporum qualitates significant Aug.unde dicit scriptura q; ydera sunt in signa & tempora .Neq; enim illa dicit quæ obseruare uanitatis ē:sed utiq; utilia & usibus uitæ huius necessaria.
Sydera philosophi putauerunt oceani aere pasci.
Sydera græce latine ferrea.nam ubi nos in uirga ferrea græci eurabdon sydera dicunt.
Syderales sunt dies in quibus mouētur sydera & homīes a nauigatiōibus excludūt.Sidero sideras
Sideritis:gemma ferro similis;
Sydia flores mali granati.græcum est;
Sidicinum oppidum campaniæ.
Sidit:subdit.suppressit.subtus stat.
Sidunt:sedent.
Sido dis habet preteritum uerbi sedeo prisc.unde subsido componitur.eius passiuū sidor sideris. Nam insidiatur dicitur.
Sido dis:unde sydus deris:a quo sidero ras;componitur desidero desiderium desiderator desiderabilis desiderabiliter:cōsidero:a sydere sydereus a eum.a sido dis.sedo as.componitur consido insido .subsido assido.
Sidolus:diligens.
Sido onis:a sidone profecta;
Sidon hæc sidonis ciuitas est syriæ.
Sidon interpretatur uenatrix uel uenator.
Sidon filius chanaan primogenitus:a quo sidones exorti putantur unde & urbs eorum in phœnice sidon uocatur.
Sidores prior populus qui sidonem ædificauit in insula mediterranei maris.
Sidones frater cadmi phœnix ex suo nomine phœnices uocauit dū de thebis ægyptios in syriā profectus apud sidonē regnauit.
Sidonem urbem phœnices arubro profecti cōstruxisse dicūt:quam a piscū copia sidon dixerunt pisces enim sidon phœnices uocant ipsi & tyrum in syria condiderunt.
Sidonia patria didonis.
Sidonia a sidone urbe tyri.
Sydrach interpretatur decor meus: hic & ananias.
Sydus ē multiuges stellæ ut hyades pliades prisc. hoc sydus syderis; unde sydero as.
Siene ciuitas ægypti;
Syene in arabia serpentes sunt cum alis:
Syenes marmor circa syenem uel thebas nascitur.
Siet prosit dicebant antiqui:fient p sint.
Siphax numidiæ rex.
Sinius lapis mollis & candidus.
Sypho uas dictum q; aquas sufflando fundat; Orientales enim ubi senserint domum ardere cū siphonibus plenis aqua incēdia extīguunt sed & amari supernis aqs inūdat.
Sigena;genus piscis in mari.
Sigeum promontorium asiæ:ubi hellespontus aptius dilatatur:dictum a taciturnitate: q; hercules prohibitus hospitio a laomedonte troianorum rege simulauit absceſſū & ide contra troiam uenit cum silentio qd græce dicit sigē σιγι.
Sigilla signa maiora:a signo sigillum.
Sigillia signa ānulorum per dimunitionē sicut anuli ab annis.
Sigem purgamenta metallos in igne siue rubigo;
Signa quædam stellæ dicuntur qa ea nautæ obseruant in gubernandis nauibus.
Signa notæ.indicia.coniecturæ.uel arma.
Signa litteræ sunt uocum & uoces rerum seu intellectum.
Signat:notat.exprimit.signum facit;

Signo as inde dicitur signator tio signaculū: si/
gnum sigillum: unde sigillo as componitur desi
gno præsigno insigno cōsigno assigno. A signo in
signis & insignio is signifer. significo cans. tius. cā
ter. consignifico.
Signanter: euidenter. expresse:
Significat: intimat.
Significanter. euidenter.
Significantius: expressius.
Signum notamen: indicium. testimonium:
Signum dicitur quod animantis imagine formaſ
ut taurus. scorpio.
Signum primitiuum. deriuatur sigillum diminu/
tiuum & signo as & signio is unde insignitus insi
gnis. significo as. signifer. antesignarius designo
as componitur præsigno resigno.
Signū est quando in hoc quod uideſ aliud intelli/
gitur: dictum q; aliquid significet. Signaculum
autem est quod alicui rei ad hoc imprimit ut late
at quousq; referatur.
Signifer auctor qui signum fert ante alios uexil/
lifer.
Signes ægyptii mensuras uiarum uocant quas galli
leugas: græci stadia. latini milliaria uocant.
Signum ciuitas: unde signinus dicit.
Sylla brutus. pprium fuit.
Syla sydera signa. sylia p sylua trisyllabum:
Sylia silua est.
Syllaba græce conceptio: siue complexio dicitur.
απο του συλλαμβανω id est conceptio litte
rarum: syllambano συλλαμβανω enim dici/
tur conceptio: unde uera illa est syllaba: q̄ ex plu/
ribus nascitur litteris. Nam una uocalis abusiue
syllaba dicitur; quæ non tam syllaba dicenda est
q̄ ratio tempor.
Syllaba: semipes dicitur: quia est dimidius pes.
Syllabatim: paulatim tēperanter.
Syllabicus: accentus.
Syllanas tubas ideſt syllæ.
Syllani milites syllæ.
Silarus lucus lucaniæ fluuius Ser.
Syllepsis est in dissimilibus clausulis per unū uer/
bum conglutinata cōceptio. ut singularis plurali:
aut pluralis dictio singulari uerbo expleta ut sūt
nobis mitia poma: & pressi copia lactis. fit etiam
per accidentia ptibus orationis sicut quando unū
pro multis & multa pro uno ponuntur: fit & per
genera diuersi sexus: ut cymothoe & triton adni
xus. fit & per numerum: ut Italiam sociis & rege
re recepto: Fit & per tempora: ut hactenus aruorum
cultus & sydera cœli Nūc te bacche canam. Fit p
personas: ut hunc socii morem sacrorum hūc ipe
tenebo.
Syllepsis casus discrepantes in una significatione
congregati.
Silent: tacent. placida & īmota sunt.
Sileo: omitto. prætereo taceo nescire me fingo:
Silere ad uocem mutam refertur: tacere uero ad
articulatam.
Silentiū nihil est: Sed ub uox non est silentiū dici/
tur: Sicut tenebræ nihil sunt sed ubi lux non est.
Silenus lucidū. purum serenum fulgens.
Silenus nutritius fuit bacchi. senex.
Siler genus uirgulti uel leguminis.
Siler fluuius iuxta salernum. prisc. hoc siler sileris
terræ fœtus.
Silex ē durus lapis dictus q; exiliat ab eo ignis hæc
silex cis: etiam hic silex dicit.
Silicernus: senex incuruus. quasi iam cernens silices
sui sepulchri: uel solum cernens silicem.
Siligo genus tritici: a selecto dictum. Nam in pane
species eius præcipua est.
Siligineus uero panis qui fit ex eo.
Silicon quam latini corrupte siliquā uocant græ/
ce dictum q; fructus eius sit dulcis.
Siliqua est genus leguminis quod porci in africa co
medunt: significat autem aliquando folles legu/
minum: aliquando purgamenta eorum.
Siliqua follicus leguminum: proprie tamen cuiuſ
dam arboris fructus lōgus latusq; habens interi/
us fœmina: quibus sit pensum.
Siliqua retinet quattuor grana ordei.
Siliqua habet calcum eiusq; tertiam partem: & sic
scribitur.
Siliqua. xxiiii. pars solidi ē. uocata ab arbore cuius
est fœmen.
Siloa fons est ad radicē montis syon: quæ non iugi/
bus aquis: sed incertis horis diebusq; ebullit.
Siloa fons fluens de probatica piscina interpretaſ
fons luminis.
Syllogismus quem græci uocant nos
ieuitabile possumus appellare q; interrogatus hic
inde concludat: & utroq; pmat cornu.
Syllogismus græce latine dicit argumentatio uel ī
uentabile: qua inuentū pbabile exequimur.
Syllogismus est igitur propositionis: assūptionis
confirmationisq; extrema conclusio.
Syllogismis aūt non solum rhetores: sed maxime
dialectici utunt: licet & apostolus sicut & alii sæ
pe proponat, assumat: confirmet aq; concludat:
q̄ ut diximus pprie artis dialecticæ & rhetoricæ
sunt.
Syllogismorum apud rhetores principalia genera
duo sunt inductio & ratiocinatio. inductionis tria
sūt mēbra. prima præpositio quæ ex similitudi/
ne cōstat in una pluribusue. altera illatio quæ af/
sumptio dr ex eo q; cōcedi uolumus cuius causa
similitudines adhibitæ sūt introducit. Tertia cō
clusio est quæ aut concessionē illationis confir/
mat: aut quid ex ea cōficiat declarat sic. Quæso
xenophon sit tuus uicinus meliorē equum habe/
at q̄ tu: illius ne an tuū malis. illius inquit? Quid
si fundū illius etiam? Quid si uxorem meliorē
habet? at ille cōticuit. Meliorem igitur uis habe
re uxorem quare nisi hoc perfeceris: ut neq; uir
melior neq; lectior fœmina sit interris. semper
id quod optimum esse putabis requires. Ratioci/
natio ē oratio qua id de quo est quæstio compro/
batur per se expositum & cognitum: huius duo
sunt modi: Entymema qui est imperfectus sylo/

giſmus atq; rhetoricus: q; in duabus partibus conſiſtit: ſiue ut quidam dicunt ſola propoſitione.
Alter modus epichetrema latitudine diſtãs dialecticis propter quod rhetoricis datur cõſtatq; modis tribus. primus triptitus ideſt membris tribus Secundus quadripartitus. Tertius quinquapartitus.
Syllogiſmi dialectici ſunt ubi totius eius artis aſtilitas & uirtus oſtenditur: quorum concluſio primum lectorem adiuuat ad ueritatem inueſtigãdam: tantum ut abſit error decipiendi a diuerſarium per ſophiſmata fallarum cõcluſionum. Formulæ cathegoricorum ſyllogiſmorum ſunt tres prima habet nouem modos. Secunda. iiii. Tertia ſex: hos ſi quis plene ſcire deſiderat perihermenias apulei legat. Modi uero hypotheticorum: ſi fiunt cum aliqua concluſione ſeptem ſunt. hos ſi quis pleniuſ deſiderat: librum legat Marii Victorini.
Syllogiſmus eſt oratio ĩ qua poſitis quibuſdam & conceſſis per ea ipſa quæ conceſſa ſũt propoſitionem ſcilicet & aſſumptionem aliud quiddam nẽ ceſſe eſt uenire q̃ ſunt ea quæ conceſſa ſunt id eſt concluſio: ut omnis homo animal: omne animal ſubſtantia: omnis igitur homo ſubſtantia: hic enĩ per propoſitiones quæ cõceduntur omnis homo animal. omne animal ſubſtantia: neceſſario aliud quiddam cõcludiſ q̃ ſint illæ duæ: & ab eis tamẽ uenit. Omnis igitur homo ſubſtantia.
Syllogiſmoꝝ uero alii ſunt prædicatiui qui cathegorici dicuntur. alii conditionales. quos hypotheticos uocant. Et prædicatiui quidem ſunt qui ex oĩbus prædicatiuis propoſitionibus connectunt: ut ſuperius: hipothetici uero ſunt: quorum uel una propoſitio conditione nectitur: ut hic: ſi dies eſt. lux eſt: eſt autem dies: lux ergo eſt: habet ergo omnis ſyllogiſmus propoſitionem. aſſumptionẽ & concluſionem.
Syllogiſmus ſpecies eſt argumentationis.
Silua interdũ fructuoſa: nemus uero arbores frondoſæ & umbroſæ dicunt.
Silua dicta quaſi xila: quod ibi ligna cedant. Nam ξῦλῶν xilon græce dicitur lignum: ſignificat gentes.
Silua ſiluanus ſicut ſylla ſyllanus: ſilueſtris ſiluula ſiluicula: componitur ſiluigena. ſiluicola. Siluia pro ſilua.
Siluanũ latini uocant deum: quem græci pana dicunt. id eſt incubum.
Silueſter: teter: horribilis. aſper.
Silueſtre: opacum. amœnũ. umbroſum.
Siluii dicti ſunt omnes albanorum reges ex ſiluii nomine: ſicut romanorum auguſti.
Siluula ſilua modica.
Silurus: genus piſcis: uiliſſimus eſt.
Sim nomen uici. neutrum.
Symachi græce compugnatores.
Symachus ergo compugnator dicit.
Simachia: compugnatrix & adiutrix.
Symachus interpres poſt chriſtum. ebioneæ hæreſis dicitũr fuiſſe.
Symbolum græce conſilium uel conſultum uel ſignum militare.
Symbolos græce conſultor.
Symbola proprie dicuntur quando a diuerſis pretium conficitur in unum: ut conuiuium inde paretur.
Symbolum græce pactum uel collatio.
Symbolum collatio aut pactum: quod fit homiui cum deo.
Symbolum ſignum ſiue fides: ſiue pecunia congregata.
Symbolum græce ſignũ uel collatio uel iudicium interpretat. Diſcedẽtes. n. apoſtoli ad euãgelizandum hoc p̃dicationis ſignũ uel indicium poſuerunt. Continet aũt cõfeſſionem trinitatis & unitatẽ eccleſiæ: & oẽ chriſtiani dogmatis ſacramẽtũ.
Symbolũ græce ſignum uel collatio. i. qd' plures i unũ cõferũt dici põt. id. n. fecerũt apoſtoli ĩ iſtis ſermonibus ĩ unũ cõferẽdo unuſq; qd' fẽſit. iudiciũ aũt uel ſignũ iõ dr̃ qa i illo tpe multi ſimulabant ſe apoſtolos dei eſſe. iccirco iſtud indiciũ poſuerũt p qd' agnoſceret is q chriſtũ uere ſecũdum apoſtolicã regulã p̃dicaret. Deniq; & ĩ bellis ciuilibuſ q̃ſq; dux ſuis militibus ſymbola diſcreta tradit. quæ latine ſciſma uel indicia nominant ut ſi forte interroget pdat ſi ſit hoſtis aut ſocius: iccirco nõ ſcribi mẽbranis ſed habere ĩ cordibus tradiderũt: ut certũ eſſet hoc nõ ex lectiõe: quæ interdũ etiã ad ifideles puenire ſolet: ſed ex apoſtolorũ traditiõe ſuſcepiſſe & ĩ tabulis cordis ſcribi. in quo quidẽ pauca ſunt uerba. ſed oĩa continẽt ſacramẽta ſicut a propheta prædictũ eſt quoniã uerbũ breuiatũ faciet dominus ſuper terrã.
Symbamata congruitates.
Simeon interpretatur exauditio: ſicut. n. dixit lya quãdo peperit eum qa exaudiuit me dominus.
Symeon filius cleophæ Iacobo ſucceſſit epiſcopus. filius etiam mariæ.
Symæ capellæ. i. naribus p̃ſis: unde ſimiæ. quoq; dictæ ſunt quaſi ſimæ.
Symiæ dictæ quod ſuppreſſis naribus ſunt: licet & capellæ ſit preſſũ habere naſũ. Alii ſimias latine dictas arbitrant q; in eis multa ſimilitudo rationis humanæ ſentiatur: ſed falſum eſt. harũ genera qnq; ſunt: ex qbus cercophyteci caudas hnt quã quidam claram uocant ſphingæ uilloſæ ſunt comis onocephali tyri: callitrites.
Simiæ plena luna exultant. media & caua triſtant.
Similia: ſubtiliſſima farina farris.
Similogo: genus tritici.
Similare: imitari, exprimere: aſſignare.
Similo as aui.
Similis talis qualis ille: quaſi ſimul ille.
Similitudo: imago, forma figura, effigies.
Similitudo eſt cum ſecundũ ſpeciẽ aliquã uiſam imago pingit uel formatur. figura uero eſt cum ipreſſiõe formæ alicuius imago exprimit. cũ aũt propria liniamẽta exprimunt: imago dici poteſt. Ois igit imago ſimilitudo. ſed nõ conuertit

Symiſta:conſcius ſecretorum. Myſta græce dicit myſterii auctor: ſymiſta uero qui ſub eo eſt:uel q conſcius eſt miſterii.

Simois ſimoentos ſimois ſimoentis apud nos fluuius troiæ.

Simonides quidam poeta fuit lyricus: unde ſimonida metra.

Simones delphines dicuntur.

Simon interpretatur pone mærorem uel obediens uel audiens.

Simon chananæus obedientia pura & humilitas.

Simon chananæus ad diſtinctionem Simonis Petri de uico gallileæ chana:ipſe eſt qui in alio euangeliſta ſcribitur Zelotes:Chana quippe zellus interpretatur quia zelo dei ferbuit:hic apoſtolus egypti pricipatum accepit:& poſt Iacobum catheda hieroſolymorum tenuit poſt annos.cxx.ſub traiano meruit per crucem ſuſtinere martyriū.quinto kalē.nouēbris.iacetq; in porphoro.

Simon ſimonos græce:latine ſimon ſimonis.

Simon malos mores odiens:interpretatur.

Simoniani a ſimone magicæ diſciplinæ perito cui Petrus maledixit pro eo q ab apoſtolis ſpiritus ſancti gratiam pecunia emere uoluiſſet:hi dicunt creaturam non a deo ſed a uirtute quadam ſupna creatā:nec credunt corporum reſurrectionem.

Sympatus græce dicitur:eo q tantam in radice uirtutē hēat:ut fruſta carnis i cacabo aſpſa coagulet.

Simpath ia græce compaſſio.

Simplex.largus.benignus.indulgens.communis.

Simplex ideo dicitur deus ſiue non amittendo qd habet: ſeu quia non eſt aliud ipſe & aliud quod in ipſo:ſicut in homine cuius eſt eē aliud & aliud ſapere. deus autem eſſentiam habet ſapientiam. ſed quæ habet hoc eſt:Et omnia unus eſt:ac deinde ſimplex eſt quia non in eo aliquid accidentis eſt.ſed & quod eſt & quod in ipſo eſt eſſentialiter eſt:excepto q relatiue ad quamcunq; perſonā eſt: priſc.hic & hæc & hoc ſimplex ſimplicis.

Symplegas locus in mari uel lapides uagi in mari.

Simplones conuiuæ.

Symphonia græce conuenientia uocum. hāc ꝑficiūt diapente diapaſon & diateſſeron.

Symphonia eſt conſonantia plurimorum ſonorum & modulationis tēperamētū ex graui & acuto cōcordantibus ſonis in uoce flatu & pulſu:cui cōtraria eſt diaphonia ideſt diſſoniæ uoces.

Symphonia uulgo appellatur lignum concauum ex utraq; parte pelle extenſa:quam uirgulis hinc inde muſici feriunt:fitq; in ea & cōcordat grauis & acuti ſuauiſſimus cantus.

Symphoniaci cantores ſymphoniarum.

Siopan & ſigan σιωπαν και σιγαν tacere.

Sympoſium græce conuiuium.

Sympinium genus poculi.quod & gabata dicitur.

Simul una:pariter. Simul aduerbium congregationum:inde componitur inſimul dicit ſimilis oris: ſimus.liter.ſimilitudo ſimilo.as aſſimilo componitur.inde ſimulacrū tor.tio:componit diſſimulo as. inſimulo ſimilis conſimilis diſſimilis ſimilago ſimilaginis dicitur:ſimila ſimſlæ.

Simulacrorum uſus exortus eſt cum ex deſiderio mortuorum conſtituerentur imagines:tanq̄ i cōlis receptis pro quibus ſe in terris dæmones colendis oppoſuerunt: & ſibi ſacrificare deceptis perſuaſerunt.

Simulacra autem a ſimilitudine dicta eo q manus artificis ex lapide aliaue materia eorum uultus imitatur:in quorum honore finguntur. Ergo ſimulacra pro eo q ſint ſimilia uel ſimulata aut cōficta uocantur:unde & falſa ſunt. Et notandū q latinus ſermo ſit in hebræis:apud eos enim idolū ſiue ſimulacrum ſemel dicit. Iudæi hyſmaelem primo ſimulacrum feciſſe:gentiles prometheū: græci cecropem apud ſe dicunt.

Simulat:mentitur:fingit.fraudulenter agit.

Simulamus ignota.diſſimulamus nota. Qui.n. fingit ſe ſcire qd neſcit:ſimulat. qui uero quod ſcit neſcire:diſſimulat.

Simulator dicit a ſimulacro.geſtat.n.imaginē eius qd nō ipſe eſt.quod ſcio diſſimulo neſcio quod ſimulo.

Simulo abſolutū & actiuum & ab eo compoſita.

Simulara ē proprie uermis in capite arietis natus:q dum mouetur facit eum repedare.

Simulata eſt uermis in capite animalis cornua habētis:cōmouens illud ad feriendum cornibus: inde dicitur ſimultantes.

Simultas:dolus.inimicitiæ.lis diſſenſio.rixa.odium:occaſio inimicitiaꝝ.

Simulat.inimicos facit.inſectat.fugat.

Sin q ſi ſignificat.Remi.Sin: ſi uero: ſi non: q ſi.

Sin coniunctio cauſalis uel confirmatiua.

Sin græce latine con ſimul ſignificat:priſc.uel circum.Sin tētatio uel rubet interpretat.

Syna mādatū interpretat: qa legem ibi ſumpſerunt.

Syna locus deſerti eſt:q & ſyn:ſed hic magis locus montis:q in ipſo deſerto eſt apellat.

Synai interpretat menſura uel mandatū ſiue tentatio uel ampnora mea.

Synagoga græce cōgregatio dicit.quod proprium nomen populus iudæorum tenuit q̄uis dicta eccleſia ſit:noſtram uero apoſtoli ſynagogam nunq̄ dixerūt:ſed ſemp eccleſiā ſiue diſcernēdi cā:ſiue q congregati:qd ſynagoga interpretatur. & pecora ſolent:quorum greges pecora dicimus: conuocari uero quod eccleſiæ pertinet: magis eſt utentium ratione:ſicut ſunt homines.

Synalœphæ eſt per interceptionē concurrentiū uocalium lubrica:quædam leuiſq; colliſio:ut multa quoq; & bello paſſus dum cōderet urbem: hæc a quibuſdam ſynereſis nominatur.

Sinalœpha græce dicit quaſi quodam ſaltu tranſmittens.

Synalœphe colliſio uocalium adiunctarum.

Synecheis faucium tumor cum feruore.

Synechis a continentia ſpiritus & præfocatione. dicta propter dolorem faucium.græci enim ſynechein σ υνεχειν continere uel præfocare dicunt huius duo ſunt genera.

ynapotheneſcopes ὁ ὑναποθνήσκοντες fratres commorientes ſimul gerentes mores: fabula de duobus fratribus facta.

Synapis appellatur q; foliis ſit ſim lis napi. hæc ut auctores aiunt calidam uirtutem habet: & egerit ur: ſed ſtringit urinam, crudum in cibo ſumptū ſtomacho contrarium: coctū uero in olere iuuat ſtomachum. Sæmē autem eius tritum cum aceto ſerpentium uulnera curat.

Synapi genus hærbæ neutrum: quanuis hæc ſynapis dixerunt.

Synapi ſicut gumi ideclinabile magis ſūt peregrina

Synatriſmos eſt congregatio criminum & beneficiorum in unum ad monendos animos.

Synatriſmos eſt quod uno tractu concluditur. uel congregatio multorum.

Synaxis græce hora dicit: quando fratres cōueniūt

Sympotica græce conuenientia.

Syncathegorema græce circum ſignificans dicitur ideſt omnis dictio præter nomen & uerbum ſecūdum dialecticos.

Syncærus quaſi ſine corruptione: cui contrarius eſt inſinceris ideſt uitiatus corruptus.

Syncerus: rectus, benignus, uel ſine dolo: aut ſanus. ſimplex.

Synceres pluraliter puri &, ſine admixtione corruptionis.

Sycinnum quaſi ſingularis cantilenæ uox. ideſt cū unus canit: quod græce monodia dicitur cū udro muſti: chorus.

Synciput pitis ſemis caput: ſine capite. āterior pars capiti: ſanum caput.

Syncipitium: dimidium caput.

Syncletos græce ſenatus.

Sincletius ergo ſenator.

Syncreſis cōmixtura duarū uocalium in unum ſonum: & ita confunditur una.

Syncreſis: confuſio.

Sinchronion: unius temporis.

Syncopa ablatio de una dictione contraria epēthe ſi: ut audacter, p audaciter.

Syndabalum: fundibalum.

Syndeſmos græce coniunctio dicitur.

Syndeſmos eſt collatio quando bona & mala inter ſe comparantur.

Syndon: lineus pannus.

Syndonem græci uel latini uocant amictorium lineum fœminarum: quo humeri operiuntur idē & conabolagium.

Sine: extra, abſq;, priſc.

Sine p̄poſitio caſus ablatiui ſicut abſq;: habentq; ſimilem ſignificationē quæ eſt negatiua nec in compoſitione inueniuntur.

Sinere: pmittere: ab aliquo ſoluere.

Sino ſinis ſini ſitū: ſinor inde ſitus; cōponit deſino.

Synecdoche eſt conceptio cum a parte totum uel a toto pars intelligitur. Vt ingens a uertice pontus in puppim ferit. Nō enim totum pelagus ſed partem ideſt fluctum dixit. a parte totū: ut puppeſq; tuæ pubeſq; tuorum. Nō enim ſolam puppim ſed totam nauem dixit: aut per id quod dicit: id qđ ſequitur: ut iam ſumma procul uillarum culmina fumant: p quod u eſperum ſignificatur.

Synecdoche græce quaſi continua conceptio dicit græci nāq; continuum ſynecdochen dicunt.

Synæreſis conglutinatio duarum uocalium in unā ſyllabam: ut dii.

Synæreſis cum differimus aliquid petentes ut interim nos permittant aliud dicere: his figuris amplificata expolitur oratio.

Synergus ideſt coopertator: nam erga græce opera τα ἐργα.

Synedræ: ſellæ curiales.

Synedrium conuentus.

Syneſictonal gallition hæba medicinalis eſt.

Singillatim per unumquenq; ſeparatim.

Singulariter: unice, maxime, eximie.

Singuli unuſquiſq; per ſe quaſi ſine angulo: & fit ſenſu non littera ab uno. ut bini a duobus terni a tribus: quæ ſunt diſtributiua.

Syngrapha multorum ſcriptura uel cautio.

Syngraphū: cautio uel ſubſcriptio chirographi.

Singultus: uiſcerum pulſus, ſuſpirium, gemitus.

Singultus ex ſtomacho fit, aut ex frigore aut ex frigido bibendo aut ex multo cibo uel potu uel paruo.

Singultare: ſuſpirare.

Singulto ſingultas.

Sineſtra: ſinens extra.

Siniſter: contrarius, noxius, truculentus;

Siniſter ſiniſtra ſiniſtrum.

Siniſtra dicta quaſi ſine dextra. uel a ſinendo: q; rem fieri ſinat.

Synochus quod eſt continuus febris eſt, quæ ita diſtinguitur a ſynoche: quod ſynochus nō habet ane ſim ideſt requiem.

Synoche uero dum ſimulat ægritudinem retinet dubietatem.

Synochi tres ſunt ſpecies: ameſtionus aginaſticus epaginaſticus.

Synocitidæ gemmæ umbris inferorum euocatæ a paganis dicuntur.

Synodus ex græco in latinum interpretatur comitatus uel cœtus. id eſt conuentus uel multitudo plurimorum in unum.

Synodiæ communes.

Synonyma ideſt plurinomia eo q; in pluribus nominibus ſit ſignificatio una. ut eſt illud ſcio calleo teneo: uel enſis gladius mucro.

Synonymum eſt quoties in connexa oratione pluribus uerbis unam rē ſignificamus: ut nihil agis: nihil moliris: nihil cogitas.

Synopis terræ ſpecies inuenta plurima in pōto eſt unde nomen a ſynope urbe accepit, ſpecies eius ut ait plinius res ſunt: rubra & minus rubens & iter has media.

Synopis & amiſon ciuitates ponti.

Sinon hærba.

Sympathion: cōpugnantia.

Sympathia: compaſſio.

Sympaſcho σὺμπάσχω græce compatior:
Sympſalmā dicitur uocū copulatio in pſallendo:
Symplagiū dicit minus ræte a plagis ideſt funibus rætium.
Symphitum hærba:quam alii cōfirmam dicunt.
Symphoſin itinerum uel uiarum.
Syntaxis græce appoſitio,conſtructio.
Synthaxin græci dicunt ordinationē ſiue conſtructionem dictionum.
Syntagma:dogma documentum: ſtructura ordinatio.
Syntegma compoſitio partium:
Syntema,ſpicarū compoſitio.
Synthetícos paſſio quædam:cuius apoſtema intus eruperit.
Sinthesis hyperbaton ē ex omni parte cōfuſum ut Tris nothus arreptas ī ſaxa latētia torq̄t. Saxa uocant itali mediis q̄ in fluctibus aras.Etenim ordo talis eſt:tris arreptas nothus in ſaxa torquet:quæ ſaxa mediis fluctibus latentia itali aras uocant.
Synteleſtes græce municeps fœmininum.
Syntoma quando ſimul multi cadunt:
Syntoma:uitium.
Syntoma græci uocant:quas nos accidētias dicimus ideſt capitis dolor:fluor nariū. uomiti impetus urinæ uentriſq;nimietas.ſudoris ſolutio: & cætera talia.
Syntoma accidentia ſunt febribus ut capitis dolor & cætera.
Syntonomia græce conciſio.
Sinuat: torquet complicat.
Sinuatum:curuum.pandum.conuexū. replicatū:
Sinus receptaculum aliquod.portus.flexio maris.
Sinus dicitur ſinuatæ ueſtis receptaculum:gremiū uero interius accuratæ ueſtis ſecretum ptí.hic ſinus nus a ſinuatus p ſyncopam. id eſt reuolutio: hoc ſinum ſini pro uaſe dicitur producta penultima.dicitur tamen & hic ſinus.
Sinus uas fuit antiquitus:hunc uarro a romanis primo lepiſcam.deinde gremium. tertio ſinū dicit uocatum:pro quo nunc œnophorum & depeſtā nominat iuxta græcum.
Sinus dicunt maiores receſſus maris:ut ī mari magno ioniuſ.in oceano aretheo caſpius:in indis mare rubrū:quod etiam oceano aſcribitur.
Synzigiæ σὺζυγίαι græce coniugationes.
Synzuga ideſt cōiuga ſimilia:ut mei tui:ſapiēs ter: ſapientia.
Siocriſis ē collatio quando quis meliorem cauſam ſuam q̄ aduerſarii demōſtrat:uel conceſſio quādo mala importune deſiderantibus concedimus.
Sion mons eſt iuxta muros urbis hieroſolymæ conſtitutus:interpretaſ uero ſpecula uel ſpeculatio. Nam hæc ciuitas a dauid in monte conſtituta ē.
Sion mons eſt qui intra hieruſalem primo poſitus fuit:nūc uero extra eſt.interpretatur autē ſpecula.quia de eo ſpeculabantur aduenientes.
Sion iterptaſ ſpeculatio ſignificat ſctām eccleſiā.
Sios æolice deus dicitur.
Syor aquas turbidas.
Siphārium dicitur omne quod ante cantantem pro pretio ſuſpenditur.
Siparū genus ueli unum pedē habēs:quo iuuari nauigia ſolēt quotiens uis uenti langueſcit:qđ ex ſeparatione exiſtimant dictum.
Sciopodæ dicti ꝙ ſupini ſe cooperiant pedum magnitudine.
Sipus ciuitas iuxta montem garganum: unde & ſipontus dicitur.fœmininum.
Syn græce con latine.
Siqua ſi aliqua,aut ſi quomodo.
Siquis & nequis & aliquis infinita ſunt.
Siquidem,ſi tamen.
Si quominuſ.ſi aliter q̄ dico.
Syracuſa urbs ſiciliæ.
Syraculius theocritus dictus eſt.
Syraculana ciuitas in pachino eſt.
Syra gēs ē de ſyria ſiue fœmina,ſura uero ps pedis.
Syramforas latini furarios uocant a genere uinculi quo prius ligabantur.
Syraſirin hebraice:latine dicun ur cantica canticorum.
Syrena:umbra in mari ideſt lamia:
Sirem σεῖρην a σεῖρη per ei diphthōgum ideſt græce cathena.
Siren deo canens interpretaſ priſ.hæc Sirē ſirenis.
Sirenas phiſiologus dicit animalia eſſe mortifera in mari:quæ a capite uſq; ad umbilicū figurā hominis habeāt:extremas uero partes uſq; ad pedes uolatiles & dulciſſimæ melodiæ carmen canunt ita ut per ſuauitatem uocis auditus hominū a longe nauigantium ad ſe trahant & graui ſomno ſopitos dilanient.De his dicit Eſaias Sirenes & dæmonia ſaltabunt in babylone.
Syrenes in Eſaia dæmones aut dracones magni criſtati & uolantes a quibuſdam putantur.
Sirenas tres fingunt fuiſſe ex parte uolucres & ex parte uirgines:quarum una uoce;altera tibiis:tertia lyra canebat;quæ illectos nauigantes cantu in naufragium trahebant.Secundum ueritatem autem meretrices fuerunt:quæ tranſeuntes ad egeſtatem deducebant.Alas autem habuiſſe dicūtur & ungulas quia amor uolat & uulnerat.in fluctibus commorari quia fluctus uenerem creauerūt. hæ ferūt fuiſſe filiæ achelot: quæ cum legerent flores cum proſerpina ipſa a plutone rapta tādiu eam quæſierūt donec mutatæ ſunt in aues:humanis tamen capitibus & uoce: atq; in inſulas maris ſunt tranſlatæ.
Syrenſis eſt correptio pronunciationis.
Sirreo græce confluo.
Syrexis.ideſt ruptio apoſtematis.
Syri a ſyrin uocati perhibent:qui fuit nepos Abraā ex cethura:quos aſſyrios ueteres appellarunt.
Syria ab oriente fluuio euphrate: ab occaſu mari & ægypto terminatur:tangens a ſeptentrione armeniā:& capadociam a meridie. habet autem in ſe prouincias comagenam: phœniceam & paleſtinā.cuius ps ē iudæa abſq; ſarracenis & nabatheis

Syria interpretatur sublimis.
Syricū rubri coloris pigmentū, ipsum est & fœnicem: quod syri & phœnices in rubri maris littoribus legunt: est & interfactici um.
Syrius stella est: quā uulgo canē uocant.
Syrius dicta propter flāmæ cādorem: q; eiusmodi sit: & præter cæteras lucere uideatur. hæc oriens mundum ardore exurit. interdum morbo corpora afficit: ab hac enim dies caniculares dicunt: q; hi plus flagrāt ardoribus q̄ dies totius æstatis.
Syrius stella in ore canis posita.
Syrus uero homo de syria.
Syrinx græce latine dicit fistula: unde siringa dicta quæ i harūdinē est mutata: ex qua fit fistula.
Syrma est series orationis tenorem suum usq; ad ultimū seruans: ut illud principio cœlū terras cam posq; linquentes lucentēq; globum lunæ titaniaq; astra spirirus intus alit.
Syrma longa reuolutio uestis uel alterius rei dicit
Syrma dictio longa uel longaria id est longa scriptura.
Syropheum uirginale pallium fuit.
Syrophenissa: fœmina de syriis: qui sunt in fœnice chananea.
Syromastes fortis.
Syro græce traho: unde syrtes seiro uero canto: unde sirenes in mari esse dicuntur dulciter canētes.
Syrpe hærba quædam aquiua, pcreatur lac syrpicum id est laser.
Syrtes sinus africi maris duo maior & minor q; in se naues trahat.
Syrtes sunt harenosa loca in mari: quas Salustius a tractu uocari dicit: q; ad se trahant & appropinquanti uadoso mari hæ eant: hæ mari ægyptio uicinæ sunt: & pariter admiscentur.
Syrtes tractus aquarū rapaces, scopuli supra mare loca harenosa uel arida accedunt & recedunt.
Syrtis cū plurale semper sit quomodo alpis: tñ singulariter a poetis profert: & facit hæc syrtis has syrtis quia græce syrteis ὁ συρτις ὁ.
Syrtites gēma dicta quia in littore syrtium primū inuenta est in parte lucaniæ.
Syrtis lapis dictus a syria ubi reperitur.
Sisanium genus pomi græcum est.
Sisara & iabin principes militiæ: quos occiderunt mulieres debora & barach in torrente cyson.
Sisara interpretatur futurū iudiciū. uel gaudio exclusio. uel equi uisio.
Siser genus leguminis uel piscis, neutrum.
Sisimbrium hærbæ genus.
Sismus ὁ σισμος græce terræmotus & fumus.
Sisyphus saxum contra uerticē montis uertere dicit: quia prodidit Iouem de ægina Asopi filia.
Sistarchia, ppie sunt naturarū. dictæ q; sint sutæ substātiæ. uel uascula in quibus portantur cibi.
Sistemata principales partes musicorum.
Sistere interdum resistere uel prohibere: idest qui aliquam rem in loco stare facit assistere: in medio adesse consistere. habitare uel stare.
Sistit stare facit repugnat.
Sistitur, præsentatur, obtinetur.
Sisto tis stiti stitū. uel sisto sistis statui a statuo uel steti a sto.
Sistrū ab inuentrice uocatū. Isis enim regina ægyptiorum id genus inuenisse probatur: hæc aguina uocantur.
Sistrum lingua ægyptiaca dicitur tuba: cū qua Isis describitur.
Systole est correptio contra naturam.
Sita: positā.
Sitis nihil est, sed ubi potus deest: sitis noiat: sicut tenebræ: ubi non est lux.
Sitis: ide sitio sitis cōponit scyphus. i. sitim fugās.
Sitio sitis sitiui.
Siticulosus qui semper sitit.
Sitis dicitur quasi siccatio itineris sucorum.
Sitis gēma uiridis uel sicut dicitur iaspidis genus dicta q; in scythia inuenitur.
Sy ὁ ῦ græce latine tu pris.
Sythonia thracia a rege sithone.
Sithonius mons thraciæ: ubi ppetuæ niues sunt.
Sitropedes uasa fictilia coquēdi cū tribus pedibus.
Situla serpens dicta: quia quem momorderit siti pereat: eadem & dypsax.
Situla dicta: q; sitientibus apta sit ad bibendum qd' græci cadū dicūt: uulgo modiosum dicitur.
Situ: positū uel positio: seu cōpositio ipsa a sinor.
Situs: habitus, odor malus ātiqtas, natura, modus.
Situs proprie est humor diutino tēpore collectus in sordes.
Situs tus negligentia. a sinor.
Situs antiquitas positio.
Situs a positione dictus: ut quis aut stet aut sedeat
Siue seu: cōponitur ex si & uel: unde aliam cōiunctionem quærit.
Smaragdus gemma: cui nihil uiridius cōparātur.
Smaragdus uirens nimium: dat lumen oleaginum Est fides integerrima ad omne bonum patula: quæ nunq̄ scit deficere a pietatis ope.
Smaragdia a smaragdo deriuat penultia correpta.
Smyris lapis asper & indomitus oia terens.
Smyrna calami casia in arboribus nascūtur ad pigmenta.
Smyrna asiæ minoris urbs canticū eog; interpretat
Smigmata: unguenta. sabanum. laumentum.
Sobal interpretatur uana uetustas, nomen uiri: un orta est gens.
Sobath hebraice februarius mensis.
Sobrinus: qui de sorore nascitur.
Sobrius: temperatus, moderatus.
Sobrius: sine ebrietate:
Sobrietas: parcitas, temperantia.
Socita.
Socer dicitur a societate generis.
Socer uir qui generum habet.
Socrus uero fœmina: quæ nurum habet.
Socer ri. cuius fœmininū cum socera debuit esse socrus crus fecit.
Socci cuius diminutiuū soccelli de dicti: q; succū habeant: i quo pars palantæ iniciat. Socci autem

nō ligātur ſicut caligæ:ſed tātum imittūtur. Cernui ſocci ſunt ſine ſola ligati uero:quos nos ſolia cos uocamus: clauati autem eo ꝙ de minutis clauisſola conligetur.

Soccis comœdi utuntur:genus eſt calciamenti.

Soccus calceolus.

Socifena quæ ſociat aliquos uel ſocitina a ſatiōe dicta ideſt lucina.

Sociat.coniūgit.amicat inde ſocius:unde ſocietas alis aliter:componitur conſocio conſocias conſocius.

Socius a conſortio dicitur:particípes:adiutor.comes.

Socius eſt qui in aliquo pacto mihi ad aliquid gerendum coniungitur Amicus uero eſt.qui mihi uſu uitæ ſimiliter fideli amore coniungitur.

Socii dicuntur propter periculi aut operis ſocietatem quaſi unum colligati.

Societas:amicitia pax.fœdus.

Secors.imprudens.negligēs.ſtultus.fatuus.hebes.

Secors:quaſi ſine corde.

Secordia:ſtultitia.

Socrates primus philoſophoꝝ.

Socratici philoſophorum genus.

Socrates romanus ſophroniſci filius diſcipulus uero diutimæ mulieris fuit.hic ex patre quodam cæſore lapidis ortus eſt: & ipſe diu paterna uſus ē arte.ideſt ſculptor ſtatuaꝝ fuit.huius diſcipulus fuit plato ariſtonis filius:qui eloquenita ſua omnes philoſophos.ſuperauit.

Sodales dicuntur qui ad ſymbola conuenire cōſueuerunt:quaſi ſuum dantes:alias quaſi ſedantes ꝙ ſimul edant.

Sodalitas amicitia.idem ſodalitium.

Sodes aduerbiū alludentis uel uerbum blādientis

Sodoma interpretatur excluſio eorum:inde ſodomiticus ſodomitatius.

Sœne caſtꝝ in finibus æthiopiæ.ubi eſt turris magdal:ubi ſunt nili cataractæ.uſq; ad quem locum nilus nauigabilis ē.

Sophar interpretatur ſpeculum diſſipans:uel ſpeculatorem diſſipans.

Sophonias interpretatur abſcondens ea.

Sophonias ſpeculum uel arcanum domini interpretatur:utrunq; uero propheræ conuenit:ipſe enī ſcit myſteria dei.

Sophroneſis græce uirtus dicit.quæ moderatæ ēt licitis utitur.i.temperantia.

Sophronium:pudica.

Sophrō pudicum.σωφρονεστὸ græce caſtitas nō ſobrietas.

Sogolla quod ſymachus. .i.p̄cipuū tranſtulit.

Sol dictus ꝙ ſolus appeat obſcuratis fulgore ſuo cunctis ſyderibus. Solis equi quattuor pinguntur pyrous ideſt ſplendens.Eous ideſt calens.æton.i. ardens phlægon.ideſt repeſcens.has enim quattuor naturas habet quando oritur ſplendens eſt: & ſic per cætera.

Solis radius nulli prior nulli lōginquior.ſimiliter & globus lunæ æqualis eſt omnibus:ſimilis ſol & indis & britannis eodem momento uidetur cū oriturnec dum mergit in occaſum minor apparet orientalibus q̄ occidētalibus & item ecōtrario ſol a nullo diſtat:nulli potentior:nulli remotior.

Sol ſignificat dominū uel tribulationem perſecutionum:uel aptam & manifeſtam rem.

Sol ſignificat prædicatores aliis ſplendentes.

Sol ſingulariter ipſum luminare ſignificat:pluraliter ipſos dies:uel pro ſplendentibus rebus.

Sola:deſerta ſingularis.

Solamen:conſolatio.lenimen.a ſolor aris.

Solatium:oblectamentum.leuamen.refrigerium.

Solarium dictum ꝙ ſoli & auris patet.

Solarium dicitur a ſolero as. ideſt altum ædificio quæ excelſa eſt domus uel a ſole.

Solari:conſolari.lenire.ſubleuare. quaſi ſolidare.

Solor aris commune antiquitus.priſ.

Solero & ſoleror idem ſignificabat antiquitus id eſt ſolarium ædifico.

Soloeciſmus eſt uitioſa compoſitio uerborum: ut inter hominibus pro inter homines: plurimorū enim uerborum eſt inconueniens diſpoſitio:ſicut barbariſmus unius uerbi corruptio.dictus autem ſoloeciſmus a ciuibus:qui ex urbe ſoloe:quæ nūc pompeiopolis dicit̄ profecti cum apud alios cōmorantes ſuam & illorum linguam uitioſe:inconſequenterq; confunderent:ſoloeciſmo nomen dederunt: unde ſimiliter loquentes ſoloeciſmum facere dicuntur.

Soloeciſmus apud poetas ſchema dicitur: quotiēs in uerſu neceſſitate metri factus inuenitur. Cum autem non eſt neceſſitas:permanet ſoloeciſmi culpa:fit autem per partes orationis:ut puta ſi unam partē pro altera ponamus:ut toruum nomen pro torue aduerbium:apud amicum pro ad amicum & ſiluis pro in ſiluis: aut per accidentia partibus ut per qualitates ſicut proprium pro appellatiuo: per comparationem: ut ſanctus hominum p ſanctiſſimus.per genera ut amaræ cortices. p numeros ut pars in fruſta ſecant. per caſus ut urbem quam ſtatuo ueſtra eſt: p urbs.per modos ut itis p ite:per ſignificationē:ut ſpoliātur eos pro ſpoliāt per tempora:ut cadit pro cecidit:per perſonas:ut danai:qui parent atridis ſumite arma pro paretis Accidētia autem partium orationis ſūt.xii. Qualitas.comparatio.genus.numerus.figura.caſus. p ſona.ſignificatio:tempus.coniugatio.poteſtas.ordo:fiunt præterea plurimis modis: quos omnes potius uitare debes q̄ ſequi: qui regulam recte loquendi tenere ſtudes.

Soloeciſmus ideſt ſoloes uitium: quia linguā aliorum uitiat.

Soloeciſmus dictus σολοικὸ ideſt ſani uerbi corruptela.

Solere:conſueſcere.

Soleo es ſolitus ſum.neutrum paſſiuum.

Solechis canicula ab ægyptiis dicit.

Soleæ genus calciamenti a ſolo pedū uel uincuii.

Sollennes dies dicũtur: qui ad hoies ptinent ut parentalia: ut cũ quis defuncti officia expleuerit: dicit̃ sollẽnia præstitisse.
Sollẽnia: solita festa: lætitiæ religiones.
Sollẽnitas a sanctis dicit̃ ita suscepta: ut mutari ob religionem non debeat.
Sollẽnitas ab eo q̃ solet nomen accepit, quõ perennitas dicitur fluminis: quæ non siccata est per totum annum. Ideo autem sollennitas celebrat̃: ne quod semel factum est de memoria tollatur.
Sollers dictus q̃ sit sollicitus in arte & utilis. Sollers enim antiquitus dicebatur: qui erat omni bona arte instructus.
Sollers: ingeniosus, sagax, peritus, cautus.
Sollertia: industria: sollicitudo.
Selea genus piscis in mari dicta q̃ sit instar talciamentorum solis. Nam solea græce genus calciamenti purum solum habens.
Sollicitus: inquietus, anxius.
Sollicitudo, anxietas, confusio, ægritudo, mæror cura superflua.
Sollicitudo moderata est ac temperalis non ut cura: quæ est sine moderatione: unde dicitur eo q̃ corruat.
Sollicitat: commouet.
Solicophanes figura quæ masculinum & neutrum uel actiuum cum nentro iungit.
Solidum, ualidum, firmũ quasi solo datũ, it egx.
Solidare: firmare: robarare, integrare.
Solidus dictus: quia nihil sibi deesse uideat̃. solidum enim ueteres integrum dicebant & totum: unde & dicit̃. Ipse quoq; nũmisma uocat̃: pro eo q̃ principium effigiæ signatur.
Solidum apud latinos alio nomine sextula dr̃: cuius tertiam partem ideo dixerunt tremissẽ, q̃ eũdem solidũ faciat ter missus. Ab initio uero unũ nũmisma unus argenteus erat.
Solidus aureus uel argẽteus uel æreus qui noĩbus & effigiæ principium insignitur.
Solifuga animal est in sardinia perexiguũ araneæ forma dicta q̃ diem fugiat: superfedentibus est pernicioſum.
Soliloquium dicimus cum ad interrogata ipsi nobis respondemus.
Solisequia hærba est: quæ cum sole oriente uel occidente flores aperit & claudit hanc græci heliotropium uocant.
Solis gemma candida est: trahitq; nomen spem solis: spargit enim radios.
Solyma poetæ dicunt corrupte p hierosolyma.
Solstitiales dies dicuntur: in quibus sol stat crescẽdi spacio dierum noctiumue.
Solstitium enim est: cum sol stat in ascensu uel descensu.
Solstitialis annus. est cum sol expleto per oĩa signa circuitu in id unde principium sumpserat recurrit. Ipse & solaris annus uel ciuilis per trecentos sexagintaqnq; dies perficitur.
Solstitia duo sunt, primum hyemale, viii. kalẽdas: ianuarii: quo sol stat in descẽsu & dies decrescere incipiunt. Alterum æstiuum octauo kalendas iulii: quo sol stat in ascensu: & noctes crescere incipiunt: his contraria sunt duo æquinoctia unum uernale octauo kalẽdas die aprilis: alterũ autumnale octauo kalendas octobris.
Solstitium aũt dicitur quasi sol̃is statio.
Solstitium æstiuum ideo dicitur lampas q̃ ex eo die lampas solis claritatem & calorem maiorem accipiat.
Solstitia duo a pluribus esse dr̃. xii. kalẽdas ianuarii. &. xii. kalẽdas iulii, sicq; duo æquoctia. unũ xii. kalendas aprilis. alterũ. xii. kalendas octobris
Solitum: frequens. assuetum. usitatum.
Solium in quo reges sedent propter tutelam corporis secundũ quosdã a soliditate dictũ. Alias p antistichon quasi sedium a sedendo. unde sella quasi seda & subsellia quasi subsedia.
Solium latini: græci thronũ uocãt. Sella regalis ẽ:
Solon id est totum: inde solleres sollertia. sollertus, sollicitus.
Solor aris cõmune antiquitus consolor subleuo.
Soluere: liberare: destruere, fundere.
Soluo uis ui.
Soluor solutus: inde solutor solutio: resoluo. resolutorium.
Solus: singularis, unicus.
Solus solius, inde solitudo solitarius.
Solor aris solamen solatiũ, consolor. A solo fit sol q̃ solus liceat: uel super omnia lucens: a quo solatium. Conponitur solstitium: unde solstitialis. A solo componitur solliuagus: sollennis, solennitas solenniter.
Solũ est omne quod sustinet a soliditate dictum.
Solum terra dicitur.
Solum inferior pars pedis est. dictũ q̃ eo terræ uestigia imprimimus, uel quia eo sustinemur.
Solurus genus piscis.
Solurius mons hispaniæ a singularitate dictus q̃ altior cæteris uideatur: uel q̃ radius solis in eo anteq̃ ipse cernatur.
Solutus, uentosus, uanus, garulus, fusus.
Soma dictum quasi quoddam schema id est aniæ sepulchrum: quod est corpus.
Soma τὸ σῶμα græce corpus.
Somatopeia est in corporeis rebus corporeorum attributio.
Somanites interpretatur obediens.
Somnus est quo dormimus: somnium uero quod dormientes uidemus quorum somniorum imagines sex modis tangũt animum. Quædam enim somnia uentris plenitudine uel inanitatem occurrunt: quædam ex propria cogitatione, quam in die hũimus: quædam spũm̃ immundorũ illusione, sicut auguriãtibus fiunt. Quædã supnæ reuelationis mysterio, sicut in sõnis ioseph angelus apparuit. Nõnunquã permixte id est cogitatione & reuelatione simul daniele dicente. Tu rex cogitare cœpisti &c.
Somnus significat mortem carnis uel torporem negligentiæ: aut calcatis desideriis quietem uitæ.

Somniorum imagines animum tangunt his modis uentris plenitudie uel inanitate illusiõe & cogitatione:cogitatione simul & illusione: reuelatione cogitatione simul & reuelatione:

Somnus est intimi ignis coertio & per membra molita & labore relaxata diffusa quies.

Somnium proprie ex uisu procedit cũ sui uis ignis quiete clausa atq; sopita est. Tũc cuiusmodi erãt reliquiæ:& quibus in locis talia pariaq; somnioꝝ simulacra nascuntur idest rationabilia in capite de ira & ultione in corde: de libidine in renibus.

Somnium est quod ex cõmotionibus animæ obori tur. Visum uero est:quod ex diuina uirtute legatur:admonitio cum angelicæ bonitatis consiliis regimur & admonemur. Spectaculum cum uidẽ dam nobis uigilantibus se offert cælestis potestas clare iubens aut prohibens forma & uoce mirabili. Reuelatio quotiens ignorantibus sortem futuram iminentis exitus secreta panduntur.

Somnium. uisio. oraculum. insomniũ. phantasma quod & uisum dicitur.

Somnium & similia quæ habent m ante n in eadẽ syllaba debent pronunciari.

Somnis ipedimentum.

Somptophane. chægypciace saluator mundi.

Sonam interprætatur pecus eorum uel dentes eorum.

Sonare. sonum emittere uel facere.

Sono sonas & sono sonis eiusdem significatiõis sonui præteritũ sonitum.

Sono as. inde sonus soni. sonitus tus sonorus ra rũ componitur dissonus. armisonus. altisonus. consonantia. A sono nomine componitur sons sontis: unde componitur insons.

Sonorus bene sonans. sono grauis.

Sons:nocens. culpabilis. dictus quasi satis nocẽs uel sonando nocens.

Sonticus morbus. sacer uorax.

Sonus est quicquid sensibile auditur: sonitus uero confusæ uocis.

Sonus est motus aeris: huius tria sunt genera. uoce ut per fauces: flatu sicut per tubam. pulsu sicut p lyram &c.

Sopa: supa.

Sophia græce sapientia.

Sophi: sapientes.

Sophisma tigmentum: eo q; fingitur cõmentũ.

Sophismata falsæ conclusiones uerborum: ubi in falsis sententiis connexionis ueritas manet.

Sophisticus sermo captiosus uel abũdantius q̃ gra uitatem deceat uerborum ornamenta coniecta ris. Augustinus.

Sophista græce: latine sapiens.

Sophistica: argumentosa. callida.

Sopire: mollire. lenire. sepelire blandiri. dormire facere. extiguere. terminare.

Sopio pis sopior sopitum somno grauatum: sopo ratum uero perpetuo quiescens.

Sopor lenis somnus.

Sopor aris soporatus: somno grauatus. pressus;

Sopio pis piui sopitus sopor.

Soporo as soporatus. componitur soporifer.

Sophonias propheta fuit interpretatur speculatio dei uel sapientia. aut condensio.

Sophocles grandiloquus scriptor fuit tragœdiaꝝ

Sophrosyne græce prudentia dicitur latine.

Sor fortis uel petra ciuitas siue tyrus interpretatur uel tribulatio. hebræum est.

Sora ciuitas italiæ.

Soracte tis. mons est uersus campaniam neutrum.

Sorba græce latine mespila dicta sunt poma silue stria.

Sorba arbor cuius poma similia sunt mespilis magnitudine & forma: sed ossa & folia non habent a sorbendo dicta quia dulcia sunt.

Sorbet. haurit. uorat gluttit.

Sorbeo bes bui sorbitum. ide sorbillo diminutiuũ & sorbo bis prisi.

Sordet: horridum est tabet. lãguet.

Sordeo sordes dui.

Sordes: macula: tabes. culpa: uitium. squalor illuuies.

Sordeo des sco. hæc sordes dis: sordidus ior ssimus sorditas unde surdus. ior. ssimus surditas cõponitur absurdum.

Sordidus: spurcus. immũdus.

Sordido as actiuum. hinc sordeo es. absolutum.

Sorech: initium nouum.

Sorech genus uiris optimæ interpretatur electa uel dilecta sicut in Esaia.

Sores fluuius orientis uel gens.

Sorex soricis animal mus dictus q; rodat & in morem serræ præcidat. Antiq sauricem sicut & clodum & claudum dicebant.

Soriscula. uasculũ aquæ.

Soritica ars est uel argumentum philosophorum.

Sorita propríe minutissimarum rer in unũ collectio poniturq; p minutissimis quæstionibus.

Sornis quædam terra est secundum clima.

Sarcophagus lapis dictus q; corpora defunctorum cõdita in eo intra .xl. dies absumãtur.

Sarcos σ ορος .n. græce arca dicitur φαγειν. comedere.

Saroon. sepulchrum. arca in qua mortuus ponitur Iuuenalis de alexandro. Sarcophaco contentus erit.

Soror ita intellígitur ut frater. Nam soror ex semine dicta q; sola cum fratribus in sorte cognatiõis habeatur.

Sororius sororis filius.

Soros σ ορος græce aceruus.

Sors fortuna conditio. fatũ uel euentus.

Sors sortis. unde sortiri.

Sors sordis unde sordes: quod quidam negant.

Sortilegi. uates augures qui dant sortes.

Sortilegi sunt qui sub nomine fictæ religionis per quasdam quas sanctoꝝ sortis dicunt diuinatiõis scientiam ꝓfitentur.

Sortitur: disponit. ordinat. sortem emittit.

Sortior & sortio idem significabat ãtiquitus.

Sortior tiris tor fors'tis ũde componitur ſortilegus exſors exſortis.
Soſia proprium fuit lucratoris ĩterpretatur q̃ lucratus ſit libertatem.
Soſii duo ſapientiſſimi.
Soſpes: incolumis.ſanus ſaluus.hic & hæc & hoc ſoſpes ſoſpitis.ſicut & hoſpes hoſpitis. Nam neutra eoꝝ in plurari inueniuntur hoſpita: inueniuntur tamen hæc hoſpita & ſoſpita.
Soſpito ſaluto.
Soſpit: ſalutat.
Soſpito as & ſoſpitor aris.
Soſpitans: ſalutans.
Soſpitas: ſanitas.
Soter ſaluator.græce σωτηρ.
Spaciatur deambulat.
Spacior aris.
Spadices equi uagi rufati.Spadix enim ẽ ſubrupẽs color.
Spadix cis penultimam producit uirg.
Spadices quos fenaticos uocãt: pfuſos myrteos.
Spadores ſunt ſurculi uitium fruge carẽtes: dicti q̃ ſunt ſterilitate affecti.
Spado: eunuchus.caſtratus.
Spalangius: muſca uenenoſa.
Spargos perſica lingua canem uocant.
Spargana infantiæ initia.
Spargo gis ſparſi ſparſum.
Spargere diſſeminare.
Sparſa: diuerſis locis poſita uaria diuiſa.
Spartæ ciuitas eſt lacedæmoniæ.
Spartini iidẽ ſũt q & lacedæmones dicti ꝓpter ſerpentes aduerſus eos ex omni pte confluentes.
Spartana ciuitas ab ſparte filio phenei dicta qui filius iachi fuit.
Spartus: frutex uirgoſus: ſine foliis.
Sparus genus gladii: ruſticanũ tælum a ſpergendo dictum.
Sparus ẽ piſcis quidam.qui a lancea miſſili dictus eſt q̃ eiuſdem figuræ ſit.
Spaſmus ὁ σπασμὸς eſt tenſio & contractio neruorũ cum dolore uæhementi & acuto: alii q̃ ſit lœtalis paſſio a corde dictũ putauerunt.
Spatha gladius eſt lõgus ex utraq; parte acutus ipſa eſt & rumphea a paſſiõe græce dicta quæ parthos dicit: unde patior teris patif. Alii latine autumãt dictũ ſpatum: q̃ ſpatioſum ſit & latum: unde & ſpatula in pecoribus.
Spatulæ fructus palmarũ anteq̃ aperiantur.
Spatulæ græce delitiæ.
Spataſo ὁ σπαταλω græce delitior.
Spacium interuallum.requies.laxamentum tẽpus æuum.
Spaciatur: deambulat huc illucq; ſe deportat.
Speciẽs dicuntur multarum rerum collectiones in una uiſione monſtratæ.
Species forma.imago effigies.ſimilitudo.
Species eſt quod prædicatur de pluribus nõ ſpecie differentibus ſed numero in eo q̃ quid ſit ut homo prædicat de Petro & Martino & hoc homine
Specialia noĩa dicta: quia partem demonſtrant ut homo.ſpecies.n.animalium eſt homo.
Speciale ubi proprie uniuſcuiuſq; pſonæ facta narrantur.
Species quædam in genere ſuo ſpecioſitatis forma naturalem præſtans ſimilitudinẽ ſuis indiuiduis non inſtrumentalem.
Speciatim.particulatim.membratim.per ſpecies p numeros.
Specifica pulchra ſpecioſa.
Specimen documentum.indicium: ſignum experimentum.ſimilitudo rei.
Specimen a ſpecio cis uel a ſpecie: probatio.forma le decus.
Speciоſus pulchra ſpecie uel a ſpectu: ſicut formoſus a forma.
Spectacula ludi erant ad quos uidendos omnium ora patebant.
Spectare: uidere.aſpicere: ſuſtinere.frequẽter aſpicio.
Spectabilis: ſublimis.honoratus.pulcher.
Spectaculum: ubi omnium uſui publica præbẽt inſpecto.
Spectatus: lucidus clarus.comptus.honoratus per uulgatus. ꝓbatus.
Specula ſunt in quibus fœminæ uultus ſuos intuẽtur dicta q̃ ſplendorem reddãt uel quod ibi fœminæ intuentes conſiderent ſpeciem ſui uultus.
Speculum: pfectus.
Specula locus ſpeculandi.fœmininum.
Speculum lapis dictus q̃ more uitri tranſluceat.
Specular: feneſtra.hoc ſpecular aris foramen p uitrum trãſlucens.
Specularia: genera uehiculorum de qbus ſpeculaẽ
Speculari.de alto proſpicere.aſpicere.explorare.
Speculator in eccleſia præpoſitus dictus: eo q̃ ſpeculetur atq; proſpiciat populorum ſub ſe poſitoꝝ mores & uitam.
Speculator eſt qui ex alto proſpicit.
Specus eſt foſſa ſub terra: qua ꝓſpici põt.
Specum latine ãtra græce dicuntur. Sunt aũt loca ex quibus repercuſſæ uoces imaginẽ referũt.
Specum ſpelunca:
Specus huius ſpecus & hoc ſpecus ſpecoris & ſpecum ſpeci & hoc ſpecu ſpecu & hæc ſpeca.
Spelæa græce ſpeluncha latine.eſt autem q̃ ripis eſt cauatum.
Spelæum græce dicitur ſpelunca: concaua ſaxa dicuntur.
Spenicos græce cuneua latine ut bis.ter.quater.
Sphæra mundi rotũditas uolubilis: & qcquid tale eſt a uolubilitate dictum ſicut ex capillis uel pilis fit: quibus pueri ludunt.
Sphæra pila dicta a ferendo uel feriendo.
Sphæra.corpus ex omni parte rotundum.
Sphæra quædam cœli eſt ſpecies in rotunditate formata.cuius centrum terra eſt ex omnibus partibus æqualiter concluſa: hanc nec principium nec terminum habere dicunt: ideo q̃ in rotundo quaſi circulus unde incipiat uel deſinit non ſaci-

le comprehēditur:
Sphæras in carnibus a rorū ditate græce dicimus: Quicquid enim rotundo formaſ: ſphæra a græcis dicitur.
Speramus tantum bona: expectamus uero bona & mala.hoc mire dixit Virgilius.
Sperchius amnis theſſaliæ.
Spero σπεύδω græce ſemino.
Sperma ſemen.
Spermologos græce doctiloquus.
Spernit:contemuit.faſtidit.
Sperno nis ſpreui:ſpernor ſpretus.
Spretor componitur a ſpernor aris.
Sphærocles.rotundum.
Sphæſo teres nouæ ferulæ.
Sphærulæ calami.
Sphærulæ i modum ſphæræ factæ:rocundæ:ut calami.
Spes eſt futurorum bonorum: expectatio quæ exprimit humilitatis affectum:& ſedulæ ſeruitutis obſequiū dicta q̄ ſit quaſi pes,pgrediēdi ad deū.
Spes eſt cupitorum:nemo.n.ſperat quod nō cupit.
Spes eſt tabificus aſpis:qui dum mordet hominem ſtatim conſumit:ita ut liquefiat.
Spicam abuſiue de maturis frugibus dicimus. Nā proprie cum per folliculum ideſt extremum tumorem ariſtæ adhuc tenues in modum ſpiculi emanant.
Spica meſſis:unde ſpiculum dicitur Seſ.ſpicus.& hoc ſpicum.
Spicio cis non eſt in uſu:ex eo aſpicio actiuum.
Suſpicor aris & conſpicor aris deponens coniugatione etiam mutata.
Spicio qd' non eſt in uſu inde dicitur ſpecies ſpecioſus ſpecioſitas ſpecialis.ior.litas.liter unde componitur ſpecifico as.aſpectu deriuatur ſpecto as. frequentatiuum:unde ſpectator.tatio culum ſpectabilis.componiſ expecto.deſpecto.proſ. inſp. Aſpicio deriuatur ſpeculum: a quo ſpeculor aris ſpeculator atio ſpecula læ. Aſpicio componitur perſpicio,circūſpicio. proſ.inſpi.aſp. ſuſp.cōſp. reſp.a quibus cætera deriuantur. aſpectus,deſpectus,ctio.,pſpectus.pſpicuus,cōſpicuus & cætera.
Spicula ſunt ſagittæ uel lancæ breues a ſpicarum ſpecie dictæ.
Spiculor aris.
Spiculator carnifex.
Spicus frondator.auis quædam eſt.
Spina eſt iunctura dorſi dicta, q̄ habeat radiolos acutos,cuius uis iuncturæ ſpondilia appellantur propter partem cerebri:quæ fertur per eos longo tractu ad cæteras corporis partes.
Spinæ a pungendo dictæ q̄ ſint acutæ ut ſpicæ harum ſunt genera multa:ut hærbæ.& cætera.
Spina inde ſpinoſus.ſpinetum.
Spinas dicimus ſenteſ.
Spinus uero eſt arbor prunus.
Spina ſpiritualis doctriæ uiros ſignificat:qui dum de uirtutibus & peccatis differunt: cor audientiū pūgunt.ſignificat etiam ſicut dominus ait diuitiās cum ſollicitudine & uoluptate: quia ſuarum cogitationum punctione lacerant:& ad peccatum pertrahendo uulnerant.
Sphingæ ſunt lecticæ: in quibus eſt ſphingiæ effigies:quos nos gryphos dicimus.
Sphinx monſtrum eſt quoddam huius ſphingis
Spit.ter:fibula.
Spiraculum:flatus.ſpiritus.
Spiracula dicta loca peſtiferi ſpiritus.
Spiramen ſpiraculum ſpiritus,uentus proſper.
Spiramentū ab aſpirādo aerē laxamentum ſpatiū.
Spira propie eſt circulus non ad eundem punctum reductus.
Spiræ capita columnarum uel factura earum.
Spiræ funes quibus in tempaſtatibus utuntur quos nautici ſuo more cucurbas uocant.
Spiræ proprie funium dicuntur a ſperto dictæ.Nā ſpira inuolucrum eſt funium
Spiræ:uolumina,gyri circuli.nodi quibus ſe ligāt ſerpentes.
Spirare uiuere eſt:expirare uero mori.
Spirat:flat,redolet.ſpiritum emittit.
Spirantia:olentia.aut morientia quaſi ſpiritum trahentia.
Spiritus:uenti turbines.flatus:aer tēpeſtates.
Spiritum ita diſtare ab anima dixerūt auctores anima eſt ipſa uita hominis præſtans ſenſum motūq; corpori:ſpiritus autem ipſius animæ eſt quædam uis ac potentia rationalis:per quam lege naturæ p̄ ſtare uideſ cæteris animalibus.
Spiritum & animā idem eſſe certiſſime pronunciat euangeliſta dicens.Poteſtatem hēo ponendi animam meam.De hac ipſa quoq; domini anima rursus euangeliſta ita,ptulit:Et inclinato capite emiſit ſpiritum Sed aīa dicta pro eo q̄ uiuat ſpūs uel pro ſpūali natura.uel pro eo q̄ ſpirat in corpore Item anima flatus uitæ eſt aīalem hoiem faciens. ſpiritus autem ille eſt qui carnales cōcupiſcentias calcat.Omnis aīa ſpiritus eſſe poteſt: non tamen omnis ſpiritus anima.
Spiritus ſanctus ideo p̄dicatur deus quia ex patre filioq; procedit & ſubſtantiam amborum habet.
Spiritus ſanctus dictus ſecundum id quod ad aliquid refertur ſpirans.& ſpirans utiq; ſpiritum in ſpiritas eſt:& ex eo dictus eſt ſpiritus: proprie autem quodammodo dicitur ſpiritus ſecundum q̄ refertur ad patrem.& filium:quod eorum ſit ſpiritus:Nam & hoc nomen quod ſpirituſ deus dicitur:non ſemper ſecundum id refertur ad aliquid ſed ſecundum id quod aliquam naturam ſignificat.Oīs enim natura in corpore ſpūs in ſcripturis ſacris appellaſ:ideo ergo ſpiritus dei ſanctus uocaſ:quia ſanctitas eſt patris & filii.Nā cū ſit pater & ſpiritus ſāctus:& filius & ſpiritus ſcūs:proprie tamen ille uocaſ ſpiritus ſāctus tanq̄ ſāctitas coeſſentialis & conſubſtantialis amborum.
Spiritus diſtincte accipitur quo rationamur & intelligimus ut renouamini ſpiritu mentis ueſtræ id eſt mente:& caro concupiſcit aduerſus ſpiritum: & ſpiritus aduerſus carnem:dicit etiam uniuerſa

anima:ut inclinato capite emiſit ſpiritum uel ſpiritus iumẽtorum:dicitur tamẽ alio modo a mẽte prorſus diſcrete ut ſi orauero lingua: ſpũs meus orat:mẽs aũt ſine fructu eſt & habet difficilem q̃ſtionẽ,latiore quoq; ſignificatione deus ſpiritus uocat:& iſte flatus q̃is ſit corpus.

Spiritus uis animæ eſt mente inferior:ubi corporalium rerum ſimilitudines exprimunt ſicut pharao ſpiritu uidit:quo cum intellectus acceſſerit: qui mentis eſt proprius fit reuelatio:pphetia doctrina:ſicut in ioſeph fuit.

Spiritus nomen eſt naturæ:angelus uero officii.Nã illi beatæ patriæ ſpiritus ſemper ſunt ſpiritus:angeli uero ſolum cũ per eos aliqua nunciant.Sunt etiam officiorum uocabula uirtutes;poteſtates & cætera.

Spiritus dicitur a ſpiro as pro ſpiratus ſicut halitus pro halatus.

Spiſſum:denſum in unum collectum:dictum q̃li ſine ſpanſo.

Spiſſus a um ior.ſſimus ſpiſſitudo ſpiſſo ſpiſſas.

Spitames:pſalmus.

Splendet:fulget.micat.nitet.lucet:

Splendor:honor.dignitas.gloria: magnitudo.

Splẽdidus ior ſſimus.lucidus:clarus.

Splen: lyen græci.nos ſplen dicimus: q̃ ſub illis pticula & longa eſt & cito flexibilis: quaque riſus mouetur iuxta cor.

Splenis & iecoris uiſcera quaſi ex conturbato ſãgui ne uident eſſe concreta.iuxta eos aũt qui de phyſicis diſputant uoluntas uenereæ concupiſcentiæ cõſiſtit in iecore:affectus iracundiæ in felle: pauoris in corde. lætitiæ in ſplene: in pulmonibus uero aerem cõtineri affirmant.

Splen dictus a ſupplemento ex contraria parte iecoris:ne uacua exiſteret:quem quidam etiam riſus cauſa fictum exiſtimãt.Nam ſplene ridemus felle iraſcimur.corde ſapimus.iecore amamus. priſ.hic ſplẽ huius ſplenis.

Splenos hærba dicta q̃ ſplenẽ curet.

Sphodra græce ualde.

Spodaſtes amator.

Spoletum ciuitas eſt:unde & ſpoletanus.ſicut beneuentum beneuentanus.

Spoliat:exuit priuat.prædat.

Spoliatus:exuſtus.deprædatus:

Spolia ſunt priuatorum:exuuiæ uero ducum.hoc ſpolium.

Spolia:hoſtium præda dicta quaſi pallia:uictis.n. detrahuntur.

Spoliaria exteriores balneorum cellulæ:i quibus balneantium ſpolia reponunt.

Sponda exterior pars lecti a ſpondendo;pluteus interior.

Sponder:promittit.pollicet.

Spondeo es ſpopondi ſponſus ſponſor:

Spondeus pes dicit qa tracti ſonat. Nam ſpondius quidam tractus dicitur qui fundebatur circa aures ſacrificantium:unde ibi canentes ſpondiales nominabantur.

Spondeos ὁ σπονδεῖος græci nos ſpõdeus dicimus.pes eſt qui conſtat ex duabus ſyllabis longis ut æſtas.

Spondolus eſt internodium ſpinæ dorſi.imo eius ſpinæ uulgariter.

Sponſio. deuotio.

Sponſores:uades pmiſſores.

Sponſus uel ſponſa a ſpondeo dictus.Nam per uſũ tabellarium matrimonii cautiones ſibi inuicem mittebant:in quibus promittebant ſe inuicem cõſentire in iura matrimonii & fideiuſſores dabãt Cæterum proprie ſpondere uelle eſt.Ergo ſponſus non quia promittit:ſed quia ſponſet:& ſponſores dat.

Sponte;uoluntarie.ultro.

Spontaneus.uoluntarius.

Sporta genus uaſis de iuncis palmis factum: inde ſportula culina dicitur: ad quam reportabantur ſportulæ diuitum cum cibis.

Spreuit:deſpexit reppulit.

Spretus contemptus.repulſus.a ſpno deriuatur.

Spuere ſaliuam ponere id eſt emittere.

Spuo is ſputum.

Spuma dicta ab eo q̃ ſpuatur. ſordes enim ſunt undarum:quæ a muſto uel eis quæ coquunt purgantur:hinc ſpumare eſt ſpumam facere;ſpumoſus uero qui ſemper ſpumat.

Spumeum latinum eſt quod græci ἀφρον dicunt caro eſt.

Spongia a figere dicta ideſt nitidare.ẽ aũt tota lacebroſa plena cauernulis toraq; aqua adimpletur

Spurcitia: immunditia.

Spurcus nõ tm̃ impurus:ſed & ſæuus dicitur.

Spurius autem patre incerto;matre uidua genitus quaſi tantum ſpurii filius quia ueteres muliebrẽ naturam ſpurium dicebant.

Spurcus.dictus q̃ ſit impurus:unde & ſpurcitia.

Spurcum uinũ eſt quod offerri nõ licet:aut cui aq̃ admixta eſt quaſi ſpurium id eſt immundum.

Spurii:meretricii.

Spurius dicitur qui de patre ignobili & matre nobili naſcitur.

Spurius fauonius dicitur de nobili matre uel adulterio fœminæ.

Spurium baptiſma falſum corruptum & adulterũ

Sputa ſaliua dum ſpicifa ſpuo is.

Squalere:ſordere.ſicca eſſe.

Squalidum:deforme.ſordidum.incultum.

Squalidus ſqualidior ſimus ſqualiditas.

Squalor:ariditas:inqnatio.ſordes deformitas pallor.tabes macies.ſitus.

Squama ſerpentium uel piſcium cutis.

Squamata ẽ lorica ferrea ex laminis ferreis aut æreis concathænata in modũ ſquamæ piſcis ex ipſo ſplẽdore ſquamarũ & ſimilitudine dicta.

Squamatus genus piſcis dictus q̃ ſit ſquamis acutus:unde & eius cute lignum poliſ.

Squilla gẽus piſcis deliquati:hæc uulgo lota dicit

Squinis:cuius flos ſquinãtos dicitur.ἄθος γὰρ enim græce flos dicitur.

Stabile.firmum.fidele.certum.immutabile:forte
Stabilis ior ſimus.
Stabula loca:in quibus pecora conſiſtunt:ferarum ſylua eſt:ũde ſtabularius qui ſtabulum id eſt domum hoſpitibus cõmodat.
Stabulum ſicut ſtabulo as a corripit & ſtabit. & ſtatus ſtata ſtatum:& quæcunq; nomina a ſto ſtas deriuantur.Excipitur ſtamen & ſtaturus a.um quæ producunt.
Stabulo as & ſtabulor aris idem ſignificabat antiq; tus ideſt colloco.
Stabuſzama nomen fluminis.
Stachir latine ſpica.
Stacten eſt incenſum:quod ꝓpſſura manat dictum a græcis.σταϰτοσ.i.liquidus.
Stacte:fructus cynnamomi.
Stacte id eſt ſmyrnis cum lyſaba candidatur.genus ꝓciosæ rheſinæ.
Stadium octaua pars miliarii cõſtãs paſſibus.cxxv. auctore hercule: ꝙ ſub uno ſpiritu hoc ſpatium cucurriſſet:ac proinde ſtadium appellaſſet: quoniam in fine reſpiraſſet.
Stadium:ſtadion græce dicitur.
Stadium ſignificat laborem.Remigius;
Stadius dicit Macrobius.
Stadialis ager habet paſſus.cxxv. a ſtadio dictus:
Staphylè σταφυλη græce una latine.
Staphylius græce botrys.
Staphyſagria hærba qnq; digitoꝝ.
Stagna loca alta:ubi aqua ſtat.
Stagnũ lacus:qui non fluit dictum ꝙ ibi aqua ſtet
Stagnare:ſtagnum facere.uel pati.cum aqua fluens incipit ſtare.
Stamo portus.
Stantegus prætor.
Stauros græce crux.
Stare:permanere.eſſe.ſtupere:
Stat:placet plenum eſt.hæret.immotum eſt.
Stater eſt nũmus habens ut quidam affirmant ũnciam.ideſt aureos ſex.Alii putant tres.In euangeliis enim pro duabus didrachmis datur ſtater.
Stater qui eſt ſyclus.xx.habet obolos græcum eſt.
Stater dictus ꝙ tribus ſolidis ſtet appendens aureos tres.
Stater eſt nummus appendens ſemiunciam unam id eſt aureos.hic duplicatus unciam facit.
Stater cõtinet q̃ttuor ſcrupulos. hic ſtater ſtateris.
Statera eſt geminæ ponderum lances æquali examine pendens:dicta ꝙ ex duabus lancibus & uno medio ſtilo librata pẽdeat.eadẽ & trutina & cãpana.
Statio ubi ad tempus ſtant naues.portus autem ubi hyemant ĩmotus ab acceſſu uentorum.
Statio idem & ieiunium de militari exemplo dicta pro eo ꝙ nulla lætitia aduenies caſtris ſtationem militum reſcindit.diſcernunt autem quidam dicere ieiunium indifferenter cuiuſlibet diei abſtinentiam eſſe:non ſecundũ legẽ ſed ſecundũ propriã uoluntatẽ.ſtationẽ aũt obſeruantiam eẽ aut ſtatutoꝝ dieꝝ:ut quartæ & ſextæ feriæ in ueteri lege:aut temporum ut ieiuniũ quarti & quinti & ſeptimi ac decimi menſis uel quadrageſimæ. his tertium genus quidam addũt quod xerofagium dicunt abſtinentiã ſcilicet ciboꝝ humentiũ:unde & dicitur quod ſiccis quibuſdam utantur.
Stationes:uigiliæ.excubiæ.uices.
Stataria a ſtãdo uel a ſtetera.i.pacifica uel tranqlla
Statim:continuo.certe.mox.
Statuarium:conflatorium.
Statua ſimulacrum.idolum.imago.
Statuo & ſiſto ſtatui faciunt.
Statuit:ædificat.decernit.iudicium facit ponit.
Status quæſtionem uel exenicã ueſtẽ ſignificat. ſtatura uero q̃ntitatem uniuſcuiuſq; rei.
Status apud rhetores dicitur ea res in qua cauſa cõſiſtit ideſt conſtitutio.græci autem ſtatum a contentione dicunt.latini nero non ſolum a pugna ꝙ quã expugnent propoſionẽ aduerſarii ſed ꝙ in eo pars cõſiſtat utraq;.
Status cauſarum ſunt duo:rationalis & cauſalis.
Status tus penultmã corripit:Virg.
Status:poſitio eſt conſtitutio.
Stauoratin genus palliorũ depictorũ ex ſtorace q̃ gutta ſimilis eſt mali cidonii.
Stephadium dictum quaſi ſtipendium:ſic enĩ prius cœptum eſt.
Stephadium a ſtipitibus quaſi ſtipiadium prãdiũ
Stephanus martyr primus in nouo teſtamento fuit qui hebraice interpretatur norma eorum ꝙ prior fuerit in martyrio ad imitationem fidelium.
Idem græce coronatus interpretatur paſſus enim & ꝙ uocabatur accepit.Sephanus græce corona dicitur.
Stegnone troodes id eſt abſtractum uel ſolitum infirmitatis genus.
Stegnopatia adſtrictum corpus.
Stelenus filius capnei.
Stellæ a ſtando dictæ:quia fixæ ſunt ſemper in cælo: nec cadunt. Nam ꝙ uidẽtur ſtellæ labi: non ſunt ſtellæ ſed ignículi ex aere lapſi: qui fiunt dum uentus altiora petens æthereum ignem ſecum trahit.
Stella uero ẽ quælibet ſingularis:Sydera ſtellis plurimis facta ut hyades.Aſtra ſtellæ grandes ut orion lucifer.ſed confunduntur.
Stellæ immobiles ſunt cũ cælo fixæ: ꝑpetuo motu feruntr.Sydera uero aut feruntur: ſicut quæ cælo fixæ ſũt aut ſũmouẽtur ſicut planetæ id eſt errati cæ.Numerus eſt circulus ſtellaꝝ per quem cognoſci dicit in quanto tẽpore unaquæq; circulũ ſuum percurrat ſiue per longitudinẽ:ſiue per latitudinem.Nam luna octo annis fertur explere curſum ſuũ.Mercurius.xx.lucifer nouem. Sol.xix.ueſp xv.phæton.xii.Saturnus.xxx.qbus pactis reuertiõnẽ circuli ſui uel iiſdem ſignis & ptibus reuertũtur.In ambitu qdem.vii.cæleſtium orbiũ iferiori circulo luna primũ eſt cõſtituta.Secũdo Mercurius ſolis celebritati par:ſed in quadã ut philoſophi dicũt cõtraria:Tertio uenus dicta lucifer qa iter quiq; plus lucis habeat. Quarto ſolis curſus. Quito ueſper:quẽ marti aſſignat.Sexto phæton

quē iouem appellant. In ſūmo uertice ſaturni ſtel
la poſita eſt. Hæc aurem ſydera planetæ id eſt er
rantes uocantur: non q̄ errent ſed q̄ nos erantes fa
ciunt. in ſole enim & luna omnibus noticia eſt or
tus & occaſus ideo. quia ſol & luna directo curſu
eunt. iſtæ uero retrogradradæ & anomalæ effi
ciuntur. præcedunt uel antegradiuntur dum mo
tum conſuetū facere uidenſ & aliqd p̄ter conſue
tudinem p̄cedunt. Remouenſ uero uel retrogra
diuntur: dū modū conſuetum agere uidenſ & ali
quid p̄ter conſuetudinē remoāſ. Stationē faciūt
quia dū ſemp mouenſ in aliquibus tñ locis ſtare
uidentur.

Stellæ plāete qn
cis ſic dicūſ phæ
ta. Spiriona. ſpē
bon. hos romani
rū noibus ſacra
eſt louis. Saturni
neris. Mercurii.
quæ a græ
cō. plenon
nis & ſtil
deorū. ſuo
uerunt id
Martis. ue

Caliſto lycaonis filia a Iunone fabuloſe in urſam
conuerſa eſt quæ græce arctos appellaſ. & filius
eius arctophylax in ſeptētrionalibus ſtellis trāſla
ti. Horum igitur aliorum q; ſignorū ſuperſtitio
ſæ obſeruantiæ quæ ad cognitionē ſyderū coniun
guntur id eſt noticiā futuroꝝ & fidei noſtræ ſine
dubitatōe cōtraria ſūt: & xp̄ianis ſic ignorari de
bent: ut nec ſcripta uideanſ. Sed nōnulli ſyderū
pulchritudine & illecti in lapſus ſtellarū cæcatis
mētibus corruerūt: ita ut ſupputatiōe noxia quæ
matheſis dr: euēctus reꝝ preſcire conenſ: quos nō
ſolū chriſtianæ religiōis legis doctores: ſed etiam
gentiliū plato Ariſtoteles atq; alii rerum ueritate
cōmoti cōcordi fīia damnauerūt dicētes coſuſio
nem reꝝ potius de tali pſuaſione generari. Et q̄-
uis nō fuerint cæleſti ſapientiæ dediti: ueritatis ta
men teſtimonio errores eorum pertulerunt.

Stellio genus lacertæ a colore dictus. Eſt enim cor
pore picto lucentibus guttis in modū ſtellarum.

Stellio aīmal modicum uenenatum ſimile lacertæ

Stema græce corona. generis nobilitas. hoc ſtema
ſtematis.

Stema: genealogia. generationis computatio. uel fi
lum quo ligabantur ſacerdotum capita pro coro
na: unde & dicitur.

Stēmata ornamenta regalia uel ſigna generoſitatis.

Stenio ciuitas: inde ſtenianus: ſicut campania cam
panianus.

Steniphiati id eſt uinacia.

Stenuo interpretatur debilitas.

Stercus a ſterten. dicitur. hunc quidam dicūt ſter
cutium.

Stercorandi agriratiōem qdam nomine ſtercutius
primum induxit. hunc quidam ſaturnum puta
uerunt ut magnam illi nobilitatem facerent.

Stercorare eſt lætamine aſpergere.

Stertus autē dictū uel qa ſternitur in agris uel quia
extergi oporteat qcqd in ciuitate ſordiū redūde
at ſiue qd' uerius eſt ſterten qui & ſtercutius dictus
eſt. idem eſt & fimus. qd' uulgo lætamen dicitur.

Stereticа græce priuantia.

Stereon græce: ſolidum corpus latine.

Sterilis: infæcundus. defætus. aridus nullum ferens
fructum.

Sterile: infructuoſum. dictum q̄ ſtet quaſi aridū.

Sterilitas: infæcunditas.

Sterillum barba de capra.

Sterium ſtatio. i. ſolitarii habitatio.

Sterixin græci uocant cum in apoſtemata dolor ſe
figat & firmet iu uno loco.

Stero. ϛερεω firmo.

Sternaces pauidi.

Sterno nis unde dicitur ſtratum: ſtrages ſtramē ſtra
mentum. Componitur proſterno: ſubſterno in
ſterno conſternoratis.

Sternit: deiicit. æquat. interficit. diſiungit.

Sternutamenta ſternutationes.

Sternutatio eſt cū iſtatio a pectore exurgit: quæ cū
aptos ad emanandum poros non inuenit: cerebrū
tangit: & congeſta per nares exiens totum caput
protinus concutit.

Sterologium: poſt loquium:

Steron proteron. ſententiæ ordine permutatio: ut
poſtq̄ alios tetigit fluctus & ad æquora uenit ante
enim ad æquora uenit: & ſic tetigit fluctus.

Sterpie cauda ſerpentis.

Sterpopolus. ϛ. polium campeſtre.

Sterquilinium: locus ſtercore plenus.

Sterquilinium dictū eo q̄ ſtercore liniaſ & ificiaſ

Stercorium conſtat heptametro catalectico: ut æa
cidas trahit uenus hectora plāgit: pergama troes

Stertere raucare uulgo dicitur. Eſt aūt dormiendo
flatum offendentem per nares emittere & ſonare

Sterto. tis tui deficit ſupino.

Stibium ceruſa cæruleo colore: quo mulieres ſup
cilia ornant: uel ſuperinducant.

Sticea uel ſtiga tunica.

Stictoſus mitiſſimus.

Stigia palus.

Stygis. i. inferni palus:

Styguis rex quē poetæ in iferno regnare credebāt.

Stigmata: ignea pūcta. ſigna plagarum. hoc ſtigma
tis.

Stigma coctura igneorum uulnerū. ſignū. ciatrix
cauterium.

Stilla. eſt gutta quæ cadit. Sed hoc intereſt: dū ſtat
uel pēdet quaſi glutinoſa dicitur gutta: dum ue
ro ceciderit ſtilla eſt. Quare palæmon uincenti
nus inſignis grammaticus ut eſt apud. Euſebium
cæſarienſem: quōdam interrogatus quid iter ſtil
lam & guttam intereſſet: gutta īquit ſtat: & ſtilla
cadit. hinc & ſtillicidiū quaſi ſtilla cadens.

Stiria enim græcum ē id eſt gutta unde fit ſtilla di
minutiuum.

Stillicidium id eſt guttæ cadentes de tectis: unde
fit ſtilla.

Stilbon mercurii ſtella a paganis dicitur uelocior
cæteris planetis ita ut ſeptem diebus ſuos me &
circulos.

Stillio a ſtellis maculatum quas habet dictus. qui
& ſtellio dicitur.

Stilus graphium quo in tabulis ſcribitur. ponitur etiam pro ipſa ſcriptura: quæ ex eo fit uel aliquid longū & acutum: qa ſtilos græce lōgū: inde ſtilus graphiū: ſcriptura eloquium.
Stili ſudes acuti: radii. calami:
Stili ideſt figuræ deſcribendi tres ſunt cum uerborum & ſententiaꝝ exornationibus ſuis grauis: mediocris: attennatus: quibus ſūt cōtrari: ſuffultus uel turgidus: diſſolutus: exilis uel exanguis.
Stimula dea paganoꝝ excitatrix.
Stimulus: punctio. angor. cura. aporia. ictus.
Stimulat: incitat. inſtigat. agitat.
Stingo gis xi ctum & ſtingor ſtingues & ſtinguens inuenitur.
Stinguit: occidit. immittit. delet.
Stinguo: quod nō eſt in uſu componitur extinguo. inſtinguo. inſtinctus. tus.
Stinctum hærba: quæ & ſatyrion. dictum q᷑ ſuſcitet uenerem.
Stipa græce ſterilis dicta q᷑ ex ea ſtipent tecta. hinc ſtipula per diminutionem.
Stipat: condenſat. circūuallat. cingit. congregat.
Stipatus: circūfuſus circundatus.
Stipator: pediſſequus.
Stipes mendicitates. elemoſynæ. lignū. truncus.
Stipes ſtipis fœm. Stipes uero ſtipitis maſculinum priſc. Stipes ſtipitis idē & ſtips ſtipis lignū trūcus
Stips: ſubſtantia. uictus mendicitas.
Stipes quod de paruo in ſūmo colligitur.
Stipendium a ſtipe id eſt ſubſtantia appendēda dictum. Antiqui enim ſolebant pecuniam appendere magis q̄ numerare.
Stipendiū: laboris fructus: quod militibus datur.
Stipendia facit. militat. arma portat.
Stipulatio eſt promiſſio uel ſponſio: úde & promiſſores ſtipulatores uocant dicta a ſtipula. ucteres enim quando aliquid promittebant ſtipula metē tes frangebāt: quā iterū iungentes ſpōſiones ſuas agnoſcebant. ſiue q᷑ ſtipulū firmum dixerunt.
Stipulor in actiua ſignificatione quomodo in paſſiua ablatiuo iungit: ut ſtipulora te pro interrogo te. q̄uis ſit actiuum.
Stipulor atis te & ſtipulor ab ſte pro interrogo te. Inuenitur etiam in paſſiua ſignificatiōe ſimiliter dictum: ut ſtipulor abſte pro interrogor.
Stipulari eſt promittere ex uerbis iuriſperiti: unde etiam ſtipulum appellauerunt firmum.
Stipulator: promiſſor.
Stipulæ ſunt foliæ uel uaginæ cuius culmus ambit & fulcitur: ne pōdere fruges curuent quæ ſtipulæ ambiūt culmū. dicta quaſi uſta & quaſi ſtupulæ.
Stipula impoſtura ſignificat aridos ad fidem uel inanes populos.
Stipus: calix conſecratus.
Styria ſpinæ nomen eſt: cuius fructus habet guttiſ ſimilia grana.
Stiria græce gutta uel pendens glacies: unde ſtilla diminutiuum.
Styrma aqua dura tenuis in gelu cōuerſa.
Stirps: origo. radix: genus. propago.
Stirps truncus arbor.
Stirps ex longa generis ſignificatione dicitur.
Stirps quando ſignificat prolem femininum quando arborem uel materiam maſculinum.
Stiticus qui non poteſt egerere: a ſtando dicitur.
Stiua manubrium aratri. quo tenetur.
Styx palus in inferis: uorago infernalis.
Styx a ſtigeo ϛγέω. i. a triſticia dicta eo q᷑ triſtes faciat. hæc ſtyx ſtigis: inde ſtigius gia giū. ſignificat gurgitem odiorum: quod ex triſticia uenit.
Stlata genus nauigii latum & a latitudine dictum inde ſtlataria purpura dicitur ideſt marina uel nauis piratica.
Stoa græce porticus. unde ſtoici dicti ſunt:
Stoaces ruina colliſionum.
Stotas ſteti. ab eo compoſita ſeruant duplicationē ab eo ſtatum producit penulti. nomia tamē ab eo core: ut ſtatus. a. um. ſtabilis. Compoſita ab eo adſto & adſtitum & aſtatum. preſto preſtitū. & preſtatum faciunt.
Stoſtas. inde ſtator ſtatio ſtationarius. ſtatus tus uñ ſtatim. ſtultus. ior. ſimus ſtultia. componitur ex hoc ſtultiloquus ſtultiloquium Aſto ſtabulum ſtabularius ſtatua. ſtatera ſtatura ſtamen ſtadium ſterilis ior. ſimus. ſterilitas ſtabilis bilitas. ſtabilio is. ſtiticus. ſtella ſtellatus. as quo componitur ſtellifer & ſtellio. Stagnū & ſtagno as. ſteter eris. ſtatuo is ſtatutum. ex hoc componitur deſtituo. inſtituo. conſtituo. ſubſtituo reſtituo proſtituo p ſtituo. Aſto compo itur aſto circunſto obſto obſtetrix obſtaculum. reſto perſto præſto præſtitexto as. exta inſto inſtantia conſto conſtans conſtāter conſtantia conſtantinus a conſtātius. a. Siſto. unde aſſiſto aſſiſtrix ſubſto compōitur hoſtium hoſtiaurius. componitur hoſpes hoſpita hoſpitalis hoſpitalitas hoſpotium hopitor aris. Ab hoſpes componitur ſolpes. Aſto componitur cuſtos cuſtodia cuſtodio dis. antiſtes ſuperſtes triſtis. ior ſimus aſtutia. Solſtitium ſolſtitialis. luſtus iuſtitia iuſtitium.
Stœcades inſulæ maſſiliēſium: qua rhodanus in mare exit in fronte narbonenſis prouinciæ dictæ quaſi opere in ordine ſint poſitæ.
Stœcas hærba q̄ in eis naſcitur: unde & dicitur.
Stoici ſunt qui in ciuitate morantur a ſtoa porticu dicti: quæ erat athenis: in qua picta erant geſta ſapientium & uirorum fortium. in hac philoſopha bantur ſapientes: unde & ſtoici dicti ſunt. hanc ſectam zenon primus inſtituit. hi negant ſine uirtute quemquam effici beatum. Omne peccatum uni forme eſſe aſſerunt: & animam corpore perire dicunt.
Stoicidæ fœmininum a ſtoico quaſi fœminæ.
Stola græce dicta q᷑ ſupermittatur. Idem & ricinū latine appellatum eo q᷑ dimidia eius pars retro reiciatur a dextro latere in leuum humeꝝ: quod unigo matuortem dicūt quaſi ſignū maritale. Matronale. n. operimēntum eſt. Caput enim mulieris uir eſt: unde & ſuper caput mulieres eſt.
Stola uel ſtolia græce miſſe latine.

Stola ſignificat corpus. Remigius.
Stola genus candidi ueſtimenti ſuper caput & ſcapulas, dimidia eius pars reiicitur.
Stolidus: ſtultus. hebes. imperitus. obtunſus. iorſimus, ſtolidiras.
Stoma græce latine os oris. Oſton uero os oſſis.
Stomachus græce os dicitur eo q̄ ſit oſtium uētris. & ipſe cibum accipiat & in inteſtina tranſmittat.
Stomachaſ: indignatur. accidiatur: angit: urit.
Stoplum: grauis ſonus.
Storax lachryma eſt. Vnde eodem noīe dicitur ſimilis mali cidonii. cuius diſtilatio illa quæ uirgiſ & calamis inhæſerit ſtorax calamites dicitur & ē mundat.
Storax dicta q̄ ſit gutta arboris & fluens & congelata. Nam græci ſtyriam guttam dicunt.
Storia ideo dicta q̄ ſit terre ſtrata. Nondum enim lanies ſtramenti repertis in his accubabant.
Strabo diſtortis eſt oculis.
Strabo & ſtraba. priſc.
Strabus ſtrambus græce.
Strages: corporum proſtratio. ruina. agger. moles. cædes.
Stragulū ueſtis quæ toxa dicitur.
Stragulū ueſtis ē lor. dictum q̄ ī ſtratu & ī amictu aptum ſit. de quo Salomon ait: ſtragulatam ueſtē feci ſibi.
Stragula ueſtis precioſa plumario opere facta.
Strāgulare uariare.
Strambo qui oculum unum diſtortum habet.
Strangulat: ſuffocat. gulam manu premit ſugillat.
Stranguria dicta q̄ ſtringat urinam.
Strata dicta quaſi pedibus uulgi trita. ipſa eſt dilapidata. i. lapidibus ſtricta: quā prius pœni poſt romani per omnē pene orbē diſpoſuerunt propter rectitudinē itinerum & nē plebs ocioſa eſſet.
Strategos στρατηγοσ̄ græce militia.
Stracia στρατια græcē militia.
Stratelates græce militum dux.
Stratiotes miles.
Stratiotita militaria. priſc.
Stratos græce exercitus. priſc.
Stratos græce maſculinum. i. legio exercitus.
Stratoria lectoria quæ ſterni ſolent in lectis.
Stratores: compoſitores ſellæ regiæ.
Stratocles ad amiticiam accitus interpretatur.
Stratonice ciuitas aſiæ.
Stratus tatum: ſubiectus. ad terram deiectus.
Stratus a ſternendo dictus quaſi ſtoriatus. In his antiqui accubabant nondum laneis repertis.
Strabus græce ſtarambus.
Strenates: cupidi.
Strenuus: fortis. efficax. gnauus. uigilans.
Strenuus fortis ē. dictus q̄ ſternēdo aduerſa renuat
Strepit: clamat. tumultuat.
Strepo pis ſtrepitus frequentis populi ſonitus.
Strepitat: ſæpe ſtrepit. tumultuat.
Strictus: tenuis: gracilis breuis. præſſus. nudus. euaginatus. ſiccus.
Strictura eſt terra ferri in maſſam cocta.
Strictum: ſummatī. leuiter raptim.
Stridebat: aſperum ſonum faciebat. confricando ſonabat.
Strido dis & ſtrideo des eiuſdem ſignificationis.
Strido dui & ſtridi ſecundum diuerſos:
Stridor: ſonitus. ſtrepitus. onomatopœia eſt. de ſono fit.
Strigium: genus ueſtimenti.
Strigla genus piſcis.
Strigil græce pecten eſt aut proprie inſtrumentum quo ſudor corporis raditur.
Striga longitudo maior latitudine.
Strigatus ager eſt qui per ſtrigas creſcita ſeptentrione in meridiem.
Strigna: pallia operoſiora.
Strignos hærba. i. una lupia quæ ſalutaris dicitur.
Strimon fluuius tracie in byſtiona prouincia inde ſtrymonius. a. um.
Stringere: putando componere. obtangere.
Stringit: deſuper tangit. fortiter tenet. ſummatim tranſcurrit.
Stringo gis xi ctum.
Stringa caſtrēſe uocabulum interuallū turmatū in quo equi ſtringuntur: unde & ſtringoſi dicuntur corpore macilenti.
Strix animal in affrica dictū a ſtridure pēnaꝝ quas tergo laxatus emittit & canes uulnerat ſequētes.
Strix nocturna auis hīs nomē de ſono uocis q̄ n. clamat ſtridet. hæc uulgo dr̄ama ab amando paruulos. uñ & lac præbere fertur naſcentibus.
Stobilus conus.
Strongyleuna æolidum inſula:
Stromata: commentaria: ſcientiæ uarietates.
Stromateos opus loci uaria diuerſitate contextum
Stromatheum: uarietas: tanquam opus uarietate contextum.
Stymphalides aues a ſtymphalidibus inſulis ſunt dictæ: ubi plurimæ ſunt aduerſus quas hercules ſagittis eſt uſus.
Strophades dictæ quia filii boreæ poſtq̄ arpyias fugarunt inde reuerſi ſunt: ſtrophe enim græce conuerſio dicitur latine.
Strophades inſulæ: quæ prius plote uocabantur.
Strophe græce conuerſio fœmininum.
Strophea iportuna prominētibus ſaxis cacumina.
Stropha conuerſio ut a medio reſponſio. nequitia. fraus.
Stropha: retorta ſententia. argumentatio uaria & ſe met in diuerſa uertens.
Strofarius: impoſtor. fraudator.
Strophus: tortus. fraudator.
Strophiū eſt cingulū aureū cū gēmis pallii uirginale. a ſtrophe q̄a cōuertit a renibus ad anteriora
Stropylos auis quæ crocodilum penetrat.
Struthio uel ſtrutius de græco nomine dicit quod animal in ſimilitudine auis pennas habet non tamen a terra altius eleuat. oua fouere negligit ſed proiecta tantummodo fœtu pulueris aiant. hæc a quibuſdam aſida dicit.
Structum: fabricatum. ornatum. clauſum. tutum.

Structor dicit incisor carnium uel infertor.
Structuræ:ædificia.positiones.
Struere:moliri.cogitare.apparare.
Strue is xi structū.inde structura structile,compo nitur astruo.obstruo.destruo.
Strues:aceruus lignoꝝ.congeries.
Struma:gibbus.
Strumosus gibbosus.uel tumor in gutture.
Strupi:quibus remi liganturꝫ.uincula lora:
Strucios quam quidam hæ: bam lanarem dicūt:eo ꝙ pleriq; lanam ex ea lauent.
Studere:ualde cupere.unde & litteraꝝ studia sunt dicta a cupiditate lectionis.
Studium honestarū artium doctrina.littere.scien tia:eruditio.
Studiosus:assiduus.destinatus.perseuerans quasi studiis curiosus.
Studium est uæhemens animi applicatio ad aliqd agēdum.
Stultus est hebetior corde unde affranius.Ego in quit stultum me esse existimo.fatuum eē nō opinor id est obtunsis quidem sensibus nō tamē nullis. Fatuus uero est qui neq; quod fatur ipse neq; quod alii fantur itelligit. Stupidus uero quasi lapideus,ita differunt.
Stupa canabi ē lini uestipula dicta quia ex ea rimæ nauium stipentur unde stipatores dicūtur qui ea in nauibus componunt.
Stupea uincula:funis de canabo factus.
Stupet.incertus est.torpet.miratur.sensu caret.
Stupidus dictus quasi lapideus quasi stolidus sæpius scapens.
Stupeo es.unde stupor stupidus stupesco & obstupesco.stupens.unde. componitur stupefactus & obstupeo.
Stuprum in uirgine cōmittitur.Incestus uero in parente uel uidua.adulterium in nupta.
Stupula dicta ab usto collecta,enim messe uriť ꝓpter culturam agri.
Stupula dicit uel quia pars eius urit uel qa ps eius interdum pro palae incidit.
Suapte:sua sponte.sua natura.est enī adiectio sylla bica.pte.licet aliqd exp̄ssius significet:ut tua pte: meapte: uestrapte.
Suadere:mouere.hortari. prouocare.
Suasor:in suam sortem trahens.impulsor.
Suadeo des suasor sio.suadela. dibilis: componit malesuasus.a.um.malesuada persuada persuasor persuasio persuasorius.
Suacha hebraice clamor.
Suaues uoces sūt subtiles & spissæ claræ atq; acutæ
Suauis:benignus.dulcis.comis.iocūdus.
Suauis ior simus itas iter. componit suauiloquus. suauiloquiū suauicors.
Suauiū osculū a suauitate.
Suauiū uoluptatis est atq; lasciuiæ.
Suauiat:osculat.basiat.
Sub quando ad locū significat uel ante,uel per accusatiuo iungit ut postesq; sub ipsos nitunt & sub ipsum arctuꝝ.sublucē surgit. i.ante. sub noctem recūrsat pro per.quādo uero In loco significat ablatiuo iungit ut sub quercu posuit uel sub luce uel sub illa.In compositione modo localem uī habet ut sub eo.mō diminuit ut subrideo subtristis
Sub.inde dicit subtus.subter.
Subhaustatus sub hasta fisci comparatus & titulatus aut uænalis.& dicit pluraliter.subhastate q̄si plurimæ possessiones statutæ sub hasta fisci.
Subactum:deuictum.prostretum:subiectum.a subigo gis.
Subare:subagitare. a suibus tractum est cum prouocant libidinem.
Subaudis:intelligis.animaduertis.
Subaudit:subintelligit.
Subarmales dicunt tunicæ subcinctæ id est curtæ.
Subcinctorium dictum ꝙ sub brachiis ductū alarū sinum ambit:atq; hinc inde subcingit.sciendū tamen quod omnia uerba quæ habent.b. ante.c. debent b mutare i c sicut etiam ante.f.g.m.p.r.in eaſdem mutant ut succurro sufficio suggero summito suppono surripio.
Subdere:respondere.uel subiectum facere.superare subiicere.
Subdiuū:refugiū uel certamen sub aura.
Subdiuo:sub aura.sub cælo puro.
Subducit:retro subtrahit.demit.a terra leuat.
Subdolus:fictus callidus insidiosus:uersutus.
Subæratum quod subtus habet æs: superius. augꝝ
Suber arbuscula.prif.hoc suber. eris.
Suberies arbor dicta quasi subedies ꝙ fructus eius sues edunt.
Subiicit:subministrat.supponit.cogit.subrogat.
Subicere cito:supponere uero aliter.
Subiicio cis ieci. subiectum ex sub & iacio componitur.
Subigere:superare.domare.complere.acuere.
Subigit cogit in unum redigit.subiugat.cogitat.
Subigo gis subactū.Inde frequentatiuū subagito.
Subire:ante oculos uenire.succedere.itrare. in mētem uenire.
Subeo is biui uel subii subitum.componitur ex sub & eo is.
Subinde frequenter sæpius ingeminanter.
Subindus:frequentius.
Subircos ascellæ dicta: ꝙ fetorem in quibusdam reddant.
Subitum:repentinū.
Subito:ex improuiso.in opinate.repente.
Subiunctiuus modus dictus quia per eum subiungitur aliquid ut locutio plena sit:qui nan eget solum aduerbio uel coniunctione sed etiam altero uerbo ad perfectum sensum ut cū faciam utulā pro frugibus ipse uenito.
Subiunctiuus aliquando dubitationem:aliquando possibilitatem:aliquando comprobatioem significat.dubitationem ut eloquar an sileam. Approbationem,ut sed mihi uel tellus optem prius unā dehiscat.possibilitatem ut doceam si uelis. & penitendo rei non factæ hoc utimur.: ut faces in castra tulissem.id est cur faces in castra non tuli.qđ

debui facere. electiue quoq; utimur discam quoniam doceam. quæ confirmatiue dicũtur.

Subiunctiuũ significat dubietatem: ut si uideã itelligo: confirmationem. ut hinc fore ductores reuocato. s. t. Qui mare qui terras omni dictione feruerent. pollicitationem suadendo: ut prodest si legas. Imperando: ut ne dicas: Et tũc non eget alio uerbo. ostendendo aliquid potuisse fieri nisi qd impedimẽto fuisset: ut facerem si placuisset possunt fortassis & alii inueniri.

Subiunctiuæ coniunctiones dicuntur: quia subiunguntur: dicimus enim regiq; hominiq;: non uero que regi que homini.

Subiugare: uincere domare. contundere. sub iugũ mittere.

Sublatum: raptum. subleuatũ.

Subleuat: subuenit. sustinet. & in altum regit.

Sublegit: subtrahit. coligit. uerba furat.

Sublenit: subsignauit. subiunxit. resignauit.

Subligat: ligamen inguinũ.

Sublime excelsum quasi supra limen editum in altum.

Sublimis ab altitudine honoris dictus. Nam pprie sublime dicit quod est in altũ.

Sublimat: exaltat ad honorem prouehit.

Sublinguiũ: operculũ gurgulionis q̃si parua ligua quæ foramẽ linguæ recludit uulgo liuida dicit.

Sublinguiũ sonitus qui sub lingua sonat quasi bonus aut rectus sonitus aut submurmur.

Subluſtris luna modicũ lumen habens.

Subnectit: supplicat. subligat. subiũgit.

Subnitit: conatur. supponit se.

Subnixus: suppositus: suffultus. subfirmatus. munitus. circundatus. instructus.

Subsamnat: irridet: insutat. nares submouet deridendo.

Subsanno as.

Subseciuus: subsequens.

Subseciua: subsequentia. succedentia. residua reliqua iacentia malus inter uepres.

Subseciua proprie sũt quæ sutor de materia præcidens quasi superuacua abiicit. Item subsetiui agri quos in pertica diuisos recusant quasi steriles uel palutres: item obseciua quæ in diuisione agrorũ efficiũt centurie iugera. cc.

Subsecíuus dicit a linea aliqd subsecante de integro aliquo.

Subsedit succedendo possedit uel paululũ resedit a subsideo es.

Suasellia. sedes. cathedræ minores.

Subsellia doctor& sunt cathedræ: Nam sedes singulariter proprie regni est. dicta sũt ante subsedia quod est subsedere.

Subsequa: pedissequa. succedanea.

Subsequiũ: subsequens obsequiũ.

Subsidium: auxilium. præsidium. auxilium. qd' postea superuenit.

Subsistit: paululum. expectat. adiuuat paululum stat.

Subsistentia dicit uel constituta & fixa uel ex quibus res aliquæ subsistũt ut substantiæ uel elemẽta quibus factus est mũdus.

Subsolanus uentus ideo, dcus qa sub ortũ sit solis a dextro lateræ uulturnũ a leuo eurũ haber.

Substantia est quæ & proprie pricipaliter dicit: qa neq; in subiecto est: neq; desubiecto prædicat: ut aliquis homo uel aliquis equus.

Secũdæ aũt substantiæ dicũtur in qbus speciebus illæ quæ principaliter substantiæ dictæ sũt insũt atq; claudũtur: ut in homine.

Substantia græce usia dr. dicta aũt qa subsistit. illa aũt q̃ in subsistẽte uel in subiecto sũt subiecte non sũt qa nõ subsistũt sed mutant sicut color & forma. accidẽtia uero sũt. Ex nouẽ accidentibus tria sũt inter usiã. i. quantitas qualitas situs. hæc enim sine usia esse non possunt extra usiã uero sũt locus tempus habitus. intra & extra usiam relatio facere pati.

Substantia est id qd' nõ ab alio sed semper ex hoc ẽ quod propria intra se uirtute consistit.

Substãtia rei ẽ oẽ illud p qd' ẽ res. merito ergo substantia est per quã fidei plixitas eddit & trinitatis unitas cathænat. idcirco ait propheta. Nõ audierunt uerbũ substantie. i. uerbũ. patris uocẽ christi quia ex pr̃na substantia loquebat.

Substantia. ipsa rei alicuius natura & ratio qua constat designat subsistentiam persone uniuscuiusq; hoc ipsum quod extat & subsistit.

Subsistentia est ipsũ qd' accidẽtibus ut possit esse nõ indiget: Substãtia uero id qd' aliis accidẽtibus subiectũ quoddã ut ualeat esse submistrat. Sua illis. n. stat dum subiectũ est accidentibus. Itaq; genera & species subsistunt tm̃. Neq;. n. accidentia generibus speciebusue contingunt. Indiuidua uero non modo subsistunt uerũ etiam substant. Nam nequæ ipsa indigent accidentibus. ut sint informata enim sunt iam propriis & specificis differẽtiis & accidentibus quibus ut esse possint submini strant dum scilicet subiecta sunt.

uel ὑποστάσι graece latine subsistentia dicitur uel subsistere ὑποστα ναι. οὐσία uero substantia uel substare. græci nanq; diuites nominibus essentiam. substantiam. subsistentiam personam nominibus totidem reddunt. nam essẽtiam οὐσίαν substãtiã ὑποστάσιν substantiam uero οὐσίαν personam uero prosopon πρόσωπον appellãt. ideo autem græci ὑποστάσεις indiuiduas substantias uocauerunt quoniam cæteris subsunt & quibusdam quasi accidentibus suppositæ. Nos quoq; eas substantias dicimus quasi suppositas. Cunq; etiam prosopa nuncupent easdem substantias: nos quoquæ personas possumus nuncupare. ideo autem græcus de irationabilibus animalibus hypostasin nõ dicit. sicut nos de eisdẽ nomẽ substantiæ p̃dicamus. quoniã hoc nomen melioribus est applicatum ut sine descriptione naturæ uel subsũtiæ uocabulis abscerneret. Et igit & oĩs essẽtia οὐσία quoniã ẽ subsistẽtia. Quoniã in nullo subiecto ẽ & hypostasis id est substantia. quoniam subest cæ

teris q̄ non ſunt ſubſtantiæ. & ꝓſopia perſona q̄a ē rationale ī diuiduū deus quoq; ωΗ ideſt eſſētia ē. Eſt enim & maxime ipſe ē a quo omne eſſe proficiſcitur ē ΟΥΣΙΑ ideſt ſubſiſtentia ſubſiſtit enī nullo idigens & ΥΠΟΣΤΑΣΙ qua ſubſtat unde etiam dicimus unam eſſe ΟΥΣΙΑ uel ΗΥΠΟΣΤΑΣΙΝ ideſt eſſentiam uel ſubſiſtentiam deitatis ſcilicet tres. hypoſtaſes. id eſt ſubſtātias & ꝓſonas. Niſi. n. tres in deo ſubſtantias eccleſiaſticus uſus loquēdi excluderet: uideretur ideo de deo dici ſubſtātia nō q̄ ipſe cæteris rebus quaſi ſubiectū ſupponeret: ſed q̄ idē omnibus uti ꝑſſet: ita etiam quaſi principiū ſubeſſet rebus dū eis omnibus.

id eſt ſubſiſtere ſubminiſtrat. Sed hæc oīa idcirco ſunt dicta ut differentia naturæ atq; ꝓſōe ideſt atq; monſtrare mus. Quo uero nomine unumquodq; oporteat appellari. eccleſiaſtice ſit locutionis arbitriū. hoc interim conſtat differre naturā atq; perſonā quia natura eſt cuiuſlibet ſubſtantiæ ſpecificata ꝓprietas perſona uero rationalis naturæ in diuidua ſubſtantia.

Subſtruere. aliqua ſuppoſita ſubſternere.

Subſtantia in indiuiduis: ſubſiſtentia in ſpecialibus eſſentia in generalibus.

Subſtituit: ſuppoſuit. in loco decidentis conſtituit

Subtalares genus calciamenti quaſi ſubtalo ꝓprie.

Subtegmen ſubūbraculū. uel ſtamen telæ.

Subtel: una pars pedis. uel medietas. inde ſubtilis.

Subter & ſuper præpoſitiones contrariam habent ſignificationem & utraque accuſatiuo & ablatiuo iungitur.

Subterfugere. uitare declinare.

Subter eſt quod re aliqua ſuperiore deprimit & ꝓcurat.

Subtus uero q̄ dimiſſū altius contingitur.

Subtexūt: obiiciunt.

Subtile: tenue: inualidū. leue.

Subtiles ſūt uoces q̄bus non eſt ſpiritus ſicut infantiū. Quæ enim ſubtiliſſimæ cordæ ſūt ſubtiles ac tenues ſonos emittūt.

Subtilis malitioſus. ſubdolus.

Subtiliter: eleganter. diſerte diſtincte.

Subtrahit: ſurripit. expilat: furat.

Subtrectat ſubſtituit.

Subtrinū locus ubi ſuūt aliquæ ſpecies.

Subucula ē ſacerdotalis linea corpori penitus aſtricta eademq; talaris. ſiue ponderis: hæc & uulgo camiſia dicit.

Subucula pannus additicius a ſubiiciendo uel ſubſuendo dictus.

Subucula ephor ſuperhūmeralis.

Subuertit: excludit. a fundamento deſtruit.

Subuenit. ſuccedit. adiuuat.

Subulci porcorum paſtores a ſuibus: ſicut bubulci a cura boum.

Suburia: ſonus quilibet.

Subura celebratiſſima uia romæ eſt.

Suburbana ſunt circūiecta urbis ædificia quaſi ſub urbe.

Suburbanus componitur a ſub & urbanus. i. qui in in urbe habitat.

Suburbanus dicitur qui in ſuburbio. i. territorio dicto a terendo bubus.

Succedaneus. ſucceſſor

Succedit. proſpere euenit.

Succedere: alio decedente in locum eius deuenire ſubrogare.

Succeſſus. proſper euentus.

Succenturie ſunt illi homines qui parati ſunt pro centuriis ſi defecerint ſtare.

Succenturiati dicuntur qui in ſecunda cēturia ſūt quaſi ſub prima. i. in eius auxilium.

Succenturio as.

Succentor eſt q̄ ſubſequenter canendo reſpondet.

Succendit: ſubtus uel ſurſum combuſſit.

Succendia: fomenta.

Succenſet: iraſcitur. culpat. detrahit. imputat.

Succinctorium ueſtimentum quo genitalia tegūt ideſt & perizomatum.

Subcinericius panis cinere coctus & reuerſatus. ipe eſt & focacius.

Succida lana tincta ſucco alicuius coloris.

Succida carnes porcoꝝ in uſum repoſitæ a ſuccedendo. dictæ.

Succidit: leuiter incidit: uel ex parte iterficit a ſub & cædo.

Succinatum fului coloris.

Succinus quē electrū appellāt fului cerueliq; coloris fertor arboris ſuccus eſſe & ob hoc ſuccinum appellari uocatur & a quibuſdam harpago eoq̄ attritū paleas ſicut magnes ferrum rapit.

Succhi locus gentilitū interpretatur loquens.

Succula diminutiuum a ſus quod eſt cōe.

Succuba pellex amica a ſuccubēdo. i. latēter iacēdo

Succumbit: uictus eſt. cedit deficit.

Succurrit: ſubuenit. opem præſtat.

Succus dictus quod ſacco exprimitur ut ptiſane.

Sudes palli accuti utraq; parte ſtipites fuſtes.

Sudes perticæ quibus naues producuntur.

Sudus da dum. purū nitens.

Sudū. ſerenum poſt pluuiam ſplendidum purum diuū lucidū.

Sudo as inde ſudor ſuccus ide ſiccus ior. ſimus ſiccitas. ſicco as. componitur ſucculentus ſuccidum exſudo deſudo inſudo.

Sudare: ſuperius udare ideſt ex interiori ſupra cutem aquam manare.

Sudarium quod capiti apponebatur ſignificat diuinitatem uel chriſti paſſionem quæ loge a noſtra paſſione diſiuncta eſt linteamina uero corporis laborū ligamenta quæ nunc electos omnes id ē eius membra conſtringunt.

Suere conſuere.

Suo is ſui ſutum.

Sues porci. hic & hæc ſus ſuis: unde ſuinus nanum

Sues ſignificant peccatores: laſciuientes: imundos.

Sueſula ciuitas. unde ſueſulanus.

Suetum: aſſiduum. uſitatū. quottidianū.

Sueſco ſueſcis ſueui ſuetum. unde cōponit aſſueſ

co.desuesco.
Sueui pars germanorum fuerunt in fine septētrio nis quorum fuisse centum pagos & populos mul ti prodiderunt.dicti autē putantur a monte sue uo qui ab ortu finitimum germaniæ fecit cuius loca incoluerunt.
Suffecit:su bdidit:suppositum.a sufficio:
Suffectus:subtitutus.subrogatus in loco deciden tis.
Sufferre:sustinere.
Suffero suffers sustuli a sustulo antiquo.
Suffibulum.subligamentum.
Sufficere.sustinere durare:substituere.
Sufficio is a fio componitur actionē significat suf fiui quia sensum mutauit.
Suffire.obliuere.
Sufflare sursum flare.spirare.
Suflamen dicitur illud quod rotæ opponitur ne recurrit oppositio.
Suffocatio:strāgulatio:suggillatio.
Suffoco as.producit penul.Componitur.n.ex sub & fauces.
Suffragines dictæ quia subtus franguntur : idest flectūt non supra sicut in brachis.uel quia sufra gantur.i.adiuuant nerui crurum.
Suffraginatus.fractis cruribus.uel in locum deci dentis sustitutus.
Suffragari:patrocinari.succurrere.auxilium dare
Suffragoraris.
Suffragium.auxilium.uel suffragium.componit a fragor.quod non est inusu.
Suffragilatō est fidē aliquorum suscipere qui sūt fide iussores.
Sugga nomen gemmæ.
Suggere:subministrare.insinuare.subiicere.
Suggestio: insinuatio.intimatio.
Suggestio:diabolica immissio tentatio.
Suggestus:sella regalis.a suggerendo.tribunal.
Sugillat.strangulat.suffocat.gulæ manū inicit.
Suggillare:gulam stringere:suadendo concitare ir ridere.
Sugit:tristitia.
Sugit:hac sumit.sumendo agit.
Sugo gis suxi.
Sugrandarium dicebatur sepulchrum infantium nondum.xl.dies implentium quia nōdū bustum uel tumulus poterat dici.
Suegrunda inter tectum & parietem uulgo dicitur quod græci postecon dicunt.
Sui interpretatur loquens.locus est.
Sui pronomen tertiæ personæ significat οὗ ἑᾶ pro nomina simplicia & reciproca.i.quādo in se agit ut hic miseret sui.& cōpolita τὲ ἑαυτον quæ sūt retransitiua & reciproca :ut petrus iubet te uenire ad se.
Suilla caro porcina a suina :quod item a suis deriuatur.
Suilli porci matrini dicti quia dum escā querūt more suis memoriam habeant.terram:enim sub aquis fodiunt:nam circa gutur habent oris offici um & nisi os haureis mergat pastū non colligūt
Suinum.porcinum.
Suina a sue dicitur unde suilla diminutiuum.
Sulcat.secat.diuidit.
Sulcus aratri ductus uel nauium culsus
Surcus a sole dictus q̄ procissus solem capiat.
Sulci significant corda sanctorum.prosciſſa uome re uerbi dei.
Sulphur dictum quia igne accenditur.ignis.n.est. Nam uis eius in aquis feruentibus sentitur.neque alia res facilius accenditur.fulgur quoq; sulfuris odorē habet:& lux ipsa sulpurea est:Nascitur āt in insulis æoliis inter siciliā & italiam quas ardere icunt & in mero insule & in italia . hulus.iiii.sūt genera:Vnum quod foditur.transluceteq; &.uiret quo solo medici utuntur Alterum quod appella turgleba uscibus tm̄ fullonum familiare Tertiū liquor est:usus eius ad lanas quia candorem mol litieq; præstat.Quartum ad lychinia maxime cō ficendam aptum.
Sulphur dicitur quasi soli pyr idest terræ ignis.
Sulphur fomentum est ignis:quod tamen sic ignē nutrit ut fetorem grauissimum exhalet.
Sulphur ris.inde sulphureus a um.
Sulmone ciuitas sami est.
Sulzica a salibus dicta quasi salzica idest salinum
Summates:uiri potentes.
Sūmatim.partim strictum.leuiter.
Sum uerbū substantiuū nullius coniugationis pro prie ad deum pertinet qui semper est.
Sum fit ab ἔιμι græco per ablationem ιο finalis & assumptoinem.s.in principio & mutatione ei i u
Sum es est.inde dicitur ens.futurus.essentia essen tialis.essentialiter componitur absens.presens. præsentia.unde componitur impresentiarum ad uerbium.pn̄to as.tor.tio.absens.tia.A sum cōpo nitur intersum.obsum.desum.insum.subsū.sub tersū possū.i.potis sū.uñ potens tialis aliter potē tatus potenter potens tior potissimus:potestas prā tuus possibilis.a potis potior potissimus.Et cōpo nit compos .impos..utpote aduerbium.
Sūmanus dicitur pluto quasi summus manium .i. infernalium.
Sumē dicitur tenerrimus arboris cortex:hinc & pu be natos pilos summa dicunt.quia uirtus humāi seminis illos profert.
Sumen pungendo.
Summa prestantissima.suprema.
Summe egregie.
Sūma te finis perfectio breuis & cōsumata colectio substātia.
Summittere humiliate.supplicate.
Sūmergit.obruit.
Sūmissus:suplex obiecto uultu inclinatus.pstratus.
Sūministrat.suppeditat.sufficit.sūmouet.propel lit.inhibet.
Summere:suscipere.
Sumo is sūpsi sumptuminterposita causa eupho niæ sicut promo mis.pm psi.
Sumimus ipsi a nobis:accipimus uero ab aliis.

Item ſumimus per nos. accipimus a uolentibus tollimus a nolentibus, itē auferimus iuite quicqd dedimus, aſſumimus iuſſu eripimus ui.
Sumnis. i. impēditio in lege.
Sūmotenus: leuiter prioribus labris
Sumptus expendium.
Sumpturius: q erogat ſumptus.
Sūptuoſus. pdigius: luxurioſus: cōſumptor.
Sumula: breuiſſima ſumma.
Summus a um. ſūmatim ſummitas.
Summum: magnum. præſtantiſſimum nouiſſimū relidiuū.
Summus duas m habet cum nomen eſt. dum uero uerbum eſt unam: ſumus ſumo.
Summum bonum deus eſt qa incommutabilis ē & corruptio nulla i eo eſt creatura uero bonum ſed non ſummum: quia mutabilis eſt.
Sunamitis captiua uel deſpecta interpretatur.
Sunto: ſint imperatiuum futuꝝ iuris uerbum eſt & teſtamātarium: deriuatur a ſunt addita o ſicut ab amāt amāto. Suo is ſui ſutū pducit penultimā
Sutor ſutrix componitur a ſuo exſuo cōſuo diſſuo ſeco ſecuris & cætera.
Suparum lineum brachiale puellaꝝ.
Supara rugaturæ dicuntur panni camiſia. manicæ mulierum uſq; ad humeros.
Supar compar a par componuntur. ſub aliquo par.
Supparent: ſupplenter parent.
Suppellex omnia utenſilia domus. facultas ſubſtā tia alicuius a ſupplendo dicitur.
Supellex tilis: ātiq uero ſuppelletilis i nominatiuo
Suppeditat. ſuffragatur. ſubminiſtrat: ſupplet. pre bet facultatem.
Suppedaneū ſcabellum dictum q; ſub pedibus ſit hoc græce hyppodion dicit.
Suppedi: ſubeſt. opitulatur.
Suppedium: refugium.
Suppedile. iuxta pedes eſſe.
Super: inſuper. præterea.
Supereſt qd eminet: ſupra uero quod ſubſtractū habet aliqd. Item ſup interdum aut minimū aut ſatis accipitur. ſupra uero iuxta.
Super præpoſitio modo ponitur pro de: ut multa ſuper priamo rogitans ſup hectore multa: modo pro inſuper & amplius ut iſup ifenſi pœnas cum s. p. modo p deſuper ut ſupereſt uallo pſpectat & pro ſupereſt: ut nec fuga iam: ſupereſt & pro ul tra ut ſuper garamantos.
Super: inde dicitur ſuperus ra rum ſuperior com ponitur. ſuperites ſuperſtitio ſummus ma um. ſu pbus ideſt ſuperuadens: unde ſuperbia ſuperbio is: inſuper deſuper.
Supero as ſupra ſupior ſupremus ſupremitas.
Super & ſubter cōtraria haben t ſignificationem & utraq; accuſatiuo & ablatiuo iungit. qbuſdā tam uidetur figurate ablatiuo iungi: quomodo poſt ante circum ut longo poſt tempore uenit; & uides properari littore circum. Et fronde ſuper uiridi ſunt: nobis mitia poma. Et ſuper denſa teſtudine quod ſi figurate accipimus ſuper & ſupter loco aduerbiorum neceſſe ē eas accipi quomodo poſt ante circum cum ablatiuo.
Super tamē quando loco deponitur ſine dubio ab latiuo iungitur ut multa ſuper priamo rogitans inuenitur etiā ſine dubio aduerbium cum uerbo ut ſuper inſidens calcat in compoſitione quoq; in uenitur ut ſuperſedeo ſuperuacuus. & ſuper & ſu pera p apocopam & ſyncopam facta ſunt: a ſuper deriuatur ſuperus.
Supera: cæleſtia: conuexa. ſydera.
Superat: uincit eminet. abundat tranſit.
Superaria ueſtis quæ ſuperinduitur.
Superlimnare domus ſignificat intentionē nr̄arū mentium & cogitationum uel frontē corporis ubi portamus crucem xpi.
Supercilia dicta quaſi ſuperpoſita ſunt ciliis quæ ideo pilis ueſtita ſunt ut oculis munimenta præte dant & ſudorem a capite fluentem depellant.
Supercilium: faſtigium ſumitas: ſuperbia altitudo
Superciliоſus: ſuperbus. arrogans. rigidus.
Superfluus. importunus. incongruus.
Super: dii. celeſtes.
Superlatiuus dicitur quaſi ſupexcellens ſuum cō paratiuum.
Superlatiuum eſt quod ad plures ſui generis com paratū ſuperponitur omnibus ut fortiſſimus græ corum achilles uel per ſe prolatum cū ualde ad uerbio intelligitur ut fortiſſimus hercules ualde fortis.
Superlatiuus gradus dicitur q; comparatiuo ſuper ponatur: ut doctiſſimus.
Superne a ſuperiori parte ſuppoſito ppiciatorium
Superſedeo. omitto diſſimulo.
Superſtition propiciatorium.
Superſtitio dicta q; ſit ſuperflua aut ſuperiſtituta obſeruatio. Alii dicunt a ſenibus qui multis annis ſuperſtites delirant. & erant ſuperſtitione qua dam.
Superſtes ſuperſtitis cōis generis. priſ.
Supſtitioſus: falſus religioſus. aut idolorū cultor.
Superſtes uiuus adhuc ſuperſtans. ideſt uitam du cens. hæres.
Superſtites antiquitus dicebātur teſtes q; ſuper ſta tum aut rem proferebantur: nunc parte nominis Sablata teſtes dicuntur.
Superſuadere eſt diſſuadere.
Superuacaneū. i. ſuperfluum.
Superuacuum. irritum: ſine cauſa. ſuperfluum.
Superbia eſt ſupergrediens mentis elatio de eo qd non eſt: arrogantia uero inanis gloria de his quod quiſq; eſt. De ſuperbia autem naſcitur arrogantia nam niſi pceſſerit occulta elatio mentis nō ſequ ſap ta iactantia laudis: dicta autem ſuperbia quia ſu puult q; quod eſt.
Supbus puerſæ celſitudinis appetitor q precellere uult alios græce ὑπερήφανος.
Superbia ſicut origo oīum eſt criminum ita ruina cunctarum uirtutum: hæc enim aut exordio men tem pro peccato proſternit aut nouiſſime de uir tutibus deicit: unde omnium peccatorū maxima

eſt:qa'tam per uirtutes q̄ p̄uitia humanam mentē exterminat.

Superbiæ id eſt arrogantiæ quattuor ſunt ſpecies q̄re in arrogātia.

Supbire eſt p̄cepta maioris iobediendo trāſcendere. Recte ergo oīs peccans ſuperbus uocatur:eo q̄ faciendo uetita contēptui habeat diuina p̄cepta. Recte quoq; initium oīs peccati eſt ſuperbia qa niſi præceſerit mandatorum dei inobedientia trāſgreſſionis nō ſequitur culpa.

Supbit.faſtidit.deſpicit.dedignatur.deſerit.

Suppetit:ſubeſt.oppitulat.ſuppeditat.conſtat:uel iuenit:ī animo uenit:ſubuenit:ſubrogat.

Suppetiæ:auxilia.

Suppetitū:refugium uel ſuppetitio.

Supinus ad cælū erectus.uētoſus:ſuperbus:

Supina dicta.quia apaſſiuis participiis:quæ quidam ſupina nominarunt naſcuntur amandi dodum amatum tu.

Supina uel participalia ſicut & infinita eiſdē caſibus iūgūtur quibus ſua uerba ut Noceo tibi nocē di tibi cauſa nocendo tibi nocendum eſt tibi nocitum tibi proficio nocitu tibi gaudet pro nocendo tibi &c.Similiter dignandi primo ſed i u deſinēs magis nominatiuo iungitur ut dictu facilis.

Supina dicta q̄ reſupinatis uultibus participia aſpiciunt uel ab eis aſpiciuntur Nam cum articulis a græcis proferūtur.uel ideo dicuntur quia auerbo tranſeunt in participium .& itez a participio reſupinantur in uerbum:& quia ī actiua uoce cū ſint ad paſſiuam retorquent ſignificationē:hæc & participalia dicuntur .quia a participiis deriuantur.

Supia dici poſſunt quia iter ſe reſupinari & quaſi contraria uidentur ad aliquid ire & ab eodem reuerti ut uenatum uenatu.

Supplex:humilis.preces fundens.ſummiſſus:

Supplicat ueneratur:rogat preces:fundit.placat.

Supplicatio gratiarum actio uel deprecatio:

Supplicationes quæ fiebant de bonis damnatorum ſacra.n.res de bonis cxecrandoz fiebat.

Supplicium proprie dicitur de eo nō qui quoquo modo punitur:ſed ita damnatur ut bona eius cōſecrent & ī publico redigāt nā ſupplicia diceba tur ſupplicamenta & ſuppliciū dicit de cuius dā natione deliba aliqd deo.unde & ſupplicare.

Suppliciter.humiltter.cum ſupplicatione.

Supploſa.excluſa.

Supplodit.ſubſonat.

Supponit:ſumittit pro aliquo ponit dat.

Suppremus.ultimus.uel ſūmus.ſupior uel inferior extremus:dictū a ſupra qđ ſuper emineat.

Supprimit.occultat.coercet.frangit.haurit.

Supuratus.purulentus.

Sur anguſtia.

Sura fœminum pars pedis.uel crus.uel poſterior pars tibiæ.i.ultima uel a genu iuncta ad pedē:ſed ponitur pro pede.

Sure tor.muſculi:idem ſignificant. aut enim tibia rū ſunt aut crurū uel lacertoz uel ulnaz.

Surcula uimina ſucciſa.

Surcula a præciſione ferri dicta ſimplices corbines ſunt.

Surdus a ſurdibus humoris in hauribus perceptis dictus q̄is in aliis caſibus accidat.

Surdeo es dui unde ſurdeſco.

Surdus a ſorde ior mus ſurditas.cōponit abſurdū

Surgo gis ſurrexi a ſurſum & rego componitur.

Surgitur a loco. exurgitur a ſomno inſurgitur ad uindictam .conſurgitur ad auxilium.

Subridet.leniter arridet.uel.latenter.

Subrigit.erigit caput lauat.

Subripit.furatur.explicat.

Sub rogat.ſubſtituit.ſubiicit.

Subruit.ſubuertit.

Surſum aduerbiū ad locum ſignificat:ſurſū ī loco

Sus dicta q̄ paſcua ſubigat & terra ſubacta eſcas inquirat.hic & hec ſus ſuis a græco ὁ ὑ ὸ inde ſuinus.na.num.unde ſuilla diminutiuum & ſubulcus.

Suſanna interpretatur liliū.uel ſubleuatio gloriæ.

Suſa oppidum perſiæ nobiliſſimum.idem & ſuſi.

Suſcipere ad animam & corpus refertur.

Suſcipio:ſuſtuli.

Suſpicor & ſuſpitio a ſuſum uel ſurſum componitur ſed abiciunt unam s.quia non poteſt geminari conſonans alia conſonāte ſubſequente ſicut nec antecedente niſi ſit muta aut liquida.

Suſpicit:ſurſū aſpicit.uenerat:miraf.colit.ituef.

Suſpicienter:uenerabiliter.

Suſpitiones:indicia quædam & ueſtigia.

Suſpicio eſt uelut de quibuſdam coniecturis:

Suſpicium:refugium.preſidium.

Suſpicatur:exiſtimat.arbitratur.

Suſpirat:ex alio ſpiritum trahit.

Suſpiriū dnī qa īſpiratio difficultatis ē quā græci dicunt id eſt p̄focationem.

Suſpirium anxietas.reſpiratio.

Suſtentat:tolerat.

Suſtinet.præſideo eſt ſuffragat.patitur.tolerat.

Suſtollit:aleuat.

Suſtulit:ſurſum tulit:

Suſis metropolis ciuitas eſt regionis elamitarum a qua & regio dicta eſt in qua daniel fuit.

Suſis oppidum perſidium nobiliſſimum in achamenia eſt hoc aiunt memnona conſtruxiſſe dictū q̄ imminet fluuio ſuræ.

Suſpecta ſollicita non tuta infida.

Suſpectum:ſuſpiciendum.erubeſcendum.

Suſpectat:ſuſpicatur.aſpicit.

Suſpendium eleuatio intentionis ad deum.

Suſpenſio ſtrangulatio.laqueus.

Suſpendioſum:laqueoſum.

Suſpenſe:ſollicite.dubie cogitantis.

Suſpenſus.ſollicitus ſtupefactus.a terra eleuatus incertus.dubius.

Suſpenſuræ exaltationes maris elationes.

Suſum in ſuperiori parte in loco ſignificat ſurſum ad locum:

Surſurrat:muſitat murmurat.

Surſurro de ſono locutionis dicitur. quia non in facie alicuius, ſed in aure loquit alteri detrahẽdo
Suſurro onis: detractor, bilinguis, rixator, qui murmurat, ſententioſus.
Sutela: aſturia, quaſi ſubtile tælum.
Subtilitas aſturia ſenſus acumen.
Subtilis, acutus, exilis, aſtutus.
Sutilis: quæ conſuta eſt iuſta antiquos mores primã prode: penul. breuiatur. Virgilius.
Sutor a ſuendo pelles dictus.
Sutores dicti quia inſertis porcorum ſetis ſuant pelles quaſi ſetores.
Suthul oppidum maſculinum.

Littera ſequente in ante alteram uocalem debet pronunciari ſono. c. niſi altera conſonans antecedat: ut cõtextio: nam lectio dicitur
Tabanus animal modicũ armentis aculeo permoleſtum: idem & oeſtrus aſylum ũulgo dicitur.
Tabata interpretatur bona.
Tabellio notator.
Tabellio dicitur q̃ ſit portitor tabellarum. idem & ſcriptor. i. ſcriba publicus Ante eni chartæ uſũ dedolatis lignis ſcribebant.
Tabernacula tentoria ſunt militum quibus in itinere ſolis ardores tempeſtateſq; & iniurias frigoris uitant dicta uero ſunt q̃ diſtenta funibus tabulis interſtantibus appræhen derentur quæ tentoria ſuſtinerent.
Tabernaculum licet ponatur pro habitatione ſempiterna tamen proprie belli res accipitur & ſignificat continue fidem temporalis diſpenſationis per incarnationem domini.
Tabernæ olim uocabantur ædiculæ parue plebeiorum dictæ q̃ ex tabulis ligniſq; erant conſtructæ unde & tabernarii dicuntur qui ibi reſidere ſolebant.
Tabernio qui uinũm uel aliquid uẽdit.
Tabentum lapis tabernatus.
Tabent. languent.
Tabeſcit quinimio languore ad maciem uenit.
Tabes, macies: morbus. ſqualor lues clades lãguor
Tabes eſt corrupto ſanguine corrumpente uiſcera Nam tabe diſtilant qui peſtilentia corrunpuntur
Tabellæ in quibus ſcribunt. unde tabelſarii q̃ eas portant.
Tabellæ diminutiuum a tabula.
Tabes oppidum perſidis.
Tabeel proprium eſt interpretatur bonus deus ut uel hominem uel idolum oſtenderent.
Tabi & tabo putridis ſanguis eſt: Tabes autem peſtilentia uel quælibet putredo.
Tabiſicus: tabem faciens.
Tabida, morbida, uel corrupta quæ tabem faciũt
Tabita interpretatur doreas, i. dãma uel caprea.
Tabita cumi, i, puella ſurge.
Tabor & ermõ duo montes ſũt interpretatur uero tabor lumẽ ueniẽs: hermon anathema eius.
Tabacra ciuitas affricæ.
Tabulato olim limine domus fiebat: undæ & tabulatorum nomen permanet.
Tabulæ a tegendo dictæ unde & regulæ.
Tabulæ teſtamẽti ideo dictæ. q̃a ante uſũ chartæ uel membranæ in dedolatis tabulis ſcribebãt.
Taburnus mons apuliæ cãpaniæ.
Taburnuus arbor.
Tacere: ſilere; nil loqui; præterire.
Tacitum: ſilens, latens.
Taceo es inde taciturnus taciturnitas: componitur conticio, unde conticinium, conticeſco.
Tacite, quiete, ſilenter.
Taciturna: grauis admirabilis.
Taciturnitas: pudor: uerecundia, nil loqui. ſilẽtiũ uero confuſis uocibus uel tumultibus.
Taciturnus: in tacendo diuturnus.
Tactus dictus q̃ petractet & tãgat & per omnia mẽbra ſẽſus uigorem aſpergat; nam tactu probamus quicquid ſenſibus cæteris iudicare nõ poſſumus duo autem ſunt genera eius nam aut extrinſecus uenit quod feriat aut intus in ipſo corpore oritur.
Taddeus qui & iudas iacobi de lxx. duobus.
Tafat furunculus.
Tadal rex multarum gẽtium quia in diebus eius diuiſæ ſunt linguæ.
Tafendus hercules dicitur.
Tafuis quere tanis.
Tãfuas interpretatur inſanus ſerpens uel opertum ſignum.
Taphos græce ſepulchrum Epitaphium uero ſcriptura ſuper ſepulchrum.
Tagaton qui & προ τοῦ ἀγαθὸν græce ſumus & princeps omnium deus interpretatur.
Tagas græce furunculus.
Taygetas mercurius a taygeto oppido dicitur.
Tago græce poſſum.
Tages quidam faber fuit qui in hiſpania ſubito ſuicis emicuit in cuius cortu aureus tagus, pceſſit hic oppida condidit. leges ſerendi dedit iterpretat uero potẽs a græco tago ideſt poſſum Secus tamẽ de Tage ſentire uidetur Ouidius ultimo Metamorphoſeos his uerbis.

At nymphas tetigit noua res & amazõe natus:
Haud aliter ſtupuit q̃ cum tyrrenus arator
Fatalem glebam mediis aſpexit in aruis
Sponte ſua primum, nulloq; agitante moueri
Sumere moy hois telluris omittere formam
Oraq; uenturis aperire recentia factis
Indigere dixere Tamgem qui primus Etiſcam
Edocuit gentem caſus a perite futuros.

Tagum fluuium carthago hiſpaniæ nominauit ex quo ortus procedit auriferis harenis
Taygeta mons laconum.
Taygete ſtella quæ in fronte tauri, eſt una ex pliadibus.
Talamin interpretatus ſuſpenſio;
Talamon græce cubiculum coniugalis thorus

Talaſſius dici fertur quia cum ſabinæ raperẽt: una elegantiſſima extitit quã ab oraculo Talaſſio duci reſponſum eſt dari ab his qui feliciter actis nuptiis talaſſii nomine uſi ſunt: hoc & apud ægyptios.

Talamus domus uel lectus nuptialis.

Talaris tunica dicitur quæ uſq; ad talos deſcendat.

Talares calcei ſocci ſunt ea figura ut talum contingant. Subtulares uero ſub talo.

Talaria calciamenta mercurii pennata.

Talaſtrus colaphus in talos.

Tale: idem. ſimile. expreſſum.

Talentum ſummũ eſſe pondus perhibeba græcis ſicut calcus minus. huius diuerſe pondus habeb, nã apud romanos ſeptuagintaduarũ libratum ẽ: aut triplex ideſt minus mediũ ſummũ minus. L. Medium. Lxx. duarũ. Sũmum. Cxx.

Talentum: uiciſſitudo.

Thales Mileſius græcus auctor.

Thalia muſa una de nouem uel comœdia: interpretatur autem capacitas. i. terra comica laſciua gaudet ſermone thalia.

Talis tantus & tot ſi ad præſentes dicantur etiã demonſtratiua ſunt: ut uides illũ. talis eſt iſte. ſin ad abſentes relatiua uel redditiua tantum ut qualis hercules talis fuit theſeus.

Talio eſt cũ id patiẽ quiſq; quod fecit iniuriæ uel ueneficii.

Talio onis recompenſatio ſimile.

Talli ſunt ramuſculi fuſiles.

Talpa dicit q; ſit dãnata cæcitate ppetua. eſt enim abſq; oculis terram ſemper fodiens: qd' græci uocant talpas.

Talus dicitur a tolo. Nam tolus eſt eminens rotunditas: unde & faſtigium templi rotundum tolus dicitur.

Talus eſt ſub crure: ſub talo calcaneus. Taxillus diminutiuum eius.

Tam aduerbium comparandi quantitatis uel qualitatis.

Thamar interpretatur amaritudo pro uiris mortuis eadem & cõmutans: mutauit enim ſe in habitu meretricis quando concubuit cũ ſocero ſuo.

Thamar interpretatur amaritudo uel cõmutans: hæc nurus iudæ fuit.

Thamar urbs eſt in ſolitudine. hæc palmira dicit. Nã thamar hebraice palma ſonat dicta a quibuſdam quia ibi palmata ſint plurima.

Thamar hebraice lulius menſis dicitur.

Thamus menſis iunius.

Thamariciũ latine deinde ab amarirudine: arborẽ hanc græci maraton dicunt.

Taminare: corrumpere.

Taminus: iunius menſis.

Tamum interpretatur cõſumans. uel contemptus.

Tamna interpretatur deficiens. locus in iſrael fuit

Tamnathſare ciuitas ioſue in latere mõtis gaas ubi eſt inſigne eius ſepulchrum.

Tanais fluuius qui & tanus dictus eſt ex riphæis ſyluis ueniens: dirimit Europam ab Aſia in Pontum fluens.

Tanais fluuius ſcythicus de monte hyperboreo ueniens.

Tanagerrus amnis lucaniæ.

Tanaquil uxor tarquini ſuperbi.

Thanateos græce mortuus.

Thanatheos inſula galicii oceani dicta a morte ſerpentium: terra eius etiã quoquo gẽtium inuecta ſit illico angues perimit.

Tandem. aliquãdo uel in fine.

Tangit: contingit. inquietat. tractat.

Tango tangis tetigi tactum.

Tango is tactus itactus & cõtactus. Componit attingo. contingo. pertingo: contagio.

Tanis humile mandatum interpretatur.

Tanis ciuitas metropolis eſt ægypti ubi pharao fuit: & Moyſes cuncta ſigna fecit. hanc conſtruxiſſe dicunt titanes ideſt gigantes & inde dictam.

Tantalis auis quam ardeam uocant.

Tantulus diminutiuum.

Tantillus modicus.

Tantiſper: interim. iterum. iterumq;.

Tantus: unde tantulus tantillus. componitur tandem.

Tantundem numerum ſignificat.

Tantidem tanti pretii eſt quanti & illud: genitiuus de antundem.

Tantundem tantidem in nominatiuo ex duobus correptis in genitiuo ex integro & corrupto componitur.

Tantundem: ipſum. idem. ſimilitudo. figura eiuſdem rei de qua agitur.

Tantum a tam & tenet componitur. inde diminutiuum tantulum: unde etiam tantillum.

Taos: gemma eſt.

Tapax: furunculus.

Tapeta dicta q; pedibus prius ſternerẽtur quaſi tapedia: hæc autem ſimpla ſunt ſicut ex una parte uilloſa: aut amphitapa. ſicut ex utraq; parte uilloſa: hoc tapetum tapeti & hoc tapete tapetis: & hic tapetes tapetis. Virgilius. Nam tapetes pulchros dixit. Tapetibus etiam prima corripitur.

Tapinoſis eſt humilitas ſtatum magnæ rei dictis infirmans: ut apparent rari nantes in gurgite: pro mari.

Tapinoſis græce latine humilis actio.

Tabrobane inſula indiæ ſubiacens inter ortum & occaſum maior pars huius calore eſt uſta. Solem orientem dextra habet: occidentem ſiniſtra: ſeptẽtrionem non uidet ſed canopum ſtellam.

Tapſus inſula ſtadiis decem a ſicilia diſtat.

Tapſus ciuitas inter bizantium & tripolim.

Tara interpretatur odor ſuauitas.

Tha hebraice contemplatio ſtuporis.

Thara interpretatur exploratio acceſſionis.

Tharat interpretatur fulgurans.

Tharanis dicitur iuppiter.

Taraconia hiſpaniæ ciuitas: caput taraconẽſis prouinciæ.

Tares neptuni filius fuit.

Taras fluuius antiquus in adria:
Tarbelle eſt ciuitas iuxta mare circa flandriam:
Tardum.pigrum.lentum:obtuſum.ſtolidum.
Tardus dior ſimus. tarditas tardo tardas quod tenet rarum.
Tarea ueſtis regia aut ſtola purpurea.
Tarentum ciuitas in ultima parte italiæ oppidum campaniæ.
Tarmus uermis in carne.uermis lardi.
Tarpeia filia tarpeii:quæ dum traderet romam ab ipſis interfecta eſt & ſepulta ante capitolium cui nomen tarpeium dedit.
Tarquini duo fuerunt:unus qui ludos romanos inſtituit & capitolium inchoauit:alter qui fuit ultimus regū & templū ioui in capitolio conſtruxit.
Tarſum ciliciæ proles pſeus ædificauit de qua fuit Paulus apoſtolus natus. Quidam etiam locus ī diæ tarſis dicitur.
Tarſis filius iuuan a quo cilices: unde metropolis eorum ciuitas tarſis dicitur.
Tarſis exploratio gaudii interpretatur.
Tarſis ſpeculatio gaudii interpretatur.
Tarſi hebræū eſt:latine æthiops interpretatur.
Tarſis mare uel pelagus.
Tarſis ſiue calcedonia carthago eſt:
Tarſis quod in ezechiele & daniele reperitur aquila chryſolitum:ſymmachus hiacynthum īterpretatur:unde quidā in ſyraſiri male tarſis tarſum ciuitatem putauerunt. Nā inter reliquos lapides q in ornatu ſacerdotis ſculpti ſunt:eiuſdem lapidis nomen inſeritur. Eſt tamen homonimon:quia tarſis uocabulo indiæ regio nuncupatur & ipſum mare:quia ceruleū ſit & ſolis radiis repercutiē colorem ſupradictorum lapidum trahit: unde & dicitur. Quo tarſis Ionas ire uelle dicit:& Salomon pro commerciis naues miſit:licet Ioſephus iuxta litterā cōmutatā græcos putet tarſum appellaſſe pro tarſis quod eſt hebræum.
Tartareum:horribile uel infernale:
Tartarus dicit:uel quia ibi omnia turbata ſunt:uel quod eſt uerius ἀπὸ τοῦ ταρταρίζειν. ideſt a tremore frigoris. illic enim fletus & ſtridor dentium locus inferorum confuſus.
Tartarus ſingulariter:& tartara pluraliter idem ſignificant.
Taraca:ueſtis regia.
Tarcos urbs græciæ.
Tarſiæ uites a taſo inſula dictæ.
Tatiani hæretici a tatiano quodā dicti:qui & encraticæ dicunt:quia carnes abominantur.
Tatula animal eſt accerrima habēs cornua q̄ſi ſerram:a nullo capi poteſt:ſed tamen cornua mollibus uirgis obligat.
Thau.manſuetus.
Taueſſi.ſubterranei.
Taumantias turni ſoror fuit.
Taumaſtes græce mirabilis.
Taumata græce miracula.
Taumatus græce mirabilis.
Taura ſterilis.
Tauri ſignificant principes populorum. Aug.
Taurus græcū eſt ſicut & bos. dictus q̄ naſcant ex eo uermes ricino ſimiles huius tauri ſanguis hauſtus mortalis fertur eſſe homini.
Taurus ſecundū ſignum in cœlo. quē propter iouē inter ſydera poſuerunt:quia in bouē ſit cōuerſus quando rapuit europam.
Taurus tormenti genus:quod quidā phalaris agrigentinus tyrannus inuenit: quod ipſe poſt expertus eſt. æreus taurus erat.
Taurus mons quidā ideſt caucaſus ubi ē tauromi-nium oppidum.
Tauromini tauromini proprium ciuitatis: hinc tauromitanus.
Tauromitana urbs ſiciliæ:ubi eſt charybdis.
Tautanos idem eſt & clauas:idē & cateias.
Tautones dicuntur pili palpebrarū uel palpebræ.
Tautologum ideſt eloquium ideſt repetitum. ut ſi fata uirum ſeruāt:ſi ueſcitur aura. totum enim quod repetit̄ una res eſt: ſed crebro ſermone annunciata.
Tautologas ideſt idipſum uerbum.
Taxat.ponderat.nominat. æſtimat.tangit.
Taxatio.æſtimatio.delibetatio.nominatio.
Taxare dicitur æſtimare tractum ab emptoribus qui taxatione pretii tandem ſuas uoluntates colligunt. inde componitur duntaxat.
Taxata.ſubnexa.ītexta.æſtimata.taxatiuncula diminutiuum.
Taxea lardus eſt gallice dictum.
Taxeota ideſt officioſus.
Taxillus diminutuum a talo:ſicut a uelo uexillū.
Taxus uenenoſa arbor:unde & toxica uenena exprimuntur. inde fit arcus. hæc abundat in corſica.
Theatrū eſt quo ſcæna includitur ſemicirculi figura habēs in quo ſtantes omnes aſpiciunt: cuius forma prius rotunda erat. i. amphiteatrum. theatrum autē græca a ſpectaculo noiatū q̄ in eo ſtās populus deſuper aſpiciat ludos hoc athenis primū: deinde a cenſoribus romæ factum eſt.
Theatrum. ſpectaculum locus in ciuitatibus erat ubi exercebantur ioca regalia & decorabātur rei. plærunq; etiam innocentes ad hoc cōfluebat omis populus.
Theatrum ſpectaculum ubicunq; fieri dicitur. dictum a theoro τὲωρω ideſt uideo.
Thebas ægyptius cadmus cōdidit græce thebaida dicta. ideſt in boetia thebas cōdidit. Thebæ duæ ſunt:una in ægypto:altera in græcia antiqtus ſingulariter thebea. ſunt etiā thebæ antiquæ in theſſalia echioniæ ab echione dictæ qui adiuuit cadmum.
Thebæ pluraliter declinantur. & ſingulariter thebe thebes.
Thebeth hebraice ianuarius.
Thebeth in libro heſter menſis decembris.
Thebaleū marmor intertinctum aureis guttis.
Theca græce repoſitio, alii dicunt ab eo q̄ tegat aliquid:inde componitur theſaurus theſaurizo chirotheca.

Tectones fabros uel artifices græci uocant.
Tectus:occultus,latens:cautus;a tego tegis texi.tectum.
Tectum. operimentum domus,lar,limes.
Tectoriatus:tecto coopertus.
Tecuæ interpretatur ſonus tubæ.
Tedæ lampades pingues propter craſſam picem dictæ.
Tehed & ioth interpretatur iuſtitia domini.
Tedet impersonale.
Tædet:horret,pœnitet.tædium patitur:triſtatur unde perteſus.
Tædium,anxietas;angor,ſtimulus.
Tædiatur:tædio afficitur.
Tee:thalamus:ſemen,ſiue fons.
Tefrin lapis a colore cineris dictus.
Tegeum.oppidum arcadiæ:hinc tegæa.
Teges. coopertorium a tegēdo,priſc.hæc teges tegetis.
Tegit:celat.cooperit
Tego gis xi tectum,tector tegmen,tego teges:tegula tugurium,componitur circuntego obtego. detego,protego,retego cōtego,cortex texo.
Tegmen dictū ꝙ tegat membra ſicut & tegumēta
Tegimen a tego gis & per cōciſionē tegmen.
Techna :fraus,ars.
Technitæ græce artifices.
Techemones malæ artes.
Tegia .fides,coopertura.
Tegnogamia,filiorū nuptiæ.
Technopegma ars ludicra.
Tegolicus lapis nucleo oliuæ ſimilis.
Tegulæ dictæ ꝙ tegant ædes idem & imbrices primæ poſitionis:cuius diminutiuum tigillum.
Tegularia malefica dicta ꝙ ſuper tegulas ſacrificet.
Teiori iulius menſis capadoce θεοθαν diuine.
Teitan ſol uel gigas interpretatur: nomen eſt antichriſti quod eſſe ſe finget : cuius numerus eſt dclxvi.
Tæla a longitudine ſtaminum dicīt cuius deriuatiuum tælaria unde tæla pluraliter iacula oblōga quæ emittuntur: Virgilius. Cōcurrere tælis.
Telamō pater aiacis.
Telamodie componens.
Telebœs populi.
Telio deſtinctio.
Teletæ.purgatoines.
Teletæ græce hoſtia dicuntur purgatiua dicta a pficiendo hominem .i. purgando:& dicitur thea tē eo ꝙ hoiem perfectū deo deuouet: deriuatur autem a uerbo τελεω τελω ideſt perficio : ſunt aūt tres teletæ:una quidē baptiſmatis:ſecunda cōmunionis.tertia chriſmatis:ſed illa quæ eſt cōmunionis aliis duabus pfectionem p̄ſtat.
Thelycon θηλυκον fœmininum.
Thelegon tuſculum ciuitatem cōſtruxit:quia ignoranter patrem peremit.
Telinum:ſpecies unguenti.
Telos græce finis.
Telonem hortolani uocant lignum longum quo hauriunt aq̄s:a longitudine dictum tælō τηλον enim græce lōgum dicīt.hoc hiſpani ciconiam dicunt quia imitetur auem illā roſtrum leuantem & deponētem.
Telon græce & latine uectigal iterpretatur indete loneum & telonarius ideſt curator.
Teloneū dicitur ubi merces nauīū & nautaꝝ emolumenta redduntur : ibi enim uectigalis exactor ſedet pretiū rebus impoſiturus & uoce e mercatoribus flagitans.
Tellorem:terrorem.inferna ſedes.priſc.
Telum proprie ſecundū græcos dicīt quicquid p/cul iaci poteſt:q̄q̄ abuſiue & gladius.
Telū lateris dolor a medicis dictum ꝙ dolore corpus tranſuerberet quaſi gladius.
Tellurus:terræ numen.
Tellus terra frugifera dicta : ꝙ eius fructus tollimus.
Tellus profunda pars terræ:in qua arborū & herbarū radices tenent. Terra autem ſuperficies a terendo dicta.hæc tellus telluris.
Tellus amor terræ dea terræ.
Tellumo pars terræ.
Telludis quidam locus romæ.
Thema.norma uel forma.materia dictionis græce prohœmium ſimilitudo.
Theman interpretatur auſter ſiue percuſſio hic nageb & daron appellatur.
Theman prouincia eſt gentilium: interpretatur auſter uel loquens.
Themæ pondus tres ſcrupulos retinet.
Themelici erāt muſici ſcenici dicti ꝙ oli in orcheſtra ſuper pulpitū canebāt quod themele dicitur
Temerarius eſt qui non æſtimat periculum.audax uero qui non timet.
Temeritas ſine conſilio:audacia uero poſt cōſiliū.
Temere ſignificat cauſa alias fortuitu alias male: alias improuide.
Temere aduerbium eſt.
Temeritas ſecundum ciceronem eſt cum inconſiderata dolorum perpeſſione gladiatoria dolorū inceptio.
Temerare:corrumpere.uiolare.polluere.
Temetum uinum dicitur ꝙ teneat mentem & faciat titubare . unde & dicitur temerarius temero as temeratus temulentus.
Temeſis eſt unius compoſiti uel ſimplicis uerbi ſectio una diſtinctiōe uel pluribus interiectis ut ſeptem ſubiecta trioni & ſaxo cere cōminuit brum.
Themis interpretatur obſcuritas uel caligo quædā dea quæ dabat reſponſa.
Temne:trama .
Temnit:contradicit.pro contemnit.ſpernit .
Temno temnis templi temptū mantenin eadē ſyllaba.
Temoys libros.
Temo.lōgitudo aratri uel plauſtri.temo temonis.
Tempe loca in teſſalia delectabilia proprie ſiluæ locus amœniſſimus & nemoroſus .

Tempe loca quidam. frigida ſylua tecta pluraliter declinatur per nominatiuū accuſatiuū uocatiuū.
Temperantia eſt uirtus qua libido concupiſcētiaq; rerum refrenatur.
Temperantia ē rōnis ī libidinē atq; alios non rectos impetus animi firma & moderata dñatio. Eius p tes ſunt continētia clæmētia. modeſtia.
Temperātia ē animoꝝ uirtus: tēperatio uero cuiuſ cūq; rei tēperamentum.
Temperies aurarum.
Temperat: placat. mitigat. lene facit. æq libra t. moderaſ. conuenienter cōmiſcet.
Temperatus: manſuetus. mederatus. modicus. maturus. communis.
Tempes: laubia uulgo dicit.
Tempeſtas pro tempore dicit ſicut ea tempeſtate: aut a ſtatu cæli ſicut uerno aut autūnali tempore quando maxime fiūt tēpeſtates. quando nec plena æſtas nec plena hyems eſt.
Tempeſtates: uenti. turbines. procellæ. uertigines. grando.
Tempeſtiuum ueteres opportunum a tempore dictum.
Tempeſtiua opportuna: matura ſuo tempore acta
Tempeſtiue uenisti id eſt tempore competenti quādo oportuit.
Templum a contemplatione dictum cuius nomen pro quibuſcunq; magnis locis antiqui dicebant & templa dicta quaſi amplo tecta. Templi quattuor partes ſunt: antiqua ad ortum: poſtica ad occaſum ſiniſtra ad ſeptentrionem: dextra ad meridiem. Primus moyſes tabernaculū domino condidit Salomon deinde templum.
Tempora ſunt murationum uices hyems uer. æſtas autumnus. In his temporibus aut uelocior ē ſolis tranſitus aut tardior.
Tēpora ſunt q̄ p ſydera fiūt: non ſpatia horaꝝ ſed uiciſſitudines affectionū cæli: unde & de ſyderibus dictū eſt: ſint In ſigna & tēpora & dies. & ānos Nā ſi aliqs corporalis uel ſpūalis motus cōditionē iſtoꝝ luminariū præceſſit: ut aliquis a futura expectatione per præſens in præteritum traiiceret ſine tempore eſſe nō potuit & cætera.
Tēpora ſūt ut ambroſius uices mutationū. in qbus ſol anni orbē iconfuſa uarietate diſtinguit: tempora aūt a motu ſyderꝝ ſūt ſicut deus dixit.
Tēpora anni quattuor ſunt: uer. æſtas autūnus. hyems dicta cōmuniōis tēperamēto: quod inuicē ſe humoꝝ ſiccitace. caloꝝ & frigoꝝ tēperēt. Ver qppe cōſtat exhumore & calore & ſiccitate. autūnus ex ſiccitate & frigore: hyems a frigore & humore. Ver orit. viii. kalēdas. martii. æſtas. viii. kal. iunii. autūnus. viii kal. ſeptēbris: hyems uero. viii. kal. decēbris: ītium uero ueris. xii idus februari: æſtatis initiū. vii. idus maii. autūni initiū. vii. idus auguſti: hyemis initium. vii. idus nouēbris. Tempus iuxta hebræos integer eſt annus: tēpora uero duo anni: dimidiū tpis dimidiū anni.
Tempus ē mutabiliū rerū more uel motus ip̄m interuallū breue uel longū qd' ipſius tēporis eſſentiæ uideſ eſſe diffinitio poſſetq; ſine ſole & cæteris ſyderibus eſſe. Quod uero annū mēſes dies & cætera id genus tempora nominamus quæ ſine ſyderibus eſſe nō poſſūt ipoꝝ tēpoꝝ cærta ſūt noīa p̄ſignataq; & definitæ menſuræ: licet ipſa ſydera nr̄oꝝ more & motus cā eſſe uideantur temperant eteni uitā noſtrā: ut modo circa ignē: modo circa frigus & cæteras q̄litates afficiamur immoremus ſcilicet uel fugiamus: uñ & tēpora dicta ſūt: ide & dominus forſitan ait. ſint ī ſigna & tempora: ſine his tñ ſyderibus tres dies fuiſſe phibenſ. quando tēpus defuiſſe nemo fortaſſe recte affirmet: ſed iam tunc aliquarū reꝝ motus uel mora erat.
Tēpora aliud eſſe uidenſ: aliud tēpus: ſicut homo ſpecies. homines uero indiuidua.
Tempus: dies. hora. momentū. euētus. ſpacium. ſæculū. interuallū. facultas. copia occaſio. his oībus modis accipitur.
Tempus tēporis inde tēporalis dr̄ tēporaneus. tēpeſtus quod nō eſt in uſu: tēpeſtiuus ua. um tēpeſtiue componiſ añpeſtus a extēplo id eſt extrā tēporis amplitudinē: tēporis aduerbio eſt mox.
Tempora ſūt quæ caluariæ dextra leuaq; ſubiacēt inde dicta qa mouenſ. ipſaq; mobilitate quaſi tēpora qbuſdam interuallis, mutanſ.
Temptat: experitur: inquirit. laceſſit. perſuadet periculum facit.
Temptare: probare. ut deus temptauit. abraham & pro iplicare peccato ut deus neminem temptat Temptauit diabolus adā de gula cū lignū uetitū oſtendit & ad comedendū ſuaſit. Tēptauit ex uanagloria cū dixit eritis ſicut dii. tēptauit ex auaritia cū dixit ſciētes bonū & malū. quia auaritia nō ſolū ē pecuniæ ſed etiā altitudinis: ī hoc ergo cū ad ſupbiā traxit. Eiſdē modus dñm tēptauit & dictus ē p gulā. Dic ut lapides iſti panes fiāt. p uana gloria: mitte te deorſū. p ſublmitatis auaritiā: hæc oīa tibi dabo ſi ꝓcidens adoraueris me.
Tumulētus: ebrius. a temeto id eſt uino dictus.
Tenax nunc cupidior qd' teneat: interdū & ptinax.
Tenaces: cupidi. auari. ſtringentes. duri.
Tenaces. forcipes fabroꝝ.
Tenda quæ ruſtice trabea dicit.
Tendit. dirigit. feſtinat. eleuat. pgit. conatur.
Tendo dis tetendi tenſus & tentus tamen. & a teneo fit. poteſt & nomen eſſe. intentus tētior ſimus. tentorium quoq; inde deriuatur & tentio & tentigo & tenor.
Tendo tendis inde tentorium. tendicula. tenſor tenſio tenſibilis. componitur a tendo obtendo pertendo protendo. prætende. intendo te: diſ. con. uo at ē tum. portendo is.
Tendiculæ. inſiduæ quæ tenduntur auibus uel leporibus ut rætia.
Tenet habet. poſſidet. moratur. nouit. aſtringit: inuadit.
Teneo tenes tenui tentus tentum. inde. frequentatiuum tento. as componitur attineo con. per. ſuſtineo continens continentia. ræticulum deriuatur inde tenax ior. ſimus tenacitas tenor tenuis ſimus

itas tenuo tēuas:& q̄ ex hoc teñrior rimus tenellus tēto as.uñ ſuſtēto.& ex hoc retēto as.tenax & q̄ab hoc.tenus ꝓpoſitio tinea.cōponiť attineo pertineo ob de.ſuſ.con.re.temetū:& quæ ab his.

Tenebræ dictæ q̄ teneāt ūbras.nil aūt ſūt tenebræ ſed priuatio luminis hoc nomē accipit. tenebræ ergo tm̄ nomē habēt nō eſſentiā:& ideo deus auctor earū eſſe dici nō poteſt. qcquid enim deū ſe eſſe dicimus habet ſcientiā ſpecies & eſſentiā.

Tenebræ.inde tenebroſus.ſitas tenebrico as.

Tenebricari:tenebrat facere uel pati.

Tenedos iſula una ex cyladibus ad ſeptētrionē ſita in qua olim ciuitas athanæ cōdita eſt unde & nomē urbis illius uel potius inſulæ fuit q̄ tenes im famaſ cōcubuiſſe cū nouerca ſua & illuc fugiſſe.

Teneotica:genus chartæ.

Tenei græce tu;

Tener ra rum:molle.fragile. delicatum.

Tener ior.rimus ritas.teneritudo.

Teneſmon græci dicunt ſanguinolentū & coagulatum īmodū fruſticuli ſtercoris paſſio diſſēteriæ eſt uel ex uulnere inteſtinoꝝ.

Tenia eſt uittaꝝ extremitas dependēs diuerſorum colorum.

Teniæ inſulæ.ligaturæ.uittæ ſacræ.

Tenilis qui teneri poteſt.

Tenite artifices.

Tenion græce aſcondas.

Tenor:rectitudo.norma.ordo.lex.cōditio poſita.

Tenor accentus.a tenēdo id eſt regendo ſermonem

Thēca cū aſpiratiōe gēus uehiculi quo deoꝝ ſimulacra portabant ἀπὸ τοῦ θέου id eſt re diuina.

Tenſus:porrectus.cæſus.leuatus.

Tenſus & tentus a tendo is in uſu eſt:

Tentigo extenſo mēbri in libidinē concitati:

Tentoriū dictum q̄ tendaſ funibus & palis.i.tabernaculum uel papilio.

Tenuis:ſubtilis.fragilis.leuis.exilis.ſtrictus. preſſus.ſiccus.gracilis.macer breuis.ignotus.

Tenuis:nudus.pauper.aridus.

Tenuitas:fames. ieiunia.

Tenus:iuxta.præpoſitio ablatiui caſus.

Tēus τοπικῶς ſignificat aduerbiū.& q̄uis ſemper poſita inueniaſ:tm̄ quia ſine cauſali nō pōt poni: inter ꝓpoſitiones connumeraſ. qm̄ nō ſolū ablatiuo ſed etiam genitiuo more græco adiūgit Virg. Et crurum tenus a mento palearia pendent.

Theodericus rex gothoꝝ fuit q̄ rēpublicā in uaſit

Theodoſiani & calanitæ hæretici a theodoſio & calano dicti ſūt ēpis in alexandria.hi populi p uerſi errores eutycetis & dioſcori ſequētes calcedonē ſe conciliū reſpuūt ex duabus unā in chriſto naturam aſſerunt quanq̄ theodoſiani corruptam:calanitæ incorruptam contendant.

Theodoria myſteriū diuine ſcripturæ.uel diligēs perſcrutatio uerborum.

Theologia græce latine diuinitas ſeu deitas appellaſ. Theologiæ tria eē genera dicūť.i.rōnale.qđ de diis:eorūq; mythicō explicaſ qđ fabulare appellaſ qm̄ mythos græce fabula dr̄:ſecundū phiſicon.i.naturale.tertiū politicū latine dictū ciuile.deide aiūt mythicō appellare quo maxie utūť poetæ.phyſicon quo pbi.ciuile quo populi.

Theologia de diuinitate rationem ſiue ſermonem ſignificat græce.

Teologi poetæ ideo dicebantur quoniam de diis carmina faciebant.

Theologus de deo diſputans.

Theologi.idē q & phyſici dicti:qa ī ſcripturīs ſuis de deo dixerī quoꝝ uaria cōſtat opīo qđ deus eēt

Theomachia deoꝝ pugna.

Theoro θεῶρῶ græce uideo latine hinc theorema ſpeculatio uel comtemplatio.

Theorema id eſt inſpectio.

Theoremata uel pro problemata ſunt geometricæ deſcriptiōes:q̄ fiūt poſtq̄ principia.i.punctū:linea figura quid fuerint cognoſciť:illa aūt elementa: uel principia dicunť.

Theoretica.i:cōtēplatiua ſcia ps philoſophiæ q̄ habet tres ptes.thologiā:phyſiologiā:mathematicā

Theorica intellectus ad diuinitatem ſe extendens

Theoſebia græce pietas latine exprimitur dei cultus.Aug.

Thoriſma diligens uerborum conſcriptio.

Theos græce deus uel ἀπὸ τοῦ θεῶρεῖν.

Theoro enim.i.uideo:quod proſpiciat oīa.inde & theorica id eſt contemplatio.

Theos contemplator.

Tepet:parꝝ calet.deficit a calore.

Tepeo es deficit ſupinis:& quæ ab his fiunt.

Tepor:calor paruus.

Tēpiduſ:recens.calens.iners piger.ineficax.

Tepeo es:inde tepeſco tepidus tepor.componiť tēpro as:& temperamentū.& tepefio.

Terra ē ſq̄lida.tellus fructifera humus aūt iferior ac deorſū & humida ē. geñraliter āt terra ubiq; ē

Terra aūt dicta q̄ naturali ſiccitate torret.

Terra ſignificat hominē & in bono & in malo.

Terræ circuitum geometriæ perhibent. clxxx.miliū ſtadioꝝ:

Terra ſignificat ſtabilitatē indeo aliquando: quia interior homo ſtabilitur.

Terra merito dicitur quicquid infra ſpecialē hominem eſt terrena labe ſauciatum.

Terra eſt ī media mūdi regiōe poſita q̄ ſigulari numero totū orbē ſignificat plurali uero ſigulas ptes

Terra dicta a ſuperiori parte qua teriť:ꝑprie autē terra ad diſtinctionē aq̄ arida nuncupať.naturalis enī proprietas ſicitatis ē terris. Nā ut humida ſit.hoc aquaꝝ affinitate ſortitur.

Terra.inde terrenus terreſtris.componiť extorris terrigena terricola & teſta ſubteraneus a.

Terra terrenus facit.

Theranne ꝑpriū loci.

Teraphin figuræ uel imagines melius q̄ incendia idolū quoddam fuit.

Teraphin hebraice idola. ueſtimētū ſacerdotale.

Tercentum idē & tercenti.æ.ta.

Terebrare:perſcrutari.per forare.terebro as.

Terebra dicitur a uerme ligni qui nominatur tere

bra quem græci teredona dicunt.
Terebra dicitur quia ut uermis terẽdo fodit quaſi terefora uel tranſfora.
Terebrum inſtrumentum perforandi a terendo in de terrebellum diminutiuum.
Terebinthus græcum eſt arbor: generans reſinam omnibus præſtantiorem. fructus modicos habet qui mandi poſſunt.
Teredo uermis in ligno.
Teredonas græci dicunt lignorum uermes qđ terẽ do edant. quos nos dicimus termites.
Terrehũ opus dicimus ex terra factũ: tamẽ cũ alio innatũ ut hõ. terroſũ uero ut frumẽtum: ꝙ de foris habet terrã admixtũ: ſicut harenoſum.
Terreſtre i terra natum uel uiuens ut maritimum terreum uero quod de ipſa tm̃ terra conſtat: ut lateres: ſicut aureum æreum.
Teron dicta eſt cyrene id fera.
Teretes rotundi pulchri & fortes. priſc.
Teres aliquid rotundũ cum procritate: ut colũna: hic & hæc teres tis. priſc.
Terreo res ui. territus territo as. componitur pterreo deterreo exter. pro. cõterrifico. terrefcũs torpeo. unde torpeſco. torpor. torpidus termius.
Terret: timere facit. decipit. fruſtrat.
Terretur: timet. formidat.
Terere: in puluerẽ redigere. polire. tero ris triui.
Tergere: abluere. lauare. mundare. tergo ges & tergo gis.
Terga fuga dicit quotiens milites fugientes a tergo cæduntur.
Tergum & terga hominum ſunt: tergus uero q̃drupedum eſt uñ pluraliter tergora coria dicuntur.
Tergum gi dorſum tergus goris corium penultima corripitur.
Terga inde dicta quia in eis ſupini iacemus in terra quod ſolus homo poteſt. abuſiue uero terga animalium dicunt.
Terga deorſum ſũt: ut latera. poſterior pars.
Tergora coria uel pelles.
Tergiuerſarii: ceſſare. deſinere: dubitat. deliberat
Tergiuerſatur: fruſtratur. deluit. tempus uoluit. ſimulando fugit quod debet facere.
Tergiuerſator dicitur: q; aium quaſi tergũ uertat: huc & illuc nec facile qualis ſit intelligitur.
Tergiuerſatio: fruſtratio. colludium. denũciatio.
Terricreta terre filius uel filia.
Terrigenæ gigantes dicti ꝙ eos fabuloſe parẽs terra ſimiles ſibi genuerit. & hic & hæc terrigena næ
Terrigena a terra genitus.
Terribilis dictus quaſi terrori habilis metuendus. Tertimeſcendus.
Terribola formidoloſus uel formidoloſa.
Terrificat. terrore afficit.
Territtat: frequẽter terret.
Teriten ab ægyptiis marrubium.
Therinos tropicos ſecundus circulus cæli ex eo ita uocatus quia in eo circulo ſol aquilonis finibus æſtatem faciens quæ theros græce dicitur ultra eum circulũ non tranſit: ſed ſtatim reuertitur. & inde tropicos dicitur.
Terion græce latine fera. inde terica quod feraliter occidit.
Teren beſtia inde therinos id eſt beſtialis.
Terriſtrum pileolum eſt quod uſq; hodie arabiæ & meſopotamiæ mulierum eſt uelamentũ quo tritiſſimo umbraculo teguñ in æſtiuo.
Teriſtra dicta quod in æſtate tegant corpora fœminarum. ſubtiliſſimæ cortinæ.
Territorium dicitur quaſi tautitorium tritum bobus & aratro. antiqui enī poſſeſſionum teritoriũ limite deſignabant.
Territoriũ id eſt ſubur bium quaſi terræ boũ eo ꝙ terantur bobus.
Termæ dicte ꝙ caleant. græci enim thermõ calorem uocant.
Therme c̃alida loca ſũt id eſt balnea uel aquæ calide uel domus unctionis.
Termes terminus uel uermis ligni q dicit terredo. hic termes termitis. priſc.
Termini dicti ꝙ terras mẽſura diſtinguãt. his enī teſtimonia finiũ intelliguñ.
Terminat. finit explanat. expedit.
Terminalia feſta. quæ in terminis celebrañ. plura liter declinañ.
Termoſarinos lupinum. agreſte. pulices necat ī domo ſparſum.
Thermon græce calidum.
Termodon mons ſiciliæ uel fluuis cappadociæ.
Terro: horror. timor. tumultus. metus.
Terophila ſibylla dicit quaſi teronphila id eſt uirorum fortium cognata.
Tero teris triui tritus a tum: tritor. riũ. tritura terra & quæ ab ea fiunt. componitur terribonum ob tero. detera. contero.
Theros ὲρος græce æſtas.
Terque quaterque ſæpius ac multum uel ſecũdũ animam & corpus.
Terpſichoris poeta q de helena male loquutus eſt.
Terpſichore muſa pſalterium compoſuit. interp̃tatur delectans inſtructione.
Terpſichore cauſam muneris monet. iperat auget.
Terſus: mundus. nitidus. eruditus.
Tertius a um. ordinale a ter.
Tertia ſabbati tertia feria: quæ dies martis dicitur
Tertia perſona pronominis modo eſt demonſtratiua: modo relatiua: modo diſcretiua.
Tertulianiſte hæretici a tertuliano preſbytero carthaginis dicti: animam inmortalem eſſe ſed corpoream prædicantes & animas hoium prauorũ poſt mortem in dæmones uerti.
Theſſali dicti a theſſalo: hi poſtea a græco ſge græci ſunt nuncupati.
Theſſalia a meridiana plaga macedoniæ coniũcta eſt: a tergo epirus eſt. In hac ſunt præcipua oppida: theſſalonica quam theſſalus græci filius ædificauit: & thebæ: ubi ciuilia bella conuenerunt. ibi ẽ mons parnaſſus. Hæc theſalia patria achilis & origo laphitaꝝ fuit.

Theſſalia quæ & emathia quinq; montibus conter
minatur. aſeptẽtrione olympo: ab oriente oſſa &
pelio. a meridie othi. ab occidente pido.
Theſſalus uel theſſala de theſſalia.
Theſaurus ἀπὸ τοῦ θεσέω a poſitiõe id eſt re
poſitio nominat ex græco latinoq; cõpoſitũ. nam
θέσις græce latine poſitum dicit: quo auto iun
ctum repoſitum aurum ſonat.
Theſaurarius qui theſſaurum cuſtodit.
Theſbites regreſſus uel captiuans interpretatur.
Theſcua loca. in quibus pecora caſtrantur: unde &
caſtratores theſcuatores dicunt.
Theſſella ſunt e quibus domicilia ſternuntur a teſ
ſeris. i. quadratis lapillis nominati.
Theſſeræ ſũt quadrati lapilli a teſſera. i. quattuor
dictæ quia quadræ. ſunt ex omnibus partibus. hæ
theſſeræ & lepuſculi dicuntur: olim, uero iacula
quibus ludimus dicebantur.
Teſſeræ ſunt quibus frumentorum numerus deſi
gnatur. quas accipiebant ſimul cum annona unde
& teſſerula diminutiuum.
Teſſeræ ſunt que iactantur in teſta alearum.
Teſſalæ diminutiuũ.
Teſſereſdecaditæ dicti quia. xiiii. luna paſca: cum
iudæis obſeruãdo contendunt. Nam teſſera quat
tuor deca decem ſignificat.
Teſſerarius præpoſitus curruũ qui bellũ nunciat.
Teſſeræ: quadræ.
Teſſerini agripenni bicurti: qua ad modũ teſſera
rum ſunt quibus ludimus.
Theſis græce poſitio uel poſitura ſic cui contraria
eſt arſis.
Theſis appellatur quæſtio dialectica quæ ſine cir
cunſtantiis eſt: ut utrum homo ſit animal: hypo
theſis uero rhetorica cauſa cum circunſtantiis
Theſpiei populi. græciæ.
Teſqua ſylueſtria loca amœna.
Teſta uocabulum ex argillo cocta ſumpſit quæ dũ
mollis ſit efficitur toſta: nec iam retinet prius no
men quia quod fuit iam non eſt.
Teſta uaſa argillatia a toſtu dicta teſta & teſtu ſi
gnificat idem.
Teſtula eſt dimitiuum.
Teſtamentum dictum teſtibus conſcripta eſt & cõ
firmata uoluntas.
Teſtamentum uocatũ quod niſi teſtator mortuus
fuerit nec confirmari poteſt nec ſciri quicquid in
eo ſcriptum eſt. quia clauſum & obſignatum eſt
& inde dictum teſtim quia non ualet niſi poſt te
ſtatoris monimentum: unde apoſtolus. Teſtamen
tum inquit in mortuis confirmatum eſt.
Teſtamentum. ſane in ſcripturis ſanctis non hoc ſo
lum dicitur quod non ualet niſi teſtatoribus mor
tuis ſed omne pactum & placitum teſtamentum
dicitur.
Teſtamentum: iuris ciuilis eſt quinq; teſtium ſub
ſcriptione firmatum. teſtim iuriis prætorii eſt ſe
ptem teſtiũ ſignis: ſed illud apud ciues: hoc apd
prætores. Teſtim ſignare eſt notare: ut notum ſit
quid ſcriptum eſt. Olographum dicit illud qd
mãnũ auctoris totum conſcriptũ eſt. Irritũ uero
dictũ eſt ſi is qui teſtatus eſt capite diminutus eſt
aut ſi non recte factum ſit inofficioſũ quod libe
ris exhæredatis ſine officio naturalis pietatis in
extranea perſonas reductum eſt. Ruptum inde di
ctum: q; naſcente poſthumo neq; exhæredato no
minatim neq; hærede inſtituto diſrũpitur. Suppſ
ſum uero teſtamentũ eſt quod in fraude hæredũ
uel legatoriorum ſeu inde libertoꝝ nõ eſt, palam
probatũ quod & ſi nõ latet: tamen ſi prædictis
perſonis non pferatur ſuppriui uidetur.
Teſtamentum uetus dictum quia aduẽiente nouo
ceſſauit. teſtim aũt nouũ quia inouat per gratiam
Inde teſtamenta utraq; dicta quia illud a pphetis
nouũ aũt a xpo & eius apoſtolis confirmatũ fuit
teſtamẽti ueteris ſecundũ hebræoꝝ traditionem
hi ſcriptores habentur. Primus moyſes ſcripſit
pentatheucũ. ieſuſnaue librũ ſuum. iudicũ aũt &
ruth & ſamuelis uſq; ad calcẽ ſcripſit dauid. Ma
lachi totũ hieremias. Iob hebræi moyſẽ ſcripſiſ
ſe putant. Alii unũ ex prophetis: Nonnulli uero
eundẽ iob poſt ſuã plagã. Pſalteriũ decẽ pphete
ſcripſerũt id eſt. Moyſes: dauid: Salomon: aſaph:
Echam: idithun. Emã filii chore id ẽ aſſyrii elcha
na. abiatar. Sũt q eſdrã & aggeũ & zachariã ſcrip
ſiſſe dicãt. Salamon ſcripſit prouerbia eccleſiaſtẽ
cantica cãticoꝝ. Eſaias librũ ſuum hieremias li
brum ſuum cũ lamentationibus ſuis. Viri ſapien
tes ſynagogæ ſcripſerũt ezechielẽ. xii. pphetas da
nielem paralipomenõ. & heſter. Eſdras librum.
ſuũ. oĉs aũt hos libros idẽ eſdra poſt incenſam le
gem a chaldæis dũ iudei regreſſi fuiſſet: diuino
afflatus ſpiritu reparauit conctaq; pphetaꝝ uo
lumina quæ fuerant a gentibus corrupta correxit
uotumq; uetus teſtamentum in. xxii. libros conſti
tuit ut tot libri eſſent in lege: quot habentur: &
litteræ. librum ſapientiæ ſalomonis ipſe ſcripſiſ
ſe dicitur librum autem eccleſiaſticum compo
ſuit ieſus filius ſyrach hieroſolymita: nepos ieſu
ſacerdotis: qui pp ſimilitudinẽ. Salomonis apud
latinos titulatur. Præterea iudith & tobiã & ma
chabæoꝝ libros: qui auctores ſcripſerunt mini
me cõſtat. in nouo autem teſtõ quattuor euange
liſtæ quattuor euangelia quorum ſolus. Matthæ
us hæbraice ſcripſiſſe phibetur paulus ſuas ſcri
ſit epiſtolas ex quibus. vii. eccleſiis ſcripſit: reli
quas diſcipulis timotheo Tito & philomeni. Ad
hebræos autem pp diſſonantiam ſermonis eius
eſſe a pleriſque latinis incerta eſt aliis barnaban
aliis clæmentem ſcripſiſſe contendentibus. Pe
trus ſcripſit duas nominis ſui epiſtolas. Iacobus
unam. Ioannes tres: quarũ duæ ioannis cuiuſdam
preſbyteri æſtimant. Iudas ſuã. Actus apoſtolorũ
lucas euangeliſta compoſuit ſicut audiuit & ui
dit. Apocalipſin ioannes euangeliſta eodem tem
pore quo pp euãgelii pdicationẽ tradit alligatus
Hi ſũt ſcriptores ſacroꝝ librorꝝ diuina iſpiratiõe
loquẽtes: atq; ad eruditionẽ nr̃am diuina pcepta
diſpẽſãtes Auctor uero earũ dẽ ſcripturaꝝ ſpũs ſã
ctus eſſe tradit. ipſi. n. ſcripſit qui p pphetas ſuos

ſcribēda dictauit. Teſtamēti ueteris libri in tres ordies diuidunt.i.legis & pphetaꝝ & agigrapho rū. In lege pentatheucū cōtinet. In pphetis ieſus naue idicū ſamuelis. Malachim eſaias hieremias ezechiel tareaſra q dr.xii. pphetaꝝ. In tertio ordine q ē agiographoꝝ.i.ſācta ſcribentiū cōnumerant lob pſalteriū puerbio eccleſiaſtes cāticoꝝ cā tica daniel paralipomenō Eſdras heſter: qdā aūt ruthlamentatiōes agiopraphis adiiciūt. Quartus ordo apud nos ē eoꝝ librorꝝ q in canone hebraicō fūt.i.ſapiētiæ liber eccleſiaſticus thobias iudith duo machabeoꝝ quos licet iudæi inter apocryfa ſeparent: eccleſia tamen chriſti iter diuinos libros & honorat & prædicat.

Teſtationes: notæ. indicia. ueſtigia.

Teſtor commune antiquitus.

Teſto pro teſtor antiquitus.

Teſtatur: teſtimonium. palā fert. iurat. narrat.

Teſtor ſæpenumero ad iuſiurandum pertinet: con

Teſtor ad iudices: obteſtor ad aduerſarios.

Teſtari: ſēcentiā cōfirmare. Cōteſtari cō q̄dā auctoritate cōfirmare. Pro teſtari manifeſte cauēda pnūciare. Obteſtari aliquē iurare cōpellere. Atteſtari ad teſtimonium uocaī. deteſtari execrando reſpuere.

Teſtes dicti q teſtamēto adhīberi ſolēt. ſignatores q teſtamentū ſignēt: q ſupſtites ātea dicebanī uel alligati. Duo ſūt genera teſtiū: aut dicendo id qd uiderūt: aut pferēdo id qd audierūt teſtes duobus modis delinquūt cum uel falſa promunt. uel uera ſilendo celant.

Teſtimonium eſt omne quod ab aliqua re externa ſumiī ad faciendam fidem.

Teſtis dicīt qd tueaī ſtatutū. ide deriuaī teſtimonium teſticulus teſtor aris. componīt obteſtor. deteſtor. conteſtor teſtificor aris. inte ſtatus.

Teſtificaī proteſtatur: uociferaī.

Teſticuli dicti a teſtibus p diminutionē: quoꝝ numerus icipit a duobus. hi ſemē calamo miniſtrāt quod aſpinæ medulla renibus & lumbis ſuſcipiunt gratia procreandi.

Teſtylis ruſtica quædā uel flictilis ruſticū nomen.

Teſtudo genus reptilis teſtu cōtexta. priſc.

Teſtudo a teſta uel teſtu corporale eſt.

Teſtudo uiſceribus paſta ſerpētis origano ſibi medetur.

Teſtudo ſcutoꝝ cōcameratio i modū teſtudinis a ueteribus facta ad cæli imaginē.

Teſtudo denſitas ramorum.

Tæſus: odioſus: fatigatus deriuatur a tædet.

Teth. bonum interpretaī.

Tetanus maior contractio neruorum q̄ ſpaſmus a ceruice ad dorſum.

Theta græce ſodalis ſolidus theta.

Theta. o. littera erat mortuorum. hæc pro mortuo inſcribitur.

Teter: niger. aſper. obſcurus. hortendus. ferus.

Teter tetra tetrum ior rimus.

Tetrum ueteres pro fero dixerunt.

Teterani: proni. tenebroſi.

Thetica poſitiua etetica id eſt poſſeſſiua ut euandrius enſis.

Tethys uxor oceani mater nimphaꝝ.

Thetis etiam mather achillis.

Tethys tethyos: thetis thetidos græce & thetidis latine.

Tetra græce quattuor.

Tetrerdus quartanus.

Tetraſtin græci dicunt quartenariū.

Tetracolon: quadrimembris ſententia.

Tetrachordum cithara cum quattuor cordis.

Tetragona quadrāgula æquilatera figura: quæ habet omnes angulos rectos.

Tetragammaton quattuor litterarum quod ppriē apud hebræos in deo ponīt. ioth. he au he.

Tetraidos formula incenſi qd fit ex q̄ttuor pigmētis. tetra. n. quattuor: idos formula dicitur græce

Tetrametrum quattuor pedum uerſus.

Tetraptota quattuor caſuum uarietas.

Tetrarchæ ſunt quartam partem tenentes regni in de tretrarchia.

Tetraſyllabum: quattuor ſyllabarum.

Tetricus: triſtis. obſcurus. ſupercilioſus. rigidus. a tetro.

Tetricus mons eſt in ſabinis aſperrimus. unde triſtes homines tetricos dicimus.

Tetrimentum: nutrimentum.

Tetrifolinus proprium agri a loco.

Teucer telamonis & heſionæ filius. frater aiacis de ſalamina ciuitate.

Teucri: troiani.

Teucria troia: a teucro rege dicta.

Theucos græce uolumē: iude pentatheucum.

Teumeſius amnis eſt.

Teubolus dux cymbrium.

Teutates dicīt mercurius lingua quadam.

Teutratia regio phrygia.

Teutonus cum longis armis.

Teutoni gens galliæ.

Texit: operit. defendit. ordinat: intermiſcet.

Texo xis xui textū. inde textus: textor. trix. componitur p̄texo. in. ſub. re.

Textus. ordo narratio.

Textilis: plumata. ſpecies texti.

Textumliciū fila putrida quæ de tælis cadūt. res uiliſſimæ.

Textrinum locus ubi naues fabricātur. id eſt naualia penultima pducitur.

Textrinū locus ubi fœminæ texunt tele & ſimilia.

Tez dicitur ſaturnus. & interpretatur conſumans uel comedens.

Tiara genus pilæorum apud perſaſ.

Tiara pilæū ſacerdotis. Virg. pmā. penulti pducit:

Tiara græcū ē uertiſ in latinū. Eſt aūtē genus pileoli quo perſaꝝ chaldæorūq; gēs utīt uel phryge

Tya ſoror matris. græcum eſt.

Thyas baccha.

Tyaſi: chori. ſacre laudes uirginum.

Thyaſus: ſaltatio in ſacrificiis bacchi.

Thyaſus.ſacer.
Thyatira ciuitas aſiæ.interpretatur illuminata.
Tiberiadis oppidum iniudea:quod herodes in honorem tiberii cæſaris cõdidit. a quo lacus uel mare tiberiadis dr̃ omnibus laci:iudææ ſalubrior.
Tyberis fluuius naſcitur ex monte appẽnino occiditq; tyrrheno mari iuxta romam.
Tyberis qui & tybris italiæ fluuius.a tyberino rege albanorum dicitur appellatus qui hunc fluuium cecidit.Nam antea albula nomẽ a colore habuit.
Thybris nomen regis inde thyberis fluuius:qa ĩ eo pugnans cecidit.
Thybris thybris & thyberis thyberis:dicitur etiam & thybris thybridis.
Thyberina oſtia ciuitas in eius flumis exitu poſita
Theberinus.genus piſcis fetidi.
Tibiæ ſũt a genu uſq; ad talos dictæ q̃ ex tibus grum fiebant primitus.
Tibiæ dictæ quaſi tubæ. ſunt enim longitudine & ſpecie ſimiles.
Tibia eſt inſtrumentum muſicæ cum diuerſis foraminibus quæ ore inflantur.
Tibicen qui tibia canit.inde tibicino aſ.
Tibicen componit a genitiuo tibiæ & cano quaſi tibiicen ſed commutat duas ii breues in unam longam.Eſt autem cõmunis g.ſed tñ fœmininũ tibina facit.unde melius maſculiuum eſt.
Tibicines ſunt lugubre carmen canentes.
Tibicines etiã bifurca fulcra dicunt: qbus domus ſuſtentatur.uel iperfecti uerſus qui fulciuntur.
Tibii & ſcyrpus dicit & cauda iuncea.
Tibin genus eſt uaſculi in modũ ſcrinii ex uirgultis agreſtibus textum hoc uaſculũ ex hebræo alii capram alii criſtulã interpretati ſunt.tyburtius lapis a loco italiæ dictus.tyburnomen ẽ oppidi neutri gen.hic & hæc & hoc tyburs tyburtis gentile. tybur ris uerſus campaniã a quodã tyburto græco dicit:inde tyburtia:
Tyrche fortuna.hinc eutyches bene fortunatus
Ticio uulgo peruſtum lignum.
Tityus gigas libidinoſus latonam complecti uoluit unde eius cor uultus dicit corrodere.
Tichos græce murus.
Tyeſtes inceſtauit uxorem fratris ſui atrei.uñ atreus ei filium appoſuit.
Typhones dracones.
Typho draco.
Typhon filius ſaturni gigas.
Typhos charybdis princeps ignem flans.
Typhoniaci tartarica gens.
Typhœus typhõ & typhos dicitur:unde taphœus a aum.latine.
Tigillinus quidã impatiens ſeruus fuit.cuius inuenalis meminit.
Tigillũ dimiutiuũ a tigno: ſicut a pugno pugillus
Tignum a tegendo dictũ. tecto enĩ imponit ut in eo cætera ſuperponant.tignarius uero qui tigna: tecto inducit id eſt ſarcitector.
Tigranes rex parthorum fuit.
Tigris interpretatur rapida.
Tigris dicta propter uolucrem fugam.Ita enim nominãt perſæ & medi ſagictam:beſtia uariis diſtincta maculis uirtute & uelocitate mirabili: a qua tigris flum̃ dicitur.in hyrcania ſunt animalia. tigris tigridis & tigris.
Tigris fluuius meſopotamiæ de paradiſo exiens & pergens contra aſſyrios & poſt multos circuitus in mare mortuũ ifluit pp uelocitatem a beſtia eiuſdem nominis nimis pernice.
Tigris fluuis parthiæ armeniæ. ſignificat fœmineam arrogantiam.
Tilee inſula oceani a cæteris ſeparata per.vi. dies ultra britanniã inter ſeptentrionẽ & occidentem.
Tilia genus arboris leuiſſimæ.
Tiloſi indiæ inſula cuius omnes arbores nunq̃ foliis nudantur.
Tilium dictum q̃ utile ſit ad uſum tæloꝝ: genus materiæ leuiſſimæ.
Thymallus piſcis marinus a flore qui thimis dicit eſt appellatus fragat.
Thimallus genus piſcis aſco.
Timarchides timarchidæ & timarchidis ppriũ eſt
Timauus fons illyriæ fluuius hyſtriæ interpretat fons inuenti.
Thymbra genus hærbæ ſatureia dicit.
Tymbre locus propellium.tymbreus dictus ẽ apollo a thymbra hærba medicinali.
Timet:trepidat.hæſitat.
Timere deũ eſt nulla q̃ faciẽda ſũt bona preterire.
Timeo te & tieor a te ĩ paſſiua uoce actiuã in actiua paſſiuã uim haber.deficit futuro infinito.
Timeo es inde timeſco.timor. unde timoratus.timidus ſor.ſimus.ditas.componit trepido tremo unde tremor.tremefactus tremibundus.
Timidus eſt qui ſemp timet: timens uero q ad tempus formidat.taliter diſtinguũtur cætera: pauẽs & pauidus.prouidens & prouidus.
Timidus dictus q̃ timeat diu a ſanguine. Nam timor ſanguinem gelat.
Timiditas ẽ animi uitiũ ſempiternũ:qd̃ ẽ etiã ſi timor nõ ſit:timor uero accidẽs ẽ.itaq; ſicut homerus ait.in achille fuit aliqñ timor.timiditas nũq̃
Timide:diffidenter.cunctanter.
Thymiamaterium græce thuribulũ.
Thymiama θυμιαμα græce dicit qd̃ ſit odorabile.Nã thymus dicit flos qui odorem refert.
Thymiama incenſũ.confectio odoris aromatici.
Thymicon:iraſcibile.
Thyminum:mel ſuaue multum odoriferum.nam flos eius amarus eſt.
Thyminum uinum falernum.
Timor eſt mentis accidens dolor extriſecus aliqua accidente occaſione.
Timor ſeruilis ẽ terrore pœnæ a malo ſe abſtinere nõ iuſtitiæ delectatiõe.hũc foras mittit charitas. quã nõ delectat iniqtas etiã ſi ꝓponat ĩpunitas.timor uero caſtus ẽ quo timet aĩa ne amittat ipſam gratiã:p quã ĩ illa factũ ẽ ut eã peccaſ nõ delectat quo timet:ne eã deus deſerat ẽt ſi nullis crutiatibus puniat.Hũc charitas nõ eiicit.quia pmanet ĩ

æternū.timeat xp̄ianus nō eos q̄ corpus occidunt sed illū q̄ p̄ōt aiam & corpus mittere in gehennā Maior timor debet esse peregrinantiū:minor p̄ pinquantiū:nullus peruenientiū. Nam perfecta charitas foras mittit timorem.

Timo.floreo onero:circūflexio.timœus.

Tympanū fit extenta pelle: corium est cum ligno extentum.

Tympanum dicitur medium pars media symphoniæ in similitudine chribi.

Tympana tecta uehiculoꝝ.

Tymphanū a typho quæ ē herba distēdit & inflat

Tympanites genus hydropicoꝝ dictū q̄a inflatiōe uentris pcusi respirationē tympanoꝝ fingit.

Timpanistra uel tympanistria qui tympano canit. cōe est sicut citharista organista.

Thynium græce flos.

Thymū dictū q̄ flos eius odorē refert.gēus,hærbe

Tyna īcognita ligna de q̄bus Salomo gratis fectocdi domo dñi.

Tyna nulus ignotus ciuitas bithyniæ.

Tyndarides helena & clytemnestra tyndari filiæ.

Tinctura dicta quod tingatur & in aliam figuret

Tspeciem nitoris gratia.

Tinea uestium uermis dicta q̄ teneat & in eo usq̄ īsideat quo erodat.

Tingatio:mutua donatio.

Tinguit:inficit.colorat.fucat occidit.

Tinguo guis uel tingis xi tinctum.

Tingis ciuitas quædam.

Thinni pisces ὁ θυννοσ̄ græce.

Tymnium draco in mari:qui dicitur cetus īfinitæ magnitudinis.

Tinius:anulus paruulus.quē olim tinā dicebāt.

Tinnitus sonitus cymbali:nā de sono factū est.

Tinnire:sonare acute.

Tintinabulū a sono uocis. dictū est.

Tinnulus:sonus liquidus:lenis.purus.

Tinnula.acuta.liquida lenis.

Thioneus filius liberi filii semeles

Typisintifrigidæ febres: quæ abusiue typi dicunt ab ne.erba quæ in qua naticitur ex accesonum & tecessionum reuolutione.

Typica febris uel titeus uel:tetratus uel āphimerinus uel pteneus uel hepteus uel hebdomeus & q̄ sunt generales & speciales.i. ueræ & nō ueræ.

Typicū est figuratū mysteriū id est recta præfiguratio siue secreta uel secondita disputatio.

Typice:figurate.

Typos uocatur quod exempli gratia proponit:ut substantia est homo.

Typheus p greco gigas q̄dam qui flumine percussus ē,inde & tæla typhœa dicuntur.

Typos græce.forma similitudo.

Tiprus arbor similis salici typus falsa opinio uel aspectus uanagloria typus est quā nos figuram dicimus uel formā.Est.n typus siue. figura p̄sentiū aut p̄teritoꝝ p opa secūdū id q̄d opa sūt manifestatio.In typis ergo res declarāt ex rebus.,pphera āt uerboꝝ secūdū hoc q̄d uerba sūt significatio. p̄ut tñ & ita miscerī ut dicamus pphetia ē typus i uerbis secūdū id q̄d uerba sūt.E contra typus est pphetia in rebus secundū id quod res eē nosc unt

Typus hærba q̄ se ab aqua iflat. uñ etiā āb̄itiosorū & sibi placentiū hominū timor typhus dicit.

Tyrannus rex sine lege uiuēs.sæuissimus qui usurpauit imperium.

Tyranni græce latine idē reges dicunt. Nā apud ueteres inter reges & tyrānos non erat differentia fortes.n.reges tyranni uocabant.Nā tyro fortis ē. postea usu accidit tyrannos uocāt pessimos & improbos reges.

Tyrannicidium:tyranni occisio.

Tyras filius iareth a quo thraces exorti sunt dicti quasi tiraces.

Tyrrhenum mare est quod italiam attigit;qd'græci ionium:itali inferum uocant.

Tyrrhenū dictum quod omnes interfuit terras:

Tyrrhenia pars est italiæ id est ethruria a tyrrheno lydii fre dicta.

Tyrrhenū ubi thyberis descendit in mare ubi habitasse dicitur tyrus.

Tires primi exercitus regis dauid.

Tiriaca antidotum serpentiū quo uenena pellunt ut pestis peste soluatur.

Tyrii qui cum didone a tyro uenerunt.

Tyris mare.

Thyris thyridos fenestra.prisc.hæc tyrius tiryntis pprium græcum est:

Tirynthus mōs est. unde tirynthius hercules dicit

Tytos græce:fortis dicitur latine.

Tyrones fortes pueri milites.

Tyros græce:latine forma.

Tyro:rudis.ignauus.nouus.nouitius.

Tyro tyrunculus:sicut latro latrunculus.carbo carbunculus

Tyrones dicunt fortes pueri qui ad militiā delegant:atq; armis gerendis habiles existūt.hi enim antea probant:sicut mos fuit romæ puberes.xvi. anno se exercere armis sub custodibus.

Tyrones dicti a tyria urbe phœnicū uñ uenerunt.

Tirocinia:initia.rudimenta militiæ nouitates.

Thyrsus generaliter omnium hærbarum uel olerū medius frutex dictus q̄ a terra sursū consc endat

Thyrsum genus cymbali in modum fenestræ quadratæ factum.

Tyrus africæ ciuitas opulentissima. quæ antè byrsa:nunc carthago dicit.

Tyrus urbs phœnicum est;quæ cōdita fuit a phœnicibus in qua optima purpura tingitur.Ad hanc ciuitatem Esaias loquitur.

Tyrus interpretatur angustia.

Tyrus hebraice sors dicit.i. tribulatio.

Tyrus & sydon.utraq; urbs.prouincia est.Ouidius

Tyrus ciuitas fœnicis,olim fuit insula.nūc non est

Tyrus mensis sextus qui est augustus.

Tysis ulceratio & tumor est in pulmone quæ in iuuenibus facilius uenit. rectius tamē pthisis secundum græcā rationē dicendum ē ut suo loco notauimus.Nam φθισισ græcis dicitur.

Tisici sũt quos tussicula seqꝫ cũ sputis spumosis:
Thisri syroꝝ lingua october mensis.
Tisiphone maxima furiarum fuit ut poetæ dicũt dicta quasi tisia phonoy id est mortis ultio.
Titan græce sol uel gigas.
Tytan uel tytanus gigas quidam qui ab iniuriis deorum se abstinuit: unde cælum meruit. hic dicit cum terra concubuisse plures titanes qui: contra deos iurarunt generasse: de quibus solet diana fuerunt: qui quia fratribus non consenserunt cælestes currus meruerunt. Secundũ uero aliã fabulã: filii iouis & latonæ fuerunt.
Titan titanos græce: latine titanis. & hic titanus a genitiuo græco.
Titania: astra luci diora ut sol & luna.
Titanes filii terræ uel principes.
Titanes quosdam in græcia dicunt fuisse robusto populos & excellentes uiribus: quos ferunt fabulæ cã matris suæ terræ. contra deos fratæ in deos arma uertisse. uñ dicti sunt ἀπὸ τοῦ τυσσῶ id est ab ultiõe: unde a ioue extinctos fulminibus fuisse fingunt.
Titaresus de thessalia exit. infernalis dicitur de terra exire.
Titene græce nutrix.
Titerani proni.
Tytides diomodes a tydeo patronomicum.
Titilatio stimulus luxurie incitamentum.
Titillat: inflammat. ad cupiditatem accendit.
Titillo as.
Titimallũ dictũ ꝙ comã folioꝝ ad radiũ solis circũducit. Nam titam græce sol mallo coma. huius septem sunt species diuersis locis nascentes. Titimallum lactaria.
Tityrus animal quod de oue & hirco nascitur proprium tityrus laconũ lingua aries maior: qui præire consueuit.
Titõus fr̃ laomedõtis: quẽ pugnãtẽ aurora dilexit
Titos trocheos syllaba in quarto pede remanes.
Titulus: indicium signoꝝ. manuũ scriptura. monumentum.
Titubat: trepidat. dubitat. labat. hæsitat. monumentum.
Titulus dicit a titane. i. sole. qa sicut sol mundum uel quæq; obscura illuminat: ita titulus librũ uel eius sequentia. idẽ græce elencus dicit.
Titus palumbes.
Tyurius græci uocant occultos meatus corporis per quos esca quando decocta fuerit ad inferiora delabitur & in secessum uadit.
Tyus græce frater patris. uel matris auũculus.
Tmolus mons ciliciæ uel lydiæ: ubi uites abundãt.
To articulus est apud græcos & ꝓponitur fixis utro ὁ τὸν q̃si hoc qd̃ ẽ etion. i. causale. cupiscibile.
Tochos græce. latine usura quod est nomen.
Tologisticon hoc rõnale τὸ θυμικὸν irascibile.
Tophel interpretatur uniuersa uanitas.
Tofgenua interpretatur uel operculum.
Tofus lapis cauernosus & mollis.
Toga dicta ꝙ uelamento sui corpus tegat qua Romani in pace ũtebant. belli uero tẽpore palluda/mentis. Mensura iustæ togæ. vi. ulnas habet toga rum autem multæ fuerunt species.
Toga ptextata est cui pretexit latior purpura. hãc primo Romæ propinqui & amici regum solũmodo induebant.
Toga palmata dicebat triumphantium. ipsa ẽ & tuga picta quia uictorias cũ palmis intextus haberet
Toga candida eadẽq; crerata ut cãdidior esset in q̃ candidati. i. magistratus potẽtes ambiebant.
Toga atra est funeribus colore obsolitas quã quotidie domi resumebant depositas forensi.
Toga uestis romana antiquissima a pelasgis prius inuenta est: palliũ purum. forma rotunda. & fusiore & quasi udante sinu quẽ romani obuolutum super sinistrum humerum tegebant: cuius similitudinem in operimentis simulacrorum aspicimus.
Togata gens romani qui prius eam inuenerunt.
Togo as aui.
Toagaton deus pater dicitur Prisc.
Togi foriũ locus ubi scholastici disputant.
Togipurium toga pura.
Togorma filius gomer nepos iaphet a quo phryges sunt.
Toy. i hoc. Remigius:
Toys. i. casus.
Tola interpretatur uermiculũ uel coccinum.
Tolerat: perpetitur. fert. portat. sustinet. durat.
Tolero & toleror idem significat antiquitus.
Tolerantia: patientia.
Tollere: in altũ erigere. ferre. auferre. extinguere
Tollo: sustuli a sustulo antiquo.
Tollo lis tetuli & sustuli.
Tolomo græce rego.
Toletum ciuitãs toletanus facit.
Tolles gallica lingua dicuntur quas uulgo per diminutionem tusillas uocant: quæ in faucibus turgescere solent.
Tholus proprie est uelut scutum breue: q̃ medio tecto est in quo trabes coeunt.
Tholus eminens rotũditas: fastigiũ tẽpli culmẽ est
Toma tomacula pantia uulgo tomacellus.
Tomus, τομὸς græce incisio:
Tomas interpretat abyssus uel geminus: unde græce didimus dicit. Thomas interpretat cõprehensibilis altitudo: benignus.
Thomas apostulus sortitus est parthos i edessa mesopothamiæ.
Thomas parthis & medis predicauit & oriẽtali plagæ: lanceaq; transfixus in calamenice ciuitate idie sepultus est, xii. kalendas ianuarii.
Tomẽtum dicit quod in tæla tumeat.
Tomos græci nos libros uel uolumina dicimus.
Tomeson. i. mediæ significationis τομεσῶν.
Ton græcus articulus. hunc significat.
Ton: altitudo.
Tonderom: tonsura altissimaꝝ ouium.
Tõdet: pascit. componit. abradit lanam uel filas.
Tondeo es totũd sũ. Nã tũdo dis di: tõdeo es inde tõsor & tõstrina. cõponit attõdeo det. barbitõdiũ

Toneis græce parens latine cõi.
Tongillatim:ſingulatim.
Tronitrua ex colliſione nubiũ. Concepti enĩ itra nubiũ ſinũ ſpecies ſi ſe uehementer erupturi eli ſerint magno concrepant ſonitu.
Tonitrũ dr̃ quod ſonꝰ eius terreat. Nã totus ſonus eſt q ideo tã grauiter concutit: ut cælũ diſcidiſſe uideat: qa cũ uæhemẽs uẽtus nubibus ſe imiſerit turbinẽ iualeſcẽte magno impetu nubẽ p̃ſcindit in modũ diſploſæ ueſcice. Cũ tonitru aũt ſimul & fulgura exp̃mit ſed illud celerius uidet. quod uocat fulgetra qa clarius ẽ: hoc aũt ad aures tardius puenit ad inſtar ſecuris arborem pcutiẽtis: cuius ante cernis ictũ q̃ adaures ſonitus perueniat
Tonitrus fragor: concrepitus. ſonitos. hic tonitrus trus & tonitru & hoc tonitrũ idẽ ſignificat.
Tonmeſon figura: ut mirabile dictu monſtrũ.
Tonon aurium græce.
Tonſa: cõpoſita. æqualiter preſſa pulcra.
Tonſæ id eſt remi a tõdẽdis & decutiẽdis fluctibus dicti.
Tonſilla uncinus eſt ad quẽ in litore defexũ funes nauium liganf.
Tonſores a tõdendis & de curiendis capillis dicti.
Tonſtrina, officina tõſoris a tõdẽdo.
Tõſura ipa uel ars mulieꝝ: uel locus erus.
Tonſtrix: tonſtrina.
Tonſuræ eccleſiaſticæ uſuſa nazarenis exortus eſt: qui crine ſeruato uſq; ad magnæ continentiæ deuotionẽ cõpletam caput redebãt & capillos in in igne ſacrifici ponere uidebanf hoꝝ ergo exẽpli uſus ab apoſtolis itroductus ẽ: ut hi q iu diuinis cultibus mãcipati dño conſecranf quaſi nazarei id eſt ſancti dei crine precioſo innouenf.
Tonus eſt legitimũ acuminis uel grauitatis ſpatiũ inter ſonũ & ſomum.
Tonus accẽtus. ſonus armoniæ dr̃a & quãtitas quæ i uocis ãcentu uel tenore cõſiſtit cuiꝰ gn̄ra ſũt. xv.
Tono as aui nitus & itonatus.
Tonus ꝓprie epogida fit ꝓportione dicunf tamẽ noui modi cantilenaꝝ omnium, qui ſunt quattuor uel geminati octo.
Toparcha unius loci princeps: nam topos græce locus: archos princeps.
Topatius oium lapidũ. colores in ſe habet: unde & dicitur, nam pan græce totũ: Naſciturq; in inſula ægypti quæ dicit topazion ex uirẽr genere omniq; colore reſplendens: unde a græcis pan none dicitur. fertur aũt quoſdã inſulã quãdam nebuloſã ſimul cũ hac inueniſſe: unde & inſula & gemma nomẽ accepit, topacin enĩ troglodytaꝝ lingua quere ſignificat.
Topacius quo rario eo & præcioſior ẽ nitore rubat chryſeo & aſpectu æthereo contẽplatione ſolidũ uitæ demonſtrat officium. Topica eſt diſciplina inueniendoꝝ argumentoꝝ. q̃ topica ſiue loca oratoribus: dialecticis, poetis: & iuriſperitis cõiter q̃dem argumẽta p̃ſtant, ſed quãdo aliqd ſpeciali ter ꝓbant ad rhetores poetas iuriſq; peritos ptinẽt quãdo generaliter diſputant ad philoſophos.
Topca græce latine localis: tropos enim græce locus eſt argumentoꝝ.
Topro græca præpoſitio an ſignificat.
Toprotero aduerbiũ ante.
Torach hebræi latini legẽ appellant. Quinq; libri Moyſi hebræis dicunf.
Toragiũ: ornatus inimicus.
Toras a torus corripit penultimã, priſc.
Toralia longæ ꝓpetuæq; mappæ a toro dictæ: horatius hoc total toralis.
Thorax a græcis dr̃ ãterior ps trũci a collo uſq; ad ſtomachũ: quã nos arcã dicimus. q̃ ibi ſit arcanũ.
Thorax pectus uel lorica munimẽtũ militare.
Torculat dicif q̃ ibi uuæ uel oleum calcenf atq; extorte exprimanf.
Torculat ſignificat altare: qa ibi oblatiões tãq̃ fructus cõferanf: & ſignificaf tribulationũ p̃ſſuram iqua fideles ꝓbanf: & mortẽ ſignificat emẽdationẽq; gratiæ dei: & i malo pſecutiõis incurſũ.
Torcularia ſignificãt eccleſias: in qbus quaſi a ulnateis uina exuunf id eſt boni amalis nõ loco ſed affectu: uel uerbũ dei exprimif uoce.
Torret: adurit. ſiccat. coquit. toſtat.
Torreo es ui. tam uro q̃ uerto uel uoluo ſignificat: unde fit toſtus.
Torrens eſt aqua uenſens cũ ipetu. dictus quia pluuia creſcit: ſiccitate torreſcit: ideſt areſcit.
Toreumata uaſa quæ ſunt a torno facta a græco τὸ ῥεύω καὶ τορνεῖω torno.
Torridus: ſiccus uſtulatus. ignitus. æſtuoſus.
Torris: lignũ aduſtu quẽ uulgus ticionẽ appellat: tractũ a foco & ſemiuſtũ extinctum.
Toria: panis inciſus.
Torrita. ſiccata. aduſta. uſtulata.
Tori eminentiæ uel pulpæ brachiorũ: uel lecti dicti a toreis. hærbis.
Tori lacyrtiſiue mures dicti q̃ illic torta eſſe uiſcera uideantur.
Tormaidon: amnis ſiciliæ.
Tormenta dicta q̃ torquendo mentẽ inueniãt: pœna. aculeus. uerbera.
Tormentũ funis quo contrahitur prora ad pupim.
Tormentũ dicif qcquid ſumma ui torquetur: ut uulgo manganum.
Tornat: in gyrum mittit.
Tornum quo uaſa tornantur.
Tornare: torquendo. ornare.
Toroſus. ſuperbus.
Torpet: pigrum eſt. riget. frigidũ. eſt ſtupet. ſenſu caret.
Torpidũ: ſtupidũ. ſegne. marcidũ.
Torpor: fridgor: pigricia. ſtupor tam animi quam corporis.
Torpedo torpentis anima torpeo es.
Torpedo genus piſcis. torpedo dicta q̃ corpus torpeſcere faciat ſi eam quiſq̃ uiuentem tangat. Narrat Plinius tantam eius eſſe uirtutem ut etiam aura eius torpore mentẽ afficiat.
Torquati cognominati ſunt a quodam lucio manlio: qui ꝓuocante gallo quodam ad ſingulare cer-

tamen: progreſſus eum occidit & ſublata torque aurea: ſuoq; collo ipoſita torquati nomen ſibi ſuiſq; poſteris reliquit.
Torques ſunt circuli aurei a collo ad pectus dependētes. Sunt autē uiroꝝ ſicut & bullæ: fœminarū uero monilia dictæ uero torques q̄ ſint tortæ.
Torques uel torquis fœmininum.
Torquet. inuoluit. lacerat. regit. iactat. implicat. innectit.
Torqueo es torſi tortus & torſus antiquitus: ide tortor tortura torques torcular. cōponit extorqueo. de eiſ. con. re. toruus. torreo.
Toruum: terrible uultu. aſperum uel turbulentū. iratum.
Toruus. terribilis eo q̄ ſit torto uultu: uel ataurorꝝ acerbitate.
Torus dicitur a tortis hærbis q̄ accumbentium humeris ſupponuntur.
Thorus lectus uel membrum.
Toſtus: quaſi tortidus.
Toſtant. ſiccant.
Toſtatum ſiccatum.
Tot ad numerum refertur: pluraliter nominatiuo hi & hæ & hæc to. gtō tot.
Tot. inde totus totiens.
Totidē tot tanti eiuſdem numeri: generis omnis. componitur ex tot & idem.
Totiens: frequenter. aſſidue.
Totiens & multotiens aduerbium numeri.
Totus. uniuerſus.
Totum ad magnitudinem pertinet. ut totū corpus omne uero ad multitudinē. ut omnis exercitus.
Totus homo ad partes refertur: ideſt aīa & corpus uel caput &c. Oīs uero homo ad indiuidua ut Petrus & Martinus & cæteri cunctus uero ad utrunq; poteſt: ut cunctus populus.
Toxica uenena ex eo dicta q̄ ex arboribus taxeis exprimuntur: maxime apud cantabriam.
Toxicatus: toxicis uenenis infectus.
Traba genus uehiculi a trahendo dictum: nam non habet rotas.
Trabariæ nauiculæ in fluminibus: quæ & ſingulis trabibus cauantur: unde & dicuntur: hæ & lintorariæ uel caudicæ.
Trabea togæ ſpecies ex purpura & coeco: qua operti Romanorum reges ꝓcedebāt. q̄ in maiori gloria hoiem trāſueheret. i. ultra & in poſterum ampliori dignitate honoris beatum faceret.
Trabeati: trabea ueſte induti.
Trabea porticus tecta trabibus.
Trabea ueſtis ſenatorum.
Trabes: robora. materiæ grandens. tigna. pinnæ iuxta tolum.
Trabes uocatæ q̄ in tranſuerſo poſitæ utroſq; parete contingant: tigna uero ſūt q̄ iuncta trabē faciunt: trabes autē ſūt tabulæ cum ſunt dolate. hæc trabs trabis: ueteres etiā trabes ꝓ trabs dixerunt.
Thraces gens: thraciæ ex filio laphet: q̄ dictus ē tyras exorti ſunt & noīati: q̄ſi tyraces: licet gentiles dictos putent q̄ ſint truces: ſeuiſſimi enim ſunt oīum gentium. Thraciæ ab oriente. propontis & urbs conſtantinopolis oppoſita eſt: ab occaſu macedonia: a meridie ægæū mare.
Trachin: locus theſſaliæ.
Trachin & trachus huius trachinis: proprium terræ uel piſcis.
Tractabile. tolerabile. manſuetū. iocundum.
Tractatus ē unius rei multiplex expoſitio. eo q̄ trahat ſenſum in multa pertractādo. Sermo uero alterius eget perſonæ: uerbū autē ad omnes.
Tractus plaga regio.
Tractim: lente.
Tradere: trans ſe dare ideſt alteri a ſe tranſferendo
Trado græce dicitur.
Traducere. detegere publicare ad ulteriora ducere
Tradux ex altero ducta propago: radix uel origo.
Trahæ: quā ruſtici tragulā uocant.
Trahere. extendere. rapere. ampliare. educere. tempus conſumere: morari. fruſtrari.
Traho is xi. cōponitur ſcd'm quoſdam tranſueho: unde dicit tractus tus. tractor tio. tractabilis. componitur retracto. detracto. con. at. per.
Traho trahonis: inde dicit traha trahæ tractin: cō ponitur atraho. per. de. abſ. ex. ſub. diſ. contraho retraho.
Tragelaphi a græcis noīati ſunt q̄ eadē ſpecie ſint ut cerui: uilloſos tamē armos habent & menta ut hirci. circa phaſidem ſunt.
Tragelaphi plato ceronidæ lata cornua habēt uel ſilii capreæ.
Tragœdi ſunt q̄ antiqua geſta & facinora ſceleratorū: regū cōcinebāt populo ſpectante dicti tragœdi q̄ in initio canentibus p̄miū erat hircus: quem græci tragos uocant: ſequētes uero tragici multū honorē adepti ſūt excellētes i argumēto fabulaꝝ
Tragœdia erat quicquid luctuoſis carminibus deſcribebant antiqui. Tragœdus uero cantor tragediarum genus deſcribentium erat qui cothurnix utebatur.
Tragos græce hircus latine.
Tragum genus retis a trahendo.
Tragopan auis maior aquila.
Tragemata bellaria ideſt uilia munuſcula: ut cicer frixum: uua paſſa.
Trancit. tranſfert. trāſglutit. tranſcēdit. ttāſmittit.
Traiectus. uulneratus. tranſfoſſus. extentus.
Tralles ciuitas: pluraliter hæc trallis has trallis ſicut ſyrtis.
Trama dicta q̄ uia recta tranſmittatur per tælā: eſt enim filum intra ſtamen currens.
Tramoſerica ueſtis quæ ſtamina ex lino: tramā uero ex ſerico habet.
Trames a tranſmeando tranſuerſa uia uel anguſta hic trames tramitis declinatur.
Tranat. tranſnatat. tranſit: proprie tñ de mari dicitur trano as.
Tranas quidam putant eſſe: quibus mare colligit: donatus uero uehicula eſſe ſine rotis.
Traneus tuſcorum lingua Iulius menſis.
Trāquillū. quietū. lucidū. purū. a tranſeūdo qete.

Trans ꝓpoſitio cõponitur ſeparatur: ut tranſſero. tranſpadum, amittit ns in compoſitione ut trãſduco. traicio trano. & compoſita quidem fungitur loco λία ut tranſueho uel ϖαρα ut trado uel ὑπερ tranſgredior. ſeparata uero aduerbium eſt ut trauſma Tre ranſcendit: tranſgredit tranſilit.

Tranſcribit: ꝑ ſcripturã trã tradit trãſſert.

Tranſcribere eſt cũ ius noſtrũ in aliũ tranſit.

Tranſcripti dicunt cũ de una in aliã regionẽ trãſeunt: quia nomina dant ut tranſcribant.

Tranſfert: mutat.

Tranſfuga qui ad hoſtes tranſugit.

Tranſfretare tranſfretũ ire. tranſfreto as.

Tranſformat: trãſfigurat tranſmutat.

Tranſlatus: tranductus: tranſportatus.

Tranſlatio eſt cũ cauſa ex eo pendet ꝙ nõ aut is agere uidetur quem oportet: aut apud quos: quo tempore: qua lege: quo crimine: qua pœna oporteat. Hæc tranſlatiua conſtitutio dicitur: qa trãſlationis indiget.

Tranſigit: conficit. pagit. percurrit.

Tranſitus: iter. uia qua tranſiri poteſt riuus.

Trãſit: trãſgredit. dimittit. ultra it.

Trãſmigrare de loco ad locũ. abſolutũ uel actiuũ

Tranſenna extentus funis:

Tranſtra tabulæ ubi ſedẽt remiges: dicta ꝙ iaceãt in tranſuerſo nauis. q̃ uirgilius iuga appellat.

Trãſuerſa cõtraria. in altera pte uerſa.

Trapetæ: mollæ oliuariæ.

Trapetũ. concha oliuaria.

Trapeziæ menſure quadræ latẽq; figuram habẽtes ſic trapezitæ numularii dicti ꝙ pecuniam ſuper menſam dinumerent.

Trapezitæ. mẽſularii: colobiſtæ.

Trapius: apis niger & ſonorus.

Tranſilus: mattbematicus peritus fuit.

Tranax gladiator.

Threiſſa: thrax thraciæ gentis fœmina:

Threicius a thracia.

Tremata. tomaria.

Tremit: expaueſcit: palbitat. nutat. iraſcit.

Tremor timor.

Trepidat: temiſit. horret:

Tremefactus: exteritus.

Tremo is id eſt timorẽ monſtro: inde tremiſco: tremebundus.

Tremor tremulus cõponit cõtremo.

Tremulus naturæ: tremens temporis.

Tremulus cõtortus. micans.

Tremiſſis dictus qa ter miſſus ſolidũ facit:

Trenarus mons laconiæ: ubi deſẽſus ẽ ad iferos. ὀρηνόϛ enĩ græce lamentatio.

Trenectice luctuoſe.

Trepidat. timet. refugit.

Trepidus. dubius. triſtis. inualidus. timidus.

Treſſis triũ aſſiũ appreciatus: hi & hæ tres & hæc tria agræco τρεῖϛ treis deriuatur ter terni ns. num. trinus na num. trinitas. ternarius triplus. um: tertius: tertianus cõponitur tredecim: tertiuſdecimus. triginta. triceſimus. tricies. tricẽti & tercẽtum. trecentenus. tricenties. triremis. triẽnis. trienniũ triuiũ tripos dis. trifariã. triptitus. triplex tripliciter. triplico cas. bilis. tridẽs tis. triclinium

Treueris ciuitas galliæ. Priſc. hic treuir gentile de gallia eſt. a uiro componitur.

Treus libertus.

Triambos græce triumphus.

Triarcus. ꝓpoſitus nauigans in exercitum.

Triarius q tertio loco conſtituit: portitor ſignorũ.

Triangulus definitur figura eſſe: quæ ſub tribus rectis lineis continetur.

Tribracus: q & chorius appellatur: dictus ꝙ fit ex tribus breuibus.

Tribuere al: qd. donare. attribuere uero ordines officiaq; diſtribuere.

Tribula. machina. qua fruges trituranf: a terendo dicta.

Tribula: genus uehiculi ſpinarũ machina qua terũtur frumenta.

Tribulis q & cũ tribulis: ex una tribu ẽ. cõe eſt.

Tribuli: genus hæi be ſpinoſæ ſignificat aculeos uitiorum uel temptationum.

Tribulari. affligi. conteri:

Tribulant. affligunt. lacerant. angariant:

Tribunal inde dicit ꝙ inde, tribuantur p̃cepta uiuendi a ſacerdote: eſt enim locus in alto conſtitutus. alii a tribubu. denominatũ dicunt: quia ad illud tribus conuoceutur.

Tribunal ſedes eſt iudicis: q̃ in excelſo locaf: quo iudex ab omnibus poſſit uideri: & accuſatores intueri: ita quaſi xp̃s ſedet.

Tribunal dicitur a tribunus nomiuatiuo.

Tribunal dicitur ſedes tribuni.

Tribunus autem olim dicebatur q tertiæ parti Romæ p̃erat. Idem uero dicitur millenarius: q mille p̃eſt uiris: iude tribunal dicit ſedes iudiciaria: in qua ſedent iudicantes iudices.

Tribunalia genus feræ in mari

Tribuni militũ primo a Cæſare conſtituti ſunt: q plebẽ in urbe haberẽt: ne qua pars populi ſine auxilio eſſet.

Tribuni dicti ꝙ militibus ſeu plebib⁹ iura uel opẽ tribuant. Conſtituti ſunt autem. xvi. anno poſt reges exactos. Dum enim plebs a ſenatu & cõſulibus premeretur: tunc ipſa ſibi tribunos quaſi proprios iudices & defenſores creauit: qui eorum libertatem tuerentur aduerſus iniurias nobilitatis: unde & defenſores dicti ſunt.

Tribus a tributo dictæ ſunt: populus. turmæ.

Tribus dicuntur tanq̃ curiæ & cõgregationes diſtinctæ populorum: dictæ ab eo ꝙ in principio romani fuere trifarie diſpartiti a Romulo ideſt in ſenatoribus. militibus. plebibus.

Tributũ a tribunis: & tribuni a tribus: quia Romulus in tres populum diuiſit partes. ſenatores. qui & conſules: agricolas uel plebes: & unicuiq; parti principem conſtituit q tribunus dicebaf. quia uni ex tribus partibus præeſſet. tributũ dictum quia antea per tribus ſingulas exigebatur: ſicut nunc

per ſingula territoria. Sic aũt p tres ptes diuiſus fuit populus romanus: ut æque q p̃erant partibus ſingulis decerentur: unde etiã ſumptus quos dabant populi tributa nominauerũt.

Trice ſũt impedimẽta greſſuũ: inde trico as.

Trichiaſis ẽ lapillus in ueſica q̃ fit ex neruoꝝ frigore uel humoris infuſiõe.

Triclinĩũ cenaculũ dictũ a tribus lectis diſcũbẽtium. Cline enim græce lectus uel accubitus dicit: antiqtus eni loco conuiuii tres lectulos ſtrauerũt in quibus diſcũbẽtes epulabant.

Tricolon: trimẽbris.

Trico moror. Inde ĩextricabilis: trico igit̃ ꝓducit penultimã: græci ſæpe corripiunt ut apud homerum in iliade κλινω.

Tericotũ ẽ locus ubi prandet̃ iuxta ignẽ rupis alta

Tricora tres cameras ſiue abſidas.

Tridicia atrica: id eſt latuca ſyluatica.

Triſcuus gẽma nigra ex africa ſed tres ſucos r̃ddit a radice nigꝝ: e medio ſanguineũ. e ſummo croceũ

Tridens tælũ neptuni cũ tribus dentibus qd̃ græci fuſcinam dicunt.

Tridẽs adiectiuũ triũ geneꝝ: ẽ etiã maſculinũ cũ per te poſitũ: neptuni fuſcinã ſignificat.

Triens genus nũmi: tertia ps denarii.

Tirens q & treas dicit̃ q̃ſi aſſis tertia q ſic ſcribit̃:

Trieris nauis magna quã græci dirconem a tribus ſeſſionibus uocant.

Trifaucis: tria guttura habens:

Triferus græce tener.

Triferus diues qdam glutto fuit.

Trifinium dictũ q̃ triũ poſſeſſionũ finem attingat: hinc & quadrifinĩũ.

Trifoliũ hærba ẽ quã græci triphilion dicunt q̃ ſit foriis tribus p ſingulas annotationes.

Trigãus q trib⁹ uxoribus nupſit uel duplex litera

Trigas currus ẽ quẽ pagani aiũt currere in iferis eo q̃ p tres ætates hoies ad ſe rapiat. i. ĩfantiã iuuẽtutẽ. ſenectutẽ.

Triginta dictũ: q̃ externario & denario gignatur inde tricies triceſimus. triceni tricecuplũ.

Trigona eſt pila qua inter tres ludit̃: ſicut arenata: q̃ in grege.

Trigonũ. triãgulũ qd̃ in tres ducit̃ angulos: ut ter tres uel ter quattuor uel ter qnq̃gita &c.

Trilicem triplicẽ a tribus liciis.

Trilix: ueſtis a tribus liciis dicta: qa eſt & ſiplex & biplex.

Trimegiſtus mercurius dr̃: ter maxius nominatus

Trimetrũ trium pedũ uerſus duobus. ſ. pedibus p uno cõputatis. uñ & trimetrum. i. ſex pedũ: ut eſt. uos iſte itro auſerte abite ſoſia.

Trimẽſe genus ẽ hordei dictũ ideo ita qa cũ neceſſitas cogit uerno ſeminat̃ & celeriter colligit̃ q̃ſi tribus mẽſibus:

Trimus. a. um id eſt triũ annoꝝ. ſicut bimus duoꝝ

Trinacria ſicilia dicit̃: quia tria acra a ꝓmuntoria habet pachynum pelorũ lilybeũ.

Trinacus ſicilicus.

Trinus a um cui tria competunt;

Trini terni:

Trinepos abnepotis filius: qa poſt nepotẽ quartus eſt in ordine. dictus quaſi tetranepos: ita nepos p nepos. abnepos: atnepos. trinepos.

Trinundinæ triũ dierũ mercatũ.

Triones ꝓprie ſunt boues aratorii dicti q̃ terram terant quaſi teriones.

Tripartitum: in tres partes diuiſum.

Tripedes appellatæ q̃ tribus pedibus ſtẽt. has græci tripodas dicunt.

Tripos pedis menſa cũ tribus pedibus.

Tripoda græcũ eſt tripes.

Tripodes ſũt ſcannelli habẽtes tres pedes nec non & cãdelabra.

Triplex tre plicas habẽs tertio ordine. priſ. hic & hæc & hoc triplex.

Triplaris numerus eſt cum de duobus minor ter in maiori numerat̃: ut ſunt tria ad unum & ex hoc naſcit̃ ſymphonia & clymaſon kai diapente.

Tripolis eſt ciuitas tres ciuitates ſub ſe habẽs:

Tripolitana ꝓuincia græce dicta de nũero magnoꝝ triũ urbiũ idẽ rheas abrete leptis magna. Hæc ab oriẽte ſyrtes maiores. a ſeptẽtrione hadriaticum ab occaſu bizaceiũ habet.

Tryptes demões illuſores dicti atrypto τρυπτω τὸ uerbo. i. deludo uel qa triplicẽ poteſtatẽ habeant in corpore umbris ſpiritibus.

Triptolemus filius cæloi: quẽ fingũt pagani quod uiuente cerere eius precepto ab altibus portatus indigentibus terris frumẽta uolando contulerit.

Tripota nomina dicta q̃ tribus caſibus tantum declinẽtur.

Tripudiat: gaudet. exultat. tripudior. aris:

Tripudium: exultatio. hylaritas.

Triquetra trinacria id eſt tria ꝓmũtoria pachynus pelorus ſybeus: i quibus ſiculi ſũt portus ũde & a quæſtibus trium portuum ſic dicta.

Triquadrum: triũ partium.

Triremes & quadriremes naues ſunt habẽtes ordinem ternũ uel quaternũ.

Tris græce latiue tres:

Triſcurrium. multiplex ſcurrilitas.

Triſnes græce factus eſt. dixit.

Triſeſmia craſſitudo.

Triſiles græce tripedes:

Triſilis a tribus liciis.

Triſſyllaba par id eſt triũ ſyllabarũ ut dominus

Triſtega. tricamarata a terno tegmine uel tribus tectis.

Triſtis q̃ſi tritus. mæſtus. amarus. afflictus a teroris. inde triſtor aris.

Triſtitia per tres partes diuiſa. id eſt mæror lamẽtatio: fletus ploratus.

Triſtitia eſt uultus: mæſticia uero cordis. itẽ mæſticia & tẽporalis: triſticia uitiũ naturæ perpetuũ

Triſulcus trifarie diuiſus. tres habens ſulcos id eſt diuiſiones.

Tritauus abauí pater quaſi tetrauus id eſt quartus ſupra auũ hoc eſt ultimũ: cognationis nomẽ.

Tritedieζégay menõ tertia chorda: Nà τρι τή τυ

tia ΔΙΕΖΕΥΓΜΕΝΟΝ diſiūctū: nā ΣΥΝΕΖΕΥΓΜΕΝΟΝ coniunctum eſt. hic ſynalœphe. eſt coniunctio: Econtra diczeuſis eſt diſiunctio.
Triteus τριταῖος tertianus, febris eſt:
Triticum uel a tritura dicit q puriſſimū horreo cūdatur uel granum eius cōmolit & teritt
Triticum ſanctos & electos dei ſignificat.
Tritile quod teri poteſt.
Tritor & tritura.
Tritoltæ hæretici dicti quod ſicut tres perſonas ita quoq; tres aſtruūt deos eſſe: cōtra id qđ ſcriptū ē audi iſrael. Deus tuus. deus unus eſt.
Tritō de⁹ maris a pagāis dr uel genus marinæ feræ
Tritones dii marini; q dicuntur reſonare conchas marinas.
Tricon palus africæ. circa quā Minerua nata dicit alii dicunt boetiæ flumen hoc nomine dici.
Tritonia minerua a tritonide palude uel a tritoni de gigante a ſe interfecto.
Tritonia dr pallas. qa tēporibus ogygii circa lacum affricæ q tritō dr. ferf uirginali apparuiſſe forma
Triturat. comminuit. concutit. contondit. quando de palea granum conterendo eruitur.
Triuiatim uulgo paſſim.
Triualiter. uulgariter.
Triuiū ubi tres uiæ cōueniūt: uñ triuialis. i. uulgaris
Triuia lucina. luna. pſerpina. i terra: cælo iferno.
Trumphus græce dictus ab exultatione. plenæ enī uictoriæ triumphus debet. ſemiplenæ uero trophēū: ſicut q tñ fugauit & non obtinuit. hæc tñ nōia auctores cōfundūt. trāq; llus aūt ait triūphū latine potis appellatū. q triūphans urbē ingrederetur triptito iuditio honoraret. Nam primū de triūpho duci concedēdo exercitū iudicare ſolitū erat ſecūdo ſenatū: tertio populum. Erat autem mos romanis ut triūphantes quadrigis uherent ex illo quo ſoliti ſūt priores duces hoc habitu bella iir. Quicunq; in cōflictu uiciſſet. palma aurea coronabatur: quia palma ſtimulū hēt: q uero ſine ſpinis ē. Triūphus p ὄρι ΑΜΒΟΣ dicimus priſ.
Triūphale inpiale.
Trūphales dies gaudii dies.
Triū littarag homo fur dicit:
Triumuir q ſup tres uiros hēt poteſtatem: nomen eſt dignitatis.
Tryx τρυξ τρυγὸς græce fex.
Trizen trizenis. pprium mulieris priſ.
Trœzen autem oppidum attice regionis.
Troas troados mulier ē troia.
Troes græce latine troiani.
Trochaicū metrū a trocheo naſcitur. ſicut a dactylo dactylicum.
Trocheus pes ab eo dictus q celerē cōuerſionē faciat cantilenæ & quaſi tota uelociter currat in metris: trochus enim græce rota dicitur. conſtat uero ex longa & breui: ut muſa.
Trocheus: celer.
Trochaica cæſura cū tertius pes trochuſ manet: ut munera clara dedit.
Trocleæ pali ferrei ſudos: fuſtes dictæ q habeant rotulas p quas funes tragūtur. trochus enī græce rota dicitur.
Trochus rota uel quoddā inſtrumentum rotundū ludi: curlus dicitur.
Troglodyte gēs ē æthiopū. ide dcī q tantæ ſint celeritatis: ut feras pedum curſu aſſequantur.
Trogulus cuculla monachalis ueſtis.
Troia urbs in aſia: altera in italia ab æneа facta;
Troia a troe rege derioat: & ab ea dr troiānus troic⁹
Tros progentili dicit.
Troia regio ē phrygiæ quā ex ſuo noīc appellauit tros troianorū rex ganymedis pr: hæc gens antea a dardano dardania: nā dardanus & laſius fratres ex grecia p fecti: laſius ad thraciam: dardanus ad phrygiā q uenit q primus regnauit: poſt filius eius erichthonius. deide eius nepos tros.
Troilus filius fuit priami.
Troilus troianuſ troiugena & troius troianus.
Tronibus ſanguis uel globus.
Tromos grræce tremor.
Tromos: neruorū debilitatio. paſſio quædam eſt.
Trons pprie regni qđ latine dr ſedes: & ē ſingulari numero.
Thronus in quo reges ſedēt ppter tutelam corporis: troni uero ſū tagmia āgelorū. i. ſedes p eo q in illis cōditor pſidet. & p eos ſua iudicia diſponit.
Thronus ſignificat animam uel eccleſiam iam ſine macula.
Trophæum dicit ΑΠΟ ΤΗΣ ΡΕΠΗΣ id ē a cōuerſione & hoſtis fuga: nā ab eo q hoſtē qs fugaſſet merebat trophæū: qui uero occidiſſet triūphū ſed cōtundūt ſcriptores.
Trophon: marrubium.
Tropea: imago. ſignum.
Tropicus: id ē cōuertibilis q in eo ſigno ſol retrogrediat id eſt cācer & capricornus.
Tropicus: moralis.
Tropica moralis: modus longæ locutionis.
Tropicæ: moraliter.
Tropologia moralis locutio ad inſtructionē & correctionē morū ſiue aptis ſeu figurātis ſermōibus prolata.
Tropologia morū compoſitio uel inſtitutio moralis uel intelligentias
Tropologia: ſenſus.
Troposgræci gramatici uocāt q a latinis modi locutionū interpretāt: fiūt aūt a ppria ſignificatice ad nō ppria ſimilitudinē ornatus neceſſitatiſue cā quoꝝ oium noīa difficilimū ē anotari. Sed ex oībus donatus uſui tradēdo. xiii. cōſcripſit. i. metaphora caracriſis. metalepſis. metonymia. ārono maſia. epithethō. ſynecdoche. onomaropœia. piphraſis. hypbatō hypbole · allegoria homoeoſis
Tropi modi locutionū interpretāt: qbus auctores nri copioſe uſi fuerūt ad ſacra ſcripturā ualent: ad quos ptinēt. vii. regulæ tyconi.
Tropos græce modus uel mos dicitur latine unde oi τροποι. i. hi mores: & tropicus id eſt moralis
Trosganimedis pater troianorū rex quo dicit troia

Trosilus eques adolescens romanus: a tros diminutiuum.
Trotingis id est ioculatores.
Trublium: parapsis.
Truces: feroces. crudeles:
Trucidat: trucado cædit. iugulat. iterficit. sauciat:
Tructa piscis est uarius qui aluo generat & aquis cõmittit fouendo.
Truculentus: terribilis.
Trux: ferox. horrẽdus. inexorabilis.
Trudes conti ferrati fustes: a trudẽdo dicti uel hami sũt cũ limato ferro: quæ græce aplustria dicũtur. a trudendo & tradendo dicti.
Trudit: cõro ipedit. includit. ipellit. mittit.
Trula: idest orca. rusticũ uas trulla. uas rusticanũ ferrum latum quo parietes liniuntur.
Trullæ nomen factum q trudat uel detrudat idest includat calce uel luto lapides.
Trullum tiburiũ: altior medietas.
Trũcat: caput aufert.
Trũcarius deuorator:
Truncus est statura arboris insistens radicibus:
Truncus media pars corporis a collo ad coxas.
Trũcus pro truncatus.
Trusus: clausus.
Trutina est gemia pondeꝝ lances æquali examine pẽdẽs facta pp taleta: sicut mometana p mõdica pecunia: hæc & moneta & statera dicitur.
Trutinat. appẽsat. ppendit mĩute cogitat. æstimat
Trutinata uerba pensata. composita. exanimata.
Trux crucis. crudelis dirus. horrẽdus. inexorabilis
Tu latine σ υ sy græce deriuatur inde tuus a. um aduerbium tuaptim. & p epẽtesim tute.
Tu tui: inde dicitur tuus a um. tuapte. tuaptim: cõponitur mutuum;
Tuba primũ a tyrrhenis inuẽta ẽ. adhibebatur uero nũ in plĩis sed in oĩbus festis diebus pp laudis. uel gaudii claritatẽ sicut a iudeis.
Tuba q̃si tibia dicta hãc ãtiq discernebãt a buccina quæ cũ insonat: soliciludinẽ ad bella denunciat
Tubæ aũt terribili sonitu interdũ canitur ut bellum comitatur: interdum ut insequatur q fugiũt interdum receptui.
Tubæ ductiles græce sũt q̃ tũdẽdo pducũt corneæ uero ex cornibus animaliũ: de quibus in psalmo ĩ tubis ductilibus & uoce tubæ corneæ.
Tuba inde tubicẽ tubicino tubicinas dicitur tonus & tonitruus. tono as: cõponitur ĩ tono ĩtonas attonitus senitonium.
Tubos dicimus q aquas mittũt.
Tubal filius iapher a quo hyberi q & hispani licet qdam ex eo & italos suspicentur. iterprætatur deferẽs uel delatus.
Tubera sunt fongi q in locis saxosis & etilibus nascuntur.
Tubera tumor terræ sũt ũde & dicũtur hæc ĩ aqua cocta calculos frrangunt.
Tuber genus boleti qd ex tonitruo nasci dicit tuberes & tubera.
Tubicines q tuba canũt. prisc. hic tubicẽ
Tubruci dicti q tibias bracchasque tegãt. uel q bracchis usq ad tibias ueniant.
Tuceta: esce regiæ salicie uulgo; tucetosus. opimus. fertilis.
Tucidides græcus historicus.
Tucos quos hispani cuculos uocãt a uoce propria nominatos: hoꝝ saliuæ cicades gignunt.
Tudes: maleus a tũdendo. i. tedendo dictus.
Tuetur: seruat custodit. aspicit.
Tueor: defendo. protego. intueor uero uideo: tueeor eris & tuor ris eiusdem significationis sunt
Tueor eris tuitus: tuor eris tutus inde tutela tutus tuta tutum turris tutor aris. tutamen. componit contueor.
Tuguriũ parua casula ẽ: quã faciunt sibi custodes uinearum ad tegimẽ sui quasi teguriũ. hoc tristici cãpanã uocãt q tm̃ unum capiat. Tuguriũ guri frequẽter tamẽ ueteres geminantibus in alterã subtraunt: ut tuguri. antoni. oti.
Tuitus ẽ tutatus. ẽ. saluauit.
Tuitio defensio. tutela.
Tulit pro creauit. eleuauit: accepit. attulit. abstulit
Tuli aquaꝝ piectus.
Tum: eo tempore. præterea. insuper. deide postea aduerbium. ordinis.
Tumentum dicitur q tumeat in filio uel in tæla: nec sit subtile.
Tum ad sequens tẽpus refertur. tũc uero ad quo libet per se.
Tumidus. inflatus. superbus. uanus garulus.
Tumet corpus q pægrotat. turget uero iã cadauer.
Tumeo tumes: ide tumesco. tumor. dus. tumulus tumultus tus. cõponit intumeo. contumax tortia
Tumultus: seditio pturbatio. ciuilis furor.
Tumultus populi pturbatio tanta ut timor oriatur unde dicitur quasi timor multus. in tumultu uocatio nõ ualet: in bello uero ualet.
Tumultus est modesti appellatione cõcitatus. hæc & seditio nũcupat: bellũ uero fit cõtra hostes.
Tumultuatio idem qd cõturatio.
Tumultus tus & tumulti.
Tumultuor deponẽs absolutum. tumultuor aris. tumultuo idem significabat antiquitus.
Tumulat: sepelit.
Tumulus nunc breuis mõs. nũc tumens tellus. nunc sepulchrum intelligit.
Tunc preteriti temporis est & futuri: ut tunc cum sceptra dabas. & cũ faciã tũc uenito.
Tunc aduerbium tẽporis: tum uero ordinis.
Tunc contrarium est: tunc didici nunc uero doceo tunc uero: tunc maxime.
Tundit: uerberat. pcutit producit.
Tundo is tutudi penultima correpta uel producta a qbusdam ne pteritum uincat in cõpõne: qd fieri non sicut supinum tunsum.
Tunsum a presenti: tusum quoq; in compositione inuenitur quasi a præterito.
Tunica uestis antiqssima a regẽdo dcã: prius enim fuerunt pelliceæ. quibus adam & eua post eiectionem de padiso inducti sũt. Et aũt tunica aut tala

ris,aut mãicata:aut pectoralis:aut loculata aut rosata.ſ.coccinea aut ſerica aut bonbicia.&c.
Tunica a tundendo.i.percutiendo pedes.
Tuntaxeos græce iunctura.
Thurabulum.incenſarium qd'græci thimamateri on dicunt ideſt mixtũ.
Turabulum ubi thus incenditur.Cõponitur thus olidum.
Turibulum incenſarium.
Tubator.inſtinctor.ſtimulator.
Turba populi multitudo.ſed multitudo numero fit.turba uero tãtum in loco.poſſunt enim pauci turbam in anguſto facere.
Turba.grex:caterua populus.plebs.a turbãdo qa diſſona ẽ.
Turbat confundit commouet.
Turbatus.confuſus.dubius.attonitus.
Turbidum de natura eſt:turbulentum uero fit.
Turbidũ dictũ quaſi terræbidum.i.mixtũ.
Turbines.procellæ tempeſtates.uenti.uertigines
Tubiſcus q græce camelea dr dictus q de uno eiu/ ceſpite multa uirgulta ſurgant quaſi turba.
Turbões:minæ:terrores.clamores.
Turbo ẽ uolubilitas uentoꝝ dictus a terra quotiẽs uentus conſurgit & terrã in circuitu mittit.inde turbus deriuatur.
Turbo turbinis uentus.uel quo ludunt pueri pro/ prium uero turbo onis.
Turbulentus.turbidus.obſcurus.non licidus.
Turbus turbulentus.ferox.impetu uæhemẽs a tur bo turbas.priſc.
Turculanus lapis a loco italiæ dictus.
Turdæ aues a rarditate dictæ.hyemis enim cõfinio ſe referunt.
Turdela quaſi maior turdus.cuius ſtercus genera re miſcum dicitur.
Turdia uiculæ ſunt:quæ hyeme ſe referunt.
Tutres dictæ q teretes ſint & longæ:teres enim ali quãdo ẽ rotundũ cũ proceritare ut columna.quis enim quadræ ſint.pcul tamẽ uidẽtibus lõge æſti mantur.priſc.turris ris rim.
Turget.tumet irraſcitur.inflatur.
Turgor:tumor.
Turicremũ:in quo thura cremantur.
Thuribulũ a thus ris addita bulũ fit thuribulum
Thurificar.ſacrificat.purificat.thus deo incendit
Turritũ:excelſum in modum turris.
Turma certus numerus eqtũ.xx.milites ſunt.
Turmalis ordinalis.
Turmas.xxx.eqtes ſũt:romani enim equites i una tribu.ccc.erant de ſingulis enim centuriis decem dabantur & fiebat turma.
Turmus uermis in carne.
Turonis ciuitas franciæ.
Turnus proprium ẽ & appellatiuũ.piſcis paluſtris eſt & fluuialiſ.
Turpis.obſcenus:adulter.libidinoſus.
Turpis dictus q ſit informis & torpeat:
Turpitudo.delictum macula.
Turpe ad animum uel crimen.
Turtur de uoce uocatur auis pudica & ſemp i mõ tiũ iugis & in deſertis ſolitudinibus cõmoratur quæ in hyeme etiã pene depulmata in trũcis arbo tum concauis habitare phibetur.
Turtur auis caſta:fertur uero ſi quando iugali pro prio fuerit priuata perræſum thalamos habere Hæc etiã ne pullos ſuos lupus incurſet quiſqliæ folia eis proicit.Nouit enim huius hærbe folia lupos fugere.
Turr ris excelſis arboribꝰ ſolet morari:& nidificar
Turtur piſcis eſt aculeo nocet q̃ſi uipera ſed magis mortua.
Turtur ſignificat ſpiritũ ſanctũ uel uiꝝ ſãctũ uel intelligentiam:maſculinũ & fœmininum.
Turuga ueſtis regia.
Turũdas panes.
Tus arbor arabiæ imenſa atq; ramoſa.lentiſſima corticis ramis ad aeris qualitatẽ amygdali modo ſuccũ aromaticũ fundẽs albũ & appellatur apud nos maſculus:eo q̃ ſit natura rotũdum in modũ teſticulorum.reliquum planũ & plene ſcabroſũ adulteratur admixta reſina uel gummi ſed dino ſcitur ſua proprietate.Nam thus igni impoſitum ardeſcit:reſina fumeſcit.gummi liqueſcit.
Thus a tondendo dicitur:unde a qbuſdã ſine aſpi ratione ſcribif.hoc & libanum uocatur a libano monte arabiæ ubi colligitur.
Tuſci italiæ gens a frequentia ſacrorum & thuris uocata.
Tuſcia pars eſt italiæ umbria uero pars tuſciæ.
Tuſculum ciuitas nõ longe a roma:ide tuſculanũ.
Tuſſis græce ab altitudine dicitur:quod a profũ/ do pctoris ueniat.cui cõtraria eſt ſuperior i fau cibus ubi eſt una.
Tuta ſecura.trãquilla.profugium.
Tutari ſeruare.defẽdere.
Tuto & tutor eiuſdem ſignificationis antiquitus.
Tutela:cuſtodia.procuratio.defenſio.
Tutilina dea frumenta condita tutando.
Tutulus:ſacerdos breuiorũ deoꝝ pallium.quo ſa cerdos eius caput tutabatur in ſacrificio.
Tutus,ſecurus,ſed ſine periculo.

U ũ Acca dicta quaſi bocca uel a uacando ideſt operã dan do.pli.uñ diminutiuum uaccula Vaccæ ſignificant carnalibus uitiis plenos.
Vacat.opã dat:uel deficit a,uacuo dictum.Qui enī uacuus ẽ a cæteris opibus interdũ uni uacat,i.opam dat interdũ nihil agit
Vacillat.titubat.nutat.trepidat.
Vacinia gẽus floris coloris crocei hærba rubea uel poma ſilueſtra.
Vacinia.uiolæ purpurei coloris uel poma agreſtia
Vacuus,uanus:otioſus.deſtitutus:ſine eo.
Vacuar:inanis:quod intus eſt aufet.
Vadatur,pmittit:fidem dicit.litigat.rixatur.
Vadatus:obſtrictus.
Vades:fideiuſſores.ſatiſdatores.

Vadimoniũ.ſpõſio.fideiuſſio;
Vado is.dit,it icedit.
Vadit uiam adit.priſ.Vado dis uaſi;
Vado dis inde uadũ uadoſus uador aris. uadimoniũ.uades.componitur inuado puadoeuado
Vadum tranſitus per flumium.quo homines ire poſſunt.
Vafer fra.frũ.callidus.ſubtilis artificioſus. multiformis.
Vafre;inæqualiter;
Vagatur.diſcurrit.uagus & diſſolutus it. diſpſus eſt erat.uanus agit.
Vagina techa gladii dicta quaſi baiugina q̃ in ea gladius baiuletur.
Vaginatus.exagitatus;
Vagit plorat.
Vagitus.uoces infantium.flætus.ploratus; de ſono infantium factũ eſt.
Vagitatur.uiolenter flet.a uagio.is.
Vagor abſol.deponens & uago idẽ ſignificabat antiquitus.deriuatur a uano.
Vagus;errariicus.diſcurrens.uadendo agens.
Vah.irridentis interiectio;antiquitus uero uaha;
Vagecia hebraice; leuitichus græce; miniſterialis latine..
Vagedaber hebraice rythmus;græce numerus; latiliber numeri.
Valles loca quæ montibus ſubſidunt; ſignificant corda humilium i bono In malo cõtrictos corde.
Valleſtria agrorum.ſicut campeſtria.
Vallicula.concaua loca;
Valde.nimis.uæhementer.priſ;
Valde pro ualide.a ualido deriuatur;
Vallum.munimen.foſſa uel locus humilior;
Vallare.circundare.protegere.munire.
Vallus munimen quod fit de palis acutis: corbicula qua fluit tumuſtum;uel palus uinearum ſiue q genibus iũctis ambulat; uel uannus.
Valentinas tis.commune gentile eſt.
Valetro.glutto.
Valet.poteſt.uiget: ſanus eſt.
Valitudo a ualendo bene uel male dicitur.
Valitudinarius.qui frequenter ægrotat.
Validus.fortis uiuidus;
Valitat:ſanus eſt ualet.
Valuæ a uoluendo dictæ. Nam ſunt interiora domorum hoſtia.quæ intus claudũtur.exterio: res uero forres & ſunt binæ.
Valuus aquæ dictus per quẽ decurrit uel ianua uel modici muri ante portam.
Vandali dicti a uindelico fluuio: qui ab extremis finibus galliæ erumpit iuxta quem habitauerunt & ab eo nominati ſunt.
Vuagiones ſunt normatienſis populus.
Vanum inane;fluxũ.uacuũ.
Vauus uehementer anus.ideſt uacuus.
Vanus ior ſimus uanitas.
Vaneones uaneſco.
Vagor uagaris uagus.inde ſoliuagus.
Vanus cribꝝ cereale uel uallus dicitur.fœmininũ
Vanus uel uallus inſtrumentum eſt de uimine factum in mondum ſcuit.
Vappa perditus ſtultus & leuis ut nebula uel uinũ uiliſſimum quod perdit ſaporem.
Vapidus.ſtultus.malus.
Vapor.ſicut puluis aromatũ uel fumus uel odor uel æſtus:uel nebula.
Vapulare.uerberari.
Vaporat.exurit pro incenſat apud uirgi.& regit ac cuſatiuum.
Vapulat.uirgis cedit.uapulo.a te dicimus;
Varix uena furarum.hinc uaricoſus.
Varicoſus:luxurioſus.uitioſus.
Varicoſus cuius uenæ dum ſanguine implentur & inflantur fit adapertus.
Varix lepra minuta uel uena;
Varix maſculis.priſc.breuiat penul.uaricis;
Varices in dorſa iumentorum exeunt.
Varius multiformis.diſcolor.mutabilis.multiplex hinc uarietas.
Variat: pingit.diſtinguit diuerſificat.
Varitat.ambulat.tranſit.
Varus populus uel fluuius finis italiæ i hiſpania;
Varus pro tortuoſo ponit claudus.Nã uarus fuit qdam tortus.
Varo pro ſtulto;
Varus dicit ſeptũ ad capiendas beſtias ubi rætia ponuntur.uel pallium uariũ.
Vas uadis maſculis.promiſſor fideiuſſor;
Vas uaſis neutrum in plurali eſt ſecundæ declinationis uaſa uaſorum.unde uaſculum.
Vaſa a ueſcendo dicta.uel quod in eis uehatur eſca quorum genera ſunt.Fictilia argilla; aretina.famia.cælata chriſen anaglypha.diſcus.miſſorum parapſus.patena lax gaiata.concha.ſcutella.appophereta;ſalinum;ſulzica acetabulum cochlear trifillis.Poculorum uaſa.fialæ.pateræ.cratera.cyathi.ſcyphi.cymbia.hemiſtes.bactea.calices calathi ſcalæ.ambullæ.
Vaſa uinaria & aquaria.œnophorum lagena.cãtharum.hydria.ſitula.cadus.catinus orca uel urceus ſcyphus.ſeriola.ſporta.doliũ.cuppa.uter.mulgarium.mulctrũ peluis.
Vaſa olearia.henicadiũ.alabaſtrum.pyxides.lenticula.
Vaſa quoquinaria & piſtoria.cocula. olla. patella; cucus.cacabus.lebes.ſartago.tripodes.molla cribrum.rotabulum.
Vaſa repoſtoria.archa.gazopgilatium ciburũ loculus.ſcrinia.ſaccus ſacculus.marſupium.iuolucꝝ fiſcus ficinus & fiſcella.caniſtrum.ciſtella.tophinus.corbes.ſporta.
Vaſa mortis ſignificãt hereticos uel apoſtolos quos ſunt odor mortis malis;
Vaſit.ambulauit.a uado is.
Vaſcones populi ſunt citra hiſpaniam.
Vaſcẽda genus uaſis.
Vaſtum.profundum.infeſtum.inanne nugatoriũ ſolitudo.
Vaſtus.ingens.magnus.immenſus.

Vastitas: desolatio. populatio.
Vastitas ē corporis. uastitudō uero solitudo.
Vastat: expugnat. expoliat.
Vates dicti a uī mētis q̄ tanq̄ futura cōspciāt hic & hæc uates uatis. uatiū pluraliter. cuius nominis significatio multiplex ē. nam modo sacerdotē: modo ꝓphetā: modo poetā significat. uel a uinciēdis carminibus ideſt flectendis. & proide poetæ latine uates: scripta eoꝝ olim uaticina dicebantur q̄ in quadā & quasi uesania commouerentur in scribēdo.
Vaticanus. mons in quo nutritus dr̄ Iouis.
Vaticanus deus paganoꝝ: qui uagitibus infātium præesse dicit̄ Iupiter.
Vaticinatur: diuinat. prophetat. prisc.
Vaticinor aris. deponens. absolis.
Vaticinium: prophetia.
Vatidicū propheticum.
Vatilla pala qua aqua proiicitur e naui.
Vatiniana uasa rustica & maxia a uatinio bene uentano uoraciſſimo.
Vau littera hebraica. u. apud nos. iterpretat̄. passio uel ille. est generis omnis est.
Vaxea sunt calclamenta mulierum.
Vbal hebraice: latine porta dicit̄.
Vbera mamme dicta uel quia lacte exuberāt uel. q. uda sunt scilicet humore lactis.
Vber pro abundātia: neutrū ē & fixū. adiectiuum uero generis ois.
Vber ris. unde ubertas ubera pluraliter. ubertim. ubere: exubero as.
Vber. uberior uberrimus.
Vbere uel ubertim. abūdāter. copioſe. abūde
Vbertas. abundantia fœcūditas.
Vberat: abundat. exultat.
Vberena sacra fundens.
Vbi interrogatiuum. penultimā. acuit: ut ubi ē pamphilus. Relatiuū grauat̄ ut Sæuus ubi æacide tælo iacet hector. Sic unde: quādo: & similia interrogatiua penultimā acuunt. Relatiua grauant.
Vbi postq̄ uel quo loco qua parte: quoq̄.
Vbicūq;: quocūq;. ubiq; in omni loco.
Vbi. inde componit̄ ubiq; ubicūq;. ubiuis alicubi ubiubi. ubinam. ubihomo.
Vdum fit extra: humidum uero ex. se dat humorem.
Væ interrectio dolētis. cum ascribit̄.
Ve cōiunctio enclitica sine a. p uel ponit̄
Ve distinguit quæ uero cōiungit.
Væ cors sine corde: sine uiciato corde:
Væsanus cui uæ ideſt insanitas eū cordi.
Vecordia: amentia alienatio mentis.
Vectat pro uoluntate portat.
Vectes dicti q̄ manibus uehantur: unde hostia saxaq; euelluntur: sed hi ad pœnas legū non pertinent.
Vectes: seræ. obstacula hostii.
Vectare a ueho uehis. xi uectū frequentatiuū
Vectigal oīum negocioꝝ solutio uel tributū nauium a uehend*is* merc*ibus* dictum.
Vectigalia sunt tributa a uehēdo dicta. prisc.
Vectigal a uectus.
Vector portitor: qui uehit & qui uehitur.
Vedius pluto uel orchus ideſt malus diuus
Vegens: robustus uiuax. ualens. uæhemens.
Vegetatus: confirmatus. confortatus.
Vegetus: fortis. incolumis. ualidus. uigilās. agilis. strenus. integer. incorruptus.
Vegetabile dicitur tertia uis animæ sicut ē in arboribus & hærbis: quæ uiuere & uegetare ideſt crescere dicunt̄: sed non sentiūt nec rationem habent.
Veii ciuitas. xviii. milliario ab urbe: cuius habitatores uelentes de qua suetonius trāquillus in uita. Neronis. Roma domus fiet ueros migrate quirites. Si non & ueros occupet ista domus.
Veientanum uinum peſſimū est a loco:
Veientana italica gemma est uehis reperta.
Væhemens: fortis. uiolentus. grandis: q̄ uehamentem.
Vehiculum a uehēdo dr̄: huius genera sunt plurima. i. carrū: rheda. carpentū. plaustrū: caratutiū: capsus. pilentum. uel pretoritum basternat
Vehit: portat.
Veho is. is. uexi ctum actū ē. ide uector. uecto as. uia uiaticum. inde cōponitur biuiū triuium: q̄driuiū dubius auiur. inueho de. præ. ob. obuio as uelū. uñ uexillū. cōponit̄ uexillifer: ueliger. uerędus. i. uectus thedis. uerędarius uelo as uelum. ptecto. componit̄ reueho ad ueho inueho proueho.
Veiouis ideſt malus iouis.
Vel cum pro ualde ponitur: sicut per: aduerbium est affirmandi.
Vel disiunctiua cōiunctio.
Vel pro saltim.
Vela græce armena dicūt̄: proide q̄ aere moueutur. apud latinos uero a uolatu dicta sūt
Genera uelox achateon epidromos: dalum artemen si parum mendicum.
Velum. uexillum diminutiuum.
Velat: operit. claudit. coronat.
Vela dicta q̄ obiectu suo interiora domorū uelent.
Velaber uēditor minutaꝝ reꝝ a uelando qd
Velabrum dr̄ quod uelis texitur.
Velabrū a uelando dr̄: ut ille q carni carnem imponit.
Velamen indumentū. pallium.
Velensis tunica quæ affertur ex insulis dicta quod uelis sit neta.
Velites erāt apd̄ romāos gēus militiæ a uolitādo dicti. electi. n. agilitate iuues cū armis suis terga eqtū cōsidebāt & mox cū ad hostes uentū eēt eqs dissiliebāt & cōtinuo pedites ipsi ex. alia parte equitibus per: qd' aduecti fuerant dimicantibus hostem perturbabāt:

Velites dicti siue a uolũtatione siue a ciuitate thruscoꝝ quæ ueles uocabatur.
Velitanus ethruscorũ lingua martius mensis.
Velia ciuitas lucãiæ ꝑ elia sed digamõ addit
Vellicat:carpit.
Vellificat:nauigat.uelo ambulat.
Velifico & uelificor.
Velitoraris.leuiter pugno.prisc.
Velito & uelitor idem significant.
Vellit:eradicat.eruit prisc.
Vello lis uelli & uulsi uulsum.ide uelico cas
Velox.cis.a uelum ueli.
Velocitas ẽ pedũ.celeritas uero aĩmoꝝ.prisc.
Velocitas ẽ agilitas.uigor. celeritas. festiatus
Vellus dictus quod prius lane uellerent non tõderentur.uellus eris.
Velum a uolatu dicit unde uexillũ diminutiũ uel a uelãdo q̃ intentora uelet.
Velut:sicut:quasi:cõponitur ex uel & ut.
Veluti:quemadmodũ;quomodo ex uel & uti
Vemarum genus hærbæ in locis humidis.
Venabula dicta quasi uenatu habilia. uel qa uenientem excipiant.
Vena dr̃ q̃ per eam ueniant sanguis ad cor.
Vænalicũ:quicqd uændi potest.
Venafrũ ciuitas lanii oleo abundans.
Venator dictus quasi uenabulator a uenatiõe s. q̃ bestias perimat.hoꝝ q̃ttuor sũt officia: uestigatores: idicatores. alatores p̃ssores.
Væna.uændibile.
Venor aris uenatur læras agitat.
Venatus tus primam producit. uirgilius.
Venatorium dicimus ferramentum:uenaticũ uero canem.
Vændibile;populare plausibile;qd̃ in uænalibus astat.
Vendicare:acquirere uel habere:uidicare uero ulcisi.
Vendo componitur a uenum & do.inde dicitur uendito tas.
Vænditat:uændere cupit.frequenter uẽdit.
Vænditio est reꝝ cõmutatio atq; cõtractus ex cõueniẽtia ueniẽs quasi uænundatio.
Veneficus dictus q̃ uenenũ cã mortis perauit aut præstitit uel uændidit.
Venenata res est in qua ẽ cõiectum uenenum ut potio.
Venenosa in qua natum est:ut hærba serpens
Venenaria:quæ fecit uenenũ:ut mulier.
Venenum uenas nectens.
Venenũ dictum q̃ ꝑ uenas uadat:nõ enim potest nocere nisi sanguinẽ tetigerit. Oẽ aut uenenũ frigidũ ẽ;& ideo anima q̃ ignea est fugit uenenum.
Veneratur adorat:colit.gratias agit.supplicat
Venerẽ dicũt ide dictã q̃ sine ea fœmina uirgo esse non desinat.hanc græci aphroditen: ἀϕροδίτην uocant propter spumã sanguis generantem aphros ἀϕρος enim græce spuma uocatur.Quidam autem fingunt Saturnum:celii patris uirilia abscidisse:sanguinẽ in mari fluxisse dicunt:atq; eo spuma maris concretã uenus nata est:quia in coitu spuma fit sãguinis:quæ ex succo uiscerum liquido salsoq; constat.& nisi humor de cælo i terrã descẽderit nil creatur.quæ ideo uulcãi uxor fingitur quia uenereũ officiũ non nisi in calore cõsistit.Cupido nominat ꝑpter amorẽ
Veneris cuius lapis ẽ nigro nitet iternis guttis.
Veneres per appetitus & ɗlectatiões.significãt
Veneripeta. luxuriosus.
Venetus fuit qdã rex qui tenuit ciuitatẽ quã ex suo noĩe uenetiã nominauit.
Venetum de uenetia.lucanus.
Venetũ uestis ueneti coloris:q̃ uisu utilis est.
Væneo uændor.prisc.
Væneo a te uænis uænui uenum.
Vænit uenditur.
Veniunt q uændunt.ueneunt qui uenduntur
Vænundare:uændere.
Vænum uænditio a uæneo.
Vẽio uersus nos ire:uadere a nobis ire quolibet.
Venio neutrũ inde componitur actĩ cõuenio or inuenio inuenior.
Venio nis inde deriuat uenter uentriculus uena.ide cõponit uenenũ:ide uenenosus uenenatus.cõpõit ueneficus ueneficium: ueno is qd̃ nõ ẽ i usu dr̃ uẽtus.uẽtilo as:ide uentilabrũ:uẽtulus uẽtosus.uenus ris ide uenustus sior simus.uenustas.uẽusto as a uenio uẽia æ uẽialis:uñ uenerãdus:uenerabilis biliter.cõpõit aduẽio aduena aduẽtus tus.aduẽtitius circũuenio iteruenio puenio p.euẽio de.in. super.subter.con.
Venia.indulgentia pax.
Venter ẽ q acceptos cibos digerit & apparet extrinsecus pertingitq; a pectore ad inguinem. dictus uẽter q̃ per totũ corpus uitæ alimẽta transmittat.
Ventriculus diminutiuum a uentre.
Vẽtilat.cõmouet.spargit. Vẽtilatio: iactatio. elatio confidentia.
Ventilabrũ:uẽtilatoriũ: a uentilandis paleis nominatũ significat examen iustitiæ dei.
Ventitare: frequentare.
Vẽtosus:uãus:iglorius igloriosus semet efferẽs.
Ventosa uerba sunt q̃ iflationi tẽporali potius q̃ rectitudini iseruiũt:de qbus i Iob.q̃is eni uerba reproborũ aliqñ sana sint p ꝑfẽti am inflata sunt tamen per elationem.
Ventosa q̃ & guna.hæc & cucubita dr̃ latine.
Ventus significat superbiã uel arbores.
Ventrale facia dictũ q̃ solũ uentrem operiat
Ventus turbo. flatus spiritus.aer tempestates a ueniendo fortiter.
Vẽtus ẽ aer motus & agitatus & ꝑ diuersis ptibus cæli noĩa diuersa sortit:dictus ãt uẽtus q̃ sit uæhemẽs & uiolentus nõ solũ.n.arbores:sed & cælum & terrã mareq; conturba

Ventorū ſūt quattuor,principales ſpecies.primus aboriēte ſubſolanus:a meridie auſter.ab occidente fauonius:a ſeptētrione eiuſdē nominis uentus. habētes geminos hinc inde uentoꝝ ſpiritus.Subſolanus a dextro latere hēt vulturnum:a læuo eoꝝ auſter a dextris euroauſtrū:a ſiniſtris auſtro africū.Fauonius a dextra affricū:a læua coꝝ ſeptentrio a dextris circiū:a ſiniſtris aqlonē. Ex oibus uero uētis duo ſūt cardiales ſeptentrio & auſter.

Venti quidem innumerabiles ſuut nominati a ꝓ priis locorum flatibꝰ.

Venucula:genus uuæ a loco.

Venūdare:uændere.

Venum:uenditio a ueneo.

Venuſium oppidū fuit horatius: inde uenuſinus.

Venuſtus:ſapiens ornatus.decorus.modeſtus.facetus.formoſus.quaſi a uenere dictus.

Venuſtus pulcher a uenis.i.ſanguine.

Venuſtas:pulchritudo.urbanitas.eloquentia.

Venuſtas eſt quicquid ornamenti & decoris cauſa ædificiis additur:ut tectorum auro diſtincta laquearia:cruſte & colorum picturæ.

Vepiſcus de geminis filiis ille dicit q altero abortо legitime natus fuerit.

Veprem maiores noſtri dixerunt oēm :arborē ſpinoſam quod ui appræhendat.

Vepres ueprecula diminutiuum.

Vepres pluraliter apud.Virgilis maſculinum ⁹

Ver dictū ꝙ uiret.Nūc.n.poſt hymē ueſtit tellus hærbis & in florem cūcta rumpūtur. Exorit aūt uer.viii:kal.martii quod ꝑmanet.diebus.lxxxi.

Ver a græco ηρι ῥοῦ κἠτοεαρξεαροσ deriuatur.priſc.

Ver.uerculum diminutiuum.

Ver ueris:īde uernus uerna num & uerno uernas & uernalis.

Veractum dicitur quaſi uereactum id ē uerno aratum:& terra proſciſſa eſt.

Veratrum:hærba.ellaborum.

Verax:ſyncerus,ſimplex.ueritate:

Verba ſunt mentis ſigna quibus homines cogitationes ſuas inuicē loquēdo demonſtrat.

Verbaſcū hærba eſt: quæ a græcis flomos dicitur:

Verbena:genus hærbæ.

Verbene:uirides frondes.uel corona ex uiridi frutice.

Verbene ſacræ frondes:ut laurus.olea.proprie frōdes oleæ.

Verbera:plagæ.tormenta.pœnæ.

Verberat:cædit.laniat.uerbero as uerberator uerberatio uerberalis uerber. uerberis. uerbum & q̄ ab his fiunt.

Verbera dicta qa cū agitant aerem uerberant:hinc flagra & plagæ quia cū flatu & ſtrepitu ſonant.

Verbera quodlibet genus flagelli.Nam flagella ꝓprie uirgaꝝ ſunt.

Verbiſimilia noīa q̄ & uerba ſunt futuri. temporis impatiui modi & noīa:ut cōtemplator.amator.

Verbotenus.uerbi cauſa.

Verboſus.ipudēs:inuerecundus: nimius inuerbis.

Verbū eſt quod ſignificat:tempus cuius pars extra nihil ſignificat & eſt ſemper eorum quæ de altero dicunt nota:ut cogitat.diſputat.

Verbū dictū ꝙ uerberato aere ſobet:ꝙ hæc ps frequenter in oratiōe uerſef. Sicut nomen ſignificat perſonā ita uerbū factū dictum ut perſonæ. Verborum uero duo ſunt genera:grāmaticorū quæ ī tria cadunt tēpora preteritum inſtās & futurum: & theoꝝ qui uniuerſa oīonem uerba dicunt,

Verbū eſt ps oīouis cū tēpore & modis & ſignificationibus dictū a uerberatu aeris. Propriū ē uerbi actionē uel paſſionē uel utrūq; ſignificare cū modis & tēporibus & formis ſine caſu. Quot accidūt uerbo? octo quæ? modi:formæ.coniugationes.ſignificationes numeri.figuræ. tempora. perſonæ. Querit an uerbū ex re:an res ex uerbo naſcat? ſed potius antecedit actus uerbi. Nec enim curſus poteſt intelligi ſine currente:nec cogitatio ſine cogitante:nec cura ſine curante.

Verbum dicitur ꝙ autem uerberet.

Verbū dr ꝙ aerē uerberet uox. Si quidem oīa quæ loquimur uerba ſunt. Nā dicimus uerba mihi dedit:Sed ob hoc maxime hæc pars ꝙ generale eſt alioꝝ proprie ſibi aſſūpſit:quia in loquendo utimur ſæpe:& qd agit ali qd uel patiē uerbū dicit ῥημα rema græce uerbum dicitur a uerberando id eſt ferīēdo eo ꝙ uerberato aere & plectro lingue formet.uel a reboando id eſt ſonando.

Verbū eſt unuſcuiuſq; rei ſignū quod ab audiente poſſit intelligi a loquente prolatum.

Verbum eſt unius pars orationis Sermo uero plurimorum uerborum rationis eſt.

Verbum inde uerbulum uerboſus uerboſitas.cōponitur uerbiſator.uerbifluus.aduerbium: prouerbium componitur ex uerbere & boo.

Veredes antiqui dixerunt ꝙ uæherent ideſt ducerent rhedas uel ꝙ uias publicas currant per quas rhedas ire ſolitum erat.

Verecundia. pudor.modeſtia.

Veredarius a uehendo dicitur.qui feſtināter equitando currit:habetq; pennas in capite ut intelligatur feſtinatio itineris.

Verecundus non niſi uera timet.pudēs uero opinionem ueram falſamq;.

Verendum.paueſcendum.timendum.

Verenda uiri uel fœminæ pudenda.

Veror reris.cōe antiquitus ueteris facit.

Veref:timet.paueſcit.horret: Virg.illā uereretur.

Vertere.uexare.trahere.diſſipare.ꝓturbare.inuolare.

Verrennes.a uehere id eſt portare nominate.inſtrumenta ruſticorum ſunt.

Verrere:ſcopare.trahere ad ræte.quod uerriculū dicitur.

Verres latro quidam & deprædator patriæ fuit in ſicilia uerres ris.inde uerrimus.

Verres nomē porci a uiribus dicit priſc.hic uerres ris ꝓ porco appellatiuum.Nā eſt & proprium.

Veretrum dicitur ꝙ ſit tantum uiri;uel quia ex eo uirus.i.ſæmen emittitur.

Vergiliæ q̄ dictæ post uernum oriūtur hæ botrys βοτρυσ̄ dicūtur a multitudine a grǽcis pliades in genu tauri.
Vergit:inclinat.occidit.occasum habet:
Vergo gis uersi absolutū & actiū.
Veribus.uirgis ferreis.burdonibus.
Veridicus:uera dicens:ueritatis assertor.
Veru & uerubus utimur.
Verrit:mandat.scindit. uerro ris uersisum & uerror.prisc.
Verriculum genus rætis piscatorii a uerrendo id'ē trahēdo dictum,idē & tragum.idē sagena.
Veritus:uerecundatus.timens.a ueror eris.
Verisimile.probabile.credibile similitudinem ueri habet.
Verisius dicitur portus.
Verriis dicitur:q̄ grandes uires habet.
Vermiculū rubrū sine coccineū est enim uermiculus ex sylueſtribus frondibus in quo lana tigitur: quæ uermiculum appellat.
Vermiculum tinctura similitudine uermis.
Vermico as.
Vermis: est animal quod plærunq; de carne uel ligno uel quacunq; re terrena sine ullo cocubitu gignitur.proprie autem uermis in carne putri nascitur.tinea in uestimentis: eruca in oleribus. terredo in ligno:tarmus in lardo.
Vermis nō ut serpēs aptis passibus uel squamarum nisibus repit:sed in directū corpusculi partes gradatim porrigēdo cōtractas.cōtrahendo porrectas in nodū replicat sicq; agitatus perlabitur.
Vermis significat humilitatem assumpti homis a christo uel peccatum conscientiæ.
Verna:seruus in domo natus.
Verna famulus.
Vernula seruus domi genitus nel nutritus.
Verna & uernula.cōis generis.
Vernalis:subdolus & seruilis:unde uernæ serui dicuntur qui in domo nascuntur.
Vernaculus:seruus.mancipium:famulus.
Vernaculæ:familiaritatis.
Vernales a tpe uerno: sicut autumnalis hyemalis.
Vernat:floret.uegetat.lætatur.crescit.sicut ī uere
Verno as.
Vernus dies uernum tempus.id est pulcher florēs uel in uere.
Vernosus:annosus.
Vero coniunctio.
Verpus dr̄ ipudicus digitus:quo iudæi ferunt sabbato anū purgare:un iudæi uerpi dicunt.
Versat:cogitat.uolutat.mundat.tractat.
Versatile:uibrabile:
Versiculor uersipellis qui diuersos mutat colores
Versificor aris deponēs a facio cōponit & uersus.
Versipellis:subdolus.callidus malicious dictus q̄ in diuersa uultum & mentem uertat. Inde uersutus & callidus.
Versus nō solū aduerbiū sed etiā ꝓpositio.ut galli am uersus. Versus retro cōuersus inclinatus. participium.
Versus dicti ab eo q̄ pedibus in ordine dispositis: certo fine moderant p articulos:q cæsa & mēbra nominant:q ne longius p uoluerētur: q̄ iudiciū posset sustinere:modū statuit,ratio un reuertere tur.& ab eo dictū uersū q̄ uertit. huic adhæret rythmus q nō ē certo fine moderatus:sed tamē rationabiliter ordinatis pedibus currit.
Versus uulgo dicti qa sic scribebāt antiq sicut arat ur terra a sinistra ad dextrā. a dextra ad sinistrā
Versutia:calliditas;cōtorta sentētia.
Versutus:contortus callidus subdolus. subtilis. malitiosus.
Versutus dicit q̄ eius mens in quolibet actu & ad quālibet fraudē uertit:unde & uersitua dicitur:
Vertit:mutat.uoluit.euertit.
Verto tis ti.cōponit ex eo auerto. cōuerto euerto. sub.aī aduerto. aduerto.sp̄uerto. reuerto & pene cū oibus idubitabilibus cōpositionibus.aduersus sū ex aduerso aduersū.& uerticordia dea derivatur diuerticulū.diuersoriū.uersus.uersiculus id est ordinatio litterarum quo uertimus stilum a fine ad initium.uertigo:uertex.uertūnus deus.uerticulus uersutus.controuersia.conuertibilis conuersiuus.tergiuersor ris.
Verto actiū.inde reuertor.tor in una significatiōe & p̄uerto p̄uertor similiter uerso similiter actiū. ex quo contrauersor aris deponens:
Verto uersus.uerro as facit tamen uertito as. Item uersor aris & aduersor & tergiuersor & auersor:
Vertex ꝓprie ea pars est capitis qua capilli colligūtur & in qua cæsaries uectif:unde & dicit.
Vertex maris.uertigo.cacumen.
Vertebra dicunt concaua coxaꝝ quia in eis capita femorum uertunt.
Vertibula sunt sūme ossiū partes id est cardinales nodis grossioribus conglebatæ dictæ ita q̄ ad inflexionem membrorum illa uertunt.
Vertigo est quotiensc unq; uentus consurgens, terrā in gyrum globum mittit.
Vertigosus gurges dicitur.
Verticula cardines.
Vertico as ui.
Vertunnus paganorum deus importationis.
Verruca porrum manus.
Verrucæ sunt supflua caro:unde uerrucosum.i.sū perfluum:uerrucæ satyriasis.
Verrubius terebrum instrumentum: uerrunco as. ra.euellit.
Verrucaria hærba hellotropium dicta q̄ extīguat uerrucas.
Veruina genus iaculi longum:quod quidam ueru tum dicunt.
Veru.idest transfossorium:quo carnes assant.inde uerutus.
Veruti gens ubi ferrum est solidum & ꝓductū dicti q̄ uerubus pugnent.
Verūex aries dicit a uerme quē habet in capite: cuius pruritu cornibus appetit.. uel a uiribus quod cæteris ouibus fortior sit immo quia uersam habet naturam cum sit astratus.

Verus a ueritate: hi ciſſimuerax ſorus, ueritas: componit ſeuerus, ueridicus.
Verus ad naturā pertinet: uerax uero qui nō mentit.
Verus inde ueritas maior ergo eſt ueritas q̄ uerus.
Væſanus: male ſanus, inſanus, uecors, furioſus: cui remedia poterunt ſubuenire.
Væſanionis niui.
Veſcæ frondes ſiccæ & teneræ. Veſcum enim hoc proprium eſt.
Veſcum papauer id eſt pingue a ueſcendo. Nam ē aliud quod nō eſt ad ueſcendum id eſt letheum.
Veſcitur: paſcitur uel manducat, priſc.
Veſcor deficit preterito.
Veſuuius mons campaniæ: qui fertur ardere ī quo obiit uitā plinius ſecundus hiſtoricus. Idē & ueſeuus de quo uirgilius ī georgicis: & uicina ue feuo ora iuga eructans ignem.
Veſica dicta quaſi uas aquæ in qua liquor colligit ſicut in uentre cibus.
Veſolus mons galliæ ex quo padus fluuius oritur.
Veſpe animal exiguū uolatile aculeis uenenoſum de aſinor̄ carnibus putridis naſci dicit.
Veſpilio ſepulchrorum uiolator.
Veſpiliones foſſarii. qui mortuos ſepeliunt.
Veſper ris quando ſol uel luna nubibus teguntur: nocte uel die: hoc ueſpere ideclinabile ab ora nona uſq; ad occaſum.
Veſpe uel ueſperi cū ſole occidente dies deficit.
Veſpera re ſole ſurgente. hæ ueſperæ rarum ipſa officia.
Veſperus uel heſpus eſt ſtella occindentalis, aquo cætera hæc nomina dicta ſunt Commutantur tñ Nā ueſp ſicut & ueſperū p fine diei ponitur.
Veſperus ſtella occidentalis: quā perhibent dictā a ueſpero hiſpaniæ rege. ex quinq; planetis eſt notior inducēs & ſolē ſequēs Fer ē q̄ hæc ſtella oriens luciferū occidēs ueſperū faciat.
Veſperum eſt tempus oriente ſtella cui hoc nomē eſt. a ſtella occidentali dicitur.
Veſperaſco dicit quaſi a ueſpero as uel a ueſpere:
Veſperaſcit: ueſper incipit. ſero fit. ſic dicitur ſicut albeſcit ſeneſcit:
Veſperum ſerum.
Veſpertinum: ſerotinum. diurni finis officium dictum a ueſpero ſtella.
Veſpertilio: auis nocturna ſignificat idola tenebris dedita.
Veſpertilio p t͂pore nomē accepit: eo q̄ lucem fugiens crepuſculo. ī. ueſpertino circūuolet muri ſimilis ſpecie uolatilis ſimul & quadrupes.
Veſta dea paganor̄. uirgo dea ignis: cui ſeruiebant uirgines.
Veſta quaſi nomē ignis dea quæ celebratur romæ.
Veſtales: diuinæ. ueſtæ uirgines in cuius templo ſēper erat ignis.
Veſtes dictæ q̄ ſtatum hominis proprium uehant. inde ueſtimentum, componitur ueſtigo ueſtigas. ueſtigium, ueſtigarius dicitur uaſtio ueſtis: inde uebiſtulum.
Veſtes ſignificāt hoīs membra: humanum corpus carnem uel eccleſiam electos aut uirtutes.
Veſtes pleræq; aut a tempore quo maxime uſæ ſūt appellantur: aut a locis ubi uel primo: confectæ uel maxime uænditantur: aut a uariatione colorīs aut a nomine reptor̄. quibuſdam autem nationibus ſua cuiq; ꝓpria ueſtis eſt ut parthis ſaraba re: gallis linea: germanis rhēones. hiſpanis ſtriges ſardis maſtrucæ.
Veſtiarius qui ueſtibus præeſt.
Veſtimenta ſignificant opera ut beatus qui uigilat & cuſtodit ueſtimenta ſua.
Veſtiplicia fœmina quæ ueſtes plicat.
Veſtire: induere. circundare.
Veſtimentum eſt quod uſq; ad ueſtigium protenditur quaſi ueſtigimentum ut eſt tunica talaris: ſed hoc auctores confūdunt. Indumentum uero eſt quod intus ad corpus inducitur. Amictus aūt ueſtitus diſcernitur a cultu quoniā cultus latius ītelligitur. Itē cultus ab habitu. Nam habitus ad res ptinet: cultus ad homines.
Veſtibulū aueſta uel ueſtis.
Veſtibulum primus introitus domus: locus āte fores qui dicitur porticus.
Veſtibulū uel aditus domus priuare uel ſpaciū ad iacens ædibus publicis dictum q; eo ueſtiantur fores aut q; aditū tecto ueſtiat aut a ſtando.
Veſtigia ſunt pedum ſigna primis plantis expreſſa quod his uiæ percurrentium inueſtigentur id ē agnoſcantur.
Veſtigia: ſigna. imago. curſus.
Veſtigat: inquirit.
Veſtigare: quaſi beſtias agere. id eſt ſequi pedum ſignis uel aliis.
Veſticeps: pubeſcens.
Veſulus mons liguriæ.
Vetat: probibet. arcet: ſubmouet.
Veto as ſecundum. priſc. uetui uetitum. perſius uero uetauit dicit.
Veteranus: antiquitus, uetuſtus.
Veterauit: antiquauit.
Veterani milites qui in uſu præli non ſūt poſt multos militiæ labores qui & ſuffragium conſequuntur. idem ſunt emeriti.
Vetero as: inde ueteraſco.
Veteratus: antiquus.
Veteramentarius qui uetera componit.
Veterator: tergiuerſator. inſidiator. fraudator. callidus. inſidioſus.
Veternū eſt quidā morbus intercutaneus qui reddit hominem pallidum quaſi mortuum.
Veternum otium. pigritia. Nam dicitur morbus ī tercutaneus: qui facit pigrum hominem.
Veternoſus: uetuſtus. annoſus.
Vetula mulier anus quaſi uetuſta. dicitur etiam uetulus a um.
Vetus annis enumaratur ātiquum: uero ſæculis hic & hæc & hoc uetus uel. ueter antiquitus ueteris. inde uetuſtas ueteranus a um. uetuſtus. ſimus. ueternus uetereo es. uetereſco. uetero as ueteraſco. ī ueteratus. ta. tum.

Vexat:laniat.corrūpit.
Vexatus.id est portatus.Nam ab eo quod est ueho uexo deriuatur.
Vexillum a uehendo dictum id est portando.
Vexillum signum est bellicū dictū a belli diminutione quasi belli signum.
Vexillū diminutiunm a uelo.
Veni antea uini post a rege suo albares dicunt
Vi lapis qui nascitur in æthiopia uiridis & lacteus.
Viare:iter facere.ābulare.inde uiantes & uiatores.
Via est qua potest ire uehiculum.dicta a uehicutorum incursu.nam duos actos capit propter cuntium & uenientium uehiculorum occursum.
Viaticum sumptus in uia.
Via est quæ uehiculo utif ut legitima quæ ē pedū viii.Semita uero duorum pedum est:ut occurrentes transire nō possint.
Vibex plaga ex uirga.cæsio plagarum.prisc.hæc uibex sicut hæc carex.
Vibice producit antepenultimam & penultimam fœm.persius ponit.
Vibex:pugna.
Vibrat:micat.fulget.aut concutit.crispat.
Viburna:humilia uirgulta.sylua.minuta.
Viburnum:genus ligni minutissimū.genesta mollissima.
Vicatim.uicissim:per singulas uices. uel per uicos aut per singulos.
Vicatim:castellatim.oppidatim.
Vicem & uice duorum casuum.
Vices alternationes siue multæ congressiones.
Vicis uici cem ce.inde dicitur uicarius uicissim.unde uicissitudo.componitur inuicem ad inuicem. & uitricus.i.uice patris custos.
Vici castella & pagi sunt qui nulla dignitate ciuitatis honorantur sed uulgari hominum cætu incoluntur.& pro paruitate sui maioribus ciuitatibus attribuuntur.
Vicus autem dictus ab ipsis tm̄ habitationibus uel quod uias tantum habeat sine muris.uel quod sit uice ciuitatis:licet uici dicantur ipse habitatiōes urbis.
Vicia leguminis genus dicta q̄ uix ad triplicem p̄ ueniat fructuum cum alia legumina prouētus habeant fertil.tatem.
Vitia hærba uictorialis dicta a uitia id est uictoria antiquitus.
Vitia dicta q̄ ad modum uitis hæreat:quere iu uitia:
Vicinia est locorum proximitas uicinitas uero regio unita.
Vicinus & uicina quasi uico nati.
Vicissim:alternati.mutuo.q̄ sibi inuicē succedūt.
Vicissatim:subinde uicissim.
Viconium & cistifer nomina sunt metallorum.
Victitantes:uiuentes quasi a uictu.
Victo as.& inde uictito as.
Victi cōpos: uictoriæ uota adēptus.
Victima dī quæ dextra uictrici mactat quæ etiam post uictos hostes cæditur.
Victima apud ueteres sacrificium post uictoriā.& erat maius q̄ hostia.Alii dicunt quia ictu pcussa cadebat:uel quia uincta ad aras ducebantur.
Victimo immolo.
Victor a uincendo.
Victoria dicta quia ui id est uirtute adispicat hoc est enim ius gentium ui propellere hostes.nā turpe erat dolo.
Victoriosus:uictoria plenus.
Victoriosa:uictoria digna.
Victrix uerbale nomen quia potest esse cōe cū neutris sicut ultrix:unde uictricia & ultricia tā in e q̄ in i faciunt ablatiuum.
Victus tus proprie dictus:quia uitam retinet.
Victicus castrum sine munitione murorum.
Vicus ipsæ habitationes urbis sunt: unde & uicini dicuntur. Viæ autem ipsa spatia augusta:quæ inter uicos sunt.quarum ppetuas ac latiores plateas nominamus.
Videlicet:nimirū.quippe.certe:prorsus.scilicet:uere enim uidere licet.
Videmus natura:aspicimus uoluntate:intuemur cura.
Video es uidi uisus: inde frequētatiuum uiso as & deriuat uiso is desiratiuū.i.desidero uidere: si/cut & cætera facio facesso:capio capesso.
Video es.inde dicitur uisus sus. uisio uisibilis.uisibiliter.
Viso as reuiso as:unde uisito as.tor.tio.componit euideo,puideo,puidus.sicut iuideo inuidus a unde inuidiosus:puideo.auidus.
Video:a te passiuum.prisc.
Videor esse bonus absolis.
Vidua:quæ duos uiros habuit.
Vidua dicta quasi a uiro diuisa nec circa consortiū alterius uiri post mortem primi coniugis adhæserit.Nam quæ alteri post priorem nupserūt:uiduæ non dicuntur.
Viduata: desolata:nudata.
Vienda flectenda & modulanda carmina.
Victus:euacuatus.
Vietum:incūruū: flexū: unde uietos uocauerunt ligna rotarum:quæ cantu ambiūt.
Vigent:fortes sūt.ualent.
Vigere apud antiquos pro uincere ponebat
Vigeo ges uigui.inde uigor.
Vigentes uirtute pleni floridi.q̄si uim agentes.
Vigilare:custodiam adhibere:circūspicere.
Vigilare pro nō dormire quasi ad uidendū agilis uel excubare: custodire.
Vigil:custos.nocturnus.usu.agilis.prisc.cōe.
Vigilo as tio bilis.uigilās uigilātia uigilāter uigil uigilia.cōponit peruigil euigilo puigilo.
Vigilia.cura.cupiditas.perseuerantia.labor.
Vigiliæ:ex cubie.stationes:uices.
Viginti q̄si decē bis genti.u. pro.b.posita.hi & hæ hæc uiginti indeclinabile.Inde uiges uiceni.uicesimus.uigetuplū.uicenus.a.ū.
Vigor fortitudo.firmitas.
Villa a uallo id est aggere terræ.uel fossa dicta:q̄

pro limite conſtitui ſolet. Nam ãtiq ãteq̃ haberent ciuitates uallũ id eſt munitionem faciebant ex palis & foſſa.
Villicat uillam agit. uillici officiũ exercet.
Villico cas & uillicor idem ſignificabant antiquitus. & dicitur a uillicus.
Villicus diſpẽſator uel gubernator.
Villicus ꝓprie ẽ gubernator: uñ a uilla noĩaf̃ iterdũ aũt uillicus ñ gubernationẽ uille ſed diſpẽſationem uniuerſæ domus. Tulio interpretante ſignificat quod eſt uniuerſaꝝ poſſeſſionum & uillarum diſpenſator.
Villicus uilis rei cuſtos dicitur.
Vilis a uilla dicitur nullius urbanitatis ẽ.
Vilis abiectus diſpectus.
Vilis ior ſimus. uilitas hic hec uilis & hoc uile
Vili a ueládo dicti. uñ uiloſus a um. hic uilus
Vilus qui dependet & longus eſt.
Vellus uelleris ouis eſt. Velum cortina.
Vimen uirgultũ molle dictum ꝙ uim multã habeat uiroris. Natura enim talis ẽ ut ſi etiã arefacta abluatur uireſcat. deinde exciſa: ac in humo fixa radicibus ſe ipſa dimergat.
Viminalis mons in urbe roma a uiminibus.
Vinatia ſũtq̃ remanẽt i uuis qñ ꝑmunt̃ a uio.
Vincere: ſuperare. ſubiugare. uim iniicere.
Vinco uincis uici uictus uictor uictoria. cõponitur inuictus inuincibilis inuictiſſimus. cõponitur deuinco & conuinco.
Vincire: ligare. innectere. nodare. arctare.
Vincio cis xi. uincior uinctus uincibilis uinculum. componitur deuincio coniuncio.
Vincla per ſyncopam uincula id eſt alligationes ligamenta cathænæ.
Vincula a uinciẽdo id ẽ arctando dicta eo ꝙ ſtringãt atq; retineãt. uel quia uigilant.
Vinctũ ligatõ & conuinculatũ dicimus: uictũ uero ſuperatũ. Itẽ uinctus etiã ꝑ ſe ſignificat impeditus uero ex aliquo ligatus. Itẽ ligatus a prioribus hoc diſtat ꝙ nõ uictũ unde ſed etiam qualiter uinctum indicat.
Vinculatus: ligatus.
Vindemia ſignificat finẽ ſæculi. uel i ꝓpulo uindictam.
Vindemia uineæ demptio id eſt uuarum collectio. Inde uindemio as.
Vindex: defenſor. propugnator. cuſtos a uindico as: ſicut iudex a iudico.
Vindex cis cõmune. Vidicabile: paſibil
Vindicat: ſupplicio dãnat. morti dat. ulciſcit
Vindicat aliquis cum a periculo liberat. ulciſciter. uero cum ille mala ſit paſſus.
Vindicta: punitio. pœna. ſupplicium.
Vindicta eſt uirgula quæda quã lector manu mittendi ſerui capiti imponens eundem ſeruum i libertatem uindicabat dicens quæda uerba ſolennia. unde uindicta uocabatur.
Vindiculus eſt fluuius ab extremis galiæ erũpens iuxta quem habitaſſe ex eo traxiſſe nomen uandali perhibentur.
Vinea ẽ locus ubi plantantur uites. & ueſtitur uiridantibus pampinis: uineta uero loca diuerſis uineis conſiſta uel uinetum pro uitetum ad ſimilitudinem uineæ.
Vineæ machinamentorum genera: quæ fiunt in moduꝫ turrium: ac rotis ducuntur i quibus aſcendunt milites & muros expugnant.
Vinea ſignificat eccleſiam. uel populum iſrael & in malo. Vinitor: uineæ cuſtos.
Vinnius mons in hiſpania.
Vinolẽtus qui ſatis bibit & difficile iebriaf̃.
Vinũ dictũ ꝙ potatũ uenas ſãguie cito replet. hinc aliqui ꝙ nos cura ſoluat lyæũ appellant. ueteres uinũ uocabãt uenenũ. ſed poſtq̃ iuentũ ẽ uirus lœtiferi ſucci: hoc uinũ: illud uenenũ ẽ dictũ. uini genera ſunt diuerſa: aut q̃litate ut merũ. roſeũ. albũ ſucciatũ a colore ſuccinæ gẽmæ: limpidũ: liq̃dũ. turbidũ muſtũ ꝙ ex lacu ſtati ſublatũ ẽ. aut a loco: ut falernũ: aut a uaſe ꝓprio quo putatur: ut colathum: aut a uilitate ut ſpurcũ. crudum auu a generoſitate ut hũnorariũ: qd̃ ẽ potentũ. uinũ ſobrie potatũ ſanitatẽ dat & auget prudẽtiã. Immoderate ſũptũ ad uitia cauſas dat. Deus ergo creaturã dedit: abũdantiẽ humano arbitrio ſeruauit: ut parſimonia naturæ eẽt i magiſterio ſobrietatis: abũdãtie naturã lapſũq; temulentiæ ſibi aſcriberet humana conditio
Vinum uillum diminutiuum ꝓriſc.
Vini genera lyeum: amineũ: gazeũ ſertũ. acetũ. cõditũ. lactatũ. mulſũ. momellũ. ꝓmelĩ. ſaccatũ. oxymellũ. rhodomellũ mellicratũ paſſũ. carenũ. ſiccera. corticus. fex. garũ li quamen ſalſugo & cætera quæ præmiſimus
Viole flores: hærbe. purpureæ.
Viola id ẽ lentia. huius herbæ tria ſũt genera purpurea. albida & ſubnigra. id ẽ mellina.
Viola propter uim odoris nominatur.
Violariũ ubi uiolæ: ſicut roſariũ ubi roſæ.
Violaces colorem uiole habens uel quaſi diminutiuum.
Violat: corrũpit: cõtaminat. poluit. uim facit.
Violentus: ualidus dictus quia uim infert. uehemens. immoderatus.
Violẽtus ior tiſſimus. Violẽtia: uis illata
Vipera genus ſerpentis nequiſſimum ſignificat diabolum uel eius miniſtros.
Vipera dicta ꝙ ui pereat uel pariat. Nã cũ uẽter eius ad partũ itumuerit: catuli nõ expectãtes maturã naturæ ſolutõnẽ corroſis eius lateribus ui erũpũt: Ferũ aũt ꝙ maſculus capite i oſ uiperæ ſemẽ expuat. illa aũt ex uoluptate libidinis i rabiẽ uerſa caput maris ore receptũ ꝑcidit. Sicq; ambo pereũt. Ex uipera uero fiunt paſtilli q tyriaci dicunt̃ græce.
Viperinus pullus dicitur.
Vipeus a ſili'tudie ſerpẽtis uel cõtra dici põt.
Vir dicitur a uirtute: ut mulier a mollicie.
Vir dictus ꝙ i eo maior uis ẽ q̃ i fœmĩa: ſiue

q̄ ui agat femina: q̄ ſcilicet ſibi datū ē ne fœminis repugnantibus libido cōpelleret uiros ī alias uel ī alium ſexum proruere. Vir q̄tuor modis ītelligitur ſexū quo naſcitur: ut maſculus ſit. lege qua mariius, ſit. ætate qua tranſit a puero ad iuuentutem. animo ut fortiſſimum aliquem dicimus uirum.

Vir primitiuū ē. poteſt. tñ a uireo. eſſe. appellatiuū ē: & ſignificat corpus animale. deriuat ab eo hic & hæc uirilis & hoc uirile uirilitas uirtutē quoq; quidā uolunt. ide deriuari & aduerbiū uiritim. cōponit ſemiuir duū uir triūuir: quīqueuir: ſeptēuir: decemuir: centumuir: milleuir uirbius. uidua biduanus uiripotens. uirago & uirgo: uir illuſtris: uir deuotus. uir magnificus: uir ſpectabilis.

Virago fortiſſima femina dicta q̄ a uiro ſit ſūpta

Virago dicta q̄ uirū agat id ē opera uirilia faciat. Quæ uero nūc femina. antiquitus uirago uocabatur ſicut a ſero ſeruat: ita a uiro virago. hinc & uirgo ut quidam putant.

Virbius bis uir ſicut qui reſuſcitatur. hyppolytus dictus eſt uirbius.

Virecta loca herbis & uirgis uiridiſſimis plēa

Virens: nemoroſum. uiride. amœnum.

Viret: uiridis eſt: uim retinet. uirēdo ſurgit.

Vires nō habet ſingulare & facit in ium ſicut ſimilia: uirium plurium. priſc.

Vires dicte quaſi uirides propriæ ſunt corporis. Nam uirtus animi.

Vireſcit: ſurgit confortatur. priſc.

Vireo inde uireſco. uirga uirgula uirgultum uiridis ior ſimus: uiriditas: uiridariū. uer uermis. ueruo as.

Virga uel a uirtute dr̄ q̄ uim multā ī ſe habeat uel a uiriditate. uel q̄a pacis ĩdiciū ē q̄ regat. uñ hac utunt magi ad pacādos iter ſe ſerpētes & idcirco ī ea hos ſuſtinēt iligatos. hac ēt phi reges magiſtri nuncii & legati utunt

Virga ſignificat diſciplinā quaſi ad gregē ouium: baculus uero ad maiores

Virga ferrea ſignificat iuſtitiā inflexibilem.

Virgæ ſunt ſūmitates frondiū arboꝝq; dictæ q̄ ſint uirides. uel q̄ uim habeant arguendi quæ ſi lenis fuerit uirga ē: ſi nodoſa & aculeata ſcorpio. Virgiliæ ſtellæ.

Virgo a uiridiori ætate dicta ē: ſicut uirga & uitula. alias ab ĩcorruptiōe q̄ſi uirago: quod adhuc ignoret fœminā paſſionē. Eſaie. vii. dr̄. Ecce uirgo concipiet ubi dicit Hiero. In hebræo ahalma poſitū ē. hoc uerbū iudæi opponūt nō uirginē ſonare ſed adoleſcētulā & re uera ꝓprie uirgo uthula dr̄: adoleſcentula uero uel pueſa non ahalma dr̄ ſed rehara. Quid igitur ſignificat ahalma niſi abſcōdita uirginē & ſecretā. i. nō ſolū uirginē ſed cum epitheſi. uirginē. quia ñ oīs uirgo abſcōdita ē nec ab hoīum ſeparata cōſpectu ſicut rebecca ahalma legitur id eſt uirgo ſecreta & nimia parentū diligentia cuſtodita aut certe oſtendatur ubi hoc uerbo appellētur & nuptæ: & imperitiā cōfitebor.

Virgo ſextū ſignū dicta q̄a cū ſol ad hoc ſignū uenerit terra uel parit ſicut uirgo.

Virginalis: uirginis aliquid.

Virginitas ipſa uirtus uirginis caſtitas.

Virginia uirgo fuit pl̄herria filia uirginis cōſulis quæ uī paſſa iuſſa ē a pr̄e occidi ſpōte.

Virgilius a uirga dictus. Tres ꝓpue ī ſcribēdo poetas ſecutus ē. Theocritū in bucolicis. Heſirdū ī georgicis. Homerū ī eneide. xxviii anno cæpit ſcribere. mortuus eſt li.

Virgultū proprie dr̄ quod de radice arboris pullulat & quaſi iutile ab agricolis amputat & hic dicit uirgultū q̄ ex uirga tollitur. Nā ramus dicitur qui de ipſo robore exit: uirga uero quæ de ramis.

Viriacus dux hiſpaniæ q̄ primo paſtor: mox latro: poſtremo hiſpanos cōtra romanos excitauit ſed a ſuis meru interficitur.

Viridis ui ut ſuceo plenus: herboſus: amœnus robuſtus.

Viride lignū: uirens uero cāpus uel pratum.

Viridantes uirorem præſtantes.

Viridis ior. ſimus. ditas: a uireo. hic & hæc uiridis & hoc uiride.

Viridiarium dicitur ubi ſunt uiridia: ſicut roſarium ubi ſunt roſæ.

Virilis a uiro fortis. rigidus. inde uiriliter.

Viriſſat: uiriliter ſapit uiriſſo as.

Viriteum: genus potionis.

Viritim penulis. prod. horatius. noſati ſingulati. per unūquenq; uirum fortiter.

Viror oris uiriditas. Viror flos.

Viroſa pectora fortia a uiro.

Viroſa uenenoſa a uirus.

Virtus ē habitus bene cōſtitutæ mētis. ad animū refertur. huius ſpeciē ſunt fortitudo patientia humilitas prudentia.

Virtus ex eo uocata: q̄ ſuis uiribus nitens non ſuperetur aduerſis:

Virtus dicitur a uiro Auguſtinus. priſc.

Virtus pro ipſa dea propriū.

Virtus eſt immenſitas uirium in labore & pōdere corporis.

Virtus & fortitudo differunt. Nā uirtus in animi uigore & in habitu ē fortitudo uero una ex eius quatuor partibus licet corporis robur fortitudo dicatur.

Virtus ponitur pro ſapientia. Interdum etiā pro prudentia.

Virtus ē animi habitus naturæ moderatiōi cōſentaneus. hæc hēt partes quattuor. prudentiā iuſtitiā: fortitudinē: tēperantiā. Prudæntiā ē rer̄ bonar̄ & malarū utrarūq; ſcientia. partes eius memoria. ītelligentia: prouidentia. Memoria ē ꝑ quā aius repetit illa quæ fuerūt. Intelligentia ē: ꝑ qua ea ꝑſpicit quæ ſūt prouidentia ē: ꝑ quā futurū aliquid uidet anteq̄ factū ē. Iuſtitia ē habitus aī cōi utilita

te ſeruata ſuã cuiq; tribuẽs dignitatẽ. Eius ini
tiũ ẽ a natura pfectũ: deide quædã i cõſuetu
dinẽ ex utilitatis ratiõe uenerũt: q etiã ꝓbata
poſtea legũ metus & religio ſãxit. Naturæ
uis ẽ qđ ñ opinio genuit: ſed quædã inata uis
ſeruit: ut religionẽ pietatẽ. gratiã uidicatio
nẽ. obſeruãtiã ueritatẽ. Religio ẽ quæ ſupio
ris cuiuſdã naturæ id ẽ diuinæ curã cerimo
niãq; affert. Pietas ẽ p quã ſanguie cõiunctis
patriæq; bñuolẽs oficiũ & diligẽs tribuit cul
tus. Gra i q̃ amicicia & oficio: alterius me
moria & alterius ꝛmunerãdi uolũtas cõtinet
Vidicatio p quã uis aut iiuria & oĩno oẽ qđ
obfuturũ ẽ defẽdẽdo aut ulciſcẽdo ꝓpulſat
Obſeruãtia: p quã hoies aliq̃ dignitate ãtece
dẽtes cultu quodã & honoꝛ dignatur. Veritas
p quã imutata ea que ſũt aut fuerũt aut futu
ra ſũt dicũtur. Cõſuetudie ius ẽ qđ aut leui
ter a natura tractũ aluit & maius fecit uſus ut
ſligionẽ: & ſiqd eorũ quæ a natura i cõſuetu
dinẽ ãte diximus deueniſſe: aut: qđ i morẽ ue
tuſtas uulgi aprobatiõe ꝓduxit. Quod genus
pactũ eſt: par iudicatũ. Factũ eſt qđ iter a li
quos cõuenit. par qđ i oẽs æq̃le ẽ iudicatũ đ
quo aliquius aut aliquorũ iã ſentẽtiis cõſti-
tutũ ẽ. Lege ius ẽ qđ i eo ſcripto qđ populo
expoſitũ ñ ut obſeruet cõtinet fortitudo eſt
cõſiderata. piculorũ ſuſceptio & laborũ per
peſſio. Eius ptes ſũt magnificẽtia: fidẽtia: pa
tiẽtia: pſeuerãtia. Magnificẽtia ẽ rerũ magna
rũ & excelſarũ cũ ai ãpla q̃dã & ſplendida ꝓ
poſitiõe cogitatio & admiſtratio. Fidẽtia p
quã magnis & honeſtis rebus multũ ipe ani
mus i ſe fidutiæ certa cũ ſpe collocauit. Pati
entia honeſtatis aut utilitatis cã rerũ arduã
rũ ac difficiliũ uolũtaria ac diuturna ꝓpoſ
ſio. Perſeuerãtia ẽ i oꝛone bñ cõſiderata ſta-
bilis & ꝓpetua pmãſio. Tẽperãtia ẽ firma &
moderata domiatio ratiõis i libidinẽ atq; ali
os nõ rectos ipetus ai. Eius partes cõtinentia:
clæmẽtia modeſtia. Cõtinentia ẽ p quã cupi
ditas cõſilii gubernatiõe regitur. Clæmentia
p quã ai temere i odiũ alicuius illecta cõcita
tiq; comitate retinẽtur. Modeſtia p quã pu-
dor honeſtus clarã & ſtabilẽ cõparat auctori
tatẽ. Hæc aũt oia ꝓp ſe petẽda ſũt quæ & ho
neſta ſũt. ꝓp ſe aũt uitãda ſũt nõ tãtũmõ his
cõtraria: ut fortitudini ignauia: iuſtitiæ iiu-
ſtitia: uerũ etiã illa quæ ꝓpinqua uidẽtur &
finitima eſſe: abſũt aũt lõgiſſime. Quod ge
nus fidentiæ cõtrariũ eſt diffidentia & ea re
uitiũ eſt audatia nõ cõtrariũ ſed appoſitũ ac
ꝓpinquũ. & tñ uitiũ ẽ. Sic unicuiq; uirtuti fi
nitimũ uitiũ ꝛpietur aut certo iã noĩe appel
latũ ut audatia quæ fidentie ptinatia quæ p
ſeuerãtie finitima eſt: Superſtitio quæ reli-
gioni propinqua eſt aut ſine ullo certo nomi
ne Quæ omnia uti cõtraria rerũ bonarũ i re
bus uitãdis ꝛponentur. Virtus eſt cõſentiens
cũ ratiõe & ꝓpetua cõſtãtia: huic nihil addi
põt quo magis ſit uirtus: nihil demi ut uir-
tus reliquatur. Sic i delictis nullũ diſcrimen
Nihil ne igit iter patrem ↄcaꝛan ſeruũ? Nu-
da igitur iſta ſi ponas: illud care q̃lia ſint: nõ
facile poſſũ. Parenti eni uita nonnũquã ſine
ſcelere adimit ſeruo nõ. Cã igitur hæc non
natura diſtiguit. Nã ſi fit iiuria i ſeruo ſemel
peccat. i patre multa peccantur. Violat. n. q̃
creauit aluit nutriuit. Virtutes mediæ dicũ
tur a phis iter plus minuſue locatæ uerbigra
q̃ttuor pricipales. Iuſtitia iter ϖλεονεξιαν
pleonexiã & mionexiã: fortitudo iter timidi
tatẽ & audaciã. Prudẽtiã iter caliditatẽ & he
bitudinẽ. Tẽperantia iter luxuriã eneruato-
rum & iſenſibilitatem pecudum.

Virtutes angelica quidem miniſteria phiben
tur: per quos ſigna & miracula in mundo fi-
unt: propter quod & uirtutes dicuntur.

Virtus proprie humor fluens a natura uiri id
eſt ſæmen uñ & ueretrũ dictum eſt.

Virus a ui dicitur eo q̃ cor penetret.

Virus uenenũ iracũdia fel priſ. hoc uirus ide
cliabile. ſed ãtiq uiri & uiro ad ſecũdã dicebãt

Viruléta: uenenata. Virule: uenenũ

Vis uio uiolentia uirtus poteſtas.

Vis plus ſignificat q̃ multitudo.

Vis pro uirtute & uiolentia ponitur.

Vis ẽ aĩ & corporis potentia: uirtus uero aĩæ.

Vis i eo cõſiſtit i quo cõſideraꝛ qđ una quæq;
res poſit eficeꝛ uelut artifex efficiẽs. materia
imota: q nõ idiget: & q idiget: quæ ĩfa ſunt
poteſtate: ut uirtus & q̃ non ut diuitiæ.

Vis eſt uirtus poteſtatis p q̃ cauſa ſiue res uel
augetur uel extorquetur.

Vis priuata ẽ: ſiqs añ iudiciũ armatis homini
bus quenq; a ſuo deiecerit uel expugnauerit

Vis publica eſt: ſi qs ciuem ãte portionales po
pulũ uel iudicem uel regem appellantẽ ne-
cauerit: uerberauerit uel uinxerit.

Vis huius uis. cuius plurale uis inuenitur.

Vis uim ui dr: ide uir cũ ſuis cõpoſitis. & deri
uatur uireo res ide uireſco. uirga. uñ uirgula
uirgultũ. uirides. ior. ſimus. uiriditas. uer ue
ris: uñ uernus na num. & uerno as. ui ror uiri
dariũ. cõponitur uireſco. A ui uirus ideclina
bile. unde uiroſus cõponiꝛ uirulentus. cõpo
nitur uiolentus ior. ſimus tia. lenter.

Violo as: lator uiolatio uiolabilis. deriuatur
uinco cum ſuis. uipera & uicium.

Viſcus ris. caro. hoc uiſcũ uiſci glutẽ aucupũ.

Viſcera nõ tñ ſũt iteſtia. ſed qcqd ſub corio
ẽ a uiſco qđ eſt iter cutem & carnẽ. Itẽ uiſce
ra circũfuſa cordi loca q̃ſi nitida eo q̃ ubi ui
ta & aĩa cõtineatur. Item uiſcera capita ner-
uorũ ex ſanguie & neruis copulata. Item &
tori q̃ illic torta uiſcera uideantur.

Viſcus generis maſculini plautus fecit: dictus
a ſimilitudine uiſcerum.

Viſcus ſpecies ẽ arboris: uñ & uiſcũ cõficitur
neutri generis quod putridũ dicitur. i quo
errant aues ad eſcas deſcendentes. Siquidẽ
& de hærba fit: quæ uaſcarago dicitur: dictũ

autem uiscum quia glutinosum est.
Visere: uisitare. uidere. cupide itueri.
Viso is desiderativū id est desidero uidere uisu. uiso uisis uisi uisens.
Visitur passiue boetius protulit.
Visiones nocturnæ. imagines. fantasiæ.
Visio species somnii. cū sicut i sōno reuelatū ē uigilāti dclaraturi: sicut uidēr amicū: quem ex lōgo nō uiderat: mox surgens sibi obuiat.
Vispilio fossarius mortuos sepeliens.
Vspiliões dicūt baiuli ul nudatoꝛs cadaueꝛ.
Visus dr qđ uerior sit cæteris sensibus ac præstātior & uelocior: āpliusq; uigilat quātū memoria iter cætera mētis officia. uicinior ē enī cerebro unde plurima manāt: ex quo fit ut ea quæ ad alios ptinēt. sēsus generaliter quo dā modo habeat uelut iudiciū cū dicimus uide quomodo sonet: oleat: sapiat calfacit.
Visus est ītimi ōculorū ignis & exterioris in unius corporis speciē cohærens sensus cū alio ud tangūt uel ab alio tangunt q tactus p corpus usq; ad animam se porrigit.
Visum: somniū. ostentum. prisc.
Visum neutri generis sicut dictum.
Vita dicta pp uigorē uel q uī teneat uiuendi nascendi atq; crescendi: unde & arbores uitā habere dicunt: qa gignūtur & crescunt.
Vita anima.
Vita a uiuo deriuatur a uita uitalis uitalia.
Vitat: declinat. cauet. effugit.
Vito as atio uitabilis. cōponit deuito iuito.
Vitare est qcquid cōtra uitam est declinare.
Vitabundus similis uitanti.
Vittæ dictæ q uincant: quibus crines inectuntur: fluentesq; ligantur capilli. Tocina autē extremitates uittarum dependens diuersorū colorū. Item qua corona uincitur.
Vitia leguminis genus dicta quod hæreat inflat uittæ ligantis.
Vitia dicta qđ petāt usū & uiciāt uelut uittæ.
Vitia apud grāmaticos illa dicūtur. quæ i eloquio uitare debemus. Sūt aūt hæc barbarismus. soloecismꝰ acyrogolia. cacephatō. pleonasmos. perisologia. macrologia. tātologia. eclipsis. rapinosis cacosinthetō. āphibologia.
Vitia id ē peccata. nihil sūt: sed priuatio boni hoc nomē accepit. quoꝝ auctor diabolus est.
Vitium peccatū. dedecus. macula.
Vincella hærba est: quæ sicut uitis quæq; proxima habet uinciendo circumligat.
Vitiosus: uanus. friuolus. ineptus.
Vitis dicta q uim habeat citius radicādi uel i uicem se innectat. uicinisq; arboribus reptando uinciatur.
Vitis usum primus noe instituit. apud græcos autem liberū repertorem appellant. genera uitium multa sunt quæ tamen mutationem loci qualitatem & nomina amittunt.
Vitiū genera sunt: metymeæ. tasiæ: mareotides scytiæ. lageos: purpurca: præcia. rheticai falerna amiea. argitis mior. rhodia. bumaste.
Vitis significat christū & i malo: hæc uitis. uitis: ide uinea uinū: qđ dr q̄si uitæ natū: unde uillū uinctū. uindemio id est uinū demo. uindemiator. uindemiabilis. uindemia.
Vitricus: secundus maritus.
Vitricus qui uxorem ex alio uiro filium aut filiam habentem ducit.
Vitricus quasi nouitricus q a matre nouus suscipiatur.
Vitrū dictū q i sui perspicuitate trāslucear. In aliis enim metallis qcquid ītus est latet: i uitro quilibet liquor uel species qualis est interius: talis exterius declaratur.
Vittū i fœnice prius iuentū ē a mercatoribus nauigantibus i uelo fluuio. accensis. n. glebis mox harenas trāslucētes cōspexerūt. mox ingeniosa sollertia nō his cōtenta ē sed aliis mixturis cōfecit. cogiur enī adiecto cypro ac uitro: tigitur & multis modis Obscianus lapis uitro ānumerat. Est. n. iterdū uirēs & niger: fertur uitri tēperamētū flexibile a quodam esse excogitatū: quē cæsar mox dcolari iussit
Vitæ significat puritatē cordis q̄ claret iuicē i cælis. uel puritatē fidei quæ ore & ope apit.
Vitula & uitulus a uiridi ætate dicti sunt. uel ab eo q sicut uirgo parua sit & nondū enixa Nam enixa iuuenca uel uacca dicitur.
Vitulus significat christū uel inocentem. & i mala parte quenq; luxuriosum.
Vitumnū & sentinū deos esse pagani puraverunt: quorū unū uitā: alterū sensum largiri finxerunt.
Vituperat: cōtumeliis afficit: uitio æquiperat componitur ex uitio & parat.
Viuax firmus: robustus diu uiuens:
Viuaria loca ubi pisces uiuunt.
Viua aqua quæ de fonte manans excipitur.
Viuidus: ualidus. fortis. animalis. rubicūdus.
Viuida: uia īclinata. Viuit de uita dr.
Viuo uiuis uixi uictū a ui uel a uireo dr. Inde uictus uictus uictia. uicto as. uita: unde uitalis. uitalia: uiuax: uiuēs. uiuidus. cōponit fuuo. cōuiuo: uñ cōuiuiū: cōuiuor. ris dr. uiuus a um. cōponitur uiuifico as & uiuificus.
Viuo uiui ueho.
Viuus: īcolumis. sanus. īteger. ītactus. uegetus.
Vixet pro uixisset ponit Virgilius.
Vix: difficile. tandem. aliquando.
Vlla: aliqua. diminutiuum ab una.
Vlai nomen loci siue portæ in susis sicut i troia orphea porta.
Vlai interpretatur palus siue dolor femoris aut dolor umbraculi.
Vlciscitur: punit. uindicat. damnat:
Vlciscimur iniuriā factā: uidicam uero ne fiat
Vlciscor & ulciscor ultus idem significabat antiquitus. Prisc.
Vlcus quod nascitur i cute putredo ipsa dictū. q oleat: uulnus uero qđ fit ferro uel fuste exterius.
Vlcus ris: ide ulcero as. Vlcerarij: marubiū

Vliginoſus ager ē qui ſemper uiget: humidus uero dici ē qui aliqñ ſiccat: uligo enī humor terræ eſt naturalis nunq̄ recedens.
Vliginoſum: humidū. pingue. fæcundum.
Vlmus genus arboris dicta q̄ u ignoſcis locis & humidis melius proficiat.
Vlmus ꝓpriū fructū non hēt: portare tñ uitē cū fructu ſolet: ſignificat ſæculares uiros q̄ ſpirituales uiros ſuſtentāt: q̄uis ipſi ſpiritualia dona non habeant.
Vlna brachiū aut foſſa aut inferi.
Vlna ſecundū quoſda utriuſq; manus extēſio eſt ſecūdum alios cubitus: quod magis uerū eſt: quia olenos græce brachiū dicitur.
Vlpicū: quod alii odorē hēt cū uino tritū calculoſis prodeſſe dicitur.
Vlta: uindicata. Vltus qui uindicauit.
Vltatus: dānatus. Vltio: uindicta. punitio.
Vltor facit me ipune ſit facta iniuria: defenſor uero curat ne fiat iniuria.
Vltrices diræ deæ apud paganos erāt: omnia abulciſcor.
Vlterior qui magis eſt ultra: hic & hec ulterior & hoc ulterius ab ultra.
Vltra: amplius ex altera parte.
Vltra ulterior ultimus.
Vltra & citra ita diſtinguūtur: citra ad nos. ultra uero illuc.
Vltra aduerbiū loci ponitur & præpoſitio cū regit caſum.
Vltrius poſtremus poſt oēs alios poſitus nouus
Vltro: ſponte. ſua uoluntate.
Vltro: inſuper non uoluntarie.
Vltro citroq; huc & illuc.
Vltus: defenſus. & uindicatus ſignificat.
Vltroneus: uoluntarius.
Vlua hærba paluſtris dicta ab uligine.
Vlua palus. Vlubræ ciuitas parua: illecebræ.
Vluia genus auis. Vlulæ a luctu & plāctu dicē.
Vlulæ i eſaia ab oi trāſlatiōe noīe ipe hebræo nihil appellant. Septuagita tñ ꝓ his ſanocentauros trāſtulerūt. Sūt q̄ ululas putāt eē aues nocturnas ab ululatione uocis quam efferūt quas uulgo gauones dicunt.
Vlulat: reſonat: ui clamat. uel uæ & luget.
Vlulatus: lamentū. mæror. luctus.
Vllus diminutiuum ab uno.
Vllus aliqs alicubi & uſq̄ aliqñ & nūq̄ hoc differunt: q̄ aliqs alicubi & aliqñ abſolute ꝓferunt: ut aliqs uenit. alicubi fui. aliqñ cōtigit Cū uero dico ullus pendet ex infinito omniū nūero: neceſſe ē enī ullus oium intelligere & cūctos nūeros ad hoc referri: & congrue unius diminutiuū dr & ad aliqd eē: quo prius & ultimus: ſūmus & unus. Similiter uſq̄ ad oīa loca refert: unq̄ ad oīa tpa: unde cōpoſita eoꝝ negatiua ſūt oium q̄ ꝓ ea ſignificant.
Vmbella lapis uiridis & uilis q & ſuccinū dr.
Vmbilicus eſt mediis locus corporis dictus q̄ ſit umbus iliū: unde & ambo appellatur locus i medio clipei a quo pendet. Ex eo enī infans in utero pēdet: ex eo etiam nutritur.
Vmbo ſcuti pars media eſt quaſi umblicus.
Vmbo, inde umblicus.
Vmbra eſt aer carens ſole: dicta q̄ fiat cū ſolis oblicitur radiis. Vmbella diminutiuū.
Vmbra mortis ſignificat obliuionem mentis a dei noticia: imitatio diaboli q̄ mors dicit: & mors carnis intelligitur: qa uera mors eſt aīæ.
Vmbrata: coronata.
Vmbræ: animæ. ſimulacra. imagines ſomnii.
Vmbræ genus piſcis.
Vmbrachia ciuitas i epiro quā auguſtus nicopoli appellauit ob uictoriā ꝓximæ leucadis
Vmbria pars tuſciæ: unde umber homo.
Vmbri italiæ gēs ſed gallog ueterū ꝓpago q̄ appēninū mōtē incolunt: de qbus hiſtoriæ. phibent: eo q̄ tempore aquoſæ cladis imbribus ſupfuerint. Ombros græce nominatos.
Vmbroſum: nemoroſum. opacum. amœnum umbram faciens.
Vmē: dignitas. Vmeri q̄ſi armi ad diſtinctiōnē a pecudibus. ꝓprie enī armi q̄drupedum ſūt. umeri uero hoīum. Vna: ſimul piter.
Vna comitatū ſignificat ut una pfectis pariter uero æq̄litatē: ut uiā pariter cum illo duxit.
Vna ſabbati uel prima ſabbati idem eſt quem nos diem dominicum dicimus.
Vnare: ad unū colligere: priſc.
Vno as aui & unio unis uniui unitū eiuſdē ſignificationis.
Vnca: curua. Vncare: curuare.
Vncia dicta q̄ uniuerſitatē minog̃ pōdeg̃ ſua unitate uinciat id ē cōplectatur: conſtat autē drachmis. viii. id ē ſcrupulis. xxiiii. ꝓinde legitimū pōdus habetur: qa numerus ſcrupulorum horas diei noctiſq; imitatur: uel qa libram efficit duodecies computata.
Vncia. xxiiii. ſcrupulis conſtat. ſic ſcribitur.
Vncus: curuus anchora.
Vncus: uncinus diminutiuum.
Vndat: abūdat. id eſt bullit. i cumulos ſurgit.
Vndo as: ab unda: ſimiliter abūdo & inūdo.
Vnda dr quaſi uda uel uniuerſa aqua: uel umbra uda: uñ undoſus. undula. undo as. undatio. Cōponit abūdo. inūdo; tio. blis. redūdo as: abundans tior tiſſimus. tia. Abunda cōponitur undinoſus.
Vnde: a quo. ex quo loco. ex qua re uel qua cā.
Vnde gentiū. interrogatiuū. ut ubi. nā gētis ſit & in qua gente.
Vndiq; ex omni parte. circūquaq;.
Vnguētū ē oē quod ex cōi oleo cōfectū ſpērū cōmixtiōe augeat: odoris iocūditatē ſumit: & longe redolēs: cuius genera q̄dā dīra locis ut thelimū; quedā ab inuentore. ut amaricinum. Sunt aut ex genere flog. ltē ex materiæ ſuæ qualitate: ut roſeū a roſa.
Vnguentariæ que unguēta faciunt.
Vnguens ex græco ονυκαω uocamus. Illi enī hos oniches uocāt: hic unguis huius unguis.
Vngues dicimus hoium: q̄ qa bene ſunt ꝓpoſi

ti:inde usq; ad pfectū unguē dicimus.ad cuius simili tudinē lapides supradunt:unde ungula deriuatur quasi per diminutionem: ungulæ uero equorum sunt aut auium.

Vngule genu tormētorum dicte q; effodiāt: hæ & fidiculæ.

Vngulus anulus gēmatus: hoc noīe dictus a sicut ungula carne:ita gēma anuli cingit auro.

Vngit unguēto uel oleo aut adipe perlauat.

Vngo gis xi.unctū unctor unctio:unctura:cōponit pungo:dicimus unguere & ungere:qa inter & uocalē u uim suam amittit.

Vnguen nis:adeps unguentum.

Vnguina:unctio.

Vnicornis & unicornus bestia est dicta q; unū cornū habeat:idem rhinoceros.

Vnicus:singularis summus.præclarus.

Vnicæ summæ.

Vnicus pomporum:uas aucupis:

Vnicuba unius uiri uxor.

Vniones quædā margaritæ sunt alterū nomē habentes quod tm̄ unus nunq; duo simul uel tres reperiantur.hic unio huius unionis.

Vnire:adiungere.consonare.in unum facere.

Vnionis & uno as eiusdem significationis.

Vnitio:coniunctio.media pars.

Vnitus:unum quid factus.

Vniuersi omnes: uniuersus uero populus uel cætus id est per unumquenq;.

Vniuersitas ab uno dicta q; i unitatē colligat.

Vniuira:unum uirum habens mulier.

Vniuoca dīr qn̄ duarū aut pluriū rerū unum nomē ē.& diffinitio una: ut hois & bouis aial qd' ē substātia aiata sensibilis.Aequocorū uero diuersa ē definitio:ut hois & qd' pingitur.

Vnq̄:aliquando quandoq;.

Vnq̄ ad oia tēpora refertur:nunq̄ uero oium temporum negatiuum.

Vnus ad nūerū pertinet:solus uero de multis intelligit.Itē unus a multis: unicus uero solus ē.Itaq; unus numerat:unicus itra numerū finit.unus ex græco trahit:unū enī græce enadicit.Sic duo & tres quos illi δυο και τρια dyo & tria appellant.prisc.

Vnus una unū uuius & uni facit genitiuum & datiuū.Scdm ātiquos uero uni unæ uni uno. sicut & cætera noīa q̄ declinant scdm pnoīa q̄ sūt octo & ab eis cōpositā:unus.solus.totus ullus.nullus.alius.iter & alter.alteruter.neuter.uterq;.Sed producūt penultimā.pœtica autē auctoritate breuiat.nisi alius qd' semp producit & alterius qd' semp breuiat:ut qd'i syllabis creuit:minuat' i tpe:& alius crescat saltē in tpe.& sit differētia: quorū omniū tres hnt solū uocatiuos.unus.solus.totus.

Vnus unde unio nis.unitus unitas.ullus cōponitur nullus & nihilū.unanimis.unamiter.& uniuersus uniuersitas.uniuersalis.uniuersaliter.unicornis.aduno as.

Vocat:clamat.inuitat.uominat.appellat.

Vocatiuus casus dcūs qa p eū aliquē uocamus ut ō Virgilī:dī & salutatorius: qa p eū salutamus:ut salue o æneа:q semp secundæ psonæ iūgit. Nā reliq casus tertiæ psonæ sunt.

Vocabulū icorporaliū rerū dicebat:dī et uocabulū qd' sit i rebus inanimatis:ut est lapis.

Vocales dicte q; p se uocē faciant: & sine qbus litteralis uox proferri nō pōt.a.e.i.o.u.

Vocifero & uociferor eiusdē significatiōis antiquitus:a fero componitur.

Vociferatur:fortiter clamat.uocitat.appellat. frequenter uocat.

Vogesus fluuius prope lingonas.

Vola media ps manus:inde & uolare dicimus.

Vola manus uel palma uel manus illata.

Volare uelis alarum dictum:uel a uelocitate.

Volat pennis decurrit uelociter currit.

Volo as:inde uolatus:uolito.uolucer cris.creōponitur aduolo.deuolo.euolo. reuolo.in uolo.conuoluo.ambulo cum suis.

Volema genus pyrii: Vir.

Volema genus oliuæ dicta q; magnitudine uolam implant.

Volenū gallica līgua bonū & magnum dicit

Volitat:uelociter uolat.pcurrit.a uolo as frequentatiuum. Volo as.pennis decuro.

Volo uis uoluntatem habeo.

Vola a græco βουλομαι boylomai facit secūdā psonā p cōcisionē i & mutationē o i c.adctiōe is ue is ātiqtus:& ei i i lōga uis cā Tertiā quoq; p cōcisionē i uult ātiqtus & o i uult.

Volumus ,p i u hēc: scda psona a tertia sit addita is:uult uultis.fert ferus.est estis.Tertia a prima o i unt uolo uolūt.Et p cætera huiusmodi regulā seruat tertiā cōiugatiōis.Impatiuo dficit q̄uis cōpositā habeat.Sed p hoc utimur ueli uelit:uellē pns & p̄teritū ipfectum optatiui corruptū est:qa a scda corrupta fit: uelī futuræ optatiuū ,pter dfiam uolam uoles uolet. Alia uero q̄ a pria cōiugatiōe solēt nasci itegra remanēt: p̄ter uelim ut dictū ē.

Volo minus e q̄ opto. opto minus q̄ cupio.

Volo uis ide uultus:uñ toruus.uolūtas.uolūtarius ne.uoluptas.cōponit nolo & malo.

Volsci populi sunt italiæ.

Volubile quod uolui potest.

Volubilie ē qui quod uidet totum desiderat unde uolubilitas mutatio.

Volucres a uolādo dicte:nā uñ uolare:inde & ābulare dicimus: uolare enī dicit media ps manus uel pedis:quarū motu pēnæ agitātur.

Volucres ñ solū aues uocamus:sed ēt qcqd nimia uelocitate currit:sed cū adiectiōe:ut uolucrē equū.uolucres sagittæ q; his pennæ adglutinant. Sine adiectiōe uero alites tm̄:hæc uolucris ,p aue dicit:hic uolucer & hæc uolucris & hoc uolucre pro ueloci.

Volucres uel aues significāt sanctos cælestem uitā tenētes: uel dæmones & malos.

Volucres cæli interdū significant supbos:prosententia enī pūtis loci allegoria ē tenenda.

Voluit cogitat.disponit.præcipitat.

Voluo uoluis uolui: uoluor uolutꝰ: ide dr̃ uolumẽ uolutor. atio uolubilis. liter uolubilitas uoluto as: ide uolutabrũ. cõponi t̃ aduoluo. uulgus ẽt uoluẽdo agẽs cũ suis.

Volui dicti q; sint uolubiles & rotũdi.

Volumen est liber a uoluẽdo dcũs: sicut uolumina legis.

Volũtas p n desideriũ ẽ nõdũ adeptæ rei uoluptas uero p p adeptæ delectatio ẽ bene uel male.

Volũtas ab eo qđ ẽ uelle noiata est.

Volũtas uis animi iuiolata uel spõtanea.

Volũtas ẽ generale nomẽ oiũm legaliũ iſtrũmẽtoꝝ. q qa nõ ui sed uolũtate p̃cedit. iõ sic dicitur.

Volũtas nõ ẽ nisi i bõis: nã i malis & flagitiosis. factis cupiditas ꝓprie dr̃ no uolũtas.

Volũtates dei duæ eẽ dr̃. una q̃ deũ uelle dicimus. qđ alios facit uelle. sed q̃ multa uult nec facit: cũ ſacti ab illo inſpirati ꝓ qbuſdã orãt qđ nõ fit. altera q̃ cũ eius p̃ſẽtia ſẽpiterna est ſcdm quã in cælo & i terra oĩa quecũq; uoluit nõ ſolũ p̃terita & p̃ntia ſed ẽt futura iã fecit. Scdm hanc ẽt dicimus fiet ſi deus uoluerit: nõ qa mutet uolũtas: ſed qa id qđ ab æterno eius imutabili p̃paratũ est uolũtate. tũc erit ſcdm hoc q; dr̃: deus oĩa facere q̃ uult: fienda. ſcdm uero q; aliq d dr̃ uelle qđ alios facit uelle: nec tamẽ facit ſicut cũ ſacti inſpirati ab illo ꝓ qbuſdã orãt qđ nõ fit: tũc ex dilectiõe dr̃ uelle. qđ ex meliori tamẽ ꝓ uidẽtiæ ꝓfectu nõ facit: qa aliter.

Voluiſinæ & galbinæ noĩa ſũt ciuitatũ plura liter.

Volutabra dicta q; ibi apri uel porci uoluũtur.

Volutat cogitat. ſẽſũ uoluit: freq̃nter uoluit.

Volupia dea paganoꝝ a uoluptate dicta.

Volutina dea paganaꝝ quã in uolumẽtis folliculoꝝ ſegitis p̃eſſe dixerunt.

Voluus dictus q; ſit eius radix uolubilis & rotunda.

Voluus agreſtis frequẽter i cibo ſumptus uulnera ſanat.

Volux cis barbaꝝ ꝓpriũ breuiatur penultia ſic ſimilia barbara.

Vomet. dcũs q; humũ eruat: uel ab euomẽdo terrã. hic uomis uel uomer eris aratri deus ẽ

Vomex: ſũmitas uomeris. uomo ia.

Vomitus fit ut nihil ſtomachũ teneat ex frigore uel ex flecmoꝝ abũdãtia uel coleꝝ.

Vomica genus apoſtematis quo egerẽdo inteſtina epar emittũt.

Vopiſcus de geminis filiis ille dr̃: q altero abortio legitime natus fuerit.

Vorago. pfũditas: abſorbitio. baratrũ.

Vorat glurit.

Vorax guloſus glutto. deuorator.

Vortex uorago equæ a uertẽdo.

Voti cõpos. faciẽs qđ uult p̃fector uoti.

Votificat. uotum libat.

Votiſſimũ qđ iam dedicatum est uoto.

Votiuũ qđ ꝓmiſſũ est uotis.

Votrax genus lacerti ẽ: dcã q; ranæ hẽat faciẽ. Nã græce rana βατραχοσ batrachos dr̃:

Votũ uolũtate ꝓmiſſũ ſpõte donũ.

Vouet ſpõte ꝓmittit. optat. uoueo es uoui uotũ ide iuitus: uotiuus a. um. Cõponit deuoueo. deuotus deuoto as.

Vox materia uerboꝝ eæ: uerba uero formata uocẽ indicãt.

Vox dr̃ a uocãdo uel a boo βοαω βοω

Vox est aeris ad liguã pcuſſio q̃ p q̃ſdã arteriãs gutturis ab aĩali ꝓfert. S. ut eni ſõi quos lingua nõ formarãt tuſſis aſt ñ ſũt uox. ſi sit ſola linguæ pcuſſio ẽ uox. Si uero talis pcuſſio ut linguã redigat ſonũ: locutio est. Quod ſi uis q̃dã imaginationis addat: ſignificatiua uox redditur.

Vox uocis: inde uocula: uocalis: ſemiuocalis.

Voco as. uocator tio. uocalis uocabilis. uñ cõponit aduoco aduocatus ti. euoco iuoco: reuoco. A uoce cõpõit uocifero aris. æquocus ca. cũ æquoco cas. uniuocus ca. cũ.

Vox est aer ad liguẽ ictus auditu ſẽſibilis. plato ãt nõ eẽ uocẽ corpus putat. nõ eni pcuſſus inqt ſed plaga ipſaq; pcuſſio. i. uox animantiũ ꝓprie uox ẽ: nã in aliis abuſiue. Vocis uero. ſpecies ſũt multæ. harmonia ſyphonia. euphomia. diaſtema. dyeſis. tonos. cautus arſis

Vox græce dicta a βοαω βοω. i. ſono uel latine dicta q; uolũtatem animi abuũdet. uel uox a uocãdo: Voces mutoꝝ animaliũ ſic d̃ clarãte efferũt. Aqlas clãgere. accipitres pipliaſ: uultures pulpulaſ coruos cruxata uel crocitare: Miluos lupire uel iuiere. Olores drẽſare Grues gruere. Ciconias crotolaſ. Anſeres griare uel ſclingere. Pauones paupulare. Gallos cucurrire uel cãtare. Anates tetrifitare. Turtures gemere. Palũbes paucitate. Perdices cacabare. Graculos fringulire uel grincire. noctuas cucubire. Merulas fridire uel zinziare. Turdos cucillare uel facillare uel ſoccitare. Stunos paſſitare. Hirũdies minurrire uel triciſſare. Paſſeres triciaſ. apes bõbillare uel bouire. Cicadas fritunire. Feras ẽt ꝓprias uoces habere ita ꝓnũciãt. Leões fremere: Tigrides rachare. Pardo: felire. pãthetas caurire. Vrſos uocare uel ſeuiſ. Apros frẽdere. ynces urcare. Lupos ululare. Serpentes ſibillare. Elephãtos batrire. Ognagros magillare. Ceruos ſurbire. Tauros mugare. Equos hinnire: Aſinos rudere. Porcos grunire: Verres qritare: Arietes criſſitare: Oues ballare: Hircos micite. Hædos uebare: Canes latrare Vlpes gannire: Catulos clatire: Lepores uagire: Muſtellas murire: Solices deſtalare: Ranas ranire uel coaxare.

Vpupa ſpurciſſima auis græce dicta q; ſtraco re humano & ferenti paſcitur ſimo: criſtrata est pennis & roſtrata.

Vt caldiaca lingua ignis: quẽ colebãt iudei. incendium.
Vr. iden dr̃ ignis: ide uro is. ustio ustor. lra. in de iracor. iratus. iracundus ira undans ustus ta um: semiustus. bustũ: uorans ustũ cõponit aduro inuro cõburo. componit urtica: urna unde fumus.
Vranus ουρα νοῦ græce cælũ. Vranus ipm firmamentum.
Vrania: musa astrologia:
Vrania poli motus scrutatur & astra.
Vranus dr̃ piscis ab oculo quẽ in capite habet quo semper supra intendit.
Vrbani uocabant q. romæ habitabãt: q uero in cæteris locis oppidũ. Nã sola roma urbs, cætera oppida.
Vrbs dr̃ ab orbe. i. a rotũitate uel ab uruo. i. sulco aratri
Vrbs. edificiũ ciuitatis ipsa mœnia sũt ciuitas uero nõ saxa se habitatores uocantur.
Vrbs dicta. ab orbe qa antiq ciuitate ĩ orbe faciebãt uel ab urno pte aratri quo muri designabãt locus eni futuræ ciuitatis sulco designabat. i. arotro: qđ taurus & uacca trahebãt Oppidũ ad opes pertinet. urbs ad mœnia: ciuitas ad hĩtantes.
Vrceus: uas aquariũ. inde urceolus dinutiuũ.
Vredo uentus urens.
Vrget: instat. insidiat icumbit.
Vrias interpretat lux mea dei. Etheus aũt ab scissus. uel q in ueritate nõ stetit.
Vriel: ignis dei iterpretat. sicut legimus ignẽ apparuisse in sylo.
Vri. uituli agrestes: quos quidã uocãt bobalos sed dissimiles.
Vri agrestes boues sũt ĩ germania habẽtes cornua ptensa: ut gerulæ capacitate magna: dicta a montibus. opos mons est.
Vrsi maximi boues sunt, maiores cæteris aialibus præter elephantos.
Vrina dicta q urat seu ex renib egerit: cuius ĩdicio salus & ægritudo futura mõstratur.
Vrit cõburit: torret sollicitat.
Vroris ussi ustũ. ab ur deriuat. Vrit æstu seu siccitate: frigore & cõscientia:
Vrna mẽsura ẽ. quã. qdã qrtariũ dñt. q qttuor sextarios capit: pprie ãt ẽ quæ p cõdẽdis defunctorũ cineribus adhiberi solet.
Vrsus dictus fert q ore suo formet fœtus q̃si ortus. nã aiũt eos informes generar. xxx. dies tpus: & carmẽ quãdã nasci: quã mater labendo in mẽbra cõponit.
Vrtica dicta q tactus eius corpus adurat ẽ. n. ignææ naturæ & tactu perurit.
Vtrũ pars aratri q̃ plicatur.
Vs filius arã nepos sem traconitidis cõditor: q iter palestinã & cele syriã tenuit principatum uñ fuit iob. Vs q̃ & ausitidis regio est sita ab us nepote sem. iterpretat cõsiliator.
Vscũdũ oppidũ oriẽtis qđ ab ipsis habitatur.
Vsia ουσια græce substãtia. nã græci ουσιαν dicũt.
Vsiadis: substãtialis.
Vsia uermis est porci: dictus q urit & ardet.
Vssit: combussit.
Vssitat: comburit frequenter.
Vsitatũ: solitũ familiare. ab usu deriuat.
Vspiam: alicubi. aliquo loco.
Vsq̃: alicubi. ad oĩa loca refert: uñ nusq̃. ptisc
Vsq; diu. adeo. deniq; lõgitudinẽ loci uel tẽporis significat.
Vsquequaq; p oĩa nimis: ex toto: oĩ modo.
Vsquequo: quãdiui quousq; ad quẽ finem.
Vsqui: marsi.
Vstũ: cõbustum. Vror eris: ustus: ustio. ustor. ustulatus.
Vstrina locus ubi cõburunt pecora.
Vsura ẽ icremẽtũ fœnoris ab usurariis credita: uñ & dr̃. Vsurarũ amatoribus nulla rõne manus ponimus: usura uox cõiũctrix.
Vsuri: usui habituri.
Vsurpat: illicite utit. psumitur.
Vsus assiduitas crebra locutio.
Vsus quo in re ĩstructa utimur: ut ĩ codice legere ĩ tabulis ludeꝛ: sed & ipse fructus agrorũ qa eo utimur usus dr̃. Vsus ãt fructis dr̃ qa solo usu habet fructus eius: manẽte apd alium iure.
Vsucapio ẽ adeptio dñi p cõtinuationẽ iustæ possessiõis uel biennii uel alicuius tpis usucapionis.
Vt: quẽadmodũ. sicut. Vt post. stati.
Vt aduerbiũ tpis ẽ: ponit ẽt p utinã. mõ ẽ admittãdi & significat q̃: mõ cõiũctio causalis sicut uolo ut ubi ego sum: illi sint mecũ.
Vt, aduerbiũ tpis: pote & similitedinis esse & adiecta ĩ qđ ẽ uti: idẽ significat: cui adiicit. nã sitq; aduerbiũ optatiuũ utinã: cõponunt aduerbia similitudinis: uelut ueluti: cõiunctio ẽt causalis accipit.
Vt ẽ ẽt optatiuũ: ut deus illũ pdat: hoc est ut nã. Vt igit & uti idẽ significat: aduerbiũ qdẽ qñ tps uel similitudinẽ uel qualitatẽ sine interrogationem. i. qñ significat. Quãdo uero gua uel an græcas cũiunctiões significat: loco cõiunctiõis accipit pterea utiq; cõponit ide p uidelicet affirmãdi aduerbiũ.
Vt uti uter ppositæ grauãt p oẽs syllabas: subiectæ uero generalẽ seruãt accentum:
Vt inde uti utinã utq; uelut ueluti.
Vtensilia: uiatici sumptus: usibus apta.
Vter utris neutrũ est & masculinũ fixum.
Vter utra utrũ utrius adiectiuũ ad quẽlibet de duobus: ut uter nostrũ ueniat. i. unus: cũ uero uterq; dicimus ãbo significat unde deriuatur utrũ aduerbiũ.
Vter: unus de duobus.
Vterq; duo siue ambo: q̃sq; oẽs.
Vterq; de duobus: utriq; uero de binis.
Vter & utrũ differũt: cũ eni dicit utrum uis eligere: significat aut hoc aut illud: uter aũt accipit p ponis. ut uter uult ueniat: id est q uult de duobus.

Vterini dicti q̄ sint ex diuersis partibus & uno utero edicti. nā uterus tantum est mulieris.
Vterus masculinum: uteq; neutr& ut donatus dicit.
Vterū solæ mulieres habent in quo cōcipūt. Cōsūdunt tñ hoc auctores & uterū pro utriusq; sexus uentre ponūt: dictus autem q̄ uterus sit duplex & ab utraq; in duas se diuidat partes quæ in diuersum diffusæ ac replexæ circunplicant: uel q̄ interius impleant fœtu: hinc & uter dictus q̄ aliquid intrinsecus habeat & mēbra & uiscera.
Vterus ri: inde uterinus uterina: componit adulter alienum uterū terens.
Vti: ut statim: uelut.
Vti. postq̄ aduerbiū tēporis. uti est qd' in suū uenerit ad id qd' rite amas obtinēdū referre. Nā usus illicitus: abusus & abusio potius noianda est.
Vti est assumere aliquid in facultatem uoluntatis frui uero est uti cum gaudio nō spe sed re. proinde ois qui fruitur utitur: nō ois qui utitur fruitur sed id quod in facultatē uoluntatis assumitur: nō ppter illud ipsum sed ppter aliud appetitur.
Vti. frui. potiri. uesci.
Vtor eris usus: inde usualis usualiter: usura. usitatus tata tatū: componitur usufructus: usurpo, abusiue. abutor. coutor.
Vto & utor idem significabat antiquitus.
Vtica ciuitas africe in ora maris sita.
Vtile ad usum perpetuū: aptū uero ad tempus.
Vtilitas est quod agit charitas ut sibi prosit.
Vtilitas. lucrum. compēdium.
Vtinam ut fiat opto: aduerbium optandi.
Vtpote. tanq̄. ueluti. quasi. ut primū. mox: ut quōdam. ut aliquando.
Vtres: uasa uinaria ab utero dicti.
Vtriq;. ambo. utriq; de binis: utrinq; ex utraq; parte ambo.
Vtriuslibet. cuiuslibet.
Vtriusuis: unius duorum: cuiusuis.
Vtrobiq; undiq;.
Vtrobiq; ibi & ibi in ambobus locis.
Vtrum: dialectica interrogatio habēs se ad utrūq; ideſt ad affirmationem & negationem. ut cum dico interrogans utrum sit cælum rotūdum. potes respondere. cælū est rotundū: cælū nō ē rotūdū.
Vtrum? sit nec ne? si illic uel illic.
Vtrumlibet. quod ex his placet.
Vtrumq;. in ambo loca de duobus.
Vuæ dictæ q̄ intrinsecus sunt humore plenæ succiq; & pinguedinis. Nam humidum est quod extriuſ humorem habet: uuidū q̄ p interius. Vuarū multa sunt genera exqbus sunt p̄coquæ quæ cito matureſcunt: duracinæ: purpureæ: a colore dactilæa longitudine. Rhodiæ & lybicæ a loco: cerauniæ q̄ rubeant. ſtephanitæ: tripedianæ: uuciariæ. cidonitæ. durabiles per totam hyemem ueniculæ & numensianæ. Suburbanæ quia fructus earum ad escam uelut poma ī urbibus uænduntur. Commendant enim eas & species & saporis iocunditas. Genera illarum quæ uino deseruiunt sunt plurima ex quibus aminea dicta quasi sine minio: quod album uinū reddit. Amineala, nia quia plus oibus lanuginem habet. Rubiliana q̄ rubeat. Fæcinia minuti azimi & duræ cutis nobilis. plus cæteris fæces fert. unde & dicit. Apianæ dulce uinum faciunt: quas n si cito legis a uespis & apibus infestantur: unde & dicuntur balanitæ dictæ græce a magnitudine: biturice a regione: quæ in macra terra non dificiunt: huius meriti & basilica est. Argitis: gracula uitis alba fertilis latis foliis. Inertula nigra boni & lenis uini: unde & quasi iners dicit. Orticæ a regione. elboæ a colore q̄ neq; nigræ nec albæ sunt.
Vua significat fructus iustitiæ & in malo.
Vua lupina dicta q̄ semen eius uuæ simile est. hæc stringos græce dicitur.
Vuidus: crassus, pinguis,
Vuidū est quod intrinsecus habet humorē: humidum uero q̄ extriusecus.
Vulna dicta quasi ualua ideſt ianua uentris: uel q̄ semen recipiat: uel q̄ ex ea fœtus procedat.
Vulcanalia festiuitas paganorum: quā græci ephestiam uocauerunt.
Vulcanus ignis dictus quasi uolans candor uel quasi uolicanus: q̄ per aerem uolet: qui idcirco de femore iunonis natus fingit: q̄ fulmina de uno aere nascuntur: claudus quia per naturam nūquam rectus est ignis. Auctor fabrorum in fornace: quia sine igne nullum genus metalli funditur.
Vulgatur. innotescit. diffamatur.
Vulgare. commune. uile. populare.
Vulgo. passim. confuse. inordinate.
Vulgo incondite: ubiq;.
Vulgia. labellorum obiortiones
Vulgus populus promiscuus. plebs.
Vulgus passim inhabitans multitudo dictum quasi quisq; quod uult faciat.
Vulgus a uolendo uel uoluntate uagus. prisc.
Vulgus masculinum uel neutrum est. Sēper tamen secundum regulam masculini declinantur.
Vulmos dicimus: q̄ dum iter agere solēt uel hyeme soluuntur & lassi fiunt & deficiunt: & infrigidant & uix anhelant: isti dicunt græce phagi ἀπὸ τοῦ φαγεῖν ideſt comedere ex nimio appetitu ciborum: & non præmasticant.
Vulnerat. fauciat. confodit. conficit.
Vulnus ad animum refertur: ulcus uero ad corporis iniuriam. Item uulnus corporis recēs plaga ulcus uero inueteratum uulnus. Item uulnus cor aliqua uiolentia fit exterius quasi ui: ulcus uero ipsa putredo uel quod ex interiori parte procedet.
Vulnera exterius fiunt ui.
Vlcera uero ab interioribus procedunt.
Vulpes dicta quasi uolupes: est enim uolubilis pedibus: & nunq̄ rectis itineribus sed tortis anfractibus currit. fraudulentum animal: quæ in fossis & in specubus absconditur. Vnde dominus ait. Vulpes foueas habent. Hæc & in insidiis decipit. Nā dicitur q̄ dum non habuerit escam: fingit se mortuam: terra iuoluta: sicq; descendētes ad cadauer aues rapit & deuorat.

Vulpes;lachrymula pinus sibi medet: & iminentē mortem propellit.
Vulpes significat diabolum hæreticum peccatorē callidum.
Vulpes uulpecula facit diminutiuum.
Volsci genus campaniæ nō longe ab urbe: ausones dicti sunt ueruti incedebant.
Vultur a uolatu tardo nominata dicit;magnitudi neqppe corporis præpetes uolatus nō habet;has q dam dicunt concubitu non miscerī;& sine copula concipere & generare. Natos eorum pene usq; ad centum annos procedere.
Vulture, sicut & aquilæ ultra maria cadauera sen tiunt;hæ signis quibusdā mortem hominū dicūt nunciare;lachrymabile scilicet bellū;multo agmi ne sequentes.
Vultur tis & uulturius facit nominatiuum.
Vulturnus fluuius italiæ uadosus.
Vulturnus uentus qui & calcias dicitur: dexterior subsolani dictus q; alte tonat.
Vultuosus.cōtristatus uultu.tristis.mutabilis. pul cher & formosus ē uultu.
Vultus dictus q; per eum uoluntas animi ostendit Secundum uoluntatem enim in uarios motus mu tatur,unde a facie differt. Nam facies simpliciter accipitur de uniuscuiusq; naturali aspectu qui nō leuiter mutat;uultus uero animoꝝ qualitatem si gnificat quæ in uaria mutat. unde & luctuosi di cunt qui uultum sæpe commutant dicimus & uul tum cæli & maris quia commutat.
Vultus significat illuminationem noticiæ. uerum iudicium.
Vxores dicte quasi unxores. Mos enim erat antiqui tus;ut nubentes puellæ semel uenirent ad limen mariti;prius q; in grederent ornarēt se lineis uit tis & oleo ūgerent. alii ab usu dictas putant quasi usores. Tres autem ob cās ducit uxor. prima cau sa est pliis,unde in genesi legitur;& benedixit eos dicens Crescite & multiplicamini;Secunda causa adiutorii de qua ibidem. Non est bonum esse ho minem solum;faciamur ei adiutorium simile si bi;Tertia causa incontinentiæ;unde dicit apostolus;Si quis est incontinens nubat tantum in domino. In eligendo marito quattuor expectari solent uirtus.genus.pulchritudo.sapientia; quæ potior est Item in eligēda uxore quattuor.pulchritudo. genus.diuitiæ.mores;qui meliores sunt. Tria requruntur in nuptiis.fides.proles;sacramentum. In fide attenditur ne præter coniugale uinculum cur altero uel altera concubatur. In prole;ut amanter suscipiatur. In sacramento,ut coniugium nō sepa retur; nec dimissus uel dimissa alteri coniungat pro aliqua prolisa causa. Vxoris species duæ sunt una matrumfamilias quæ certis solēnis fiebat & per coemptionem nam prius se inuicem interroga bāt; si unus paterfamilias altera materfamilias al teri uellet esse.respondebaturq; se uelle. & tūc ue niebat in manum uiri. Altera uero usu;tertia quo q; farreo fiebat;sed cum farratio solis pontifici/ bus conueniebat. Vxesis;amplificatio grecū est.
Vximia citerioris hispaniæ ciuitas qua euertit pō/ peius.
Vxorius uxori seruiens;uxori deditus.

Littera usq; ad augu/ sti tēpus i usu nō erat apud latinos.& digne hoc tpe quo Christi nomē inotuit;quia in figura crucis Christi scribitur.
X in græcis proch ha betur & scribitur.
Xandicos macedonū lingua aprilis mēsis.
Xanthus & simois nomina fluuium troiæ.
Xanthus cretensium rex fuit.
Xantippus lacedæmonum rex.
Xenia.pmia.dona.munera.beneficia.
Xenodochium ξενοδοχον græce pegrinorū su/ sceptio dicit. Nā hyrcanus princeps iudæorū ab stractis tribus millibus auri talentis de Dauid se/ pulchro.at iocho hierusalē obsidēti.ccc.dedit dē reliquo uero xenodochia istituit;ut inuidiam auferret.
Xenodochium græce collactiuum.
Xenos hospes δεχομαι dechomai recipio hospi/ tium;receptaculum.
Xenophon nomē cuiusdam historiographi & phi losophi.
Xerapellinæ dicuntur ueteres uestes & precisæ.
Xerolopbol siccus ceruus uel potius tumulus. Nā ξερος siccus & λοφος tumulus.
Xerolybia;sicca lybia;deserta;
Xerophagia est abstinētia cibor humēriū. unde & dicit;eo q; siccis qbusdā utat;Xero est siccum.
Xerxes rex psaꝝ filius darii; ægyptumq; a patre di sscesserat cepit & gratiā nimia multitudine nauiū & amatorum inuasit;sed uictus tamen refugit.
Xerotes;siccites.
Xeyatus;locus deambulationis.
Xiphilon hærba ad capitis fracturam idest miloq stidos hærba saluia.
Xylon ξυλον græce lignum.
Xylobalsamum;lignum balsami græce.
Xylocasia.lignum casiæ.
Xylomasticon;lignum masticis.
Xyromerra;mixtura myrrhæ & aloes;ū de mortuo rum corpora condiuntur ne putrescant.
Xyromata;aromata.
Xystarches athletarum princeps;subsitiæ priceps
Xystus;locus deambulationis.
Xofer tuscorum lingua octuber mensis.

Et z in solis græcis nomini bus scribunt. y.&.z. litte/ras a græcis usurpauit lati nitas propter noia scilicet græca. Nā usq; ad augusti tempus p.z. duas sp̄one/ bant. y. pythagoras ad exē plū uitæ humanæ primis

formauit:cuius uirgula ſubterior primam ætatē ſignificat incertam:Biuium autem quod ſupeſt ab adoleſcentia incipit:cuius dextera pars ardua eſt:ſed ad beatam uitam tendit. Siniſtra facilior ſed a luce ad interitum deducens. Omnia græca noſa quæ in uſum latini ſermonis ueniunt: per y ſcribenda ſunt.

Yer & erana hebraice iunius menſis.

Littera pro græcis nominibus admiſſa eſt uſq; ad auguſti tēpus pro.z: duas ponebat ſſ.ut maſſa pro maza ponitur etiam pro.d. ut mezentius pro medentius.

Zaab ſpecies auri: legimus.n. ſpecies auri nunc offaz:nunc tarſis:nunc obrizum.

Zaba monumentum in plio uirorum fortium.

Zabatus.criſtatus.galeatus.

Zabel interpretatur ſplendor.

Zaberna.ubi ueſtes donantur:uelquodlibet aliud

Zaberna:arca uel armariolum.

Zabin intellectus.

Zabulon interpretatur fluxus noctis:odor ſuauitatis.habitaculum pulchritudinis.

Zabulon interpretat habitaculū .ſextū.n.hūc filium genuit Lya. Propterea iā ſecura dixit:hītabit mecū uir meus:unde & filius eius dictus ē habitaculum.

Zabulus eſt ſathanas quod latine ſonat aduerſarius uel tranſgreſſor.

Zacharias interpretatur memoria domini.nā āno. lxx deſolatiōis tēpli cōpleto zacharia p̄dicāte moratus ē dei populus:& reædificata ē urbs & tēplū & qd' canit:memorare teſtamēti ſui ſancti.

Zacheus interpretat iuſtus uel iuſtificatus ſeu iuſtificandus:ſyrū nomē ē:ſignificat humanū genus.

Zacynthos eſt inſula achaiæ.

Zai interpretatur alimentum mundi:littera eſt hebraica.

Zamri interpretatur iſte lacefcens uel amaricans.p prie q̄ peccando amaricauerit pop'lū iſrael.

Zame fons in africa canoras uoces facit.

Zamli interpretatur pſalmus uel cantieum.

Zande ciuitas iuxta ſiciliam.

Zar apud hebræos dicitur ſecundus menſis id eſt aprilis.

Zarda.apalienatus.

Zara in cuius manum erat coccinum interpretatur oriēta:quia primus apparuit. ſiue q̄ plurimi iuſti ex eo nati ſunt.

Zarea interpretatur exortus omnis.

Zauas ideſt rutas.

Zeb interpretatur lupus.

Zebeæ interpretat hoſtia:ſed lupi hoſtia quā ſuffocauerit lupus:

Zebeæ hoſtia perfecta in malis.

Zebeus interpretat ſacrificium hic.

Zebedeus donatus ſiue fluens iſte interp̄tat.

Zebub interp̄tat muſca.unde belzebub uir uel deus muſcarum.

Zeba hebraice uictimas populi.ſiue uictimam ſignificat.

Zef uicus cuius habitatores dicti ſūt zefei:i quo rū regiōe ſe abſcōderat dauid cū eū pſequeret ſaul.

Zephiri interp̄tant florētes galli.

Zephyrus græce dictus q̄ flores & gramina eius flatu uiuificent:hic fauonius dicit latine.

Zeir interpretat terra commutata.

Zelares ,ppriū fuit

Zelari dicit qui cū cruciatu mentis caſtitatem cuſtodit uxoris.

Zelare:amare: meliora æmulari.in bonā partē & in malā inuidiari fœlicitati alterius.

Zelo as.& zelor aris.

Zelphaancilla lyæ:interp̄tat oriens.

Zelus:inuidia:contentio.

Zelus i bonā partē accipi poteſt: cū qs nititur ea quæ meliora ſūt æmulari:& in malā partē cū qs dolet alium ſe eſſe meliorem. Inuidia uero aliena felicitate torquet.

Zelotypus:ſuſpicioſus: ab omnibus timēr uxorē: æmulās.

Zelotypia ,ppe mala ſuſpitio cōtra uxorē emulari

Zelotes ſimon dictus eſt auico cana:qui interpretatur zelus

Zema.olla.

Zemirne calami:uel ſmyrne reſina.

Zemelantes lapidis genus.

Zema ζυμη fermentum.græcum eſt.

Zenobia regina fuit quæ occiſo donato marito orientem tenuit:hanc aurelianus cæpit prope antiochiam.

Zeno philoſophus ſtoicorum.

Zenones antea dicebantur:qui nūc gālli ſenones uocantur.

Zerates pondus duobus calculis conſtat: uel filiq̄ una & dimidia & ſic ſcribitur.

Zerne imperigines græce.

Zethe hyemales ideſt domus hyemales: quas calidas facit ſubducta flamma.

Zete æſtiuales.quas frigidas facit ſubducta aqua.

Zete domus:quæ ſubtus pedes habent aquas.

Zetus philoſophus quidam qui apud græcos i muſica primus claruit.

Zetus & orphialtes gigantes qui contra deos fuerūt

Zetus & calais aquilonis filii fuerunt.

ζεῦγμα zeugma iugatio. nam ζεῦγος iugum. ζεύγνυω iungo.

Zeugma in pluribus ſenſibus unius uerbi clauſula. ut anguis aper iuuenis pereunt ui pondere morſu:

Zeugis ubi carthago eſt & uera africa cuius proxima frugifera ſunt:ulteriora ſerpentibus & beſtiis plena.

Zeusis ζεῦξις iugatio iunctura græce.
Zezabel interpretat fluens sanguinē uel ubi est ster quilinium.
Zian meritum græce:actiuum est.
Zimia ζημία græce damnum.
Zimalax:trifolium.
Zima idest corruptio. Azima sine corruptione.
Zimyrne:myrrha.
Zinzibet qui & artemisia genera habet tria meno/gi ossa tangetes:leptophilox.
Zymbine:lanceæ.aculei lancearum.
Zimbina:lancea.
Zys acutus:nomen.
Zinzibet genus piamenti:quod in india nascit lin/gua eorum ita dicitur.
Zynzigiæ pentasyllabi pedes græce dictæ q̄si quæ dam cōiunctiones:sed hi nō sunt pedes.sed dicun tur pēntasyllabi & hexasyllabi.qui ultra quoq; sex syllabas non procedunt.
Zynzugiuus:coniunctiuus.concathenatus.
Zizania ζιζάνια quā poetæ infœlix loliū dicunt. drauca.
Zizania significant scandala uel male uiuentes uel inimicum:zizania græcū ē:zizaniū uero a latinis.
Zyson semper uia drauca idest certa & uera.
Zizaparum:species arboris.
Zinilantis lapis legitur ineufrate.
Zoi ζωή uita.
Zoa ζῶα græce uiuentia animalia sine ratione:
Zœ & psyche ζωὴ καὶ ψυχὴ græce uita & anima
Zoagraphia animalū pictura uel descriptio. nam zoa græce animalia.
Zodia græce signa dicunt. inde zodiacus quasi si/gnifer dicit qui est circulus signorum.
Zodiacus inde dictus quia animalia habeat.
Zodiacus signifer circulus:qui duodecim continet signa:idest arietem & cætera.
Zographon:pictor.
Zographimenos qui pingitur.
Zolomin:præparati in acie.
Zona. cingulus.cinctorium:
Zonæ cæli circuli ideo appellant q̄ in circūductio ne sphæræ existūt:quoq; circulorū primus arcti/cos:secūdus thermos tropicos: tertius himerinos q̄rtus chimernos tropicos: qntus autarcticos: hæ sunt quinq; zonæ:de qbus Virg.dixit.Quinq; te/nent cælū zonæ.
Zoroastes rex baracteanoq; inuentor magicæ artis quē Ninus rex assyrioq; prælio interfecit; quādo natus est solus fertur risisse:malum signum.
Zorobabel tribus integris noibus apud hebræos tra ditur esse compositum:zo idest iste. ro magister babel proprie babylon sonat:& efficitur iste magi ster de babylone ibi enim mortuus est: ibi & prin/ceps iudææ gentis extitit.
Zozimus græce uiuax uel uiuidus.
Zotice uirtutis.idest uitalis.incedens.consisteus.
Zodiacus circulus est.q ex lineārum quinq; angu/lis & una linea constat.
Zoziacum syderale.
Zozia signa:
Zoroteros ζωρότερος uiuatior.

Deo Gratias.

INfinitas & multiplices benedictionis gra tias iam deo patri referimus qui per coæ ternum filiū suum in sancti spiritus gra/tia nostrū opus ex multis & diuersis textu ris elaboratū atq; contextum:licet per multorum annorū curricula ad finem tamen usq; perduxit: si tamen adhuc ad eiusdem perfectionis tumulū ex totius artis grammaticæ utilitate ualde necessa rium & ex compendio q̄ poterimus breuissimum apposuerimus libellum: ut cito quisq; uelit totū transcurrere possit:& quam uult partem per totā uindicet artem. Pro quibus omnibus uos inuito: exoro etiam adiuro fratres mei quicunq; flagratis ex desiderio regni dei:quiq; huius nostri laboris scientiæ doctrinam quasi refugii domum tutissi/mumq; portum ad christi laudem gloriam & be nedictionem obtinere cupitis. Hoc solū sūmūq; mihi rep̄hēdatis:immo ex diuina gratia acquira tis: quatenus uestris orationibus. eleosynis cæte/risq; spiritualibus auxiliis adiutus omniūq; meoq; percepta uenia peccatorum uobiscum ad æterna ualeam peruenire gaudia. Vbi iam reuelata facie illa uera & coæterna perfruamur sapientia cū pa/tre & spiritu sancto per infinita secula seculorū.

AMEN.

Impressum venetiis p Theodoz de regazonibus de asula. Anno domini.M.cccc.lxxxxi.die.xvii. Martii.Regnante inclyto principe Augustino Bar barico.

FINIS.

Regestrum huius opers

a	f	t
Prima alba	Fredus	interdum
Papias	Funti	Plus in
Ablectare	Galli	cellens
Acida	Genera	Porticulus
b	k	s
Allectus	Hrans	tatur
strix	Hvaspis	masse
Amomum	muguncᵉ	Prosiabano
Angelici	Iacob	trimetro
c	l	t
Asseuerare	Infinitis	alligat
Astutus	Insperare	Rastri
Aut priores	snpradictis	Refricare
unde hac	Ior hebraice	subiugata
d	m	u
hoc cancer	& rosco	enim cello
Capitulum	uinar	Sabūcula
Quiqs	Lapidus	tur corpore
tuiq;	manumisso	Saticulus
e	n	Seleroſus
		Scythe
ab eo	Madefacere	Dapo u terzo uā da
gnificationē	cum	po dexe cai ti dc.u.
Cocytus	delata est	Scilicet
Colus	ná amarte	Signo
f	o	x
Creusa	Miluus	Ie cōprenditur
Culture	die actio	Stabile
Damnare	Monachus	Stilus
DEDIVI	Moxinon	Stentor
g	p	y
tres sunt	Flitens	tēpore
Dofin	Ad uersa	bra quā
sepiētrionalē	lea pug.	sebende
Effrae	Hicnude	æternū
h	q	z
Euppia	distribuendū	Vastitas
Exitiale	Orticolæ	Ventoge
Fabrica	Quatum	Verus
Fastidire	dum	pro limite
		te teruate

